

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Byrådets budsjettforslag - Sak 1

**En grønnere, varmere og
mer skapende by med plass til alle**

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Til Oslo bystyre	9
Kort om byrådets budsjettforslag	10
En grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle	10
En grønnere by	13
En varmere by	19
Mer skapende by	22
En by med plass til alle	26
Leseveiledning - Slik leses budsjettforslaget	30
Innholdet i Byrådets budsjettforslag Sak 1	30
Rammebudsjettering	31
Tallforslagene	31
Klimabudsjett	33
Samfunnsøkonomiske forutsetninger	75
Økonomiplan 2024-2027	81
Økonomisk status Oslo kommune	81
Driftsbudsjettet 2024 - 2027	82
Investeringsbudsjett 2024 - 2027	91
Kommunens pensjonskostnader	106
Befolkningsutvikling	113
Forventet befolkningsutvikling	116
Kommunens tjenesteområder	119
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	119
Sektoransvar	119
Hoved- og nøkkelstørrelser for bydelene	119
Måltabell	120
Forklaring til resultatindikatorer	133
Driftsbudsjett med endringer	133
Vedtak forrige periode	137
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	140
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	144
Uspesifiserte rammeendringer	144
Spesifiserte rammeendringer	145
Brutto investeringsbudsjett	147
Bydelsfordeling av ordinær drift og økonomisk sosialhjelp	148
Spesifikasjon av budsjetttrammer for bydelene	149
Sentrale avsetninger bydelene	154
Klimakonsekvenser - bydelene samlet	154
Forslag til tilskuddsmidler i bydelssektoren	154
Samlet oppstilling av øremerkede midler bydelssektoren	155
Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)	156
Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)	158
Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)	160
Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	163
Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	167
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	171
Sektoransvar	171
Satsinger og hovedtall for sektoren	171
Byrådets ambisjoner for sektoren	172
Hovedmål	174
Målene og de viktigste tiltakene	174
Driftsbudsjett med endringer	179
Vedtak forrige periode	181
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	183
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	184
Uspesifiserte rammeendringer	184
Spesifiserte rammeendringer	185
Brutto investeringsbudsjett	187
FO1 Administrasjon og fellestjenester	188

FO3 Helse og omsorg.....	189
Tilskuddsmidler	193
Verbalvedtak.....	193
Øremerkede midler.....	194
Oslo Origo (HEI).....	195
Sykehjemsetaten (HEI).....	200
Helseetaten (HEI)	210
Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (HEI).....	222
Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (HEI)	225
Avsetning husleier sykehjem m.v. (HEI)	227
Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI).....	228
Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester (HEI).....	233
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS).....	234
Sektoransvar.....	234
Satsinger og hovedtall for sektoren.....	234
Byrådets ambisjoner for sektoren.....	236
Hovedmål.....	239
Målene og de viktigste tiltakene	239
Nøkkeltall	243
Driftsbudsjett med endringer	244
Vedtak forrige periode	245
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	247
Justering for engangstiltak	247
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer.....	248
Uspesifiserte rammeendringer	248
Spesifiserte rammeendringer	248
Brutto investeringsbudsjett.....	249
FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	250
FO4A Sosiale tjenester.....	252
FO4B Kvalifiseringsprogram	257
FO4C Mottak og integrering av flyktninger	258
FO4D Økonomisk sosialhjelp	259
Verbalvedtak.....	259
Øremerkede midler.....	263
Fagskoleopplæring (AIS)	267
Voksenopplæring (AIS).....	270
Velferdsetaten (AIS)	275
Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid (AIS)	285
Trygdeordninger (AIS)	287
Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS).....	288
Byomf. - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	291
Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	294
Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS).....	295
Tilrettelagt transport for personer med forflytningsvansker (TT-transport) (AIS).....	299
Tap på utlån (AIS).....	301
Bostøtte og boligtilskudd (AIS).....	303
Oppvekst og kunnskap (OVK)	305
Sektoransvar.....	305
Satsinger og hovedtall for sektoren.....	305
Byrådets ambisjoner for sektoren.....	306
Hovedmål.....	310
Målene og de viktigste tiltakene	310
Driftsbudsjett med endringer	322
Vedtak forrige periode	324
Demografiske forhold befolkning	327
Demografiske forhold husleie	327
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	327
Uspesifiserte rammeendringer	328
Spesifiserte rammeendringer	329
Brutto investeringsbudsjett.....	331
FO2A Barnehager.....	333
FO2B Barnevern.....	338

FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	341
Tilskuddsmidler	344
Verbalvedtak.....	344
Øremerkede midler.....	344
Utdanningsetaten (OVK).....	345
Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)	365
Avsetning husleier skoler (OVK)	368
Grunnskolen (OVK)	370
Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (OVK).....	375
Videregående skoler (OVK)	377
Fagopplæring (OVK)	382
Barne- og familieetaten (OVK)	385
Byutvikling (BYU).....	391
Sektoransvar.....	391
Satsinger og hovedtall for sektoren.....	391
Byrådets ambisjoner for sektoren.....	392
Hovedmål.....	395
Driftsbudsjett med endringer	396
Vedtak forrige periode	397
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	398
Uspesifiserte rammeendringer	398
Spesifiserte rammeendringer	399
Brutto investeringsbudsjett.....	399
Tilskuddsmidler	400
Verbalvedtak.....	400
Øremerkede midler.....	400
Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)	401
Fornebu-utbyggingen (BYU)	408
Andre utbyggingsformål (BYU)	409
Oslo sør-satsingen (BYU).....	411
Goruddalssatsingen (BYU).....	414
Oslo indre øst-satsingen (BYU)	417
Bilfritt byliv (BYU).....	420
Byantikvaren (BYU).....	423
Plan- og bygningsetaten (BYU).....	427
Miljø og samferdsel - miljø (MOS).....	435
Sektoransvar.....	435
Satsinger og hovedtall for sektoren.....	435
Byrådets ambisjoner for sektoren.....	436
Hovedmål.....	438
Målene og de viktigste tiltakene	438
Driftsbudsjett med endringer	443
Vedtak forrige periode	445
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	448
Uspesifiserte rammeendringer	449
Spesifiserte rammeendringer	450
Brutto investeringsbudsjett.....	451
Tilskuddsmidler	457
Verbalvedtak.....	457
Øremerkede midler.....	457
Bymiljøetaten (MOS).....	457
Bymiljøetaten - parkering (MOS)	471
Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring (MOS).....	478
Brann- og redningsetaten (MOS)	481
Kjøp av transporttjenester (MOS)	488
Fornebubanen (MOS)	493
Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	496
Sykkelprosjektet (MOS)	498
Klimaetaten (MOS).....	503
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	509
Sektoransvar.....	509
Satsinger og hovedtall for sektoren.....	509

Byrådets ambisjoner for sektoren.....	510
Hovedmål.....	510
Målene og de viktigste tiltakene	511
Driftsbudsjett med endringer	512
Vedtak forrige periode	513
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	515
Justering for engangstiltak	515
Spesifiserte rammeendringer	516
Brutto investeringsbudsjett	516
Tilskuddsmidler	523
Verbalvedtak.....	523
Øremerkede midler.....	523
Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS).....	523
Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS).....	539
Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiing (MOS)	547
Tilskudd til klima- og energitiltak (MOS)	549
Næring og eierskap (NOE)	553
Sektoransvar.....	553
Satsinger og hovedtall for sektoren.....	553
Byrådets ambisjoner for sektoren.....	554
Hovedmål.....	558
Målene og de viktigste tiltakene	558
Driftsbudsjett med endringer	560
Vedtak forrige periode.....	561
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	562
Uspesifiserte rammeendringer.....	563
Brutto investeringsbudsjett.....	563
Tilskuddsmidler	565
Verbalvedtak.....	565
Øremerkede midler.....	565
Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE).....	566
Oslobygg KF - overføring (NOE)	566
Usikkerhetsavsetning invest. (NOE).....	568
Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	569
Næringsutvikling (NOE)	570
Overføring av statlige næringsrettede midler (NOE)	576
Næringsetaten (NOE).....	578
Kommunale foretak.....	583
Sektoransvar.....	583
Boligbygg Oslo KF (NOE)	583
Oslo Havn KF (NOE).....	588
Oslobygg KF (NOE).....	593
Kultur, idrett og frivillighet (KIF).....	607
Sektoransvar.....	607
Satsinger og hovedtall for sektoren.....	607
Byrådets ambisjoner for sektoren.....	608
Hovedmål.....	609
Målene og de viktigste tiltakene	609
Driftsbudsjett med endringer	612
Vedtak forrige periode	615
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	618
Justering for engangstiltak	618
Uspesifiserte rammeendringer	619
Spesifiserte rammeendringer	619
Brutto investeringsbudsjett.....	620
Tilskuddsmidler	623
Verbalvedtak.....	625
Øremerkede midler.....	625
Kulturtilskudd m.m. (KIF).....	626
Kulturetaten (KIF)	630
Munchmuseet (KIF)	641
Deichman bibliotek (KIF).....	645

Avsetning husleier kulturbygg (KIF).....	651
Idrett (KIF)	653
Avsetning til husleier idrettsprosjekter (KIF).....	661
Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	663
Gravplassetaten (KIF)	666
Byrådsleders kontor (BLK)	671
Sektoransvar.....	671
Satsinger og hovedtall for sektoren.....	671
Byrådets ambisjoner for sektoren.....	671
Hovedmål.....	673
Målene og de viktigste tiltakene	673
Driftsbudsjett med endringer	676
Vedtak forrige periode	677
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	680
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer.....	680
Uspesifiserte rammeendringer	680
Spesifiserte rammeendringer	680
Brutto investeringsbudsjett.....	681
Verbalvedtak.....	682
Medvirkningsrådene (BLK)	682
Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	684
Kommuneadvokaten (BLK)	691
Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	695
Beredskapetsetaten (BLK).....	700
Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK).....	704
Finans (FIN)	705
Sektoransvar.....	705
Satsinger og hovedtall for sektoren.....	705
Byrådets ambisjoner for sektoren.....	706
Hovedmål.....	707
Målene og de viktigste tiltakene	707
Driftsbudsjett med endringer	712
Vedtak forrige periode	713
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	716
Uspesifiserte rammeendringer.....	716
Spesifiserte rammeendringer	717
Brutto investeringsbudsjett.....	718
Tilskuddsmidler	719
Verbalvedtak.....	719
Øremerkede midler.....	719
Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	720
Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	725
Innkrevningsetaten (FIN)	737
Bystyrets virksomheter (BYS).....	742
Sektoransvar.....	742
Driftsbudsjett med endringer	742
Vedtak forrige periode.....	743
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	743
Uspesifiserte rammeendringer.....	743
Spesifiserte rammeendringer	744
Brutto investeringsbudsjett.....	745
Øremerkede midler.....	745
Bystyret m.v. (BYS).....	746
Kontrollutvalget (BYS)	748
Kommunerevisjonen (BYS)	750
Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	752
Storingsvalg og kommunevalg (BYS)	754
Hovedoversikter.....	757
Hovedoversikter - samlet Bykassen og foretak	757
Konsolidert bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd	757
Konsolidert bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd	758
Konsolidert bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	759

Konsolidert bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd.....	760
Hovedoversikter - Bykassen.....	762
Bykasse - hovedoverskrifter	766
Hovedoversikter - foretakene	773
Felles inntekter og utgifter	776
Frie inntekter	776
Skatt på inntekt og formue	779
Rammetilskudd fra staten.....	780
Eiendomsskatt	781
Frie inntekter samlet.....	783
Øvrige generelle statstilskudd.....	784
Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v	784
Renter og avdrag	785
Avdrag på lån	787
Aksjeutbytte.....	787
Felles utgifter.....	789
Betjening av videreutlån - drift	790
Forsikringer.....	791
Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter.....	792
Tap på lånegarantier	793
Mottatte overføringer fra KF	794
Fond i driftsbudsjettet.....	795
Overføring til investeringsbudsjettet.....	798
Finansiering av investeringer og avsetninger - Bruk av lån.....	799
Utlån egne midler.....	800
Videreutlån.....	800
Betjening av videreutlån - investering	801
Fond i investeringsbudsjettet	802
Overføringer fra driftsbudsjettet	802
Lånefondet	803
Økonomireglementet 2024	807
1. Budsjettfullmakter	808
2. Budsjettfullmakter delegert til byrådet.....	810
3. Budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene	813
4. Budsjettfullmakter for kommunale foretak	816
5. Instruks for økonomiforvaltningen	818
6. Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler.....	820
7. Instruks for økonomiforvaltningen i kommunale foretak	823
8. Instruks for investeringer	824
Budsjettekniske merknader.....	826
Pris- og lønnskompensasjon i 2024-budsjettet	826
Resultatet av tariffoppgjøret i 2023	828
Fordeling av pensjonsutgifter til Oslo Pensjonsforsikring (OFP)	828
Kompensasjon for befolkningsutvikling.....	828
Merverdiavgift og investeringer	829
Prisforutsetninger som skal legges til grunn for investerings-prosjekter for formålsbygg o.l.	829
KOSTRA (rapportering for kommunesektoren til staten)	829
Endringer i kapittelinnstillingen.....	830
Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiling - selvkostprinsippet	830
Nærmere om selvkostberegning og vann, renovasjon og feiling.....	830
Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer	832
Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyr	835
Beregningsgrunnlag for tilsynsgebyr for ildsted.....	837
Innstilling til vedtak.....	839
Innstilling til vedtak	839
Skattevedtak.....	839
Lånevedtak	840
Klimabudsjettet	841
Tallbudsjettet.....	842
Verbalforslag	858
Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser	860
Økonomireglementet.....	872

Prosedyre for bemanningsreduksjon.....	872
Vedlegg.....	873
Prosedyre for bemanningsreduksjon.....	873
Forkortelser brukt i budsjettforslaget.....	875

Til Oslo bystyre

Byrådet legger med dette fram sitt forslag til Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027.

Under «Om byrådets budsjettforslag» presenteres hovedprioriteringer og profil i budsjettforslaget.

Under «Klimabudsjett» presenteres kommunens klimabudsjett, et verktøy som viser hvor utslippene skal kuttes og hvem som har ansvar for det.

Detaljert informasjon om økonomiplanen og de enkelte sektorenes budsjettposter og tiltak, omtales under «Kommunens tjenesteområder».

Oslo, 27. september 2023

Raymond Johansen

Einar Wilhelmsen

Kort om byrådets budsjettforslag

En grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle

Det rødgrønne byrådet i Oslo prioriterer tiltak som utjevner forskjeller, reduserer klimagassutslipp og skaper trygghet i folks hverdag.

Urolige tider med stor prisvekst, rentehevinger og høye leiepriser på bolig, påvirker hverdagen til Oslos innbyggere. Det går særlig ut over dem som har minst fra før, og bidrar til å forsterke og øke forskjellene. Budsjettforslaget er sterkt prega av tida vi lever i, med stor økonomisk usikkerhet, mennesker på flukt som kommer til byen vår og ei klimakrise som mange har fått føle direkte på kroppen etter en sommer med ekstremvær i både Europa, og her i Oslo. Det er også et budsjett som tar på alvor at vi møter en befolkning i endring, gjennom blant annet et kompetanseløft i eldreomsorgen. Vi skal ha passasjerene tilbake til kollektivtransporten.

Siden forrige budsjett ble lagt fram har det skjedd store endringer i Oslos økonomiske situasjon. En av de største endringene er at pensjonsutgiftene øker betydelig sammenlignet med vedtatt økonomiplan og tar mye av handlingsrommet i ny økonomiplanperiode. Økningen skyldes blant annet et sterkt lønns- og trygdeoppgjør. Samlet sett øker pensjonsavsetningen for medlemmer i Oslo Pensjonsforsikring AS med 206 mill. i 2024, økende til 826 mill. i 2027. Lærerne i Osloskolen er medlemmer i Statens pensjonskasse. I Sak 1 er det også innarbeidet en økning i utgiftene til Statens pensjonskasse på 130 mill. årlig på Utdanningsetatens budsjett.

Dette byrådet innførte eiendomsskatt i 2016. For boliger har eiendomsskatten fulgt prisutviklingen, mens eiendomsskatt for næringseiendom har vært uendra siden 2018. Byrådet foreslår nå å justere for prisutviklingen i samfunnet også for næringseiendom og foreslår at skattesatsen økes fra 3 % i 2023 til 3,9 % i 2024 for næringseiendom. Sammenlignet med vedtatt økonomiplan er eiendomsskatten for næring justert opp med 315 mill. for 2024, 2025, og 2026. For 2027 er skatten økt med ytterligere 10 mill. som følge av antatt tilfang av nye næringseiendommer.

Ny temaplan for kommunale boliger 2024–2033

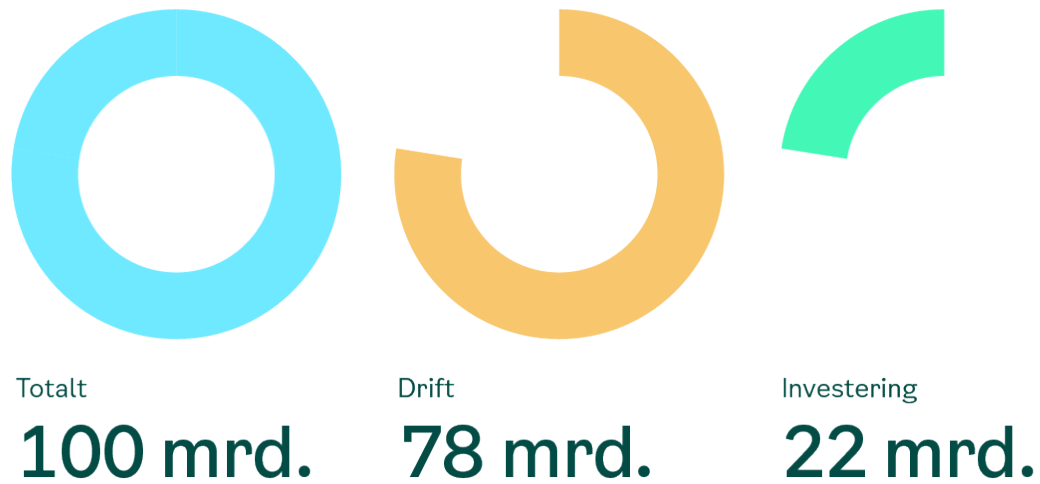
Oslo kommune skal stille opp for dem som ikke klarer å skaffe seg egen bolig. Byrådet legger fram ny temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2024 – 2033. Planen skisserer arbeidet med å framskaffe flere kommunale boliger til vanskeligstilte. Som følge av krigen i Ukraina har Oslo bosatt langt flere flyktninger enn tidligere år. I 2023 er Oslo bedt om å bosette 2 170 flyktninger. Det er viktig for byrådet at disse integreres på en god måte.

Vi lever i ei tid med høye priser som stadig øker, redusert kjøpekraft og økende arbeidsledighet. Flere enn tidligere opplever usikkerhet for egen økonomi. Dette kan føre til at et økende økonomisk, sosialt og helsemessig skille oppstår i befolkningen. Byrådet vil redusere levekårsforskjellene og har derfor lagt fram en strategi for utjevning av sosiale forskjeller fram til 2030.

For å bedre situasjonen for barnefamilier og sikre kjøpekraft for alle sosialhjelpsmottakere, har byrådet økt satsene i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp i 2022 og 2023. Byrådet viderefører økte satser gjeldende fra 01.07.2023 også fra 2024, og prisjusterer de til 2024-kroner.

Kommunens eierskap i kraftsektoren bidrar til å gjøre omfordeling mulig. I 2024 forventes et utbytte på 1,6 mrd.

Byrådets budsjettforslag for 2024 er på totalt 100 mrd. Driftsbudsjettet er på 78 mrd., mens 22 mrd. er foreslått satt av til investeringer. For å kompensere for lønns- og prisvekst er virksomhetenes driftsutgifter økt med ca. 4,28 mrd.

Byrådet er opptatt av at kommunens eiendomsportefølje holdes ved like og setter derfor av 2,97 mrd. til å forsterke dette arbeidet i økonomiplanperioden.

Beredskap

Klimaendringer, den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa, teknologisk utvikling og demografiske endringer påvirker arbeidet med beredskap og samfunnssikkerhet i Oslo.

Det arbeides systematisk med fortløpende å avdekke og håndtere risiko og sårbarhet i Oslo kommune. Kommunens beredskapsarbeid, planer og beredskapssamarbeid med statlige aktører, ideelle og frivillige organisasjoner, private aktører og næringsliv videreutvikles kontinuerlig for å møte vår tids utfordringer.

Invasjonen i Ukraina i 2022 har aktualisert det sivile beredskapsarbeidet i kommunen. Bymiljøetaten forvalter sju tilfluktsrom og ett dekningsrom, og byrådet foreslår å videreføre arbeidet med å oppgradere disse.

Ny reservevann- forsyning innen 2028

Kommunens vannforsyning er sårbar. I dag er Oslo for avhengig av én vannkilde og ett vannbehandlingsanlegg og systemet for overføring av drikkevann mellom de ulike delene av byen er ikke godt nok. Å få på plass en ny reservevannforsyning, inkludert et nytt stamnett for distribusjon, er et av byrådets viktigste tiltak for en velfungerende og trygg by. Arbeidet er godt i gang og i rute til å sette anlegget i drift innen 2028.

Sommeren 2023 har vist hvilke utfordringer og skader ekstremvær kan skape. Oslo har et av landets eldste vann- og avløpsnett, og byrådet prioriterer arbeidet med fornyelsen av nettet. Samtidig fortsetter arbeidet med en rekke ulike tiltak som skal sikre bedre overvannshåndtering ved store nedbørsmengder.

En grønnere by

Oslo er en grønn og levende by. Byrådet har de siste åra rustet opp fellesområder, bygget sykkelveier, planta trær og utslipp fra veitrafikk og klimagasser er redusert. Framover skal luftforurensning og klimagassutslipp reduseres ytterligere, og vi skal bruke energi på en effektiv måte. Det skal bli enklere å ta miljøvennlige valg i hverdagen. Byrådet vil at Oslos innbyggere skal oppleve et bilfritt byliv, flere grøntområder, renere luft, flere sykkelveier og enda bedre og billigere kollektivtransport.

Kutte utslipp

Juli 2023 ble ifølge den amerikanske romfartsorganisasjonen NASA den varmeste måneden målt på jorda. Siste rapport fra FNs klimapanel viser at det er mulig å halvere de globale utslippene av klimagasser innen 2030 med kjente løsninger. Det krever investeringer, men vil gi samfunnsøkonomisk gevinst. Tilsvarende har Miljødirektoratet vist at det er mulig å kutte Norges utslipp med 55 % innen 2030 med kjente tiltak og virkemidler.

Oslos klimapolitikk er viktig for at de nasjonale klimamålene nås, og omvendt. Klimautfordringene

krever tydelige valg og at vi bruker de virkemidlene kommunen har. Klimastrategi for Oslo mot 2030 har ambisiøse mål for omstilling av byen til en klimatilpasset nullutslippsby. Fra 2009 til 2021 er Oslos utslipp kuttet med 30 %. Dette er det beste klimaresultatet blant Norges større byer. Byrådets budsjettforslag legger opp til at utslippene i 2023 skal kuttes til 63 % av 2009-nivået.

I det videre klimaarbeidet er det avgjørende å utvikle ytterligere klimatiltak og forsterke de eksisterende. Oslo kommune må få flere hjemler fra staten for å kunne iverksette nødvendige klimatiltak for å nå 2030-målene. Et nasjonalt forbud mot bruk av fossil gass til oppvarming og hjemmel til å innføre nullutslippssoner på en effektiv måte er to tiltak som vil ha stor effekt.

I årets klimabudsjett presenterer vi for første gang en oversikt over virkemidler som bidrar til å redusere klimautslipp. Noen av de viktigste satsingene i klimabudsjett 2024 er:

Overgang til utslippsfri transport

Klima- og energifondet har gitt tilsagn til 55 hurtigladepunkter som vil bli bygget i løpet av 2024. Byrådet vil gjennom Oslopakke 3-forhandlingene i 2024 jobbe for en avtale som bidrar til å oppfylle kommunens trafikk- og klimamål, samtidig som den gir midler til investering og drift av kollektivtransporten. Konkurransforholdet mellom elbil og fossilbil bør opprettholdes slik at det lønner seg å kjøre utslippsfritt.

Kommunens bygg- og
anleggsvirksomhet
skal være **utslippsfri**

Elektrifisering av bygge- og anleggsplasser

Oslo kommune har siden 2019 stilt krav til at all bygge- og anleggsvirksomhet på oppdrag for kommunen skal være fossilfri og at utslippsfrie løsninger skal belønnes. Byrådet vil jobbe for at regjeringen raskt sikrer en tydeligere hjemmel som gjør at kommuner kan kreve utslippsfrie bygge- og anleggsplasser for private og statlige utbyggere.

Energisatsing som skal gi nok kraft og effekt til omstillingen i nullutslippsbyen

Oslo kommune satser stort på energieffektivisering og lokal energiproduksjon både i egen virksomhet og i byen som helhet, gjennom blant annet tilskuddsordninger for solceller. Samtidig

er det viktig å legge til rette for et energisystem med nok kraft og effekt for å sikre elektrifiseringen Oslo skal gjennom mot 2030. I revidert budsjett 2023 ble det satt av 2 mill. til prosjektet "Energiforsyning i nullutslippsbyen". Prosjektet skal bidra til at Oslo har et tilpasset og fleksibelt energisystem innen 2030.

Ambisiøse klimabestemmelser i kommuneplanens arealdel

Byrådet la i juni 2023 fram forslag til revidert arealdel til kommuneplanen, denne er på ekstern høring høsten 2023. Forslaget skal gi betydelige utslippsreduksjoner som er viktige for å nå kommunens klimamål.

Redusere kommunens indirekte utslipp

Byrådet videreutvikler klimabudsjettet og tar nå fatt i indirekte utslipp. Dette er utslipp som ikke skjer i Oslo, men som likevel skyldes aktivitet her, som produksjon av betong eller mat som brukes i Oslo. Et systematisk arbeid med å redusere indirekte utslipp er helt avgjørende for å få ned de totale klimagassutslippene, men effektene av tiltakene er krevende å beregne. Tiltakene vil ikke ta del i selve måloppnåelsen på klimabudsjettet for Oslo, men tas ellers inn som tiltak med tilhørende rapporteringskrav. Dermed blir arbeidet mer systematisk, og direkte og indirekte utslipp vil kunne ses i sammenheng. Samtidig er krav til klimaregnskap og gjenbruk skjerpet i standard kravspesifikasjoner (SKOK) for kommunens formålsbygg.

Økt satsing på energieffektivisering og solenergi

Oslos klimamål krever en omlegging fra fossil til fornybar energi og en energiforsyning tilpasset nullutslippsbyen. I lys av dette, høye kraftpriser og den krevende energisituasjonen i Europa, har kommunen trappet opp sin innsats for energieffektivisering og -produksjon. Dette arbeidet vil videreføres i kommende økonomiplan.

Satsning på solceller på bygg

Oslo kommune satser stort på energieffektivisering og lokal energiproduksjon både i egen virksomhet og i byen som helhet, gjennom blant annet tilskuddsordninger for solceller og energieffektivisering. De kommunale foretakene har etablert over 50 solcelleanlegg på

kommunale bygninger, og hele 11 nye er på vei. Ved revisjon av standard kravspesifikasjon for formålsbygg i 2023 ble det tatt inn en ambisjon om at nybygg og totalrehabiliterte bygg skal ha plussstandard, og solceller på tak og fasader vil være et viktig bidrag for å kunne oppnå plussstandard.

Sirkulær økonomi

Byrådet har avgitt "Temaplan for sirkulær økonomi mot 2030". Byrådet ønsker en sirkulær by med et bærekraftig forbruk av naturressurser. Det handler om økt levetid, reparasjon, ombruk og gjenvinning.

Oslo kommune ønsker å kaste mindre og reparere og ombruke mer. Det er blant annet inngått en rekke rammeavtaler med ulike håndverksbedrifter for at kommunen i økende grad skal reparere og gjenbruke framfor å kaste. Kommunen er en av landets største innkjøpere. Vi bruker vår innkjøpskraft til å sikre at varer har lang varighet, at de kan repareres, og at det finnes et tilbud av kompetente bedrifter som kan levere ombruktjenester, reparasjon og redesign.

Oslo kommune har en stor maskin- og bilpark. Byrådet har vedtatt en egen handlingsplan for utslippsfri og delingsbasert maskinpark, og er i gang med å sikre mer deling av maskinparken vi har. Dermed trengs færre biler og maskiner.

Oslo kommune skal ha en **utslippsfri og delingsbasert** maskin- og bilpark

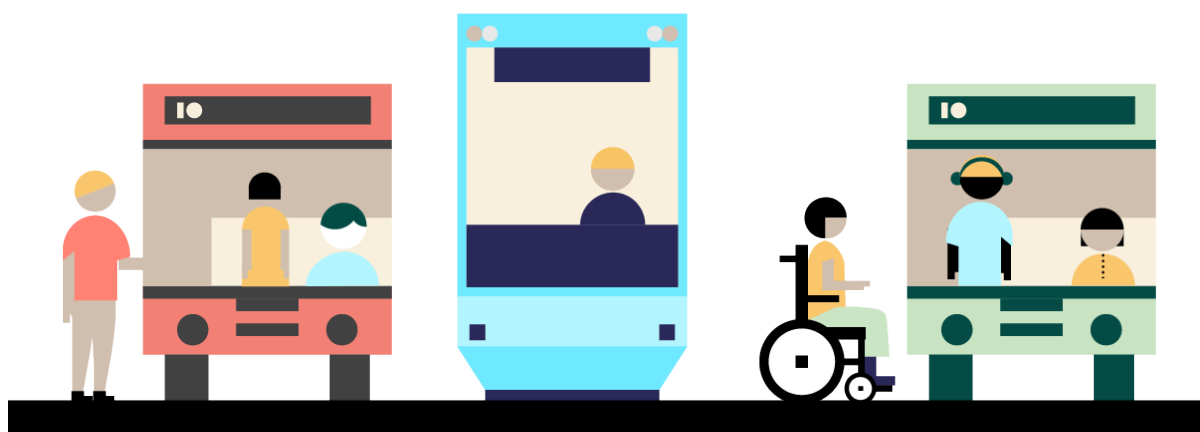
Oslo kommune har vedtatt et mål om 65 % materialgjenvinning innen 2030 samt avfallshåndtering uten utslipp av klimagasser. I tillegg er nasjonale krav på avfallsområdet under omfattende innskjerping. Det er blant annet kommet nye krav om at matavfall fra husholdninger skal utsorteres med henholdsvis 55 % i 2025, 60 % i 2030 og 70 % i 2035. Renovasjons- og gjenvinningsetaten jobber med en rekke tiltak for å møte disse målene og også nye statlige krav, blant annet innsamling av matavfall i egen dunk og etablering av ettersorteringsanlegg for avfallet.

I slutten av 2022 ble rapporten «Muligheter for forbrenning av husholdningsavfall fra Oslo med karbonfangst» ferdigstilt. Det skal i 2024 arbeides med oppfølging av anbefalingene. Prosjektene

har potensiale for å gi betydelige reduksjoner i kommunens indirekte og direkte utslipp.

Billig og bra kollektivtransport

Byrådet ønsker å tilrettelegge for et attraktivt og utslippsfritt kollektivtilbud i Oslo. I budsjettforslaget prioriteres økte rammer for kollektivsektoren i økonomiplanperioden og byrådet har satt av betydelige friske driftsmidler for å sikre kollektivtransporten på dagens nivå.

I bystyreperioden 2019–2023 har byrådet styrka kollektivtransportens konkurranseevne mot privatbil ved å gjøre det billigere å reise kollektivt. Byrådet vil arbeide for å videreføre prøveordningene som er innført og vurdere tiltak i dialog med Akershus fylkeskommune. I tillegg til å tilby et billigere og attraktivt kollektivtilbud og vedlikeholde infrastrukturen, er det behov for å investere i ny infrastruktur på kortere og lengre sikt. De nærmeste åra skal det investeres i nytt signalanlegg på T-banen, i Fornebubanen og annen infrastruktur som vil gjøre det mulig å øke antall avganger ytterligere. En viktig forutsetning for å sikre finansiering av dette er Oslopakke 3-avtalen.

Trafikkreduksjon

Biltrafikken over Osloringen økte under koronapandemien, blant annet fordi befolkningen ble bedt om å ikke reise kollektivt. Så langt i 2023 har passasjertallene i kollektivtrafikken økt betydelig. Utviklingen viser at strategien med å opprettholde kollektivtilbudet til tross for inntektsbortfall og økte kostnader har vært riktig.

Bystyrets mål er å redusere biltrafikken med en tredel innen 2030, sammenlignet med 2015. En by med redusert biltrafikk vil redusere astma og andre luftveisplager og det blir lettere for bussen å komme fram og tryggere å gå og sykle. Færre parkerte og kjørende biler frigjør også plass til sykkel, lekeplasser, fortausrestauranter og gågater. Byen blir også triveligere å oppholde seg i når det er mindre støyende og forurensende biltrafikk i gatene.

Bilfritt byliv med levende gater og trær

Byrådet fortsetter å prioritere mennesker og aktiviteter framfor biltrafikk. Bilfritt byliv gjør sentrum hyggeligere med mer handel, uteservering, kunst og kultur, flere benker, flere leke- og aktivitetsmuligheter og mer beplantning. Totalt foreslås om lag 47 mill. til Bilfritt byliv i 2024.

Byrådet viderefører ordningen med "Levende gater", der beboere sammen kan søke om å få stenge en gate midlertidig for biltrafikk for å kunne bruke arealet til sosiale formål og aktivitet, innenfor rammen av Bilfritt byliv-midlene.

Byrådet har også satt seg som mål å gjennomføre en treplantingsdugnad sammen med innbyggere, næringsliv og utbyggere for å skape en hyggeligere by, men også for å bidra til klimatilpasning og renere luft. Målet er å plante 100 000 trær i Oslo innen 2030, og ordningen videreføres med 9,5 mill. årlig.

Byrådet foreslår om lag 60 mill. årlig for at Bymiljøetaten skal ivareta driften av nye og forbedrede områder og ivareta økte klima- og kvalitetskrav i veidriftskontrakter. Dette innebærer drift av nye vei- og belsningsanlegg, parker og friområder, inkludert Klosterenga park, og nye kaier på Hovedøya, Gressholmen og Langøyene. Videre foreslås det å sette av 7,2 mill. til å erstatte dårlig dekke på Sørenga.

Byrådets strategier og handlingsplaner for redusert plastforurensning, urbant landbruk, overvannshåndtering og bærekraftig og redusert materielt forbruk, følges opp med tiltak også i 2024. Tiltakene skal bidra til å gjøre det enklere å ta grønne valg, fremme lokale tiltak for bærekraftig utvikling og ivareta det folkelige engasjementet i byen på disse områdene. Handlingsplan for biologisk mangfold i Oslo er nylig vedtatt. Planen vil følges opp med tiltak for å restaurere og øke mengden av og kvaliteten på natur i Oslo, og styrke forvaltningen og skjøtselen av verdifull natur i byggesonen, i fjorden og i Marka.

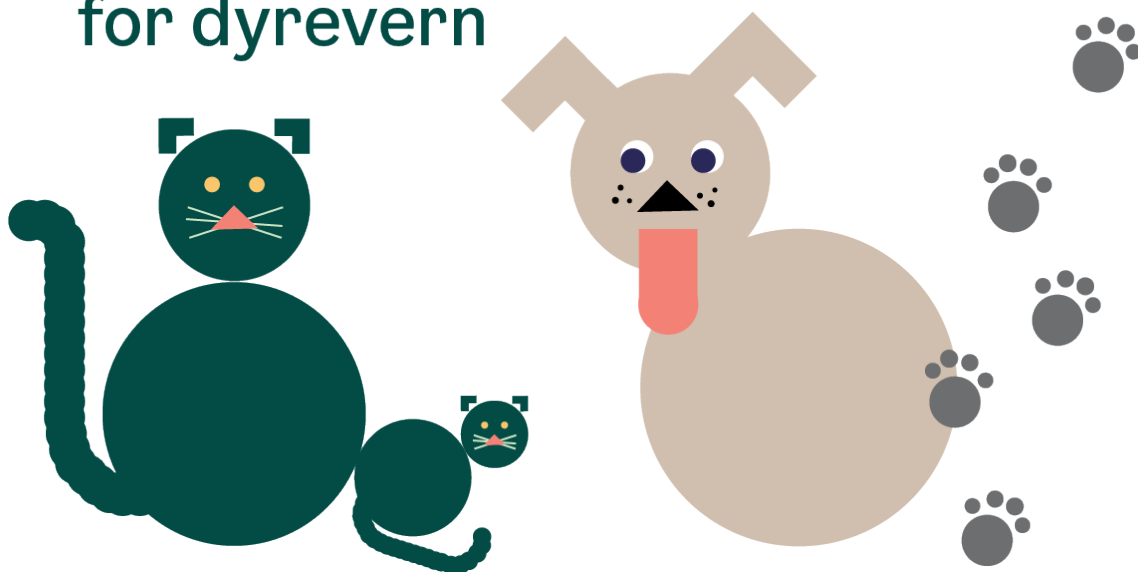
Sykkel og gange

Arbeidet med sykkel og gange videreføres på høyt nivå gjennom økonomiplanperioden. I 2024 vil

byrådet prioritere å skape et sammenhengende nett. Bedre tilrettelegging for fotgjengere er viktig for å nå målsettingen om en aldersvennlig by. Oppgradering og etablering av snarveier er i gang. Snarveiprojektet ble etablert i 2020 og til nå er det kartlagt ca. 700 snarveier. Arbeidet videreføres i 2024 og tiltakene ses i sammenheng med betydelig satsing på tilrettelegging for sykkel, etablering av hjertesoner og tiltak for trafiksikkerhet og trafikkreduksjon.

Dyrevelferd

2 mill til tilskuddsordning for dyrevern

Byrådet er opptatt av at Oslo skal være en foregangskommune for god dyrevelferd og etablerte i 2023 en tilskuddsordning for dyrevern. Satsningen fortsetter i 2024 med en årlig bevilgning på 2 mill. til organisasjoner og andre aktører som jobber med dyrevelferd og dyrevern i Oslo.

En varmere by

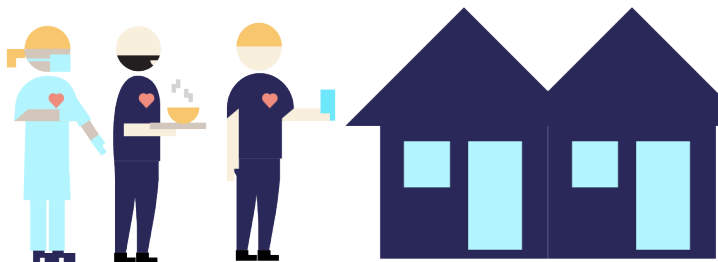
Urolige tider rammer ofte dem som allerede har mest behov for hjelp. Det skal være godt å vokse opp, leve og bli gammel i Oslo. Innbyggerne skal ha mulighet til å leve frie og meningsfulle liv hvor de opplever tilhørighet, mestring og trygghet. Oslos innbyggere skal ha gode, sammenhengende og tilgjengelige tjenester, hvor de møter medarbeidere med riktig kompetanse og nok tid. Byrådet vil legge til rette for trygge og gode oppvekstvilkår for barn og unge, og et bedre hverdagsliv for eldre. Innbyggere med rusutfordringer skal få hjelp ut fra sine behov.

Bedre hverdagsliv for eldre

Oslo vil de neste årene oppleve vekst i eldrebefolkningen. Eldre skal ha mulighet til å bo trygt hjemme så lenge de ønsker, samtidig som de skal være trygge på å få sykehjemsplass når de trenger det. Siden 2009 er om lag 1 100 Omsorg+-boliger ferdigstilt, og det er planer for om lag 350 nye kommunale Omsorg+ fram mot 2030. I bystyreperioden er Solfjellshøgda helsehus, Lindeberghjemmet, Lambertseter sykehjem og Dronning Ingrid's Hage ferdigstilt. Furuset Hageby er innflytningsklart i begynnelsen av 2024. Dronning Ingrid's Hage og Furuset Hageby er i

landsbyformat, og blir et helt nytt tilbud til Oslos eldre. I 2024 åpner Tåsenhjemmet og Majorstuhjemmet. Nye sykehjem bygges med små bogrupper i et oversiktlig fysisk miljø.

Helsehusene styrkes med 80 årsverk

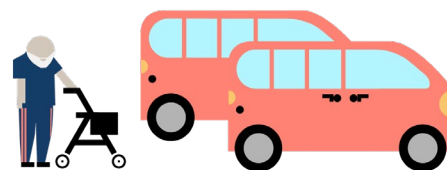

innarbeides fast fra 2023.

For å møte utviklingen i eldrebefolkningen omorganiseres de fire helsehusene: Plassene spesialiseres, det opprettes tverrfaglige mottaksteam, og bemanning og bruk av velferdsteknologi styrkes. I tillegg styrkes avlastningstilbudet og gir flere pårørende mulighet for avlastning fra store omsorgsoppgaver for en periode. Styrkingen av bydelenes hjemmetjeneste med flere årsverk

For mennesker med langvarig rusproblematikk, og som samtidig har helseproblemer og aldersrelaterte sykdommer, etableres et tilbud om forsterkede plasser ved Stovnerskoghjemmet og ved Adamstuen omsorgssenter.

For at flere eldre skal kunne leve aktive liv, er aldersvennlig transport, de rosa bussene, etablert som en fast ordning i sju bydeler inklusive Marka. I 2024 utvides tilbudet til Bydel Nordstrand og Bydel Søndre Nordstrand. Seniorsentrene styrkes for å kunne gi tilbud om økt digital kompetanse blant eldre.

Ni bydeler med aldersvennlig transport (Rosa buss) i 2024

301 020 turer med Rosa buss siden oppstart i 2017

Byrådet styrker dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom. Bevilgningen økes med ytterligere med 10 mill. årlig fra 2024. Fra 2026 er bevilgningen på totalt 30 mill. årlig.

Velferdsteknologi

Byrådet vil fortsette satsingen på velferdsteknologi for å gi økt trygghet for eldre som ønsker å bo hjemme lenger, og til kronisk syke som ved hjelp av digital hjemmeoppfølging kan mestre sin hverdag bedre.

Kompetanseløft i helse- og omsorgssektoren

I revidert budsjett ble det innarbeida 175 mill. til et kompetansefond som gjør det mulig for helsepersonell å ta etter- og videreutdanning, få fagbrev, få kurs og sertifiseringer. Fondet fordeles og benyttes over flere år.

Styrking av tannhelsetjenesten

Den offentlige tannhelsetjenesten er styrka for å gi et subsidiert tilbud for aldersgruppen 21-24 år og for å gi økte rettigheter for enkelte sårbare pasientgrupper.

Den offentlige tannhelsetjenesten er styrket for å gi et subsidiert tilbud for aldersgruppen 21-24 år og for å gi økte rettigheter for enkelte sårbare pasientgrupper

Ny storbylegevakt

Oslo kommune og Oslo universitetssykehus etablerer i samarbeid ny storbylegevakt på Aker sykehusområde. Den nye legevakta vil sikre Oslos innbyggere omfattende og tverrfaglig akutt hjelp i et nytt og moderne bygg som vil stå ferdig i slutten av 2023. Parallelt med dette åpnes et døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum.

Skolemat

Byrådet viderefører satsingen på gratis skolemat i videregående skole og innfører tilsvarende tilbud på ungdomstrinnet skoleåret 2023/2024.

36 900 elever i videregående skoler og ungdomsskoler får gratis skolemat

Styrking av barnevernet i Oslo

Byrådet vil at barnevernet i Oslo skal oppleves som trygt og nyttig for barn og unge og være en hjelpetjeneste som tar utgangspunkt i barns behov og rettigheter. Byrådet har en ambisjon om å styrke barnevernet i Oslo. Dette krever en omstilling av barnevernet, både i bydelene og i Barne- og familieetaten.

Byrådet setter av 19 mill. i budsjettet for 2024 til å innføre delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens institusjonstilbud for omsorgs- og behandlingsplasser. Dette vil redusere prisen bydelene betaler per døgn til den faktiske kostnaden for et oppholdsdøgn i institusjon, samtidig som Barne- og familieetaten tilføres midler.

Styrka grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder

Byrådet vil i 2024 videreføre forsøket med styrka grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Målet med forsøket er å utjevne sosiale forskjeller gjennom å styrke tilbudet i utvalgte barnehager i særlig levekårsutsatte områder. Det er tidligere innarbeida 33 mill. til videreføring av prosjektet i barnehageåret 2023/2024. Forsøket omfatter 21 kommunale barnehager

som til sammen er styrka med 38 stillinger. Ordningen følgeevalueres av FAFO (institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning), og sluttrapport foreligger i april 2024. For barnehageåret 2023-24 er også de statlige midlene til økt pedagogtetthet videreført. Satsingen på økt pedagogtetthet inkluderer både kommunale og private barnehager i levekårsutsatte områder.

Bedre rusomsorg

Byrådet fortsetter å dreie rusomsorgen fra institusjonsbaserte tilbud til helseorientert hjelp. Det betyr hjemmebaserte tiltak i lokalmiljøene, boliger med oppfølging og tiltak som understøtter folks ressurser og egeninnsats. Handlingsplanen for rusinstitusjonsplasser 2024-2025 skal bidra til bedre kapasitetsutnyttelse og målretta bruk av plassene. Særskilte øremerka tildelinger til styrka

rusomsorg, booppfølgingstiltak og desentraliserte tiltak i lokalmiljøet videreføres, midlene til ruskonsulenter for unge i alle bydeler og til tilbud om hasj avvenningsprogram opprettholdes. Byrådet trykker bosituasjonen og styrker bemanning og helsekompetanse ved Adamstuen omsorgssenter med 28,4 mill. årlig fra 2024.

113,6 mill. til styrket rusomsorg
28,4 mill. årlig til Adamstuen

Utsatte lokalområder og kriminalitet

Alle områder i byen skal være gode og trygge steder å bo og vokse opp. Kriminalitet har store konsekvenser for ofre, men også for utøvere, ungdomsmiljøet rundt og for samfunnet som helhet. Forsterka innsats retta mot unge som er registrert for gjentatt kriminalitet opprettholdes. Det er en liten gruppe unge som står for nesten halvparten av den registrerte ungdomskriminaliteten i Oslo. Bydeler med en høy andel unge i målgruppa prioriteres i satsingen. Øvrige bydeler får bistand i dette arbeidet fra Velferdsetaten. SaLTo- samarbeidet (Sammen Lager vi et Trygt Oslo) er evaluert. Det er inngått ny politirådsavtale og vedtatt nytt SaLTo-handlingsprogram for perioden 2023 – 2025. Tiltak i prioriterte områder er den viktigste satsingen i perioden. Det situasjonsbestemte arbeidet i nærmiljøet på Mortensrud fortsetter i 2024.

Byrådet følger også opp områder med ulike utfordringer knytta til levekår, sosialt miljø og fysiske omgivelser gjennom områdesatsinger i Groruddalen, Oslo sør og indre øst med 118,8 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Mer skapende by

Oslo skal være en attraktiv kunnskapshovedstad og en næringsvennlig by. Byrådet fortsetter å styrke opplæringstilbudet i Osloskolen. Alle skoler har fått styrka økonomi de siste årene, og i tillegg har vi særskilt løfta skoler i levekårsutsatte områder. Enda flere elever skal fullføre og bestå opplæringa. Alle barn og unge i Oslo skal ha en trygg oppvekst hvor alle inkluderes og får like muligheter. Kunst og kultur, fysisk aktivitet og frivillig arbeid skal gi kvalitet til alle som bor i Oslo. Oslo har de senere åra blitt rangert blant Norges mest næringsvennlige fylker og kommuner. Byrådet har som mål å skape enda bedre rammebetingelser for næringslivet, og utdanne flere fagarbeidere i årene framover.

Kunst og kultur

Felles møteplasser og opplevelser skaper viktige fellesskap og er arenaer der det bygges tillit og forståelse, i en tid med polarisering og økende forskjeller. Institusjoner som Munchmuseet og Deichman er viktige bidragsyttere.

Kulturlivet gir et bredt tilbud av opplevelser for publikum, er en viktig ytringsarena og en stor næring i Oslo.

Byrådet støtter opp om ulike typer kunstnerisk produksjon, som film, musikk, teater og visuell kunst gjennom tilskudd, produksjonslokaler, innkjøp og annen tilrettelegging. De større institusjonene er viktige, men også kulturaktører som bidrar til et mer mangfoldig kulturliv, og kulturtilbud for barn og unge med gratis tilbud eller lave priser, prioriteres.

Kulturtilskuddene, som i 2024 er på 391 mill., bidrar til et bedre kulturtilbud for barn og eldre, til kor og korps og til et bredt spekter av profesjonelle aktører innen ulike sjangre. Det gir også positive ringvirkninger for lokalmiljøer og kreative næringer.

Midlertidig utleie og aktivisering av det gamle Munchmuseet på Tøyen (Gamle Munch) til kulturaktiviteter starta høsten 2022, og har vært vellykka. Det er gjennomført mange gode kultur- og fritidsaktiviteter, både av byomfattende karakter og med lokale initiativ som særlig har bidratt positivt til nabolaget på Tøyen, og for barn og unge. Det vil ta tid å finne en permanent løsning for bygget. Byrådet legger derfor til rette for videreføring av at Gamle Munch fortsatt skal leies ut og aktiviseres som pilot for etterbruk som flerbrukshus for kultur. Ordningen, som innebærer vederlagsfri leie til kulturaktører som har lite ressurser og mangler lokaler, videreføres i 2024 og 2025.

Flere nye bibliotekprosjekter pågår, og nye bibliotekmodeller prøves ut. Deichman Holmlia åpner i nye lokaler høsten 2023, mens Biblo Holmlia, et eget bibliotek kun for folk i alderen 10-13, åpner like etter. Demo Linderud og et utvidet bibliotektilbud på Romsås, som har hatt treårig finansiering gjennom områdeløftet, har vært svært populært, og tilbudet videreføres av byrådet i 2024 og i 2025.

Idrett

Byrådet vil jobbe for å gi flere muligheten til å delta i idrett og legge til rette for flere publikumsgrupper på kommunale idrettsanlegg. De neste årene skal byrådet investere om lag 5,5 mrd. i nye idrettsanlegg, og nye Tøyenbadet med flerbrukshall er blant idrettsanleggene som åpner i 2024.

Mange barn har ikke råd til å delta i organisert idrett. Oslo kommune og idretten samarbeider om prosjektet "Nabolagsklubber" som skal bidra til deltakelse for alle.

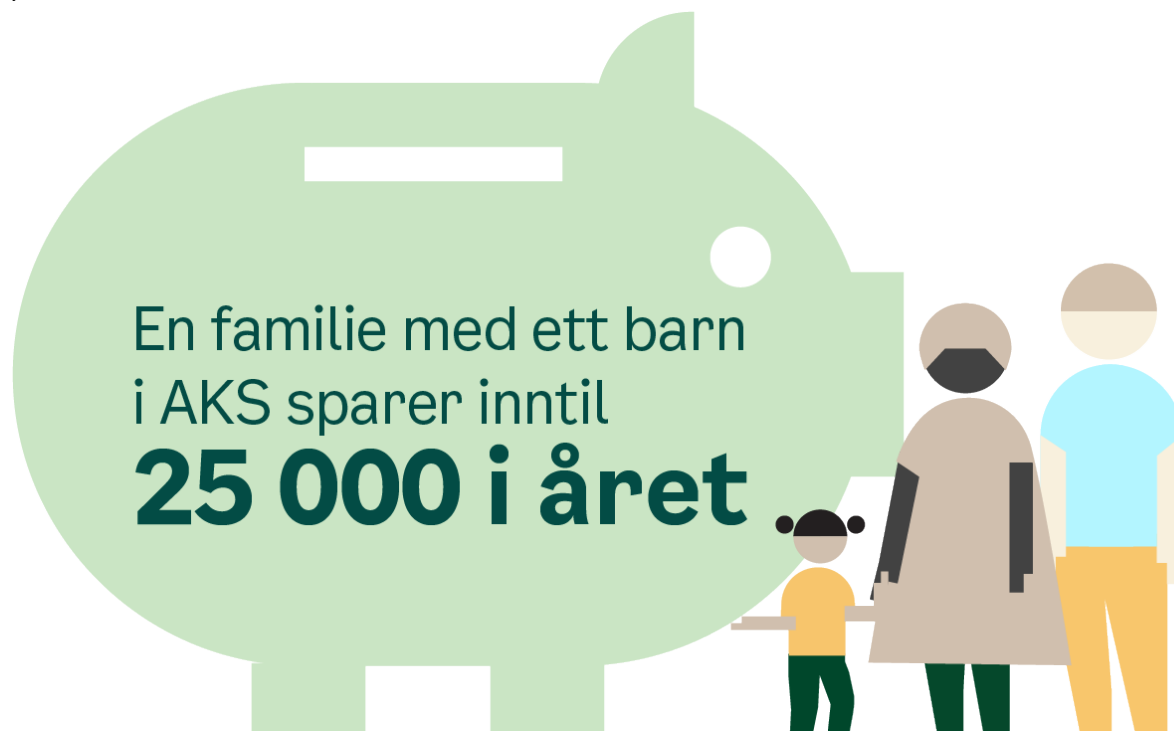
Flere skal få tilbud om videregående opplæring

Når fullføringsreformen implementeres i 2024 vil flere få rett til videregående opplæring. Fullført og bestått videregående opplæring øker mulighetene for å komme i arbeid og for en mer varig tilknytning til arbeidslivet. Etablering av Fagskolen i nye lokaler i Construction City vil gi økt kapasitet for fagskoleutdanning og frigjøre plasser til flere yrkesfagelever i videregående opplæring fra høsten 2025.

Akseleratorprogram

Byrådet har igangsatt forsøk med akseleratorprogram for gründerbedrifter i Bydel Søndre Nordstrand, for å gjøre bydelen mer attraktiv for etablering av næringsvirksomhet. Tilsvarende initiativ vil bli vurdert i andre bydeler.

Økt kvalitet i Aktivitetsskolen

Gratis deltids plass i AKS gir alle barn muligheten til å delta i lek, læring og sosialt fellesskap og være sammen med trygge voksne etter skoletid. Fra høsten 2023 har alle elever i Osloskolen på 1. til 4. trinn tilbud om gratis deltids plass i AKS, uavhengig av inntekt og bosted. En familie med ett barn i AKS sparer dermed inntil 25 000 i året.

Byrådet satser også på kompetanseheving hos medarbeidere i AKS. I byrådets budsjettforslag for 2024 er det satt av 10 mill. til kompetansetiltak for medarbeidere i AKS. Midlene skal blant annet brukes til tiltak for å styrke barns leselyst og motivasjon for lesing og finansiere etter- og videreutdanning for ansatte knyttet til språkstimulering og barn med behov for særskilt tilrettelegging.

Samarbeidsprosjekter mellom AKS, idrett og kulturen

Byrådet er opptatt av kvaliteten på tilbudet og har egne pilotprosjekter for samarbeid mellom AKS og Oslo idrettskrets og AKS og Oslo kulturskole. Prosjektene har hatt som formål å bidra til økt kvalitet i AKS, styrke lokalt samarbeid mellom skolen, kulturen og idretten, gi kompetanseoverføring mellom partene, og gi tilbud om idrett og kultur til elever som ellers opplevde barrierer til å delta i disse. Prosjektene hadde varighet ut 2023. Evalueringer viser at prosjektene har vært vellykkede og at de er etterspurt av skolene. Byrådet vil videreføre prosjektene med 10 mill. fra 2024.

Innovasjonsdistriktene

Campusstrategien skal styrke Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som en næringsvennlig by. Byrådet foreslår 10,3 mill. til oppfølging av campusstrategien og videre utvikling av innovasjonsdistriktene Oslo Science City, Punkt Oslo og Hovinbyen sirkulære Oslo.

En by med plass til alle

Oslo skal være en åpen, inkluderende og tolerant by, med plass til alle, også for dem som er på flukt og får opphold i Norge. Alle innbyggere skal ha mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap. Levekårsforskjellene skal reduseres og flere skal gis mulighet til arbeid også i ei tid med krise. Byrådet har derfor lagt fram en strategi for utjevning av sosiale forskjeller som gir retning for arbeidet fram til 2030. Vi skal legge til rette for en aktiv fritid. Byrådet legger opp til en god boligpolitikk, og sørger for at Oslo er en trygg by med god beredskap.

Flere i heltidsarbeid

Heltid gir bedre kvalitet i tjenestene, bedre arbeidsmiljø og bedre personaloppfølging. Hele stillinger er også den viktigste faktoren i arbeidet med likestilling og sentralt for å bekjempe fattigdom. Andelen heltidsstillinger i Oslo kommune er økende, og Oslo ligger på topp sammenlignet med andre storbyer i Norge. I 2023 åpner Lambertseterhjemmet med kun hele og faste stillinger. I 2024 satser byrådet videre på heltidskultur ved å åpne Tåsenhjemmet med bare hele og faste stillinger og ved å etablere en sentral ressurspool i ordinær drift.

145 mill.

til universell utforming i
økonomiplanperioden for
å nå målet om at Oslo
skal være universelt
utformet innen 2030

Universell utforming

Kommunens bygninger og byrom skal være tilgjengelige for alle innbyggerne våre. For å nå målet om at Oslo skal være universelt utforma innen 2030, legger byrådet inn til sammen 145 mill. i økonomiplanperioden i investeringsmidler til tiltak for universell utforming av uteområder, offentlige bygg som skoler, barnehager, idrettsbygg, kulturbygg, omsorgsboliger og sykehjem, samt til samferdselstiltak.

Informasjonssikkerhet

Kravene til informasjonssikkerhet og personvern har økt både som følge av nytt regelverk (GDPR) og et skjerpa trusselbilde. Byrådet styrker derfor bydelene og Oslo Origo med én stilling hver for å arbeide mer systematisk og målrettet med dette.

Flere i arbeid

Jobb er et av de viktigste tiltakene for å redusere de sosiale forskjellene i byen vår. Deltakelse i arbeidslivet er sentralt for å bedre leve-, bo- og oppvekstsvilkår. Derfor viderefører byrådet tiltak som skal gi flere muligheter til arbeid. Unge utenfor jobb og utdanning skal hjelpes inn i aktivitet med mål om kompetanseheving og relevant arbeid. Innsats retta mot unge som står utenfor arbeid og utdanning, og som ikke er registrert som arbeidsledige, er styrka gjennom et målretta oppsøkende arbeid i bydelene i 2022 og 2023. Dette arbeidet evalueres i 2024. Det er jobbsentre for unge i flere bydeler. Tiltak for å øke sysselsettinga i delbydeler der denne er særlig lav fortsetter. Innsats for at Oslo kommune skal bli en mer inkluderende arbeidsgiver videreføres i Program for inkluderende rekruttering (PIR).

180 mill. til 4 000 jobber for unge i regi av bydelene årlig

Ferie- og deltidsjobber for unge, fritidstiltak for ungdom

I 2023 ble satsinga på ferie- og deltidsjobber styrka og gjort varig. Byrådets satsing på jobb til unge har gitt gode resultater og gir verdifull erfaring til senere yrkesliv. I 2022 og 2023 har mer enn 4 000 unge fått et første møte med arbeidslivet i regi av bydelene. Fritidstiltak i nærmiljøene med kompetente og trygge ungdomsarbeidere er viktige bidrag til gode oppvekstsvilkår for barn og unge.

Bosetting og integrering av flyktninger

Oslo kommune har gjennom to år bosatt et høyt antall flyktninger. I 2023 er Oslo anmodet om å bosette til sammen 2 170 flyktninger. En stor andel av flyktningene kommer fra Ukraina og har midlertidig kollektiv beskyttelse, med rett til introduksjonsprogram og språkopplæring fra kommunen. Tett samarbeid på tvers av tjenester skal gi flyktningene relevant opplæring og veiledning med mål om overgang til arbeid. Byrådet legger opp til at vi også i 2024 skal ta imot flyktningene vi er bedt om å bosette.

Frivillighet og mangfold

Frivilligheten i Oslo er mangfoldig og verdifull for byen. Byrådet fordeler i alt 168,5 mill. i tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner på helse-, sosial- og integrerings- og mangfoldsfeltet i 2024. Handlingsplanen mot hatefulle ytringer og holdninger – “Ord betyr noe”, skal bidra til å forebygge og begrense skade forårsaket av hatefulle ytringer og holdninger. Innsatsen for å bekjempe intoleranse og diskriminering fortsetter. Byrådet har lagt fram Handlingsplan “Stolt og fri” 2024-2028 for kjønns- og seksualitetsmangfold.

Kommunale boliger

Oslo skal stille opp for dem som ikke klarer å skaffe seg egen bolig. Trygge og gode boliger er vesentlig for både å kunne stå i arbeid, og for barn og unges oppvekstsvilkår. Byrådet er opptatt av at flere beboere i kommunale boliger får en tryggere økonomi, og av at flere kommer i inntektsgivende arbeid. Det er innført nye bostøtteordninger og vedtatt ny forskrift om tildeling av kommunale boliger. Startlån og tilskudd til etablering skal brukes aktivt slik at personer som har utfordringer med å få lån til bolig i vanlig bank, kan kjøpe egen bolig. Det er igangsatt et

treårig forsøk med leie til eie i kommunale boliger for at flere vanskeligstilte på boligmarkedet kan bli eiere av egen bolig. Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2024-2033 skisserer hvordan arbeidet med å fremskaffe flere kommunale boliger skal skje i perioden 2024-2033. Temaplanen følger som vedlegg til byrådets budsjettforslag.

Byrådet setter av 280 mill. til anskaffelse av kommunale boliger i økonomiplanperioden.

Økt innsats for å sikre kommunale arealbehov og utløse ønsket bolig- og byutvikling

Byrådet styrker Eiendoms- og byfornyelsesetaten med 4 mill. årlig til løpende salgs- og kjøpsoppgaver. Dette fordi byrådet vil bidra til å gjennomføre ønsket bolig- og byutvikling ved salg av eiendom kommunen ikke trenger til egne formål. Byrådet foreslår derfor å øke mål for eiendomssalg til 200 mill. i 2024 og 300 mill. videre i perioden. Det er innarbeidet 100 mill. årlig til kjøp av eiendom for å utløse bolig- og byutvikling, i tillegg til avsetning av rentekostnad for erverv av eiendom for 760 mill. i 2024. Byrådet vil ha en aktiv forvaltning av kommunens eiendomsportefølje tilpasset kommunens fremtidige arealbehov, som bidrar til ønsket byutvikling og salg av eiendom kommunen ikke trenger til egne formål.

Leseveiledning - Slik leses budsjettforslaget

Byrådets budsjettforslag er kun tilgjengelig på web, og det foreligger ikke som en trykt bok, slik det har gjort tidligere. Det er laget et eget pdf-dokument, som inneholder tilsvarende informasjon som byrådets budsjettforslag på web. Link til pdf-dokumentet ligger tilgjengelig sammen med budsjettdokumentene på kommunens nettside.

Innholdet i Byrådets budsjettforslag Sak 1

For å få en oversikt over innholdet i Byrådets budsjettforslag Sak 1, kan du benytte menyen øverst på siden til høyre. Denne menyen viser alle hovedkapitlene. Hovedkapitlene er også tilgjengelig fra startsidene, og de vises når en skroller nedover siden.

Dersom en klikker på et av hovedkapitlene, vises undermenyen til dette kapitlet øverst til venstre på siden. Hovedmenyen vil alltid være tilgjengelig øverst til høyre, dersom en ønsker å bytte til et annet hovedkapittel.

Dersom en klikker på en av kommunens tjenesteområder, vil menyfeltet vises, som på bildet under. Det øverste grønne feltet, gir mulighet til å velge mellom kommunens tjenesteområder. Det gule feltet under, viser virksomheter/budsjettkapitler som tilhører valgt tjenesteområde.

Deretter følger innholdet i sektoromtalen til valgt tjenesteområde. Både det grønne og gule feltet vil kunne åpnes og lukkes ved å trykke på pilen til høyre.

Tjenesteområde:
Bydelene (HEI, AIS og OVK)

Virksomhet:

Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)
Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)
Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)
Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)
Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)

Innhold på denne siden:

Sektoransvar
Hoved- og nøkkelstørrelser for bydelene
Aktivitet (Nøkkel tall)
Øvrige nøkkel tall
Måltabell
Forklaring til resultatindikatorer
Driftsbudsjett med endringer
Brutto investeringsbudsjett
Bydelsfordeling av ordinær drift og økonomisk sosialhjelp
Spesifikasjon av budsjetttrammer for bydelene
Sentrale avsetninger bydelene
Klimakonsekvenser - bydelene samlet
Forslag til tilskuddsmidler i bydelsektoren
Samlet oppstilling av anmerkede midler bydelsektoren

Bydelene (HEI, AIS og OVK)

Sektoransvar

Dette kapitlet omfatter bydelsøkonomi. Her presenteres økonomiplan 2024-2027 for bydelene samlet og alle sentrale avsetningskapitler. Dette omfatter tjenesteområder under både Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI), Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap (OVK) og Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS).

Det gis også en overordnet oversikt over årsbudsjett 2024 for bydelene. Dette omfatter:

- fordeling av budsjettet mellom drift og økonomisk sosialhjelp
- fordeling av budsjettet etter funksjonsområde
- fordeling av budsjettet gjennom kriteriebasert tildeling, særskilte tildeling og sentrale avsetninger.

Hoved- og nøkkelstørrelser for bydelene

Beløp i mill.	Budsjett - økonomiplan				
	DOK 3 - 2022	2023	2024	2025	2026
Driftsbudsjettet					
Driftsutgifter	30 649,9	32 347,1	32 165,7	32 065,9	32 216,5
Driftsinntekter	-4 475,0	-4 475,0	-4 475,0	-4 475,0	-4 475,0

Rammebudsjettering

Oslo kommune, som de fleste andre kommuner, bruker rammebudsjettering. Det betyr at de ulike virksomhetene i kommunen, får en ramme de skal drifte innenfor. Etter bystyret har vedtatt rammene for de enkelte virksomhetene, utarbeider den enkelte virksomhet detaljbudsjett innenfor vedtatte rammer.

Tallforslagene

Tallforslagene i Byrådets forslag til budsjett, Sak 1, for Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 (videre omtalt som Budsjett 2024), presenteres i tabellene "Driftsbudsjett med endringer". Tabellene vises både på sektornivå, og på den enkelte virksomhet/budsjettkapittel.

I Budsjett 2024 beskrives det hvilke endringer som foreslås i forhold til vedtatte ramme for Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 (videre omtalt som Budsjett 2023). Utgangspunktet for budsjett i år 2027, settes lik vedtatt budsjett i 2026. Endringsforslagene presenteres i tabellene "Driftsbudsjett med endringer".

Øverste del av tabellen "Driftsbudsjett med endringer", viser vedtatt Budsjett 2023 i ny økonomiplanperiode 2024-2027, jf bildet under. Første linje i tabellen viser vedtatt budsjett 2023 videreført, det er summen av tiltak som er vedtatt med likt beløp i hele økonomiplanperioden. Dersom tiltaket som ble vedtatt i Budsjett 2023, ble vedtatt med ulikt beløp i økonomiplanen, vil tiltaket vises i tabellen under overskriften "Vedtak forrige periode". Tallene som vises i tabellen er endringen det enkelte året (2024-2027) fra Budsjett og økonomiplan 2023-2026, ikke totalt bevilget beløp til tiltaket jf vedtatt Budsjett 2023. Ved å klikke på det blå navnet, kan en lese om

det enkelte tiltaket. Summen "Vedtatt økonomiplan 2023-2026" er totalt vedtatt Budsjett 2023 i ny økonomiplanperiode.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	306 187	306 187	306 187	306 187
Vedtak forrige periode				
Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Effektivisering av rekrutteringsprosessen for meddommere	-4 800	0	0	0
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-1 944	-2 039	-2 039	-2 039
Rammeendring 2023-2026	633	0	-1 046	-1 046
Tilpasse rammen til valgår	-55 200	0	0	0
Tilpasse rammen til valgår	0	0	-55 200	-55 200
Utgifter til todagersvalg	-6 000	0	-6 000	-6 000
Valg av meddommere, året etter kommunevalg	4 800	0	0	0
Økte kostnader Stortings- og kommunevalg	-5 400	0	-5 400	-5 400
Sum Vedtak forrige periode	-73 911	-8 039	-75 685	-75 685
Vedtak forrige periode	-73 911	-8 039	-75 685	-75 685
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	232 276	298 148	230 502	230 502

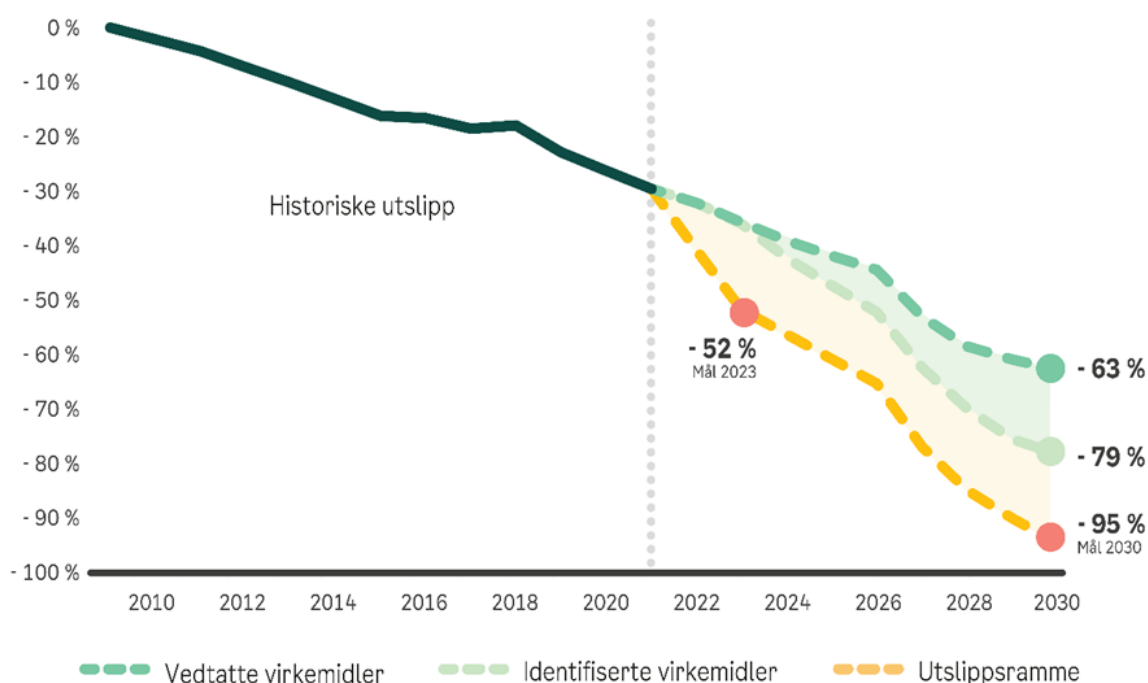
Nederste del av tabellen "Driftsbudsjett med endringer", viser endringer som foreslås av byrådet i Sak 1 Budsjett 2024. Kompensasjon for forventet lønns- og prisjustering viser hvor mye sektoren/budsjettkapitlet er kompensert for endringer på lønns- og prisutvikling. For nærmere omtale av lønns- og priskompensasjon vises det til Budsjettekniske merknader. Foreslåtte endringer er fordelt på tiltakskodene "Justert for andre aktivitetsnøytrale forhold", "Justert for engangstiltak" osv., som vist i bildet under. Linjen "Endringer" viser sum foreslåtte endringer. Nederste linje "Ramme 2024-2027" viser summen av tidligere vedtatt økonomiplan 2023-2026 og foreslåtte endringer i Sak 1, dvs. total ramme på sektor/budsjettkapittel foreslått i Budsjett 2024.

Sum kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	12 336	12 336	12 336	12 336
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	12 336	12 336	12 336	12 336
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnsstjeneste	-783	-783	-783	-783
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-783	-783	-783	-783
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Bystyret	0	0	-245	-1 052
Rammereduksjon Helse-, sosial- og eldreombudet	0	0	-54	-231
Rammereduksjon Kommunerevisjonen	0	0	-135	-580
Rammereduksjon Kontrollutvalget	0	0	-10	-41
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-444	-1 904
Spesifiserte rammeendringer				
Innføring av elektronisk saksbehandling	60	60	60	60
Redusert antall medlemmer og gevinst av digital sakbehandling	-367	0	0	0
Tilpasse rammen til valgår	0	0	0	55 200
Utgifter til todagersvalg	0	0	0	6 000
Økte kostnader til kommune- og stortingsvalg	0	0	0	5 400
Sum Spesifiserte rammeendringer	-307	60	60	66 660
Endringer	-1 090	-723	-1 167	63 973
Ramme 2024-2027	243 522	309 761	241 671	306 811

Klimabudsjett

Oslo har et mål om å redusere de direkte klimagassutslippene med 95 % innen 2030 sammenliknet med 2009. For å styre mot dette målet arbeider byrådet for å nå årlige utslippsrammer som presenteres i klimabudsjettet. Fra 2009 til 2021 er de direkte utslippene redusert med 30 %. Med de vedtatte virkemidlene i dette klimabudsjettet kan Oslo oppnå en reduksjon på rundt 63 % i 2030 sammenliknet med 2009-nivå. Samtidig er det et potensial for å redusere utslippene opp mot 79 % i 2030 dersom nye, identifiserte virkemidler blir vedtatt og gjennomført. Klimabudsjettet viser at større utslippsreduksjoner er mulig, men for at Oslo skal nå klimamålet er det behov for både å forsterke eksisterende virkemidler, og identifisere og iverksette nye.

Anslått utslippsutvikling mot 2030 som følge av vedtatte virkemidler, potensiale for utslippskutt dersom nye, identifiserte virkemidler blir vedtatt og utslippsramme for å nå målet i 2030

Oslo kommune bruker klimabudsjettet som styringsverktøy for å systematisere og målrette klimaarbeidet. Klimabudsjettet er en integrert del av det økonomiske budsjettet. Gjennom klimabudsjettet settes klimaarbeidet på dagsorden i alle budsjettdiskusjoner og inkluderes i de overordnede budsjettdokumentene. Ansvar for gjennomføring av tiltak og virkemidler fordeles på de kommunale virksomhetene og innebærer rapporteringskrav på lik linje med den øvrige økonomiske rapporteringen. Klimabudsjettet viser tiltak og virkemidler som gjennomføres for å kutte utslipp innenfor Oslos grenser (direkte utslipp). I klimabudsjettet for 2024 er for første gang også utslipp som oppstår utenfor Oslos grenser, men som er en konsekvens av forbruk av varer og tjenester i Oslo, inkludert (indirekte utslipp). Klimabudsjettet beskriver også viktige satsinger for å nå målene i Klimastrategien (sak 109/20). Klimabudsjettet legges fram for hele økonomiplanperioden 2024-2027.

Byrådets styrkede satsinger for å kutte klimagassutslipp

Veitrafikk, avfallsforbrenning og bruk av anleggsdiesel til blant annet bygge- og anleggsplasser stod for nesten 90 % av de totale klimagassutslippene innenfor Oslos grenser i 2021. Samtidig er det i disse sektorene Oslo har virkemidler med størst utslippsreduksjoner de neste årene.

Veitrafikk står alene for over halvparten av utslippene, og byrådet vil gå enda mer systematisk til verks for å redusere utslipp fra transport.

Klimastrategi for Oslo mot 2030 har fem hovedmål. Byrådet har en rekke satsinger som bidrar til å oppfylle disse målene. Samtidig er det hindringer i nasjonal politikk som gjør det vanskelig for Oslo å nå klimamålet på egenhånd. Byrådet vil derfor intensivere arbeidet for å sikre lokal handlefrihet til å gjennomføre en mer ambisiøs klimapolitikk, som å gi kommunene hjemmel til å stille krav til utslippsfrie bygge- og anleggsplasser, innføre nullutslippssone, kreve at det tas betalt for parkering på privat grunn m.v.

Kommunens, næringslivets og innbyggernes forbruk gir store utslipp utenfor kommunen. Dette kalles indirekte utslipp. Oslo kommune har vedtatt at Oslos indirekte klimagassutslipp skal være betydelig lavere i 2030 sammenliknet med 2020. For å styrke arbeidet med å nå dette målet er virkemidler for å redusere indirekte utslipp for første gang inkludert i dette klimabudsjettet.

Klimabudsjett 2024 vektlegger gjennomføring og forsterking av eksisterende virkemidler for reduksjon av direkte klimagassutslipp, i tillegg til at det presenteres en oversikt over virkemidler som bidrar til å redusere indirekte utslipp.

Noen av de viktigste satsingene i Klimabudsjett 2024 er:

- Overgang til utslippsfri transport
- Elektrifisering av bygge- og anleggsplasser
- Ambisiøse klimabestemmelser i kommuneplanens arealdel
- Energisatsing som skal gi nok kraft og effekt til omstillingen til nullutslippsbyen
- Redusere kommunens indirekte utslipp

Overgang til utslippsfri transport

- Alle personbiler og varebiler i Oslo skal gå på el eller hydrogen i 2030, og all tungtransport skal være utslippsfri eller bruke bærekraftige fornybare drivstoff. Fra november 2024 skal alle drosjer som utfører oppdrag innenfor Oslo kommunes grenser være utslippsfrie, etter forskrift om miljøkrav for drosjetransport i Oslo. Utslipp fra tungtransport er anslått å øke mot 2030, hvis ikke ny politikk sørger for raskere elektrifisering. I 2024 vil det være viktig å etablere lading til lastebiler, og byrådet vil derfor sikre en massiv satsing på offentlig tilgjengelige hurtigladere for tunge kjøretøy. Klima- og energifondet har gitt tilsagn om 55 hurtigladepunkter som, hvis de realiseres, vil kunne gi et mye bedre offentlig ladetilbud for tungtransport i løpet av 2024. Byrådet foreslår å styrke utbyggingen av hurtiglading for elektrisk tungtransport og drosje. Det foreslås å sette av 10 mill. i 2024 og 10 mill. i 2025. Byrådet har videre gjennom Oslopakke 3-avtalen sikret at fritaket i bomringen for lastebiler på el, hydrogen og biogass varer ut 2027. Byrådet vil gjennom Oslopakke 3-forhandlingene i 2024 jobbe for en avtale som bidrar til å oppfylle kommunens trafikk- og klimamål samtidig som den gir

midler til investering og drift av kollektivtransporten. Konkurransforholdet mellom elbil og fossilbil bør opprettholdes eller økes (til fossilbilens ulempe). Byrådet jobber også for at regjeringen skal gi utslippsfri næringstransport (tunge og lette kjøretøy) adgang til kollektivfeltene dersom elektriske personbiler mister tilgangen til feltene. Byrådet satser videre på kollektivtrafikken. For skoleåret 2023/2024 er prisen for 30-dagersbillett for barn og unge redusert til 299 kr. Formålet er blant annet å endre reisevaner for barn og unge fra bil-/foreldrekjøring til bruk av kollektivtransport og redusere biltrafikken og klimagassutslipp. I handlingsprogram 2023–2027 for byvekstsamarbeidet og Oslopakke 3 vil Oslos andel gå til gang-, sykkel- og kollektivtiltak. I 2024 vil midlene gå til blant annet drift av kollektivtransporten og oppgradering av trikkebaser, nytt signal- og sikringsanlegg på T-banen og oppgradering og kapasitetsøkning på Majorstuen stasjon. Det er satt av 1,5 mrd. til Fornebubanen, og videre om lag 1 mrd. til oppgraderinger på trikk og T-bane. Prioriterte tiltak i 2024 er oppgradering av Ekebergbanen mellom Konows gate og Ekebergparken, oppgradering av Tøyen T-banestasjon og livsforlengende tiltak på både trikke- og T-banenettet.

Elektrifisering av bygge- og anleggsplasser

- Oslo kommune har siden 2019 stilt krav til at all bygge- og anleggsvirksomhet på oppdrag for kommunen skal være fossilfri og at utslippsfrie løsninger skal belønnes. Nye vurderinger viser at kravet kan ha større effekt enn tidligere anslått. Fra 2020 har Oslo også stilt krav til fossilfrie bygge- og anleggsplasser til private og statlige aktører gjennom nye reguleringsplaner. Hjemmelsgrunnlaget for kravet er omdiskutert. Byrådet vil jobbe for at regjeringen raskt sender en tydeligere hjemmel om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser ut på høring.

Ambisiøse klimabestemmelser i kommuneplanens arealdel

- Byrådet la i juni 2023 frem forslag til revidert arealdel til kommuneplanen, og denne er høsten 2023 på ekstern høring. Forslaget skal gi betydelige utslippsreduksjoner som er viktig for å nå kommunens klimamål. Planforslaget inneholder blant annet krav til klimagassberegninger i byggeprosjekter, utslippsfrie anleggsplasser og lokal, klimavennlig og sirkulær massehåndtering, materialvalg og ombruk. Videre inneholder forslaget utslippskrav til materialer, krav til lokal fornybar energiproduksjon og felles energiløsninger samt krav som tilrettelegger for elektrisk næringstransport. Planen har også forslag til krav for klimatilpasning og karbonlagring, inkludert ytterligere styrking av natur og grønne områder.

Energisatsing som skal gi nok kraft og effekt til omstillingen til nullutslippsbyen

- Oslo kommune satser stort på energieffektivisering både i egen virksomhet og i byen som helhet, gjennom blant annet tilskuddsordninger for solceller. Samtidig er det sentralt å sikre et energisystem som er rigget for elektrifiseringen vi skal gjennom mot 2030, med nok kraft og effekt. I revidert budsjett 2023 ble det satt av 2 mill. til prosjektet "Energiforsyning i nullutslippsbyen", som skal iverksette virkemidler for at Oslo har et tilpasset og fleksibelt energisystem i 2030. Prosjektet varer ut 2025 og driftes av Klimaetaten.

Redusere kommunens indirekte utslipp

- Det er de direkte klimagassutslippene som er omfattet av internasjonale klimaforpliktelser som Parisavtalen, krav til nasjonale utslippsregnskap og det er også for de direkte utslippene at Miljødirektoratet publiserer kommunefordelte klimagassregnskap. Det er også for de direkte utslippene at et land eller en kommune har flest virkemidler for å påvirke utslippene. Hittil har derfor de direkte utslippene vært prioritert i Oslos klimabudsjett. Oslos indirekte utslipp er krevende å beregne og vil også være en annen kommune eller lands direkte utslipp. Samtidig er de indirekte utslippene fra Oslo betydelig større enn de direkte, og forbruket bidrar til betydelig bruk av naturressurser. Derfor er det viktig å også jobbe for å redusere utslippene vi bidrar til utenfor Oslos grenser. For å styrke innsatsen er virkemidler for å redusere indirekte utslipp for første gang inkludert i dette klimabudsjettet, med tilhørende rapporteringskrav. Ved å inkludere indirekte utslipp i klimabudsjettet, vil arbeidet bli mer systematisert, og direkte og indirekte utslipp vil kunne ses mer i sammenheng.

Det er også identifisert flere, nye virkemidler som kommunen vil jobbe med for å få ned utslippene ytterligere, og det er satt i gang prosesser for å utrede og utvikle disse virkemidlene.

Oslos klimamål

Oslo skal bli en by tilnærmet uten klimagassutslipp og som er godt tilpasset endrede værmønstre som kommer av klimaendringene. I sak 109/20 Klimastrategi for Oslo mot 2030 vedtok Oslo bystyre fem hovedmål for klimaarbeidet, gjengitt under. Klimastrategien inneholder også en beskrivelse av hvordan disse målene skal nås. Klimabudsjettet omhandler tiltak og virkemidler for å redusere utslippene innen Oslos grenser og de vi er ansvarlige for utenfor Oslos grenser gjennom vårt forbruk (mål nr. 1 og 5 i strategien). Klimaarbeid for de resterende målene er omtalt lenger ned, men har ikke tiltak og virkemidler som er en del av dette klimabudsjettet.

De fem målene i Oslos klimastrategi mot 2030 er:

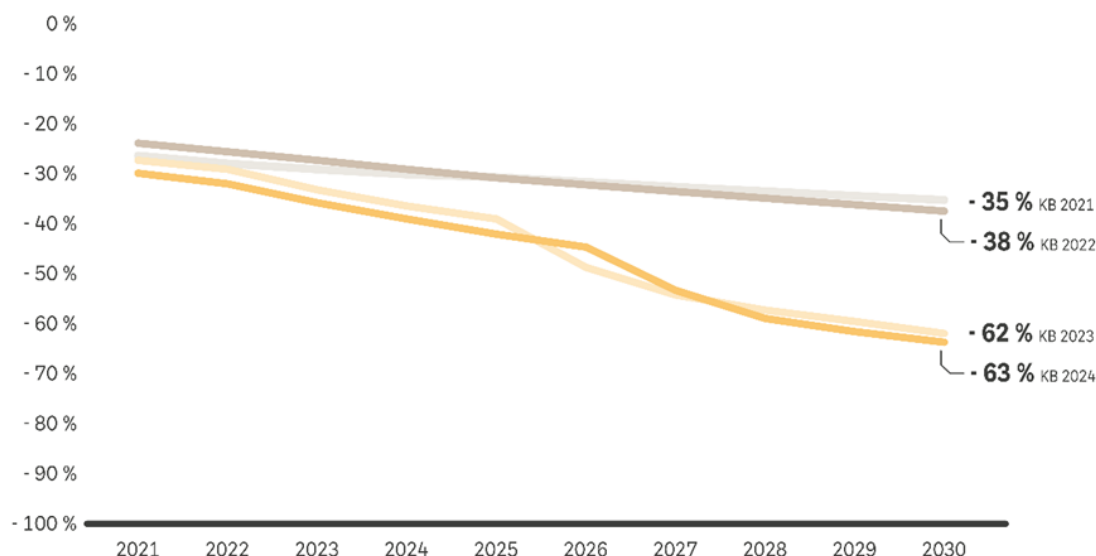
1. Oslos klimagassutslipp i 2030 er redusert med 95 % sammenliknet med 2009
2. Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivarettatt og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon økes mot 2030
3. Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 % sammenliknet med 2009
4. Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100
5. Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020

Behovet for å jobbe helhetlig mot alle fem målene i klimastrategien er satt tydelig på agendaen gjennom FNs klimapanel og FNs naturpanel sine siste rapporter. Virkningene klimaendringene har på naturen er større og mer omfattende enn tidligere antatt og det er helt nødvendig å se utslippskutt og klimatilpasning i sammenheng. Ifølge klimapanelet er det et mulighetsvindu som lukkes på slutten av dette tiåret for å sikre en levelig og bærekraftig framtid for alle. - Forbruksnivået på verdensbasis har ifølge Det Europeiske miljøbyrået (EEA) passert jordas tåleevne med mer enn 50 % og må ned. Dette gjelder, ifølge klimapanelet, spesielt i rike land som Norge. Produksjon og transport av produkter fører til betydelige utslipp av klimagasser, vannforbruk, uttak av jomfruelige råvarer, luftforurensning og arealbruk. EUs arbeid med produsentansvarsordningen, økodesignforskriften, miljøvaredeklarasjoner, retten til å reparere

m.m., vil kunne bidra til å redusere forbruk. Byrådet vil derfor støtte opp om en rask nasjonal implementering av disse ordningene.

Fra Oslo la frem sitt første klimabudsjett for 2017, har kommunen gjort store framskritt i klimaarbeidet. Dette er synlig i anslagene for utvikling i klimagassutslippene mot 2030 med vedtatte virkemidler, som blir lagt frem i hvert klimabudsjett. Anslagene fra Klimabudsjett 2021 til i dag er vist i figuren under. De viser tydelig at kommunens klimaarbeid går riktig vei for hvert klimabudsjett. Årene før 2021 er ikke inkludert, da det ikke er hensiktsmessig å sammenlikne med tidligere år grunnet en vesentlig endring i klimagassregnskapet i 2021.

Anslått utslippsutvikling i Klimabudsjett 2021-2024

Anslag for utslippsutvikling som følge av vedtatte virkemidler, som lagt frem i de ulike klimabudsjettene for 2021, 2022, 2023 og 2024.

Det er flere årsaker til at framskrivningene mot 2030 har endret seg mellom klimabudsjettene. Innfasing av elektriske personbiler har gått raskere enn antatt, og det har vært en raskere teknologiutvikling for elektriske og biogassdrevne tunge kjøretøy og anleggsmaskiner. I 2019 ble det vedtatt at all bygge- og anleggsvirksomhet på oppdrag for kommunen skal være fossilfri og at utslippsfrie løsninger skulle premieres (byrådssak 1019/19). Nye vurderinger viser at kravet kan ha større effekt enn tidligere anslått. I 2020 ble krav til fossilfrie bygge- og anleggsplasser i nye reguleringsplaner vedtatt, og i 2022 fikk Oslo finansiert og startet bygging av et karbonfangstanlegg på Klemetsrud som vil fange opp mot 95 % av utslippene fra anlegget. Disse virkemidlene har gjort at framskrivningene har blitt vesentlig endret fra Klimabudsjett 2021. Noe av endringene i framskrivningene skyldes også at stadig flere virkemidler har blitt beregnet med klimagasseffekt over perioden.

Oslo samarbeider med nabofylker og kommuner gjennom blant annet byvekstavtale, Oslopakke 3-samarbeidet, Osloregionen, Østlandssamarbeidet samt med de andre storbyene gjennom et eget klimanettverk og KS sitt storbynettverk. Oslos bomring har siden innføringen i 1990 vært et av byens viktigste klimatiltak ved å begrense biltrafikken og redusere privatbilens trafikkandel. Miljødifferensierte bomtakster har i tillegg vært et viktig insentiv for elektrifisering av

veitransporten. I 2022 ble det gjennom Oslopakke 3-samarbeidet vedtatt høyere bomtakster, samt fritak for tunge biogassdrevne kjøretøy. Det ble også vedtatt at fritaket for biogass og det eksisterende fritaket for tunge kjøretøy på el og hydrogen varer ut 2027. Slik forutsigbarhet for takstfritak de nærmeste årene reduserer økonomisk risiko for næringslivet og er et viktig insentiv til å velge utslippsfrie kjøretøy.

Næringslivet spiller en avgjørende rolle i å løse klima- og naturkrisen. For å nå kommunens klimamål er det et tett samarbeid mellom næringsliv og kommune, spesielt gjennom nettverket Næring for klima. Nettverket har 150 medlemmer fra en rekke bransjer. Medlemmene i Næring for klima gir kommunen informasjon som brukes til å utvikle treffsikre tilskuddsordninger og insentiver for klimavennlig omstilling i næringslivet. De siste årene har kommunen lagt stor vekt på utbygging av ladeinfrastruktur for å utvikle markedet for utslippsfri tungtransport samt innført krav til bruk av fossilfri teknologi i kommunens anskaffelser. Dette har vært med å bidra til at overgangen til utslippsfrie kjøretøy og biogasskjøretøy i Oslo har gått raskere enn forventet, og anslagene for innfasing av utslippsfrie varebiler og tungtransport er derfor oppjustert i Klimabudsjett 2024.

Klimatiltak rettet mot næringslivet, som miljøkrav til drosjeløyver og krav rettet mot byggenæringen, vil ha ulik betydning for store og små bedrifter. Særlig for små aktører kan kravene gi en økonomisk belastning i overgangsfasen til utslippsfrie løsninger. For å unngå skjevfordeling som følge av virkemidlene, jobber kommunen blant annet med å etablere ladeinfrastruktur og har tilskuddsordninger for å redusere kostnadene ved omstilling og øke innovasjonsgraden. Resultatene fra Klimaundersøkelsen 2022 viser at bedriftenes holdninger til klimatiltak fra kommunen har beveget seg i positiv retning. Blant annet oppgir 63 % at de er positive til tyngre vekting av miljø- og klimahensyn i offentlige anbud (mot 45 % i 2018).

Internasjonalt samarbeid gir kommunen tilgang på flere løsninger for å nå våre klimamål og en mulighet til å vise frem våre løsninger globalt. Kommunen deltar derfor aktivt i fora som C40, Carbon Neutral Cities Alliance (CNCA), International Council for Local Environmental Initiatives (ICLEI), Eurocities og EUs samfunnsoppdrag for 100 klimanøytrale byer. Etter at Oslo tok initiativ til et Clean Construction Forum i C40 i 2019, er nå 47 byer med i programmet, og de løsningene og tiltakene Oslo har innen utslippsfrie byggeplasser blir spredt globalt, samtidig som kommunen får mulighet til å diskutere hva som er beste tilnærming til nye materialkrav og gjenbruk. Samarbeidet bidrar til at etterspørselen etter utslippsfrie maskiner øker, noe som gir større markeder og lavere kostnader. Oslo har også vært "lead city" i C40s pilot på klimabudsjetter. Piloten har blant annet resultert i at London i 2023 har publisert sitt første klimabudsjett etter modell fra Oslo, og New York vil legge frem sitt første klimabudsjett i 2024.

Dersom Oslo når sine klimamål, vil byen levere betydelige bidrag til både Norges internasjonale klimaforpliktelser under Parisavtalen og til de nasjonale klimamålene. Samtidig er Oslo avhengig av forsterkede statlige virkemidler for å få til dette. Oslo jobber derfor aktivt for å få utvidet det lokale handlingsrommet for klimatiltak og for å få på plass bedre rammebetingelser for klimavennlig omstilling.

Byrådet er opptatt av at klimatiltak skal bidra til å skape en sosialt bærekraftig by med like muligheter og et anstendig arbeidsliv. Alle forslag til nye klimatiltak fra Oslos virksomheter skal inneholde en vurdering av fordelings effekter og potensielle avbøtende tiltak. Sårbarhet for klimaendringer er inkludert i Strategi for utjevning av sosiale forskjeller i Oslo, som ble behandlet i byråd høsten 2023 (sak 186/23) og i ny folkehelsestrategi er klima og miljø et innsatsområde.

Ny Oslomodell, som omhandler standardkrav i Oslo kommunes anskaffelser, trådte i kraft 01.09.2023. Oslomodellen skal sørge for at Oslo kommune er en samfunnsansvarlig og effektiv innkjøper, og har krav for å ivareta menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, samt klima- og miljøhensyn.

Ved å legge til rette for økt byliv, grøntarealer, fotgjengere, syklist, kollektivreisende og bedre framkommelighet for kollektivtransporten bidrar kommunen til at det skal være enklere å ta klimavennlige valg i hverdagen. Byrådet har lagt ned betydelig innsats for at kollektivprisene skal være konkurransedyktige og for å øke andelen kollektivreiser etter pandemien. I 2023 ble prisene for enkeltbilletter i kollektivtransporten redusert for første gang på 15 år. Prisen på månedskort for barn og ungdom ble også satt ned, og alle asylsøkere kan reise gratis i kollektivtrafikken i Oslo og Viken. Andelen kollektivreiser er tilbake på om lag samme nivå som før pandemien. En viktig del av rettferdig klimaomstilling er å inkludere innbyggerne i prosesser som angår dem.

Organisasjonen UngOrg arrangerer hvert år ungdomshøringen på oppdrag for Oslo kommune, og i 2023 var temaet klima. Undersøkelsen viser at ungdommene opplever at de ikke lærer nok om klima på skolen. Nesten 60 % av ungdommene svarte at politikerne burde vist samme handlekraft i møte med klimakrisen som de gjorde under koronapandemien, og over halvparten er enige i at vi som bor i Oslo bør gjøre mer for å kutte klimautslipp.

Klimaundersøkelsen 2023 viser at klimavennlig adferd er vanlig blant mange av innbyggerne i Oslo. Folk flest reiser kollektivt i hverdagen, kutter matsvinn og velger elbil – hvis de eier egen bil. De ønsker også å kutte i både forbruk, energibruk og konsumet av kjøtt. 70 % av respondentene støtter kommunens klimamål, og 75 % svarer at det er viktig at Oslo blir en by som tåler klimaendringene bedre.

Gjennom Klima- og energifondet har kommunen en rekke støtteordninger rettet mot befolkningen, som tilskudd til solceller, isolasjon av bolig og ladeinfrastruktur til borettslag og sameier. I tillegg har Oslo kommune flere satsninger rettet mot barn og unge. For eksempel holder Oslos klimapiloter foredrag for om lag 5 500 elever i ungdomsskolen og videregående skole årlig, og Klimaskolen.no er en kompetanseportal med ressurser til klima- og miljøundervisning for lærerne.

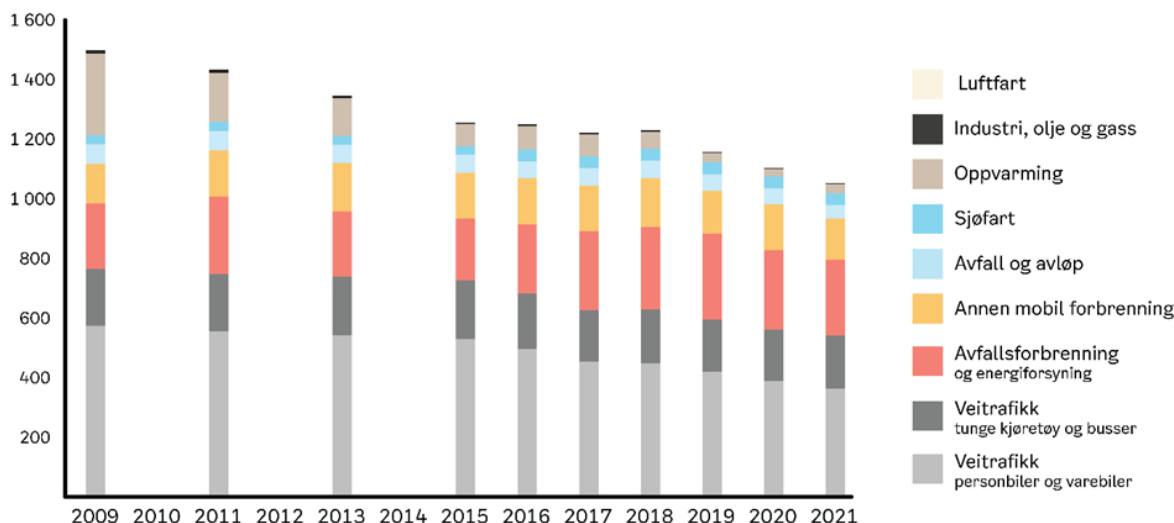
Utslippsutvikling

Direkte utslipp

Miljødirektoratet publiserer årlig et kommunefordelt klimagassregnskap som viser utviklingen i utslipp innenfor Oslo sine grenser (direkte utslipp). De ferskeste tallene i klimagassregnskapet er for 2021. Klimagassregnskapet viser at de direkte utslippene i Oslo er blitt redusert med 30 % fra 2009 til 2021. Fra 2020 til 2021 gikk utslippene ned med 4,6 %, blant annet på grunn av en økning i andel elbiler.

Utslipp av klimagasser i Oslo

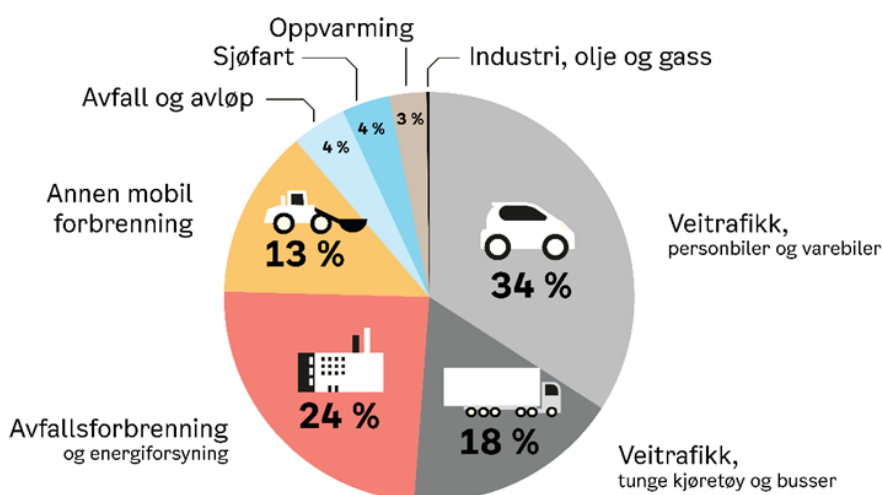
1 000 tonn CO₂-ekvivalenter

Klimagassutslipp i Oslo fordelt på utslippssektor, 2009-2021. Kilde: Miljødirektoratets kommunefordelte utslippsregnskap.

Som vist i figuren nedenfor, var de største utslippskildene i 2021 veitrafikk, avfallsforbrenning og energiforsyning (hovedsakelig fra forbrenning av plastavfall) og annen mobil forbrenning (hovedsakelig anleggsdiesel). Se kapittel 2 i Vedlegg til Klimabudsjett 2024 for mer detaljert informasjon om klimagassregnskapet og utslippsutviklingen fra 2009-2021.

Klimagassutslipp i Oslo i 2021, fordelt på utslippssektor

Klimagassutslipp i Oslo i 2021, fordelt på utslippssektor. Kilde: Miljødirektoratets kommunefordelte utslippsregnskap.

Det kommunefordelte klimagassregnskapet har fortsatt store usikkerheter, spesielt innen «Annen

mobil forbrenning» (maskiner som bruker anleggsdiesel), der effekt av tiltak og virkemidler ikke fanges opp. Dette er en utfordring for Oslo som har innført effektive virkemidler for å redusere utslipp fra spesielt byggeplasser. Samtidig er klimagassregnskapet under kontinuerlig forbedring, og «Annen mobil forbrenning» er et prioritert forbedringsområde fremover. Oslo vil fortsette å jobbe opp mot Miljødirektoratet og SSB for å få inkludert lokale data slik at effekten av Oslos virkemidler blir synliggjort.

For å supplere klimagassregnskapet og angi status for utslippsutviklingen i Oslo, bruker kommunen Klimabarometeret. Klimabarometeret følger utviklingen innen veitrafikk og avfallsforbrenning i Oslo, samt utviklingen i salg av anleggsdiesel for årene før 2021.

Indirekte utslipp

Oslo kommune, næringslivet og befolkningen bidrar til klimagassutslipp utenfor kommunens grenser. Dette kalles indirekte utslipp, og skilles fra direkte utslipp som skjer innenfor kommunens grenser. Indirekte utslipp skyldes i hovedsak vårt forbruk av varer og tjenester som produseres og transporteres utenfor Oslo. Det handler om utslipp fra produksjon av blant annet mat, klær, byggematerialer, biler og elektronikk og transport av dette til Oslo. Selv om vi ikke har direkte kontroll over utslippene andre steder, kan Oslo påvirke disse ved for eksempel å stille krav i anskaffelser og legge til rette for redusert forbruk og mer sirkulær økonomi i kommunen.

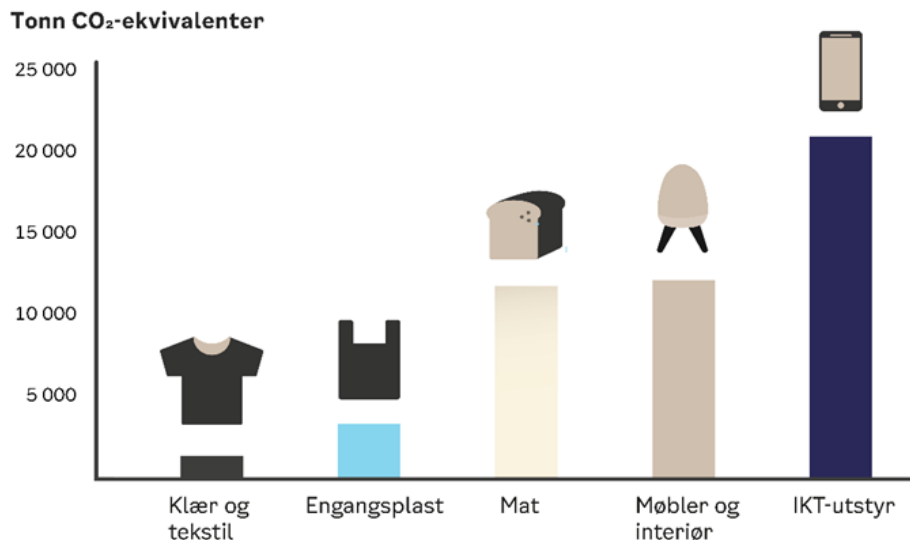
Indirekte utslipp fra Oslo kommune som virksomhet

De siste årene har kommunen fått stadig bedre oversikt over hvor store de indirekte utslippene fra kommunens drift er. Det totale indirekte utslippet fra hele kommunens drift er usikkert, men vi har tall for enkelte varegrupper og enkeltprosjekter innen bygg- og anlegg. Disse er publisert på Klimabarometeret som nå viser utslippsutvikling for både direkte og indirekte utslipp.

Produksjon og transport av bygge- og anleggsmaterialer er svært utslippskrevende, og det antas at dette er den største kilden til indirekte utslipp i kommunens egen virksomhet. Akkurat hvor stort dette utslippet er, vet vi ikke, men utslipp fra Oslosbyggs prosjekter som har blitt ferdigstilt etter 2020 har hatt et utslipp på om lag 45 000 tonn CO₂-ekvivalenter (ekv.) fra byggematerialer. I tillegg vil prosjektene Ny vannforsyning og Fornebubanen bidra med store indirekte utslipp fra materialbruk.

Av utvalgte varegrupper i kommunens innkjøp utgjør IKT-utstyr om lag 20 000 tonn CO₂-ekv. årlig. Nesten 70 % av dette kommer fra datamaskiner og tilbehør. Innkjøp av mat i kommunens drift utgjør om lag 10 000 tonn CO₂-ekv. årlig, hvorav om lag 40 % kommer fra innkjøp av storfekjøtt. Tallene er beregnet på grunnlag av informasjon om Oslo kommunes innkjøp og på bakgrunn av databasen Carbon Key.

Indirekte utslipp fra kommunens innkjøp i 2022

Indirekte utslipp fra utvalgte varegrupper i kommunens innkjøp i 2022. Kilde: Klimaoslo.no.

Indirekte utslipp fra befolkning og næringsliv

For befolkningens og næringslivets indirekte utslipp mangler det gode datakilder.

Utvikling i husholdningsavfallet kan gi en indikasjon på utvikling i forbruket hos befolkningen. Årlig avfallsmengde per person har gått betydelig ned siden 2004, fra 401 kg til 286 kg i 2022. Av dette avfallet er andelen husholdningsavfall som går til materialgjenvinning økt fra 27 % i 2004 til 41 % i 2022.

Produksjon av biler og drivstoff som brukes av Oslos innbyggere og næringsliv er en stor kilde til indirekte utslipp. Antall biler i Oslo har de siste årene vært stabilt på om lag 360 biler per 1000 innbygger. Produksjon av en elbil gir som regel større indirekte utslipp enn fossilbiler, mens produksjon av fossilt drivstoff gir større indirekte utslipp enn elektrisitet. Over livsløpet (indirekte og direkte utslipp) har elbiler opp mot 70 % lavere utslipp enn fossile biler i Europa ([International Council on Clean Transportation](#)). I Norge vil denne forskjellen være enda større grunnet en renere elektrisitetsmiks. For å redusere Oslos indirekte utslipp fra bilparken, bør både antallet elektriske og fossile biler reduseres.

Nordmenns forbruk er blant de høyeste i verden, og vi kjøper mer enn dobbelt så mye sko og klær som gjennomsnittet i Europa (Forskning.no 2023). Hvert år siden 2017 har Klimaetaten gjennomført en spørreundersøkelse som kartlegger adferd og holdninger til klimatiltak hos befolkning og næringsliv i Oslo og befolkningen i de tidligere Akershus-kommunene. Undersøkelsen har vist at klimavennlig adferd har blitt mer vanlig hos Oslos befolkning (Opinion, 2023). De siste fire årene har stadig flere svart at de forbruker mindre enn før. Det er innen varegruppene klær og møbler/interiør flest svarer at de kjøper mindre nytt ved å gjenbruke eller reparere det de har. Oslofolk svarer også at de er blitt flinkere til å kutte matsvinn, mens andelen som svarer at de har minsket konsumet av kjøtt har økt jevnt de siste årene.

Hos næringslivet i Oslo jobbes det mer med forretningsmodeller som inkluderer for eksempel reparasjon, redesign, utleie eller bruksalg, samt i egne anskaffelser, ved å etterspørre brukte og resirkulerte varer og/eller leie/lease/dele framfor å eie. Mer enn fire av ti bedrifter oppgir også at de har satt inn tiltak for å redusere forbruket av elektronikk, møbler og interiør, mat og flyreiser.

Forslag til vedtak

For å styre mot målet om 95 % reduksjon i utslippene innenfor Oslos grenser i 2030 sammenlignet med 2009, vedtar byrådet årlige utslippsrammer. Utslippsrammene er ambisiøse, men bidrar til å opprettholde det prioriterte arbeidet med å redusere utslipp. Utslippsrammene frem til 2021 har ikke blitt nådd, men det har vært en akselerering i utslippsreduksjoner fra 2018, og i 2021 var Oslo 4 prosentpoeng unna å nå utslippsrammen på -34 %. Utslippsreduksjonene er anslått å fortsette i kommende år.

Med virkemidlene i dette klimabudsjettet er det anslått at utslipp innenfor Oslos grenser (direkte utslipp) kan reduseres med 39 % i 2024 og 53 % i 2027 sammenlignet med 2009-nivå. Tabellen nedenfor viser utslippsrammene for reduserte utslipp innenfor Oslo i økonomiplanperioden 2024 og 2027, og anslått utslippsreduserende effekt av vedtatte virkemidler inkludert referansebanen.

Rammer for klimagassutslipp innenfor Oslo kommunes grenser 2024-2027

	2024	2025	2026	2027
Vedtatte virkemidler (inkl.ref.banen) i %	-39 %	-42 %	-45 %	-53 %
Vedtatte virkemidler (inkl.ref.banen) i tonn CO ₂ e	910 300	868 500	829 800	700 900
Utslippsramme i %	-57 %	-61 %	-66 %	-77 %
Utslippsramme i tonn CO ₂ e	651 300	583 000	514 800	341 800
Differanse vedtatte virkemidler og utslippsramme i %	17 %	19 %	21 %	24 %
Differanse vedtatte virkemidler og utslippsramme i tonn CO ₂ e	259 000	285 500	315 000	359 100

Byrådet må jobbe aktivt for å sikre gjennomføring av de virkemidlene som er vedtatt, utvikle nye og styrke eksisterende virkemidler dersom Oslo skal nå målet om 95 %.

Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen skal være betydelig lavere i 2030 enn i 2020. Byrådet skal derfor arbeide for å redusere indirekte utslipp (utslipp utenfor Oslo), som oppstår som følge av kommunens, næringslivets og innbyggernes forbruk. Det er foreslått tiltak og virkemidler for å redusere indirekte utslipp, og det er utviklet et indikatorsett for å følge utslippsutviklingen, som er inkludert i Klimabarometeret. Dette arbeidet vil videreutvikles i kommende klimabudsjett. Det er ikke laget utslippsrammer for indirekte utslipp, da dette er utfordrende å kvantifisere.

Basert på ovenstående foreslår byrådet følgende vedtak for klimabudsjettet i Sak 1:

Bystyret ber byrådet arbeide for en reduksjon i klimagassutslippene innenfor Oslos grenser som følger utslippsrammen mot 95 % reduksjon i 2030. Dette innebærer en utslippsramme på -57 % i 2024 og -77 % i 2027, sammenlignet med utslippsnivået i 2009.

Bystyret ber videre byrådet arbeide for en reduksjon i utslippene som oppstår utenfor Oslos grenser som skyldes aktivitet fra kommunen, næringsliv, innbyggere i Oslo kommune (indirekte utslipp). Bystyret merker seg at det er krevende å tallfeste effekten av tiltak og virkemidler som reduserer indirekte utslipp.

Bystyret slutter seg til tiltak og virkemidler for å redusere direkte og indirekte utslipp i Klimabudsjett 2024, Sak 1. Byrådet rapporterer, som en del av den ordinære rapporteringen til bystyret, om status i oppfølgingen av virkemidlene. For de direkte utslippene rapporteres det på oppnåelse av utslippsrammen i 2024 og 2027. Rapporteringen baseres på status for gjennomføring av vedtatte virkemidler, samt indikatorene i «Klimabarometeret».

Tiltak og virkemidler for å redusere direkte utslipp

Tabellen «Tiltak og virkemidler for å redusere direkte utslipp» nedenfor viser vedtatte tiltak og virkemidler i Klimabudsjettet og anslått utslippsreducerende effekt av disse innenfor økonomiplanperioden. Tabellen viser også hvilken virksomhet som er ansvarlig for gjennomføring av virkemiddelet og hvem som har rapporteringsansvar.

Effekten som oppgis er utslippsreduksjoner som skjer innenfor kommunens geografiske grense. Klimaeffekten av virkemidlene er målt mot en referansebane, med anslått utslippsutvikling i Oslo mot 2030 uten nye virkemidler. Det er altså kun tilleggseffekten utover det som allerede er anslått utvikling i referansebanen som er inkludert.

Enkelte virkemidler er overlappende, det vil si at de påvirker samme utslippskilde, slik som en del virkemidler som reduserer utslipp fra personbiler. I slike tilfeller vil effekten som oppgis i tabellen være justert for å unngå dobbelttelling.

For noen av virkemidlene er det ikke oppgitt utslippsreducerende effekt. Det skyldes enten at datagrunnlaget for å kunne estimere effekt er for svakt eller at virkemidlene tilrettelegger for utslippsreduksjoner og derfor ikke kan kvantifiseres. For eksempel gir ikke etablering av ladere for elbiler en direkte klimaeffekt, men er tilretteleggende for at man skal kunne bruke og velge å kjøpe en elbil.

Beregninger av effekt av virkemidler i klimabudsjettet og utvikling i referansebanen har stor usikkerhet. Utdypende informasjon om referansebanen og metoden for å beregne effekt av virkemidlene i tabellen nedenfor er nærmere beskrevet i kapittel 5 i Vedlegg til Klimabudsjett 2024.

Tiltak og virkemidler for å redusere direkte utslipp

Utslippssektor	Nr .	Tiltak/Virkemidler	Ansvarlig	Effekt 2024 (tonn CO2e)	Effekt 2027 (tonn CO2e)
Avfallsforbrenning og energiforsyning					
Avfallsforbrenning med karbonfangst	1	Karbonfangst på Klemetsrud	NOE*	-	98 000
Avfall og avløp					
Uttak av deponigass	2	Vedlikehold av deponigassanlegg på Rommen og Grønmo	EBY*, REG	Ikke beregnet	Ikke beregnet
Veitrafikk					
Overordnede virkemidler	3	Innkjøp av utslipps- og fossilfrie kjøretøy i kommunen	Alle*, UKE*	4 200	6 000
	4	Utslippsfri (inkl. biogass) og transporteffektiv leveranse av varer og tjenester på oppdrag for kommunen	Alle*, UKE*, KLI	5 200	5 000
Redusert trafikk	5	Insentiver for økt sykling og gange (tilskudd klimavennlige jobbreiser, infrastruktur sykkel, fartsreduksjon for bil m.m)	BYM*, KLI*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
	6	Forbedre kollektivtransporten (øke framkommelighet, reduserte priser, nye trikker, utbedringer for t-banen mm)	Ruter*, BYM*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
	7	Tilrettelegge for bruk av deleløsninger (bildeling, elsykkeldeling mm)	BYM*, Ruter*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
	8	Parkeringsvirkemidler (øke takster, beboerparkering, fjerne parkeringsplasser, parkeringsnorm)	BYM*, PBE	Ikke beregnet	Ikke beregnet
	9	Redusere transport av masser og avfall	KLI*, FOB, UKE, Oslobygg, Oslo havn, PBE, EBY, BYM, VAV	Ikke beregnet	Ikke beregnet
Utslippsfrie personbiler	10	Etablere ladeinfrastruktur for personbiler	BYM*	Tilretteleggende virkemiddel	Tilretteleggende virkemiddel
	11	Insentiver for utslippsfrie drosjer (krav, tilskudd, ladeinfrastruktur mm)	BYM*, KLI*	8 700	11 900

Utslippssektor	Nr .	Tiltak/Virkemidler	Ansvarlig	Effekt 2024 (tonn CO2e)	Effekt 2027 (tonn CO2e)
Utslippsfrie varebiler	12	Insentiver for utslippsfrie varebiler (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, samlastsentre, lastelommer, parkering mm)	KLI*, BYM*	4 200	11 100
Utslippsfri/biogass busser	13	Insentiver for utslippsfrie tur- og ekspressbusser (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur)	KLI*, BYM*, UDE, UKE	Ikke beregnet	Ikke beregnet
Utslippsfri/biogass lastebiler	14	Krav til bruk av utslippsfrie lastebiler til transport av masser og avfall på oppdrag for kommunen	Alle*, UKE*	4 200	11 100
	15	Insentiver for utslippsfri tungtransport i Oslo (fritak i bomringen, etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, fremskaffe arealer til energistasjoner mm)	KLI*, EBY, BYM*	4 200	11 100
Annen mobil forbrenning					
Utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet	16	Krav om utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for kommunen	Alle*, UKE*	18 600	19 200
	17	Krav om fossilfri bygg- og anleggsvirksomhet i reguleringsplaner	PBE*, KLI*	15 900	31 900
Utslippsfrie maskiner og motorredskaper	18	Tilrettelegge for utslippsfri håndtering av varer og last på Oslo havn	Oslo Havn*	900	2 200
	19	Innkjøp av utslippsfrie maskiner i Oslo kommunes maskinpark	Alle*, UKE*	4 900	5 200
	20	Insentiver til utslippsfrie motorredskaper og arrangementer (tilskudd, strøm til arrangementer)	KLI*, BYM*	3 900	10 200
Sjøfart					
Utslippsfri havneligge	21	Etablere landstrøm for container-, cruise- og sementskip	Oslo havn*, NOE	3 100	6 000
Summert effekt av virkemidler i klimabudsjettet				73 800	217 800

**Angir rapporteringsansvar*

Under gis det en kortfattet beskrivelse av virkemidlene i tabellen over. Innledningsvis gis en beskrivelse av hva som forårsaker utslippene i sektoren, og hva som må til for å redusere disse ytterligere utover eksisterende, vedtatte virkemidler.

Avfallsforbrenning og energiforsyning

Utslipp fra avfallsforbrenning og energiforsyning i Oslo kommer hovedsakelig fra forbrenning av avfall til fjernvarmeproduksjon, men det brukes også noe fossil energi til spisslast i fjernvarmeproduksjonen. Bruk av fossil energi til fjernvarme gikk betydelig ned fra 2009 til 2013, men har variert i omfang siden 2015 og det er fremdeles et potensial for videre utfasing av fossil gass.

Med fangst av karbon fra det største avfallsforbrenningsanlegget i Oslo på Klemetsrud, vil utslippene fra denne sektoren kunne reduseres med i overkant av 50 % i 2030 sammenlignet med 2009-nivå. Byrådet har også igangsatt et arbeid for å vurdere virkemidler for å redusere utslipp fra kommunens eget avfallsforbrenningsanlegg på Haraldrud. Byrådet foreslår å sette av 11 mill. til beslutningsgrunnlag og utredninger tilknyttet 65 % gjenvinningsgrad og utslippsfri avfallshåndtering i 2024.

Avfallsforbrenning med karbonfangst

1. Karbonfangst på Klemetsrud

Tiltaket innebærer at CO₂-utslipp fra avfallsforbrenningsanlegget på Klemetsrud blir fanget og lagret permanent under Nordsjøen. Karbonfangstanlegget vil kunne redusere utslippene opp mot 95 % når det er i full drift. Anlegget er utsatt med minst et år på grunn av økte kostnader. Selskapet har varslet at de jobber for å legge frem en ny prosjektplan med oppdaterte og kvalitetssikrede kostnadsestimater innen mai 2024.

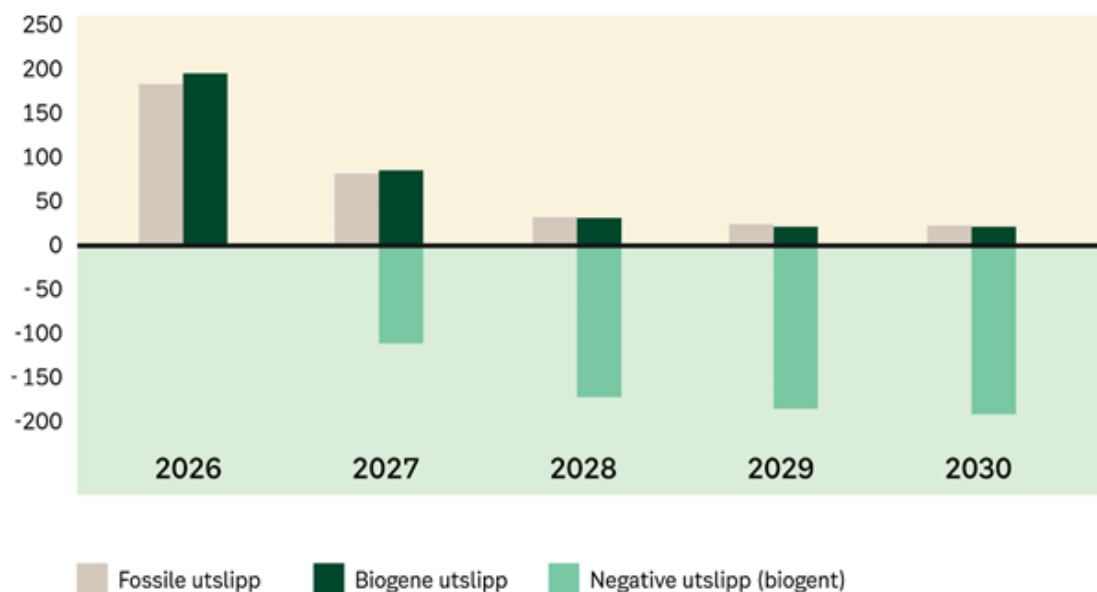
Karbonfangst og -lagring fra forbrenning av avfall

Et avfallsforbrenningsanlegg har utslipp av CO₂, metan og lystgass som oppstår ved forbrenning av både fossilt materiale (plast mv.) og biogent materiale (trevirke, papp mv.). Utslipp av CO₂ fra forbrenning av biogent materiale er ikke inkludert i klimagassregnskapet, fordi utslipp fra forbrenningen blir tatt opp igjen av planter og trær i det korte karbonkretsløpet, gitt at arealene drives bærekraftig.

Samtidig, dersom biogent CO₂ fanges og lagres, kalles det negative utslipp. Slike negative utslipp synliggjøres p.t. verken i det nasjonale eller kommunefordelte klimaregnskapet, men er like verdifulle for atmosfæren som fossile utslippsreduksjoner. Karbonfangst på Klemetsrud kan fange opp til 95% av både biogent og fossilt CO₂. Dette er fremstilt grafisk i figuren nedenfor. De grå og mørkegrønne søylene i figuren under viser utslipp på Klemetsrudanlegget før karbonfangst (2026) og beregnet restutslipp frem mot 2030 med karbonfangst. De lysegrønne søylene viser forventede negative utslipp som følge av karbonfangstanlegget.

Karbonfangst og lagring (CCS) på Klemetsrud

1 000 CO₂-ekvivalenter

Avfall og avløp

Metan varmer opp atmosfæren rundt 28 ganger mer enn et CO₂. Metangass som siver ut fra nedbrytning av biologisk materiale fra nedlagte avfallsdeponi, er hovedkilden til utslipp av metan i Oslo. Anleggene på Grønmo og Rommen har begge systemer for fangst av metan. Det er behov for å øke fangsten av metangassen frem mot 2030. Den fangede metangassen forbrennes og omdannes til CO₂ som dermed reduserer det samlede klimagassutslippet.

Uttak av deponigass

2. Vedlikehold av deponigassanlegg på Rommen og Grønmo

Eiendoms- og byfornyelsesetaten har gassoppsamlingsanlegg på avfallsdeponiene på Rommen og Grønmo. For å sikre høyt uttak av metan i anlegget, er det behov for kontinuerlig vedlikehold og oppgradering.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten har mottatt 0,4 mill. fra Klimasats til å etablere ny drensløsning og bedre gassuttaket på deler av Grønmo avfallsdeponi, samt 0,3 mill. til å kvantifisere diffuse gassutslipp på Rommen avfallsdeponi.

Veitrafikk

Utslippene fra veitrafikk har hatt en stabil nedgang siden 2009. Dette skyldes i hovedsak økt andel elektriske personbiler og økt innblanding av biodrivstoff. Samtidig står veitrafikk fortsatt for over halvparten av utslippene i Oslo.

Bomringen i Oslo har over lang tid bidratt til å begrense trafikkmengden i byen, i tillegg til å gi incentiv for å velge utslippsfrie biler gjennom rabattordninger/fritak for slike biler. Virkemidler som krav i anskaffelser og parkeringstakster har også vært viktig for å redusere utslippene fra veitrafikk.

Dersom Oslo skal nå klimamålet i 2030, blir det særlig viktig å redusere utslipp fra varebiler og tunge kjøretøy fremover. Derfor var det viktig for Oslo å få enighet i Oslopakke 3-forhandlingene i 2022 om fritak for tunge kjøretøy på biogass i bomringen i tillegg til el og hydrogen. Det er gitt forutsigbarhet for at fritaket gjelder til minst 2027. Oslo kommune har i tillegg flere prosjekter som vektlegger disse utslippene, blant annet bidrar Oslo inn i prosjektet Varelevering i E18 Vestkorridoren, et samarbeidsprosjekt mellom kommunene Bærum, Asker, Oslo og Drammen og Viken fylkeskommune som har mottatt 8 mill. i støtte fra Klimasats for å videreføre og utvikle arbeidet med å teste ut tiltak for å redusere transport og utslipp fra varelevering. Plan- og bygningsetaten (sammen med Asker, Bærum, Lørenskog, Lillestrøm, Ullensaker, Nordre Follo og Ås kommuner og Viken fylkeskommune) har også mottatt 1 mill. fra Klimasats til å styrke koordineringen og planleggingen av klimavennlig bylogistikk med mål om utslippsfri tungtransport, redusert biltrafikk og bedre arealutnyttelse og bruk.

Overordnede virkemidler

3. Innkjøp av utslipps- og fossilfrie kjøretøy i kommunen

85 % av kommunens egen bilpark er utslippsfri eller går på bærekraftig fornybart drivstoff. Den høye andelen er et resultat av Oslo kommunes ambisiøse mål om utslippsfri kjøretøypark i løpet av 2025. Byrådssaken "Oslo kommunes handlingsplan for en utslippsfri og delingsbasert maskin- og kjøretøypark i løpet av 2025" (1078/23) viser hvordan kommunens virksomheter skal innrette sin praksis for anskaffelser og forvaltning av egne kjøretøy, maskiner og utstyr.

For enkelte virksomheter kan det være krevende å skifte deler av kjøretøyparken til utslippsfritt i løpet av 2025, blant annet fordi det kan gå på bekostning av samfunnssikkerheten der det ikke finnes beredskapskjøretøy eller andre spesielle kjøremodeller tilgjengelig i markedet. I slike tilfeller vil det bli gitt dispensasjon fra kravet. Byrådet foreslår å sette av 65 mill. i 2025, i tillegg til tidligere bevilgede midler for å skifte ut renovasjonsbiler.

Utviklings- og kompetanseetaten har mottatt 0,3 mill. fra Klimasats til å kartlegge muligheter og barrierer for å ta i bruk utslippsfrie beredskapskjøretøy. Per i dag er ikke markedet for utslippsfrie beredskapskjøretøy godt nok utviklet for kunne operere uavbrutt i lang tid under krevende arbeidsforhold.

4. Utslippsfri (inkl. biogass) og transporteffektiv leveranse av varer og tjenester på oppdrag for kommunen

Alle etater er ansvarlig for å bruke kommunens standard klima- og miljøkrav til transport i anskaffelser av varer og tjenester. Det innebærer at det siden 2019 har blitt stilt krav om nullutslipp for transport i de aller fleste nye kontrakter (der det er mer enn tre leverandører som kan tilby), unntaksvis fossilt drivstoff. Det stilles også klima- og miljøkrav til transport i kommunens kontrakter innen bygg- og anlegg. Det innebærer som minimum bruk av fossilfritt drivstoff, mens nullutslipp- eller biogassteknologi premieres høyt. Det er forutsigbarhet ved at det har vært kjent i flere år at fra 01.01.2025 tillates bare el, hydrogen og biogass. Kravene retter seg mot den siste transportstrekningen i forbindelse med leveranse av varer eller tjenester til kommunens lokasjoner, også omtalt som "last-mile" og gjelder for anskaffelser fra kr 500 000 ekskl. mva. Energieffektiv kjøring, fornuftig planlegging og ruteoptimalisering av transport, i tillegg til mer gods og varer over på elsykler, skal også inkluderes i relevante anskaffelser. Krav og veiledning er publisert i kommunens elektroniske anskaffelsesveileder.

Redusert trafikk

Mål om trafikkreduksjon

Gange, sykkel og kollektivtrafikk skal være førstevalgene for reiser i Oslo. Det er et mål at biltrafikken skal reduseres med en tredjedel innen 2030 sammenliknet med 2015. Dette kan skje enten ved å redusere befolkningens reisebehov, for eksempel ved bruk av hjemmekontor, digitale møter og handel- og servicetilbud nærmere der folk bor, eller ved at flere bruker kollektiv, sykkel eller gange når man reiser. For næringstransporten er det et potensial for effektivisering ved å sørge for mest mulig fullastet bil og bedre planlegging av ruter. Redusert trafikk gir redusert kø, bedre luftkvalitet, og bedre helse for byens innbyggere. Arealplanlegging som reduserer transportbehovet vil også kunne frigjøre arealer til andre formål som grøntområder, boareal og næring.

Siden 2016 har byrådet jobbet målrettet for å redusere trafikk, blant annet gjennom god arealplanlegging, kollektivsatsing, utbygging av sykkelinfrastruktur, trafikantbetaling, og redusert transport av masser i kommunale prosjekter. Dette har resultert i at Oslo har hatt en stabil biltrafikk, selv med en befolkningsøkning på over 8 % siden 2015.

Utslippene fra trafikken i Oslo blir redusert gjennom å fase ut fossile kjøretøy. Det er samtidig større sannsynlighet for å redusere utslippene dersom trafikken også reduseres. Dersom Oslo oppnår målet om å redusere trafikken med en tredjedel i 2030, sammenliknet med 2015, kan dette bidra til å redusere det årlige utslippet med om lag 50 000 tonn CO₂-ekv. i 2030 utover de vedtatte virkemidlene i dette klimabudsjettet. Beregningen har stor usikkerhet og er basert på en faglig vurdering av potensialet for trafikkreduksjon for tunge og lette kjøretøy og elektrifisering av kjøretøyparken mot 2030.

5. Insentiver for økt sykling og gange (tilskudd klimavennlige jobbreise, infrastruktur sykkel, bedre tilrettelegging for gående mm)

Bymiljøetaten tilrettelegger for gående ved å oppgradere og bygge nye snarveier som gjør det enklere og raskere å forflytte seg som fotgjenger. Videre jobber Bymiljøetaten med å tilpasse veinettet bedre for dem som går og sykler gjennom blant annet ombygging av kryss, fartsreduserende tiltak for bil, etablering av mindre fortau, flytting av gangfelt og skilting.

Bymiljøetaten jobber også med å skape et sammenhengende sykkelveinett, vedlikeholde og oppgradere eksisterende sykkelinfrastruktur (sykkelparkering mm). Bymiljøetaten bruker også kommunikasjon og kampanjer aktivt for å påvirke befolkningens reisevaner.

Klimaetaten har flere tilskuddsordninger rettet mot private bedrifter med formål om å tilrettelegge for at ansatte skal velge å gå, løpe eller sykle til jobb: *Trygg sykkelparkering på jobb*, *Aktiv til jobb* og *Vrakpant for parkeringsplass*. Her støttes blant annet oppgradering av garderobe, ladestasjoner for elsykkelbatterier og sykkelvask.

6. Forbedre kollektivtransporten (økt framkommelighet, reduserte priser, nye trikker, utbedringer for t-banen mm)

Gjennom mange år med langsiktig og målrettet satsing, har kollektivtilbudet i Oslo blitt et konkurransedyktig alternativ til privatbil.

Utbygging av Fornebubanen, nytt signal- og sikringsanlegg, samt oppgradering av Majorstua stasjon slik at stasjonen får større kapasitet, er viktige, prioriterte infrastrukturprosjekter de kommende årene. Innen utgangen av 2024 vil alle de nye trikkene være satt i drift. De nye trikkene har økt kapasitet og bedre løsninger for tilgjengelighet, og gir Oslo et forsterket og robust trikketilbud med plass til flere om bord.

Bedre framkommelighet for bybussene er viktig for å styrke kollektivtilbudet. Bymiljøetaten har ansvar for å etablere kollektivfelt, omdisponere gateareal, bedre skilting, samt forbedre framkommeligheten gjennom prosjektet «Kraftfulle framkommelighetstiltak» (KFT) som vil videreføres i 2024.

I tillegg jobber byrådet systematisk for å redusere prisene på kollektivtransporten, og har fått gjennomslag for flere rabatter de siste årene.

7. Tilrettelegge for bruk av deleløsninger (bildeling, elsykkeldeling mm)

Bymiljøetaten legger til rette for økt bruk av deleløsninger ved å forbeholde arealer til delebiler, stativer til bysykkelordning og til utleie av elektriske sparkesykler og sykler. Bymiljøetaten har gjennomført en prøveordning der 600 offentlige parkeringsplasser ble forbeholdt bildeling, og jobber med å forbeholde ytterligere 400 parkeringsplasser til bildeling. Byrådet vurderer også løsninger for å øke elbilandelen blant bildelingsbilene, som å stille krav til at bildelingsplassene er forbeholdt elbiler.

Ruter har integrert bysykkel og elektriske sparkesykler i Ruter-appen og vurderer hvordan andre former for delemobilitet kan integreres for å muliggjøre en sømløs reise med ulike former for transportmidler. Ruter har også satt i gang en pilot med delte selvkjørende kjøretøy, samt samkjøring av passasjerer og gods.

8. Parkeringsvirkemidler (øke takster, beboerparkering, fjerne parkeringsplasser, parkeringsnorm)

Kommunen bruker parkeringstakster, fjerning av parkeringsplasser og beboerparkering aktivt for å redusere trafikk i byen. Beboerparkering gir dem som bor i området, reduserte årspriser for parkering, mens besøkende må betale avgift per time. Beboerparkering ble i første omgang introdusert i indre by, men flere bydeler i ytre by vedtar innføring av beboerparkering i hele bydelen eller i enkelte gater. Siden 2015 har også Bymiljøetaten fjernet over 6000 parkeringsplasser for å bruke arealene til andre formål.

I 2022 ble det vedtatt en ny parkeringsnorm for nye reguleringsplaner. Denne er sentral for å utvikle Oslo til en mindre bilbasert by og fremme utslippsfrie kjøretøy. Det er satt en maksgrænse for antall parkeringsplasser i stedet for en minimumsgrense, det stilles krav om lademuligheter på minst halvparten av parkeringsplassene, og det er krav til antall plasser og kvalitet på sykkelparkering. Parkeringsnormen stadfester også at det skal vurderes om opp mot 10 % av parkeringsplassene i større parkeringsanlegg bør settes av til bildeling og at muligheter for sambruk skal vurderes i reguleringsplaner.

9. Redusert transport av masser og avfall

Kommunen jobber aktivt for å redusere transport av masser og avfall fra bygge- og anleggsplasser i Oslo ved å øke gjenbruk av masser i kommunale prosjekter eller internt i byen. Leverandører som kan frakte masser og avfall kort belønnes i anbudskonkurranser. Utviklings- og kompetanseetaten jobber for å øke kunnskapen blant kommunens innkjøpere om hvordan masser kan gjenbrukes.

En tverretattlig kommunal arbeidsgruppe, bestående av Plan- og bygningsetaten, Klimaetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslobygg KF, Oslo Havn KF, Bymiljøetaten, Vann- og avløpsetaten og Fornebubanen vurderer nye løsninger og logistikk for å få mer lokal og klimavennlig massehåndtering. Plan- og bygningsetaten har mottatt 0,2 mill. fra Klimasats for å lage en veileder for massehåndteringsplaner, samt å gjennomføre en behovskartlegging av massetyper.

Utslippsfrie personbiler

10. Etablere ladeinfrastruktur for personbiler

Oslo kommune legger til rette for bruk av elbiler ved at Bymiljøetaten etablerer både ordinære ladepunkter og hurtig- og lynladere i byen. Et godt tilbud av ladeinfrastruktur er også avgjørende for en vellykket innføring av klimakrav til drosjenæringen og i en fremtidig nullutslippssone. Særlig viktig er normallading i de områdene der mange beboerne ikke har egen parkeringsplass. Bymiljøetaten har anskaffet et nytt system for kommunale ladere som vil gjøre app-løsningen mer intuitiv og brukervennlig.

Gjennom Klima- og energifondet gir kommunen tilskudd til ladeplasser for elbil i borettslag og sameier. Ordningen er viktig for å gi mulighet for overgang til elbil for alle som trenger tilgang til bil, også de som bor i borettslag og sameier. Siden tilskuddsordningens oppstart i 2017 har tilskuddene muliggjort over 60 000 ladepunkter.

11. Incentiver for utslippsfrie drosjer fra november 2024 (krav, tilskudd, ladeinfrastruktur mm)

Kommunen har vedtatt at drosjer som utfører oppdrag innenfor Oslo kommunes grenser skal være utslippsfrie innen november 2024, etter forskrift om miljøkrav for drosjetransport i Oslo. Bymiljøetaten har ansvar for å bidra til nye normalladepunkter forbeholdt drosjer enten ved å bygge ut i kommunal regi eller gjennom samarbeid med andre aktører. Etaten har også ansvar for å tilrettelegge for at utslippsfrie drosjer er prioritert på drosjeholdeplasser. Dette vil kreve nye statlige reguleringer og er pt. ikke tillatt. Gjennom Klima- og energifondet gis det tilskudd til hjemmelading for drosjesjåfører.

Utslippsfrie varebiler

12. Insentiver for utslippsfrie varebiler (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, samlastsentre, lastelommer parkering mm)

Oslo kommune legger til rette for bruk av utslippsfrie varebiler ved at Bymiljøetaten bidrar til at det etableres offentlig tilgjengelig ladepunkter gjennom kommunal involvering og dedikerer næringsparkeringsplasser og laste- og losselommer til elektrisk vare- og nyttetransport. Elektriske varebiler passerer gratis i bomringen og står gratis parkert på kommunale parkeringsplasser (ikke på ladeplasser).

Gjennom Klima- og energifondet gir kommunen støtte til lading hos bedrifter og hurtigladere for elektriske varebiler, samt støtte til næringsaktører som ønsker å etablere bylogistikkterminaler. Eiendoms- og byfornyelsesetaten fremskaffer arealer til ladestasjoner og samlastsentre til næringstransporten, på bestilling fra relevante kommunale virkemidler. Insentiver for utslippsfrie tur- og ekspressbusser (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur)

Oslo stiller krav i anskaffelser om at busser som kjører på oppdrag for kommunen skal være utslippsfrie. Det brukes allerede elektriske turbusser til skoleskyss, og flere selskaper har anskaffet elektriske busser for å kunne kjøre på oppdrag for kommunen.

Kommunen tilrettelegger også for utslippsfri busskjøring ved at Klimaetaten gir tilskudd til ladere for lastebil og buss gjennom Klima- og energifondet og Bymiljøetaten etablerer offentlig tilgjengelige hurtigladere tilrettelagt for tunge kjøretøy. Et Oslo-pakke 3-vedtak som gir forutsigbarhet for at tunge kjøretøy på nullutslipp og biogass har avgiftsfritak i bomringen til ut 2027, reduserer risikoen ved å investere i utslippsfrie busser for selskaper som kjører mye i Oslo.

Utslippsfrie/biogass lastebiler

13. Krav til bruk av utslippsfrie lastebiler til transport av masser og avfall på oppdrag for kommunen

Fra 2020 har Oslo kommune stilt krav om fossilfri transport av masser og avfall til og fra byggeplass i egne prosjekter. I tillegg brukes tildelingskriterier for å fremme bruk av elektrisitet, hydrogen og biogass. Alle relevante virksomheter stiller krav i nye kontrakter der det er aktuelt.

14. Insentiver for utslippsfri tungtransport i Oslo (fritak i bomringen, etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, fremskaffe arealer til energistasjoner mm)

Oslo kommune har en rekke virkemidler for å få tungtransporten over fra bruk av fossile drivstoff til el, hydrogen eller biogass.

Bymiljøetaten vil bidra til at det etableres ladepunkter til tungtransport gjennom kommunal involvering og jobber med å skilte om attraktive arealer for varelevering til å være forbeholdt nullutslipp- og biogasskjøretøy. Klimaetaten og Eiendoms- og byfornyelsesetaten jobber for å legge til rette for energistasjoner som tilbyr hurtiglading og fylling av biogass og hydrogen.

Klima- og energifondet har gitt tilsagn til etablering av til sammen 55 ladepunkter. Hvis alle disse prosjektene realiseres, vil det i løpet av 2024 bli et betydelig bedre offentlig ladetilbud for tungtransport i Oslo sammenlignet med i dag. I tillegg gir Klima- og energifondet tilskudd til

fyllestasjoner for biogass og etablering av normallading til tungtransport på eget område for bedrifter.

I 2022 ble det med tilleggsavtalen til Oslopakke 3 vedtatt at nullutslipp- og biogasslastebiler ikke skal betale i bomringen til og med 2027. Dette gjør at både el- og biogasslastebiler får lavere driftskostnader i Oslo. Klimaetaten fikk i 2022 midler fra Klimasats til å videreføre arbeidet med å gjøre Oslo til en foregangsby for utslippsfri tungtransport til 2025. En viktig del av dette arbeidet er å ha god dialog med næringslivet, samt målrettet kommunikasjon til relevante aktører.

Annen mobil forbrenning

Utslippene fra maskiner som bruker anleggsdiesel (ikke-veigående maskiner) gikk ned fra 2020 til 2021 og var da på det laveste nivået siden 2011. Gjennom Oslos målrettede arbeid for å få ned utslippene fra bygge- og anleggsplasser, antas utslippene å reduseres videre i årene som kommer. Oslo har også data fra egne prosjekter som viser at forbruket av fossil anleggsdiesel har gått mer ned de siste årene enn hva som vises i klimagassregnskapet fra Miljødirektoratet.

Samtidig stammer omtrent halvparten av utslippene fra annen mobil forbrenning fra maskiner brukt andre steder enn på bygge- og anleggsplasser. I Oslo er det over 2000 bedrifter innen ulike næringer som inngår i denne statistikken. Generelle økonomiske virkemidler, som blant annet en høy CO2-avgift og gjeninnføring av grunnavgift for mineralolje, vil være de mest effektive virkemidlene for å redusere utslippene framover. Oslo kommune jobber for at staten skal forsterke bruken av avgifter som klimavirkemiddel.

Utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet

15. Krav om utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for Oslo kommune

Oslo kommune stiller krav til at alle maskiner som benyttes på kommunale bygge- og anleggsplasser benytter fossilfritt drivstoff og premierer utslippsfrie løsninger (inkl. biogass) gjennom tildelingskriterier. Fra 2025 vil kravet forsterkes til utslippsfrie maskiner. Utvikling- og kompetanseetaten (UKE) har ansvar for å følge opp kravene.

UKE leder en intern kommunal arbeidsgruppe for alle virksomheter som lyser ut bygge- og anleggsoppdrag, for å kunne utveksle erfaringer og sikre omforent praksis når det gjelder anbudskonkurranser og oppfølging av kontrakter.

16. Krav om fossilfri bygg- og anleggsvirksomhet i reguleringsplaner

Fra 2020 har Oslo også stilt krav til fossilfri bygge- og anleggsplasser til private og statlige aktører gjennom nye reguleringsplaner. Det antas at om lag 40 % av byggeaktiviteten omfattes av kravet i 2024. Plan- og bygningsetaten har ansvar for å følge opp kravet.

Hjemmelsgrunnlaget for kravet er uklart. Oslo kommune vil jobbe for at regjeringen raskt sender ny hjemmel om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser ut på høring.

Klima- og energifondet gir tilskudd til *Mobile ladestasjoner til byggeplasser*. Gjennom ordningen kan byggherrer og entreprenører få tilskudd til å kjøpe, leie eller lease mobile ladestasjoner til bruk på bygg- og anleggsplasser. Ladestasjonene skal ha energilagring og kan både flyttes internt på byggeplass og mellom byggeplasser.

Utslippsfrie maskiner og motorredskaper

17. Innkjøp av utslippsfrie maskiner i Oslo kommunes maskinpark

Oslo kommune jobber med å skifte ut alle egne maskiner og kjøretøy til å være utslippsfrie innen 2025 og det er bevilget midler til denne utskiftingen i tidligere budsjetter. Virksomhetene må selv melde inn behov som en del av ordinære budsjettprosesser, men kan også søke gjennom tilskuddsordninger som Klimasats og Enova. UKE bistår virksomhetene med rådgiving.

18. Utslippsfri håndtering av varer og last på Oslo havn

Oslo havn jobber med å tilrettelegge for at all aktivitet og transport ved godshåndtering på havneområdet blir utslippsfri. Godshåndteringen omfatter i denne sammenheng lasting og lossing med kraner og maskiner på havna, men ikke kraner og utstyr som er en del av skipene.

19. Innkjøp av utslippsfrie maskiner i Oslo kommunes maskinpark

Oslo kommune jobber med å skifte ut alle egne maskiner og kjøretøy til å være utslippsfrie innen 2025. Utviklings- og kompetanseetaten bistår virksomhetene med rådgivning. Byrådssaken "Oslo kommunes handlingsplan for en utslippsfri og delingsbasert maskin- og kjøretøypark i løpet av 2025" (1078/23) viser hvordan kommunens virksomheter skal innrette sin praksis for anskaffelser og forvaltning av egne kjøretøy, maskiner og utstyr.

20. Insentiver til utslippsfrie motorredskaper og arrangementer

Bymiljøetaten jobber for å bytte ut dieselaggregater på kommunale arealer som leies ut til utendørs arrangementer, som konserter og festivaler. Det er allerede lagt til rette for bruk av strøm på blant annet Rådhusplassen, Vaterland og Kontraskjæret. Anlegget på Vaterland kan eksempelvis forsyne strøm til tivoli, isbane, turnebuss og andre arrangementer. Kulturetaten og Bymiljøetaten har fått 1,5 mill. fra Klimasats for å etablere strøm til arrangementer på Voldsløkka.

Gjennom Klima- og energifondet kan bedrifter søke støtte til innkjøp av elektriske motorredskaper, for eksempel traktorgressklippere, løvblåsere, dampveivalser eller traktorer. Det stilles krav til at motorredskapet som kjøpes inn, må ha effekt på minimum 5 kWh. Oslos tilskuddsordning utfyller Enovas tilskuddsordning for utslippsfrie anleggsmaskiner, og det gis ikke tilskudd til maskiner som Enova har utlyst støtte til.

Sjøfart

Utslippene fra sjøfart sto for omtrent 4 % av klimagassutslippene i Oslo i 2021. Utslippene omfatter næring- og passasjertrafikk på sjø innenfor kommunens grenser. Det er iverksatt en rekke tiltak for å få ned utslippene de siste årene: Nesoddbåtene og båtene til øyene i Oslofjorden ble elektriske i 2020 og 2022. Utenriksferjene tok i bruk landstrøm fra 2019 (Vippetangen). Sementskip fikk landstrømanlegg i 2021. I tillegg til arbeid med å etablere landstrøm for container- og cruiseskip som er beskrevet nedenfor i virkemiddel 19 så har også Oslo Havn nylig fått innvilget henholdsvis 20 og 10 mill. for å etablere landstrøm for cruiseskip på Filipstadkaia, og på tankskiputstikkeren. Havnestyret har ikke vedtatt en endelig investeringsbeslutning.

Utslippsfri havneligge

21. Etablere landstrøm for container-, og cruiseskip og optimalisere bruk av landstrømanlegget til sementskip

Oslo Havn er i prosess med å etablere landstrømanlegg på Sydhavna for containerskip og på Vippetangen for cruiseskip. Anleggene skal ferdigstilles i 2024. Det har vært utfordringer med å oppnå full effekt av landstrømanlegget for sementskip som var bygget i 2021, og det jobbes med å optimalisere bruk av anlegget. Landstrøm erstatter bruk av fossilt drivstoff når skipene ligger til havn. Skipene bruker likevel noe diesel til blant annet oppvarming, selv om de er tilknyttet landstrøm. I tillegg til å redusere klimagassutslipp, bidrar landstrøm til mindre luftforurensning og støy.

Nye bevilgninger til klimatiltak for å redusere direkte utslipp 2024–2027

Nye bevilgninger til klimatiltak, tall i tusen

Virksomhet	Tiltak	2024	2025	2026	2027
Renovasjon- og gjenvinningsetaten (selvfinansierende)	Utredningsmidler - 65 % materialgjenvinning og avfallsforbrenning med karbonfangst	11 000			
Bymiljøetaten	Merkostnader grunnet overgang til nullutslipp og andre krav	21 200	21 200	21 200	21 200
Kjøp av transporttjenester (Ruter)	Kostnadsvekst	129 000	129 000	129 000	129 000
Kjøp av transporttjenester (Ruter)	Drift av kollektivtilbudet	147 500	112 800	112 800	112 800
SUM		308 700	263 000	263 000	263 000

Byrådet foreslår i tillegg å sette av 65 mill. på investeringsbudsjettet til Renovasjon- og gjenvinningsetaten i 2025, i tillegg til tidligere bevilgede midler for å skifte ut renovasjonsbiler. Byrådet foreslår også å styrke utbyggingen av hurtiglading for elektrisk tungtransport og drosje. Det foreslås å sette av 10 mill. i 2024 og 10 mill. i 2025 på Bymiljøetaten - parkerings investeringsbudsjett.

Muligheter for måloppnåelse mot 2030

Klimabudsjettet viser at det med vedtatte tiltak og virkemidler er mulig å oppnå opp mot 63 % reduksjon i de direkte utslippene i 2030. For at Oslo skal nå klimamålet på 95 % utslippsreduksjon i 2030 er det behov for å både forsterke eksisterende virkemidler, samt å identifisere og iverksette nye virkemidler. Klimaetaten har identifisert mulige virkemidler som kan bidra til å tette deler av gapet mellom 63 % utslippsreduksjon og målet på 95 %, basert på blant annet faggrunnlaget til ny Nasjonal transportplan, Miljødirektoratets rapport om Klimatiltak i Norge mot 2030, regjeringens klimastatus og -plan (grønn bok), Oslos klimastrategi mv. Disse virkemidlene er listet opp i tabellen under. Dersom alle de identifiserte virkemidlene gjennomføres med full styrke, kan dette gi en utslippsreduksjon opp mot 79 % i 2030.

De identifiserte virkemidlene er ikke besluttet gjennomført verken nasjonalt eller lokalt, og endelig innretning og eventuelle fordelingsmessige konsekvenser er heller ikke avklart. Det er betydelig usikkerhet i anslagene for klimaeffekt for de identifiserte virkemidlene, og fordi de ikke er vedtatt og endelig innrettet, vises anslått klimaeffekt i et spenn. Samtidig er effekten som er oppgitt en isolert effekt, for å gi mulighet for prioriteringer mellom de identifiserte virkemidlene. Se Vedlegg til Klimabudsjett 2024 for utfyllende beskrivelse av de identifiserte virkemidlene.

Identifiserte virkemidler for å redusere utslipp innenfor Oslos grenser

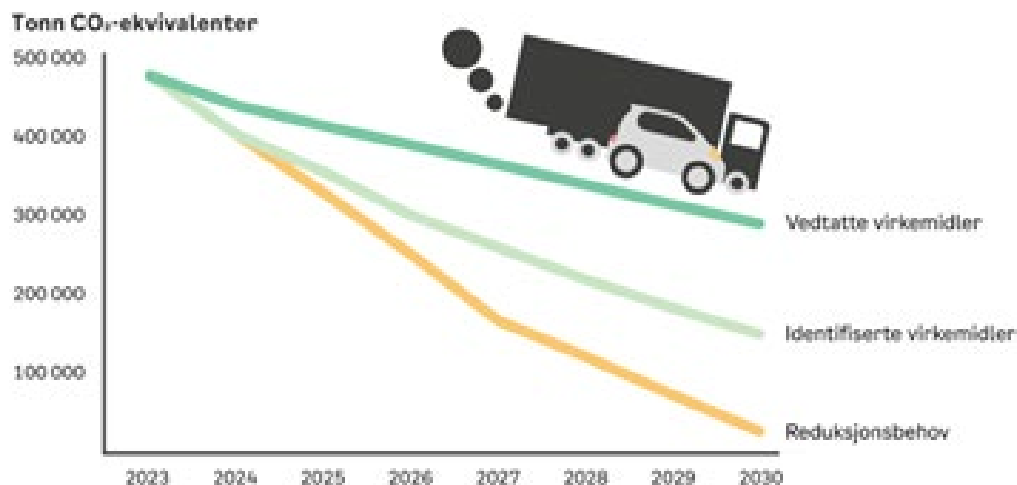
Sektor	Virkemidler	Estimert isolert effekt
Tverrgående virkemidler	CO2-avgift tilsvarende 2 000 kr i 2030 uten kompenserende virkemidler	20 000-25 000
Veitrafikk	Økte takster i bomringen (opptil 100 kr i differanse mellom fossile og elektriske kjøretøy)	40 000-50 000
	Opptrapping av nasjonalt omsetningskrav for biodrivstoff til 36,5 % i veitrafikken i 2030	15 000-25 000
	Tungebiltakst i bomringen for nye fossile personbiler og varebiler som kjøpes etter 2025	10 000-20 000
	Fjerne rabattordninger for fossile kjøretøy i bomringen	Ikke beregnet
	Nullutslippssone for varebiler og tunge kjøretøy innenfor Ring 2 (langs indre bomsnitt) fra 1.1.2026	12 000-18 000
	Nullutslippssone for personbiler innenfor Ring 2 (langs indre bomsnitt) fra 1.1.2028	1 000-5 000
	Parkeringsvirkemidler ved kommunale arbeidsplasser (gradvis opptrappet avgiftsbelegging med parkeringsforbud for fossile biler fra 2030 og omdisponering av parkering)	1 500-2 500
	Krav om at private aktører må ta betalt for parkering på arbeidsplasser, kjøpesentre osv. (foreligger ikke hjemmel)	Ikke beregnet
	Tilrettelegge for overgang fra personbil til elektrisk MC (omdisponere parkeringsplasser, kommunikasjon)	Ikke beregnet
	Forsterket virkemiddelpakke for varebiler (tilpasninger i bomringen, kommunikasjon, forbeholde vareleveringsarealer, tilskudd, pilot for nattlading m.m.)	Ikke beregnet
	Tilgang for utslippsfri næringstransport (tunge og lette kjøretøy) i kollektivfelt	Ikke beregnet
	Arealer til lade- og fyllinfrastruktur	Tilretteleggende virkemiddel
	Krav i løyver til busser som opererer i Oslo (utover Ruter)	2 000-3 000
Avfallsforbrenning og energiforsyning	Karbonfangst på alt husholdningsavfall fra Oslo kommune	40 000-50 000
	Redusere utslipp fra forbrenning av næringsavfall på anlegget til Hafslund Oslo Celsio på Haraldrud	21 000-27 000
	Ettersorteringsanlegg for husholdningsavfallet fra Oslo kommune	15 000-22 000
	Økt tekstilgjenvinning	2 000-4 000
	100 % fossilfri fjernvarme	1 000-9 000
Annen mobil forbrenning	Krav til at alle bygge- og anleggsplasser er utslippsfrie senest i 2030	8 000-12 000
	Opptrapping av nasjonalt omsetningskrav for avansert biodrivstoff til 35 % for ikke-veigående maskiner	15 000-21 000
Sjøfart	Krav eller insentiver for utslippsfrie inn- og utseiling av utenriksfergene	8 000-12 000
	Landstrøm til tank- og ro-ro skip	4 000-6 000
	Landstrøm til øvrige skip	1 000-1 500
	Miljødifferensiering av havneavgifter for bruk av landstrøm	Effekt inkludert i landstrømvirkemidler over
	Insentiver for utslippsfrie inn- og utseiling for alle skipstyper (miljødifferensiering havneavgifter, prioritering av kaitilgang og andre arealer)	Ikke beregnet

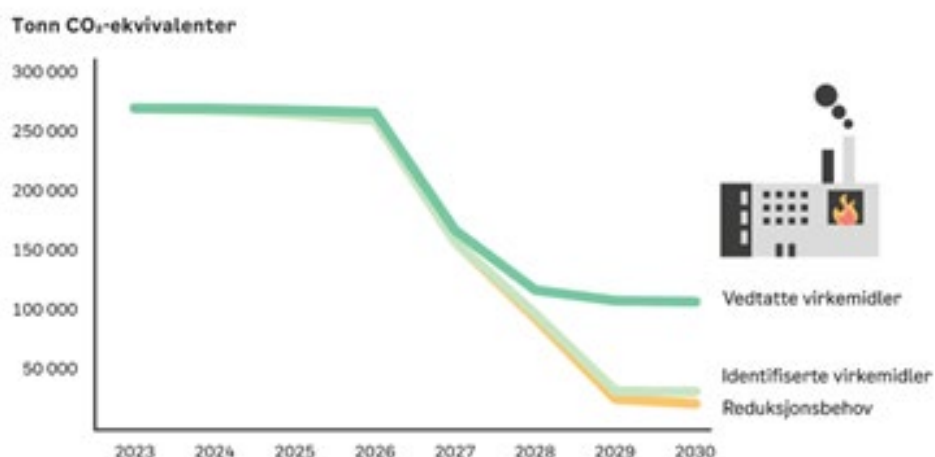
Sektor	Virkemidler	Estimert isolert effekt
	Strategisk samarbeid med andre byer/havner (fylleinfrastruktur, miljødifferensiering og grønne korridorer)	Tilretteleggende virkemiddel
Oppvarming	Nasjonalt forbud mot bruk av gass til oppvarming fra 1. januar 2028, og eventuelle lokale virkemidler	10 500 - 15 000

For å identifisere hva som skal til for at Oslo når klimamålet i 2030, har Klimaetaten laget veikart for hver utslippssektor. Veikartene viser hvor store utslippsreduksjoner som er anslått innen sektoren med de vedtatte virkemidlene og hvor store utslippsreduksjoner man kan oppnå med de identifiserte virkemidlene. Med utgangspunkt i hvilke sektorer det i dag finnes utslippsfri, tilgjengelig teknologi, grad av barrierer mot omstilling mm, inneholder veikartene også en utslippsutvikling som er nødvendig for å nå det samlede klimamålet i 2030. Dersom Oslo skal nå målet i 2030 kan det kun slippes ut noe metangass fra deponier, være små mengder restutslipp fra avfallsforbrenning, noe fossile utslipp fra gjennomgangstrafikk (primært tungtransport) og utslipp av metan og lystgass fra vedfyring.

Sektorvise veikart

Veikartene viser forventet og nødvendig utvikling i hver sektor for at Oslo skal kunne nå målet om 95 % utslippsreduksjon i 2030. For nærmere beskrivelse av veikartene, se Vedlegg til Klimabudsjett 2024.

Tiltak og virkemidler for å redusere indirekte utslipp

De viktigste føringene for reduserte indirekte utslipp angis i Klimastrategi for Oslo mot 2030, Framtidens forbruk - strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030, Oslo kommunes anskaffelsesstrategi og Temaplan for sirkulær økonomi mot 2030.

Økt sirkularitet og reduksjon i indirekte utslipp, er avhengig av endrede rammebetingelser. Byrådet vil jobbe mot nasjonale myndigheter for å ta opp behovet for virkemidler som blant annet fremmer reparasjon, ombruk, materialgjenvinning, redusert matsvinn og som hindrer produkter med kort levetid som ikke kan repareres eller materialgjenvinnes.

Byrådet foreslår flere krav til utbyggere i forslag til kommuneplanens arealdel (KPA), som skal bidra til mindre riving, mer rehabilitering, ombruk og bruk av klimavennlige materialer. Byrådet foreslår å tallfeste et krav til utslippsreduksjoner fra materialbruk: 20 % reduksjon i klimagassutslippene fra materialer i 2025, 30 % i 2027 og 50 % i 2030. Byrådet ønsker med det å gi et klart og forutsigbart signal om at klimagassutslippene fra materialer må ned. Det kan gi betydelige reduksjoner i de indirekte klimagassutslippene. KPA er på ekstern høring høsten 2023.

Tabellen «Tiltak og virkemidler for å redusere indirekte utslipp» nedenfor viser vedtatte tiltak og virkemidler i Klimabudsjettet. Tabellen viser også hvilken virksomhet som er ansvarlig for gjennomføring av tiltaket, samt hvem som har rapporteringsansvar.

Tabellen har ikke med estimater for reduserte utslipp som følge av virkemidlene. Dette skyldes at tallgrunnlaget i mange tilfeller er usikkert, for eksempel fordi det i liten grad finnes informasjon om produksjonsmetode eller transportmiddel av varene som kjøpes. Vi har ikke tilgang til omsetningstall i Oslo, og det finnes i dag ikke et klimagassregnskap for forbruksbaserte utslipp. Virkemidlene med antatt størst potensiale for utslippsreduksjon er virkemiddel 33 og 34, som handler om å redusere utslipp fra materialer i kommunens bygg- og anleggsprosjekter, se for øvrig også beskrivelse under utslippsutvikling.

Tiltak og virkemidler for å redusere indirekte utslipp

Utslippssektor/tiltak	Nr.	Virkemidler	Ansvarlig
Tverrgående prosesser og overordnede virkemidler			
	22	Utvikle verktøy som viser kommunens utslipp fra innkjøp	UKE*, KLI
	23	Kommunikasjonsarbeid- og kampanjer om redusert og mer bærekraftig forbruk	KLI*, BYM*, UKE*
	24	Miljøledelse og miljøsertifisering av kommunens virksomheter	BYM*
	25	Bydelsnettverk for klima- og miljøarbeid	KLI*, BYM, Bykuben
Forbruk			
Bærekraftig mat og redusert matsvinn	26	Samkjøpsavtaler med klimavennlig menyplanleggingsverktøy	UKE*
	27	Virkemidler for å redusere kjøttforbruk i kommunens virksomheter (vegetarmat som standard på møter og arrangementer, kjøttfri skolemat)	UKE*, HEL, UDE, Alle
	28	Virkemidler for å redusere matsvinn (veiledningsmateriell, måling av matsvinn)	UKE*
Redusert forbruk av tekstil, engangsplast, IKT, fritidsutstyr, verktøy og møbler	29	Ombruksplattform for Oslo kommune	UKE*

	30	Samkjøpsavtaler som etterspør varer og tjenester med lave klimagassutslipp	UKE*
	31	Virkemidler for å redusere forbruk av tekstil, engangsplast, IKT, fritidsutstyr, verktøy og møbler Jf. Tiltaksliste for bærekraftig og redusert forbruk	BYM*, UKE, KLI, REG, Deichman, ByKuben, FutureBuilt, PBE, Oslobygg, bydelene, UDE, Alle
Mobilitet og trafikk			
Redusert utslipp fra produksjon av drivstoff		*Se virkemidler for veitrafikk i kapitlet om direkte utslipp	
Redusert utslipp fra produksjon av kjøretøy og maskiner	32	Flåtestyringsverktøy for kjøretøy og maskiner	UKE*
Bygg og anlegg			
Reduserte utslipp fra materialer	33	Klimakrav i byggeprosjekter	Oslobygg*, PBE, EBY
	34	Klimakrav i anskaffelser av anleggsmaterialer og i entreprise	BYM*, VAV*, FOB*

*Angir rapporteringsansvar

Tverrgående prosesser og overordnede virkemidler

22. Utvikle verktøy som viser kommunens utslipp fra innkjøp

Utviklings- og kompetanseetaten deltar i innovasjonsprosjektet «CO2-beregner for innkjøp» i regi av KMD innkjøpsanalyse (analyseverktøy). Prosjektet skal utvikle et verktøy som kan estimere utslipp fra energibruk, innkjøp og avhending fra kommunens innkjøp.

23. Kommunikasjonsarbeid- og kampanjer om redusert og mer bærekraftig forbruk

Gjennom Klimaoslo.no, Klimatilsnudd.no, Klimamyter.no og sosiale medier formidler Klimaetaten informasjon om klimaløsninger og innhold knyttet til ombruk, gjenbruk, reparasjon, matsvinn og klimavennlig kosthold. Klimaløftet i Osloskolen er en egen satsning rettet mot barn og unge. Prosjektet inkluderer Klimaskolen.no som er en kompetanseportal med ressurser til klima- og miljøundervisning, samt Klimapilotene. Klimapilotene holder foredrag for om lag 5 500 elever i ungdomsskolen og videregående skole årlig.

Oslo kommune har en egen temaside om bærekraftig og redusert forbruk. Nettsiden viser løsninger innbyggerne i Oslo kan gjøre, hva kommunen gjør, hvilke støtteordninger som finnes for bærekraftig og redusert forbruk mv. Bymiljøetaten er hovedansvarlig for å videreutvikle siden med støtte fra Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Bykuben, Klimaetaten og Utviklings- og kompetanseetaten.

Bymiljøetaten har også hovedansvar for å arrangere Ombruksuka, i samarbeid med Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Bykuben, Deichman og Klimaetaten. Ombruksuka er en uke dedikert til bærekraftig forbruk og økt ombruk for hele Oslo med en rekke arrangementer og aktiviteter.

Bymiljøetaten bidrar sammen med Utdanningsetaten med opplæring, informasjonsmateriell og aktiviteter om bærekraftig og redusert forbruk til skoler, barnehager og fritidsklubber.

24. Miljøledelse og miljøsertifisering av kommunens virksomheter

Oslo kommunens virksomheter skal være miljøsertifisert gjennom Miljøfyrtårn-standard eller ISO-sertifisering. Gjennom systemene for miljøledelse og miljøsertifisering settes det fokus på bærekraftig og redusert materielt forbruk i kommunens virksomheter. Bymiljøetaten er ansvarlig for å koordinere kommunens nettverk for miljøledelse, samt være en pådriver for at kommunens virksomheter blir miljøsertifiserte. Nettverksarbeidet har fokus på erfaringsutveksling, felles kompetanseheving og samarbeid mellom virksomheter og tjenestesteder i kommunen.

25. Bydelsnettverk for klima- og miljøarbeid

Flere bydeler har ulike prosjekter som er med på å redusere indirekte utslipp fra innbyggernes forbruk, spesielt innen ombruk, utlånsordninger, reparasjon m.m. Klimaetaten, Bymiljøetaten og Bykuben ser på mulighetene for å videreutvikle, styrke eller supplere eksisterende nettverk for arbeid med miljø og klima i bydelene for å støtte oppunder flere slike prosjekter.

Forbruk – bærekraftig mat og redusert matsvinn

Byrådet arbeider for at matsvinnet i egne virksomheter og per innbygger skal halveres innen 2030. Samtidig skal kjøttforbruket i kommunale virksomheter halveres innen utgangen av 2023, og andelen frukt, grønt, belgvekster og sesongvarer økes.

26. Samkjøpsavtaler med klimavennlig menyplanleggingsverktøy

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) skal styrke kompetansen om sunn og plantebasert mat i kommunen, og jobber strategisk med anskaffelser og leverandørkjeder UKE har inngått en samkjøpsavtale på mat og drikke (detaljert) med Oda Norway AS som også leverer et menyplanleggingsverktøy. Innholdet utvikles i samarbeid med UKE og barnehager. Det er gjennomført et pilotprosjekt i ni barnehager og den 1. september 2023 ble menyplanleggingsverktøyet lansert til alle barnehager. I nettbutikken til Oda får alle kommunale barnehager nå forslag til ukemenyer/sesongmeny med oppskrifter og handlelister med mye plantebasert mat, godt synlig priskalkulator og brukervennlig bestilling. Annen informasjon og materiell om bærekraftig mat er samlet på samme side. Dette skal hjelpe kommunens barnehager med å lage bærekraftig, sunn og mer plantebasert mat, med råvarer i sesong – og innenfor budsjettet.

27. Virkemidler for å redusere kjøttforbruk i kommunens virksomheter

Arbeidet med å halvere kommunens kjøttforbruk er godt i gang. Vegetarmat er standardvalget på alle kommunens møter og arrangementer, noe alle virksomheter er ansvarlige for å følge opp. På videregående og ungdomsskoler serveres et gratis kjøttfritt måltid i uka. Dette gjøres i regi av Helseetaten, i samarbeid med Utviklings- og kompetanseetaten og Utdanningsetaten.

28. Virkemidler for å redusere matsvinn

Utviklings- og kompetanseetaten har ansatt en egen koordinator for arbeidet med å halvere matsvinnet i kommunens virksomheter. I samarbeid med en kommunal tverretattlig arbeidsgruppe for bærekraftig mat, har Utviklings- og kompetanseetaten ansvar for å utvikle veiledningsmateriell for tiltak som reduserer matsvinn. Etaten skal også utvikle nye indikatorer for matsvinn og teste ut måleverktøy for innhenting av matsvinndata.

Forbruk – Redusert forbruk av tekstil, IKT, engangsplast, fritidsutstyr, verktøy og møbler

Oslo kommune kjøper inn ulike varer som møbler, inventar, PCer, mobiltelefoner, arbeidstøy og helsetekstiler til over en halv milliard kroner årlig. Kommunen bruker anskaffelser som et verktøy for å fremme omstilling til en sirkulær økonomi, og oppnå et mer bærekraftig og redusert materielt forbruk. Overfor befolkningen støtter kommunen opp om lokale ordninger for utlån, utleie, reparasjon og bruksalg, samt kommunikasjonsarbeid.

29. Ombruksplattform for Oslo kommune

Utviklings- og kompetanseetaten skal anskaffe en digital ombruksplattform for at kommunens virksomheter enklere skal kunne gjenbruke hverandres produkter, utstyr og materiell, og dermed øke levetid på produkter og redusere unødvendig nyinnkjøp.

30. Samkjøpsavtaler som etterspør varer og tjenester med lave klimagassutslipp

Utviklings- og kompetanseetaten tilrettelegger for å redusere utslipp fra innkjøp av varer i kommunen gjennom krav i samkjøpsavtaler. Det stilles krav til lang levetid og til at leverandørene skal bistå og veilede virksomhetene til å velge produkter som er bærekraftige og med miljømerker og -deklarasjoner.

Utviklings- og kompetanseetaten har inngått avtaler for reparasjon av elsykkelbatterier, arbeidssko, verneutstyr og møbler for å sikre lang levetid av egne produkter, samt å bidra til å utvikle et marked for sirkulære tjenester. Utviklings- og kompetanseetaten skal også gå gjennom kommunens eksisterende avtaler for å se på muligheten for å stille krav til redusert forbruk. For eksempel er det i anskaffelsen av mobiltelefoner og tilleggsutstyr er 50% av tildelingskriteriene blitt benyttet til å premiere for sirkulære tiltak og tjenester. 15 % til reparasjon, 20% til ombruk og 15% til Leverandørens organisering for samarbeid om bærekraft og fremtidige løsninger. I tillegg fikk man i 2022 en reparasjonsvennlig og mer rettferdig produsert mobiltelefon på avtalen for kjøp av mobiltelefoner og tilleggsutstyr. Denne er blitt brukertestet og har blant annet blitt valgt som tjenestetelefon til hele avdelingen for Lønnstjenester i Utviklings- og kompetanseetaten.

31. Virkemidler for å redusere forbruk av tekstiler, engangsplast, elektronikk, fritidsutstyr, verktøy og møbler.

Tekstiler, møbler og IKT er store forbrukskategorier i kommunen med betydelig klima- og miljøpåvirkning. Gjennom Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030, samt tilhørende Tiltakslistene – mot plast og marin førsøpling og for bærekraftig og redusert forbruk følger Bymiljøetaten opp arbeid på tvers i kommunen for å redusere forbruk av tekstiler, engangsplast, elektronikk, fritidsutstyr, verktøy og møbler.

Kommunens bibliotek brukes aktivt som en ombruks- og delingsarena for bøker, andre medier, verktøy og maskiner.

Gjennom samkjøpsavtaler og anskaffelser stiller Utviklings- og kompetanseetaten krav til alternativer til jomfruelig plast og fremmer redusert bruk av engangsplast. Bymiljøetaten veileder ansatte ute på tjenestestedene (f.eks. barnehager og sykehjem), samt aktører som drifter kantiner eller holder arrangementer på kommunal grunn. Bymiljøetaten har også informasjonsarbeid om plastbruk rettet mot Oslos innbyggere og skoleelever (gjennom Klimaskolen og skolematprosjektet).

For å systematisere arbeidet ytterligere, vil byrådet igangsette et arbeid for å få på plass mål, krav og kriterier eller andre strategiske tiltak som kan bidra til reduserte klimagassutslipp knyttet til kommunens anskaffelser av møbler, tekstil og IKT

Mobilitet og trafikk – redusert utslipp fra produksjon av drivstoff, kjøretøy og maskiner

Virkemidler som bidrar til overgang til elektriske kjøretøy og redusert kjøring (se tabell «Tiltak og virkemidler for å redusere direkte utslipp»), bidrar også til å redusere indirekte utslipp. Dette fordi de indirekte utslippene fra produksjon av både biler og fossilt drivstoff er betydelige.

Produksjon av alle kjøretøy og maskiner gir store indirekte utslipp. Kommunen jobber derfor med å utnytte egen maskin- og kjøretøypark mer optimalt, og forbedre kunnskapsgrunnlaget rundt utslipp i produksjon av elektriske maskiner og kjøretøy, slik at lavutslippsalternativer kan velges.

32. Flåtestyringsverktøy for kjøretøy og maskiner

Utviklings- og kompetanseetaten har i tidligere budsjett fått bevilget midler til å etablere et flåtestyringsverktøy for kommunen som skal gi oversikt over kjøretøy og maskiner som er tilgjengelig for deling mellom virksomheter. Dette skal gjøre det enklere å dele på kommunens 1 500 kjøretøy og 2 000 maskiner.

Bygg og anlegg – Reduserte utslipp fra materialer

I 2022 vedtok byrådet et mål om å redusere klimagassutslippene fra materialer som brukes i kommunens nye og rehabiliterte bygg med 30 % sammenlignet med utslippsnivåene i FutureBuilt ZEROs referansebane. For å nå dette målet må Oslo kommune rive mindre og i større grad rehabilitere i stedet for å bygge nytt. I tillegg er det utslagsgivende hvordan byggene utformes og hvilke tomter og materialer som velges. Før nye byggeprosjekter besluttes, skal byrådet derfor ha en grundig vurdering av om behovene kan løses gjennom å rehabilitere fremfor å rive og bygge nytt, der det er praktisk mulig og klimamessig gunstig. Vurderingen skal dokumenteres i forbindelse med utarbeidelse av konseptvalgutredning eller tilsvarende tidligfaseutredning.

33. Klimakrav i byggeprosjekter

Oslobyggs portefølje av byggeprosjekter skal ha 30 % lavere utslipp fra materialer sammenliknet med FutureBuilt's referansebane. Oslobygg stiller krav til materialvalg og ombruk av materialer i deres bygge- og anleggsoppdrag (entreprise).

34. Klimakrav i anskaffelser av anleggsmaterialer og i entreprise

Vann- og avløpsetaten stiller i enkelte prosjekter klimakrav til betong, asfalt og pukkfraksjoner. Dette inkluderer belønning, tildeling eller krav til gjenbruk av stein, samt redusert transport og materialer med lave utslipp fra produksjon. I noen tilfeller stilles krav til levetid og miljøvaredeklarasjoner som dokumentasjon for både nye og gjenbrukte produkter. I prosjektet *Ny vannforsyning* er utslipp fra spesifikke anleggsmaterialer brukt som tildelingskriterium i noen bygg- og anleggsoppdrag (entrepriser). Det er også stilt minimumskrav til lavkarbonbetong og andel resirkulert stål i noen av entreprisene.

Fornebubanen stiller klimakrav til betong, sement og stål i anskaffelser. I tillegg stiller de krav kortest mulig transport av masser, miljøledelse (ISO), klimarapportering og bærekraftsertifisering (Breeam infrastructure).

Bymiljøetaten viderefører arbeidet med å gjenbruke materialer og stille klimakrav ved innkjøp av utslippsintensive materialer som stein, betong, stål og asfalt. Det skal utarbeides klimagassbudsjett og klimaregnskap for materialer, i første omgang i to pilotprosjekter.

Rapportering

Virksomheter som har ansvar for virkemidler i klimabudsjettet, skal rapportere tre ganger i året til bystyret gjennom vanlig budsjettrapportering. Resultatindikatorer for den enkelte virksomhet er beskrevet i sektorkapitlene i Sak 1 eller virksomhetenes tildelingsbrev. Resultatindikatorer for virkemidler som gjelder de fleste virksomheter er vist i tabellen under.

Tiltak/virkemiddel	Resultatindikator	Måltall
3: Innkjøp av utslipps- og fossilfrie kjøretøy i kommunen	Andel nullutslippskjøretøy av total kjøretøypark under 3,5 tonn	100 %
	Andel kjøretøy som går på bærekraftig biodrivstoff av total kjøretøypark under 3,5 tonn	100 %
	Andel nullutslippskjøretøy/biogass av total kjøretøypark over 3,5 tonn	100 %
	Andel kjøretøy på bærekraftig biodieseldrivstoff av total kjøretøypark over 3,5 tonn	100 %
4: Utslippsfri (inkl. biogass) leveranse av varer og tjenester på oppdrag for kommunen	Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles standard miljøkrav til transport	100 %
14: Krav til bruk av utslippsfrie lastebiler til transport av masser og avfall på oppdrag fra kommunen	Andel utslippsfri, inkludert biogassbasert, transport av masser og avfall (målt som prosent av totalt kjørte km)	100 %
	Andel transport av masser og avfall på bærekraftig biodiesel (målt som prosent av totalt kjørte km)	100 %
16: Krav om utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for kommunen	Andel utslippsfri, inkludert biogassbasert, utførelse av anleggsarbeid (målt som prosent av totalt energibruk)	100 %
	Andel utførelse av anleggsarbeid på bærekraftig biodiesel (målt som prosent av totalt energibruk)	100 %
19: Innkjøp av utslippsfrie maskiner i Oslo kommunes maskinpark	Andel nullutslippsmaskiner av total maskinpark	100 %
	Andel maskiner som går på bærekraftig biodieseldrivstoff av total maskinpark	100 %

Alle kontrakter som inngås med leverandører om bruk av nullutslipp eller bærekraftig biodrivstoff i kjøretøy og anleggsmaskiner skal inkludere krav om rapportering på forbruk av

fossilt og biodrivstoff (i liter) og andre energikilder (f.eks. strøm i kWh (virkemiddel 14, 19 og 21)). Tallene skal innhentes i forbindelse med den årlige miljø- og klimarapporteringen og brukes til å estimere klimaeffekten som følger av klimakrav til leverandører.

Nærmere om detaljene i virkemiddel 3 og 4 over kan leses i "Handlingsplan for utslippsfri og delingsbasert kjøretøypark (byrådssak 1078/23). For rapportering på virkemidler som skal redusere indirekte utslipp, vil det bli utviklet resultatindikatorer til tildelingsbrevet 2024. For noen virkemidler vil rapportering bli hensyntatt gjennom andre prosesser eller strategier, som f.eks. rapportering på tiltaksliste for redusert og bærekraftig forbruk.

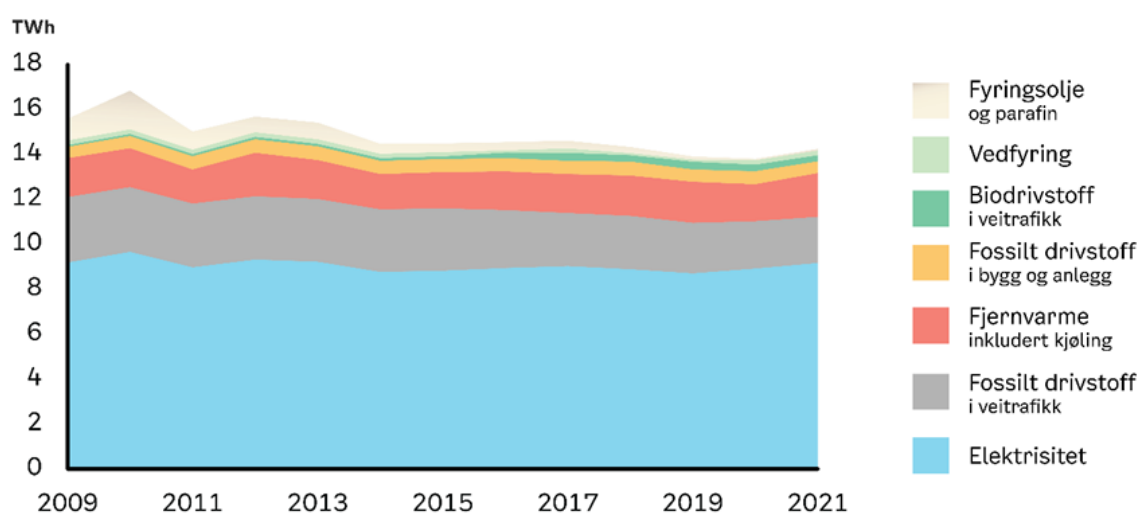
Oslos arbeid med å følge opp klimastrategien

Gjennomføring av Klimastrategi for Oslo fram mot 2030 er en forutsetning for å nå Oslos ambisiøse klimamål. Byrådet skal i de årlige budsjettene vise hvordan klimastrategien følges opp. I kapitlene nedenfor er det gitt en kort beskrivelse av de viktigste satsningene i 2024 og arbeidet som vil bli gjort i økonomiplanperioden innenfor mål 2, 3 og 4. Mål 1 og 5 om direkte og indirekte utslipp er omtalt i de foregående kapitlene.

Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 % sammenliknet med 2009

Oslos energiforbruk omfatter elektrisitet, fjernvarme, vedfyring, fyringsolje/-parafin, petroleumsprodukter og biodrivstoff. Det finnes i dag ikke et nasjonalt kommunefordelt energiregnskap, slik det finnes et nasjonalt kommunefordelt klimaregnskap. Kommunen har derfor selv sammenstilt tall for energiforbruket basert på statistikk fra SSB, Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassregnskap og Norsk Fjernvarme. Dette er vist i figuren under. Sammen med Stavanger, Bergen og Trondheim, har Oslo bedt nasjonale myndigheter om at det gjenetableres et nasjonalt energiregnskap for norske kommuner.

Energiregnskap for Oslo

Energiforbruk i Oslo 2009 til 2021 fordelt på energivarer

Det samlede energiforbruket i Oslo har gått ned med over 8 % fra 2009 til 2021. Nedgangen er

hovedsakelig et resultat av elektrifisering av transportsektoren og forbud mot bruk av fyringsolje til oppvarming av bygg gjeldende fra 2020. Forbruk av de andre energivarene har holdt seg relativt stabilt siden 2009, til tross for befolkningsøkning på 21 % i samme periode.

Fra 2020 til 2021 økte energiforbruket med 3 % på grunn av høyere forbruk av strøm og fjernvarme grunnet en kald vinter i 2021. Det er anslått at strømforbruket vil fortsette å øke i årene som kommer som følge av økt bruk av elbiler og elektriske maskiner i bygg- og anleggssektoren.

Det finnes ikke en statistikk for biodrivstofforbruk i den enkelte kommune. Det antas at bruk av biodrivstoff til bygge- og anleggsprosjekter har økt i tidsperioden 2009 til 2021 som følge av Oslo kommunes krav om bruk av fossilfritt drivstoff i slike anskaffelser. Samlet energiforbruk antas derfor å være noe større enn det figuren viser.

Oslo kommune tilrettelegger for økt energiproduksjon og energieffektive og smarte energiløsninger gjennom sin rolle som planmyndighet, eiendomshaver, utbygger og strøm- og biogassprodusent. Kommunen produserer biogass fra avløpsslam ved Bekkelaget renseanlegg og Vestfjordens avløpsselskap (Veas AS), og det produseres biogass fra Oslos husholdningers matavfall på Romerike biogassanlegg.

Siden juni 2020 har kommunen gitt tilsagn til totalt 127 solcelleanlegg i borettslag og sameier med en samlet årlig energiproduksjon på om lag 19 800 MWh, tilsvarende strømforbruket til om lag 1 170 husholdninger. Oslo kommune har videre gitt tilsagn til totalt 1 536 energieffektiviseringstiltak siden oktober 2020.

Det er i vedtatt budsjett for 2023 bevilget midler i økonomiplanen til Oslobygg for å installere solceller og redusere energiforbruket i bygg og anlegg driftet av kommunen. Per juni 2023 hadde Oslobyggs solcelleanlegg en samlet årlig energiproduksjon på om lag 3 900 MWh, tilsvarende strømforbruket til om lag 280 husholdninger. I tillegg kommer anlegg blant annet på Rådhuset, energisentralen på Ryen med mer. Klima- og energifondets støttesatser for energieffektiviseringstiltak og etablering av solceller i borettslag og sameier ble også økt høsten 2022, frem til utgangen av 2023 som del av en energikampanje.

Tiltak og virkemidler innen energi

Oslos klimamål krever en omlegging fra fossil til fornybar energi og en energiforsyning tilpasset nullutslippsbyen. I lys av både dette, samt høye kraftpriser og den krevende energisituasjonen i Europa, har kommunen trappet opp sin innsats for energieffektivisering og -produksjon. I det følgende kapitlet er kommunens arbeid innen energifeltet systematisert, og det gis en samlet oversikt over eksisterende tiltak og virkemidler.

I Klimastrategien er det vedtatt at en større andel av energien i Oslo skal produseres lokalt og at ulike energiløsninger skal utfylle og avlaste hverandre. Bygg i Oslo skal bruke elektrisitet og varme effektivt og redusere energibruken. På bakgrunn av disse målene retter Oslo innsatsen mot tre hovedsatsingsområder: økt lokal energiproduksjon, økt energifleksibilitet og energieffektivisering.

Tiltak og virkemidler innen energi

Tiltak	Virkemidler	Ansvarlig
Tverrgående virkemidler	Prosjekter innen FutureBuilts innovasjonsprogram	PBE*
Økt lokal energiproduksjon	Økt energiproduksjon i kommunal virksomhet	Oslobygg*
	Tilskudd til etablering av solceller	Klimaetaten*
Økt energifleksibilitet	Piloter for fleksibilitet til kraftsystemet og mikronett i Hovinbyen	Oslobygg*, PBE*
	Helhetlig energiplanlegging i Oslo mot 2030	KLI*, PBE, Elvia, Celsio
Energieffektivisering	Tilskudd til energieffektivisering	Klimaetaten*
	Kampanjer om energieffektivisering	Klimaetaten*
	Redusere energibruken i kommunale bygg	Oslobygg*
	Øke energieffektiviteten og redusere energibruken i vann- og avløpsanleggene	Vann- og avløpsetaten*
	Redusere energibruk til belysning av gate- og parkanlegg og byrom	Bymiljøetaten*
	Veiledning for energieffektivisering av eldre og verneverdige bygg	BYA*, PBE, Klimaetaten
	"Fang energityven" i bygg driftet av Oslo kommune	Oslobygg*

**rapporteringsansvar*

Tverrgående virkemidlerProsjekter innen FutureBuilts innovasjonsprogram

Kommunen har flere prosjekter i FutureBuilts innovasjonsprogram for energismarte og klimavennlige bygg og byområder. Dette er forbildeprosjekter som bidrar til energieffektivisering, lokal energiproduksjon og energifleksibilitet, i tillegg til lavere klimagassutslipp (for eksempel bruk av lavkarbonbetong).

Økt lokal energiproduksjon

Hafslund Rådgivning har på vegne av Klimaetaten utredet elektrisitetsbehovet for bygg- og anleggsektoren og tungtransporten ved en gradvis utskiftning til utslippsfri teknologi. Rapporten konkluderer med at omstillingen til nullutslippsbyen vil øke byens energi- og effektbehov og vil kreve en storstilt utbygging av kapasitet i distribusjonsnettet og sentralnettet. Utbygging av lokal

fornybar energi som solenergianlegg (solceller og solfangere) og bruk av fjorden som energikilde for varme og kjøling vil være en viktig del av løsningen.

Energiproduksjonen i Oslo kommune har økt de siste årene, men det er behov for å styrke innsatsen. Det er et stort potensial for lokal solenergiproduksjon på tak i Oslo, opp mot 1,5 TWh for solceller.

Økt energiproduksjon i kommunal virksomhet

Oslos virksomheter som eier bygg og anlegg, som Oslobygg, Boligbygg, Bymiljøetaten og Vann- og avløpsetaten, vurderer solenergianlegg for produksjon av energi.

Fra og med 2022 er det tatt inn i kravsspesifikasjonene (SKOK) for kommunens formålsbygg at alle nye bygg og større rehabiliteringer som hovedregel skal ha plussstandard. Solceller på tak og fasader skal installeres der det er mulig. Oslobygg jobber også for å ettermontere solceller ved rehabilitering av eksisterende tak. Det skal etableres 32 nye solcelleanlegg innen 2026. Oslobyggs årlige energiproduksjon fra solcelleanlegg vil da være på 6 050 MWh, tilsvarende strømforbruket til om lag 430 husholdninger.

Vann- og avløpsetaten bygger en vannturbin på høydebassenget på St. Hanshaugen, som vil gi en årlig energiproduksjon på 700 000 kWh.

Tilskudd til etablering av solceller

Gjennom Klima- og energifondet kan borettslag, sameier og bedrifter få støtte til rådgivning, kjøp og installasjon av solceller.

Økt energifleksibilitet

Elektrifisering av bygg- og anleggsplasser, havnevirksomhet og tungtransport vil kreve økt tilgang til elektrisk effekt. Dette gir et behov for helhetlig energiplanlegging i byutviklingen, og nye løsninger som blant annet markeder for kjøp og salg av fleksibilitet (se nedenfor) og batterier for å sikre tilstrekkelig energi og effekt i nettet til enhver tid.

Piloter for fleksibilitet til kraftsystemet og mikronett i Hovinbyen

I samarbeid med kommunens strømleverandør, Energi Salg Norge AS, har Oslobygg en pilot for å tilby fleksibilitet til kraftsystemet i perioder hvor det er knapphet på effekt. Oslobygg skal blant annet tilby å koble ut elkjeler for å frigjøre effekt i nettet.

Plan- og bygningsetaten har fått 0,3 mill. fra Klimasats for å initiere et samarbeid mellom eiendomsutviklere, borettslag, energileverandører mv. for å finne løsninger for å etablere mikronett for energi i Hovinbyen. Formålet er å få erfaring med hvordan mikronett, et lokalt avgrenset overføringsnett som kan frikobles fra det overliggende strømmettet, kan produsere, lagre og distribuere energi, og samtidig avlaste strømmettet i Oslo.

Helhetlig energiplanlegging i Oslo mot 2030

Oslo kommune ved Klimaetaten har initiert prosjektet "Energiforsyning i nullutslippsbyen", et samarbeidsprosjekt mellom kommunen og relevante aktører som Elvia, Hafslund Oslo Celsio, grunneiere, utbyggere, innovative energiselskaper og nasjonale aktører. Prosjektet har som mål å utvikle verktøy for helhetlig energiplanlegging i Oslo, hvor samspillet mellom strøm og fjernvarme er sentralt for å kunne møte det økende effektbehovet i byen.

Energieffektivisering

Oslo kommune tilrettelegger for at bygg i Oslo skal bruke elektrisitet og varme effektivt og redusere energibruken. Kommunen jobber systematisk med å redusere energibruken i egen bygningsmasse. I planlegging og utbygging av bygningsmassen, brukes standard kravspesifikasjon for Oslo kommune (SKOK). SKOK inneholder strengere krav til energibruk i nybygg enn minimumskravene i Byggteknisk forskrift (TEK17).

Batterielektriske motorer er omtrent tre ganger mer energieffektive enn forbrenningsmotorer, og overgangen fra fossile til elektriske biler bidrar derfor til redusert energibruk. Virkemidler for elektrifisering av transport dekkes under direkte utslipp i klimabudsjettet.

Tilskudd til energieffektivisering

Gjennom Klima- og energifondet gir kommunen støtte til energirådgivning og energieffektiviseringstiltak som isolasjon og bytte av vinduer og dører i husholdninger.

Kampanjer om energieffektivisering

Klimaetaten arrangerer kampanjer rettet mot befolkning og næringsliv for å øke kunnskapen om nytten av energieffektiviseringstiltak, spesielt ved rehabilitering av bygg og bolig.

Redusere energibruken i kommunale bygg

Oslobygg har et vedtatt mål om å redusere energiforbruket i sin bygningsmasse med 15 prosent innen 2026 sammenliknet med 2021 (korrigert for årlige temperaturforskjeller). Fra 2021 til 2022 ble energiforbruket redusert med 2,9 prosent. Oslobygg analyserer data for energibruk per time fra alle strøm- og fjernvarmemålere i sine bygg, og gjennomfører tiltak der det avdekkes store energi- og effektsluk.

Øke energieffektiviteten og redusere energibruken i vann- og avløpsanleggene

Det kreves store mengder energi for å drifte vann- og avløpsanleggene i byen. Vann- og avløpsetaten har nedsatt en energiledelsesgruppe som jobber systematisk med å avdekke og gjennomføre energisparetiltak i vann- og avløpsanleggene. Tiltakene er nattsinking av vanntrykket på ledningsnett, optimert temperatur i alle anlegg og heving av nivå for avløpsvann for å redusere behovet for pumpeeffekt.

Redusere energibruk til belysning av gate- og parkanlegg og byrom

Bymiljøetaten jobber systematisk med å redusere energiforbruk knyttet til belysning av gate- og parkanlegg og offentlige byrom. Bymiljøetaten har etablert et styringssystem for vei- og gatelys og andre kommunale lysanlegg og jobber kontinuerlig med å skifte ut eldre lysarmaturer til mer energieffektive lysanlegg.

Veiledning for energieffektivisering av eldre og verneverdige bygg

Byantikvaren, Plan- og bygningsetaten og Klimaetaten skal utvikle en veileder for energieffektivisering av eldre og verneverdige bygg. Veiledningen skal være lett tilgjengelig for Oslos innbyggere og gjøre det enkelt å få oversikt over gode energieffektiviseringstiltak for ulike typer bygg.

“Fang energityven” i bygg driftet av Oslo kommune

Oslobygg arrangerer “Fang energityven” årlig, hvor energirådgivere går gjennom alle energianlegg i utvalgte bygg og identifiserer driftsfeil og energisluk. I 2022 ble “Fang energityven” arrangert på fire skoler og fire barnehager, og det ble avdekket “energityver” på til

sammen 860 000 kWh årlig. I 2024 vil Oslobygg gjennomføre "Fang energityven" i minimum 10 bygg.

Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100

Med klimaendringene opplever Oslo mer styrtregn som gir utfordringer med overvann og urban flom. Derfor har kommunen vedtatt en handlingsplan for overvannshåndtering (sak 291/19). Arbeidet med overvannshåndtering koordineres av Plan- og bygningsetaten. Temakart for overvann og urban flom vil bli et sentralt faggrunnlag for trygg håndtering av overvann i Oslo. Arbeidet med å utarbeide et slikt temakart pågår. Det er utarbeidet Retningslinjer og veiledning for overvannshåndtering. Dette skal være et viktig verktøy i dialogen med utbyggere og privatpersoner for å sikre god overvannshåndtering. Plan- og bygningsetaten reviderer norm for blågrønn faktor. Dette er et verktøy som brukes for å ivareta blågrønn struktur (vannveier og grøntområder) i byggeprosjekter i byen. Bystyret tok strategi for grønne til orientering i sak 160/22. Flere grønne tak og fasader skal bidra til at naturen får mer plass i byggesonen og at byen settes bedre i stand til å møte klimaprognosene om mer styrtregn, overvann, varme og tørke.

Vann- og avløpsetaten fortsetter sitt arbeid med bekkeåpninger. Som en del av oppgraderingen av Klosterenga park ble Hovinbekken gjenåpnet i 2023. Klimaetaten koordinerer pilotprosjekter for å legge til rette for fordrøyning av overvann i Marka.

Riktig arealforvaltning er viktig i Oslos arbeid med å bli en klimarobust by. Derfor er det foreslått nye bestemmelser til kommuneplanens arealdel som legger grunnlaget for at Oslo kan utvikles for å håndtere klimaendringene. Sentralt i dette er forslag til planbestemmelser knyttet til risiko- og sårbarhetsanalyser og arbeid med å ivareta vannveier og grøntområder i byggesonen. Det å ta vare på byens naturlige vannveier og grøntområder, er viktig for natur i by, naturlig overvannshåndtering, temperaturregulering og opplevelseskvaliteter. Bykubens prosjekt «Oslotrær», med målsetning om at det skal plantes 100 000 flere trær i byen, er et viktig bidrag i dette arbeidet og i 2022 ble det plantet nesten 2 300 trær. Det er i tidligere budsjett satt av 9,5 mill. årlig for årene 2023-2026.

Byrådet er opptatt av å ta vare på biologisk mangfold og økosystemer som gir naturen evne til å tilpasse seg klimaendringene. Byrådet vedtok nylig en handlingsplan for biologisk mangfold i Oslo. Formålet med planen er å styrke arbeidet med å restaurere og øke mengden av og kvaliteten på natur i byggesonen, i fjorden og i Marka. For klimatilpasning og karbonlagring er restaurering av natur av særlig stor betydning. Klimaetaten og Bymiljøetaten har iverksatt et pilotprosjekt for reintroduksjon av ålegras i Oslofjorden. Ålegras gir habitat for yngel, forbedrer vannkvaliteten og forhindrer erosjon. En vellykket reintroduksjon av ålegras vil gi positive virkninger for biologisk mangfold og karbonopptak- og lagring. Bymiljøetaten gjør også et omfattende arbeid med å forebygge og bekjempe fremmede arter som lettere får fotfeste i et endret klima.

Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon økes mot 2030

Oslo er en skogkommune, der over 60 % av arealet er skog. Dette gir store opptak av karbon. Ifølge Miljødirektoratets kommunefordelte utslippsregnskap for skog, arealbruk og arealbruksendringer, økte opptaket i skog i Oslo med om lag 7 000 tonn CO₂-ekv. fra 2010 til

2015. I 2015 var opptaket i skog på om lag 114 000 tonn CO₂-ekv. Samtidig var det et utslipp på rundt 20 000 tonn CO₂-ekv. fra 2010 til 2015 som følge av nedbygging i Oslo. Utslippsregnskapet har store usikkerheter. Ny publisering er forventet i løpet av 2023, hvor det skal være flere metodeforbedringer.

En analyse gjort av Plan- og bygningsetaten basert på NIBIOs arealressurskart AR5, viser at mellom 2016-2022 har byggeaktiviteten i Oslo primært skjedd på allerede utbygde arealer. De arealene som har blitt bygd ned, har i størst grad vært arealer med små karbonlagre («annen utmark»). Forslaget til ny arealdel i kommuneplanen øker arealet som skal beholdes ubyggt med nesten 2000 dekar. Dette er beregnet til å spare utslipp tilsvarende nesten 8 000 tonn CO₂-ekvivalenter fra unngått nedbygging.

I samarbeid med Trondheim, Stavanger og Bergen fikk Oslo kommune (ved Klimaetaten) i 2023, Norsk institutt for naturforskning til å oppsummere eksisterende kunnskap og gi anbefalinger til hvordan kommunene kan få mer kunnskap om karbon i jord. Hovedkonklusjonen er at det er svært lite data og kunnskap om karbon lagret i jord i ulike norske naturtyper og at kartene over norsk natur ikke er nøyaktige nok til at man kan bruke dem for å vite hvor mye karbon som vil slippes ut ved ulike arealinngrep. Dette er noe Oslo vil jobbe opp mot nasjonale myndigheter for å forbedre.

I forvaltningen av Oslo kommunes egen skog, skal tiltak som har positiv effekt for klima, naturmangfold og friluftsliv prioriteres. Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har gitt Bymiljøetaten og Klimaetaten en bestilling med flere tiltak for å styrke klimahensyn i forvaltningen av Oslo kommunes skoger. I tillegg er Klimaetaten bedt om å vurdere mulige tiltak og virkemidler for at klimahensyn ivaretas på skogarealer som ikke eies av kommunen. For kommunens skog er Bymiljøetaten blant annet bedt om å fortsette å praktisere en skogsdrift som simulerer naturlige prosesser, med mål om å oppnå en variert skog med kontinuerlig plantedekke og rikt naturmangfold. En slik skånsom skogsdrift ivaretar karbonlagrene i skogsjorden og bunnvegetasjonen, og gir mulighet til å bygge opp karbonlagrene over tid, samtidig som man unngår utslipp og jordforringelse som følge av flatehogst. Som hovedregel skal det praktiseres lukkede hogstformer, og Bymiljøetaten skal etterstrebe å unngå enhver form for hogst eller andre inngrep i gammel naturskog. Bymiljøetaten har allerede konvertert flere grandominerte skogsområder til furu- eller blandingsskoger. Det er også gjort forsøk med konvertering fra granskog til edellauvskog ved såing av eikenøtter. Begge konverteringsformer vil få stor oppmerksomhet i årene fremover. Bymiljøetaten skal videre sikre redusert avskoging. Tiltak som innebærer avskoging, skal kun gjennomføres når det foreligger tungtveiende grunner for dette, og bør gjennomføres på en måte som begrenser omfanget av avskogingen. I områder med gammel naturskog skal det ikke gjennomføres avskoging.

Etatene er også bedt om å gi en oversikt over arealer som er vernet eller underlagt andre restriksjoner samt vurdere hvilke arealer av gammelskog, naturskog og myr- og sumpskogsmark som kan være aktuelle for vern for å sikre robuste økosystem med et bredere naturmangfold. Over 30 % av kommuneskogen er allerede vernet, og andelen vil øke til over 50 % dersom det blir vedtatt nasjonalpark i Østmarka. Byrådet ønsker samtidig at det fortsatt skal drives skogbruk i kommuneskogen og at Oslo kommunes alternative driftsformer kan inspirere andre skogeiere til å legge om driften i mer miljø- og klimavennlig retning. Dette skal tas med i vurderingen av mulig utvidelse av vernet skog.

Myr er den naturtypen som lagrer mest karbon. Bymiljøetaten jobber med å restaurere myrer og skal videreutvikle og øke omfanget av restaurering av myr på en måte som sikrer best mulig effekt

for klima og naturmangfold. Det er gjennomført vegetasjonsanalyser som skal gjentas noen år etter restaurering, for å ha grunnlag for å vurdere effekten av tiltakene nærmere. I samarbeid med Statens naturoppsyn har Bymiljøetaten restaurert 435 dekar myr fra 2017 til og med 2023. Myrrestaurering bidrar også til at Marka kan holde igjen større nedbørsmengder, at skogen tåler tørke bedre og reduserer også skogbrannfare.

Samfunnsøkonomiske forutsetninger

Oslo kommune har en god og robust økonomi. At kommunens økonomiske status er god blir bekreftet av Standard & Poor's (S&P) som årlig vurderer Oslo kommunes soliditet og gjeldsbetjeningsevne. S&P gir Oslo kommune høyeste oppnåelige karakter, AAA, som kun deles med staten selv og Kommunalbanken i norsk sammenheng.

S&Ps vurdering av byrådets evne til økonomisk styring og budsjettgjennomføring er svært god hva gjelder driftsbudsjetter og etterfølgende resultat. Herunder at realiserte overskudd og lavere utgifter delvis er anvendt til nedbetaling av gjeld. Videre vurderer S&P kommunens valg om å samle sitt eierskap i energisektoren som en langsiktig positiv faktor for gjeldsbetjeningsevnen.

Kommunens økonomiske handlingsrom påvirkes av utviklingen globalt og nasjonalt, som har vært preget av høy prisvekst og økte renter. Samtidig er de statlige rammebetingelsene ventet å gi kommunen mindre økonomisk handlingsrom i tiden framover.

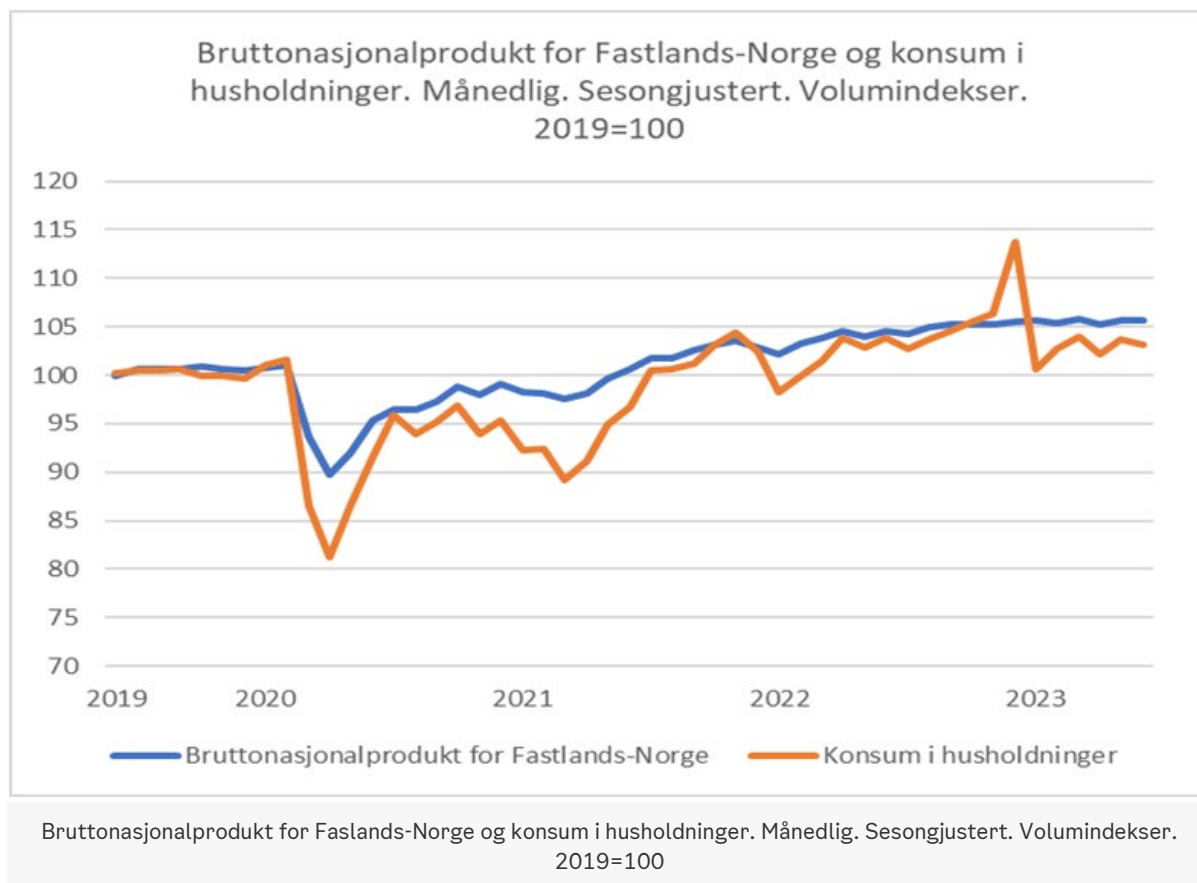
Globale vekstutsikter

Den økonomiske aktiviteten internasjonalt har holdt seg oppe. Europa unngikk en energikrise i vinter, godt hjulpet av mildt høst- og vintervær, og energiprisene har blitt betydelig lavere. Til tross for stigende styringsrenter og avtakende økonomisk vekst har arbeidsledigheten holdt seg lav både i Europa og USA. Rentene har blitt økt i raskt tempo. Det er ventet at veksten vil avta hos våre handelspartnere, og at den økonomiske politikken vil bringe inflasjonen gradvis ned uten en betydelig økning i arbeidsledigheten. Avdempet vekst i år må først og fremst ses i sammenheng med økte renter i mange land. Høy aktivitet og fortsatt stramme arbeidsmarkeder har trukket renteutsiktene internasjonalt enda høyere enn tidligere lagt til grunn (Meld. St. 2 (2022-2023)).

Det er usikkerhet om den økonomiske utviklingen. Vårens uro i finansmarkedene og problemene i enkeltbanker bidrar til dette. Stramme arbeidsmarkeder i mange land vil kunne medvirke til høy lønns- og prisvekst fremover, og konsumprisveksten kan komme til å holde seg høy lenger enn ventet. En opptrapping av krigen i Ukraina kan legge nytt press på internasjonale råvarepriser. Høyere inflasjon vil kunne føre til at sentralbankene setter rentene enda høyere, med negative ringvirkninger for den økonomiske veksten og økt risiko for finansiell ustabilitet. (Finansdepartementet, Meld. St. 2 (2022-2023)).

Fortsatt høy aktivitet i norsk økonomi

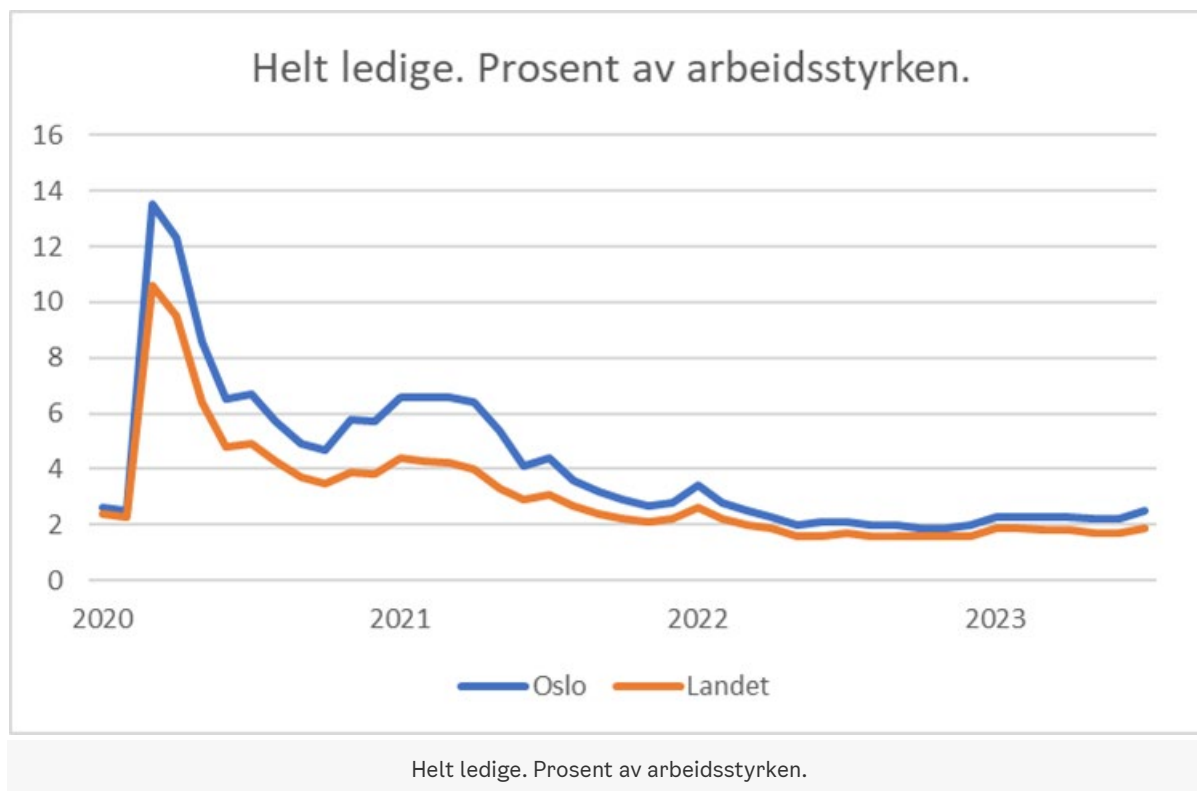
Etter god vekst gjennom 2022 har veksten i fastlandsøkonomien avtatt i år. Etter en markert oppgang mot slutten av fjoråret har husholdningenes konsum falt så langt i år. Tall fra nasjonalregnskapet viser at veksten i bruttonasjonalprodukt (BNP) for fastlands-Norge flatet ut i første halvår 2023. Sterk prisvekst og høyere rente har trukket ned kjøpekraften til husholdningene, og det demper etterspørselen. Det gir en generell nedkjøling av økonomien (artikkel om nasjonalregnskapet, SSB 22.08.23).

Kilde: SSB

Arbeidsmarkedet er fortsatt stramt, men flere indikatorer trekker i retning av at presset avtar noe (Norges Bank, Pengepolitisk rapport 2/2023). Den registrerte arbeidsledigheten har som ventet økt litt og var 1,8 prosent for landet ved utgangen av juli (NAV notat om arbeidsmarkedet i juli 2023). Med svakere vekst i norsk økonomi i år og neste år ventes veksten i sysselsettingen å avta noe fremover. Det vil trolig bidra til økt registrert ledighet. Ledigheten ventes likevel å holde seg under det historiske gjennomsnittet for de siste 20 årene (Finansdepartementet, Meld. St. 2 (2022-2023)).

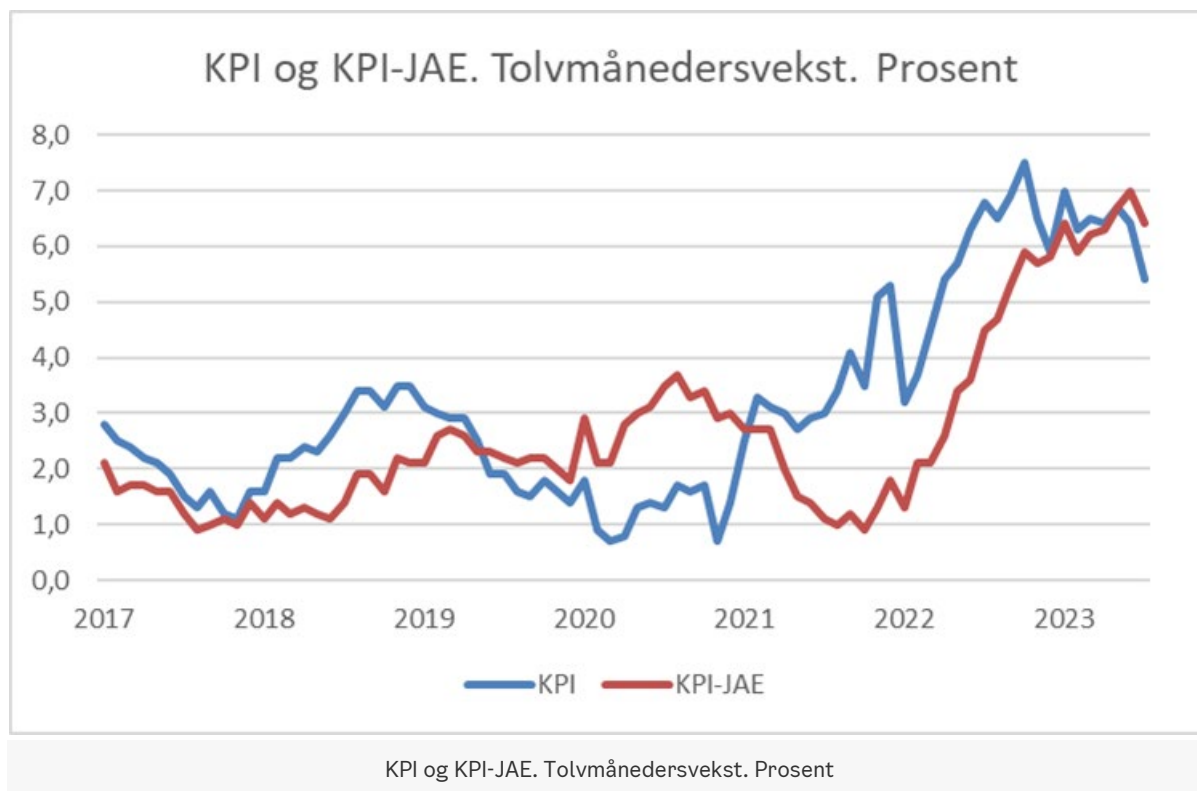
Oslo er det fylket med høyest ledighet. 9 871 personer, eller 2,4 prosent, av arbeidsstyrken i Oslo var helt arbeidsledige ved utgangen av juli, en økning på 18 prosent sammenlignet med samme tid i fjor. Ledigheten i Oslo er fortsatt på et forholdsvis lavt nivå. Antallet ledige med bakgrunn fra konjunktursensitive yrkesgrupper som ingeniør- og ikt-fag samt bygg og anlegg øker mest. NAV forventer en svakere utvikling i arbeidsmarkedet. Dette betyr at ledigheten i Oslo sannsynligvis vil fortsette å øke i høst (NAV notat om arbeidsmarkedet i juli 2023).

Kilde: NAV.no

Prisveksten i år har vært klart høyere enn ventet. Det er særlig prisene på energivarer og matvarer som har vært høyere enn ventet. Lønnsveksten ser ut til å bli høyere enn tidligere anslått, og i juni anslo Norges Bank årslønnsveksten i 2023 til 5,5 prosent. En svakere krone har økt den importerte prisveksten. Sammen med høyere lønnsvekst bidrar det til at den underliggende prisveksten holder seg oppe lenger enn tidligere antatt. Norges Bank anslo i juni en forsiktig vekst i norsk økonomi fremover. Høye oljeinvesteringer og økt eksport vil holde aktiviteten oppe. Høyere offentlige utgifter og økte overføringer til husholdningene vil også bidra til å løfte aktiviteten. Samtidig ventes det at husholdningenes disponible realinntekter blir lavere enn i fjor, som vil gi et fall i konsumet i år (Norges Bank, Pengepolitisk rapport 2/2023).

Tall publisert av SSB i august viser at tolv månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI) var på 5,4 prosent i juli. KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer, KPI-JAE, var på 6,4 prosent. Matvareprisene hadde en historisk høy månedsendring fra juni til juli i fjor, noe som gjør at tolv månedersveksten for matvareprisene faller fra juni 2023 til juli 2023. Samme effekt ser man for strømprisene. Til tross for nedgangen i tolv månedersendringen fra juni til juli, er prisveksten fortsatt på et høyt nivå og langt over Norges Banks inflasjonsmål på 2 prosent (artikkel på ssb.no 10.08.23).

Kilde: SSB

For kommunesektoren opprettholdes kjøpekraften i hovedsak av lønns- og prisjustering (deflator) av de frie inntektene i statsbudsjettet. I revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble anslaget for kostnadsveksten i 2023 betydelig oppjustert. Den økte kostnadsveksten dekkes delvis av at skatteinntektene i 2023 også har blitt høyere enn anslått i statsbudsjettet, og delvis gjennom en tilleggsbevilgning i rammetilskuddet for 2023. Det er betydelig usikkerhet om den videre kostnadsutviklingen i 2023, og kostnadsvekst utover det som dekkes av deflator svekker kommunens økonomiske handlingsrom. For 2024 legger Oslo kommune til grunn en deflator på 4,2 % ved justering av de frie inntektene. Dette bygger på gjennomsnitt av årslønnsvekst og konsumprisvekst fra SSBs konjunkturtendenser og Norges Banks pengepolitiske rapport, begge fra juni 2023. De frie inntektene er økt med 2 376 mill. ved omregning fra 2023-priser til 2024-priser i Sak 1. Anslått deflator fra 2023 til 2024 publiseres i statsbudsjettet, og blir benyttet for å fastsette størrelsen på skatteinntekter og rammetilskudd til kommunesektoren for 2024. Oslo kommune vil justere kommunens frie inntekter i tråd med deflatoren i statsbudsjettet i Tilleggsinnstillingen. Byrådet vil vurdere behovet for å oppdatere pris- og lønnsjustering av driftsutgiftene i Tilleggsinnstillingen.

For å dempe prisveksten hevet Norges Bank styringsrenten med 0,25 prosentpoeng til 4,0 prosent på rentemøtet 17. august, og varslet at styringsrenten mest sannsynlig settes videre opp i september. Aktiviteten i norsk økonomi er fortsatt høy, og arbeidsmarkedet er stramt. Samtidig virker renten innstrammende, og presset i økonomien er i ferd med å avta. Konsumprisveksten har avtatt noe, men den er fortsatt høy og klart over målet (pressemelding fra Norges bank 17.08.23).

De kortsiktige pengemarkedsrentene har et nært forhold til styringsrenten og utviklingen i pengemarkedsrentene kan i stor grad forklares med endringer i styringsrenten. De kortsiktige

pengemarkedsrentene påvirker betingelsene for kommunenes innskudd og forutsetningene for opptak- og betjening av lån fra pengemarkedene. I tillegg til pengemarkedspåslaget over styringsrenten kommer kredittpåslaget, og i usikre tider øker kredittpåslaget for å kompensere for økt risiko. Oslo kommunes rating fra S&P gir allerede bedre betingelser i markedet ved reduserte kredittpåslag, og i en periode med økende kredittpåslag og usikkerhet blir ratingen enda viktigere for kommunen.

Situasjonen i kommunesektoren

Over flere år har kommunesektoren fått høyere vekst i frie inntekter og større handlingsrom enn forutsatt i de fremlagte statsbudsjettene, hovedsakelig som følge av betydelig merskattevekst og lavere utgiftsvekst knyttet til pensjon og demografi (Finansdepartementet, Meld. St. 2 (2022-2023)).

Krigen i Ukraina har gitt kommunene store utgifter ved å ta imot flyktninger. Samtidig har økte strømpriser gitt kommunesektoren økte kostnader. Kommuner og fylkeskommuner mottar ikke strømstøtte, og er derfor mer eksponert for variasjoner i markedspriser på strøm enn husholdningene. I Sør-Norge økte strømprisene til svært høye nivåer i 2022. Strømprisene er redusert i 2023, men ligger fortsatt på høyere nivåer enn tidligere år (TBUs juni-rapport).

I revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble den økte kostnadsveksten for kommunesektoren anslått å overstige merskatteveksten i 2023 med 2,6 mrd. Anslagene er imidlertid usikre, og det kan være betydelige variasjoner mellom kommuner og mellom fylkeskommuner. Andre forhold av betydning for kommuneøkonomien vil også variere, herunder demografisk utvikling i lys av en usikker internasjonal situasjon. Kommunene fikk i RNB økte rammetilskudd, slik at det sammen med merskatteveksten mer enn kompenserte for den antatte økte kostnadsveksten.

Etter dette anslås det fra 2022 til 2023 en realnedgang på 8,4 mrd. (1,3 %) i samlede inntekter og 11,6 mrd. (2,4 %) i frie inntekter for kommunesektoren. Den anslåtte realnedgangen i inntektene har sammenheng med merskattevekst i siste halvdel av 2022. Realnivået for frie inntekter i 2023 ser ut til å bli noe lavere enn før pandemien (TBUs juni-rapport).

Statlige rammebetingelser

I Kommuneproposisjonen 2024 signaliserer regjeringen en realvekst i kommunesektorens frie inntekter i 2024 på mellom 5,6 og 5,9 mrd.

Merkostnader til demografi ble i Kommuneproposisjonen 2024 anslått til 3,9 mrd. i 2024, mens merkostnadene til pensjon er anslått til 1,2 mrd. Regjeringen skrev da at anslagene er usikre, og at det vil foreligge oppdaterte anslag til fremleggelsen av forslag til statsbudsjettet for 2024. Dersom anslagene blir vesentlig annerledes enn lagt til grunn i Kommuneproposisjonen 2024, kan veksten i frie inntekter ende utenfor det signaliserte intervallet.

For de frie inntektene i Oslo kommunes budsjett er det lagt til grunn kommunens andel av realveksten i frie inntekter, men hensyntatt at Oslo kommune er anmodet om å bosette en lavere andel flyktninger fra Ukraina enn det folketallet skulle tilsi. Dersom Oslo bosetter flere flyktninger enn det kommunen er anmodet om, vil både inntektene og utgiftene til Oslo øke. For 2024 er det lagt til grunn at Oslo får 450 mill. av veksten i frie inntekter, men 90 mill. av disse ligger allerede inne i 2024 i vedtatt økonomiplan for 2023 – 2026. Rammetilskudd, inntekts- og formuesskatt og eiendomsskatt er nærmere beskrevet under overskriften felles inntekter og utgifter.

I Sak 1/2024 er avsetningene til pensjon økt med til sammen 1,8 mrd. sammenlignet med vedtatt økonomiplan for å sikre tilstrekkelig finansiering gjennom planperioden. Økningen i pensjonsgivende lønnsmasse indikerer økte utgifter til pensjon utover forutsetningene Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) har lagt til grunn for beregning av pensjonskostnad.

I juni-rapporten til Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) opprettholder utvalget tidligere anslag på merutgifter til demografi. Utvalget understreker at usikkerheten knyttet til anslagene er større enn normalt, spesielt fordi det er vanskelig å anslå hvor mange flyktninger fra Ukraina som kommer til Norge og som blir bosatt i løpet av året.

Endringer i inntektssystemet

I kommuneproposisjonen for 2024 la regjeringen fram forslag til nytt inntektssystem for fylkeskommunene som trer i kraft fra 2024. KDDs anslag på fordelingsvirkninger viser at Oslo vil tape 133 mill. på endringene inkl. kompensasjonsordning, når endringene er fullt implementert. En av hovedgrunnene til at Oslo taper er at reiseavstander og vedlikehold av vei får økt vekt i ny kostnadsnøkkel.

Regjeringen varsler i kommuneproposisjonen for 2024 at den vil legge fram en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene i egen melding til Stortinget våren 2024, som vil få effekt fra og med 2025. Denne gjennomgangen vil følge opp Hurdalsplattformen, og bygge på utredningen fra Inntektssystemutvalget og høringsinnspillene.

Handlingsrommet for kommunesektoren framover

De senere årene har betydelig merskattevekst bidratt til at inntektsveksten til kommunesektoren har vært større enn lagt til grunn i de årlige statsbudsjettene. Samtidig har demografikostnadene, før krigen i Ukraina, vært moderate. Kommunenes kostnader som følge av endringer i befolkningssammensetningen er ventet å øke betydelig i årene framover. Kostnadsveksten skyldes hovedsakelig at andelen eldre i befolkningen øker, og derav økte utgifter innenfor helse- og omsorgstjenesten og pensjonsutbetalingene. Arbeidskraftsbehovet vil bli større, samtidig som andelen innbyggere i yrkesaktiv alder går ned. Inntektene i statsbudsjettet vil vokse saktere som følge av at veksten i arbeidsstyrken flater ut og at veksten i inntekter fra oljefondet reduseres.

Disse utviklingstrekkene vil gi redusert handlingsrom i finanspolitikken i årene fremover. I Perspektivmeldingen 2021 er det vist at den gjennomsnittlige årlige veksten i handlingsrom fram mot 2030 er ventet å bli om lag 4 mrd., mot 21 mrd. årlig vekst i perioden 2011-2019. Det neste tiåret tilsvarer den årlige økningen i handlingsrommet det beløpet som skal til for å dekke økte demografiutgifter i kommunesektoren og helseforetak.

Krigen i Ukraina gjør at det er bred politisk enighet om å prioritere forsvar og sikkerhet høyere enn tidligere. Andre prioriteringer på statsbudsjettet sammen med en strammere finanspolitikk gjør at kommunesektoren må forberede seg på mindre økonomisk handlingsrom i tiden framover.

TBU peker i sin juni-rapport på at effektivisering og innovasjon kan motvirke det økte presset mot offentlige finanser. Samtidig slår utvalget fast at staten på sin side bør styrke den lokale handlefriheten ved å fjerne uhensiktsmessige reguleringer av ressursbruken i kommuner og fylkeskommuner og unngå å innføre nye.

Økonomiplan 2024-2027

I teksten under omtales økonomiske hovedstørrelser i budsjettet i økonomiplanperioden som omfatter hele kommunen.

Det redegjøres for økonomisk status ved fremleggelse av byrådets budsjettforslag, samt hva som foreslås innarbeidet i kommende økonomiplan. Det redegjøres for hovedstørrelser i driftsbudsjettet som netto driftsresultat, frie inntekter, finansposter og sektorenes driftsrammer. Videre omtales låneopptak, utviklingen i kommunens langsiktige rentebærende lånegjeld og hvordan kommunens pensjonskostnader forventes å utvikle seg i kommende økonomiplanperiode. Til slutt omtales befolkningsutviklingen, som er «motoren» for endringer i tjenestebehov.

Fokuset er endringene i ny økonomiplan sammenlignet med det som er innarbeidet i vedtatt økonomiplan 2023-2026. I utgangspunktet forutsettes det at driftsrammen i 2027 er identisk med rammen for 2026 i vedtatt økonomiplan, slik at endringer som fremkommer i 2027 er i forhold til samme ramme i 2026.

Økonomisk status Oslo kommune

Oslo kommune oppnådde et godt driftsresultat i 2022. Samlet overskudd på driften ble ca. 3,8 mrd. hvorav 3,5 mrd. for bykassen og 0,3 mrd. for de tre kommunale foretakene.

Bykassens overskudd skyldes i all hovedsak uventede merinntekter Oslo kommune fikk i slutten av 2022. Mot slutten av året ble det klart at inntektene fra skatt på inntekt og formue og rammetilskudd fra staten vesentlig oversteg beregningene basert på finansdepartementets anslag. Dette skyldes både at sysselsettingen ble høyere enn forventet og at skatteyterne som en skattetilpasning tok ut ekstraordinært utbytte mot slutten av 2021. Mye av skatten på utbytte ble først betalt i 2022 i forbindelse med skatteavregningen for 2021. I slutten av desember 2022 fikk kommunen ca. 1,2 mrd. i koronakompensasjon fra staten. Dette var om lag 1 mrd. utover det som var forventet, og forutsatt som koronakompensasjon i regulert budsjett for 2022. I 2020 og 2021 ble kommunen betydelig underkompensert for merutgifter på grunn av korona.

I revidert budsjett 2023, som ble vedtatt av bystyret i juni, ble bykassens overskudd på driften fra 2022 disponert. I revidert budsjett ble handlingsrommet ytterligere styrket ved bl.a. økte frie inntekter med 1 199 mill.

I revidert budsjett ble det bl.a. satt av 1 623 mill. til ekstra avdrag på bykassens lån i lånefondet, 880 mill. for å kompensere for økt lønns- og prisvekst, 400 mill. for å redusere forutsatt bruk av premieavviksfondet for pensjon (bruker 300 mill. istedenfor 700 mill.), 291 mill. til kollektivtrafikken for å kompensere for kostnadsvekst og inntektsbortfall, 175 mill. til kompetanseløft i helse- og omsorgssektoren (midlene forutsettes brukt over flere budsjettår), 60 mill. til flere årsverk i hjemmetjenesten samt 19 mill. for å styrke driften av helsehusene. I opprinnelig budsjett 2023 ble det satt av en sentral buffer på 500 mill. for å kompensere virksomhetene for høye strømkostnader. 350 mill. av avsetningen ble fordelt til virksomhetene i revidert budsjett.

Byrådet vil, samtidig med fremleggelsen av Tilleggsinnstillingen, legge frem en ny revidering av

budsjettet for 2023. Denne vil blant annet være basert på byrådets rapportering pr. 2. tertial og oppdatert prognose for årets skatteinntang.

Driftsbudsjettet 2024 - 2027

Sak 1 med årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 er det første ordinære budsjettframlegg etter årets kommunevalg. Byrådet foreslår et konsoliderende budsjett med hovedfokus på å kompensere virksomhetene for økt kostnadsvekst og bortfall av inntekter, samt å redusere tidligere innarbeidede rammekutt, spesielt de to første årene i økonomiplanperioden. Budsjettforslaget skal først og fremst sikre gjennomføring av byrådets tidligere innarbeidede satsinger.

Frie inntekter (skatt på inntekt og formue og rammetilskudd fra staten) øker med mellom 4 mrd og ca. 4,3 mrd. årlig sammenlignet med vedtatt økonomiplan. Ca. 0,9 mrd. av veksten er knyttet til kompensasjon for økt lønns- og prisvekst i 2023 og ca. 2,4 mrd. gjelder prisjustering av frie inntekter til 2024-kroner. Sum frie inntekter i Sak 1 er på ca. 59 mrd. i 2024, økende til ca. 59,3 mrd. i 2027.

Eiendomsskatt på bolig og næring øker med mellom 350-360 mill. årlig sammenlignet med vedtatt økonomiplan. Mesteparten av økningen gjelder eiendomsskatt på næring hvorav om lag 310 mill. årlig er knyttet til at byrådet foreslår at skattesatsen for næringseiendom økes for å justere for prisutviklingen i samfunnet siden gjeninnføringen av eiendomsskatten. Sum eiendomsskatt på bolig og næring utgjør etter dette om lag 2,5 mrd. årlig i Sak 1.

Aksjeutbytte fra energiselskapene foreslås oppjustert med 100 mill. i 2024, økende til 600 mill. i 2027 sammenlignet med vedtatt økonomiplan. Det innebærer et årlig aksjeutbytte på mellom 1,6 og 1,8 mrd. i ny økonomiplanperiode. I tillegg legges det til grunn et ekstraordinært utbytte på 600 mill. i 2023 som foreslås avsatt til fond i ny budsjettjusteringssak for 2023. Fondsmidlene foreslås i Sak 1 disponert med 250 mill. i 2024, 250 mill. i 2025 og med 100 mill. i 2026 for å finansiere driftsbudsjettet.

I Sak 1 er det ikke innarbeidet noen sentral strømbuffer. Det gjenstår 150 mill. fra strømbufferen i 2023. I Sak 1 er det lagt til grunn at disse midlene gjøres overførbare til 2024 og at de benyttes til generell finansiering av bykassens driftsbudsjett i 2024.

I Sak 1 er det lagt til grunn at inntekten fra salg av hovedbrannstasjonen til staten med 1 mrd. benyttes til ekstra avdrag på lån i 2023. Dette gir isolert sett en besparelse i finanskostnadene med 90 mill. årlig i kommende økonomiplanperiode.

Pensjonsutgiftene øker betydelig sammenlignet med vedtatt økonomiplan og tar mye av handlingsrommet i ny økonomiplanperiode. Økningen skyldes bl.a. et sterkt lønns- og trygdeoppgjør. Samlet sett øker pensjonsavsetningen for medlemmer i Oslo Pensjonsforsikring AS med 206 mill. i 2024, økende til 826 mill. i 2027. Lærerne i Osloskolen er medlemmer i Statens pensjonskasse. I Sak 1 er det også innarbeidet en økning i utgiftene til Statens pensjonskasse på 130 mill. årlig på Utdanningsetatens budsjett.

Sammenlignet med vedtatt økonomiplan foreslås tilskuddet til kollektivtrafikken økt med 129 mill. årlig for å kompensere for økt kostnadsvekst utover kommunal deflator. I tillegg øker tilskuddet til kollektivtrafikken med 140 mill. i 2024 og med 100 mill. årlig i 2025-2027 for å

kompensere for inntektsbortfall. Byrådet foreslår også at det settes av midler for styrke busstilbudet i Groruddalen (7,5 mill. i 2024 og med 12,8 mill årlig fra 2025).

I Sak 1 foreslår byrådet å reversere rammekutt for bydelene med 140 mill. i 2024 og med 100 mill. årlig i 2025-2027. Byrådet foreslår også å reversere rammekutt for Utdanningsetaten med 140 mill. i 2025 og med 100 mill. årlig i 2026-2027. Samlet krav til rammekutt i virksomhetene i 2024 blir etter dette 245 mill. hvorav 158 mill. gjelder bydelene.

Som en konsekvens av årets reviderte budsjett foreslås det i Sak 1 avsatt 60 mill. årlig til flere årsverk i hjemmetjenesten samt 62 mill. årlig for å styrke driften av helsehusene i Oslo. Det skal inngås ny rammeavtale for brukervalg i hjemmetjenesten. Som følge av høy lønns- og prisvekst er det behov for å øke bevilgningen til dette formålet med 22,5 mill. i 2024 og 30 mill. årlig fra 2025. Det er også innarbeidet 18 mill. årlig fra 2025 pga økte kostnader for å drifte responscenter for trygghetsalarm.

Byrådet foreslår å øke budsjettrammen til AKS med 20 mill. årlig sammenlignet med vedtatt økonomiplan. Midlene skal benyttes til tiltak for å øke kvaliteten i AKS. Antall elever med autisme i Oslo-skolen har økt og det er behov for flere plasser. I Sak 1 er det innarbeidet en økning på 54 mill. årlig til særskilt elevpris i grunnskolen og en økning på mellom 24 og 33 mill. årlig til sammen for spesialgrupper i grunnskolen og videregående skole.

Økt kostnadsvekst i kommunale barnehager medfører at tilskudd til private barnehager må økes. I Sak 1 er det lagt inn en økning i tilskudd til private barnehager med ca 100 mill. årlig.

Netto merkostnad ved lønns- og prisomregning av driftsbudsjettet til 2024-kroner utgjør i overkant av 300 mill. årlig. Det er da også tatt hensyn til at forventet prisvekst i 2023 er noe høyere enn det som ble lagt til grunn i revidert budsjett 2023.

Hovedstørrelser i Oslo kommunes driftsbudsjett – Bykassen + KF

Tall i mill.					
	Dok 3/2023	2024	2025	2026	2027
Sum frie disponible inntekter*	-57 632	-62 793	-62 594	-62 618	-62 673
Netto driftsutgifter virksomhetene	56 995	59 951	58 544	57 297	56 474
Netto finansutgifter	1 751	3 235	3 954	4 758	5 478
Netto driftsresultat	1 114	394	-96	-563	-720
Benyttet slik:					
Bruk av driftsfond til drift	-1 809	-1 255	-674	-238	-83
Bruk av driftsfond til investering	-392	-668	-436	-389	-647
Avsetning til driftsfond	459	547	457	469	492
Overføring fra drift til investering-generell	236	314	312	331	311
Overføring fra drift til investering-midler fra fond	392	668	436	389	647
Sum disponering av netto driftsresultat	-1 114	-394	96	563	720

Dok 3/2023 er i 2023-kroner. Økonomiplan 2024-2027 er i 2024-kroner.

* Skatt på inntekt og formue (kap 800), eiendomsskatt (kap 810), rammetilskudd (kap 840) og andre generelle statstilskudd (kap 845 Rentekompensasjon og kap 850 Integreringstilskudd flyktninger)

Netto driftsresultat (driftsinntektene fratrasket driftsutgifter og netto finansutgifter) i 2024 er negativt med 394 mill. I resten av økonomiplanperioden er netto driftsresultat positivt med 96 mill. i 2025, økende til 720 mill. i 2027. De lave resultatene i 2024 og 2025 må ses i sammenheng med høy bruk av fond for å finansiere driften i de samme årene. Sum generelle driftsinntekter ligger jevnt på mellom 62,6 og 62,8 mrd. alle årene i økonomiplanperioden. Netto driftsutgifter i virksomhetene reduseres utover i økonomiplanperioden. Reduksjonen i netto driftsutgifter i virksomhetene skyldes i hovedsak dels redusert fondsbruk og dels innarbeidede rammekutt. Netto finansutgifter (inkludert aksjeutbytte) øker fra 3,2 mrd. i 2024 til ca. 5,5 mrd. i 2027. Økningen i netto finansutgifter må ses i sammenheng med et høyt investeringsvolum med relativt stor grad av lånefinansiering.

Tabell: Overføring fra drift til investering i ny økonomiplan (ekskl. overføring av midler fra driftsfond)

Tall i mill.					
Overføring fra drift til investeringsbudsjettet	2023	2024	2025	2026	2027
Bykassen	11	43	22	14	
Kommunale foretak	225	231	223	245	
Sum vedtatt økonomiplan	236	274	245	258	
Bykassen		77	69	93	53
Kommunale foretak		237	244	239	258
Sum ny økonomiplan		314	312	331	311

Samlede overføringer fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet, inklusive de kommunale foretakene, ligger på mellom 311 mill. og 331 mill. årlig i forslaget til ny økonomiplan (eksklusiv overføring av midler fra driftsfond). Dette er noe høyere enn i vedtatt økonomiplan. Overføringene finansierer ca. 1,5 % av investeringene i kommende økonomiplanperiode mens overføring av midler fra driftsfond finansierer ca. 2,6 % av investeringene i økonomiplanperioden.

Tabell: Generelle inntekter

Tall i mill.					
Generelle driftsinntekter	Dok 3/2023	2024	2025	2026	2027
Skatt på inntekt og formue (kap. 800)	-43 070	-46 580	-46 680	-46 780	-46 880
Rammetilskudd fra staten (kap. 840)	-11 799	-12 358	-12 405	-12 451	-12 498
Eiendomsskatt (kap. 810)	-1 990	-2 480	-2 480	-2 490	-2 500
Andre generelle driftsinntekter (kap. 845+kap. 850)	-773	-1 375	-1 029	-897	-795
Sum frie disponible inntekter	-57 632	-62 793	-62 594	-62 618	-62 673

I ny økonomiplan er årlig nivå på sum generelle driftsinntekter på mellom 62,6 og 62,8 mrd. Dette er om lag 5 mrd. høyere enn nivået i vedtatt budsjett for 2023.

Økningen i skatt på inntekt og formue og rammetilskudd skyldes i første rekke at beløpene er prisjustert, at det er lagt inn inntektsvekst knyttet til forventet befolkningsvekst, basert på oppdaterte anslag i revidert nasjonalbudsjett, og realvekst i 2024 basert på regjeringens signaler

i kommuneproposisjonen for 2024 som ble lagt frem i mai i år.

Økningen i eiendomsskatt skyldes i hovedsak at byrådet foreslår at skattesatsen for næringsseiendom økes for å justere for prisutviklingen i samfunnet siden gjeninnføringen av eiendomsskatten.

Andre generelle statstilskudd gjelder integreringstilskudd flyktninger og midler fra rentekompensasjonsordningen knyttet til investeringer i skoler, omsorgsboliger, sykehjem og kirkebygg. Mesteparten av økningen gjelder integreringstilskuddet og skyldes i hovedsak mottak av flyktninger fra Ukraina. Rentekompensasjonen er noe høyere enn i 2023 og må ses i sammenheng med økt rentenivå.

Det vises til kapittelet om felles inntekter og utgifter for nærmere omtale av generelle driftsinntekter.

Tabell: Finansinntekter og finansutgifter i driftsbudsjettet

<i>Tall i mill.</i>					
	Dok. 3/2023	2024	2025	2026	2027
Utbytte fra aksjeselskaper	-1 500	-1 600	-1 700	-1 750	-1 800
Renteinntekter	-791	-807	-917	-865	-834
Sum finansinntekter	-2 291	-2 407	-2 617	-2 615	-2 634
Renteutgifter	1 741	2 741	3 362	3 961	4 550
Avdrag på lån	2 301	2 901	3 208	3 412	3 562
Sum finansutgifter	4 042	5 642	6 570	7 373	8 112
Sum netto finansutgifter	1 751	3 235	3 954	4 758	5 478

Gjennom hele økonomiplanperioden er det en betydelig vekst i finansutgiftene, fra 5,6 mrd. i 2024 til ca. 8,1 mrd. i 2027. Finansinntektene varierer mellom ca. 2,4 mrd. og 2,6 mrd. i perioden.

Økningen i finansutgiftene skyldes et høyt investeringsvolum med stor grad av lånefinansiering, noe som må ses i sammenheng med store investeringer i sosial og teknisk infrastruktur. I økonomiplanperioden foreslår byrådet at det gjøres investeringer for til sammen 82,9 mrd. hvorav ca. 53,2 mrd. eller 64 % finansieres med lån.

I økonomiplanen er det lagt til grunn en innlånsrente på 4,2 prosent for nye låneopptak, hvilket 0,6 prosentpoeng høyere enn i vedtatt økonomiplan.

Aksjeutbytte fra energiselskapene foreslås oppjustert med 100 mill. i 2024, økende til 600 mill. i

2027 sammenlignet med vedtatt økonomiplan. Det innebærer et årlig aksjeutbytte på mellom 1,6 og 1,8 mrd. i ny økonomiplanperiode. I ny økonomiplan er det lagt til grunn en terminpris på strøm på mellom 50-67 øre pr kwh. Det vises til nærmere omtale av aksjeutbytte i kapitelet om felles inntekter og utgifter.

Driftsrammer for bykassesektorene

Tabell: Netto driftsrammer for bykassesektorene

Netto driftsrammer - Bykassen (beløp i mill.)	Dok 3 - 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	28 245	30 366	29 984	29 912	29 884
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	3 413	3 764	3 819	3 814	3 796
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	2 199	2 340	2 248	2 228	2 215
Oppvekst og kunnskap (OVK)	16 860	18 194	18 089	17 958	17 892
Byutvikling (BYU)	646	702	695	690	679
Miljø og samferdsel (MOS)	4 311	4 775	4 777	4 758	4 741
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	-1 023	-1 736	-2 276	-2 903	-3 613
Næring og eierskap (NOE)	127	112	112	111	111
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	2 567	2 877	2 858	2 859	2 847
Byrådslederens kontor (BLK)	781	816	812	808	802
Finans (FIN)	1 016	1 234	1 226	1 227	1 217
Bystyrets organer (BYS)	306	244	310	242	307
Avsetningskapitler (FIN)	1 454	975	984	1 075	1 510
Finansposter (FIN)	-1 678	-1 658	-1 673	-1 629	-1 587
Sum sektorene - bykasse	59 224	63 004	61 967	61 151	60 802

Tabellen viser hvordan netto driftsrammer fordeles mellom de ulike sektorene. Sektorene har ulik finansiering. Enkelte sektorer er i stor grad forutsatt egenfinansiert av kommunen (eksempelvis oppvekst og kunnskap-OVK). Andre sektorer har store inntekter, noe som blant annet medfører at miljø- og samferdsel sine selvfinansierende etater har en negativ netto driftsramme (dvs. at inntektene er høyere enn utgiftene).

Ca. 77 % av bykassens samlede netto driftsramme vil i 2024 bli benyttet til de to største sektorene, bydelene og oppvekst og kunnskap. Det er derfor bare i begrenset grad mulig å øke tjenestetilbudet på disse områdene ved å omprioritere fra øvrige sektorer. I arbeidet med å

utvikle tjenestetilbudet til befolkningen er det nødvendig å ha et hovedfokus på hvordan ressursene benyttes innenfor den enkelte sektor.

Tabell: Brutto driftsrammer for bykassesektoren

Brutto driftsrammer - Bykassen (beløp i mill.)	Dok 3 - 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	32 648	34 769	34 387	34 315	34 287
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	8 211	8 839	8 894	8 890	8 871
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	3 582	3 796	3 729	3 709	3 696
Oppvekst og kunnskap (OVK)	18 683	20 047	19 943	19 812	19 746
Byutvikling (BYU)	1 137	1 181	1 174	1 168	1 158
Miljø og samferdsel - miljø (MOS)	5 889	6 564	6 515	6 496	6 479
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	2 721	2 651	2 599	2 575	2 580
Næring og eierskap (NOE)	194	179	179	178	178
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	3 091	3 422	3 403	3 404	3 392
Byrådsleders kontor (BLK)	839	877	873	869	863
Finans (FIN)	1 827	2 077	2 069	2 070	2 060
Bystyrets virksomheter (BYS)	350	281	355	279	352
Avsetningskapitler (FIN)	1 639	1 160	1 169	1 260	1 695
Finansposter (FIN)	2	2	2	2	2
Sum sektorene - bykassen	80 812	85 846	85 291	85 027	85 358

Tabellen viser hvordan brutto driftsrammer fordeles mellom de ulike sektorene. Samlet brutto driftsramme er på ca. 84,4 mrd. i 2024 (når det ses bort fra linjene for avsetningskapitler, finansposter og bystyrets virksomhet). I prismregningen av driftsbudsjettet er virksomhetenes driftsutgifter økt med ca. 4,28 mrd.

Bruttobudsjettet i 2024 er ca. 21 mrd. høyere enn tilsvarende netto driftsramme (når det ses bort fra linjene avsetningskapitler, finansposter og bystyrets virksomheter). Mye av forskjellen skyldes ekstern finansiering i form av brukerbetalinger, gebyrinntekter og statlige overføringer etc. Deler av forskjellen skyldes imidlertid også internsalg mellom ulike sektorer. Helse, eldre og innbyggertjenester (byomfattende) har eksempelvis ca. 5,1 mrd. høyere bruttobudsjett enn tilsvarende nettobudsjett. Årsaken til dette er i hovedsak at bydelene betaler for sykehjemsplasser, barnevernsplasser og rusmiddelplasser som sektoren produserer.

Finansielle måltall

Med finansielle måltall siktes det til politiske mål for økonomisk utvikling, eksempelvis mål for utvikling i netto driftsresultat, gjeldsgrad og driftsreserver. Finansielle måltall skal benyttes som styringsverktøy, og etter kommuneloven har kommunestyret en plikt til å fastsette slike.

Dette vil kunne bidra til å øke bevisstheten om langsiktig økonomiforvaltning i budsjettprosessene og bedre kunnskapen om kommunens økonomiske stilling og hvilke politiske ambisjoner det er rom for i et lengre perspektiv.

Kommuneloven stiller ikke nærmere krav til valg av måltall og hvilket nivå måtallene bør ligge på. Dette må vurderes individuelt av den enkelte kommune. Måtallene må fastsettes slik at de gjenspeiler hva som skal til for å oppnå en forsvarlig langsiktig økonomisk utvikling. Loven krever ikke at de finansielle måtallene skal være bindende for årsbudsjettet og økonomiplanen.

Bystyret har vedtatt en resultatgrad på 1,5 % som finansielt måltall for Oslo kommune.

Resultatgrad

Resultatgraden viser netto driftsresultat som andel av driftsinntektene.

Resultatgrad =	$\frac{\text{netto driftsresultat}}{\text{sum driftsinntekter}}$
Resultatgrad	

Netto driftsresultat fremkommer på følgende måte:

	Driftsinntekter
-	Driftsutgifter
-	Avskrivninger
	Finansinntekter
-	Finansutgifter
-	Avdrag på lån
+	Motpost avskrivninger
=	Netto driftsresultat

Et positivt netto driftsresultat kan benyttes til å finansiere investeringer (jf overføringer fra drift til investering) eller avsettes til driftsfond.

Mange kommuner benytter resultatgrad som finansielt måltall. Det er store variasjoner mellom norske kommuners størrelse, utvikling og økonomi, et gjennomsnittstall kan dermed gi et lite tilpasset mål.

Som følge av eiendomsreformen i Oslo kommune, med etablering av egne kommunale eiendomsforetak og med en mer profesjonell ivaretagelse av eiendomsmassen, benyttes en

resultatgrad som er 0,5 %-poeng lavere sammenlignet med anbefalingen fra det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU).

Tabell: Netto driftsresultat og resultatgrad

(tall i mill.)	2024	2025	2026	2027
Netto driftsresultat bykassen	631	148	-312	-462
Netto driftsresultat KFene	-237	-244	-251	-258
Samlet netto driftsresultat Oslo kommune	394	-96	-563	-720
Resultatgrad Sak 1	-0,5 %	0,1 %	0,7 %	0,9 %

I forslag til økonomiplan 2024-2027 ligger resultatgraden i intervallet mellom -0,5 % og 0,9 %. En resultatgrad på 1,5 % innebærer at netto driftsresultat må ligge på om lag 1,2 mrd. Skal netto driftsresultat forbedres må enten utgiftene reduseres og/eller inntektene økes.

Bruk av fond for å finansiere driften innebærer isolert sett at netto driftsresultat (driftsinntektene fratrasket driftsutgifter og netto finansutgifter) reduseres. I økonomiplanperioden forutsettes følgende bruk av fond for å finansiere driften:

(tall i mill.)	2024	2025	2026	2027
Bruk av driftsfond til drift	-1 255	-674	-238	-83

Fondsbruken skyldes dels et ekstraordinært aksjeutbytte på 600 mill. i 2023 som foreslås avsatt til fond i ny budsjettjusteringssak for 2023. Fondsmidlene foreslås i Sak 1 disponert med 250 mill. i 2024, 250 mill. i 2025 og med 100 mill. i 2026 for å finansiere driftsbudsjettet. Fondsbruken er også knyttet til budsjettjusteringssak høsten 2022 hvor det ble avsatt 1,7 mrd. til driftsfond. Fondsmidlene disponeres i perioden 2023-2026, hvorav 850 mill. i 2024, for å dekke opp for redusert aksjeutbytte knyttet til økt skattelegging av energiselskapene.

Tiårsperioden 2013-2022 viser følgende utvikling i resultatgraden for Oslo kommune:

Tabell: Resultatgrad

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Budsjett	2,00 %	1,20 %	2,30 %	1,70 %	1,20 %	2,70 %	2,30 %	2,00 %	0,50 %	1,00 %
Regnskap	1,50 %	1,50 %	2,60 %	2,90 %	4,40 %	4,10 %	4,80 %	3,00 %	3,10 %	4,70 %
Måltall	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %

De relativt gode resultatene de siste årene skyldes i hovedsak økte skatteinntekter men også

mindreforbruk i virksomhetene. I Sak 1/2024 legges det til grunn, som i alle budsjetter, at virksomhetene bruker opp det driftsbudsjettet de får tildelt.

I vedtatt budsjett 2023 (Dok.3) er resultatgraden på minus 1,5 %. Bruken av fond for å finansiere driften i 2023 er på ca. 1,8 mrd.

I beregninger av resultatgraden for Oslo kommune fram til og med 2020 ble det korrigert for driftsresultatene til Oslo Havn KF og VAR-sektor. Fra og med 2021 korrigeres det ikke lenger for Oslo Havn KF da det nå i løpet økonomiplanperioden legges til grunn utbytte fra foretaket til bykassen. Det korrigeres heller ikke for VAR-sektor (dette gjelder avregning mot selvkostfond som utgjør relativt små beløp). Byrådet mener at resultatgraden blir lettere tilgjengelig dersom det ikke gjøres korrigeringer.

Investeringsbudsjett 2024 - 2027

Oversikt over endringer i investeringer 2024-2027

Byrådet foreslår et investeringsbudsjett for økonomiplanperioden 2024-2027 på til sammen 82,9 mrd. hvorav 16,3 mrd. til prosjektet Ny vannforsyning til Oslo og 15,9 mrd. til Fornebubanen. Dette er en økning på 6,7 mrd. sammenlignet med vedtatt økonomiplan 2023-2026 hvorav 5,2 mrd. gjelder foretakene og 1,2 mrd. bykassen. Økningen for bykassen er i hovedsak knyttet til diverse prosjekter i Vann- og avløpsetatens investeringsbudsjett. Økningen i foretakene skyldes i hovedsak investeringer i skolebygg, bl.a. ny grunnskole i Bjørvika og ny videregående skole i Myntgata 2.

						Tall i mill.
Investeringer i varige driftsmidler	2023	2024	2025	2026	2027	Sum
Vedtatt økonomiplan 2023-2026						
Bykassen	11 167	12 318	12 224	9 953		45 661
KF	7 735	8 232	7 538	7 095		30 601
Sum Oslo kommune*	18 902	20 551	19 761	17 048		76 262
Ny økonomiplan 2024-2027						
Bykassen		14 012	14 363	11 405	7 383	47 163
KF		8 369	9 478	9 350	8 573	35 770
Sum Oslo kommune*		22 381	23 841	20 755	15 956	82 933

*Korrigert for investeringstilskudd mellom bykassen og KF

I ny økonomiplan ligger det inne investeringer for 22,4 mrd. i 2024 fordelt med 14,0 mrd. på bykassen og 8,4 mrd. i de kommunale foretakene.

Til eiendomskjøp i bykassens investeringsbudsjett er det satt av 100 mill. årlig i 2024-2027. I tillegg er det gjort en avsetning i bykassens driftsbudsjett for å dekke rentekostnader tilsvarende lånefinansiering av strategisk eiendomskjøp for ca. 760 mill. årlig i 2024-2025 og med 525 mill. i 2026. Investeringsmidler til strategisk eiendomskjøp vil først komme inn i budsjettet når det foreligger et konkret kjøp.

Tabell - Oversikt over hva byrådet foreslår av endringer i bykassens investeringsbudsjett

				Tall i mill.
Endringer investeringer - bykassen	2 024	2 025	2 026	2 027
Fornebubanen	-392	-307	362	3 150
Ny vannforsyning til Oslo	1 320	1 751	695	1 315
Øvrige endringer VAR-sektor	364	423	390	1 254
BYM-Sykkelprosjektet				589
BYM-byutviklingsprosjekter (inkl. Akersgata og Furuset bygate)	107	31	3	105
BYM-Ladestasjoner/lading el-kjøretøy	28	16		
BYM-kollektivprioriteringer				30
BYM-program gateopprusting				25
BYM-rehabilitering Bjørndal kunstgressbane	20			
BYM-Overvannshåndtering			10	10
BYM-bedre gate- og parkbelysning				15
BYM-Trafikksikkerhet				15
BYM-Tilfluktsrom	5	5		
Universell utforming (kap. 185+kap. 542)				37
BRE-Tilpasning nye lokaler 110-sentralen	13			
BRE-Ustyr, transportmidler				34
Oslo Origo - digitalisering	10	161		100
SYE-inventar og utstyr sykehjem	18	18		10
HEL-Tannklinikker	64		-31	
UDE-Inventar, utstyr, IKT	19	17	24	245
EBY - Eiendomsserverv				100
EBY-Oppgradere ledige bygg				31
EBY-Opprusting torg og møteplasser				10
KUL-parkinfrastuktur Middelalderbyen	50			7
KUL-kunstnerisk utsmykking	1	21	-5	39
UKE-diverse IKT				53
Diverse øvrige endringer	68	4	4	209
Sum endringer bykassen	1 694	2 140	1 452	7 383

Tabell: Oversikt over hva byrådet foreslår av endringer i foretakenes investeringsbudsjett

				Tall i mill.
Endringer investeringer - kommunale eiendomsforetak	2024	2025	2026	2027
Omsorg+ investeringer	-56	-60	435	530
Sykehjemsinvesteringer	-126	146	136	600
Skoleinvesteringer	201	867	1 032	5 398
Barnehageinvesteringer	-223	215	53	356
Lokale omsorgsboliger	20	108	164	94
Boliger til vanskeligstilte	0	30	30	350
Idrettsinvesteringer	148	493	499	679
Etablererboliger	60	97	0	0
Oslo Havn investeringer	113	43	-94	566
Sum endringer kommunale eiendomsforetak	137	1 939	2 255	8 573

Hovedstørrelser i Oslo kommunes investeringsbudsjett - Bykassen + KF

Tabellen under viser Oslo kommunes samlede investeringer i varige driftsmidler fordelt pr. bykassesektor og kommunale foretak.

Investeringer i varige driftsmidler i bykassen

Beløp i mill kr

Sektor - bykassen	Dok 3 - 2023	2024	2025	2026	2027
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	65,0	78,0	58,0	58,0	58,0
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	307,5	296,3	404,0	160,8	160,8
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6
Oppvekst og kunnskap (OVK)	121,3	195,1	174,4	248,0	247,7
Byutvikling (BYU)	423,6	169,3	169,3	169,3	169,3
Miljø og samferdsel - miljø (MOS)	4 206,0	5 052,1	5 631,2	5 328,6	4 023,1
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	4 607,2	7 217,0	7 355,0	5 278,8	2 569,4
Næring og eierskap (NOE)	774,6	524,6	324,6	24,6	24,6
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	371,7	210,3	101,5	73,4	66,5
Byrådsleders kontor (BLK)	30,6	126,8	84,7	4,1	4,2
Finans (FIN)	231,0	119,2	54,2	52,7	52,7
Bystyrets virksomheter (BYS)	0,0	16,8	0,0	0,0	0,0
Avsetningskapitler (FIN)	22,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalsum	11 166,9	14 011,9	14 363,4	11 404,7	7 382,7

Investeringer i varige driftsmidler - foretakene

Beløp i mill kr

Foretak	Dok 3 - 2023	2024	2025	2026	2027
Boligbygg Oslo KF (NOE)	925,0	700,0	490,0	350,0	350,0
Oslo Havn KF (NOE)	337,0	457,8	326,5	288,8	566,1
Oslobygg KF (NOE)	6 473,5	7 211,7	8 661,4	8 711,0	7 656,9
Totalsum	7 735,5	8 369,5	9 477,8	9 349,8	8 573,0

Investeringer i varige driftsmidler totalt Oslo kommune

Beløp i mill kr

Investeringer i varige driftsmidler - Bykassen + KF	Dok 3 - 2023	2024	2025	2026	2027
	18 902,3	22 381,4	23 841,2	20 754,5	15 955,7
Totalsum	18 902,3	22 381,4	23 841,2	20 754,5	15 955,7

Tabell: Investeringer i varige driftsmidler fordelt pr. objekt/kategori

Sak 1/2024	Økonomiplan 2024-2027					
Investeringer i varige driftsmidler - mill.kr	2024	2025	2026	2027	sum 2024-2027	%-andel 2024-2027
Skolebygg	4 215	5 119	5 352	5 070	19 755	24 %
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner	1 148	1 498	1 545	1 224	5 415	7 %
Barnehager	718	789	445	356	2 308	3 %
Kommunale utleieboliger	760	587	350	350	2 047	2 %
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	12 369	12 910	10 696	7 013	42 987	52 %
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv*	1 785	1 563	1 446	1 076	5 869	7 %
Byutvikling	486	545	351	296	1 678	2 %
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	902	831	570	570	2 873	3 %
Sum totalt Oslo kommune	22 381	23 841	20 755	15 956	82 933	100 %
*For idrett inngår bygging av fleridrettshaller på skoler						

De viktigste investeringene

Investeringer i varige driftsmidler i 2024 utgjør 22,4 mrd. For hele økonomiplanperioden 2024-2027 foreslås investeringer i varige driftsmidler for til sammen 82,9 mrd. hvorav 15,9 mrd. til Fornebu og 21,9 mrd. til Vann- og avløpsetaten. Ca. 43 % eller 35,8 mrd. av investeringene i kommende økonomiplanperiode er lagt til de kommunale foretakene.

Foretakene

Byrådet foreslår investeringer i anleggsmidler for de kommunale foretakene med ca. 8,4 mrd. i 2024, hvorav ca. 7,2 mrd. i Oslobygg KF, 0,7 mrd. i Boligbygg Oslo KF og ca. 0,5 mrd. i Oslo Havn KF. For hele økonomiplanperioden foreslås det investeringer i foretakene med 35,8 mrd. hvorav 34,2 mrd. i regi av de to eiendomsforetakene og 1,6 mrd. for Oslo Havn KF.

Oslobygg KF

Skoleanlegg

I økonomiplanperioden foreslås det at det investeres for totalt ca. 20,6 mrd. i skolebygg inkludert åtte flerbrukshaller i tilknytning til skoler (beløpet er eksklusiv eventuelle tomtkostnader).

For Oslobygg foreslås det avsatt ca. 5,8 mrd. til kapasitetsutvidelse, rehabilitering, nybygg i

økonomiplanperioden, hvorav 2,1 mrd. til Bjørvika barne- og ungdomsskole med flerbrukshall, 1,9 mrd. til Myntgata vgs med flerbrukshall og 767 mill. til utvidelse av Edvard Munch vgs.

Byrådet foreslår i tillegg at det i perioden avsettes ca. 7,9 mrd. på foretakets investeringsbudsjett som ufordelt til kapasitetsutvidelse/rehabilitering og nybygg. Disse midlene vil bli fordelt til spesifikke skoleprosjekter senere når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Byrådet foreslår at det avsettes ca. 2,6 mrd. i økonomiplanperioden til konkrete skoleprosjekter for å opprettholde kapasiteten i eksisterende skoler. Dette gjelder Haukåsen vgs. skole med 808 mill., Hartvig Nissen vgs. med 499 mill., Klemetsrud barneskole med 451 mill. og Lilleborg barneskole med 603 mill. I tillegg foreslås avsatt ytterligere ca. 2,4 mrd. til en ufordelt avsetning i økonomiplanperioden til kapasitetsbevarende tiltak i eksisterende skoler. Disse midlene vil senere bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Det er avsatt 2,0 mrd. i økonomiplanperioden til rehabilitering av skoler.

Tiltakene i skolebehovsplanen vil påvirke kommunens budsjett vesentlig i mange år fremover.

Det vises til nærmere omtale av skoleprosjektene under Oppvekst og kunnskap.

Barnehager

Til barnehager er det avsatt ca. 2,3 mrd. på Oslobyggs investeringsbudsjett i økonomiplanperioden. Ca. 0,8 mrd. er avsatt til prosjektet Sophies Minde barnehage og bydelshus som har fått en vedtatt kostnadsramme. Ca. 1,1 mrd. er avsatt til ufordelte barnehageprosjekter hvor det ikke foreligger kvalitetssikrede kostnadsrammer. Det er videre avsatt 0,4 mrd. til generell rehabilitering av ulike barnehager.

Sykehjem og omsorgsboliger

Det foreslås avsatt totalt 2,2 mrd. til sykehjem i økonomiplanperioden. Ca. 258 mill. gjelder Tåsenhjemmet, Furuset hageby og Majorstuhjemmet som ferdigstilles i 2023/2024. Ca. 1,7 mrd. er avsatt på en ufordelt avsetning som gjelder prosjekt på Mortensrud hvor det ikke foreligger kvalitetssikrede kostnadsrammer. Det er videre avsatt 280 mill. til generell rehabilitering av sykehjem og omsorgsboliger.

Til Omsorg+-prosjekter foreslås det avsatt ca. 2,1 mrd. i økonomiplanperioden, hvorav 605 mill. er avsatt til Kjelsåsveien omsorg+ som har fått vedtatt kostnadsramme. I tillegg er det avsatt 1,5 mrd. til en ufordelt avsetning til omsorg+ prosjekter. Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Byrådet foreslår at det avsettes 570 mill. i økonomiplanperioden til lokale omsorgsboliger. Midler står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Det er avsatt 157 mill. i økonomiplanperioden til prosjektet Hagegata 30 som er et prosjekt knyttet til byrådets satsing på etablererboliger.

Til etablering av boliger for vanskeligstilte foreslås det avsatt 60 mill. i økonomiplanperioden. Midlene skal benyttes til prosjekter som gjennomføres i kommunens egen regi. Midler står

foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Idrettsanlegg

Det er totalt avsatt ca. 4,2 mrd. til idrettsanlegg i økonomiplanperioden som er fordelt som følger:

Ca. 2,0 mrd. gjelder idrettsprosjekter som har gjennomgått kvalitetssikring av kostnadsrammen. Dette gjelder prosjektene Nytt Tøyenbad med flerbrukshall, Stovner bad, Valle Hovin isbane, Løren aktivitetspark og flerbrukshall, Dælenenga flerbrukshall og Mortensrud landhockey.

Ca. 1,9 mrd. er foreslått avsatt til en ufordelt avsetning til diverse idrettsanlegg. Dette gjelder Mortensrud friidrettshall og cricketbane mm., Løren ishall, Refstad flerbrukshall og Frognerbadet.

Til rehabilitering av idrettsanlegg foreslås det avsatt 290 mill. i økonomiplanperioden, samt 11,6 mill. til biler og maskiner.

I tillegg er det avsatt 1,2 mrd. til åtte flerbrukshaller i tilknytning til skoler, og som inngår i kostnadrammen til skoleprosjektene.

Boligbygg Oslo KF

Til kjøp av boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne er det avsatt 0,28 mrd. i økonomiplanperioden.

I tillegg er det avsatt ca. 1,6 mrd. i økonomiplanperioden til rehabilitering av boliger, hvorav 25 mill. er til brannsikring av kommunale boliger.

Oslo Havn KF

Investeringene til Oslo Havn KF gjelder blant annet investeringer knyttet til følgende områder:

- Hjortnes-Filipstad – transformasjon av havnearealer på Filipstad til byområder med bolig, næring, kultur- og offentlige bygg/byrom
- Pipervika, Revier og Vippetangen som bl.a. innebærer landstrømsanlegg for cruiseskip ved Revierkaia
- Sydhavna

Bykasseinvesteringene

For bykassen foreslås det investeringer i varige driftsmidler for ca. 14 mrd. i 2024 og for ca. 47,2 mrd. i hele økonomiplanperioden (beløpene er eksklusiv bykassens investeringstilskudd til de kommunale foretakene, som til sammen utgjør ca. 0,24 mrd. i økonomiplanperioden, og investeringstilskudd til Sporveien med 0,13 mrd. i perioden for bygging av Diakonhjemmet T-banestasjon, samt 0,11 mrd. i tilskudd til rehabilitering av kirker).

De største investeringene til bykassen i kommende økonomiplanperiode er:

- Det foreslås avsatt 15,9 mrd. i økonomiplanperioden til bygging av Fornebubanen hvorav 3,85 mrd. i 2024. Til sykkelinfrastruktur foreslås det avsatt til sammen 2,14 mrd. i perioden hvorav 503 mill. i 2024. Til kollektivprioriteringer settes det av 223 mill. i økonomiplanperioden hvorav 34 mill. i 2024. Til lading av el-kjøretøy settes det av til sammen 136 mill. hvorav ca. 90 mill. i 2024. Til byutviklingsprosjekter (inkludert Furuset bygate og Akersgata) i regi av Bymiljøetaten er det satt av ca. 914 mill. i perioden og 295 mill. i 2024. Det foreslås avsatt 87 mill. til trafikksikkerhet hvorav 47 mill. i 2024.
- Til vann, avløp og renovasjon (VAR-sektor) foreslås det i økonomiplanperioden avsatt til sammen ca. 22,4 mrd. til diverse prosjekter, hvorav ca. 7,2 mrd. i 2024. Den største bevilgningen i økonomiplanperioden er 16,3 mrd. til prosjektet Ny vannforsyning til Oslo hvorav ca. 5,5 mrd. i 2024. Til rehabiliteringsplan for vann- og avløp settes det av ca. 2,1 mrd. hvorav 490 mill. i 2024. I tillegg er det satt av ca. 2 mrd., hvorav 577 mill. i 2024, til ufordelte prosjekter innen vann- og avløp i økonomiplanperioden (anslagsbevilgning for en rekke mindre prosjekter knyttet til bl.a. eksisterende ledningsnett og nybygg). Innen renovasjon foreslås det avsatt til sammen 535 mill. i økonomiplanperioden hvorav 269 mill. til nye renovasjonsbiler.
- Det foreslås avsatt 400 mill. til eiendomsserverv i økonomiplanperioden fordelt med 100 mill. årlig.
- Til idrettsinvesteringer i regi av Bymiljøetaten foreslås det avsatt 73 mill. i perioden hvorav 52 mill. i 2024. I avsetningen på 52 mill. i 2024 inngår bl.a. 25,5 mill. til Kaldbakken servicesenter og 19,6 mill. til rehabilitering av Bjørndal kunstgressbane.
- Til kunstnerisk utsmykking foreslås det avsatt 193 mill. i perioden hvorav ca. 45 mill. i 2024.
- Til universell utforming av kommunale bygg (tilgjengelighetstiltak) foreslås det avsatt 98,4 mill. i perioden fordelt med 24,6 mill. pr. år.
- Det foreslås avsatt til sammen 833 mill. i perioden til inventar, utstyr og IKT-investeringer i Utdanningsetaten hvorav 171 mill. i 2024.
- Til Oslo Origo (digitalisering av innbyggertjenester) foreslås det avsatt 657 mill. i perioden hvorav 155 mill. i 2024. Det foreslås videre avsatt til sammen 238 mill. til diverse IKT-investeringer i UKE hvorav 87 mill. i 2024.

For detaljert oversikt over bykasseinvesteringene 2024-2027 vises det til egne investeringstabeller med prosjektoversikt pr. budsjettkapittel under sektoromtalene.

Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett - Bykassen+KF

Tabell: Samlet investeringsbehov i investeringsbudsjettet

						Tall i mill.
	Dok 3/2023	2024	2025	2026	2027	Sum 2024- 2027
Investeringer i varige driftsmidler	18 902	22 381	23 841	20 755	15 956	82 933
Tilskudd til andres investeringer	24	59	44	54	101	258
Utlån	2 907	2 749	1 806	1 806	1 806	8 167
Avdrag på lån	984	975	1 025	1 095	1 150	4 245
Avsetninger til fond	0,4	16	0,4	0,4	0,4	17
Sum finansieringsbehov	22 818	26 180	26 717	23 710	19 013	95 620

Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett i 2024 utgjør ca. 26,2 mrd. Foruten investeringer i varige driftsmidler med 22,4 mrd., foreslås det i investeringsbudsjettet i 2024 utlån med 2 749 mill., hvor 1 806 mill. gjelder videreutlånsordningen av Husbankmidler og 943 mill. til Sporveien for anskaffelse av nye trikker. Til avdrag på lån foreslås det avsatt 975 mill. i 2024 som gjelder betjening av kommunens lån i Husbanken knyttet til videreutlånsordningen (startlån).

Det foreslås i tillegg tilskudd til andres investeringer med 59 mill. og gjelder i hovedsak rehabilitering av kirker og bygging av Diakonhjemmet T-banestasjon.

Finansiering av Oslo kommunes investeringsbudsjett – Bykassen + KF

Tabell: Finansiering av investeringsbudsjettet

	Tall i mill.						
	Dok. 3/2023	2024	2025	2026	2027	Sum 2024- 2027	Sum 2024- 2027 %- andel
Bruk av lån	-14 043	-17 711	-17 388	-15 278	-11 703	-62 081	65 %
Salg av varige driftsmidler	-286	-276	-366	-366	-366	-1 374	1 %
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 609	-1 617	-1 736	-1 681	-1 433	-6 468	7 %
Mottatte avdrag på utlån og tilskudd fra andre	-6 102	-5 444	-6 312	-5 514	-4 403	-21 673	23 %
Utdeling fra selskaper (utbytte)	-150	-150	-150	-150	-150	-600	1 %
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	-15	0	0	-15	0,02 %
Overføring fra drift-midler fra driftsfond	-392	-668	-436	-389	-647	-2 140	2 %
Overføringer fra drift-generell	-236	-314	-312	-331	-311	-1 269	1 %
Sum finansiering	-22 818	-26 180	-26 717	-23 710	-19 013	-95 620	100 %
Andel lånefinansiering av sum finansieringsbehov	62 %	68 %	65 %	64 %	62 %		

Det foreslås et samlet låneopptak i 2024 med ca. 17,7 mrd., hvilket finansierer 68 % av de totale utgiftene på ca. 26,2 mrd. (inkludert utgifter til utlån, avdrag på lån, tilskudd til andres investeringer og avsetning til fond) i investeringsbudsjettet til Oslo kommune. For hele økonomiplanperioden sett under ett er lånefinansieringsandelen på 65 % av samlet finansieringsbehov.

Tabell: Finansiering av investeringer i varige driftsmidler

OSLO KOMMUNE - tall i mill. kr	2024	Fin. i %	2025	Fin. i %	2026	Fin. i %	2027	Fin. i %	sum 2024- 2027	Fin. i %
Investeringer i varige driftsmidler	22 381		23 841		20 755		15 956		82 933	
Finansiering:										
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 617	7 %	-1 736	7 %	-1 681	8 %	-1 433	9 %	-6 468	7,80 %
Tilskudd fra andre	-4 317	19 %	-5 139	22 %	-4 341	21 %	-3 188	20 %	-16 985	20,50 %
Salg av varige driftsmidler	-276	1,20 %	-366	2 %	-366	2 %	-366	2 %	-1 374	1,70 %
Utdeling fra selskaper (utbytte)	-150	0,70 %	-150	0,60 %	-150	1 %	-150	1 %	-600	0,70 %
Bruk av lån	-14 827	66 %	-15 474	65 %	-13 284	64 %	-9 607	60 %	-53 192	64,10 %
Mottatte avdrag på utlån egne midler	-212	1 %	-212	1 %	-212	1,00 %	-254	1,60 %	-890	1,10 %
Bruk av bundne investeringsfond		0 %	-15	0,06 %		0,00 %		0,00 %	-15	0,02 %
Overføring fra drift-generell	-314	1 %	-312	1 %	-331	2 %	-311	2 %	-1 269	1,50 %
Overføring fra drift-midler fra driftsfond	-668	3 %	-436	2 %	-389	2 %	-647	4 %	-2 140	2,60 %
Sum finansiering	-22 381	100 %	-23 841	100 %	-20 755	100 %	-15 956	100 %	-82 933	100 %

Andelen lån som finansierer investeringer i varige driftsmidler er på 66 % i 2024 og utgjør ca. 14,8 mrd. For hele økonomiplanperioden sett under ett er låneandelen på 64 %, tilsvarende 53,2 mrd.

Kompensasjon for merverdiavgift finansierer 7,8 % av investeringene i økonomiplanperioden.

Tilskuddsfinansiering av investeringer, som utgjør 20,5 % i økonomiplanperioden, gjelder i hovedsak midler fra staten knyttet til investeringer i bl.a. sykehjem og Fornebubanen, samt midler fra Oslopakke 3. I tillegg mottar kommunen grunneierbidrag til byutviklingsprosjekter.

Midler fra driftsfond finansierer 2,6 % av investeringene i økonomiplanperioden. I 2024 foreslås det brukt 668 mill. fra driftsfond.

Overføringer fra driften (generell) finansierer 1,5 % av investeringene i økonomiplanperioden. I 2024 foreslås det overført 314 mill. fra driften fordelt med 77 mill. for bykassen og 237 mill. for kommunale foretak.

Salg av varige driftsmidler finansierer 1,7 % av investeringene i økonomiplanperioden. Dette gjelder salg av eiendom.

Nærmere om låneopptak og utvikling av langsiktig rentebærende lånegjeld

Tabell: Samlet låneopptak for Oslo kommune

	Tall i mill.					
	Dok. 3/2023	2024	2025	2026	2027	Sum 2024- 2027
Låneopptak bykassen	9 115	11 598	10 445	7 830	5 158	35 031
Låneopptak kommunale foretak	4 928	6 113	6 944	7 448	6 545	27 049
Samlet låneopptak Oslo kommune	14 043	17 711	17 388	15 278	11 703	62 081

Det foreslås et samlet låneopptak i 2024 på ca 17,7 mrd. fordelt med 11,6 mrd. på bykassen og 6,1 mrd. for kommunale foretak. For hele økonomiplanperioden foreslås det et samlet låneopptak på ca. 62,1 mrd., hvor 7,2 mrd. gjelder lån i Husbanken til videreutlånsordningen (startlån).

Låneopptaket er betydelig lavere siste året i økonomiplanperioden, noe som må ses i sammenheng med at investeringsnivået også er den del lavere dette året.

Tabell: Nærmere spesifisering av samlet låneopptak

	Tall i mill.					
	Dok. 3/2023	2024	2025	2026	2027	Sum 2024- 2027
Bruk av lån Oslo kommune	14 043	17 711	17 388	15 278	11 703	62 081
Fordelt på:						
Lån i lånefondet til egne investeringer	12 243	15 911	15 588	13 478	9 903	54 881
Lån i husbanken til videreutlånsordningen	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	7 200
Sum bruk av lån Oslo kommune	14 043	17 711	17 388	15 278	11 703	62 081

Tabell: Netto gjeldsøkning

	Tall i mill.					
	Dok. 3/2023	2024	2025	2026	2027	Sum 2024- 2027
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	2 301	2 901	3 208	3 412	3 562	13 083
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	984	975	1 025	1 095	1 150	4 245
Sum avdrag på lån	3 285	3 876	4 233	4 507	4 712	17 328
Sum bruk av lån	14 043	17 711	17 388	15 278	11 703	62 081
Netto gjeldsøkning	10 758	13 835	13 155	10 771	6 991	44 753

Samtidig som kommunens samlede låneopptak øker med 62,1 mrd. i økonomiplanperioden, så er samlet avdrag på lån i drifts- og investeringsbudsjettet på ca. 17,3 mrd. Dette medfører en netto gjeldsøkning i løpet av økonomiplanperioden på 44,8 mrd. Det vises til egen omtale av kommunens gjeldsgrad nedenfor.

Økte investeringer gir økte finanskostnader

Befolkningsvekst og endringer i befolkningssammensetningen innebærer at det må investeres for å sikre tilstrekkelig kapasitet i det kommunale tjenestetilbudet. For å kunne finansiere disse investeringene er det nødvendig for kommunen å gjøre låneopptak. Dette medfører igjen økte finanskostnader som må dekkes over kommunens driftsbudsjett.

53,2 mrd. av kommunens planlagte investeringer på 82,9 mrd. vil i kommende økonomiplanperiode bli finansiert med lån. Årlige rente- og avdragsutgifter vil øke fra 5,6 mrd. i 2024 til ca. 8,1 mrd. i 2027. I forslag til økonomiplan 2024-2027 er det lagt til grunn en langsiktig innlånsrente på 4,2 %.

Tabell: Forventet utvikling i rente- og avdragsutgifter i driftsbudsjettet 2024-2027 Oslo kommune

	Tall i mill.				
	Dok. 3/2023	2024	2025	2026	2027
Renteutgifter	1 741	2 741	3 362	3 961	4 550
Avdrag på lån	2 301	2 901	3 208	3 412	3 562
Sum finansutgifter	4 042	5 642	6 570	7 373	8 112
Økning fra året før		1 600	928	803	739
Økning fra året før i %		40 %	16 %	12 %	10 %
Økning fra 2023 akkumulert		1 600	2 528	3 331	4 070

Gjeldsgraden

Gjeldsgraden viser brutto lånegjeld som andel av driftsinntektene.

$$\text{Gjeldsgrad} = \frac{\text{brutto lånegjeld}}{\text{sum driftsinntekter}}$$

Gjeldsgrad

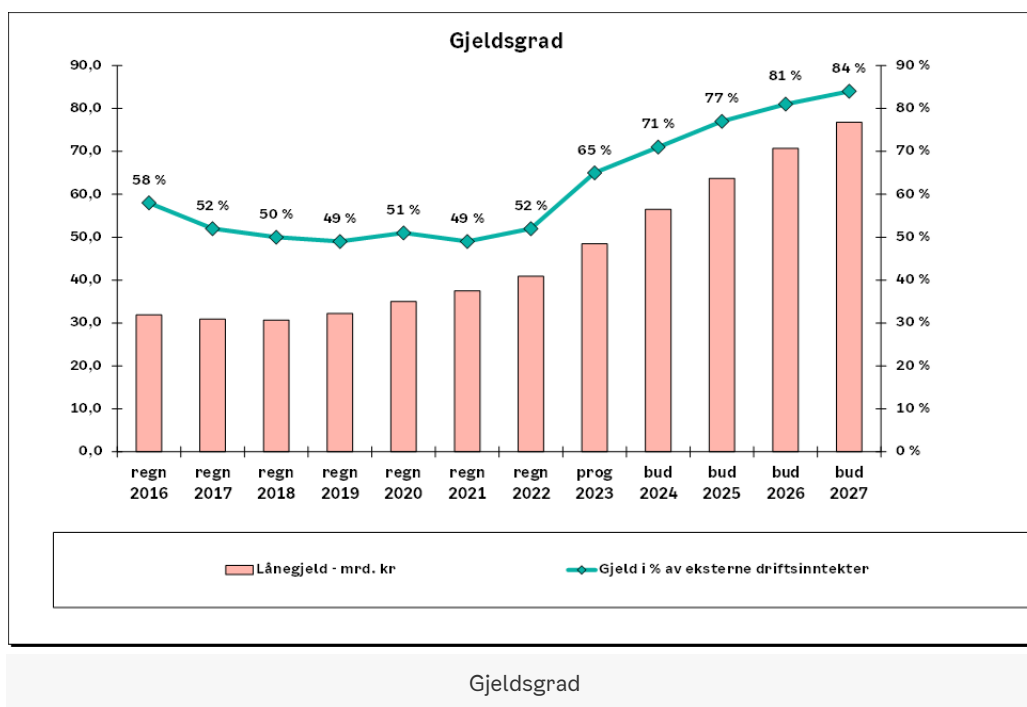
Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene.

Det er et krav i kommuneloven at det skal redegjøres for kommunens gjeldsutvikling.

Det er ikke noe fasit på hvor stor gjeldsgraden bør være. Til syvende og sist blir det et spørsmål om hvor store finanskostnader man har rom til å belaste driften med.

Hva som inngår i beregningen av gjeldsgrad

Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av kommunens gjeldsgrad. Det ses bort fra pensjonsforpliktelsene som ikke er en rentebærende lånegjeld. Videre ses det bort fra lån for å finansiere investeringer til vann, avløp og renovasjon (finanskostnadene dekkes av VAR-gebyrer), og lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens låntagere betaler det samme til kommunen som kommunen må betale til Husbanken). Oslo Universitetssykehus sin andel av ny storbylegevakt er trukket ut.

Figuren viser at kommunens gjeldsgrad vil øke fra 52 % i 2022 til 84 % i 2027. Veksten i gjeldsgrad er kraftigst i de tre første årene i perioden og flater ut det siste året. Dette skyldes at investeringsnivået er lavere det siste året.

Erfaringsmessig vil det imidlertid være et visst omfang av investeringene som blir gjennomført noe senere enn budsjettet. Et påregnelig etterslep i 2027 vil isolert sett redusere gjeldsgraden i 2027. Kommunens finansstrategi med ikke å ta opp lån før det likviditetsmessig er behov for det, vil også medføre at veksten i gjeldsgraden blir noe forskjøvet ut i tid.

I beregningen av gjeldsgrad er det forutsatt at de løpende driftsinntektene vil øke med 4 % årlig etter 2024 som følge av at kommunen årlig blir kompensert for forventet lønns- og prisvekst (i kommunens driftsbudsjett er alle driftsinntekter og driftsutgifter i faste 2024-kroner alle årene i økonomiplanperioden 2024-2027).

Tabell: Korrigert netto gjeldsøkning

Oslo kommune (bykassen + KF)		mill. kr				
		Øk.plan 2024-2027				Sum 2024-2027
	Prognose 2023	2024	2025	2026	2027	
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	4 100	2 901	3 208	3 412	3 562	13 083
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	1 926	975	1 025	1 095	1 150	4 245
Sum avdrag på lån	6 026	3 876	4 233	4 507	4 712	17 328
Sum bruk av lån	19 544	17 711	17 388	15 278	11 703	62 081
Netto gjeldsøkning	13 518	13 835	13 155	10 771	6 991	44 753
Tallene inkluderer VAR-sektor, videreutlån og ny storbylegevakt utgjør følgende netto gjeldsøkning:						
	5 924	7 265	7 328	5 145	2 332	22 070
Korrigerer man for dette får vi følgende netto gjeldsøkning:						
Korrigert netto gjeldsøkning	7 594	6 570	5 827	5 626	4 659	22 683

I forslag til økonomiplan 2024-2027 er det en netto gjeldsøkning i perioden på 44,7 mrd., hvorav 22,7 mrd. inngår i beregning av gjeldsgraden.

I økonomiplanen er det lagt til grunn en innlånsrente på 4,2 prosent for nye låneopptak. Da majoriteten av kommunens gjeld er i lån med fastrente, er usikkerheten i planperioden relativt liten. På sikt vil utviklingen i renten ha stor påvirkning på renteutgiftene.

Kommunens pensjonskostnader

Pensjonskostnadens betydning for kommunens økonomiske handlefrihet

Ansatte i stat og kommune er medlemmer i en offentlig tjenstepensjonsordning (OfTP). Ny OfTP fra og med 01.01.2020 medfører at alle årskull født fra og med 1963 tjener opp pensjon etter tilsvarende prinsipper som i Folketrygden og kan ta denne ut fleksibelt fra 62 års alder. Årskullene før 1962 beholder tidligere ytelsesordning med garantert ytelsesnivå. Ytelsesnivået er 70% eller 67,3% av sluttlønn etter 30 opptjeningsår, avhengig av om man var tilsatt før eller etter 01.01.2012.

Fra og med 01.01.2021 er kravet om minimum 20 % stillingsstørrelse for å bli tatt opp som medlem i pensjonsordningen fjernet.

Oslo kommune betaler pensjonspremie til Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) som er kommunens heleide livsforsikringsselskap, og til Statens Pensjonskasse (SPK) for undervisningspersonalet. Den betalte pensjonspremien er kommunens finansiering av de ansattes OfTP.

Finansieringen av de to ordningene er grunnleggende forskjellig. I ordningen i OPF er det i henhold til forsikringsvirksomhetsloven et krav om at alle fremtidige pensjonsforpliktelser skal være fullt ut fonderte etter hvert som de oppstår. Dette innebærer at pensjonsmidlene som forvaltes av OPF til enhver tid skal tilsvare pensjonsforpliktelsene kommunen har påtatt seg overfor sine arbeidstakere. Det vil si at kommunen må innbetale pensjonspremie i dag for ytelser som skal utbetales i fremtiden (inntil 80 år for fremtidig etterlattepensjon). Ordningen i SPK er derimot, i all hovedsak, en såkalt «pay-as-you-go-ordning».

Foruten å betale engangspremie for årets lønnsvekst til de yrkesaktive, innebærer dette at det er tilstrekkelig at årlig innbetalt premie skal dekke de årlige pensjonsutbetalingene. Som følge av at OfTP finansieres ulikt i OPF og SPK innebærer dette at pensjonspremien til de to ordningene utvikler seg forskjellig.

Forenklet sagt har ordningen i OPF forskuddsvis innbetaling av fremtidige pensjonsutbetalinger (sparing), mens ordningen i SPK er refusjon av årlig utbetalt pensjon. Som følge av usikkerhet om størrelsen på de fremtidige pensjonsutbetalingene, varierer årlig premie til OPF vesentlig mer enn premie til SPK. Av denne grunn vil den etterfølgende delen av kapitlet i all hovedsak omhandle tjenstepensjonsordningen i OPF.

Sentrale begreper

Pensjonspremie

Oslo kommunes tjenstepensjonsordning skal til enhver tid være fondert. Dette innebærer at Oslo kommune må innbetale pensjonspremie til OPF slik at pensjonsmidlene kommunen har innbetalt til selskapet tilsvarende de fremtidige pensjonsforpliktelsene kommunen har påtatt seg overfor sine arbeidstakere frem til i dag. I en fondert ordning er det arbeidsgiveren som har ansvaret for at avsetningene på pensjonsfondet øker i takt med forpliktelsene overfor nåværende ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene som er tilknyttet ordningen.

Premiens størrelse vil avhenge av flere forutsetninger. OPF må benytte premietariffer som tilfredsstiller Finanstilsynets krav. Videre vil den realiserte lønnsveksten og avkastningen på

pensjonsmidlene avgjøre hvor stor premieinnbetalingen må være for at fonderingen av pensjonsmidlene skal tilsvare pensjonsforpliktelsene. Pensjonspremien kan følgelig anta stor variasjon fra år til år.

Pensjonskostnad

Kommunen skal, i henhold til forskrift, regnskapsføre en årlig pensjonskostnad.

Pensjonskostnaden er kalkulatorisk, og skal gjenspeile et antatt stabilt kostnadsnivå på lang sikt. Det er Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) som fastsetter de lovpålagte beregningsparameterne som inngår i kostnadsberegningen.

Årsaken til at man ikke kostnadsfører pensjonspremien direkte er for å oppnå mer stabilitet i kommunenes regnskap. Det er viktig å merke seg at det er pensjonspremien som skal innbetales til OPF, og ikke den kalkulatoriske regnskapsførte kostnaden. Det er pensjonspremien, og ikke pensjonskostnaden som gir uttrykk for den realøkonomiske utgiften ved å ha tjenestepensjonsordning.

Premieavvik

Det er en sammenheng mellom pensjonskostnad og pensjonspremie som gjør at den regnskapsførte kostnaden vil utgjøre det samme som den innbetalte premien over tid. Årlig differanse mellom premie og kostnad leder til premieavvik som skal regnskapsføres som et tillegg til årlig pensjonskostnad over de etterfølgende 7 årene i like store årlige andeler. Dette omtales som amortisering og regnskapsmessig tilsvarende det avdrag på lån.

Forutsetningene for beregning av pensjonskostnad, fastsatt av KDD, har tidligere undervurdert faktisk utvikling i pensjonspremie ved at man har underestimert forholdet mellom faktisk lønnsvekst og avkastning på pensjonsmidlene. Dette har systematisk ledet til at norske kommuner har hatt en lavere regnskapsført pensjonskostnad i kommuneregnskapet enn den pensjonspremien som er innbetalt til forsikringsselskapene. Dette har medført et stadig økende premieavvik som må avdras etterfølgende år.

Når årlige premieavvik overstiger årlige amortiseringskostnader, vil man akkumulere premieavvik. Effekten av det akkumulerte premieavviket synliggjøres gjennom pensjonskostnader som etter hvert blir langt høyere enn den årlige økningen i pensjonsforpliktelse skulle tilsi. Dette fordi de årlige amortiseringskostnadene etter hvert utgjør en stor andel av den totale pensjonskostnaden.

I ordningen i SPK hvor innbetalingene i all hovedsak tilsvarende de løpende utbetalingene vil man ikke ha tilsvarende premieavvik. KDD har strammet noe inn på parameterne for beregning av pensjonskostnad. Samtidig forventes ny OfTP på noe lengre sikt å kunne gi lavere variasjon mellom innbetalt premie og årlig beregnet kostnad. Disse forholdene vil lede til større samsvar mellom den regnskapsførte kostnaden og de betalte premier i fremtiden. På den andre siden er reguleringen av pensjon under utbetaling endret fra G fratrasket 0,75 %, til gjennomsnittet av lønns- og prisveksten i samfunnet. Dette vil bidra til større vekst i premieavviket når prisveksten i samfunnet er høy.

Fond for avvikling av premieavvik

Det er etablert et eget internt ubundet driftsfond i bykassen for dekking av premieavvik. Dette for å redusere rentekostnaden/slippe å ta opp lån, når likviditetseffekten av å innbetale pensjonspremie er høyere enn hva nivået på pensjonskostnaden i regnskapet tilkjenner.

Premiefond i OPF

I tillegg til avsatte pensjonsmidler har kommunen, som alle øvrige forsikringstakere i OPF, et premiefond tilknyttet tjenstepensjonsordningen. Premiefondet forvaltes av OPF og kan utelukkende anvendes til å finansiere pensjonspremie. Premiefondet tilføres midler i den utstrekning OPF realiserer avkastningsoverskudd på forvaltningen av pensjonsmidlene. I tillegg tilføres fondet eventuelle frigjorte reserver, som følger av systemmessige endringer i tjenstepensjonsordningen. Pensjonsordningen skal til enhver tid være fullfondert. Midler utover det som til enhver tid er nødvendig for å sikre fullfondert ordning, og eventuell styrkning av kapitalbuffere i selskapet, blir satt på premiefond for å finansiere fremtidige premiekrav, når ordningen ikke lenger er fullfondert. Som budsjettforutsetning for kommunens pensjonskostnad er det, som tidligere år, forutsatt at OPF realiserer et slikt overskudd tilsvarende 0,5 % av pensjonsmidlene årlig i ny økonomiplan.

Som følge av OPFs gode avkastningsresultat i 2020, 2021 og 2022 og frigjøring av pensjonsmidler i forbindelse med innføringen av ny OfTP, er premiefondet tilført betydelige midler. KDD la i Kommuneproposisjonen for 2022 til grunn at det fremtidige økonomiske rammeverket vil baseres på at kommunene disponerer midlene på premiefond tilknyttet reservefrigjøring jevnt utover en syvårsperiode.

I forslaget til ny økonomiplanperiode er det lagt til grunn at premiefondsmidlene innarbeides i pensjonspolisen ved å disponeres for å dempe veksten i akkumulert premieavvik og dermed veksten i fremtidige pensjonskostnader.

Variasjoner i pensjonsutgifter

Endringer i KDDs beregningsparametere og OPFs premietariffer resulterer i endrede pensjonsutgifter. Disse endringene vil normalt bli varslet et år i forveien. Følgelig er det mulig å predikere premie- og kostnadseffekten av disse. Forhold som fremtidig realisert lønnsvekst og avkastning på pensjonsmidlene, samt usikkerhet knyttet til endringer i ansattebestanden vil systematisk utgjøre en usikkerhet i beregningen av fremtidige pensjonsutgifter.

Usikkerhet knyttet til realisert lønnsvekst og avkastning

Når realisert lønnsvekst og avkastning avviker fra beregningsforutsetningene, påvirkes både pensjonspremie og fremtidig kostnad. Dersom lønnsveksten viser seg å bli høyere enn forutsatt, må dette kompenseres gjennom økt premieinnbetaling. Tilsvarende vil premien måtte økes dersom finansavkastningen på pensjonsmidlene viser seg å være svakere enn forutsetningene som lå til grunn for beregningene. Ettersom økt premie leder til økt premieavvik, vil effekten slå direkte ut i neste års kostnad gjennom amortiseringskostnaden for tidligere års premieavvik.

Usikkerhet knyttet til bestandsendringer

Et annet usikkerhetsmoment ved beregning av pensjonsutgifter er endringer i ansattebestanden. Et av hovedelementene i kostnadsberegningen er årets pensjonsopptjening for de yrkesaktive medlemmene. Årets pensjonsopptjening reflekterer pensjonskostnaden for Oslo kommune ved å ha medlemmene ansatt i ett år til. Kostnadselementet vil avhenge av den ansattes alder, kjønn og lønnsnivå for arbeidstakere med ny OfTP. For arbeidstakere født 1962 eller tidligere vil også forutgående tjenestetid påvirke pensjonskostnaden. Dette følger av at nødvendig størrelse på årlig opptjening avhenger av disse variablene for å sikre det fastsatte fremtidige pensjonsnivået. Forutsetningene for kostnadsberegningene vil dermed endres når ansatte slutter og erstattes av nytilsatte, også for tilfellet at nytilsatt har samme lønnsnivå som den som avslutter sitt arbeidsforhold.

Økonomiplan

Utviklingen i både de nasjonale og de internasjonale kapitalmarkedene er mer usikre enn tidligere år. Sentralbankene øker rentenivåene for å begrense inflasjonen, og tidspunktet for når rentetoppen nås og hvor lenge det endelige rentenivået blir gjeldende forskyves stadig. Dette innebærer at det er større risiko knyttet både til de fremtidige avkastningsestimatene i ny økonomiplan og til utviklingen i pensjonspremier hvis de vokser mer enn forutsetningene i ny økonomiplan for å kompensere for økt inflasjon.

Egenandelsordningen for AFP 62-64

Egenandelsordningen for uføretilfeller ble avviklet i 2020. Ny offentlig AFP blir en ytelse som tas ut av alle som kvalifiserer, og kan fritt kombineres med arbeid. Dette i motsetning til dagens AFP som er en ren tidligpensjonsytelse. Det vil derfor ikke være behov for egenandelsordning med ny AFP. Nåværende AFP vil gradvis utfases frem til den er helt avviklet fra og med 2028. Egenandelsordningen for AFP vil utfases i samme takt. Byrådet vil i tilleggssinnstillingen komme tilbake til fordeling av budsjetttramme til virksomhetene som er omfattet av ordningen.

Utvikling i pensjonskostnader for ordningene i OPF

Nedenstående tabell viser byrådets forslag til budsjett for 2024 og økonomiplanperioden 2024-2027.

Tabell Premie- og kostnadsutvikling for ordningen i OPF i planperioden 2023 – 2027

	2023*	2024	2025	2026	2027
Pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	4 692	5 013	5 004	5 050	5 481
Pensjonspremie inkl. arbeidsgiveravgift	4 013	5 318	6 288	6 241	6 193

**Dok3/2023 i 2023-kroner, økonomiplanperioden er i 2024-kroner*

Utvikling i pensjonskostnader for ordningene i OPF og SPK

Nedenstående tabell viser utviklingen i pensjonskostnadene for ordningene i OPF og SPK fra 2018 til 2027. Tallene for 2018 til 2022 er regnskapstall, tall for 2023 er vedtatt budsjett, mens tall for 2024 – 2027 er hva som er budsjettert for økonomiplanperioden.

Tabell: Utvikling i pensjonskostnader for ordningene i OPF og SPK

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kostnad OPF inkl. arbeidsgiveravgift	3 889	4 051	3 930	4 312	4 692	5 013	5 004	5 050	5 481
Kostnad SPK inkl. arbeidsgiveravgift	702	628	655	702	702	720	775	760	
Samlet kostnad inkl. arbeidsgiveravgift	4 591	4 679	4 585	5 014	5 394	5 751	5 779	5 810	
Kostnadsprosent OPF	20,50 %	21,20 %	21,90 %	21,90 %	21,90 %	20,30 %	20,20 %	20,40 %	22,10 %
Kostnadsprosent SPK	14,10 %	12,60 %	13,20 %	14,10 %	14,10 %	14,50 %	15,60 %	15,30 %	

Utvikling i akkumulert premieavvik

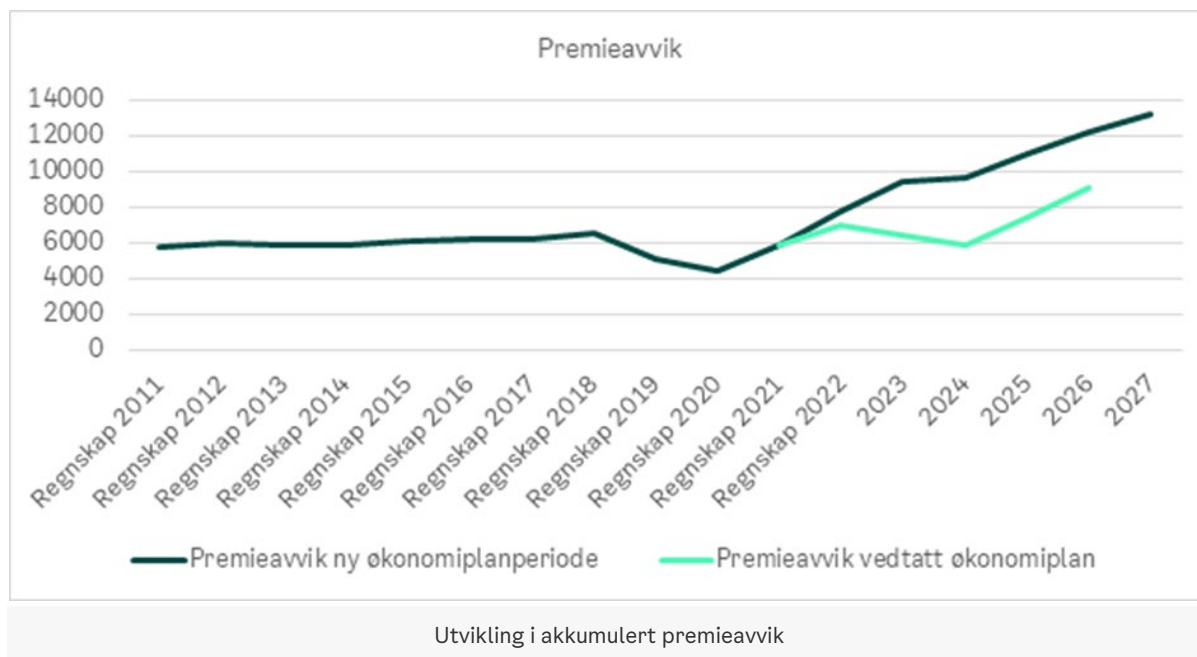
Nedenstående figur illustrerer utviklingen i akkumulert premieavvik for ordningen i OPF.

Premieavviket er svært avhengig av hvilken lønnsvekst, G-vekst og avkastning som realiseres.

Akkumulert premieavvik er et «lån» som tilbakebetales med amortiseringselementet som inngår i brutto pensjonskostnad. Kostnadene med tilbakebetalingen er derfor hensyntatt i prognosen for pensjonskostnad. Et stadig akkumulerende premieavvik innebærer høyere fremtidig pensjonskostnader all den tid hvert års avvik skal tilbakebetales de etterfølgende 7 år.

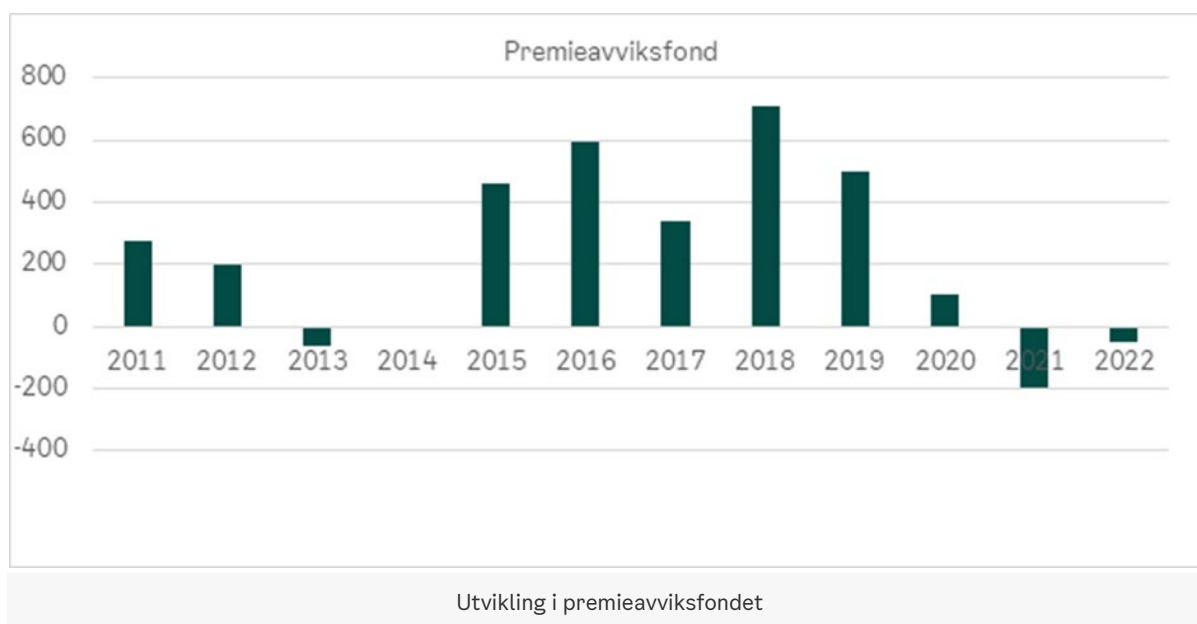
Premieavviket i ny økonomiplanperiode er økt sammenlignet med forutsetningene for vedtatt budsjett og akkumulert premieavvik forventes å bli 13,2 mrd. kroner. Resultatet av lønnsoppgjøret i Oslo kommune ble et tabelltillegg på 5,93 %. I tillegg ble trygdeoppgjøret i staten særdeles sterkt (6,41 %). Ekstraordinære premiefondsdisposisjoner i vedtatt økonomiplan demper veksten i det akkumulerte premieavviket, men effekten motvirkes og utlignes i ny økonomiplanperiode av økt lønns- og G-vekst.

I tillegg vil effekten på premieavviket av tidligere ekstraordinære premiefondsdisposisjoner elimineres etterhvert som de amortiseres. Ved ekstraordinære disposisjoner fra premiefondet vil amortiseringskostnaden, og dermed brutto pensjonskostnad, reduseres de etterfølgende 7 årene. Samtidig vil effekten være eliminert i det 8. året når det lavere premieavviket er fullt ut amortisert. I både vedtatt og ny økonomiplan er det lagt til grunn betydelige ekstraordinære premiefondsdisposisjoner som vil løpe ut etter ny økonomiplanperiode.

Utviklingen i premieavviksfondet

I regnskap 2022 utgjør premieavviksfondet ca. 2,86 mrd. Årlig avsetning til premieavviksfondet fra 2011-2022 er vist i figuren under.

VI 2023 er det forutsatt å bruke 300. mill av premieavviksfondet. Fondet utgjør etter dette 2,56 mrd ved utgangen av 2023. Det forutsettes ingen bruk eller avsetning til fondet i ny økonomiplanperiode 2024-2027.

*Dok 3/2023

Utviklingen i premiefondet hos OPF

Premiefondet hos OPF er etter resultatdisponeringen for 2022 tilført 108 mill. fra overskuddet. Etter disposisjon av 1 480 mill. i 2022 utgjør total fondsreserve 5 362 mill. pr 31.12.2022.

Når OPF realiserer høyere avkastning enn forventet vil dette redusere fremtidig pensjonskostnad. Samtidig blir ikke pensjonspremien redusert tilsvarende før den realiserte overskuddsavkastningen avsatt til premiefond benyttes til å finansiere pensjonspremien.

I inneværende år anvendes 2 700 mill. av den realiserte overskuddsavkastningen på premiefondet for å motvirke deler av den vesentlige veksten i premieavviket i 2023 som følger av årets lønns- og G-vekst. For pensjonskostnaden i ny økonomiplanperiode er det lagt til grunn at realiserte premiefondsmidler fases inn i pensjonspolisen. Midlene er fordelt over hele økonomiplanperioden. Premiefondsbruken bidrar således til å redusere det akkumulerte premieavviket.

Årlige premieavvik avhenger av realisert avkastning hos OPF. Det innebærer at jo større andel av premieutgiften som kan finansieres med avkastning, desto lavere blir årlig premieavvik. Forutsetningen om ny årlig tilførsel til premiefond tilsvarende 0,5 % avkastningsoverskudd er videreført i forslaget til pensjonskostnader i ny økonomiplanperiode.

I vedtatt og ny økonomiplan er det lagt til grunn ekstraordinære premiefondsdisposisjoner som vil tømme beholdningen i premiefondet i løpet av økonomiplanperioden. Eventuelle avkastningsoverskudd utover forutsetningen på 0,5% i økonomiplanperioden vil imidlertid bedre utviklingen i premiefondets finansiering av premieavvik.

Finansiering av akkumulert premieavvik

Ettersom premiefondet i OPF også er en potensiell finansieringskilde for akkumulert premieavvik, må dette sees i sammenheng med kommunens premieavviksfond for å vurdere midler avsatt til å dekke premieavviket.

Et vesentlig forhold er differansen mellom premieavviket, som kan beskrives som et lån, og hva som er avsatt i fond. Premiefondet i OPF har vært tilført betydelige midler etter 2020, og kombinert med nettoavsetningene i premieavviksfondet siden det ble etablert i 2011 har differansen mellom det som er avsatt i fond, både premiefond i OPF og bykassens driftsfond, og premieavviket blitt redusert. I inneværende år og utover i ny økonomiplanperiode vil imidlertid premieavviket bli betydelig underfinansiert fordi det akkumulerte premieavviket øker mer enn avsetninger til premieavviksfondet og forutsatte avkastningsoverskudd.

Differansen mellom det akkumulerte premieavviket og avsatte fondsmidler i ny økonomiplan er forventet å stige til 10,6 mrd. kroner i 2027. Dersom kommunen ikke har frie midler til å dekke dette, vil det bety redusert tjenestetilbudet til fremtidens innbyggere.

Når man disponerer midler fra premiefond i OPF for å finansiere pensjonspremie vil premieavviket reduseres tilsvarende. Ettersom disposisjoner fra premiefond, vil redusere det akkumulerte premieavviket tilsvarende som disposisjonen, vil finansieringsgraden om lag opprettholdes. Disposisjoner fra premiefond i OPF fungerer dermed som ekstraordinære avdrag på akkumulert premieavvik. Disponeres midler derimot fra premieavviksfondet i bykassen vil premieavviket ikke bli påvirket, og graden av underfinansiering øker.

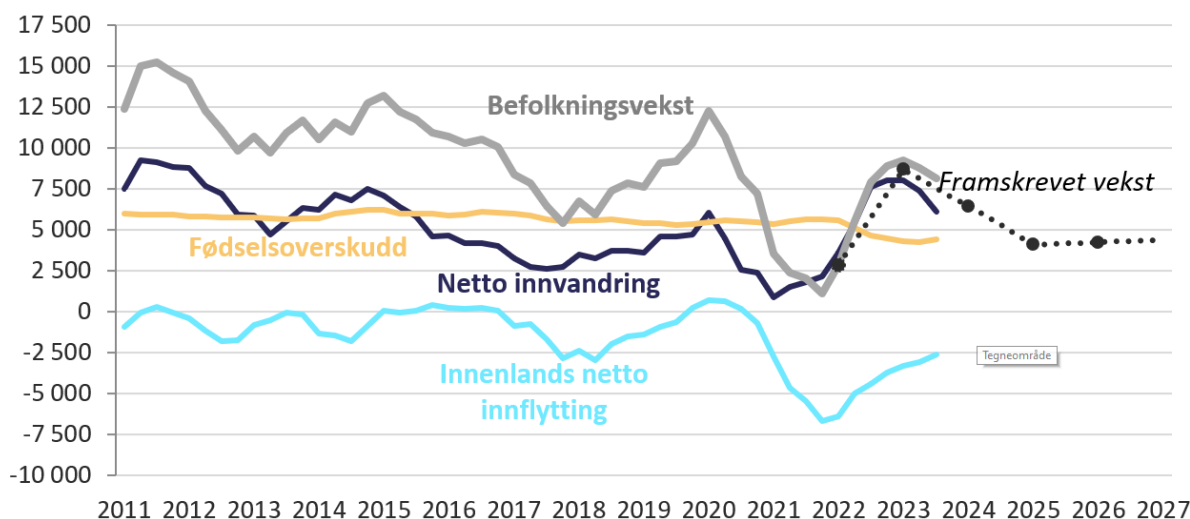
Befolkningsutvikling

Utviklingen i befolkningen er en avgjørende faktor å ta hensyn til ved planlegging av kommunens tjenesteproduksjon. Antall innbyggere og utviklingen av ulike aldersgrupper påvirker både investeringsbehovet i kommunen og den løpende tjenesteytingen. Befolkningsutviklingen vil påvirke det økonomiske handlingsrommet til kommunen både på utgifts- og inntektssiden. Virkningen for kommunen av befolkningsvekst avhenger av hvilke aldersgrupper som vokser. Det er stor forskjell mellom behovet for kommunale tjenester for et barn og en ung voksen i yrkesaktiv alder. Vekst i den yrkesaktive delen av befolkningen kan også bety økte skatteinntekter til kommunen.

Oslo kommune lager hvert år en framskrivning av befolkningen som benyttes til planlegging av kommunens investeringer, tjenestetilbud og planarbeid. Det er usikkerhet knyttet til alle faktorer som inngår i framskrivingene og det blir derfor laget et høy-, et lav- og et mellomalternativ av framskrivningen. Mellomalternativet blir lagt til grunn i budsjettsammenheng.

Befolkningsutviklingen i Oslo de siste årene

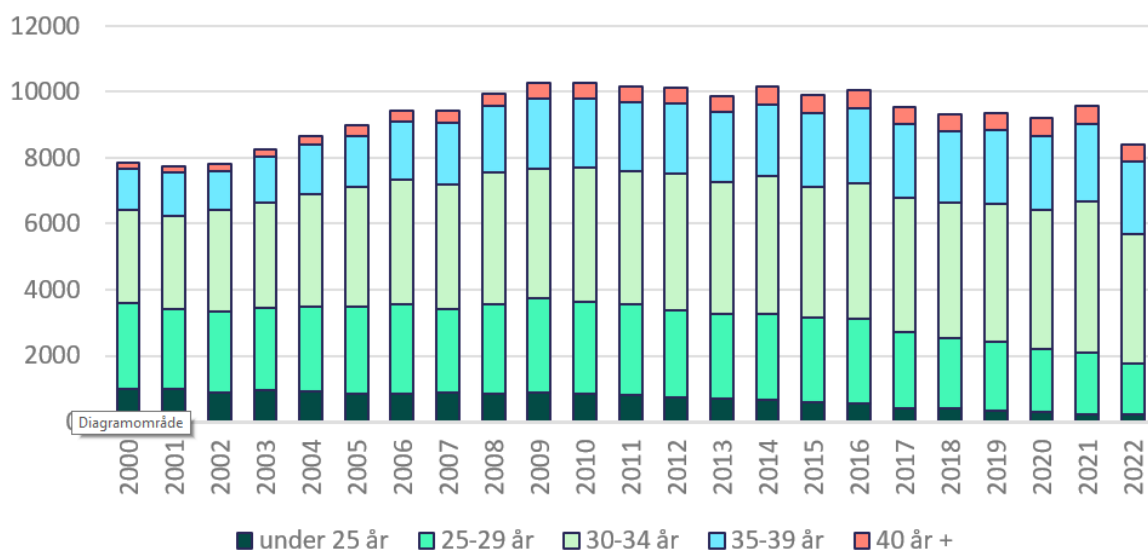
Oslo hadde 709 037 innbyggere per 1. januar 2023. Det var en økning på over 9 000 personer, eller 1,3 prosent fra året før. Oslo har hatt stor befolkningsvekst de siste 20 årene, med en årlig vekst på 1-3 prosent, med unntak av pandemiårene 2020 og 2021 da veksten var noe lavere. Siden tusenårsskiftet har befolkningen steget med over 200 000 personer.

Befolkningsendringer og framskrevet befolkningsvekst (2022-2027). Løpende kvartalsvis utvikling, fire siste kvartaler summert. 2011–2.kv. 2023.

Det har vært en synkende trend i antall barnefødsler i Oslo det siste tiåret, særlig når vi tar i betraktning at antallet kvinner i fruktbar alder har økt. 2021 var et unntaksår med flere fødsler enn foregående år både i Oslo og i hele landet, sannsynligvis som følge av koronapandemien. I 2022 sank imidlertid antall fødsler betydelig igjen. Ikke siden 2003 har det blitt født færre barn i Oslo.

Noe av årsaken til at fruktbarheten har gått ned er at kvinner i gjennomsnitt er eldre når de får sitt første barn enn tidligere. Gjennomsnittsalderen for mødres fødealder har økt fra 30,6 år til 33,3 år i Oslo fra år 2000 til 2022.

Antall fødte i Oslo, etter mors alder. År 2000-2022.

Til tross for synkende antall fødte barn i Oslo de siste årene, har det likevel blitt født flere enn det dør, og dette fødselsoverskuddet bidrar til befolkningsveksten.

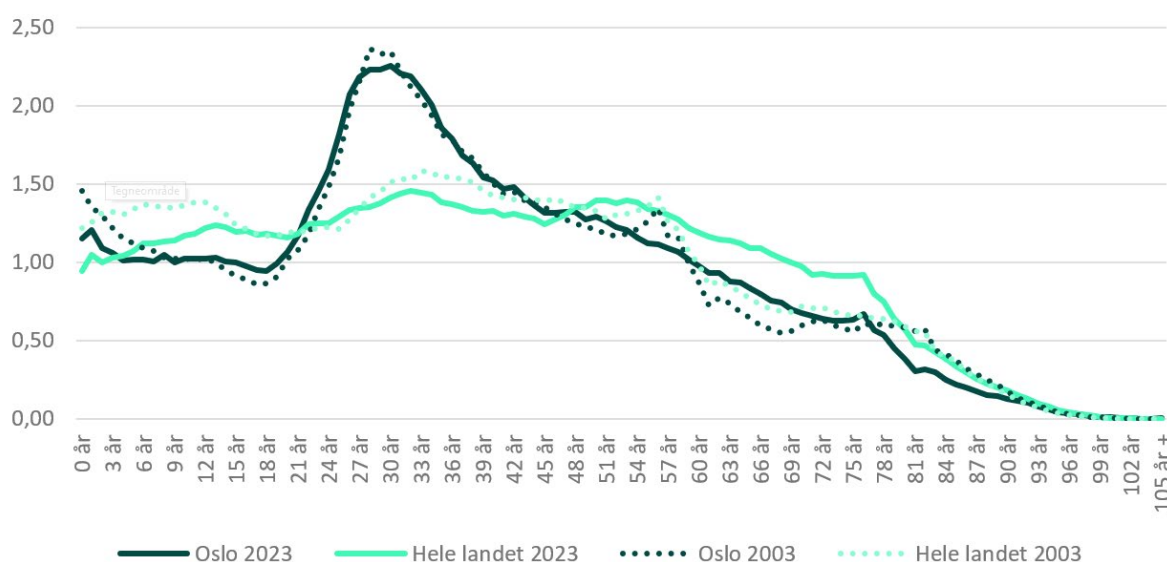
Oslo er en by som mange flytter til fra andre steder i Norge, men samtidig er det også mange som flytter ut av byen. De siste årene har flere flyttet ut av Oslo, til andre kommuner, enn til Oslo. Flyttemønsteret innenlands har dermed bidratt til å dempe befolkningsveksten i Oslo.

Antall innvandringar fra utlandet har på den andre siden bidratt til at nettoflyttingen til Oslo har vært positiv. Det har vært stor variasjon i antall inn- og utvandringar de siste årene, som følge av pandemi og krigen i Ukraina. Ustabilitet i inn- og utvandringen og i den innenlandske flyttingen har bidratt til relativt stor variasjon i nettoinnflyttingen.

Aldersprofilen

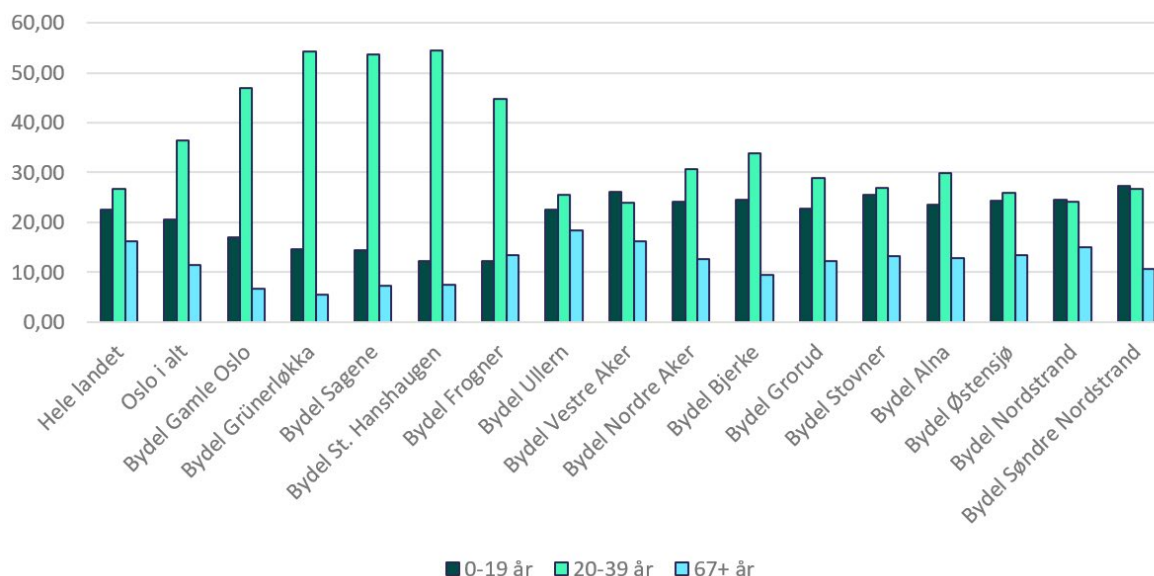
Oslo har en alderssammensetning som skiller seg betydelig fra alderssammensetningen i landet som helhet. Oslo har en større andel barnehagebarn enn landet, men en lavere andel skolebarn. Videre har Oslo en vesentlig høyere andel unge voksne enn landet og gjennomgående noe lavere andeler i 45-årsalderen og eldre enn landet.

Aldersprofilen til Oslo holdes ved like av et gjentagende livsfasebasert flyttemønster. De høye andelene i ung voksen-alder skyldes kraftig tilflytting i forbindelse med studier og jobb blant unge voksne. Mange unge voksne stifter familie i Oslo, men flytter ut av kommunen mens barna er relativt små. Det aldersbestemte flyttemønsteret har holdt seg stabilt over mange år, og gjør at Oslo bevarer de tydeligste kjennetegnene i aldersprofilen sin år etter år, med et toppunkt på rundt 30 års alder. I løpet av de siste 20 årene har imidlertid fordelingen jevnet seg noe ut mellom alderstrinnene. Som ellers i Norge, har andelen 60 år og eldre i Oslo, blitt større i perioden.

Befolkningen fordelt etter alder per 1.1. 2003 og 2023. Prosent av folkemengden i Oslo og hele landet.

Det er store variasjoner i alderssammensetningen når vi sammenligner de ulike bydelene i Oslo. Det er i de indre bydelene vi finner den store dominansen av unge voksne, mens de ytre bydelene har større andeler barn og eldre.

Folkemengden i hele landet, Oslo i alt og Oslos bydeler per 1.1.2023, fordelt på utvalgte aldersgrupper. Prosent av folkemengden i bydelene.

Forventet befolkningsutvikling

Når det for eksempel skal planlegges skoler og barnehager er det også av betydning hvordan befolkningen utvikler seg i ulike deler av byen. Planene må derfor løpende tilpasses utviklingen i befolkningen. Oslo har i en rekke år hatt en svært høy befolkningsvekst som har krevd store investeringer. Det tar tid å øke kapasiteten f.eks. innenfor skolesektoren. Det er derfor viktig at tidsperspektivet i planleggingen strekker seg noe lenger enn økonomiplanperioden. Oslo har derfor lagt stor vekt på å lage oppdaterte framskrivninger hvert år for å fange opp endringer. Små endringer i fødselsrater kan gi relativt store utslag i etterspørselen etter barnehager og på litt sikt også skoler. Her er det også en utfordring i framskrivingene at mange barn flytter ut av Oslo før de når skolealder. Små endringer i flyttemønsteret kan gi betydelige utslag i størrelsen på barnebefolkningen.

Gitt forutsetningene i befolkningsframskrivingen, forventes det en fortsatt ung aldersprofil i 2050. Det skyldes blant annet at det nevnte flyttemønsteret med påfyll av unge voksne forventes å vedvare. Det er likevel blant de eldre at det er forventet sterkest vekst.

For befolkningen totalt forventes det en vekst fram mot 2050 på om lag 16 prosent, gitt forutsetningene i mellomalternativet. De aller fleste aldersgrupper antas å få befolkningsvekst fram mot 2050, men det vil bli store forskjeller i veksttakten mellom aldersgruppene.

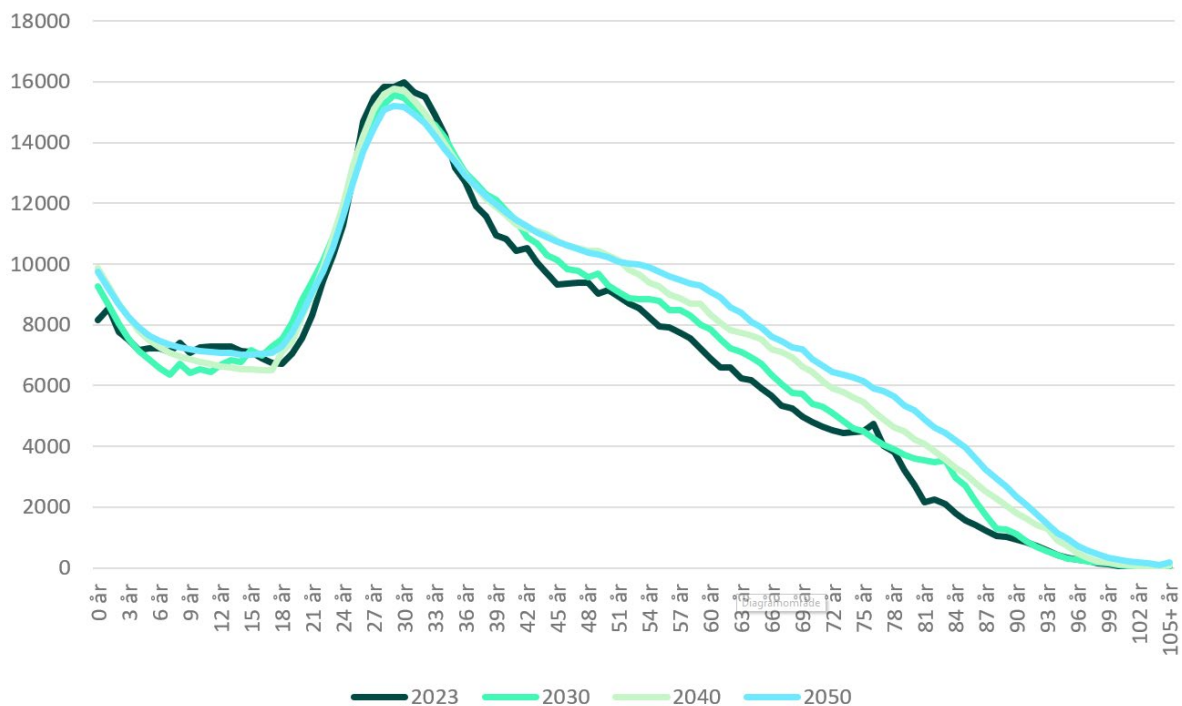
I prosent er det i de eldste aldersgruppene det forventes størst vekst, med mer enn en dobling av aldersgruppen 80-89 år, samt nesten en tredobling av befolkningen 90 år og over. Den store økningen kommer av at dagens eldrebefolkning er fra de små mellomkrigskullene, mens etter hvert vil de store etterkrigskullene bli gamle. Det store fødselskullet fra 1946 fyller 80 år i 2026.

Denne forventede utviklingen gjenspeiles i de kommunale eiendomsforetakenes investeringsbudsjetter for den kommende økonomiplanperioden (2024-2027), der byrådet utover i perioden foreslår å øke investeringene i sykehjem, Omsorg+ og andre lokale omsorgsboliger. Beregnet demografiskompensasjon til bydelene i kommende økonomiplan er også hovedsakelig kostnader til helse- og omsorgstjenester.

Barnebefolkningen påvirkes av nedgangen i fruktbarhet. Det ser man blant annet på utviklingen i antall barn i barnehagealder som har gått ned og som forventes å fortsette å avta litt før det forventes å øke igjen. Den prosentvise veksten i de fleste barnealdersgrupper forventes å bli lavere enn for befolkningen i alt. Det tas utgangspunkt i framskrivningene, i kombinasjon med vurderinger av en realistisk økning i dekningsgrad, når det planlegges endringer og investeringer på barnehageområdet. Samtidig som veksten i barnehagebarn forventes å bli lavere i årene fremover, vil det likevel fortsatt være behov for investeringer på området. Aktivt arbeid med rekruttering av barn til barnehagene og behov for utvidelse av eksisterende, og etablering av nye, barnehager i bydeler med lav barnehagedeltakelse og i utviklingsområder som fortsatt har behov for ny kapasitet, er eksempler på dette.

Lavest vekst blant voksne forventer vi for gruppen 19-44 år, som øker med bare 3 prosent fram mot 2050 i framskrivingene. Den forventede nedgangen i innflyttingen av unge voksne utover i framskrivingsperioden og fortsatt utflytting av barnefamilier, fører til lav vekst for denne aldersgruppen. Dette er imidlertid den aldersgruppen som påvirkes mest av anslag for inn- og utflytting og inn- og utvandring. Dersom innvandringen eller innflyttingen bli høyere enn anslått, er det denne aldersgruppen som vil påvirkes mest.

Oslo kommunes investeringsutgifter i prosent av driftsinntekter har ligget over øvrige større kommuner og resten av landet, korrigert for VAR-sektor (vann og avløp) de seneste årene. Alle ovenfornevnte demografidrevne faktorer forventes å bidra til at dette vil vedvare også i inneværende økonomiplanperiode og årene fremover.

Tabell: Aldersfordelingen i Oslo, statistikk per 2023 og framskrivning fra 2022 (mellomalternativet)

	Statistikk	Framskrivning				Endring i %		
	2023	2027	2030	2040	2050	2023-27	2023-40	2023-50
0 år	8 151	8 989	9 264	9 871	9 741	10,3	21,1	19,5
1-5 år	38 198	37 202	38 173	41 489	41 675	-2,6	8,6	9,1
6-12 år	50 678	47 479	45 754	48 251	50 608	-6,3	-4,8	-0,1
13-15 år	21 557	21 239	20 787	19 662	21 112	-1,5	-8,8	-2,1
16-18 år	20 365	22 105	21 812	20 118	21 415	8,5	-1,2	5,2
19-29 år	128 579	129 887	131 836	131 374	128 137	1,0	2,2	-0,3
30-39 år	136 605	138 725	137 736	137 371	135 783	1,6	0,6	-0,6
40-66 år	223 993	233 331	240 854	257 028	265 127	4,2	14,7	18,4
67-79 år	58 809	60 954	63 193	75 179	83 376	3,6	27,8	41,8
80-89 år	17 326	22 929	26 313	31 736	39 690	32,3	83,2	129,1
90+ år	4 776	4 753	5 105	9 391	12 961	-0,5	96,6	171,4
I alt	709 037	727 593	740 827	781 470	809 625	2,6	10,2	14,2

Kommunens tjenesteområder

Bydelene (HEI, AIS og OVK)

Sektoransvar

Dette kapitlet omfatter bydelsøkonomi. Her presenteres økonomiplan 2024–2027 for bydelene samlet og alle sentrale avsetningskapitler. Dette omfatter tjenesteområder under både Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI), Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap (OVK) og Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS).

Det gis også en overordnet oversikt over årsbudsjett 2024 for bydelene. Dette omfatter:

- fordeling av budsjettet mellom drift og økonomisk sosialhjelp
- fordeling av budsjettet etter funksjonsområde
- fordeling av budsjettet gjennom kriteriebasert tildeling, særskilte tildelinger og sentrale avsetninger.

Hoved- og nøkkelstørrelser for bydelene

Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype	Dok 3 - 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	32 648,2	34 768,7	34 387,2	34 315,2	34 287,2
2 - Driftsinntekter	-4 403,0	-4 403,0	-4 403,0	-4 403,0	-4 403,0
Totalsum	28 245,2	30 365,7	29 984,2	29 912,2	29 884,2

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
F02C. Mål 11 Funksjonsområde 2C Helsestasjon og skolehelsetjenesten (OVK): Gravide, nye foreldre og barn skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg helsestasjonstjeneste der medarbeidere har høy kompetanse.	Tiltak 1: Bydelene skal gi systematisk tilbud om helsekontroller i tråd med nasjonale anbefalinger.					
	Tiltak 2: Sikre systematisk samarbeid mellom jordmødre og fastleger for å gi helhetlig omsorg til kvinner som velger kombinasjonsløp.					
	Tiltak 3: Nye Familier videreutvikles i alle bydeler.					
	Tiltak 4: Svangerskaps- og barselomsorgen skal ha høy oppmerksomhet om psykisk helse både under og etter svangerskapet .					
	Tiltak 5: Kvinner med lave kunnskaper om egen kropp, seksuell helse og reproduksjon skal få tilbud om råd, veiledning og gratis langtidsvirkende prevensjon.					
	Tiltak 6: Samarbeide tett med helseforetakene for å sikre gode overganger mellom fødested og helsestasjonstjenesten.					
F02C. Mål 12 Funksjonsområde 2C Helsestasjons- og skolehelsetjenesten (OVK): Barn og unge skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg skolehelsetjeneste der medarbeiderne har høy kompetanse.	Tiltak 1: Styrke samarbeidet mellom skolehelsetjenesten og helsestasjonene for ungdom.					
	Tiltak 2: Unge under 16 år som ønsker det, skal få					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	tilbud om gratis prevensjon.					
	Tiltak 3: HFUene skal ha oppmerksomhet om unges psykiske helse og god kompetanse på området.					
FO1. Mål 1	Resultatindikator mål 1	Andel fast ansatte i heltidsstillinger	73,4%	74,4%	>74%	1)
Funksjonsområde 1 (HEI): Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester					
FO2A. Mål 01	Tiltak 1: Videreføre					
Funksjonsområde 2A	utviklingsarbeidet med					
Barnehager (OVK):	Barnehjernevernet og gi					
Barn og unge skal ha	riktig og rask hjelp til barn					
et trygt og	og familier gjennom					
inkluderende	Oslohjelpa.					
oppvekst- og						
læringsmiljø som						
fremmer helse,						
trivsel og læring, og						
som er fritt for						
mobbing, vold og						
overgrep						
	Tiltak 2: Delta i utvikling av lokale handlingsplaner i tråd med Strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo.					
	Tiltak 3: Sørge for at alle barnehager har lokale handlingsplaner for å forebygge mobbing og styrke de ansattes kompetanse på et inkluderende leke- og læringsmiljø.					
	Tiltak 4: Styrke foreldresamarbeidet gjennom bl.a. egen håndbok for samarbeid mellom foresatte, barnehage og bydel.					
	Resultatindikator mål 1	Foreldreundersøkelse: Barns trivsel	4,7	4,7	4,7	4,7
	Funksjonsområde 2A					
	Barnehager (OVK)					
FO2A. Mål 02	Tiltak 1: Videreføre					
Funksjonsområde 2A	arbeidsplassbasert					
Barnehager (OVK):	barnehagelærerutdanning					
Barnehagebarn skal	og lederutdanning for					
møte medarbeidere	pedagogiske ledere.					
med høy kompetanse						

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
og tid til å følge opp den enkelte	Tiltak 2: I samarbeid med Høgskolen i Innlandet gjennomføre et utviklingsprosjekt hvor fokus er styrket samarbeid om kvalitetsutvikling og hvor bydelene deltar i lærende nettverk.					
	Tiltak 3: Videreføre satsing på økt grunnbemanning og økt pedagogtetthet i barnehager i levekårsutsatte områder og forsøket med ekstra ressurspedagog i utvalgte barnehager.					
	Resultatindikator mål 2 Funksjonsområde 2A Barnehage (OVK)	Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen i kommunale barnehager	41,1 %	41,3 %	46,0 %	46,0 %
		Andelen pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale barnehager	89,3 %	90,2 %	93,0 %	93,0 %
		Andelen barne- og ungdomsarbeidere i kommunale barnehager	20,9 %	22,5 %	24,0 %	25,0 %
FO2A. Mål 03 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK): Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring	Tiltak 1: Bydelene skal følge opp Strategi om kvalitet i barnehagen gjennom utarbeidelse av egne, lokale handlingsplaner.					
	Tiltak 2: Gi barnehagebarn økt kunnskap om miljø og bærekraft gjennom blant annet MUV – kreativt gjenbrukssenter og samarbeid med UiO.					
	Resultatindikatorer mål 3 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK)	Foreldreundersøkelse: Barnets utvikling	4,6	4,6	4,7	4,7
FO2A. Mål 04 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK): Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser	Tiltak 1: Alle kommunale og alle nye private barnehager skal følge Oslostandard for inkluderende leke- og språkmiljø, Oslostandard for tilvenning og Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	Tiltak 2: Videreføre lavterskeltilbud som åpen barnehage i bydeler med lav barnehagedeltakelse					
	Resultatindikatorer mål 4 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK)	Foreldreundersøkelse: Forberedelse til skolestart	4,3	4,2	4,4	4,4
		Foreldreundersøkelse: Språklig og sosial utvikling	4,7	4,6	4,7	4,7
FO2A. Mål 08 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK): Kapasiteten i barnehageplasser skal møte forventet vekst i antall barn, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø	Tiltak 1: Jobbe for bedre dimensjonering av barnehagekapasiteten i Oslo ved å etablere nye barnehageplasser i områder med behov, samtidig som antall plasser reduseres i områder med overkapasitet.					
	Tiltak 2: Sikre tilstrekkelig areal til barnehageplasser i fremtidig byutvikling.					
	Resultatindikatorer mål 10 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK)	Dekningsgrad 1-5-åringer	91,7 %	92,0 %	93,0 %	93,0 %
FO2B. Mål 01 Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK): Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep	Tiltak 1: Barnevernstjenesten skal delta i utvikling av lokale handlingsplaner i tråd med Strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo.					
	Tiltak 2: Gjennomføre barnevernøvelser i samarbeid med andre tjenester.					
	Tiltak 3: Barnevernstjenesten skal tilstrebe å være til stede på barn og unges arenaer for dialog og informasjonsarbeid.					
	Tiltak 4: Legge til rette for kompetanseheving og implementering av prinsipper for traumebevisst praksis					
FO2B. Mål 09 Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK):	Tiltak 1: Barnevernstjenesten skal legge FNs					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse, og som gir nyttig og trygg hjelp.	barnekonvensjon til grunn i sin praksis og implementere Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet.					
	Tiltak 2: Gjennomføre systematisk internkontroll slik at barns rettigheter ivaretas.					
	Tiltak 3: Delta i utviklingsarbeider og/eller erfaringsutveksling ved utvikling og utprøving av nye arbeidsformer i henhold til "Kvalitetsreform for Oslos barnevern".					
	Tiltak 4: Forberede nytt kompetansekrav for ansatte i barnevernstjenesten fra 2030.					
	Resultatindikator mål 9 Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK)	Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	96,0 %	96,0 %	100,0 %	100,0 %
FO2B. Mål 10 Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK): Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak	Tiltak 1: Tilstrebe å rekruttere fosterhjem i barnets familie og nære nettverk når det er det beste for barnet.					
	Tiltak 2: Sørge for systematisk oppfølging vedrørende samvær, kontakt med biologisk familie og gjenforening.					
	Tiltak 3: Legge til grunn Nasjonalt forløp for kartlegging og utredning av psykisk, somatisk og seksuell helse, tannhelse og rus i arbeidet med det enkelte barn.					
FO2C Mål 01 Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge (AIS): Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der	Tiltak 1: Benytte Oslostandard for SaLTo-samarbeid som et felles grunnlag for organisering av rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid						
FO2C Mål 01 Funksjonsområde 2C Helsestasjon og skolehelsetjenesten (OVK): Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep	Tiltak 1: Skolehelsetjenesten skal jobbe oppsøkende i skolehverdagen og være synlig for elevene					
	Tiltak 2: Skolehelsetjenesten skal samarbeide med skoleansatte, elever og spesialisthelsetjenesten om lavterskel psykisk helsetilbud og tiltak.					
	Tiltak 3: Delta i utvikling av lokale handlingsplaner i tråd med Strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo					
FO2C Mål 07 Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge (AIS): Levekårsforskjellene er redusert	Tiltak 1: Forebygge rus- og kriminalitet blant barn og ungdom gjennom SaLTo-modellen					
	Tiltak 2: Tilrettelegge for og tilby jobb til ungdom					
	Tiltak 3: Gi fritidstilbud til barn og unge i alderen 10 – 18 år					
FO2C Mål 08 Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge (AIS): Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i felleskap	Tiltak 1: Legge til rette for at barn og unge får medvirke i alle tiltak som påvirker barn og unge					
	Tiltak 2: Tett oppfølging av ungdom som blir registrert for gjentatt kriminalitet og unge det er knyttet stor bekymring til					
FO3. Mål 1 Funksjonsområde	Tiltak 1: Mindre og tverrfaglige team skal					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
helse og omsorg (HEI): Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	sikre færre og faste medarbeider som besøker den enkelte					
	Tiltak 2: Sikre sammenhengende tjenestetilbud fra hjem til hjem i samarbeid med etater og spesialisthelsetjenesten					
	Tiltak 3: Sikre riktig kompetanse på riktig sted: • Bruke felles digitalt introduksjonsprogram (onboardingsprogram) for ansatte i helse- og omsorgssektoren • Gjennomføre systematisk kompetansekartlegging slik at virksomhetene har oversikt over tilgjengelig kompetanse og framtidig kompetansebehov					
	Tiltak 4: Utvikle Helsefellesskap Oslo i tråd med samarbeidsavtaler og porteføljeplan					
	Tiltak 5: Sikre at den enkelte får riktig plass i helsehus ut fra sine helse- og omsorgsmessige behov					
	Tiltak 6: Legge evalueringer og erfaringer fra pandemien til grunn for videreutvikling av tjenestene					
	Tiltak 7: Styrke arbeidet med beredskap inklusiv psykososial beredskap					
FO3. Mål 2 Funksjonsområde helse og omsorg (HEI): Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Tiltak 1: Oslostandarder og overordnede planer for helse- og omsorgssektoren legges til grunn for tjenesteutviklingen					
	Tiltak 2: Følge opp Aldersvennlig Oslo					
	Tiltak 3: Følge opp Demensplan for Oslo					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	Tiltak 4: Videreutvikle og tilpasse aktivitetstid i samarbeid med brukere og pårørende					
	Tiltak 5: Sikre at boliger realiseres i tråd med målene i Strategisk boligplan for eldre med hjelpebehov					
	Tiltak 6: Legeplan for Oslo 2020-2024 legges til grunn for tjenesteutviklingen. Bydelene skal sikre at det er minimum 4 % ledig listekapasitet for bydelens innbyggere hos bydelens fastleger					
	Tiltak 7: Øke bruken av trygghetsskapende teknologi som medisinstøtte, digital hjemmeoppfølging digitale låser, digitalt tilsyn og GPS					
FO3. Mål 3 Funksjonsområde helse og omsorg (HEI): Flere opplever god helse og mestring	Tiltak 1: Følge opp Helhetlig plan for rehabilitering til voksne og eldre i Oslo – Temaplan 2023-2033					
	Tiltak 2: Bedre eldres munnhelse i samarbeid med Tannhelsetjenesten					
	Tiltak 3: Videreutvikle lavterskeltilbud i tråd med innbyggernes behov					
	Tiltak 4: Sammen med relevante aktører synliggjøre eksisterende selvhjelpstilbud innen psykisk helse					
	Tiltak 5: Oppdatere lokal plan mot vold i nære relasjoner i tråd med nasjonale føringer					
	Tiltak 6: Sikre systematikk og samhandling i arbeidet med selvmordsatferd og selvsikring, samt god ivaretagelse av pårørende og etterlatte					
FO3. Mål 4 Funksjonsområde helse og omsorg (HEI): Levekårsforskjeller i	Tiltak 1: Innrette tilbud og tjenester for å utjevne sosial ulikhet i helse i tråd med Folkehelsestrategi for Oslo 2023-2030					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
helse og livskvalitet er redusert	Tiltak 2: Helserelatert informasjon fra kommunen skal ta hensyn til at innbyggerne har ulike forutsetninger for å forstå og dra nytte av denne informasjonen					
FO3. Mål 5 Funksjonsområde helse og omsorg: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Tiltak 1: Legge til rette for likeverdige og koordinerte tjenester til personer med funksjonsnedsettelser					
	Tiltak 2: Legge til rette for bruker- og pårørendemedvirkning i utvikling av tjenester og tilbud					
	Tiltak 3: Samarbeide med Velferdsetaten om kvalitetsgjennomganger i boliger til personer med utviklingshemming					
FO3. Mål 6 Funksjonsområde helse og omsorg (HEI): Digitale tjenester er innbyggerorienterte	Tiltak 1: Være aktive bidragsyttere i å utvikle digitale løsninger i tjenestene					
	Tiltak 2: Skalere og legge til rette for økt bruk av digitale selvhjelpsverktøy i tjenestene					
	Tiltak 3: Legge til rette for økt digital kompetanse blant eldre					
	Tiltak 4: Sikre oppdatert informasjon om kommunens lavterskeltilbud og omsorgstjenester på nett					
FO3. Resultatindikatorer	Resultatindikatorer FO3	Andel av kommunale årsverk i omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	79,6 %	80 %	>80 %	>80%
		Antall innbyggere 65 år og eldre innlagt på sykehus med hoftebrudd pr 1 000 innbyggere	7,7	8,3	8,4	1)
		Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare psykiatriske sykehusavd.1)	863	629	<=629	1)
		Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare fra somatiske sykehusavdelinger og rehabiliteringsopphold	2 286	4 541	<4 541	1)

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
		Andel mottagere av helsetjenester i hjemmet over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	36.2%	37.2%	50%	>50%
		Antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring	7 458	7 961	>=7961	1)
		Antall mottakere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demenssykdom	743	875	>900	>1 000
		Antall brukere med aktivitetstid	1 153	1 080	>1 300	>1 300
FO4A. Mål 1 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Tiltak 1: Sikre rask og helhetlig oppfølging, og god tilgjengelighet til de sosiale tjenestene					
	Tiltak 2: Gi kvalifisert økonomisk rådgivning og kartlegge privatøkonomi i tidlig fase					
	Tiltak 3: Sørge for helhetlig oppfølging av utsatte barnefamilier					
FO4A. Mål 2 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Tiltak 1: Legge til grunn Oslostandard for booppfølging og Oslostandard for bomiljøarbeid i tjenesteytingen					
	Tiltak 2: Bruke startlån og tilskudd aktivt for å bidra til at flere får etablert seg i egen bolig					
	Tiltak 3: Bidra til at flere med rus- og psykiske helseutfordringer kan etablere seg i egen bolig					
FO4A. Mål 3 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Flere opplever god helse og mestring	Tiltak 1: Bidra til helseavklaring og kartlegging av kompetanse og ferdigheter					
	Tiltak 2: Legge til grunn Oslostandard for overdoseforebyggende					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	arbeid og Oslostandard for rusfaglig arbeid, herunder bidra til et systematisk ernæringsarbeid med kartlegging, utredning og individuelle tiltak					
	Tiltak 3: Videreutvikle aktivitetstilbudet for personer med rusproblemer og bidra til erfaringsutveksling mellom bydeler					
FO4A. Mål 4 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Deltakelsen i arbeidslivet er økt i de bydelene med lavest sysselsettingsandel	Tiltak 1: Tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid					
	Tiltak 2: Bistå unge som ikke er i arbeid, utdanning eller annen aktivitet inn i relevant aktivitet med mål kompetanseheving og arbeid					
	Tiltak 3: Bidra til å øke sysselsettingsandelen særlig i områder der denne er lav, gjennom målrettet innsats overfor personer utenfor arbeid, inkludert innvandrerkvinner					
FO4A. Mål 5 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid	Tiltak 1: Legge til rette for at arbeidstrening og opplæring i størst mulig grad skjer på arbeidsplassen og i det ordinære arbeidslivet					
	Tiltak 2: Videreføre gode grep fra oppsøkende arbeid rettet mot unge for å få flere over i arbeid og utdanning, for eksempel videre utvikling av jobbsentre for ungdom					
	Tiltak 3: Tilpasse tiltak for arbeidssøkere med psykiske helseutfordringer eller rusproblemer slik at flere					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	kan få innpass i arbeidslivet					
FO4A. Mål 7 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Levekårsforskjeller er redusert	Tiltak 1: Bidra til varig inntektssikring for innbyggere med omfattende helseproblematikk og som har lav eller ingen inntektsevne					
	Tiltak 2: Sikre barnas behov og mulighet til deltakelse i fritids- og sosiale aktiviteter ved utmåling av sosialhjelp					
	Resultatindikatorer Funksjonsområde 4A Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS)	Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 mnd.	82,0 %	86,0 %	90,0 %	90,0 %
		Antall mottakere av kontantstøtte pr desember hvert år	1 172	967	<1 172	<1 172
		Personer med rusutfordringer bosatt i bolig fra institusjon	414	387	>365	>365
		Sysselsettingsandel 25–66 år	76,7%	79,4%	>76,8%	>79,4%
		Andelen KVP-deltakere som går til arbeid, utdanning eller statlige arbeidsrettede tiltak etter fullført program	45,0%	67,0%	>69,0%	> 67%
		Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker	82,0 %	81,0 %	95,0 %	95,0 %
		Andel av mottakerne som har sosialhjelp som viktigste inntektskilde	39,9%	40%	<40,0%	<40,0%
	Tiltak 3: Bidra til gjennomføringen av strategien om utjevning av sosiale forskjeller i Oslo					
	Tiltak 3: Bidra til gjennomføringen av strategien om utjevning av sosiale forskjeller i Oslo					
FO4C Mål 5 Funksjonsområde Mottak og integrering av flyktninger (AIS) : Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid	Tiltak 1: Åpne for å ta imot flyktninger på språkpraksis					
	Tiltak 2: Arbeidsrette introduksjonsprogrammet og legge til rette for samarbeid mellom introduksjonsprogram og markedscoordinatorer i NAV					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
FO4C. Mål 1 Funksjonsområde Mottak og integrering av flyktninger (AIS): Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Tiltak 1: Gi helhetlig oppfølging til flyktninger gjennom tverrfaglige bosettingsteam					
	Tiltak 2: Benytte flyktningers egne brukererfaringer som utgangspunkt for videreutvikling av arbeid med bosetting og introduksjonsprogram					
FO4C. Mål 7 Funksjonsområde Mottak og integrering av flyktninger (AIS): Levekårsforskjeller er redusert	Tiltak 1: Kvalifisere flyktninger til arbeid og varig deltakelse i arbeidslivet gjennom introduksjonsprogram med utgangspunkt i deltakernes ressurser					
	Tiltak 2: Bidra til gode boløsninger som legger til rette for økonomisk selvhjelpenhet					
FO4C. Mål 8 Funksjonsområde Mottak og integrering av flyktninger (AIS): Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Tiltak 1: Legge til rette for at frivillige organisasjoner, frivillighetssentraler og nærmiljøsentre kan bidra i integreringsarbeidet					
	Resultatindikatorer	Andelen som bosettes innen 6 mnd. fra innvilget oppholdstillatelse	67,0%	94,2	>92,0%	>92,0%
	Funksjonsområde 4C Mottak og integrering av flyktninger (AIS)	Andel som tilbys introduksjonsprogram innen 3 mnd. etter bosetting	50,0%	38%	>66,0%	>66,0%
		Andel deltakere som er i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram	xx	57%	>65,0%	>65,0%

Forklaring til resultatindikatorer

1) Måltall for 2024 er minst like godt resultat som i 2023 og vil være kjent før bydelene vedtar årsbudsjett 2024

Helse og omsorg (FO3)

Andelen av kommunale årsverk i omsorgstjenestene med relevant fagutdanning fortsetter å øke i 2022, og er nå over 80 %.

Under pandemien var det en nedgang i antall hoftebrudd. Økningen fra 2021 til 2022 forklares med en begynnende normalisering etter pandemien.

Det er en betydelig økning i betalingspliktige liggedøgn for utskrivningsklare pasienter i somatiske sykehusavdelinger. Dette skyldes at flere eldre pasienter ikke kan reise direkte hjem og det har i perioder ikke vært ledige plasser i helsehus.

Antall mottagere av helsetjenester i hjemmet 67 år og over som er kartlagt for ernæringsmessig risiko er økt fra 2021 til 2022, men er fortsatt godt under måltallet på 50 %. Likevel er det 3 335 personer 67 år og over som er vurdert i 2022, noe som innebærer en betydelig innsats. Det forventes en økning i 2024 sammenlignet med 2022 ettersom det i 2023 er gitt midler til å ansette klinisk ernæringsfysiolog i alle bydeler.

Antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring i 2022 er godt over måltallet i 2022. Det forventes en ytterligere økning i 2024 fordi antallet eldre øker, og fordi det er et enda større fokus på å bo hjemme. Måltallet settes derfor til minst 8 000 brukere.

Antall mottagere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demenssykdom er økt noe i 2022, men er noe under måltall på 900.

Antall brukere med aktivitetstid er noe redusert i 2022, og er under måltall på 1 300. Det er store forskjeller mellom bydelene i bruk av aktivitetstid. Bydelene jobber for at tilbudet blir mer kjent slik at det kan nå ut til flere.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	28 245 183	28 245 183	28 245 183	28 245 183
Vedtak forrige periode				
Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid	-26 000	-31 000	-31 000	-31 000
Bedre kjøreløstikk og digitale låser i hjemmetjenesten (FO3)	-5 000	-10 000	-10 000	-10 000
Dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom (FO3)	10 000	15 000	20 000	20 000
Demografiskompensasjon (FO2B)	-1 000	-1 000	-3 000	-3 000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Demografikompensasjon (FO2C)	5 000	7 000	7 000	7 000
Demografikompensasjon (FO3)	146 000	330 000	542 000	542 000
Drift av 15 nye årsverk i lavterskeltiltak (FO3) – kompensasjon for lønns- og prisvekst	500	500	500	500
Drift av terapibad (kap. 308)	3 000	3 000	3 000	3 000
Generell rammereduksjon kap. 307	-1 180	-1 180	-1 180	-1 180
Gratis barnehage fra tredje barn (FO2A)	1 700	1 700	1 700	1 700
IKT - fagsystemer bolig og sosial	2 000	2 000	2 000	2 000
Informasjonssikkerhet og personvern i bydelene (FO1)	7 500	15 000	15 000	15 000
Inndekking av resterende merforbruk i 2021 (Bydel Vestre Aker)	11 180	11 180	11 180	11 180
Integreringstilskudd år 2	622	622	622	622
Klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten (FO3)	7 500	7 500	7 500	7 500
Kompensasjon for tapte BUF-dir-midler 8 bydeler	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Midlertidig styrking av helsestasjon, skolehelsetjeneste, HFU og Oslohjelpa 2021-2023 (FO2C)	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Overføring av midler fra kap. 372 til kap. 308	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Rammekutt bydelene	-293 048	-461 115	-564 034	-564 034
Rammekutt sentrale avsetninger HEI (kap. 308)	-1 012	-1 012	-1 012	-1 012
Realøkning i tilskudd til private barnehager (FO2A)	0	0	5 600	5 600
Redusere egenandel TT-tjenesten	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Rehabilitering etter covid-19 – styrking av Frisklivssentralene i bydelene (FO3)	-15 000	-30 000	-30 000	-30 000
Spesialpedagoger bydelene (FO2A)	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Spisevenn hjemmeboende (FO3)	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Stilling til HKS bydel Grünerløkka (FO2C)	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Usikkerhetsavsetning/tiltak flyktninger	-107 665	-264 665	-274 665	-274 665
Utvide tilbudet Aldersvennlig transport (Rosa busser) i to nye bydeler fra 2024 (kap. 308)	10 000	15 000	15 000	15 000
Økonomisk sosialhjelp - dekke økt høytidsbidrag	-4 600	-4 600	-4 600	-4 600
Økt tilskudd til private barnehager - overført fra kapittel 306 (FO2A)	0	0	-5 600	-5 600
Andre tiltak	29 295	83 527	132 087	132 087
Sum Vedtak forrige periode	-279 008	-371 343	-220 702	-220 702
Vedtak forrige periode	-279 008	-371 343	-220 702	-220 702
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	27 966 175	27 873 840	28 024 481	28 024 481
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 380 401	1 380 401	1 380 401	1 380 401
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 380 401	1 380 401	1 380 401	1 380 401
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Avvikling av midlertidige lokaler	2 600	2 600	2 600	2 600
Barnehjernernevet	4 237	4 237	4 237	4 237
Bemanningsavtale kommunale barnehager (FO2A)	5 000	5 000	5 000	5 000
Delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens institusjonsplasser - uttrekk fra bydelsrammen (FO2B)	-9 800	-9 800	-9 800	-9 800
Demografikompensasjon (FO2B)	5 000	-1 000	-7 000	-16 000
Demografikompensasjon (FO2C)	-8 000	-12 000	-10 000	-11 000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Demografikompensasjon (FO3)	-26 000	-39 000	-74 000	125 000
Drifts- og husleieutgifter 2025-2027	0	12 332	33 892	63 092
Etablering av kommunale barnehageplasser 2023	23 325	23 325	23 325	23 325
Etablering av kommunale barnehageplasser 2024	31 972	31 972	31 972	31 972
Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)	14 013	9 013	9 083	9 083
Etablering av private barnehageplasser 2023	4 383	4 383	4 383	4 383
Etablering av private barnehageplasser 2024	4 264	4 264	4 264	4 264
Flyktninger - ekstra tilskudd	9 000	0	0	0
Flyktningetilskudd år 1	264 250	275 250	192 250	97 250
Foreldreutvalget for barnehager i Oslo	350	350	350	350
Gratis kjernetid i barnehagen	59 557	59 557	59 557	59 557
Inntekter fra utenbys barn i Oslo-barnehager	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
Kompensasjon Teisen Omsorg + (Bydel Alna)	100	100	100	100
Kompensasjon tomgangsleie Omsorg+ (kap. 372)	0	0	0	1 100
Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern	32 220	32 220	32 220	32 220
Kvalitet og kompetanse i barnehagen	17 000	17 000	17 000	17 000
Kvalitetsreform i barnevernet	6 250	6 250	6 250	6 250
Lønns- og prisjustering særskilte tildelinger	75 170	75 170	75 170	75 170
Nasjonal minstesats foreldrebetaling	58 629	58 629	58 629	58 629
Ny rammeavtale for brukervalg i hjemmetjenesten (FO3)	22 500	30 000	30 000	30 000
Nye Familier	38 642	38 642	38 642	38 642
Oppgradering/vedlikehold fagsystemer	3 224	3 224	3 224	3 224
Opphør av avdrag på inventar og utstyr i nytt bydelshus (Bydel Søndre Nordstrand)	0	0	0	2 000
Overføring til bydelsrammen for å finansiere økt tilskudd til private barnehager (FO2A)	16 000	10 000	10 000	10 000
Pilotprosjekt sekstimersdag	4 784	1 505	0	0
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-61 830	-61 830	-61 830	-61 830
Redusert egenandel TT-tjenester	10 000	10 000	10 000	10 000
Ruter aldersvennlig transport RAT (kap. 372)	0	2 000	2 000	2 000
Samhandlingsmidler - flytting av midler fra Helseetaten (kap. 308)	800	800	800	800
Språkstimulering førskolebarn	23 500	23 500	23 500	23 500
Teknisk fordeling av ramme	-200 133	-198 122	-202 217	-202 217
Teknisk fordeling av tidligere vedtatt ramme	-84 573	-84 573	-84 573	-84 573
Teknisk fordeling av tidligere vedtatt ramme	-63 944	-76 276	-97 836	-127 036
Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	7 500	7 500	7 500	7 500
Ufordelt avsetning	0	6 268	11 798	11 798
Usikkerhetsavsetning flyktninger	371 000	151 000	120 000	120 000
Utdanning av assistenter til barnehagelærere	15 000	15 000	15 000	15 000
Utgifter til Oslo-barn i utenbys barnehager	10 000	10 000	10 000	10 000
Utsette effekt av digitale låser (FO3)	5 000	0	0	0
Vestre Aker-inndekning av resterende merforbruk 2022	-26 300	0	0	0
Økonomisk likebehandling private barnehager	10 000	10 000	10 000	10 000
Økt deltakelse i barnehagen	6 200	6 200	6 200	6 200

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Økt finansiering av styrerstilling i samisk barnehage (F02A)	60	60	60	60
Andre tiltak	21 456	-22 455	-45 360	-15 660
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	673 406	413 295	237 390	364 190
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til bydel	12 000	12 000	12 000	12 000
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	12 000	12 000	12 000	12 000
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester AIS (kap. 307)	0	0	-980	-4 215
Rammereduksjon avsetninger barn og unge OVK (kap. 303)	0	0	-161	-691
Rammereduksjon diverse barnehagetiltak OVK (kap. 306)	0	0	-454	-1 953
Rammereduksjon sentrale avsetninger HEI (kap. 308)	0	0	-93	-399
Redusert rammekutt	140 000	100 000	54 935	-93 779
Sum Uspesifiserte rammeendringer	140 000	100 000	53 247	-101 037
Spesifiserte rammeendringer				
Delfinansiering tiltak helsehus – helårsvirkning (kap. 308)	-14 000	-14 000	-14 000	-14 000
Ferie- og deltidsjobber unge - varig satsing, overføring til bydelene og til VEL	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Finansiering heltid Lambertseterhjemmet (kap. 308)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Justering av midler til legespesialisering (FO3)	1 794	1 794	1 794	1 794
Kjøp av institusjonsplasser rusavhengige	12 200	12 200	12 200	12 200
Kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger – overføring av midler til Velferdsetaten fra kap. 308	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Omorganisering av helsehus i Oslo (Sykehjemsetaten og bydelene FO3)	4 000	4 000	4 000	4 000
Prosjekt heltid (kap. 308)	9 000	14 000	14 000	14 000
Realvekst i tilskudd til private barnehager (F02A)	96 900	102 900	102 900	102 900
Videreføre satsing på flere årsverk i hjemmetjenesten (FO3)	60 000	60 000	60 000	60 000
Økt ramme sosialhjelp, jfr. forlik med SV på Stortinget	11 100	11 100	11 100	11 100
Økte utgifter til spesialpedagogisk hjelp og særskilt tilrettelegging (F02A)	21 000	21 000	21 000	21 000
Andre tiltak	-800	-800	-800	-1 300
Sum Spesifiserte rammeendringer	193 694	204 694	204 694	204 194
Endringer	1 019 100	729 989	507 331	479 347
Ramme 2024-2027	30 365 676	29 984 230	29 912 213	29 884 229

Vedtak forrige periode

Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid

I økonomiplan 2023-2026 er vedtatt en nedtrapping av midler avsatt til arbeidsrettede tiltak. Likevel er det avsatt midler slik at flere skal gis muligheter til jobb, midler til ulike arbeidsrettede tiltak inkludert jobbsentre er videreført med 18,1 mill. årlig. Innsats for å øke sysselsettingen i bydeler der den er lav opprettholdes med i alt 25 mill. i økonomiplanperioden, 10 mill. i 2024. Flere skal gis tilrettelagt arbeid, 60 mill. fordeles årlig, 12 mill. direkte til bydelene og 3 mill. til tiltak gjennom program for inkluderende rekruttering (PIR). Det målrettede oppsøkende arbeidet rettet unge skal evalueres i 2024.

Bedre kjøreløstikk og digitale låser i hjemmetjenesten (FO3)

På grunn av forventet utgiftsreduksjon ved utvikling av digitale løsninger for bedre kjøreløstikk og spart tid ved innføring av digitale låser, er bydelsrammen på FO3 Helse og omsorg redusert med 5 mill. i 2024 og økende til 10 mill. fra og med 2025.

Dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom (FO3)

Bevilgningen gjelder en gradvis utvidelse av dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom.

Demografikompensasjon (FO2B)

Demografikompensasjon lagt inn i økonomiplan 2023-2026 basert på tidligere folketall. Dette justeres i økonomiplanen for 2024-2027, basert på oppdaterte folketall.

Samlet demografikompensasjon for FO2B blir slik:

2024: 4 mill.
2025: -2 mill.
2026: -10 mill.
2027: -19 mill.

Demografikompensasjon (FO2C)

Demografikompensasjon lagt inn i økonomiplan 2023-2026 basert på tidligere folketall. Dette justeres i økonomiplanen for 2024-2027, basert på oppdaterte folketall.

Samlet demografikompensasjon for FO2C blir slik:

2024: -3 mill.
2025: -5 mill.
2026: -3 mill.
2027: -4 mill.

Demografikompensasjon (FO3)

Demografikompensasjon lagt inn i økonomiplan 2023-2026 basert på tidligere folketall. Dette justeres i økonomiplanen for 2024-2027, basert på oppdaterte folketall.

Samlet demografikompensasjon for FO3 blir slik:

2024: 120 mill.
2025: 291 mill.
2026: 468 mill.
2027: 667 mill.

Drift av 15 nye årsverk i lavterskeltiltak (FO3) – kompensasjon for lønns- og prisvekst

Varig særskilt tildeling til nye årsverk i lavterskeltiltak er økt med 0,5 mill.

Drift av terapibad (kap. 308)

Avsetning gjelder drift av terapibad.

Generell rammereduksjon kap. 307

I økonomiplan for 2023-2026 er det innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,180 mill. i 2024.

Gratis barnehage fra tredje barn (FO2A)

Gratis barnehage fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig, ble innført 01.08.2023. Kompensasjonen til bydelene for reduserte inntekter økes med 1,7 mill. fra 2024 for å dekke helårsvirkningen.

IKT - fagsystemer bolig og sosial

Midler til drift, vedlikehold og utvikling av fagsystemer på sektoren er videreført i økonomiplan 2024-2027. Det er avsatt 11,1 mill. i 2023 og avsettes 13,1 mill. årlig fra 2024.

Informasjonssikkerhet og personvern i bydelene (FO1)

Styrking av informasjonssikkerhetsarbeidet i bydelene fra 2024, med en særskilt tildeling på ett årsverk til hver bydel. Det er innarbeidet halvårsvirkning i 2024 og helårseffekt fra 2025.

Inndekking av resterende merforbruk i 2021 (Bydel Vestre Aker)

Tilbakeføring av resterende merforbruk som ble inndekket i 2023.

Klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten (FO3)

Bydelsrammen ble styrket med 7,5 mill. i budsjett 2023 og 15 mill. årlig fra budsjett 2024 til dekning for ett årsverk klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten i hver bydel. Midlene fordeles som særskilt tildeling innenfor FO3.

Kompensasjon for tapte BUF-dir-midler 8 bydeler

Under bystyrets behandling av budsjettet for 2023 ble det bevilget 12 mill. ekstra i 2023 for å kompensere bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Sagene, Bjerke, Grorud, Stovner, Alna og Søndre Nordstrand for det reduserte tilskuddet til fritidstilbud for barn og unge etter endringer i Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn og unge.

Midlertidig styrking av helsestasjon, skolehelsetjeneste, HFU og Oslohjelpa 2021-2023 (FO2C)

I forbindelse med oppfølging av koronapandemien ble det avsatt ekstra midler til en midlertidig styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten, helsestasjonen for ungdom og Oslohjelpa. Det ble i budsjett 2022 innarbeidet 32,2 mill. i 2022, og 20,2 mill. i 2023. Inkludert i disse beløpene lå en fast styrking på 8,2 mill. årlig i hele økonomiplanperioden. Endringen fra 2023 til 2024 er en reduksjon på 12 mill., som gjelder den midlertidige satsingen. Inkludert prisjustering er det satt av 9,8 mill. årlig i særskilt tildeling til formålet fra 2024.

Overføring av midler fra kap. 372 til kap. 308

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det overført 6,5 mill. i 2023 og 4,5 mill. årlig fra 2024 av midler avsatt til heltidsprosjekt på kap. 372 til kap. 308. Dette gir en reduksjon i rammen på kap. 308 med 2 mill. årlig fra 2024.

Rammekutt bydelene

I økonomiplan 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 293 mill. i 2024 økende til 564 mill. i 2026. Se justeringer av rammekuttene i forslag til økonomiplan 2024–2027.

Samlet rammekutt for bydelene er slik i økonomiplanperioden:

2024: 153,048 mill.

2025: 361,115 mill.

2026: 509,099 mill.

2027: 657,813 mill.

Rammekutt sentrale avsetninger HEI (kap. 308)

I økonomiplan 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 1,012 årlig fra 2024.

Realøkning i tilskudd til private barnehager (F02A)

Tidligere vedtatt økning i bydelsrammen på 5,6 mill. i 2026 og 2027 grunnet realvekst i tilskuddet til private barnehager.

Rehabilitering etter covid-19 – styrking av Frisklivssentralene i bydelene (F03)

Hver bydel er i perioden 2022–2024 styrket med øremerkede midler til dekning av to engasjementstillinger ved frisklivssentralene. Fra 2024 trekkes midlene ut av bydelsrammen (halvårsvirkning i 2024 og helårsvirkning fra 2025).

Spesialpedagoger bydelene (F02A)

Engangsbevilgning til spesialpedagogisk hjelp i 2023 er ikke videreført.

Spisevenn hjemmeboende (F03)

Midler for å prøve ut en ordning med spisevenn for hjemmeboende i 2022–2023 trekkes ut av bydelsrammen fra 2024.

Stilling til HKS bydel Grünerløkka (F02C)

Engangsbevilgning til Helsestasjon for kjønn og seksualitet i Bydel Grünerløkka i 2023 er ikke videreført.

Usikkerhetsavsetning/tiltak flyktninger

Forventet integreringstilskudd fra staten for bosetting av flyktninger settes av til tiltak knyttet til bosetting og integrering av bosatte og boende flyktninger. Fordi det er usikkerhet knyttet til antall som bosettes og om de blir boende hele tilskuddsperioden avsettes deler av tilskuddet i en usikkerhetsavsetning.

Utvide tilbudet Aldersvennlig transport (Rosa busser) i to nye bydeler fra 2024 (kap. 308)

Aldersvennlig transport (Rosa busser) er nå et tilbud i bydelene Nordre Aker, Sagene, Vestre Aker, Ullern, Bjerke, Alna, Østensjø, samt marka. Tilbudet utvides til Bydel Nordstrand og Bydel Søndre Nordstrand fra høsten 2024.

Økonomisk sosialhjelp - dekke økt høytidsbidrag

Bystyret bevilget 4,6 mill. i 2023 til økt sosialhjelp høytidsbidrag. Midlene er videreført i økonomiplanperioden 2024-2027.

Økt tilskudd til private barnehager - overført fra kapittel 306 (FO2A)

Overføring fra kap. 306 til bydelsrammen på 15,6 mill. for å finansiere økt tilskudd til private barnehager som følge av bemanningsavtalen i kommunale barnehager og forsøket med økt grunnbemanning.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Avvikling av midlertidige lokaler

Det er avsatt 2,6 mill. til avvikling av midlertidige barnehagelokaler.

Barnehjernevernet

Det er avsatt 4,2 mill. årlig til Barnehjernevernet.

Bemanningsavtale kommunale barnehager (FO2A)

Det overføres 5 mill. fra kap. 306 til særskilt tildeling til bydelene for å finansiere videre opptrapping mot målene i bemanningsavtalen for kommunale barnehager om 50 % barnehagelærere og 25 % barne- og ungdomsarbeidere.

Delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens institusjonsplasser - uttrekk fra bydelsrammen (FO2B)

Byrådet foreslår å innføre delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens omsorgs- og behandlingsinstitusjoner. Tiltaket vil medføre lavere pris for bydelene, og beregnet besparelse på 9,8 mill. trekkes derfor ut av bydelsrammen og overføres til BFE.

Demografikompensasjon (FO2B)

Endring av demografikompensasjon lagt inn i økonomiplanen for 2023-2026 basert på oppdatert folketall.

Samlet demografikompensasjon for FO2B blir slik:

2024: 4 mill.

2025: -2 mill.

2026: -10 mill.

2027: -19 mill.

Demografikompensasjon (FO2C)

Endring av demografikompensasjon lagt inn i økonomiplanen for 2023-2026 basert på oppdatert folketall.

Samlet demografikompensasjon for FO2C blir slik:

2024: -3 mill.

2025: -5 mill.

2026: -3 mill.

2027: -4 mill.

Demografikompensasjon (FO3)

Endring av demografikompensasjon lagt inn i økonomiplanen for 2023-2026 basert på oppdatert folketall. Samlet demografikompensasjon for FO3 blir slik:

2024: 120 mill.

2025: 291 mill.

2026: 468 mill.

2027: 667 mill.

Drifts- og husleieutgifter 2025-2027

I byrådets budsjettforslag er det foreslått 12,3 mill. i 2025 økende til 63,1 mill. i 2027 til etablering av barnehageplasser i 2025-2027.

Etablering av kommunale barnehageplasser 2023

Det er satt av 23,3 mill. til etablering av kommunale barnehageplasser i 2023.

Etablering av kommunale barnehageplasser 2024

I byrådets budsjettforslag er det satt av 32 mill. til etablering av kommunale barnehageplasser i 2024.

Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)

Det er avsatt 14 mill. til planlegging og prosjektering av nye barnehageplasser

Etablering av private barnehageplasser 2023

Det er satt av 4,4 mill. til etablering av private barnehageplasser i 2023.

Etablering av private barnehageplasser 2024

I byrådets budsjettforslag er det foreslått 4,3 mill. til etablering av private barnehageplasser i 2024.

Flyktninger - ekstra tilskudd

For å støtte kommunene i å bygge opp kapasiteten og øke bosettingen gis kommuner som bosetter utover opprinnelig anmodning i 2023, et ekstra tilskudd på 50 000 kroner for hver flyktning som bosettes utover det antallet kommunen opprinnelig ble anmodet om. Merbosettingen kan gi inntil 10,0 mill. i tilskudd. Tilskuddet fordeler seg tilsvarende utbetalingene fra staten med en andel på 10 % i 2023 og 90 % i 2024. Midlene øremerkes og er overførbare til 2025.

Flyktningetilskudd år 1

Bosettingstilskudd til bydelene med 0,150 mill. pr flyktning og til Utdanningsetaten med 0,025 mill. pr flyktning. Oslo bosetter det antall flyktninger kommunen anmodes om. Inntil videre legges til grunn at 1400 flyktninger skal bosettes i 2024. Selvbosettere og bosetting grunnet familiegjenforening kommer i tillegg. Utdanningsetatens ramme tar høyde for at inntil 350 flyktninger bosettes årlig.

Foreldreutvalget for barnehager i Oslo

Byrådet foreslår å sette av 0,35 mill. til foreldreutvalget for barnehager i Oslo.

Gratis kjernetid i barnehagen

Det er avsatt 59,6 mill. til nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehage for barn i alderen 2 til 5 år fra familier med lav inntekt.

Inntekter fra utenbys barn i Oslo-barnehager

Det er budsjettet med 29 mill. i inntekter fra refusjoner for utenbysbarn i Oslos private barnehager. Refusjonsordningen gjelder barn med plass i private barnehager utenfor den folkeregisterregistrerte hjemkommunen.

Kompensasjon Teisen Omsorg + (Bydel Alna)

Det er etablert et byomfattende privat Omsorg+ i Bydel Alna. Det gis kompensasjon for å dekke leieutgiftene som tilsvarer det andre bydeler blir kompensert ved drift av Omsorg+ i kommunal regi. På grunn av økt kommunal innlånsrente økes årlig kompensasjon med 0,1 mill.

Kompensasjon tomgangsleie Omsorg+ (kap. 372)

I henhold til verbalvedtak 10.4.3/2020 gis bydelene kompensasjon for tapte leieinntekter ved førstegangs innflytting i Omsorg+ tilsvarende 80 % dekning av tomgangsleie første fire måneder etter overtagelsesdato. I 2026 er det planlagt for åpning av nytt Omsorg+ i Kjelsåsveien, og settes av midler i 2026 til dekning av dette. I tillegg settes det av 1,1 mill. årlig fra 2027 til dekning for nye Omsorg+ som åpner.

Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern

Det er avsatt 32,2 mill. årlig for å kompensere bydeler som får uforutsette omfattende tiltak i barnevernet i løpet av året.

Kvalitet og kompetanse i barnehagen

Det er avsatt 17 mill. til tiltak for økt kvalitet og kompetanse i barnehagene.

Kvalitetsreform i barnevernet

Det er satt av 6,3 mill. til oppfølging av arbeidet med kvalitetsreform i barnevernet.

Lønns- og prisjustering særskilte tildelinger

En del av lønns- og prisjusteringen er benyttet til å øke særskilte tildelinger på de ulike funksjonsområdene

Nasjonal minstesats foreldrebetaling

Det er avsatt 58,6 mill. årlig til dekning for tapt foreldrebetaling som følge av nasjonalt minstekrav til inntektsgradert foreldrebetaling.

Ny rammeavtale for brukervalg i hjemmetjenesten (FO3)

Dagens kontrakt for brukervalgsordningen i hjemmetjenesten (hjemmesykepleie og praktisk bistand) går ut i mars 2024. Arbeidet med konkurransegrunnlaget og prismodell for ny rammeavtale viser at ny rammeavtale vil gi merutgifter for bydelene. Midlene til bydelene fordeles etter helse- og omsorgsnøkkelen (FO3).

Nye Familier

Det er avsatt 38,6 mill. til Nye Familier årlig.

Oppgradering/vedlikehold fagsystemer

Det er avsatt 3,2 mill. årlig til forvaltning og vedlikehold av fagsystemer i bydelene.

Opphør av avdrag på inventar og utstyr i nytt bydelshus (Bydel Søndre Nordstrand)

Bydel Søndre Nordstrand ble i 2021 innvilget et lån på 10 mill. for å finansiere inventar og utstyr i nytt bydelshus. Lånet nedbetales med årlig trekk på 2 mill. Fra og med 2027 tilbakeføres 2 mill. til bydelsrammen.

Overføring til bydelsrammen for å finansiere økt tilskudd til private barnehager (FO2A)

Det overføres 16 mill. i 2024 og 10 mill. fra 2025 til bydelsrammen fra kap. 306 for å finansiere økt tilskudd til private barnehager

Pilotprosjekt sekstimersdag

Det er avsatt 4,8 mill. til pilotprosjekt med sekstimersdag i Bydel Sagene.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Redusert egenandel TT-tjenester

I økonomiplan 2023-2026 er det innarbeidet 10 mill. for å redusere egenandeler i TT-ordningen. Dette er videreført i budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027.

Ruter aldersvennlig transport RAT (kap. 372)

Det settes av ytterligere 2 mill. årlig fra 2025 til dekning av Ruter aldersvennlig transport i ni bydeler.

Samhandlingsmidler - flytting av midler fra Helseetaten (kap. 308)

Det foretas en teknisk justering av hvor avsatte samhandlingsmidler til bruk i helsefellesskapet bør være forankret. Midlene flyttes fra Helseetaten til HEI.

Språkstimulering førskolebarn

Det er avsatt 23,5 mill. til språkstimuleringstiltak for barn i barnehagealder

Teknisk fordeling av tidligere vedtatt ramme

Teknisk justering av tidligere vedtatt ramme inkl. prisjustering fordeles.

Teknisk fordeling av tidligere vedtatt ramme

Teknisk justering av tidligere vedtatt ramme inkl. prisjustering fordeles.

Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning

Det er satt av 7,5 mill. til tiltak for tidlig innsats i barnehagen i 2024, herunder Oslohjelpa og forsøk med ekstra ressurspedagog i utvalgte barnehager

Usikkerhetsavsetning flyktninger

Forventet integreringstilskudd fra staten for bosetting av flyktninger settes av til tiltak knyttet til bosetting og integrering av bosatte og boende flyktninger. Fordi det er usikkerhet knyttet til antall som bosettes og om de blir boende hele tilskuddsperioden avsettes deler av tilskuddet i en usikkerhetsavsetning.

Utdanning av assistenter til barnehagelærere

Det er avsatt 15 mill. i 2024 til videreføring av eksisterende klasser og oppretting av ett nytt kull høsten 2024 ved arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, i samarbeid med OsloMet-storbyuniversitetet. Det foreslås bevilget midler til ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden.

Utgifter til Oslo-barn i utenbys barnehager

Det er avsatt 10 mill. årlig til refusjon for Oslobarn i utenbys private barnehager. Refusjonsordningen gjelder barn med plass i private barnehager utenfor den folkeregisterregistrerte hjemkommunen.

Utsette effekt av digitale låser (FO3)

Effekt av digitale låser er utsatt fra 1.7.2024 til 1.1.2025, og trekket i bydelsrammen for dette på 5 mill. i 2024 tilbakeføres.

Økonomisk likebehandling private barnehager

Det er avsatt 10 mill. årlig til økonomisk likeverdig behandling av private barnehager. Avsetningen skal finansiere tildeling av ekstra pensjonstilskudd til private barnehager med høye pensjonsutgifter.

Økt deltakelse i barnehagen

Det er avsatt 6,2 mill. til den lokale ordningen med gratis kjernetid for 4- og 5-åringer i utvalgte bydeler

Økt finansiering av styrerstilling i samisk barnehage (FO2A)

Det foreslås å overføre 60 000 fra kap. 306 Bydelene - diverse barnehagetiltak til den særskilte tildelingen til Bydel Grünerløkka for den samiske barnehagen.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til bydel

I budsjett 2023 ble det innarbeidet midler til en varig satsing for flere i tilrettelagt arbeid med 15 mill. årlig. Tilrettelagt arbeid inngår i Program for inkluderende rekruttering (PIR) som koordineres i Velferdsetaten. Fra 2024 fordeles 12 mill. i bydelsrammen som en øremerket særskilt tildeling. Resterende 3 mill. legges til PIR og skal fordeles til tiltak som gir flere tilrettelagt arbeid.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester AIS (kap. 307)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,980 mill. i 2026 økende til 4,215 mill. i 2027. Rammereduksjonen er 1,180 mill. i 2024 økende til 5,395 mill. i 2027.

Rammereduksjon avsetninger barn og unge OVK (kap. 303)

Det er innarbeidet rammekutt på kapitlet på 0,2 mill. i 2026 og 0,7 mill. i 2027.

Rammereduksjon diverse barnehagetiltak OVK (kap. 306)

Det er innarbeidet rammekutt på kapitlet på 0,5 mill. i 2026 og 2,0 mill. i 2027.

Rammereduksjon sentrale avsetninger HEI (kap. 308)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,09 mill. i 2026 og 0,4 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 1,012 mill. i 2024 økende til 1,411 mill. i 2027

Redusert rammekutt

I økonomiplanen for 23–26 er det innarbeidet rammekutt på 293 mill. i 2024 økende til 564 mill. i 2027. I økonomiplanen for 2024-2027 er dette reversert med 140 mill. i 2024, 100 mill. i 2025 og 55 mill. i 2026. I 2027 er rammekuttet økt med 94 mill.

Samlet rammekutt for bydelene er slik i perioden:

2024: 153,048 mill.

2025: 361,115 mill.

2026: 509,099 mill.

2027: 657,813 mill.

Spesifiserte rammeendringer

Delfinansiering tiltak helsehus – helårsvirkning (kap. 308)

I byrådets sak 4/23 ble helsehusene styrket for å ansette fast servicemedarbeider/måltidsvert i alle avdelinger i helsehusene, besøksvert/resepsjonsmedarbeider på ettermiddag/kveld i hvert helsehus og styrking av legetjenesten på helsehusene med til sammen to årsverk. Helårsvirkning av tiltaket er 20 mill. Tiltaket er finansiert med 6 mill. fra kap. 372 og 14 mill. fra kap. 308.

Ferie- og deltidsjobber unge - varig satsing, overføring til bydelene og til VEL

Satsingen på ferie og deltidsjobber til unge er gjort varig fra og med 2023. Fra og med 2024 overføres 43,5 mill. bydelsrammen som en øremerket særskilt tildeling, 1,5 mill. innarbeides i Velferdsetatens driftsramme.

Finansiering heltid Lambertseterhjemmet (kap. 308)

Delfinansiering av merbehov som følge av bare hele og faste stillinger ved Lambertseterhjemmet som åpnet i 2023.

Justering av midler til legespesialisering (FO3)

Oslo kommune har i dag avtale med Statsforvalter om 27 LIS1 plasser, hvorav fire plasser har et forhøyet lønnstilskudd fra Helsedirektoratet utover grunntilskuddet. Statsforvalter har bedt kommunen om å opprette to ekstra LIS1-stillinger og gitt varsel om pålegg.

Bydelene overfører tilskudd til LIS1 (tidligere leger i turnus). Det er behov for å økte den ordinære tildelingen til 27 LIS1 plasser, samt å finansiere ytterligere to ekstra plasser med forhøyet lønnstilskudd. Samlede merutgifter fra og med 2024 er 1,794 mill. og inndekkes gjennom å redusere avsetningen til LIS3 plasser i Helseetaten.

Kjøp av institusjonsplasser rusavhengige

Tilbudet til pleietrengende rusavhengige ved Adamstuen omsorgssenter styrkes fra. Bydelene kompenseres for økt pris.

Kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger – overføring av midler til Velferdsetaten fra kap. 308

Finansiering av to årsverk i Velferdsetaten til arbeidet med kvalitetsgjennomgang og løpende kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger. Midlene tilføres til kap. 315 Velferdsetaten.

Omorganisering av helsehus i Oslo (Sykehjemsetaten og bydelene FO3)

Byrådssak 60/2023 om omorganisering av helsehus i Oslo ble behandlet i bystyret 19.04.23. I saken ble det foreslått tiltak for å tilpasse og forbedre tjenestene til de som trenger opphold ved helsehus:

- Innføring av spesialisering på hvert helsehus, med egne avdelinger for rehabilitering, avklaring og skjerming
- Styrking av mottaksfunksjonen ved hvert helsehus, med deltakelse fra bydelene
- Økt bemanning kveld på Ullern og Solfjellshøgda
- Oppretting av avlastningsplasser på Madserudhjemmet

Budsjettbehovet for å gjennomføre disse endringene er beregnet til 62 mill. årlig fra 2024, hvorav 58 mill. fordeles til Sykehjemsetaten og 4 mill. til bydelene for mottaksteam. Midlene til bydelene fordeles etter helse- og omsorgsnøkkelen (FO3).

Prosjekt heltid (kap. 308)

Avsetningen gjelder flere forsøk med ansettelse i kun hele faste stillinger, herunder ved Tåsenhjemmet og i sentral ressurspool.

Realvekst i tilskudd til private barnehager (FO2A)

På grunn av realvekst i tilskudd til private barnehager i 2024 økes bydelsrammen med 96,9 mill. i 2024 og 102,9 mill. fra 2025

Videreføre satsing på flere årsverk i hjemmetjenesten (FO3)

Ved bystyrets budsjettbehandling i desember 2021 ble det lagt inn 58 mill. i budsjett 2022 for å styrke hjemmetjenesten. Denne satsingen gjøres varig fra budsjett 2023, og bydelsrammen styrkes med 60 mill. årlig. Midlene fordeles etter helse- og omsorgsnøkkelen (FO3).

Økt ramme sosialhjelp, jfr. forlik med SV på Stortinget

Kompensasjon til bydelene for justering av satser i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp fra 1.1.2024.

Økte utgifter til spesialpedagogisk hjelp og særskilt tilrettelegging (FO2A)

Bydelene kompenseres 21 mill. for økte utgifter til spesialpedagogisk hjelp og særskilt tilrettelegging.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)				
308 - Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	Digitalisering - generell avsetning	48 500	28 500	28 500	28 500
308 - Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	El-biler	20 000	20 000	20 000	20 000
	Sum Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	68 500	48 500	48 500	48 500
	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)				
307 - Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	IKT fagsystemportefølje AIS	9 500	9 500	9 500	9 500
	Sum Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	9 500	9 500	9 500	9 500

Digitalisering - generell avsetning

Avsetningen dekker videreutvikling av fagsystemporteføljen/digitalisering som Helseetaten har utviklingsansvar for, primært for bydelene.

Avsetningen på kap. 372 til EPJ ved ny storbylegevakt er overført til dette kapitlet i 2024.

El-biler

Avsetningen gjelder låneordning for elbiler.

IKT fagsystemportefølje AIS

Investeringsmidler til vedlikehold og utvikling av fagsystemporteføljen i AIS er videreført med 9,5 mill. årlig i perioden 2024-2027.

Bydelsfordeling av ordinær drift og økonomisk sosialhjelp

Tabell: Utvikling av bydelsfordelt ramme og spesifikasjon av rammen for 2024 (Beløp i 1 000 kr)

Kapittel	Regnskap 2022	Dok.3/2023	Bydelsfordelt 2024	Herav driftsramme 2024	Herav økonomisk sosialhjelp 2024
001 Bydel Gamle Oslo	2 353 787	2 344 506	2 507 469	2 295 664	211 805
002 Bydel Grünerløkka	2 064 746	2 075 726	2 214 470	2 020 743	193 727
003 Bydel Sagene	1 678 556	1 678 400	1 802 754	1 680 687	122 067
004 Bydel St. Hanshaugen	1 273 949	1 248 173	1 339 737	1 244 549	95 188
005 Bydel Frogner	1 793 195	1 805 165	1 910 912	1 813 759	97 153
006 Bydel Ullern	1 369 872	1 351 608	1 441 497	1 412 176	29 321
007 Bydel Vestre Aker	1 820 008	1 831 585	1 945 360	1 906 961	38 399
008 Bydel Nordre Aker	1 990 061	1 989 271	2 107 465	2 052 372	55 093
009 Bydel Bjerke	1 545 265	1 492 175	1 627 523	1 526 998	100 525
010 Bydel Grorud	1 433 219	1 379 930	1 469 000	1 385 310	83 690
011 Bydel Stovner	1 738 417	1 699 599	1 848 773	1 717 774	130 999
012 Bydel Alna	2 430 622	2 424 953	2 591 556	2 439 129	152 427
013 Bydel Østensjø	2 210 499	2 205 667	2 339 785	2 267 202	72 583
014 Bydel Nordstrand	2 019 215	2 037 522	2 144 540	2 096 871	47 669
015 Bydel Søndre Nordstrand	1 927 753	1 891 298	2 011 837	1 862 477	149 360
Sum bydelsfordelt ramme	27 649 164	27 455 578	29 302 678	27 722 672	1 580 006

I tabellen vises hvordan bydelsfordelt budsjettramme på 29,3 mrd. er foreslått fordelt på de 15 bydelenes driftsrammer og økonomisk sosialhjelp for 2024.

Spesifikasjon av budsjettrammer for bydelene

Bydelssektorens budsjettramme

Av den bydelsfordelte rammen på 29,3 mrd. utgjør 26,6 mrd. kriteriefordelt ramme inklusiv lønns- og priskompensasjon og 2,7 mrd. særskilte tildelinger og inndekking av merforbruk. Etter å ha lagt til 1 092,0 mill. i sentrale avsetninger får man 30,4 mrd. Når anslag for bydelenes inntekter på 4,4 mrd. er lagt til, blir bydelssektorens brutto budsjettramme 34,8 mrd. Anslag for bydelenes inntekter kan endres som følge av bydelenes budsjetter og oppdateres i vedtatt budsjett (Dok.3/24).

Tabell: Bydelssektorens brutto budsjettramme (beløp i 1000)

Rammer	Forslag budsjett 2024
Kriteriefordelt ramme inkl. lønns- og priskompensasjon	26 596 039
Særskilte tildelinger og inndekking av merforbruk	2 706 639
Samlet bydelsfordelt budsjettramme i byrådets budsjettforslag	29 302 678
Sentrale avsetninger	1 091 998
Bydelssektorens samlede budsjettramme ekskl. egenbetaling m.m.	30 394 676
Bydelenes anslåtte inntekter (brukerbetaling, salgsinntekter, statstilskudd mv.)	4 373 990
Bydelssektorens samlede brutto budsjettramme	34 768 666

Av budsjettet som fordeles bydelene i byrådets budsjettforslag, tildeles det meste gjennom kriteriefordelt ramme. Særskilte tildelinger har sin bakgrunn i særlige satsinger som få bydeler har, eller som må fordeles på annen måte enn gjennom kostnadsnøkler i fordelingssystemet.

Tabell: Sentrale avsetninger (tall i 1000)

Kapittel	Forslag budsjett 2024
303 Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)	84 573
305 Bydelene - etablering av nye barnehager (FO2A) (OVK)	63 944
306 Bydelene - diverse barnehagetiltak (FO2A) (OVK)	229 133
307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	637 492
308 Bydelene - avsetninger eldre, helse og innbyggertjenester (HEI)	76 856
Sum sentrale avsetninger	1 091 998

Tabellen over viser at det er avsatt 1 092,0 mill. i sentrale avsetninger til senere fordeling og bruk. Hoveddelen av avsetningen vil bli fordelt etter ulike fordelingsnøkler i løpet av budsjettåret. På kapittel 305 fordeles midler til bydelene når antall nye barnehageplasser blir kjent. På

kapitlene 303, 306, 307 og 308 er det en rekke tiltak hvor midlene først kan fordeles når ulik bakgrunnsinformasjon er klar. For eksempel inntektsdata som ligger til grunn for kompensasjon for redusert foreldrebetaling i barnehager kap. 306, omfattende barnevernssaker på kap. 303 og bosatte flyktninger på kap. 307.

Bydelssektorens samlede budsjetttramme på 30,4 mrd. fordeles i hovedsak etter kriteriene i bydelenes fordelingssystem mens det resterende fordeles som særskilte tildelinger. Dette er i tråd med byrådets målsetning om at størst mulig andel av midlene skal fordeles etter kriteriene i fordelingssystemet.

Fordeling av rammer til bydelene

Bydelene tildeles midler gjennom et rammebudsjetteringssystem. Hver bydel tildeles en ramme for ordinær drift og en ramme for økonomisk sosialhjelp. De danner utgangspunktet for bydelsutvalgenes budsjettfordeling. Bydelsutvalgene er frie til å prioritere rammen til ordinær drift mellom ulike tjenesteområder i egen bydel, men må i opprinnelig lokalt budsjett vedta en ramme for økonomisk sosialhjelp som samsvarer med sentralt vedtatt sosialhjelpsramme.

Innbyggernes behov for bydelenes tjenester varierer mellom bydelene og fordelingssystemet er basert på at det finnes systematiske sammenhenger mellom målbare kjennetegn ved innbyggerne og deres behov for bydelenes tjenester. For eksempel vil ulike aldersgrupper etterspørre ulike tjenester, mens sosioøkonomiske kriterier og andre kjennetegn ved innbyggerne gir ytterligere indikasjoner på behovet for ulike tjenester i bydelen. Eksempel på slike kjennetegn er sivilstand, landbakgrunn, utdanningsnivå og inntektsnivå.

På bakgrunn av statistikk over forbruk av kommunale tjenester, forskning og undersøkelser om behovsskapende forhold hos ulike befolkningsgrupper er det utarbeidet fordelingsnøkler for det enkelte funksjonsområde. Fordelingsnøkkelene består av kriterier som er gitt ulik vekt.

For funksjonsområde FO2A barnehage er fordelingen av rammen basert på faktisk produksjon av barnehageplasser, ikke analyser og statistikk. Fordelingsnøkkelene for barnehage framkommer derfor som en sammenvekting av småbarn/storbarn, private og kommunale. Midler til familiebarnehager er lagt som en særskilt tildeling.

For barnevern under FO2B og økonomisk sosialhjelp under FO4C fordeles 20 % av rammen ut fra regnskapsandel og 80 % av rammen ut fra kostnadsnøkler.

For nærmere informasjon om oppbygging av kriteriesettene på funksjonsområder, herunder kriteriedata, kriterievekter og beregning av kostnadsnøkler, vises til vedlegg til byrådets budsjettforslag for 2024 – dokumentasjon av budsjettgrunnlaget for bydelene (Grønt hefte).

Bydelsfordelt ramme fordeles mellom funksjonsområdene som vist under, jf. tidligere vedtak i bystyret og forslag i denne sak.

Tabell: Bydelsfordelt budsjettramme fordelt på ordinær kriteriefordeling og annen tildeling

Funksjonsområde	Ordinær kriteriefordeling samt kompensasjon for lønns- og prisjustering	Særskilte tildelinger og inndekking av merforbruk	Samlet bydelsfordelt budsjettramme
FO1 Administrasjon og fellestjenester	102 181	21 704	123 885
FO2A Barnehager	6 864 907	1 412 004	8 276 911
FO2B Barnevern	2 303 837	6 014	2 309 851
FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	974 015	149 648	1 123 663
FO3 Helse og omsorg	12 933 737	288 158	13 221 895
FO4A Sosiale tjenester	1 308 566	852 411	2 160 977
FO4B Kvalifiseringsprogram	531 790		531 790
FO4 Økonomisk sosialhjelp	1 577 006	3 000	1 580 006
Utsatt dekning av merforbruk		-26 300	-26 300
Sum	26 596 039	2 706 639	29 302 678

Tabell: Den enkelte bydels beregnede budsjettandel gjennom fordelingsystemet på det enkelte funksjonsområde i prosent

Bydel	FO 1 Administrasjon og fellestjenester	FO 2 Barnehager (vektede heltidsplasser)	FO 2B Barnevern	FO 2C Aktivitets-tilbud barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	FO 3 Helse og omsorg	FO 4A Sosiale tjenester	FO 4 Kvalifiseringsprogram	FO 4 Økonomisk sosialhjelp
1 Gamle Oslo	7,700	8,914	10,862	8,510	6,538	12,262	13,528	13,431
2 Grünerløkka	7,874	8,395	7,880	7,657	5,679	10,398	11,832	12,094
3 Sagene	6,650	7,162	6,516	5,805	5,015	6,482	7,715	7,740
4 St. Hanshaugen	6,232	5,594	3,275	3,787	3,806	5,198	6,061	6,036
5 Frogner	7,591	5,663	4,173	5,421	7,765	6,207	6,455	6,161
6 Ullern	5,820	5,753	2,625	4,825	5,717	2,124	1,721	1,859
7 Vestre Aker	7,021	8,187	3,377	7,881	7,658	2,770	2,297	2,435
8 Nordre Aker	7,189	9,563	3,841	7,621	7,102	3,889	3,324	3,494
9 Bjerke	5,900	5,623	6,256	6,238	5,000	6,593	6,365	6,374
10 Grorud	5,296	3,357	7,013	4,599	5,594	5,705	5,180	5,307
11 Stovner	5,717	3,844	9,606	6,165	6,512	9,346	8,822	8,307
12 Alna	6,848	6,992	11,966	8,412	9,282	10,614	9,804	9,666
13 Østensjø	6,967	7,461	6,707	7,873	9,483	5,236	4,457	4,603
14 Nordstrand	7,095	8,058	4,416	7,692	8,579	3,618	2,986	3,023
15 Søndre Nordstrand	6,101	5,435	11,486	7,515	6,268	9,559	9,453	9,471
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell: Utvikling i bydelsfordelt ramme fra året før (Beløp i 1000 kr)

Bydelsfordelt Dok.3/2023	27 455 578
Reelle endringer	539 198
- herav justering for demografiske forhold	121 000
- herav justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	69 344
- herav justering for engangstiltak	-15 120
- herav justering for oppgaveendringer mellom sektorer	12 000
- herav uspesifiserte rammeendringer	-153 048
- herav spesifiserte rammeendringer	505 022
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 307 902
- herav generell lønns- og priskompensasjon	1 502 602
- herav kompensasjon for endring i løpende pensjonsutgifter	-194 700
Bydelsfordelt budsjett 2024	29 302 678

For en utførlig oppstilling av endringer på bydelssektoren vises til Bydelenes økonomiske rammer. Under er omtalt noen endringer som inngår i bydelsfordelt ramme.

Demografi

I bydelsfordelt nettoramme for 2024 er det en demografikompensasjon for FO2B Barnevern på +4 mill., for FO2C Aktivitetstilbud på -3 mill. og for FO3 Helse og omsorg på +120 mill. Det vises for øvrig til omtale av demografikompensasjon under avsnittet "Driftsbudsjett med endringer".

Uspesifiserte rammeendringer (rammekutt)

På bydelsskapitlene er det innarbeidet en uspesifisert rammeendring på -153 mill. i 2024.

Lønns- og prisjustering

Bydelsfordelt budsjetttramme justeres hvert år for forventet utvikling i lønninger og priser (deflator). Kompensasjonen for antatt lønns- og prisvekst utgjør 1502,6 mill. fordelt med 1 439,4 mill. til ordinær drift og 63,2 mill. til økonomisk sosialhjelp.

For 2024 er det en forventet lønnsvekst på 4,8 % og en prisvekst i øvrige driftsutgifter på 3,5 %. I vedtatt budsjettet for 2023 (Dok. 3) er det forutsatt en lønnsvekst på 4,2 %. Resultatet fra årets lønnsoppgjør ga en lønnsvekst på 5,4 % i 2023, dvs. 1,2 % høyere enn forutsatt i budsjettet. Endelig prisvekst for 2023 er ikke kjent, men det forventes at veksten på kommunale driftsutgifter blir på 5,2 % i 2023, mens det i vedtatt budsjett er forutsatt en vekst på 3,2 %.

Den økte lønnsveksten i 2023 gir også økte utgifter i kommende økonomiplanperiode, som det korrigeres for. Det må også korrigeres for den økte prisveksten i 2023, som vil ha konsekvenser for økonomiplanperioden.

For bydelene og Sykehjemsetaten benyttes det 85 % lønnsandel i deflator og 15 % andel for øvrige kommunale driftsutgifter. For disse justeres nettorammen i 2024 med 4,605 % som er korrigert budsjettdeflator i bydelsrammen.

Rammen til økonomisk sosialhjelp er justert med kommunal deflator som er 4,2 %. Justering for økonomisk sosialhjelp er fordelt i henhold til nøklene for FO4C Økonomisk sosialhjelp.

Pensjon

Brutto pensjonskostnader til Oslo pensjonsforsikring AS (OPF) i 2024 utgjør 20,3 % av pensjonsgivende lønn og belastes virksomheten ved lønnsutbetaling. Dette er en reduksjon fra 2022 da dette tallet var 21,9 %. Det er trukket ut 194,7 mill. fra bydelene som følge av denne reduksjonen i sats og denne er fordelt forholdsmessig på funksjonsområdene og fordelt etter ordinære fordelingsnøkler bydelene imellom innen hvert funksjonsområde.

Endrede vekter i fordelingsnøkkelen for FO4C som følge av økte satser i barnetilleggene

Oslo kommune økte satsene i sosialhjelpens barnetillegg fra september 2022. Bakgrunnen var en endring i NAV-loven som gjorde at det ikke lenger var lov å regne barnetrygd som inntekt i utmålingen av sosialhjelp. Oslo kommune fikk, som alle andre kommuner, bevilget midler fra staten for å kompensere for dette. Oslo kommune hadde allerede retningslinjer om at barnetrygden skulle holdes utenfor denne beregningen, men samtidig var Oslos satser for barn lavere enn de veiledende satsene fra staten, og derfor valgte man isteden å oppjustere satsene for barn i Oslo.

Økningen i satsene ble gjort på bakgrunn av en modell fra Velferdsetaten som tilsa at økte utgifter ville bli om lag 70 millioner kroner per år. Det ble bevilget 68,4 mill. kroner til formålet for 2023, som ble fordelt til bydelene etter fordelingsnøkkelen for FO4C Økonomisk sosialhjelp.

Analyser fra Velferdsetaten viser at det i stort var relativt godt samsvar mellom forventet og faktisk utgiftsøkning som følge av endringene i barnetilleggene. En nærmere nedbryting av tallene på bydelsnivå viser likevel noen uheldige fordelingsutslag. Særlig Søndre Nordstrand har hatt en utgiftsøkning knyttet til mottakere med barn (utbetalinger som er direkte knyttet til satsendringer) som overstiger tildelt andel av beløpet satt av for å dekke økte satser for barnetilleggene.

Andre bydeler synes å ha blitt «overkompensert», da de har positive avvik mellom tildelt og utbetalt.

Den samlede fordelingsnøkkelen for sosialhjelp synes således ikke å ha vært helt treffsikker for å fange opp behovsvariasjonen i økte utbetalinger til sosialhjelpsmottakere med barn. Med en varig økning i barnetilleggene og uendret fordelingsnøkkel er det en risiko for at disse fordelingsvirkningene blir et vedvarende innslag i fordelingen av sosialhjelpen. Byrådet foreslår derfor at kriterievektene i sosialhjelpsnøkkelen bør justeres, slik at fordelingsnøkkelen i større grad fanger opp utgiftsbehovet til bydeler med mange barn i målgruppen. Dette innebærer følgende forslag til endring i vekting på FO4C Økonomisk sosialhjelp:

- For kriterium nr. 1 "Ikke-gifte 20-49 år * Lavutdanningsindeks * Utflyttingsindeks" reduseres vekten fra 0,250 til 0,230.
- For kriterium nr. 5 "Husholdninger med barn under 18 år, med lav inntekt og lav finanskapital" økes veksten fra 0,080 til 0,100.

Sentrale avsetninger bydelene

Se midler avsatt på avsetningskapitlene, under "Virksomheter" øverst på siden, for nærmere omtale vises det til sektoromtalen for henholdsvis HEI, OVK og AIS.

Klimakonsekvenser - bydelene samlet

Bydelene forventer å ha en andel på 92 % nullutslippskjøretøy ved utgangen av 2023 for tjenestebiler under 3 500 kg. Tilsvarende tall ved utgangen av 2022 var 91% og ved utgangen av 2021 89 %. Medregnet et betydelig antall elsykler i bydelene forventes andelen nullutslipp å være 96 % ved utgangen av 2023.

Det er få tunge kjøretøy i bydelene, og ved årets slutt forventes det at 5 av 16 kjøretøy vil være nullutslipp og at ytterligere 5 av 16 kjøretøy vil gå på biodrivstoff. Prognosen tilsier at det dermed kun vil være 6 tunge bensin- og dieslbiler i bydelene ved utgangen av 2023.

For transportbehovene som gjelder rekkevidde og lastekapasitet, ser det ut til å være tilgjengelighet på nullutslippsalternativer og løpende leasingavtaler som er de vesentligste hindringene for utskifting av denne type kjøretøy.

Forslag til tilskuddsmidler i bydelssektoren

Samlede tilskuddsmidler i bydelssektoren (beløp i 1000 kr)

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Byrådets forslag Sak 1/2024	Sum 2022 - Sak 1/2024
4	Aksept kontaktsenter	9 500	9 500	9 300	28 300
7	Nordmarka vel	150	150	150	450
8	Marka eldresenter	1 700	1 750	1 900	5 350
8	Kløvervegen barnepark	560	260	275	1 095
Sum		11 910	11 660	11 625	35 195

Samlet oppstilling av øremerkede midler bydelssektoren

Det vises til oppstillingene under sektoromtalen for henholdsvis HEI, AIS og OVK for oversikt over øremerkede midler på kapittel 303, 305, 306, 307 og 308. I tillegg fordeles følgende øremerkede midler direkte til bydelene. Omfanget av øremerkede midler øker i forhold til 2023.

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Øremerkede bydelsfordelte midler (beløp i 1000 kr)

Bydel	Type tildeling	Beløp
Bydel St. Hanshaugen	Aksept kontaktsenter	9 300
Bydel Vestre Aker	Nordmarka vel	150
Bydel Nordre Aker	Kløvervegen barnepark	275
Alle bydeler	Ferie og deltidsjobber for unge (FO2C)	46 077
Alle bydeler	Ekstra årsverk lavterskel psykisk helse (FO3 Helse og omsorg)	14 250
Alle bydeler	Styrking av frisklivssentralene (FO3 Helse og omsorg)	15 900
Alle bydeler	Ekstra aktivitetstilbud seniorsentre (FO3 Helse og omsorg)	32 000
Alle bydeler	Booppfølgingstiltak (FO4A Sosiale tjenester)	34 320
Alle bydeler	Styrket rusomsorg (FO4A Sosiale tjenester)	66 200
Alle bydeler	Desentraliserte rustiltak i bydelene (FO4A Sosiale tjenester)	23 800
Alle bydeler	Flere i tilrettelagt arbeid (FO4A Sosiale tjenester)	12 700

Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)

Ansvarsområde

Barnevernets arbeid er hjemlet i lov om barnevern. Oslo kommune har et helhetlig ansvar for barnevernet.

Bydelenes barneverntjenester skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

Barneverntjenestens hovedmålgruppe er barn og unge i alderen 0 – 18 år, men tiltak og bistand kan fortsette som frivillig hjelpetiltak etter fylte 18 år og fram til fylte 23 år. Barne- og familieetaten ivaretar ansvaret tilsvarende det ansvaret det statlige, regionale barnevernet (Bufetat) har ellers i landet. Det vil blant annet si drift av egne institusjoner og kjøp av institusjonsplasser. Bydelene dekker alle kostnader knyttet til opphold i institusjoner.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	78 881	78 881	78 881	78 881
Vedtak forrige periode				
Andre tiltak	1 018	1 018	1 018	1 018
Sum Vedtak forrige periode	1 018	1 018	1 018	1 018
Vedtak forrige periode	1 018	1 018	1 018	1 018
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	79 899	79 899	79 899	79 899
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 674	4 674	4 674	4 674
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 674	4 674	4 674	4 674
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Barnehjernevernet	4 237	4 237	4 237	4 237
Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern	32 220	32 220	32 220	32 220
Kvalitetsreform i barnevernet	6 250	6 250	6 250	6 250
Nye Familier	38 642	38 642	38 642	38 642
Oppgradering/vedlikehold fagsystemer	3 224	3 224	3 224	3 224
Teknisk fordeling av tidligere vedtatt ramme	-84 573	-84 573	-84 573	-84 573
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0	0	0	0
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon avsetninger barn og unge OVK (kap. 303)	0	0	-161	-691
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-161	-691
Endringer	0	0	-161	-691
Ramme 2024-2027	84 573	84 573	84 412	83 882

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Barnehjernevernet

Det er avsatt 4,2 mill. årlig til Barnehjernevernet.

Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern

Det er avsatt 32,2 mill. årlig for å kompensere bydelene som får uforutsette omfattende tiltak i barnevernet i løpet av året.

Kvalitetsreform i barnevernet

Det er satt av 6,3 mill. til oppfølging av arbeidet med kvalitetsreform i barnevernet.

Nye Familier

Det er avsatt 38,6 mill. til Nye Familier årlig.

Oppgradering/vedlikehold fagsystemer

Det er avsatt 3,2 mill. årlig til forvaltning og vedlikehold av fagsystemer i bydelene.

Teknisk fordeling av tidligere vedtatt ramme

Teknisk justering av tidligere vedtatt ramme inkl. prisjustering fordeles.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon avsetninger barn og unge OVK (kap. 303)

Det er innarbeidet rammekutt på kapitlet på 0,2 mill. i 2026 og 0,7 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	2 425	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	17 977	78 881	84 573
Overføringsutgifter	1 393	0	0
Sum Driftsutgifter	21 795	78 881	84 573
Driftsinntekter			
Refusjoner	-12 565	0	0
Overføringsinntekter	-10 956	0	0
Sum Driftsinntekter	-23 521	0	0
Sum	-1 725	78 881	84 573

Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)

Ansvarsområde

På kapitlet er det avsatt midler til drift av nye barnehageplasser etablert i 2023 eller senere. Midler knyttet til drift av barnehageplasser etablert før 2023 blir tildelt bydelene gjennom kriteriefordelt ramme på funksjonsområde 2A. Midler som skal dekke bydelenes husleieutgifter for kommunale barnehager og kapitaltilskudd i private barnehager etablert før 2023, blir fordelt til bydelene som særskilte tildelinger.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	42 326	42 326	42 326	42 326
Vedtak forrige periode				
Andre tiltak	36 807	96 039	138 999	138 999
Sum Vedtak forrige periode	36 807	96 039	138 999	138 999
Vedtak forrige periode	36 807	96 039	138 999	138 999
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	79 133	138 365	181 325	181 325
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	3 533	3 533	3 533	3 533
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	3 533	3 533	3 533	3 533
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Drifts- og husleieutgifter 2025-2027	0	12 332	33 892	63 092
Etablering av kommunale barnehageplasser 2023	23 325	23 325	23 325	23 325
Etablering av kommunale barnehageplasser 2024	31 972	31 972	31 972	31 972
Etablering av private barnehageplasser 2023	4 383	4 383	4 383	4 383
Etablering av private barnehageplasser 2024	4 264	4 264	4 264	4 264
Teknisk fordeling av tidligere vedtatt ramme	-63 944	-76 276	-97 836	-127 036
Andre tiltak	-19 222	-66 122	-87 522	-57 822
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-19 222	-66 122	-87 522	-57 822
Spesifiserte rammeendringer				
Andre tiltak	500	500	500	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	500	500	500	0
Endringer	-18 722	-65 622	-87 022	-57 822
Ramme 2024-2027	63 944	76 276	97 836	127 036

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Drifts- og husleieutgifter 2025-2027

I byrådets budsjettforslag er det foreslått 12,3 mill. i 2025 økende til 63,1 mill. i 2027 til etablering av barnehageplasser i 2025-2027.

Etablering av kommunale barnehageplasser 2023

Det er satt av 23,3 mill. til etablering av kommunale barnehageplasser i 2023.

Etablering av kommunale barnehageplasser 2024

I byrådets budsjettforslag er det satt av 32 mill. til etablering av kommunale barnehageplasser i 2024.

Etablering av private barnehageplasser 2023

Det er satt av 4,4 mill. til etablering av private barnehageplasser i 2023.

Etablering av private barnehageplasser 2024

I byrådets budsjettforslag er det foreslått 4,3 mill. til etablering av private barnehageplasser i 2024.

Teknisk fordeling av tidligere vedtatt ramme

Teknisk justering av tidligere vedtatt ramme inkl. prisjustering fordeles.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	17 981	42 326	30 444
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	33 500
Overføringsutgifter	12	0	0
Sum Driftsutgifter	17 993	42 326	63 944
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-6 888	0	0
Sum Driftsinntekter	-6 888	0	0
Sum	11 105	42 326	63 944

Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)

Ansvarsområde

Barnehage er et pedagogisk tilbud som reguleres i lov om barnehager med forskrifter (barnehageloven). Tilbudet omfatter både kommunale og private barnehager.

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har det overordnede ansvaret for barnehager, herunder å etablere tilstrekkelig antall plasser i barnehage for barn i kommunen slik at den lovfestede retten til barnehageplass blir innfridd.

Bydelene har ansvaret for drift av de kommunale barnehagene og er også lokal barnehagemyndighet.

Oslobygg KF er byggherre og eier av de kommunale barnehagene.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	210 562	210 562	210 562	210 562
Vedtak forrige periode				
Andre tiltak	-8 530	-13 530	-7 930	-7 930
Sum Vedtak forrige periode	-8 530	-13 530	-7 930	-7 930
Vedtak forrige periode	-8 530	-13 530	-7 930	-7 930
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	202 032	197 032	202 632	202 632
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	10 945	10 945	10 945	10 945
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	10 945	10 945	10 945	10 945
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Avvikling av midlertidige lokaler	2 600	2 600	2 600	2 600
Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)	14 013	9 013	9 083	9 083
Foreldreutvalget for barnehager i Oslo	350	350	350	350
Gratis kjernetid i barnehagen	59 557	59 557	59 557	59 557
Inntekter fra utenbys barn i Oslo-barnehager	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
Kvalitet og kompetanse i barnehagen	17 000	17 000	17 000	17 000
Nasjonal minstesats foreldrebetaling	58 629	58 629	58 629	58 629
Pilotprosjekt sekstimersdag	4 784	1 505	0	0
Språkstimulering førskolebarn	23 500	23 500	23 500	23 500
Teknisk fordeling av ramme	-200 133	-198 122	-202 217	-202 217
Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	7 500	7 500	7 500	7 500
Ufordelt avsetning	0	6 268	11 798	11 798
Utdanning av assistenter til barnehagelærere	15 000	15 000	15 000	15 000
Utgifter til Oslo-barn i utenbys barnehager	10 000	10 000	10 000	10 000
Økonomisk likebehandling private barnehager	10 000	10 000	10 000	10 000
Økt deltakelse i barnehagen	6 200	6 200	6 200	6 200
Andre tiltak	-11 544	-8 555	-10 060	-10 060
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-11 544	-8 555	-10 060	-10 060

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon diverse barnehagetiltak OVK (kap. 306)	0	0	-454	-1 953
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-454	-1 953
Spesifiserte rammeendringer				
Andre tiltak	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Sum Spesifiserte rammeendringer	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Endringer	-12 844	-9 855	-11 814	-13 313
Ramme 2024-2027	200 133	198 122	201 763	200 264

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Avvikling av midlertidige lokaler

Det er avsatt 2,6 mill. til avvikling av midlertidige barnehagelokaler.

Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)

Det er avsatt 14 mill. til planlegging og prosjektering av nye barnehageplasser

Foreldreutvalget for barnehager i Oslo

Byrådet foreslår å sette av 0,35 mill. til foreldreutvalget for barnehager i Oslo.

Gratis kjernetid i barnehagen

Det er avsatt 59,6 mill. til nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehage for barn i alderen 2 til 5 år fra familier med lav inntekt.

Inntekter fra utenbys barn i Oslo-barnehager

Det er budsjettet med 29 mill. i inntekter fra refusjoner for utenbysbarn i Oslos private barnehager. Refusjonsordningen gjelder barn med plass i private barnehager utenfor den folkeregisterregistrerte hjemkommunen.

Kvalitet og kompetanse i barnehagen

Det er avsatt 17 mill. til tiltak for økt kvalitet og kompetanse i barnehagene.

Nasjonal minstesats foreldrebetaling

Det er avsatt 58,6 mill. årlig til dekning for tapt foreldrebetaling som følge av nasjonalt minstekrav til inntektsgradert foreldrebetaling.

Pilotprosjekt sekstimersdag

Det er avsatt 4,8 mill. til pilotprosjekt med sekstimersdag i Bydel Sagene.

Språkstimulering førskolebarn

Det er avsatt 23,5 mill. til språkstimuleringstiltak for barn i barnehagealder

Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning

Det er satt av 7,5 mill. til tiltak for tidlig innsats i barnehagen i 2024, herunder Oslohjelpa og forsøk med ekstra ressurspedagog i utvalgte barnehager

Utdanning av assistenter til barnehagelærere

Det er avsatt 15 mill. i 2024 til videreføring av eksisterende klasser og oppretting av ett nytt kull høsten 2024 ved arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, i samarbeid med OsloMet-storbyuniversitetet. Det foreslås bevilget midler til ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden.

Utgifter til Oslo-barn i utenbys barnehager

Det er avsatt 10 mill. årlig til refusjon for Oslobarn i utenbys private barnehager. Refusjonsordningen gjelder barn med plass i private barnehager utenfor den folkeregisterregistrerte hjemkommunen.

Økonomisk likebehandling private barnehager

Det er avsatt 10 mill. årlig til økonomisk likeverdig behandling av private barnehager. Avsetningen skal finansiere tildeling av ekstra pensjonstilskudd til private barnehager med høye pensjonsutgifter.

Økt deltakelse i barnehagen

Det er avsatt 6,2 mill. til den lokale ordningen med gratis kjernetid for 4- og 5-åringer i utvalgte bydeler

Uspesifiserte rammeendringer**Rammereduksjon diverse barnehagetiltak OVK (kap. 306)**

Det er innarbeidet rammekutt på kapitlet på 0,5 mill. i 2026 og 2,0 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	422	0	4 516
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	22 280	234 562	214 617
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 252	5 000	10 000
Overføringsutgifter	32 797	0	0
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	56 752	239 562	229 133
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-5 735	-29 000	-29 000
Refusjoner	-553	0	0
Overføringsinntekter	-159 130	0	0
Sum Driftsinntekter	-165 418	-29 000	-29 000
Sum	-108 666	210 562	200 133

Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	382 742	382 742	382 742	382 742
Vedtak forrige periode				
Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid	-26 000	-31 000	-31 000	-31 000
Generell rammereduksjon kap. 307	-1 180	-1 180	-1 180	-1 180
IKT - fagsystemer bolig og sosial	2 000	2 000	2 000	2 000
Språksenteret – Bydel Grünerløkka	1 000	1 000	1 000	1 000
Usikkerhetsavsetning/tiltak flyktninger	143 943	-13 057	-23 057	-23 057
Sum Vedtak forrige periode	119 763	-42 237	-52 237	-52 237
Vedtak forrige periode	119 763	-42 237	-52 237	-52 237
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	502 505	340 505	330 505	330 505
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	49 373	49 373	49 373	49 373
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	49 373	49 373	49 373	49 373
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Flyktninger - ekstra tilskudd	9 000	0	0	0
Flyktningetilskudd år 1	264 250	275 250	192 250	97 250
Språksenteret Grünerløkka videreføres	-1 000	0	0	0
Usikkerhetsavsetning flyktninger	371 000	151 000	120 000	120 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	643 250	426 250	312 250	217 250
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester AIS (kap. 307)	0	0	-980	-4 215
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-980	-4 215
Spesifiserte rammeendringer				
Ferie- og deltidsjobber unge - varig satsing, overføring til bydelene og til VEL	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Flyktningetilskudd årgang 2-5	-512 636	0	0	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	-557 636	-45 000	-45 000	-45 000
Endringer	85 614	381 250	266 270	168 035
Ramme 2024-2027	637 492	771 128	646 148	547 913

Vedtak forrige periode

Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid

I økonomiplan 2023-2026 er vedtatt en nedtrapping av midler avsatt til arbeidsrettede tiltak. Likevel er det avsatt midler slik at flere skal gis muligheter til jobb, midler til ulike arbeidsrettede tiltak inkludert jobbsentre er videreført med 18,1 mill. årlig. Innsats for å øke sysselsettingen i bydeler der den er lav opprettholdes med i alt 25 mill. i økonomiplanperioden, 10 mill. i 2024. Flere skal gis tilrettelagt arbeid, 60 mill. fordeles årlig, 12 mill. direkte til bydelene og 3 mill. til tiltak gjennom program for inkluderende rekruttering (PIR). Det målrettede oppsøkende arbeidet rettet unge skal evalueres i 2024.

Generell rammereduksjon kap. 307

I økonomiplan for 2023-2026 er det innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,180 mill. i 2024.

IKT - fagsystemer bolig og sosial

Midler til drift, vedlikehold og utvikling av fagsystemer på sektoren er videreført i økonomiplan 2024-2027. Det er avsatt 11,1 mill. i 2023 og avsettes 13,1 mill. årlig fra 2024.

Språksenteret – Bydel Grünerløkka

Språksenteret i Bydel Grünerløkka er en del av skolehelsetjenesten i bydelen og tilbyr helsetjenester til mottaks elever fra hele byen. Som følge av flyktningssituasjonen ventes at antall nyankomne elever øker. Tjenesten ble styrket med en ekstra helsesykepleier i 100 % stilling i 2023. Styrkingen videreføres i 2024.

Usikkerhetsavsetning/tiltak flyktninger

Forventet integreringstilskudd fra staten for bosetting av flyktninger settes av til tiltak knyttet til bosetting og integrering av bosatte og boende flyktninger. Fordi det er usikkerhet knyttet til antall som bosettes og om de blir boende hele tilskuddsperioden avsettes deler av tilskuddet i en usikkerhetsavsetning.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Flyktninger - ekstra tilskudd

For å støtte kommunene i å bygge opp kapasiteten og øke bosettingen gis kommuner som bosetter utover opprinnelig anmodning i 2023, et ekstra tilskudd på 50 000 kroner for hver flyktning som bosettes utover det antallet kommunen opprinnelig ble anmodet om. Merbosettingen kan gi inntil 10,0 mill. i tilskudd. Tilskuddet fordeler seg tilsvarende utbetalingene fra staten med en andel på 10 % i 2023 og 90 % i 2024. Midlene øremerkes og er overførbare til 2025.

Flyktningetilskudd år 1

Bosettingstilskudd til bydelene med 0,150 mill. pr flyktning og til Utdanningsetaten med 0,025 mill. pr flyktning. Oslo bosetter det antall flyktninger kommunen anmodes om. Inntil videre legges til grunn at 1400 flyktninger skal bosettes i 2024. Selvbosettere og bosetting grunnet familiegjenforening kommer i tillegg. Utdanningsetatens ramme tar høyde for at inntil 350 flyktninger bosettes årlig.

Språksenteret Grünerløkka videreføres

Midlertidig styrking av språksenteret i Bydel Grünerløkka forlenges i ett år ut 2024.

Usikkerhetsavsetning flyktninger

Forventet integreringstilskudd fra staten for bosetting av flyktninger settes av til tiltak knyttet til bosetting og integrering av bosatte og boende flyktninger. Fordi det er usikkerhet knyttet til antall som bosettes og om de blir boende hele tilskuddsperioden avsettes deler av tilskuddet i en usikkerhetsavsetning.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester AIS (kap. 307)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,980 mill. i 2026 økende til 4,215 mill. i 2027. Rammereduksjonen er 1,180 mill. i 2024 økende til 5,395 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Ferie- og deltidsjobber unge - varig satsing, overføring til bydelene og til VEL

Satsingen på ferie og deltidsjobber til unge er gjort varig fra og med 2023. Fra og med 2024 overføres 43,5 mill. bydelsrammen som en øremerket særskilt tildeling, 1,5 mill. innarbeides i Velferdsetatens driftsramme.

Flyktningetilskudd årgang 2-5

Det flyttes 512,6 mill. fra kapittel 307 til bydelene i budsjett 2024 for å finansiere flyktningetilskudd årgang 2-5 utover det beløpet som bydelsrammen varig er styrket med. For årgang 2 er det foreløpig lagt inn kompensasjon for 1 500 bosatte flyktninger i 2023. Tildelingen for årgang 2 vil bli oppjustert når vi vet hvor mange flyktninger som ble bosatt inneværende år.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	0	-1 300	-1 300
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 253	369 545	623 686
Overføringsutgifter	798	14 497	15 106
Finansutgifter	3 346	0	0
Sum Driftsutgifter	10 396	382 742	637 492
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-36	0	0
Refusjoner	-323	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 346	0	0
Sum Driftsinntekter	-3 705	0	0
Sum	6 692	382 742	637 492

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)				
	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)				
307 -	IKT fagsystemportefølje AIS	9 500	9 500	9 500	9 500
Bydelene -					
avsetning					
arbeid,					
integrering					
og sosiale					
tjenester					
(AIS)					
	Sum Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	9 500	9 500	9 500	9 500
	Sum Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	9 500	9 500	9 500	9 500
	Sum investeringsprosjekter	9 500	9 500	9 500	9 500

IKT fagsystemportefølje AIS

Investeringsmidler til vedlikehold og utvikling av fagsystemporteføljen i AIS er videreført med 9,5 mill. årlig i perioden 2024-2027.

Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	75 094	75 094	75 094	75 094
Vedtak forrige periode				
Drift av terapibad (kap. 308)	3 000	3 000	3 000	3 000
Overføring av midler fra kap. 372 til kap. 308	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Rammekutt sentrale avsetninger HEI (kap. 308)	-1 012	-1 012	-1 012	-1 012
Utvide tilbudet Aldersvennlig transport (Rosa busser) i to nye bydeler fra 2024 (kap. 308)	10 000	15 000	15 000	15 000
Sum Vedtak forrige periode	9 988	14 988	14 988	14 988
Vedtak forrige periode	9 988	14 988	14 988	14 988
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	85 082	90 082	90 082	90 082
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	3 974	3 974	3 974	3 974
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	3 974	3 974	3 974	3 974
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Kompensasjon tomgangsleie Omsorg+ (kap. 372)	0	0	0	1 100
Ruter aldersvennlig transport RAT (kap. 372)	0	2 000	2 000	2 000
Samhandlingsmidler - flytting av midler fra Helseetaten (kap. 308)	800	800	800	800
Økt digital kompetanse eldre (seniorsenter)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-1 200	800	800	1 900
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon sentrale avsetninger HEI (kap. 308)	0	0	-93	-399
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-93	-399
Spesifiserte rammeendringer				
Delfinansiering tiltak helsehus – helårsvirkning (kap. 308)	-14 000	-14 000	-14 000	-14 000
Finansiering heltid Lambertseterhjemmet (kap. 308)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger – overføring av midler til Velferdsetaten fra kap. 308	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Prosjekt heltid (kap. 308)	9 000	14 000	14 000	14 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	-11 000	-6 000	-6 000	-6 000
Endringer	-12 200	-5 200	-5 293	-4 499
Ramme 2024-2027	76 856	88 856	88 763	89 557

Vedtak forrige periode

Drift av terapibad (kap. 308)

Avsetning gjelder drift av terapibad.

Overføring av midler fra kap. 372 til kap. 308

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det overført 6,5 mill. i 2023 og 4,5 mill. årlig fra 2024 av midler avsatt til heltidsprosjekt på kap. 372 til kap. 308. Dette gir en reduksjon i rammen på kap. 308 med 2 mill. årlig fra 2024.

Rammekutt sentrale avsetninger HEI (kap. 308)

I økonomiplan 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 1,012 årlig fra 2024.

Utvide tilbudet Aldersvennlig transport (Rosa busser) i to nye bydeler fra 2024 (kap. 308)

Aldersvennlig transport (Rosa busser) er nå et tilbud i bydelene Nordre Aker, Sagene, Vestre Aker, Ullern, Bjerke, Alna, Østensjø, samt marka. Tilbudet utvides til Bydel Nordstrand og Bydel Søndre Nordstrand fra høsten 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Kompensasjon tomgangsløse Omsorg+ (kap. 372)

I henhold til verbalvedtak 10.4.3/2020 gis bydelene kompensasjon for tapte leieinntekter ved førstegangs innflytting i Omsorg+ tilsvarende 80 % dekning av tomgangsløse første fire måneder etter overtagelsesdato. I 2026 er det planlagt for åpning av nytt Omsorg+ i Kjelsåsveien, og settes av midler i 2026 til dekning av dette. I tillegg settes det av 1,1 mill. årlig fra 2027 til dekning for nye Omsorg+ som åpner.

Ruter aldersvennlig transport RAT (kap. 372)

Det settes av ytterligere 2 mill. årlig fra 2025 til dekning av Ruter aldersvennlig transport i ni bydeler.

Samhandlingsmidler - flytting av midler fra Helseetaten (kap. 308)

Det foretas en teknisk justering av hvor avsatte samhandlingsmidler til bruk i helsefellesskapet bør være forankret. Midlene flyttes fra Helseetaten til HEI.

Økt digital kompetanse eldre (seniorsenter)

Bydelsrammen styrkes med 2 mill. for å etablere tilbud på seniorsentrene som skal øke eldres digitale kompetanse. Midlene fordeles etter helse- og omsorgsnøkkelen og som en særskilt tildeling

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon sentrale avsetninger HEI (kap. 308)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,09 mill. i 2026 og 0,4 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 1,012 mill. i 2024 økende til 1,411 mill. i 2027

Spesifiserte rammeendringer

Delfinansiering tiltak helsehus – helårsvirkning (kap. 308)

I byrådets sak 4/23 ble helsehusene styrket for å ansette fast servicemedarbeider/måltidsvert i alle avdelinger i helsehusene, besøksvert/resepsjonsmedarbeider på ettermiddag/kveld i hvert

helsehus og styrking av legetjenesten på helsehusene med til sammen to årsverk. Helårsvirkning av tiltaket er 20 mill. Tiltaket er finansiert med 6 mill. fra kap. 372 og 14 mill. fra kap. 308.

Finansiering heltid Lambertseterhjemmet (kap. 308)

Delfinansiering av merbehov som følge av bare hele og faste stillinger ved Lambertseterhjemmet som åpnet i 2023.

Kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger – overføring av midler til Velferdsetaten fra kap. 308

Finansiering av to årsverk i Velferdsetaten til arbeidet med kvalitetsgjennomgang og løpende kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger. Midlene tilføres til kap. 315 Velferdsetaten.

Prosjekt heltid (kap. 308)

Avsetningen gjelder flere forsøk med ansettelse i kun hele faste stillinger, herunder ved Tåsenhjemmet og i sentral ressurspool.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	8 656	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	17 235	75 094	76 856
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	115	0	0
Overføringsutgifter	3 206	0	0
Sum Driftsutgifter	29 212	75 094	76 856
Driftsinntekter			
Refusjoner	-4 730	0	0
Overføringsinntekter	-3 376	0	0
Sum Driftsinntekter	-8 106	0	0
Sum	21 106	75 094	76 856

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)				
	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)				
308 - Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	Digitalisering - generell avsetning	48 500	28 500	28 500	28 500
308 - Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	El-biler	20 000	20 000	20 000	20 000
	Sum Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	68 500	48 500	48 500	48 500
	Sum Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	68 500	48 500	48 500	48 500
	Sum investeringsprosjekter	68 500	48 500	48 500	48 500

Digitalisering - generell avsetning

Avsetningen dekker videreutvikling av fagsystemporteføljen/digitalisering som Helseetaten har utviklingsansvar for, primært for bydelene.

Avsetningen på kap. 372 til EPJ ved ny storbylegevakt er overført til dette kapitlet i 2024.

El-biler

Avsetningen gjelder låneordning for elbiler.

Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)

Sektoransvar

Sektorområdet omfatter sykehjem (langtidshjem, helsehus og avlastningsplasser), helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, akuttmedisinsk beredskap/legevakt, offentlig tannhelsetjeneste, arbeid knyttet til folkehelse og smittevern. Sektoren har ansvar for støtte- og rådgivingsfunksjoner innen helse- og omsorgsområdet.

Satsinger og hovedtall for sektoren

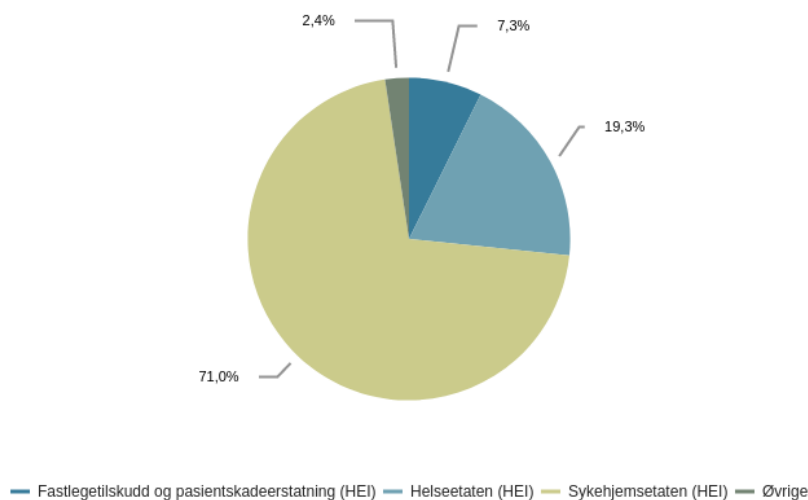
Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	8 211,2	8 839,4	8 894,3	8 889,6	8 871,4
2 - Driftsinntekter	-4 798,0	-5 075,1	-5 075,1	-5 075,1	-5 075,1
Totalsum	3 413,2	3 764,3	3 819,1	3 814,4	3 796,3

HEI - Brutto driftsutgifter pr. kap.

Prosentvis fordeling

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Helsehusene spesialiseres og styrkes med flere ansatte
- Opprettelse av forsterkede rusplasser ved Stovnerskoghjemmet
- Åpning av Tåsenhjemmet med bare hele og faste stillinger
- Videreføring av satsing på flere årsverk i hjemmetjenesten
- Aldersvennlig transport (Rosa busser) utvides med ytterligere to bydeler i 2024
- Dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom styrkes

- Ny storbylegevakt etableres i 2023 i samarbeid mellom Oslo kommune og Oslo universitetssykehus
- Det offentlige tannhelsetilbudet til lovpålagte grupper styrkes, og ny tannklinikk åpner på Grorud
- Daglig, gratis og kjøttfritt skolemåltid på ungdomstrinnet

Byrådets ambisjoner for sektoren

Oslo kommune skal legge til rette for innbyggernes gode helse, livskvalitet og mestring, uavhengig av alder og helseutfordring. Byrådet vil jobbe for en mer likeverdig fordeling av forhold som påvirker helse og livskvalitet i befolkningen og ulike deler av byen. I folkehelsestrategien, som byrådet avga før sommeren 2023, er målet å legge til rette for bedre helse og livskvalitet for alle, uavhengig av inntekt og bakgrunn.

I Oslo skal helsehjelp og omsorg være tilgjengelig når du trenger det, med lav terskel for å få god hjelp hele livet. Oslos innbyggere skal oppleve at de har gode, sammenhengende og tilgjengelige tjenester. Byrådet vil sørge for at kommunens helse- og omsorgstjenester er bedre rustet til å løse sine oppgaver – i samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Helsefellesskap Oslo er etablert mellom kommunen og byens sykehus og involverer aktører i helse- og omsorgstjenestene på alle nivåer. Formålet er en tydelig samarbeidsstruktur, felles planlegging og bedre og forpliktende beslutningsprosesser.

Grunnet samfunns- og befolkningsutviklingen står helse- og omsorgstjenester foran store utfordringer i tiden fremover. Det er avgjørende å sikre god rekruttering til helse- og omsorgstjenestene og det er viktig at ansatte har muligheter for kompetanseheving og faglig utvikling. Byrådet har derfor utarbeidet en strategisk rekrutterings- og kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester, og satt av 175 mill. til et kompetansefond for å realisere strategien.

Byrådet ønsker å gå fra institusjonsbasert eldreomsorg til en aktiv alderdom hvor gode tjenester gis i eget hjem. Samtidig skal alle være trygge på at en sykehjemsplass står klar når den trengs. Beboere i kommunens langtids hjem skal oppleve hverdager med god livskvalitet i et hjemlig miljø.

Godt utbygde hjemmebaserte tjenester er en forutsetning for at innbyggere med bistandsbehov skal kunne bo trygt hjemme lengst mulig og ha en aktiv og meningsfull hverdag. Organisering av hjemmetjenestene er viktig for opplevelsen av trygg og forutsigbar hjelp. Byrådet videreutvikler den tillitsbaserte organisasjonsformen med tverrfaglige team hvor myndighet er plassert hos den enkelte fagperson.

Byrådet vil at Oslo skal være en demensvennlig by med bærekraftige og forutsigbare tilbud og tjenester både til de som er rammet av demens og deres pårørende. Den nylig vedtatte demensplanen for Oslo 2023–2027, *Forglem meg ei*, legges til grunn for den videre utviklingen av demenstilbudet. Byrådet vil satse på flere hagebyer og botilbud spesielt lagt til rette for demente. I 2024 styrkes avlastningstilbudet for hjemmeboende med demenssykdom ved at det åpnes en egen avdeling med avlastningsplasser ved Madserudhjemmet.

Innbyggerne i Oslo skal motta gode og likeverdige rehabiliteringstjenester og oppleve at de har en aktiv og medvirkende rolle i rehabiliteringsforløpet. Byrådet vil videreutvikle likeverdige og

sammenhengende rehabiliteringstilbud for tjenester i eget hjem, helsehus og spesialisert rehabilitering i tråd med *Temaplan for helhetlig rehabilitering til voksne og eldre i Oslo (2023–2033)*.

Byrådet vil fortsette arbeidet med å gjøre Oslo til en aldersvennlig by for å bidra til hverdagsmestring og god livskvalitet. Eldre skal ha mulighet til å leve selvstendige og aktive liv. Oslo skal ha gode transportordninger som sikrer at folk med bevegelseshemming har mulighet til å delta i samfunnet på lik linje med alle andre. Aldersvennlig transport (Rosa busser) skal utvides til flere bydeler for å gi flere eldre bedre mulighet til å være aktive og leve gode liv.

Byrådet vil at rettighetene og livskvaliteten til personer med funksjonsnedsettelse skal styrkes. I dag opplever mange barrierer som fører til innskrenket frihet fordi samfunnet ikke er tilrettelagt for dem. Byrådet vil derfor utarbeide en plan som skal bygge på nasjonale føringer og et bredt kunnskapsgrunnlag. Ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) skal i større grad brukes som et likestillingsverktøy, og byrådet vil sikre større grad av likebehandling mellom bydeler i tildeling av BPA. FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelse (CRPD) skal ligge til grunn for kommunens arbeid.

Psykisk helse er et viktig satsningsområde for byrådet. *En psykt bra by – Strategi for psykisk helse i Oslo*, har søkelys på hvordan møte utviklingen innen psykisk helse. Regjeringen la i 2023 frem opptrappingsplan for psykisk helse. Denne bygger langt på vei opp under mål og strategier i *En psykt bra by* og vektlegger at innbyggere har tilgang til kunnskapsbaserte lavterskeltilbud der de bor, og at kommunene har tilstrekkelig personell og kompetanse.

Byrådet vil jobbe systematisk med å synliggjøre det subsidierte tannhelsetilbudet for aldersgruppen 21–24 år.

Fortsatt er det for mange som ufrivillig jobber deltid. I kommunen skal heltid være en rettighet for alle. Byrådet vil at kommunen skal ha ordninger med vikarpool med hele og faste stillinger, og vil prøve ut sykehjem med bare hele og faste stillinger.

Den nye storbylegevakten på Aker vil sikre Oslos innbyggere omfattende og tverrfaglig akutt hjelp i et nytt og moderne bygg. For sårbare grupper blir det etablert et midlertidig, døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon i sentrum.

Hovedmål

- 1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid
- 2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv
- 3. Flere opplever god helse og mestring
- 4. Levekårsforskjellene er redusert
- 5. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap
- 6. Digitale tjenester er innbyggerorienterte
- Resultatindikator Oslo Origo, kap. 121
- Resultatindikatorer Helseetaten, kap. 314
- Resultatindikatorer Opplæringskontoret for helse og omsorgsfag, kap. 316
- Resultatindikatorer Sykehjemsetaten, kap. 313

Målene og de viktigste tiltakene

Byrådets mål for bydelene og de byomfattende tjenestene innen helse, eldre og innbyggertjenester

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Byrådet er opptatt av at innbyggerne skal motta tjenester der de er og at tjenestene skal være lett tilgjengelige. Innbyggere og samarbeidspartnere som henvender seg til kommunen om helse- og omsorgstjenester, skal møte en samlet kommune og der det er «én dør inn» til bydelenes tjenester. Innbyggere skal møte medarbeidere som har myndighet og kompetanse til raskt å avklare behovet for hjelp og tjenester, uavhengig av alder og funksjon. Tilbudene skal henge sammen og være dynamiske, og det skal være samarbeid på tvers av bydeler og etater. Tjenestene skal basere seg på innbyggernes behov med utgangspunkt i spørsmålet «Hva er viktig for deg?».

I den nye strategiske rekrutterings- og kompetanseplanen for bærekraftige helse- og omsorgstjenester legges det til grunn at kommunen

- skal benytte kompetansen hos allerede ansatte medarbeidere på en best mulig måte, og sørge for kompetansepåfyll i samsvar med medarbeidernes og brukernes behov
- skaper gode arenaer slik at lærlinger, studenter og jobbsøkere med etterspurt kompetanse ønsker Oslo kommune som fremtidig arbeidsplass og tar relevant utdanning som møter kommunens kompetansebehov.

I revidert budsjett for 2023 er det satt av 175 mill. til et kompetansecfond som gjør det mulig for helsepersonell å ta etter- og videreutdanning, få fagbrev, få kurs og sertifiseringer. I tillegg er det midler til å sette inn vikar når ansatte er borte på grunn av kurs og utdanning.

Oslo kommune og Oslo universitetssykehus etablerer i samarbeid ny storbylegevakt på Aker sykehusområde i november 2023. For sårbare grupper i sentrum blir det parallelt etablert en

overgangsordning med døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum. Tilbudet skal være åpent for målgruppen før Legevakten flytter til Aker. Varighet avhenger av målgruppens behov, evaluering av tilbudet og videre løsning.

Satsingen Helsedata i Oslo har som mål at innbyggerne opplever forbedring av brukerreisen og at legevakten fremtrer som én felles legevakt. Gode løsninger for å sikre informasjonsdeling mellom sykehuset og kommunen er viktig i dette arbeidet. Det er utviklet løsninger for deling av pasientinformasjon, nye løsninger for å støtte vurderinger av prioritering, samt løsninger for selvregistrering og køhåndtering.

Mennesker med langvarig rusproblematikk og som samtidig har helseproblemer og aldersrelaterte sykdommer har behov for et egnet tilbud i langtidshjem. I revidert budsjett for 2023 ble det vedtatt å etablere forsterkede plasser til denne gruppen ved Stovnerskoghjemmet. Sammen med omgjøringen av Adamstuen omsorgssenter til forsterket omsorgssenter, ivaretar dette byrådets innsats for å styrke tilbudet om langtidsplasser til målgruppen.

Heltid gir bedre kvalitet i tjenestene, bedre arbeidsmiljø og bedre personaloppfølging. I 2023/2024 åpner Lambertseterhjemmet og Tåsenhjemmet med bare hele og faste stillinger.

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Det skal oppleves trygt og meningsfylt å bo hjemme også når behov for helse- og omsorgstjenester melder seg. Byrådets styrking av hjemmetjenesten med flere årsverk har bidratt til at flere kan bo lenger i eget hjem. Samtidig skal de som har behov for en tilpasset bolig eller en langtidsplass på sykehjem være trygg på at de får et tilrettelagt botilbud som oppleves som et hjem når de trenger det. Den enkelte beboer skal være i sentrum og få mulighet til å leve etter egne verdier.

Oslos helsehus skal gi pasienter som nylig er utskrevet fra sykehus og hjemmeboende med behov for et korttidsopphold et trygt og verdig tilbud. Gjennom den vedtatte omorganiseringen av helsehusene skal bydelene involveres sterkere i inn- og utskrivingen av pasienter og sikre at overgangene mellom sykehus, helsehus og hjem oppleves trygge for både pasienter og pårørende. Avlastningstilbudet skal styrkes, gjøres mer forutsigbart, og gi flere pårørende mulighet for avlastning fra store omsorgsoppgaver for en periode. For å sikre at det gjøres gode, faglige vurderinger ved mottak av den enkelte pasient, etableres mottaksteam med sykepleier og legekompetanse på hvert helsehus.

Byrådet ønsker en dreining mot flere fleksible boligløsninger for eldre. Fleksible boligløsninger skal gjøre det mulig for eldre å bli boende i samme bolig selv om hjelpebehovet endrer seg. Personer med demens med behov for heldøgns omsorg skal få tilpassede fysiske omgivelser som gir mulighet for struktur, aktivitet, stimulering og kognitiv støtte. Boligen skal kunne tilpasses den enkeltes endrede behov for hjelpemidler og tjenester. Omsorg+ er en fleksibel boligløsning, og hittil er om lag 1 100 slike boliger ferdigstilt. I 2024–2027 er det planer for ytterligere om lag 237 Omsorg+ boliger og 57 lokale omsorgsboliger for personer med kognitiv svikt.

Bydelene følger opp føringene i den nye demensplanen og gir tilbud til personer med demens og deres pårørende.

Personer med funksjonsnedsettelse skal motta likeverdige og koordinerte tjenester, uavhengig av alder og bydelstilhørighet. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er et bidrag for å styrke

mennesker med nedsatt funksjonsevnes muligheter for å delta aktivt i samfunnet, og er rettet mot personer med langvarig og stort behov for bistand. Bystyret behandlet i august 2023 sak om BPA om hvordan det kan sikres bedre kvalitet og større grad av likhet mellom bydelene i Oslo.

Ny teknologi skal gi innbyggerne bedre muligheter til å mestre egen sykdom, skape sosiale nettverk, være aktive, bidra med egne ressurser og føle seg trygge i eget hjem. Byrådet vil fortsette satsingen på velferdsteknologi for å gi økt trygghet for eldre som ønsker å bo hjemme lenger, og til kronisk syke som ved hjelp av digital hjemmeoppfølging kan mestre sin hverdag bedre. Med økt bruk av velferdsteknologi er det behov for å sikre fleksibel og fremtidsrettet systemstøtte for bydelene rundt oppfølging av teknologien.

Bystyret har bedt byrådet vurdere en egen responsentertjeneste for trygghetsalarmer i kommunen og byrådet vil forberede og etablere en slik tjeneste. Dette vil være første steg i utvikling av helhetlig støtte for oppfølging av velferdsteknologi og responsbehandling – se nærmere omtale under Helseetaten. Med økende antall eldre er det et stort behov for å videreutvikle tjenestene på måter som utnytter mulighetene teknologien gir. Byrådet fortsetter og forsterker derfor satsingen på dette området også i Oslo Origo.

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Gode liv og god helse handler ikke bare om å redusere det som utgjør en risiko for sykdom, men også å fremme det å ha det bra og fungere godt. Levekår, psykososiale forhold og relasjoner har betydning for helse og livskvalitet. Mestring er en sentral forutsetning for å leve et godt liv med funksjonsnedsettelse, og har stor betydning for den enkeltes livskvalitet. Mestring, aktivitet og deltagelse må vektlegges, og den enkelte må settes i stand til å gjøre gode valg for sin situasjon i hjemmet og for egen helse.

Hjemmet er en viktig arena for rehabilitering fordi arbeidsprosess og tiltak skjer i kjente miljø, og muliggjør at pårørende og nettverk i større grad får en aktiv rolle rundt den enkelte bruker. Byrådet styrker arbeidet med rehabilitering for å sikre at tjenestene blir mer helhetlig og koordinerte, og med gode faglige verktøy som gir likeverdige, kunnskapsbaserte og sammenhengende tjenester. I tråd med vedtatt rehabiliteringsplan blir det gjort konkrete grep for å heve ansattes kompetanse om rehabilitering og det blir utviklet styringsinformasjon som skal synliggjøre virkningen av tiltak i tjenestene. Videre skal samarbeidsstrukturer mellom tjenestene forbedres, og informasjon om tjenestene skal gjøres lett tilgjengelig.

Personer med demens skal leve selvstendige, aktive og trygge liv uavhengig av om de bor i eget hjem eller institusjon. Ved bruk av lokaliseringsteknologi kan personer med demens opprettholde bevegelsesfrihet og selvstendighet. Bruk av GPS kan gi mestring, trygghet og livskvalitet for personer med demens og deres pårørende.

Munnhelse er vesentlig for både for matinntak og god helse. Byrådet vil tilrettelegge for å bedre eldres munnhelse. Gjennom prosjekt i Tannhelsetjenesten, sammen med bydelene, etableres bedre samarbeidsrutiner og det gjennomføres kompetansehevende tiltak for å ivareta eldres munnhelse.

Byrådet har styrket lavterskel helsetilbud gjennom blant annet styrking av Rask psykisk helsehjelp og midlertidig styrking av frisklivsenstralerne i 2022–2024. Dette er viktige tiltak for å forebygge og utsette behovet for langvarig helsehjelp. Med økte demografiske utfordringer og mangel på helsepersonell framover, er dette viktig for å forebygge og utsette behovet for

helsehjelp.

Mål 4 Levekårsforskjellene i helse og livskvalitet er redusert

Ulikheten i helse i Oslo er stor. Den viser seg både i form av forskjeller i forventet levealder og for tidlig død, sykkelighet, egenrapportert helse og livskvalitet. Forskjeller gjelder for de fleste sykdomsområder, både innen fysisk og psykisk helse, og i alle aldersgrupper. Samtidig øker utslagene av sosiale helseforskjeller med alderen. Forskjellene mellom bydelene i forventet levealder har gått ned i Oslo i løpet av de siste tiårene, men er likevel betydelig større enn forskjellene mellom ytterpunktene i levealder i for eksempel Bergen og Trondheim.

For å møte disse utfordringene har byrådet utarbeidet en gjennomgripende, samlande og langsiktig folkehelsestrategi for Oslo som skal gjelde fram til 2030. Målsetting er å redusere sosial ulikhet i helse og livskvalitet i byen og at forhold som påvirker helse og livskvalitet i befolkningen har en mer likeverdig fordeling. Folkehelsestrategien skal behandles i bystyret høsten 2023 og føringene som gis i strategien skal innarbeides i de kommunale virksomhetenes eget planverk.

Alle sektorer er viktige for å fremme god folkehelse i Oslo, og folkehelsestrategien har fem innsatsområder for å redusere ulikhet i helse og livskvalitet.

Ett av strategiens innsatsområder for å nå hovedmålene er *levevaner og helsetjenester*. Flere viktige tiltak innenfor dette området som allerede er igangsatt er

- tilgang på gratis skolemat for elever i videregående skoler og i ungdomsskolen
- subsidierte tannhelsetjenester for unge (21–24 år)
- lavterskeltiltak i hver bydel til psykisk helsearbeid
- klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten i alle bydeler
- styrking av frisklivstilbud i bydelene med ett årsverk hver i perioden 2022–2024

Det er nødvendig å øke kompetanse hos helsepersonell på forebyggende og helsefremmende arbeid og integrere dette ytterligere i helse- og omsorgstjenestene for å redusere helseforskjellene. Oppbygging av kompetansefond, der første innskudd er på 175 mill., gjør en slik kompetanseøkning mulig.

Mål 5 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Oslo skal oppleves som en god by å bo i for alle innbyggere. En manglende opplevelse av tilhørighet og fellesskap kan føre til ensomhet, manglende integrering og en svekket fysisk og psykisk helse. Fellesskap oppnås gjennom deltakelse i arbeidsliv, fritidstilbud og aktiviteter, gjennom gode bomiljø og samhold som skapes på institusjoner. Byrådet vil legge til rette for at alle kan oppleve å være del av et fellesskap og at alle opplever at de kan bidra inn i et fellesskap, uavhengig av hva som er den enkeltes utgangspunkt.

Et viktig tiltak for å gi eldre mulighet til å delta og bli inkludert i fellesskap er Ruter aldersvennlig transport (Rosa buss). Tilbudet er allerede etablert i bydelene Nordre Aker, Ullern, Vestre Aker, Sagene, Alna, Bjerke, Østensjø og deler av marka. I 2024 utvides tilbudet til Nordstrand og Søndre Nordstrand.

Bystyret har vedtatt at Oslo skal være universelt utformet innen 2030. Dette innebærer at byens parker skal være tilgjengelige gjennom belysningstiltak som bedrer forholdene for

blinde/svaksynte, oppgradering og utbedring av gangarealer for bedre fremkommelighet i parkene, tilgang på drikkevann, HC-toaletter og universell utforming av møteplasser og lekeplasser.

Mål 6 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Oslo kommune skal være en kunnskapsbasert, innovativ og datadrevet kommune. Tjenestene skal være brukervennlige og vi skal finne nye løsninger på samfunnsutfordringer. Dette skal skje i samarbeid med innbyggere, næringsliv, forskningsmiljø og offentlig og frivillig sektor.

For å nå disse målene har byrådet utarbeidet en egen strategi – Strategi for kunnskapsbasert utvikling, innovasjon og digital teknologi for Oslo kommune – som bystyret ga sin tilslutning til våren 2023. I årene fremover skal dette bidra til å forbedre tjenester til innbyggerne, forenkle hverdagen til ansatte og skape økt bærekraft i kommunen.

Utviklingsaktivitetene skal kobles tettere sammen med dagens tjenesteproduksjon og det vil bli lagt vekt på mer felles tjenesteutvikling for bydelene. En helhetlig tilnærming for IKT-arkitektur og teknologiutnyttelse for området vil være viktige grep.

For å lykkes med mer bærekraft i helse og omsorgstjenestene vil byrådet:

- Etablere et moderne og velfungerende responscenter for trygghetsalarmer for helse- og omsorgstjenestene
- Sikre at velferdsteknologi benyttes hensiktsmessig i tjenestene, gjennom rutineutvikling, kompetanseheving, bedre verktøy for oversikt og oppfølging for ansatte (dashbord) og mer systematiske vurderinger av nytte.
- Sørge for bedre kommunikasjon, informasjon og medvirkning med og for pasient og pårørende
- Effektivisere administrative prosesser relatert til søknad, selvbetjening og saksbehandling i helse og omsorgstjenestene, herunder videreutvikle digital søknad om helse og omsorgstjenester
- Sikre sømløs flyt av informasjon i helse- og omsorgstjenestene gjennom å skalere og videreutvikle både egenutviklede løsninger og sikre rask innføring av nasjonale fellesløsninger
- Pilotere løsninger for digitale nøkler
- Etablere felles dataplattform for digital hjemmeoppfølging med sykehusene i helsefellesskapet
- Legge til rette for kontinuerlige utviklingsprosesser

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	3 413 182	3 413 182	3 413 182	3 413 182
Vedtak forrige periode				
Effekter av nye digital bygg – lisens og garantikostnader (Sykehjemsetaten)	1 200	2 000	2 000	2 000
Styrking av mat og ernæringsfaglig kompetanse på langtidshjem (Sykehjemsetaten)	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Utvidet kunnskapsgrunnlag skolemat (Helseetaten)	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Økt netto husleie ny storbylegevakt (Helseetaten)	8 067	8 067	8 067	8 067
Bortfall kapitalkostnader Silurveien og Manglerudhjemmet (Sykehjemsetaten)	-6 400	-6 400	-6 400	-6 400
Doble husleiekostnader/overlapp driftsfunksjoner legevakten (Helseetaten)	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
Driftsmidler nye satsingsområder (Oslo Origo)	3 200	6 500	6 500	6 500
Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum (kap. 372)	8 000	8 000	8 000	8 000
Endring sentrale avsetninger (kap. 372)	11 094	11 094	11 094	11 094
Gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen (Helseetaten)	32 000	32 000	32 000	32 000
Heltid Lambertseterhjemmet (Sykehjemsetaten og kap. 372)	2 000	2 000	2 000	2 000
IKT kostnader ny Storbylegevakt (Helseetaten)	1 600	1 600	1 600	1 600
Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem (Sykehjemsetaten)	3 000	3 000	3 000	3 000
Rammekutt Helseetaten	-7 665	-10 597	-15 379	-15 379
Rammekutt Oslo Origo	-695	-1 695	-2 695	-2 695
Rammekutt sentrale avsetninger (kap. 372)	0	-916	-916	-916
Rammekutt Sykehjemsetaten	-2 041	-3 974	-7 757	-7 757
SiO psykisk helsehjelp (kap. 372)	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Styrking av informasjonssikkerhetsarbeidet (Oslo Origo)	1 200	2 400	2 400	2 400
Universell utforming – sektorovergripende tiltak (kap. 372)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Økt basistilskudd til fastleger (kap. 317)	21 400	21 400	21 400	21 400
Økte FDV-kostnader ny storbylegevakt (Helseetaten)	1 600	1 600	1 600	1 600
Sum Vedtak forrige periode	44 160	42 679	33 114	33 114
Vedtak forrige periode	44 160	42 679	33 114	33 114
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	3 457 342	3 455 861	3 446 296	3 446 296
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	168 205	168 205	168 205	168 205
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	168 205	168 205	168 205	168 205
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Demografikompensasjon psykososiale tjenester og legevakt (Helseetaten)	4 300	4 300	4 300	4 300
Demografikompensasjon tannhelse (Helseetaten)	3 800	3 800	3 800	3 800

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Kapitalkostnader sykehjem (Sykehjemsetaten og kap. 328)	-0	31 643	42 019	42 019
Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem (Sykehjemsetaten)	12 000	18 700	18 700	18 700
Ledige midler i Oslo Origo	-3 400	-3 400	-3 400	-3 400
Ny legevakt – driftsmidler (Helseetaten)	7 000	7 000	7 000	7 000
Prisjustering kapitalutgifter (Sykehjemsetaten)	6 930	6 930	6 930	6 930
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-17 974	-17 974	-17 974	-17 974
Samhandlingsmidler – flytting av midler fra Helseetaten	-800	-800	-800	-800
Tilbakeføring sykehjem til kommunal/ideell drift – restbevilgning (kap. 372)	-10 600	-10 600	-10 600	-10 600
Varig styrking Tannhelsetjenesten (Helseetaten)	48 200	48 200	48 200	48 200
Økte kostnader responscenter (Helseetaten)	0	18 000	18 000	18 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	49 456	105 799	116 175	116 175
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Mediebanken til Oslo Origo	200	200	200	200
Overføring av forvaltningsansvar for Min Side-komponenter til UKE (Oslo Origo)	-550	-550	-550	-550
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	-350	-350	-350	-350
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Helseetaten	0	0	-2 831	-12 172
Rammereduksjon Oslo Origo	0	0	-254	-1 090
Rammereduksjon sentrale avsetninger (kap. 372)	0	0	-244	-1 050
Rammereduksjon Sykehjemsetaten	0	0	-2 176	-9 358
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-5 505	-23 670
Spesifiserte rammeendringer				
Etablering av rusplasser i Sykehjemsetaten	8 000	8 000	8 000	8 000
Fire stillinger fysioterapi helsehus (Sykehjemsetaten)	4 000	4 000	4 000	4 000
Heltid Lambertseterhjemmet (Sykehjemsetaten)	4 000	4 000	4 000	4 000
Justering av midler til legespesialisering (Helseetaten)	-1 794	-1 794	-1 794	-1 794
Omorganisering av helsehus i Oslo (Sykehjemsetaten og bydelene)	58 000	58 000	58 000	58 000
Tiltak helsehus – helårsvirkning (Sykehjemsetaten, kap. 372 og kap. 308)	14 000	14 000	14 000	14 000
Økte rettigheter tannhelsebehandling (Helseetaten)	3 400	3 400	3 400	3 400
Sum Spesifiserte rammeendringer	89 606	89 606	89 606	89 606
Endringer	138 712	195 055	199 926	181 761
Ramme 2024-2027	3 764 259	3 819 121	3 814 427	3 796 262

Vedtak forrige periode

Effekter av nye digital bygg – lisens og garantikostnader (Sykehjemsetaten)

Nye digitale løsninger og innføring av velferdsteknologi gir lisenskostnader som er høyere enn for eldre og enklere systemer. Samtidig er det økte kostnader til reanskaffelse av sluttbrukerutstyr som har kortere levetid. Sykehjemstjenesten ble tilført 1,6 mill. varig i budsjett 2023 til dekning for disse merutgiftene. I 2024 tilføres etaten ytterligere 1,2 mill. årlig, og fra 2025 ytterligere 2 mill. årlig utover 2023-nivå.

Styrking av mat og ernæringsfaglig kompetanse på langtidshjem (Sykehjemsetaten)

Sykehjemsetaten ble styrket med 1,5 mill. i 2022 og 3 mill. i 2023 for å teste ut et ambulerende ernærings- og måltidsteam. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Utvidet kunnskapsgrunnlag skolemat (Helseetaten)

Det har vært behov for å innhente et mer representativt og bredere kunnskapsgrunnlag som en del av forberedelsene til innføring av skolemat. Prøveprosjektene varte til og med første halvår 2023. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Økt netto husleie ny storbylegevakt (Helseetaten)

Ny storbylegevakt settes i drift i fjerde kvartal 2023. Dette medfører økt netto husleie for etaten. Helårsvirkning er beregnet til 24,2 mill. Delårsvirkning ble innarbeidet med 16,133 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 8,067 mill. fra budsjett 2024.

Bortfall kapitalkostnader Silurveien og Manglerudhjemmet (Sykehjemsetaten)

Helårsvirkning av bortfall husleie når Manglerudhjemmet og deler av Silurveien sykehjem fraflyttes våren 2023.

Doble husleiekostnader/overlapp driftsfunksjoner legevakten (Helseetaten)

I budsjett 2023 ble Helseetaten tilført en engangsbevilgning på 22 mill. til dekning av dobbelt husleie i 8 mnd. og til dekning av utgifter til vakthold og enkelt renhold i perioden fra 1. mai og ut året. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Driftsmidler nye satsingsområder (Oslo Origo)

Det er igangsatt flere varige utviklingstiltak som medfører økt aktivitet i løpet av økonomiplanperioden. Dette gjelder blant annet Helsedata Oslo og satsing innen oppvekst.

Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum (kap. 372)

Bystyret har vedtatt at det skal etableres et døgnåpent legevakttilbud for sårbare grupper i sentrum, som skal åpne før flytting av dagens legevakt til ny storbylegevakt på Aker. Helårsvirkning er beregnet til 16 mill. Halvårsvirkning ble innarbeidet med 8 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 8 mill. årlig fra budsjett 2024.

Endring sentrale avsetninger (kap. 372)

Endringen gjelder helårsvirkning av merutgifter for sykehjem som tilbakeføres til ideell eller kommunal drift i 2023 og avsetning til utviklingstiltak i bydelene.

Gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen (Helseetaten)

Gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen ble innført fra høsten 2023. Helårsvirkning av tiltaket er beregnet til 82 mill. årlig fra 2024. Helseetaten er styrket med delårsvirkning av tiltaket i budsjett 2023.

Heltid Lambertseterhjemmet (Sykehjemsetaten og kap. 372)

I 2023 åpnet Lambertseterhjemmet med bare hele stillinger. Dette gir et årlig merbehov på 14 mill. som er finansiert med midler avsatt til formålet på kap. 308 og kap. 372. 8 mill. av merbehovet ble innarbeidet med varig virkning fra budsjett 2023.

IKT kostnader ny Storbylegevakt (Helseetaten)

Ny storbylegevakt settes i drift i fjerde kvartal 2023. Dette medfører økte IKT-kostnader. Helårsvirkning er beregnet til 4,35 mill. Delårsvirkning ble innarbeidet med 2,75 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 1,6 mill. fra budsjett 2024.

Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem (Sykehjemsetaten)

Nye sykehjem bygges med mindre boenheter. Dette er nasjonalt besluttet og er et vilkår for oppnå husbanktilskudd til nye sykehjem. Dette gir behov for flere ansatte på kveldsvakt. Sykehjemsetaten kompenseres for helårsvirkning av merutgiftene dette medfører for Lindeberghjemmet, Ellingsrudhjemmet, Dr. Ingrid's hage og Lambertseterhjemmet.

Rammekutt Helseetaten

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 7,665 mill. i 2024, 10,597 mill. i 2025 og 15,379 mill. årlig fra 2026.

Rammekutt Oslo Origo

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 0,695 mill. i 2024, 1,695 mill. i 2025 og 2,695 mill. årlig fra 2026.

Rammekutt sentrale avsetninger (kap. 372)

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 0,916 årlig fra 2025.

Rammekutt Sykehjemsetaten

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 2,041 mill. i 2024, 3,974 mill. i 2025 og 7,757 mill. årlig fra 2026.

SiO psykisk helsehjelp (kap. 372)

I budsjett 2023 ble det gitt en engangsbevilgning på 1,1 mill. til tilskudd til Studentsamskipnaden i Oslo – psykisk helsehjelp. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Styrking av informasjonssikkerhetsarbeidet (Oslo Origo)

Informasjonssikkerhetsarbeidet i Oslo Origo styrkes med 1,2 mill. i 2024 og 2,4 mill. årlig fra 2025.

Universell utforming – sektorovergripende tiltak (kap. 372)

Engangsbevilgning på 5 mill. i 2023 til sektorovergripende tiltak innen universell utforming trekkes ut fra 2024.

Økt basistilskudd til fastleger (kap. 317)

Helårseffekt av at basistilskuddet til fastlegeordningen ble økt 1. mai 2023. Delårsvirkning ble innarbeidet med 52,8 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 21,4 mill. fra budsjett 2024.

Økte FDV-kostnader ny storbylegevakt (Helseetaten)

Ny storbylegevakt settes i drift i fjerde kvartal 2023. Dette medfører økte FDV-kostnader. Helårsvirkning er beregnet til 4,8 mill. Delårsvirkning ble innarbeidet med 3,2 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 1,6 mill. fra budsjett 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Demografikompensasjon psykososiale tjenester og legevakt (Helseetaten)

Dette er behov for å innarbeide 4,3 mill. i demografikompensasjon for psykososiale tjenester og legevakt fra og med 2024.

Demografikompensasjon tannhelse (Helseetaten)

Demografikostnadene er fremskrevet for de lovpålagte og prioriterte pasientgruppene. Det er vekst i alle de fire eksisterende pasientgruppene (barn og ungdom 0–18 år, psykisk utviklingshemmede, eldre langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie, samt ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret). I tillegg til disse fire pasientgruppene er 21- og 22-åringer samt aldersgruppen 23- og 24 åringer tatt med i grunnlaget for demografikompensasjon i budsjettet for 2024. Dette medfører behov for å innarbeide 3,8 mill. i demografikompensasjon for tannhelsetjenesten fra og med 2024.

Kapitalkostnader sykehjem (Sykehjemsetaten og kap. 328)

Effekt for husleier av at Furuset hageby, Majorstuhjemmet og Tåsenhjemmet åpner i 2023/2024 og at Romsås sykehjem og Villa Enerhaugen fraflyttes i 2023/2024.

Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem (Sykehjemsetaten)

Nye sykehjem bygges med mindre boenheter. Dette er nasjonalt besluttet og er et vilkår for oppnå husbanktilskudd til nye sykehjem. Dette gir mer behov for flere ansatte på kveldsvakt. Sykehjemsetaten kompenseres for merutgiftene dette medfører for Furuset hageby, Majorstuhjemmet og Tåsenhjemmet.

Ledige midler i Oslo Origo

Uanvendte driftsmidler i Oslo Origo, 3,4 mill. årlig, trekkes ut av rammen fra budsjett 2024.

Ny legevakt – driftsmidler (Helseetaten)

Ved etablering av den nye legevakten på Aker samles legevaktfunksjoner og andre akuttfunksjoner under samme tak. Dette medfører behov for både endrede og nye tjenesteavtaler innenfor ikke-medisinske tjenester. Dette gjelder innenfor områdene renhold, sikkerhet, kantine, driftsteknikk, avfallshåndtering og portørtjenester. Større arealer kombinert med ny infrastruktur gjør at tjenesteomfanget øker. Dette medfører en samlet kostnadsøkning for Helseetaten på 7 mill. fra 2024.

Prisjustering kapitalutgifter (Sykehjemsetaten)

I budsjett 2023–2026 ble kapitalutgifter i Sykehjemsetaten prisjustert med for lav sats, noe som medførte at Sykehjemsetaten ble kompensert med 6,93 mill. mindre enn forutsatt. Dette er innarbeidet i revidert budsjett 2023 og i økonomiplanen for 2024–2027.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetansetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Samhandlingsmidler – flytting av midler fra Helseetaten

Det foretas en teknisk justering av hvor avsatte samhandlingsmidler til bruk i helsefellesskapet bør være forankret. Midlene flyttes fra Helseetaten til HEI.

Tilbakeføring sykehjem til kommunal/ideell drift – restbevilgning (kap. 372)

Restmidler av risikoavsetning for tilbakeføring av sykehjem til kommunal eller ideell drift tilføres avsetningen til heltidskultur på kap. 308.

Varig styrking Tannhelsetjenesten (Helseetaten)

I budsjettforlik på Stortinget om statsbudsjett 2023 er kommunesektoren styrket varig med 280 mill. for å kunne finansiere et subsidiert tannhelsetilbud til 23- og 24-åringer. Oslo kommune tildeles 48,2 mill. fra og med 2023. I 2022 ble det innført en tilsvarende ordning for 21- og 22-åringene. Midlene er øremerket formålet.

Økte kostnader responscenter (Helseetaten)

Helseetaten tilføres midler fra 2025 for å etablere kommunal drift av responstjeneste for trygghetsalarmer

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Mediebanken til Oslo Origo

Mediebanken er et sentralt lagringssystem for digitale bilder og multimediainnhold som brukes av ansatte i Oslo kommune for enkel deling av materiale i kommunikasjonsarbeidet. Forvaltning av løsningen ligger hos Oslo Origo, mens midler for oppgaven ligger hos BLK. Fra 2024 overføres midlene fra BLK til Oslo Origo.

Overføring av forvaltningsansvar for Min Side-komponenter til UKE (Oslo Origo)

Enkelte komponenter i Min Side ivaretas videre og blir forvaltet av Utviklings- kompetansetaten. Dette berører Innkrevingssetaten, Næringsetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Plan- og bygningsetaten og Utviklings- og kompetansetaten. Derfor flyttes 0,55 mill. fra kap. 121 Oslo Origo til kap. 125 fra og med 2023.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Helseetaten

Det er innarbeidet et rammekutt på 2,8 i 2026 og 12,2 i 2027. Samlet rammekutt for etaten er 7,665 mill. i 2024 økende til 27,551 mill. i 2027.

Rammereduksjon Oslo Origo

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,3 i 2026 og 1,1 i 2027. Samlet rammekutt for etaten er 0,695 mill. i 2024 økende til 3,785 mill. i 2027.

Rammereduksjon sentrale avsetninger (kap. 372)

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,2 i 2026 og 1,1 i 2027. Samlet rammekutt på kapitlet er 0,916 mill. i 2025, 1,16 mill. i 2026 og 1,966 mill. i 2027.

Rammereduksjon Sykehjemsetaten

Det er innarbeidet et rammekutt på 2,2 i 2026 og 9,4 i 2027. Samlet rammekutt for etaten er 2,041 mill. i 2024 økende til 17,115 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Etablering av rusplasser i Sykehjemsetaten

Syv plasser ved Stovnerskoghjemmet gjøres om til langtidsplasser med tilbud om heldøgns pleie- og omsorg for mennesker med langvarig rusproblematikk som har helseproblemer og aldersrelaterte sykdommer. Drift av slike forsterkede plasser gir et årlig merbehov på 5,5 mill. I tillegg er det behov for å opprette en fast fagstilling rus og å styrke lege- og fysioterapitjenesten med henholdsvis 0,4 og 0,6 årsverk. Dette gir et samlet merbehov på 4 mill. i 2023 og 8 mill. årlig fra 2024.

Fire stillinger fysioterapi helsehus (Sykehjemsetaten)

Sykehjemsetaten tilføres midler til finansiering av én fysioterapistilling ved hvert av de fire helsehusene.

Heltid Lambertseterhjemmet (Sykehjemsetaten)

I 2023 åpnet Lambertseterhjemmet med bare hele og faste stillinger. Dette gir et årlig merbehov på 14 mill. som er finansiert med midler avsatt til formålet på kap. 308 og kap. 372. 8 mill. av merbehovet ble innarbeidet med varig virkning fra budsjett 2023.

Justering av midler til legespesialisering (Helseetaten)

Oslo kommune har i dag avtale med Statsforvalter om 27 LIS1 plasser, hvorav fire plasser har et forhøyet lønnstilskudd fra Helsedirektoratet utover grunntilskuddet.

Statsforvalter har bedt kommunen om å opprette to ekstra LIS1-stillinger og gitt varsel om pålegg.

Bydelene overfører tilskudd til LIS1 (tidligere leger i turnus). Det er behov for å økte den ordinære tildelingen til 27 LIS1 plasser, samt å finansiere ytterligere to ekstra plasser med forhøyet lønnstilskudd. Samlede merutgifter fra og med 2024 er 1,794 mill. og dekkes ved å redusere avsetningen til LIS3 plasser i Helseetaten.

Omorganisering av helsehus i Oslo (Sykehjemsetaten og bydelene)

Byrådssak 60/2023 om omorganisering av helsehus i Oslo ble behandlet i bystyret 19.04.23. I saken ble det foreslått tiltak for å tilpasse og forbedre tjenestene til de som trenger opphold ved helsehus:

6. Innføring av spesialisering på hvert helsehus, med egne avdelinger for rehabilitering, avklaring og skjerming

7. Styrking av mottaksfunksjonen ved hvert helsehus, med deltakelse fra bydelene
8. Økt bemanning kveld på Ullern og Solfjellshøgda
9. Oppretting av avlastningsplasser på Madserudhjemmet

Budsjettbehovet for å gjennomføre disse endringene er beregnet til 62 mill. årlig fra 2024, hvorav 58 mill. fordeles til Sykehjemsetaten og 4 mill. til bydelene for mottaksteam.

Tiltak helsehus – helårsvirkning (Sykehjemsetaten, kap. 372 og kap. 308)

I byrådets sak 4/23 ble helsehusene styrket for å ansette fast servicemedarbeider/måltidsvert i alle avdelinger i helsehusene, besøksvert/resepsjonsmedarbeider på ettermiddag/kveld i hvert helsehus og styrking av legetjenesten på helsehusene med til sammen to årsverk. Helårsvirkning av tiltaket er 20 mill. Tiltaket er finansiert med 6 mill. fra kap. 372 og 14 mill. fra kap. 308.

Økte rettigheter tannhelsebehandling (Helseetaten)

I forliket på Stortinget om revidert nasjonalbudsjett 2023 var det enighet om følgende verbaler:

- Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter med psykiske helseplager som faller inn under tannhelsetjenesteloven § 1-3 første ledd bokstav c, beholder tilbudet fra tannhelsetjenesten i fylkeskommunene i inntil 6 måneder etter at pasienten er utskrevet, friskmeldt eller overført til oppfølging i ACT/FACT-team eller liknende.
- Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter med psykiske helseplager som etter forskrift om stønad til dekning av utgifter til tannbehandling § 1 pkt. 14 har rett til stønad til tannbehandling, beholder rettighetene i 6 måneder etter at de sterkt nedsatte evnene til egenomsorg er gjenopprettet.

Kommunene får økning i frie inntekter fra 2024 som følge av dette, og Oslos andel utgjør 3,4 mill. Midlene tilføres Helseetaten som har ansvar for tannhelsetjenesten.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Helseetaten (HEI)				
314 - Helseetaten (HEI)	Helseetaten - inventar og utstyr	7 500	7 500	7 500	7 500
314 - Helseetaten (HEI)	IKT storbylegevakt HEL	2 500	2 500	0	0
314 - Helseetaten (HEI)	Tannklinikplan - Inventar og utstyr nye klinikker	63 934	20 141	-0	0
	Sum Helseetaten (HEI)	73 934	30 141	7 500	7 500
	Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)				
372 - Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	Inventar og utstyr Omsorg +	4 000	8 000	8 000	8 000
372 - Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	Velferdsteknologi	35 300	35 300	35 300	35 300
	Sum Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	39 300	43 300	43 300	43 300
	Sykehjemsetaten (HEI)				
313 - Sykehjemsetaten (HEI)	Inventar og utstyr sykehjem	28 125	28 125	10 000	10 000
	Sum Sykehjemsetaten (HEI)	28 125	28 125	10 000	10 000
	Oslo Origo (HEI)				
121 - Oslo Origo (HEI)	ORIGO - Digitalisering	154 900	302 400	100 000	100 000
	Sum Oslo Origo (HEI)	154 900	302 400	100 000	100 000

Helseetaten - inventar og utstyr

Avsetningen dekker investeringer til løpende utskiftning av utrangert inventar og utstyr.

IKT storbylegevakt HEL

Avsetninger knyttet til IKT-kostnader ved den nye storbylegevakten.

Inventar og utstyr Omsorg +

Avsetning av midler til inventar og utstyr til private og kommunale Omsorg+.

Inventar og utstyr sykehjem

Avsatt beløp gjelder inventar og pasientrettet utstyr i langtidshjem og helsehus.

ORIGO - Digitalisering

Midlene brukes til eksisterende og nye prioriterte digitaliseringssatsinger som gjennomføres i regi av Oslo Origo. De viktigste satsingene er knyttet til bedre tjenester innen helse, bedre tjenester for eldre, familier med barn samt frivillighet og meråpen by.

Tannklinikkplan - Inventar og utstyr nye klinikker

Det etableres en ny tannklinikk på Grorud som erstatter Romsås tannklinikk to år tidligere enn forutsatt i økonomiplanen for 23-26.

Velferdsteknologi

Avsetning av midler til velferdsteknologi (digitalisering og IKT-infrastruktur).

FO1 Administrasjon og fellestjenester

Tabell: Driftsbudsjett - FO1 Administrasjon og fellestjenester (Beløp i 1000 kr)

Artsgruppe		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Forslag 2024
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		173 228	123 885
	Sum utgifter		173 228	123 885
	Netto utgifter	369 139	173 228	123 885

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2023 vises til vedlegg 3 i Dok.3/24.

Ansvarsområde

Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester er rendyrket til administrasjon, fellestjenester og enkelte nærmiljøoppgaver.

Følgende nærmiljøoppgaver sorterer under Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester: Plan- og byggesaksbehandling, eierseksjonering, boligbygging og fysiske bomiljøtiltak, kommunal næringsvirksomhet, naturforvaltning og friluftsliv, rekreasjon i tettsted, kulturminneforvaltning, kunstformidling, idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg, kulturaktiviteter og kulturbygg.

Driftsbudsjett

Budsjettendringene under Funksjonsområde 1 er omtalt under bydelene.

FO3 Helse og omsorg

Tabell: Driftsbudsjett - FO3 Helse og omsorg (bydelsfordelt) (Beløp i 1000 kr)

		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Forslag 2024
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		12 451 786	13 221 895
	Sum utgifter		12 451 786	13 221 895
	Netto utgifter	12 636 428	12 451 786	13 221 895

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2023 vises til vedlegg 3 i Dok.3/23.

1 Ansvarsområde

Helse- og omsorgstjenestene i bydelene omfatter disse tilbudene:

- folkehelse
- miljørettet helsevern
- smittevern
- fastlegetjenester
- aktivisering og servicetilbud
- psykisk helsetjenester
- habilitering- og rehabilitering
- helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende inkludert samlokaliserte boliger

Tilbudet og tjenestene er uavhengig av alder, diagnose og funksjonsnivå.

Helse- og omsorgstjenestene skal legge til rette for at flere skal kunne leve selvstendige og aktive liv, utsette behovet for mer omfattende helse- og omsorgstjenester, samt tilby tjenester av god kvalitet når det er nødvendig.

2 Situasjonsbeskrivelse

Helsetilstanden til Oslos befolkning er i hovedsak svært god. Oslo er en mangfoldig by, og helsetilstanden i befolkningen varierer med sosial og økonomisk bakgrunn. Forekomsten av sykdommer øker med alderen, men de fleste innbyggere klarer seg selv i mange år. Samtidig som levealderen har økt, har eldre også fått flere friske leveår og antall år med alvorlig sykdom på slutten av livet er gått noe ned.

Det er stor sosial ulikhet i Oslo. Det er godt dokumentert at det er klare og systematiske sammenhenger mellom sosioøkonomiske faktorer og fysisk og psykisk helse. Nabobydeler og delbydeler kan være ulike både i befolknings- og alderssammensetting, sosioøkonomiske kjennetegn og boligtype. Helhetlig folkehelsearbeid med virkningsfulle tiltak er sentralt for å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling. Folkehelsestrategi for Oslo 2023–2030 fremhever hovedgrep,

nyttige arbeidsmåter og innsatsområder med mål om å redusere forskjeller i innbyggernes helse og livskvalitet.

Bydelenes tjenester påvirkes ved alvorlige hendelser og beredskapssituasjoner. Sikker og god beredskaps- og krisehåndtering er derfor viktig. Beredskapsarbeid og evne til krisehåndtering under pandemien er evaluert med tanke på læring og forbedring. Denne viser blant annet behov for en fremtidig robust smittevern- og psykososial beredskap.

Oslo har en god og variert legetjeneste som utfordres av økende krav til å yte flere oppgaver og å tilby mer omfattende helsehjelp. Bydelene skal sikre at innbyggerne har tilgang til legetjenester og fastleger, med kompetanse og kapasitet til å gi god og helhetlig helsehjelp. Det tilstrebes å utjevne systematiske forskjeller i legetilbudene. Alle bydeler skal ha lokale planer for allmennlegetjenesten. Revisjon av sentral legeplan for Oslo er påbegynt og legger til grunn nasjonale føringer for hvordan kommunen skal lede, utvikle og forbedre allmennlegetjenestene.

Helsefellesskap Oslo er etablert mellom kommunen og byens sykehus og involverer helse- og omsorgstjenestene på alle nivåer. Formålet er en tydelig samarbeidsstruktur, felles planlegging og bedre og forpliktende beslutningsprosesser. Helsefellesskapets porteføljeplan 2023–2026 beskriver prioriterte innsatsområder for eksempel skrøpelige eldre, digital samhandling og psykisk helse.

Ungdataundersøkelsen *Ung i Oslo 2023* viser at mange sliter med hverdagen. Imidlertid øker trivselen, og færre opplever ensomhet og psykiske plager. Undersøkelsen viser en nedgang i andel som strever med psykiske plager fra 2021 til 2023. *En psykt bra by – Strategi for psykisk helse i Oslo* gir føringer for hvordan utviklingen innen psykisk helse skal møtes.

Sosial støtte, mestring, deltakelse og tilhørighet er viktig for at innbyggere skal oppnå god psykisk helse og livskvalitet. Flere lavterskel behandlingstilbud for psykisk helse er de senere år blitt styrket. Det er viktig at bydelene fortsetter å prioritere lavterskeltilbud som friskliv og selvhjelpstilbud til innbyggerne. *Handlingsplan mot selvmord og selvskading i Oslo 2023–2027* gjelder for hele livsløpet og vektlegger åpenhet, kompetanse og samarbeid i innsatsen for å nå målene.

Personer med funksjonsnedsettelser skal motta likeverdige og koordinerte tjenester, uavhengig av alder og bydelstilhørighet. FN-konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal ligge til grunn for bydelenes tjenesteutvikling. Velferdsetaten samarbeider med bydelene om kvalitetsgjennomgang i samlokaliserte boliger til personer med utviklingshemming. Dette vil gi grunnlag for kontinuerlig forbedring av tjenestene.

Bydelene har ansvar for universell utforming i alt de gjør og tjenestene de har ansvar for. En sektorovergripende handlingsplan for universell utforming ferdigstilles i 2023.

Det er avdekket forskjeller i bydelenes praktisering og tildeling av Brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Bystyret behandlet sak om BPA i august 2023. Denne gir føringer for å sikre større grad av likebehandling slik at de som trenger kommunens tjenester skal få likeverdige og kvalitativt gode tjenester, uavhengig av hvor de bor i byen.

Befolkningsprognosene viser stor vekst i eldrebefolkningen frem mot 2050. Gruppen eldre 80 år og over er beregnet til å øke fra ca. 22 000 i 2023 til ca. 53 000 i 2050. Flere eldre vil gi økt

behov for alle typer helse- og omsorgstjenester, og det ventes at antall innbyggere med kognitiv svikt og demenssykdommer vil øke. Demensplan for Oslo *Forglem meg ei* skal bidra og legge til rette for en demensvennlig by med bærekraftige og forutsigbare tilbud – til både dem som er rammet og deres pårørende.

Forebyggende tiltak, rehabilitering og tilgang på velferds- og trygghetsskapende teknologi, bidrar til økt selvstendighet og til å utsette behov for mer omfattende helse- og omsorgstjenester. Aktivitetstid bidrar til at eldre kan være mer aktive og oppleve større frihet i hverdagen.

Aldersvennlig Oslo, som følges opp i bydelene, bidrar til eldre kan bo trygt hjemme. Sosiale møteplasser i nærmiljøet, seniorsentre og aldersvennlig transport bidrar til at flere kan leve gode sosiale liv. Innbyggerinvolvering er viktig, og det er behov for ytterligere innsikt i hvilke forventninger eldre har til fremtidens omsorgstjenester. Dialog med eldre med minoritetsbakgrunn om hvordan de kan inkluderes i utvikling av tjenester og tilbud inngår i dette.

Ruter Aldersvennlig transport (rosa busser) bidrar til at eldre kan delta og bli inkludert i fellesskapet. Dette er nå et tilbud i bydelene Nordre Aker, Sagene, Vestre Aker, Ullern, Bjerke, Alna, Østensjø og deler av Marka. Det er pr. juli 2023 gjennomført 293 146 turer og 6 952 unike kunder har benyttet seg av tilbudet siden oppstart i 2017. Eldste bruker av transporten er 102 år. Høsten 2024 utvides tilbudet til bydelene Nordstrand og Søndre Nordstrand.

Temaplan for helhetlig rehabilitering til voksne og eldre i Oslo (2023–2033) ble vedtatt i bystyret våren 2023. Denne beskriver satsinger som vil bidra til mer likeverdige, helhetlige og sammenhengende rehabiliteringstjenester av god kvalitet. Felles forståelse av fagområdet på tvers av sektorer og virksomheter vil bli vektlagt.

Bydelene er styrket med ett årsverk hver til klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten. Ernæringsstatus blant eldre hjemmeboende kartlegges og følges opp for å redusere risiko for underernæring. Overordnet strategi for ernæringsarbeid i helse- og omsorgstjenestene i hjemmet gir retning for lokale og sentrale ernærings tiltak i kommunen. God munnhelse er vesentlig både for matinntak og god helse. Gjennom prosjekt for å bedre munnhelsen til hjemmeboende eldre vil Tannhelsetjenesten og bydeler etablere bedre samarbeidsrutiner rundt brukere med rett til gratis tannhelsetilbud.

Bydelene har ansvar for å tilrettelegge for god lindrende behandling og omsorg for personer som ønsker å tilbringe sin siste tid hjemme. Samtidig skal de som trenger institusjonsplass og avlastning få det.

Helse- og omsorgsmessige behov for hjemmeboende som har nytte av helsehusplass er svært ulikt. I 2023 har bystyret vedtatt en omorganisering av helsehusene i Oslo som skal bidra til at hjemmeboende får riktig plass ut fra sine behov. Bydelene og Sykehjemsetaten samarbeider om omorganiseringen.

Digitale tjenester og trygghetsskapende teknologi bidrar til at flere kan bo hjemme lenger. Det er derfor innført ulike typer teknologstøtte som medisindispensere, trygghetsalarmer, GPS, og digital hjemmeoppfølging. Det er i tillegg innført et en ny løsning (ELISE) som gir ansatte bedre oversikt over behov og planer, og sikrer informasjonsdeling mellom tjenestene knyttet til pasientoverganger. Med økt bruk av velferdsteknologi er det behov for bedre tilpasset

systemstøtte for bydelene, slik at oppfølging av innbygger blir helhetlig. Det er derfor behov for å videreutvikle responstjenesten for trygghetsalarmer. Helseetaten får ansvar for å sikre denne utviklingen i samarbeid med bydelene. Se nærmere omtale under Helseetaten.

Bydelenes etterspørsel etter langtidsplasser i sykehjem går ned. Når eldre har egnede og tilpassende boliger, kan de bo trygt hjemme også med store hjelpebehov. Fleksible boligløsninger, som Omsorg+, gjør det mulig for eldre å bli boende i samme bolig selv om hjelpebehovet endrer seg. I løpet av planperioden åpner Kjelsåsveien Omsorg+ med 78 leiligheter.

Den nylig vedtatte strategiske rekrutterings- og kompetanseplanen for bærekraftige helse- og omsorgstjenester vektlegger at kompetansen hos allerede ansatte medarbeidere skal brukes på en best mulig måte. I revidert budsjett 2023 er det bevilget 175 mill. til et kompetansefond som gjør det mulig å gi ansatte kompetanseløft gjennom formell utdanning, sertifisering og kompetansehevede tiltak. Hvordan fondet skal benyttes drøftes med bydeler, etater, fagorganisasjoner og utdanningssteder.

For å sikre at nyansatte i hjemmetjenestene raskt skal bli integrert på sin nye arbeidsplass er det utviklet og etablert et felles digitalt opplæringsprogram og ledelsesverktøy (Onboarding).

Hele og faste stillinger gir bedre kvalitet for brukerne og større trygghet for ansatte. For å bidra til at flere får hele og faste stillinger, blir en sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren pilotert i 2023 og satt i ordinær drift i 2024. Ressurspoolen er lokalisert til Sykehjemsetaten, og bydelene deltar i opprettelsen og organiseringen av ressurspoolen.

Tillitsbasert styring og ledelse er et bærende prinsipp for helse- og omsorgstjenestene. Et digitalt e-læringsprogram om tillitsbasert styring og ledelse, rettet mot medarbeider og ledere i tjenestene, er under utvikling i samarbeid med virksomhetene. Byrådssaken om evaluering av tillitsmodellen i hjemmetjenesten legges til grunn for videreutviklingen av tillitsbasert styring og ledelse i sektoren.

Utvikling i nøkkeltall:

Oslo kommune deltar i nettverk som består av de største kommunene i Norge: Bergen, Bærum, Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Trondheim, Tromsø og Oslo. Nøkkeltallene nedenfor viser utviklingen i Oslo og i ASSS-kommunene de tre siste årene.

Indikatorer for kommunehelse

Indikatorer for kommunehelse	Oslo 2020	Oslo 2021	Oslo 2022	ASSS 2020	ASSS 2021	ASSS 2022
Årsverk fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere	8,8	8,8	8,8	9	9,1	9
Årsverk ergoterapeuter pr. 10 000 innbyggere	5,2	5	5,1	5,3	5,7	5,6
Årsverk leger pr. 10 000 innbyggere	9,7	10,1	10	10,5	10,8	11,2
Netto driftsutgifter pr. innbygger til kommunehelsetjenesten (1 000 kr.)	2,5	4,4	3,2	2,5	3,6	3,3
Reservekapasitet fastleger	105	104	103	102	100	100

Det er en betydelig utgiftsvekst og dermed økning i netto driftsutgifter pr. innbygger til kommunehelsetjenesten i 2021. Dette skyldes merutgifter under koronapandemien. Utgiftsveksten er høyere i Oslo enn gjennomsnittet for ASSS, og dette reflekterer den høye

smittebelastningen i Oslo sammenlignet med resten av landet. Resultatet for 2022 viser en nedgang i utgifter etter toppåret i 2021.

Indikatorer for omsorgstjenester

Indikatorer for pleie og omsorg	Oslo 2020	Oslo 2021	Oslo 2022	ASSS 2020	ASSS 2021	ASSS 2022
Andel av innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester (%)	26,1	25,7	25	25,9	25,7	24,9
Andel av innbyggere 80 år og eldre som har i langtidsopphold i institusjon	11,9	11,3	10,8	10,7	10,5	10
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 0-66 år pr bruker 0-66 år (i 1 000 kr.)	577	659	727	463	510	556
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år+ pr. bruker 67 år+ (i 1 000 kr)	143	160	183	158	166	174

Felles for Oslo og ASSS er en noe økende andel innbyggere 80 år og over som klarer seg uten omsorgstjenester. Utbygging av Omsorg+ boliger, styrking av rehabiliteringstjenester, tilbud om aktivitetsfremmende tiltak og teknologisk utvikling bidrar til økt mestring og selvhjulpenhet for hjemmeboende eldre i Oslo.

Andelen av innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester eller langtidsopphold i institusjon går ned. Samtidig skjer en vridning fra institusjon til hjemmetjenester. Innenfor hjemmetjenestene øker omfanget av helsetjenester i hjemmet, mens praktisk bistand til daglige gjøremål er redusert over tid.

Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker 0–66 år er høyere i Oslo enn gjennomsnittet for ASSS. Oslo tildeler flere timer pr. uke til aldersgruppen enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene.

For hjemmetjenestemottakere 67 år og over var netto driftsutgifter pr. mottager høyere enn ASSS snittet i 2022, men gjennomsnittlig antall timer pr. mottager var likevel noe lavere enn ASSS snittet.

Driftsbudsjett

Budsjettendringene som gjelder helse og omsorgstjenestene i bydel er omtalt under bydelene.

Tilskuddsmidler

Det vises til forslag til tilskuddsmidler i bydelssektoren

Verbalvedtak

Byrådet foreslår følgende verbalvedtak:

Omsorg+ – oppgjørsordning mellom bydelene

For innflyttere til Omsorg+ har opprinnelig bostedsbydel varig økonomisk ansvar for helse- og omsorgstjenester og ansvar for å dekke andel av husleie og fellesutgifter så lenge vedkommende bor i Omsorg+.

Nytt prinsipp for oppgjørsordning mellom bydelene får virkning for innflytting av beboere til Omsorg+ fra og med 01.01.2024. Dette er samme prinsipp som gjelder for bydelenes kjøp av institusjonsplasser.

Fagdekning hjemmesykepleie

For helsetjenester i hjemmet som hjemmesykepleie skal andel personell i brukerrettede tjenester som er autorisert helsepersonell gjennomsnittlig være minimum 85 %.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler kap. 308 - tall i 2024-kroneverdi:

Prosjektnummer	Prosjektnavn	<i>Beløp i 1 000</i>
Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester (FO1)		
230802	Oppfølging av - og prosjekter i bydeler	2 500
230803	Utviklingstiltak bydelene	2 500
230804	Digitalisering	7 000
	Ufordelt avsetning	356
Funksjonsområde 3 Helse og omsorg (FO3)		
230808	Folkehelsetiltak	5 500
230810	Ruter aldersvennlig transport	39 000
230811	Trygg og mangfoldig eldreomsorg	3 000
230812	Heltidskultur	12 000
230816	Terapibad, drift	5 000

Oppført beløp er årets bevilgning til tiltakene/prosjektene, prisjustert og omregnet til 2024-prisnivå. Midlene forutsettes brukt i 2024. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

I tillegg har sektoren øremerkede midler på kap. 313 Sykehjemsetaten, kap. 314 Helseetaten og på kap. 372 Byomfattende - avsetninger helse, og eldre og innbyggertjenester. Vi viser til oppstillingen under disse kapitlene.

Oslo Origo (HEI)

Ansvarsområde

Oslo kommune har etablert Oslo Origo for å gjøre kommunens tjenester enklere og mer tilgjengelig for innbyggerne og næringslivet i Oslo gjennom å utvikle gode, digitale løsninger for å realisere kommunens visjon for digital transformasjon – *Historien om Tim*.

Oslo Origo skal jobbe med virksomheter i kommunen og bydeler for å sikre raskere og gode endringsprosesser for arbeidet med bedre bruk av data og digital teknologi i tjenestene våre. Origo bistår bydeler og etater med spisskompetanse på teknologi, tjenstedesign, organisasjonsutvikling, personvern og informasjonssikkerhet og digital tjenesteutvikling. Sammen med blant annet Helseetaten og Utviklings- og kompetanseetaten skal Oslo Origo bidra til bedre kompetanse om bruk av data og digital teknologi, og ha ansvar for kommunens verktøykasse for beste praksis i tjenesteutviklingen. Oslo Origo er, sammen med Helseetaten, sentrale rådgivere for kommunen innen bruken av digital teknologi, transformasjon og endringsprosesser.

Sammen med Helseetaten har Oslo Origo ansvar for å utvikle infrastruktur for tillitsbasert datadeling mellom helsepersonell og tjenester i helsefellesskapet.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo Origo skal bidra til å forenkle og forbedre kommunens tjenester for innbyggerne, samt arbeidsprosessene for de ansatte. Origo har fått i oppdrag å etablere satsinger både innenfor og på tvers av sektorer for å nå dette målet. I samarbeid med andre av kommunens virksomheter er det etablert satsinger innenfor viktige områder som helse, helse og mestring, oppvekst og frivillighet.

Helsedata i Oslo er en felles satsing mellom Helseetaten og Oslo Origo. Ambisjonen er å etablere et økosystem for samhandling for Oslo kommunes helsetjenester. Helseinformasjon skal deles og gjenbrukes på en mer effektiv og sikker måte mellom tjenestene og med innbygger. For å gi gode helsetjenester til innbyggerne og sikre bærekraft i helsetjenestene våre, skal økosystemet legges til rette for et godt samspill mellom leverandørmarked og helsefellesskapet i Oslo.

Første steg i dette arbeidet har vært å jobbe tett opp mot Oslo storbylegevakt-prosjektet knyttet til etableringen av den nye storbylegevakten på Aker. Den nye storbylegevakta skal tilby et sammenhengende og sømløst akuttmedisinsk tjenestetilbud fra både Oslo universitetssykehus og Oslo kommune. Dette forutsetter gode digitale løsninger som snakker sammen. Helsedata i Oslo lager noen av de digitale løsningene som kreves på den nye legevakten. Helsedata i Oslo er fremdeles i en tidlig fase, men kommunen har også ambisjoner for nasjonale nyttevirkninger av arbeidet.

Det vil fortsatt være behov for videreutvikling etter at ny legevakt er åpnet, og nye satsingsområder vil etableres tidlig i 2024.

Sammen med bydelene i Oslo jobber Origo for å bidra til at eldre har mulighet til å ivareta god helse og mestring slik at flere trygt kan bo hjemme lenger. Dette gjøres blant annet gjennom å forbedre tilgangen til forebyggende lavterskeltjenester og bidra til bedre kartlegging av behovene til innbyggerne gjennom digitale løsninger.

Origo jobber med å forbedre søknadsprosessene innen barnehage, og bidrar til å forenkle søknadsprosessen for støtteordninger for økonomisk utsatte familier, og til å gi en bedre og mer personlig tilpasset søknadsprosess for barnehageplass.

Origo jobber med å utvikle digitale løsninger som bidrar til å legge bedre til rette for at frivilligheten i Oslo skal få bedre oversikt over, og tilgang til, kommunens lokaler. Etaten utvikler også digitale løsninger som bidrar til økt tilgjengelighet av kommunens tjenester og understøtter målet om meråpne innbyggertjenester.

Origo har også ansvar for utvikling og forvaltning av kommunens skjemaer. Origo har utviklet Skjema Studio, en digital løsning som gjør det mulig for kommunens virksomheter å raskt etablere nye og forvalte eksisterende skjemaer. I tillegg til videreutvikling av Skjema Studio-løsningen, skal satsingen bidra til å gjøre kommunens virksomheter selvstendige og selvbetjente i utvikling og forvaltning av egne digitale skjemaer.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Etablere og videreføre samarbeid med utvalgte sektorer for å bygge opp tjenestenære digitale miljøer					
	Gjennom satsingen rundt "Helsedata i Oslo" skal Origo jobbe sammen med tjenestesiden for å sikre at helseinformasjon kan deles og gjenbrukes på en mer effektiv og sikker måte mellom tjenestene og med innbygger					
6. Digitale tjenester er innbyggerorienterte	Jobbe helhetlig med viktige brukerreiser for å sikre at innbyggerbehov blir forstått og kan danne utgangspunkt for utvikling					
	Forsterke kommunens interne miljø og kompetanse innen utvikling av digitale løsninger og utforming av teknologi for innbyggertjenester					
Resultatindikator Oslo Origo, kap. 121	Resultatindikator Oslo Origo	Innbyggertilfredshet målt med sentrale digitale innbyggertjenester utviklet av Origo	86	87	>80	>90

Forklaring til resultatindikatorer

Målt innbyggertilfredshet de to siste årene er høy. Dette indikerer at de målte produktene og tjenestene møter innbyggernes behov på en god måte. Med bakgrunn i dette gode resultatet, settes ambisjonsnivået til 90 % for 2024.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	120 477	120 477	120 477	120 477
Vedtak forrige periode				
Driftsmidler nye satsingsområder (Oslo Origo)	3 200	6 500	6 500	6 500
Rammekutt Oslo Origo	-695	-1 695	-2 695	-2 695
Styrking av informasjonssikkerhetsarbeidet (Oslo Origo)	1 200	2 400	2 400	2 400
Sum Vedtak forrige periode	3 705	7 205	6 205	6 205
Vedtak forrige periode	3 705	7 205	6 205	6 205
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	124 182	127 682	126 682	126 682
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 775	4 775	4 775	4 775
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 775	4 775	4 775	4 775
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Ledige midler i Oslo Origo	-3 400	-3 400	-3 400	-3 400
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-387	-387	-387	-387
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-3 787	-3 787	-3 787	-3 787
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Mediebanken til Oslo Origo	200	200	200	200
Overføring av forvaltningsansvar for Min Side-komponenter til UKE (Oslo Origo)	-550	-550	-550	-550
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	-350	-350	-350	-350
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Oslo Origo	0	0	-254	-1 090
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-254	-1 090
Endringer	-4 137	-4 137	-4 391	-5 227
Ramme 2024-2027	124 820	128 320	127 066	126 230

Vedtak forrige periode

Driftsmidler nye satsingsområder (Oslo Origo)

Det er igangsatt flere varige utviklingstiltak som medfører økt aktivitet i løpet av økonomiplanperioden. Dette gjelder blant annet Helsedata Oslo og satsing innen oppvekst.

Rammekutt Oslo Origo

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 0,695 mill. i 2024, 1,695 mill. i 2025 og 2,695 mill. årlig fra 2026.

Styrking av informasjonssikkerhetsarbeidet (Oslo Origo)

Informasjonssikkerhetsarbeidet i Oslo Origo styrkes med 1,2 mill. i 2024 og 2,4 mill. årlig fra 2025.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Ledige midler i Oslo Origo

Uanvendte driftsmidler i Oslo Origo, 3,4 mill. årlig, trekkes ut av rammen fra budsjett 2024.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjettrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Mediebanken til Oslo Origo

Mediebanken er et sentralt lagringssystem for digitale bilder og multimediaminnhold som brukes av ansatte i Oslo kommune for enkel deling av materiale i kommunikasjonsarbeidet. Forvaltning av løsningen ligger hos Oslo Origo, mens midler for oppgaven ligger hos BLK. Fra 2024 overføres midlene fra BLK til Oslo Origo.

Overføring av forvaltningsansvar for Min Side-komponenter til UKE (Oslo Origo)

Enkelte komponenter i Min Side ivaretas videre og blir forvaltet av Utviklings- kompetanseetaten. Dette berører Innkrevingsetaten, Næringsetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Plan- og bygningsetaten og Utviklings- og kompetanseetaten. Derfor flyttes 0,55 mill. fra kap. 121 Oslo Origo til kap. 125 fra og med 2023.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Oslo Origo

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,3 i 2026 og 1,1 i 2027. Samlet rammekutt for etaten er 0,695 mill. i 2024 økende til 3,785 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	75 062	77 484	84 352
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	26 925	42 993	40 468
Overføringsutgifter	5 408	0	0
Finansutgifter	61 541	0	0
Sum Driftsutgifter	168 937	120 477	124 820
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-572	0	0
Refusjoner	-6 362	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-61 539	0	0
Sum Driftsinntekter	-68 473	0	0
Sum	100 464	120 477	124 820

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Oslo Origo (HEI)				
	Oslo Origo (HEI)				
121 - Oslo Origo (HEI)	ORIGO - Digitalisering	154 900	302 400	100 000	100 000
	Sum Oslo Origo (HEI)	154 900	302 400	100 000	100 000
	Sum Oslo Origo (HEI)	154 900	302 400	100 000	100 000
	Sum investeringsprosjekter	154 900	302 400	100 000	100 000

ORIGO - Digitalisering

Midlene brukes til eksisterende og nye prioriterte digitaliseringssatsinger som gjennomføres i regi av Oslo Origo. De viktigste satsingene er knyttet til bedre tjenester innen helse, bedre tjenester for eldre, familier med barn samt frivillighet og meråpen by.

Klimaprofil

Oslo Origo har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Sykehjemsetaten (HEI)

Ansvarsområde

Sykehjemsetaten har ansvar for å gi innbyggere med behov for heldøgns pleie og omsorg et tilbud om opphold i helsehus, avlastningsopphold eller plass i langtidshjem når de har fått vedtak om dette. Tilbudet som gis skal være differensiert og tilpasset ulike brukergruppers behov. Etaten skal sikre at det er riktig kapasitet og kvalitet på tilbudet, i tråd med bystyrets vedtak, bydelenes bestillinger og innenfor vedtatte økonomiske rammer. Tilbudet skal tilfredsstillende de til enhver tid gjeldende krav til kvalitet som følger av lov, forskrift og bystyrevedtak.

Sykehjemsetaten har ved inngangen til 2024 ansvar for driften av 20 kommunale langtidshjem med 2 146 heldøgns plasser og fire helsehus med 450 heldøgns plasser. I tillegg har etaten kontraktsoppfølging av 15 langtidshjem med 1 227 heldøgns plasser som driftes av ideelle aktører for Oslo kommune.

Situasjonsbeskrivelse

Det er en endring i pasientgruppen som får plass ved helsehus og langtidshjem. Pasientene er sykere og har stort behov for avansert behandling og pleie. Mange har kognitiv svikt i kombinasjon med adferdsforstyrrelser. Helsehusene ble i 2023 styrket for å imøtekomme en stadig sykere pasientgruppe: Plassene spesialiseres, det opprettes tverrfaglige mottaksteam, og bemanning og bruk av velferdsteknologi styrkes. I 2024 styrkes avlastningstilbudet for hjemmeboende med demenssykdom ved at det åpnes en egen avdeling med avlastnings plasser ved Madserudhjemmet. Dette skal bidra til økt kvalitet i tjenestene og til at hjemmeboende får riktig plass ut fra sine helsebehov. Omstilling av helsehusene gjennomføres i samarbeid med bydelene.

Endring i pasientgruppen gjør at det er behov for flere forsterkede plasser i langtidshjemmene. Utagerende pasienter har behov for plasser som krever høyere bemanningsfaktor og mer spisskompetanse. I 2023 ble derfor 30 skjermede plasser omgjort til forsterkede og ekstra forsterkede plasser. For yngre mennesker med store helseutfordringer og pleiebehov grunnet pågående og langvarig illegal rusbruk, er Sykehjemsetaten styrket for å etablere et tilbud ved Stovnerskoghjemmet.

Sykehjemsetaten opplever en økende mangel på og utfordringer med å rekruttere helsepersonell. Det er derfor behov for å frigjøre tid for helsefaglige medarbeidere slik at disse kan utføre pasientrettete oppgaver. Oppgaver som ikke trenger helsefaglig kompetanse overføres til andre yrkesgrupper. I perioden 2020–2023 har det vært testet ut ulike konsept for å avlaste helsepersonell, blant annet ambulerende palliativt team og måltidsverter. Måltidsverter/servicemedarbeidere er innført på helsehus i 2023. Måltidsvertene bidrar i tillegg til bedre kvalitet på slutttilberedning av mat og økt fokus på bærekraftige måltider.

Heltid gir bedre kvalitet i tjenestene, bedre arbeidsmiljø og bedre personaloppfølging. I 2023 åpnet Lambertseterhjemmet med bare hele og faste stillinger og i 2024 åpner Tåsenhjemmet med bare hele og faste stillinger.

I den neste tiårs perioden skal mange av dagens bygg med dårlig teknisk standard erstattes med nye bygg for å møte innbyggernes behov for helsetjenester. I 2024 åpner Furuset Hagelandsby, Tåsenhjemmet og Majorstuhjemmet med til sammen 362 plasser. Om lag halvparten vil kunne være ny kapasitet.

Sykehjemsetaten er i gang med å innføre digitale systemer og trygghetsskapende teknologi (pasientvarslingsystem, digitalt tilsyn og GPS) i langtidshjem og helsehus. Dette er et prioritert utviklingsområde i etaten, som vil bidra til å sikre god tjenestekvalitet, øke pasientsikkerhet og frigjøre de ansattes tid til pasientnære oppgaver.

Sykehjemsetaten samarbeider med Helsetaten og bydelene for å teste og ta i bruk en løsning for elektronisk informasjonsdeling (ELISE) om pasienter. Løsningen er nå pilotert i sykehjem, og det er planlagt innført i samtlige institusjoner i løpet av 2023/2024. ELISE gjør at helseinformasjon dokumenteres i sanntid og i og mellom tjenestenivåene i kommunen. Samtidig vil det bidra til mer helhetlige pasientforløp og effektive tjenesteoverganger.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Beleggsprosent, langtidsplasser i institusjon	98,3 %	97,4 %	97,6 %	98,5 %	
Beleggsprosent, korttidsplasser i institusjon	89,4 %	77,6 %	81,4 %	86,3 %	Under pandemien ble flere korttidsplasser stengt på grunn av smittehensyn. Belegget gikk derfor ned i denne perioden.
Andel som får oppfylt sitt førstevalg for langtidsopphold	64,3 %	64,8 %	64,0 %	58,5 %	Førstevalg om langtidsopphold går ned parallelt med høyere belegg på langtidsplasser (færre valgmuligheter).
Andel korttidsplasser i sykehjem	7,5 %	7,4 %	7,6 %	12,9 %	
Andel rehabiliteringsplasser	3,9 %	3,6 %	4,5 %	4,8 %	I budsjett 20/21 ble rehabiliteringsplasser på helsehus styrket, noe som har økt andelen av slike plasser.
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	21,5 %	21,5 %	22,0 %	22,2 %	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Etablere					
	Tåsenhjemmet med bare hele stillinger					
	Vurdere ulike former for oppgavedeling som bidrar til bedret ressursutnyttelse i sykehjemmene					
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Ta i bruk relevant og tilgjengelig teknologi					
	Etablere en egen avdeling for					
	avlastningsplasser ved Madserudhjemmet som skal bidra til at avlastnings og trygghetsopphold er fleksible ut fra brukernes og pårørendes behov og ønsker					
3. Flere opplever god helse og mestring	Mat og ernæringsoppfølging skal ivareta den enkeltes behov og være i tråd med helse- og miljøfaglige anbefalinger					
	Tilby rehabilitering i helsehus i tråd med "Plan for helhetlig rehabilitering for voksne og eldre i Oslo "					
5. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Etablere pårørenderåd på alle langtidshjem slik at beboernes og pårørendes stemme styrkes					
	Personsentrert omsorg skal være grunnleggende i all aktivitet					
6 Digitale tjenester er innbyggerorienterte	Øke bruken av trygghetsskapende teknologi som digitalt tilsyn og GPS					
	Skalere opp teknologisk støtte som bidrar til økt tjenestekvalitet og bedre pasientsikkerhet					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
Resultatindikatorer	Resultatindikatorer	Andel fast ansatte i heltidsstillinger	50,8%	52,1%	>52 %	1)
Sykehjemsetaten, kap. 313	Sykehjemsetaten	Andel avtalte årsverk av personell med fagutdanning totalt, sykehjem	80,2%	81,2%	85%	85%
		Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,6	>=0,6	>=0,6	>=0,6
		Andel beboere på sykehjem over 67 år med legemiddelgjennomgang	91%	93,8%	>=91%	>=90%
		Andel beboere på langtidshjem over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	83,3%	86,3%	>=80%	>=80%
		Andel av pasienter utskrevet til fra helsehus til eget hjem	65%	65%	>=70,5 %	>=70%

Forklaring til resultatindikatorer

1) Måltall for 2024 er minst like godt resultat som i 2023, dette blir tallfestet i Dok 3 og tildelingsbrevet til etaten.

Forklaring til måltall for *Andel beboere på langtidshjem over 67 år med legemiddelgjennomgang* og *Andel beboere på langtidshjem over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko*:

Det er ikke alle beboere som skal kartlegges for ernæringsmessig risiko. Dette skyldes helsemessige årsaker (eksempel terminalpasienter) eller at beboer ikke ønsker dette. Hvor stor andel som vurderes kan dermed variere fra år til år. Måltallet settes derfor til 80 % eller mer.

Alle beboere på sykehjem skal ha legemiddelgjennomgang innen tre uker. Det er med dagens målemetode ikke mulig å trekke ut dem som har vært der kortere enn tre uker, og ennå ikke fått gjennomgang, men som vil få det innen fristen. Måltallet settes derfor til 90 % eller mer.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	1 382 186	1 382 186	1 382 186	1 382 186
Vedtak forrige periode				
Effekter av nye digital bygg – lisens og garantikostnader (Sykehjemsetaten)	1 200	2 000	2 000	2 000
Styrking av mat og ernæringsfaglig kompetanse på langtidshjem (Sykehjemsetaten)	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Bortfall kapitalkostnader Silurveien og Manglerudhjemmet (Sykehjemsetaten)	-6 400	-6 400	-6 400	-6 400
Heltid Lambertseterhjemmet (Sykehjemsetaten og kap. 372)	2 000	2 000	2 000	2 000
Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem (Sykehjemsetaten)	3 000	3 000	3 000	3 000
Rammekutt Sykehjemsetaten	-2 041	-3 974	-7 757	-7 757
Sum Vedtak forrige periode	-5 241	-6 374	-10 157	-10 157
Vedtak forrige periode	-5 241	-6 374	-10 157	-10 157
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	1 376 945	1 375 812	1 372 029	1 372 029
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	57 284	57 284	57 284	57 284
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	57 284	57 284	57 284	57 284
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Kapitalkostnader sykehjem (Sykehjemsetaten og kap. 328)	65 312	79 863	79 863	79 863
Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem (Sykehjemsetaten)	12 000	18 700	18 700	18 700
Prisjustering driftsutgifter (Sykehjemsetaten og kap. 372)	2 000	2 000	2 000	2 000
Prisjustering kapitalutgifter (Sykehjemsetaten)	6 930	6 930	6 930	6 930
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-12 275	-12 275	-12 275	-12 275
Tilbakeføring til ideell/kommunal drift (Sykehjemsetaten og kap. 372)	15 900	15 900	15 900	15 900
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	89 867	111 118	111 118	111 118
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Sykehjemsetaten	0	0	-2 176	-9 358
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-2 176	-9 358
Spesifiserte rammeendringer				
Etablering av rusplasser i Sykehjemsetaten	8 000	8 000	8 000	8 000
Fire stillinger fysioterapi helsehus (Sykehjemsetaten)	4 000	4 000	4 000	4 000
Heltid Lambertseterhjemmet (Sykehjemsetaten)	4 000	4 000	4 000	4 000
Omgjøring av plasser i Sykehjemsetaten (Sykehjemsetaten og kap. 372)	15 000	15 000	15 000	15 000
Omorganisering av helsehus i Oslo (Sykehjemsetaten og bydelene)	58 000	58 000	58 000	58 000
Tiltak helsehus – helårsvirkning (Sykehjemsetaten, kap. 372 og kap. 308)	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	109 000	109 000	109 000	109 000
Endringer	198 867	220 118	217 942	210 760
Ramme 2024-2027	1 633 096	1 653 214	1 647 255	1 640 073

Vedtak forrige periode

Effekter av nye digital bygg – lisens og garantikostnader (Sykehjemsetaten)

Nye digitale løsninger og innføring av velferdsteknologi gir lisenskostnader som er høyere enn for eldre og enklere systemer. Samtidig er det økte kostnader til reanskaffelse av sluttbrukerutstyr som har kortere levetid. Sykehjemstjenesten ble tilført 1,6 mill. varig i budsjett 2023 til dekning for disse merutgiftene. I 2024 tilføres etaten ytterligere 1,2 mill. årlig, og fra 2025 ytterligere 2 mill. årlig utover 2023-nivå.

Styrking av mat og ernæringsfaglig kompetanse på langtidshjem (Sykehjemsetaten)

Sykehjemsetaten ble styrket med 1,5 mill. i 2022 og 3 mill. i 2023 for å teste ut et ambulerende ernærings- og måltidsteam. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Bortfall kapitalkostnader Silurveien og Manglerudhjemmet (Sykehjemsetaten)

Helårsvirkning av bortfall husleie når Manglerudhjemmet og deler av Silurveien sykehjem fraflyttes våren 2023.

Heltid Lambertseterhjemmet (Sykehjemsetaten og kap. 372)

I 2023 åpnet Lambertseterhjemmet med bare hele stillinger. Dette gir et årlig merbehov på 14 mill. som er finansiert med midler avsatt til formålet på kap. 308 og kap. 372. 8 mill. av merbehovet ble innarbeidet med varig virkning fra budsjett 2023.

Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem (Sykehjemsetaten)

Nye sykehjem bygges med mindre boenheter. Dette er nasjonalt besluttet og er et vilkår for oppnå husbanktilskudd til nye sykehjem. Dette gir behov for flere ansatte på kveldsvakt. Sykehjemsetaten kompenseres for helårsvirkning av merutgiftene dette medfører for Lindeberghjemmet, Ellingsrudhjemmet, Dr. Ingrid's hage og Lambertseterhjemmet.

Rammekutt Sykehjemsetaten

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 2,041 mill. i 2024, 3,974 mill. i 2025 og 7,757 mill. årlig fra 2026.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Kapitalkostnader sykehjem (Sykehjemsetaten og kap. 328)

Effekt for husleier av at Furuset hageby, Majorstuhjemmet og Tåsenhjemmet åpner i 2023/2024 og at Romsås sykehjem og Villa Enerhaugen fraflyttes i 2023/2024.

Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem (Sykehjemsetaten)

Nye sykehjem bygges med mindre boenheter. Dette er nasjonalt besluttet og er et vilkår for oppnå husbanktilskudd til nye sykehjem. Dette gir mer behov for flere ansatte på kveldsvakt. Sykehjemsetaten kompenseres for merutgiftene dette medfører for Furuset hageby, Majorstuhjemmet og Tåsenhjemmet.

Prisjustering driftsutgifter (Sykehjemsetaten og kap. 372)

I budsjett 2023–2026 ble Sykehjemsetatens driftsutgifter lønns- og priskompensert med 2 mill. mindre enn forutsatt. Midlene er satt av på kap. 372. Dette er innarbeidet i revidert budsjett 2023 og i økonomiplanen for 2024–2027, med tilsvarende reduksjon av kap. 372.

Prisjustering kapitalutgifter (Sykehjemsetaten)

I budsjett 2023–2026 ble kapitalutgifter i Sykehjemsetaten prisjustert med for lav sats, noe som medførte at Sykehjemsetaten ble kompensert med 6,93 mill. mindre enn forutsatt. Dette er innarbeidet i revidert budsjett 2023 og i økonomiplanen for 2024–2027.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Tilbakeføring til ideell/kommunal drift (Sykehjemsetaten og kap. 372)

I 2023 tilbakeføres Oppsalhjemmet til kommunal drift og det inngås ny kontrakt med ideell drifter av Fagerborghjemmet. Dette gir et årlig merbehov på 15,9 mill. som tilføres Sykehjemsetaten med dekning i midler avsatt til formålet på kap. 372.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Sykehjemsetaten

Det er innarbeidet et rammekutt på 2,2 i 2026 og 9,4 i 2027. Samlet rammekutt for etaten er 2,041 mill. i 2024 økende til 17,115 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Etablering av rusplasser i Sykehjemsetaten

Syv plasser ved Stovnerskoghjemmet gjøres om til langtidsplasser med tilbud om heldøgns pleie- og omsorg for mennesker med langvarig rusproblematikk som har helseproblemer og aldersrelaterte sykdommer. Drift av slike forsterkede plasser gir et årlig merbehov på 5,5 mill. I tillegg er det behov for å opprette en fast fagstilling rus og å styrke lege- og fysioterapitjenesten med henholdsvis 0,4 og 0,6 årsverk. Dette gir et samlet merbehov på 4 mill. i 2023 og 8 mill. årlig fra 2024.

Fire stillinger fysioterapi helsehus (Sykehjemsetaten)

Sykehjemsetaten tilføres midler til finansiering av én fysioterapistilling ved hvert av de fire helsehusene.

Heltid Lambertseterhjemmet (Sykehjemsetaten)

I 2023 åpnet Lambertseterhjemmet med bare hele og faste stillinger. Dette gir et årlig merbehov på 14 mill. som er finansiert med midler avsatt til formålet på kap. 308 og kap. 372. 8 mill. av merbehovet ble innarbeidet med varig virkning fra budsjett 2023.

Omgjøring av plasser i Sykehjemsetaten (Sykehjemsetaten og kap. 372)

I byrådets sak 9/23 ble Sykehjemsetaten tilført 5 mill. i delårsvirkning i 2023 for å omgjøre 30 plasser i skjermet avdeling for demenssykdom til 21 forsterket skjermede plasser og ni ekstra forsterket skjermede plasser. Varig virkning av tiltaket, 15. mill. årlig fra 2024, innarbeides i Sykehjemsetatens ramme. Tiltaket finansieres av den øremerkede avsetningen på kap. 372 til forsterkede plasser i sykehjem.

Omorganisering av helsehus i Oslo (Sykehjemsetaten og bydelene)

Byrådssak 60/2023 om omorganisering av helsehus i Oslo ble behandlet i bystyret 19.04.23. I saken ble det foreslått tiltak for å tilpasse og forbedre tjenestene til de som trenger opphold ved helsehus:

1. Innføring av spesialisering på hvert helsehus, med egne avdelinger for rehabilitering, avklaring og skjerming
2. Styrking av mottaksfunksjonen ved hvert helsehus, med deltakelse fra bydelene
3. Økt bemanning kveld på Ullern og Solfjellshøgda
4. Oppretting av avlastningsplasser på Madserudhjemmet

Budsjettbehovet for å gjennomføre disse endringene er beregnet til 62 mill. årlig fra 2024, hvorav 58 mill. fordeles til Sykehjemsetaten og 4 mill. til bydelene for mottaksteam.

Tiltak helsehus – helårsvirkning (Sykehjemsetaten, kap. 372 og kap. 308)

I byrådets sak 4/23 ble helsehusene styrket for å ansette fast servicemedarbeider/måltidsvert i alle avdelinger i helsehusene, besøksvert/resepsjonsmedarbeider på ettermiddag/kveld i hvert helsehus og styrking av legetjenesten på helsehusene med til sammen to årsverk. Helårsvirkning av tiltaket er 20 mill. Tiltaket er finansiert med 6 mill. fra kap. 372 og 14 mill. fra kap. 308.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	2 773 481	2 310 332	2 527 798
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	623 524	636 194	695 005
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 042 310	2 727 339	2 956 254
Overføringsutgifter	99 029	89 939	95 268
Finansutgifter	35 555	0	0
Sum Driftsutgifter	5 573 899	5 763 804	6 274 325
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-3 865 753	-4 381 618	-4 641 229
Refusjoner	-234 686	0	0
Overføringsinntekter	-11 140	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-35 425	0	0
Sum Driftsinntekter	-4 147 005	-4 381 618	-4 641 229
Sum	1 426 894	1 382 186	1 633 096

Priser institusjonsplasser

Sak 1/2024 Priser institusjonsplasser	
	Pris Sak 1/2024
Langtidsplasser	
Ordinær langtidsplass	1 091 786
Skjermet plass demenssykdom	1 091 786
Forsterket, skjermet plass demenssykdom	1 091 786
Ekstra forsterket, skjermet plass demenssykdom	1 091 786
Forsterket plass - MRSA	1 091 786
Forsterket plass - rusavhengighet	1 091 786
Ekstra forsterket plass - rusavhengighet	1 091 786
Andre typer plasser	
Avklaringsplass helsehus	1 015 361
Skjermet plass demenssykdom helsehus	1 015 361
Rullerende/ avlastning	1 015 361
Rehabiliteringsplass helsehus	1 015 361
Forsterket plass - lindrende behandling	960 772
Aldershjemsplass	731 497
Dagsenterplass - ordinær	152 850
Dagsenterplass - rehab	152 850
Dagsenterplass - demens	152 850

- 1) Bydelene forhåndsbestiller et bestemt antall korttidsplasser "en bloc" med mulighet for å justere antallet plasser hvert halvår. Kjøp av korttidsplasser utover dette gis et prispåslag på 10 %.
- 2) For opphold i helsehus som sammenhengende varer mer enn 40 døgn gis et prispåslag på 10 % pr. døgn etter dette tidspunktet. Kapitaldelen av sykehjemmets husleiekostnad er ikke inkludert i pris og driftskostnad pr plass.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter Sykehjemsetaten (HEI) Sykehjemsetaten (HEI)	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
313 - Sykehjemsetaten (HEI)	Inventar og utstyr sykehjem	28 125	28 125	10 000	10 000
Sum Sykehjemsetaten (HEI)		28 125	28 125	10 000	10 000
Sum Sykehjemsetaten (HEI)		28 125	28 125	10 000	10 000
Sum investeringsprosjekter		28 125	28 125	10 000	10 000

Inventar og utstyr sykehjem

Avsatt beløp gjelder inventar og pasientrettet utstyr i langtidshjem og helsehus.

Klimaprofil

Sykehjemsetatens bilpark består av tolv kjøretøy med tillatt totalvekt inntil 3 500 kg, hvorav 10 er nullutslippsbiler. Ett av de resterende to kjøretøyene forventes å bli erstattet med nullutslippskjøretøy i 2023. Det siste kjøretøyet er en bil tilpasset personer med fysiske funksjonsnedsettelse med særskilte krav til rullestolplasser. For denne er det foreløpig ikke funnet nullutslippsalternativer som dekker behovene.

Alle transportavtaler Sykehjemsetaten har inngått har krav om nullutslipp.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Oppført beløp er årets bevilgning prisjustert og omregnet til 2024-prisnivå. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Øremerkede midler (beløp i 1000 kr)

Type tildeling	Beløp
Sentral ressurspool	4 238

Helsetaten (HEI)

Ansvarsområde

Helsetaten har ansvar for å tilby innbyggerne kommunale helsetjenester som allmennlegevakt, overgrepsmottak, akutt psykososial oppfølging, akutt døgntilbud, forsterket rehabilitering og tannhelsetjenester. Etaten har ansvar for det systematiske folkehelsearbeidet, ivaretar lovpålagte oppgaver i smittevernloven og er delegert myndighet om miljørettet helsevern i saker som gjelder flere bydeler. Helsetaten har en sentral rolle i kommunens smittevern- og beredskapsarbeid. Etaten har en rådgivende og koordinerende funksjon inn mot bydelenes helse- og omsorgstjenester og skal bidra med kompetanseheving, analyse, fag-, forsknings- og kvalitetsutvikling.

Helsetaten ivaretar det operative ansvaret for anskaffelse, videreutvikling og forvaltning av kommunens fagsystemer på helse- og velferdsområdet. Dette innebærer ansvar for fagsystemer innen barnevern, sosiale tjenester, helse- og omsorg, barnehage, helsestasjon og bolig. Disse eies av sektorene helse, eldre og innbyggertjenester (HEI), oppvekst og kunnskap (OVK), og arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS), innenfor respektive fagområder. Etaten har i tillegg ansvar for kommunens arbeid med velferdsteknologi og er, sammen med Oslo Origo, sentral rådgiver for kommunen innen bruken av digital teknologi, transformasjon og endringsprosesser.

Situasjonsbeskrivelse

Helsetilstanden i Oslos befolkning er i hovedsak svært god, men Oslo er fortsatt en by med stor sosial ulikhet i helse. Helhetlig folkehelsearbeid med virkningsfulle tiltak er sentralt for å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling. Folkehelsestrategi for Oslo 2023–2030 fremhever hovedgrep, nyttige arbeidsmåter og innsatsområder med mål om å redusere forskjeller i innbyggernes helse og livskvalitet.

Helsetatens tjenester påvirkes ved alvorlige hendelser og beredskapssituasjoner. Sikker og god beredskaps- og krisehåndtering er derfor nødvendig. Etaten har en viktig rolle i kommunens koordinerende helse- og psykososiale beredskap, der kommunens ansvar er å gi nødvendig helsehjelp og oppfølging. Beredskapsarbeidet under pandemien er evaluert, og påpeker behovet for en fremtidig robust smittevernberedskap. Utvikling og vedlikehold av digitale verktøy for deling av helsedata i fredstid og krisetid er av stor betydning.

Ved behov for akutt helsehjelp er Legevakten og Sosial ambulant akuttjeneste viktige døgnåpne sikkerhetsnett for byens befolkning. Ny legevakt åpner i november 2023 og Helsetaten samarbeider med Oslo universitetssykehus for tilstrekkelig kapasitet, god kvalitet og en trygg innflytting for både pasienter og ansatte. Parallelt etablerer Helsetaten et midlertidig, døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon i sentrum for sårbare grupper. Etableringen gjøres i samarbeid med Velferdsetaten der det er hensiktsmessig.

Oslo har en god og variert legetjeneste som utfordres av økende krav til å yte flere oppgaver og å tilby mer omfattende helsehjelp. Det tilstrebes å utjevne systematiske forskjeller i legetilbudene. Helsetaten utarbeider forslag til revidert Legeplan for Oslo med bakgrunn i hvordan kommunen skal lede, utvikle og forbedre allmennlegetjenestene i tråd med myndighetskrav, befolkningens behov, nasjonale anbefalinger og prosesser, samt fremtidige utfordringer.

Helsefellesskap Oslo er etablert mellom kommunen og byens sykehus og involverer aktører i helse- og omsorgstjenestene på alle nivåer. Formålet er en tydelig samarbeidsstruktur, felles planlegging og bedre og forpliktende beslutningsprosesser. Helseetaten ivaretar Helsefellesskapets sekretariatsfunksjon.

Tannhelsetjenesten arbeider for at lovpålagte grupper innkalles til riktig tid og å redusere etterslepet etter pandemien til et minimum. Tjenesten samarbeider med bydeler og Sykehjemsetaten om å bedre eldres munnhelse. Fra april 2023 betaler 21–24 åringer 25 % egenandel for tannbehandling. For denne målgruppen samarbeider Helseetaten med private tannleger som følge av manglende behandlingsskapasitet i kommunen. Oslo kommune er i en langsiktig omstillingsprosess: Eldre tannklinikker blir erstattet av nye og større enheter for å gi bedre kvalitet og mer effektiv drift, for eksempel etablering av ny tannklinikk på Grorud som fremskyndes fra 2026 til 2024.

Forsterket rehabilitering Aker (FRA) opplever stor etterspørsel og gjennomfører revisjon av inntakskriteriene i samarbeid med bydelene og spesialisthelsetjenesten. Pasientgruppen ved Kommunal akutt døgnerhet (KAD) er i stor grad eldre, multisyke som krever høy ressursinnsats. KAD har samarbeidsmøter med sykehus, bydeler, helsehus og legevakt for å sikre ressurs- og kapasitetsutnyttelse og gode overganger mellom tjenestenivåene.

Psykisk helse er et viktig satsningsområde for byrådet. Sosial støtte, mestring, deltakelse og tilhørighet er viktig for at innbyggere skal oppnå god psykisk helse og livskvalitet. Pandemien, flyktningkrisen og terrorhendelsen i Oslo sentrum i 2022 har satt søkelys på behov for gode og tilgjengelige psykiske helsetjenester for å forebygge langvarige psykiske helseutfordringer. Helseetaten innhenter kunnskap og koordinerer kommunens satsninger i tråd med *En psykt bra by – strategi for psykisk helse i Oslo*.

Personer med funksjonsnedsettelser skal motta likeverdige og koordinerte tjenester, uavhengig av alder og bydelstilhørighet. FN-konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal ligge til grunn for kommunens tjenesteutvikling. Helseetaten bistår bydelene med kompetanseheving for økt kvalitet og likeverdighet i saksbehandling og utvikling av tjenestene. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er eksempel på en tjeneste der Helseetaten bistår bydelene.

Helseetaten leder satsningen med å innføre gratis skolefrukt og skolemat i Osloskolen i tett samarbeid med Utdanningsetaten. Satsingen er viktig for å utjevne sosial ulikhet i helse. I tillegg legger det til rette for læring, konsentrasjon og motivasjon. Videregående skoler innførte skolemat fra høsten 2022 og fra høsten 2023 tilbys et daglig gratis og kjøttfritt skolemåltid i ungdomsskoler.

Helseetaten har en sentral rolle i å sikre at kurs- og kompetansetilbud er i tråd med overordnede planer og behov. Det er etablert et kompetansefond for ansatte i helse- og omsorgstjenestene. Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester vil drøfte bruk av midler fra fondet med etater, bydeler, fagorganisasjoner og utdanningssteder.

Helseetaten har en viktig rolle i å understøtte arbeidet med velferdsteknologi og systemstøtte for sektorens virksomheter. Digitale tjenester og trygghetsskapende teknologi er en viktig satsning for å utvikle tjenestene i årene fremover. Virksomhetene har innført ulike typer teknologistøtte i tjenestene som medisindispensere, GPS, digitalt tilsyn og digital hjemmeoppfølging. ELISE

– elektronisk informasjonsdeling mellom samhandlende enheter i helse – er innført for å sikre en oppdatert informasjonsutveksling av helsedata i tjenesteovergangene.

Med flere velferdsteknologiske produkter i bruk hjemme hos innbyggerne øker behovet for infrastruktur og forvaltning av systemene. Dette krever både investering i infrastruktur og ressurser til utvikling av teknologien. Helseetaten arbeider både med å styrke eksisterende systemer og å utvikle framtidsrettede løsninger. Det er utfordringer med manglende konkurranse i markedet for responstjenester for trygghetsalarmer for innbyggere. Dette gir både kostnadsvekst for dette området, men også manglende muligheter for utvikling av løsningene som er tilpasset tjenestenes behov. Det er behov for mer helhetlig systemstøtte for bydelene og bedre rammer for skalering av velferdsteknologi. Med rask utvikling i teknologien og en stadig mer presset ressursituasjon i helse- og omsorgstjenestene, er det vesentlig å sikre raskere og mer fleksibel utvikling fremover. Kommunal drift av tjenesten fremover vil gi bedre mulighet for en slik utvikling. Videre vil det gi grunnlag for å utnytte stordriftsfordeler og gi en samlet mer effektiv ressursutnyttelse for kommunen.

Med dagens utbredelse av turnussystemet Gat, som i dag forvaltes av Helseetaten, er det hensiktsmessig å samle systemeierskapet for HR, tidsregistrering og turnus i Byrådsavdeling for finans, og én samlet forvaltning av HR, WinTid og Gat i Utviklings- og kompetanseetaten sammen med de andre fellessystemene. Personell og tilhørende systemkostnader overføres i 2024 til Utviklings- og kompetanseetaten. Det vil ikke oppstå overtallighet eller økte utgifter som en følge av overføringen, og det vil tilrettelegges for gode og trygge prosesser for involverte ansatte. Se nærmere omtale under Byrådsavdeling for finans og Utviklings- og kompetanseenheten.

Det er stort behovet for å vedlikehold og videreutvikling fagsystemene. Helseetaten arbeider med å utvikle et fremtidsrettet målbilde. Tilpasninger, utvikling og fleksibilitet i fagsystemer og IKT er en vesentlig forutsetning for arbeidet med forenkling av arbeidsprosesser, tjenesteutvikling og omstilling.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Tannhelse - årsverk pr 10 000 innbyggere under tilsyn	13,5	13,7	13,3	12,7	
Tannhelse - etterslep i innkallinger barn og unge, antall	11 775	14 740	9 894	11 801	I tannhelsetjenesten førte økt behandlingsbehov og endrede retningslinjer til økt etterslep i perioden 2016 til 2018. Fra 2018 til 2019 gikk etterslepet betydelig ned grunnet en kombinasjon av økte bevilgninger og organisatoriske tilpasninger. I 2020 økte etterslepet betydelig i perioden mars 2020 frem til august 2020 grunnet

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
					pandemien. Ved utgangen av 2021 er etterslepet redusert til et nivå som gjenspeiler en mer ordinær driftssituasjon. I 2022 er det igjen en økning i etterslepet, selv om antall konsultasjoner har økt med 15 000. I 2022 hadde tannhelsetjenesten en midlertidig reduksjon i antall behandlingsstoler. I tillegg kom det nye retningslinjer for barn som fører til mer behandling pr. pasient.
Tannhelse - andel 5-åringer uten karies	74,0 %	78,0 %	77,0 %	75,0 %	
Kommunal akutt døgnetenhet - beleggsprosent	87,0 %	64,0 %	64,0 %	57,0 %	KAD har på grunn av pandemien og rekrutteringsproblemer hatt redusert drift fram til november 2022.
Kommunal akutt døgnetenhet - gjennomsnittlig liggetid, døgn	4,3	4,3	4,4	4,8	
Allmennlegevakt - gjennomsnittlig behandlingstid, min	82	92	104	128	Pasientgrunnlag for de 2 legevaktene er svært ulike: de mest ressurskrevende pasientene behandles ved allmennlegevakten. Fra november 2023 slås de 2 legevaktene sammen, og de to nøkkeltallene slås sammen til ett.
Legevakt Aker - gjennomsnittlig behandlingstid, min	42	48	79	34	
Forsterket rehabilitering Aker - gjennomsnittlig liggetid, døgn	23,0	22,0	23,5	27,0	Gjennomsnittlig liggetid i FRA har økt jevnt i perioden, og skyldes at pasientene som legges inn nå er dårligere.
Forsterket rehabilitering Aker - økning i funksjonsnivå	54,0 %	50,0 %	49,0 %	46,0 %	Økning i funksjonsnivå viser en nedadgående trend, som kan tilskrives det endrede pasientgrunnlaget.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Utvikle Helsefellesskap Oslo i tråd med samarbeidsavtaler og porteføljeplanen					
	Bidra i satsingen rundt "Helsedata i Oslo"					
	Følge opp og evaluere organisasjonsutviklingsprosesser ved Legevakten					
	Optimalisere driften ved Legevaktssentralen for bedre tilgjengelighet for innbyggerne					
	Utvikle arbeidet med beredskap og fremtidens smittevern					
	Gjennomføre kompetansekartlegging i egne tjenester for å fremskaffe oversikt over tilgjengelig kompetanse og kompetansebehov. HR-kompetansem modul og kompetanseplaner skal benyttes i arbeidet.					
	Legge evalueringer og erfaringer fra pandemien til grunn for videreutvikling av tjenestene					
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Bidra med kunnskap, utarbeidelse og implementering av sentrale strategier og planer på helse- og omsorgsområdet					
	Utarbeide forslag til revidert Legeplan for Oslo i samarbeid med byrådsavdelingen					
	Legge til rette for og koordinere bydelene for å skalere opp bruken av trygghetsskapende teknologi i tjenestene					
	Forberede og etablere kommunal drift av responstjeneste for trygghetsalarmer					
	Koordinere overordnet oppfølging av i Demensplan for Oslo					
3. Flere opplever god helse og mestring	Følge opp og koordinere implementering av Helhetlig plan for rehabilitering for voksne og eldre i Oslo					
	Sikre systematikk og samhandling i arbeidet med selvmordsatferd og selvskading, samt god ivaretagelse av pårørende og etterlatte					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
4. Levekårsforskjellene er redusert	Implementere Folkehelsestrategi for Oslo i samarbeid med byrådsavdelingene					
	Bidra til å fremme sunt og bærekraftig kosthold i tjenestene					
	- Samarbeide med Utdanningsetaten om innføring av gratis skolemåltid i ungdomsskolen - Bistå og følge opp bydelenes arbeid for godt kosthold og ernæring i bydelenes helse- og omsorgstjenester					
	Jobbe systematisk med effektiv kapasitetsutnyttelse og behovsdekning i Tannhelsetjenesten for innbyggere med lovfestet rett til tannbehandling: - Etablere ny tannklinikk på Grorud - Bedre eldres tann- og munnhelse i samarbeid med bydelene - Redusere etterslepet for lovpålagte grupper - Synliggjøre tannhelsetilbudet til 21-24 åringer - Følge opp nye føringer om tannbehandling for pasienter med psykiske helseplager i inntil seks måneder etter at pasienten er utskrevet, friskmeldt eller overført til FACT Bidra til å styrke og videreutvikle helsefremmende og forebyggende tverrsektorielt arbeid, samt traumeinformerte praksiser, i tjenester rettet mot barn, unge og deres familier					
5. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Legge til rette for bruker- og pårørendemedvirkning i utvikling av tjenester og tilbud					
	Legge til rette for at helserelatert informasjon til innbyggerne er i tråd med prinsippene for universell utforming og tilpasset innbyggernes ulike helsekompetanse					
	Gjennomføre kvalitetsmålinger og brukerundersøkelser i helse- og omsorgstjenestene					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
6. Digitale tjenester er innbyggerorienterte	Utvikle teknologisk arkitektur og konsept for forvaltning slik at den er bedre tilpasset spredningen av digitale tjenester og velferdsteknologi					
	Videreutvikle systemstøtte slik at ansatte får oppdatert og helhetlig oversikt over innbyggers behov og oppfølgingsplaner i egnede arbeidsverktøy					
	Sikre at informasjon om kommunens helsetjenester er enkle og lett tilgjengelige på nett					
	Støtte og koordinere bydelene og etatene i arbeidet med trygghetsskapende teknologi					
Resultatindikatorer Helseetaten, kap. 314	Resultatindikatorer Helseetaten	Andel fast ansatte i heltidsstillinger	57,2%	53%	>53%	1)
		Andelen lovpålagte grupper innkalt til tannklinikk til planlagt tid	89%	87%	>87%	1)
		Svartid	45%	25%	80%	80%
		Legevaktsentralen < 2 minutter				

Forklaring til resultatindikatorer

1) Måltall for 2024 er minst like godt resultat som i 2023, dette blir tallfestet i Dok 3 og tildelingsbrevet til etaten.

Svartid legevaktsentral

Svartiden første halvdel av 2023 er bedret i forhold til 2022 og noe bedre enn 2021. For 2023 sett under ett er resultatet fortsatt langt under forskriftskravet. Etaten arbeider med en rekke tiltak for å forbedre svartiden bl.a. med forbedret arbeidsflyt, rekruttering av riktig kompetanse og tydeliggjøring av ansvar og ledelse.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	1 189 617	1 189 617	1 189 617	1 189 617
Vedtak forrige periode				
Utvidet kunnskapsgrunnlag skolemat (Helseetaten)	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Økt netto husleie ny storbylegevakt (Helseetaten)	8 067	8 067	8 067	8 067
Doble husleiekostnader/overlapp driftsfunksjoner legevakten (Helseetaten)	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
Gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen (Helseetaten)	32 000	32 000	32 000	32 000
IKT kostnader ny Storbylegevakt (Helseetaten)	1 600	1 600	1 600	1 600
Rammekutt Helseetaten	-7 665	-10 597	-15 379	-15 379
Økte FDV-kostnader ny storbylegevakt (Helseetaten)	1 600	1 600	1 600	1 600
Sum Vedtak forrige periode	11 302	8 370	3 588	3 588
Vedtak forrige periode	11 302	8 370	3 588	3 588
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	1 200 919	1 197 987	1 193 205	1 193 205
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	64 783	64 783	64 783	64 783
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	64 783	64 783	64 783	64 783
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Demografikompensasjon psykososiale tjenester og legevakt (Helseetaten)	4 300	4 300	4 300	4 300
Demografikompensasjon tannhelse (Helseetaten)	3 800	3 800	3 800	3 800
Ny legevakt – driftsmidler (Helseetaten)	7 000	7 000	7 000	7 000
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-4 412	-4 412	-4 412	-4 412
Samhandlingsmidler – flytting av midler fra Helseetaten	-800	-800	-800	-800
Varig styrking Tannhelsetjenesten (Helseetaten)	48 200	48 200	48 200	48 200
Økte kostnader responscenter (Helseetaten)	0	18 000	18 000	18 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	58 088	76 088	76 088	76 088
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Helseetaten	0	0	-2 831	-12 172
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-2 831	-12 172
Spesifiserte rammeendringer				
Justering av midler til legespesialisering (Helseetaten)	-1 794	-1 794	-1 794	-1 794
Økte rettigheter tannhelsebehandling (Helseetaten)	3 400	3 400	3 400	3 400
Sum Spesifiserte rammeendringer	1 606	1 606	1 606	1 606
Endringer	59 694	77 694	74 863	65 522
Ramme 2024-2027	1 325 396	1 340 464	1 332 851	1 323 510

Vedtak forrige periode

Utvidet kunnskapsgrunnlag skolemat (Helseetaten)

Det har vært behov for å innhente et mer representativt og bredere kunnskapsgrunnlag som en del av forberedelsene til innføring av skolemat. Prøveprosjektene varte til og med første halvår 2023. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Økt netto husleie ny storbylegevakt (Helseetaten)

Ny storbylegevakt settes i drift i fjerde kvartal 2023. Dette medfører økt netto husleie for etaten. Helårsvirkning er beregnet til 24,2 mill. Delårsvirkning ble innarbeidet med 16,133 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 8,067 mill. fra budsjett 2024.

Doble husleiekostnader/overlapp driftsfunksjoner legevakten (Helseetaten)

I budsjett 2023 ble Helseetaten tilført en engangsbevilgning på 22 mill. til dekning av dobbelt husleie i 8 mnd. og til dekning av utgifter til vakthold og enkelt renhold i perioden fra 1. mai og ut året. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen (Helseetaten)

Gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen ble innført fra høsten 2023. Helårsvirkning av tiltaket er beregnet til 82 mill. årlig fra 2024. Helseetaten er styrket med delårsvirkning av tiltaket i budsjett 2023.

IKT kostnader ny Storbylegevakt (Helseetaten)

Ny storbylegevakt settes i drift i fjerde kvartal 2023. Dette medfører økte IKT-kostnader. Helårsvirkning er beregnet til 4,35 mill. Delårsvirkning ble innarbeidet med 2,75 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 1,6 mill. fra budsjett 2024.

Rammekutt Helseetaten

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 7,665 mill. i 2024, 10,597 mill. i 2025 og 15,379 mill. årlig fra 2026.

Økte FDV-kostnader ny storbylegevakt (Helseetaten)

Ny storbylegevakt settes i drift i fjerde kvartal 2023. Dette medfører økte FDV-kostnader. Helårsvirkning er beregnet til 4,8 mill. Delårsvirkning ble innarbeidet med 3,2 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 1,6 mill. fra budsjett 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Demografikompensasjon psykososiale tjenester og legevakt (Helseetaten)

Dette er behov for å innarbeide 4,3 mill. i demografikompensasjon for psykososiale tjenester og legevakt fra og med 2024.

Demografikompensasjon tannhelse (Helseetaten)

Demografikostnadene er fremskrevet for de lovpålagte og prioriterte pasientgruppene. Det er vekst i alle de fire eksisterende pasientgruppene (barn og ungdom 0–18 år, psykisk utviklingshemmede, eldre langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie, samt ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret). I tillegg til disse fire pasientgruppene er 21- og 22-åringer samt aldersgruppen 23- og 24 åringer tatt med i grunnlaget for demografikompensasjon i budsjettet for 2024. Dette medfører behov for å innarbeide 3,8 mill. i demografikompensasjon for tannhelsetjenesten fra og med 2024.

Ny legevakt – driftsmidler (Helseetaten)

Ved etablering av den nye legevakten på Aker samles legevaktfunksjoner og andre akutfunksjoner under samme tak. Dette medfører behov for både endrede og nye tjenesteavtaler innenfor ikke-medisinske tjenester. Dette gjelder innenfor områdene renhold, sikkerhet, kantine, driftsteknikk, avfallshåndtering og portørtjenester. Større arealer kombinert med ny infrastruktur gjør at tjenesteomfanget øker. Dette medfører en samlet kostnadsøkning for Helseetaten på 7 mill. fra 2024.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Samhandlingsmidler – flytting av midler fra Helseetaten

Det foretas en teknisk justering av hvor avsatte samhandlingsmidler til bruk i helsefellesskapet bør være forankret. Midlene flyttes fra Helseetaten til HEI.

Varig styrking Tannhelsetjenesten (Helseetaten)

I budsjettforlik på Stortinget om statsbudsjett 2023 er kommunesektoren styrket varig med 280 mill. for å kunne finansiere et subsidiert tannhelsetilbud til 23- og 24-åringer. Oslo kommune tildeles 48,2 mill. fra og med 2023. I 2022 ble det innført en tilsvarende ordning for 21- og 22-åringene. Midlene er øremerket formålet.

Økte kostnader responscenter (Helseetaten)

Helseetaten tilføres midler fra 2025 for å etablere kommunal drift av responsstjeneste for trykghetsalarmer

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Helseetaten

Det er innarbeidet et rammekutt på 2,8 i 2026 og 12,2 i 2027. Samlet rammekutt for etaten er 7,665 mill. i 2024 økende til 27,551 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Justering av midler til legespesialisering (Helseetaten)

Oslo kommune har i dag avtale med Statsforvalter om 27 LIS1 plasser, hvorav fire plasser har et forhøyet lønnstilskudd fra Helsedirektoratet utover grunntilskuddet.

Statsforvalter har bedt kommunen om å opprette to ekstra LIS1-stillinger og gitt varsel om pålegg.

Bydelene overfører tilskudd til LIS1 (tidligere leger i turnus). Det er behov for å økte den ordinære tildelingen til 27 LIS1 plasser, samt å finansiere ytterligere to ekstra plasser med forhøyet lønnstilskudd. Samlede merutgifter fra og med 2024 er 1,794 mill. og dekkes ved å redusere avsetningen til LIS3 plasser i Helseetaten.

Økte rettigheter tannhelsebehandling (Helseetaten)

I forliket på Stortinget om revidert nasjonalbudsjett 2023 var det enighet om følgende verbaler:

- Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter med psykiske helseplager som faller inn under tannhelsetjenesteloven § 1-3 første ledd bokstav c, beholder tilbudet fra tannhelsetjenesten i fylkeskommunene i inntil 6 måneder etter at pasienten er utskrevet, friskmeldt eller overført til oppfølging i ACT/FACT-team eller liknende.
- Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter med psykiske helseplager som etter forskrift om stønad til dekning av utgifter til tannbehandling § 1 pkt. 14 har rett til stønad til tannbehandling, beholder rettighetene i 6 måneder etter at de sterkt nedsatte evnene til egenomsorg er gjenopprettet.

Kommunene får økning i frie inntekter fra 2024 som følge av dette, og Oslos andel utgjør 3,4 mill. Midlene tilføres Helseetaten som har ansvar for tannhelsetjenesten.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	1 090 630	941 000	960 525
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	496 825	466 346	579 743
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	154 837	118 906	135 322
Overføringsutgifter	103 165	28 973	30 769
Finansutgifter	43 258	0	0
Sum Driftsutgifter	1 888 714	1 555 225	1 706 359
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-216 177	-155 926	-162 475
Refusjoner	-350 827	-203 292	-211 830
Overføringsinntekter	-10 114	-6 390	-6 658
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-43 256	0	0
Sum Driftsinntekter	-620 375	-365 608	-380 963
Sum	1 268 340	1 189 617	1 325 396

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Helseetaten (HEI)				
	Helseetaten (HEI)				
314 -	Helseetaten - inventar og	7 500	7 500	7 500	7 500
	Helseetaten utstyr				
(HEI)					
314 -	IKT storbylegevakt HEL	2 500	2 500	0	0
	Helseetaten				
(HEI)					
314 -	Tannklinikkplan - Inventar og	63 934	20 141	-0	0
	Helseetaten utstyr nye klinikker				
(HEI)					
Sum Helseetaten (HEI)		73 934	30 141	7 500	7 500
Sum Helseetaten (HEI)		73 934	30 141	7 500	7 500
Sum investeringsprosjekter		73 934	30 141	7 500	7 500

Helseetaten - inventar og utstyr

Avsetningen dekker investeringer til løpende utskiftning av utrangert inventar og utstyr.

IKT storbylegevakt HEL

Avsetninger knyttet til IKT-kostnader ved den nye storbylegevakten.

Tannklinikkplan - Inventar og utstyr nye klinikker

Det etableres en ny tannklinikk på Grorud som erstatter Romsås tannklinikk to år tidligere enn forutsatt i økonomiplanen for 23-26.

Klimaprofil

På videregående og ungdomsskoler serveres et gratis kjøttfritt måltid i uka. Dette gjøres i regi av Helseetaten, i samarbeid med Utviklings- og kompetanseetaten og Utdanningsetaten.

Helseetaten har totalt åtte kjøretøy med tillatt totalvekt inntil 3 500 kg hvorav seks er nullutslippsbiler. Ett av de to resterende kjøretøyene blir erstattet med nullutslippskjøretøy i 2023. Det siste kjøretøyet brukes i Sosial og ambulant akuttjeneste og fungerer også som beredskapsbil. For dette kjøretøyet er det foreløpig ikke funnet tilfredsstillende nullutslippsalternativer.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektene prisjustert og omregnet til 2024-prisnivå. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Øremerkede midler (beløp i 1000 kr)

Type tildeling	Beløp 2024 prisnivå
Gratis skolemat - videregående skole	66 100
Gratis skolemat - ungdomstrinnet i grunnskolen	81 800
Styrking av tannhelsetjenesten	87 700
Styrking av legevaktsentralen	19 700
Spesialistutdanning - kommunalt ansatte leger i etater og bydeler	22 600

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (HEI)

Ansvarsområde

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (OHO) har hovedansvar for å formidle lærlinger innen helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget til barnehager, skoler, sykehjem og hjemmesykepleie. De har ansvar for å tilrettelegge for at kvalifiserte søkere får læreplass og sikre god kvalitet på opplæringen.

Bystyret har vedtatt at alle lærlinger som er kvalifisert skal få tilbud om læreplass. Opplæringskontoret for helse og oppvekstfag bidrar til at Oslo kommunes vedtatte måltall på 275 læreplasser innen helse- og oppvekstfag fylles med lærlinger.

Opplæringskontoret bistår virksomheter som tar inn lærlinger i helsearbeiderfaget og i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Situasjonsbeskrivelse

Opplæringskontoret mottok 383 søknader om læreplass i 2022, hvor 249 av dem ble tatt inn som nye lærlinger. Dette er 58 færre søknader og 6 færre som fikk læreplass enn i 2021. Dette reflekterer en redusert tilsøkning de seneste årene til utdanningsprogrammet helse og oppvekst i videregående skole. Nedgangen kompenseres i noen grad av flere søkere fra voksenopplæringen.

124 søkere fikk avslag på søknaden om læreplass. Disse søkerne hadde svært svake norskkunnskaper, lavt faglig nivå og manglet i en del tilfeller motivasjon for læretid.

Opplæringskontoret er opptatt av å heve både helse- og oppvekstfagernes og bedriftenes/tjenestenes renommé og øke søkningen til disse fagene. Dette gjenspeiles i de fleste aktiviteter Opplæringskontoret har iverksatt.

Opplæringskontoret hjelper bedriftene med å gi opplæring, slik at lærlingene kan klare sin fagprøve og være best mulig kvalifisert for å bli attraktive fagarbeidere for helsetjenester og oppvekstsektoren. 239 nye fagarbeidere ble utdannet i 2022. Dette var i hovedsak lærlinger, men en del var også ufaglærte fra tjenestene som fikk opplæring gjennom ordningen «Fagbrev på jobb».

Prøvestasjon for fagprøven innen helsearbeiderfaget ble innført i 2021. Dette har løftet kvaliteten på opplæringen og gitt gode resultater.

Opplæringskontoret utviklet under pandemien digitale arenaer både for lærlinger og opplæringspersonell i bedriftene (teamssamlinger og podcaster). Dette er nå et standard verktøy som brukes av Opplæringskontoret.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Formidle lærlinger innen helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget til medlemsbedriftene					
	Bistå medlemsbedriftene med å øke kvaliteten i opplæringen					
	Øke rekruttering til fagene					
Resultatindikatorer Opplæringskontoret for helse og omsorgsfag, kap. 316	Resultatindikatorer Opplæringskontoret for helse og omsorgsfag	Kvalifiserte lærlinger som får lærekontrakt	255	249	275	275
		Andel avsluttede kontrakter som endte med fagbrev	85,2 %	80,4 %	86,0 %	85,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	3 883	3 883	3 883	3 883
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	3 883	3 883	3 883	3 883
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	646	646	646	646
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	646	646	646	646
Ramme 2024-2027	4 529	4 529	4 529	4 529

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	14 755	8 373	8 875
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	25 947	4 848	5 115
Overføringsutgifter	5 187	13 492	14 328
Sum Driftsutgifter	45 889	26 713	28 318
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-39 419	0	0
Refusjoner	-1 506	-22 830	-23 789
Sum Driftsinntekter	-40 926	-22 830	-23 789
Sum	4 964	3 883	4 529

Klimaprofil

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Verbalvedtak

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag har ingen klimagassutslipp av betydning.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (HEI)

Ansvarsområde

Helsetaten overfører basistilskudd til fastlegene. Utbetalingen gjøres i henhold til antall pasienter legen har på sin liste og etter satser fremforhandlet mellom staten og Legeforeningen. Norsk pasientskadeerstatning (NPE) fakturerer kommunene for erstatningsutbetalinger etter behandling i primærhelsetjenesten. Utgiftene fordeles pr. innbygger.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	564 150	564 150	564 150	564 150
Vedtak forrige periode				
Økt basistilskudd til fastleger (kap. 317)	21 400	21 400	21 400	21 400
Sum Vedtak forrige periode	21 400	21 400	21 400	21 400
Vedtak forrige periode	21 400	21 400	21 400	21 400
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	585 550	585 550	585 550	585 550
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	34 489	34 489	34 489	34 489
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	34 489	34 489	34 489	34 489
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-900	-900	-900	-900
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-900	-900	-900	-900
Endringer	-900	-900	-900	-900
Ramme 2024-2027	619 139	619 139	619 139	619 139

Vedtak forrige periode

Økt basistilskudd til fastleger (kap. 317)

Helårseffekt av at basistilskuddet til fastlegeordningen ble økt 1. mai 2023. Delårsvirkning ble innarbeidet med 52,8 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 21,4 mill. fra budsjett 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 995	7 000	6 485
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	467 932	560 042	615 166
Overføringsutgifter	22 015	25 088	26 643
Sum Driftsutgifter	495 941	592 130	648 294
Driftsinntekter			
Refusjoner	-31 905	-27 000	-28 134
Overføringsinntekter	0	-980	-1 021
Sum Driftsinntekter	-31 905	-27 980	-29 155
Sum	464 037	564 150	619 139

Avsetning husleier sykehjem m.v. (HEI)

Ansvarsområde

Kap. 328 gjelder husleie og FDV til fornyede sykehjem. Midlene overføres til Sykehjemsetatens ramme når nye bygg ferdigstilles. Sykehjemsetaten er tilført midler i økonomiplanperioden for nye sykehjem som åpner i 2023 og 2024.

Negativ saldo på kapitlet for 2024 og 2025 finansieres ved at øremerket restbevilgning for 2023 overføres til 2024/2025.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	37 844	37 844	37 844	37 844
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	37 844	37 844	37 844	37 844
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Kapitalkostnader sykehjem (Sykehjemsetaten og kap. 328)	-65 312	-48 220	-37 844	-37 844
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-65 312	-48 220	-37 844	-37 844
Endringer	-65 312	-48 220	-37 844	-37 844
Ramme 2024-2027	-27 468	-10 376	0	0

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Kapitalkostnader sykehjem (Sykehjemsetaten og kap. 328)

Effekt for husleier av at Furuset hageby, Majorstuhjemmet og Tåsenhjemmet åpner i 2023/2024 og at Romsås sykehjem og Villa Enerhaugen fraflyttes i 2023/2024.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	37 844	-27 468
Sum Driftsutgifter	0	37 844	-27 468
Sum	0	37 844	-27 468

Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)

Ansvarsområde

Avsetningen gjelder midler avsatt til byomfattende prosjekter og oppgaver innen helse, eldre og innbyggertjenester.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	113 898	113 898	113 898	113 898
Vedtak forrige periode				
Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum (kap. 372)	8 000	8 000	8 000	8 000
Endring sentrale avsetninger (kap. 372)	11 094	11 094	11 094	11 094
Rammekutt sentrale avsetninger (kap. 372)	0	-916	-916	-916
SiO psykisk helsehjelp (kap. 372)	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Universell utforming – sektorovergripende tiltak (kap. 372)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sum Vedtak forrige periode	12 994	12 078	12 078	12 078
Vedtak forrige periode	12 994	12 078	12 078	12 078
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	126 892	125 976	125 976	125 976
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	6 166	6 166	6 166	6 166
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	6 166	6 166	6 166	6 166
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Prisjustering driftsutgifter (Sykehjemsetaten og kap. 372)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Tilbakeføring sykehjem til kommunal/ideell drift – restbevilgning (kap. 372)	-10 600	-10 600	-10 600	-10 600
Tilbakeføring til ideell/kommunal drift (Sykehjemsetaten og kap. 372)	-15 900	-15 900	-15 900	-15 900
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-28 500	-28 500	-28 500	-28 500
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon sentrale avsetninger (kap. 372)	0	0	-244	-1 050
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-244	-1 050
Spesifiserte rammeendringer				
Omgjøring av plasser i Sykehjemsetaten (Sykehjemsetaten og kap. 372)	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Tiltak helsehus – helårsvirkning (Sykehjemsetaten, kap. 372 og kap. 308)	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Endringer	-49 500	-49 500	-49 744	-50 550
Ramme 2024-2027	83 558	82 642	82 398	81 592

Vedtak forrige periode

Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum (kap. 372)

Bystyret har vedtatt at det skal etableres et døgnåpent legevaktilbud for sårbare grupper i sentrum, som skal åpne før flytting av dagens legevakt til ny storbylegevakt på Aker. Helårsvirkning er beregnet til 16 mill. Halvårsvirkning ble innarbeidet med 8 mill. i budsjett 2023 og innarbeides med resterende 8 mill. årlig fra budsjett 2024.

Endring sentrale avsetninger (kap. 372)

Endringen gjelder helårsvirkning av merutgifter for sykehjem som tilbakeføres til ideell eller kommunal drift i 2023 og avsetning til utviklingstiltak i bydelene.

Rammekutt sentrale avsetninger (kap. 372)

I økonomiplanen for 2023–2026 ble det innarbeidet et rammekutt på 0,916 årlig fra 2025.

SiO psykisk helsehjelp (kap. 372)

I budsjett 2023 ble det gitt en engangsbevilgning på 1,1 mill. til tilskudd til Studentsamskipnaden i Oslo – psykisk helsehjelp. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Universell utforming – sektorovergripende tiltak (kap. 372)

Engangsbevilgning på 5 mill. i 2023 til sektorovergripende tiltak innen universell utforming trekkes ut fra 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Prisjustering driftsutgifter (Sykehjemsetaten og kap. 372)

I budsjett 2023–2026 ble Sykehjemsetatens driftsutgifter lønns- og priskompensert med 2 mill. mindre enn forutsatt. Midlene er satt av på kap. 372. Dette er innarbeidet i revidert budsjett 2023 og i økonomiplanen for 2024–2027, med tilsvarene reduksjon av kap. 372.

Tilbakeføring sykehjem til kommunal/ideell drift – restbevilgning (kap. 372)

Restmidler av risikoavsetning for tilbakeføring av sykehjem til kommunal eller ideell drift tilføres avsetningen til heltidskultur på kap. 308.

Tilbakeføring til ideell/kommunal drift (Sykehjemsetaten og kap. 372)

I 2023 tilbakeføres Oppsalhjemmet til kommunal drift og det inngås ny kontrakt med ideell drifter av Fagerborghjemmet. Dette gir et årlig merbehov på 15,9 mill. som tilføres Sykehjemsetaten med dekning i midler avsatt til formålet på kap. 372.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon sentrale avsetninger (kap. 372)

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,2 i 2026 og 1,1 i 2027. Samlet rammekutt på kapitlet er 0,916 mill. i 2025, 1,16 mill. i 2026 og 1,966 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Omgjøring av plasser i Sykehjemsetaten (Sykehjemsetaten og kap. 372)

I byrådets sak 9/23 ble Sykehjemsetaten tilført 5 mill. i delårsvirkning i 2023 for å omgjøre 30 plasser i skjermet avdeling for demenssykdom til 21 forsterket skjermede plasser og ni ekstra forsterket skjermede plasser. Varig virkning av tiltaket, 15. mill. årlig fra 2024, innarbeides i

Sykehjemsetatens ramme. Tiltaket finansieres av den øremerkede avsetningen på kap. 372 til forsterkede plasser i sykehjem.

Tiltak helsehus – helårsvirkning (Sykehjemsetaten, kap. 372 og kap. 308)

I byrådets sak 4/23 ble helsehusene styrket for å ansette fast servicemedarbeider/måltidsvert i alle avdelinger i helsehusene, besøksvert/resepsjonsmedarbeider på ettermiddag/kveld i hvert helsehus og styrking av legetjenesten på helsehusene med til sammen to årsverk. Helårsvirkning av tiltaket er 20 mill. Tiltaket er finansiert med 6 mill. fra kap. 372 og 14 mill. fra kap. 308.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	1 676	15 726	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 755	91 778	32 582
Overføringsutgifter	118 184	6 394	50 976
Finansutgifter	30 559	0	0
Sum Driftsutgifter	163 174	113 898	83 558
Driftsinntekter			
Refusjoner	-9 398	0	0
Overføringsinntekter	-720	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-26 319	0	0
Sum Driftsinntekter	-36 436	0	0
Sum	126 738	113 898	83 558

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)				
	Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)				
372 - Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	Inventar og utstyr Omsorg +	4 000	8 000	8 000	8 000
372 - Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	Velferdsteknologi	35 300	35 300	35 300	35 300
	Sum Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	39 300	43 300	43 300	43 300
	Sum Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	39 300	43 300	43 300	43 300
	Sum investeringsprosjekter	39 300	43 300	43 300	43 300

Inventar og utstyr Omsorg +

Avsetning av midler til inventar og utstyr til private og kommunale Omsorg+.

Velferdsteknologi

Avsetning av midler til velferdsteknologi (digitalisering og IKT-infrastruktur).

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler kap. 372 - tall i 2024-kroneverdi

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1 000
237202	Tilskudd til livssyns- og trossamfunn	5 400
237203	Trygg og mangfoldig eldreomsorg	2 500
237204	Utviklingstiltak	2 658
237207	Forsterkede plasser i sykehjem	12 000
237208	Kommunal betalingsplikt for drift og vedlikehold av nasjonale e-helseløsninger	45 000
237212	Døgnapent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum	16 000

Oppført beløp er årets bevilgning til tiltakene, prisjustert og omregnet til 2024-prisnivå. Midlene forutsettes brukt i 2024. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke

anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Nærmere forklaring til avsetningene:

Tilskudd til livssyns- og trossamfunn

Midlene er satt av til inndekning av kostnader til åndelige og eksistensielle samtaler for mennesker som bor i langtidshjem.

Trygg og mangfoldig eldreomsorg

Midlene er varige og avsatt til tiltak innen eldreomsorg i etatene.

Utviklingstiltak

Midlene er avsatt til utviklingstiltak i etatene.

Kommunal betalingsplikt for drift og vedlikehold av nasjonale e-helseløsninger

Sentrale nasjonale satsinger i regi av Direktoratet for e-helse betales fra 2022 av kommunene. Oslos andel er avsatt på dette kapitlet.

Avsetning til døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum

Bystyret har vedtatt at det skal etableres et døgnåpent legevakttilbud for sårbare grupper i sentrum, som skal åpne før flytting av dagens legevakt til ny storbylegevakt på Aker. På kapittel 372 er det innarbeidet en årlig avsetning på 16 mill. fra og med 2024 til dette tiltaket.

Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)

Ansvarsområde

Avsetningen gjelder utredningskostnader frem til investeringsrammer for konkrete Omsorg+-prosjekter, prosjekter for lokale omsorgsboliger og sykehjemsbygg i HEI-sektor er vedtatt.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	1 127	1 127	1 127	1 127
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	1 127	1 127	1 127	1 127
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	62	62	62	62
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	62	62	62	62
Ramme 2024-2027	1 189	1 189	1 189	1 189

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	218	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 784	1 127	1 189
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	481	0	0
Sum Driftsutgifter	4 483	1 127	1 189
Sum	4 483	1 127	1 189

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler

Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Sektoransvar

Sektorområdet omfatter tjenester i bydelene innen arbeid, NAV, rusfeltet, boligsosialt arbeid, fritidsklubber og fritidstilbud rettet mot barn og unge, kriminalitetsforebyggende arbeid for ungdom (SaLTo-modellen), bosetting og integrering av flyktninger, mangfold og tilrettelagt transport. I tillegg ligger Velferdsetaten, Hjelpemiddelsformidlingen Oslo, Fagskolen Oslo og Oslo Voksenopplæring (Oslo VO) i sektoren. Rådet for flerkulturelle minoriteter og Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold i Oslo er administrativt lagt til sektoren. Hovedprioriteringer og satsinger i bydelene og innen byomfattende tjenester er omtalt under «En varmere by» og «En by med plass til alle.»

Satsinger og hovedtall for sektoren

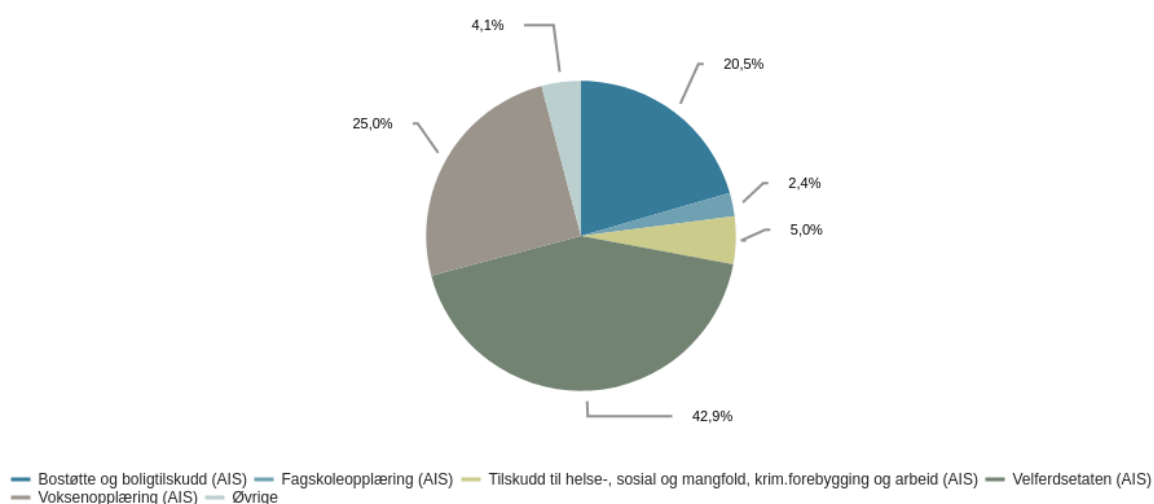
Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	3 582,1	3 796,1	3 729,2	3 709,1	3 695,9
2 - Driftsinntekter	-1 382,9	-1 456,3	-1 481,3	-1 481,3	-1 481,3
Totalsum	2 199,2	2 339,8	2 247,9	2 227,8	2 214,6

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Flere skal gis muligheter til jobb, midler til ulike arbeidsrettede tiltak inkludert jobbsentre er videreført med 72,4 mill. i økonomiplanperioden, 18,1 mill. årlig.
- Innsats for å øke sysselsettingen i bydeler der den er lav opprettholdes med i alt 25 mill. i økonomiplanperioden, 10 mill. i 2024.
- Flere skal gis tilrettelagt arbeid, 60 mill. fordeles årlig, 12 mill. direkte til bydelene og 3 mill. til tiltak gjennom program for inkluderende rekruttering (PIR).
- Ferie- og deltidsjobber for unge og fritidstiltak til ungdom er videreført med 180 mill. i økonomiplanperioden, 45 mill. årlig.
- Tilbudet til pleietrengende med rusproblemer ved Adamstuen omsorgssenter styrkes med 113,6 mill. i økonomiplanperioden, 28,4 mill. hvert år.
- Økte satser i veiledende norm før økonomisk sosialhjelp gjeldende fra 01.07.2023 videreføres fra 2024 og prisjusteres for å sikre kjøpekraft for sosialhjelpsmottakere
- Kapasitet ved Fagskolen Oslo og i videregående opplæring for yrkesfagelever økes fra 2025.
- Oslo skal fortsette å bosette flyktninger det anmodes om.
- Strategi for utjevning av sosiale forskjeller gir retning til arbeidet med å utjevne forskjeller i levekår fram til 2030.
- Ny temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2024-2033 skal bidra til arbeidet med å fremskaffe flere kommunale boliger frem mot 2033.
- Handlingsplan for rusinstitusjonsplasser 2024-2025 skal bidra til bedre kapasitetsutnyttelse og målrettet bruk av institusjonstilbudene.
- Nytt SaLTo handlingsprogram for perioden 2023-2025 viser vei i det forebyggende rus- og kriminalitetsarbeidet rettet unge.
- Handlingsplanene «Ord betyr noe» og «Stolt og fri» for kjønns- og seksualitetsmangfold, gir støtte til arbeidet mot hatefulle ytringer og holdninger og til arbeidet med å bekjempe intoleranse og diskriminering.
- Byrådet foreslår 168,5 mill. i tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner og tiltak på helse- sosial, integrerings- og mangfoldsfeltet i 2024.

Byrådets ambisjoner for sektoren

Utjevning av sosiale forskjeller i Oslo er ett hovedmål for dette byrådet. Byrådet har siden 2015 prioritert tiltak for å bidra til utjevning av sosiale forskjeller, noe som har gitt positive resultater. Likevel er de sosiale forskjellene fortsatt for store. Byrådet har derfor lagt frem en strategi som gir retning for arbeidet med sosial utjevning, frem til 2030.

Å øke deltakelsen i arbeidslivet er et viktig tiltak for å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller. I Oslo skal alle som kan og vil få mulighet til å jobbe. Arbeidsledigheten er lav. Per august 2023 var det registrert om lag 12 500 helt eller delvis arbeidsledige i Oslo. Det er imidlertid bekymring knytta til de 92 000 personene i alderen 20–66 år som står utenfor arbeid eller utdanning, og de store variasjonene i sysselsettingen mellom bydelene. I enkelte delbydeler er sysselsettingsandelen nede i 50 prosent. Byrådet målretter derfor innsatsen for å øke deltakelsen i arbeidslivet i bydelene med lavest sysselsettingsandel.

Byrådet er opptatt av å hjelpe unge som står utenfor arbeid og utdanning og som ikke er registrert som arbeidsledig, inn i aktivitet. I 2021 ble det startet et målrettet oppsøkende arbeid i

bydelene. Innsatsen er videreført i 2022 og 2023, og vil nå bli evaluert.

Parallelt med at mange står utenfor arbeid, sliter mange virksomheter i Oslo med å rekruttere nok arbeidskraft med riktig kompetanse. Høsten 2024 utvides rettighetene til videregående opplæring, gjennom Fullføringsreformen. Dette vil føre til en økning i antall deltakere. Nytt voksenopplæringscenter, Oslo VO Hovinbyen åpnet høsten 2023 og bidrar til økt kapasitet i voksenopplæringen. Oslo VO og NAV har over mange år samarbeidet om ulike opplæringsløp for voksne. Med Fullføringsreformen blir det viktig å bygge videre på samarbeidsmodellene som er utviklet.

Byrådet vil prioritere høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskolen Oslo har hatt økt pågang de siste årene. Byrådet øker kapasiteten og vil inngå en avtale med Construction City om nye lokaler. Flyttingen vil gi et løft for fagarbeidere i Oslo-regionen med plass til 750 flere studenter på Fagskolen Oslo fra 2025. Samtidig vil det frigjøre plass til mellom 150 og 200 flere yrkesfagelever i videregående opplæring. Dette utgjør en storsatsing både på fag- og yrkesopplæring i videregående opplæring og på høyere yrkesfaglig utdanning i Oslo. Flyttingen blir også en viktig del av byrådets innsats for Hovinbyen som innovasjonsdistrikt.

Oslo kommune skal være en inkluderende arbeidsgiver. Flere med ulike behov for tilrettelegging skal få jobb i kommunen. Tiltak for å gi flere mulighet til arbeid ble i 2023 samlet i Program for inkluderende rekruttering (PIR). Programmet koordineres av Velferdsetaten.

Byrådet har igangsatt forsøk med akseleratorprogram for gründerbedrifter i Bydel Søndre Nordstrand, for å gjøre bydelen mer attraktiv for etablering av næringsvirksomhet. Tilsvarende initiativ vurderes i andre bydeler.

Byrådets satsing på ferie- og deltidsjobber for unge har gjennom flere år gitt unge i alle bydeler verdifull jobberfaring og en forståelse for arbeidslivets forventninger, krav og rettigheter. For en del unge vil det være ekstra viktig å ha en ferie- eller deltidsjobb å gå til gjennom hele året. Satsingen er gjort varig i 2023.

Som følge av dyrtiden har byrådet, for å bedre situasjonen for barnefamilier og sikre kjøpekraft for alle sosialhjelpsmottakere, økt de veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp i 2022 og 2023. Byrådet foreslår å videreføre økte satser i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp gjeldende fra 1.7.2023 og ut året, fra 2024 prisjustert.

Oslo har bosatt et rekordhøyt antall flyktninger i 2022 og 2023, som følge av krigen i Ukraina. Oslo skal fortsette å ta imot det antall flyktninger kommunen anmodes om.

Introduksjonsprogrammet skal i større grad arbeidsrettes, for å bidra til at flyktninger får nettverk og en lettere overgang til arbeid. Byrådet bidrar til at det blir lettere tilgang til boliger til flyktninger, blant annet gjennom ombygging av tidligere institusjonsbygg og etablering av modulboliger.

Oslo skal stille opp for de som ikke klarer å skaffe seg egen bolig. Byrådet legger frem ny temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2024 – 2033. Temaplanen følger som vedlegg til budsjettet. Det er vedtatt ny forskrift for tildeling av kommunal bolig for å styrke søkerens rettssikkerhet, sikre likebehandling og større forutsigbarhet.

Byrådet har innført nye bostøtteordninger for leietakere i kommunale boliger, Oslobostøtta og Kommunal behovsprøvd bostøtte. Ordningene skal bidra til en mer forutsigbar økonomisk situasjon for leietakerne.

Oslostandard for bomiljøarbeid i kommunale boliger og Oslostandard for booppfølging skal benyttes for å bidra til et godt bomiljø for leietakere i kommunale boliger og i arbeidet med oppfølging i egen bolig.

Startlån og tilskudd til etablering skal brukes aktivt slik at personer som har utfordringer med å få lån til bolig i vanlig bank, kan kjøpe egen bolig. Byrådet opprettholder nivået for videreutlån.

Gjennom SaLTo-modellen samarbeider Oslo kommune og Oslo politidistrikt om å forebygge rus og kriminalitet blant unge. SaLTo- samarbeidet er evaluert, det er inngått ny politirådsavtale og vedtatt nytt SaLTo-handlingsprogram for perioden 2023 – 2025. Tiltak i prioriterte områder er den viktigste satsingen i perioden.

Innsats for å gi unge hjelp til å finne en vei ut av kriminalitet, kriminelle nettverk og gjenger, fortsetter, gjennom samarbeidet mellom Velferdsetaten, bydeler, politi og kriminalomsorg blant annet i EXIN-prosjektet.

Ungdom som vokser opp i områder med levekårsutfordringer er særlig utsatt for å komme i kontakt med miljøer som kan ha negativ innflytelse. Byrådet vil fortsette å møte utfordringene i levekårsutsatte områder med særlige tiltak i tett samarbeid med politiet. Den situasjonsbestemte satsingen på Mortensrud fortsetter og jobbsenteret videreføres. Byrådet har styrket det forebyggende arbeidet på Grønland.

Funn i Ung i Oslo-undersøkelsen fra våren 2023 har gitt oppdatert kunnskap om barn og unges levekår i Oslo. Undersøkelsen viste blant annet økt bruk av rusmidler i noen grupper. Byrådet viderefører det rusforebyggende arbeidet, særlig blant barn, unge og unge voksne, for å hindre at rusproblemer oppstår og for gi unge hjelp til å komme ut av rusproblemer. Blant tiltakene er forsøk med utvidet funksjon for rådgivende enhet for russaker i bydelene, gjennomføring av flere hasj-avvenningsprogrammer, samt spredning av ung-til-ung metodikk til flere bydeler.

En viktig føring i byrådets strategiske plan for rusfeltet er å gå fra en institusjonsbasert rusomsorg til boligtilbud i egen bydel med tjenester der folk bor. Program for rusfeltet i Oslo 2020-2024 har bidratt til å utvikle rustjenestene i bydelene og i arbeidet med å etablere boliger og boligløsninger. Alle bydeler deltar i programmet og har utarbeidet egne tiltaksplaner basert på lokale forhold.

Bydelenes etterspørsel etter rusinstitusjonsplasser fortsetter å gå ned. Det er samtidig en dreining i etterspørselen mot plasser til personer i aktiv rus med større omsorgsbehov. Bemanningen ved de forsterkede bo- og behandlingssenterene Lassonløkken og Svingen samt Thereses hus ble styrket i 2023. I 2024 foreslås en betydelig styrking av bemanning og kompetanse ved Adamstuen omsorgssenter. Byrådet vil vedta en handlingsplan for rusinstitusjonsplasser for perioden 2024-2025, som reduserer overkapasiteten i tråd i med bystyrets vedtak om temaplan.

Byrådet følger opp strategiene og tiltakene i Handlingsplanen mot hatefulle ytringer og holdninger – "Ord betyr noe" for å forebygge og begrense skade forårsaket av hatefulle ytringer

og holdninger. Innsatsen for å bekjempe intoleranse og diskriminering forsetter. Byrådet har lagt frem Handlingsplan "Stolt og fri" 2024-2028 for kjønns- og seksualitetsmangfold.

Oslo kommune skal legge til rette for at personer med funksjonsnedsettelser kan forflytte seg rundt i byen på en enkel, trygg og forutsigbar måte. Oppfølging av transporttilbudet, Tilrettelagt transport for personer med forflytningsvansker (TT-tjenesten) fortsetter for å sikre et velfungerende og godt tilrettelagt transporttilbud, med god kvalitet og punktlighet i 2024.

Byrådet foreslår 168,5 mill. i tilskuddsordningene på helse- og sosialfeltet og integrerings og mangfoldsfeltet.

Hovedmål

- 1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid
- 2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv
- 3. Flere opplever god helse og mestring
- 4. Deltakelsen i arbeidslivet er økt i bydelene med lavest sysselsettingsandel
- 5. Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid
- 6. Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger
- 7. Levekårsforskjellene er redusert
- 8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap
- 9. Digitale tjenester er innbyggerorienterte
- Resultatindikator Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune, kap. 384
- Resultatindikatorer Velferdsetaten, kap. 315

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

I Oslo skal alle møte tjenester som tar utgangspunkt i den enkeltes behov. Tjenestene skal utvikles sammen med innbyggerne, medarbeidere, frivilligheten, ideelle og næringslivet.

NAV skal være en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, som gir tjenester tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov og basert på en helhetlig og samordnet bruk av lovverket. Brukerne skal møte et NAV som tilbyr integrerte tjenester av høy kvalitet og som bidrar til at flere gis mulighet til arbeid.

Oslostandard for SaLTo-samarbeidet bidrar til å sikre god kvalitet og samhandling i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet og er et felles grunnlag for organisering av rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom.

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Byrådet vil fortsette å legge til rette for at flest mulig skal kunne bo selvstendig, være deltakende og ta i bruk egne ressurser. Innsats for å gi flere en trygg og forutsigbar bosituasjon med mulighet til å ha fokus på arbeid, mestring og aktiv deltakelse i samfunnet, fortsetter. Det boligsosiale arbeidet i bydelene skal videreføres, slik at flere kan bosettes i egen eller leid bolig.

Arbeidet med å fremskaffe boliger til vanskeligstilte fortsetter. Boligbehovskartleggingen viser at det er et udekket behov for kommunale boliger, især boliger med bemanning og tjenester til personer med rusproblemer eller samtidige rus- og psykiske helseproblemer. Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2024 – 2033 følger som vedlegg til byrådets budsjettforslag og skisserer hvordan arbeidet med å fremskaffe flere kommunale boliger til vanskeligstilte skal skje i perioden 2024-2033. Byrådet vil bidra til flere boliger for vanskeligstilte gjennom kjøp av boliger i markedet og bygging av boliger som ikke kan fremskaffes i markedet. Videre vil byrådet bidra til gode leiealternativer til kommunalt eide leieboliger, for eksempel gjennom innleie eller tilvisningsavtaler. Byrådets strategier for å møte behovet for kommunale boliger innebærer også at ledig kommunal bygningsmasse skal vurderes for boligformål, og et fortsatt arbeid for å sikre at vanskeligstilte på boligmarkedet i størst mulig grad bor i mest mulig egnet boligtype.

Regelverket for saksbehandling av søknader om startlån skal gjennomgås for å sikre likere behandling av søknader og bedre utnyttelse av ordningen. Forskrift om etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig, bygger opp under dette arbeidet.

Byrådet har igangsatt et prosjekt med leie til eie for kommunale boliger slik at flere personer i denne gruppen kan få muligheten til å eie egen bolig.

I tråd med byrådets russtrategi fortsetter byrådet arbeidet med å vri innsatsen mot boligtilbud i egen bydel med tjenester der folk bor og oppfølging og tiltak som understøtter folks ressurser og egeninnsats.

Pleietrengende med rusproblemer skal få tilrettelagte tilbud ut fra egne behov. Byrådet fortsetter å styrke institusjonstilbud for mennesker som sliter med rus og vil sikre gruppen med sammensatte behov et helsetilbud med forsterkede plasser i trygge omgivelser. I 2024 styrkes Adamstuen omsorgssenter med bemanning og helsekompetanse. I tillegg ble det i 2023 etablert sju plasser for pleietrengende ved Stovnerskoghjemmet.

Regelverket for saksbehandling av søknader om startlån, for å sikre likere behandling av søknader og bedre utnyttelse av ordningen gjennomgås. Forskrift om etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig, bygger opp under dette arbeidet.

Byrådet har igangsatt et prosjekt med leie til eie for kommunale boliger slik at flere personer i denne gruppen kan få muligheten til å eie egen bolig. Prosjektet har utarbeidet metodikk og avdekket både muligheter og utfordringer.

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Byrådets innsats for å utjevne levekårsforskjeller vil bidra til at flere opplever god helse og mestring.

Byrådet vil at tjenester til personer med rusproblemer skal bidra til flere friske leveår og redusere negative konsekvenser av rusproblemer for den enkelte, familien og for samfunnet. Rusproblemer skal først og fremst møtes som et helse- og sosialproblem. Somatiske, psykiske og rusrelaterte helseforhold skal i større grad ses i sammenheng.

Medarbeidere skal ha tilstrekkelig kompetanse om brukernes behov. Det skal legges til rette for at medarbeidere får mer kunnskap om rusrelaterte helseforhold. Bystyret behandlet i 2023 byråds sak om ernærings situasjonen til personer med rusproblemer. Ernæring skal inngå i kartlegging av tjenestebehovet når innbyggere med sammensatte, alvorlige og langvarige rusproblemer søker om helse-, omsorg- og velferdstjenester, og ernærings situasjonen skal vurderes regelmessig mens vedkommende mottar tjenester. Bydelene tildeles øremerkede midler for å drive bydelsnære tilbud til personer med rusproblemer. Kompetansesenter rus Oslo (KoRus) tilbyr relevant opplæring til bydeler og etater.

Mål 4 Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydelene med lavest sysselsettingsandel

I Oslo har sysselsettingsandelen blant personer i alderen 15-74 år gått opp i alle bydeler siden 2015, men det er stor variasjon mellom bydelene og innad i den enkelte bydel. I noen delbydeler i Oslo er sysselsettingsandelen ned mot 50 prosent. Mange står utenfor arbeid og utdanning, og er heller ikke registrert som arbeidsledige. Det er en betydelig andel av disse personene uten registrert arbeid, utdanning eller aktivitet, som er unge mellom 17 og 30 år.

Byrådet vil at alle som vil og kan, skal få mulighet til å komme i arbeid og viderefører innsatsen for å få flere i arbeid i bydeler og delbydeler der sysselsettingsandelen er særlig lav. Bydelene, NAV-kontorene og Oslo Voksenopplæring skal i samarbeid med næringsliv og arbeidsliv bidra til at flere får delta i opplæring og arbeid. Arbeidsmarkedsbedriftenes kapasitet og kompetanse skal brukes aktivt.

Gjennom oppsøkende arbeid de to siste årene, er kunnskapen om de unge utenfor arbeid og utdanning økt. Utprøving av nye tiltak og arbeidsformer har bidratt til at flere unge har kommet i arbeid, utdanning og relevant aktivitet. Erfaringene og ny kunnskap skal brukes målrettet, for å bidra til at flere unge kommer i arbeid eller annen aktivitet. Dette er et viktig bidrag i Nav-kontorenes arbeid med oppfølgingen av den nasjonale ungdomsgarantien, som trådte i kraft 1. juli 2023.

Mål 5 Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Byrådet vil legge til rette for at flest mulig kan delta i arbeidsfellesskapet. De arbeidsrettede og sosialfaglige tjenestene skal bidra til å skape nye jobber og tilby relevant kompetanseheving til voksne. Den særskilte satsingen for å gi flere muligheter for tilrettelagt arbeid er gjort varig. Rekrutteringsordning for mennesker med funksjonsnedsettelse skal videreutvikles og oppskaleres, og utvikling av modeller med hurtigspor og forsøk med oppgavedeling videreføres. Disse innsatsene er samlet i Program for inkluderende rekruttering (PIR), som koordineres av Velferdsetaten.

Mål 6 Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger

Opplæringstilbudene som Oslo Voksenopplæring og Fagskolen Oslo gir, skal bidra til å møte arbeidsgiveres kompetansebehov. Tilbud om gratis karriereveiledning ved Karriere Oslo skal gi

økt kunnskap om muligheter forutdanning, omskolering og håndtering av omstillinger i arbeidslivet. Samarbeidet med arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene i Kompetanseforum Oslo videreføres, for å bidra til dialog om felles innsats for møte byens kompetansebehov.

Byrådet har høye ambisjoner for Fagskolen Oslo og utvider kapasiteten og styrker kvaliteten innenfor tekniske fag som bygg- og anlegg, elektro og infoteknikk. Fagskolen skal etableres i nye lokaler som vil gi økt kapasitet og frigjøre plasser til flere yrkesfagelever i videregående opplæring.

Oslo VO og NAV har over mange år samarbeidet om ulike opplæringsløp for voksne. Fordi mange deltakere i voksenopplæringen rekrutteres fra NAV og har behov for stønader for å kunne prioritere å delta i opplæring, er det viktig at samarbeidet videreføres.

Mål 7 Levekårsforskjellene er redusert

En av de største utfordringene i Oslo er forskjeller i levekår. Forskjellene går langs mange dimensjoner, som inntekt og formue, deltakelse i arbeid, deltakelse i barnehage og skole, skoleresultater, gjennomføring i videregående utdanning, helse, botilbud og fritidsaktiviteter. Byrådet har lagt frem en overordnet strategi for utjevning av sosiale forskjeller i Oslo. Strategien innebærer videreføring av arbeid som allerede er satt i gang, og nye prioriteringer. Innsatsområdene er: Arbeid og sysselsetting, oppvekst og utdanning, bolig og boligforhold, byutvikling og nabolag, kultur, idrett og frivillighet, hele og livskvalitet, klima og miljø, digitalt utenforskap og kunnskapsutvikling. Strategien skal følges opp av handlingsplaner.

Byrådets satsing på ferie- og deltidsjobber til unge og tiltak for å gi flere mulighet til arbeid er eksempler på tiltak som videreføres. Fritidsklubber og aktiviteter gir barn og unge mulighet for deltakelse og utvikling. Ordninger for at utsatte barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter finnes i alle bydeler. Byrådet vil fortsette å legge til rette for at flere voksne fullfører og består videregående opplæring, og skape flere jobber for personer med lavere formell kompetanse.

Økte satser i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp gjeldende fra 1.7.2023 og ut året, videreføres fra 2024 prisjustert.

Mål 8 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap

Oslos bydeler og etater skal styrke egen mangfoldskompetanse. Kunnskap om mangfold er en ressurs for kommunens virksomheter som tjenesteyter og arbeidsgiver. Dette innebærer å skape bevissthet om inkluderende språk, tilrettelagte og likeverdige tjenester, representativ rekruttering og inkluderende arbeidsmiljø. Virksomhetene skal følge opp tiltak mot hat, fordommer og diskriminering på sine områder i handlingsplanene «Ord betyr noe - mot hatefulle ytringer og holdninger» og «Stolt og fri for kjønns- og seksualitetsmangfold». Mangfold er en samlebetegnelse for flerkulturelt mangfold (personers etniske-, religiøse, språklige og/eller nasjonal bakgrunn), kjønns- og seksualitetsmangfold (LHBTIQ – skeive, lesbiske, homofile, bifile og transpersoner som gruppe) og funksjonsmangfold (personer med nedsatt funksjonsevne).

Kommunen skal som offentlig myndighet redegjøre for hva den gjør for å integrere hensynet til likestilling og ikke-diskriminering i sitt arbeid.

Byrådet vil gjennomføre egne undersøkelser om likeverdige tjenester til minoriteter, og gjennomføre tiltak som forbedrer kvalitet og øker tilliten. Bydeler, etater og foretak skal iht aktivitets- og redegjørelsesplikten i § 24 i Likestillings- og diskrimineringsloven arbeide aktivt,

målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Virksomhetene har et selvstendig ansvar for å tilby ledere og ansatte opplæring om mangfold og likeverd, for oppfølging av klager på diskriminering og for å imøtegå hatefulle ytringer. Styrket diskrimineringsvern betyr at muligheten til å klage på diskriminering skal være kjent og tilgjengelig for kommunens ansatte. Alle virksomheter bes om å utnevne en OXLO-kontakt for å følge opp egne tiltak.

Bydelene skal legge til rette for at barn og unge involveres i saker som angår dem, sikre reell medvirkning og sørge for at barn og unge tas med i oppstart og evaluering i saker som angår dem.

Tilrettelagt transport (TT-tjenesten) skal bidra til at personer med forflytningsvansker kan delta aktivt i arbeids- og hverdagsliv på lik linje med alle andre.

Mål 9 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Byrådet vil at det skal være enkelt for innbyggerne å møte kommunen. Oslo skal være en åpen og tilgjengelig kommune som kommuniserer klart og forståelig. Gjennom tjenesteutvikling, digitale løsninger og tilbakemeldingsverktøy skal Oslo utvikles til en bedre kommune for innbyggerne.

Arbeidet med videreutvikling av kommunens saksbehandlingssystemer innenfor sosial-, bolig- og flyktningefeltet med sikte på forenkling og effektivisering av arbeidsprosesser, videreføres.

Nøkkeltall

Mangfold, inkludering og fellesskap	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022
Antall virksomheter med strategi/tiltak for likeverdige tjenester 1)	26 (av 35)	26 (av 35)	23 (av 35)	24 (av 38)	27 (av 42)
Antall virksomheter med opplæring om mangfold blant ledere og ansatte	24 (av 35)	24 (av 35)	19 (av 35)	22 av (38)	27 (av 42)
Antall virksomheter med plan/mål for økt rekruttering av ledere med minoritetsbakgrunn 2)	xx	xx	xx	16 (av 38)	19 (av 42)
Antall virksomheter med OXLO-kontakt / mangfoldskontakt 3)	24 (av 35)	24 (av 35)	19 (av 35)	16 (av 38)	22 (av 42)
Antall virksomheter som har gjort muligheten til å klage på diskriminering kjent og tilgjengelig for sine ansatte og ledere	xx	xx	xx	xx	xx

Kilde: Virksomhetenes årsberetninger

- 1) Tiltak som inkluderende språkbruk og tjenester tilpasset ulike brukere og minoriteter med ulike behov for tilrettelegging
- 2) Minoritetsbakgrunn knyttet til etnisitet, kjønnsidentitet og seksualitet, og funksjonsevne
- 3) Mangfoldskontakt skal kunne redegjøre for status for mangfoldstiltak i egen virksomhet
- 4) Nøkkeltall for kjennskap om klagemulighet innføres først i årsrapportering fra 2024

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	2 199 160	2 199 160	2 199 160	2 199 160
Vedtak forrige periode				
Aktivitetshus for HAB-brukere	-700	-700	-700	-700
Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid	2 000	2 000	2 000	2 000
Flere boliger til vanskeligstilte	0	-1 138	-1 138	-1 138
utredningskostnader AIS				
Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)	-672	-842	-842	-842
Generell rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)	-6 594	-10 299	-15 114	-15 114
Generell rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)	-8 970	-11 287	-14 651	-14 651
Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser	10 000	-15 000	-15 000	-15 000
Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Krisesentertjenester fra 2024	10 700	10 700	10 700	10 700
Leie til eie - forsøk	0	0	-5 000	-5 000
Omstilling rusfeltet - forventet	0	-20 000	-20 000	-20 000
utgiftsreduksjon				
Overføring av TT-ordningen fra MOS	200	600	-2 300	-2 300
Reversere kutt i uteseseksjonen	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Tilskudd på helse- sosial og mangfoldsfeltet	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Tilskuddsmidler bevilget i Bystyret	-10 961	-10 961	-10 961	-10 961
Trivselsvektore	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Voksenopplæring, økt kapasitet	-5 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Vedtak forrige periode	-61 497	-118 427	-134 506	-134 506
Vedtak forrige periode	-61 497	-118 427	-134 506	-134 506
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	2 137 663	2 080 733	2 064 654	2 064 654
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	130 767	130 767	130 767	130 767
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	130 767	130 767	130 767	130 767
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Endret finansiering tjenester UKE	-1 590	-1 590	-1 590	-1 590
Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
overføring til Program for inkluderende rekruttering				
Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing	3 000	3 000	3 000	3 000
overføring til Program for inkluderende rekruttering				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-4 455	-4 455	-4 455	-4 455
Utgifter til tolketjenester	500	500	500	500
Økte utgifter til Statens pensjonskasse	7 124	7 124	7 124	7 124
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	1 579	1 579	1 579	1 579
Justering for engangstiltak				
Tilskudd til frivillige og ideelle, helse- sosial og mangfoldsområdet	35 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	35 000	0	0	0
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Ferie- og deltidsjobber unge - varig satsing	1 500	1 500	1 500	1 500
Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
overføring til bydelene				
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon byomfattende AIS (kap. 371)	0	0	-64	-275
Rammereduksjon Fagskoleopplæring (kap. 250)	0	0	-94	-405
Rammereduksjon Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)	0	0	-85	-365
Rammereduksjon Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)	0	0	-22	-95
Rammereduksjon Trygdeordninger (kap. 350)	0	0	0	-1
Rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)	0	0	-2 181	-9 377
Rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)	0	0	-1 557	-6 694
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-4 003	-17 212
Spesifiserte rammeendringer				
Husleie Ullevålsveien 34	695	695	695	695
Institusjonstilbud rusavhengige - omgjøring av Adamstuen til forsterket omsorgssenter	16 200	16 200	16 200	16 200
Kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger	2 000	2 000	2 000	2 000
Prindsen mottakssenter - utvidet åpningstid i brukerrommet	6 700	6 700	6 700	6 700
Voksenopplæring Kabelgata 8	19 700	19 700	19 700	19 700
Sum Spesifiserte rammeendringer	45 295	45 295	45 295	45 295
Endringer	71 374	36 374	32 371	19 162
Ramme 2024-2027	2 339 804	2 247 874	2 227 792	2 214 583

Vedtak forrige periode

Aktivitetshus for HAB-brukere

I bystyret ble det bevilget 0,7 mill. i 2023 til aktivitetshus for HAB-brukere (Heroinassistert behandling).

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid

Fra budsjett 2023-2026 er innarbeidet i alt 15 mill. hvert år for å kunne gi flere tilrettelagt arbeid.

Flere boliger til vanskeligstilte utredningskostnader AIS

Bevilgningen til dekning av utredningskostnader i forbindelse med fremskaffelse av boliger til vanskeligstilte økte med 1,138 mill. 2023 og 2024. Rammen i 2024 er 2,139 mill.

Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)

I økonomiplan for 2023-2026 er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,672 mill. i 2024 som øker til 0,842 mill. fra 2025.

Generell rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)

I økonomiplan for 2023-2026 ble det innarbeidet en generell rammereduksjon for Velferdsetaten på 6,594 mill. i 2024, økende til 15,114 mill. i 2026.

Generell rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)

I økonomiplanen for 2023-2026 ble det for kap. 294 Oslo Voksenopplæring innarbeidet en generell rammereduksjon på 8,970 mill. i 2024 økende til 14,651 mill. i 2026.

Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser

Det er en villet utvikling at det etterspørres færre rusinstitusjonsplasser. Dette medfører imidlertid tap av inntekter for Velferdsetaten som ikke lar seg kompensere med tilsvarende utgiftsreduksjon. Velferdsetaten kompenseres for inntektstap med 25 mill. i 2023 og i 2024.

Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser

Det etterspørres færre rusinstitusjonsplasser. Velferdsetaten er kompensert for reduserte inntekter med 25 mill. i 2023 og i 2024.

Krisesentertjenester fra 2024

Det er innarbeidet 10,7 mill. i Velferdsetatens ramme til videreføring av krisesentertjenester i Oslo iht ny avtale fra 2024. Merbehovet har sammenheng med at utgifter til eiendomsforvaltning, lønn og andre driftsutgifter er økt.

Leie til eie - forsøk

Det er satt av 15 mill. fordelt med 5 mill. hvert år i perioden 2023-2025 til gjennomføring av forsøk med leie-til-eie i kommunale boliger.

Omstilling rusfeltet - forventet utgiftsreduksjon

I økonomiplan for 2023-2026 er det forventet en utgiftsreduksjon på 20 mill. fra 2025. Reduksjonen i utgifter knytter seg til omstillingen på rusfeltet med vridning fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg med bo oppfølging i bydel.

Overføring av TT-ordningen fra MOS

Overføring av TT-ordningen fra MOS i 2023

Reversere kutt i uteseseksjonen

Under bystyrets behandling av budsjett 2023 ble 2,5 mill. tilbakeført til Velferdsetaten for å sikre at det ikke skulle kuttes i tilbudet som gis av Uteseksjonen.

Tilskudd på helse- sosial og mangfoldsfeltet

Byrådet økte tilskuddsrammen til frivillige og ideelle organisasjoner innen helse- sosial, integrering og mangfold med 35 mill. i 2023 sammenlignet med gjeldende økonomiplan.

Tilskuddsmidler bevilget i Bystyret

Bystyrets påplussinger under behandlingen av budsjettet for 2023, økonomiplan 2023 -2026, gjelder 2023.

Trivselsvektene

I budsjett 2023 ble det innarbeidet midler i Velferdsetatens ramme til ordning med trivselsvektene i Oslo sentrum for 2023.

Voksenopplæring, økt kapasitet

I vedtatt budsjett 2022, økonomiplan 2022-2025, ble kapasiteten i voksenopplæringen styrket. Det ble innarbeidet ialt 30 mill. fordelt med 15 mill. i 2022, 10 mill. i 2023 og 5 mill. i 2024. Styrkingen er videreført i byrådets forslag til budsjett for 2024. Endringen fra 2023 til 2024 er 5 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Endret finansiering tjenester UKE

Teknisk justering, budsjettreduksjon på 1,6 mill. for Oslo Voksenopplæring som følge av ny finansierungsordning for Utviklings- og kompetanseetaten (UKE)

Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til Program for inkluderende rekruttering

I budsjett 2023 ble det innarbeidet midler til en varig satsing for flere i tilrettelagt arbeid med 15 mill. årlig. Tilrettelagt arbeid inngår i Program for inkluderende rekruttering (PIR) som koordineres i Velferdsetaten. Fra 2024 fordeles 12 mill. i bydelsrammen som en øremerket særskilt tildeling. Resterende 3 mill. legges til PIR og skal fordeles til tiltak som gir flere tilrettelagt arbeid.

Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til Program for inkluderende rekruttering

I budsjett 2023 ble det innarbeidet midler til en varig satsing for flere i tilrettelagt arbeid med 15 mill. årlig. Tilrettelagt arbeid inngår i Program for inkluderende rekruttering (PIR) som koordineres i Velferdsetaten. Fra 2024 fordeles 12 mill. i bydelsrammen som en øremerket særskilt tildeling. Resterende 3 mill. legges til PIR og skal fordeles til tiltak som gir flere tilrettelagt arbeid.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Utgifter til tolketjenester

Det foreslås å flytte 0,5 mill. i tidligere vedtatt kompensasjon for økte tolkeutgifter fra kap. 210 til kap. 294.

Økte utgifter til Statens pensjonskasse

Bevilgningen på kap. 294 Voksenopplæring foreslås økt med 7,124 mill. grunnet høyere utgifter til Statens Pensjonskasse.

Justering for engangstiltak

Tilskudd til frivillige og ideelle, helse- sosial og mangfoldsområdet

I økonomiplan for 2023-2026 er tilskuddsrammen innen helse- sosial, integrering og mangfold redusert med 35 mill. sammenlignet med Sak 1 2023. Byrådet foreslår å øke tilskuddsrammen med 35 mill. i 2024.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Ferie- og deltidsjobber unge - varig satsing

Ferie- og deltidsjobber for unge er gjort varig fra 2023 med 45 mill. årlig. Det fordeles 43,5 mill. til jobber i regi av bydelene. Det innarbeides 1,5 mill. til ferie- og deltidsjobber for unge i regi av Velferdsetaten fra og med 2024.

Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til bydelene

I budsjett 2023 ble det innarbeidet midler til en varig satsing for flere i tilrettelagt arbeid med 15 mill. årlig. Tilrettelagt arbeid inngår i Program for inkluderende rekruttering (PIR) som koordineres i Velferdsetaten. Fra 2024 fordeles 12 mill. i bydelsrammen som en øremerket særskilt tildeling. Resterende 3 mill. legges til PIR og skal fordeles til tiltak som gir flere tilrettelagt arbeid.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon byomfattende AIS (kap. 371)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon kap. 371 Byomfattende avsetninger - arbeid, integrering og sosiale tjenester på kr 64 000 i 2026 økende til kr 275 000 i 2027.

Rammereduksjonen er totalt 0,672 mill. i 2024 økende til 1,117 mill. i 2027.

Rammereduksjon Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på kap. 384 Hjelpemiddelformidlingen Oslo med kr 85 000 i 2026 økende til 0,4 mill. i 2027.

Rammereduksjon Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)

Det er innarbeidet en rammereduksjon på kr. 22 000 i 2026 som øker til kr. 95 000 i 2027.

Rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon for Velferdsetaten på 2,181 mill. i 2026 økende til 9,377 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kap.315 Velferdsetaten i økonomiplanperioden er 6,594 mill. i 2024 økende til 24,491 mill. i 2027.

Rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon for Oslo Voksenopplæring på 1,557 mill. i 2026 økende til 6,694 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kap. 294 Oslo Voksenopplæring i økonomiplanperioden er 8,970 mill. i 2024 økende til 21,345 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Husleie Ullevålsveien 34

Velferdsetaten kompenseres med 0,7 mill. for økt husleie ved bo- og omsorgstilbudet i Ullevålsveien 34.

Institusjonstilbud rusavhengige - omgjøring av Adamstuen til forsterket omsorgssenter

Bemanning og helsekompetanse ved Adamstuen omsorgssenter styrkes med 28,4 mill. årlig. Bydelsbetalingen økes tilsvarende forsterket plass og gir økte inntekter for 43 plasser med 12,2 mill. Velferdsetaten driftsramme styrkes med dermed med netto16,2 mill. årlig fra 2024.

Kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger

Velferdsetaten tilføres 2 mill. til dekning for to årsverk til arbeidet med kvalitetsgjennomgang og løpende kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger

Prindsen mottakssenter - utvidet åpningstid i brukerrommet

Innarbeidet i Velferdsetatens driftsramme, helårsvirkning av utvidet åpningstid på Brukerrommet ved Prindsen mottakssenter, det vil si lik åpningstid fra kl. 09.00-22.00 hver dag hele uken inkl. helg.

Voksenopplæring Kabelgata 8

Bystyret vedtok i sak 26/2023 innleie av skolearealer til voksenopplæringen i Kabelgata 8. Det skal etableres 450 plasser i Kabelgata 8 til voksenopplæringen. Arealene ferdigstilles og tas i bruk til skolestart 2023. Tiltaket frigjør plass i vgs. samtidig som det tilfører nødvendig kapasitet til voksenopplæringen. Helårsvirkning fra 2024 innarbeides med 19,7 mill. Midlene overføres fra tidligere avsetning på kap. 208.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
384 - Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	1 400	1 400	1 400	1 400
	Sum Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	1 400	1 400	1 400	1 400
427 - Tap på utlån (AIS)	Tap på utlån (AIS)	4 000	4 000	4 000	4 000
	Sum Tap på utlån (AIS)	4 000	4 000	4 000	4 000
315 - Velferdsetaten (AIS)	Velferdsetaten (AIS)	5 190	5 190	5 190	5 190
	Sum Velferdsetaten (AIS)	5 190	5 190	5 190	5 190

Digitalisering av hjelpemiddelformidling

Det er videreført 1,4 mill. årlig for å ta i bruk digitale verktøy.

Utskifting av biler - fornying av bilpark

Når det gjelder fornying av bilparken kan Hjelpemiddelformidlingen benytte seg av låneordningen for elbiler budsjettert på kap. 308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester.

Velferdsetaten - vedlikehold, inventar og utstyr

Investeringsmidler til indre vedlikehold i rusinstitusjoner med styrket med 5 mill. fra og med 2022. Disse er videreført sammen med årlige midler til fornying av inventar og utstyr.

FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

Tabell: Driftsbudsjett - FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

Beløp i 1000 kr				
		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Forslag 2024
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 060 693	1 123 663
	Sum utgifter		1 060 693	1 123 663
	Netto utgifter	1 175 809	1 060 693	1 123 663

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2023 vises til vedlegg 3 i Dok.3/23.

Funksjonsområdet omfatter tilbud og tjenester til barn og unge og er delt inn i to ansvarsområder: Skolehelsetjeneste og helsestasjon samt aktivitetstilbud for barn og unge. Skolehelsetjenesten og helsestasjonene er omtalt under Oppvekst og kunnskap, mens driftsbudsjettet over inkluderer alle oppgaver innen dette funksjonsområdet.

Ansvarsområde

Tilbudene som bydelene organiserer omfatter i første rekke fritidsklubbene, men også tilbud som motorsentre, media- og musikkverksteder og oppsøkende miljøarbeid. I tillegg samarbeider bydelene med ulike institusjoner om kultur- og idrettstiltak. Dette omtales under Kultur, idrett og frivillighet.

SalTo er samarbeidsmodellen til Oslo kommune og Oslo politidistrikt for å forebygge rusbruk og kriminalitet blant barn og unge, samt forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Arbeidet er nært knyttet til fritidstilbudene for barn og unge. Bydelene koordinerer arbeidet gjennom egne SalTo-koordinatorer. Se også Kriminalitetsforebygging blant ungdom.

Driftsbudsjett

Budsjettendringene på aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste er omtalt under bydelene.

Situasjonsbeskrivelse

De kommunale fritidstiltakene i bydelene er viktige møteplasser for barn og unge. Trygge og inkluderende fritidstilbud i barn og unges nærmiljø er viktige for å fremme integrering og fellesskap, og redusere levekårsforskjeller. Jobbtiltak for unge er også en viktig del av dette arbeidet. SalTo-modellen er evaluert og byrådssak 266/22: *“Evaluerings av Sal To-modellen - samarbeidsmodell for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom”*, ble behandlet av bystyret 25.01.2023. Byrådet har vedtatt Oslostandard for SalTo-samarbeid.

Barn og unges kunnskap og meninger er avgjørende for et velfungerende demokrati, og for utviklingen av tilbud og tiltak for barn og unge. På oppdrag fra Oslo kommune arrangerer UngOrg årlig en ungdomshøring for ungdommer fra alle bydeler. Høringen skal sikre medvirkning fra ungdom som normalt ikke deltar i elevråd eller ungdomsråd.

Ung i Oslo-undersøkelsen, som gjennomføres hvert tredje år, gir viktig kunnskap om barn og unges levekår i Oslo. Undersøkelsen ble gjennomført våren 2023. Den omfatter barn og unge fra 5.trinn i barneskolen, ungdomstrinnet og elever på videregående skole.

Fritidsaktiviteter

Det finnes fritidstilbud i nærmiljøene for barn og unge i alle bydeler. Tilbud og aktivitetene som organiseres av bydelene, er i hovedsak gratis for deltakerne. Fritidstilbudene skal dekke hele aldersspennet fra 10 -18 år. I noen bydeler er det også behov for å tilrettelegge tilbud til unge over 18 år. Aktivitetene skal være attraktive for alle i målgruppen, og de skal være universelt utformet, slik at også barn og unge med funksjonsnedsettelser inkluderes. Trygge og kompetente medarbeidere er vesentlig for å kunne ivareta barn og unge i fritidstiltakene. Bydelene skal sørge for at medarbeiderne har tilstrekkelig kompetanse til også å ivareta utsatte barn og unge.

Ferie- og deltidsjobber for unge

En ferie- eller deltidsjobb er for mange det første møtet med arbeidslivet, og en arena for mestring og læring, der ungdom lærer å ta ansvar. Hovedmålgruppen er unge i alderen 13 til 19 år. Det kan også være relevant å tilby eldre ungdom en ferie- eller deltidsjobb til andre tider av året. Tilbudet har gjennom flere år gitt ungdom i alle bydeler jobberfaring på CV-en, referanser og attester for senere jobbsøking.

Alle bydeler tilbyr ungdomsjobber, med en hovedsatsing på sommerjobber. De fleste bydelene har også jobber for unge gjennom hele året, i skoleferier, helger og deltid. Velferdsetaten gir også tilbud om sommerjobber til utsatte grupper. Idrettslag, lokalt næringsliv og kommunenes egne virksomheter er sentrale samarbeidspartnere og viktige bidragsytere i dette arbeidet.

Innsats for ferie og deltidsjobber for unge er gjort varig fra 2023. Om lag 8 000 søkte jobb gjennom bydelene i 2023, og av disse har rundt 4 000 unge hatt en ferie- eller deltidsjobb gjennom året. Dette er omtrent samme antall som i 2022. Lengden på jobbene varierer, de fleste ungdommene i sommerjobb har jobbet i 2 til 4 uker. Flere ungdommer har fått avtaler med arbeidsgiver om videre deltids- eller ekstrajobb. Innsatsen ble styrket i revidert budsjett 2023. Ungdom i målgruppen for SaLTo-samarbeidet er en prioritert gruppe i denne satsingen.

Tabell: Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud barn og unge

	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022
Den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten, antall anmeldelser med mistenkte 10-17 år blant 1000 innbyggere. 1)	44,8	47,4	34,5	31,4	32,6
Ferie- og deltidsjobber unge i regi av bydelene 2)	1 200	1 700	2 477	3 100	4 000
Unge som har fått hjelp ved Ungdom og rus på Legevakten 3)	xx	xx	418	493	664
Antall unge på hasjavvenningskurs arrangert av bydelen 4)	xx	xx	185	248	204

- Kilde: Oslo politidistrikt
- Bydelenes årsrapporter
- Kilde: Helseetaten
- Kilde: Bydelene og Velferdsetaten

FO4A Sosiale tjenester

Tabell: Driftsbudsjett - FO4A Sosiale tjenester

Beløp i 1000 kr				
		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Forslag 2024
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 790 230	2 160 977
	Sum utgifter		1 790 230	2 160 977
	Netto utgifter	1 729 858	1 790 230	2 160 977

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2023 vises til vedlegg 3 i Dok.3/23.

Ansvarsområde

Sosiale tjenester ytes i stor grad gjennom NAV-kontorene. Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) regulerer det kommunale ansvaret og oppgavene som NAV-kontoret skal utføre eller medvirke til, og inngår i kommunens ansvar for å yte velferdstjenester. Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltagelse i samfunnet.

Sosialtjenesteloven representerer et sikkerhetsnett innenfor velferdstjenestene. Den gir NAV et særlig ansvar for å fange opp og bidra til å løse sosiale problemer. Tjenestene skal være tilgjengelige for alle som trenger dem, uavhengig av om de tar kontakt digitalt, på telefon eller ved fremmøte. Tolk skal benyttes når det er nødvendig.

Driftsbudsjett

Budsjettendringene for sosiale tjenester er omtalt under bydelene.

Situasjonsbeskrivelse

Sosialhjelp

Behovet for sosialhjelp øker. Økningen i sosialhjelpsutgiftene sammenfaller i en tid med høy generell prisstigning i samfunnet inkludert mat, strøm og husleie, og et økende rentenivå, samtidig som det også bosettes mange flyktninger.

Oslos veiledende satser for økonomisk sosialhjelp økte i 2022 og 2023 for å bedre den økonomiske situasjonen for barnefamilier i behov av økonomisk sosialhjelp, og for å møte økt prisvekst og sikre kjøpekraft for alle mottakere. Midlertidig økte satser i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp gjeldende fra 1.7.2023 og ut året, videreføres fra 2024, prisjustert. Tidligere avsatte midler til sosialhjelp i 2023 vil overføres og brukes i 2024 for å finansiere videreføring av midlertidige satser pr 01.07.23 fra 2024.

Både antall mottakere og utbetalinger øker. I perioden januar til juli 2023 har i gjennomsnitt 9 386 personer i Oslo mottatt sosialhjelp hver måned, mot 8 071 personer i samme periode i 2022. Dette er en økning på 1 315 personer per måned, eller 16,3 prosent. Gjennomsnittlig brutto utbetalt økonomisk sosialhjelp per mottaker i perioden januar til juli 2023 var 16 231 kroner for Oslo sett under ett. Dette var en økning på 17,4 prosent sammenlignet med perioden januar til juli 2022.

Som følge av bosetting av et høyt antall flyktninger ble bydelene i revidert budsjett styrket med ett årsverk hver frem til sommeren 2024.

I tabellen nedenfor vises utviklingen for noen sentrale områder (vektet gjennomsnitt) sammenlignet med kommuner i ASSS-nettverket som består av de største kommunene i Norge.

Oslo kommune har høyere netto driftsutgifter til sosiale tjenester per innbygger enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Det relativt høye utgiftsnivået i Oslo må sees i sammenheng med at Oslo også har det høyest beregnede utgiftsbehovet for sosiale tjenester pr innbygger i statens inntektssystem for kommunene. Stønad per mottaker i Oslo er også høyere enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene.

Indikatorer for sosialtjenesten	Oslo 2020	Oslo 2021	Oslo 2022	ASSS 2020	ASSS 2021	ASSS 2022
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten ¹⁾ pr. innbygger 18-66 år	7 977	8 544	8 995	6 290	6 684	6 914
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år av innbyggere 18-24 år	4,2	3,9	3,9	4,7	4,4	4,1
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år av innbyggere 25-66 år	4	3,8	4	3,6	3,5	3,5
Stønad (bidrag+lån) pr sosialhjelpsmottaker	68 520	69 295	72 089	60 803	62 766	63 087
Andel deltakere som gikk til arbeid/utdanning etter fullført KVP	62	63	66	71	45	62

*Sosialtjenesten omfatter i denne sammenheng KOSTRA-kategoriene F242, 243, 273, 276 og 281.

Arbeid

Arbeid er avgjørende for å bekjempe fattigdom og dårlige levekår. Deltagelse i arbeidslivet er viktig for å bedre leve-, bo- og oppvekstsvilkår, og motvirke sosial eksklusjon. Det er også viktig å øke deltakelsen i arbeidslivet for å svare på næringslivets behov for arbeidskraft. Kvalifisering og arbeidsformidling gjennom NAV, voksenopplæring og arbeidsmarkedsbedrifter, skal bidra til å møte bedriftenes behov for arbeidskraft.

Per august 2023 var det registrert om lag 12 500 helt eller delvis ledige arbeidssøkere i Oslo.

I tillegg til registrert ledige, har Oslo mange innbyggere som ikke er sysselsatt. Tall fra 2021 viser at 92 000 personer i Oslo i alderen 20–66 år var utenfor arbeid og utdanning. Av disse hadde omtrent 47 000 en trygdeytelse, mens 45 000 av disse mottok ikke en trygdeytelse.

Bydelene med de laveste sysselsettingsandelene har i 2022 og 2023 fått midler til tiltak for å bidra til at flere kommer i arbeid. Denne innsatsen videreføres.

Byrådet er særlig bekymret for unge som hverken er i arbeid, utdanning eller annen registrert aktivitet. Derfor har byrådet i de to siste årene gjennomført en satsing på oppsøkende arbeid mot unge i bydelene. Gjennom det oppsøkende arbeidet har vi fått økt kunnskap, prøvd ut nye metoder og arbeidsformer, og bidratt til at flere unge har kommet tilbake til utdanning eller inn i jobb. Denne satsingen skal evalueres i 2024.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er et fulltids, arbeidsrettet program rettet mot personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, og som har få eller begrensede ytelser fra folketrygden. Programmet skal være individuelt tilpasset og fremme overgang til arbeid. Byrådet vil gi tilbud til dem som fyller inngangsvilkårene og kan nyttiggjøre seg programmet. Antall nye deltakere i programmet økte med 288 personer fra 2021 til 2022. Om lag halvparten av de som avsluttet programmet gikk over i arbeid eller utdanning.

I Oslo har andelen barn som lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt gått ned fra 2019 til 2021, men den er fortsatt høyere i Oslo enn resten av landet. Dette er familier der forsørgerne har svak tilknytning til arbeidslivet. Familier med omfattende hjelpebehov skal gis helhetlig oppfølging, som omfatter økonomiske forhold, arbeid og kvalifisering, helseutfordringer, bolig og ivaretagelse av barnas behov.

Rus

BrukerPlan-kartleggingen viser at om lag 4 000 innbyggere mottar tjenester i bydelene på grunn av rusproblemer. Oslostandarden for rusfaglig arbeid skal bidra til likeverdige tjenester og kvalitet i rusarbeidet. Bydelene skal bidra til omstillingen på rusfeltet ved å legge til rette for helseorientert hjelp i lokalmiljøet, med vekt på aktiviteter og arbeid, egen bolig med bo-oppfølging og bomiljøarbeid.

Evaluerings av bydelenes erfaring med implementering av Oslostandard for rusfaglig arbeid viser at alle bydelene tilbyr oppfølgingssamtaler med dem som mottar tjenester for rusproblemer, og at tolv bydeler har etablert tverrfaglige og fleksible oppfølgingstjenester.

Bydelenes bruk av rusinstitusjonsplasser går fortsatt ned. I 2022 hadde 1 187 personer opphold i en av rusinstitusjonene under Velferdsetaten, mot 1 206 personer i 2021 og 1 255 personer i 2020. Bydelenes etterspørsel etter rusinstitusjonsplasser har vært synkende over flere år. Det er

ledig kapasitet i rusfrie plasser, samtidig som Oslo har for få rusinstitusjonsplasser til innbyggere med komplekse og sammensatte lidelser. Det er ventetid ved omsorgsinstitusjonene. Antall brukerstyrte plasser er økt i flere tjenestekategorier. I handlingsplan for rusinstitusjonsplasser 2024-2025 styrker byrådet plassene ved Adamstuen omsorgssenter og reduserer overkapasiteten blant annet i ressursentrene med 67 plasser.

Bystyret behandlet i 2023 byrådssak om ernæringssituasjonen til personer med rusproblemer. Ernæringssituasjonen skal inngå i bydelenes kartlegging av tjenestebehovet for innbyggere med sammensatte, alvorlige og langvarige rusproblemer. Regionalt kompetansesenter rus Oslo (KoRus) i Velferdsetaten tilbyr opplæring om somatiske sykdommer ved rusproblemer. Ernæringssituasjonen og tiltak inngår her. Strategi for ernæringsarbeidet rettet mot hjemmeboende gir også retning for arbeidet.

I 2024 vil regjeringen legge frem forslag til forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet. Byrådet vil komme tilbake til hvordan reformen skal følges opp i Oslo kommune.

I 2022 døde 49 personer av overdoser i Oslo. Dette er ti flere enn året før, men samme antall som i 2018. Tendensen er stabil. Byrådet arbeider for at antallet overdosedødsfall i Oslo skal gå ned. Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid i bydelene beskriver tiltakene. Denne oslostandarden ble revidert i 2023.

Ordningen med rådgivende enheter for russaker ble innført gjennom endringer i helse- og omsorgstjenesteloven i 2022. De rådgivende enhetene har ansvar for å møte personer når oppmøte i enheten er en strafferettslig reaksjon. I Oslo er bydelene ansvarlig for rådgivende enhet. Bydelene er kompensert for utgiftene til etableringen. Det har kommet få saker i straffesporet. Byrådet utvider derfor de rådgivende enhetenes funksjon i fem bydeler som en prøveordning. Disse enhetene skal gi lavterskel frivillig tilbud med råd, informasjon og veiledning om rus og rusmidler, informasjon om hjelpetiltak i kommunen eller spesialisthelsetjenesten til alle som ønsker det.

Bolig

I Oslo regnes 6,4 prosent av innbyggerne som vanskeligstilte på boligmarkedet, mot 3,4 prosent på landsbasis. Det er store forskjeller både mellom bydelene og innad i enkelte bydeler. Det boligsosiale arbeidet skal bidra til at flere kan bo i gode boliger og i trygge bomiljøer. Boligsosialt arbeid omfatter alt fra fremskaffelse av bolig, bomiljøtiltak, individuell oppfølging med tjenester, til tiltak som hjelper den enkelte til å mestre boforholdet og beholde boligen.

Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet som trådte i kraft i juli 2023, tydeliggjør kommunenes plikter overfor vanskeligstilte på boligmarkedet og skjerper ansvaret på noen områder. Kommunene plikter nå å ta boligsosiale hensyn i planarbeidet og følge konkrete krav til saksbehandlingen. Kommunene må ha oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Denne oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. Videre presiserer loven at kommunen må fatte enkeltvedtak ved avgjørelse om boligsosial bistand til personer som ber om det. Den nye loven vil kunne bidra til at flere vanskeligstilte får nødvendig hjelp, og at nivået på den boligsosiale bistanden blir mer likeverdig mellom kommuner. Oslo kommune har innarbeidet de nye lovkravene, og fortsetter arbeidet med å innarbeide boligsosiale hensyn i planarbeidet innen fristen for dette.

Byrådet vil legge til rette for at flere vanskeligstilte skal kunne kjøpe egen bolig gjennom

startlånsordningen. I 2023 gjennomgås regelverket for saksbehandling av søknader om startlån for å sikre likere behandling av søknader og bedre utnyttelse av ordningen. Forskrift om etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig, bygger opp under dette arbeidet.

Nye bostøtteordninger for leietakere i kommunale boliger: Oslobostøtta og Kommunal behovsprøvd bostøtte, er innført fra desember 2022. Ordningene skal evalueres når den har virket i ett år. Oslobostøtta er på 11 % av brutto husleie. I perioden september 2023 til og med januar 2024 er den midlertidig satt til 25 % av brutto husleie.

Byrådet har lagt frem forslag til ny forskrift om tildeling av kommunal bolig. Forskriften innebærer lengre leieavtaler og tryggere leieforhold for flere grupper, særlig for barnefamilier. Nytt rundskriv om bydelenes arbeid med å forebygge utkastelser vedtas av byrådet høsten 2023. Sammen med ny forskrift vil rundskrivet bidra til at leietakerne opplever trygghet i leieforholdet.

Boligsosialt utviklings- og innovasjonsprogram (BOSin) gir støtte til prosjekter i bydelene som bidrar til å løse utfordringer på boligområdet. Prosjektene bidrar til fagutvikling på feltet og til en sammenhengende kjede av boligvirkemidler for vanskeligstilte. Gjennom BOSin vil byrådet gi bydelene muligheter til å prøve ut innovative metoder for å styrke kommunens tiltak for å redusere bostedsløshet og bidra til bedre boforhold.

Sosiale tjenester og ytelser	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i løpet av året	20 401	19 648	20 182	19 515	20 599
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet i løpet av året 1)	2 405	2 286	2 219	2 102	2 150
Antall deltakere i introduksjonsordningen i løpet av året 1)	1 901	1 604	1 029	769	1 180
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottagere 25-66 år (måneder)	6,6	6,6	6,5	6	6
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	5,3	5,1	4,7	5	4,7
Andel mottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	43,2	43,5	41,3	40	40
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	52	51,4	50,2	50	46
Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker 1)	82	81	88	82	81
Finansiering kjøp av bolig - andel søknader behandlet innen 1 mnd. 1)	80	88	69	72	63
Søknad om kommunal bolig - andel søknader behandlet innen 3 mnd. 1)	95	85	97	98	97

FO4B Kvalifiseringsprogram

Tabell: Driftsbudsjett - FO4B Kvalifiseringsprogram

Beløp i 1000 kr				
		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Forslag 2024
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		509 407	531 790
	Sum utgifter		509 407	531 790
	Netto utgifter	387 408	509 407	531 790

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2023 vises til vedlegg 3 i Dok.3/23.

Driftsbudsjett

Budsjettendringene for kvalifiseringsprogram er omtalt under bydelene.

Midlene som tildeles forventes å dekke et aktivitetsnivå tilsvarende gjennomsnittlig 1 700 deltakere i kvalifiseringsprogram pr mnd. Det vises ellers til omtale under FO 7.5 A Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak.

FO4C Mottak og integrering av flyktninger

Ansvarsområde

Bydelene har ansvar for å bosette flyktninger og tilby introduksjonsprogram. Målet er varig tilknytning til arbeid og deltakelse i norsk samfunnsliv. Bydelene og Oslo Voksenopplæring samarbeider om introduksjonsprogrammet. Det skal legges til rette for at flyktninger har mulighet til å delta sosialt, kulturelt og politisk, på linje med resten av befolkningen. Dette skal skje i samarbeid med den enkelte flyktning og sivilsamfunnet. Norskopplæring og grunnopplæring til flyktningene er voksenopplæringens ansvar.

Driftsbudsjett

Budsjettendringer for mottak og integrering av flyktninger er omtalt under bydelene.

Situasjonsbeskrivelse

Antall flyktninger som Integrerings- og mangfolds direktoratet (IMDi) har anmodet kommunen om å bosette økte i 2022 og 2023 som følge av krigen i Ukraina. Oslo kommune er anmodet om å bosette 2 170 flyktninger i 2023. Medio august 2023 var det bosatt i 1 100 flyktninger så langt i 2023 og nesten 80 prosent av disse er fra Ukraina. For at flyktningene skal integreres i bolig- og arbeidsmarkedet på en rask og god måte, er det avgjørende at deres ressurser blir sett og tatt i bruk.

Flyktninger fra Ukraina har midlertidig kollektiv beskyttelse, mens flyktninger fra andre land har beskyttelse på individuelt grunnlag. Det er ulike rettigheter knyttet til integreringsprosessen, avhengig av beskyttelsesgrunnlaget. Arbeidet med å fortolke og iverksette midlertidige endringer i integreringsloven koordineres av Velferdsetaten. Velferdsetaten har også en koordinerende rolle ut mot bydelene for å bidra til likeverdig og effektivt arbeid med bosetting og integrering.

Byrådet arbeider aktivt med å skaffe flere boliger til flyktninger. På grunn av stort press i leiemarkedet, har det vært behov for å se på nye innovative løsninger for bosetting. Tidligere institusjonsbygg settes i stand til boliger for flyktninger. Større modulbygg er anskaffet og etableres på ledige tomter. I august 2023 startet bosettingen av flyktninger i tidligere Grünerløkka sykehjem. Her skal 100 flyktninger få leie rimelige hybler. Stedlig bemanning bidrar til en god start for flyktningene. I løpet av høsten 2023 starter innflyttingen i det nedlagte Manglerudhjemmet. Her får flyktningene egne boenheter. Byrådet utreder også flere bygg og tomter, for å bidra til å skaffe nok boliger til flyktningene også gjennom 2024.

Resultatene i introduksjonsprogrammet har variert mellom bydelene. I gjennomsnitt gikk 76 prosent av deltakerne rett over i arbeid eller utdanning i 2022, men tallene varierte mellom bydelene. Det er et mål å redusere forskjellene mellom bydelene for å sikre et mer likeverdig tilbud. Høsten 2023 ble det gjort endringer i innrettingen av introduksjonsprogrammet for flyktninger med kollektiv beskyttelse i Oslo. Med endringene i introduksjonsprogrammet får bydelene et større ansvar for å tilby arbeidsrettede tiltak tidlig i programtiden.

FO4D Økonomisk sosialhjelp

Tabell: Driftsbudsjett - FO4C Økonomisk sosialhjelp

Beløp i 1000 kr				
		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Forslag 2024
14	Overføringsutgifter		1 510 269	1 580 006
	Sum utgifter		1 510 269	1 580 006
	Netto utgifter	1 413 321	1 510 269	1 580 006

Driftsbudsjett

Budsjettendringer vedrørende økonomisk sosialhjelp er omtalt under bydelene.

Det er budsjettert med et utgiftsbehov til økonomisk sosialhjelp med 1,58 mrd. i 2024.

Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig og sekundær ytelse. Ytelsen skal sees i sammenheng med andre tiltak som kan fremme overgang til arbeid og aktivitet. For at det skal foreligge rett til økonomisk sosialhjelp, må den enkelte ha utnyttet fullt ut alle reelle muligheter til å forsørge seg selv ved arbeid, egne midler eller ved å gjøre gjeldende trygderettigheter eller andre økonomiske rettigheter.

Oslos veiledende satser for økonomisk sosialhjelp økte i 2022 og 2023 for å bedre den økonomiske situasjonen for barnefamilier i behov av økonomisk sosialhjelp, og for å møte økt prisvekst og sikre kjøpekraft for alle mottakere. Midlertidig økte satser i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp gjeldende fra 1.7.2023 og ut året, videreføres fra 2024, prisjustert. Tidligere avsatte midler til sosialhjelp i 2023 vil overføres og brukes i 2024 for å finansiere videreføring av midlertidige satser pr 01.07.23 fra 2024.

Personer med omfattende rus-, psykiske- eller sosiale problemer skal motiveres til aktivitet. Ved deltagelse i sysselsettings- eller arbeidstreningstiltak, kan inntil kroner 2 500 per måned holdes utenfor ved utmåling av supplerende sosialhjelp. Det skal foretas en konkret og individuell vurdering av den enkeltes situasjon.

Verbalvedtak

Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot flyktninger i tråd med IMDIs anmodning.

Temaplan for Oslo kommunes behov for boliger til vanskeligstilte

Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2024-2033 erstatter Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021-2030, sak 259/21.

Oslobostøtta

Oslobostøtta utgjør 11 % av brutto husleie fra 1.februar 2024.

TAKSTER, AVGIFTER OG VERBALVEDTAK KNYTTET TIL TAKSTER OG AVGIFTER**Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold**

Veiledende norm for økonomisk sosialhjelp til livsopphold fastsettes slik fra 1.1.2024:

	Oslo kommunes satser fra 1.1.23	Midlertidige satser Oslo 1.7-31.12.23	Sak 1 2024
Enslige aleneboende	8 214	8 378	8 730
Ektepar/samboere	12 889	13 147	13 699
Enslige forsørgere	9 585	9 777	10 188
Mottakere i bofellesskap	5 804	6 355	6 622
Barn 0-5 år	3 519	3 801	3 961
Barn 6-10 år	3 519	3 801	3 961
Barn 11-17 år	4 660	5 033	5 244
Unge hjemmeboende 18-23 år	4 660	5 033	5 244

Bydelsbetaling for opphold i rusinstitusjoner/botiltak i rusomsorgen under Velferdsetaten:

1. Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner/botiltak under Velferdsetaten prisjusteres 5,8 % og utgjør kr 1 168 per. døgn per. beboer.
2. For Svingen, Adamstuen og i forsterket bolig utgjør bydelsbetalingen kr 2 026 pr. døgn per. beboer.
3. Velferdsetaten gis i samarbeid med aktuell bydel fullmakt til å fastsette en høyere bydelsbetaling for beboere med særlige utfordringer

Bydelsbetaling for øvrige institusjoner og botilbud under Velferdsetaten

Bydelsbetalingen justeres med 5,8 %.

Egenbetaling ved rusinstitusjoner og botilbud under Velferdsetaten

1. For opphold i omsorgsinstitusjoner under Velferdsetaten med full forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Egenbetalingen kan maksimalt utgjøre kr 9 497 pr. måned. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen.

- For opphold i rehabiliteringsinstitusjoner under Velferdsetaten med redusert forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen. Hvor mye egenbetaling som kan kreves vil variere som følge av ulik forpleining ved de ulike rehabiliteringsinstitusjonene.

Tabell: Egenbetalingen ved den enkelte institusjon er prisjustert med 4,2 % og kan maksimalt utgjøre:

<i>Institusjon</i>	<i>Maks egenbetaling</i>
Bjørnerud	6 821
Bygdøy	5 711
Karlsborg	7 117
Lassonløkken	7 265
Liakollen	6 821
Liakollen Dyretråkket leiligheter	5 711
Fredheim	9 042
Stensløkka ressurscenter	5 711
Haugenstua ressurscenter	7 271
Østensjøveien hus 1. og 2.etasje	6 671
Østensjøveien hus leiligheter 3.etasje	5 711
Østensjøveien Svingen (5)	7 932
BoSatt H25	5 711
Exit	9 042
Gjennomgangslleiligheter	5 711
Vestli rehabiliteringssenter	5 711

- Byrådet gis fullmakt til å fastsette husleie for beboere i private og kommunale boligtiltak under Velferdsetaten.

TT – tjenesten

Egenandelene prisjusteres med 4,2 %. Månedssatsen settes lik et bestemt antall turer for å unngå administrativt merarbeid. Gjennom de siste årene er denne satt til 10 turer for voksne og 20 turer for barn 6-18 år.

Viken opphører 1.1.2024 og TT reiser vil fra denne dato gjelde i Akershus fylke.

Tilrettelagt transport: Egenandel for TT-reiser i Oslo

Egenandel for TT-reiser innenfor Oslos grenser settes til kr 53 for voksne og kr 27 for barn under 18 år.

Tilrettelagt transport: Egenandelstak for faste reiser til dagtilbud som alternativ til arbeid, og høyere utdanning

Det settes et egenandelstak tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for faste TT-reiser. Egenandelstaket gjelder både i Oslo og Akershus.

Tilrettelagt transport: Egenandel for reisende til aktivitetsskole (AKS)/skolefritidsordning annet

sted enn lokalisert til grunnskolen

Månedlig egenandel for transporttjenester for reiser til aktivitetsskole (AKS)/skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for reiser i Oslo.

Tilrettelagt transport: Kvote – fritidsreiser

For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede fra og med 6 år settes kvoten til 150 reiser pr. år. For brukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 75 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser.

Tilrettelagt transport: Egenandel for fritidsreiser til kommunene Lørenskog, Nittedal, Bærum og Nordre Follo geografisk begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: *Dersom sterke helse- eller sosialmessige grunner tilsier det, og det foreligger et særskilt reisebehov, kan TT-brukere unntaksvis innvilges rett til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål i kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune.*

I Nordre Follo er retten til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Oppegård kommune.

Egenandel for fritidsreiser til Lørenskog, Nittedal, Bærum og del av Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune, settes til kr 108 for voksne og kr 54 for barn under 18 år.

Tilrettelagt transport: Egenandel faste reiser i Akershus

Egenandel for faste TT-reiser i Akershus, settes til kr 53 for voksne og kr 27 for barn under 18 år.

Tilrettelagt transport: Egenandel for fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: *TT- brukere kan benytte fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egen flyreise.* Egenandelen for TT-reiser til Oslo lufthavn Gardermoen settes til kr 262 for voksne og kr 131 for barn under 18 år.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) - Funksjonsområde 2C A Aktivitetstilbud barn og unge:

		<i>Beløp i 1 000</i>
Prosjektnummer	Prosjektnavn	
23071002	Situasjonsbestemte satsinger ungdom	10 000
23072113	Senter for jobbaktivitet Mortensrud/jobbcenter for unge	10 000
23071001	Byomfattende ungdomstiltak i bydelene	7 000
	Sum	27 000

Tabell: Øremerkede kommunale midler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) - Funksjonsområde 4 Sosiale tjenester og ytelser:

		<i>Beløp i 1 000</i>
Prosjektnummer	Prosjektnavn	
23071300	Bosettingstilskudd flyktninger (art 11)	163 800
23071300	Bosettingstilskudd flyktninger (art 14)	70 200
23071301	Tilskudd flyktninger årgang 1 OVK/UDE	30 250
23071304	Usikkerhetsavsetning flyktninger	113 479
23071306	Tilskudd flyktninger årgang 2-5	175 364
23071104	Arbeid til alle - arbeidsrettede tiltak i bydelene	10 000
23071101	Arbeid til alle - flere i arbeid	5 585
23071101	Levekår, bolig og sosiale tjenester	14 000
23071201	IKT tiltak AIS sektor	13 125
23071200	Oppfølging og utviklingstiltak AIS	14 689
	Sum	610 492

Bosettingstilskudd flyktninger år 1

Oslo bosetter flyktninger i tråd med det kommunen anmodes om å bosette. På grunn av situasjonen i Ukraina er det betydelig usikkerhet knyttet til antallet for 2024. Det er satt av bosettingstilskudd ut fra til bosetting av 1 400 flyktninger og inntil 160 selvbosettere i 2024. Bosettingstilskuddet er justert og fordeles til bydelene med 0,150 mill. pr bosatt flyktning, 0,105 mill. til sosiale tjenester og 0,045 mill. til økonomisk sosialhjelp.

Tilskudd flyktninger år 1

Det settes av midler til dekning av utgifter på utdanningsfeltet med kr 25 000 pr bosatte flyktning år 1 og ut fra en en forutsetning om bosetting av inntil 1 560 flyktninger inkludert familiegjenforente i 2024. Driftsrammen til Utdanningsetaten tar høyde for inntil 350 flyktninger.

Tilskudd til flyktninger årgang 2-5

Det er satt av midler ut fra at flyktninger som er bosatt i 2022 og som forventes bosatt i 2023 blir boende hele tilskuddsperioden. Det er fordelt midler til bydelene og til Utdanningsetaten ut fra en forutsetning om at 1 500 flyktninger bosettes i 2023.

Usikkerhetsavsetning flyktninger

Forventet integreringstilskudd fra staten for bosetting av flyktninger settes av til tiltak knyttet til bosetting og integrering av bosatte og boende flyktninger. Fordi det er usikkerhet knyttet til antall som bosettes og om de blir boende hele tilskuddsperioden avsettes deler av tilskuddet i en usikkerhetsavsetning.

Arbeid til alle – arbeidsrettede tiltak i bydelene

Det er satt av i alt 25 mill. i økonomiplanperioden til tiltak som øker sysselsettingsandelen i bydeler der denne er særlig lav, 10 mill. i 2024 og 5 mill. årlig i perioden 2025-2027

Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid

Det er satt av 5,6 mill. årlig til arbeidsrettede tiltak som skal gi flere muligheter til arbeid.

Levekår, bolig og sosiale tjenester

Det settes av i alt 14 mill. til tiltak for å utjevne sosiale forskjeller, til BOSin prosjekter, oppfølging NAV mm.

IKT- tiltak

Det er satt av 13,1 mill. til oppfølging og utvikling av fagsystemene i sektoren.

Oppfølging- og utviklingstiltak

Det settes av 14,7 mill. til oppfølgings- og utviklingstiltak som bidrar til å nå byrådets mål på sektoren og til eventuelt uforutsett som krever tiltak.

Midlene som avsettes forventes i all hovedsak benyttet i 2024. Fordi innsatser kan gå over flere år og endringer kan gjøre at midlene ikke anvendes fullt ut innenfor det enkelte budsjettår, er midlene overførbare til påfølgende budsjettår.

Tabell: Øremerkede avsetninger byomfattende tiltak – arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

		<i>Beløp i 1 000</i>
Prosjektnummer	Prosjektnavn	
23711000	Spir Oslo	16 615
23712112	Forsøk med leie til eie	5 000
23711100	Oppfølging og utviklingstiltak (AIS)	8 725
23712113	Rekrutteringsordning mennesker med funksjonsnedsettelse	2 500
23711002	Regionreform - innlemming av tilskuddsmidler	2 100
	Sum	34 940

Spir Oslo

Tilskuddet er prisjustert. Det overføres 16,6 mill. i tilskudd til Spir Oslo i 2024.

Forsøk med leie til eie

Byrådet vil bidra til at beboere i kommunale boliger skal få muligheten til å bli eiere av egen bolig. I 2023 ble det avsatt i alt 15 mill. til forsøk med leie til eie, 5 mill. hvert år i perioden 2023-2025. Midlene er videreført i 2024 og 2025.

Oppfølgings- og utviklingstiltak

Det settes av 8,725 mill. til oppfølgings- og utviklingstiltak i sektoren i 2024.

Regionreform - tilskuddsmidler

Avsetningen gjelder midler overført i forbindelse med Regionreformen og benyttes til aktivitet knyttet kommunens mangfolds- og integreringsarbeid, inkl. OXLO.

Arbeid til alle - Rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelse

Styrking av ordningen med i alt 10 mill. i økonomiplanperioden 2023-2026, videreføres med 2,5 mill. årlig.

Tabell: Øremerkede tilskudd helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	Prosjektnavn	
23192200	Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosialområdet 1)	147 724
23192201	Tilskudd til integrerings- og mangfoldtiltak 1)	20 857
23192205	Tilskudd til bedriftsintern opplæring	7 416
23192202	Tilskudd til akuttovernatting og sanitært tilbud for tilreisende bostedsløse	5 807
23192203	Tilskudd til tiltak for likestilling og kvinnefrigjøring	3 774
23192204	Tilskudd til kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner	8 131
	Sum	193 9

1) Inkl tilbakebetalte midler fra tidligere år

Tabell: Øremerkede midler kriminalitetsforebyggende tiltak (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	Prosjektnavn	
23620001	Kriminalitetsforebyggende tiltak	11 660

Tabell: Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1 000
23751000	Prosjekteringsmidler AIS	2 139

Tabell: Boligtilskudd – tilskuddsordninger bolig (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	Prosjektnavn	
24280130	Tilskudd til etablering i bolig	90 300
24280100	Tilskudd til tilpassing av bolig	9 000
24280150	Tilskudd til tilgjengelighetstiltak	5 600
	Sum	104 900

Tilskuddsordningene er prisjustert.

Fagskoleopplæring (AIS)

Ansvarsområde

Kapitlet viser utviklingen i mislighold på Oslo kommunes portefølje for videreutlån. Her regnskapsføres netto avsetninger til rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlånsmidler fra Husbanken og egne utlån.

Kommunens utlån er i all hovedsak sikret med pant i bolig, og restanser blir derfor gjort opp enten ved betaling fra låntakerne, ved salg av bolig eller ved friskmelding av lån. Det budsjetteres ikke med reelle tap som må avskrives, men dersom det likevel konstateres tap for ordningen med husbankmidler, vil dette bli finansiert av et tapsfond. Det vises til omtale av videreutlån under kapitlene 926 Videreutlån og 927 Betjening av videreutlån.

Utlånsporteføljen er budsjettert på kapittel 926 Videreutlån og kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Låneporteføljen av videreutlån 1. september 2023 utgjør 11,2 mrd. og fordeler seg på 6 438 lån.

Situasjonsbeskrivelse

Fagskolen Oslo har omtrent 900 studenter, og har blant annet utdanningstilbud innen bygg- og anleggsbransjen, elektro, helsefag, oppvekstfag og ledelse. Skolen holder til på Kuben yrkesarena på Økern i Oslo.

Mange arbeidsgivere i Oslo oppgir at de har et stort behov for personer med fagskoleutdanning. Teknologisk utvikling, demografiske endringer og grønn omstilling skaper også nye kompetansebehov, som høyere yrkesfaglig utdanning kan bidra til å møte. Høyere yrkesfaglig utdanning skal være direkte koblet til arbeids- og næringslivets behov og gi kompetanse som kan brukes direkte i arbeidslivet. Utdanningene blir derfor utviklet i nær kontakt med arbeidsgivere, og kan raskt svare på endrede behov i arbeidsmarkedet.

En viktig prioritering for Fagskolen Oslo i 2024 er arbeidet med fagområdeakkreditering som innebærer at fagskolene selv kan opprette nye utdanninger og gjøre endringer i eksisterende utdanninger innenfor det akkrediterte fagområdet. Uten fagområdeakkreditering må fagskolen søke NOKUT om godkjenning av nye eller endrede tilbud. Det kan forsinke opprettelsen av tilbud som arbeidslivet har behov for.

Fagskolen Oslo finansieres gjennom statlige driftsmidler og ved at Oslo kommune finansierer lokaler. Fagskolen opplever økt pågang som gjør at det er behov for å se på nye løsninger knyttet til lokaler. Byrådet vil derfor fremme en byrådssak om inngåelse av leieavtale med Construction City fra 2025. Fra høsten 2025 vil de tekniske fagene flyttes inn i lokalene i Construction City.

Construction City er en kunnskapspark som bygges på Ulven i Oslo og som vil samle virksomheter innen bygg-, anlegg- og eiendomssektoren. Avtalen vil frigjøre kapasitet ved Kuben videregående skole som kan benyttes til minimum 150 yrkesfagelever. Det vil også øke kapasiteten for Fagskolen Oslo med rundt 750 plasser innenfor de tekniske fagene. De tekniske fagene er viktige blant annet for å bygge klimavennlig og smart. Samlet sett vil flyttingen utgjøre en stor satsing på fag- og yrkesopplæring i videregående opplæring og på høyere yrkesfaglig utdanning i Oslo.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
6. Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger	Tiltak 1: Utvikle relevante studier for arbeidslivet i Oslo					
	Tiltak 2: Jobbe med rekruttering av flere studenter til Fagskolen Oslo					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	0	0	0	0
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	0	0	0	0
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Fagskoleopplæring (kap. 250)	0	0	-94	-405
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-94	-405
Endringer	0	0	-94	-405
Ramme 2024-2027	0	0	-94	-405

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	48 141	38 383	40 609
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	16 332	8 571	9 068
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	44	0	0
Overføringsutgifter	121 933	39 776	42 084
Sum Driftsutgifter	186 450	86 730	91 761
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-269	0	0
Refusjoner	-4 254	-86 730	-91 761
Overføringsinntekter	-176 187	0	0
Sum Driftsinntekter	-180 710	-86 730	-91 761
Sum	5 740	0	0

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Voksenopplæring (AIS)

Ansvarsområde

Utdanningsetaten ved Oslo Voksenopplæring (Oslo VO) forvalter opplæring til voksne i tråd med opplæringslovens kapittel 4A og introduksjonsloven § 17-20. Opplæring under opplæringsloven innebærer grunnskoleopplæring, spesialundervisning på grunnskolens område, videregående opplæring og realkompetansevurdering. Opplæring under introduksjonsloven innebærer opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Oslo VO består av opplæringssentrene Rosenhof, Helsefyr, Skullerud, Sinsen, Nydalen, Hovinbyen og Grønland, samt Oslo VO Servicesenter som er inntakskontoret til all opplæring. Nydalen ivaretar mesteparten av spesialundervisningen og Grønland ivaretar undervisning for knyttet til kriminalomsorgen.

Situasjonsbeskrivelse

Antallet deltakere i voksenopplæringen er stadig økende, og forventes å øke også i årene som kommer. Mange av deltakerne i voksenopplæringen mottar også tjenester fra NAV. Det er og skal være et tett samarbeid mellom Oslo VO og NAV for å sikre at voksne får tilbud om kvalifisering som er tilpasset deres behov og muligheter for progresjon.

Fullføringsreformen er en nasjonal reform med tiltak for at flere ungdom og voksne skal bestå med studie- eller yrkeskompetanse, og være godt forberedt til videre utdanning og arbeidslivet. Flere voksne vil få rett til videregående opplæring når reformen iverksettes fra høsten 2024. Oslo Voksenopplæring har fått i oppdrag å gjøre opplæringstilbudene mer fleksible og digitalt tilgjengelige, for deltakere som vil ha nytte av dette. Dette er et utviklingsarbeid som vil pågå gjennom 2024 og i kommende år.

Voksenopplæringen skal sørge for at deltakere som skal ut i arbeid får innsikt i rettigheter og plikter i arbeidslivet. Arbeidsgivere og organisasjoner skal inviteres inn i samarbeidsprosjekter for å gjøre opplæringen praksis nær og relevant.

Oslo VO har en sentral rolle i integreringen av flyktninger i Oslo. Oslo VO samarbeider tett med Velferdsetaten om å håndtere økningen i antall flyktninger som bosettes i Oslo. For å kunne følge opp flyktninger som er bosatt i 2022 og 2023, er den midlertidige styrkingen av Oslo VO servicesenter med to årsverk forlenget frem til sommeren 2024.

Karriere Oslo skal samarbeide med Velferdsetaten og NAV om å gi god informasjon til flyktningene om rettigheter til utdanning og muligheter i arbeidslivet.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall deltakere i grunnskoleopplæring for voksne	2 067	1 922	1 821	1 637	Kilde: Visma og Inschool
Antall deltakere i spesialundervisning for voksne	625	536	570	554	Kilde: Visma og Inschool
Antall deltakere i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	3 264	2 688	2 485	2 981	Kilde: Visma og Inschool

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall deltakere i videregående opplæring for voksne	1 609	1 552	1 779	1 712	Kilde: Visma og Inschool

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Tiltak 1: Videreutvikle tilbud om kvalifisering for voksne innvandrere i samarbeid med bydelene, Velferdsetaten og NAV Oslo					
	Tiltak 2: Tilby mer fleksible og tilpassede opplæringsløp i tråd med fullføringsreformen					
	Tiltak 3: Videreutvikle Karriere Oslo, og systematisere erfaringene fra Utdanningsløftet som forberedelse til implementering fullføringsreformen					
4. Deltakelsen i arbeidslivet er økt i bydelene med lavest sysselsettingsandel	Tiltak 1: Tilby norskopplæring og barnepass til personer som er hjemmeværende med små barn					
	Tiltak 2: Benytte delprogram Sysselsetting i utvikling av Oslo Voksenopplæring					
6. Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger	Tiltak 1: Finne løsning i samarbeid med NAV, bydeler og arbeidsgivere for at flere voksne kan fullføre og bestå et videregående opplæringsløp som leder til muligheter for varig arbeid					
	Tiltak 2: Videreutvikle Oslo VO Hovinbyen som et ressurscenter i fag- og yrkesopplæring for voksne					
	Tiltak 3: Styrke arbeidet med realkompetansevurdering					
8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap	Tiltak 1: Invitere organisasjoner, arbeidsgivere og sivilsamfunn inn i					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	samarbeidsprosjekter for å gjøre opplæringen praksisnær og relevant					
	Tiltak 2: Bygge et sterkere profesjonsfellesskap i voksenopplæringen					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	491 909	491 909	491 909	491 909
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)	-8 970	-11 287	-14 651	-14 651
Voksenopplæring, økt kapasitet	-5 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Vedtak forrige periode	-13 970	-21 287	-24 651	-24 651
Vedtak forrige periode	-13 970	-21 287	-24 651	-24 651
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	477 939	470 622	467 258	467 258
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	34 253	34 253	34 253	34 253
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	34 253	34 253	34 253	34 253
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Endret finansiering tjenester UKE	-1 590	-1 590	-1 590	-1 590
Utgifter til tolketjenester	500	500	500	500
Økte utgifter til Statens pensjonskasse	7 124	7 124	7 124	7 124
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	6 034	6 034	6 034	6 034
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)	0	0	-1 557	-6 694
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-1 557	-6 694
Spesifiserte rammeendringer				
Voksenopplæring Kabelgata 8	19 700	19 700	19 700	19 700
Sum Spesifiserte rammeendringer	19 700	19 700	19 700	19 700
Endringer	25 734	25 734	24 177	19 040
Ramme 2024-2027	537 926	530 609	525 688	520 551

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)

I økonomiplanen for 2023-2026 ble det for kap. 294 Oslo Voksenopplæring innarbeidet en generell rammereduksjon på 8,970 mill. i 2024 økende til 14,651 mill. i 2026.

Voksenopplæring, økt kapasitet

I vedtatt budsjett 2022, økonomiplan 2022-2025, ble kapasiteten i voksenopplæringen styrket. Det ble innarbeidet ialt 30 mill. fordelt med 15 mill. i 2022, 10 mill. i 2023 og 5 mill. i 2024. Styrkingen er videreført i byrådets forslag til budsjett for 2024. Endringen fra 2023 til 2024 er 5 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Endret finansiering tjenester UKE

Teknisk justering, budsjettreduksjon på 1,6 mill. for Oslo Voksenopplæring som følge av ny finansieringsordning for Utviklings- og kompetanseetaten (UKE)

Utgifter til tolketjenester

Det foreslås å flytte 0,5 mill. i tidligere vedtatt kompensasjon for økte tolkeutgifter fra kap. 210 til kap. 294.

Økte utgifter til Statens pensjonskasse

Bevilgningen på kap. 294 Voksenopplæring foreslås økt med 7,124 mill. grunnet høyere utgifter til Statens Pensjonskasse.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon for Oslo Voksenopplæring på 1,557 mill. i 2026 økende til 6,694 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kap. 294 Oslo Voksenopplæring i økonomiplanperioden er 8,970 mill. i 2024 økende til 21,345 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Voksenopplæring Kabelgata 8

Bystyret vedtok i sak 26/2023 innleie av skolearealer til voksenopplæringen i Kabelgata 8. Det skal etableres 450 plasser i Kabelgata 8 til voksenopplæringen. Arealene ferdigstilles og tas i bruk til skolestart 2023. Tiltaket frigjør plass i vgs. samtidig som det tilfører nødvendig kapasitet til voksenopplæringen. Helårsvirkning fra 2024 innarbeides med 19,7 mill. Midlene overføres fra tidligere avsetning på kap. 208.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	618 788	629 787	674 698
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	224 136	158 980	172 706
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	69 708	58 451	59 958
Overføringsutgifter	23 995	39 732	42 196
Finansutgifter	29	0	0
Sum Driftsutgifter	936 656	886 950	949 558
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-181 519	-102 034	-106 319
Refusjoner	-251 209	-293 007	-305 313
Overføringsinntekter	-1 217	0	0
Sum Driftsinntekter	-433 945	-395 041	-411 632
Sum	502 710	491 909	537 926

Klimaprofil

“Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet”

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskuddsmidler fordelt fra dette kapittelet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Velferdsetaten (AIS)

Ansvarsområde

Velferdsetaten (VEL) er kommunens fagetat på rusfeltet. Velferdsetaten har ansvar for oppgaver innen arbeidsfeltet herunder program for inkluderende rekruttering, mangfolds- og integreringsområdet og sosiale boligvirkemidler. Velferdsetaten har også ansvar for å utvikle og gi byomfattende tjenester innenfor sosial- og helseområdet, som et supplement til bydelenes tjenestetilbud.

Velferdsetaten er drifter av ulike spesialiserte bolig- og institusjonstilbud, tilbud om lavterskel helsehjelp, drift av bruker rom, overdoseforebygging, forebyggende og oppsøkende arbeid mot utsatte grupper, og koordinering av sentrumsarbeidet. Velferdsetaten koordinerer også det byomfattende SaLTø-samarbeidet, som er Oslos rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid rettet mot ungdom.

Velferdsetaten leverer faglige innspill og analyser innenfor arbeidsfeltet og sosiale tjenester, driver egne arbeidsrettede tiltak, og understøtter NAV kontorene gjennom blant annet kompetansetiltak.

Velferdsetaten gir faglig støtte til bydelenes boligsosiale arbeid, i tillegg til forvaltningsoppgaver knyttet til oppfølgingen av kommunens startlånsportefølje, bostøtte og boligtilskudd. Velferdsetaten bistår også bydelene med fremskaffelse av tilvisningsboliger.

Velferdsetaten har koordineringsansvaret for kommunens arbeid på mangfolds- og integreringsområdet, som blant annet omhandler kommunens overordnede innsats for å fremme inkludering og deltakelse i samfunnet, og innsats mot diskriminering og rasisme. Velferdsetaten har også ansvar for byomfattende oppgaver ved bosetting og integrering av flyktninger, samt administrasjon av statlige tilskudd for flyktninger.

Velferdsetaten forvalter tilskuddsordninger innenfor helse-, sosial-, integrerings- og mangfoldsområdet, samt tilskudd til bedriftsintern opplæring (BIO-midler). Etaten har også ansvar for anskaffelser av helse- og sosialtjenester på vegne av bydelene og kontraktsoppfølging, samt oppfølging av inngåtte rammeavtaler. Etaten er sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd og Klagenemnda for transportsaker for forflytningshemmede.

Situasjonsbeskrivelse

Rus

En viktig føring i byrådets russtrategi er å gå fra en institusjonsbasert rusomsorg til boligtilbud i egen bydel med tjenester der folk bor. I tråd med strategien har bydelenes etterspørsel etter rusinstitusjonsplasser vært synkende over flere år og fortsetter å synke. I 2022 hadde 1187 personer opphold i en av rusinstitusjonene under Velferdsetaten, mot 1 206 personer i 2021. Oslo har for få rusinstitusjonsplasser til innbyggere med komplekse og sammensatte lidelser og høy overkapasitet på rusfrie plasser. Det er lang ventetid ved omsorgsinstitusjonene. Antall brukerstyrte plasser er økt i flere tjenestekategorier.

Velferdsetaten koordinerer Program for rusfeltet i Oslo 2020-2024, som er en operasjonalisering av byrådets russtrategi. Programmets målsetting er utvikling av rustjenestene i bydelene og å

bistå i arbeidet med å etablere boliger og boligløsninger i velfungerende bomiljø. Alle bydeler deltar i programmet og har utarbeidet egne tiltaksplaner basert på lokale forhold.

Evalueringsav bydelenes erfaring med implementering av Oslostandard for rusfaglig arbeid viser at alle bydelene tilbyr oppfølgingssamtaler med dem som mottar tjenester for rusproblemer, og at tolv bydeler har etablert tverrfaglige og fleksible oppfølgingstjenester.

Bystyret behandlet i 2023 byrådsak om ernærings situasjonen til personer med rusproblemer. Ernærings situasjonen skal inngå i etatens kartlegging av tjenestebehovet for innbyggere med sammensatte, alvorlige og langvarige rusproblemer. Regionalt kompetansesenter rus Oslo (KoRus) i Velferdsetaten tilbyr opplæring om somatiske sykdommer ved rusproblemer. Ernærings situasjonen og tiltak inngår her. For øvrig viser byrådet til strategi for ernæringsarbeidet rettet mot hjemmeboende som pågår i regi av Helseetaten.

Den nye storbylegevakten på Aker vil sikre Oslos innbyggere omfattende og tverrfaglig akutt hjelp i et nytt og moderne bygg. For sårbare grupper blir det etablert et midlertidig, døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon i sentrum. Etableringen skal gjøres i samarbeid med Velferdsetaten der det er hensiktsmessig.

Mattilbudet ved de ulike institusjonene skal vurderes nærmere i 2024, med mål om at tilbudet samsvarer bedre med situasjonen til beboerne ved institusjonene i de ulike tjenestekategoriene.

Temaplan for Oslo kommunes rusinstitusjoner 2021-2030 beskriver behovet for økt bemanning ved enkelte rusinstitusjoner, blant annet som følge av russtrategiens føringer om at Velferdsetaten skal gi tilbud til de med mest omfattende helse- og rusproblemer. Arbeidstilsynet har ved tilsyn i 2022/2023 avdekket at risiko blant annet er knyttet til lav grunnbemanning, ikke tilstrekkelig kompetanse blant arbeidstakerne, lite egnede arbeidslokaler og tids- og arbeidspress.

I handlingsplan for rusinstitusjonsplasser 2024-2025 styrker byrådet Adamstuen omsorgssenter. I alt 43 institusjonsplasser omgjøres til forsterkede plasser og disse styrkes med bemanning og kompetanse. Dette følger av byrådets innsats for å styrke tilbudet om langtidsplasser med tilbud om heldøgns pleie- og omsorgstjenester for innbyggere med langvarig rusproblematikk og som har helseproblemer og aldersrelaterte sykdommer. I Handlingsplanen reduseres overkapasiteten blant annet i ressursentrene med 67 plasser.

Oslo har i likhet med andre storbyer utfordringer med åpne rusmiljøer i sentrum. Lavterskeltilbudene ved Prinsen mottakssenter og Uteseksjonens oppsøkende virksomhet bidrar til oppfølging av de som oppholder seg i de åpne rusmiljøene, sammen med innsats fra politiet, trivselsvektene, og frivillige og ideelle aktører. Piloteringen av rutinen for utveksling av personopplysninger til bekymringsmelding for personer med ROP-lidelser starter i 2023. Den skal gi grunnlag for en enda bedre samordnet innsats overfor de i rusmiljøet som har mest omfattende problematikk knyttet til psykisk uhelse og samtidig rusbruk. Velferdsetaten spiller også en viktig rolle i arbeidet med å hjelpe de som i stor grad benytter lavterskeltilbudene i sentrum til å ta i bruk bydelenes lokale tilbud. Samtidig registreres det fortsatt en høy andel utenbystilhørende i de åpne rusmiljøene i sentrum. Velferdsetatens dialog med andre kommuner om de som ikke har tilhørighet til Oslo, blir viktig også i 2024.

I 2022 døde 49 personer av overdoser i Oslo. Dette er ti flere enn året før og samme antall som i

2018. Tendensen er stabil. Byrådet arbeider for at antallet overdosedødsfall i Oslo skal gå ned. Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid i bydelene beskriver tiltakene. Oslostandarden ble revidert i 2023.

I 2024 vil regjeringen legge frem forslag til forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet. Byrådet vil komme tilbake til hvordan reformen skal følges opp i Oslo kommune når innholdet i reformen blir kjent.

Arbeidsfeltet

I 2022 overtok Velferdsetaten oppfølgingsansvaret for tiltakene Rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelse, Flere i tilrettelagt arbeid, Hurtigspor og Kompetansejobber. Tiltakene er samlet i Program for inkluderende rekruttering (PIR). Gjennom PIR har Velferdsetaten en rolle som kontaktpunktet for kommunens virksomheter, som skal alle bidra til at Oslo kommune øker antallet inkluderende rekrutteringer. I 2024 skal PIR jobbe særskilt med å utvide målgruppen for satsingen Flere i tilrettelagt arbeid. Gjennom de fire siste årene har godt over 250 personer med utviklingshemming fått en jobb via satsingen. Fremover skal flere målgrupper som ofte blir stående utenfor arbeid oppleve et løft, gjennom at PIR, bydelene, Utdanningsetaten og NAV samarbeider om nye løsninger og muligheter. PIR skal også utvikle en modell for hurtigspor inn i arbeidslivet, der kommunen i samarbeid med NAV Oslo skal koble behovet for arbeidskraft innen IT-sektoren med personer utenfor arbeid som kan få kompetanseheving for å løse oppgaver i bransjen.

Boligsosiale virkemidler

Byrådet innførte i 2022 Oslobostøtte og Kommunal behovsprøvd bostøtte (KBB) som erstatning for Bostøtte for leietakere i kommunale boliger (BKB). Bydelene har ansvar for saksbehandling av søknader om kommunal bostøtte mens Velferdsetaten har det overordnede faglig ansvaret for ordningene og bruken av de midlene som er avsatt. Velferdsetaten har videre ansvar for å gi opplæring i de reglene som gjelder for bostøtteordningene og i saksbehandlingssystemet som understøtter ordningene.

Totalt er det over 8 000 aktive startlån og boligtilskudd som forvaltes av Velferdsetaten. Blant personer med startlån i Oslo økte andelen som fikk avdragsutsettelse med 36 prosent fra 2019 til 2020. Dette krever aktiv oppfølging av låntakere med betalingsproblemer også i 2023.

Velferdsetaten skal legge til rette for at startlån og tilskudd kommer de som faller inn under ordningen til gode og skal bistå bydelene i saksbehandling av søknader om startlån.

Velferdsetaten skal samarbeide med bydelene om kvalitetsgjennomganger i boliger til personer med utviklingshemming

Kriminalitetsforebygging

Oslo kommune og Oslo politidistrikt samarbeider om det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet overfor unge gjennom SaLTo-modellen. SaLTo-sekretariatet i Velferdsetaten driver det byomfattende nettverket med samarbeidspartnere og gir støtte til koordinatorene i bydelene. SaLTo-sekretariatet følger også opp byomfattende satsinger, som tett oppfølging av unge som blir registrert for gjentatt kriminalitet og satsinger mot hatprat og ekstremisme.

Gjennom EXIN-modellen, får unge voksne hjelp til å finne en vei ut av kriminalitet, kriminelle nettverk og gjenger. Velferdsetaten samarbeider tett med bydeler, politi og kriminalomsorg for å

bistå den enkelte som ønsker seg ut av kriminalitet. Erfaringene så langt viser at tilbudet imøtekommer behov i målgruppen. Prosjektperioden er satt til utgangen av 2024.

For ytterligere beskrivelse, se Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS).

Mangfold og likeverd

Utvikling av Velferdsetaten som en kompetanseenhet på mangfoldsfeltet fortsetter i 2024.

Etaten skal bistå bydeler og etater i styrking av mangfoldskompetanse gjennom opplæring om mangfold og likeverd, i oppfølging av klager på diskriminering og i holdningsarbeid mot hatefulle ytringer. Etaten skal gjennomføre interne kartlegginger om likeverdige tjenester til minoriteter, og følge opp OXLO-kontakter i de kommunale virksomhetene. Velferdsetaten skal arrangere den årlige OXLO-uka og utdelingen av OXLO-prisen, og koordinere kommunens deltakelse i Oslo Pride.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Tiltak 1: Bistå bydelene i bruk av Oslostandard for rusfaglig arbeid og Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid					
	Tiltak 2: Bidra til sammenheng i tjenester til innbyggere med rusutfordringer					
	Tiltak 3: Bistå i bydelenes bo- og nærmiljøarbeid gjennom tiltak i Program for rusfeltet i Oslo					
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Tiltak 1: Følge opp tiltak i Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2024-2033					
	Tiltak 2: Bidra til flere varierte kommunale utleieboliger ved å bistå bydelene i arbeidet med å inngå leie- og tilvisningsavtaler					
	Tiltak 3: Bistå bydelene i bruk av Oslostandard for booppfølging og Oslostandard for bomiljøarbeid i kommunale boliger og samarbeide med bydelene om kvalitetsgjennomgang i boliger til personer med utviklingshemming					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
3. Flere opplever god helse og mestring	Tiltak 1: Bidra til gjennomføringen av døgnåpent tilbud med legevaktfunksjoner for sårbare grupper i sentrum					
	Tiltak 2: Bistå bydelene i arbeidet med utvikling av lavterskel aktivitets- og helsetilbud lokalt, og legge til rette for erfaringsutveksling mellom bydelene.					
	Tiltak 3: Gi et bedre tilpasset mattilbud i rusinstitusjonene					
5. Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid	Tiltak 1: Tilby Individual Placement and Support (IPS) ved kommunale rusinstitusjoner og dagtilbud					
	Tiltak 2: Tilby differensierte arbeidsplasser for personer med rusproblemer og andre av etatens brukergrupper					
	Tiltak 3: Bidra til at flere kommunale virksomheter benytter Rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelse og legge til rette for flere i tilrettelagt arbeid					
7. Levekårsforskjellene er redusert	Tiltak 1: Legge til grunn Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom i samarbeid med bydelene					
	Tiltak 2: Gjennomføre forsøk som lar beboere i kommunale boliger få kjøpe boligen gjennom leie til eie					
	Tiltak 3: Utvikle og prøve ut modeller slik					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	at unge finner veier ut av kriminalitet					
8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap	Tiltak 3: Bidra til kompetanse om likeverdige tjenester, inkluderende arbeidsmiljø og holdningsskapende innsats mot hatefulle ytringer og holdninger i kommunens virksomheter					
	Tiltak 1: Legge til grunn Oslostandard for pårørendesamarbeid og bidra til at brukere og pårørende i større grad medvirker i tjenesteutviklingen					
	Tiltak 2: Bidra til økt kompetanse i kommunale virksomheter om mangfoldsledelse, holdninger og ytringer					
Resultatindikatorer Velferdsetaten, kap. 315	Resultatindikator Velferdsetaten	Personer med rusutfordringer bosatt fra institusjon til bolig med bo-oppfølgning	414	387	>365	>365
		Sysselsettingsgrad blant innvandrere 25-66 år	66,4%	67,9%	>66,4%	>67,9%

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	815 993	815 993	815 993	815 993
Vedtak forrige periode				
Aktivitetshus for HAB-brukere	-700	-700	-700	-700
Generell rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)	-6 594	-10 299	-15 114	-15 114
Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser	10 000	-15 000	-15 000	-15 000
Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Krisesentertjenester fra 2024	10 700	10 700	10 700	10 700
Omstilling rusfeltet - forventet utgiftsreduksjon	0	-20 000	-20 000	-20 000
Reversere kutt i uteseseksjonen	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Trivselsvektore	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Vedtak forrige periode	-3 094	-51 799	-56 614	-56 614
Vedtak forrige periode	-3 094	-51 799	-56 614	-56 614
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	812 899	764 194	759 379	759 379
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	48 914	48 914	48 914	48 914
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	48 914	48 914	48 914	48 914
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til Program for inkluderende rekruttering	3 000	3 000	3 000	3 000
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-4 455	-4 455	-4 455	-4 455
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-1 455	-1 455	-1 455	-1 455
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Ferie- og deltidsjobber unge - varig satsing	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	1 500	1 500	1 500	1 500
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)	0	0	-2 181	-9 377
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-2 181	-9 377
Spesifiserte rammeendringer				
Husleie Ullevålsveien 34	695	695	695	695
Institusjonstilbud rusavhengige - omgjøring av Adamstuen til forsterket omsorgssenter	16 200	16 200	16 200	16 200
Kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger	2 000	2 000	2 000	2 000
Prindsen mottakssenter - utvidet åpningstid i brukerrommet	6 700	6 700	6 700	6 700
Sum Spesifiserte rammeendringer	25 595	25 595	25 595	25 595
Endringer	25 640	25 640	23 459	16 263
Ramme 2024-2027	887 453	838 748	831 752	824 556

Vedtak forrige periode

Aktivitetshus for HAB-brukere

I bystyret ble det bevilget 0,7 mill. i 2023 til aktivitetshus for HAB-brukere (Heroinassistert behandling).

Generell rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)

I økonomiplan for 2023-2026 ble det innarbeidet en generell rammereduksjon for Velferdsetaten på 6,594 mill. i 2024, økende til 15,114 mill. i 2026.

Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser

Det er en villet utvikling at det etterspørres færre rusinstitusjonsplasser. Dette medfører imidlertid tap av inntekter for Velferdsetaten som ikke lar seg kompensere med tilsvarende utgiftsreduksjon. Velferdsetaten kompenseres for inntektstap med 25 mill. i 2023 og i 2024.

Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser

Det etterspørres færre rusinstitusjonsplasser. Velferdsetaten er kompensert for reduserte inntekter med 25 mill. i 2023 og i 2024.

Krisesentertjenester fra 2024

Det er innarbeidet 10,7 mill. i Velferdsetatens ramme til videreføring av krisesentertjenester i Oslo ihht ny avtale fra 2024. Merbehovet har sammenheng med at utgifter til eiendomsforvaltning, lønn og andre driftsutgifter er økt.

Omstilling rusfeltet - forventet utgiftsreduksjon

I økonomiplan for 2023-2026 er det forventet en utgiftsreduksjon på 20 mill. fra 2025. Reduksjonen i utgifter knytter seg til omstillingen på rusfeltet med vridning fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg med bo oppfølging i bydel.

Reversere kutt i uteseseksjonen

Under bystyrets behandling av budsjett 2023 ble 2,5 mill. tilbakeført til Velferdsetaten for å sikre at det ikke skulle kuttet i tilbudet som gis av Uteseseksjonen.

Trivselsvektene

I budsjett 2023 ble det innarbeidet midler i Velferdsetatens ramme til ordning med trivselsvektene i Oslo sentrum for 2023.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til Program for inkluderende rekruttering

I budsjett 2023 ble det innarbeidet midler til en varig satsing for flere i tilrettelagt arbeid med 15 mill. årlig. Tilrettelagt arbeid inngår i Program for inkluderende rekruttering (PIR) som koordineres i Velferdsetaten. Fra 2024 fordeles 12 mill. i bydelsrammen som en øremerket særskilt tildeling. Resterende 3 mill. legges til PIR og skal fordeles til tiltak som gir flere tilrettelagt arbeid.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte

kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Ferie- og deltidsjobber unge - varig satsing

Ferie- og deltidsjobber for unge er gjort varig fra 2023 med 45 mill. årlig. Det fordeles 43,5 mill. til jobber i regi av bydelene. Det innarbeides 1,5 mill. til ferie- og deltidsjobber for unge i regi av Velferdsetaten fra og med 2024.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon for Velferdsetaten på 2,181 mill. i 2026 økende til 9,377 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kap.315 Velferdsetaten i økonomiplanperioden er 6,594 mill. i 2024 økende til 24,491 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Husleie Ullevålsveien 34

Velferdsetaten kompenseres med 0,7 mill. for økt husleie ved bo- og omsorgstilbudet i Ullevålsveien 34.

Institusjonstilbud rusavhengige - omgjøring av Adamstuen til forsterket omsorgssenter

Bemanning og helsekompetanse ved Adamstuen omsorgssenter styrkes med 28,4 mill. årlig. Bydelsbetalingen økes tilsvarende forsterket plass og gir økte inntekter for 43 plasser med 12,2 mill. Velferdsetaten driftsramme styrkes med dermed med netto16,2 mill. årlig fra 2024.

Kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger

Velferdsetaten tilføres 2 mill. til dekning for to årsverk til arbeidet med kvalitetsgjennomgang og løpende kvalitetsoppfølging i samlokaliserte boliger

Prindsen mottakssenter - utvidet åpningstid i brukerrommet

Innarbeidet i Velferdsetatens driftsramme, helårsvirkning av utvidet åpningstid på Brukerrommet ved Prindsen mottakssenter, det vil si lik åpningstid fra kl. 09.00-22.00 hver dag hele uken inkl. helg.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	893 422	865 315	933 988
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	231 207	223 215	242 283
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	220 479	309 387	326 655
Overføringsutgifter	96 767	120 857	127 135
Finansutgifter	3 077	0	0
Sum Driftsutgifter	1 444 952	1 518 774	1 630 061
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-405 197	-513 906	-547 690
Refusjoner	-148 762	-108 458	-113 013
Overføringsinntekter	-56 937	-80 417	-81 905
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 737	0	0
Sum Driftsinntekter	-612 634	-702 781	-742 608
Sum	832 318	815 993	887 453

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Velferdsetaten (AIS)				
	Velferdsetaten (AIS)				
315 - Velferdsetaten inventar og utstyr (AIS)	Velferdsetaten - vedlikehold,	5 190	5 190	5 190	5 190
	Sum Velferdsetaten (AIS)	5 190	5 190	5 190	5 190
	Sum Velferdsetaten (AIS)	5 190	5 190	5 190	5 190
	Sum investeringsprosjekter	5 190	5 190	5 190	5 190

Velferdsetaten - vedlikehold, inventar og utstyr

Investeringsmidler til indre vedlikehold i rusinstitusjoner med styrket med 5 mill. fra og med 2022. Disse er videreført sammen med årlige midler til fornying av inventar og utstyr.

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid (AIS)

Ansvarsområde

Tilskuddsordninger innen helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid budsjetteres samlet på dette kapittelet. Velferdsetaten forvalter tilskuddsordningene.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	191 148	191 148	191 148	191 148
Vedtak forrige periode				
Tilskudd på helse- sosial og mangfoldsfeltet	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Tilskuddsmidler bevilget i Bystyret	-10 961	-10 961	-10 961	-10 961
Sum Vedtak forrige periode	-45 961	-45 961	-45 961	-45 961
Vedtak forrige periode	-45 961	-45 961	-45 961	-45 961
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	145 187	145 187	145 187	145 187
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	9 002	9 002	9 002	9 002
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	9 002	9 002	9 002	9 002
Justering for engangstiltak				
Tilskudd til frivillige og ideelle, helse- sosial og mangfoldsområdet	35 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	35 000	0	0	0
Endringer	35 000	0	0	0
Ramme 2024-2027	189 189	154 189	154 189	154 189

Vedtak forrige periode

Tilskudd på helse- sosial og mangfoldsfeltet

Byrådet økte tilskuddsrammen til frivillige og ideelle organisasjoner innen helse- sosial, integrering og mangfold med 35 mill. i 2023 sammenlignet med gjeldende økonomiplan.

Tilskuddsmidler bevilget i Bystyret

Bystyrets påplussinger under behandlingen av budsjettet for 2023, økonomiplan 2023 -2026, gjelder 2023.

Justering for engangstiltak

Tilskudd til frivillige og ideelle, helse- sosial og mangfoldsområdet

I økonomiplan for 2023-2026 er tilskuddsrammen innen helse- sosial, integrering og mangfold redusert med 35 mill. sammenlignet med Sak 1 2023. Byrådet foreslår å øke tilskuddsrammen med 35 mill. i 2024.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	980	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	363	0	0
Overføringsutgifter	235 732	191 148	189 189
Sum Driftsutgifter	237 075	191 148	189 189
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-38	0	0
Refusjoner	-50 433	0	0
Overføringsinntekter	-2 256	0	0
Sum Driftsinntekter	-52 726	0	0
Sum	184 348	191 148	189 189

Tilskuddsmidler

Tabell: Tilskuddsordninger innen helse, sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid

Kap. nr.	Tilskuddsordning	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Forslag 2024
319	Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosialområdet 1)	144 141	153 241	147 724
319	Tilskudd til integrerings- og mangfoldtiltak 1)	16 303	18 913	20 857
319	Tilskudd til akuttovernatting og sanitært tilbud for tilreisende bostedsløse	6 437	6 983	7 416
319	Tilskudd til tiltak for likestilling og kvinnefrigjøring	5 040	5 468	5 807
319	Tilskudd til kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner	3 276	3 554	3 774
319	Tilskudd til bedriftsintern opplæring	7 056	7 656	8 131
Sum		182 253	195 815	193 709

1) Inkl. tilbakebetalte midler fra tidligere år

Trygdeordninger (AIS)

Ansvarsområde

Ordningene gjelder primært kommunalt frikort.

Utgiftene reguleres i Forskrift om tildeling av kommunalt frikort, Oslo kommune, fastsatt av bystyret 13.06.2012.

Frikortordningen sikrer at personer med inntekt tilsvarende eller mindre enn folketrygdens minsteytelse kan benytte seg av helsetjenester. Gjennom frikortet dekkes egenandel på medisiner, legekonsultasjon mv. for alders- uføre-, etterlattepensjon og for personer med tjenestepensjon regulert i særlov.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	6 624	6 624	6 624	6 624
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	6 624	6 624	6 624	6 624
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Trygdeordninger (kap. 350)	0	0	0	-1
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	0	-1
Endringer	0	0	0	-1
Ramme 2024-2027	6 624	6 624	6 624	6 623

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 435	199	199
Overføringsutgifter	6 870	6 425	6 425
Sum Driftsutgifter	8 305	6 624	6 624
Sum	8 305	6 624	6 624

Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter midler til kriminalitetsforebyggende arbeid. Tilskuddsordningen «*Midler til kriminalitetsforebyggende tiltak i Oslo i regi av frivillige og ideelle organisasjoner*» er budsjetttert på kap. 319 Tilskudd innen helse og sosiale tjenester, mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid.

Situasjonsbeskrivelse

Gjennom SaLTo-modellen arbeider Oslo kommune og Oslo politidistrikt sammen om å forebygge rus og kriminalitet blant unge. Dette omfatter også arbeidet mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Modellen er desentralisert der arbeidet lokalt koordineres i samarbeid mellom bydeler, skoler og politiet. Bydelene tildeles særskilte midler som dekker størstedelen av et årsverk til SaLTo-koordinator. Resterende finansiering av koordinatorstillingen dekker bydelene selv. Velferdsetaten følger opp det byomfattende samarbeidet. Politirådet er overordnet styringsgruppe og Politirådsavtalen mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt gir føringer for arbeidet.

Det overordnede SaLTo handlingsprogrammet angir innsatsområdene. Innsats i prioriterte områder er den viktigste satsingen i perioden 2023-2025. Øvrige innsatsområder er: utfordringer knyttet til rus, vold blant jevnaldrende og kriminalitetsforebygging på nett. I de lokale eller regionale handlingsplanene utarbeides tiltak basert på de overordnede føringene.

Byrådssak 266/22: «*Evaluering av SaLTo-modellen - samarbeidsmodell for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom*», ble behandlet av bystyret 25.01.2023. Oslostandard for SaLTo-samarbeidet bidrar til å sikre god kvalitet og samhandling i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet i byen vår.

Oslo har første halvår 2023 hatt en økning i den registrerte kriminaliteten blant barn og unge, sammenlignet med de tre siste årene før pandemien. Den økte i årene 2016-2019 før den avtok i pandemiperioden i 2020 og 2021. I 2022 var den registrerte kriminaliteten blant unge under 18 år fortsatt på et lavt nivå etter pandemien, under 3 prosent av barne- og ungdomsbefolkningen ble registrert for kriminalitet. Politiets prioriteringer og innsatser påvirker tallene for registrert kriminalitet. Fram mot 2022 har det vært en nedgang i antall unge som blir registrert for gjentatt kriminalitet. Det var 134 unge under 18 år som ble anmeldt for 4 eller flere lovbrudd i Oslo kommune i 2022. Av disse var 114 registrert bosatt i Oslo kommune.

Styrket innsats med tett oppfølging av unge som begår gjentatt kriminalitet og unge det er knyttet stor bekymring til, er videreført med 5 mill. årlig, i alt 20 mill. i økonomiplanperioden. Bydeler med større levekårsutfordringer og mange unge i målgruppen prioriteres. De øvrige bydelene får bistand fra mentorprosjektet i Velferdsetaten.

Ungdom som vokser opp i områder med levekårsutfordringer er særlig utsatt for å bli fanget opp av miljøer som vil ha negativ innflytelse på dem. Byrådet har derfor avsatt 10 mill. årlig til situasjonsbestemt satsinger og forebyggende innsatser for å bidra til gode oppvekstsvilkår for barn og unge. Mortensrudområdet er prioritert og denne satsingen videreføres i 2024. Byrådet har styrket det forebyggende arbeidet på Grønland for å møte utfordringer særlig i området

Olafiagangen og Vaterland. Tilstedeværelsen i de åpne rusmiljøene er styrket, og det er satt inn egne tiltak for å bidra til at flere unge kommer i jobb.

I tråd med russtrategien er byrådets ambisjon fortsatt en forebyggingsoffensiv og tidligere innsats når rusproblemer oppstår, blant annet gjennom Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom. Alle bydeler tilbyr hasjavenningsprogram. Programmet har særlig fokus på forebygging og rask hjelp til de yngste og deres pårørende. Byrådet prøver ut en ordning med utvidet funksjon for rådgivende enhet for russaker i 5 bydeler. Den utvidede ordningen innebærer at alle som ønsker det frivillig kan ta kontakt for råd, informasjon og veiledning om rus og rusmidler, samt få informasjon om hjelpetiltak i kommunen eller spesialisthelsetjenesten. Byrådet sprer også ung-til-ung metodikken om rus og rusproblemer til alle bydelene.

Se ellers bydelene funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge Oppvekst A Forebyggende barne- og ungdomsarbeid for nærmere beskrivelse.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
7. Levekårsforskjellene er redusert	Tiltak 1: Oslostandard for SalTo-samarbeid skal legges til grunn i organiseringen av det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet overfor unge.					
	Tiltak 2: Lokale handlingsplaner skal ta utgangspunkt i føringene i politirådsavtalen og SalTo handlingsprogram					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	11 052	11 052	11 052	11 052
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	11 052	11 052	11 052	11 052
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	608	608	608	608
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	608	608	608	608
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)	0	0	-22	-95
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-22	-95
Endringer	0	0	-22	-95
Ramme 2024-2027	11 660	11 660	11 638	11 565

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)

Det er innarbeidet en rammereduksjon på kr. 22 000 i 2026 som øker til kr. 95 000 i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	916	11 052	11 660
Overføringsutgifter	229	0	0
Sum Driftsutgifter	1 145	11 052	11 660
Driftsinntekter			
Refusjoner	-229	0	0
Sum Driftsinntekter	-229	0	0
Sum	916	11 052	11 660

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler

		Beløp i 1 000
23620001	Kriminalitetsforebyggende tiltak	10 720

Byomf. - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Ansvarsområde

Her avsettes midler til byomfattende tiltak innen arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	46 696	46 696	46 696	46 696
Vedtak forrige periode				
Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid	2 000	2 000	2 000	2 000
Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)	-672	-842	-842	-842
Leie til eie - forsøk	0	0	-5 000	-5 000
Sum Vedtak forrige periode	1 328	1 158	-3 842	-3 842
Vedtak forrige periode	1 328	1 158	-3 842	-3 842
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	48 024	47 854	42 854	42 854
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 916	1 916	1 916	1 916
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 916	1 916	1 916	1 916
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til Program for inkluderende rekruttering	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til bydelene	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon byomfattende AIS (kap. 371)	0	0	-64	-275
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-64	-275
Endringer	-15 000	-15 000	-15 064	-15 275
Ramme 2024-2027	34 940	34 770	29 706	29 495

Vedtak forrige periode

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid

Fra budsjett 2023-2026 er innarbeidet i alt 15 mill. hvert år for å kunne gi flere tilrettelagt arbeid.

Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)

I økonomiplan for 2023-2026 er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,672 mill. i 2024 som øker til til 0,842 mill. fra 2025.

Leie til eie - forsøk

Det er satt av 15 mill. fordelt med 5 mill. hvert år i perioden 2023-2025 til gjennomføring av forsøk med leie-til-eie i kommunale boliger.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold**Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til Program for inkluderende rekruttering**

I budsjett 2023 ble det innarbeidet midler til en varig satsing for flere i tilrettelagt arbeid med 15 mill. årlig. Tilrettelagt arbeid inngår i Program for inkluderende rekruttering (PIR) som koordineres i Velferdsetaten. Fra 2024 fordeles 12 mill. i bydelsrammen som en øremerket særskilt tildeling. Resterende 3 mill. legges til PIR og skal fordeles til tiltak som gir flere tilrettelagt arbeid.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer**Flere i tilrettelagt arbeid - varig satsing overføring til bydelene**

I budsjett 2023 ble det innarbeidet midler til en varig satsing for flere i tilrettelagt arbeid med 15 mill. årlig. Tilrettelagt arbeid inngår i Program for inkluderende rekruttering (PIR) som koordineres i Velferdsetaten. Fra 2024 fordeles 12 mill. i bydelsrammen som en øremerket særskilt tildeling. Resterende 3 mill. legges til PIR og skal fordeles til tiltak som gir flere tilrettelagt arbeid.

Uspesifiserte rammeendringer**Rammereduksjon byomfattende AIS (kap. 371)**

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon kap. 371 Byomfattende avsetninger - arbeid, integrering og sosiale tjenester på kr 64 000 i 2026 økende til kr 275 000 i 2027. Rammereduksjonen er totalt 0,672 mill. i 2024 økende til 1,117 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	0	-839	-0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 186	31 395	18 325
Overføringsutgifter	16 923	15 693	16 615
Sum Driftsutgifter	19 110	46 249	34 940
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	0	447	0
Refusjoner	-409	0	0
Overføringsinntekter	-9 731	0	0
Sum Driftsinntekter	-10 140	447	0
Sum	8 969	46 696	34 940

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede avsetninger byomfattende tiltak – arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

		<i>Beløp i 1 000</i>
Prosjektnummer	Prosjektnavn	
23711000	Spir Oslo	16 615
23712112	Forsøk med leie til eie	5 000
23711100	Oppfølging og utviklingstiltak (AIS)	8 725
23712113	Rekrutteringsordning mennesker med funksjonsnedsettelse	2 500
23711002	Regionreform - innlemming av tilskuddsmidler	2 100
	Sum	34 940

Spir Oslo

Tilskuddet er prisjustert. Det overføres 16,6 mill. i tilskudd til Spir Oslo i 2024.

Forsøk med leie til eie

Byrådet vil bidra til at beboere i kommunale boliger skal få muligheten til å bli eiere av egen bolig. I 2023 ble det avsatt i alt 15 mill. til forsøk med leie til eie, 5 mill. hvert år i perioden 2023-2025. Midlene er videreført i 2024 og 2025.

Oppfølgings- og utviklingstiltak

Det settes av 8,7 mill. til oppfølgings- og utviklingstiltak som skal bidra til å nå byrådets mål på sektoren og til eventuelt uforutsett som krever tiltak.

Rekrutteringsordning mennesker med funksjonsnedsettelse

Styrking av ordningen med 2,5 mill. årlig i 2023, videreføres i 2024.

Regionreform - tilskuddsmidler

Avsetningen gjelder midler overført i forbindelse med Regionreformen og benyttes til aktivitet knyttet kommunens mangfolds- og integreringsarbeid, inkludert OXLO.

Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Ansvarsområde

Her utgiftsføres utredningskostnader for investeringsprosjekter frem til investeringsprosjektet er vedtatt.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	2 027	2 027	2 027	2 027
Vedtak forrige periode				
Flere boliger til vanskeligstilte utredningskostnader AIS	0	-1 138	-1 138	-1 138
Sum Vedtak forrige periode	0	-1 138	-1 138	-1 138
Vedtak forrige periode	0	-1 138	-1 138	-1 138
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	2 027	889	889	889
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	112	112	112	112
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	112	112	112	112
Ramme 2024-2027	2 139	1 001	1 001	1 001

Vedtak forrige periode

Flere boliger til vanskeligstilte utredningskostnader AIS

Bevilgningen til dekning av utredningskostnader i forbindelse med fremskaffelse av boliger til vanskeligstilte økte med 1,138 mill. 2023 og 2024. Rammen i 2024 er 2,139 mill.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	156	2 027	2 139
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 132	0	0
Sum Driftsutgifter	3 288	2 027	2 139
Sum	3 288	2 027	2 139

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler

		Beløp i 1 000
23751000	Prosjekteringsmidler AIS	2 139

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)

Ansvarsområde

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune er organisert i en byomfattende enhet, administrert av Bydel Bjerke. Hjelpemiddelformidlingen bidrar til at personer med behov for hjelpemidler får dette på en enkel og rask måte. Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune ivaretar den kommunale delen av ansvaret for distribusjon, montering, reparasjon og vedlikehold av hjelpemidler. Hjelpemiddelformidlingen skal bidra til at den enkelte kan bo trygt i eget hjem og at de som trenger hjelpemidler for å kunne stå i arbeid, får det.

Situasjonsbeskrivelse

Gode og tidsmessige hjelpemidler på rett plass til rett tid gir bedre forutsetninger for rehabilitering, og mulighet til å leve godt i eget hjem og fungere i arbeidslivet.

Om lag 50 000 personer, hver trettende innbygger, benytter seg av Hjelpemiddelformidlingens tjenester. Eldre over 80 år er de som er mest avhengige av hjelpemidler, og det forventes en dobling av antall innbyggere i denne aldersgruppen fram mot 2040. Antall brukere og oppdrag økte med 10% i 2021 og med 11% i 2022, og antall nye brukere økte med 8% i 2021 og 10,9 % i 2022. Framskutt formidling økte med 15,8 % i 2022. Tallene så langt viser fortsatt økning i 2023. Samtidig som kundene og oppdragene øker i omfang er det flere store og tunge hjelpemidler i omløp. Disse krever mer ressurser ved håndtering enn de enklere hjelpemidlene.

Arbeidet med kvalitet og effektivitet i formidlingen av hjelpemidler fortsetter i 2024, med særlig fokus på å øke bruken av selvbetjente løsninger ved henting og levering av hjelpemidler, økt omfanget av framskutt levering. Hjelpemiddelformidlingen i Oslo kommune deltar også, sammen med flere bydeler og helsehus, i det statlige digitale utviklingsprosjektet DigiHot. Dette skal forbedre tjenestene til innbyggernes beste.

Hjelpemiddelformidlingens driftsramme ble økt med 3 mill. i revidert budsjett 2023 som følge av at stadig flere har behov for hjelpemidler.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Tiltak 1: Invitere brukere og pårørende til samarbeid når tjenester skal utvikles					
	Tiltak 2: Utvikle og vedlikeholde informasjonskanaler som treffer flest mulig brukere og samarbeidspartnere					
	Tiltak 3: Legge til rette for at flest mulig kan bo trygt i eget hjem ved å tilby nødvendige hjelpemidler på rett plass til rett tid					
3. Flere opplever god helse og mestring	Tiltak 1: Anskaffe hjelpemidler i samsvar med innbyggernes behov	Levering av hjelpemidler i akutte situasjoner innen 48 timer	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
	Tiltak 2: Tilrettelegge for at de som har mulighet til å hente hjelpemidler selv, kan gjøre det					
	Tiltak 3: Gi relevant informasjon og opplæring i bruk av hjelpemidler					
5. Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid						

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	40 124	40 124	40 124	40 124
Vedtak forrige periode				
Sum Vedtak forrige periode	0	0	0	0
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	40 124	40 124	40 124	40 124
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 754	1 754	1 754	1 754
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 754	1 754	1 754	1 754
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)	0	0	-85	-365
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-85	-365
Endringer	0	0	-85	-365
Ramme 2024-2027	41 878	41 878	41 793	41 513

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på kap. 384 Hjelpemiddelformidlingen Oslo med kr 85 000 i 2026 økende til 0,4 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	35 445	27 692	28 733
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 571	14 586	15 389
Overføringsutgifter	1 606	0	0
Finansutgifter	1 018	0	0
Sum Driftsutgifter	45 640	42 278	44 122
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 979	-2 154	-2 244
Refusjoner	-4 251	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-961	0	0
Sum Driftsinntekter	-7 191	-2 154	-2 244
Sum	38 449	40 124	41 878

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)				
	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)				
384 -	Digitalisering av	1 400	1 400	1 400	1 400
Hjelpemiddelformidlingen	hjelpemiddelformidling				
Oslo kommune (AIS)					
	Sum	1 400	1 400	1 400	1 400
	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)				
	Sum	1 400	1 400	1 400	1 400
	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)				
	Sum investeringsprosjekter	1 400	1 400	1 400	1 400

Digitalisering av hjelpemiddelformidling

Det er videreført 1,4 mill. årlig for å ta i bruk digitale verktøy.

Utskifting av biler - fornying av bilpark

Når det gjelder fornying av bilparken kan Hjelpemiddelformidlingen benytte seg av låneordningen for elbiler budsjettet på kap. 308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester.

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Tilrettelagt transport for personer med forflytningsvansker (TT-transport) (AIS)

Ansvarsområde

Tilrettelagt transport (TT) er et tilbud til personer med funksjonsnedsettelse som ikke kan benytte seg av ordinær kollektivtransport. TT-tjenesten utgjør en del av det kollektive transporttilbudet i kommunen, der ulike praktiske løsninger tas i bruk. Det tilrettelagte transporttilbudet (TT-tjenesten) i Oslo administreres av Ruter AS, som blant annet innebærer drift av kjørekontor, og inngåelse og oppfølging av kontrakter med operatører. Administrasjonsansvaret er regulert i en egen leveranseavtale for TT, som er inngått mellom Ruter AS.

Bestemmelser for TT-tilbudet i Oslo er fastsatt i en egen forskrift. Søknad og vedtak om TT-kort behandles i bydel, og Ruter gjennomfører vedtakene etter en bestiller-utførermodell der bydel betaler for transporten. Kundene betaler en egenandel per reise avhengig av hvilken reiserett de er innvilget. Egenandelen fastsettes i de årlige budsjettene. De administrative kostnadene ved Ruters drift av TT finansieres ved årlige tilskudd fra Oslo kommune.

Situasjonsbeskrivelse

Det er om lag 14 500 personer som benytter TT-tilbudet i Oslo og antallet har vært forholdsvis stabilt de fire siste årene. Det forventes ingen store endringer i antall brukere i 2024. Det gjennomføres om lag 900 000 TT-reiser årlig, hvorav om lag 20% gjennomføres med tilrettelagt spesialbil.

Ruter AS har siden 01.01.2021 administrert TT-tjenesten i Oslo kommune. Etter at det i 2022 oppsto utfordringer i forbindelse med Ruters innføring av nytt kjørekontor og oppstart av nye operatørkontrakter, har tjenesten vært i positiv utvikling. Byrådet vil i 2024 følge opp Ruters arbeid med å utvikle TT-tjenesten, for å påse at personer med funksjonsnedsettelse får tilbud om et velfungerende tilpasset transporttilbud med god kvalitet og punktlighet.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall kunder pr. desember	15 381	14 845	14 650	14 512	Kilde: Ruters årsrapport for TT, 2022
Antall reiser totalt pr. år	974 897	707 587	751 002	891 429	Kilde: Ruters årsrapport for TT, 2022
-herav fritidsreiser taxi	636 314	471 509	484 210	550 742	Kilde: Ruters årsrapport for TT, 2022
-herav direktebestilt taxi	90 169	71 342	80 667	90 211	Kilde: Ruters årsrapport for TT, 2022
-herav spesialbil	124 837	78 654	89 476	131 173	Kilde: Ruters årsrapport for TT, 2022

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Tiltak 1: Sørge for en pålitelig TT-tjeneste med god kvalitet og punktlighet					
	Tiltak 2: Legge til grunn kundens tilbakemeldinger i forbedringsarbeidet i TT-tjenesten					
8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap	Tiltak 1: Bidra til at personer med funksjonsnedsettelse får tilbud om et velfungerende, tilpasset transporttilbud					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	49 460	49 460	49 460	49 460
Vedtak forrige periode				
Overføring av TT-ordningen fra MOS	200	600	-2 300	-2 300
Sum Vedtak forrige periode	200	600	-2 300	-2 300
Vedtak forrige periode	200	600	-2 300	-2 300
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	49 660	50 060	47 160	47 160
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	2 881	2 881	2 881	2 881
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	2 881	2 881	2 881	2 881
Ramme 2024-2027	52 541	52 941	50 041	50 041

Vedtak forrige periode

Overføring av TT-ordningen fra MOS

Overføring av TT-ordningen fra MOS i 2023

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	49 460	52 541
Sum Driftsutgifter	0	49 460	52 541
Sum	0	49 460	52 541

Klimaprofil

Virkomheten skal bidra til reduksjon av direkte klimagassutslipp fra kollektivtrafikken. Ved nye anbud og kontrakter i TT-tjenesten skal det stille krav om nullutslippsteknologi dersom driftsmessige og økonomiske rammer tillater dette.

Tap på utlån (AIS)

Ansvarsområde

Kapitlet viser utviklingen i mislighold på Oslo kommunes portefølje for videreutlån. Her regnskapsføres netto avsetninger til rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlånsmidler fra Husbanken og egne utlån.

Kommunens utlån er i all hovedsak sikret med pant i bolig, og restanser blir derfor gjort opp enten ved betaling fra låntakerne, ved salg av bolig eller ved friskmelding av lån. Det budsjetteres ikke med reelle tap som må avskrives, men dersom det likevel konstateres tap for ordningen med husbankmidler, vil dette bli finansiert av et tapsfond. Det vises til omtale av videreutlån under kapitlene 926 Videreutlån og 927 Betjening av videreutlån.

Utlånsporteføljen er budsjettert på kapittel 926 Videreutlån og kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Låneporteføljen av videreutlån 1. september 2023 utgjør 11,2 mrd. og fordeler seg på 6 438 lån.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	4 000	4 000	4 000	4 000
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	4 000	4 000	4 000	4 000
Ramme 2024-2027	4 000	4 000	4 000	4 000

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Overføringsutgifter	46	4 000	4 000
Sum Driftsutgifter	46	4 000	4 000
Sum	46	4 000	4 000

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Tap på utlån (AIS)				
	Tap på utlån (AIS)				
427 - Tap på utlån (AIS)	Tap på utlån	4 000	4 000	4 000	4 000
	Sum Tap på utlån (AIS)	4 000	4 000	4 000	4 000
	Sum Tap på utlån (AIS)	4 000	4 000	4 000	4 000
	Sum investeringsprosjekter	4 000	4 000	4 000	4 000

Bostøtte og boligtilskudd (AIS)

Ansvarsområde

Boligsosiale virkemidler som individuell oppfølging og låne- og tilskuddsordninger, skal bidra til trygge og stabile bo- og oppvekstmiljø. Bostøtte og boligtilskudd er personrettede boligvirkemidler som hjelper vanskeligstilte på boligmarkedet og som bidrar til sosial utjevning.

Budsjettet omfatter midler til støtte til kjøp og tilpasning av bolig, kommunale bostøtteordninger og tilgjengelighetstiltak i tilknytning til bolig.

Situasjonsbeskrivelse

Oslobostøtta og Kommunal behovsprøvd bostøtte

Leietakere i kommunale boliger er i målgruppen for de to bostøtteordningene Oslobostøtta og Kommunal behovsprøvd bostøtte (KBB). Bostøttene ble innført fra desember 2022. Når de har virket i ett år vil byrådet evaluere ordningen. Oslobostøtta er på 11 %. Fra september 2023 og ut januar 2024 er den satt til 25 %.

Forskrift om tilskudd etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig

Tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig reguleres i egen forskrift. Målet med forskriften er at flere skal få mulighet til å skaffe og beholde en egen bolig med nøktern standard. Tilskudd til etablering kan gis til kjøp, utbedring og refinansiering.

Ved rentefastsettelse på videreutlån benyttes adgangen til å øke husbankrenten med 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader i bydelene, se kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Budsjettkapitlet er prisomregnet med 31,3 mill. netto.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	540 127	540 127	540 127	540 127
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	540 127	540 127	540 127	540 127
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	31 327	31 327	31 327	31 327
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	31 327	31 327	31 327	31 327
Ramme 2024-2027	571 454	571 454	571 454	571 454

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 723	0	0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	237	0	0
Overføringsutgifter	657 980	736 811	779 546
Sum Driftsutgifter	660 939	736 811	779 546
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-92	0	0
Refusjoner	-68	0	0
Overføringsinntekter	-231 403	-196 684	-208 092
Sum Driftsinntekter	-231 564	-196 684	-208 092
Sum	429 375	540 127	571 454

Tilskuddsmidler

Tabell: Tilskuddsordninger (tall i tusen)

Kap. nr.	Tilskuddsordning	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023
428	Tilskudd til etablering i bolig	81 000	81 000	85 400
428	Tilskudd til tilpassing av bolig	8 000	8 000	8 400
428	Tilskudd til tilgjengelighetstiltak	5 000	5 000	5 300
Sum		94 000	94 000	99 100

Verbalvedtak

Oslobostøtta

Oslobostøtta utgjør 11 % av brutto husleie fra 1.februar 2024.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler

		Beløp i 1 000
24280130	Tilskudd til etablering i bolig	85 400
24280100	Tilskudd til tilpassing av bolig	8 400
24280150	Tilskudd til tilgjengelighetstiltak	5 300

Oppvekst og kunnskap (OVK)

Sektoransvar

Sektoransvaret for oppvekst og kunnskap omfatter barnehage, barnevern, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, grunnskoleopplæring, videregående opplæring, Pedagogisk – psykologisk tjeneste (PPT) og Aktivitetsskolen (AKS).

Driftsbudsjettet for barnehage, barnevern og helsestasjons- og skolehelsetjenesten inngår i bydelsrammen, og nøkkelstørrelser er vist i bydelskapitlet. Klimakonsekvenser av bydelsbudsjettet er beskrevet samlet i bydelskapitlet.

I profileringsomtalen er oppvekst og kunnskap i hovedsak omtalt under *varmere by og skapende by*.

Satsinger og hovedtall for sektoren

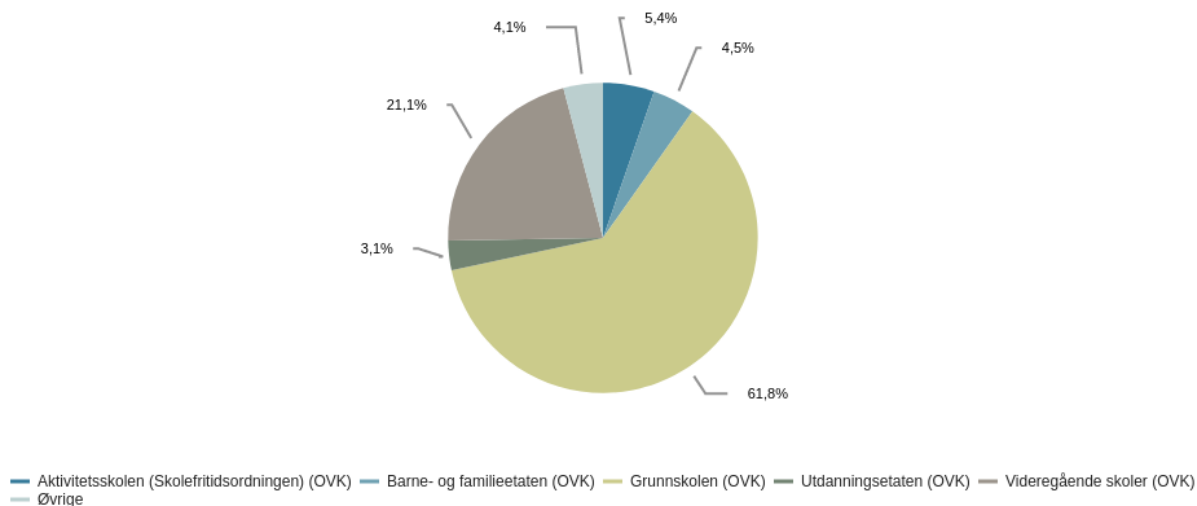
Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	18 682,5	20 047,4	19 943,1	19 811,9	19 746,1
2 - Driftsinntekter	-1 822,3	-1 853,8	-1 853,8	-1 853,8	-1 853,8
Totalsum	16 860,2	18 193,5	18 089,3	17 958,1	17 892,3

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Barne- og familieetaten styrkes med 28,7 mill. ved å delvis rammefinansiere institusjonstilbudet for omsorgs- og behandlingsplasser.
- Det er lagt inn 10 mill. til kompetansetiltak for medarbeidere i AKS og 10 mill. for å videreføre samarbeidsprosjekter mellom AKS, idretten og kulturen.
- Bevilgningene til tilretteleggende tiltak for elever med særskilte behov i grunnskolen og videregående skole økes med til sammen 78 mill.
- Det er lagt inn 4 mill. årlig i perioden 2024-2026 til prosjekt etter modell av *Skole på byggeplass*.

Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets visjon for oppvekst- og kunnskapssektoren er:

I Oslo skal alle barn og unge ha en trygg og inkluderende oppvekst med like muligheter. Familiene skal få god støtte og hjelp, så raskt som mulig. Barn og unge skal selv oppleve at hjelpesystemene er nyttige, trygge og samarbeidende. Oslos barnehager og skoler skal ha høye ambisjoner og forventninger til den enkeltes faglige og sosiale utvikling og motivere til lek, læring, nysgjerrighet, engasjement og kreativitet. Barn og unge skal oppmuntres til å delta i utvikling av et demokratisk og bærekraftig samfunn.

For oppvekst- og kunnskapssektoren er det særlig viktig å bidra i kommunens utjevning av sosiale forskjeller og sikre et likeverdig tilbud til barn og unge uavhengig av familiens inntekt, utdanningsnivå eller bosted. Virksomhetene i oppvekst- og kunnskapssektoren skal styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid og ta forpliktende ansvar for å rette ressursbruken mot de som har størst behov. I vurdering av tiltak rettet mot barn og unge skal tidlig innsats, forebygging, tverrfaglig samarbeid og helsefremmende arbeid prioriteres. Som en del av den nasjonale oppvekstreformen ble flere velferdstjenestelover endret fra 01.08.2022. I tråd med de nye bestemmelsene skal tjenestene inngå i forpliktende samarbeid med andre tjenester, både på systemnivå og i oppfølging av det enkelte barn der det er behov for det.

Byrådet har lagt fram *Strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo*. Strategien skal behandles i bystyret og legger føringer for kommunens arbeid med tidlig innsats, forebygging og tverrfaglig samarbeid på oppvekstfeltet. Strategien tydeliggjør forankringen til *Strategi for utvikling av Oslo som en traumeinformert by 2022-2030* med mål om å bidra til å redusere forekomst og konsekvenser av vold, overgrep, omsorgssvikt og øvrige belastende livserfaringer for kommunens innbyggere i et livsløpsperspektiv.

Barn og unge skal være en særlig viktig samarbeidspartner for å finne gode strategier for tidligere innsats. Medarbeidere skal oppleve faglig tillit. Ledere skal gi handlingsrom til sine ansatte og legge til rette for etisk og faglig refleksjon på arbeidsplassene og utprøving av nye arbeidsformer.

Byrådet har lagt fram *Strategi om kvalitet i barnehagen*. Strategien skal behandles i bystyret og legger føringer for kommunens arbeid med barnehagen som pedagogisk virksomhet. Strategien skal gjelde for perioden 2023 til 2030.

Byrådet har fremmet *Kvalitetsreform for Oslos barnevern*, og Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet ble ferdigstilt i juni 2023. Kvalitetsreformen skisserer sentrale utviklingsområder på barnevernsområdet knyttet til barns rettigheter, kompetanse- og tiltaksutvikling, finansiering og organisering.

For å styrke barnevernet, bedre Barne- og familieetatens rammebetingelser og for å legge til rette for omstilling av tjenestetilbudet, innføres det fra 2024 en delvis rammefinansiering av etatens institusjonstilbud for omsorgs- og behandlingsplasser. Prisen bydelene skal betale for opphold, reduseres til faktisk kostnad ved full utnyttelse av tilbudet, samtidig som Barne- og familieetaten tilføres midler. Dette tilsvarer endringen som ble gjort for etatens akuttinstitusjoner fra 2022. Dette vil gjøre etaten mindre sårbar for svingninger i etterspørsel av omsorgs- og behandlingsplasser og vil redusere belastningen ved å måtte dekke inn mindreinntekter ved lav etterspørsel.

Gratis deltidsplass i aktivitetsskolen er blant byrådets viktigste satsinger for å utjevne sosiale forskjeller og legge til rette for at barn skal få like muligheter til lek, læring og fellesskap. Byrådet satser også på økt kvalitet i tilbudet gjennom kompetanseheving hos medarbeidere i AKS. I budsjettet for 2024 er det satt av 10 mill. til kompetansetiltak for medarbeidere i AKS og 10 mill. for å videreføre samarbeidsprosjekter mellom AKS, idretten og kulturen.

Byrådet vil fortsette å styrke barnehager i levekårsutsatte områder. I revidert budsjett 2023 ble det satt av 33 mill. til å videreføre forsøket med økt grunnbemanning i utvalgte barnehager barnehageåret 2023-24. For barnehageåret 2023-24 har også de statlige midlene til økt pedagogtetthet blitt videreført. Satsingen på økt pedagogtetthet inkluderer både kommunale og private barnehager i levekårsutsatte områder.

I budsjettet for 2018 presenterte byrådet i tillegg til hovedmålene for kommende budsjettår langsiktige resultatmål for å angi retning for oppvekst- og kunnskapspolitikken i Oslo kommune. Flere av målene strekker seg ut over økonomiplanperioden. Målene videreføres også i 2024.

Elevenes motivasjon for læring og følelse av mestring skal være like høy gjennom hele grunnskolen og videregående opplæring

Elevundersøkelsen viser at elevenes motivasjon for læring synker allerede fra 5. trinn, og dette forsterkes fra 7. til 10. trinn. Gjennom strategier som *Motivasjon for læring*, *Strategi for læringsteknologi og digital praksis i barnehager og skoler* og *Elevmedvirkning - Byrådets strategi for elevenes medvirkning og påvirkning i skolehverdagen* vil byrådet gi elevene en mer praktisk, variert og motiverende skoledag med større grad av medvirkning og eierskap til egen læring og utvikling.

Minst 1 av 3 elever skal søke yrkesfag

For å møte arbeidslivets behov og for at kommunen skal gi tjenester av høy kvalitet, trenger vi flere fagarbeidere. Til skolestart i 2016 søkte 21,8 % av elevene yrkesfaglige utdanningsprogram. Trenden har siden vært oppadgående. I 2023 søkte rundt 25 % av elevene et yrkesfag. Viktige

innsatser som strategien *Yrkesveien* og *Oslomodellen for et seriøst arbeidsliv*, har fungert, men det er nødvendig med vedvarende og ny innsats for å øke søkertallene ytterligere. Byrådet vil legge fram en sak om lærlinger.

85 % av elevene skal fullføre og bestå videregående opplæring

Andelen elever og lærlinger som har fullført og bestått videregående opplæring *i løpet av fem/seks år*, har økt de siste årene og er på sitt foreløpig høyeste registrerte nivå i Oslo. Blant elevene som begynte i videregående skole i Oslo i 2016, fullførte og bestod 82,4 % av disse elevene innen seks år. Ser en på andelen som har fullført og bestått *det enkelte skoleåret*, var gjennomføringen i 2022 83,5 %. Byrådet har som ambisjon å øke gjennomføringen ytterligere og har en egen strategi for økt gjennomføring i videregående opplæring, i tillegg til en rekke forebyggende og kompensierende innsatser som skal hindre frafall og støtte opp under elever som strever med skolen.

Barnehagedekningen i Oslo skal økes

Barnehagedeltakelsen i Oslo har hatt en positiv utvikling siden 2015 med en økning fra 86,5 % (2015) til 92,0 % (2022) i alderen 1-5 år. Likevel er det fremdeles mange barn som står utenfor barnehagefellesskapet. Det er relativt store forskjeller innad i kommunen, og deltakelsen er betydelig lavere i levekårsutsatte områder, spesielt i aldersgruppen 1-2 år. Byrådet vil rekruttere flere barn til barnehagen gjennom bedre informasjon til foreldrene, prismoderasjonsordninger, styrket samarbeid med helsestasjonene og tjenester som *Oslohjelpa* og *Nye Familier*. Byrådet legger opp til utbygging av nye barnehager i områder med lavere barnehagedekning, samt i større byutviklingsområder hvor det er forventet stor innflytting av barnefamilier.

Barnehagene skal ha 50 % barnehagelærere

Byrådet inngikk i desember 2016 en bemanningsavtale der det er ambisjon om å øke andelen barnehagelærere til 50 %. I tillegg skal andelen fagarbeidere økes til opp mot 25 %. Ved utgangen av 2022 var andelen barnehagelærere og andelen fagarbeidere i kommunale barnehager henholdsvis 41 % og 24 %. I 2015 var til sammenligning andelen barnehagelærere i kommunale barnehager 31 % og andelen fagarbeidere 12 %.

Alle barn 0-5 år skal få tilbud om regelmessige konsultasjoner ved helsestasjonen

Helsekonsultasjoner er viktig for å sikre en positiv helseutvikling hos barn, forebygge og avdekke forhold som påvirker barnet negativt eller som er skadelige for barnet, og for å trygge og veilede foreldre i omsorgsrollen. Byrådet mener helsestasjonstjenestens universelle tilbud og gjennomføring av *alle* de anbefalte helsekontrollene er nødvendig, og at barn som uteblir fra disse, må følges opp raskt i tråd med kommunens rutiner for dette. I tillegg til de ordinære helsekonsultasjonene skal det tilbys hjemmebesøk gjennom *Nye familier*-programmet, som skal bidra til å styrke den universelle og tidlige innsatsen overfor barn og deres familier.

Det skal være minst ett helsesykepleierårsverk per 300 elever i barneskolen i Oslo

Byrådet vil at elevene skal oppleve en tilgjengelig skolehelsetjeneste. Skolehelsetjenesten er viktig for det helsefremmende og forebyggende arbeidet og for å styrke elevenes fysiske og psykososiale læringsmiljø. Bystyret har vedtatt en bemanningsnorm for helsesykepleiere i skolehelsetjenesten. Normen skal sikre et minstekrav til bemanning og gjøre tjenesten mer tilgjengelig for den enkelte. Normen er fullfinansiert og skal oppfylles på alle trinn. Siden 2015 er antallet helsesykepleiere på barnetrinnet økt med over 120 %. Bydelene er samlet sett i ferd med å nå målet om minst ett årsverk pr. 300 elever i barneskolen. Det manglet pr. 31.12.2022 om lag 9 årsverk på barnetrinnet for Oslo som helhet. Oppgaver som pålegges helsesykepleier gjennom

nasjonale retningslinjer, har økt siden bemanningsnormen ble vedtatt i Oslo. Byrådet vurderer nå om normen er tilfredsstillende og i tråd med elevenes behov og ønsker.

Et jordmorårsverk i svangerskaps- og barselomsorgen skal kunne gi en god og individuell omsorg til om lag 100 kvinner før og etter fødsel

Byrådet er opptatt av at bydelene sikrer en tilgjengelighet som ivaretar denne retten for kvinnene og mener at en individuell og tilpasset svangerskaps- og barselomsorg som møter kvinnen med de forutsetninger hun har, er et av de viktigste folkehelseiltakene i Oslo. Kvinners fysiske og psykiske reaksjoner på svangerskapet kan ha stor betydning for kvinnens fremtidige helse og barnets utvikling. Antall årsverk jordmødre har økt med 170 % siden 2015. Dette betyr at flere gravide og barselkvinner har fått oppfylt sin rett til å kunne velge om de vil motta omsorg fra jordmor eller fastlege. Gjennom basisprogrammet for friske gravide tilbys 8 konsultasjoner, men ved behov skal det tilbys ekstra oppfølging. Kvinner med lave kunnskaper om egen kropp, seksuell og reproduktiv helse eller dårlige norskkunnskaper vil kunne ha et utvidet oppfølgingsbehov eller mer tid i møte med jordmor. Mange av disse kvinnene vil også ha behov for råd, veiledning og tilbud om langtidsvirkende prevensjon for å kunne ta godt informerte valg knyttet til egen kropp, helse og reproduksjon.

Hovedmål

01. Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep
02. Barnehagebarn og elever skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte
03. Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring
04. Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser
05. Alle elever skal ha grunnleggende ferdigheter tidlig i skoleløpet, og ferdighetene skal videreutvikles gjennom hele det 13-årige løpet
06. Elevenes kompetanse i og på tvers av fag skal utvikles gjennom medvirkning, dybdelæring, etisk og kritisk tenking
07. Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv
08. Kapasiteten i skole- og lære plasser skal møte forventet vekst i antall elever og lærlinger, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø
09. Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse og som gir nyttig og trygg hjelp
10. Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak
11. Gravide, nye foreldre og barn skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg helsestasjonstjeneste der medarbeidere har høy kompetanse
12. Barn og unge skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg skolehelsetjeneste der medarbeidere har høy kompetanse

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Alle barn og unge i Oslo skal få vokse opp og utfolde seg i trygge miljøer og omgivelser, i barnehage, skole og lærebedrift, eller fritidsaktiviteter. Tjenester som møter barn, unge og deres familier, skal ha et felles verdi- og kunnskapsgrunnlag i tråd med barns grunnleggende rettigheter etter FNs barnekonvensjon. Barn og unge skal bli sett, lyttet til og anerkjent.

Virksomhetene i Oslo kommune skal i tråd med *Strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo*

arbeide forebyggende, tverrfaglig og sektorovergripende for å sikre barn og unge en god og trygg oppvekst.

Kommunen skal sikre at virksomhetene har kunnskap, strukturer og handlingskompetanse som gjør dem i stand til å identifisere risikoutsatte barn og unge på et tidlig tidspunkt, og det tverrfaglige og tverrsektorielle samarbeidet skal fungere til det beste for barn, unge og deres familier.

Reglene i barnehageloven om psykososialt barnehagemiljø krever at barnehagene jobber systematisk for å forebygge utestenging og mobbing, og at de skaper et godt miljø der barn trives og er sosialt inkludert. Alle barnehager skal ha lokale handlingsplaner mot mobbing. Byrådet vil følge opp at de lokale handlingsplanene blir oppdatert og fulgt opp. Byrådet har utarbeidet en håndbok for samarbeid mellom foresatte, barnehage og bydel. Et bedre samarbeid vil være viktig for et trygt og inkluderende leke- og læringsmiljø i barnehagene.

Arbeidet med å sikre et godt og trygt psykososialt miljø i barnehager og skoler skal sees i sammenheng med satsinger som *Oslohjelpa*, *Barnehjernevernet* og *Traumeinformert by*. Utdanningsetaten skal videreføre arbeidet med opplæring og implementering av kompetansepakken "Barndomsbelastninger - arbeidet med Oslo som traumeinformert by".

Elevundersøkelsen viser en økning i antall elever som opplever å bli mobbet på skolen og i antall klagesaker om skolemiljø til Statsforvalteren. Byrådet har lagt frem en strategi for forebygging og håndtering av mobbing, vold og trusler i Osloskolen. Strategien ble vedtatt av Oslo bystyre våren 2023 og følges opp med konkrete tiltak for å sikre elever og ansatte i Osloskolen et trygt lærings- og arbeidsmiljø, blant annet egne midler til direkte, lokale innsatser for et inkluderende skolemiljø i regi av elevråd og FAU'er på alle skolene i byen.

Byrådet utreder nå mulighetene for et forsterket ombudsfunksjon i Oslo. Byrådet vil blant annet vurdere hvorvidt en kan slå sammen mobbeombud og elev- og lærlingombud og gi det nye ombudet ansvar for hele barnehageloven og opplæringsloven. Byrådet vil legge frem en sak til bystyret om dette.

Helseetaten leder satsingen med å innføre gratis skolefrukt og skolemat i Osloskolen i tett samarbeid med Utdanningsetaten. Satsingen er viktig for å utjevne sosial ulikhet i helse, samt legge til rette for læring, konsentrasjon og motivasjon. Et daglig gratis og kjøttfritt skolemåltid ble innført i videregående skole høsten 2022 og på ungdomstrinnet høsten 2023.

I dag får elevene karakter i orden og oppførsel, men den bidrar ikke til bedre læring eller til et bedre klassemiljø. Det er ofte tilfeldig om samme adferd gir anmerkning eller ikke. Byrådet ønsker å prøve ut nye ordninger gjennom å delta i et nasjonalt forsøk med alternative vurderingsformer for orden og oppførsel, der ordensreglementet i skolen fortsatt gjelder, læreren er lederen i klasserommet, og brudd på orden og oppførsel vil bli fulgt opp, men på en bedre og mer hensiktsmessig måte enn med karakterer.

I 2021 satte byrådet i gang et større utviklingsarbeid rettet mot tre skoler i levekårsutsatte områder. Innsatsen skal involvere og forplikte ulike tjenester og aktører som er avgjørende for å skape en positiv utvikling, både faglig og sosialt, for elevene. Satsingen ble utvidet i 2023 til å omfatte til sammen åtte skoler.

Gjennom SaLTo-modellen, der bydel, skole og politi er hovedaktørene, arbeider Oslo kommune og

Oslo politidistrikt sammen om å forebygge rus og kriminalitet blant unge. Byrådet har nylig vedtatt en Oslostandard for SaLTo-samarbeidet. Standarden skal bidra til å tydeliggjøre roller, rutiner og organisering av arbeidet mellom aktørene.

Lærlingrådet skal bidra til at alle lærlinger og lære kandidater har et godt arbeids- og læringsmiljø, og at de får nødvendig informasjon og kjenner til egne rettigheter. Byrådet er i gang med å evaluere lærlingrådet.

Oslohjelpa skal videreutvikles som en operativ, ubyråkratisk tjeneste med høy faglig kvalitet i alle bydelene. I *Oslohjelpa* skal bydelens samlede kompetanse benyttes på best mulig måte, og tjenesten skal utvikles gjennom samarbeid mellom tjenestene i bydelen og være i tråd med innbyggernes behov.

Mål 2 Barnehagebarn og elever skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

At barn og unge møter kompetente medarbeidere er av stor betydning for deres læring og utvikling. Det er behov for innsats rettet mot å rekruttere og beholde medarbeidere i barnehagene, AKS og skolene.

I bemanningsavtalen for de kommunale barnehagene som Oslo kommune har inngått med Utdanningsforbundet og Fagforbundet, er det mål om å øke andelen barnehagelærere til 50 %. I tillegg skal andelen fagarbeidere økes til 25 %. Det er et kontinuerlig arbeid for bydelene å jobbe mot disse målene, og arbeidet tar tid. Dette gjelder særlig rekruttering av barnehagelærere. Det har blant annet bakgrunn i høy konkurranse om barnehagelærere. I 2024 styrkes bydelene med 5 mill. til å øke andelen barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere i barnehagene.

Byrådet vil i 2024 videreføre satsingen med styrket grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Målet er å utjevne sosiale forskjeller gjennom å styrke barnehagetilbudet i utvalgte barnehager i særlig levekårsutsatte områder. Satsingen omfatter 21 kommunale barnehager som til sammen er styrket med 38 stillinger. I revidert budsjett 2023 ble det lagt inn midler til å videreføre tiltaket barnehageåret 2023/2024. Ekstra ressurspedagog, som omfatter seks barnehager, videreføres også i 2024. Satsingen følgeevalueres av FAFO, og sluttrapport vil foreligge i april 2024. Foreløpige funn fra følgeforskningen viser bl.a. at styrerne i barnehagene som deltar i satsingen i Oslo, opplever økt bemanning som svært positivt, både for barna og de ansatte.

Lederutdanningen for pedagogiske ledere i barnehagen vil bli videreført i 2024. Dette tilbudet er unikt for Oslo kommune og bidrar både til økt kvalitet i barnehagene, men også til å gjøre Oslo kommune til en attraktiv arbeidsplass. Det vil fortsatt legges til rette for at medarbeidere kan ta arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning og fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Stipendordningen for styrere som tar den nasjonale lederutdanningen, vil også bli videreført.

I 2022 startet Oslo kommune sammen med Høgskolen i Innlandet (HINN) et felles treårig kompetanseprosjekt for de kommunale barnehagene i Oslo kalt *Læring i profesjonsfellesskapet*. Gjennom satsingen skal det bygges solide profesjonsfellesskap.. Satsingen rettes mot alle de kommunale barnehagene, barnehagelederne i de 15 bydelene og byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap. Det første året har vært brukt til forankring og utvikling på tvers av bydelene og i byrådsavdelingen for å sikre et felles ståsted, samskaping og involvering. De neste to årene vil HINN støtte bydelenes styrernetverk i arbeid med kvalitet.

Det er lagt økonomisk til rette for at alle skolene i Oslo kan oppfylle den nasjonale normen for lærertetthet i grunnskolen og at skoler med særskilte behov får ekstra ressurser og muligheter utover normkravene. Siden 2015 har det blitt mer enn 1 200 nye lærerårsverk i grunnskolen i Oslo. Oslo kommune bidrar med om lag 350 mill. årlig av egne frie midler til lærernormen som følge av manglende statlig finansiering og for å legge til rette for at skoler med stort behov fortsatt kan få ekstra ressurser.

Byrådet har utarbeidet et kunnskapsgrunnlag om hva som skal til for å rekruttere og beholde ansatte i Osloskolen. En hovedutfordring er å få flere søkere til rektorstillinger. En annen utfordring er å sikre lærere med riktig kompetanse, bl.a. innenfor yrkesfagene, og det er behov for mer kunnskap om andre yrkesgrupper i skolen og ansatte i AKS. Med utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget vil byrådet utarbeide en langsiktig strategi for å rekruttere og beholde ansatte i Osloskolen.

For nyutdannede lærere i Osloskolen gis et eget introduksjonsprogram for Osloskolen, og skoleledere i Oslo tilbys flere kurs og moduler i samarbeid med ulike høyere utdanningsinstitusjoner.

Byrådet har prioritert AKS høyt i flere år og brukt betydelige midler på gratis deltids plass. Fra 2023 omfatter tilbudet alle barn på 1. til 4. trinn. Byrådet er opptatt av kvaliteten i tilbudet i AKS. Byrådet har derfor utarbeidet veiledningsmaterieell for bærekraftige måltider og satset på samarbeid mellom AKS, Oslo Kulturskole og Oslo Idrettskrets gjennom egne pilotprosjekter med varighet ut 2023. Prosjektene hadde som formål å bidra til økt kvalitet i AKS, styrke lokalt samarbeid mellom skolen, kulturen og idretten, gi kompetanseoverføring mellom partene, og gi tilbud om idrett og kultur til elever som ellers opplevde barrierer til å delta i disse. Evalueringer viser at prosjektene er etterspurt av skolene. Byrådet vil videreføre prosjektene med 10 mill. fra 2024.

Brukerundersøkelser fra AKS viser at foresattes opplevelse av medarbeidernes kompetanse er viktig for tilfredsheten med AKS. I revidert budsjett for 2023 ble det tildelt 10 mill. til økt kvalitet og kompetanseheving for ansatte i AKS, bl.a. for til å styrke barns leseylst og motivasjon for lesing i AKS og tilbud om etter- og videreutdanning for ansatte knyttet til språkstimulering og barn med behov for særskilt tilrettelegging. Midlene videreføres i 2024.

Mål 3 Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring

Byrådet ønsker å sikre et godt og inkluderende barnehagetilbud til alle barn. Barnets første møte med Oslobarnehagen skal være preget av omsorg, trygghet og tilknytning, og barna skal få utfolde seg gjennom lek, utforskning og kreativitet.

Barnevernsøvelser skal bidra til at ansatte i barnehagene får økt kunnskap og handlingskompetanse i arbeidet med oppfølging av barn og deres familier. *Oslohjelpa* som en tverrsektoriell tjeneste i alle bydeler skal gi barn, unge og familier rask og riktig hjelp ved behov. Tjenesten skal også tilby veiledning til barnehager og skoler.

Andelen barn med behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehagen har økt de siste årene. Gjennom bystyrets budsjettvedtak for 2023 fikk bydelene en ettårig økning til spesialpedagogiske tiltak på 20 mill. Byrådet foreslår å bevilge 21 mill. fra 2024 for å videreføre styrkingen i hele

økonomiplanperioden. Byrådet vil utrede videre hvordan tilbudet til barn med særlige behov er organisert og bemannet i de ulike bydelene.

Byrådet har lagt fram *Strategi om kvalitet i barnehagen*. Strategien skal behandles i bystyret og legger føringer for kommunens arbeid med barnehagen som pedagogisk virksomhet. Å styrke barnehagen som pedagogisk virksomhet vil bidra til et likeverdig tilbud til alle barn. Strategien har følgende veivalg; styrke barnehagen som en lærende organisasjon, styrke styrers rolle og kompetanse og satse på kompetanseutvikling for å styrke et inkluderende leke- og språkmiljø. Strategien skal gjelde for perioden 2023 til 2030 og vil ses i sammenheng med relevante strategier, planer og satsinger på kommune- og virksomhetsnivå.

Det er ansatt kjøkkenassistenter i seks utvalgte kommunale barnehager gjennom Velferdsetatens satsing *Flere i tilrettelagt arbeid*. Formålet med satsingen er å tilrettelegge for at flere kan komme i arbeid, styrke mattilbudet i barnehagene og frigjøre tid til at andre medarbeidere i barnehagene kan tilbringe mer tid sammen med barna. Tiltaket blir videreført i 2024.

Mål 4 Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser

Byrådet vil at alle barn skal lære seg norsk i barnehagealder, men at barn også skal få utvikle morsmålet sitt. Barnehagene må støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk. I bydeler i levekårsutsatte områder deltar mange barnehager i utviklingsprosjekter som bidrar til økt kvalitet og systematikk i barnehagenes arbeid med språkutvikling.

Oslostandard for et inkluderende leke- og språkmiljø i barnehagen ble implementert i barnehagene våren 2020. Målet er at barnehagen skal være en arena for godt språkmiljø, og at alle barn får god støtte og hjelp i sin språkutvikling. Medarbeidere i barnehagene får tilbud om kurs og kompetanseheving knyttet til språkstandarden. Standarden må sees i sammenheng med *Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS* og de andre oslostandardene for innhold og kvalitet i kommunens barnehager.

Byrådet vil legge til rette for å øke barnehagedeltakelsen der behovet er størst. Fra prosjektet *Rekruttering av barn til barnehage* har kommunen fått økt kunnskap om hvilke barrierer som ligger til grunn for tidlig barnehagestart. Gjennom nettverksarbeid og erfaringsdeling på tvers, og kommunens ressursbank for arbeid med økt barnehagedeltakelse, har flere bydeler fått økt bevissthet og aktivitet rundt dette innsatsområdet. Tildeling av øremerkede midler til bydelene skal stimulere dette arbeidet.

Byrådet vil videreføre ordningen med utvidet gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringer i utvalgte bydeler og fortsette satsingen på åpen barnehage og andre lavterskeltilbud i bydeler med lav barnehagedeltakelse.

Mål 5 Alle elever skal ha grunnleggende ferdigheter tidlig i skoleløpet, og ferdighetene skal videreutvikles gjennom hele det 13-årige løpet

De grunnleggende ferdighetene er avgjørende for at elevene skal utvikle kompetanse i alle fag, og de skal bidra til mestring av et fremtidig utdannings- og yrkesliv. Elever som står i fare for å henge etter i lesing, skriving eller regning, skal få intensiv opplæring.

Byrådet vil videreutvikle innsatsen for å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter, blant annet

gjennom kompetanseutviklingstiltak, erfaringsdeling mellom skoler og videreutvikling og oppdatering av støttemateriell og digitale ressurser. *StøDig*-prosjektet skal gjennomgå verktøy for digitalt støttet lese-, skrive- og språkopplæring for 1.- 4. trinn. StøDig skal bidra til en inkluderende praksis der læringsteknologi brukes på måter som fremmer elevenes lese-, skrive- og språkutvikling.

Byrådet har satt i gang et større arbeid for å videreutvikle språktilbudet til flerspråklige elever. Som del av arbeidet skal det foretas en gjennomgang av Oslo skolens tilbud for elever med rett på særskilt språkopplæring. Gjennomgangen skal bl.a. gi svar på i hvilken grad tilbud om særskilt språkopplæring i Oslo skolen bidrar til god progresjon i norsk, støtter opp under forventninger om språk i læreplanen, samt kvalifiserer elever for videre skolegang slik at elevene fullfører og består opplæringen. Gjennomgangen skal være ferdig i 2024.

For å gjøre spesialundervisningen mer treffsikker og bidra til bedre ressursutnyttelse igangsatte byrådet en helhetlig gjennomgang av spesialundervisningen i Oslo skolen. Gjennomgangen forelå våren 2023 og inneholder en rekke anbefalinger og forslag til tiltak, blant annet knyttet til finansiering, kompetanseheving, balanse mellom spesialtilbud og ordinær opplæring og utvikling av inkluderende skoleanlegg. Byrådet jobber nå med å gjennomgå og vurdere videre oppfølging av anbefalte tiltak og anbefalinger. I tillegg til byrådets igangsatte og omfattende gjennomgang fattet bystyret i 2022 et vedtak om at byrådet i løpet av året skulle legge frem en sak om elever som har krav på omfattende spesialundervisning, hvor man kartlegger hvilket tilbud de har i dag og hvordan disse elevene får en bedre skolehverdag i fremtiden, etter opplæringslovens bestemmelser. Byrådet har fremmet denne saken, og den ble behandlet i bystyret våren 2023. Byrådet følger opp vedtakene i saken.

Andel elever i skolen med behov for omfattende spesialundervisning, har over flere år vært økende. Byrådet foreslår en økning på 78 mill. i budsjettet for 2024 til styrking av tilbudet til elever med særskilte behov. Midlene skal gå til å finansiere særskilt tilrettelagte plasser i grunnskole og videregående skole og til å styrke den særskilte tildelingen til ordinære grunnskoler med elever med omfattende behov for spesialundervisning.

Mål 6 Elevenes kompetanse i og på tvers av fag skal utvikles gjennom medvirkning, dybdelæring, etisk og kritisk tenkning

Som by behøver vi enda flere kreative, kritisk tenkende og skapende borgere for å løse komplekse utfordringer som for eksempel det grønne skiftet. Oslo skolens innhold må være fremtidsrettet, praktisk og variert.

Det nye læreplanverket gir stort rom for å arbeide utforskende, tverrfaglig, kreativt og gå i dybden. For å realisere potensialet i læreplanverket er det behov for kompetanseutvikling og bevisst bruk av profesjonsfellesskapet på skolene. Skolene er godt i gang med dette arbeidet.

Elevundersøkelsen viser at skolemotivasjonen har sunket, både nasjonalt og i Oslo. Gjennom strategien *Motivasjon for læring* legger byrådet til rette for en mer praktisk og variert skolehverdag. Strategien har flere tiltak, blant annet gjennomgang og utprøving av ulike typer vurderingspraksis, samt mindre av bruk av karakterer og hjemmelekser.

Byrådet ønsker at Oslo skolen skal videreutvikle og prøve ut alternativer til dagens karaktersetning og eksamensordning. Gjennom utprøving av alternative vurderingsformer og gjennom søknad om forsøk med alternativ til trekkordning og eksamen vil Oslo skolen kunne bidra

til innsikt og ny kunnskap om hvordan vurdering og eksamen kan gjøres på en bedre måte for elevene. Planen er at de første forsøkene skal skje skoleåret 2024/2025.

Skolenes digitale praksis og bruk av læringsteknologi kan gi økt motivasjon og en mer variert skolehverdag. Byrådet har lagt frem en strategi for bruk av læringsteknologi i Oslo skolen, som bygger på erfaringer gjort under koronapandemien. Byrådet ønsker ikke en heldigital skole, men er opptatt av at digitale læremidler skal kunne eksistere side om side med bøker og tradisjonelle læremidler og utnyttes til det beste for elevenes læring og motivasjon, og bidra til å utjevne forskjeller mellom elevene.

Byrådet har lagt frem strategien *Elevmedvirkning - Byrådets strategi for elevenes medvirkning og påvirkning i skolehverdagen*. Strategien vektlegger de demokratiske prosessene i skolen og elevenes eierskap til egen læring og utvikling. Strategien er derfor tett koblet til verdigrunnlaget i overordnet del av læreplanverket og skal styrke elevmedvirkning i Oslo skolen som et pedagogisk prinsipp.

Mål 7 Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv

Gjennomføringen av videregående skole i Oslo er nå på sitt høyeste registrerte nivå. Byrådets innsats mot frafall omfatter tidlig innsats og forebyggende og kompenserende tiltak for de som står i fare for frafall eller allerede har gjort det. Økt barnehagedekning, deltakelse i AKS og intensivopplæring i grunnleggende ferdigheter på barnetrinnet er viktig for å motvirke frafall. Det samme er en mer motiverende, praktisk og variert skolehverdag, fleksible opplæringsløp og særskilte innsatser og kompenserende tiltak for elever som kommer til videregående skole med et krevende utgangspunkt.

Skolene og hjelpeapparatet må se helheten i barn og unges liv, og det må bygges sterke lag rundt elevene. I byrådets *Strategi for økt gjennomføring i videregående opplæring* legges en slik helhetlig tilnærming til grunn, og strategien inneholder en rekke viktige tiltak. Et eksempel er tilbudet *Fundament*, hvor elever som går ut av ungdomsskolen med store faglige hull, får mulighet til å ta et frivillig ekstra år for å være bedre forberedt på videregående opplæring. Et annet eksempel er *OT-Ulven*, der elever som er frafallsutsatt blant annet pga. rus og kriminalitet i alderen 15-23 år bosatt i utvalgte bydeler, gis et helhetlig opplæringstilbud. Et tredje eksempel er ordningen med NAV-veiledere på et utvalg videregående skoler.

Byrådet har fra det tiltrådte i 2015 satset på yrkesfagene, blant annet gjennom strategien *Yrkesveien*, læreplassgarantier og *Oslomodellen for et seriøst arbeidsliv*. Innsatsen har virket, søkertallene til yrkesfagene i Oslo har siden byrådet tok over hatt en oppadgående trend, selv om søkingen fortsatt ikke er høy nok. Byrådet vil nå gjennomgå alle igangsatte tiltak, vurdere behovet for nye tiltak og legge frem en egen strategi for lærlinger i Oslo.

Skole på byggeplass er et samarbeidsprosjekt mellom Viken fylkeskommune og Veidekke, som har pågått i perioden 2012-2022. Formålet er å bidra til at ungdommer i alderen 18-25 år, som har droppet ut eller ikke fullført videregående opplæring og som er motivert for fagutdanning, får mulighet til å ta et fag- og svennebrev innen bygg- og anleggsteknikk. Elevene identifiseres i samarbeid med skoler, NAV, Oppfølgingstjenesten og andre, og får i prosjektet en hoveddel av opplæringen på byggeplass, med tett oppfølging underveis. Byrådet vil sette i gang et samarbeidsprosjekt i Oslo etter modell av *Skole på byggeplass* og har satt av til sammen 16 mill. til formålet.

Noen videregående skoler har lav søking, mange elever med krevende utgangspunkt og lav eller ingen inntaksgrense. Byrådet har allerede endret ressursfordelingsmodellen for videregående skole i Oslo. Stykkprissystemet er tonet ned, det er bedre samsvar mellom skolenes tildelinger og faktiske behov og økt forutsigbarhet i tildelingene. Skolene med mange elever med krevende utgangspunkt, er satt bedre i stand til å følge opp elevene. Nå har byrådet lagt frem en ny inntaksmodell for videregående opplæring. I den nye modellen vil halvparten av elevene på hver skole tas inn på karakterer som i dag, og den andre halvparten tas inn fra ulike karakternivåer. I denne modellen vil mange flere elever ha en reell mulighet til å komme inn på den skolen de ønsker, sammenlignet med i dag. Den vil også kunne bidra til å redusere segregeringen mellom de videregående skolene i Oslo. Byrådet vil også se på dimensjonering og plassering av utdanningsprogram og hvordan en kan gjøre enkeltskoler mer attraktive for søkerne.

Mål 8 Kapasiteten i barnehage-, skole- og læreplasser skal møte forventet vekst i antall barn, elever og lærlinger, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø

Kommunen har nå nok barnehageplasser til å møte etterspørselen de neste årene. Samtidig som byrådet har prioritert å etablere nye barnehageplasser, har antall barn i barnehagealder gått ned, og det er fortsatt noen år til befolkningsprognosene viser at antallet barn igjen vil øke. Det vil likevel være behov for å etablere nye barnehageplasser i enkelte områder med lite kapasitet eller i utbyggingsområder. Byrådet er opptatt av å bygge barnehager nær der folk bor for å gjøre hverdagen enklere for barn og foreldre. Nye barnehagebygg skal støtte opp under det pedagogiske arbeidet i barnehagene og stimulere til lek, utforskning og nysgjerrighet hos barna.

Byrådet la fram barnehagebehovsplanen 2021-2030 sammen med tilleggsinnstillingen til budsjett 2022. Planen viser at for Oslo samlet sett er det ikke behov for å øke barnehagekapasiteten de nærmeste årene. For å kunne etablere nye barnehageplasser i områder med behov, som større byutviklingsområder og områder med lav barnehagedeltakelse, legger barnehagebehovsplanen opp til nedskalering av kapasitet andre steder. Dette skal først og fremst skje gjennom nedleggelse av midlertidige barnehager og små og uhensiktsmessige barnehager med lav tilsøkning. Erfaringen så langt viser imidlertid at nedskalering av kapasitet i stor grad skjer gjennom at bydeler med overkapasitet stenger enkelte avdelinger, mer eller mindre permanent, fremfor å avvikle hele barnehager. Det kan være en fordel for foreldre og barn, som ikke trenger å bytte barnehage, og det gir muligheten for å øke kapasiteten senere hvis antall søkere øker. Det betyr imidlertid samtidig at den totale kapasiteten i Oslos barnehagebygg ligger an til å øke i takt med at nye barnehager etableres i områder der det er behov for det. For at overkapasiteten ikke skal bli for stor, må utbyggingsstrategien slik den presenteres i barnehagebehovsplanen derfor justeres noe. Arbeidet med å utarbeide en ny barnehagebehovsplan er igangsatt. Byrådet legger fortsatt opp til at det skal etableres barnehager der befolkningen bor, helst 6-8 avdelinger på egne tomter og ved knutepunkter, men i vurderingen av hvilke prosjekter som skal realiseres, må det legges til grunn mindre avvikling enn tidligere antatt.

Planleggingen av skolekapasitet er nært knyttet til de overordnede målene for Oslo skolen. Skoleanleggene og skolestrukturen skal sikre tilstrekkelig kapasitet til å møte forventet vekst i antall barn, elever og lærlinger, bidra til økt læringsutbytte og et trygt og godt læringsmiljø og legge til rette for at flere elever fullfører og består det trettenårige utdanningsløpet.

For grunnskolen er det i Oslo som helhet god kapasitet i planperioden, samtidig som det er kapasitetsutfordringer i noen områder av byen, spesielt gjelder dette for ungdomstrinnet. For grunnskolen vil det fremover hovedsakelig være behov for rehabilitering av eksisterende skoler

for å bevare den kapasiteten vi har.

I den videregående skolen er det et stort behov for økt kapasitet. For å møte det økte behovet for plasser i videregående skole vil det de neste årene etableres flere videregående skoler. I påvente av den økte kapasiteten arbeides det med ulike kortsiktige tiltak ved å leie lokaler knyttet til eller i nærheten av eksisterende skoler.

Skolene vi bygger, skal være naturlige møteplasser for lokalmiljøene. Det innebærer at de skal være arena for idrett og fysisk aktivitet, lokale kulturhus og at det skal legges til rette for frivillig aktivitet. Skolene, skolegårdene og fleridrettshallene skal være aktive, levende bygg. Skolebehovsplanen og planlegging av nye skoler skal også være verktøy som bidrar til å utjevne sosiale forskjeller.

Økt utlån av skoler til frivilligheten er et klart mål for byrådet, og det ble i 2023 satt av midler til å fortsette arbeidet med å gjøre flere skoler meråpne. I løpet av et normalt driftsår låner skolene ut om lag 300 000 timer i året til frivilligheten. I arbeidet med å legge til rette for at skolene brukes mer enn i dag, er det avdekket et antatt potensial på ytterligere 10-15 % utlån. Midlene som ble satt av i 2023, sikret at flere skoler ble Meråpne med gjennomføring av nødvendige tiltak i byggene, etablering av felles vektertjeneste og avsetting av administrative ressurser. I løpet av 2023 har 14 skoler blitt Meråpne, og det legges opp til å gjøre 14 nye skoler Meråpne i 2024. Erfaringene fra de første meråpne skolene vil brukes til Origos utvikling av en digital bookingløsning som skal forenkle utlånet og dermed legge til rette for økt utlån.

For å kunne utvikle gode skolebygg er det avgjørende å få innspill fra elevene, lærerne og skoleledere, samt andre aktuelle aktører og interessenter i skoleplanleggingen i Oslo. Involvering av barn og unge må sikres.

Når det skal etableres nye skoler og barnehager, legges det vekt på nærhet til brukerne for å minimere unødvendig transport. Planleggingen av nye skoler og barnehager inngår i Oslo kommunes helhetlige planer for å drive god områdeutvikling og bidra til en klimavennlig utvikling for Oslo fremover. I tillegg skal bygningene være energi- og miljøvennlige og universelt utformet for å sikre tilgjengelighet for alle grupper. Nye skoler og barnehager etableres med miljøvennlige løsninger, som for eksempel bruk av massivtre i hele eller deler av konstruksjonene, utstrakt bruk av solcellepaneler og grønne tak. Under byggeprosessene satses det på fossilfrie byggeplasser, gjenbruk av materialer og grundige vurderinger av om bygningsmasse kan gjenbrukes. Innslaget av trær og naturlige materialer benyttes når nye uteområder rustes opp eller etableres, og bruken av gummi-asfalt trappes ned. Det legges til rette for flere humlevennlige prosjekter, og det settes av plass til urban dyrking der det er mulig.

Byrådet ønsker flere læringer, ikke minst i kommunens egne virksomheter. Byrådet arbeider nå med å utvikle nye, ambisiøse måltall for læreplaner i kommunens virksomheter, i tillegg til en større strategi for læringer og læreplaner i Oslo.

Mål 9 Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse og som gir nyttig og trygg hjelp

Barnevernet skal beskytte barn som er utsatt for vold, seksuelle overgrep og/eller omsorgssvikt. FNs barnekonvensjon skal legges til grunn for barnevernets praksis. Barn og familier skal møte et tilgjengelig og kompetent barnevern som samarbeider på en trygg måte, slik at hjelpen oppleves som nyttig. Barn og familiers synspunkter og barnevernets vurderinger skal

ligge til grunn for beslutninger og valg av tiltak. Det skal gjennomføres systematisk internkontroll i den enkelte barnevernstjeneste.

Som et ledd i å sikre at barnerettighetene praktiseres i barnevernets arbeid, er det utarbeidet en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet. For å sikre implementering, læring, trening og veiledning knyttet til Oslostandarden, samt til barnevernsøvelser og informasjonsarbeid/dialog på barn og unges arenaer utvikler Barne- og familieetaten en digital kompetansepakke.

Ny barnevernslov fra 01.01.2023 skal bidra til økt rettssikkerhet, forebygging og tidlig innsats i tråd med oppvekstreformen. Det skal i større grad bygges på ressurser i barnets familie, nettverk og lokalmiljø. Barnevernet skal aktivt samarbeide og samhandle med oppvekst- og helsetjenester slik at "laget" til barnet styrkes og barnets helhetlige behov ivaretas. I dette ligger blant annet at barnevernstjenesten må utvikle og prøve ut nye arbeidsformer og organisering av arbeidet, ved for eksempel å være mer til stede på barn og familiers naturlige arenaer. Barnevernet skal på lik linje med andre tjenester i bydelen samhandle tett i utvikling og utøvelse av tverrsektorielle tjenester, som blant annet *Oslohjelpa*.

Gjennom ny barnevernslov kom det flere nye kompetansekrav i barnevernet. Nytt krav om master i kommunalt barnevern skal innfris fra 01.10.2030. I den forbindelse har Barne- og familieetaten fått et oppdrag der det blant annet skal gjennomføres en kartlegging av dagens formalkompetanse i barnevernstjenestene, og hvordan bydelene arbeider med å innfri lovkravet, samt en kartlegging av eventuelle implikasjoner de nye lovkravene har – eller potensielt kan få, og på bakgrunn av dette komme med noen overordnede anbefalinger for hvordan kommunen på de ulike tjenestenivåene kan møte lovkravet.

Kvalitetsreform for Oslos barnevern skisserer sentrale utviklingsområder og tiltak på barnevernsområdet knyttet til barns rettigheter, kompetanse- og tiltaksutvikling, finansiering og organisering og skal bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og anbefalinger. Det er flere pågående utviklings og utredningsarbeider som sammen skal gi et styrket løft for barnevernet i Oslo.

Mål 10 Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak

Når barn ikke kan bo hjemme, skal barnevernstjenesten samarbeide med barnet og familien om å finne det beste alternative bostedet for barnet. Det skal avklares om det er mulig og til det beste for barnet å bosettes i egen slekt eller nettverk. Barnevernstjenesten skal lage en plan som blant annet ivaretar barnets rett til samvær med sin familie og dokumentere barnets synspunkter til dette.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Helsedirektoratet har utarbeidet et nasjonalt forløp for samarbeid mellom den kommunale barnevernstjenesten, kommunale helse- og omsorgstjenester, den fylkeskommunale tannhelsetjenesten og spesialisthelsetjenestene for barn og unge. Forløpet gir råd til hvordan samarbeidet kan innrettes, slik at tjenestene sammen sikrer tidlig kartlegging og utredning av barn i barnevernet.

Flytting utenfor hjemmet er i utgangspunktet midlertidig, og familiegjenforening er et mål når det vurderes som det beste for barnet. Det skal arbeides systematisk med oppfølging av både barnet og den biologiske familien for å sikre god dokumentasjon i arbeidet.

For å sikre god opplevd kvalitet i botiltaket er det viktig at barnevernstjenesten og tiltaket

samarbeider godt seg imellom – og med barnet og familien. Mange barn som må bo utenfor hjemmet, bærer med seg traumer og må møtes med trygg omsorg, kunnskap og traumesensitivitet.

I tråd med nasjonal fosterhjemsstrategi 2021-2025 er det gjennomført en kartlegging som grunnlag for å videreutvikle fosterhjemsarbeidet i Oslo kommune. Det videre arbeidet vil bl.a. bidra til en forutsigbar og trygg oppfølging av barn, foreldre og fosterforeldre.

Barne- og familieetaten har i oppgave å omstille sitt tjenestetilbud for bedre å kunne tilby botiltak som møter det enkelte barns behov. Etaten skal samarbeide med bydelene om dette. Videre skal etaten følge opp avtalen mellom partene og Landsforeningen for barnevernsbarn og ideelt barnevernforum, samt ideelle aktører for å styrke og omstille sitt tjenestetilbud.

For å styrke barnevernet, bedre Barne- og familieetatens rammebetingelser og for å legge til rette for omstilling av tjenestetilbudet, innføres det fra 2024 en delvis rammefinansiering av etatens institusjonstilbud for omsorgs- og behandlingsplasser. Prisen bydelene skal betale for opphold, reduseres til faktisk kostnad ved full utnyttelse av tilbudet, samtidig som Barne- og familieetaten tilføres midler. Dette tilsvarer endringen som ble gjort for etatens akuttinstitusjoner fra 2022. Dette vil gjøre etaten mindre sårbar for svingninger i etterspørsel av omsorgs- og behandlingsplasser og vil redusere belastningen ved å måtte dekke inn mindreinntekter ved lav etterspørsel.

Som et ledd i styrkingen av det kommunale tiltakstilbudet, har Barne- og familieetaten fått i oppdrag å utrede fremtidig behov for hjelpetiltak i kommunal regi, supplert av ideelle. Arbeidet med å utvikle forslag til tiltak og videre oppfølging er pågående.

Det har i første halvdel av 2023 vært kapasitetsutfordringer i akuttberedskapen for ungdom. Dette har også vært en utfordring nasjonalt. I revidert budsjett 2023 ble det derfor bevilget midler til å opprette en ny midlertidig akuttinstitusjon. Byrådet foreslår å bevilge om lag 11 mill. i 2024 til å videreføre driften av den nye akuttinstitusjonen.

Barne- og familieetaten drifter ikke institusjoner med spesialisert kompetanse på omfattende og vedvarende rusproblemer, men kjøper plasser fra ideelle organisasjoner til dette. Det er behov for å øke tilgangen til rusplasser for ungdom og inngå forpliktende avtaler med en ideell leverandør om å stille en avtalt kapasitet til rådighet, mot full betaling uavhengig av belegg. I økonomiplanperioden har byrådet derfor foreslått å bevilge 10 mill. årlig til Barne- og familieetaten for å sikre Oslo kommune tilgang på rusbehandlingsplasser for ungdom.

Mål 11 Gravide, nye foreldre og barn skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg helsestasjonstjeneste der medarbeidere har høy kompetanse

En individuell og tilpasset svangerskaps- og barselomsorg er et av kommunens viktigste folkehelseiltak og bidrar til bedre kvinnehelse, forebygger en negativ utvikling allerede fra fosterlivet av og gir barnet en trygg start på livet. Mors fysiske og psykiske helse under svangerskapet har stor betydning for både hennes og barnets helse senere i livet.

Kvinner har selv rett til å velge om de ønsker å motta omsorg fra jordmor eller fastlege. En reell valgmulighet er derfor nødvendig for å ivareta denne retten, og byrådet har hatt økt oppmerksomhet om jordmortjenesten i bydelene over år. Antall årsverk har økt med 170 % siden

2015. Økte jordmorressurser kan bidra til sosial utjevning, og det er nødvendig at bydelene fortsetter å bygge opp tjenesten i tråd med lokale behov og etterspørsel. For å sikre en helhetlig omsorg for kvinner som velger kombinasjonsløp, er et systematisert samarbeid mellom jordmortjenesten og fastleger nødvendig.

Hjemmebesøksprogrammet *Nye familier* er en av byrådets viktigste satsinger for tidlig innsats. Gjennom *Nye familier* tilbys det hjemmebesøk til alle førstegangsfødende i Oslo, de i Oslo som får barn i Norge for første gang og flerbarnsfamilier med ekstra behov. Tilbudet gis fra svangerskapets uke 28 og frem til barnet er to år, og samme helsesykepleier følger barnet og familien fra svangerskapet og frem til skolestart. Det er satt av midler til alle bydeler for å gjennomføre *Nye familier*. Helsestasjonene er totalt tilført 40 helsesykepleierårsverk for å gjennomføre programmet. Oslo hadde 8 407 fødsler i 2022, og ca. 4 890 familier mottok tilbudet *Nye familier*, dvs. 58 % av alle fødsler i 2022. Overordnet har implementering av programmet og bydelenes aktiviteter vært positive tross utfordringer knyttet til pandemien.

Mål 12 Barn og unge skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg skolehelsetjeneste der medarbeidere har høy kompetanse

Skolehelsetjenesten er en viktig del av laget til elevene og deres skolehverdag. En tilgjengelig skolehelsetjeneste bidrar til å bedre det psykososiale miljøet ved skolen og til at elever får hjelp og støtte på et tidlig tidspunkt, slik at utfordringer ikke utvikler seg til å bli mer alvorlige. Byrådet har vært opptatt av å øke bemanningen av helsesykepleiere i skolehelsetjenesten over år for år å innfri nasjonale myndighetskrav og for at elevene skal oppleve at tjenesten er tilgjengelig når de har behov for den.

Bemanningsnormen for skolehelsetjenesten er fullfinansiert, men byrådet er i prosess med å vurdere om normen virker etter intensjonen og er i tråd med elevenes behov og ønsker.

Samarbeid mellom skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom (HFU) er sentralt for å gi unge et helhetlig tilbud. Oslos 15 HFUer er tilgjengelig på tidspunkt hvor skolehelsetjenesten er stengt, og unge kan selv velge hvilken HFU de ønsker å besøke uavhengig av bydelstilthørighet. HFUene er godt besøkt, og etterspørselen etter tjenesten er høy.

Enkelte bydeler opplever kapasitetsutfordringer i skolehelsetjenesten som følge av økt ankomst av flyktninger fra Ukraina. I revidert budsjett 2023 ble derfor skolehelsetjenesten i Bydel Søndre Nordstrand styrket med engangsbevilgning på 0,3 mill., mens skolehelsetjenesten ved Kuben videregående skoles avdeling for minoritetsspråklig opplæring (MO) fikk en engangsbevilgning på nærmere 0,4 mill.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	16 860 200	16 860 200	16 860 200	16 860 200
Vedtak forrige periode				
Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210	8 800	8 800	8 800	8 800
Demografikompensasjon grunnskole	-54 700	-140 000	-230 300	-230 300
Demografikompensasjon PPT	-33	-1 133	-2 533	-2 533
Demografikompensasjon vgs	63 100	115 500	156 200	156 200
Diverse husleiejusteringer - grunnskole	0	600	600	600
Endret bevilgning til satsing på lærlinger og læreplasser	5 500	5 500	5 500	5 500
Endring i bevilgning til Sommerskolen	0	-16 000	-16 000	-16 000
Erstatningslokaler for Klemetsrud skole og Stovner vgs. - overføring fra kap. 208	-62 400	-62 400	-67 100	-67 100
Flyktninger årgang 2	-27 957	-27 957	-27 957	-27 957
Fullføre utrulling av gratis deltids plass i AKS	45 000	45 000	45 000	45 000
Generell rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)	-679	-10 921	-12 078	-12 078
Generell rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)	-72	-304	-5 204	-5 204
Generell rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)	-325	-3 781	-4 167	-4 167
Generell rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)	-14 981	-183 059	-201 711	-201 711
Generell rammereduksjon Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)	-143	-3 860	-4 301	-4 301
Generell rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)	707	-4 679	-5 478	-5 478
Generell rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)	-4 607	-59 311	-65 428	-65 428
Justert avsetning husleie skoler	83 686	67 872	133 282	133 282
Justert avsetning på kapittel 208	62 400	62 400	50 200	50 200
Kjøp av utslippsfrie transporttjenester	-100	-300	-300	-300
Kompensasjon for utlån av skolelokaler	500	900	900	900
Leiekostnader for Sagene bad, og justering av midler til midlertidige paviljonger på Ris skole og Engebråten skole.	-2 050	-2 050	-2 050	-2 050
Omstilling av barnevernet	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Opplæring av ansatte i skolen - forebygging av vold og trusler	0	-7 000	-7 000	-7 000
Reduksjon husleier på kap. 210	10 470	11 040	11 040	11 040
Samarbeid mellom kulturskolen og AKS	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Styrking av grunnskolene under og etter koronapandemien	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør	26 300	26 300	26 300	26 300
Tiltak for å øke gjennomføringen i lys av koronapandemien	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Treårig satsing på lærlinger og læreplasser	0	-10 000	-10 000	-10 000
Uspesifiserte avsetninger husleier skolebygg	97 400	223 100	223 100	223 100
Utvidelse av OT Ulven	3 000	3 000	3 000	3 000
Økt bevilgning til barn med særskilte behov i AKS	0	7 000	7 000	7 000
Sum Vedtak forrige periode	197 816	3 257	-31 685	-31 685

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtak forrige periode	197 816	3 257	-31 685	-31 685
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	17 058 016	16 863 457	16 828 515	16 828 515
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	863 614	863 614	863 614	863 614
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	863 614	863 614	863 614	863 614
Demografiske forhold befolkning				
Demografikompensasjon grunnskole	-4 100	-10 700	-17 500	-101 800
Demografikompensasjon PPT	0	-100	-200	-2 000
Demografikompensasjon videregående opplæring	3 000	5 500	7 500	25 600
Sum Demografiske forhold befolkning	-1 100	-5 300	-10 200	-78 200
Demografiske forhold husleie				
Justering av avsetning husleier skole	-11	-11	-7 576	72 880
Sum Demografiske forhold husleie	-11	-11	-7 576	72 880
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Bestillingsliste - overføring fra kap. 208	-70 200	-146 000	-173 100	-173 100
Bestillingsliste - overføring fra kap. 208 til 230 Videregående skole	0	27 900	47 900	47 900
Bestillingsliste - overføring fra kap. 208 til kap. 210 Grunnskolen.	70 200	118 100	125 200	125 200
Flyktningetilskudd år 1	1 750	1 750	1 750	1 750
Justering av kap. 208 - Avsetning husleier skoler	-15 200	-33 200	-54 600	-29 900
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-38 540	-38 540	-38 540	-38 540
Reserve voksenopplæring og videregående skole	10 000	10 000	10 000	10 000
Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE	1 590	1 590	1 590	1 590
Teknisk justering - økte tolkeutgifter	-500	-500	-500	-500
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-40 900	-58 900	-80 300	-55 600
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)	0	0	-2 047	-8 803
Rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)	0	0	-1 503	-6 462
Rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)	0	0	-176	-757
Rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)	0	0	-16 609	-71 418
Rammereduksjon Pedagogisk-psykologisk-tjeneste (kap. 203)	0	0	-540	-2 322
Rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)	0	0	-914	-3 931
Rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)	0	0	-5 780	-24 854
Redusert rammekutt	0	140 000	100 000	100 000
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	140 000	72 431	-18 547
Spesifiserte rammeendringer				
Byomfattende spesialgrupper	23 900	29 300	32 500	32 500
Delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens institusjonsplasser	28 700	28 700	28 700	28 700
Frogner – etablering av vgs.- plasser	16 300	16 300	16 300	16 300
Idrettshaller – budsjettoverføring fra Bymiljøetaten	12 100	12 100	12 100	12 100
Kantinetilbud ved Oslo katedralskole	600	600	600	600
Kvalitet i AKS	20 000	20 000	20 000	20 000
Naturbruk ved Stovner vgs	2 087	2 087	2 087	2 087

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Overføring fra kap.208 avsetning husleier skoler til kap. 210 Grunnskolen - kapitaldel Ellingsrud skole	1 900	1 900	1 900	1 900
Overføring fra kapittel 208 Avsetning husleier skoler	-21 600	-21 600	-21 600	-21 600
Rusplasser for ungdom	10 000	10 000	10 000	10 000
Skole på byggeplass – bedre gjennomføring på yrkesfag	4 000	4 000	4 000	0
Stovner skole – midlertidig paviljong	28 000	6 000	8 000	0
Stovner vgs – midlertidig byggfag	300	300	300	300
Særskilt elevpris	54 000	54 000	54 000	54 000
Videre finansiering av akuttinstitusjon	10 900	0	0	0
Økte utgifter til Statens Pensjonskasse	122 707	122 707	122 707	122 707
Sum Spesifiserte rammeendringer	313 894	286 394	291 594	279 594
Endringer	271 883	362 183	265 949	200 127
Ramme 2024-2027	18 193 513	18 089 254	17 958 078	17 892 256

Vedtak forrige periode

Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210

Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kapittel 210 Grunnskolen i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Demografikompensasjon grunnskole

Tidligere vedtatt endring i demografikompensasjon for grunnskole på -54,7 mill. i 2024, -140,0 mill. i 2025, -230,3 mill. i 2026 og 2027.

Demografikompensasjon PPT

Tidligere vedtatt endring i demografikompensasjon for pedagogisk-psykologisk tjeneste på -1,1 mill. i 2025 og -2,5 mill. i 2026 og 2027.

Demografikompensasjon vgs

Tidligere vedtatt økning i demografikompensasjon i videregående skole på 63,1 mill. i 2024, 115,5 mill. i 2025, 156,2 mill. i 2026 og 2027.

Diverse husleiejusteringer - grunnskole

Avsetningen på kapitlet er justert som følge av justerte husleieavtaler for skoleanlegg.

Endret bevilgning til satsing på lærlinger og læreplasser

I vedtatt budsjett for 2023 ble bevilgningen til satsingen på lærlinger og læreplasser redusert med 5,5 mill. Reduksjonen er ikke videreført 2024-2027. Budsjettet på kapitlet øker derfor med 5,5 mill. sammenlignet med 2023.

Endring i bevilgning til Sommerskolen

Tidligere vedtatt økning på 16 mill. i 2023 og 2024 for å styrke tilbudet i Sommerskolen. Bevilgningen er ikke videreført fra 2025.

Erstatningslokaler for Klemetsrud skole og Stovner vgs. - overføring fra kap. 208

Det overføres midler fra sentralt avsetningskapittel 208 Avsetning husleier skoler til kapittel 210 Grunnskolen som følge av planlagt etablering av midlertidige lokaler for Klemetsrud skole og Stovner vgs.

Flyktninger årgang 2

Engangsbevilgning til integreringstilskudd for flyktninger årgang 2 i 2023 er ikke videreført.

Fullføre utrulling av gratis deltidsplass i AKS

Tidligere vedtatt økning på 45 mill. for å fullfinansiere utrulling av gratis deltidsplass i Aktivitetsskolen på 4. trinn.

Generell rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 211 Aktivitetsskolen er på 0,7 mill. i 2024 økende til 12,1 mill. i 2027.

Generell rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 360 Barne- og familieetaten er 0,1 mill. i 2024 økende til 5,2 mill. i 2027.

Generell rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 231 Fagopplæring er på 0,3 mill. i 2024 økende til 4,2 mill. i 2027.

Generell rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 210 Grunnskolen er 15,0 mill. i 2024 økende til 201,7 mill. i 2027.

Generell rammereduksjon Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste er 0,1 mill. i 2024 økende til 4,3 mill. i 2027.

Generell rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)

Tidligere vedtatt rammeendring på kap. 200 Utdanningsetaten er 0,7 mill. i 2024, -4,7 mill. i 2025 og -5,5 mill. i 2026 og 2027.

Generell rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 230 Videregående skoler er på 4,6 mill. i 2024 økende til 65,4 mill. i 2027.

Justert avsetning husleie skoler

Avsetningen er justert i henhold til behov i Skolebehovsplan.

Justert avsetning på kapittel 208

Kapittel 208 Avsetning til husleier skoler justeres som følge av overføring av midler til kapitel 210 Grunnskolen til erstatningslokaler for Klemetsrud skole og Stovner vgs, samt justering av ferdigstillestidspunkt for nye Økern skole til 2027.

Kjøp av utslippsfrie transporttjenester

Det er avsatt 0,1 mill. mindre i 2024 enn i 2023. På kapitlet er det innarbeidet totalt 0,7 mill. i 2024, 0,5 mill. i 2025, 0,5 mill. i 2026 og 0,5 mill. i 2027 til kjøp av utslippsfrie transporttjenester.

Kompensasjon for utlån av skolelokaler

På kapitlet er det innarbeidet 0,5 mill. mer i 2024 enn i 2023. Totalt er det innarbeidet 23,5 mill. i 2024, 23,9 mill. i 2025, 23,9 mill. i 2026 og 23,9 mill. i 2027 til full kompensasjon av skolene for utgifter knyttet til utlån og utleie av skolelokaler.

Leiekostnader for Sagene bad, og justering av midler til midlertidige paviljonger på Ris skole og Engebråten skole.

Det ble i revidert budsjett 2022 innarbeidet flere tiltak med budsjettmessige konsekvenser utover 2022. Disse tiltakene er leie av Sagene bad, redusert leie for midlertidig paviljong på Ris skole og kostnader til oppgradering av midlertidig paviljong på Engebråten skole.

Omstilling av barnevernet

Engangsbevilgning til omstilling av barnevernet i 2023 er ikke videreført.

Opplæring av ansatte i skolen - forebygging av vold og trusler

Tidligere vedtatt reduksjon på 7 mill. fra 2025 i midlene til opplæring av ansatte i skolen for å forebygge vold og trusler. Det er satt av 8 mill. til formålet fra 2025.

Reduksjon husleier på kap. 210

Reduksjon av kapittel 210 Grunnskolen som følge av redusert husleie for Voldsløkka skole samt uttrekk av kapitaldel for Ellingsrud, Hovseter og Klemetsrud skole.

Samarbeid mellom kulturskolen og AKS

Bevilgning på 6 mill. til samarbeid mellom Kulturskolen og AKS er ikke videreført fra 2024.

Styrking av grunnskolene under og etter koronapandemien

Tidligere innarbeidet bevilgning til kompenserende tiltak etter pandemien reduseres med 10 mill. fra 2024.

Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør

I tariffoppgjøret i 2022 ble det inngått avtale om økt tidsressurs for kontaktlærere i Osloskolen med virkning fra 01.08.2023. Kompensasjonen til Utdanningsetaten økes med 26,3 mill. for å dekke helårsvirkningen av tiltaket, hvorav 24,8 mill. er på kap. 210 Grunnskolen og 1,5 mill. gjelder kap. 230 Videregående skoler.

Tiltak for å øke gjennomføringen i lys av koronapandemien

Tidligere innarbeidet bevilgning til å øke gjennomføringen i videregående skole i lys av pandemien reduseres med 5 mill. fra 2024.

Treårig satsing på læringer og læreplasser

Bevilgning til treårig satsing på læringer og læreplasser 2022-2024 er ikke videreført fra 2025.

Uspesifiserte avsetninger husleier skolebygg

På kapitlet er det innarbeidet uspesifisert avsetning til framtidige husleier i tråd med prosjektene i skolebehovsplanen.

Utvidelse av OT Ulven

For å kunne tilby flere elever en alternativ opplæringsarena ble OT Ulven utvidet med en ny elevgruppe fra høsten 2023. Budsjettet økes med 3 mill. i 2024 for å dekke helårseffekten.

Økt bevilgning til barn med særskilte behov i AKS

Tidligere vedtatt økning på 7 mill. fra 2025 for å kompensere Utdanningsetaten for økte utgifter ved å gi et tilrettelagt tilbud i Aktivitetsskolen til barn med særskilte behov.

Demografiske forhold befolkning

Demografikompensasjon grunnskole

Det er innarbeidet redusert demografikompensasjon med 4,1 mill. i 2024, 10,7 mill. i 2025, 17,5 mill. i 2026 og 101,8 mill. i 2027 basert på oppdaterte befolkningstall per 01.01.2023 og nye satser. Det blir foretatt nye elevtellingene 01.10.2023, og beløpene blir derfor justert i tilleggsinnstillingen.

Demografikompensasjon PPT

Det er innarbeidet redusert demografikompensasjon med 0,1 mill. i 2025, 0,2 mill. i 2026 og 2 mill. i 2027 ut fra faktiske folketall per 01.01.2023 og oppdatert beregning av gjennomsnittskostnad per elev. Det blir foretatt nye elevtellingene 01.10.2023, og beløpene blir derfor justert i tilleggsinnstillingen.

Demografikompensasjon videregående opplæring

Det er innarbeidet 3 mill. i 2024, 5,5 mill. i 2025, 7,5 mill. i 2026 og 25,6 mill. i 2027 i økt demografikompensasjon ut fra oppdaterte befolkningstall per 01.01.2023 og gjennomsnittskostnad per elev. Det blir foretatt nye elevtellingene 01.10.2023, og beløpene blir derfor justert i tilleggsinnstillingen.

Demografiske forhold husleie

Justering av avsetning husleier skole

På kapitlet er det innarbeidet uspesifisert avsetning til framtidige husleier i tråd med prosjektene i skolebehovsplanen. Her gjøres det en justering av kjente konsekvensjusteringer samtidig som et nytt år i økonomiplanperioden er lagt til. I tillegg til denne justeringen er det innarbeidet midler i vedtatt budsjett. Det er totalt innarbeidet 283,4 mill. i 2024, 393,3 mill. i 2025, 439,0 mill. i 2026 og 519,4 mill. i 2027.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Bestillingsliste - overføring fra kap. 208

Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kap. 210 Grunnskolen og kap. 230 videregående skole i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Bestillingsliste - overføring fra kap. 208 til 230 Videregående skole

Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kap. 230 Videregående skoler i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Bestillingsliste - overføring fra kap. 208 til kap. 210 Grunnskolen.

Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kap. 210 Grunnskolen i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Flyktningetilskudd år 1

Tilskudd flyktninger år 1 økes fra kr 20 000 til kr 25 000 pr flyktning. Tilskudd for 350 flyktninger a kr 20 000 ligger i rammen.

Justering av kap. 208 - Avsetning husleier skoler

På kapitlet foreslås det å innarbeide midler til uspesifisert avsetning til framtidige husleier i tråd med prosjektene i skolebehovsplanen. I tillegg til justeringen i budsjettet for 2024, er det innarbeidet midler i vedtatt økonomiplan. Det er totalt innarbeidet 186,5 mill. i 2024, 202,5 mill. i 2025, 199,7 mill. i 2026 og 304,8 mill. i 2027

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjettrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Reserve voksenopplæring og videregående skole

Det er et økt plassbehov i skolen grunnet både elevtallsvekst i grunnskolen og en stor økning i antall nyankomne minoritetsspråklige 16-19-åringer, samtidig som planlagte nye plasser i vgs. lar vente på seg. Kap. 208 Avsetning husleier økes med 10 mill. årlig for å dekke husleievirkningene av akutte tiltak i økonomiplanperioden.

Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE

Teknisk flytting av budsjettreduksjon gjort i 2022 som følge av innføring av ny finansieringsordning for Utviklings- og kompetanseetaten

Teknisk justering - økte tolkeutgifter

I budsjettet for 2023 fikk Utdanningsetaten 1 mill. i kompensasjon for økte tolkesatser. Det foreslås å flytte midlene til kap. 210 Grunnskolen og kap. 294 Voksenopplæringen.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 2,0 mill. i 2026 og 8,8 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,7 mill. i 2024 økende til 15,8 mill. i 2027.

Rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,5 mill. i 2026 og 6,5 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 0,1 mill. i 2024 økende til 11,7 mill. i 2027.

Rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,2 mill. i 2026 og 0,8 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,3 mill. i 2024 økende til 3,6 mill. i 2027.

Rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 16,6 mill. i 2026 og 71,4 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 15,0 mill. i 2024 økende til 206,5 mill. i 2027.

Rammereduksjon Pedagogisk-psykologisk-tjeneste (kap. 203)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,5 mill. i 2026 og 2,3 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,1 mill. i 2024 økende til 5,1 mill. i 2027.

Rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,9 mill. i 2026 og 3,9 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,6 mill. i 2025 økende til 6,5 mill. i 2027.

Rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 5,8 mill. i 2026 og 24,9 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 4,6 mill. i 2024 økende til 67,7 mill. i 2027.

Redusert rammekutt

Reduksjon i rammekutt 2025-2027 er fordelt på Utdanningsetatens budsjettkapitler

Totalt er følgende rammekutt innarbeidet i økonomiplan 2024-2027 på budsjettkapitlene i oppvekst- og kunnskapssektoren, i 1000 kr:

	2024	2025	2026	2027
Kap. 200 Utdanningsetaten	707	-579	-3 462	-6 479
Kap. 203 PPT	-143	-1 690	-3 291	-5 073
Kap. 210 Grunnskolen	-14 981	-89 819	-151 720	-206 529
Kap.211 Aktivitetsskolen	-679	-3 871	-9 085	-15 841
Kap. 230 Videregående skole	-4 607	-27 721	-48 648	-67 722
Kap. 231 Fagopplæring	-325	-1 931	-3 023	-3 604
Kap. 360 Barne- og familieetaten	-72	-304	-6 707	-11 666
Sum oppvekst og kunnskap	-20 100	-125 915	-225 936	-316 914

Spesifiserte rammeendringer**Byomfattende spesialgrupper**

Byrådet foreslår å øke bevilgningen på kap. 210 Grunnskolen med 15,7 mill. og kap. 230 Videregående skoler med 8,2 mill. som følge av økt antall elever i byomfattende spesialgrupper.

Delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens institusjonsplasser

Byrådet foreslår å innføre delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens omsorgs- og behandlingsinstitusjoner. Etatens ramme økes med 28,7 mill. for å finansiere tiltaket.

Frogner – etablering av vgs.- plasser

Byrådet foreslår å bevilge 16,3 mill. årlig til innleie av lokaler i Løvenskiolds gate, til etablering av nye plasser i vgs.

Idrettshaller – budsjettoverføring fra Bymiljøetaten

Utdanningsetaten tar i bruk de kommunale flerbrukshallene på Korsvoll, Tokerud og Voksen til undervisning i kroppsøving. Hallene vil bli benyttet av en rekke nærliggende skoler. Husleiemidlene er tidligere avsatt på kap. 525 Idrett.

I revidert budsjett 2023 ble det overført 12,1 mill. fra kap. 525 Idrett til kap. 210 Grunnskoler. Overføringen foreslås innarbeidet i økonomiplanen for 2024-2027.

Kantinetilbud ved Oslo katedralskole

Det foreslås å bevilge 0,6 mill. årlig til leie av kantinearealer for Oslo Katedralskole.

Kvalitet i AKS

I revidert budsjett 2023 ble det bevilget 10 mill. til kvalitets- og kompetansetiltak i Aktivitetsskolen. Bevilgningen foreslås økt til 20 mill. fra 2024.

Naturbruk ved Stovner vgs

Det ble i revidert budsjett 2023 satt av om lag 2,1 mill. til naturbrukstilbudet ved Stovner vgs. Budsjettøkningen innarbeides i økonomiplanen for 2024-2027.

Overføring fra kap.208 avsetning husleier skoler til kap. 210 Grunnskolen - kapitaldel Ellingsrud skole

Det foreslås å overføre totalt 1,9 mill. fra sentralt avsetningskapittel 208 Avsetning husleier skoler til kapittel 210 Grunnskolen for korreksjon av kapitaldel for Ellingsrud skole.

Overføring fra kapittel 208 Avsetning husleier skoler

Det foreslås å overføre totalt 21,6 mill. årlig til Utdanningsetatens kapitler 210 Grunnskolen og 294 Voksenopplæring fra kapittel 208 Avsetning husleier skoler.

Det vises til omtale under overføring fra kap. 208 til grunnskole, og omtale under AIS om midler til voksenopplæringen.

Rusplasser for ungdom

I revidert budsjett 2023 ble det lagt inn en økning på 5 mill. på Barne- og familieetatens budsjett for å sikre kommunen tilgang på rusbehandlingsplasser for ungdom. Det foreslås å bevilge 10 mill. årlig fra 2024 for å dekke helårseffekten av tiltaket.

Skole på byggeplass – bedre gjennomføring på yrkesfag

I revidert budsjett 2023 ble det lagt inn 4 mill. til prosjektet *Skole på byggeplass*. For å dekke utgiftene i hele prosjektperioden foreslås det å bevilge 4 mill. årlig i perioden 2024-2026.

Stovner skole – midlertidig paviljong

Byrådet foreslår å bevilge midler til en midlertidig paviljong ved Stovner skole

Stovner vgs – midlertidig byggfag

Byrådet foreslår å bevilge 0,3 mill. årlig til midlertidighet for byggfagtilbudet ved Stovner vgs., i påvente av den permanente utvidelsen som skal ferdigstilles i 2028.

Særskilt elevpris

Avsetningen på kapitlet er økt med 54 mill. som følge av økt antall elever på nærskolene med omfattende behov for spesialundervisning og som utløser særskilt elevsats i budsjetttildelingen til skolene.

Videre finansiering av akuttinstitusjon

I revidert budsjett 2023 ble det bevilget 10 mill. til en ny, midlertidig akuttinstitusjon i Barne- og familieetaten. Byrådet foreslår å bevilge 10,9 mill. i 2024 til videreføring av driften av institusjonen.

Økte utgifter til Statens Pensjonskasse

Bevilgningen på kap. 200 Utdanningsetaten foreslås økt med 122,7 mill. grunnet høyere utgifter til Statens Pensjonskasse.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
Barne- og familieetaten (OVK)					
360 - Barne- og familieetaten (OVK)	BFE - Hjelpemidler og spesialutstyr	500	400	0	0
360 - Barne- og familieetaten (OVK)	BFE - inventar og utstyr	2 300	2 300	2 300	2 300
Sum Barne- og familieetaten (OVK)		2 800	2 700	2 300	2 300
Utdanningsetaten (OVK)					
200 - Utdanningsetaten (OVK)	Fornyelse av utstyr til yrkesfag	5 000	5 000	5 000	5 000
200 - Utdanningsetaten (OVK)	IKT-utvikling skoler	50 000	50 000	50 000	50 000
200 - Utdanningsetaten (OVK)	Utdanningsetaten - inventar og utstyr	115 500	116 700	190 650	190 410
Sum Utdanningsetaten (OVK)		170 500	171 700	245 650	245 410
Bydelsoppgaver (OVK)					
271 - Bydelsoppgaver (OVK)	IKT fagsystemportefølje/plattform	1 350	0	0	0
271 - Bydelsoppgaver (OVK)	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr	20 400	0	0	0
Sum Bydelsoppgaver (OVK)		21 750	0	0	0

BFE - Hjelpemidler og spesialutstyr

Det er satt av 0,5 mill. i 2024 og 0,4 mill. i 2025 på investeringsbudsjettet på kap. 360 til utskifting av hjelpemidler og spesialutstyr i bolig- og avlastningstiltakene i Barne- og familieetaten.

BFE - inventar og utstyr

Det er avsatt 2,3 mill. årlig i investeringsmidler på Barne- og familieetatens budsjett til investering i inventar og utstyr i institusjoner.

Fornyelse av utstyr til yrkesfag

Det er innarbeidet 5 mill. til fornyelse av utstyr til yrkesfagene årlig i perioden 2024-2027.

IKT fagsystemportefølje/plattform

Byrådet foreslår å øke bevilgningen på kap. 271 med 1,35 mill. for å dekke økt budsjettbehov i BarnIT-prosjektet i 2024.

IKT-utvikling skoler

Det foreslås bevilget 50 mill. årlig til modernisering av Utdanningsetatens IKT-systemer og skolenes infrastruktur. Midlene skal blant annet benyttes til nytt skoleadministrativt system, Skoleplattform Oslo, læringsteknologi og vedlikehold av skolenes lokale infrastruktur.

Nye barnehageplasser - inventar og utstyr

Det er i økonomiplanperioden avsatt investeringsmidler som skal benyttes til inventar og utstyr i nye og rehabiliterte/reetablerte barnehager. I 2024 er det satt av 20,4 mill. inkl. mva.

Utdanningsetaten - inventar og utstyr

Utdanningsetatens bevilgning til inventar og utstyr er justert i henhold til forventet behov for kommende økonomiplanperiode. Det er innarbeidet 10 mill. i 2025 og 10 mill. i 2026 til inventar og utstyr ved etablering av plasser til bruk av Fagskolen Oslo i Construction City.

FO2A Barnehager

Tabell Funksjonsområde 2A - Barnehager

Beløp i 1000 kr				
		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Forslag 2024
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		7 752 699	8 276 911
	Sum utgifter		7 752 699	8 276 911
	Netto utgifter	7 913 571	7 752 699	8 276 911

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2023 vises til vedlegg 3 i Dok.3/23.

Budsjettendringene på barnehageområdet er omtalt under bydelene.

1 Ansvarsområde

Barnehage er et pedagogisk tilbud som reguleres i lov om barnehager med forskrifter (barnehageloven). Tilbudet omfatter både kommunale og private barnehager.

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har det overordnede ansvaret for barnehager, herunder å etablere tilstrekkelig antall plasser i barnehage for barn i kommunen slik at den lovfestede retten til barnehageplass blir innfridd.

Bydelene har ansvaret for drift av de kommunale barnehagene og er også lokal barnehagemyndighet.

Oslobygg KF er byggherre og eier av de kommunale barnehagene.

2 Situasjonsbeskrivelse

Utviklingstrekk i deltagelse

Ved utgangen av 2022 gikk om lag 35 400 barn i barnehage i Oslo. Antall barn i barnehage har gått litt ned de siste årene som følge av mindre barnekull. Dekningsgraden ved årsskiftet for barn 1-5 år var 92,0 %, en økning fra 86,5 % i 2015. Barnehagedeltakelsen i Oslo er fortsatt litt lavere enn landsgjennomsnittet, men forskjellen er blitt vesentlig mindre de siste årene.

Barnehagedeltakelsen blant minoritetsspråklige barn har økt kraftig de siste årene. I 2022 gikk 93,5 % av minoritetsspråklige barn 1-5 år i barnehage, mot 78,3 % i 2015. Økningen må ses i sammenheng med etableringen av nasjonale moderasjonsordninger for lavinntektsfamilier, den utvidede lokale ordningen med gratis kjernetid for 4- og 5-åringer i enkelte bydeler og det aktive

rekrutteringsarbeidet som gjøres lokalt for å øke deltakelsen i barnehage.

Utviklingstrekk i kvalitet, innhold og kompetanse

Andelen barnehagelærere i grunnbemanningen i Oslo kommunale barnehager var i 2022 41 %, det samme som året før. I 2015 var andelen barnehagelærere i kommunale barnehager til sammenligning 31 %. Andelen barnehagelærere i de private barnehagene var 38 % i 2022. Ved utgangen av 2022 hadde 90,3 % av de pedagogiske lederne i kommunale barnehagene godkjent utdanning, en økning fra 85,8 % i 2020. Det er fortsatt en utfordring for mange kommunale og private barnehager å rekruttere nok barnehagelærere til å oppfylle pedagognormen. Målet i kommunens grunnbemanningsavtale om 25 % fagarbeidere ble nesten innfridd i 2022. Ved utgangen av året var det 24,5 % fagarbeidere i de kommunale barnehagene. I 2015 var til sammenligning andelen fagarbeidere i kommunale barnehager 12 %.

De siste årene har myndighetsoppgavene på barnehageområdet økt i kompleksitet, og det er kommet tydeligere krav i barnehageloven om at myndigheten skal organiseres uavhengig av kommunens oppgaver som barnehageeier. I dag er bydelene både barnehageeier og barnehagemyndighet. Barnehagemyndigheten har blant annet ansvar for opptak, foreldrebetaling og tilsyn av kommunale og private barnehager. En kartlegging viser at dagens organisering ikke er optimal for å ivareta myndighetens uavhengighet, effektiv ressursbruk og gode fagmiljøer. Derfor utredes det nå hvordan en sentralisering av myndighetsoppgavene på barnehageområdet kan gjennomføres, og byrådet vil komme tilbake til dette i 2024.

Oslo kommune har i løpet av de siste årene utviklet bedre løsninger for å håndtere moderasjonsordninger for familier med lav inntekt som har barn i barnehage. Søkere trenger ikke lenger selv laste opp skattemeldingen, eller huske å søke om redusert foreldrebetaling på nytt hvert år. De digitale løsningene henter inntektsopplysninger fra Skatteetaten og gjør automatisk en ny vurdering ved oppstart av nytt barnehageår for de som har hatt redusert pris tidligere. Oslo Origo er sentral i utviklingsarbeidet og vil i tett samarbeid med bydelene fortsette arbeidet for å forbedre brukeropplevelsen og digitale løsninger for foreldre med barn i barnehage. I 2024 vil kommunen også anskaffe ny administrasjonsløsning for barnehageopptak og plassadministrasjon, da dagens avtale utløper 2026.

Ved behandling av budsjettet for 2023 fattet bystyret følgende vedtak:

«Bystyret ber byrådet kartlegge behovet for økning av styrere for å innfri det kommende kravet til stedlige styrere. Resultatet av kartleggingen legges fram i forbindelse med budsjett 2024.»
(Verbalvedtak K10 Barnehage)

Det følger av barnehageloven § 24 at barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse. Videre fremheves det at barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som barnehagelærer eller annen høyskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse.

Våren 2023 gjennomførte Utdanningsdirektoratet en høring med forslag til ny bestemmelse om krav til styrer i forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager. I høringen foreslår Utdanningsdirektoratet å fastsette en ny bestemmelse i forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager, som presiserer hovedregelen og når det kan gjøres unntak fra kravet om at hver barnehage skal ha en styrer. Formålet med forslaget er å sikre tilstedeværelse av styrer i barnehagen gjennom å tydeliggjøre unntak fra hovedregelen og å gjøre regelen mer tilgjengelig. I bestemmelsen foreslår Utdanningsdirektoratet derfor å presisere

kravet til styrerens fysiske tilstedeværelse i barnehagen, og at barnehageeier bør tilstrebe styrerressurs i full stilling.

Byrådet vil jobbe for at alle barnehager har tilstedeværende styrere. Med tilstedeværende styrere menes at styrerne skal ha daglig oppfølging av hver barnehage og være til stede i barnehagen sammen med de ansatte. Det er variasjon mellom bydeler hvordan barnehagestyrerne er organisert, både når det gjelder hvor mange barnehager hver styrer har ansvaret for, hvilke støtteressurser en styrer kan trekke på, om flere barnehagestyrere arbeider i team og hvorvidt det er etablert egen stilling som assisterende styrer. De ansattes erfaring, barnegruppens ulike behov og byggets beskaffenhet er eksempler på forhold som kan også ha betydning for styreres tidsbruk.

For å sikre en mer helhetlig praksis rundt vurdering av styrerressurs i bydelene ble det i 2019 utarbeidet retningslinjer for dimensjonering av styrerressurs i Oslo kommune, hvor det blant annet er en del momenter bydelene må vurdere. Retningslinjene skal bidra til å sikre at kravene i barnehageloven og rammeplanen innfris, og at hver barnehage har tilstrekkelig ledelse. Bydelene må selv foreta en vurdering av dimensjonering av styrerressurs i hver enkel kommunale barnehage. Momentene bydelene skal vurdere opp mot styrerressursen, er antall barn, grunnbemanning, barnegruppens sammensetning (herunder barn med særskilte behov), administrative oppgaver som styrer eller bydeler utfører, antall bygg og vedlikehold.

På bakgrunn av bystyrets verbalvedtak ble det våren 2023 gjennomført en kartlegging av fordeling av styrerressurs i samarbeid med bydelene. Kartleggingen viser at flesteparten av barnehagene har stedlig styrer og at bydelene bruker retningslinjer for kommunale barnehager om dimensjonering av styrerressurs når de skal vurdere styrerressursen. Kartleggingen viser at en barnehage ikke er en konstant størrelse, og det må gjøres lokale vurderinger for å sikre at den enkelte barnehage har tilstrekkelig styrerressurs for å sikre god ledelse av barnehagen. Enkelte barnehager har delt styrerressurs og det er særlig knyttet til de litt mindre barnehagene. Når endelig bestemmelse om stedlig styrerressurs er fastsatt, vil byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap følge opp dette i sin styringsdialog med bydelene og revidere retningslinjene for dimensjonering av styrerressurs slik at de er i tråd med eventuelle nye føringer.

Resultatene for Oslos barnehager i den nasjonale foreldreundersøkelsen i regi av Utdanningsdirektoratet viser at foreldrenes tilfredshet med barnehagetilbudet er på samme nivå som året før. Foreldrene er i stor grad ganske eller meget fornøyd med barnehagetilbudet, og svarprosenten er høy. 59 % av foreldrene er totalt sett meget fornøyd med tilbudet, mens 33 % er ganske fornøyd. De private barnehagene har litt høyere foreldretilfredshet enn de kommunale barnehagene, men på de fleste områder er forskjellene marginale, og betydelig mindre enn forskjellene mellom barnehager uavhengig av eierform. De største forskjellene er knyttet til spørsmål om mattilbudet, hygiene og leker og utstyr. Høyere tilfredshet med mattilbudet i de private barnehagene må sees i sammenheng med at foreldre som regel betaler en høyere pris for mat i private barnehager enn i kommunale.

Foreldreundersøkelse 2022 – barnehage

Tema	Gjennomsnitt
Ute- og innemiljø	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,5
Barnets trivsel	4,7
Informasjon	4,4
Barnets utvikling	4,6
Medvirkning	4,3
Henting og levering	4,4
Tilvenning og skolestart	4,4
Tilfredshet	4,5

Nøkkeltall – barnehage

Barnehage	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022
<i>Kvalitet</i>					
Andel barn 1-5 år fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass, ekskl. utvalgte land	87,8 %	87,5 %	90,4 %	92,6 %	93,5 %
Andel 1. trinn elever som får Særskilt språkopplæring (§2-8 Opplæringsloven)	23,3 %	24,7 %	24,5 %	22,4 %	25,4 %
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen i kommunale og private barnehager	33,3 %	35,3 %	36,3 %	37,2 %	38,0 %
Andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale og private barnehager	81,0 %	83,0 %	83,2 %	85,9 %	87,5 %
Andel styrere med godkjent utdanning	98,1 %	98,4 %	99,2 %	99,0 %	99,3 %
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunale barnehager	213 292	214 505	226 079	243 598	260 262
<i>Deltakelse</i>					
Andel barn 1-2 år med barnehageplass	80,5 %	83,0 %	84,5 %	86,1 %	86,9 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass	95,6 %	95,4 %	96,3 %	95,8 %	95,8 %
Antall barn 1-2 år med barnehageplass	13 933	13 855	13 831	13 783	14 178
Antall barn 3-5 år med barnehageplass	22 676	22 749	22 176	21 306	20 963

Utviklingstrekk i kapasitet

Oslo har totalt sett en god barnehagekapasitet, noe som gjør av vi kan tilby plass til flere barn enn dem med lovfestet rett til barnehageplass. Barnehagekapasiteten og deltakelsen er noe ujevnt fordelt mellom områder og bydeler. Noen bydeler har god kapasitet og høy dekningsgrad, mens andre bydeler har lavere barnehagekapasitet og dekningsgrad. Etableringen av barnehageplasser fremover kommer til å være mer dempet og vil konsentreres i utviklingsområder og områder med lav barnehagedeltakelse.

Det ferdigstilles to nye barnehager i løpet av 2023. Begge barnehagene er kommunale og gir oss til sammen 135 nye plasser. I tillegg er to barnehager ferdig totalrehabilitert og kan tas i bruk i 2023, dette er Frogner barnehage i bydel Frogner og Sjokoladefabrikken barnehage i bydel Grünerløkka. Samtidig avvikles det en privat barnehage med 126 plasser og en paviljongbarnehage med 72 plasser, til sammen 198 plasser. I bestillingene av ny kapasitet har byrådet vektlagt å utjevne forskjeller i barnehagekapasiteten i byen. Dette gir mulighet til å rekruttere flere barn til barnehagen der dekningsgraden i dag er lav.

Sammenlikningsdata for barnehage (ASSS)

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 12 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Nedenfor følger et utvalg av indikatorer hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS.

ASSS-indikatorer – barnehage

Indikator	Oslo 2021	Oslo 2022	ASSS-snitt 2021	ASSS-snitt 2022
Netto driftsutgifter til barnehage, per innbygger 1-5 år, i kroner	207 938	220 819	192 151	219 281
Ressursbruk, korrigert for forskjeller i utgiftsbehov, arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter	1,041	1,063	1,000	1,000
Dekningsgrad 1-2 åringer	86,1 %	86,9 %	87,8 %	88,1 %
Dekningsgrad 3-5 åringer	95,8 %	95,8 %	97,0 %	96,9 %
Antall barn per barnehagelærer, kommunale barnehager	14,0	14,0	13,7	13,8
Andel ansatte menn i grunnbemanningen	17,4 %	17,1 %	14,2 %	13,7 %

Oslo har høyere netto driftsutgifter til barnehage enn gjennomsnittet av ASSS-kommunene, noe som blant annet skyldes at kommunen fordeler mer av administrasjonsutgiftene ut på tjenestefunksjonene enn andre storbykommuner. Økte driftsutgifter må også ses i sammenheng med byrådets satsing på økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Korrigert for forskjeller i utgiftsbehov, arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter er ressursbruken litt høyere enn gjennomsnittet i ASSS. Barnehagedeltakelsen er fortsatt litt lavere enn gjennomsnittet i ASSS, særlig blant de yngste barna. Pedagogtettheten er litt lavere enn gjennomsnittet, mens andelen menn i grunnbemanningen er nest høyest i nettverket.

FO2B Barnevern

Tabell: Funksjonsområde FO2B Barnevern

Beløp i 1000 kr				
		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Forslag 2024
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		2 218 445	2 309 851
	Sum utgifter		2 218 445	2 309 581
	Netto utgifter	2 023 631	2 218 445	2 309 851

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2023 vises til vedlegg 3 i Dok.3/23.

Budsjettendringene på FO2B Barnevern er omtalt under Bydelene.

1 Ansvarsområde

Barnevernets arbeid er hjemlet i lov om barnevern. Oslo kommune har et helhetlig ansvar for barnevernet.

Bydelenes barnevernstjenester skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

Barnevernstjenestens hovedmålgruppe er barn og unge i alderen 0 – 18 år, men tiltak og bistand kan fortsette som frivillig hjelpetiltak etter fylte 18 år og fram til fylte 25 år.

Barne- og familieetaten driver institusjoner, kommunale beredskapshjem og familiehjem. Barne- og familieetaten er i tillegg fagetat på barnevernsområdet i Oslo. Etaten skal være oppdatert på forskning, kunnskap og utvikling av nasjonal politikk på barnevernsområdet og tilrettelegge og støtte opp under barnevernstjenestens arbeid.

2 Situasjonsbeskrivelse

Ved utgangen av 2022 var det i alt 3 222 barn og unge med tiltak i barnevernet. Av disse hadde 1 976 tiltak i familien, mens 1 246 hadde tiltak som innebar at de hadde flyttet. Det kom i alt 8 729 meldinger til barnevernstjenestene i Oslo i 2022, og disse gjaldt i alt 4 904 barn. I overkant av en tredel av meldingene handlet om barn som barneverntjenesten allerede jobbet med. Bydeler med en befolkning som har større innslag av familier med levekårsutfordringer, har klart større andel barn med meldinger enn gjennomsnittet av bydelene.

Antallet barn og unge i alderen 0-24 år økte svakt fra 2021 til 2022. Befolkningsprognosen for

økonomiplanperioden anslår en svak vekst. Dersom andelen barn og unge som får hjelp av barnevernstjenesten blir den samme som i 2022, betyr det at vi vil få en svak økning i antallet barn og unge med melding, undersøkelse og tiltak. Måten oppveksttjenestene jobber på er imidlertid i endring, så det er usikkerhet knyttet til hvordan antallet som får hjelp av barnevernstjenesten vil utvikle seg.

Antall barn med melding og antall barn med tiltak har gått noe ned de siste årene, men status per 31.03.2023 kan tyde på at reduksjonen har stoppet. Behovet for plasser i akuttinstitusjoner har økt etter flere år hvor antall barn med akuttvedtak har gått ned. Mangelen på akuttplasser er en nasjonal utfordring.

Oppvekstreformen skal bidra til å styrke arbeidet med forebygging og tidlig innsats, blant annet ved å styrke det tverrsektorielle samarbeidet mellom oppveksttjenester. I henhold til barnevernsloven skal hver kommune utarbeide en helhetlig plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker. Byrådet har lagt fram *Strategi for å fremme gode oppvekstvilkår i Oslo*. Strategien skal ligge til grunn når bydelene og etatene utarbeider lokale helhetlige planer.

FNs barnekonvensjon er forankret i grunnloven og gir nasjonale føringer for arbeidet med barn. Ny barnevernslov av 2023 skal blant annet styrke barns rettssikkerhet. I Oslo kommune har det over tid vært arbeidet med å integrere reelt samarbeid med barn i barnevernets praksis. Det er i 2023 fastsatt en *Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet*. For å sikre at Oslostandarden benyttes i arbeidet, utvikles det en kompetansepakke/nettressurs for ansatte i barnevernet.

Nasjonal fosterhjemsstrategi 2021 – 2025 peker på hvilke mål, prioriteringer og tiltak som kan bidra til å nå målsettinger på fosterhjemsområdet. Ansvar og oppgaver på fosterhjemsområdet er delt mellom bydelene og Barne- og familieetaten. Barne- og familieetaten har sammen med bydelene kartlagt og foreslått tiltak for å utvikle områder av fosterhjemsarbeidet i Oslo kommune.

Byrådet følger opp enigheten mellom partene og Landsforeningen for barnevernsbarn og Ideelt barnevernsforum om å utvikle tilbud i egen og ideell regi, i samarbeid med barn og unge i barnevernet, medarbeidere og tillitsvalgte. Barne- og familieetaten samarbeider med bydelene om utvikling av kommunens tiltaksvifte på barnevernsfeltet, inkludert blant annet hjelpetiltak til barn som begår kriminelle handlinger og har utøvet vold.

Bystyret vedtok i oktober 2022 «Kvalitetsreform for Oslos barnevern». Kvalitetsreformen består av sentrale utviklingsområder på barnevernsområdet knyttet til barns rettigheter, kompetanse- og tiltaksutvikling, finansiering og organisering og vil bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og anbefalinger. Saken består av flere tiltak som er under arbeid og utredning.

Kommunen har brukt et eksternt konsulentfirma til å vurdere alternative finansieringsordninger for barnevernet i Oslo kommune. Oppsummert viser kunnskapsinnhentingene at det bør være en høyere grad av rammefinansiering av Barne- og familieetatens virksomhet enn i dag. En endring i finansiering av deler av etatens tjenester vil kunne bidra til mer effektiv ressursbruk og robusthet, og vil også kunne bidra til en mer balansert fordeling av budsjett risiko og forutsigbarhet.

Oslo kommune deltar i DigiBarnevern, som er et samarbeidsprosjekt mellom syv kommuner, Bufdir og KS. DigiBarnevern skal øke kvaliteten til det kommunale barnevernet og sikre raskere og

bedre hjelp til barn og unge som trenger det. Nytt fagsystem ble innført høsten 2023.

Nøkkeltall og ASSS- indikatorer barnevern *)

Indikator	Oslo 2020	Oslo 2021	Oslo 2022	ASSS-snitt 2020	ASSS-snitt 2021	ASSS-snitt 2022
Netto driftsutgifter per innbygger 0-24 år til barnevernet **)	7 323	7 858	10 002		7 282	9 931
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-24 år *)	3,0 %	2,8 %	2,6 %		2,7 %	2,5 %
Andel barn med tiltak som ikke er tiltak utenfor hjemmet	71 %	70 %	69 %	68 %	68 %	67 %
Brutto driftsutgifter per barn i barnevernet (f 244)	69 288	83 951	97 738	59 784	70 615	90 745
Brutto driftsutgifter per barn med tiltak i opprinnelig familie (f. 251)	49 758	61 955	72 910	46 858	54 289	71 872
Brutto driftsutgifter pr barn med tiltak utenfor opprinnelig familie (f. 252)	422 479	407 525	566 464	442 926	442 744	612189
Andel undersøkelser gjennomført i løpet av 3 måneder	94 %	96 %	96 %	92 %	84 %	95 %

*) Barnevernsreformen ble innført fra 2022. I den forbindelse ble finansieringsordningen for tiltak utenfor opprinnelig familie endret slik at kommunene måtte betale en høyere egenandel for bl.a. tiltak i institusjon. Kostnadsvekst på flere av indikatorene fra 2021 til 2022 skyldes denne endringen i finansieringsordningen.

**) Fra 2021 kan unge opp til fylte 25 år motta barneverntiltak. Noen av tidsseriene for ASSS-snittet er derfor brutt.

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 12 (10 kommuner t.o.m. 2021) største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenestoområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. I tabellen ovenfor vises indikatoren for barnevernet hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS-kommunene.

FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

Tabell Funksjonsområde FO2C Aktivitetstilbud og helsestasjon- og skolehelsetjeneste

Beløp i 1000 kr				
		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Forslag 2024
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 060 693	1 123 663
	Sum utgifter		1 060 693	1 123 663
	Netto utgifter	1 175 809	1 060 693	1 123 663

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2023 vises til vedlegg 3 i Dok.3/23.

Funksjonsområdet omfatter aktivitetstilbud for barn og unge og helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Budsjettendringene på funksjonsområdet er omtalt under Bydelene.

1 Ansvarsområde

Formålet til helsestasjons- og skolehelsetjenesten er å fremme psykisk og fysisk helse, bidra til gode psykososiale miljø, samt å forebygge sykdom og skader. Tjenesten skal være universell, lett tilgjengelig og gi tilbud tilpasset den enkelte. Tilbudet i tjenesten er en lovfestet rett for alle barn og unge og er sentral i kommunens folkehelsearbeid. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har tilnærmet 100 % oppslutning og møter alle barn, unge og deres familier i Oslo fra før svangerskapet og gjennom hele skoleløpet. Bydelene i Oslo har ansvar for å organisere tjenestene og skal legge Barnekonvensjonens art. 12, «barns rett til å si sin mening og bli hørt» til grunn i tjenesteutøvelsen.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bydelene gir tilbud om helsefremmende og forebyggende tjenester, svangerskaps- og barselomsorg gjennom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom (HFU). Helsestasjons- og skolehelsetjenestens målgruppe er gravide og barn og unge fra 0-19 år og deres foresatte, mens målgruppen for HFUene er unge i alderen 12-24 år.

Det er én helsestasjon i hver bydel i Oslo, samtlige tilbyr skolehelsetjeneste. I tillegg har Oslo to byomfattende helsestasjoner; Helsestasjon for gutter i Bydel Frogner og Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS) lokalisert i Bydel Grünerløkka. Disse har et fagspesifikt ansvar for å gi tilbud til definerte målgrupper. Oslo kommune leder det nasjonale utviklingsprosjektet, DigiHelsestasjon¹, og nå tilbys digitale innbyggerløsninger for sikker kommunikasjon og informasjon i helsestasjons- og skolehelsetjenesten via Helsenorger. En egen løsning for ungdom er under utvikling.

I hovedmålgruppen for tjenesten – aldersgruppen 0-19 år – vil det samlet for bydelene være en svært svak reduksjon i befolkningstallet i økonomiplanperioden. Etter at fødselstallene økte noe i 2021, fortsatte den lengevarende nedgangen i antall fødsler i 2022. I økonomiplanperioden ventes antallet 0-åringer å øke mer enn befolkningsveksten totalt. Med hensyn til førskolebarn og barn i barneskolealder forventes antallet å reduseres noe, mens antallet i ungdomsskolealder forventes å gå litt ned. Antallet unge i alderen 16-19 år forventes å øke med cirka 8 %. Ressursbehovet i tjenesten er i stor grad knyttet til befolkningstall, men avhenger også av levekårsvariabler og helsetilstanden i befolkningen som helhet. Det er forventet at tjenesten vil ha økt etterspørsel etter pandemien, særlig med hensyn til psykisk helsetematikk. Ved siden av å styrke tjenesten er byrådet derfor opptatt av å sikre et tett samarbeid med ulike lavterskeltilbud, herunder Oslohjelpa, og å gjøre vurderinger av type kompetansebehov i tjenesten. I arbeidet med bemanningsnormen i skolehelsetjenesten gjøres vurderinger av dette.

Siden 2015 har antall jordmorårsverk i svangerskap- og barselomsorgen økt med om lag 170 %. Dette har gitt flere kvinner mulighet til å velge selv om de ønsker omsorg fra jordmor eller fastlege. Styrkingen har medført at omsorgen i større grad tilpasses den enkeltes forutsetninger, behov og ønsker. Jordmors kompetanse og tilgjengelighet er et av kommunens viktigste folkehelseiltak. Byrådet har ytterligere styrket tjenesten ved å sørge for at bydelene gir tilbud om gratis langtidsvirkende prevensjon til kvinner med lave kunnskaper om egen kropp, seksuell og reproduktiv helse.

For at barn skal få en trygg og god oppvekst, er mestring av foreldrerollen er en viktig faktor. Hjemmebesøksprogrammet *Nye familier* er universelt og tilbys i alle bydeler. Gjennom *Nye familier* gis alle førstegangsfødende, de i Oslo som får barn i Norge for første gang, foreldre som får barn sammen for første gang og flerbarnsfamilier med ekstra behov, tilbud om hjemmebesøk av helsesykepleier. Tilbudet gis fra svangerskapets uke 28 og frem til barnet er to år. Hjemmebesøksprogrammet er etablert i alle bydeler. Helsestasjonene ble i 2023 tilført 40 helsesykepleierårsverk for å gjennomføre programmet. Overordnet har implementering av programmet og bydelenes aktiviteter vært positive tross utfordringer med hjemmebesøk knyttet til pandemien. Oslo hadde Oslo 8 407 fødsler i 2022, og ca. 4 890 familier mottok tilbudet *Nye familier*, dvs. 58 % av alle fødsler i 2022.

Det er én HFU i hver bydel, og unge kan benytte seg av den HFU de selv ønsker, uavhengig av bydelstilørighet. HFUene har åpent utvalgte dager på ettermiddag og kveld. Byrådet har de siste årene hatt høy oppmerksomhet rundt unges psykiske helse og har over år styrket tjenesten for å sikre økt kompetanse og tilgjengelighet til psykisk helsehjelp i tjenesten.

Bemanningsnormen i skolehelsetjenesten er fullfinansiert, og antallet helsesykepleiere i tjenesten har økt med 120 % siden 2015. Byrådet er i prosess med å vurdere om bemanningsnormen er i tråd med elevenes behov og ønsker og om normen gir muligheter for å ivareta dagens myndighetskrav.

HKS gir tilbud til LHBTIQ-befolkningen opp til 30 år og har i tillegg et særskilt ansvar for å bidra til økt kompetanse om LHBTIQ- tematikk til andre tjenester i det ordinære hjelpeapparatet. HKS erfarer en særlig økende etterspørsel etter hjelp og kompetanse knyttet til kjønnsinkongruens. Helsetilbudet til kjønnsinkongruente er mangelfullt på nasjonalt nivå. Byrådet søkte staten om HKS kan bli et nasjonalt kompetansesenter, men fikk avslag fra departementet. Byrådet er i prosess med å vurdere hvordan HKS kan videreutvikles.

Nøkkeltall – helsestasjons- og skolehelsetjeneste

Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, pr. innb.0-19 år	3 462	3 651	4 392	4 656	4 816
Personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten – årsverk totalt	570	641	658	654	676
Helseundersøkelse av spedbarn inn 8. uke	8 876	8 918	8 810	8 875	8 048
Fullførte 2-3 årskontroller	8 252	8 120	70 35	7 457	8 373
Fullførte 4 årskontroller	6 802	6 963	6 359	6 415	7 248
Årsverk jordmødre	58	69	75	82	84
Antall fødte i løpet av året	9 309	9 343	9 199	9 563	8 385
Årsverk helsesykepleier i skolehelsetjenesten – barnetrinn	117	140	149	153	154
Årsverk helsesykepleier i skolehelsetjenesten – ungdomstrinn	40	42	48	49	53
Årsverk helsesykepleier i skolehelsetjenesten – vgs.	27	29	30	29	31

Sammenligningsdata for helsestasjons- og skolehelsetjenesten (ASSS)

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 12 største kommunene i landet (de 10 største fram til 2022) samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenestekområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Her er indikatoren for kommunehelsetjenesten som omhandler helsestasjons- og skolehelsetjenesten hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS-kommunene. Oslo har høy bemanning i helsestasjons- og skolehelsetjenesten sammenlignet med andre ASSS-kommuner, og årsverksinnsatsen har økt markant de siste årene.

ASSS-indikatorer – helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Indikator	Oslo 2020	Oslo 2021	Oslo 2022	ASSS-snitt 2020	ASSS-snitt 2021	ASSS-snitt 2022
Årsverk helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år	51,4	57,1	56,4	43,4	47,0	41,8

Tilskuddsmidler

Sektorens samlede tilskuddsmidler

Kapittel nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Byrådets forslag i Sak 1/2024	Sum 2022-2024
200	Elevorganisasjonen	616	649	685	1 950
210	Kommunalt foreldreutvalg	590	622	656	1 868
230	Ungt Entreprenørskap	642	677	714	2 033
Sum		1848	1948	2055	5851

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak knyttet til oppvekst- og kunnskapssektoren.

Øremerkede midler

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet/prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Tabell: Øremerkede kommunale midler oppvekst- og kunnskapssektoren

Beløp i 1 000

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
23030001	Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern	32 220
23030003	Barnehjernevernet	4 237
23030007	Kvalitetsreform i barnevernet	6 250
23030009	Oppgradering/vedlikehold fagsystemer	3 224
23030002	Nye Familier	38 642
23060003	Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning	15 000
23060004	Språkstimulering førskolebarn	23 500
23060005	Etablering av nye barnehageplasser	14 013
23060006	Avvikling av midlertidige lokaler	2 600
23060007	Økonomisk likebehandling private barnehager	10 000
23060010	Økt deltakelse i barnehagen	6 200
23060011	Kvalitet og kompetanse i barnehagen	17 000
23060013	Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	7 500
23060017	Foreldreutvalget for barnehager i Oslo	350
23060018	Pilotprosjekt sekstimersdag	4 784
Sum		185 520

Utdanningsetaten (OVK)

Ansvarsområde

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har det overordnede ansvaret for Osloskolen, som omfatter grunnskoleopplæring, videregående opplæring, spesialundervisning, fag- og yrkesopplæring, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), Aktivitetsskolen (AKS) og Sommerskolen Oslo. Det faglige, økonomiske og administrative ansvaret er lagt til Utdanningsetaten. Ansvaret for voksenopplæringen og fagskolen ligger hos Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Utdanningsetaten har ansvar for drift, utvikling, oppfølging og veiledning av utdanningsvirksomheten hjemlet i opplæringsloven, lov om fagskoleutdanning og introduksjonsloven, samt retningslinjer som Oslo kommune fastsetter.

Situasjonsbeskrivelse

Osloskolen har over 92 000 elever/studenter og nesten 18 000 medarbeidere fordelt på rundt 180 undervisningssteder, i tillegg til nær 200 aktive lærekontrakter i løpet av året.

Deltakelsen i Aktivitetsskolen (AKS) har økt fra 76 % i 2015 til omtrent 95 % i 2022 for elever ved kommunale grunnskoler. Fra og med skolestart 2016 innførte byrådet 12 timer gratis opphold i uka for elever på et utvalg aktivitetsskoler. I 2023 tilbyr alle skoler gratis deltidsplass på 1.-4. trinn.

Sommerskolen Oslo er et av Norges største arrangementer for barn og unge, med svært mange deltakere og tilbud. Sommeren 2023 ble det tilbudt til sammen over 17 000 plasser i Sommerskolen Oslo fordelt på over 600 kurs.

I 2023 søkte nesten 25 % av elevene i Oslo seg til et yrkesfaglig utdanningsprogram i Vg1. Det var en noe lavere andel enn foregående år, men likevel betydelig høyere enn i 2016, da tilsvarende tall var 21,8 %. Totalt sett er trenden for søking til yrkesfagene oppadgående. Også søkingen til lære plass holder seg høy i 2023, og de aller fleste som søker lære plass får dette. Samtidig er det vedvarende utfordringer knyttet til formidling av lærlinger innen enkelte lærefag, særlig helse- og oppvekstfag og elektrofag.

Utviklingstrekk i resultater

Skoleresultater lar seg ikke måle bare gjennom statistikk. Viktige indikatorer som nasjonale prøver, elevundersøkelsen, grunnskolepoeng, eksamensresultater og gjennomføringstall i videregående opplæring er likevel med på å gi en indikasjon på utviklingstrekk i Osloskolen.

Resultatene fra nasjonale prøver i 2022 viser at Oslo ligger over det nasjonale gjennomsnittet på alle prøvene på alle trinn. I tillegg skiller Oslo seg fortsatt ut nasjonalt ved at en stor andel elever presterer på høyeste mestringsnivå. Samtidig er det stor variasjon i resultater mellom skoler.

Gjennomsnittlig grunnskolepoeng er høyere i Oslo enn landsnittet, og forskjellen mellom Oslo og landssnittet har økt i Oslos favør. Skoleåret 2022/2023 var gjennomsnittlig grunnskolepoeng på 44,3 mot et landssnitt på 42,3. Til sammenligning var gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Osloskolen i 2015 på 40,9 og landssnittet 40,7.

Gjennomføring av videregående opplæring måles ved andelen av elevene som har fullført og bestått opplæringen fem/seks år etter at de begynte. Andelen elever og lærlinger som har fullført og bestått videregående opplæring i Oslo, har over de siste fem årene økt fra 76 % (2009-kullet) til 82,4 % (2016-kullet). Generelt er gjennomføringen høyest på de studieforbereidende utdanningsprogrammene og lavest på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Forskjellene i gjennomføring må ses i sammenheng med ulikheter i grunnskolepoeng mellom de som velger studieforbereidende og de som velger yrkesfag.

Gjennomføringen av videregående opplæring kan også måles som andel av elevene, på alle tre trinn, som fullførte og besto det aktuelle undervisningsåret. Denne indikatoren er i en positiv utvikling og er nå på 83,5 % i Oslo.

Oslos resultater på Elevundersøkelsen har ikke endret seg vesentlig de siste årene. De fleste Osloelevene opplever høy trivsel og god støtte fra lærer. Andelen elever som opplever mobbing, har imidlertid økt noe, i liket med resten av landet. Fortsatt oppgir en del elever at de har lav motivasjon, særlig på ungdomstrinnet.

Når det gjelder lærlinger og deres arbeidsmiljø er det en utfordring at svarprosenten på lærlingeundersøkelsen er lav. På spørsmål om lærlingen trives på arbeidsplassen svarer omtrent 80 % at de i nokså stor eller i stor grad trives, mens 5 % opplever å ha blitt mobbet de siste tre månedene.

Resultatene fra foreldreundersøkelsen i 2022 er ikke valide, grunnet lav deltakelse (24,2% deltakelse) og usikker representativitet.

Utviklingstrekk i kvalitet, innhold og kompetanse

Skolene i Oslo har en grunnfinansiering som er tilpasset lærernormens krav. Det vil likevel kunne være situasjoner der enkelte skoler ikke oppfyller normen. Det kan for eksempel skyldes utfordringer med rekruttering eller uventede endringer i elevtall. Skolens økonomi kan i noen tilfeller også være en faktor. Selv om skolenes grunnfinansiering er tilpasset lærernormen, er det også andre lovkrav som skal oppfylles, for eksempel spesialundervisning. Det kan bety at en skole som har stort omfang av spesialundervisning kan få utfordringer med å oppfylle normen, da det trekker ressurser vekk fra ordinær undervisning.

Regjeringen har fremmet forslag til ny opplæringslov for Stortinget. Etter planen skal den nye loven med forskrifter gjelde fra august 2024. Forslaget til ny lov inneholder en rekke endringer som får konsekvenser for Osloskolen. Fullføringsreformen, som er en sentral del av ny opplæringslov, og andre endringer i loven, vil kreve endringer av rammene for og innholdet i opplæringen i videregående skole. Byrådet forventer at kommunen blir kompensert for de økonomiske konsekvensene av ny opplæringslov, slik regjeringen også varslet i Kommuneproposisjonen for 2024.

Arbeidet med å realisere nye læreplaner (LK20) må også ses i sammenheng med innføringen av Fullføringsreformen og ny opplæringslov. Arbeidet med å realisere LK20 foregår først og fremst på skolene, med støtte fra skoleeier.

Byrådet har lagt til rette for å videreutvikle kompetansen til medarbeidere og ledere i Aktivitetsskolen (AKS) og vil øke omfanget av kompetanseheving for ansatte i AKS i årene framover.

Osloskolen står overfor store digitaliseringsoppgaver. Osloskolen må både sørge for å utnytte teknologien i læringsarbeidet, og sørge for at elevene tilegner seg nødvendige digitale ferdigheter. Det skal etableres en ny skoleplattform og anskaffe nytt skoleadministrativt system for grunnskolene i årene som kommer.

Kunstig intelligens kan bidra med å tilpasse undervisningen til hver enkelt elevs læringsevne, for eksempel ved å tilby personlig tilpassede læringsressurser. Kunstig intelligens vil også kunne bidra til å automatisere og forbedre en rekke oppgaver. Det er samtidig viktig å være oppmerksom på potensielle etiske og personvernmessige utfordringer knyttet til bruk av kunstig intelligens i skolen.

Osloskolen generelt har et godt tilfang av søkere til pedagogiske stillinger. Det er likevel behov for målrettet innsats for å rekruttere kvalifiserte ansatte ved skolene og beholde de ansatte. Det er spesielt en utfordring å tiltrekke søkere til skolelederstillinger.

Utviklingstrekk i kapasitet og rehabilitering

Oslos befolkningsvekst er nå mer dempet enn for få år siden. Fødselstallene og innflyttingen til byen har gått kraftig ned. En stor andel av kapasitetsutvidelsen i Osloskolen de senere år har vært konsentrert til grunnskolen, og de store årskullene legger nå press på kapasiteten i den videregående skolen. Flere prosjekter i den videregående skolen er under planlegging, men behovet for økt kapasitet gjør seg gjeldende før disse prosjektene vil stå ferdig. Parallelt med planleggingen av disse prosjektene leies det derfor i tillegg inn kapasitet. For grunnskolen vil det fremover hovedsakelig være behov for rehabilitering av eksisterende skoler for å bevare dagens kapasitet. I enkelte deler av byen er det imidlertid fremdeles behov for økt kapasitet.

I 2023 ble det etablert 720 nye skoleplasser ved Voldsløkka ungdomsskole. Skolen er etablert med stor, byomfattende kulturstasjon. Videre ble Majorstuen flerbrukshall åpnet i 2023.

Sammenlikningsdata for skole (ASSS-indikatorer)

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 12 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Nedenfor følger et utvalg av indikatorer hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS.

ASSS-indikatorer – Skole

Indikator	Oslo 2021	Oslo 2022	ASSS-snitt 2021	ASSS-snitt 2022
Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning (f202), per elev, konsern (kroner)	111 780	119 926	101 278	117 092
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10. trinn	13,6	13,5	13,6	13,5
Andel elever som får spesialundervisning	6,6	6,8	6,9	7,0
Årstimer spesialundervisning per elev med spesialundervisning	145,9	154,5	139,6	144,3
Nasjonale prøver 5. trinn, snitt andel nivå 2-3	81,5 %	80,8	79,0 %	78,1
Nasjonale prøver 8. trinn, snitt andel nivå 3-5	78,3 %	77,2	74,8 %	73,8
Nasjonale prøver 9. trinn, snitt andel nivå 3-5	83,7 %	83,7	82,0 %	83,4
Eksamen snitt engelsk, matematikk og norsk	-	-	-	-
Elevundersøkelsen, Vurdering for læring	3,6	3,6	3,6	3,5

Bestillingsoversikten skolebygg

Bestillingsoversikten viser de prosjektene som har vært gjennom et forprosjekt og ekstern eller intern kvalitetssikring del 2 (KS2), samt mindre prosjekter som ikke omfattes av investeringsregimet, og hvor det under kapitlet *Næring og eierskap – Eiendomsforetakene* foreslås kostnadsramme for prosjektene. Husleiemidler bevilges over Utdanningsetatens budsjett og fremgår av bestillingsoversikten under. Til prosjekter der KS2 ikke er gjennomført, er det avsatt husleiemidler på sentralt budsjettkapittel 208 Avsetning husleier skole.

Bestillingsoversikten

Kapittel		Total kapasitet etter utbygging	Netto-økning elev-plasser	Sum årlig husleie - tusen kr	Endret husleie innarbeidet i økonomiplan - tusen kr	Husleie beregnes fra
210	Hovseter, rehab og utvidelse	720	180	36,2	31,1	3-24
210	Bentsebrua skole inkl. flerbrukshall	540	540	58,5	58,5	3-24
210	Refstad skole	840	0	41,3	21,5	3-24
210	Nordstrand ungdomsskole- utvidelse		90	14,1	14,1	3-25
230	Hartvig Nissen rehab/omstrukturering	770	90	54,7	47,9	3-25

Omtale av skoleprosjektene

For å møte elevtallsveksten legger byrådet opp til etablering av nye skoler. I tillegg oppgraderes, rehabiliteres og utvides eksisterende skoler. I 2024 er det lagt opp til en samlet etablering av 720 nye permanente skoleplasser og 350 midlertidige plasser. Nye Bentsebrua skole med flerbrukshall tas i bruk til skolestart 2024 med 540 nye plasser og Hovseter skole vil bli rehabilitert og utvidet med 180 skoleplasser. Nytt skoleanlegg for Refstad skole ferdigstilles til skolestart 2024, og det er bevilget midler til innleie av lokaler som vil gi 350 plasser på Frogner til videregående skole eller voksenopplæringen fra skolestart 2023. Bystyret vedtok leieavtalen 26.05.2023 i sak 157/23. Arealene legges under Vika og Hersleb videregående skoler.

Hovseter skole

Hovseter skole er ferdig rehabilitert og utvidet med 180 plasser i 2024. Hovseter skole har hatt midlertidig opphold i FO-bygget fra skolestart 2020. Prosjektet er en del av en områdeutvikling som også omfatter utvikling av Hovseterveien 72, omsorgsboliger og utvikling og tilrettelegging av øvrig infrastruktur.

Bentsebrua skole med flerbrukshall

Nye Bentsebrua ungdomsskole med flerbrukshall og bydelsfunksjoner ferdigstilles til skolestart 2024. Skolen skal ta imot ungdomsskoleelever fra Fernanda Nissen og Lilleborg.

Refstad skole

Refstad skole ble stengt i juni 2018 på grunn av bygningsmessige svakheter. Nytt skoleanlegg på samme tomt ferdigstilles til skolestart 2024.

Nordstrand ungdomsskole

Utvidelse av nye Nordstrand skole med 90 plasser ferdigstilles til skolestart 2025. Nye Nordstrand ungdomsskole åpnet til skolestart 2021 og får nå et nybygg med plass til spesialgruppe og sløyd- og musikkrom, samt økt kapasitet slik at skolen blir en fullverdig fireparallell skole.

Hartvig Nissen videregående skole

Hartvig Nissen videregående skole er til skolestart 2025 ferdig rehabilitert og utvidet med 90 plasser.

Skoleutbygging

Skolebehovsplan 2022-2031 ble tatt til orientering av bystyret 16.02.2022. Høsten 2022 la byrådet frem en oppdatert skolebehovsplan, der status for allerede påbegynte prosjekter fremkom, i tillegg til at det ble foreslått et knippe mindre nye prosjekter.

Høsten 2024, i forbindelse med Sak1/2025, vil byrådet legge frem en ny strategisk skolebehovsplan og deretter legge frem en ny strategisk plan hvert fjerde år. Denne skal operasjonaliseres i årlige handlingsplaner. Det vises i den forbindelse til notat 1217/22 til kultur- og utdanningsutvalget.

Under er det for hvert område i gjeldende skolebehovsplan angitt en status for de ulike prosjektene i hvert enkelt skolebehovsplanområde:

Område 1 – Sentrum sør

Ny skole i Bjørvika (B2U4) med fleridrettshall

Den nye barne- og ungdomsskolen i Bjørvika etableres med arealer til Oslo sjøskole og flerbrukshall. Prosjektet er komplekst, og det ble etter ekstern kvalitetssikring del 2 vurdert at kompleksiteten tilsier en justering av ferdigstilling til skolestart 2027. Skolen vil gi tilstrekkelig kapasitet i området når den er ferdigstilt.

Gamlebyen skole

Skolens uteområde skal utvides i tråd med vedtak i Gamle Oslo bydelsutvalg 27.04.2017, og bystyrets vedtak av 24.10.2018, sak 332 - Privat forslag fra Hallstein Bjercke (V) om trygging av skoleveier i Bydel Gamle Oslo. Det pågår detaljregulering og prosjektering som legger til rette for utvidelsen, og tidspunktet for eventuell ferdigstilling er foreløpig ikke avklart.

Område 2 – Sentrum øst

Ny barneskole på Ensjø med fleridrettshall

Det pågår regulering og prosjektering for ny skole med fire paralleller på Ensjø, som planlegges ferdigstilt til skolestart 2029. Barnehagen er tatt ut av prosjektet på grunn redusert behov. Skolen ses i sammenheng med den nye ungdomsskolen på Ensjø.

Ny ungdomsskole på Ensjø

Det pågår fortsatt boligbygging i Ensjøområdet og forventes ytterligere befolkningsvekst både i og etter planperioden. Det planlegges en ny ungdomsskole med åtte paralleller og flerbrukshall i området. Det planlegges foreløpig å ferdigstille skolen til skolestart 2030.

Permanent utvidelse av Bryn skole

Bryn skole skal i tråd med bystyrets vedtak i forbindelse med behandlingen av Skolebehovsplanen 2018-2027 utvides permanent til å bli en fullverdig skole med tre klasserekker, i tillegg til en

spesialavdeling. Prosjektet har blitt forsinket da det ble avdekket et større rehabiliteringsbehov, og prosjektet omfatter nå både utvidelse og rehabilitering. Det pågår detaljregulering og forprosjektering der det planlegges med ferdigstilling i 2029. Samtidig skal det vurderes tiltak som gjør det mulig å legge til rette for en tidligere ferdigstilling.

Utvidelse av utearealene til Tøyen skole

Det har pågått reguleringsarbeid for å se på mulighetene for å legge til rette for stenging av Kolstadgata slik at skolens utearealer kan utvides. Nødvendig prosjekteringsarbeid igangsettes høsten 2023. Endelig ferdigstilling av arbeidene avklares i prosjekteringsarbeidet.

Sofienberg utvidelse av skolegården

Det arbeides for at Sofienbergparken Øst kan brukes som supplerende uteareal for ungdomsskoleelevene. Arbeidene planlegges gjennomført sommerhalvåret 2024. Det skal etableres en gangpassasje mellom barnehagene som skal sikre raskere tilgang til parken for skoleelevene. Denne delen av parken planlegges med en slik kvalitet og innhold at den kan benyttes av både elevene og nærmiljøet.

Vahl skole - ombygging av gymbygget

Rehabiliteringen skal gjøre det mulig å ta i bruk den ubenyttede gymbygget. Vahl skole har behov for samlingssal til skolen. Arealene i det rehabiliterte gymbygget vil kunne sambrukes med flere aktører og brukes som samslingssal, kultursal, fritidsklubb o.l. Det pågår prosjektering og endelig omfang av bruken vil besluttet etter brukermedvirkning. Endelig ferdigstilling er ikke avklart.

Behov for nye skoler

Etter planperioden vil det bli behov for flere nye grunnskoler i Hovinby-området og det arbeides med å identifisere skoletomter.

Område 3 – Sentrum nord

Bentsebrua ungdomsskole

Ny ungdomsskole med flerbrukshall og bydelsfunksjoner for unge i bydelen. Skolen med seks klasserekker planlegges ferdigstilt til skolestart 2024. Det er planlagt at elevene fra Fernanda Nissen og Lilleborg skoler skal gå på denne ungdomsskolen. Fram til skolen står ferdig, skal elevene ved Fernanda Nissen skole gå til Bjølsen skole og deretter til den nye skolen på Voldsløkka.

Rehabilitering av Lilleborg skole

Skoleanlegget har behov for rehabilitering og planlegges ferdigstilt til 2026. Skolen skal være i FO-bygget i rehabiliteringsperioden.

Oppgradering av Sagene skolegård

Oppgraderingen av skolegården har vært planlagt i tråd bystyrets vedtak i sak 7 Innbyggerforslag av 30.09.2020 – *Utvid skolegården på Sagene skole* behandlet av bystyret i møtet 27.01.2021. Planleggingen har skjedd i samarbeid med skolen, FAU og brukerne av Festiviteten. Tiltakene planlegges gjennomført høsten/våren 2023/24.

Område 4 – Sentrum vest

Bolteløkka skole

Bolteløkka skole skal rehabiliteres. Utvidelsen av skolegården ved å innlemme Eugenes gate 12 fortsetter som planlagt. I forbindelse med behandlingen av forrige skolebehovsplan vedtok

bystyret følgende: "Bystyret ber byrådet sørge for framdrift i rehabiliteringen av Bolteløkka skole slik at det ferdigstilles som planlagt." Det jobbes for å ferdigstille rehabiliteringen av Bolteløkka skole til planlagt tid, 2029.

Område 5 – Ullern - Bygdøy

Dimensjonering Hoff og Smestad skoler

Bystyret har vedtatt at byrådet skal «vurdere at Hoff skole dimensjoneres som en ren ungdomsskole og Smestad skole som en ren barneskole.» Det arbeides med å følge opp dette vedtaket. Alle nye skoleanlegg bygges fleksibelt, slik at de skal kunne endres til barneskole eller ungdomsskole på et senere tidspunkt dersom det er hensiktsmessig.

Hoff skole

Det pågår prosjektering for ny barne- og ungdomsskole (B2U4) med flerbrukshall på Hoff, sammen med flere andre kommunale funksjoner i en tett integrert bygningsmasse. Forventet ferdigstillelse av ny skole på Hoff er skolestart 2030. Det er etablert paviljong ved Ris skole fra skolestart 2021 for midlertidig å øke ungdomstrinnkapasiteten i området fram til ny skole på Hoff står ferdig.

Smestad skole

Det er igangsatt reguleringsplanarbeid for å erstatte deler av bygningsmassen på Smestad skole med nybygg. Eksisterende hovedbygg er planlagt rehabilitert, og det planlegges ny flerbrukshall. Planlagt ferdigstillelse til skolestart 2029. I reguleringsarbeidet vurderes også mulighetene for å enten utvide dagens skole eller etablere ny ungdomsskole på tomta.

Område 6 – Vestre Aker

Midtstuen skole

Midtstuen ungdomsskole skal rehabiliteres og utvides. Oppdaterte framskrivninger viser forventet nedgang i elevtallet gjennom planperioden. Prosjektet planlegges derfor for en utvidelse fra U6 til U8, ikke fra U6 til U9. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2028. I forbindelse med behandlingen av Skolebehovsplan 2022-2031 fattet bystyret følgende vedtak: «Bystyret ber byrådet i neste skolebehovsplan vurdere hvordan Midtstuen skole kan rehabiliteres og utvides raskere, inkludert om det kan søkes dispensjon fra krav om regulering.» Ettersom skolen skal utvides er det nødvendig med omregulering av tilliggende tomt. Prosjektet er av en så stor størrelsesorden at en dispensasjon fra krav om omregulering synes urealistisk.

Område 7 – Nordre Aker

Ny skole på Frysja

Ny barneskole og flerbrukshall skal møte den forventede befolkningsveksten i området. Tomten er ervervet av kommunen. Dagens elevtallsframskrivninger tilsier imidlertid at det ikke er behov for skolen kommende 10-års periode, prosjektet er derfor utsatt på ubestemt tid.

Utvidelse av Engebråten skole

Engebråten skole utvides med én klasserekke til U8. Det pågår detaljregulering og prosjektering, som har tatt lenger tid enn forventet. Inntil utvidelsen er ferdig, sikres det plass til elevene ved å beholde dagens midlertidige paviljonger ved skolen. Utvidelsen av skolen planlegges ferdigstilt i 2026. Det arbeides for at detaljreguleringen skal oversendes til politisk behandling i 2023 i tråd med bystyrets vedtak fra behandlingen av Skolebehovsplanen 2022-2031.

Byomfattende 8-13 skole ved Blindern videregående skole

Omtales sammen med videregående skole-prosjekter.

Område 8 – Bjerke

Ny fleridrettshall ved Refstad skole

Det skal etableres ny flerbrukshall i nærheten av Refstad skole. Hallen planlegges ferdigstilt 2027. Det arbeides med å finne kroppsøvingskapasitet for skolen inntil ny flerbrukshall står ferdig.

Ny ungdomsskole ved Økern

Ny skole med åtte klasserekker, flerbrukshall, areal til kulturformål og en barnehager med åtte avdelinger planlegges ferdigstilt i 2027. Fram til den nye skolen står ferdig i 2027 vil elevene fra Løren skole gå til Årvoll skole på ungdomstrinnet. Det ble etablert en midlertidig paviljong ved Årvoll skole høsten 2022 for å sikre tilstrekkelig kapasitet i området i perioden.

Omstrukturering av Linderud og Vollebekk

Fremtidig skolestruktur for Linderud og Vollebekk utredes. Det er utredet tre alternativer og gjennomført høring der det kom mange innspill. Utredningen skal kvalitetssikres eksternt årsskiftet 2023/24.

Område 10 – Groruddalen nord

Stovner skole

Paviljonger ved Stovner skole skal erstattes med permanent kapasitet i nybygg. Det skal også etableres autistavdeling, gymsaler og garderober. Prosjektet omfatter også rehabilitering av eksisterende bygningsmasse. Forventet ferdigstilling i 2026. Det etableres midlertidige paviljongarealer som etter planen skal stå klare fra skolestart 2024.

Område 11 – Groruddalen øst

Skjønnehaug skole

Rehabiliteringsbehovet for Skjønnehaug er mindre enn først antatt. Det er ikke planlagt å erstatte den midlertidige paviljongen. En eventuell utvidelse må vurderes i forbindelse med kommende rehabilitering. Dette innebærer noe reduksjon i kapasitet, men skolen har lav oppfylling. Tiltaket innebærer ikke stor reduksjon i elevtall fra dagens situasjon.

Nye Haugerud og Trosterud skoler med kulturstasjon og fleridrettshall

Nye skoleanlegg for Haugerud og Trosterud skoler er en del av en større områdeutvikling og detaljreguleringen pågår. Ny Haugerud skole videreføres med kapasitet for seks klasserekker og ny Trosterud planlegges som en B4. Planen skal utføres som trinnvis utbygging, og rekkefølgen er ikke endelig avklart. Prosjektet er komplekst og dette medfører en risiko for fremdriften, men det arbeides for ferdigstilling i 2028.

Rehabilitering og utvidelse av Ellingsrud ungdomsskole

Ellingsrud skole flyttet til skolestart 2022 inn i paviljong på Ellingsrudflaten i tråd med bystyrets vedtak fra behandlingen av Skolebehovsplanen 2022-2031. Det søkes om godkjenning av midlertidig bruk av paviljongen fram til byggeprosjektet ferdigstilles i løpet av 2027.

Rehabilitering av Ellingsrudåsen barneskole

Skolen er planlagt revet og erstattet med nybygg i tråd med bystyrets vedtak fra behandlingen av Skolebehovsplanen 2022-2031. Spesialavdelingen ved skolen skal utvides. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2027.

Ny skole på Furuset (ved Verdensparken)

Ny Furuset skole med flerbrukshall planlegges etablert ved Verdensparken. Den nye skolen skal erstatte dagens Furuset skole og øke kapasiteten i området med to klasserekker. Utredningen skal tilpasses pågående områdeløft for Furuset. Det er plass til elevene innenfor dagens skolekapasitet, og etableringen av skolen tilpasses den bygningsmessige tilstanden til dagens Furuset skole. Det vurderes fremdeles hvorvidt det er mulig å forsere skoleprosjektet i tråd med bystyrets vedtak fra behandlingen av Skolebehovsplanen 2022 – 2031. Utredning pågår, og fremdrift og ferdigstillestidspunkt er derfor ikke avklart.

Område 12 – Østensjø

Rustad skole

Rustad barneskole skal utvides med en klasserekke fra tre til fire parallell (B3 til B4). Nybygget skal inneholde klasserom for 1.-3. klasse, AKS-lokale og gymsal. Utearealet skal oppgraderes på hele skolen. Eksisterende AKS-bygg skal rives. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2027.

Skøyenåsen skole

Skøyenåsen skole er planlagt utvidet med fire klasserekker fra U5 til U9. Utvidelsen utløser krav om regulering, og planlegges ferdigstilt til skolestart 2028.

Område 13 – Nordstrand

Utvidelse og rehabilitering av Lambertseter skole

Lambertseter skole skal rehabiliteres og utvides slik at skolen får gjennomgående tre klasserekker på barne- og ungdomstrinnet. Midlertidig skoleløsning i byggeperioden er under utredning. Arbeidet med detaljregulering og avklaringer av vernehensyn har ført til at prosjektet planlegges med ferdigstillelse til skolestart 2029.

Ny skole på Holtet, restrukturering til grunnskole

Ny barneskole på Holtet med tre klasserekker etableres på tomten til Holtet videregående skole. Prosjektet planlegges nå for at skolen åpner til skolestart 2028. Det er etablert paviljonger ved Ekeberg skole for å øke barnetrinnkapasiteten i området fram til skolen på Holtet ferdigstilles.

Utvidelse og rehabilitering av Bekkelaget skole

Bekkelaget skole er planlagt rehabilitert med videreføring av dagens kapasitet på tre klasserekker. Prosjektet planlegges med ferdigstillelse til skolestart 2030.

Rehabilitering og utvidelse av Karlsrud

For å møte behovet i området på ungdomstrinnet foreslås Karlsrud barne- og ungdomsskole (B2U2) utvidet med tre klasserekker på ungdomstrinnet. I dag er elevene fordelt på nærliggende skoler, som har høy oppfyllingsgrad. Skolens autismeavdeling videreføres. Skolen har også behov for rehabilitering som gjennomføres samtidig med utvidelsen og planlegges ferdigstilt i 2032.

Område 14 – Søndre Nordstrand

Ny og utvidet Mortensrud skole med fleridrettshall

Mortensrud skole bygges ny på ny tomt og utvides samtidig med én klasserekke til fire klasserekker. Det skal etableres kulturstasjon og flerbrukshall i tilknytning til skolen. Skolen etableres som en del av en større områdeutvikling. Detaljregulering av skoletomten og de kommunale tomtene for sykehjem og idrett har tatt lenger tid enn planlagt etter offentlig ettersyn og det medfører at ferdigstillingstidspunktet antas å bli 2026.

Rehabilitering og erstatning av paviljonger ved Klemetsrud skole

Klemetsrud skole skal rehabiliteres, og midlertidig kapasitet skal erstattes med permanent kapasitet. Dagens kapasitet ved skolen videreføres. Det pågår prosjektering og prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2026.

Rehabilitering av Lofsrud skole

Lofsrud skole er planlagt rehabilitert og videreført med dagens kapasitet. Det planlegges at gamle Mortensrud skole kan benyttes som erstatningslokaler i byggeperioden. Det planlegges nå med at prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2029.

Videregående opplæring

Ny videregående skole med helse- og oppvekstfag og studiespesialisering

Det planlegges å etablere en ny videregående skole med studiespesialisering og helse- og oppvekstfag for 810 elever. Det pågår forprosjektering i samarbeid med Stiftelsen Diakonhjemmet. Det planlegges med ferdigstilling av skolen i 2027.

Utvidelse av Edvard Munch videregående skole

Edvard Munch videregående skole planlegges utvidet med 450 flere elevplasser ved innlemmelse av det tidligere Kunstindustrimuseet og står etter planene ferdigstilt til skolestart 2026. Skolens kapasitetbehov løses ved innleieprosjekter fram til utvidelsen står ferdig.

Ny videregående skole i Myntgata 2 med fleridrettshall

Det planlegges en ny videregående skole med flerbrukshall i Myntgata 2 med 800-900 elevplasser på studiespesialisering og yrkesfag. Vernehensyn i reguleringsarbeidet har lagt premisser for fremtidig bebyggelse av tomten, og det endelige omfanget av den fremtidige skolen. Kompleksiteten i prosjektet medfører en risiko i prosjektet, men det arbeides for å ferdigstille skolen til skolestart 2027. Det ble gjennomført tidlig oppstart av deler av skolen i Cort Adelers gate (Vika videregående skole) fra skolestart 2021.

Utvidelse og rehabilitering av Etterstad videregående skole

Etterstad videregående skole er planlagt delvis rehabilitert og delvis bygget ny, med en utvidelse på 360 elevplasser på studiespesialisering. Prosjektets omfang har økt betraktelig gjennom reguleringsprosessen og behovet for en ny kvalitetssikring før igangsetting av forprosjekt vurderes derfor nå. Skolen planlegges nå ferdigstilt til skolestart 2029.

Ny byomfattende 8-13-skole ved Blindern videregående skole

Det planlegges etablering av en ny skole med ungdomstrinn og videregående skole i Sognsveien 80 som en utvikling av Blindern videregående skole. Prosjektet er en del av en større områdeutvikling som også omfatter flere kommunale formål samt nye boliger. Tidkrevende planlegging medfører forventet ferdigstilling til skolestart 2031.

Utvidelse av Stovner videregående skole

Det er planlagt å utvide Stovner videregående skole med 180 nye elevplasser og samtidig relokalisere byggfagtilbudet som er i midlertidige lokaler et stykke unna skolen. Skolen skal utvikles innen miljø og bærekraft og det arbeides bl.a. med å etablere naturbruk som et nytt fagtilbud. Det arbeides for å ferdigstille prosjektet i 2031. Samtidig jobbes det med å identifisere muligheter for å effektivisere planleggingen av prosjektet for å muliggjøre en raskere fremdrift.

Innlemming av Natur vgs i Oslo skolen

Som følge av bystyrevedtak fattet den 01.03.2023 og vedtak fattet av styret ved Natur vgs den 22.06.2023 er Oslo kommune i gang med å foreta en virksomhetsoverdragelse av skolen. Virksomhetsoverdragelsen vil etter planen ferdigstilles i løpet av 2024.

Utvidelse av Bjerke videregående skole

Det pågår utredning for utvidelse av Bjerke videregående skole med 200-300 elevplasser. Det vurderes videre hvilke utdanningsprogram som kan etableres, og hvor mange plasser dette vil gi. Arbeidet koordineres med pågående områdesatsning på Linderud i regi av bydelen. Utvidelsen av skolen planlegges ferdigstilt i perioden 2028-2031.

Erstatning av kapasitet ved Holtet VGS

Skoletilbudet ved Holtet VGS avvikles fra sommeren 2024 for å gi rom for etablering av ny barneskole på Holtet. UDE har utredet ulike løsninger og gjennomført en prosess som involverte personalet på Holtet. Tilbudet erstattes gjennom bruk av kapasitet ved andre videregående skoler.

Særskilte byomfattende tilbudHaukåsen skole

Haukåsen skole er planlagt erstattet med nybygg på tomten til gamle Stig skole. Prosjektet inkluderer arealer til barnehage og noen bydelsfunksjoner. Ferdigstillelse til skolestart 2026.

Hovseter skole

Fra og med skoleåret 2025/2026 vil spesialgruppe på Hovseter skole bli omgjort fra PUH til autisme med 15 plasser.

Flerbrukshall til topphåndball på Oslo vest

I forbindelse med behandlingen av revidert budsjett 2023 ble det bestemt at «Byrådet bes vurdere om en flerbrukshall i et kommende skoleprosjekt på Oslo Vest kan bygges så den tilfredsstiller kravene til topphåndball.» Byrådet har gitt Utdanningsetaten i oppdrag om å utrede muligheten for å en slik flerbrukshall.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Elever og læringer skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep	Skolenes arbeid med trygt og inkluderende læringsmiljø skal styrkes ved å samordne og styrke støtten til skolene, arbeide med et felles elev- og læringssyn og sikre systematisk elevmedvirkning.					
	Oskolen skal arbeide traumebevisst og					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	samarbeide forebyggende, tverrfaglig og sektorovergripende sammen med bydelene og andre tjenester for å sikre at barn og deres familier får rett hjelp til rett tid.					
	Følge opp strategi for forebygging og håndtering av mobbing, vold og trusler i Osloskolen.					
	Resultatindikatorer Mål 1	Lærlingeundersøkelsen: Mobbing på arbeidsplassen	4,7 %	4,7 %	0,0 %	0,0 %
		Elevundersøkelsen, Mobbing 7. trinn	7,9 %	10,6 %	0,0 %	0,0 %
		Elevundersøkelsen, Mobbing 10. trinn	6,3 %	7,7 %	0,0 %	0,0 %
		Elevundersøkelsen, Mobbing Vg1	3,6 %	5,5 %	0,0 %	0,0 %
02. Elever og lærlinger skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte	Legge fram og følge opp strategi for å rekruttere og beholde ansatte i Osloskolen.					
	Styrke kompetansen til medarbeidere i AKS.					
	Videreutvikle partnerskap med UH-sektoren for å gi gode profesjonsfelleskap på skolene og kontinuerlig læring og kompetansebygging hos ansatte i AKS, lærere, skoleledere og skoleeier.					
	Resultatindikatorer Mål 2	Andel lærere som har minst 30 studiepoeng i norsk, matematikk eller engelsk på trinn 1-7 og underviser i faget	74,6 %	77,2 %	79,0 %	79,0 %
		Andel lærere som har minst 60 studiepoeng i norsk, matematikk eller engelsk på trinn 8-10 og underviser i faget	87,5 %	85,8 %	90,0 %	90,0 %
		Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 7. trinn	4.3	4.2	>4.5	>4.5
		Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 10. trinn	4.0	4.0	>4.1	>4.1
		Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer Vg1	4.1	4.0	>4.2	>4.2
05. Alle elever skal ha grunnleggende ferdigheter tidlig i skoleløpet, og ferdighetene skal	Sikre rask og egnet intensiv opplæring i grunnleggende ferdigheter for elever med behov for					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
videreutvikles gjennom hele det 13-årige løpet	dette, gjennom hele skoleløpet.					
	Gi et kompetanseutviklingstilbud til lærere knyttet til begynneropplæringen og intensivoppfølging.					
	Sikre elever med spesialundervisning et godt opplæringstilbud og videreutvikle tilbudet til elever med rett til særskilt språkopplæring.					
	Resultatindikatorer Mål 5	Nasjonale prøver, lesing 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	22.4 %	24.5 %	<17,0 %	<17,0 %
		Nasjonale prøver, regning 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	25,2 %	23.9 %	<21,0 %	<21,0 %
		Nasjonale prøver regning 5 trinn, andel elever på nivå 1	20,0 %	21.2 %	<16,0 %	<16,0 %
		Nasjonale prøver lesing 5. trinn, andel elever på nivå 1	18,1 %	17.9 %	<16,0 %	<16,0 %
06. Elevenes kompetanse i og på tvers av fag skal utvikles gjennom medvirkning, dybdelæring, etisk og kritisk tenking	Styrke elevenes motivasjon og lærelyst, blant annet gjennom økt elevmedvirkning og elevaktive lærings- og undervisningsformer.					
	Støtte skolene i å bygge profesjonsfellesskap som ivaretar intensjonene i læreplanen.					
	Videreutvikle vurderingspraksis, bl.a. gjennom forsøk med alternative vurderingsformer.					
	Resultatindikatorer Mål 6	Elevundersøkelsen, Motivasjon 7. trinn	3.7	3.6	>4.1	>4.1
		Elevundersøkelsen, Motivasjon 10. trinn	3.5	3.5	>3.7	>3.7
		Elevundersøkelsen, Motivasjon vg 1	3.7	3.7	>3.9	>3.9
		Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 7. trinn	3.7	3.7	>3.9	>3.9
		Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 10. trinn	3.4	3.4	>3.6	>3.6
		Elevundersøkelsen: Vurdering for læring Vg1	3.5	3.5	>3.7	>3.7
		Grunnskolepoeng	44.8	44.3	>45	>45

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
07. Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv	Styrke arbeidet med elevenes overganger mellom ulike skoleslag, og fra skole til læretid, studier og arbeid.					
	Følge opp tiltakene i byrådssakene Yrkesveien, Studieveien og Økt gjennomføring i videregående opplæring, og se arbeidene i sammenheng.					
	Gjennomføre forebyggende og kompenserende tiltak for elever som står i fare for å ikke fullføre og bestå.					
	Resultatindikatorer Mål 7	Andel lærlinger oppnådd fag-/svennebrev etter 5 år	79,2 %	81,5 %	85,0 %	85,0 %
		Andel elever som søker yrkesfaglig utdanningsprogram	26,8 %	27,1 %	33,3 %	33,3 %
		Fullført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år (%)	80,6 %	82,4 %	83,0 %	85,0 %
08. Kapasiteten i skole- og læreplasser skal møte forventet vekst i antall elever og lærlinger, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø	Legge til rette for flere læreplasser i private, kommunale og statlige lærebedrifter og legge frem en strategi for lærlinger og læreplasser i Oslo.					
	Sikre funksjonelle og trygge skoleanlegg, som også møter andre kommunale behov, ved involvering av skolens brukere og andre aktører i utredning og planlegging av nye skoler.					
	Sikre riktig kapasitet ved nye og eksisterende skoler gjennom gode utredninger og presise bestillinger.					
	Resultatindikatorer Mål 8	Antall nye opplærings- og lærekontrakter	1 923	2 183	2 200	2 400
		Antall nye elevplasser	520	196	580	720

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	484 136	484 136	484 136	484 136
Vedtak forrige periode				
Flyktninger årgang 2	-27 957	-27 957	-27 957	-27 957
Generell rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)	707	-4 679	-5 478	-5 478
Kjøp av utslippsfrie transporttjenester	-100	-300	-300	-300
Kompensasjon for utlån av skolelokaler	500	900	900	900
Opplæring av ansatte i skolen - forebygging av vold og trusler	0	-7 000	-7 000	-7 000
Sum Vedtak forrige periode	-26 850	-39 036	-39 835	-39 835
Vedtak forrige periode	-26 850	-39 036	-39 835	-39 835
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	457 286	445 100	444 301	444 301
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	-24 389	-24 389	-24 389	-24 389
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	-24 389	-24 389	-24 389	-24 389
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Flyktningetilskudd år 1	1 750	1 750	1 750	1 750
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-36 503	-36 503	-36 503	-36 503
Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt	27 889	27 889	27 889	27 889
Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE	21 928	21 928	21 928	21 928
Teknisk justering - fordeling av utgifter til skoleadministrativt system	950	950	950	950
Teknisk justering - økte tolkeutgifter	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	15 014	15 014	15 014	15 014
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)	0	0	-914	-3 931
Redusert rammekutt	0	4 100	2 930	2 930
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	4 100	2 016	-1 001
Spesifiserte rammeendringer				
Økte utgifter til Statens Pensjonskasse	122 707	122 707	122 707	122 707
Sum Spesifiserte rammeendringer	122 707	122 707	122 707	122 707
Endringer	137 721	141 821	139 737	136 720
Ramme 2024-2027	570 618	562 532	559 649	556 632

Vedtak forrige periode

Flyktninger årgang 2

Engangsbevilgning til integreringstilskudd for flyktninger årgang 2 i 2023 er ikke videreført.

Generell rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)

Tidligere vedtatt rammeendring på kap. 200 Utdanningsetaten er 0,7 mill. i 2024, -4,7 mill. i 2025 og -5,5 mill. i 2026 og 2027.

Kjøp av utslippsfrie transporttjenester

Det er avsatt 0,1 mill. mindre i 2024 enn i 2023. På kapitlet er det innarbeidet totalt 0,7 mill. i 2024, 0,5 mill. i 2025, 0,5 mill. i 2026 og 0,5 mill. i 2027 til kjøp av utslippsfrie transporttjenester.

Kompensasjon for utlån av skolelokaler

På kapitlet er det innarbeidet 0,5 mill. mer i 2024 enn i 2023. Totalt er det innarbeidet 23,5 mill. i 2024, 23,9 mill. i 2025, 23,9 mill. i 2026 og 23,9 mill. i 2027 til full kompensasjon av skolene for utgifter knyttet til utlån og utleie av skolelokaler.

Opplæring av ansatte i skolen - forebygging av vold og trusler

Tidligere vedtatt reduksjon på 7 mill. fra 2025 i midlene til opplæring av ansatte i skolen for å forebygge vold og trusler. Det er satt av 8 mill. til formålet fra 2025.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Flyktningetilskudd år 1

Tilskudd flyktninger år 1 økes fra kr 20 000 til kr 25 000 pr flyktning. Tilskudd for 350 flyktninger a kr 20 000 ligger i rammen.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt

Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt for Utdanningsetaten fra kap. 200 til kap. 203, 210 og 230.

Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE

Teknisk flytting av budsjettreduksjon gjort i 2022 som følge av innføring av ny finansieringsordning for Utviklings- og kompetanseetaten

Teknisk justering - fordeling av utgifter til skoleadministrativt system

Det foreslås å flytte 0,95 mill. for å dekke utgifter til skoleadministrativt system fra kap. 210 til kap. 200.

Teknisk justering - økte tolkeutgifter

I budsjettet for 2023 fikk Utdanningsetaten 1 mill. i kompensasjon for økte tolkesatser. Det foreslås å flytte midlene til kap. 210 Grunnskolen og kap. 294 Voksenopplæringen.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,9 mill. i 2026 og 3,9 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,6 mill. i 2025 økende til 6,5 mill. i 2027.

Redusert rammekutt

Reduksjon i rammekutt 2025-2027 er fordelt på Utdanningsetatens budsjettkapitler

Totalt er følgende rammekutt innarbeidet i økonomiplan 2024-2027 på budsjettkapitlene i oppvekst- og kunnskapssektoren, i 1000 kr:

	2024	2025	2026	2027
Kap. 200 Utdanningsetaten	707	-579	-3 462	-6 479
Kap. 203 PPT	-143	-1 690	-3 291	-5 073
Kap. 210 Grunnskolen	-14 981	-89 819	-151 720	-206 529
Kap.211 Aktivitetsskolen	-679	-3 871	-9 085	-15 841
Kap. 230 Videregående skole	-4 607	-27 721	-48 648	-67 722
Kap. 231 Fagopplæring	-325	-1 931	-3 023	-3 604
Kap. 360 Barne- og familieetaten	-72	-304	-6 707	-11 666
Sum oppvekst og kunnskap	-20 100	-125 915	-225 936	-316 914

Spesifiserte rammeendringer

Økte utgifter til Statens Pensjonskasse

Bevilgningen på kap. 200 Utdanningsetaten foreslås økt med 122,7 mill. grunnet høyere utgifter til Statens Pensjonskasse.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	308 551	357 376	416 140
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	261 837	124 870	151 280
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	33 993	50 373	53 717
Overføringsutgifter	18 029	0	0
Finansutgifter	270 593	0	0
Sum Driftsutgifter	893 004	532 619	621 137
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-6 746	-16 583	-17 279
Refusjoner	-115 318	-31 900	-33 240
Overføringsinntekter	-35 566	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-263 789	0	0
Sum Driftsinntekter	-421 419	-48 483	-50 519
Sum	471 585	484 136	570 618

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Utdanningsetaten (OVK)				
	Utdanningsetaten (OVK)				
200 - Utdanningsetaten yrkesfag (OVK)	Fornyelse av utstyr til	5 000	5 000	5 000	5 000
200 - Utdanningsetaten (OVK)	IKT-utvikling skoler	50 000	50 000	50 000	50 000
200 - Utdanningsetaten (OVK)	Utdanningsetaten - inventar	115 500	116 700	190 650	190 410
	Utdanningsetaten og utstyr				
	(OVK)				
	Sum Utdanningsetaten (OVK)	170 500	171 700	245 650	245 410
	Sum Utdanningsetaten (OVK)	170 500	171 700	245 650	245 410
	Sum investeringsprosjekter	170 500	171 700	245 650	245 410

Fornyelse av utstyr til yrkesfag

Det er innarbeidet 5 mill. til fornyelse av utstyr til yrkesfagene årlig i perioden 2024-2027.

IKT-utvikling skoler

Det foreslås bevilget 50 mill. årlig til modernisering av Utdanningsetatens IKT-systemer og skolenes infrastruktur. Midlene skal blant annet benyttes til nytt skoleadministrativt system, Skoleplattform Oslo, læringsteknologi og vedlikehold av skolenes lokale infrastruktur.

Utdanningsetaten - inventar og utstyr

Utdanningsetatens bevilgning til inventar og utstyr er justert i henhold til forventet behov for kommende økonomiplanperiode. Det er innarbeidet 10 mill. i 2025 og 10 mill. i 2026 til inventar og utstyr ved etablering av plasser til bruk av Fagskolen Oslo i Construction City.

Klimaprofil

Det er ingen nye tiltak i 2024 under Utdanningsetatens ansvarsområde som vil ha en vesentlig klimaeffekt.

Utdanningsetatens bidrag i Klima- og miljøarbeidet skjer hovedsakelig gjennom undervisning og bevisstgjøring av elevene om klimakonsekvenser og verdien av kildesortering og gjenbruk.

Utdanningsetaten samarbeider med Klimaetaten om nettsiden klimaskolen.no og Klimapilotene, foredragsholdere for elever på ungdomsskolen og ved videregående skole. Samarbeidet skal fremme økt kunnskap om klima og miljø. Arbeidet videreføres også i 2024. Tiltakene finansieres av Klimaetaten.

Tilskuddsmidler

På kap. 200 er det foreslått tilskudd til Elevorganisasjonen på 685 000 kroner i 2024.

På kap. 210 Grunnskolen er det foreslått avsatt 656 000 kroner i tilskudd til Kommunalt foreldreutvalg i 2024.

På kap. 230 er det foreslått tilskudd på 714 000 kroner til Ungt entreprenørskap i 2024.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak knyttet til Utdanningsetatens budsjettkapitler.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Ferdigstilte sakkyndige vurderinger (antall)	4 799	4 421	4 774	5 053	**** Nøkkeltall for 2019 er hentet fra fagsystemet Flyt PPT som ble tatt i bruk i august 2018.
Gjennomsnitt behandlingstid per sakkyndig vurdering (dager)	79,7	66,8	70,4	73,7	**** Nøkkeltall for 2019 er hentet fra fagsystemet Flyt PPT som ble tatt i bruk i august 2018.
Antall sakkyndige vurderinger (enkeltbarn/elev) per årsverk	30,0	27,8	30,7	28,3	**** Nøkkeltall for 2019 er hentet fra fagsystemet Flyt PPT som ble tatt i bruk i august 2018.
Antall henviste systemsaker	398	317	418	591	**** Nøkkeltall for 2019 er hentet fra fagsystemet Flyt PPT som ble tatt i bruk i august 2018.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	256 331	256 331	256 331	256 331
Vedtak forrige periode				
Demografikompensasjon PPT	-33	-1 133	-2 533	-2 533
Generell rammereduksjon Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)	-143	-3 860	-4 301	-4 301
Sum Vedtak forrige periode	-176	-4 993	-6 834	-6 834
Vedtak forrige periode	-176	-4 993	-6 834	-6 834
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	256 155	251 338	249 497	249 497
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	15 568	15 568	15 568	15 568
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	15 568	15 568	15 568	15 568
Demografiske forhold befolkning				
Demografikompensasjon PPT	0	-100	-200	-2 000
Sum Demografiske forhold befolkning	0	-100	-200	-2 000
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt	-135	-135	-135	-135
Teknisk justering - aktivitet ved Brusetkollen	788	788	788	788

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE	-2 651	-2 651	-2 651	-2 651
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-1 998	-1 998	-1 998	-1 998
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Pedagogisk-psykologisk-tjeneste (kap. 203)	0	0	-540	-2 322
Redusert rammekutt	0	2 170	1 550	1 550
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	2 170	1 010	-772
Endringer	-1 998	72	-1 188	-4 770
Ramme 2024-2027	269 725	266 978	263 877	260 295

Vedtak forrige periode

Demografikompensasjon PPT

Tidligere vedtatt endring i demografikompensasjon for pedagogisk-psykologisk tjeneste på -1,1 mill. i 2025 og -2,5 mill. i 2026 og 2027.

Generell rammereduksjon Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste er 0,1 mill. i 2024 økende til 4,3 mill. i 2027.

Demografiske forhold befolkning

Demografikompensasjon PPT

Det er innarbeidet redusert demografikompensasjon med 0,1 mill. i 2025, 0,2 mill. i 2026 og 2 mill. i 2027 ut fra faktiske folketall per 01.01.2023 og oppdatert beregning av gjennomsnittskostnad per elev. Det blir foretatt nye elevtellingene 01.10.2023, og beløpene blir derfor justert i tilleggsinnstillingen.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt

Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt for Utdanningsetaten fra kap. 200 til kap. 203, 210 og 230.

Teknisk justering - aktivitet ved Brusetskollen

Det foreslås å flytte 0,788 mill. fra kap. 230 til kap. 203 knyttet til justering av aktiviteten ved Brusetskollen skole og ressursenter.

Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE

Teknisk flytting av budsjettreduksjon gjort i 2022 som følge av innføring av ny finansieringsordning for Utviklings- og kompetanseetaten

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Pedagogisk-psykologisk-tjeneste (kap. 203)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,5 mill. i 2026 og 2,3 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,1 mill. i 2024 økende til 5,1 mill. i 2027.

Redusert rammekutt

Reduksjon i rammekutt 2025-2027 er fordelt på Utdanningsetatens budsjettkapitler

Totalt er følgende rammekutt innarbeidet i økonomiplan 2024-2027 på budsjettkapitlene i oppvekst- og kunnskapssektoren, i 1000 kr:

	2024	2025	2026	2027
Kap. 200 Utdanningsetaten	707	-579	-3 462	-6 479
Kap. 203 PPT	-143	-1 690	-3 291	-5 073
Kap. 210 Grunnskolen	-14 981	-89 819	-151 720	-206 529
Kap.211 Aktivitetsskolen	-679	-3 871	-9 085	-15 841
Kap. 230 Videregående skole	-4 607	-27 721	-48 648	-67 722
Kap. 231 Fagopplæring	-325	-1 931	-3 023	-3 604
Kap. 360 Barne- og familieetaten	-72	-304	-6 707	-11 666
Sum oppvekst og kunnskap	-20 100	-125 915	-225 936	-316 914

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	247 403	239 002	254 142
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	29 646	29 938	28 640
Overføringsutgifter	5 282	4 086	4 339
Sum Driftsutgifter	282 331	273 026	287 121
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-2 396	-296	-308
Refusjoner	-17 507	-16 399	-17 088
Overføringsinntekter	-4 600	0	0
Sum Driftsinntekter	-24 503	-16 695	-17 396
Sum	257 829	256 331	269 725

Avsetning husleier skoler (OVK)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	39 970	39 970	39 970	39 970
Vedtak forrige periode				
Justert avsetning husleie skoler	83 686	67 872	133 282	133 282
Justert avsetning på kapittel 208	62 400	62 400	50 200	50 200
Uspesifiserte avsetninger husleier skolebygg	97 400	223 100	223 100	223 100
Sum Vedtak forrige periode	243 486	353 372	406 582	406 582
Vedtak forrige periode	243 486	353 372	406 582	406 582
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	283 456	393 342	446 552	446 552
Demografiske forhold husleie				
Justering av avsetning husleier skole	-11	-11	-7 576	72 880
Sum Demografiske forhold husleie	-11	-11	-7 576	72 880
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Bestillingsliste - overføring fra kap. 208	-70 200	-146 000	-173 100	-173 100
Justering av kap. 208 - Avsetning husleier skoler	-15 200	-33 200	-54 600	-29 900
Reserve voksenopplæring og videregående skole	10 000	10 000	10 000	10 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-75 400	-169 200	-217 700	-193 000
Spesifiserte rammeendringer				
Overføring fra kapittel 208 Avsetning husleier skoler	-21 600	-21 600	-21 600	-21 600
Sum Spesifiserte rammeendringer	-21 600	-21 600	-21 600	-21 600
Endringer	-97 011	-190 811	-246 876	-141 720
Ramme 2024-2027	186 445	202 531	199 676	304 832

Vedtak forrige periode

Justert avsetning husleie skoler

Avsetningen er justert i henhold til behov i Skolebehovsplan.

Justert avsetning på kapittel 208

Kapittel 208 Avsetning til husleier skoler justeres som følge av overføring av midler til kapitel 210 Grunnskolen til erstatningslokaler for Klemetsrud skole og Stovner vgs, samt justering av ferdigstillestidspunkt for nye Økern skole til 2027.

Uspesifiserte avsetninger husleier skolebygg

På kapitlet er det innarbeidet uspesifisert avsetning til framtidige husleier i tråd med prosjektene i skolebehovsplanen.

Demografiske forhold husleie

Justering av avsetning husleier skole

På kapitlet er det innarbeidet uspesifisert avsetning til framtidige husleier i tråd med prosjektene i skolebehovsplanen. Her gjøres det en justering av kjente konsekvensjusteringer samtidig som et

nytt år i økonomiplanperioden er lagt til. I tillegg til denne justeringen er det innarbeidet midler i vedtatt budsjett. Det er totalt innarbeidet 283,4 mill. i 2024, 393,3 mill. i 2025, 439,0 mill. i 2026 og 519,4 mill. i 2027.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Bestillingsliste - overføring fra kap. 208

Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kap. 210 Grunnskolen og kap. 230 videregående skole i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Justering av kap. 208 - Avsetning husleier skoler

På kapitlet foreslås det å innarbeide midler til uspesifisert avsetning til framtidige husleier i tråd med prosjektene i skolebehovsplanen. I tillegg til justeringen i budsjettet for 2024, er det innarbeidet midler i vedtatt økonomiplan. Det er totalt innarbeidet 186,5 mill. i 2024, 202,5 mill. i 2025, 199,7 mill. i 2026 og 304,8 mill. i 2027

Reserve voksenopplæring og videregående skole

Det er et økt plassbehov i skolen grunnet både elevtallsvekst i grunnskolen og en stor økning i antall nyankomne minoritetsspråklige 16-19-åringer, samtidig som planlagte nye plasser i vgs. lar vente på seg. Kap. 208 Avsetning husleier økes med 10 mill. årlig for å dekke husleievirkningene av akutte tiltak i økonomiplanperioden.

Spesifiserte rammeendringer

Overføring fra kapittel 208 Avsetning husleier skoler

Det foreslås å overføre totalt 21,6 mill. årlig til Utdanningsetatens kapitler 210 Grunnskolen og 294 Voksenopplæring fra kapittel 208 Avsetning husleier skoler.

Det vises til omtale under overføring fra kap. 208 til grunnskole, og omtale under AIS om midler til voksenopplæringen.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	-1 900
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	39 970	188 345
Sum Driftsutgifter	0	39 970	186 445
Sum	0	39 970	186 445

Grunnskolen (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall elever totalt	65 208	65 864	65 427	65 765	
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	6,9 %	6,6 %	6,6 %	6,8 %	
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	18,8 %	18,7 %	18,9 %	19,8 %	
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev	102 671,2	102 532,9	115 421,5	122 878,0	
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	3,8 %	3,7 %	3,8 %	4,0 %	
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	8,5 %	7,9 %	7,9 %	8,0 %	
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	9,8 %	9,3 %	9,2 %	9,3 %	

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	11 010 518	11 010 518	11 010 518	11 010 518
Vedtak forrige periode				
Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210	8 800	8 800	8 800	8 800
Demografikompensasjon grunnskole	-54 700	-140 000	-230 300	-230 300
Diverse husleiejusteringer - grunnskole	0	600	600	600
Endring i bevilgning til Sommerskolen	0	-16 000	-16 000	-16 000
Erstatningslokaler for Klemetsrud skole og Stovner vgs. - overføring fra kap. 208	-62 400	-62 400	-67 100	-67 100
Generell rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)	-14 981	-183 059	-201 711	-201 711
Leiekostnader for Sagene bad, og justering av midler til midlertidige paviljonger på Ris skole og Engebråten skole.	-2 050	-2 050	-2 050	-2 050
Reduksjon husleier på kap. 210	10 470	11 040	11 040	11 040
Styrking av grunnskolene under og etter koronapandemien	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør	24 800	24 800	24 800	24 800
Sum Vedtak forrige periode	-100 061	-368 269	-481 921	-481 921
Vedtak forrige periode	-100 061	-368 269	-481 921	-481 921
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	10 910 457	10 642 249	10 528 597	10 528 597
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	581 694	581 694	581 694	581 694
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	581 694	581 694	581 694	581 694
Demografiske forhold befolkning				
Demografikompensasjon grunnskole	-4 100	-10 700	-17 500	-101 800
Sum Demografiske forhold befolkning	-4 100	-10 700	-17 500	-101 800
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Bestillingsliste - overføring fra kap. 208 til kap. 210 Grunnskolen.	70 200	118 100	125 200	125 200
Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt	-18 603	-18 603	-18 603	-18 603
Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE	-13 699	-13 699	-13 699	-13 699
Teknisk justering - fordeling av utgifter til skoleadministrativt system	-950	-950	-950	-950
Teknisk justering - økte tolkeutgifter	500	500	500	500
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	37 448	85 348	92 448	92 448
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)	0	0	-16 609	-71 418
Redusert rammekutt	0	93 240	66 600	66 600
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	93 240	49 991	-4 818
Spesifiserte rammeendringer				
Byomfattende spesialgrupper	15 700	21 100	24 300	24 300
Idrettshaller – budsjettoverføring fra Bymiljøetaten	12 100	12 100	12 100	12 100
Overføring fra kap.208 avsetning husleier skoler til kap. 210 Grunnskolen - kapitaldel Ellingsrud skole	1 900	1 900	1 900	1 900
Stovner skole – midlertidig paviljong	28 000	6 000	8 000	0
Særskilt elevpris	54 000	54 000	54 000	54 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	111 700	95 100	100 300	92 300
Endringer	145 048	262 988	225 239	78 130
Ramme 2024-2027	11 637 199	11 486 931	11 335 530	11 188 421

Vedtak forrige periode

Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210

Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kapittel 210 Grunnskolen i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Demografikompensasjon grunnskole

Tidligere vedtatt endring i demografikompensasjon for grunnskole på -54,7 mill. i 2024, -140,0 mill. i 2025, -230,3 mill. i 2026 og 2027.

Diverse husleiejusteringer - grunnskole

Avsetningen på kapitlet er justert som følge av justerte husleieavtaler for skoleanlegg.

Endring i bevilgning til Sommerskolen

Tidligere vedtatt økning på 16 mill. i 2023 og 2024 for å styrke tilbudet i Sommerskolen. Bevilgningen er ikke videreført fra 2025.

Erstatningslokaler for Klemetsrud skole og Stovner vgs. - overføring fra kap. 208

Det overføres midler fra sentralt avsetningskapittel 208 Avsetning husleier skoler til kapittel 210 Grunnskolen som følge av planlagt etablering av midlertidige lokaler for Klemetsrud skole og Stovner vgs.

Generell rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 210 Grunnskolen er 15,0 mill. i 2024 økende til 201,7 mill. i 2027.

Leiekostnader for Sagene bad, og justering av midler til midlertidige paviljonger på Ris skole og Engebråten skole.

Det ble i revidert budsjett 2022 innarbeidet flere tiltak med budsjettmessige konsekvenser utover 2022. Disse tiltakene er leie av Sagene bad, redusert leie for midlertidig paviljong på Ris skole og kostnader til oppgradering av midlertidig paviljong på Engebråten skole.

Reduksjon husleier på kap. 210

Reduksjon av kapittel 210 Grunnskolen som følge av redusert husleie for Voldsløkka skole samt uttrekk av kapitalandel for Ellingsrud, Hovseter og Klemetsrud skole.

Styrking av grunnskolene under og etter koronapandemien

Tidligere innarbeidet bevilgning til kompenserende tiltak etter pandemien reduseres med 10 mill. fra 2024.

Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør

I tariffoppgjøret i 2022 ble det inngått avtale om økt tidsressurs for kontaktlærere i Osloskolen med virkning fra 01.08.2023. Kompensasjonen til Utdanningsetaten økes med 26,3 mill. for å dekke helårsvirkningen av tiltaket, hvorav 24,8 mill. er på kap. 210 Grunnskolen og 1,5 mill. gjelder kap. 230 Videregående skoler.

Demografiske forhold befolkning

Demografikompensasjon grunnskole

Det er innarbeidet redusert demografikompensasjon med 4,1 mill. i 2024, 10,7 mill. i 2025, 17,5 mill. i 2026 og 101,8 mill. i 2027 basert på oppdaterte befolkningstall per 01.01.2023 og nye satser. Det blir foretatt nye elevtellingene 01.10.2023, og beløpene blir derfor justert i tilleggssinnstillingen.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Bestillingsliste - overføring fra kap. 208 til kap. 210 Grunnskolen.

Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kap. 210 Grunnskolen i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt

Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt for Utdanningsetaten fra kap. 200 til kap. 203, 210 og 230.

Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE

Teknisk flytting av budsjettreduksjon gjort i 2022 som følge av innføring av ny finansieringsordning for Utviklings- og kompetanseetaten

Teknisk justering - fordeling av utgifter til skoleadministrativt system

Det foreslås å flytte 0,95 mill. for å dekke utgifter til skoleadministrativt system fra kap. 210 til kap. 200.

Teknisk justering - økte tolkeutgifter

I budsjettet for 2023 fikk Utdanningsetaten 1 mill. i kompensasjon for økte tolkesatser. Det foreslås å flytte midlene til kap. 210 Grunnskolen og kap. 294 Voksenopplæringen.

Uspesifiserte rammeendringer**Rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)**

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 16,6 mill. i 2026 og 71,4 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 15,0 mill. i 2024 økende til 206,5 mill. i 2027.

Redusert rammekutt

Reduksjon i rammekutt 2025-2027 er fordelt på Utdanningsetatens budsjettkapitler

Totalt er følgende rammekutt innarbeidet i økonomiplan 2024-2027 på budsjettkapitlene i oppvekst- og kunnskapssektoren, i 1000 kr:

	2024	2025	2026	2027
Kap. 200 Utdanningsetaten	707	-579	-3 462	-6 479
Kap. 203 PPT	-143	-1 690	-3 291	-5 073
Kap. 210 Grunnskolen	-14 981	-89 819	-151 720	-206 529
Kap.211 Aktivitetsskolen	-679	-3 871	-9 085	-15 841
Kap. 230 Videregående skole	-4 607	-27 721	-48 648	-67 722
Kap. 231 Fagopplæring	-325	-1 931	-3 023	-3 604
Kap. 360 Barne- og familieetaten	-72	-304	-6 707	-11 666
Sum oppvekst og kunnskap	-20 100	-125 915	-225 936	-316 914

Spesifiserte rammeendringer**Byomfattende spesialgrupper**

Byrådet foreslår å øke bevilgningen på kap. 210 Grunnskolen med 15,7 mill. og kap. 230 Videregående skoler med 8,2 mill. som følge av økt antall elever i byomfattende spesialgrupper.

Idrettshaller – budsjettoverføring fra Bymiljøetaten

Utdanningsetaten tar i bruk de kommunale flerbrukshallene på Korsvoll, Tokerud og Voksen til undervisning i kroppsøving. Hallene vil bli benyttet av en rekke nærliggende skoler. Husleiemidlene er tidligere avsatt på kap. 525 Idrett.

I revidert budsjett 2023 ble det overført 12,1 mill. fra kap. 525 Idrett til kap. 210 Grunnskoler. Overføringen foreslås innarbeidet i økonomiplanen for 2024-2027.

Overføring fra kap.208 avsetning husleier skoler til kap. 210 Grunnskolen - kapitaldel Ellingsrud skole

Det foreslås å overføre totalt 1,9 mill. fra sentralt avsetningskapittel 208 Avsetning husleier skoler til kapittel 210 Grunnskolen for korreksjon av kapitaldel for Ellingsrud skole.

Stovner skole – midlertidig paviljong

Byrådet foreslår å bevilge midler til en midlertidig paviljong ved Stovner skole

Særskilt elevpris

Avsetningen på kapitlet er økt med 54 mill. som følge av økt antall elever på nærskolene med omfattende behov for spesialundervisning og som utløser særskilt elevsats i budsjettildelingen til skolene.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	7 181 063	7 578 791	7 986 878
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 895 141	743 224	833 572
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 789 594	3 217 147	3 363 544
Overføringsutgifter	242 421	202 623	215 186
Finansutgifter	63 494	0	0
Sum Driftsutgifter	12 171 713	11 741 785	12 399 180
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-340 934	-23 370	-24 352
Refusjoner	-770 548	-433 426	-451 630
Overføringsinntekter	-70 117	-274 471	-285 999
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-14 368	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 195 966	-731 267	-761 981
Sum	10 975 747	11 010 518	11 637 199

Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	84,5 %	85,9 %	87,9 %	90,5 %	
Korrigerte brutto driftsutgifter til sfo, per kommunale bruker (kr)	36 038,5	37 225,1	41 091,6	42 255,9	* Tall publiseres ikke lenger i KOSTRA.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	832 546	832 546	832 546	832 546
Vedtak forrige periode				
Fullføre utrulling av gratis deltidsplass i AKS	45 000	45 000	45 000	45 000
Generell rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)	-679	-10 921	-12 078	-12 078
Samarbeid mellom kulturskolen og AKS	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Økt bevilgning til barn med særskilte behov i AKS	0	7 000	7 000	7 000
Sum Vedtak forrige periode	38 321	35 079	33 922	33 922
Vedtak forrige periode	38 321	35 079	33 922	33 922
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	870 867	867 625	866 468	866 468
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	54 982	54 982	54 982	54 982
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	54 982	54 982	54 982	54 982
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)	0	0	-2 047	-8 803
Redusert rammekutt	0	7 050	5 040	5 040
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	7 050	2 993	-3 763
Spesifiserte rammeendringer				
Kvalitet i AKS	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	20 000	20 000	20 000	20 000
Endringer	20 000	27 050	22 993	16 237
Ramme 2024-2027	945 849	949 657	944 443	937 687

Vedtak forrige periode

Fullføre utrulling av gratis deltidsplass i AKS

Tidligere vedtatt økning på 45 mill. for å fullfinansiere utrulling av gratis deltidsplass i Aktivitetsskolen på 4. trinn.

Generell rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 211 Aktivitetsskolen er på 0,7 mill. i 2024 økende til 12,1 mill. i 2027.

Samarbeid mellom kulturskolen og AKS

Bevilgning på 6 mill. til samarbeid mellom Kulturskolen og AKS er ikke videreført fra 2024.

Økt bevilgning til barn med særskilte behov i AKS

Tidligere vedtatt økning på 7 mill. fra 2025 for å kompensere Utdanningsetaten for økte utgifter ved å gi et tilrettelagt tilbud i Aktivitetsskolen til barn med særskilte behov.

Uspesifiserte rammeendringer**Rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)**

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 2,0 mill. i 2026 og 8,8 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,7 mill. i 2024 økende til 15,8 mill. i 2027.

Redusert rammekutt

Reduksjon i rammekutt 2025-2027 er fordelt på Utdanningsetatens budsjettkapitler

Totalt er følgende rammekutt innarbeidet i økonomiplan 2024-2027 på budsjettkapitlene i oppvekst- og kunnskapssektoren, i 1000 kr:

	2024	2025	2026	2027
Kap. 200 Utdanningsetaten	707	-579	-3 462	-6 479
Kap. 203 PPT	-143	-1 690	-3 291	-5 073
Kap. 210 Grunnskolen	-14 981	-89 819	-151 720	-206 529
Kap.211 Aktivitetsskolen	-679	-3 871	-9 085	-15 841
Kap. 230 Videregående skole	-4 607	-27 721	-48 648	-67 722
Kap. 231 Fagopplæring	-325	-1 931	-3 023	-3 604
Kap. 360 Barne- og familieetaten	-72	-304	-6 707	-11 666
Sum oppvekst og kunnskap	-20 100	-125 915	-225 936	-316 914

Spesifiserte rammeendringer**Kvalitet i AKS**

I revidert budsjett 2023 ble det bevilget 10 mill. til kvalitets- og kompetansetiltak i Aktivitetsskolen. Bevilgningen foreslås økt til 20 mill. fra 2024.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	1 004 590	749 189	794 140
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	85 499	231 475	260 735
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	23 405	6 276	6 640
Overføringsutgifter	11 361	10 647	11 307
Finansutgifter	2	0	0
Sum Driftsutgifter	1 124 857	997 587	1 072 822
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-343 417	-92 751	-51 647
Refusjoner	-76 401	-72 290	-75 326
Overføringsinntekter	92	0	0
Sum Driftsinntekter	-419 726	-165 041	-126 973
Sum	705 130	832 546	945 849

Videregående skoler (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall elever ved fylkeskommunale videregående skoler	18 276	18 904	19 409	20 210	
Antall elever per lærerårsverk (fylkeskommunale skoler)	11,0	11,3	11,2	11,6	

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	3 729 941	3 729 941	3 729 941	3 729 941
Vedtak forrige periode				
Demografikompensasjon vgs	63 100	115 500	156 200	156 200
Generell rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)	-4 607	-59 311	-65 428	-65 428
Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør	1 500	1 500	1 500	1 500
Tiltak for å øke gjennomføringen i lys av koronapandemien	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Utvidelse av OT Ulven	3 000	3 000	3 000	3 000
Sum Vedtak forrige periode	57 993	55 689	90 272	90 272
Vedtak forrige periode	57 993	55 689	90 272	90 272
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	3 787 934	3 785 630	3 820 213	3 820 213
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	203 771	203 771	203 771	203 771
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	203 771	203 771	203 771	203 771
Demografiske forhold befolkning				
Demografikompensasjon videregående opplæring	3 000	5 500	7 500	25 600
Sum Demografiske forhold befolkning	3 000	5 500	7 500	25 600
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Bestillingsliste - overføring fra kap. 208 til 230 Videregående skole	0	27 900	47 900	47 900
Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt	-9 151	-9 151	-9 151	-9 151
Teknisk justering - aktivitet ved Brusetkollen	-788	-788	-788	-788
Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE	-3 767	-3 767	-3 767	-3 767
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-13 706	14 194	34 194	34 194
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)	0	0	-5 780	-24 854
Redusert rammekutt	0	31 590	22 560	22 560
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	31 590	16 780	-2 294
Spesifiserte rammeendringer				
Byomfattende spesialgrupper	8 200	8 200	8 200	8 200
Frogner – etablering av vgs.- plasser	16 300	16 300	16 300	16 300
Kantinetilbud ved Oslo katedralskole	600	600	600	600
Naturbruk ved Stovner vgs	2 087	2 087	2 087	2 087
Stovner vgs – midlertidig byggfag	300	300	300	300
Sum Spesifiserte rammeendringer	27 487	27 487	27 487	27 487
Endringer	16 781	78 771	85 961	84 987
Ramme 2024-2027	4 008 486	4 068 172	4 109 945	4 108 971

Vedtak forrige periode

Demografikompensasjon vgs

Tidligere vedtatt økning i demografikompensasjon i videregående skole på 63,1 mill. i 2024, 115,5 mill. i 2025, 156,2 mill. i 2026 og 2027.

Generell rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 230 Videregående skoler er på 4,6 mill. i 2024 økende til 65,4 mill. i 2027.

Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør

I tariffoppgjøret i 2022 ble det inngått avtale om økt tidsressurs for kontaktlærere i Oslo skolen med virkning fra 01.08.2023. Kompensasjonen til Utdanningsetaten økes med 26,3 mill. for å dekke helårsvirkningen av tiltaket, hvorav 24,8 mill. er på kap. 210 Grunnskolen og 1,5 mill. gjelder kap. 230 Videregående skoler.

Tiltak for å øke gjennomføringen i lys av koronapandemien

Tidligere innarbeidet bevilgning til å øke gjennomføringen i videregående skole i lys av pandemien reduseres med 5 mill. fra 2024.

Utvidelse av OT Ulven

For å kunne tilby flere elever en alternativ opplæringsarena ble OT Ulven utvidet med en ny elevgruppe fra høsten 2023. Budsjettet økes med 3 mill. i 2024 for å dekke helårseffekten.

Demografiske forhold befolkning

Demografikompensasjon videregående opplæring

Det er innarbeidet 3 mill. i 2024, 5,5 mill. i 2025, 7,5 mill. i 2026 og 25,6 mill. i 2027 i økt demografikompensasjon ut fra oppdaterte befolkningstall per 01.01.2023 og gjennomsnittskostnad per elev. Det blir foretatt nye elevtelling 01.10.2023, og beløpene blir derfor justert i tilleggsinnstillingen.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Bestillingsliste - overføring fra kap. 208 til 230 Videregående skole

Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kap. 230 Videregående skoler i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt

Teknisk flytting av tidligere vedtatte rammekutt for Utdanningsetaten fra kap. 200 til kap. 203, 210 og 230.

Teknisk justering - aktivitet ved Brusetskollen

Det foreslås å flytte 0,788 mill. fra kap. 230 til kap. 203 knyttet til justering av aktiviteten ved Brusetskollen skole og ressurscenter.

Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE

Teknisk flytting av budsjettreduksjon gjort i 2022 som følge av innføring av ny finansieringsordning for Utviklings- og kompetanseetaten

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 5,8 mill. i 2026 og 24,9 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 4,6 mill. i 2024 økende til 67,7 mill. i 2027.

Redusert rammekutt

Reduksjon i rammekutt 2025-2027 er fordelt på Utdanningsetatens budsjettkapitler

Totalt er følgende rammekutt innarbeidet i økonomiplan 2024-2027 på budsjettkapitlene i oppvekst- og kunnskapssektoren, i 1000 kr:

	2024	2025	2026	2027
Kap. 200 Utdanningsetaten	707	-579	-3 462	-6 479
Kap. 203 PPT	-143	-1 690	-3 291	-5 073
Kap. 210 Grunnskolen	-14 981	-89 819	-151 720	-206 529
Kap.211 Aktivitetsskolen	-679	-3 871	-9 085	-15 841
Kap. 230 Videregående skole	-4 607	-27 721	-48 648	-67 722
Kap. 231 Fagopplæring	-325	-1 931	-3 023	-3 604
Kap. 360 Barne- og familieetaten	-72	-304	-6 707	-11 666
Sum oppvekst og kunnskap	-20 100	-125 915	-225 936	-316 914

Spesifiserte rammeendringer

Byomfattende spesialgrupper

Byrådet foreslår å øke bevilgningen på kap. 210 Grunnskolen med 15,7 mill. og kap. 230

Videregående skoler med 8,2 mill. som følge av økt antall elever i byomfattende spesialgrupper.

Frogner – etablering av vgs.- plasser

Byrådet foreslår å bevilge 16,3 mill. årlig til innleie av lokaler i Løvenskiolds gate, til etablering av nye plasser i vgs.

Kantinetilbud ved Oslo katedralskole

Det foreslås å bevilge 0,6 mill. årlig til leie av kantinearealer for Oslo Katedralskole.

Naturbruk ved Stovner vgs

Det ble i revidert budsjett 2023 satt av om lag 2,1 mill. til naturbrukstilbudet ved Stovner vgs.

Budsjettøkningen innarbeides i økonomiplanen for 2024-2027.

Stovner vgs – midlertidig byggfag

Byrådet foreslår å bevilge 0,3 mill. årlig til midlertidighet for byggfagtilbudet ved Stovner vgs., i påvente av den permanente utvidelsen som skal ferdigstilles i 2028.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	2 297 263	2 540 672	2 762 661
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	747 575	278 398	284 986
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	743 440	975 317	1 024 900
Overføringsutgifter	115 862	154 577	164 161
Finansutgifter	31 099	0	0
Sum Driftsutgifter	3 935 240	3 948 964	4 236 708
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-144 912	-45 046	-46 938
Refusjoner	-259 481	-173 977	-181 284
Overføringsinntekter	-13 131	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-13 846	0	0
Sum Driftsinntekter	-431 371	-219 023	-228 222
Sum	3 503 869	3 729 941	4 008 486

Fagopplæring (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall lærlinger, bostedsfylke Oslo	2 413	2 380	2 467	2 521	
herav lærlinger med rett, bostedsfylke Oslo	1 539	1 582	1 700	1 809	
Antall lærlinger, læreplassfylke	3 783	3 800	3 810	3 966	Tall produseres ikke lenger i KOSTRA.
Antall beståtte fag- og svenneprøver	1 682	1 548	1 609	1 800	
Antall nye lærekontrakter i kommunens virksomheter	231	313	301	319	

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	218 019	218 019	218 019	218 019
Vedtak forrige periode				
Endret bevilgning til satsing på lærlinger og læreplasser	5 500	5 500	5 500	5 500
Generell rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)	-325	-3 781	-4 167	-4 167
Treårig satsing på lærlinger og læreplasser	0	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Vedtak forrige periode	5 175	-8 281	-8 667	-8 667
Vedtak forrige periode	5 175	-8 281	-8 667	-8 667
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	223 194	209 738	209 352	209 352
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	14 750	14 750	14 750	14 750
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	14 750	14 750	14 750	14 750
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE	-221	-221	-221	-221
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-221	-221	-221	-221
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)	0	0	-176	-757
Redusert rammekutt	0	1 850	1 320	1 320
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	1 850	1 144	563
Spesifiserte rammeendringer				
Skole på byggeplass – bedre gjennomføring på yrkesfag	4 000	4 000	4 000	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	4 000	4 000	4 000	0
Endringer	3 779	5 629	4 923	342
Ramme 2024-2027	241 723	230 117	229 025	224 444

Vedtak forrige periode

Endret bevilgning til satsing på lærlinger og lære plasser

I vedtatt budsjett for 2023 ble bevilgningen til satsingen på lærlinger og lære plasser redusert med 5,5 mill. Reduksjonen er ikke videreført 2024-2027. Budsjettet på kapitlet øker derfor med 5,5 mill. sammenlignet med 2023.

Generell rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 231 Fagopplæring er på 0,3 mill. i 2024 økende til 4,2 mill. i 2027.

Treårig satsing på lærlinger og lære plasser

Bevilgning til treårig satsing på lærlinger og lære plasser 2022-2024 er ikke videreført fra 2025.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Teknisk justering - fordeling av trekk som følge av ny finansieringsordning for UKE

Teknisk flytting av budsjettreduksjon gjort i 2022 som følge av innføring av ny finansieringsordning for Utviklings- og kompetanseetaten

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,2 mill. i 2026 og 0,8 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,3 mill. i 2024 økende til 3,6 mill. i 2027.

Redusert rammekutt

Reduksjon i rammekutt 2025-2027 er fordelt på Utdanningsetatens budsjettkapitler

Totalt er følgende rammekutt innarbeidet i økonomiplan 2024-2027 på budsjettkapitlene i oppvekst- og kunnskapssektoren, i 1000 kr:

	2024	2025	2026	2027
Kap. 200 Utdanningsetaten	707	-579	-3 462	-6 479
Kap. 203 PPT	-143	-1 690	-3 291	-5 073
Kap. 210 Grunnskolen	-14 981	-89 819	-151 720	-206 529
Kap.211 Aktivitetsskolen	-679	-3 871	-9 085	-15 841
Kap. 230 Videregående skole	-4 607	-27 721	-48 648	-67 722
Kap. 231 Fagopplæring	-325	-1 931	-3 023	-3 604
Kap. 360 Barne- og familieetaten	-72	-304	-6 707	-11 666
Sum oppvekst og kunnskap	-20 100	-125 915	-225 936	-316 914

Spesifiserte rammeendringer

Skole på byggeplass – bedre gjennomføring på yrkesfag

I revidert budsjett 2023 ble det lagt inn 4 mill. til prosjektet *Skole på byggeplass*. For å dekke utgiftene i hele prosjektperioden foreslås det å bevilge 4 mill. årlig i perioden 2024-2026.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	44 395	31 050	32 913
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	54 752	51 485	63 775
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	269 636	240 426	254 371
Overføringsutgifter	307	618	657
Sum Driftsutgifter	369 090	323 579	351 716
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-8 440	-529	-551
Refusjoner	-151 878	-105 031	-109 442
Sum Driftsinntekter	-160 318	-105 560	-109 993
Sum	208 772	218 019	241 723

Barne- og familieetaten (OVK)

Ansvarsområde

Barne- og familieetaten har plikt til å bistå bydelene ved å fremskaffe barnevernstiltak til barn og unge som skal bo utenfor hjemmet. Ved siden av å skaffe til veie et tilstrekkelig antall plasser i barnevernsinstitusjoner og spesialiserte fosterhjem har etaten ansvaret for kvalitetskontroll og godkjenning av kommunale og private barnevernsinstitusjoner.

Barne- og familieetaten rekrutterer og formidler fosterhjem og gir opplæring og veiledning til fosterforeldre.

Etaten fører saker for Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker på vegne av barnevernstjenestene.

Barne- og familieetaten har en viktig rolle som fagetat for barnevernet i Oslo. Dette innebærer blant annet at etaten skal bistå bydelene med kunnskapsoverføring og bidra til bydelenes kompetanse- og metodeutvikling. Etaten har ansvar for ulike utviklingsarbeider på barnevernsfeltet som skal skje i nært samarbeid med bydelene og andre aktører, som for eksempel barn og unge.

Gjennom Barnevernsvakten skal Barne- og familieetaten ivareta barnevernstjenestens oppgaver utenom ordinær åpningstid.

Barne- og familieetaten tilbyr også avlastningstiltak for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Situasjonsbeskrivelse

Barne- og familieetaten fortsetter et målrettet arbeid med å styrke og videreutvikle tjenestetilbudet i samarbeid med bydelene. Som et ledd i styrkingen av det kommunale tiltakstilbudet, har etaten fått i oppdrag å gjennomføre en utredning om fremtidig behov for og utvikling av hjelpetiltak.

Bruken av institusjonsplasser i barnevernet i Oslo totalt er redusert med 38 % fra 2018 til 2022. I samme periode er bruken av plasser i private barnevernsinstitusjoner redusert med 55 %. I denne perioden med redusert etterspørsel etter institusjonstiltak, har andelen kommunale plasser som benyttes økt. Videreutviklingen av tjenestetilbudet er et langsiktig arbeid som skal bidra til å forbedre og videreutvikle tjenestene, og gjøre det bedre tilpasset bydelenes etterspørsel og barn og unges behov for spesialiserte tjenester. Så langt i 2023 har etterspørselen etter plasser i institusjoner økt.

Etatens omstillingsarbeid har som mål at kommunen selv skal ta ansvar for botilbud til barn og unge som må flytte ut av hjemmet.

I budsjettet for 2023 ble Barne- og familieetaten styrket med ytterligere 20 mill. for å omstille og tilpasse tjenestetilbudet. Denne styrkingen ga rom for en større satsing på kompetanseutvikling i tiltakene og en gradvis innfasing av nye tiltak hvor faglig grunnlag og metodikk er godt innarbeidet. Intensjonen ved styrkingen var blant annet å gi bedre muligheter for å øke kapasiteten i arenafleksible tiltak, spesialiserte fosterhjem og behandlingstilbudet til ungdom som

uttrykker seg gjennom vold, trusler og andre kriminelle handlinger.

Nasjonal fosterhjemsstrategi 2021 – 2025 peker på hvilke mål, prioriteringer og tiltak som kan bidra til å nå regjeringens mål på fosterhjemsområdet. Ansvar og oppgaver på fosterhjemsområdet er delt mellom bydelene og Barne- og familieetaten. Barne- og familieetaten er gitt i oppdrag sammen med bydelene å kartlegge og utvikle områder av fosterhjemsarbeidet.

Bydelene står fritt til å kunne velge hvilket bolig- og avlastningstiltak de ønsker å tilby sine beboere; egne tiltak i bydel, Barne- og familieetatens tiltak, eller tiltak fra de tilbyderne Oslo kommune har inngått rammeavtale med. Etter nedgang i bruken av etatens tiltak i noen år har det i 2023 tatt seg opp igjen. Etter pandemien har muligheten for gjennomføring av fysiske møter med de enkelte bydelene bidratt til at tiltakene blir mer kjent for bydelenes saksbehandlere. I tillegg profileres Barne- og familieetatens bolig og avlastningstiltak gjennom bl.a. sosiale medier, samt at etaten minner bydelene om ledig kapasitet gjennom brev der det tilbys ekstra sommeravlastning.

Barnevernvakten er barnevernets akuttberedskap på kveldstid og i helger og ferier. Barnevernvakten sender bekymrings-meldinger og informasjon vedrørende barn til ansvarlige barneverntjenester over hele Norge. Barnevernvakten arbeidet med totalt 6 521 saker i 2022, som er en liten nedgang fra 2021.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
OPPHOLDSDØGN	0	0	0	0	
Barnevernsinstitusjoner (BFE)	17 970	18 204	17 953	17 457	
Beredskapshjem (BFE)	10 991	10 603	11 049	10 024	
Familiehjem (BFE)	4 525	3 485	3 396	2 673	
Hjemmebaserte barneverntiltak (BFE)	0	255	6 712	10 168	
Private barnevernsinstitusjoner (barn og ungdom)	18 340	17 180	13 633	11 154	
Private familiehjem	30 128	21 728	22 265	34 838	
Avlastningstiltak (BFE)	7 494	7 227	7 063	6 597	
Gruppeavlastning (BFE)	1 395	1 096	1 200	1 072	
ANNET	0	0	0	0	
Antall barn med barneverntiltak i løpet av året	540	537	623	577	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
09. Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse og som gir nyttig og trygg hjelp	Sørge for at barn og unge i fosterhjem og institusjon møtes av trygge, omsorgsfulle og kompetente voksne.					
	Samarbeide med bydeler, etater og andre eksterne aktører om videreutvikling av kompetansehevende tiltak.					
	Samarbeide med bydelene om videreutvikling av spesialiserte hjelpetiltak.					
	Resultatindikatorer Mål 9					
10. Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak	Rekruttere, lære opp og veilede et tilstrekkelig antall fosterhjem og familiehjem tilknyttet institusjon.					
	Omstille institusjonstilbudet slik at det samlede tilbudet om institusjonsplasser, i tråd med barn og unges behov, er i kommunal eller ideell regi.					
	Resultatindikatorer Mål 10	Hastetilbud framskaffet innen 2 timer	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	288 739	288 739	288 739	288 739
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)	-72	-304	-5 204	-5 204
Omstilling av barnevernet	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Sum Vedtak forrige periode	-20 072	-20 304	-25 204	-25 204
Vedtak forrige periode	-20 072	-20 304	-25 204	-25 204
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	268 667	268 435	263 535	263 535
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	17 238	17 238	17 238	17 238
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	17 238	17 238	17 238	17 238
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-2 037	-2 037	-2 037	-2 037
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-2 037	-2 037	-2 037	-2 037
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)	0	0	-1 503	-6 462
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-1 503	-6 462
Spesifiserte rammeendringer				
Delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens institusjonsplasser	28 700	28 700	28 700	28 700
Rusplasser for ungdom	10 000	10 000	10 000	10 000
Videre finansiering av akuttinstitusjon	10 900	0	0	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	49 600	38 700	38 700	38 700
Endringer	47 563	36 663	35 160	30 201
Ramme 2024-2027	333 468	322 336	315 933	310 974

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 360 Barne- og familieetaten er 0,1 mill. i 2024 økende til 5,2 mill. i 2027.

Omstilling av barnevernet

Engangsbevilgning til omstilling av barnevernet i 2023 er ikke videreført.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjettrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,5 mill. i 2026 og 6,5 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 0,1 mill. i 2024 økende til 11,7 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens institusjonsplasser

Byrådet foreslår å innføre delvis rammefinansiering av Barne- og familieetatens omsorgs- og behandlingsinstitusjoner. Etatens ramme økes med 28,7 mill. for å finansiere tiltaket.

Rusplasser for ungdom

I revidert budsjett 2023 ble det lagt inn en økning på 5 mill. på Barne- og familieetatens budsjett for å sikre kommunen tilgang på rusbehandlingsplasser for ungdom. Det foreslås å bevilge 10 mill. årlig fra 2024 for å dekke helårseffekten av tiltaket.

Videre finansiering av akuttinstitusjon

I revidert budsjett 2023 ble det bevilget 10 mill. til en ny, midlertidig akuttinstitusjon i Barne- og familieetaten. Byrådet foreslår å bevilge 10,9 mill. i 2024 til videreføring av driften av institusjonen.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	591 602	668 806	699 704
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	82 206	99 262	133 562
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	15 528	48 520	50 054
Overføringsutgifter	14 871	8 382	8 901
Finansutgifter	4 392	0	0
Sum Driftsutgifter	708 598	824 970	892 221
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-228 949	-96 285	-100 329
Refusjoner	-182 483	-439 946	-458 424
Overføringsinntekter	-2 965	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 392	0	0
Sum Driftsinntekter	-418 788	-536 231	-558 753
Sum	289 810	288 739	333 468

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Barne- og familieetaten (OVK)				
	Barne- og familieetaten (OVK)				
360 - Barne- og familieetaten (OVK)	BFE - Hjelpemidler og spesialutstyr	500	400	0	0
360 - Barne- og familieetaten (OVK)	BFE - inventar og utstyr	2 300	2 300	2 300	2 300
Sum Barne- og familieetaten (OVK)		2 800	2 700	2 300	2 300
Sum Barne- og familieetaten (OVK)		2 800	2 700	2 300	2 300
Sum investeringsprosjekter		2 800	2 700	2 300	2 300

BFE - Hjelpemidler og spesialutstyr

Det er satt av 0,5 mill. i 2024 og 0,4 mill. i 2025 på investeringsbudsjettet på kap. 360 til utskifting av hjelpemidler og spesialutstyr i bolig- og avlastningstiltakene i Barne- og familieetaten.

BFE - inventar og utstyr

Det er avsatt 2,3 mill. årlig i investeringsmidler på Barne- og familieetatens budsjett til investering i inventar og utstyr i institusjoner.

Klimaprofil

Det er ingen nye tiltak i 2024 under Barne- og familieetatens ansvarsområde som vil ha en vesentlig klimaeffekt.

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskuddsmidler relatert til kap. 360 Barne- og familieetaten.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak knyttet til kap. 360 Barne- og familieetaten.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Byutvikling (BYU)

Sektoransvar

Byutviklingssektoren omfatter kommunens planlegging og oppfølging innenfor arealforvaltning, byggesaker, kulturminnevern, arkitekturpolitikk, byutvikling, eiendomsserverv, eiendomsutvikling og områdepolitikk. Oppgavene innenfor dette området er sektorovergripende og utføres i all hovedsak av Byantikvaren, Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Plan- og bygningsetaten.

Satsinger og hovedtall for sektoren

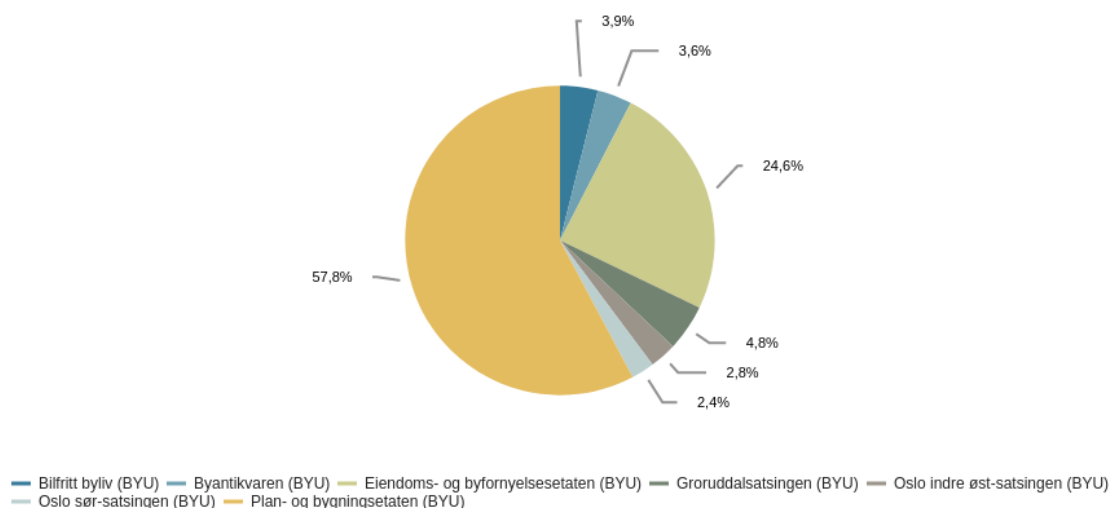
Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	1 136,9	1 181,2	1 173,9	1 168,4	1 158,1
2 - Driftsinntekter	-491,1	-478,9	-478,9	-478,9	-478,9
Totalsum	645,8	702,3	694,9	689,5	679,2

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

Sektorens hovedsatsinger:

- Oslo sør-satsingen - 28,5 mill.
- Groruddalsatsingen - 57,0 mill.
- Oslo indre øst-satsingen - 33,3 mill.
- Bilfritt byliv - 46,5 mill.

- Oslotrær - 9,5 mill.

Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets visjon er en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Basert på dette ønsker byrådet at byutviklingssektoren bidrar til at Oslo blir en grønn nullutslippsby som er god å bo i.

Plan- og bygningsloven er et av de viktigste virkemidlene for å påvirke utslipp av klimagasser i Norge. Gjennom arealplanlegging er det mulig å redusere utslippene, særlig fra transport og stasjonær energi. Samordnet areal- og transportplanlegging og oppfølging av handlingsprogrammet i regional plan for Oslo og Akershus er sentrale bidrag til bærekraftig byutvikling. Fra 2022 har Oslo kommune sekretariatsfunksjonen for det regionale plansamarbeidet. Byrådet er opptatt av å sikre tett samarbeid med Akershus, slik at det gode samarbeidet om klima- og miljøvennlig areal- og transportplanlegging kan utvikles videre.

Kommuneplanens samfunnsdel med byutviklingsstrategi, vedtatt i 2019, legger opp til fortetting i kollektivknutepunkter, langs eksisterende banestruktur, byutvikling innenfra og ut for å redusere bilbruk, og tilrettelegger for økt kollektivbruk, sykkel og gange. Planprogrammet for ny arealdel ble fastsatt av bystyret i 2021. Byrådet har lagt ut forslag til ny arealdel på offentlig ettersyn med høringsfrist ultimo 2023. Den antas fremmet for politisk behandling i løpet av 2024.

Byrådet har utarbeidet en klimastrategi som danner overbygning for klimaarbeidet i Oslo kommune. Strategien ble behandlet i bystyret våren 2020. Byrådet implementerte i 2019 et kriteriesett for vurdering av klimakonsekvenser i planbehandlingen. Formålet med klimakriteriene er å legge til rette for at kommende utbyggingsprosjekter har så lave direkte klimagassutslipp som mulig, ikke bidrar til indirekte klimagassutslipp, er robuste mot klimaendringer og ikke øker klimasårbarheten i området. Kriteriesettet har to funksjoner: Det skal være et verktøy for saksbehandlingen og synliggjøre effekt på klimagassutslipp og konsekvenser for klimatilpassing. Verktøyet skal brukes i kommunens egenplanlegging og i dialog med forslagsstillere. Kriteriesettet skal sikre at det gjøres kvalitative vurderinger av klimakonsekvenser i arealplanleggingen. Alle arealplaner skal sikre og bygge opp om Oslos klima- og miljømål, bl.a. legger byrådet i nye reguleringsplaner inn bestemmelser om fossilfrie bygge- og anleggsplasser. Ved revisjon av kommuneplanens arealdel ønsker byrådet å styrke kommuneplanen som verktøy for å redusere klimagassutslipp, bl.a. legges det inn bestemmelse med krav om utslippsfrie anleggsplasser, slik at det etter hvert blir krav til utslippsfrie bygge- og anleggsplasser.

Oslo er en by i vekst, og befolkningsøkningen forventes å fortsette i årene fremover, selv om enkeltår under pandemien ikke hadde vekst. Befolkningsveksten skaper behov for boligbygging med tilhørende teknisk, sosial, kulturell og grønn infrastruktur. Byutviklingssektoren er en tilrettelegger for boligbygging slik at byen får et variert og godt boligtilbud, med tilhørende infrastruktur. Byrådet vil at takten i boligbyggingen skal øke og legger til rette for at det årlig kan bygges flere tusen nye boliger i Oslo. Byrådets mål om å bygge en god by å bo i fordrer at plan- og byggesaksmyndighetene har tilstrekkelig kapasitet til å ha god fremdrift i saksbehandlingen av kommunale og private prosjekter. Det er viktig for dette byrådet å ha gode planer på overordnet nivå slik at tilrettelegging for boligbygging samkjøres med sosial infrastruktur som nye skoler og barnehager, flerbrukshaller, sykehjemsplasser, at det sikres tilstrekkelige grøntområder i nabolagene, samt grønne reiseveier gjennom kollektivutbygging og sykkelveier.

Byrådet legger til rette for utvikling av nye boliger og sørger for utarbeidelse av nye arealplaner som muliggjør områdeutvikling med gode kvaliteter. Transformasjon av tidligere næringsarealer er Oslos store arealreserve, og byrådet tilrettelegger for at hovedvekten av nye boliger kommer innenfor de store transformasjonsområdene. Byrådet ønsker aktiv kommunal styring gjennom kommunale egenplaner, som sikrer klimahensyn, kvalitet og stedstilpasning.

Byrådet ønsker at formålsbygg og teknisk og grønn infrastruktur kommer på plass så raskt som mulig ved utvikling av nye boligområder, og arbeider for å sikre sammenheng mellom omfanget av overordnede planer i utviklingsområdene og nødvendig ressursbehov for gjennomføring av planene. Målsettingen er å sikre koordinert planlegging og gjennomføring og dermed tilrettelegge for økt bolig- og byutvikling. Byrådet fortsetter å styrke byutviklingssektoren med ressurser til nødvendig planlegging- og gjennomføringsaktiviteter for å tilrettelegge for økt gjennomføring i utviklingsområdene.

Byrådet er opptatt av god og reell medvirkning. Medvirkningsprosessene må tilpasses planoppgaven og den lokale situasjonen. Bydelene er viktige bindeledd mellom lokalbefolkningen og de kommunale etatene. Byrådet ønsker en innovativ medvirkning og viser til at Oslo kommune skal være en foregangskommune på medvirkning. Byrådet har gode erfaringer med utprøving av medvirkningsmetoden borgerpanel i arbeidet med revisjon av småhusplanen og høyhusstrategien. Metoden søker å sikre mer mangfold og representativt utvalg av innbyggere, og byrådet ønsker å jobbe videre med denne metoden.

Byrådet ønsker å utvide den kommunale boligpolitikken for å bidra til en mangfoldig by med gode boliger folk flest kan ha råd til. Byrådet jobber for å utvide kommunens handlingsrom ved å påvirke nasjonale rammebetingelser, samarbeide med private aktører og utvikle nye virkemidler gjennom egne pilotprosjekter. Det første pilotprosjektet i Hagegata 30 skal prøve ut en ny etablererboligmodell.

Byrådet ønsker å tilrettelegge bedre for myke trafikanter og bedre fremkommelighet for kollektivtransport gjennom arbeidet med Bilfritt byliv. Kjerneområdet for innsatsen er fra og med 2020 utvidet fra å gjelde sentrumskjernen, til også å omfatte Tøyen og Grønland. Handlingsprogram for økt byliv og områderegulering for gater og byrom i sentrum danner grunnlaget for endringene i bruken av gatearealene byrådet legger opp til, der målet er redusert biltrafikk samt økt aktivitet og uteopphold for alle grupper.

Byrådet samarbeider med staten og privat næringsliv i sentrum, bl.a. gjennom samarbeidsorganet Levende Oslo for å skape gode gater og byrom som både ivaretar publikums og næringslivets interesser, samt bidrar til økt byliv og mer aktivitet.

ByKuben – Oslo senter for byøkologi, skal vise frem Oslo som klimavennlig miljøby, utgjøre et kunnskaps- og innovasjonssenter og fungere som et møtested for arbeid med klimavennlig byutvikling og bærekraftig byliv. Innovasjon innenfor alle områder vil være nødvendig for å virkeliggjøre det grønne skiftet i Oslo, sikre effektivitet og konkurransekraft, og nå Oslos klima- og miljømål. ByKuben har utviklet seg til å bli et viktig kommunalt verktøy som pådriver for en byutvikling som balanserer naturen og menneskenes aktiviteter, i samhandling med byens innbyggere og virksomheter. Byrådet vil fortsette arbeidet med at ByKuben skal være en arena for samarbeid på tvers av fagmiljøer, og slik finne muligheter for byøkologisk innovasjon. Bykuben har også ansvar for prosjektet Oslotrær, som skal sikre økt kunnskap om bytrær både i kommunens egen forvaltning og blant befolkningen, og bidra til at det plantes 100 000 nye trær i

Oslo innen 2030.

Byrådet er i gang med en ny ti-års periode for kommunens deltakelse i FutureBuilt-samarbeidet (10-årig program for å utvikle klimanøytrale bygg og byområder med høy kvalitet) med forbildeprosjekter som skal fremme klimasmart innovasjon i ulike bygg, herunder boliger. Byrådet arbeider for at fremtidige kommunale bygg skal være FutureBuilt-prosjekter og i hovedsak holde plusshus standard.

Økt utbygging og arealknapphet gir et press på den grønne infrastrukturen. Med økt befolkning er Marka og de grønne kvalitetene i byggesonen viktigere enn noensinne. Byrådet fremhever at pandemien viste at de nære grøntområdene og Marka er blitt enda viktigere for byens befolkning. Byrådet vil fremme en byutvikling som skaper gode nærmiljøer, gir livskvalitet og fremmer folkehelse. Byutviklingen skal sikre Oslos blågrønne omgivelser og byens historiske og bevaringsverdige kvaliteter.

Byrådet er opptatt av å gjeninnføre natur i byen, bevare og styrke Oslos blågrønne omgivelser gjennom arealplanleggingen, og har utviklet en metode (grøntregnskap) som overvåker utviklingen i byggesonen. Plan- og bygningsetaten har utviklet et sett av kriterier, «Blå-grønn faktor», for å sikre overvannshåndtering og vegetasjon. Byens blågrønne elementer skal knyttes opp mot urbant landbruk/dyrking, grønne tak, klimatilpasninger, biologisk mangfold og rekreasjon.

Byrådet er opptatt av å legge bedre til rette for fjordnært byliv og å åpne opp stadig flere områder langs fjorden for rekreasjon og bading for byens befolkning. I tillegg til arbeidet som gjøres i Bilfritt byliv, har byrådet startet arbeidet med områderegulering for Akersneset, som skal legge til rette for bl.a. mer byliv på strekningen fra Rådhusplassen til Vippetangen. Bystyret vedtok i 2020 områderegulering for Filipstad, inkludert ny havnepromenade, ny stor park og sjøbad, som vil bidra til å nå de samme målene som er satt for Bilfritt byliv. Byrådet vil i samarbeid med Oslo Havn arbeide videre for å åpne området opp for byens befolkning. I 2020 vedtok bystyret også prinsippavtaler mellom Oslo kommune og grunneierne om finansiering og gjennomføring av den offentlige infrastrukturen på Filipstad. Oslo kommune skal i henhold til avtalene bygge ut byrommene gjennom en egen gjennomføringsetat. Etaten er under etablering. Byrådet vil komme tilbake med nærmere informasjon om etablering av etaten.

Byrådet er opptatt av god forvaltning og etterdrift av kommunens nedlagte deponier, hvor fangst av klimagasser og håndtering av sigevann er viktig. Riktig forvaltning av de nedlagte deponiene er av stor betydning for klimaet, da gassoppsamling utgjør store volum.

Det er økt behov for utbygging av teknisk, sosial, kulturell og grønn infrastruktur, som skoler, barnehager, parker og grøntdrag. Byens begrensede byggesone gjør det utfordrende for kommunen å sikre nok arealer til ulike kommunale formål og behov. Byrådet har utarbeidet en eiendomsstrategi for kommunal eiendomsposisjonering som grunnlag for langsiktig kjøpspolicy. Strategisk arealutnyttelse gjennom sambruk og samkjørte utbyggingsprosjekter er viktig for å øke arealeffektiviteten og for at Oslo kommune bedre skal nå sine klimamål. Strategien skal videre bidra til byutvikling og økt boligbygging gjennom strategiske eiendomskjøp og salg. Byrådet vil også tilrettelegge for midlertidighet og kunst/kultur for å stimulere til ønsket byutvikling.

Byrådet har utviklet en områdepolitikk som skal bidra til at alle skal ha like muligheter til å kunne

bo og vokse opp i gode og trygge nærmiljøer med god kvalitet. Områdepolitikken skal gi byrådet et samlet grep for å følge opp utsatte lokalområder i Oslo. Politikken skal sørge for at kommunen er i stand til å identifisere de områdene som har behov for et ekstra løft, og igangsette helhetlige og koordinerte innsatser for å sikre en positiv utvikling i de aktuelle områdene. Områdepolitikken skal også motvirke at nye områder utvikler seg i en negativ retning slik at de i fremtiden vil møte tilsvarende utfordringer som de mest utsatte lokalområdene står overfor i dag. Det viktigste virkemiddelet i områdepolitikken er områdesatsinger. Frem til og med 2026 gjennomfører kommunen i samarbeid med staten områdesatsinger i Groruddalen, Oslo sør og Oslo indre øst.

Byrådet har et ansvar for å sikre at Oslo er en barne- og aldersvennlig by som er god for alle. Byrådet har trappet opp innsatsen for å planlegge og utvikle områder på en helhetlig måte, slik at det settes av arealer til gode møteplasser, torg, parker og trygge ferdselsårer for gående og syklende. Dette er byrom som er tilgjengelig for alle, og som særlig er viktig for barn og eldre i byen. På den måten sikres at den fysiske utformingen av byen inkluderer og tar vare på alle innbyggere. I arbeidet med de mest utsatte lokalområdene, vil byrådet utvide medvirkning og involvering av eldre i det geografiske området.

Byrådet vil dele og styrke kunnskap om helhetlig byutvikling og storbyregioner med andre storbyer i Europa. Temaer som klima, miljø, tilrettelegging for rimelige boliger og virkninger av Covid-19 vektlegges. Byutviklingssektoren vil samhandle innenfor storbynettverk som EMA, EUROCITIES og METREX, og følge initiativer innenfor programmer for forskning og erfaringsutveksling.

Saksbehandlingen i kommunen skal være effektiv og brukertilpasset. Kommunen har en utfordring med de lovbestemte fristene for innsendte reguleringsplaner. Byrådet jobber i dialog med bransjen for å redusere den totale tidsbruken, både hos kommunen og hos forslagsstiller. En pilot i byggesak startet høsten 2020 har gitt gode resultater for saksbehandlingstiden. Den økte byggesaksporteføljen som en følge av 8 ukers opphold i midlertidig forbud mot tiltak i småhusplanområdet, vil utfordre muligheten til å opprettholde de gode saksbehandlingstidene på byggesak.

Byrådet har fokus på effektivisering, herunder også mulige digitale eller automatiserte løsninger, som bidrar til økt økonomisk handlingsrom, økt kvalitet eller effektiviserer saksbehandling og oppgaveløsning.

Byrådet viderefører innsatsen på avklaring av ledige bygg i kommunalt eie. Salg, rivning og rehabilitering av ledige bygg til kommunale og/eller private formål vil være aktuelle tiltak.

Hovedmål

- 01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter
- 02. Tilrettelegge for økt boligbygging
- 03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp
- 04. Sikre nødvendige arealer for kommunale behov og ivareta kommunens eieransvar og eierinteresser på en god og effektiv måte innenfor byutviklingssektoren

- 05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	645 840	645 840	645 840	645 840
Vedtak forrige periode				
Eiendomsopprydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister	0	-4 000	-4 000	-4 000
Generell rammereduksjon 2023-2026 - Bilfritt byliv (kap. 490)	-332	-499	-761	-761
Generell rammereduksjon 2023-2026 - Byantikvaren (kap. 520)	-122	-253	-428	-428
Generell rammereduksjon 2023-2026 - Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)	-1 337	-2 021	-3 033	-3 033
Generell rammereduksjon 2023-2026 - Plan- og bygningsetaten (kap. 609)	-2 683	-4 063	-6 104	-6 104
KOSTRA-rapportering fra matrikkelen for kommunal eiendomsforvaltning	0	-3 000	-3 000	-3 000
Levende gater	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Nytt gebyrregulativ for plan- og byggesak og svikt i forventede salgsinntekter	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Revisjon småhusplanen og høyhusstrategien	-500	-500	-500	-500
Sum Vedtak forrige periode	-26 974	-36 336	-39 826	-39 826
Vedtak forrige periode	-26 974	-36 336	-39 826	-39 826
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	618 866	609 504	606 014	606 014
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	42 774	42 774	42 774	42 774
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	42 774	42 774	42 774	42 774
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Forventet reduksjon av leieinntekter - konsekvensjustering	6 200	6 200	6 200	6 200
Kompensasjon differanse mellom markedspris og selvkost - utleie VAR-sektor	36 100	36 100	36 100	36 100
Overføring av del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget - endret periodisering	-2 000	0	0	0
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-2 459	-2 459	-2 459	-2 459
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	37 841	39 841	39 841	39 841
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Bilfritt byliv (kap. 490)	0	0	-96	-413
Rammereduksjon Byantikvaren (kap. 520)	0	0	-78	-337
Rammereduksjon Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)	0	0	-510	-2 193
Rammereduksjon Plan- og bygningsetaten (kap. 609)	0	0	-1 231	-5 292
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-1 915	-8 235
Spesifiserte rammeendringer				
Bilfritt byliv - koordinering, oppfølging og kommunikasjon	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Økt innsats for å sikre kommunale arealbehov og utløse ønsket bolig- og byutvikling	4 000	4 000	4 000	0

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Sum Spesifiserte rammeendringer	2 800	2 800	2 800	-1 200
Endringer	40 641	42 641	40 726	30 406
Ramme 2024-2027	702 281	694 919	689 514	679 194

Vedtak forrige periode

Eiendomsopprydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister

Det ble i budsjettet for 2023 og økonomiplan 2023-2026 innarbeidet 4 mill. i 2023 og 2024 til eiendomsopprydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister forvaltet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY). Dette i all hovedsak som en konsekvens av opprettelse av Oslobygg KF, som gir behov for opprydding mellom bykassen v/EBY som kommunens formelle grunneier og det nye foretaket.

Generell rammereduksjon 2023-2026 - Bilfritt byliv (kap. 490)

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet en rammereduksjon for 2024, 2025 og 2026 med hhv. 0,3 mill., 0,5 mill. og 0,8 mill.

Generell rammereduksjon 2023-2026 - Byantikvaren (kap. 520)

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet en rammereduksjon for 2024, 2025 og 2026 med hhv. 0,1 mill., 0,3 mill. og 0,4 mill.

Generell rammereduksjon 2023-2026 - Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet en rammereduksjon for 2024, 2025 og 2026 med hhv. 1,3 mill., 2,0 mill. og 3,0 mill.

Generell rammereduksjon 2023-2026 - Plan- og bygningsetaten (kap. 609)

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet en rammereduksjon for 2024, 2025 og 2026 med hhv. 2,7 mill., 4,1 mill. og 6,1 mill.

KOSTRA-rapportering fra matrikkelen for kommunal eiendomsforvaltning

Det ble i budsjettet for 2023 innarbeidet midler i 2023 og 2024 da Staten hadde besluttet at KOSTRA-rapportering for kommunale formålsbygg skal hentes fra matrikkelen fra regnskapsåret 2022. Plan- og bygningsetaten fikk ressurser til innrapportering av løpende data, samt et toårig prosjekt for å gjøre de omlegginger og oppdateringer som er nødvendige i matrikkelen. SSB har imidlertid satt omleggingen på vent, og man avventer endelig avklaring.

Levende gater

Det ble i budsjettet for 2023 innarbeidet 2 mill. til ordning med "Levende gater". Tiltaket videreføres innenfor rammen av Bilfritt byliv-midler.

Nytt gebyrregulativ for plan- og byggesak og svikt i forventede salgsinntekter

Det ble i budsjettet for 2023 innarbeidet kompensasjon for forventet gebyrsvikt i 2023 knyttet til kommunens nye gebyrregulativ for plan- og byggesaker, som følge av reduserte inntekter pr byggesak og lavere inngang av nye plansaker.

Revisjon småhusplanen og høyhusstrategien

Det ble i budsjettet for 2023 innarbeidet 0,5 mill., som oppfølging av tidligere bevilgning til revisjon av småhusplanen og høyhusplanen.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Forventet reduksjon av leieinntekter - konsekvensjustering

Det forventes reduksjon i Eiendoms- og byfornyelsesetatens leieinntekter i 2023. Reduksjonen skyldes overføring av eiendom i 2023 og årsskiftet 2023/2024. Dette som direkte konsekvens av overføring av forvaltning av Myntgata 2 og Nordre Sinsen gård. Dette vil gi bortfall av leieinntekter på 6,2 mill. årlig for 2024 og økonomiplanperioden som etaten kompenseres for.

Kompensasjon differanse mellom markedspris og selvkost - utleie VAR-sektor

I vedtatt budsjett for 2023 var det avsatt midler på kap. 192 for å kompensere utleiere for differansen mellom markedsleie og kostnadsdekkende leie knyttet til utleie av arealer og bygg til selvkostetatene innenfor VAR-sektor. Bystyret har i sak om revidert budsjett 2023 - effekt av regnskap 2022 mv. kompensert Eiendoms- og byfornyelsesetaten med 36,1 mill. Dette er en varig omlegging, og det foreslås derfor at det innarbeides 36,1 mill. årlig i budsjettet for 2024 og økonomiplan 2024-2027.

Overføring av del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget - endret periodisering

Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY) ble tildelt 2 mill. til overtagelse og drift av gasskjel på Klemetsrudanlegget fra Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) i 2023. Kjelen lager fjernvarme av deponigass fra Grønmo. Overføringen av deponigass til kjelen måtte stanses ifm. grunnarbeid for tilretteleggelse for karbonfangstanlegget. Gasskjelen skal settes i drift etter at Hafslund Celsio har reetablert gassledningen til anlegget. I påvente av overføringen vil REG og Hafslund Celsio drifte anlegget. For budsjett 2024 har EBY et redusert behov på 2 mill., men når etaten tar over driften vil det igjen være behov for 2 mill. årlig for sikre drift.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetansetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Bilfritt byliv (kap. 490)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,1 mill. i 2026 og 0,4 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,3 mill. i 2024 økende til 1,2 mill. i 2027.

Rammereduksjon Byantikvaren (kap. 520)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,1 mill. i 2026 og 0,3 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 0,1 mill. i 2024 økende til 0,8 mill. i 2027.

Rammereduksjon Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,5 mill. i 2026 og 2,2 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 1,3 mill. i 2024 økende til 5,2 mill. i 2027.

Rammereduksjon Plan- og bygningsetaten (kap. 609)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,2 mill. i 2026 og 5,3 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 2,7 mill. i 2024 økende til 11,4 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Bilfritt byliv - koordinering, oppfølging og kommunikasjon

Byrådet viderefører Bilfritt byliv-satsingen. Bevilgningen til satsingen er samlet på kap. 490 Bilfritt byliv, og midlene budsjettjusteres til aktuelle virksomheter på bakgrunn av vedtatte tiltaksplaner. En rekke tiltak skjer i regi av Bymiljøetaten. For å sikre god koordinering, oppfølging og kommunikasjon, foreslås det at midler for en stilling legges til kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene (Byrådsavdeling for Miljø og samferdsel).

Økt innsats for å sikre kommunale arealbehov og utløse ønsket bolig- og byutvikling

Byrådet foreslår å styrke Eiendoms- og byfornyelsesetaten med 4 mill. til løpende salgs- og kjøpsoppgaver. Økt innsats knytter seg til nødvendig tilpasning av eiendomsporteføljen til fremtidige arealbehov og for å utløse ønsket by- og boligutvikling gjennom salg av eiendom.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Andre utbyggingsformål (BYU)				
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Eiendomsservv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.	100 000	100 000	100 000	100 000
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Investeringsmidler - ledige bygg	31 250	31 250	31 250	31 250
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Kontraktsforp.kjøp	20 000	20 000	20 000	20 000
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Opprustning torg og møteplasser	10 000	10 000	10 000	10 000
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Rehabilitering	2 000	2 000	2 000	2 000
	Sum Andre utbyggingsformål (BYU)	163 250	163 250	163 250	163 250
	Plan- og bygningsetaten (BYU)				
609 - Plan- og bygningsetaten (BYU)	IKT-utstyr	6 000	6 000	6 000	6 000
	Sum Plan- og bygningsetaten (BYU)	6 000	6 000	6 000	6 000

Eiendomsservv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.

Det er innarbeidet 100 mill. årlig til kjøp av eiendom som ledd i transformasjon og tilrettelegging for bolig- og byutvikling i økonomiplanperioden.

IKT-utstyr

Det er innarbeidet 6,0 mill. årlig til ajourhold og modernisering IKT.

Investeringsmidler - ledige bygg

Byrådet vedtok i forbindelse med budsjett 2023 å opprette et oppfølgingsprosjekt ledet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten for kommunens ledigstilte bygg. Investeringsmidler avsatt til rehabiliteringsprosjekter for 2024 og økonomiplanperioden tilknyttet porteføljen foreslås til 31,25 mill. årlig.

Kontraktsforp.kjøp

Det er innarbeidet 20,0 mill. årlig til kontraktsforpliktete kjøp. Midlene brukes til gjennomføring av kontraktsforpliktete kjøp, innløsninger som følge av reguleringsvedtak, makeskifter og erstatninger ved rettssaker og ekspropriasjoner.

Opprustning torg og møteplasser

Det er innarbeidet 10,0 mill. årlig til opprustning av torg, møteplasser og økt byliv.

Rehabilitering

Det er innarbeidet 2,0 mill. årlig til mindre rehabiliteringstiltak på eiendommer forvaltet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Tilskuddsmidler

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Byrådets forslag i Sak 1/2024	Sum 2022 - Sak 1/2024
520	Tilskudd til verneverdige bygg i privat eie	1 500	1 500	1 500	4 500
Sum		1 500	1 500	1 500	4 500

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.400.06	Kommunal boligpolitikk	4 000
2.400.08	Filipstad	15 000
2.400.09	Kommunale deponier	13 500
2.481.01	Oslo sør-satsingen	28 500
2.482.01	Groruddalssatsingen	57 000
2.483.03	Oslo indre øst-satsingen	33 300
2.490.02	Bilfritt byliv	46 544
2.520.01	Tilskudd verneverdige bygg i privat eie	1 500
2.609.04	Fjordbyen	4 000
2.609.07	Bjørвика	3 500
2.609.09	FutureBuilt	2 000

2.609.11	Bykuben - Oslo senter for byøkologi	4 000
2.609.13	Arkeologiske undersøkelser	2 000
2.609.16	Oslotrær	9 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)

Ansvarsområde

Eiendoms- og byfornyelsesetaten skal bidra til at Oslo blir en funksjonell og klimavennlig nullutslippsby med flere boliger og bedre bomiljø, i tillegg til å bidra til byutvikling i tråd med gjeldende kommuneplan.

Etaten ivaretar bykassens eierrolle for grunneiendom og er ansvarlig for eiendomsforvaltning, utvikling, kjøp, salg, samt ekspropriasjon til kommunale formål. Etaten bidrar også til gjennomføring av byutvikling gjennom koordinering av utbyggingsprosesser, inngåelse av utbyggingsavtaler, kjøp av eiendom til kommunale formål og strategiske kjøp med hensikt å fremme ønsket byutvikling.

Etaten er pålagt oppgaver etter plan- og bygningsloven, konsesjonsloven, lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder og lov om overføring av fast eiendom (ekspropriasjon). Etaten skal inneha kompetanse om boligmarkedet og boligbygging.

Situasjonsbeskrivelse

Etatens kjerneoppgave er som strategisk grunneier å ha ansvaret for aktiv forvaltning, strategisk bruk og utvikling av bykassens eiendommer. Etaten skal fremme ønsket byutvikling og har ansvar for eiendomsserverv til kommunale formål, salg av eiendommer for bolig- og byutvikling og salg av ledigstilte bygg som ikke skal brukes i kommunal tjenesteproduksjon.

Etaten tilrettelegger for byutvikling på større områder med både kommunal og privat grunn gjennom regulering, eiendomsutvikling og fremforhandling av utbyggingsavtaler med private grunneiere som sikrer gjennomføring av nødvendig offentlig infrastruktur som veier, friområder, idretts-, fritids- og kulturtiltak i utviklingsområder. Etatens arbeid inkluderer markedsanalyser, kartlegging av behov for kommunal infrastruktur og vurdering av gjennomføringsmodeller. Etaten innhenter og koordinerer informasjon fra andre kommunale behovshavere og eiendomsforvaltere, utarbeider oversikter over ledige eiendommer og avklarer alternativ kommunal bruk, utvikling, regulering og/eller salg.

Byutvikling av flere nye områder i byen krever koordinert innsats mellom kommunens sektorer. Etaten samarbeider med andre etater for å kartlegge kommunens muligheter for å oppnå målsetningene til å utløse bolig- og byutviklingspotensiale i kommuneplanen.

Byutviklingen fører til økt behov for sosial og kommunalteknisk infrastruktur, arealer til idrettsformål og grøntstruktur. Også i årene som kommer må kommunen sikre arealer til kommunale formål som skoler, barnehager, omsorg, idrett, bydrift m.m.

Etatens rolle som strategisk eier er styrket gjennom ansvar for oppfølging av kommunens eiendomsstrategi, strategiske eiendoms kjøp og som koordinerende virksomhet og prosjektleder for oppfølgingsprosjekt for avklaring av ledigstilt eiendom. Staten fremskaffer eiendommer dels gjennom kjøp i markedet og dels ved omdisponering/utvikling av kommunal eiendom. Etatens eiendomsoversikter sammen med behovsoversikter fra de ulike sektorene er sentrale verktøy for planlegging og gjennomføring av eiendomsutvikling, salg og kjøp i årene fremover. Strategisk arealutnyttelse gjennom sambruk og samkjørte utbyggingsprosjekter søker å løse flere kommunale arealbehov kostnadseffektivt gjennom å øke arealeffektiviteten og bidra til å nå Oslos byutviklings- og klimamål.

Oslo kommune er en stor grunneier med fokus på god forvaltning og utvikling av kommunal grunneiendom. Gode oversikter over kommunens eiendomsportefølje skal bidra til bedre utnyttelse av eiendommene. Staten står for forvaltning og utleie av bykassens grunneiendommer, tomtearealer og bygninger som ikke forvaltes av annen kommunal virksomhet. Staten er ansvarlig for oppfølging og effektiv gjennomføring av byrådets eiendomsstrategi.

Staten kartlegger og overvåker forurenset bykassegrunn, har ansvar for etterdrift av nedlagte avfallsdeponier og iverksetter eventuelle tiltak for å hindre uønsket påvirkning av miljøet fra forurensede lokaliteter.

Staten har ansvar for å sikre at forkjøpsrett på vegne av leietakerne kan benyttes gjennom bruk av kommunal forkjøpsrett i tråd med lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder. Oslo kommune skal også vurdere forkjøp på egne vegne.

Staten administrerer og koordinerer arbeidet med «Levende Oslo» og arbeidet med tildeling av torg- og møteplassmidler for å ruste opp og etablere nye møteplasser lokalt i bydelene, samt bidrar til arbeidet tilknyttet bilfritt byliv.

Staten bistår Byrådsavdeling for byutvikling i oppfølgingen av byrådssak 145/2019 «Nye veier til egen bolig». Staten er som del av oppfølgingen, bl.a. gitt i oppgave å arbeide med ulike deloppgaver tilknyttet gjennomføring av pilotprosjekter for å teste ut nye boligpolitiske virkemidler som angitt i byrådssaken.

Som forløper til en egen gjennomføringsetat for den offentlige infrastrukturen på Filipstad, se byrådssak 233/19 «Prinsippavtaler om utbygging av Filipstad» vedtatt av bystyret 24.06.2020, opprettet byrådet i 2020 et midlertidig prosjekt i etaten, som bl.a. arbeider med oppdatering av eksisterende kvalitetsprogram (miljøoppfølgingsprogram) og infrastrukturplan, samt utarbeiding av en mobilitetsplan. Den permanente gjennomføringsetaten er under etablering. Det er avsatt 15 mill. til etatens arbeid i 2024. Inntil videre er midlene avsatt på etatens budsjett, og det er etaten som ivaretar gjennomføringsetatens oppgaver inntil den er etablert.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Tomtefestekontrakter antall	619	605	607	610	Justert indikator fra 2023
Tomteutleiekontrakter antall	478	495	493	507	
Tomtefeste- og tomteutleiekontrakter - inntekt (mill.)	0	0	169	175	
Antall områdeplaner/reguleringsplaner	5	2	0	0	
Antall vedtatte utbyggingsavtaler	0	0	10	16	Ny indikator fra 2023
Antall utbyggingsavtaler hvor det er kunngjort oppstart av forhandlinger	0	0	14	16	Ny indikator fra 2023

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Regulere egen eiendom til nye grønt- og aktivitetsområder	Antall regulerte eiendommer med bekkeåpning, grøntdrag, friområde, park, torg eller idrettsareal	2	2	2	3
	Redusere utslipp av deponigass	Reduksjon i utslipp av klimagass i antall tonn CO2-ekvivalenter fra Rommen og Grønmo	157 909	24 005	19 800	19 800
	Sikre gjennomføring av bekkeåpninger, grøntdrag, friområder, park, torg og/eller idrettsarealer gjennom utarbeidelse av utbyggingsavtaler	Vedtatte utbyggingsavtaler med relevante ytelser/bidrag	0	0	15	15
02. Tilrettelegge for økt boligbygging	Utarbeide utbyggingsavtaler	Antall inngåtte utbyggingsavtaler	15	15	15	15
	Gjennomføre strategiske kjøp for å fremme byutvikling	Antall saker fremmet som strategiske kjøp	2	2	2	2
	Regulere og utvikle kommunale eiendommer	Antall regulerte eiendommer	2	2	2	3
04. Sikre nødvendige arealer for kommunale behov og ivareta kommunens eieransvar og eierinteresser på en god og effektiv måte	Erverv av eiendom til kommunale formål	Erverv (kjøp)	1 300 mill.	28 mill.	1 200 mill.	1 200 mill.

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
innenfor byutviklingssektoren						
	Ajourføre oversikter over kommunale behov og ledige eiendommer, samt avklare alternativ kommunal bruk eller salg/utleie	Antall eiendommer avklart til kommunal bruk, salg, utleie og rivning	10	10	20	25
		Oppdatert oversikt og vurdering av Oslo kommunes ledige bygg	100 %	100 %	Kvartalsvis	Halvårlig
	Forvalte feste- og utleiekontrakter	Festetomter og utleie - inntekt	224 mill.	229 mill.	227 mill.	243 mill.
	Behandle forkjøpssaker på vegne av beboere og Oslo kommune	Andel forkjøpssaker vurdert og behandlet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene	Lede og bidra inn i tverrsektorielle samarbeidsarenaer og prosesser, herunder oppfølging av kommunens eiendomsstrategi og kommunens utviklingsområder.	Gjennomføringsfrekvens	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig
	Brukertilpasse, digitalisere og effektivisere rutiner og prosesser for å øke kvalitet og effektivitet i saksbehandlingen	Gjennomføringsfrekvens			regelmessig	regelmessig
	Samle oversikt over kommunens arealbehov	Gjennomført arealbehovskartlegging			regelmessig	regelmessig (hvert 2 år)

Forklaring til resultatindikatorer

Deponigass - indikator fra 2020 som angir m3 metan fra Rommen-deponi, men fra 2022 angis tonn CO2-ekvivalenter fra Rommen- og Grønmo-deponiene.

Erverv/kjøp - beslutning og forhandling med ulike eiendomsaktører er tidkrevende. Det er viktig å se måltall/midler til kjøp over flere år.

Antall eiendommer - Indikatoren vil fra 2024 gjelde gjennomførte tiltak på antall bygg.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	79 362	79 362	79 362	79 362
Vedtak forrige periode				
Eiendomsoppdydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister	0	-4 000	-4 000	-4 000
Generell rammereduksjon 2023-2026 - Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)	-1 337	-2 021	-3 033	-3 033
Sum Vedtak forrige periode	-1 337	-6 021	-7 033	-7 033
Vedtak forrige periode	-1 337	-6 021	-7 033	-7 033
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	78 025	73 341	72 329	72 329
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	10 513	10 513	10 513	10 513
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	10 513	10 513	10 513	10 513
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Forventet reduksjon av leieinntekter - konsekvensjustering	6 200	6 200	6 200	6 200
Kompensasjon differanse mellom markedspris og selvkost - utleie VAR-sektor	36 100	36 100	36 100	36 100
Overføring av del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget - endret periodisering	-2 000	0	0	0
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-383	-383	-383	-383
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	39 917	41 917	41 917	41 917
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)	0	0	-510	-2 193
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-510	-2 193
Spesifiserte rammeendringer				
Økt innsats for å sikre kommunale arealbehov og utløse ønsket bolig- og byutvikling	4 000	4 000	4 000	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	4 000	4 000	4 000	0
Endringer	43 917	45 917	45 407	39 724
Ramme 2024-2027	132 455	129 771	128 249	122 566

Vedtak forrige periode

Eiendomsoppdydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister

Det ble i budsjettet for 2023 og økonomiplan 2023-2026 innarbeidet 4 mill. i 2023 og 2024 til eiendomsoppdydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister forvaltet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY). Dette i all hovedsak som en konsekvens av opprettelse av Oslobygg KF, som gir behov for oppdydding mellom bykassen v/EBY som kommunens formelle grunneier og det nye foretaket.

Generell rammereduksjon 2023-2026 - Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet en rammereduksjon for 2024, 2025 og 2026 med hhv. 1,3 mill., 2,0 mill. og 3,0 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Forventet reduksjon av leieinntekter - konsekvensjustering

Det forventes reduksjon i Eiendoms- og byfornyelsesetatens leieinntekter i 2023. Reduksjonen skyldes overføring av eiendom i 2023 og årsskiftet 2023/2024. Dette som direkte konsekvens av overføring av forvaltning av Myntgata 2 og Nordre Sinsen gård. Dette vil gi bortfall av leieinntekter på 6,2 mill. årlig for 2024 og økonomiplanperioden som etaten kompenseres for.

Kompensasjon differanse mellom markedspris og selvkost - utleie VAR-sektor

I vedtatt budsjett for 2023 var det avsatt midler på kap. 192 for å kompensere utleiare for differansen mellom markedsleie og kostnadsdekkende leie knyttet til utleie av arealer og bygg til selvkostetatene innenfor VAR-sektor. Bystyret har i sak om revidert budsjett 2023 - effekt av regnskap 2022 mv. kompensert Eiendoms- og byfornyelsesetaten med 36,1 mill. Dette er en varig omlegging, og det foreslås derfor at det innarbeides 36,1 mill. årlig i budsjettet for 2024 og økonomiplan 2024-2027.

Overføring av del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget - endret periodisering

Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY) ble tildelt 2 mill. til overtagelse og drift av gasskjel på Klemetsrudanlegget fra Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) i 2023. Kjelen lager fjernvarme av deponigass fra Grønmo. Overføringen av deponigass til kjelen måtte stanses ifm. grunnarbeid for tilrettelegging for karbonfangstanlegget. Gasskjelen skal settes i drift etter at Hafslund Celsio har reetablert gassledningen til anlegget. I påvente av overføringen vil REG og Hafslund Celsio drifte anlegget. For budsjett 2024 har EBY et redusert behov på 2 mill., men når etaten tar over driften vil det igjen være behov for 2 mill. årlig for sikre drift.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,5 mill. i 2026 og 2,2 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 1,3 mill. i 2024 økende til 5,2 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Økt innsats for å sikre kommunale arealbehov og utløse ønsket bolig- og byutvikling

Byrådet foreslår å styrke Eiendoms- og byfornyelsesetaten med 4 mill. til løpende salgs- og kjøpsoppgaver. Økt innsats knytter seg til nødvendig tilpasning av eiendomsporteføljen til fremtidige arealbehov og for å utløse ønsket by- og boligutvikling gjennom salg av eiendom.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	152 916	143 104	151 375
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	149 416	112 079	122 650
Overføringsutgifter	3 642	15 758	16 735
Finansutgifter	22 509	0	0
Sum Driftsutgifter	328 483	270 941	290 760
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-250 675	-124 298	-88 198
Refusjoner	-24 058	-65 574	-68 328
Overføringsinntekter	-384	-1 707	-1 779
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-22 508	0	0
Sum Driftsinntekter	-297 626	-191 579	-158 305
Sum	30 857	79 362	132 455

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.400.06	Kommunal boligpolitikk	4 000
2.400.08	Filipstad	15 000
2.400.09	Kommunale deponier	13 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Fornebu-utbyggingen (BYU)

Ansvarsområde

Investeringene på Fornebu har blitt styrt gjennom et felles infrastrukturprosjekt og et prosjekt for opprydding av forurensing. Prosjektene er gjennomført i regi av staten (v/Statsbygg) og Oslo kommune. Oslo kommune og Fornebu Boligspare AS inngikk i 2001 kjøpekontrakt om overdragelse av Oslo kommunes eiendomsmasse på Fornebu. I henhold til kjøpekontrakten overtar kjøper de enkelte delområder mot betaling. Partene har senere inngått endringsavtaler, oppgjørsavtaler mv. til kjøpekontrakten. I henhold til kjøpekontrakten med senere endringer ble siste hovedoppgjør gjennomført ved årsskiftet 2015-2016, med overføring av resten av eiendomsmassen på Fornebu til OBOS. I tillegg er det avtalt at Oslo kommune skal ha tilbakebetalt en andel av OBOS' fortjeneste ved salg av husbankboliger. Beløpet forfaller til betaling i takt med at boligene bygges. De årlige forfallsbeløpene er usikre, da de avhenger av utbyggingsaktivitet og type boliger som bygges. Dette styres av utbygger. Beløpet er begrenset til 125,0 mill. (2005-kr). Antatte innbetalinger i 2024 settes til 10,0 mill.

Statsbygg og Oslo kommune har utviklet prosjektorganisasjon for infrastrukturutbyggingen på Fornebu. Resterende forpliktelser vil bli fulgt opp gjennom tre avtaler som infrastrukturprosjektet har inngått med utbyggere. Avtalene vil bli fulgt opp av representanter fra Statsbygg og Oslo kommune.

Andre utbyggingsformål (BYU)

Ansvarsområde

Byrådet har utarbeidet eiendomsstrategi for kommunal eiendomsposisjonering som grunnlag for en langsiktig kjøpspolicy, slik at kommunen får en langsiktig og kostnadseffektiv arealberedskap for egne behov. Avsetning til eiendomskjøp er tatt ut av investeringsbudsjettet. Det ble i stedet gjort en avsetning i driftsbudsjettet på kap. 192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter, for å dekke rentekostnader tilsvarende lånefinansiering av eiendomskjøp. Avsetning til rentekostnader skal være dekkende for erverv av eiendom for 760 mill. i 2024. Investeringsmidler til eiendomskjøp vil først komme inn i budsjettet når det foreligger et konkret kjøp. Disse eiendomskjøpene skal primært være tomter til kommunale formål som skoler, barnehager og omsorgsinstitusjoner, kjøp av grunneiendommer for å utløse boligbygging i transformasjonsområder, fortetting/utbedring i eksisterende boligområder, samt kjøp av tilgrensede eiendommer for å øke eiendomsverdier.

Dersom etaten erverver eiendommer med et større vedlikeholdsetterslep vil disse normalt ikke kunne settes i stand for midlertidig utleie innenfor etatens ordinære budsjett. Ved erverv av slike eiendommer må nødvendige midler bevilges. Dette for å sikre at kjøpsobjektene kan settes i stand for midlertidig utleie slik at man kan gjennomføre forsvarlig drift og vedlikehold av eiendommene i forvaltningsperioden, inntil eiendommene er utbygget til ønskede kommunale formål. Dette forutsettes vurdert og innarbeidet i de enkelte kjøpsaker.

Det er innarbeidet 100 mill. årlig til kjøp av eiendom som ledd i transformasjon og tilrettelegging for bolig- og byutvikling i økonomiplanperioden, og 20,0 mill. årlig til kontraktsforpliktete kjøp. Midlene brukes til gjennomføring av kontraktsforpliktete kjøp, innløsninger som følge av reguleringsvedtak, makeskifter og erstatninger ved rettssaker og ekspropriasjoner. Det er også innarbeidet 10,0 mill. årlig til opprustning av torg, møteplasser og økt byliv og 2,0 mill. årlig til mindre rehabiliteringstiltak på eiendommer forvaltet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Eiendomssalg foreslås satt til 200 mill. i 2024 og 300 mill. årlig for perioden 2025-2027. Samlet eiendomssalg for økonomiplanperioden blir med det 1,1 mrd., i all hovedsak forutsatt realisert ved salg av eiendommer som ikke egner seg til annen kommunal bruk: ferdig klargjorte nærings- og boligtomter, utviklingseiendommer, grunneiendommer mv. Salgsinntekter og avsetning til kjøp begrunnes i behov for å optimalisere eiendomsporteføljen i tråd med kartlagte kommunale behov, redusere kommunens FDV-utgifter, samt å bidra til å tilrettelegge for ønsket bolig- og byutvikling.

Byrådet vedtok i forbindelse med budsjett 2023 å opprette et oppfølgingsprosjekt for å sikre gjennomføring av tiltak for kommunens ledigstilte bygg. Oppfølgingsprosjektet ledes av Eiendoms- og byfornyelsesetaten. Investeringsmidler avsatt til rehabiliteringsprosjekter for 2024 og økonomiplanperioden er satt til 31,25 mill. årlig og fordeles aktuelle eiendomsforvaltere. Byrådet vil at salg av ledigstilt eiendom skal bidra til å finansiere tiltak i ledigstilt byggporteføljen.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter Andre utbyggingsformål (BYU)	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v. (BYU)	100 000	100 000	100 000	100 000
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Investeringssmidler - ledige bygg	31 250	31 250	31 250	31 250
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Kontraktsforp.kjøp	20 000	20 000	20 000	20 000
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Opprustning torg og møteplasser	10 000	10 000	10 000	10 000
425 - Andre utbyggingsformål (BYU)	Rehabilitering	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Andre utbyggingsformål (BYU)		163 250	163 250	163 250	163 250
Sum Andre utbyggingsformål (BYU)		163 250	163 250	163 250	163 250
Sum investeringsprosjekter		163 250	163 250	163 250	163 250

Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.

Det er innarbeidet 100 mill. årlig til kjøp av eiendom som ledd i transformasjon og tilrettelegging for bolig- og byutvikling i økonomiplanperioden.

Investeringssmidler - ledige bygg

Byrådet vedtok i forbindelse med budsjett 2023 å opprette et oppfølgingsprosjekt ledet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten for kommunens ledigstilte bygg. Investeringssmidler avsatt til rehabiliteringsprosjekter for 2024 og økonomiplanperioden tilknyttet porteføljen foreslås til 31,25 mill. årlig.

Kontraktsforp.kjøp

Det er innarbeidet 20,0 mill. årlig til kontraktsforpliktete kjøp. Midlene brukes til gjennomføring av kontraktsforpliktete kjøp, innløsninger som følge av reguleringsvedtak, makeskifter og erstatninger ved rettssaker og ekspropriasjoner.

Opprustning torg og møteplasser

Det er innarbeidet 10,0 mill. årlig til opprustning av torg, møteplasser og økt byliv.

Rehabilitering

Det er innarbeidet 2,0 mill. årlig til mindre rehabiliteringstiltak på eiendommer forvaltet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Oslo sør-satsingen (BYU)

Ansvarsområde

Områdesatsinger er tverrfaglige og tverrsektorielle innsatser i de mest utsatte områdene i Oslo. Innsatsene skal ikke erstatte ordinær drift, men være supplementer til denne. Områdesatsinger som metode innebærer rom for innovasjon og uttesting i både tjeneste- og nærmiljøutvikling. Områdesatsingene i Oslo gjennomføres som et samarbeid med staten og har en vedtatt varighet til og med 2026. Satsingene er organisert i følgende tre delprogram:

- Delprogram nærmiljø
- Delprogram sysselsetting
- Delprogram oppvekst og utdanning

Satsingens overordnede mål er å bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i områder i Oslo sør der behovene er størst, slik at flere beboere i disse områdene blir økonomisk selvstendige og aktivt deltagende i lokalsamfunn og storsamfunn.

Byrådsavdeling for byutvikling har ansvar for overordnet oppfølging og koordinering av arbeidet med områdesatsingene i Oslo samt oppfølging av Delprogram nærmiljø og bomiljøtilskudd. Oppfølging av Delprogram sysselsetting og Delprogram oppvekst og utdanning ligger til henholdsvis Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap, mens det operative ansvaret for delprogrammene ligger til hhv. Utdanningsetaten og Nav Oslo.

I tillegg til måloppnåelse på byrådets mål 3 for byutviklingssektoren, omtalt under, bidrar satsingens delprogram for sysselsetting og oppvekst og utdanning til oppnåelse innen følgende av byrådets mål:

Byrådets mål 4 for bydelene og de byomfattende tjenestene innen arbeid, integrering og sosiale tjenester: Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydelene med lavest sysselsettingsgrad.

Byrådets mål 7 for oppvekst- og kunnskapssektoren: Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Ansvar for planlegging, oppfølging og gjennomføring av prioriterte tiltak tilligger de aktuelle bydelene og etatene. I tillegg har andre involverte sektorer ansvar for oppfølging av prosjekter og tiltak innenfor sine områder. I Oslo sør-satsingen har Bydel Søndre Nordstrand ansvar for utarbeidelse av årlig programplan innenfor Delprogram nærmiljø. Involverte etater deltar med prosjekter og tiltak inn i bydelens lokale plan. I de to tjenesteutviklingsprogrammene for oppvekst og sysselsetting har Bydel Søndre Nordstrand, Nav Oslo, Voksenopplæringen, Utdanningsetaten og Velferdsetaten ansvar for å drive utviklingsarbeid, i egen regi eller i samarbeid med andre.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo sør-satsingen avløste i 2018 Handlingsprogram Oslo sør, som hadde vart fra 2007 til og med 2017. I nærmiljøprogrammet er innsatsen avgrenset til delbydelene Bjørnerud (Mortensrud/Rudshøgda) og Holmlia syd, mens innsatsen i sysselsettings- og oppvekst og utdanningsprogrammene dekker tjenestetilbudet i bydelen som helhet.

Siden oppstart i 2018 er det i nærmiljøprogrammet bl.a. bevilget midler til bygging og opprusting

av parker og lekeplasser i nærmiljøene, utviklet nye møteplasser, bibliotekstilbud, kultur- og fritidstilbud til barn og unge og nye måter å drive bomiljøarbeid på. Det testes ut arenaer for utvikling av sosialt entreprenørskap og etablerertjeneste. Det er siden 2018 gitt ca. 25 mill. i bomiljøtilskudd til ulike sosiale og fysiske tiltak i bo- og nærmiljøene i regi av borettslag, sameier, velforeninger, frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører. I oppvekst og utdanningsprogrammet jobbes det bl.a. med utvikling av et mobilt akutteam for bedre hjelp og involvering av barn og familier i barnevernstjenesten, et «nærmiljøbarnehage»-konsept, utvikling av mangfoldskompetanse i tjenestene og barnehagelærerutdanningen og et tilbud til unge voksne ved fengsling, som skal redusere tilbakefall og rekruttering til kriminalitet i prosjektet EX/IN.

I delprogram sysselsetting pågår det arbeid knyttet til såkalt oppgaveglidning for å skape flere arbeidsplasser og oppsøkende metodikk overfor unge som verken er i jobb eller utdanning. Disse prosjektene ses i sammenheng med, og støtter opp under, andre satsinger i kommunen, som Kompetansejobber og oppsøkende arbeid overfor unge voksne. I tillegg kartlegges erfaringer fra kvalifiserings- og opplæringstilbud gjennom brukerreiser for kvinner med innvandrerbakgrunn og lav utdanning. Totalt pågår det i Oslo sør-satsingen i 2023 17 utviklingsprosjekter innenfor Delprogram nærmiljø, 12 i Delprogram oppvekst og utdanning og fire i Delprogram sysselsetting, i tillegg til noen samarbeidsprosjekter på tvers av områdesatsingene.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Tiltak 1: Sikre en god og effektiv gjennomføring av områdesatsingene	Andel av tildelte midler til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	100%	100%	95%	95%
	Tiltak 2: Følge opp og videreutvikle strategiene i områdepolitikken	Andel statistiske data i monitoreringssystem for å følge med på utvikling i alle lokalområder i Oslo som er oppdatert i løpet av året	100%	100%	100%	100%

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	28 500	28 500	28 500	28 500
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	28 500	28 500	28 500	28 500
Ramme 2024-2027	28 500	28 500	28 500	28 500

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3	28 500	28 500
Overføringsutgifter	8 670	0	0
Finansutgifter	307	0	0
Sum Driftsutgifter	8 980	28 500	28 500
Driftsinntekter			
Refusjoner	-0	0	0
Overføringsinntekter	-34 000	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-307	0	0
Sum Driftsinntekter	-34 307	0	0
Sum	-25 327	28 500	28 500

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.481.01	Oslo sør-satsingen	28 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Groruddalssatsingen (BYU)

Ansvarsområde

Områdesatsinger er tverrfaglige og tverrsektorielle innsatser i de mest utsatte områdene i Oslo. Innsatsene skal ikke erstatte ordinær drift, men være supplementer til denne. Områdesatsinger som metode innebærer rom for innovasjon og uttesting i både tjeneste- og nærmiljøutvikling. Områdesatsingene i Oslo gjennomføres i samarbeid med staten og har en vedtatt varighet til og med 2026 og er organisert i følgende tre delprogram:

- Delprogram nærmiljø
- Delprogram sysselsetting
- Delprogram oppvekst- og utdanning

Satsingens overordnede mål er å bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i områder i Groruddalen der behovene er størst, slik at flere beboere i disse områdene blir økonomisk selvstendige og aktivt deltagende i lokalsamfunn og storsamfunn.

Byrådsavdeling for byutvikling har ansvar for overordnet oppfølging og koordinering av arbeidet med områdesatsingene i Oslo samt oppfølging av Delprogram nærmiljø og bomiljøtilskudd. Oppfølging av Delprogram sysselsetting og Delprogram oppvekst og utdanning ligger til henholdsvis Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap, mens det operative ansvaret for delprogrammene ligger til hhv. Utdanningsetaten og Nav Oslo.

I tillegg til måloppnåelse på byrådets mål 3 for byutviklingssektoren, omtalt under, bidrar satsingens delprogram for sysselsetting og oppvekst og utdanning til oppnåelse innen følgende av byrådets mål:

Byrådets mål 4 for bydelene og de byomfattende tjenestene innen arbeid, integrering og sosiale tjenester: Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydelene med lavest sysselsettingsgrad.

Byrådets mål 7 for oppvekst- og kunnskapssektoren: Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Ansvar for planlegging, oppfølging og gjennomføring av prioriterte tiltak tilligger de aktuelle bydelene og etatene. I tillegg har andre involverte sektorer ansvar for oppfølging av prosjekter og tiltak innenfor sine områder. I Groruddalssatsingen har bydelene Alna, Bjerke, Grorud og Stovner ansvar for utarbeidelse av årlige programplaner innenfor Delprogram nærmiljø. Involverte etater deltar med prosjekter og tiltak inn i bydelens lokale plan. I de to tjenesteutviklingsprogrammene for oppvekst og sysselsetting har de fire groruddalsbydelene, Nav Oslo, Voksenopplæringen, Utdanningsetaten og Velferdsetaten ansvar for å drive utviklingsarbeid, i egen regi eller i samarbeid med andre.

Situasjonsbeskrivelse

Pågående groruddalssatsing startet i 2017 som en videreføring og videreutvikling av Groruddalssatsingen 2007-2016. I nærmiljøprogrammet er innsatsen avgrenset til lokalområdene Trosterud-Haugerud, Furuset, Veitvet-Sletteløkka, Linderud, Romsås, Grorud, Vestli, Stovner sentrum og Haugenstua, gjennom til sammen ni områdeløft. Innsatsen i sysselsettings- og oppvekst og utdanningsprogrammene dekker tjenestetilbudet i bydelene som helhet.

Siden oppstart i 2017 er det i nærmiljøprogrammet bevilget midler til bl.a. bygging og oppgraderinger av parker og torg, etablering av nye innendørs møteplasser, nye fritidstilbud, gatekunst og nye bibliotektilbud. Større fysiske utviklingsprosjekter er Trygve Lies plass på Furuset, utvikling av park, hageanlegg og gårdsbygning på Trosterud, Linderud skolegård, Tokerudparken, Øvre Fossum gård og rehabilitering av Svartjern. Det jobbes også mye med nye former for samarbeid med lokal frivillighet som på Sletthaløkka grendehus, Romsås nærmiljøhus og idrettsanlegget Hjertet av Grorud, og med nye metoder for bomiljøarbeid. I tillegg er det siden 2017 blitt gitt over 43 mill. i bomiljøtilskudd til ulike sosiale og fysiske tiltak i bo- og nærmiljøene i regi av borettslag, sameier, velforeninger, frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører.

I oppvekst- og utdanningsprogrammet jobbes det bl.a. med en rekke utviklingsprosjekter rettet mot barnehagene i samarbeid med PPT og ambulant team for barn med særskilte behov, samt uttesting av alternative videregående opplæringsløp, kvalitetsutvikling i barneskolen og nye former for foreldresamarbeid og involvering. Groruddalsbydelene deltar i FoU-prosjektet «Språksterk 1-6», som både jobber konkret med språkutviklingsmodeller i barnehagene, og deltar i internasjonal forskning om flerspråklighet blant barnehagebarn. Det er også fokus på tospråklig utvikling gjennom tidlig støtte til småbarnsfamilier.

I delprogram sysselsetting jobbes det bl.a. med utvikling av modeller for lokal jobbskaping for kvinner med lav formell kompetanse gjennom sosialt entreprenørskap og for rekruttering av ung arbeidskraft i kommunal sektor. Ved hjelp av digitalisering utvikles det løsninger for mer effektiv saksbehandling, nye veiledningssystemer for arbeidssøkende og kommunikasjonsverktøy for familier som mottar flere offentlige tjenester. Modeller for mer effektiv arbeidspraksis, med formalisering av tilpassede kvalifiseringsløp og tidlig plassering i bedrifter, utvikles i samarbeid mellom NAV Oslo, Oslo Voksenopplæring og næringslivet. Totalt pågår det i Groruddalsregionen i 2023 45 prosjekter innenfor Delprogram nærmiljø, 21 prosjekter i Delprogram oppvekst og utdanning og 10 prosjekter i Delprogram sysselsetting. I tillegg pågår det 17 prosjekter i delprogram sysselsetting som startet i Groruddalsregionen, og som nå samfinansieres av alle tre områdesatsinger.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Sikre en god og effektiv gjennomføring av områdesatsingene	Andel av tildelte midler til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	100,0 %	100,0 %	95,0 %	95,0 %
	Følge opp og videreutvikle strategiene i områdepolitikken	Andel statistiske data i monitoreringssystem for å følge med på utvikling i alle lokalområder i Oslo som er oppdatert i løpet av året	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	57 000	57 000	57 000	57 000
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	57 000	57 000	57 000	57 000
Ramme 2024-2027	57 000	57 000	57 000	57 000

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	644	57 000	57 000
Overføringsutgifter	11 484	0	0
Sum Driftsutgifter	12 128	57 000	57 000
Driftsinntekter			
Refusjoner	-57	0	0
Overføringsinntekter	-77 686	0	0
Sum Driftsinntekter	-77 743	0	0
Sum	-65 616	57 000	57 000

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.482.01	Groruddalssatsingen	57 000

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Oslo indre øst-satsingen (BYU)

Ansvarsområde

Områdesatsinger er tverrfaglige og tverrsektorielle innsatser i de mest utsatte områdene i Oslo. Innsatsene skal ikke erstatte ordinær drift, men være supplementer til denne. Områdesatsinger som metode innebærer rom for innovasjon og uttesting i både tjeneste- og nærmiljøutvikling. Områdesatsingene i Oslo gjennomføres som et samarbeid med staten og har en vedtatt varighet til og med 2026 og er organisert i følgende tre delprogram:

- Delprogram nærmiljø
- Delprogram sysselsetting
- Delprogram oppvekst og utdanning

Satsingens overordnede mål er å bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i områder i Oslo indre øst der behovene er størst, slik at flere beboere i disse områdene blir økonomisk selvstendige og aktivt deltagende i lokalsamfunn og storsamfunn.

Byrådsavdeling for byutvikling har ansvar for overordnet oppfølging og koordinering av arbeidet med områdesatsingene i Oslo samt oppfølging av Delprogram nærmiljø og bomiljøtilskudd. Oppfølging av Delprogram sysselsetting og Delprogram oppvekst og utdanning ligger til henholdsvis Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap, mens det operative ansvaret for delprogrammene ligger til hhv. Utdanningsetaten og Nav Oslo.

I tillegg til måloppnåelse på byrådets mål 3 for byutviklingssektoren, omtalt under, bidrar satsingens delprogram for sysselsetting og oppvekst og utdanning til oppnåelse innen følgende av byrådets mål:

Byrådets mål 4 for bydelene og de byomfattende tjenestene innen arbeid, integrering og sosiale tjenester: Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydelene med lavest sysselsettingsgrad.

Byrådets mål 7 for oppvekst- og kunnskapssektoren: Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Ansvar for planlegging, oppfølging og gjennomføring av prioriterte tiltak tilligger de aktuelle bydelene og etatene. I tillegg har andre involverte sektorer ansvar for oppfølging av prosjekter og tiltak innenfor sine områder. I Oslo indre øst-satsingen har Bydel Gamle Oslo ansvar for utarbeidelse av årlig programplan innenfor Delprogram nærmiljø. Involverte etater deltar med prosjekter og tiltak inn i bydelens lokale plan. I de to tjenesteutviklingsprogrammene for oppvekst og sysselsetting har Bydel Gamle Oslo, Nav Oslo, Voksenopplæringen, Utdanningsetaten og Velferdsetaten ansvar for å drive utviklingsarbeid, i egen regi eller i samarbeid med andre.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo indre øst-satsingen avløste i 2019 Områdeløft Tøyen, som hadde vart fra 2014 til og med 2018. I nærmiljøprogrammet er innsatsen avgrenset til Tøyen og Grønland, mens innsatsen i sysselsettings- og oppvekst- og utdanningsprogrammene dekker tjenestetilbudet i bydelen som helhet.

Siden 2019 er det i nærmiljøprogrammet igangsatt arbeid med opprusting av flere byrom,

herunder Olafiagangen/Supergrønland, Rudolf Nilsens plass og Gartnerløkka. Det er utviklet nye møteplasser, kultur- og fritidstilbud til barn og unge, styrking av den lokale frivilligheten og nye måter å drive bomiljøarbeid på. Det er siden 2019 bevilget 20,5 mill. i bomiljøtilskudd til ulike sosiale og fysiske tiltak i bo- og nærmiljøene i regi av borettslag, sameier, velforeninger, frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører.

I oppvekst og utdanningsprogrammet jobbes det sammen med nærmiljøprogrammet bl.a. med utvikling av et nærmiljøskolekonsept for Vahl skole på Grønland. Bydel Gamle Oslo utvikler en felles kompetanseplattform slik at bydelstjenester og fritidstilbud skal bidra til at barn og unge med barndomsbelastninger skal oppleve økt livsmestring. Bydelen deltar også sammen med groruddalsbydelene FoU-prosjektet «Språksterk 1-6». Det jobbes også med utvikling av mer helhetlig oppfølging av unge som er registrert for gjentatt kriminalitet, og deres familier, som et samarbeid mellom Bydel Gamle Oslo, Politiet, Velferdsetaten og Utdanningsetaten.

I sysselsettingsprogrammet jobbes det med et innsiktsarbeid for nye digitale tjenester i NAV som bygger på delingsløsninger og bruk av informasjon på tvers av databaser fra NAV stat og ulike kommunale etater, i samarbeid med NAV Oslo og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Et annet innsiktsarbeid handler om hvordan unge under 30 som ikke er i jobb, kan mestre overgang til et voksenliv med økte krav til formell kompetanse. Totalt pågår det i Oslo indre øst-satsingen i 2023 17 prosjekter innenfor Delprogram nærmiljø, fire prosjekter i Delprogram oppvekst og utdanning og tre prosjekter i Delprogram sysselsetting, i tillegg til flere samarbeidsprosjekter på tvers av områdesatsingene.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Sikre en god og effektiv gjennomføring av områdesatsingene	Andel av tildelte midler til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	100,0 %	100,0 %	95,0 %	95,0 %
	Følge opp og videreutvikle strategiene i områdepolitikken	Andel statistiske data i monitoreringssystem for å følge med på utvikling i alle lokalområder i Oslo som er oppdatert i løpet av året	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	33 300	33 300	33 300	33 300
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	33 300	33 300	33 300	33 300
Ramme 2024-2027	33 300	33 300	33 300	33 300

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5	33 300	33 300
Overføringsutgifter	7 748	0	0
Sum Driftsutgifter	7 753	33 300	33 300
Driftsinntekter			
Refusjoner	-0	0	0
Overføringsinntekter	-31 900	0	0
Sum Driftsinntekter	-31 900	0	0
Sum	-24 147	33 300	33 300

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.483.03	Oslo indre øst-satsingen	33 300

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Bilfritt byliv (BYU)

Ansvarsområde

Byrådet fortsetter arbeidet med å skape en grønnere og mer levende by med plass for alle. I perioden 2017-2019 har Program Bilfritt byliv blitt gjennomført i Oslo sentrum innenfor Ring 1. Fra 2020 har satsingen på blitt utvidet til også å gjelde Tøyen og Grønland.

Situasjonsbeskrivelse

Byrådet vil ha en mer levende by. En by hvor menneskene står i sentrum, hvor det er mer plass til barn som leker, grønne lunger, sykkeltilrettelegging og kulturaktiviteter. Program Bilfritt byliv ble opprettet med mål om å skape et bedre bymiljø og økt byliv innenfor Ring 1, hvor et bilfritt sentrum skulle være et virkemiddel. Fra 2020 har satsingen blitt utvidet til også å gjelde Tøyen og Grønland. Målet for satsningen er knyttet til hovedmålene i Handlingsprogram for økt byliv. Tiltakene som gjennomføres på Tøyen og Grønland skal ses i sammenheng med Indre øst-satsingen.

De siste årene har det vært fokus på etablering av lekeplasser og aktivitetsområder, grønne lunger og bylivsgater. Bare i 2023 ble det etablert tre nye bylivsgater og en større nabolagspark. Bruken av de nye områdene, som f.eks. Kirsebærlunden og Bylivsgata Grønland, viser at dette er noe innbyggerne ønsker og setter pris på.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Skape økt byliv og bedre bymiljø gjennom fysiske tiltak og samarbeid med bylivsaktørene	Andel innbyggere som er fornøyd med tilrettelegging for lek, opphold og aktivitet i sentrum				65 %
		Antall nye byrom, gater eller deler av gateløp som er tilrettelagt for fotgjengere, opphold og aktivitet innenfor området for Bilfritt byliv.				6

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	50 076	50 076	50 076	50 076
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon 2023-2026 - Bilfritt byliv (kap. 490)	-332	-499	-761	-761
Levende gater	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Vedtak forrige periode	-2 332	-2 499	-2 761	-2 761
Vedtak forrige periode	-2 332	-2 499	-2 761	-2 761
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	47 744	47 577	47 315	47 315
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Bilfritt byliv (kap. 490)	0	0	-96	-413
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-96	-413
Spesifiserte rammeendringer				
Bilfritt byliv - koordinering, oppfølging og kommunikasjon	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Sum Spesifiserte rammeendringer	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Endringer	-1 200	-1 200	-1 296	-1 613
Ramme 2024-2027	46 544	46 377	46 019	45 702

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon 2023-2026 - Bilfritt byliv (kap. 490)

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet en rammereduksjon for 2024, 2025 og 2026 med hhv. 0,3 mill., 0,5 mill. og 0,8 mill.

Levende gater

Det ble i budsjettet for 2023 innarbeidet 2 mill. til ordning med "Levende gater". Tiltaket videreføres innenfor rammen av Bilfritt byliv-midler.

Uspesifiserte rammeendringer**Rammereduksjon Bilfritt byliv (kap. 490)**

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,1 mill. i 2026 og 0,4 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,3 mill. i 2024 økende til 1,2 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer**Bilfritt byliv - koordinering, oppfølging og kommunikasjon**

Byrådet viderefører Bilfritt byliv-satsingen. Bevilgningen til satsingen er samlet på kap. 490

Bilfritt byliv, og midlene budsjettjusteres til aktuelle virksomheter på bakgrunn av vedtatte

tiltaksplaner. En rekke tiltak skjer i regi av Bymiljøetaten. For å sikre god koordinering, oppfølging og kommunikasjon, foreslås det at midler for en stilling legges til kap. 120

Byråd/byrådsavdelingene (Byrådsavdeling for Miljø og samferdsel).

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	50 076	46 544
Sum Driftsutgifter	0	50 076	46 544
Sum	0	50 076	46 544

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.490.02	Bilfritt byliv	45 544

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Byantikvaren (BYU)

Ansvarsområde

Byantikvaren ivaretar de antikvariske interessene i Oslo og er kommunens rådgiver i saker som behandles etter plan- og bygningsloven. Byantikvaren har ansvaret for statlige oppgaver delegert etter kulturminneloven og administrerer tilskuddsmidler til istandsetting av fredede og verneverdige bygninger.

Byantikvaren arbeider for at Oslos lange og mangfoldige historie skal gjenspeiles i utvalget av bevarte bygninger, anlegg, bygningsmiljøer og kulturlandskap.

Etaten utarbeider alternative planforslag der det er nødvendig, og saker hvor det er lagt ned midlertidig forbud mot tiltak prioriteres særskilt. Etaten utarbeider verneplaner og fredningssaker, samt yter service, rådgivning til publikum og formidler forståelse av byens historie.

Situasjonsbeskrivelse

Hovedmengden av saksbehandlingsressursene hos Byantikvaren er knyttet til uttalelser i plan-, bygge- og rivesaker, samt arbeidet med arkeologiske registreringer i regulerings- og byggesaker, og formidling av ordning med tilskudd til verneverdige bygninger. Uttalelser til plan- og byggesaker er prioritert, da disse har lovpålagte tidsfrister. Byantikvaren opplever at sakene blir mer krevende og komplekse, samt større krav til deltakelse i komplekse byutviklingsprosesser mv. Antall dispensasjonssaker fra kulturminneloven har økt med 40 % fra 2020 til 2021. Denne økningen ser ut til å fortsette. Småhusplanamnestiet medfører behov for økt kapasitet til gjennomføring av arkeologiske undersøkelser i 2024.

Forslag til en ny kulturmiljøstrategi som skal erstatte Bystyremelding 4/2003 Kulturminnevern i Oslo, som har vært styrende for etaten i snart 20 år, lå ute til høring i 2021. Den nye meldingen skal være en strategisk plan for ivaretagelse av kulturminner i hele Oslo, inkludert Marka og fjorden. Ny strategi antas bli behandlet i bystyret i løpet av 2023.

Byantikvaren tilbyr publikumsmottak betjent med saksbehandler, hvor publikum gis tilbud om avklaringer over disk og behandling av enklere saker. Ordningen med publikumsmottak gir gode effekter, herunder effektiv saksbehandling og god brukerservice. Fra februar 2022 er saksbehandling over disk styrket. Det er innført timebestilling, som er godt mottatt av publikum. Etaten har åpnet for innledende drøftinger av "større" byggesaker over disk. Publikumsmottaket har også økt sin åpningstid fra 7,5 timer i uken til 15 timer i uken. Satsningen på publikumsmottaket har redusert saksbehandlingstiden for mindre private tiltak vesentlig.

Byantikvarens rådgivning om gjenbruk av bygningsmasse og vedlikehold/istandsetting av bygningsdeler støtter opp under arbeidet med å redusere klimautslippene. Etaten er en aktiv formidler av byens kulturminner gjennom foredrag, byvandring, presseinnspill, publikasjoner og sosiale media.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Byggesaker etter plan- og bygningslov	1 378	1 561	1 523	1 157	
Disp- og byggesaker etter kulturminnelov	79	74	101	117	
Rivesaker etter plan- og bygningslov	294	250	222	177	
Plansaker inkl. konsekvensutredninger	95	82	103	76	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Skape økt byliv og bedre bymiljø gjennom fysiske tiltak og samarbeid med bylivsaktørene	Andel innbyggere som er fornøyd med tilrettelegging for lek, opphold og aktivitet i sentrum				65 %
		Antall nye byrom, gater eller deler av gateløp som er tilrettelagt for fotgjengere, opphold og aktivitet innenfor området for Bilfritt byliv.				6

Forklaring til resultatindikatorer

Resultatene for saksbehandling 2020 er, grunnet overgang til nytt saksbehandlingssystem i november, basert på de 10 første månedene og justert i forhold til det. Koronapandemien medførte i tillegg at kundemottaket var stengt i lengre perioder.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	38 559	38 559	38 559	38 559
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon 2023-2026 - Byantikvaren (kap. 520)	-122	-253	-428	-428
Sum Vedtak forrige periode	-122	-253	-428	-428
Vedtak forrige periode	-122	-253	-428	-428
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	38 437	38 306	38 131	38 131
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 940	1 940	1 940	1 940
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 940	1 940	1 940	1 940
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-90	-90	-90	-90
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-90	-90	-90	-90
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Byantikvaren (kap. 520)	0	0	-78	-337
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-78	-337
Endringer	-90	-90	-168	-427
Ramme 2024-2027	40 287	40 156	39 903	39 644

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon 2023-2026 - Byantikvaren (kap. 520)

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet en rammereduksjon for 2024, 2025 og 2026 med hhv. 0,1 mill., 0,3 mill. og 0,4 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Byantikvaren (kap. 520)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,1 mill. i 2026 og 0,3 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 0,1 mill. i 2024 økende til 0,8 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	33 002	33 622	36 371
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 899	5 497	4 260
Overføringsutgifter	4 051	2 123	2 026
Finansutgifter	539	0	0
Sum Driftsutgifter	41 492	41 242	42 657
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 415	-1 000	-1 500
Refusjoner	-2 129	-1 683	-870
Overføringsinntekter	-4 981	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-539	0	0
Sum Driftsinntekter	-9 065	-2 683	-2 370
Sum	32 427	38 559	40 287

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Byantikvaren har en ordning med kommunalt tilskudd til verneverdige bygninger i privat eie. Bevilgningen for 2024 er 1,5 mill.

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Byrådets forslag i Sak 1/2024	Sum 2022 - Sak 1/2024
520	Tilskudd til verneverdige bygg i privat eie	1 500	1 500	1 500	4 500
Sum		1 500	1 500	1 500	4 500

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.520.01	Tilskudd til verneverdige bygg i privat eie	1 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Plan- og bygningsetaten (BYU)

Ansvarsområde

Plan- og bygningsetaten er kommunens faginstans for kart-, plan- og byggesakstjenester. Etaten skal ivareta bokvalitet og gode offentlige rom, bevaring av kulturminner, sikre grønt- og utearealer, teknisk og sosial infrastruktur, hensyn gjennom marka- og naturmangfoldlovene samt miljø- og nabohensyn. Etaten har en viktig rolle ved veiledning og opplæring av brukerne og holder bl.a. ulike kurs for bransjen. Etaten skal sikre en riktig balanse mellom rask behandling og forsvarlig kvalitet, i henhold til plan- og bygningslovens og forvaltningslovens krav.

Situasjonsbeskrivelse

Prioriterte oppgaver for Plan- og bygningsetaten:

- Overholde lovbestemte frister
- Bidrag til arbeidet med å redusere klimagassutslippene
- Pådriver for god byutvikling, inkl. å styrke byens blågrønne struktur
- Fremme arealplaner som tilrettelegger for økt boligbygging
- Medvirkning og kommunikasjon med brukerne
- Samhandling internt og mellom etater for å oppnå mer effektive tjenester
- Utnytte digitale plattformer

Befolkningsveksten krever planmessig og områdebasert tilrettelegging for fremtidig byutvikling og infrastruktur. Gjennom kommuneplanen er det etablert et overordnet plangrunnlag, som det krever ressurser å følge opp. Kommuneplanen og de større områdeplanene/-programmene er grunnsteiner i tilretteleggingen for økt boligbygging, og skal sikre en overordnet kommunal styring av byutviklingen. Bolig- og byromskvalitet, samt klimavennlig utvikling står sentralt. Sterk vekst i regionen gjør det nødvendig med samarbeid om regionale areal- og transportstrukturer for å møte de felles klima- og miljøutfordringene. Kommuneplan 2018 (samfunnsdel med byutviklingsstrategi) ble vedtatt 30.01.2019. Etaten skal følge opp byutviklingsstrategi mot 2040 og bidra i arbeidet med ny arealdel til kommuneplanen. Forslag til ny arealdel ble lagt ut på offentlig ettersyn i 22.06.2023 med høringsfrist 22.12.2023.

Byrådet har ambisiøse klimamål: Redusere klimagassutslipp med 95 % i 2030 (sammenlignet med 1990-nivå) og redusere bilbruk med 33 % i 2030 (sammenlignet med 2015). Oppdaterte tall fra SSB viser at klimagassutslipp i Oslo er større enn tidligere antatt, mye på grunn av utslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet. Byrådet har derfor innført krav til fossilfrie bygg- og anleggsplasser i reguleringsplaner og arbeider videre for å oppnå ytterligere reduksjon av klimagassutslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet.

For å nå klimamålene, må utvikling av grønn mobilitet, dvs gange-, sykkel- og kollektivtilretteleggelse, prioriteres. Videreutvikling av banenettet og kollektivfremkommelighet

er sentrale tiltak. Både ny jernbanetunnel og ny sentrumstunnel for t-banen er prosjekter der det er behov for ressurser til supplerende byutvikling når prosjektene starter opp.

Planlegging for ny byutvikling påvirker både rammene for folks liv og har store økonomiske verdier. Etaten legger til grunn at praksisen for medvirkning i planprosesser skal videreutvikles, og at Oslo kommune skal være en foregangskommune for dette. Etaten har de senere årene forsøkt ulike former for forsterket medvirkning og vektlegger bedre formidling av planer, flere verktøy i formidlingsarbeidet og styrket kompetanse i organisasjonen. Pandemien har gitt gode erfaringer med digital medvirkning.

Etaten arbeider aktivt for styrket kommunal planlegging og store egenplanoppgaver pågår for områder over hele byen. Det er pågående prosesser på bl.a. Smestad, Slemdal, Grorud stasjon, Stubberud, Lambertseter og Karlsrud. Etaten samarbeider med de andre etatene i Grønt-teknisk forum om en årlig rullering av «program for overordnede planer». Hensikten er å ha en oppdatert oversikt over samlede gjennomføringsforpliktelser av vedtatte og igangsatte områdeplaner, samt forutsigbarhet for hvilke nye områder som prioriteres for planlegging. Programmet revideres årlig som underlag til budsjettprosessene.

Etaten mottok i årene 2016-2019 om lag 50 planforslag i året, en inngang som i pandemien ble redusert med om lag 30 %. I 2022 fikk etaten samme inngang som før pandemien med i underkant av 50 planforslag i året, men det forventes nå en lavere inngang i både 2023 og 2024. Grunnen til dette er at bestilling av oppstartsmøter går ned. KOSTRA-statistikken viser at det er nedgang også nasjonalt, og dermed ikke et særfenomen for Oslo. Etaten arbeider med å gjennomføre tiltakene som er besluttet i forbedringsprosjekt for innsendt plan for å redusere kommunens saksbehandlingstid.

Økt tempo i boligbyggingen generelt og i utbyggingen av formålsbygg - spesielt skoler, er et prioritert saksbehandlingsområde. Kommunens virksomheter har meldt en rekke behov for sterk forsering av plan- og byggesak, for utbygging av både teknisk og sosial infrastruktur. Samtidig er det økende kompleksitet i mange saker, særlig i indre bydeler og byutviklingsområder.

Etaten mottar og produserer normalt om lag 6 000 byggesaker i året. Per 31.05.2023 har etaten godkjent cirka 500 færre boenheter enn på samme tid i fjor. Antall igangsettingstillatelser er imidlertid høyere enn på samme tidspunkt i fjor, dvs. over halvparten av totalt antall i fjor. Etatens pilot for saksbehandlingstid i byggesak har vist gode resultater og per 31.05.2023 ble hhv. 92 % av 12-ukers og 93 % av 3-ukers sakene behandlet innen lovbestemte frist. Den 8 ukers opphevelsen av midlertidig forbud mot tiltak i småhusplanområdet våren 2023 har gitt en stor økning av etatens portefølje. Det er forventet at etaten ikke vil klare å opprettholde andel av saker innen lovbestemt frist, og derfor ha et etterslep av saker godt inn i 2024.

Etatens tilsynsstrategi er at tilsyn og ulovlighetsoppfølging skal være synlig. Saker som innebærer fare for liv, helse, miljø og sikkerhet, og større overtredelser/lovbrudd prioriteres. Oppfølging av gjentatte ulovligheter og regelbrudd for å motvirke useriøsitet i byggebransjen er også viktig.

Plan- og bygningsetaten har ansvaret for å koordinere implementeringen av handlingsplan for overvannshåndtering i Oslo. Etaten øker tilsyn med overvannshåndtering i byggesaker for å sikre at relevant fagkunnskap legges til grunn i overvannsarbeidet. Grøntregnskapet settes opp hvert fjerde år, og gir et viktig kunnskapsgrunnlag for planleggingen av byen, slik at det gjennom

føringer sikres at viktig grøntstruktur ikke bygges ned. Nytt Grøntregnskap er satt opp i forbindelse med arbeidet med rulleringen av kommuneplanen. Denne kartleggingen viser hvordan de grønne strukturene har utviklet seg siden 2017.

Arkitekturpolitikken inneholder fire satsingsområder med tilhørende mål og forslag til oppfølging. Staten skal legge til rette for en attraktiv, grønn og klimanøytral byutvikling med nyskapende prosjekter som er i samspill med byens egenart. Arkitekturdebatten har fått et oppsving. Ikke bare fasader, men uterom mellom husene, kompakt by med levende, fotgjengervernlige gater, ønske om parker, muligheter for tett lav bebyggelse mv. debatteres. Godt tilrettelagt medvirkning på ulike plannivåer kan bidra til en opplyst debatt der innbyggerne får reell innflytelse på hva slags by vi skal leve i. Staten skal fremover ta en større rolle i den offentlige diskusjonen om arkitektur og urbanisme.

Den digitale kommunen stiller forventninger til Plan- og bygningsetaten, samtidig som digitalisering og økning av etatens digitale kompetanse skal skje innenfor gjeldende rammer. Gjennom etatens digitaliseringsstrategi skal man bruke digitalisering til å fornye, forenkle og forbedre arbeidsprosesser med mål om økt effektivitet, bedre samhandling og bedre tjenestetilbud enn i dag. Mye av etatens kapasitet vil i økonomiplanperioden brukes til overgang til Oslofelles og nytt saksbehandlingssystem.

Revisjon av EUs gjenbruksdirektiv kan få konsekvenser for hjemmelsgrunnlaget for å ta betalt for kart og eiendomsdata. Kommunal- og moderniseringsdepartementet utreder konsekvenser for kommuner og Kartverket ved implementering av endringer i gjenbruksdirektivet. Høring knyttet til implementering er gjennomført. Det er knyttet stor usikkerhet til om hjemmelsgrunnlaget faller helt bort, delvis eller ikke. Dersom hjemmelsgrunnlaget faller bort, vil dette gi etaten et inntektstap på om lag 20 mill.

Etaten reviderer gebyrregulativet. Det forventes vedtatt av bystyret i løpet av 2023. Det er usikkert om nytt regulativ vil gi helårsvirkning i 2024.

Etatens informasjonskvelder for eiendomsmeglere og privatpersoner med byggeplaner, samt plankurs for forslagsstillere er populære tiltak som vil bli videreført i 2024, sammen med dialog- og informasjonsarena som Brukerforum, Bydelsforum og Boligforum.

Byrådet vil i plan- og byggesaksbehandlingen prioritere følgende:

- Større boligprosjekter, herunder studentboliger
- Offentlig infrastruktur: Barnehager, sykehjem, skoler, omsorgsboliger, brannstasjoner, sykehus og større idrettsprosjekter
- FutureBuilt prosjekter
- Tiltak knyttet til økt byliv, grønn mobilitet og styrking av grøntstruktur
- Prosjekter med byøkologisk profil eller som inkluderer medvirkning og alternative boformer

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Kommune(del)planer	4	1	1	0	
Egne plansaker	0	2	0	1	
Innsendte detaljreg.saker u/sanerte	39	30	28	30	
Antall regulerte boligenheter	2 158	4 561	1 313	1 109	
Byggesaker, førstegangsvedtak	5 747	6 018	6 252	5 725	
Godkjente boligenheter	2 840	3 200	3 208	3 405	
Deletillatelser	157	121	139	105	
Matrikkelsaker	411	369	286	291	
Seksjonseringssaker	533	438	466	415	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Utvikle klimanøytrale byområder gjennom helhetlige planlegging som sikrer knutepunktutvikling, grønn mobilitet og styrker blågrønnstruktur gjennom oppfølging av kommuneplanens arealdel og byutviklingsstrategi	Oversende kommuneplanens arealdel til politisk behandling				I løpet av 2024
	Være pådriver for en klimavennlig byutvikling	Andelen byggesaker hvor klimakriterier er brukt til å vurdere klimakonsekvenser	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andelen egenplansaker hvor klimakriterier er brukt til å vurdere klimakonsekvenser	50,0 %	50,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andelen innsendte plansaker hvor klimakriterier er brukt til å vurdere klimakonsekvenser	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Antall nye FutureBuilt forbildeprosjekter	9	5	3	5
		Følge opp studentprosjektet hos ByKuben				10
		Gjennomføre aktiviteter hos ByKuben knyttet til kommunens handlingsplaner for klima og miljø				30

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
		Antall plantede trær	0	2 228	5 000	10 000
	Følge opp arkitekturpolitikken	Antall saker i Rådet for byarkitektur	27	22	16	16
02. Tilrettelegge for økt boligbygging	Vurdere om plan- og byggesaker er egnet for boligformål	Antall områdeplaner oversendt til politisk behandling		0	2	2
		Resterende boligpotensial i områdereserven	37 746	44 947	36 000	36 000
		Saker vurdert egnet for boligformål; innsendte reg.planer og søknad om tiltak på min 5 000 m2 BRA i indre by	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene	Prioritere etatens kjerneoppgaver og overholde lovens saksbehandlingsfrister	Byggesak - lovbestemt frist 3 uker	2,7 uker	2,3 uker	3 uker	3 uker
		Byggesak - lovbestemt frist 12 uker	7,9 uker	7,6 uker	12 uker	12 uker
		Innsendt plan - offentlig ettersyn - lovbestemt frist 12 uker	12,4 uker	11,3 uker	12 uker	12 uker
		Deletillatelser - lovbestemt frist 12 uker	7,3 uker	9,0 uker	12 uker	12 uker
		Matrikkelsaker - lovbestemt frist 16 uker			16 uker	16 uker
	Lede, delta og bidra i tversektorielle samarbeidsarenaer	Gjennomføringsfrekvens	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig

Forklaring til resultatindikatorer

Resultatindikatorer om klimakonsekvenser betyr at klimakriteriene skal være vurdert i etatens saksfremlegg eller vedtak.

Resultatindikator om egnet for boligformål betyr at etaten skal ha vurdert boligformål i etatens saksfremlegg.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	359 043	359 043	359 043	359 043
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon 2023-2026 - Plan- og bygningsetaten (kap. 609)	-2 683	-4 063	-6 104	-6 104
KOSTRA-rapportering fra matrikkelen for kommunal eiendomsforvaltning	0	-3 000	-3 000	-3 000
Nytt gebyrregulativ for plan- og byggesak og svikt i forventede salgsinntekter	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Revisjon småhusplanen og høyhusstrategien	-500	-500	-500	-500
Sum Vedtak forrige periode	-23 183	-27 563	-29 604	-29 604
Vedtak forrige periode	-23 183	-27 563	-29 604	-29 604
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	335 860	331 480	329 439	329 439
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	30 321	30 321	30 321	30 321
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	30 321	30 321	30 321	30 321
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-1 986	-1 986	-1 986	-1 986
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-1 986	-1 986	-1 986	-1 986
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Plan- og bygningsetaten (kap. 609)	0	0	-1 231	-5 292
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-1 231	-5 292
Endringer	-1 986	-1 986	-3 217	-7 278
Ramme 2024-2027	364 195	359 815	356 543	352 482

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon 2023-2026 - Plan- og bygningsetaten (kap. 609)

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet en rammereduksjon for 2024, 2025 og 2026 med hhv. 2,7 mill., 4,1 mill. og 6,1 mill.

KOSTRA-rapportering fra matrikkelen for kommunal eiendomsforvaltning

Det ble i budsjettet for 2023 innarbeidet midler i 2023 og 2024 da Staten hadde besluttet at KOSTRA-rapportering for kommunale formålsbygg skal hentes fra matrikkelen fra regnskapsåret 2022. Plan- og bygningsetaten fikk ressurser til innrapportering av løpende data, samt et toårig prosjekt for å gjøre de omlegginger og oppdateringer som er nødvendige i matrikkelen. SSB har imidlertid satt omleggingen på vent, og man avventer endelig avklaring.

Nytt gebyrregulativ for plan- og byggesak og svikt i forventede salgsinntekter

Det ble i budsjettet for 2023 innarbeidet kompensasjon for forventet gebyrsvikt i 2023 knyttet til kommunens nye gebyrregulativ for plan- og byggesaker, som følge av reduserte inntekter pr byggesak og lavere inngang av nye plansaker.

Revisjon småhusplanen og høyhusstrategien

Det ble i budsjettet for 2023 innarbeidet 0,5 mill., som oppfølging av tidligere bevilgning til revisjon av småhusplanen og høyhusplanen.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold**Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste**

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer**Rammereduksjon Plan- og bygningsetaten (kap. 609)**

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,2 mill. i 2026 og 5,3 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 2,7 mill. i 2024 økende til 11,4 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	500 497	543 937	567 880
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	77 175	71 851	72 176
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	31 318	33 238	35 166
Overføringsutgifter	22 481	6 811	7 233
Finansutgifter	3 294	0	0
Sum Driftsutgifter	634 765	655 837	682 455
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-227 876	-261 888	-281 888
Refusjoner	-53 639	-34 906	-36 372
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 288	0	0
Sum Driftsinntekter	-284 803	-296 794	-318 260
Sum	349 963	359 043	364 195

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter Plan- og bygningsetaten (BYU) Plan- og bygningsetaten (BYU)	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
609 - Plan- og bygningsetaten (BYU)	IKT-utstyr	6 000	6 000	6 000	6 000
Sum Plan- og bygningsetaten (BYU)		6 000	6 000	6 000	6 000
Sum Plan- og bygningsetaten (BYU)		6 000	6 000	6 000	6 000
Sum investeringsprosjekter		6 000	6 000	6 000	6 000

IKT-utstyr

Det er innarbeidet 6,0 mill. årlig til ajourhold og modernisering IKT.

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnumme r	Prosjektnavn	Beløp
2.609.04	Fjordbyen	4 000
2.609.07	Bjørvika	3 500
2.609.09	Futurebuilt	2 000
2.609.11	Bykuben - Oslo senter for byøkologi	4 000
2.609.13	Arkeologiske undersøkelser	2 000
2.609.16	Oslotrær	9 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Miljø og samferdsel - miljø (MOS)

Sektoransvar

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima, enøktiltak, biologisk mangfold, friluftsliv, landbruk, kollektivtransport, trafikkssikkerhet, offentlig parkering, kommunens veier, parker, friområder og skoger, brann og redning, vann og avløp, renovasjon og energigjenvinning.

Satsinger og hovedtall for sektoren

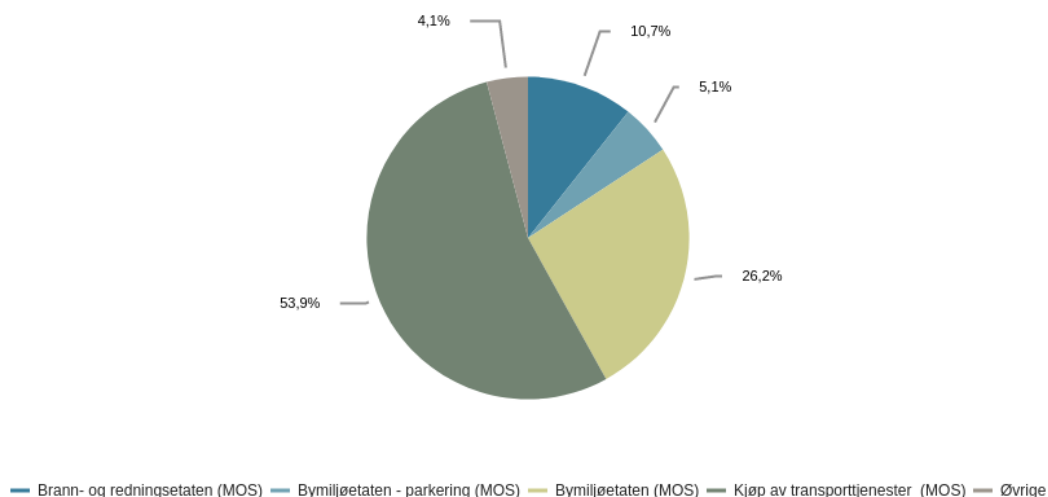
Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	5 889,2	6 564,1	6 515,0	6 495,6	6 478,8
2 - Driftsinntekter	-1 578,7	-1 789,0	-1 737,5	-1 737,5	-1 737,5
Totalsum	4 310,5	4 775,1	4 777,5	4 758,2	4 741,3

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Tilby et attraktivt og tilnærmet utslippsfritt kollektivtilbud.

- Billigere 30-dagersbillett for barn og unge i Ruterområdet for skoleåret 2023/2024.
- Videreføre satsingen på utbygging av sykkelinfrastruktur med særlig vekt på å tette hull i sykkelveinettet.
- Oppgradere Akersgata mellom Prinsens gate og Grensen til torggate.
- Styrke beredskapen med midler til istandsettelse av kommunale tilfluktsrom.
- Midler til flytting av 110-sentralen til felles lokaler med resten av Brann- og redningsetaten.
- Styrke utbyggingen av hurtiglading for elektrisk tungtransport og drosje med 10 mill. i 2024 og 10 mill. i 2025.

Byrådets ambisjoner for sektoren

Juli 2023 ble ifølge NASA den varmeste måneden som er målt på jorda. Til tross for nye klimarekorder og stadig mer alvorlige skogbranner, flom og tørke har de globale utslippene fortsatt å øke. Det er heldigvis fortsatt mulig å snu utviklingen. Siste rapport fra FNs klimapanel viser at det er mulig å halvere utslippene av klimagasser innen 2030 med kjente løsninger. Det handler blant annet om å bygge ut sol og vindkraft, elektrifisere kjøretøy og et mer bærekraftig, plantebasert kosthold. Mange av tiltakene er allerede samfunnsøkonomisk lønnsomme, men krever store investeringer og gir økte kostnader i en overgangsfase. Både FNs klimapanel og Det internasjonale energibyrået konkluderer at investeringstakten i de grønne løsningene minst må tredobles i dette tiåret for at utviklingen skal komme på linje med målene i Parisavtalen.

Oslos klimapolitikk er viktig for at de nasjonale klimamålene nås, og den nasjonale klimapolitikken er viktig for at Oslos klimamål nås. Klimautfordringene krever tydelige valg og at Oslo bruker de virkemidlene kommunen har. Klimaarbeidet skal ikke overlates til noen andre, et annet sted eller til en annen tid. Klimastrategi for Oslo mot 2030 (sak 109/20) har ambisiøse mål for omstilling av byen til en klimatilpasset nullutslippsby. Vi har i 2022 og 23 opplevd både utfordringer med lite vann i vannmagasinene etter lite nedbør og med overvann etter flere episoder med styrtregn. Begge deler er hendelser vi må forvente hyppigere og kraftigere når været endrer seg som en følge av global oppvarming. Hendelsene har demonstrert behovet å fortsette og intensivere klimatilpasningen av Oslo.

Det er et mål at biltrafikken, inkludert gods- og varetransport, reduseres med en tredel innen 2030, sammenliknet med 2015-nivå. Redusert biltrafikk er viktig for å bidra til nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken. Etter koronapandemien har biltrafikken i Oslo økt, og det er nødvendig å snu utviklingen. Byrådet vil derfor fortsette arbeidet med å legge til rette for sykkel og gange. Satsene for avgiftsparkering justeres i tråd med prisveksten og allerede vedtatte økninger. Byrådet vil fortsette å jobbe for utvidelse av beboerparkeringsordningen.

Et godt kollektivtilbud er et av byrådets sentrale virkemidler for å nå mål om redusert biltrafikk og økt grønn mobilitet. Innbyggerne skal tilbys effektive og attraktive kollektivreiser gjennom videreutvikling av kollektivtilbudet, utforskning av nye transportløsninger og utvikling av nye kundetjenester. Byrådets satsing sikrer tilnærmet utslippsfri drift på busskontrakter i Oslo innen utgangen av 2023.

Oslo skal bli en renere og grønnere by, og byrådet har de siste årene derfor vedtatt flere strategier og handlingsplaner for redusert plastforurensning, urbant landbruk, overvannshåndtering og bærekraftig og redusert materielt forbruk. Disse satsningene følges opp med tiltak som skal bidra til å gjøre det enklere å ta grønne valg, fremme lokale tiltak for en bærekraftig utvikling og ivareta det folkelige engasjementet i byen på disse områdene. Byrådet har nylig også vedtatt en handlingsplan for biologisk mangfold, som vil følges opp med tiltak for å restaurere og øke mengden av og kvaliteten på natur i Oslo, og styrke forvaltningen og skjøtselen av verdifull natur i byggesonen, i fjorden og i Marka.

Byrådet har lagt fram en temaplan for sirkulær økonomi. Kjernen i dette arbeidet er at Oslos innbyggere i fremtiden bruker så lite nye naturressurser som mulig. Av det vi bruker må mest mulig brukes om igjen, eller til å lage noe nytt. Det ligger et stort potensial for ny verdiskaping og arbeidsplasser innen ombruk, reparasjon, deling og andre sirkulære løsninger.

Avfallshåndtering er en viktig del av den sirkulære økonomien og det grønne skiftet. Oslo kommunes kretsløpbaserte avfallssystem skal videreutvikles for å fjerne klimagassutslipp, møte kommende krav til materialgjenvinning og bidra med ressurser til sirkulære verdikjeder. En ny avfallsstrategi for Oslo er under utarbeidelse.

Kommunens vannforsyning er sårbar. I dag er Oslo for avhengig én vannkilde og ett vannbehandlingsanlegg. I tillegg er ikke systemet for overføring av drikkevann mellom de ulike delene av byen godt nok. Å få på plass en ny reservevannsforsyning, inkludert et nytt stamnett for distribusjon, er et av byrådets viktigste tiltak for en velfungerende og trygg by. Arbeidet er godt i gang og i rute til å sette anlegget i drift fra 2028.

En ren og bærekraftig Oslofjord er en viktig prioritet for byrådet. En rekke tiltak ved begge renseanleggene for Oslos avløpsvann (Bekkelaget renseanlegg og Veas AS) har bidratt til at rensekapasiteten er kraftig styrket, slik at utslipp av næringsstoffer til Oslofjorden blir redusert. Dette arbeidet vil fortsette i de kommende årene.

Byrådet har i sak 162/23 avgitt "Temaplan for sirkulær økonomi mot 2030". I en sirkulær økonomi forebygges avfall gjennom mer effektiv, redusert og smartere utnyttelse av ressurser. Byrådet har som mål at vi i et sirkulært Oslo har et forbruk av jomfruelige naturressurser som er redusert til et nivå som kan anses som forenlig med et globalt bærekraftig forbruk. Det handler om å forvalte ressurser slik at de gir samfunnet høyest mulig verdi og nytte lengst mulig, gjennom økt levetid, ombruk og gjenvinning. En ny avfallsstrategi for Oslo, som blant annet skal vise hvordan Oslos renovasjonssystem skal bidra til en mer sirkulær økonomi og nå nye krav og mål om økt materialgjenvinning, er under utarbeidelse.

Hovedmål

- 01. Klimagassutslippene skal reduseres med 95 % i 2030 sammenlignet med 2009
- 02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget
- 03. Oslo skal være en grønn og levende by
- 04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressursåndter
- 05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 95 % i 2030 sammenlignet med 2009

Den siste offisielle statistikken over norske kommuners klimagassutslipp viser en utslippsreduksjon i Oslo på 30 % i perioden fra 2009 til 2021. Det er imidlertid grunn til å anta at utslippsreduksjonen har vært større enn tallene viser, siden Miljødirektoratets utslippsregnskap bare delvis fanger opp effekten av Oslos klimatiltak. Det er like fullt behov for at Oslo fortsetter å styrke virkemiddelbruken og sikrer at vedtatte virkemidler gjennomføres etter plan for å nå klimamålene som bystyret har vedtatt. Størstedelen av klimagassutslippene i Oslo stammer fra tre aktiviteter: Veitrafikk (51 %), avfallsbehandling (24 %) og bygg- og anleggsvirksomhet (13 %). Byrådet vil videreføre og styrke eksisterende tiltak og iverksette nye tiltak for å redusere utslipp særlig fra disse tre aktivitetene. Utslippsstatus og tiltak i alle sektorer er beskrevet i sin helhet under Klimabudsjettet og under hver virksomhetsomtale.

Noen av de viktigste satsingene i klimabudsjett 2024 er:

- Overgang til utslippsfri transport

Klima- og energifondet har gitt tilsagn om 55 hurtigladepunkter som, hvis de realiseres, vil kunne gi et mye bedre offentlig ladetilbud for tungtransport i løpet av 2024. Byrådet foreslår også å styrke utbyggingen av hurtiglading for elektrisk tungtransport og drosje. Det foreslås å sette av 10 mill. i 2024 og 10 mill. i 2025. Byrådet vil gjennom Oslopakke 3-forhandlingene i 2024 jobbe for en avtale som bidrar til å oppfylle kommunens trafikk- og klimamål samtidig som den gir midler til investering og drift av kollektivtransporten. Konkurransforholdet mellom elbil og fossilbil bør opprettholdes eller økes (til fossilbilens ulempe).

- Elektrifisering av bygge- og anleggsplasser

Oslo kommune har siden 2019 stilt krav til at all bygge- og anleggsvirksomhet på oppdrag for kommunen skal være fossilfri og at utslippsfrie løsninger skal belønnes. Byrådet vil jobbe for at regjeringen raskt sender en tydeligere hjemmel ut på høring om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser for private og statlige utbyggere.

- Ambisiøse klimabestemmelser i kommuneplanens arealdel

Byrådet la i juni 2023 frem forslag til revidert arealdel til kommuneplanen, og denne er høsten 2023 på ekstern høring. Forslaget skal gi betydelige utslippsreduksjoner som er viktig for å nå kommunens klimamål.

- Energisatsing som skal gi nok kraft og effekt til omstillingen til nullutslippsbyen

Oslo kommune satser stort på energieffektivisering og lokal energiproduksjon både i egen virksomhet og i byen som helhet, gjennom blant annet tilskuddsordninger for solceller. Samtidig er det sentralt å sikre et energisystem som er rigget for elektrifiseringen vi skal gjennom mot 2030, med nok kraft og effekt. I revidert budsjett 2023 ble det satt av 2 mill. til prosjektet “Energiforsyning i nullutslippsbyen”, som skal iverksette virkemidler for at Oslo har et tilpasset og fleksibelt energisystem i 2030.

- Redusere kommunens indirekte utslipp

For å styrke innsatsen er virkemidler for å redusere indirekte utslipp for første gang inkludert i dette klimabudsjettet, med tilhørende rapporteringskrav. Ved å inkludere indirekte utslipp i klimabudsjettet, vil arbeidet bli mer systematisert, og direkte og indirekte utslipp vil kunne ses mer i sammenheng.

Gjennom tilskudd til klima- og energitiltak legger byrådet til rette for at innbyggere og næringsliv i Oslo selv kan gjennomføre tiltak som bidrar til reduserte klimagassutslipp og mer effektiv energibruk. Byrådet er opptatt av at det skal lønne seg å velge miljøvennlig og å gå foran i å ta i bruk nye løsninger og ny teknologi.

Høsten 2022 ble det lansert en energikampanje med økte tilskuddssatser innenfor tiltak som gir energibesparelser eller økt lokal energiproduksjon, slik som etablering av solceller. Grunnet stor pågang har tilsagnsrammen under Klima- og energifondet vært 200 mill. i 2023. Fra 1. januar 2024 er det planlagt for at tilskuddssats for energiforbedrende tiltak vil settes ned til samme nivå som tidligere. Det er da forventet at søknadsmengden vil gå noe ned. Byrådet foreslår på bakgrunn av dette at tilsagnsrammen for 2024 settes tilbake til 120 mill. slik den var før energikampanjen ble lansert. Byrådet vil følge utviklingen i søknader, og dersom antall søknader er vedvarende høyt, kan det eventuelt vurderes å sette opp tilsagnsrammen.

Det vises til en oversikt over aktive tilskuddsordninger i 2023 som også er aktuelle tilskuddsordninger i 2024, som ligger under omtale av Tilskudd til klima- og energitiltak.

Mål 2: I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget

Prioriterte områder for å bidra til økt grønn mobilitet i 2024 er:

- gjennomføre tiltak som bidrar til trafikkreduksjon og trafiksikkerhet
- tilby et attraktivt og tilnærmet utslippsfritt kollektivtilbud
- drift og tilrettelegging av sykkelveier, med særlig vekt på å realisere et sammenhengende nett
- tilrettelegge for bildeling
- bygge ut offentlig ladeinfrastruktur

Oslo har lenge blitt utviklet på bilens premisser. Dette har gått på bekostning av fremkommeligheten til det store flertallet av reiser, som skjer til fots, med sykkel eller kollektivtransport. Situasjonen har ført til høye klimagassutslipp, helsefarlig luft og utrygghet for skoleelever og andre myke trafikanter. Denne utviklingen har snudd de siste årene, men arbeidet må intensiveres. Byrådet har et mål om å redusere biltrafikken i Oslo med en tredel innen 2030. Det skal gjøres ved å prioritere gange og sykkel og gjøre kollektivtransporten mer attraktiv,

samtidig som det gjennomføres trafikkreduserende tiltak som parkeringsrestriksjoner og tilrettelegging for bildelingsløsninger.

En by med redusert biltrafikk vil redusere forekomsten av astma og andre luftveisplager. I tillegg blir det lettere for bussen å komme frem og tryggere å gå og sykle. Mindre plass til parkerte og kjørende biler frigjør plass til sykkeltilrettelegging, lekeplasser, fortausrestauranter og gågater, og byen blir triveligere å oppholde seg i når det er mindre støyende og forurensende biltrafikk i gatene.

Trafikantbetalingssystemet er det viktigste virkemidlet for å finansiere utbygging av infrastruktur for kollektivtransport og sykkeltilrettelegging, og spiller en viktig rolle i arbeidet for å redusere klimautslippene og biltrafikken. Det bidrar også til å øke fremkommeligheten på veiene. Trafikken over Osloingen økte med 5,2% fra 2021 til 2022. Økningen skyldes trolig i hovedsak åpningen av samfunnet etter koronapandemien.

I handlingsprogram 2023–2027 for byvekstsamarbeidet og Oslopakke 3 er det for 2024 lagt til grunn 4 710 mill. i inntekter fra bompenger. Av Oslos andel går 99,2 % til gang-, sykkel- og kollektivtiltak. Av bompengene er ca. 400 mill. satt av til drift av kollektivtransporten, som bl.a. omfatter videreføring av styrket drift av T-bane og busstilbudet i sentrum, drift av holdeplasser og sanntidsinformasjon, betjening av lån for ny base for T-baneplasser på Avløs og oppgradering av trikkebasene på Grefsen og Holtet. Videre er 437 mill. av bompengene satt av til nytt signal- og sikringsanlegg på T-banen og 266 mill. til oppgradering og kapasitetsøkende tiltak på Majorstuen stasjon. Til videre planlegging av ny sentrumstunnel for T-banen vil tidligere bevilgede, men ikke benyttede, bompenger benyttes. Det er satt av 1 522 mill. i bompenger til Fornebubanen, i tillegg til at det er lagt til grunn 1 316 mill. i statsbidrag. Det er satt av 1 064 mill. i bompenger til oppgraderinger på trikk og T-bane. Prioriterte tiltak i 2024 er oppgradering av Ekebergbanen mellom Konows gate og Ekebergparken, oppgradering av Tøyen T-banestasjon og livsforlengende tiltak på både trikke- og T-banenettet.

Så langt i 2023 har passasjertallene økt betydelig sammenliknet med 2022. Utviklingen viser at byrådets strategi med å opprettholde kollektivtilbudet til tross for inntektsbortfall og økte kostnader har vært nødvendig. Kollektivsektoren står imidlertid overfor betydelige finansielle utfordringer i økonomiplanperioden som følge av endring i innbyggernes reisevaner etter pandemien og tilhørende reduksjon i billettinntekter. Samtidig er kostnadsveksten i kollektivsektoren høy, noe som særlig gjelder drift av trikk og T-bane som krever et høyt strømforbruk. Byrådet prioriterer økt tilskudd til kjøp av transporttjenester i hele økonomiplanperioden.

For skoleåret 2023/2024 har Ruter innført en prøveordning der prisen for 30-dagersbillett for barn og unge er redusert til 299 kr. Formålet er å endre reisevaner for barn og unge fra bil-/foreldrekjøring til bruk av kollektivtransport, tilrettelegge for å etablere vaner for bruk av kollektivtransport tidlig i livet, redusere biltrafikken og øke mobiliteten for barn og unge, og særlig for de uten tilgang til annet transportalternativ. I Oslo finansieres prøveordningen gjennom statlige midler øremerket til reduserte takster.

Arbeidet med sykkel og gange videreføres gjennom økonomiplanperioden. Et tett, godt utbygget og godt driftet sykkelveinett er nødvendig for å nå målet om vekst i sykkeltrafikken og kutt i bilbruken. Siden sykkelstrategien ble vedtatt i 2015 er ca. 89 km ny sykkeltilrettelegging etablert i regi av Bymiljøetaten, og det prioriterte sykkelveinettet nærmer seg ferdigstilling. I tillegg er

44 km eksisterende sykkeltilrettelegging oppgradert. I 2024 vil byrådet prioritere å tette hull i sykkelveinettet med sikte på å skape et sammenhengende nett.

Sykkeltyverier er et utbredt problem i Oslo. I 2020 ble det stjålet over 6 600 sykler. I holdningsundersøkelsen om sykling i Oslo (2022) svarer 45 prosent at risikoen for sykkeltyveri gjør at de sykler mindre enn de selv ønsker. Trygg og tilgjengelig sykkelparkering er derfor et viktig tiltak for å få flere til å velge sykkel. Byrådet viderefører derfor arbeidet med sikker sykkelparkering også 2024.

Byrådet er opptatt av å legge enda bedre til rette for gange. Bedre tilrettelegging for fotgjengere vil ikke minst være viktig for å nå målsettingen om en aldersvennlig by. Snarveiprosjektet ble etablert i 2020 og har til nå kartlagt ca. 700 snarveier, og oppgradering og etablering av snarveier er i gang. Arbeidet videreføres i 2024 og tiltakene ses i sammenheng med tilrettelegging for sykkel, etablering av hjertesoner og tiltak for trafiksikkerhet og trafikkreduksjon.

Parkeringsregulering er et viktig virkemiddel for å redusere biltrafikk og gjøre det mest mulig attraktivt å benytte nullutslippskjøretøy hvis man først må kjøre. Bystyret vedtok i budsjett 2023 og økonomiplanen 2024-2026 en gradvis opptrapping av timespris for fremmedparkering i beboerparkeringssonen i indre by. I budsjettforslaget er det lagt opp til en tilsvarende økning i satsene for gateparkering i gul sone. For øvrig økes satsene med prisutviklingen.

Mål 3: Oslo skal være en grønn og levende by

Byrådet ønsker at Oslo skal være en grønnere og mer levende by. Parker, friområder, veier, torg og andre byrom skal ha godt renhold, god avfallshåndtering, godt vedlikehold og stedstilpasset belysning. Oslo sentrum skal tilrettelegges for aktivitet og opphold. Byrådet foreslår nærmere 40 mill. årlig for å dekke økte driftsfølgevirkninger over Bymiljøetatens budsjett. Midlene skal blant annet gå til drift av nye vei- og belysningsanlegg, parker og friområder, inkludert Klosterenga park, og nye kaier på Hovedøya, Gressholmen og Langøyene. Videre foreslås det å sette av 21,2 mill. årlig til prisøkninger som følge av at nye og økte miljø- og kvalitetskrav er priset inn i Bymiljøetatens driftskontrakter, og å sette av 7,2 mill. til å erstatte råttent dekke på Sørenga.

Byrådets visjon er at Oslo skal bli en renere og grønnere by. Det utarbeides derfor årlige tiltakslistor for urbant landbruk, plast og marin forsøpling, redusert og bærekraftig forbruk og for å heve miljøkvaliteten i Oslofjorden. Disse ligger som vedlegg til Sak 1. Byrådet legger også opp til at aktiviteten ved Losæter og Sørli besøksgård skal videreføres og prioriterer midler til driften innenfor Bymiljøetatens budsjetttramme.

Innsatsen for en renere og rikere Oslofjord fortsetter. Tilførselene av næringsstoffer til fjorden er betydelig redusert etter omfattende utvidelser av renseanleggene på Bekkelaget og Slemmestad (Veas AS). Nå vurderes mulighetene for å rense disse utslippene enda bedre. Fornyelsestakten i byens avløpsnett er økt. Tiltak mot mikroplast er iverksatt og fortsetter i 2024, samtidig som trafikkreduksjon gir redusert slitasje fra bildekk. Likeledes fortsetter arbeidet for å forbedre habitater for fisk og andre vannlevende organismer.

Mål 4: Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurs håndtering

Oslo kommunes ansvar for det lovpålagte renovasjonstilbudet til husholdningene ivaretas av Renovasjons- og gjenvinningsetaten. Kildesortert avfall skal håndteres som ressurser: Innsamlet

plast, papir, metall og glass blir gjenvunnet til nye produkter, matavfall blir til drivstoff (biogass) og biogjødsel. Restavfallet som forbrennes gir varme til Oslos fjernvarmenett.

En ny avfallsstrategi for Oslo er under arbeid. Endringer i europeiske og nasjonale rammebetingelser har gitt behov for nye vurderinger i dette arbeidet. Oslo har mål om økt materialgjenvinning og en avfallshåndtering tilnærmet uten utslipp innen 2030. Dette krever endring i hvordan husholdningsavfall, kommunalt avfall og næringsavfall håndteres. Byrådet arbeider også med fremtidig organisering av Romerike biogassanlegg og Haraldrud forbrenningsanlegg, herunder vurdering av muligheten for forbrenning av husholdningsavfall med karbonfangst.

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Kommunen har et generelt og grunnleggende ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sine geografiske områder.

Vann- og avløpssektoren ivaretar noen av samfunnets mest kritiske funksjoner og er avgjørende for helse og miljø. Vann- og avløpsetaten i Oslo skal produsere trygt og tilstrekkelig drikkevann, og etaten skal sikre forsvarlig rensing av avløpsvann.

Oslo har et av landets eldste vann- og avløpsnett og har utfordringer med vannlekkasjer og utslipp av avløpsvann. Vi kan vente oss enda mer ekstremvær i fremtiden – slik som tørke og styrtregn – i takt med de ventede klimaendringene, noe som forsterker de eksisterende utfordringene for sektoren. Sommeren 2023 har vist oss hvilke utfordringer og skader ekstremvær kan skape. Det er en sentral satsing for byrådet å etablere en fullgod reservevannforsyning for Oslo slik at risikoen for bortfall av drikkevann blir nær eliminert. Byggingen av en fullgod reservevannforsyning startet høsten 2020 og den nye forsyningen skal settes i drift i 2028. Bystyret vedtok i juni 2021 en oppdatert kostnadsramme for prosjektet. For å kunne forsyne hele byen med drikkevann fra nytt vannbehandlingsanlegg på Huseby, må stamnettet (overføringsledningene) oppgraderes og knyttes sammen, slik at de kan overføre vann til hele byen fra begge vannbehandlingsanleggene. Investeringsbeslutning for Stamnettprosjektet ble vedtatt i bystyret i desember 2021. I revidert budsjett 2022 besluttet bystyret å slå de to prosjektene Ny vannforsyning til Oslo og Stamnettprosjektet sammen til ett felles prosjekt for å forenkle kostnadsoppfølging og rapportering, samt sikre at grensesnittene blir håndtert best mulig. I revidert budsjett 2023 ble styrings- og kostnadsrammen for prosjektet justert opp for å ta høyde for den sterke prisveksten i 2021 og 2022.

Blant annet for å redusere utslipp av urensset avløpsvann er det også en sentral satsing for byrådet å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i vann- og avløpsledningsnettet. Det bidrar til å gjenopprette en god kjemisk og økologisk tilstand i vassdragene og i Oslofjorden.

Det er kostbart å etablere en ny vannforsyning og å ta igjen vedlikeholdsetterslepet. Vann- og avløpsgebyrene vil derfor øke fremover, men dette er helt nødvendig for å trygge en av samfunnets mest grunnleggende funksjoner. Byrådet følger systematisk opp at Vann- og avløpsetaten driver sin virksomhet på en effektiv måte.

Klimaet er allerede i endring og klimaforskernes prognoser viser at Oslo får “mer av alt”. Mer nedbør generelt, mer intenst styrtregn og mer tørke. En sentral satsing for byrådet er derfor å videreføre arbeidet med overvannshåndtering som bekkeåpning, fordrøying av vann i Marka og god veiledning om lokal overvannshåndtering for private. Videre gjør byrådets satsing på

bærekraftig forvaltning av kommunens skoger som innebærer blant annet skog med mange arter og restaurering av myr oss mer robuste i møtet mer tørke.

Mange tiår med bilbasert byutvikling har ført til trafikkfarlige nærområder og utrygge skoleveier for mange av byens barn. Byrådet mener at barnas trygghet bør prioriteres over bilen og at det bør være en selvfølge at det er trygt å sende barn til skolen uten at de må kjøres. Derfor legger byrådet opp til å fortsette arbeidet med trafiksikkerhet, hjertesoner og trafikkreduksjon. Aktuelle tiltak er reduserte fartsgrenser, flere fartshumper og opphøyde gangfelt, innsnevring av kjørebane og andre trafikkreduserende og fartsdempende tiltak. Tiltak på skoleveier er særlig prioritert.

Den nye sikkerhetspolitiske situasjonen etter utbruddet av krigen i Ukraina i 2022 har aktualisert det sivile beredskapsarbeidet i kommunen. Bymiljøetaten forvalter sju tilfluktsrom og ett dekningsrom, og byrådet foreslår å videreføre arbeidet med oppgradering og istandsettelse av disse som ble satt i gang i forbindelse med revidert budsjett for 2023.

110-sentralen holder til i lokaler på Lysaker, men leieavtalen går ut i 2024. Byrådet foreslår å sette av midler til å etablere egnede lokaler for 110-sentralen sammen med Brann- og redningsetaten i Østensjøveien.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	4 310 504	4 310 504	4 310 504	4 310 504
Vedtak forrige periode				
Administrative kostnader TT-tjenesten	200	600	-2 300	-2 300
BRE stab og støtte	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
CO2-avgift på forbrenning av avfall	0	-150	-150	-150
Driftsfølggevirkning Urbant landbruk/Spirende Oslo	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Endring bompenginntekter fra Oslopakke 3	-115 000	-41 000	-41 000	-41 000
Endring selvkost feiing	-9 990	-9 816	-9 772	-9 772
Energienhet	2 000	2 000	2 000	2 000
Friluftsliv - oppfølging av behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021–2030 - Økning i tilskudd til natur- og friluftslivsorganisasjoner	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Generell rammeendring Andre utgifter MOS	1	-7	-21	-21
Generell rammeendring Brann- og redningsetaten	-2 757	-4 668	-7 784	-7 784
Generell rammeendring Klimaetaten	129	-280	-1 038	-1 038
Generell rammeendring Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring	-328	-594	-1 052	-1 052
Generell rammeendring Sykkelprosjektet	47	-410	-1 233	-1 233
Generell rammereduksjon Bymiljøetaten	-8 247	-10 907	-15 933	-15 933
Generell rammereduksjon Bymiljøetaten parkering	-2 120	-2 226	-3 000	-3 000
Generell rammereduksjon Kjøp av transporttjenester	-786	-786	-786	-786
Husleie sentrum brannstasjon	1 100	1 100	1 100	1 100
Kostnadsvekst grunnet prisutvikling	-72 000	-72 000	-72 000	-72 000
Lavere kollektivpriser	8 600	8 600	8 600	8 600

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy og leie av midlertidig areal	0	-2 000	-2 000	-2 000
Løst inventar/brukerutstyr/flyttekostnader sentrum brannstasjon	-3 850	-3 850	-3 850	-3 850
Midlertidige brannstasjoner Eikenga og Marienlyst	3 158	3 158	3 158	3 158
Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon	-4 200	-4 200	-4 200	-4 200
Omdisponering av avsatte midler til reduserte kollektivpriser	96 000	96 000	96 000	96 000
Oppdragshåndteringsverktøy 110-sentralen - justering drift	-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
Oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Oppfølging handlingsplan for plast	0	-2 000	-2 000	-2 000
Overføring av TT-ordningen til AIS	-200	-600	2 300	2 300
Prisendringer parkering	-26 000	-66 000	-66 000	-66 000
Styrke tilbudet og årlig 50 mill. til utslippsfri drift	24 000	24 000	24 000	24 000
Søkbar støtteordning - Rydde elvebredder, strender og vann	-500	-500	-500	-500
Tilskudd matsentralen	-150	-150	-150	-150
Tilskuddsordning - Groruddalen miljøforum	-100	-100	-100	-100
Økt satsing på trygg sykkelparkering	0	-2 500	-2 500	-2 500
Sum Vedtak forrige periode	-135 893	-114 186	-125 111	-125 111
Vedtak forrige periode	-135 893	-114 186	-125 111	-125 111
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	4 174 611	4 196 318	4 185 393	4 185 393
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	268 407	268 407	268 407	268 407
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	268 407	268 407	268 407	268 407
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Drift av kollektivtilbudet	147 500	112 800	112 800	112 800
Driftsfølggevirkning av nye vei - og belysningsanlegg	7 000	7 000	7 000	7 000
Driftsfølggevirkninger - nye ladepunkter, utvidelse av beboerparkering og digitale systemer	18 100	18 100	18 100	18 100
Driftsfølggevirkninger parker og friområder, toaletter og trær	2 000	2 000	2 000	2 000
Driftsfølggevirkninger torg, byrom og sjøfrontsarealer	7 100	8 100	8 100	8 100
Driftsfølggevirkninger, skog og landskapsforvaltning	2 280	2 650	2 410	2 590
Endring bompenginntekter fra Oslopakke 3	-16 000	0	0	0
Kostnadsvekst	129 000	129 000	129 000	129 000
Merkostnader grunnet overgang til nullutslipp og andre krav	21 200	21 200	21 200	21 200
Overføring av feiing selvkost til eget kapittel	-695	-695	-695	-695
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-2 885	-2 885	-2 885	-2 885
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	314 600	297 270	297 030	297 210
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon andre utgifter MOS	0	0	-2	-10
Rammereduksjon Brann- og redningsetaten	0	0	-1 239	-5 326
Rammereduksjon Bymiljøetaten	-2 800	-2 800	-5 718	-15 349
Rammereduksjon Bymiljøetaten parkering	0	0	-528	-2 270
Rammereduksjon Klimaetaten	0	0	-112	-483

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Rammereduksjon Renovasjons- og gjenvinningsetaten	0	0	-158	-679
Rammereduksjon Sykkelprosjektet	0	0	-202	-868
Sum Uspesifiserte rammeendringer	-2 800	-2 800	-7 959	-24 985
Spesifiserte rammeendringer				
Driftsfølgevirkninger Klosterenga	1 500	1 500	1 500	1 500
Driftsfølgevirkninger parker og friområder, toaletter og trær	1 400	1 400	1 400	1 400
Husleie Briskeby brannstasjon	2 100	2 100	2 100	2 100
Husleie utvidet Eikenga midlertidige brannstasjon	1 800	1 800	1 800	1 800
Husleieendring og flytting av 110-sentralen	2 000	0	0	0
Korrigerings - Avvikling av kommunalt fyrverkeri	-500	-500	-500	-500
Offentlige tilfluktsrom	3 000	3 000	0	0
Oppdragshåndteringsverktøy 110-sentralen - justering drift	6 200	6 200	6 200	6 200
Videreføre driften av Losæter og Sørli gård	2 800	2 800	2 800	2 800
Sum Spesifiserte rammeendringer	20 300	18 300	15 300	15 300
Endringer	332 100	312 770	304 371	287 525
Ramme 2024-2027	4 775 118	4 777 495	4 758 171	4 741 325

Vedtak forrige periode

Administrative kostnader TT-tjenesten

Drift av TT-tjenesten ble overført fra VEL til Ruter i 2021. Kjørekontorfunksjonen, som inntil da har vært satt ut på anbud, ble overført Ruter fra juli 2022. Overtakelsen av kjørekontoret har medført en stor endring for Ruter i oppgaver, bemanning og systemer. Ruter hadde betydelige utfordringer med drift og kundeopplevelse ved oppstart av kjørekontoret. Det var blant annet vært svært lang ventetid på telefon for å komme i kontakt med kundesenteret, og det har vært behov for å iverksette tiltak for å håndtere driftsutfordringene. Ruter har innført en rekke tiltak for å bedre situasjonen, og situasjonen er også bedret. Tiltakene, særlig økt bemanning, forbedring av IT-systemene og løsninger for økt selvbetjening, bidrar til økte kostnader. Det foreslås 28,8 mill. for å dekke merkostnader knyttet til administrasjon av TT-tjenesten i 2023.

BRE stab og støtte

I 2023 ble det satt av midler til en gjennomgang av Brann- og redningsetatens stab og støttefunksjoner. Denne er fullført, og videre midler trekkes ut.

CO2-avgift på forbrenning av avfall

I forbindelse med statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt 192 kroner per tonn i CO2-avgift på forbrenning av avfall. Det er derfor avsatt 1,5 mill. på kapitlet til å dekke økt CO2-avgift.

Driftsfølgevirkning Urbant landbruk/Spirende Oslo

I budsjettet for 2023 ble det satt av midler til drift av Losæter og Sørli besøksgård som engangsbeløp. Byrådet legger opp til å videreføre tilbudet i økonomiplanen innenfor Bymiljøetatens ramme, jf. omtale under spesifiserte rammeendringer.

Endring selvkost feiling

Samlet justering av selvkostbudsjettet.

Energienhet

Det ble i 2023 etablert en energienhet i Klimaetaten. Fra 2024 er det innarbeidet helårseffekt av tiltaket. Energienheten koordinerer oppfølgingen av energiplanleggingen i kommunen. Dette inkluderer å koordinere det tverretatlige kommunale arbeidet og sikre god samhandling mellom energiselskap, myndigheter og utbyggere med sikte på å kunne realisere kommunens mål på energiområdet.

Friluftsliv - oppfølging av behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021–2030 - Økning i tilskudd til natur- og friluftslivsorganisasjoner

I 2023 ble det satt av en ekstrabevilgning på 3 mill. til søkbar støtteordning for friluftsliv- og naturvernorganisasjoner. Beløpet ble satt av som engangsbeløp og videreføres derfor ikke.

Generell rammeendring Andre utgifter MOS

Det er i tidligere vedtatt budsjett lagt inn generelt rammekutt.

Generell rammeendring Brann- og redningsetaten

Generell rammeendring.

Generell rammeendring Klimaetaten

Det er tidligere innarbeidet en redusert rammereduksjon på 0,60 mill. i 2024, og en økende rammereduksjon med 0,55 mill. i 2027.

Generell rammeendring Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring

Generell rammeendring.

Generell rammeendring Sykkelprosjektet

Generell rammeendring.

Generell rammereduksjon Bymiljøetaten

Det er lagt inn rammereduksjon på kapittelet.

Generell rammereduksjon Bymiljøetaten parkering

Generell rammereduksjon.

Generell rammereduksjon Kjøp av transporttjenester

Rammen er redusert i tråd med tidligere vedtak om generelt rammekutt på de fleste budsjettkapitler.

Husleie sentrum brannstasjon

Ny sentrum brannstasjon står ferdig i 2023. Midlene skal dekke husleie for bygget til Oslobygg.

Kostnadsvekst grunnet prisutvikling

Generell prisøkning i bransjen og for strøm kompenseres i 2023.

Lavere kollektivpriser

Nytt fleksibelt billettprodukt og utvidet grupperabatt for barn og unge.

Leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy og leie av midlertidig areal

Det ble i budsjettet for 2022 satt av midler til leie av ladecontainer i perioden 2022-2024. Midlene tas ut av budsjettet fra 2025.

Midlertidige brannstasjoner Eikenga og Marienlyst

Husleie for midlertidige brannstasjoner på Eikenga og Marienlyst.

Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon

Hovedbrannstasjonen må fraflyttes pga. bygging av nytt regjeringskvartal, og de er flyttet til midlertidige lokaler.

Omdisponering av avsatte midler til reduserte kollektivpriser

Innføring av reduserte billettpriser (enkeltbillett + familierabatt) utsettes til april 2023. Avsetningen til reduserte billettpriser på kap. 711 foreslås derfor redusert med 96 mill. i 2023.

Oppdragshåndteringsverktøy 110-sentralen - justering drift

Staten har pålagt kommunene å etablere et felles oppdragshåndteringssystem for 110-sentralene i landet. Systemet driftes og utvikles av et eget IKS opprettet for dette formål. Selskapet har avtalene med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap samt leverandørene av programvare og teknisk infrastruktur. Selskapet investerer, og fakturerer drift og nedbetaling av lån til eierkommunene.

Oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner

Det ble i budsjettet for 2022 lagt inn midler til oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner i 2022 og 2023 innenfor Bymiljøetatens område. Midlene ble lagt inn med toårig effekt og videreføres derfor ikke.

Oppfølging handlingsplan for plast

Til budsjett 2023 ble det satt av 2 mill. årlig i 2023 og 2024 til oppfølging av handlingsplan mot plastforurensning i Oslofjorden. Byrådet foreslår at vedtatt økonomiplan legges til grunn, og at midlene ikke videreføres fra 2025.

Prisendringer parkering

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2023 vedtok bystyret en gradvis økning av timeprisen for beboerparkeringssonen i indre by. Byrådet foreslår at satsene i sonene 2200, 2220, 2240, 2250, 2260 og 2520 økes tilsvarende, jf. omtale under *Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser*. Dette er parkeringsplasser som ligger i mange av de samme områdene som beboerparkeringssonen i indre by, og som derfor bør behandles likt som disse.

Det foreslås derfor å øke inntektsbudsjettet med 26 mill. i 2024 før deflatorjustering.

I tråd med vedtak i forbindelse med behandlingen av 2023-budsjettet ligger det også inne inntekter fra en ytterligere opptrapping av satsene i 2025 og 2026.

Styrke tilbudet og årlig 50 mill. til utslippsfri drift

Kollektivtilbudet ble besluttet styrket i planperioden før pandemien, og budsjettet ble økt med 50 mill. årlig for å sikre utslippsfri drift.

Søkbar støtteordning - Rydde elvebredder, strender og vann

I bystyrets behandling av budsjettet for 2023 ble det satt av 0,5 mill. til søkbar støtteordning for organiserte ryddetiltak av elvebredder, strender og vann. Beløpet ble satt av som engangsbeløp og videreføres derfor ikke.

Tilskudd matsentralen

I statsbudsjettet for 2023 reduserte regjeringen bevilgningen til Matsentralen. For å opprettholde driften i Oslo på 2022-nivå ble det satt av 150 000 i kommunens budsjett for 2023. Beløpet ble satt av som engangsbeløp, og videreføres derfor ikke.

Tilskuddsordning - Groruddalen miljøforum

I bystyrets behandling av budsjettet for 2023 ble det satt av 0,1 mill. til Groruddalen miljøforum. Beløpet ble satt av som engangsbeløp, og videreføres derfor ikke.

Økt satsing på trygg sykkelparkering

I forbindelse med budsjettet for 2023 ble det satt av 2,5 mill. årlig til et toårig prosjekt for økt satsing på trygg sykkelparkering. Midlene videreføres i 2024, og det foreslås i tråd med vedtak, at det ikke videreføres fra 2025.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Drift av kollektivtilbudet

Endringer i innbyggernes reisevaner, der etterspørsel etter kollektivtransport er lavere enn målsatt utvikling, har konsekvenser for kollektivtransportens økonomiske situasjon. På samme tid er det en ekstraordinær kostnadsvekst i kollektivsektoren. For å sikre et fortsatt attraktivt kollektivtilbud i Oslo er det behov for å øke tjenestekjøpet.

Driftsfølgevirkning av nye vei – og belysningsanlegg

Bymiljøetaten vil i 2023/24 overta en rekke nye vei- og belysningsanlegg, både fra private utbyggere og fra byutviklingsprosjekter. Det er også anlegg som er blitt oppgradert eller er i ferd med å oppgraderes. For at Bymiljøetaten skal ha midler til å drifte disse, foreslår byrådet en årlig økning i bevilgningen på 7 mill. i økonomiplanperioden.

Driftsfølgevirkninger - nye ladepunkter, utvidelse av beboerparkering og digitale systemer

Det foreslås å sette av 18,1 mill. årlig i økonomiplanperioden til dekning av driftsfølgevirkninger på parkeringsområdet, knyttet til følgende:

1. Nye ladepunkter for ladbare kjøretøy, jf. mål om 339 ladepunkter i 2023
2. Utvidelser av beboerparkeringsordningen
3. Drift av nye digitale systemer

Driftsfølgevirkninger parker og friområder, toaletter og trær

Bymiljøetaten mottar fortløpende ansvaret for en rekke park- og friområdeanlegg. I revidert budsjett ble bevilgningen økt med 1,4 mill. for 2023. Behovet øker etter hvert som nye anlegg etableres, og eksisterende anlegg overtas av etaten. For å ivareta driftsansvaret, foreslår byrådet å sette av 3,4 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Driftsfølgevirkninger torg, byrom og sjøfrontsarealer

Bymiljøetaten vil i 2023/24 overta ansvaret for drift av en rekke torg, byrom og sjøfrontarealer, herunder Sukkerbiten. For at Bymiljøetaten skal kunne ivareta dette ansvaret, foreslår byrådet en bevilgning på 7,1 mill. i 2024 og 8,1 årlig i resten av økonomiplanperioden.

Driftsfølgevirkninger, skog og landskapsforvaltning

Bymiljøetaten vil i 2023 og 2024 ferdigstille en rekke friluftsanlegg. For at etaten skal kunne ivareta dette ansvaret, foreslår byrådet en bevilgning på 2,280 mill. i 2024, 2,650 mill. i 2025, 2,410 mill. i 2026 og 2,590 mill. i 2027.

Kostnadsvekst

Ettervirkninger av pandemien, klimakrise og krigen i Ukraina påvirker også kostnadsveksten i kollektivtransporten. Kostnadsveksten er særlig høy innenfor energikilder som strøm. I tillegg påvirkes kollektivsektorens kostnader av utviklingen i rentemarkedet og av materialkostnader. Normalt har kommunal deflator over tid fanget opp faktisk kostnadsutvikling i kollektivsektoren, men de siste årene har det vært en betydelig høyere kostnadsvekst enn kommunal deflator.

Byrådet ønsker å opprettholde nivået på kollektivtilbudet i 2024 ved å kompensere for kostnadsvekst. Byrådet foreslår derfor å øke tilskuddsandelen og tjenestekjøpet.

Merkostnader grunnet overgang til nullutslipp og andre krav

Økte krav til nullutslipp og tjenestebeskrivelser, samt økt prisnivå ut over kommunal deflator, har medført økte utgifter til veidriftskontrakter for Bymiljøetaten. For at dette ikke skal gå ut over Bymiljøetatens øvrige tjenesteproduksjon, foreslås disse økte utgiftene kompensert med 21,2 mill. årlig.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Bymiljøetaten

I gjeldende økonomiplan ligger det ikke inne midler til drift av Losæter og Sørli besøksgård i 2024. For å unngå redusert tilbud, foreslår byrådet å reservere 2,8 mill. fra Bymiljøetatens driftsbudsjett til å opprettholde driften på dagens nivå, jf. omtale under spesifiserte endringer.

Rammereduksjon Bymiljøetaten parkering

Det foreslås ny generell rammereduksjon i 2026 og 2027. Samlet reduksjon blir 2,12 mill. i 2024, 2,23 mill. i 2025, 3,53 mill. i 2026 og 5,27 mill. i 2027.

Rammereduksjon Renovasjons- og gjenvinningsetaten

Det er lagt inn nytt generelt rammekutt i 2026 og 2027. Samlet redusert ramme utgjør 0,3 mill. i 2024, 0,6 mill. i 2025, 0,2 i 2026 og 0,7 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Driftsfølgevirkninger Klosterenga

Klosterenga park ble åpnet sommeren 2023 og driftes av Bymiljøetaten. Byrådet foreslår å sette av 1,5 mill. årlig til å dekke de økte driftskostnadene parken medfører.

Driftsfølgevirkninger parker og friområder, toaletter og trær

Bymiljøetaten mottar fortløpende ansvaret for en rekke park- og friområdeanlegg. I revidert budsjett ble bevilgningen økt med 1,4 mill. for 2023. Behovet øker etter hvert som nye anlegg etableres, og eksisterende anlegg overtas av etaten. For å ivareta driftsansvaret, foreslår byrådet å sette av 3,4 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Husleie Briskeby brannstasjon

Som følge av rehabilitering av Briskeby brannstasjon har Oslobygg (OBF) økt husleien. Endelig husleie var først ferdigberegnet i forbindelse med overtakelse av rehabilitert bygg og er derfor ikke justert for tidligere. I 2023 øker husleien fra tidligere anslått 1,95 mill. til 4,05 mill. Brann- og redningsetaten tilføres derfor 2,1 mill. årlig.

Husleie utvidet Eikenga midlertidige brannstasjon

Eikenga midlertidige brannstasjon utvides i 2023 for å ta imot mannskap og materiell fra hovedstasjonen. Dette medfører økning i husleien på 1,8 mill. per år. Samlet årlig husleie til Oslobygg for utvidet Eikenga er 5 mill.

Husleieendring og flytting av 110-sentralen

110-sentralen ligger i leide lokaler på Lysaker. Kontrakten går ut november 2024. I 2023 flytter Brann- og redningsetaten inn i leide lokaler i Østensjøveien 27 til foreløpig erstatning etter hovedbrannstasjonen. Det er tilgjengelige arealer i Østensjøveien 27 som kan leies til 110-sentralen. Det vil være en stor fordel å samlokalisere 110-sentralen med andre deler av etaten, både av hensyn til beredskap, kompetanse, HMS og arbeidsmiljø. I 2024 vil det være overlappende husleiekostnader for deler av året, mens husleie påfølgende år vil være tilsvarende dagens husleiekostnad. Gjennom vertskommuneavtalen om 110-sentralen med Asker og Bærum dekkes 24 % av kostnadene for flytting og husleie av de andre kommunene. Forslaget er gjensidig avhengig av forslag på investering midler til tilpasning av nye lokaler.

Korrigerende - Avvikling av kommunalt fyrverkeri

I forbindelse med behandlingen av budsjett 2023 ble det bestemt at Oslo ikke skal forestå kommunalt fyrverkeri på nyttårsaften, og at bevilgningen til formålet dermed skal utgå. Ved en inkurie ble ikke dette hensyntatt i Bymiljøetatens budsjett. Dette korrigeres nå ved at Bymiljøetatens ramme reduseres med 0,5 mill.

Offentlige tilfluktsrom

Bymiljøetaten forvalter og drifter syv tilfluktsrom og ett dekningsrom. I revidert budsjett for 2023 ble det avsatt 5 mill. til å styrke arbeidet med driftsmessige tiltak ved disse rommene, og det foreslås å sette av 3 mill. årlig til å følge opp dette arbeidet videre.

Oppdragshåndteringsverktøy 110-sentralen - justering drift

Staten har pålagt kommunene å etablere et felles oppdragshåndteringssystem for 110-sentralene i landet. Systemet driftes og utvikles av et eget IKS opprettet for dette formål. Selskapet har avtalene med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap samt

leverandørene av programvare og teknisk infrastruktur. Selskapet investerer, og fakturerer drift og nedbetaling av lån til eierkommunene.

Videreføre driften av Losæter og Sørli gård

I gjeldende økonomiplan ligger det ikke inne midler til drift av Losæter og Sørli besøksgård i 2024. For å unngå redusert tilbud, foreslår byrådet å reservere 2,8 mill. fra Bymiljøetatens driftsbudsjett til å opprettholde driften på dagens nivå, jf. omtale under uspesifiserte endringer.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter Bymiljøetaten (MOS)	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Akersgata	31 700	28 800	2 500	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Bedre gate og parkbelysning (kriminalitetsbekjempelse)	10 000	10 000	15 000	15 000
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Biomangfold	7 700	6 200	3 900	3 400
542 - Bymiljøetaten (MOS)	BYM - Byutviklingsprosjekter	8 200	7 200	0	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	BYM Klimatiltak	11 381	0	0	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Byutvikling	232 159	322 700	157 850	105 370
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Friluftsliv	6 000	6 000	6 000	6 000
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Furuset bygate	31 200	2 169	0	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Hjertesoner	10 000	0	0	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Klosterenga park	8 700	0	0	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Kollektivprioriteringer	33 500	129 208	30 000	30 000
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Overvannshåndtering - oppfølging av handlingsplan overvann	10 000	10 000	10 000	10 000
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Program Gateopprustning	20 000	25 000	25 000	25 000
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Rehabiliteringsprosjekter	23 200	20 000	20 000	20 000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Skogavgiftsfondfinansiert tiltak	320	320	320	320
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Støy- og luftforurensning	6 000	7 500	7 500	7 500
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Tilfluktsrom - oppgradering (BYM)	5 000	5 000	0	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Trafikkreduksjon	28 000	0	0	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Trafikksikkerhet	47 000	10 000	15 000	15 000
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Universell utforming	10 000	12 500	12 500	12 500
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Utstyr, transportmidler, maskiner	4 000	5 000	0	0
Sum Bymiljøetaten (MOS)		544 060	607 597	305 570	250 090
Kjøp av transporttjenester (MOS)					
711 - Kjøp av transporttjenester (MOS)	Diakonhjemmet stasjon	20 000	5 000	30 000	77 000
Sum Kjøp av transporttjenester (MOS)		20 000	5 000	30 000	77 000
Fornebubanen (MOS)					
712 - Fornebubanen (MOS)	Fornebubanen 120 001	3 850 000	4 465 000	4 400 000	3 150 000
Sum Fornebubanen (MOS)		3 850 000	4 465 000	4 400 000	3 150 000
Sykkelprosjektet (MOS)					
761 - Sykkelprosjektet (MOS)	Gang og sykkelveier, sykkelparkering	190 234	236 241	322 596	589 000
761 - Sykkelprosjektet (MOS)	Gang og sykkelveier, sykkelparkering	212 522	147 802	115 492	0
761 - Sykkelprosjektet (MOS)	Gang- og sykkelveier, sykkelparkering	72 440	60 481	58 891	0
761 - Sykkelprosjektet (MOS)	Gang-, sykkelveier og sykkelparkering	27 554	15 226	92 021	0
Sum Sykkelprosjektet (MOS)		502 750	459 750	589 000	589 000
Bymiljøetaten - parkering (MOS)					
543 - Bymiljøetaten - parkering (MOS)	Lading av elkjøretøy - pakke	71 476	56 500	0	0

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
543 - Bymiljøetaten - parkering (MOS)	Nye ladestasjoner for el-biler	28 248	0	0	0
	Sum Bymiljøetaten - parkering (MOS)	99 724	56 500	0	0
	Brann- og redningsetaten (MOS)				
650 - Brann- og redningsetaten (MOS)	Tilpasning nye lokaler 110-sentralen	13 125	0	0	0
650 - Brann- og redningsetaten (MOS)	Utstyr, transportmidler, maskiner	42 425	42 400	34 000	34 000
	Sum Brann- og redningsetaten (MOS)	55 550	42 400	34 000	34 000

Akersgata

Etter bevilgning i revidert budsjett gjenstår et behov på 63 mill. til finansiering av oppgradering av Akersgata mellom Grensen og Prinsens gate i tråd med vedtatt utbyggingsavtale. Beløpet foreslås bevilget over årene 2024 til 2026. Det er avtalt grunneierbidrag på totalt 30,1 mill. Disse foreslås inntektsført i 2026.

Ved en inkurie ble det i revidert budsjett gitt bevilgning tilsvarende P85 i 2023. Dette er korrigert for i byrådets budsjettforslag for 2024.

Bedre gate og parkbelysning (kriminalitetsbekjempelse)

Formålet med prosjektet er å oppgradere gate- og parkbelysningen i byen.

Biomangfold

Midlene går til ivaretagelse av det biologiske mangfoldet i Oslo. I forbindelse med behandlingen av revidert budsjett for 2023 ble prosjektet redusert med 11,2 mill. Midlene foreslås rebevilget over økonomiplanperioden.

BYM - Byutviklingsprosjekter

Prosjektet omfatter planlegging og utbygging av offentlig infrastruktur i byutviklingsområder.

BYM Klimatiltak

I forbindelse med behandlingen av revidert budsjett for 2023 vedtok bystyret å redusere bevilgningen til tiltaket med 11,381 mill. av hensyn til rett periodisering. Midlene foreslås derfor rebevilget til prosjektet for 2024.

Byutvikling

Prosjektet omfatter planlegging og utbygging av offentlig infrastruktur i byutviklingsområder.

Diakonhjemmet stasjon

Bystyret vedtok detaljregulering av Diakonhjemmet stasjon 06.05.2020, sak 107 Diakonveien 14 m.fl. (...) og utbyggingsavtale 25.01.2023, sak 14/23. Bystyret vedtok finansieringsbeslutning for styringsrammen P50, samlet 407 mill. kroner ifm. revidert budsjett 2023.

Friluftsliv

Formålet med prosjektet er å realisere kommunens vedtatte behovsplan for friluftsliv.

Furuset bygate

Midlene går til bygate på Furuset.

Prosjektet har blitt forsinket, og i forbindelse med behandlingen av revidert budsjett for 2023 vedtok bystyret derfor å redusere bevilgningen til prosjektet for 2023 med 33,369 mill. av hensyn til rett periodisering. Det foreslås derfor å rebevilge disse midlene i 2024 og 2025.

Gang og sykkelveier, sykkelparkering

På grunn av antallet enkeltprosjekter innenfor Bymiljøetatens investeringsportefølje for sykkel, er det opprettet flere prosjektnumre på kapittelet. Flyttinger mellom prosjektnumrene gjenspeiler fremdriften i disse enkeltprosjektene.

Investeringer på kapittelet finansieres i hovedsak av inntekter fra Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

Gang og sykkelveier, sykkelparkering

På grunn av antallet enkeltprosjekter innenfor Bymiljøetatens investeringsportefølje for sykkel, er det opprettet flere prosjektnumre på kapittelet. Flyttinger mellom prosjektnumrene gjenspeiler fremdriften i disse enkeltprosjektene.

Investeringer på kapittelet finansieres i hovedsak av inntekter fra Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

Gang- og sykkelveier, sykkelparkering

På grunn av antallet enkeltprosjekter innenfor Bymiljøetatens investeringsportefølje for sykkel, er det opprettet flere prosjektnumre på kapittelet. Flyttinger mellom prosjektnumrene gjenspeiler fremdriften i disse enkeltprosjektene.

Investeringer på kapittelet finansieres i hovedsak av inntekter fra Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

Gang-, sykkelveier og sykkelparkering

På grunn av antallet enkeltprosjekter innenfor Bymiljøetatens investeringsportefølje for sykkel, er det opprettet flere prosjektnumre på kapittelet. Flyttinger mellom prosjektnumrene gjenspeiler fremdriften i disse enkeltprosjektene.

Investeringer på kapittelet finansieres i hovedsak av inntekter fra Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

Hjertesoner

Midlene går til å etablere fysiske relevante trafikksikkerhetstiltak i tilknytning til grunnskoler med hjertesone.

Klosterenga park

Klosterenga park åpnet sommeren 2023. De foreslåtte midlene vil benyttes til å avslutte prosjektet.

Kollektivprioriteringer

Formålet med prosjektet er å bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken i Oslo.

Lading av elkjøretøy - pakke

Midlene går til utbygging av kommunale ladepunkter og hurtigladere for vare- og nyttetransport, samt etablering av hurtiglading for elektrisk tungtransport.

Nye ladestasjoner for el-biler

Midlene går til nye ladestasjoner for el-biler.

Overvannshåndtering - oppfølging av handlingsplan overvann

I forbindelse med budsjettet for 2022 ble det satt i gang et prosjekt for bærekraftig håndtering av overvann og urban flom. I tråd med gjeldende vedtak foreslås bevilgningen økt til 10 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Program Gateopprustning

Formålet med prosjektet er å kunne gjøre mindre oppgraderingstiltak av eksisterende gateinfrastruktur, herunder rehabilitering av brosteinsgater og andre veier, reinvestering i teknisk infrastruktur som rekkverk og støttemurer m.m.

Rehabiliteringsprosjekter

Midlene brukes til å rehabilitere bygningsmasse og infrastruktur som Bymiljøetaten forvalter for kommunen. I 2024 øremerkes 7,2 mill. til å bytte ut råttent dekke på Sørenga.

Skogavgiftsfondfinansiert tiltak

Det foretas løpende skogplanting, skogkultur (tynning, ungsogpleie) og veivedlikehold. Hvilke tiltak som kan gjennomføres med midler fra skogavgiftsfondet, er regulert i lov.

Støy- og luftforurensning

Formålet med prosjektet er å etablere ulike støyreducerende tiltak på steder der støygrensene overskrides og å kjøpe inn måleinstrumenter for å holde oversikt over luftkvaliteten i kommunen.

Tilfluktsrom – oppgradering (BYM)

Bymiljøetaten forvalter og drifter sju offentlige tilfluktsrom og ett dekningsrom. I revidert budsjett for 2023 ble det avsatt 5 mill. til å styrke tiltak på driftsbudsjettet ved disse rommene, og byrådet foreslår å sette av 5 mill. årlig til investeringer for å følge opp dette arbeidet videre.

Tilpasning nye lokaler 110-sentralen

110-sentralen ligger i leide lokaler på Lysaker hvor kontrakten går ut november 2024. I 2023 flytter Brann- og redningsetaten inn i leide lokaler i Østensjøveien 27 til foreløpig erstatning etter hovedbrannstasjonen. Det er tilgjengelige arealer der som kan leies til 110-sentralen. Det vil være en stor fordel å samlokalisere 110-sentralen med andre deler av etaten, både av hensyn til beredskap, kompetanse og arbeidsmiljø. 110-sentralen har betydelig teknisk infrastruktur som må reetableres i nye lokaler ved flytting av hensyn til beredskap og HMS, som nødstrøm, UPS, eget ventilasjonsanlegg, datagulv, slokkeanlegg i teknisk rom mm. Byrådet foreslår derfor midler til etablering av egnete lokaler og flytting av 110-sentralen. Gjennom vertskommuneavtalen om 110-sentralen med Asker og Bærum dekkes 24 % av kostnadene av de andre kommunene. Byrådet foreslår å sette av Oslo sin andel av kostnadene til tilpasning av nye lokaler for 110-sentralen. Forslaget er gjensidig avhengig av forslag på drift om midler til dobbel husleie i 2024 og flyttekostnader.

Trafikkreduksjon

Oslo kommune har i Klimastrategien fastsatt et mål om å redusere biltrafikken med en tredel innen 2030. Midlene går til tiltak for å nå dette målet.

Bymiljøetaten vil kartlegge hvor og hvordan arbeidet med bilfrie soner utenfor sentrum kan utvides. Formålet er å lage eksempler på gode bymiljø med trygge og grønne områder der gående og syklende prioriteres. Andre aktuelle tiltak kan være å redusere fartsgrenser, helt eller delvis stenge gater for biltrafikk, skilte om gater til å bli enveiskjørt, fjerne parkeringsplasser eller bygge ned trafikkareal, som for eksempel bygge om kryss slik at de tar mindre areal, og arealet kan omdisponeres til fordel for gående, syklende og grønne elementer. Dette vil være tiltak som gir høyere trafiksikkerhet, samtidig som veikapasiteten begrenses.

De konkrete tiltakene for økt trafiksikkerhet er dels overlappende med tiltak for redusert trafikk. Det vises derfor også til omtalen av 115012 Trafiksikkerhet.

Trafiksikkerhet

Midlene går til tiltak for å bedre sikkerheten for myke trafikanter. Prioritering av hvilke trafiksikkerhetstiltak som skal gjennomføres, gjøres etter innspill fra bydelene, publikum og andre med vesentlig lokal kjennskap. Alle innspill vurderes og prioriteres ut fra forventet effekt og økonomiske rammer. Etaten utfører også trafiksikkerhetsinspeksjoner av veinettet for å dokumentere konkrete behov for tiltak.

Med bakgrunn i innspill og inspeksjoner, utarbeides det en årlig plan for tiltak fordelt over hele byen. Eksempler på tiltak er ombygging av kryss for å redusere fart hos biler og sikre krysningsspunkter for gående og syklende, fartsreduserende tiltak, etablering av fortau, flytting av gangfelt og skilting.

I tråd med vedtatt økonomiplan reduseres bevilgningen med 28 mill. sammenlignet med 2023, jf. også foreslåtte måltall.

De konkrete tiltakene for økt trafiksikkerhet er dels overlappende med tiltak for redusert trafikk. Det vises derfor også til omtalen av 123026 Trafikkreduksjon.

Universell utforming

Formålet med prosjektet er å arbeide kontinuerlig og målrettet med universell utforming og tilgjengelighet mot 2035, og på den måten bidra til at alle gis mulighet for samfunnsdeltakelse og livsutfoldelse.

Utstyr, transportmidler, maskiner

Rammen benyttes til supplering og fornyelse av Bymiljøetatens maskin- og kjøretøypark.

Utstyr, transportmidler, maskiner

Videreføring av investeringsnivå for nødvendig utskifting av beredskapsmateriell i Brann- og redningsetaten.

Tilskuddsmidler

Det foreslås å sette av totalt 22,353 mill. til støtte- og tilskuddsordninger til organisasjoner og andre private aktører på miljø- og samferdselsområdet. For oversikt over foreslått fordeling av disse midlene vises det til omtale under kap. 542 Bymiljøetaten.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Bymiljøetaten (MOS)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunale byrom i Oslo.

Bymiljøetaten er Oslo kommunes fagmyndighet for samferdsel og mobilitet. Etaten har ansvar for trafiksikkerhet og for utvikling, drift og vedlikehold av infrastruktur for gående, syklende og motorisert transport. Med infrastruktur menes kommunale veier, fortau, sykkelveier, parkeringsplasser, ladeplasser, trafikkstyringsanlegg og belysning. Bymiljøetaten drifter og forvalter 1 280 km gater og veier, og samarbeider med Ruter og Sporveien om tiltak for å bedre fremkommeligheten for kollektivtransporten.

Bymiljøetaten legger til rette for rekreasjon, natur- og kulturopplevelser og har forvaltningsansvar for kommunens øyer i indre Oslofjord og skogeiendommer i Marka, i tillegg til majoriteten av kommunens turveier, parker, badestrender og friområder. Bymiljøetaten skal sikre byens biologiske mangfold og tilrettelegge for urbant landbruk. Etaten har også koordineringsansvar for tiltak mot luftforurensning, kommunens arbeid med miljøtilstanden i Oslofjorden, redusert plastforbruk og et bærekraftig og redusert forbruk.

Etatens bybetjenter utgjør en del av det synlige kommunale trygghetsarbeidet. Etaten har også en rolle i kommunens sikringsarbeid og gjennomfører fysiske sikringstiltak i byrommet i samarbeid med andre virksomheter i kommunen.

Bymiljøetaten er delegert myndighet etter en rekke lover og forskrifter og ivaretar kommunens myndighetsutøvelse på flere områder. Dette gjelder blant annet markaloven, friluftsløven, miljøinformasjonsloven, viltloven, hundeloven, lakse- og innlandsfiskeloven, forurensningsloven, motorferdselloven, jordloven, vassdragsloven, skogbruksloven, odelsloven, konsesjonsloven, vegloven, vegtrafikkloven og yrkestransportloven. Etaten er også delegert myndighet til å håndheve deler av politivedtekten for Oslo og utøver kommunens delegerte skiltmyndighet.

Bymiljøetatens arbeid knyttet til tilrettelegging for sykkel omtales nærmere under kap. 761 Bymiljøetaten Sykkelprosjektet. Etatens arbeid med parkering omtales nærmere under kap. 543 Bymiljøetaten Parkering. Etatens arbeid med tilrettelegging for idrett omtales nærmere under kap. 545 Bymiljøetaten/Idrett under Kultur, idrett og frivillighet.

Situasjonsbeskrivelse

Bruken av byrommene og naturen har økt i takt med befolkningsveksten i Oslo (fra 2012 til 2022 økte Oslos innbyggertall med nesten 100 000), og den ekstraordinære økningen man så under koronapandemien har vedvart. Det er positivt at innbyggerne brukes byens fellesarealer og grønne områder, men det fører også til mer slitasje på områdene. De siste årene har Bymiljøetaten overtatt en rekke nye anlegg og byområder til forvaltning og drift. I tillegg er det høye forventninger fra befolkningen til tilrettelegging av tilbud og til utvikling av og standarden på byrommene.

Oslo har forandret seg til å bli en fjordby med god tilgang til bademuligheter og åpning av nye havneområder. Dette har medført økte utgifter til kommunal drift og forvaltning, behov for kommunal infrastruktur og utvidete oppgaver for Bymiljøetaten, som ivaretagelse av kaifronter.

Når nye anlegg tas i bruk, medfører det økte kostnader til drift. Byrådet foreslår derfor nærmere 40 mill. årlig for å dekke økte driftsfølgevirkninger over Bymiljøetatens budsjett, hvorav i overkant av 21 mill. på kap. 542. Midlene skal blant annet gå til drift av nye vei- og belysningsanlegg, parker og friområder, inkludert Klosterenga park, og nye kaier på Hovedøya, Gressholmen og Langøyene. Videre er det foreslått avsatt 21,2 mill. til å dekke kostnadsøkning som følge av nye klima- og kvalitetskrav i veidriftskontrakter.

En betydelig del av eksisterende infrastruktur har nådd en alder der den er moden for utskiftning. Dette gjelder spesielt vei- og belysningsanlegg. Byrådet vil i økonomiplanperioden sette av midler til nødvendig vedlikehold for å unngå stenging og/eller mørklegging.

Gjennom blant annet utbygging av sykkelveinettet, fremkommelighetstiltak og kollektivprosjekter er Bymiljøetaten en viktig bidragsyter til å stimulere til klima- og miljøvennlige transportløsninger og til å redusere klimagassutslippene og biltrafikken. Bymiljøetaten er videre en sentral bidragsyter til gjennomføring av tiltak for økt byliv og områdeløft. Etaten planlegger og gjennomfører flere store prosjekter. Flere gater skal rustes opp og prioriteres for gående og syklende, og etaten planlegger fremtidige tiltak, blant annet i Skippergata, Kirkegata og Markveien. I 2024 vil etaten fortsette arbeidet med å oppgradere Akersgata mellom Prinsens gate og Grensen til torggate. Bymiljøetaten har en rekke løpende investeringsprosjekter i sin portefølje, og det legges i økonomiplanen opp til å videreføre nivået gjennom økonomiplanperioden.

Det er uavklart når kommunen eventuelt får hjemmel til å etablere en nullutslippssone. Midlene som var avsatt til dette i 2024 og 2025 er derfor omdisponert til utbygging av hurtiglading for elektrisk tungtransport og drosje.

Etaten forvalter sju offentlige tilfluktsrom og ett dekningsrom. I 2024 vil etaten fortsette arbeidet med å sette disse i stand. Etaten har også ansvar for kommunens satsing på urbant landbruk og forvalter blant annet kommunens tilskuddsordning på området, i tillegg til å drifte Losæter og Sørli besøksgård.

I 2024 settes det av 47 mill. til trafiksikkerhet og 28 mill. til trafikkreduksjon. Midlene skal brukes til tiltak som bidrar til økt trafiksikkerhet, spesielt rundt skoleveier, og til tiltak for å redusere biltrafikken. Målet for 2024 er å gjennomføre 100 trafiksikkerhetstiltak. I tillegg er det satt av 10 mill. til å utvide satsingen med bilfrie hjertesoner til flere grunnskoler.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Totalt antall hjertesoneskoler	1	3	14	25	
Antall km langrennsløyper oppkjørt	15 256	2 165	7 568	20 230	
Antall daa hogst for fleralderskog	630	1 825	1 200	1 095	
Antall bytrær	15 689	16 090	17 850	20 274	Trær i sentrum og bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Frogner, St. Hanshaugen og Sagene
Antall innvilgede søknader for kommunens tilskuddsordning for landbrukstiltak	52	63	84	54	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 95 % i 2030 sammenlignet med 2009	Bymiljøetaten skal redusere klimagassutslipp fra egen drift og egne prosjekter.	Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff for tjenestebiler under 3 500 kg, jf. Klimabudsjettet	92,0 %	94,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på bærekraftig biodrivstoff over 3 500 kg, jf. Klimabudsjettet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer transport av masser og avfall hvor det stilles krav til utslippsfrie kjøretøy eller kjøretøy som går på bærekraftig biodrivstoff, jf. Klimabudsjettet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel av Bymiljøetatens maskiner som er utslippsfrie/går på bærekraftig biodrivstoff av total maskinpark, jf. Klimabudsjettet	88,0 %	86,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
		det stilles standard miljøkrav til transport, jf. Klimabudsjettet				
		Andel nye kontrakter som innebærer bruk av maskiner hvor det stilles krav til utslippsfrie maskiner eller maskiner som går på bærekraftig biodrivstoff, jf. Klimabudsjettet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Bymiljøetaten skal tilrettelegge for Oslo som gå- og sykkelby.					
	Bymiljøetaten skal bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken.					
	Bymiljøetaten skal arbeide for å redusere biltrafikken i Oslo.					
03. Oslo skal være en grønn og levende by	Bymiljøetaten skal sikre byens blågrønne strukturer, det biologiske mangfoldet og tilrettelegge for friluftsliv og urbant landbruk.	Antall nye kvadratmeter med dyrket urbant landbruksareal som følge av tilskuddsordning for urbant landbruk	5 818 m2	7 028 m2	>1 000 m2	>1000 m2
		Antall inngrep i naturtypeområder med A-verdi (nasjonal verdi) som har ført til forringelse av kvaliteten i løpet av det siste året	1,0	0,0	0,0	0,0
	Bymiljøetaten skal bidra til reduksjon i lokal luftforurensning og støy.	NO2- årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <40 µg/m3)	29 µg/m3	27 µg/m3	<40 µg/m3	<40 µg/m3
		PM10- årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <20 µg/m3)	21 µg/m3	23 µg/m3	<20 µg/m3	<20 µg/m3
	Bymiljøetaten skal legge til rette for økt byliv.	Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår der de bor	80%	80%	>80%	>80%
		Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår i sentrum	66%	72%	>75%	>75%
		Andel innbyggere som er fornøyd med tilrettelegging for lek, opphold og fysisk aktivitet i byens parker	66%	64%	>80%	>80%
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Bymiljøetaten skal bidra til trygge byrom.	Andel av befolkningen som er tilfreds med belysningen	75 %	73 %	>75 %	>75 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	Bymiljøetaten skal bidra til å realisere nullvisjonen innenfor trafiksikkerhet.	Antall nye grunnskoler med hjertesoner	11	11	15	6
		Antall km vei med gjennomført trafiksikkerhetsinspeksjon	0,0	11,1	10,0	10,0
		Antall nye trafiksikkerhetstiltak på veinettet	0	101	100	100
	Bymiljøetaten skal tilrettelegge for effektiv håndtering av overvann på sine forvaltningsområder.	Antall sandfang som tømmes hvert år	11 958	9 560	6 500	6 500

Forklaring til resultatindikatorer

Resultatene under *Bymiljøetaten skal legge til rette for økt byliv* og *Bymiljøetaten skal bidra til trygge byrom* er hentet fra Bymiljøetatens brukerundersøkelse.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	972 199	972 199	972 199	972 199
Vedtak forrige periode				
Driftsfølgevirkning Urbant landbruk/Spirende Oslo	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Endring bompenginntekter fra Oslopakke 3	-115 000	-41 000	-41 000	-41 000
Friluftsliv - oppfølging av behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021–2030 - Økning i tilskudd til natur- og friluftslivsorganisasjoner	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Generell rammereduksjon Bymiljøetaten	-8 247	-10 907	-15 933	-15 933
Oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Oppfølging handlingsplan for plast	0	-2 000	-2 000	-2 000
Søkbare støtteordning - Rydde elvebredder, strender og vann	-500	-500	-500	-500
Tilskudd matsentralen	-150	-150	-150	-150
Tilskuddsordning - Groruddalen miljøforum	-100	-100	-100	-100
Sum Vedtak forrige periode	-144 797	-75 457	-80 483	-80 483
Vedtak forrige periode	-144 797	-75 457	-80 483	-80 483
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	827 402	896 742	891 716	891 716
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	48 941	48 941	48 941	48 941
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	48 941	48 941	48 941	48 941
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Driftsfølgevirkning av nye vei – og belysningsanlegg	7 000	7 000	7 000	7 000
Driftsfølgevirkninger parker og friområder, toaletter og trær	2 000	2 000	2 000	2 000
Driftsfølgevirkninger torg, byrom og sjøfrontsarealer	7 100	8 100	8 100	8 100
Driftsfølgevirkninger, skog og landskapsforvaltning	2 280	2 650	2 410	2 590
Endring bompenginntekter fra Oslopakke 3	-16 000	0	0	0
Merkostnader grunnet overgang til nullutslipp og andre krav	21 200	21 200	21 200	21 200
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-1 731	-1 731	-1 731	-1 731
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	21 849	39 219	38 979	39 159
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Bymiljøetaten	-2 800	-2 800	-5 718	-15 349
Sum Uspesifiserte rammeendringer	-2 800	-2 800	-5 718	-15 349
Spesifiserte rammeendringer				
Driftsfølgevirkninger Klosterenga	1 500	1 500	1 500	1 500
Driftsfølgevirkninger parker og friområder, toaletter og trær	1 400	1 400	1 400	1 400
Korrigerings - Avvikling av kommunalt fyrverkeri	-500	-500	-500	-500
Offentlige tilfluktsrom	3 000	3 000	0	0
Videreføre driften av Losæter og Sørli gård	2 800	2 800	2 800	2 800
Sum Spesifiserte rammeendringer	8 200	8 200	5 200	5 200
Endringer	27 249	44 619	38 461	29 010
Ramme 2024-2027	903 592	990 302	979 118	969 667

Vedtak forrige periode

Driftsfølgevirkning Urbant landbruk/Spirende Oslo

I budsjettet for 2023 ble det satt av midler til drift av Losæter og Sørli besøksgård som engangsbeløp. Byrådet legger opp til å videreføre tilbudet i økonomiplanen innenfor Bymiljøetatens ramme, jf. omtale under spesifiserte rammeendringer.

Friluftsliv - oppfølging av behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021-2030 - Økning i tilskudd til natur- og friluftslivsorganisasjoner

I 2023 ble det satt av en ekstrabevilgning på 3 mill. til søkbar støtteordning for friluftsliv- og naturvernorganisasjoner. Beløpet ble satt av som engangsbeløp og videreføres derfor ikke.

Generell rammereduksjon Bymiljøetaten

Det er lagt inn rammereduksjon på kapittelet.

Oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner

Det ble i budsjettet for 2022 lagt inn midler til oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner i 2022 og 2023 innenfor Bymiljøetatens område. Midlene ble lagt inn med toårig effekt og videreføres derfor ikke.

Oppfølging handlingsplan for plast

Til budsjett 2023 ble det satt av 2 mill. årlig i 2023 og 2024 til oppfølging av handlingsplan mot plastforurensning i Oslofjorden. Byrådet foreslår at vedtatt økonomiplan legges til grunn, og at midlene ikke videreføres fra 2025.

Søkbar støtteordning - Rydde elvebredder, strender og vann

I bystyrets behandling av budsjettet for 2023 ble det satt av 0,5 mill. til søkbar støtteordning for organiserte ryddetiltak av elvebredder, strender og vann. Beløpet ble satt av som engangsbeløp og videreføres derfor ikke.

Tilskudd matsentralen

I statsbudsjettet for 2023 reduserte regjeringen bevilgningen til Matsentralen. For å opprettholde driften i Oslo på 2022-nivå ble det satt av 150 000 i kommunens budsjett for 2023. Beløpet ble satt av som engangsbeløp, og videreføres derfor ikke.

Tilskuddsordning - Groruddalen miljøforum

I bystyrets behandling av budsjettet for 2023 ble det satt av 0,1 mill. til Groruddalen miljøforum. Beløpet ble satt av som engangsbeløp, og videreføres derfor ikke.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Driftsfølgevirkning av nye vei – og belyningsanlegg

Bymiljøetaten vil i 2023/24 overta en rekke nye vei- og belyningsanlegg, både fra private utbyggere og fra byutviklingsprosjekter. Det er også anlegg som er blitt oppgradert eller er i ferd med å oppgraderes. For at Bymiljøetaten skal ha midler til å drifte disse, foreslår byrådet en årlig økning i bevilgningen på 7 mill. i økonomiplanperioden.

Driftsfølgevirkninger parker og friområder, toaletter og trær

Bymiljøetaten mottar fortløpende ansvaret for en rekke park- og friområdeanlegg. I revidert budsjett ble bevilgningen økt med 1,4 mill. for 2023. Behovet øker etter hvert som nye anlegg etableres, og eksisterende anlegg overtas av etaten. For å ivareta driftsansvaret, foreslår byrådet å sette av 3,4 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Driftsfølgevirkninger torg, byrom og sjøfrontsarealer

Bymiljøetaten vil i 2023/24 overta ansvaret for drift av en rekke torg, byrom og sjøfrontarealer, herunder Sukkerbiten. For at Bymiljøetaten skal kunne ivareta dette ansvaret, foreslår byrådet en bevilgning på 7,1 mill. i 2024 og 8,1 årlig i resten av økonomiplanperioden.

Driftsfølgevirkninger, skog og landskapsforvaltning

Bymiljøetaten vil i 2023 og 2024 ferdigstille en rekke friluftsanlegg. For at etaten skal kunne ivareta dette ansvaret, foreslår byrådet en bevilgning på 2,280 mill. i 2024, 2,650 mill. i 2025, 2,410 mill. i 2026 og 2,590 mill. i 2027.

Merkostnader grunnet overgang til nullutslipp og andre krav

Økte krav til nullutslipp og tjenestebeskrivelser, samt økt prisnivå ut over kommunal deflator, har medført økte utgifter til veidriftskontrakter for Bymiljøetaten. For at dette ikke skal gå ut over Bymiljøetatens øvrige tjenesteproduksjon, foreslås disse økte utgiftene kompensert med 21,2 mill. årlig.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Bymiljøetaten

I gjeldende økonomiplan ligger det ikke inne midler til drift av Losæter og Sørli besøksgård i 2024. For å unngå redusert tilbud, foreslår byrådet å reservere 2,8 mill. fra Bymiljøetatens driftsbudsjett til å opprettholde driften på dagens nivå, jf. omtale under spesifiserte endringer.

Spesifiserte rammeendringer

Driftsfølgevirkninger Klosterenga

Klosterenga park ble åpnet sommeren 2023 og driftes av Bymiljøetaten. Byrådet foreslår å sette av 1,5 mill. årlig til å dekke de økte driftskostnadene parken medfører.

Driftsfølgevirkninger parker og friområder, toaletter og trær

Bymiljøetaten mottar fortløpende ansvaret for en rekke park- og friområdeanlegg. I revidert budsjett ble bevilgningen økt med 1,4 mill. for 2023. Behovet øker etter hvert som nye anlegg etableres, og eksisterende anlegg overtas av etaten. For å ivareta driftsansvaret, foreslår byrådet å sette av 3,4 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Korrigerings - Avvikling av kommunalt fyrverkeri

I forbindelse med behandlingen av budsjett 2023 ble det bestemt at Oslo ikke skal forestå kommunalt fyrverkeri på nyttårsaften, og at bevilgningen til formålet dermed skal utgå. Ved en inkurie ble ikke dette hensyntatt i Bymiljøetatens budsjett. Dette korrigeres nå ved at Bymiljøetatens ramme reduseres med 0,5 mill.

Offentlige tilfluktsrom

Bymiljøetaten forvalter og drifter syv tilfluktsrom og ett dekningsrom. I revidert budsjett for 2023 ble det avsatt 5 mill. til å styrke arbeidet med driftsmessige tiltak ved disse rommene, og det foreslås å sette av 3 mill. årlig til å følge opp dette arbeidet videre.

Videreføre driften av Losæter og Sørli gård

I gjeldende økonomiplan ligger det ikke inne midler til drift av Losæter og Sørli besøksgård i 2024. For å unngå redusert tilbud, foreslår byrådet å reservere 2,8 mill. fra Bymiljøetatens driftsbudsjett til å opprettholde driften på dagens nivå, jf. omtale under uspesifiserte endringer.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	572 072	576 923	582 978
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 015 833	901 775	985 356
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	7 123	11 231	11 883
Overføringsutgifter	435 428	133 129	137 400
Finansutgifter	384 298	0	0
Sum Driftsutgifter	2 414 754	1 623 058	1 717 617
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-512 748	-407 414	-489 129
Refusjoner	-455 708	-408 831	-481 598
Overføringsinntekter	-121 898	165 386	156 702
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-382 177	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 472 532	-650 859	-814 025
Sum	942 222	972 199	903 592

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Bymiljøetaten (MOS)				
	Bymiljøetaten (MOS)				
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Akersgata	31 700	28 800	2 500	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Bedre gate og parkbelysning (kriminalitetsbekjempelse)	10 000	10 000	15 000	15 000
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Biomangfold	7 700	6 200	3 900	3 400
542 - Bymiljøetaten (MOS)	BYM - Byutviklingsprosjekter	8 200	7 200	0	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	BYM Klimatiltak	11 381	0	0	0
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Byutvikling	232 159	322 700	157 850	105 370
542 - Bymiljøetaten (MOS)	Friluftsliv	6 000	6 000	6 000	6 000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
542 -	Furuset bygata	31 200	2 169	0	0
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Hjertesoner	10 000	0	0	0
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Klosterenga park	8 700	0	0	0
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Kollektivprioriteringer	33 500	129 208	30 000	30 000
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Overvannshåndtering - oppfølging av handlingsplan	10 000	10 000	10 000	10 000
Bymiljøetaten (MOS)	overvann				
542 -	Program Gateopprustning	20 000	25 000	25 000	25 000
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Rehabiliteringsprosjekter	23 200	20 000	20 000	20 000
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Skogavgiftsfondfinansiert tiltak	320	320	320	320
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Støy- og luftforurensning	6 000	7 500	7 500	7 500
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Tilfluktsrom – oppgradering	5 000	5 000	0	0
Bymiljøetaten (BYM)					
542 -	Trafikkreduksjon	28 000	0	0	0
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Trafikksikkerhet	47 000	10 000	15 000	15 000
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Universell utforming	10 000	12 500	12 500	12 500
Bymiljøetaten (MOS)					
542 -	Utstyr, transportmidler, maskiner	4 000	5 000	0	0
Bymiljøetaten (MOS)					
Sum Bymiljøetaten (MOS)		544 060	607 597	305 570	250 090
Sum Bymiljøetaten (MOS)		544 060	607 597	305 570	250 090
Sum investeringsprosjekter		544 060	607 597	305 570	250 090

Akersgata

Etter bevilgning i revidert budsjett gjenstår et behov på 63 mill. til finansiering av oppgradering av Akersgata mellom Grensen og Prinsens gate i tråd med vedtatt utbyggingsavtale. Beløpet foreslås bevilget over årene 2024 til 2026. Det er avtalt grunneierbidrag på totalt 30,1 mill. Disse foreslås inntektsført i 2026.

Ved en inkurie ble det i revidert budsjett gitt bevilgning tilsvarende P85 i 2023. Dette er korrigert for i byrådets budsjettforslag for 2024.

Bedre gate og parkbelysning (kriminalitetsbekjempelse)

Formålet med prosjektet er å oppgradere gate- og parkbelysningen i byen.

Biomangfold

Midlene går til ivaretagelse av det biologiske mangfoldet i Oslo. I forbindelse med behandlingen av revidert budsjett for 2023 ble prosjektet redusert med 11,2 mill. Midlene foreslås rebevilget over økonomiplanperioden.

BYM - Byutviklingsprosjekter

Prosjektet omfatter planlegging og utbygging av offentlig infrastruktur i byutviklingsområder.

BYM Klimatiltak

I forbindelse med behandlingen av revidert budsjett for 2023 vedtok bystyret å redusere bevilgningen til tiltaket med 11,381 mill. av hensyn til rett periodisering. Midlene foreslås derfor rebevilget til prosjektet for 2024.

Byutvikling

Prosjektet omfatter planlegging og utbygging av offentlig infrastruktur i byutviklingsområder.

Friluftsliv

Formålet med prosjektet er å realisere kommunens vedtatte behovsplan for friluftsliv.

Furuset bygate

Midlene går til bygate på Furuset.

Prosjektet har blitt forsinket, og i forbindelse med behandlingen av revidert budsjett for 2023 vedtok bystyret derfor å redusere bevilgningen til prosjektet for 2023 med 33,369 mill. av hensyn til rett periodisering. Det foreslås derfor å rebevilge disse midlene i 2024 og 2025.

Hjertesoner

Midlene går til å etablere fysiske relevante trafikksikkerhetstiltak i tilknytning til grunnskoler med hjertesone.

Klosterenga park

Klosterenga park åpnet sommeren 2023. De foreslåtte midlene vil benyttes til å avslutte prosjektet.

Kollektivprioriteringer

Formålet med prosjektet er å bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken i Oslo.

Overvannshåndtering - oppfølging av handlingsplan overvann

I forbindelse med budsjettet for 2022 ble det satt i gang et prosjekt for bærekraftig håndtering av overvann og urban flom. I tråd med gjeldende vedtak foreslås bevilgningen økt til 10 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Program Gateopprustning

Formålet med prosjektet er å kunne gjøre mindre oppgraderingstiltak av eksisterende gateinfrastruktur, herunder rehabilitering av brosteinsgater og andre veier, reinvestering i teknisk infrastruktur som rekkverk og støttemurer m.m.

Rehabiliteringsprosjekter

Midlene brukes til å rehabilitere bygningsmasse og infrastruktur som Bymiljøetaten forvalter for kommunen. I 2024 øremerkes 7,2 mill. til å bytte ut råttent dekke på Sørenga.

Skogavgiftsfondfinansiert tiltak

Det foretas løpende skogplanting, skogkultur (tynning, ungsogpleie) og veivedlikehold. Hvilke tiltak som kan gjennomføres med midler fra skogavgiftsfondet, er regulert i lov.

Støy- og luftforurensning

Formålet med prosjektet er å etablere ulike støyreducerende tiltak på steder der støygrensene overskrides og å kjøpe inn måleinstrumenter for å holde oversikt over luftkvaliteten i kommunen.

Tilfluktsrom – oppgradering (BYM)

Bymiljøetaten forvalter og drifter sju offentlige tilfluktsrom og ett dekningsrom. I revidert budsjett for 2023 ble det avsatt 5 mill. til å styrke tiltak på driftsbudsjettet ved disse rommene, og byrådet foreslår å sette av 5 mill. årlig til investeringer for å følge opp dette arbeidet videre.

Trafikkreduksjon

Oslo kommune har i Klimastrategien fastsatt et mål om å redusere biltrafikken med en tredel innen 2030. Midlene går til tiltak for å nå dette målet.

Bymiljøetaten vil kartlegge hvor og hvordan arbeidet med bilfrie soner utenfor sentrum kan utvides. Formålet er å lage eksempler på gode bymiljø med trygge og grønne områder der gående og syklende prioriteres. Andre aktuelle tiltak kan være å redusere fartsgrenser, helt eller delvis stenge gater for biltrafikk, skilte om gater til å bli enveiskjørt, fjerne parkeringsplasser eller bygge ned trafikkareal, som for eksempel bygge om kryss slik at de tar mindre areal, og arealet kan omdisponeres til fordel for gående, syklende og grønne elementer. Dette vil være tiltak som gir høyere trafiksikkerhet, samtidig som veikapasiteten begrenses.

De konkrete tiltakene for økt trafiksikkerhet er dels overlappende med tiltak for redusert trafikk. Det vises derfor også til omtalen av 115012 Trafiksikkerhet.

Trafiksikkerhet

Midlene går til tiltak for å bedre sikkerheten for myke trafikanter. Prioritering av hvilke trafiksikkerhetstiltak som skal gjennomføres, gjøres etter innspill fra bydelene, publikum og andre med vesentlig lokal kjennskap. Alle innspill vurderes og prioriteres ut fra forventet effekt og økonomiske rammer. Etaten utfører også trafiksikkerhetsinspeksjoner av veinettet for å dokumentere konkrete behov for tiltak.

Med bakgrunn i innspill og inspeksjoner, utarbeides det en årlig plan for tiltak fordelt over hele byen. Eksempler på tiltak er ombygging av kryss for å redusere fart hos biler og sikre krysningspunkter for gående og syklende, fartsreducerende tiltak, etablering av fortau, flytting av gangfelt og skilting.

I tråd med vedtatt økonomiplan reduseres bevilgningen med 28 mill. sammenlignet med 2023, jf. også foreslåtte måltall.

De konkrete tiltakene for økt trafiksikkerhet er dels overlappende med tiltak for redusert trafikk. Det vises derfor også til omtalen av 123026 Trafikkreduksjon.

Universell utforming

Formålet med prosjektet er å arbeide kontinuerlig og målrettet med universell utforming og tilgjengelighet mot 2035, og på den måten bidra til at alle gis mulighet for samfunnsdeltakelse og livsutfoldelse.

Utstyr, transportmidler, maskiner

Rammen benyttes til supplering og fornyelse av Bymiljøetatens maskin- og kjøretøypark.

Klimaprofil

Bymiljøetaten har skiftet ut alle fossile kjøretøy med nullutslippskjøretøy der dette er mulig. Det benyttes også bærekraftig biodrivstoff på maskiner og kjøretøy der det er mulig. I noen tilfeller er markedet for nullutslippsteknologi umodent, slik som varebiler med stor lastekapasitet og løypeprepareringsmaskiner. For slike kjøretøy benyttes biodrivstoff. Bymiljøetaten stiller også miljøkrav i alle anskaffelser med leverandører innenfor bygg- og anlegg og for transportanskaffelser.

Bussparken som betjener ordinær kollektivtrafikk i Oslo, byttes ut og det brukes nullutslippskjøretøyer. Bymiljøetaten jobber sammen med Ruter for å sikre bedre framkommelighet for kollektivtrafikken og for å finne areal til for eksempel pantografer på endeholdeplasser (for lading av el-busser).

God datainnsamling, overvåkning og analyse er viktig som grunnlag for transportplanlegging og for å finne relevante tiltak som kan bidra til at flere velger gange, sykkel og kollektiv fremfor bilbruk. Etaten skal videre teste ut teknologi som bidrar til bedre bytransport med særlig søkelys på næringstransport, trafikkreduksjon i ytre by, tiltak som gir lavere fart og gjør mobilitetsløsningen i byen bedre for innbyggere og besøkende. Dette er alle tiltak som på sikt vil kunne gi klimaeffekt.

Bymiljøetaten arbeider for mer klimavennlig og klimatilpasset bygging, rehabilitering, vedlikehold og bruk av idretts-, friluftsliv- og nærmiljøanlegg. Det er gjennomført et utredningsprosjekt for gode klimavalg knyttet til materialbruk og energiforsyning ved rehabilitering av idrettsanlegg. Etaten bruker erfaringene fra prosjektet ved planlegging av fremtidige rehabiliterings- og vedlikeholdsprosjekter.

Etaten forvalter arealer med et mål om høyt opptak og lagring av karbon. Klimamål og tiltak skal tas inn ved revisjon av kommunens flerbruksplan for Oslos kommuneskoger. Etaten forvalter også trær og urbane skoger i byggesonen som også er viktig med tanke på lagring av karbon. Det har blitt satt i gang et arbeid med å registrere alle trær i etatens forvaltning i byggesonen for å få bedre oversikt og grunnlag for forvaltning av trærne.

Etaten koordinerer kommunens arbeid med utfasing av unødvendig engangsplast i kommunens virksomheter og bidrar til å sette søkelys på mindre bruk av plast generelt.

Hyppigere og kraftigere nedbør er en konsekvens av klimaendringer som vil kunne ramme Oslo hardt i tiden fremover. Etaten samarbeider bl.a. med Vann- og avløpsetaten for å håndtere overvann åpent og lokalt. Etaten deltar også i FoU-prosjekter for overvannshåndtering, for eksempel om ekstremnedbør og skadekostnader. Den nye gatenormalen i Oslo inneholder normer for etablering av store og små overvannstiltak for å ta hånd om veivann, og slik bidra til mindre

flom ved styrtregn. Det arbeides videre med en innovativ anskaffelse av en ny og mer klimatilpasset løsning for håndtering av brøytesnø.

Tilskuddsmidler

Tabell: Bymiljøetatens ramme omfatter tilskudd til følgende formål og organisasjoner:

Kap.nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Forslag 2024
542	Tilskuddordning for friluftsf- og naturvernorganisasjoner	3 241 000	6 322 000	3 322 000
542	Tilskuddsordning urbant Landbruk	2 000 000	2 000 000	2 000 000
542	Tilskuddsordning for dyrevern		2 000 000	2 000 000
542	Støytilskudd	500 000	500 000	500 000
542	Medlemskontingent Oslofjordens Friluftsråd (OF)	4 124 000	4 336 000	4 666 000
542	Medlemskontingent Oslo og Omland Friluftsråd (OOF)	1 694 000	1 435 000	1 702 000
542	Medlemskontingent Oslomarkas fiskeadministrasjon	650 000	650 000	650 000
542	Skjærgårdstjenesten	1 402 000	1 437 000	1 473 000
542	Redningsselskapet – redningsskøyta "Uni Oslofjord"	100 000	100 000	100 000
542	Naturvernforbundet Oslo og Akershus	500 000	500 000	500 000
542	DNT Oslo og omegn	900 000	900 000	900 000
542	Østensjøvannets venner	150 000	150 000	150 000
542	Østmarkas venner	100 000	100 000	100 000
542	Maridalens venner	250 000	250 000	250 000
542	Groruddalen Miljøforum	100 000	200 000	100 000
542	Dyrebeskyttelsen Oslo/Akershus	250 000	250 000	250 000
542	Oslo Elveforum	190 000	190 000	190 000
542	Matsentralen Oslo	400 000	550 000	400 000
542	Dyrenes Hus	100 000	100 000	100 000
542	Tilskuddsordning for redusert plastforurensning	3 000 000	3 000 000	3 000 000
542	Tilskuddsordning for rydding av elvebredder, strender og vann		500 000	
Sum		19 651 000	25 470 000	22 353 000

Merknader til tilskuddstabellen

Skjærgårdstjenesten: Beløpet for 2024 skal baseres på bevilgning fra staten i 2024. Det er ikke mulig å beregne på forhånd hva som eventuelt blir vedtatt fra statens side i 2024. Det er i tilskuddstabellen lagt på 2,5 % i forhold til 2023-budsjettet. Staten finansierer 50 %, kommunene 40 % og Oslofjordens friluftsråd 10 % av Skjærgårdstjenesten. Kommunenes bidrag er basert på statens bevilgning.

Oslomarkas Fiskeadministrasjon (OFA): Medlemskontingenten utgjør 50 øre per innbygger i Oslo. I tillegg er det satt av tilskudd til ekstra driftsstøtte.

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF): Medlemskontingenten utgjør 2,40 kr pr innbygger i Oslo.

Folkemengde og befolkningstall for Oslo pr 1. januar 2023: 709 037, jf. tall hentet fra SSB og Oslo kommune statistikkbank.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Bymiljøetaten - parkering (MOS)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten håndhever trafikk- og parkeringsbestemmelsene på offentlig gate og vei og sikrer tilgjengelighet og fremkommelighet for alle i byen. Virksomhetsområdet bidrar med et netto overskudd til bykassen etter at inntektene finansierer de utgiftene kommunen har til forvaltning og drift av parkeringsområdet.

Inntektene fra parkeringsvirksomheten kommer i hovedsak fra parkeringsavgifter, parkeringsgebyrer, salg av beboerparkeringsstillatelser og kontrollsanksjoner. I tillegg omfatter driftsbudsjettet også inntekter fra betaling for lading, hurtigladere, bildelingsordningen, piggdekkgebyr, inntauing og miljøgebyr.

Prioriterte oppgaver er trafikk sikkerhet, trygghet gjennom tilstedeværelse, kontroll og håndhevingsoppgaver. Bymiljøetaten prioriterer spesielt fremkommelighet for kollektivtrafikk, HC-plasser og varelevering og håndtering av feilparkering i sykkelfelt og elsparkesykler som hindrer fremkommelighet. Bymiljøetaten utfører drift og vedlikehold av betalingsautomater, trafikkskilt og ladestolper på kommunal vei i Oslo.

Bymiljøetaten er tillagt myndighet til å håndheve deler av politivedtekten som omfatter forsøpling, reklame, gårdeiers særlige plikter til renhold/rassikring av snø/is og containerplassering. Etaten har også i oppgave å kontrollere ordningen med gebyr for piggdekkbruk i Oslo og å fjerne bilvrak og uregistrerte kjøretøy som opptar plass i gatenettet og har en negativ miljøeffekt.

Bymiljøetaten har en døgnåpen vaktsentral som ivaretar oppgaver knyttet til innlevering, oppbevaring og utlevering av inntauede kjøretøy. Sentralen har også oppgaver som alarmsentral og tar imot henvendelser om feilparkering og meldinger om feil på betalingsutstyr og ladestolper.

Situasjonsbeskrivelse

Bymiljøetaten administrerer i overkant av 42 000 parkeringsplasser i Oslo. Av disse var det ved utgangen av 2022 om lag 27 900 beboerparkeringsplasser, 3 757 avgiftsplasser, 2 132 ladeplasser, 1 523 HC-plasser, 600 bildelingsplasser og om lag 6 450 utfartsparkeringsplasser.

Parkeringsrestriksjoner, både gjennom tilgang til parkeringsareal og kostnaden for å parkere, er et vesentlig virkemiddel for å redusere biltrafikken.

Beboerparkering skal sikre beboere best mulig tilgjengelighet til offentlige parkeringsplasser innenfor et avgrenset område og bidra til redusert trafikk i Oslo. Ordningen bidrar også til å redusere fremmedparkering. Ved utgangen av 2022 var det seks bydeler i Oslo som hadde innført beboerparkering i hele bydelen (bydel Frogner har beboerparkering i hele bydelen unntatt Bygdøy), og fem bydeler som har innført ordningen i deler av bydelen. En videre utvidelse av ordningen med beboerparkering skjer etter vedtak i bydelene.

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2023 vedtok bystyret en gradvis opptrapping av satsen for timesparkering i gul sone og beboerparkeringssonen i indre by. Planen for opptrapping følges opp i budsjettet for 2024, og alle satser deflatorjusteres.

Prøveordningen for parkeringstillatelser for bildelingsbiler på offentlig grunn er godt i gang. Bildelingsselskaper kan også kjøpe allsonetillatelser som gjelder i alle områder der det er innført beboerparkering. Ved utgangen av juni 2023 deltok 12 bildelingsfirmaer i ordningen. Bymiljøetaten har fått i oppdrag å utvide antall bildelingsplasser til 1000, og dette arbeidet vil fortsette i 2024.

Utbygging av ladeinfrastruktur for både personbiler og næringstransport er et viktig virkemiddel for å redusere klimagassutslipp fra transport. Ved utgangen av 2022 driftet Oslo kommune totalt 2 132 ordinære ladepunkter og har tilrettelagt for totalt 50 hurtiglادere. Noen av de eldste kommunale ladepunktene er i dag modne for utskiftning/oppgradering, og byrådet foreslår derfor å prioritere oppgradering av eksisterende ladepunkter, i tillegg til bygging av nye. Det arbeides målrettet fra etaten for rask utbygging av ordinære ladepunkter, samtidig som det inngås avtaler med private aktører om utbygging av flere hurtiglادestasjoner. Ved utgangen av 2022 var det etablert totalt 180 ladepunkter for nyttetransport og 44 ladepunkter for drosjer. I årene fremover forventes en økt elektrifisering av transportbransjen som vil kreve tilrettelagt ladeinfrastruktur for disse segmentene, spesielt i en tidlig fase før dette markedet er kommersielt interessant. Fra november 2024 gjelder krav om nullutslippskjøretøy for drosjer i Oslo.

Byrådet foreslår å styrke utbyggingen av hurtiglading for elektrisk tungtransport og drosjer. Det foreslås å sette av 10 mill. i 2024 og 10 mill. i 2025.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall miljøgebyrer	607	528	1 185	1 172	Gebyr som etter politivedtekten kan legges gårdeiere innenfor Ring 1 for manglende fjerning av istapper, manglende snørydding og manglende renhold.
Antall P-kort for forflytningshemmede	4 839	4 868	4 749	4 584	
Andel HC-plasser i forhold til alle kommunale P-plasser i %	3,4 %	3,5 %	3,6 %	3,8 %	
Antall p-plasser for næringsparkering i sentrum	111	115	117	119	
Totalt antall ordinære kommunale ladepunkt	1 605	2 091	2 174	2 132	
Totalt antall hurtiglادepunkt med kommunal involvering	35	39	39	50	
Totalt antall ladepunkt tilrettelagt for drosje	9	9	15	44	
Totalt antall ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport med kommunal involvering	0	136	162	180	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 95 % i 2030 sammenlignet med 2009	Bymiljøetaten skal bidra til vridning av biltrafikken, inkludert næringstrafikk, mot løsninger som gir redusert klimagassutslipp.	Antall nye ordinære kommunale ladepunkt	200	11	150	100
		Antall oppgraderte ordinære kommunale ladepunkt	0	0	0	100
		Antall nye etablerte hurtiglادepunkt med kommunal involvering	0	11	10	10
		Antall nye ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport med kommunal involvering	26	18	20	20
		Antall nye ladepunkt tilrettelagt for drosje med kommunal involvering	6	29	12	12

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	Bymiljøetaten skal arbeide for å redusere biltrafikken i Oslo.					
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Bymiljøetaten skal bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken.	Gjennomsnittlig responstid ved kollektivstans som følge av feilparkering skal være maks	13 min	14 min	22 min	22 min
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Bymiljøetaten skal bidra til trygge byrom.	Antall timer bybetjentene har vært i aktiv tjeneste, hele døgnet	109 517	109 867	100 000	105 000

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	-342 497	-342 497	-342 497	-342 497
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Bymiljøetaten parkering	-2 120	-2 226	-3 000	-3 000
Leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy og leie av midlertidig areal	0	-2 000	-2 000	-2 000
Prisendringer parkering	-26 000	-66 000	-66 000	-66 000
Sum Vedtak forrige periode	-28 120	-70 226	-71 000	-71 000
Vedtak forrige periode	-28 120	-70 226	-71 000	-71 000
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	-370 617	-412 723	-413 497	-413 497
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	-3 248	-3 248	-3 248	-3 248
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	-3 248	-3 248	-3 248	-3 248
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Driftsfølggevirkninger - nye ladepunkter, utvidelse av beboerparkering og digitale systemer	18 100	18 100	18 100	18 100
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	18 100	18 100	18 100	18 100
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Bymiljøetaten parkering	0	0	-528	-2 270
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-528	-2 270
Spesifiserte rammeendringer				
Sum Spesifiserte rammeendringer	0	0	0	0
Endringer	18 100	18 100	17 572	15 830
Ramme 2024-2027	-355 765	-397 871	-399 173	-400 915

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Bymiljøetaten parkering

Generell rammereduksjon.

Leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy og leie av midlertidig areal

Det ble i budsjettet for 2022 satt av midler til leie av ladecontainer i perioden 2022-2024.

Midlene tas ut av budsjettet fra 2025.

Prisendringer parkering

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2023 vedtok bystyret en gradvis økning av timeprisen for beboerparkeringssonen i indre by. Byrådet foreslår at satsene i sonene 2200, 2220, 2240, 2250, 2260 og 2520 økes tilsvarende, jf. omtale under *Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser*. Dette er parkeringsplasser som ligger i mange av de samme områdene som beboerparkeringssonen i indre by, og som derfor bør behandles likt som disse.

Det foreslås derfor å øke inntektsbudsjettet med 26 mill. i 2024 før deflatorjustering.

I tråd med vedtak i forbindelse med behandlingen av 2023-budsjettet ligger det også inne inntekter fra en ytterligere opptapping av satsene i 2025 og 2026.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Driftsfølggevirkninger - nye ladepunkter, utvidelse av beboerparkering og digitale systemer

Det foreslås å sette av 18,1 mill. årlig i økonomiplanperioden til dekning av driftsfølggevirkninger på parkeringsområdet, knyttet til følgende:

- Nye ladepunkter for ladbare kjøretøy, jf. mål om 339 ladepunkter i 2023
- Utvidelser av beboerparkeringsordningen
- Drift av nye digitale systemer

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Bymiljøetaten parkering

Det foreslås ny generell rammereduksjon i 2026 og 2027. Samlet reduksjon blir 2,12 mill. i 2024, 2,23 mill. i 2025, 3,53 mill. i 2026 og 5,27 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	104 676	111 182	117 853
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	191 356	157 622	194 709
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	356	0	0
Overføringsutgifter	18 505	20 833	22 124
Finansutgifter	6 212	0	0
Sum Driftsutgifter	321 105	289 637	334 686
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-620 590	-619 061	-676 829
Refusjoner	-12 986	-13 073	-13 622
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 010	0	0
Sum Driftsinntekter	-636 587	-632 134	-690 451
Sum	-315 482	-342 497	-355 765

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Bymiljøetaten - parkering (MOS)				
	Bymiljøetaten - parkering (MOS)				
543 - Bymiljøetaten - parkering (MOS)	Lading av elkjøretøy - pakke	71 476	56 500	0	0
543 - Bymiljøetaten - parkering (MOS)	Nye ladestasjoner for el-biler	28 248	0	0	0
	Sum Bymiljøetaten - parkering (MOS)	99 724	56 500	0	0
	Sum Bymiljøetaten - parkering (MOS)	99 724	56 500	0	0
	Sum investeringsprosjekter	99 724	56 500	0	0

Lading av elkjøretøy - pakke

Midlene går til utbygging av kommunale ladepunkter og hurtigladere for vare- og nyttetransport, samt etablering av hurtiglading for elektrisk tungtransport.

Nye ladestasjoner for el-biler

Midlene går til nye ladestasjoner for el-biler.

Klimaprofil

Parkeringsrestriksjoner bidrar til redusert biltrafikk og dermed reduserte utslipp.

Parkeringsstakstene er likevel betydelig lavere for nullutslippskjøretøy, og det gir insentiv til å benytte nullutslippskjøretøy om man først skal bruke bil.

Etablering av ladeinfrastruktur for både privat- og nyttetraffic bidrar til at det er enklere å velge nullutslippsløsninger slik at overgang til slike kjøretøy fremfor fossildreven transport, kan skje raskere.

Bymiljøetaten har utarbeidet et faglig grunnlag for utvikling av kommunens ladeinfrastruktur. Dette danner grunnlag for etatens operasjonelle planer for etablering av ny ladeinfrastruktur. Gjennom tiltak på dette området bidrar etaten også til at kommunen når målet om at all veitrafikk i Oslo skal være nullutslipp i 2030.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring (MOS)

Ansvarsområde

Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring skal sikre at det finnes et renovasjonstilbud til næringsaktører med mindre mengder avfall. I denne sammenheng er “næringsaktør” en som genererer avfall, men som ikke er en husholdning. Private næringsdrivende, men også for eksempel offentlige virksomheter som skoler, sykehjem og barnehager er regnet som næringsaktører i renovasjonssammenheng. Tilbudet omfatter innsamling av kildesortert avfall og mottak av blant annet grovavfall, farlig avfall, park- og hageavfall og hestemøkk.

Situasjonsbeskrivelse

Renovasjons- og gjenvinningsetaten samler inn kildesortert avfall fra Oslo kommunes skoler. I samarbeid med Oslobygg og Undervisningsetaten arbeider etaten kontinuerlig med tiltak for å øke materialgjenvinningsgraden. Kildesorteringen på skolene gir mer matavfall og plastemballasje til materialgjenvinning og er holdningsskapende. Etaten har også et tilbud om innsamling av kildesortert avfall i lilla (plastemballasje) og grønne (matavfall) poser fra næringsdrivende. Dette tilbudet blir stadig utvidet til å inkludere flere av etatens næringskunder.

Næringskunder og privatpersoner som ikke bor i Oslo, må betale for å levere avfall ved gjenbruksstasjonene i Oslo.

Byrådet har i sak 162/23 avgitt “Temaplan for sirkulær økonomi mot 2030”. I en sirkulær økonomi forebygges avfall gjennom mer effektiv, redusert og smartere utnyttelse av ressurser. Byrådet har som mål at vi i et sirkulært Oslo har et forbruk av jomfruelige naturressurser som er redusert til et nivå som kan anses som forenlig med et globalt bærekraftig forbruk. Det handler om å forvalte ressurser slik at de gir samfunnet høyest mulig verdi og nytte lengst mulig, gjennom økt levetid, ombruk og gjenvinning. En ny avfallsstrategi for Oslo, som blant annet skal vise hvordan Oslos renovasjonssystem skal bidra til en mer sirkulær økonomi og nå nye krav og mål om økt materialgjenvinning, er under utarbeidelse.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Tonn totalt næringsavfall	32 512	30 051	28 570	28 886	
Antall næringsbesøkende på gjenbruksstasjonene	23 233	23 074	22 424	23 925	
Tonn restavfall direkte til forbrenning eller grovsortering	8 523	7 884	7 410	8 505	Nøkkeltallet «Tonn restavfall direkte til forbrenning» for næringsavfall foreslås endret. Her har håndtering av avfall endret seg, slik at mye avfall som tidligere gikk til forbrenning nå blir grovsortert etter mottak. I 2021 gikk 70 % av grovsortert avfall til forbrenning, 12 % til

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
					materialgjenvinning og 18 % til deponi.
Tonn kildesortert avfall til sortering	1 645	1 070	1 686	1 122	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurs håndtering	Virksomhetsspesifikt mål 1: Økt materialgjenvinning og redusert restavfall per innbygger	Andel næringsavfall til materialgjenvinning	39,0 %	43,0 %	0,0 %	0,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	-28 734	-28 734	-28 734	-28 734
Vedtak forrige periode				
CO2-avgift på forbrenning av avfall	0	-150	-150	-150
Generell rammeendring Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring	-328	-594	-1 052	-1 052
Sum Vedtak forrige periode	-328	-744	-1 202	-1 202
Vedtatt forrige periode	-328	-744	-1 202	-1 202
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	-29 062	-29 478	-29 936	-29 936
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	41	41	41	41
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	41	41	41	41
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Renovasjons- og gjenvinningsetaten	0	0	-158	-679
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-158	-679
Endringer	0	0	-158	-679
Ramme 2024-2027	-29 021	-29 437	-30 053	-30 574

Vedtak forrige periode

CO2-avgift på forbrenning av avfall

I forbindelse med statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt 192 kroner per tonn i CO2-avgift på forbrenning av avfall. Det er derfor avsatt 1,5 mill. på kapitlet til å dekke økt CO2-avgift.

Generell rammeendring Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring

Generell rammeendring.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Renovasjons- og gjenvinningsetaten

Det er lagt inn nytt generelt rammekutt i 2026 og 2027. Samlet redusert ramme utgjør 0,3 mill. i 2024, 0,6 mill. i 2025, 0,2 i 2026 og 0,7 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	45 345	37 034	39 256
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	32 437	41 808	43 762
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	17 461	2 865	3 031
Overføringsutgifter	3 878	491	521
Finansutgifter	12 094	0	0
Sum Driftsutgifter	111 216	82 198	86 570
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-114 330	-110 830	-115 485
Refusjoner	-1 752	-68	-71
Overføringsinntekter	0	-34	-35
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-12 029	0	0
Sum Driftsinntekter	-128 110	-110 932	-115 591
Sum	-16 894	-28 734	-29 021

Klimaprofil

CO2-utslipp beregnes i dag ut fra mengde, og ikke på sammensetning av avfallstypen. Med økt kildesortering av plast, reduseres klimagassutslipp fra forbrenningen av restavfallet.

Etaten er i rute med å gradvis skifte ut fossile kjøretøy og maskiner for å nå kommunens mål innen 2025 om at alle kjøretøy og maskiner enten er nullutslipp, eller går på fossilfri biogass. I tillegg stilles det krav til nullutslipp eller fossilfri biogass i etatens anskaffelser av varer og tjenester, der det er mulig.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Brann- og redningsetaten (MOS)

Ansvarsområde

Brann- og redningsetaten skal verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, ulykker med farlig stoff eller farlig gods, i tillegg til å håndtere andre akutte hendelser. Brann- og eksplosjonsvernloven pålegger kommunen ansvaret for etablering og drift av et brannvesen som skal ivareta forebyggende arbeid og beredskapsoppgaver på en effektiv og sikker måte.

Etaten er tillagt en rekke beredskapsoppgaver utover den lovpålagte ordinære brann- og redningstjenesten. Blant disse er ambulansetransport med båt, redningsinnsats og kjemikalievern til sjøs samt drukningsberedskap. Etaten bidrar også med hjelpetjenester ved avsporing av trikk og T-bane, heisstopp og innlåsing og med restverdiredning ved brann- og vannskader eller andre skader på bygg.

Brann- og redningsetaten ivaretar Oslo kommunes rolle som vertskommune for interkommunal beredskap mot akutt forurensning i regionen Indre Oslofjord. Etaten drifter også den interkommunale 110-nødmeldesentralen for kommunene Asker, Bærum og Oslo. Etaten følger opp kommunens forpliktelser gjennom beredskapsavtaler med staten for redningsberedskap og kjemikalievern til sjøs.

Kommunene er pålagt ansvaret for lagring og vedlikehold av Sivilforsvarets materiell gjennom sivilbeskyttelsesloven. Det praktiske arbeidet knyttet til dette gjøres for tiden av Nedre Romerike brann- og redningsvesen for Oslo og Akershus sivilforsvarskrets, men det pågår et arbeid med nye lokaler for lagring som på sikt vil kunne påvirke hvordan dette ivaretas.

Etatens virksomhet finansieres av bykassen og ved salg av tjenester relatert til primæroppgavene. Feie- og tilsynsvirksomheten finansieres over selvkost, som fra 2024 trekkes ut i eget budsjettkapittel 651.

Situasjonsbeskrivelse

Etaten gjennomfører risiko- og sårbarhetsanalyser innenfor beredskap og brannforebyggende arbeid på regelmessig basis, som danner grunnlaget for etatens arbeid.

Økt brannsikkerhet for utsatte grupper er hovedprioriteringen i etatens forebyggende arbeid. Kommunen har plikt til å kartlegge grupper som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann. Brann- og redningsetaten er pådriver opp mot helsesektoren, bydelene og kommunale foretak. Det er inngått samarbeidsavtaler med bydelene og Boligbygg Oslo KF for å styrke brannsikkerheten i kommunale boliger, som er overrepresentert i statistikken med antall hendelser. Røyking er hovedårsaken til dødsbranner. Etaten vil i 2024 øke antall tilsyn i særskilte brannobjekter basert på prioriterte områder ut fra risikovurderinger.

Brann- og redningsetaten drifter den interkommunale 110-nødmeldesentralen for Asker, Bærum og Oslo. Det er planlagt at 110-sentralen skal lokaliseres på politihuset på Grønland når dagens politihus er rehabilitert noen år frem i tid, tidligst i 2027. I 2024 skal 110-sentralen flyttes fra Lysaker til nye lokaler i Østensjøveien, sammen med Brann- og redningsetatens medarbeidere fra Hovedbrannstasjonen som er avviklet.

Beredskapen opprettholdes med ny sentrum brannstasjon (åpnet i 2023) og midlertidig brannstasjon på Eikenga. Det er nødvendig med en permanent løsning for beredskapen og dagtidsansatte. Det er foreløpig ikke avklart hvordan en permanent løsning vil bli. Marienlyst brannstasjon er aktuell å videreføre i en noe lenger periode mens varige løsninger for brann- og redningsberedskapen etableres, dette avhenger av etatens utredninger og eventuelle nødvendige tillatelser.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall omkomne i brann	5	4	5	4	
Antall bygningsbranner	361	365	398	300	
Røykvarslerdekning i boliger (nytt)	0,0 %	0,0 %	95,0 %	0,0 %	Nytt i 2022. En brukerundersøkelse i desember 2021 viste 95 %.
Responstid (gjennomsnitt) i 110-sentralen fra nødansrop besvares til utvarsling starter	1,34	1,34	1,34	0,00	
Responstid i utrykning fra utvarsling starter til første bil er fremme på stedet	6,43	7,00	7,14	0,00	Gjennomsnittstid. De 5 % høyeste og laveste verdiene fjernet for bedre representasjon.
Antall reddede personer i branner og ulykker	123	105	107	128	
Antall utrykninger	14 724	12 586	13 771	15 021	
Antall unødige utrykninger (tilknyttet alarmanlegg)	5 594	4 712	5 460	6 574	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Økt brannsikkerhet i utsatte gruppers boliger gjennom tett samarbeid med andre kommunale virksomheter og oppfølging av bekymringsmeldinger.	Andel bekymringsmeldinger om manglende bokompetanse som er fulgt opp med relevante tiltak innen 6 mnd.	0,0 %	88,0 %	50,0 %	75,0 %
	Økt brannsikkerhet i byens særskilte objekter gjennom økt tilsynsvirksomhet.	Tilsyn i særskilte brannobjekter etter en risikovurdering	98,0	618,0	400,0	500,0
	Brann- og ulykkesberedskap med rask respons og høy kvalitet	Responskvalitet - kompetanse i henhold til forskriftskrav hos beredskapsstyrken	0,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Responskvalitet - bemanning, andel vakter med bemanning i tråd med forskriftskrav	0,0 %	57,0 %	100,0 %	100,0 %
		Responskvalitet - materiell, andel vakter med foreskrevet førsteinnsatsmateriell disponibelt	0,0 %	58,0 %	100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	540 796	540 796	540 796	540 796
Vedtak forrige periode				
BRE stab og støtte	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Endring selvkost feiing	-9 990	-9 816	-9 772	-9 772
Generell rammeendring Brann- og redningsetaten	-2 757	-4 668	-7 784	-7 784
Husleie sentrum brannstasjon	1 100	1 100	1 100	1 100
Løst inventar/brukerutstyr/flyttekostnader sentrum brannstasjon	-3 850	-3 850	-3 850	-3 850
Midlertidige brannstasjoner Eikenga og Marienlyst	3 158	3 158	3 158	3 158
Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon	-4 200	-4 200	-4 200	-4 200
Oppdragshåndteringsverktøy 110-sentralen - justering drift	-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
Sum Vedtak forrige periode	-20 639	-22 376	-25 448	-25 448
Vedtak forrige periode	-20 639	-22 376	-25 448	-25 448

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	520 157	518 420	515 348	515 348
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	28 002	28 002	28 002	28 002
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	28 002	28 002	28 002	28 002
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Overføring av feiling selvkost til eget kapittel	-695	-695	-695	-695
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-1 007	-1 007	-1 007	-1 007
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-1 702	-1 702	-1 702	-1 702
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Brann- og redningsetaten	0	0	-1 239	-5 326
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-1 239	-5 326
Spesifiserte rammeendringer				
Husleie Briskeby brannstasjon	2 100	2 100	2 100	2 100
Husleie utvidet Eikenga midlertidige brannstasjon	1 800	1 800	1 800	1 800
Husleieendring og flytting av 110-sentralen	2 000	0	0	0
Oppdragshåndteringsverktøy 110-sentralen - justering drift	6 200	6 200	6 200	6 200
Sum Spesifiserte rammeendringer	12 100	10 100	10 100	10 100
Endringer	10 398	8 398	7 159	3 072
Ramme 2024-2027	558 557	554 820	550 509	546 422

Vedtak forrige periode

BRE stab og støtte

I 2023 ble det satt av midler til en gjennomgang av Brann- og redningsetatens stab og støttefunksjoner. Denne er fullført, og videre midler trekkes ut.

Endring selvkost feiling

Samlet justering av selvkostbudsjettet.

Generell rammeendring Brann- og redningsetaten

Generell rammeendring.

Husleie sentrum brannstasjon

Ny sentrum brannstasjon står ferdig i 2023. Midlene skal dekke husleie for bygget til Oslobygg.

Midlertidige brannstasjoner Eikenga og Marienlyst

Husleie for midlertidige brannstasjoner på Eikenga og Marienlyst.

Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon

Hovedbrannstasjonen må fraflyttes pga. bygging av nytt regjeringskvartal, og de er flyttet til midlertidige lokaler.

Oppdragshåndteringsverktøy 110-sentralen - justering drift

Staten har pålagt kommunene å etablere et felles oppdragshåndteringssystem for 110-sentralene i landet. Systemet driftes og utvikles av et eget IKS opprettet for dette formål.

Selskapet har avtalene med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap samt leverandørene av programvare og teknisk infrastruktur. Selskapet investerer, og fakturerer drift og nedbetaling av lån til eierkommunene.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Spesifiserte rammeendringer

Husleie Briskeby brannstasjon

Som følge av rehabilitering av Briskeby brannstasjon har Oslobygg (OBF) økt husleien. Endelig husleie var først ferdigberegnet i forbindelse med overtakelse av rehabilitert bygg og er derfor ikke justert for tidligere. I 2023 øker husleien fra tidligere anslått 1,95 mill. til 4,05 mill. Brann- og redningsetaten tilføres derfor 2,1 mill. årlig.

Husleie utvidet Eikenga midlertidige brannstasjon

Eikenga midlertidige brannstasjon utvides i 2023 for å ta imot mannskap og materiell fra hovedstasjonen. Dette medfører økning i husleien på 1,8 mill. per år. Samlet årlig husleie til Oslobygg for utvidet Eikenga er 5 mill.

Husleieendring og flytting av 110-sentralen

110-sentralen ligger i leide lokaler på Lysaker. Kontrakten går ut november 2024. I 2023 flytter Brann- og redningsetaten inn i leide lokaler i Østensjøveien 27 til foreløpig erstatning etter hovedbrannstasjonen. Det er tilgjengelige arealer i Østensjøveien 27 som kan leies til 110-sentralen. Det vil være en stor fordel å samlokalisere 110-sentralen med andre deler av etaten, både av hensyn til beredskap, kompetanse, HMS og arbeidsmiljø. I 2024 vil det være overlappende husleiekostnader for deler av året, mens husleie påfølgende år vil være tilsvarende dagens husleiekostnad. Gjennom vertskommuneavtalen om 110-sentralen med Asker og Bærum dekkes 24 % av kostnadene for flytting og husleie av de andre kommunene. Forslaget er gjensidig avhengig av forslag på investering midler til tilpasning av nye lokaler.

Oppdragshåndteringsverktøy 110-sentralen - justering drift

Staten har pålagt kommunene å etablere et felles oppdragshåndteringssystem for 110-sentralene i landet. Systemet driftes og utvikles av et eget IKS opprettet for dette formål. Selskapet har avtalene med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap samt leverandørene av programvare og teknisk infrastruktur. Selskapet investerer, og fakturerer drift og nedbetaling av lån til eierkommunene.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	532 963	526 121	527 983
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	98 810	111 034	101 640
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	26 143	45 796	53 151
Overføringsutgifter	35 221	17 534	18 521
Finansutgifter	24 672	0	0
Sum Driftsutgifter	717 809	700 485	701 295
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-118 287	-111 776	-93 808
Refusjoner	-58 023	-47 913	-48 930
Overføringsinntekter	-17	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-23 329	0	0
Sum Driftsinntekter	-199 656	-159 689	-142 738
Sum	518 153	540 796	558 557

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Brann- og redningsetaten (MOS)				
	Brann- og redningsetaten (MOS)				
650 - Brann- og redningsetaten (MOS)	Tilpasning nye lokaler 110-sentralen	13 125	0	0	0
650 - Brann- og redningsetaten (MOS)	Utstyr, transportmidler, maskiner	42 425	42 400	34 000	34 000
	Sum Brann- og redningsetaten (MOS)	55 550	42 400	34 000	34 000
	Sum Brann- og redningsetaten (MOS)	55 550	42 400	34 000	34 000
	Sum investeringsprosjekter	55 550	42 400	34 000	34 000

Tilpasning nye lokaler 110-sentralen

110-sentralen ligger i leide lokaler på Lysaker hvor kontrakten går ut november 2024. I 2023 flytter Brann- og redningsetaten inn i leide lokaler i Østensjøveien 27 til foreløpig erstatning

etter hovedbrannstasjonen. Det er tilgjengelige arealer der som kan leies til 110-sentralen. Det vil være en stor fordel å samlokalisere 110-sentralen med andre deler av etaten, både av hensyn til beredskap, kompetanse og arbeidsmiljø. 110-sentralen har betydelig teknisk infrastruktur som må reetableres i nye lokaler ved flytting av hensyn til beredskap og HMS, som nødstrøm, UPS, eget ventilasjonsanlegg, datagulv, slokkeanlegg i teknisk rom mm. Byrådet foreslår derfor midler til etablering av egnete lokaler og flytting av 110-sentralen. Gjennom vertskommuneavtalen om 110-sentralen med Asker og Bærum dekkes 24 % av kostnadene av de andre kommunene. Byrådet foreslår å sette av Oslo sin andel av kostnadene til tilpasning av nye lokaler for 110-sentralen. Forslaget er gjensidig avhengig av forslag på drift om midler til dobbel husleie i 2024 og flyttekostnader.

Utstyr, transportmidler, maskiner

Videreføring av investeringsnivå for nødvendig utskifting av beredskapsmateriell i Brann- og redningsetaten.

Klimaprofil

Etatens budsjett viderefører drift på linje med tidligere år og vil gi klimagassutslipp fra bygningsmasse, bilpark og brannbåt i tilnærmet samme omfang. Bygningsmassen er under fornying, noe som vil kunne redusere klimagassutslipp på sikt. Når det gjelder bilpark, så har etatens utrykningskjøretøyer foreløpig ingen reelle alternativer til diesel. Generelt vil utskifting av mannskapsbiler og overgang til hybrid og elektrisk drift ta lang tid.

Etatens øvrige bilpark er i det alt vesentlige over på elektrisk drift. Det foreligger foreløpig ikke et ferdig utredet miljøvennlig alternativ til brannbåt. Samlet sett vil derfor ikke klimagassutslippene fra Brann- og redningsetaten endres vesentlig i økonomiplanperioden.

Av hensyn til beredskapen og på grunn av manglende tilgang til aktuelle alternativer har byrådsavdelingen innvilget Brann- og redningsetaten fritak for overgang til bruk biodrivstoff i etatens tunge kjøretøy inntil videre.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Kjøp av transporttjenester (MOS)

Ansvarsområde

Budsjettkapittelet omfatter Oslo kommunes kjøp av kollektive transporttjenester gjennom Ruter AS, som inngår avtaler med operatører om rutegående kollektivtransport i Oslo kommune og Akershus i Viken fylkeskommune. Ruter AS eies av Oslo kommune (60 %) og Viken fylkeskommune (40 %) og er administrasjonsselskap for kollektivtransport. Selskapet har som mål å drive helhetlig, rasjonelt og markedstilpasset kollektivtransport for hele Oslo- og Akershusregionen.

Etter søknad fra Viken fylkesting vedtok Stortinget 14.06.2022 at Viken fylkeskommune skal deles opp og at fylkeskommunene Akershus, Buskerud og Østfold etableres fra 01.01.2024. Akershus fylkeskommune vil overta Vikens eierskap i Ruter AS. Dette vil ikke ha rettslige konsekvenser for Oslo kommunes eierposisjon. Ruters område vil bli utvidet med kommunene Jevnaker og Lunner. Kostnader som følger av utvidelsen, vil håndteres av Viken/Akershus fylkeskommune.

Situasjonsbeskrivelse

Et effektivt og attraktivt kollektivtilbud er et av byrådets sentrale virkemidler for å nå målet om å redusere biltrafikken i Oslo med en tredel innen 2030. Oslo kommune forventer en befolkningsvekst i Osloregionen fremover. I tillegg til å tilby et effektivt og attraktivt kollektivtilbud og vedlikeholde infrastrukturen, er det derfor behov for å investere i ny infrastruktur på kortere og lengre sikt.

Inntil pandemien har det i en årrekke vært sterk vekst i antall kollektivreiser, og veksten har vært betydelig høyere enn befolkningsveksten. Over flere år har det vært gjennomført flere kollektive reiser i Oslo, enn reiser med privatbil. Prognosen ved inngangen til bystyreperioden 2019-2023 viste en fortsatt sterk vekst i kollektivtransporten. Resultatene for 2020 og 2021 ble imidlertid preget av effekten av pandemien, med omfattende tiltak for å begrense smittespredning og en oppfordring om ikke å reise kollektivt hvis det ikke var nødvendig. Ved utgangen av 2022 hadde antall kollektivreiser tatt seg opp, men ikke til samme nivå som før pandemien.

Kollektivtransporten har i bystyreperioden 2019-2023 tapt markedsandeler til personbiltrafikk. På samme tid er det en ekstraordinær kostnadsvekst i kollektivsektoren, og særlig på strøm som får betydelig innvirkning på drift av trikk og T-bane. Det har vært en betydelig vekst i antall kollektivreiser og i kollektivtransportens markedsandel av motoriserte reiser så langt i 2023. Dette viser at valget om å opprettholde kollektivtilbudet til tross for inntektsbortfall har vært riktig. Antall kollektivreiser og kollektivandelen er likevel lavere enn målsatt utvikling. Endringer i innbyggernes reisevaner har sammen med en sterk kostnadsvekst fortsatt konsekvenser for Ruter økonomiske situasjon. Forventet nivå på billettinntekter ligger under nivået som ligger til grunn for Ruters økonomiplan. På samme tid er det en nedgang i andelen kunder som reiser med gyldig billett. For 2024 estimerer Ruter en trafikkvekst på 4 %, og en markedsandel av motoriserte reiser i Oslo på 55 %.

Byrådet har gjennom bystyreperioden 2019-2023 lagt til grunn en satsing på videreutvikling av kollektivtilbudet for å innfri Oslo kommunes mål om trafikkreduksjon og ambisjoner om en bærekraftig transport i Osloregionen. Ruter har inngått nye busskontrakter på alle kontraktsområder i Oslo. Til sammen har dette medført et kvalitetsløft for kollektivtilbudet og gir tilnærmet utslippsfri drift innen utgangen av 2023, men det har også bidratt til økte kostnader.

Ruter har over flere år hatt en solid økonomi, og det har vært økonomisk handlingsrom til at Ruters økonomi har finansiert deler av kostnadene ved politiske satsinger. Ruter har lagt opp til et regnskapsmessig underskudd i 2024. I resten av økonomiplanperioden vil det være begrenset handlingsrom til å håndtere politiske satsinger gjennom Ruters økonomi.

Byrådet ønsker å tilrettelegge for et fortsatt attraktivt kollektivtilbud i Oslo, og har i budsjettforslaget prioritert å gi forutsigbare rammer for kollektivsektoren i økonomiplanperioden. Byrådet foreslår en styrking av rammetilskuddet i 2024 og videre i økonomiplanperioden. Ruter innførte et nytt billettprodukt og utvidet grupperabatt i 2023. Evaluering av tiltakene viser at kostnaden er lavere enn tidligere anslått. Byrådet foreslår å opprettholde bevilgningen gjennom økonomiplanperioden, og at midlene settes av til å kompensere for inntektsbortfall og ekstraordinære strømpriser for å opprettholde og forbedre rutetilbudet. Ut fra gjeldende prognoser for kostnader, passasjergrunnlag og billettinntekter, vil dette kompensere for antatt bortfall av billettinntekter.

I tillegg er det lagt inn noe kompensasjon for økte strømpriser. Byrådet vil frem mot tilleggsinnstillingen vurdere behovet for ytterligere kompensasjon for høye strømkostnader. Byrådet forutsetter at Ruter vurderer tiltak og innsparinger som i størst mulig grad skjermer kollektivtilbudet for kutt, og som opprettholder kollektivtransportens konkurranseevne overfor privatbil.

I bystyreperioden 2019–2023 har Ruter lansert flere pristiltak:

- I september 2022 ble grupperabatten utvidet til å gjelde også hverdager etter kl. 18.
- I skolens sommerferie 2023 er grupperabatten utvidet til å gjelde hele driftsdøgnet.
- Det er gjennomført priskampanjer med redusert pris på 30-dagersbilletten i november 2022 og august 2023. Ved kampanjen i august fikk barn og unge tilbud om 30-dagersbillett til 20 kr.
- Reis ble lansert i april 2023, og er et nytt, fleksibelt billettprodukt som gir reisende rabatt ved kjøp av enkeltbilletter. Reis er innført som ettårig prøveordning fram til april 2024.
- Fra august 2023 har Ruter innført en ettårig prøveordning med økt rabatt for 30-dagersbillett for barn (6-19 år).

Felles pris- og sonemodell i Ruters område er en forutsetning for et sømløst kollektivnettverk i hovedstadsregionen. Dette gjør at kollektivreisende kan reise sømløst uavhengig av kommunegrenser innenfor hovedstadsregionen som utgjør et sammenhengende bo- og arbeidsområde. Dagens modell innebærer at det må være enighet mellom Oslo kommune og Viken fylkeskommune ved endring i billettprodukter og prisnivå. Byrådet har gjennom dialog med Viken fylkeskommune oppnådd enighet om flere pristiltak i Ruters område som bidrar til å styrke kollektivtransportens konkurranseevne mot privatbil og gjøre det billigere å reise kollektivt. Av pristiltakene som er lansert i bystyreperioden, er det bare priskampanjene som har vært innført kun i Oslo/Sone 1 og ikke i hele Ruters område. Byrådet vil arbeide for videreføring av dagens prøveordninger og vurdere nye pristiltak i dialog med Akershus fylkeskommune, inkludert oppfølging av bystyrets vedtak om å innføre grupperabatt hele driftsdøgnet i alle skoleferier.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	All kollektivtransport i Ruterområdet skal være utslippsfri innen utgangen av 2028.	Andel utslippsfri av antall kjørte km med buss og båt i Ruterområdet	9,6	16	24	37
	All kollektivtransport i Oslo skal være utslippsfri innen utgangen av 2023 (nytt fra 2022)	Andel utslippsfri av antall kjørte kilometer med buss og båt i Oslo (buss- og båtkontrakter i Oslo)	13,8 %	33,0 %	57,0 %	95,0 %
	Tilby attraktiv og effektiv kollektivtransport.	Markedsandel for kollektivtransporten	55	51	55	56

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	3 020 752	3 020 752	3 020 752	3 020 752
Vedtak forrige periode				
Administrative kostnader TT-tjenesten	200	600	-2 300	-2 300
Generell rammereduksjon Kjøp av transporttjenester	-786	-786	-786	-786
Kostnadsvekst grunnet prisutvikling	-72 000	-72 000	-72 000	-72 000
Lavere kollektivpriser	8 600	8 600	8 600	8 600
Omdisponering av avsatte midler til reduserte kollektivpriser	96 000	96 000	96 000	96 000
Overføring av TT-ordningen til AIS	-200	-600	2 300	2 300
Styrke tilbudet og årlig 50 mill. til utslippsfri drift	24 000	24 000	24 000	24 000
Sum Vedtak forrige periode	55 814	55 814	55 814	55 814
Vedtak forrige periode	55 814	55 814	55 814	55 814
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	3 076 566	3 076 566	3 076 566	3 076 566
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	186 358	186 358	186 358	186 358
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	186 358	186 358	186 358	186 358
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Drift av kollektivtilbudet	147 500	112 800	112 800	112 800
Kostnadsvekst	129 000	129 000	129 000	129 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	276 500	241 800	241 800	241 800
Endringer	276 500	241 800	241 800	241 800
Ramme 2024-2027	3 539 424	3 504 724	3 504 724	3 504 724

Vedtak forrige periode

Administrative kostnader TT-tjenesten

Drift av TT-tjenesten ble overført fra VEL til Ruter i 2021. Kjørekontorfunksjonen, som inntil da har vært satt ut på anbud, ble overført Ruter fra juli 2022. Overtakelsen av kjørekontoret har medført en stor endring for Ruter i oppgaver, bemanning og systemer. Ruter hadde betydelige

utfordringer med drift og kundeopplevelse ved oppstart av kjørekontoret. Det var blant annet vært svært lang ventetid på telefon for å komme i kontakt med kundesenteret, og det har vært behov for å iverksette tiltak for å håndtere driftsutfordringene. Ruter har innført en rekke tiltak for å bedre situasjonen, og situasjonen er også bedret. Tiltakene, særlig økt bemanning, forbedring av IT-systemene og løsninger for økt selvbetjening, bidrar til økte kostnader. Det foreslås 28,8 mill. for å dekke merkostnader knyttet til administrasjon av TT-tjenesten i 2023.

Generell rammereduksjon Kjøp av transporttjenester

Rammen er redusert i tråd med tidligere vedtak om generelt rammekutt på de fleste budsjettkapitler.

Kostnadsvekst grunnet prisutvikling

Generell prisøkning i bransjen og for strøm kompenseres i 2023.

Lavere kollektivpriser

Nytt fleksibelt billettprodukt og utvidet grupperabatt for barn og unge.

Omdisponering av avsatte midler til reduserte kollektivpriser

Innføring av reduserte billettpriser (enkeltbillett + familierabatt) utsettes til april 2023.

Avsetningen til reduserte billettpriser på kap. 711 foreslås derfor redusert med 96 mill. i 2023.

Styrke tilbudet og årlig 50 mill. til utslippsfri drift

Kollektivtilbudet ble besluttet styrket i planperioden før pandemien, og budsjettet ble økt med 50 mill. årlig for å sikre utslippsfri drift.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Drift av kollektivtilbudet

Endringer i innbyggernes reisevaner, der etterspørsel etter kollektivtransport er lavere enn målsatt utvikling, har konsekvenser for kollektivtransportens økonomiske situasjon. På samme tid er det en ekstraordinær kostnadsvekst i kollektivsektoren. For å sikre et fortsatt attraktivt kollektivtilbud i Oslo er det behov for å øke tjenestekjøpet.

Kostnadsvekst

Ettervirkninger av pandemien, klimakrise og krigen i Ukraina påvirker også kostnadsveksten i kollektivtransporten. Kostnadsveksten er særlig høy innenfor energikilder som strøm. I tillegg påvirkes kollektivsektorens kostnader av utviklingen i rentemarkedet og av materialkostnader. Normalt har kommunal deflator over tid fanget opp faktisk kostnadsutvikling i kollektivsektoren, men de siste årene har det vært en betydelig høyere kostnadsvekst enn kommunal deflator.

Byrådet ønsker å opprettholde nivået på kollektivtilbudet i 2024 ved å kompensere for kostnadsvekst. Byrådet foreslår derfor å øke tilskuddsandelen og tjenestekjøpet.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	-19	-0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 279 846	3 011 750	3 382 380
Overføringsutgifter	347 200	9 021	157 044
Sum Driftsutgifter	3 627 046	3 020 752	3 539 424
Driftsinntekter			
Refusjoner	-347 200	0	0
Overføringsinntekter	-2 216	0	0
Sum Driftsinntekter	-349 416	0	0
Sum	3 277 630	3 020 752	3 539 424

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Kjøp av transporttjenester (MOS)				
	Kjøp av transporttjenester (MOS)				
711 - Kjøp av transporttjenester (MOS)	Diakonhjemmet stasjon	20 000	5 000	30 000	77 000
	Sum Kjøp av transporttjenester (MOS)	20 000	5 000	30 000	77 000
	Sum Kjøp av transporttjenester (MOS)	20 000	5 000	30 000	77 000
	Sum investeringsprosjekter	20 000	5 000	30 000	77 000

Diakonhjemmet stasjon

Bystyret vedtok detaljregulering av Diakonhjemmet stasjon 06.05.2020, sak 107 Diakonveien 14 m.fl. (...) og utbyggingsavtale 25.01.2023, sak 14/23. Bystyret vedtok finansieringsbeslutning for styringsrammen P50, samlet 407 mill. kroner ifm. revidert budsjett 2023.

Klimaprofil

Byrådets forslag til bevilgning til kjøp av transporttjenester bidrar til at et effektivt, attraktivt og tilnærmet utslippsfritt kollektivtilbud.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Fornebubanen (MOS)

Ansvarsområde

Etaten Fornebubanen ble vedtatt opprettet 22.11.2016 med virkning fra 01.01.2017, i byrådssak 1106/16. Etaten er organisatorisk plassert under Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) i Oslo kommune. Etaten har ansvar for planlegging og bygging av Fornebubanen.

Fornebubanen er et felles utbyggings- og samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune og Viken fylkeskommune. Oslo kommune skal være byggherre for prosjektet. Fornebubanen går fra Majorstuen til Fornebu, med påkobling til det øvrige T-banenettet. Traséen er 7,7 km og går hovedsakelig i tunnel. Om lag 5,0 km av banen ligger i Oslo og 3,0 km i Viken. Banen får seks stasjoner, hvorav tre på Fornebu og resterende på Lysaker, Vækerø og Skøyen.

Situasjonsbeskrivelse

Bystyret vedtok 22.06.2022 en ny styrings- og kostnadsramme på hhv. 23,3 og 26,4 mrd. 2021-kroner ekskl. lønns- og prisstigning og mva. og 27,6 og 31,3 mrd. inkl. lønns- og prisstigning og ekskl. mva., i tråd med anbefalingene fra ekstern kvalitetssikrer. Fylkestinget i Viken fattet tilsvarende vedtak 21.06.2022.

Fornebubanen vil ha stor aktivitet i 2024. Prosjektet har fire pågående tunnelentrepriser fra Lysaker til Fornebu, mellom Vækerø og Lysaker, Skøyen og Vækerø og Majorstuen og Skøyen. I 2024 planlegges igangsettelse av ytterligere tre entrepriser:

1. Råbyggentreprisen på Fornebu stasjon og base
2. Entreprisen for Flytårnet og Fornebuporten stasjon
3. Entreprisen som omfatter dagsonen ved Volvat/Majorstuen og rehabilitering av Volvattunnelen

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
I Oslo skal klima- og miljøvennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget	Følge opp entreprenørenes kontrollplaner for alle entrepriser og dokumentere disse ved overtagelse	Andel kontrollaktiviteter ved overtagelse med akseptert resultat	0	0	100	100
	Følge opp kontraktsleveranser og akseptere kvalitetsplaner ved oppstart av entreprisene.	Andel aksepterte kvalitetsplaner ved oppstart	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
	Gjennomføre forebyggende aktiviteter for å unngå person- og miljøskader ifm. bygg- og anleggsaktivitetene	HMS-indikator (beregnet) som aggregerer allerede innførte KPI'er innen SHA og YM	0	0	0	0
	Opprettholde åpningsdato av Fornebubanen	Antall uker avvik fra planlagt ferdigstillesesdato	0,0	0,0	0,0	0,0
	Oppstart av tre entrepriser (K1A, K5A, K6)	Andel igangsatte entrepriser	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
	Tilrettelegge for bygging av Fornebubanen med optimaliserte løsninger innenfor gjeldende reguleringsplaner	Fortsette etablering og mobilisering av byggherreorganisasjonen for anskaffelse og oppfølging av entreprisekontrakter	0	0	0	0
		Gjennomføre gjestående grunnerverv	0	0	0	0
	Følge opp entreprenørenes arbeid for å øke utslippsfrigrad i maskinpark og transport av masser og avfall	Utslippsfrigrad maskiner (anlegg)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Klimagassutslippene skal reduseres med 95% innen 2030, sammenliknet med 2009		Utslippsfrigrad transport (avfall og masser)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Følge opp entreprenørenes materialbruk og måle ev. faktiske klimareduksjoner. Dette vurderes opp mot entreprenørenes klimabudsjett	Andel entrepriser (kontrahert fom. 2023) som leverer kvartalsvis prognose på måloppnåelse mot klimabudsjett eller bedre	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
	Stille spesifikke klimakrav til de vesentligste materialgruppene som del av	Andel nye kontrakter der det stilles spesifikke klimakrav til de vesentligste materialgruppen	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	konkurransesgrunnlaget for nye entrepriser					
Oslo skal være en grønn og levende by	Gjennomføre entreprisene med sikker ferdsel for alle rundt anleggsområde	Antall registrerte ulykker eller alvorlige nestenulykker i HMSREG for kjøretøy, sykkel og gange på offentlig vei nær anleggsområde	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Universell utforming ved alle publikumsområder	Andel aksepterte UU-rapporter mottatt fra arkitektene	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %

Forklaring til resultatindikatorer

Måltall for tiltakene «Følge opp entreprenørenes arbeid for å øke utslippsfrigrad i maskinpark og transport av masser og avfall» og «Gjennomføre forebyggende aktiviteter for å unngå person- og miljøskader ifm. bygg- og anleggsaktivitetene» vil bli satt primo 2024, etter måling av status ved årsavslutningen.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Fornebubanen (MOS)				
	Fornebubanen (MOS)				
712 - Fornebubanen (MOS)	Fornebubanen 120 001	3 850 000	4 465 000	4 400 000	3 150 000
	Sum Fornebubanen (MOS)	3 850 000	4 465 000	4 400 000	3 150 000
	Sum Fornebubanen (MOS)	3 850 000	4 465 000	4 400 000	3 150 000
	Sum investeringsprosjekter	3 850 000	4 465 000	4 400 000	3 150 000

Klimaprofil

Fornebubanens viktigste effekt på Oslo kommunes klimautslipp ligger i verdien av å overføre stadig økende persontransport fra vei til bane når banen åpner i 2029. Banen er i seg selv et nullutslippsalternativ, og dermed et konkret og viktig tiltak for å redusere Oslos klimautslipp fra transportsektoren.

Selve byggingen av Fornebubanen bidrar til betydelige klimautslipp, både gjennom direkte anleggsvirksomhet og i forbindelse med materialer og innsatsstoffer som tilføres, og avfall og masser som fjernes fra anleggene. Fornebubanens klimabudsjett fra tidligfase («klimabaseline») har anslått de totale utslippene fra prosjektet til å være i størrelsesordenen 315 000 tonn CO₂-ekvivalenter.

Fornebubanen stiller strenge klimakrav i kontraktene, som vil bidra til reduserte direkte og indirekte utslipp sammenliknet med klimabaseline, som anses som nullalternativet. Oslo kommunes standard krav til bygg og anlegg og transport benyttes, med mindre unntak. Det stilles omfattende krav til både anleggsgjennomføring, miljøledelse, klimarapportering og bærekraftsertifisering. Alle disse kravene vil bidra til å redusere de totale klimautslippene fra byggingen av banen.

Fordi Fornebubanen bygges som tunnel og medfører stabilisering av grunn, vil banen også ha en positiv effekt på traseens klimarobusthet.

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskudd på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på dette kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)

Ansvarsområde

Utgifter over kapitlet går til Oslo kommunes andel av Regionkontor Landbruk (RKL), medlemsavgift i Trygg trafikk og diverse utredninger og prosjekter i sektoren.

Situasjonsbeskrivelse

Bystyret vedtok 06.05.2020 (sak 114/20) ny avtale om Regionkontor landbruk (RKL), et felles landbrukskontor for kommunene Rælingen, Oslo og Lørenskog, med Lørenskog som vertskommune. RKL ivaretar Oslo kommunes landbruksfaglige oppgaver, herunder en rekke lovpålagte oppgaver. Midlene til RKL utgjør 2,465 mill. og skal dekke Oslos andel av driftsbudsjettet, forvaltning av nasjonalt utvalgte kulturlandskap i Nordmarka og Sørkedalen, videre arbeid med kystgeitprosjektet, tiltak mot Phytophthora (plantesykdom) og skjøtsel i Sørkedalen.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	3 503	3 503	3 503	3 503
Vedtak forrige periode				
Generell rammeendring Andre utgifter MOS	1	-7	-21	-21
Sum Vedtak forrige periode	1	-7	-21	-21
Vedtak forrige periode	1	-7	-21	-21
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	3 504	3 496	3 482	3 482
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	209	209	209	209
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	209	209	209	209
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon andre utgifter MOS	0	0	-2	-10
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-2	-10
Endringer	0	0	-2	-10
Ramme 2024-2027	3 713	3 705	3 689	3 681

Vedtak forrige periode

Generell rammeendring Andre utgifter MOS

Det er i tidligere vedtatt budsjett lagt inn generelt rammekutt.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	342	1 182	1 248
Overføringsutgifter	2 927	2 321	2 465
Sum Driftsutgifter	3 269	3 503	3 713
Driftsinntekter			
Refusjoner	-750	0	0
Sum Driftsinntekter	-750	0	0
Sum	2 519	3 503	3 713

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskuddsmidler på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Sykkelprosjektet (MOS)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvaret for å følge opp Sykkelstrategien for 2015–2025 og Plan for sykkelveinettet i Oslo. Ansvaret innebærer å utvikle et finmasket sykkelveinett som er trygt og attraktivt. Plan for sykkelveinettet er utarbeidet av Statens vegvesen og Oslo kommune, og inkluderer både statlige og kommunale veier. Bymiljøetaten skal i tillegg være pådriver for å gjennomføre nye tiltak og ulike pilotprosjekter som bidrar til å fremme økt bruk av sykkel.

Bymiljøetaten har også ansvaret for aktiviteter og tiltak for gange i Oslo. De aller fleste samferdsels- og sykkelprosjekter bidrar også til bedre tilrettelegging for gående og økt trafiksikkerhet.

Situasjonsbeskrivelse

Hovedvekten av sykkelsatsingen består av å planlegge, bygge og oppgradere sykkelinfrastruktur, og å drifte sykkelveinettet med høy standard. Dette skal bidra til å gjøre Oslo til en god sykkelby året rundt. Byrådet vil videreføre sykkelsatsingen gjennom økonomiplanperioden.

Bymiljøetaten planlegger og bygger byens sykkelinfrastruktur. Investeringsprosjektene under kap. 761 spenner fra større prosjekter som pågår over flere år, til mindre strakstiltak som planlegges og gjennomføres løpende gjennom året. Det omfatter også mindre punkttiltak og etablering av sykkelstativer og sykkelparker. Investeringer på sykkel finansieres i hovedsak over Oslopakke 3 og byveksttalen.

Sykkelstrategien for 2015–2025 og Plan for sykkelveinettet i Oslo legger opp til en trinnvis utbygging av sykkelveinettet i Oslo, der første fase innebærer etableringen av et prioritert sykkelveinett på ca. 280 km. Siden sykkelstrategien ble vedtatt, er det nyetablert ca. 89 km sykkeltilrettelegging i regi av Bymiljøetaten, og det prioriterte sykkelveinettet nærmer seg ferdigstillelse. I tillegg er 44 km eksisterende sykkeltilrettelegging oppgrader

Med stadig flere syklende øker også behovet for trygg og tilgjengelig sykkelparkering. Når flere velger el-sykler og større lastesykler, blir det også behov for andre typer sykkelparkering, både hjemme og i byen generelt. Byrådet jobber derfor med å styrke sykkelparkeringstilbudet i byen, både gjennom tiltak i offentlig rom og gjennom ulike støtteordninger.

Bymiljøetatens snarveisprosjekt har kartlagt ca. 700 snarveier. Behovet for oppgradering av snarveier er stort, og det vil oppgraderes flere snarveier.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Totalt antall km sykkelveinett i Oslo (kommunalt og statlig)	234	242	254	276	
Vekst i sykkeltrafikken (sykkelindeks, basisår 2014=100)	130	177	150	156	
Prosentandel av befolkningen som synes det er trygt å sykle i Oslo	0	28	0	31	Hentet fra «Holdningsundersøkelse om sykling i Oslo», som gjennomføres annet hvert år
Prosentandel av befolkningen som syns vedlikeholdet av sykkelveinettet er bra om sommeren	0	62	0	66	Hentet fra «Holdningsundersøkelse om sykling i Oslo», som gjennomføres annet hvert år
Prosentandel av befolkningen som syns vedlikeholdet av sykkelveinettet er bra om vinteren	0	18	0	16	Hentet fra «Holdningsundersøkelse om sykling i Oslo», som gjennomføres annet hvert år
Prosentandel av befolkningen som syns sykkelveinettet i Oslo har god standard	0	31	0	33	Hentet fra «Holdningsundersøkelse om sykling i Oslo», som gjennomføres annet hvert år

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Bymiljøetaten skal tilrettelegge for Oslo som gå- og sykkelby.	Antall km ny- og oppgradert sykkelinfrastruktur	20,5	26,1	25,0	20,0
		Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i sommerhalvåret	180	180	180	180
		Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i vinterhalvåret	120	130	130	130
		Antall nye og oppgraderte sykkelstativ med Oslostandard	311	310	300	300

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	89 849	89 849	89 849	89 849
Vedtak forrige periode				
Generell rammeendring Sykkelprosjektet	47	-410	-1 233	-1 233
Økt satsing på trygg sykkelparkering	0	-2 500	-2 500	-2 500
Sum Vedtak forrige periode	47	-2 910	-3 733	-3 733
Vedtak forrige periode	47	-2 910	-3 733	-3 733
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	89 896	86 939	86 116	86 116
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	5 396	5 396	5 396	5 396
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	5 396	5 396	5 396	5 396
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Sykkelprosjektet	0	0	-202	-868
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-202	-868
Endringer	0	0	-202	-868
Ramme 2024-2027	95 292	92 335	91 310	90 644

Vedtak forrige periode

Generell rammeendring Sykkelprosjektet

Generell rammeendring.

Økt satsing på trygg sykkelparkering

I forbindelse med budsjettet for 2023 ble det satt av 2,5 mill. årlig til et toårig prosjekt for økt satsing på trygg sykkelparkering. Midlene videreføres i 2024, og det foreslås i tråd med vedtak, at det ikke videreføres fra 2025.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	25 862	28 804	30 533
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	89 631	71 583	75 570
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	177	187
Overføringsutgifter	17 048	8 408	8 929
Finansutgifter	16 775	0	0
Sum Driftsutgifter	149 315	108 972	115 219
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-26 584	-11 111	-11 578
Refusjoner	-17 717	-8 012	-8 349
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-16 745	0	0
Sum Driftsinntekter	-61 047	-19 123	-19 927
Sum	88 268	89 849	95 292

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
	Sykkelprosjektet (MOS)	2024	2025	2026	2027
	Sykkelprosjektet (MOS)				
761 -	Gang og sykkelveier, Sykkelprosjektet sykkelparkering (MOS)	190 234	236 241	322 596	589 000
761 -	Gang og sykkelveier, Sykkelprosjektet sykkelparkering (MOS)	212 522	147 802	115 492	0
761 -	Gang- og sykkelveier, Sykkelprosjektet sykkelparkering (MOS)	72 440	60 481	58 891	0
761 -	Gang-, sykkelveier og Sykkelprosjektet sykkelparkering (MOS)	27 554	15 226	92 021	0
Sum Sykkelprosjektet (MOS)		502 750	459 750	589 000	589 000
Sum Sykkelprosjektet (MOS)		502 750	459 750	589 000	589 000
Sum investeringsprosjekter		502 750	459 750	589 000	589 000

Gang og sykkelveier, sykkelparkering

På grunn av antallet enkeltprosjekter innenfor Bymiljøetatens investeringsportefølje for sykkel, er det opprettet flere prosjektnumre på kapitlet. Flyttinger mellom prosjektnumrene gjenspeiler fremdriften i disse enkeltprosjektene.

Investeringer på kapittelet finansieres i hovedsak av inntekter fra Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

Gang og sykkelveier, sykkelparkering

På grunn av antallet enkeltprosjekter innenfor Bymiljøetatens investeringsportefølje for sykkel, er det opprettet flere prosjektnumre på kapittelet. Flyttinger mellom prosjektnumrene gjenspeiler fremdriften i disse enkeltprosjektene.

Investeringer på kapittelet finansieres i hovedsak av inntekter fra Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

Gang- og sykkelveier, sykkelparkering

På grunn av antallet enkeltprosjekter innenfor Bymiljøetatens investeringsportefølje for sykkel, er det opprettet flere prosjektnumre på kapittelet. Flyttinger mellom prosjektnumrene gjenspeiler fremdriften i disse enkeltprosjektene.

Investeringer på kapittelet finansieres i hovedsak av inntekter fra Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

Gang-, sykkelveier og sykkelparkering

På grunn av antallet enkeltprosjekter innenfor Bymiljøetatens investeringsportefølje for sykkel, er det opprettet flere prosjektnumre på kapittelet. Flyttinger mellom prosjektnumrene gjenspeiler fremdriften i disse enkeltprosjektene.

Investeringer på kapittelet finansieres i hovedsak av inntekter fra Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

Klimaprofil

Investering i ny og oppgradert sykkelinfrastruktur bidrar til å øke sykkelandelen og dermed redusere utslippene fra persontransport.

Tidligfaseplanlegging utført av etaten tilpasses mål om redusert biltrafikk og satsing på gange, sykkel og kollektivtrafikk. I 2020 ble det etablert et snarveisprosjekt for gående der målet er å gjøre det mer attraktivt å ferdes til fots. Prosjektet er videreført og vil fortsette også i 2024. Kommunens sykkelstrategi for 2015-2025 følges opp med tiltak som skal bidra til å nå målet om 25 % sykkelandel innen 2025. Sykkelanlegg og sykkelparkering skal bygges og oppgraderes, det skal gjennomføres kampanjer for å få flere til å sykle. Det samarbeides også med andre aktører for å bidra til å nå målet om økt sykkelandel.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd på kapitlet. Tilskudd som fremmer sykling, tildeles fra Klima- og energifondet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Klimaetaten (MOS)

Ansvarsområde

Klimaetaten skal være en pådriver for å nå målet om at Oslo skal bli en klimarobust nullutslippsby. Klimaetaten har ansvar for oppfølging av Klimastrategi for Oslo 2020–2030 (sak 109/20) og forvaltning av ordningen Tilskudd til klima- og energiltak, jf. Kap. 770.

Klimaetaten skal være pådriver for og bidra til kraftfull klimaledelse og -styring i Oslo kommune. Etaten skal også koordinere kommunens klimatilpasningsarbeid. Etaten skal være et sentralt fagmiljø i kommunen og skal samarbeide med befolkningen, næringslivet, kunnskapsmiljøer, organisasjoner og andre offentlige myndigheter for å utvikle gode klimaløsninger i Oslo. Etaten skal mobilisere til atferdsendring for å nå Oslos klimamål og bygge nettverk for gjennomføring av klimatiltak.

For å sikre at klimamålene blir nådd, utarbeider byrådet et årlig klimabudsjett for Oslo kommune, slik det også er gjort for 2024. Klimaetaten har ansvaret for det faglige grunnlaget for klimabudsjettet og skal være en rådgiver og pådriver i gjennomføringen av tiltakene i klimabudsjettet. Klimaarbeidet og ansvaret for gjennomføring av klimatiltak er, gjennom klimabudsjettet, tydelig plassert i styringslinjen og hos dem som er ansvarlige for gjennomføring av tiltak i Oslo kommune. Klimabudsjettet inneholder tiltak som kommunale, statlige og private virksomheter er ansvarlige for å gjennomføre. Klimaetaten har en sentral rolle i å følge opp og videreutvikle klimabudsjettet som styringsverktøy, og i å utvikle nye styringsverktøy i klimapolitikken og klimaarbeidet til Oslo kommune.

Situasjonsbeskrivelse

I januar 2023 la Miljødirektoratet frem nye utslippstall for Oslo for årene 2009 til 2021. Utslppsregnskapet viser at utslippene har gått ned med 30 % i perioden 2009 – 2021. Det er viktig å videreføre og styrke det målrettede arbeidet som pågår for å nå kommunens klimamål i 2030. Det vises til egen omtale i klimabudsjettet.

For å vurdere hvordan klimagassutslippene vil utvikle seg frem mot neste publisering av utslippstall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) og Miljødirektoratet, og for å kunne gi en situasjonsbeskrivelse av arbeidet med direkte utslippskutt, har Klimaetaten utarbeidet et sett med indikatorer – “Oslos klimabarometer” som ligger på klimaoslo.no. Klimaetaten har også lansert indikatorer for klimatilpasning for å gi et bilde av hvilke klimaendringer som Oslo må tilpasse seg, og hva kommunen gjør for at Oslo skal være en klimarobust by. I tillegg er det lansert indikatorer for å følge utviklingen i indirekte utslipp. Klimaetaten rapporterer på klimaindikatorene i Klimabarometeret tre ganger i året, i forbindelse med byrådets rapportering til bystyret.

Klimaetaten koordinerer nettverket Næring for klima, som høsten 2023 har 150 medlemmer. Nettverket skal mobilisere en større andel av Oslos næringsliv til å redusere sine klimagassutslipp. I Oslos næringsliv generelt, og i Næring for klima spesielt, er det mange bedrifter som går foran og viser vei i klimaarbeidet. Medlemmer i nettverket bidrar med innspill til klimaarbeidet i Oslo for å minimere overgangsrisiko til nullutslippssamfunnet for næringslivet, samarbeider om utfordringer i eget klimaarbeid og viser omverdenen hvordan næringslivet kan kutte utslipp. Bedrifter har også mulighet til å bli partnere i nettverket, med tettere oppfølging og rapportering på klimaarbeid og klimagassutslipp.

Klimaetaten koordinerer kommunens arbeid på energiområdet. Oslos klimamål krever en elektrifisering av tunge sektorer som bygg og anlegg, havnevirksomhet og tungtransport. Dette fordrer tilgang på tilstrekkelig strøm og effekt. Klimaetaten jobber derfor sammen med andre kommunale virksomheter og Oslos næringsliv for å energieffektivisere bygningsmassen og driften av byen, øke lokal energiproduksjon og utvikle et mer fleksibelt energisystem. Formålet med arbeidet er å sikre en energiforsyning i Oslo som er tilpasset nullutslippsbyen i 2030.

Klimaetaten har, med støtte fra Klimasats, og i samarbeid med andre kommunale virksomheter, utarbeidet en første versjon av et styringssystem for å redusere indirekte utslipp (utslipp utenfor Oslos grenser som er forårsaket av vårt forbruk). Styringssystemet skal bidra til å bedre følge opp eksisterende tiltak og virkemidler som reduserer indirekte utslipp, samt identifisere og fremme nye. Dette er et viktig arbeid for å oppnå målet i klimastrategien om et betydelig lavere indirekte utslipp i 2030.

I tillegg jobber Klimaetaten med å identifisere og fremme tiltak og virkemidler som sikrer naturbasert klimatilpasning og styrking av naturlige karbonlagre og biomangfold.

Klimaetaten gir faglige bidrag i internasjonalt samarbeid på klimafeltet, særlig i nettverket C40 og dets satsing på utslippsfri bygg og anleggsvirksomhet, samt klimabudsjett og klimastyring. Det internasjonale samarbeidet bidrar til å fremme Oslos klimaløsninger og gir grunnlag for å styrke Oslos egen klimainnsats. C40-arbeidet vil øke den globale etterspørselen etter nullutslippsløsninger og på den måten drive frem teknologiutvikling innenfor bygg og anlegg.

For å løfte klimakompetansen blant elever i Oslo skolen, samarbeider Klimaetaten og Utdanningsetaten om portalen klimaskolen.no og "Klimapilotene". I portalen ligger det undervisningsopplegg om klima og miljø, knyttet til konkrete kompetansemål i læreplanene. "Klimapilotene" besøker ungdomsskoler og videregående skoler på bestilling. Klimapilotene er studenter på masternivå som har fått opplæring for å kunne tilby kunnskapsbaserte foredrag om klima i ungdomsskolen og videregående skole. Klimaetaten samarbeider også med Klimahuset om klimakommunikasjon, spesielt rettet mot barn og unge.

Klimaetaten fasiliteter årlig kommunens prosess for søknader til Klimasats. I 2023 fikk Oslo kommune innvilget støtte på totalt 10,5 mill. fordelt på 15 søknader som er helt eller delvis innvilget.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 95 % i 2030 sammenlignet med 2009	Bymiljøetaten skal bidra til vridning av biltrafikken, inkludert næringstrafikk, mot løsninger som gir redusert klimagassutslipp.					
	Klimaetaten skal være en pådriver for at Oslo kommune har en kraftfull klimaledelse, og bidra til tilstrekkelige styringsverktøy i klimapolitikken og klimaarbeidet i Oslo.	Utslippsreduksjon i prosent sammenlignet med utslippsnivået i 2009	30,0 %	43,0 %	52,0 %	56,0 %
	Klimaetaten skal i samarbeid med relevante virksomheter utarbeide forslag til utslippskutt gjennom tiltak og virkemidler slik at klimamålene kan følges opp.	Antall gjennomførte klimatiltak (tabell i klimabudsjett 2024) i samarbeid med Oslo kommunes virksomheter	24,0	24,0	27,0	21,0
		Kvantifiserte utslippsreduksjoner presentert i Klimaetatens innspill til klimabudsjett 2025 (prosent av nødvendige kutt for å nå utslippsrammen)	65,0 %	64,0 %	100,0 %	100,0 %
	Klimaetaten skal som rådgiver og pådriver bidra til gjennomføring av klimastrategien til Oslo kommune og tiltakene i klimabudsjettet.					
	Klimaetaten skal gjennom sine kommunikasjonstiltak bidra til atferdsendring hos innbyggere og næringsliv som reduserer direkte og indirekte klimagassutslipp.	Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer direkte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)	48,0 %	48,0 %	55,0 %	55,0 %
		Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer indirekte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)	29 %	30 %	35%	35 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
		Andel bedrifter som har satt egne mål for reduksjon av klimagassutslipp (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	22,0 %	23,0 %	25,0 %	25,0 %
		Andel bedrifter som stiller klima- og miljøkrav til sine underleverandører (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	53,0 %	55,0 %	55,0 %	60,0 %
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Klimaetaten skal bidra til å forebygge de negative konsekvensene av forventede endringer i klima- og værforhold for å gjøre Oslo til en trygg og klimarobust by.					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	54 636	54 636	54 636	54 636
Vedtak forrige periode				
Energienhet	2 000	2 000	2 000	2 000
Generell rammeendring Klimaetaten	129	-280	-1 038	-1 038
Sum Vedtak forrige periode	2 129	1 720	962	962
Vedtak forrige periode	2 129	1 720	962	962
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	56 765	56 356	55 598	55 598
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	2 708	2 708	2 708	2 708
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	2 708	2 708	2 708	2 708
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-147	-147	-147	-147
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-147	-147	-147	-147
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Klimaetaten	0	0	-112	-483
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-112	-483
Endringer	-147	-147	-259	-630
Ramme 2024-2027	59 326	58 917	58 047	57 676

Vedtak forrige periode

Energienhet

Det ble i 2023 etablert en energienhet i Klimaetaten. Fra 2024 er det innarbeidet helårseffekt av tiltaket. Energienheten koordinerer oppfølgingen av energiplanleggingen i kommunen. Dette inkluderer å koordinere det tverretatlige kommunale arbeidet og sikre god samhandling mellom energiselskap, myndigheter og utbyggere med sikte på å kunne realisere kommunens mål på energiområdet.

Generell rammeendring Klimaetaten

Det er tidligere innarbeidet en redusert rammereduksjon på 0,60 mill. i 2024, og en økende rammereduksjon med 0,55 mill. i 2027.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	39 357	43 311	47 279
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	17 047	10 479	11 044
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 315	3 741	3 958
Overføringsutgifter	15 663	3 077	3 268
Finansutgifter	1	0	0
Sum Driftsutgifter	76 384	60 608	65 549
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-2 896	-700	-729
Refusjoner	-7 638	-5 139	-5 355
Overføringsinntekter	-379	-133	-139
Sum Driftsinntekter	-10 913	-5 972	-6 223
Sum	65 471	54 636	59 326

Klimaprofil

Klimaetaten er en fagetat som utreder tiltak for utslippskutt og klimatilpasning i samarbeid med andre kommunale og private virksomheter. Etaten er en rådgiver og pådriver i gjennomføring av klimatiltak, og etaten sammenstiller klimarapporteringer og utarbeider fagunderlag til klimabudsjettet. I tillegg har Klimaetaten ansvar for utadrettet virksomhet i form av atferdsendring og kommunikasjonstiltak. Etatens budsjettforslag er i all hovedsak innrettet for å

følge opp kommunens klimastrategi, gjennom å jobbe for reduserte klimagassutslipp i og utenfor Oslo kommune og gjøre byen mer klimarobust.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)

Sektoransvar

Renovasjons- og gjenvinningsetaten har ansvaret for å samle inn og håndtere husholdningsavfall i Oslo på en miljø- og kostnadseffektiv måte. Etaten er en viktig del av Oslo kommunes satsning på sirkulær økonomi og det grønne skiftet.

Vann- og avløpssektoren ivaretar noen av samfunnets mest kritiske funksjoner og er avgjørende for helse og miljø. Vann- og avløpsetaten i Oslo skal produsere og levere trygt og tilstrekkelig drikkevann, og etaten skal håndtere avløpsvannet på en måte som er til minst mulig belastning for vassdragene og fjorden. Veas AS skal rense avløpsvann fra Asker, Bærum og deler av Oslo kommune slik at det er til minst mulig belastning for Oslofjorden.

Tilskudd til klima- og energitiltak er ordninger som utbetales fra Klima- og energifondet (tidligere Enøkfondet, opprettet i 1982). Det er Klimaetaten som har ansvar for forvaltning av ordningen. Fondets midler skal i henhold til vedtektene, brukes til å stimulere tiltak som reduserer klimagassutslippene i Oslo og tiltak som gir redusert og/eller mer effektiv energibruk.

Brann- og redningsetaten fører tilsyn med ildsteder. Denne gebyrfinansierte virksomheten skilles ut på eget kapittel fra 2024 for å forenkle oppfølgingen av regnskapet. Midlene flyttes fra kap. 650 Brann- og redningsetaten under sektoren Miljø og samferdsel – miljø, og medfører ikke andre budsjettmessige endringer.

Satsinger og hovedtall for sektoren

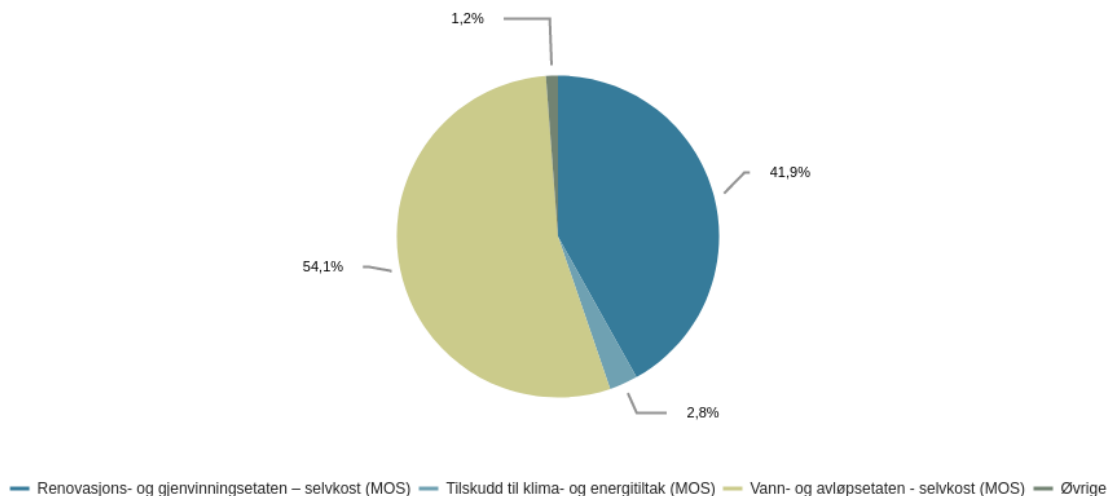
Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	2 720,6	2 651,4	2 599,1	2 574,8	2 579,7
2 - Driftsinntekter	-3 743,7	-4 387,8	-4 874,8	-5 478,1	-6 192,8
Totalsum	-1 023,0	-1 736,3	-2 275,7	-2 903,3	-3 613,1

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Etablere en fullgod reservevannforsyning for å sikre tilstrekkelige mengder trygt drikkevann også ved svikt i vitale deler av det ordinære vannforsyningssystemet.
- Ta igjen vedlikeholdsetterslepet og øke robustheten, sikkerheten og beredskapen i eksisterende vann- og avløpsnett.
- 11 mill. i utredningsmidler i 2024 for å følge opp målet om knyttet til videre arbeid for å nå 65 % materialgjenvinning og vurderinger rundt fremtidig avfallsforbrenning på Haraldrud.
- Det vil i 2024 kunne gis tilsagn til klima- og energiltak innenfor en ramme på 120 mill.

Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets ambisjoner omtales under sektoren Miljø og samferdsel - miljø.

Hovedmål

- 01. Klimagassutslippene skal reduseres med 95 % i 2030 sammenlignet med 2009
- 03. Oslo skal være en grønn og levende by
- 04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressursbehandling
- 05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Målene og de viktigste tiltakene

Mål og tiltak omtales under de ulike virksomhetene i sektoren.

Kostnadsbasert leie internt i kommunen

Ved intern leie av kommunalt eide tomter, kan selvkostgebyrer kun belastes kommunens selvkost ved utleieforholdet. For å rette opp tidligere feilpraksis ble det avsatt 184 mill. til bundet driftsfond i regnskap 2022. I revidert budsjett 2023 ble det avsatt ytterligere 100 mill. til fondet.

I regnskap for 2023 vil selvkostfondene for vann- og avløp og renovasjon bli styrket med hhv. 103 mill. og 147,5 mill. Korrigeringen er hensyntatt i forslagene til vann- og avløpsgebyr og renovasjonsgebyr for økonomiplanperioden 2024 - 2027. Feilrettingen gir noe lavere gebyrer for kommende økonomiplan enn tidligere beregnet.

Sikre vannforsyning Pilestredet

Høsten 2021 startet VAV og Sporveien hvert sitt forprosjekt for henholdsvis oppgradering av vann- og avløpsanlegg og trikkespor i Pilestredet.

Byrådet vil komme tilbake med forslag til styrings- og kostnadsramme for dette prosjektet i tilleggssinnstillingen for budsjett 2024.

Forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden, og septikmottak for fritidsbåter

Ved bystyrets behandling av sak 319/21 15. desember 2021 ble det fattet følgende vedtak:

1. *Det innføres et forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden, når det er etablert tilstrekkelig med tømmesteder for fritidsbåter.*
2. *Bystyret ber byrådet fastsette forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i lokale forskrifter innen utgangen av 2022.*

I 2022 utarbeidet Vann- og avløpsetaten (VAV) et utkast til lokal forskrift om forbud mot tømning av båtseptik i Oslo kommunes del av Oslofjorden. Samtidig utredet staten ved Miljødirektoratet og Sjøfartsdirektoratet konsekvenser av et forbud i Oslofjorden. Direktoratene ga 9. januar 2023 en anbefaling til departementet om å innføre en nasjonal forskrift om forbud fra 1. juli 2023.

Byrådets vurdering er at et statlig forbud vil gi best miljøeffekt og størst klarhet for brukerne av fjorden sammenlignet med lokale og potensielt ulike forskrifter i hver kommune. I lys av direktoratenes anbefaling, har byrådet avventet videre prosess med en lokal forskrift. Klima- og miljødepartementet har imidlertid per september 2023 ikke sendt et forslag på høring. Byrådet har etterspurt avklaring fra departementet, og vil, fortrinnsvis basert på departementets respons, avgjøre om kommunen går videre med vurderinger av en lokal forskrift gjeldende fra båtsesongen 2024.

Et forbud mot tømning i fjorden vil øke behovet for mottakskapasitet for båtseptik. VAV har i nærmere 20 år hatt et tilbud med fire flåter i indre Oslofjord. Flåtene må i nær framtid fases ut på grunn av alder og slitasje, og det er viktig å få på plass nye tømmestasjoner som kan erstatte og utvide kapasiteten.

VAV ferdigstilte i august i år en forenklet konseptvalgutredning for å avklare nærmere behovet for mottaksstasjoner og en konkret plan for etablering av tømmestasjoner. VAV anbefaler at det i Oslo etableres sju landbaserte mottak, hvorav ett til to som helårsmottak, og deretter vurderer behovet for ytterligere fire stasjoner. Det er usikkert hvor stort behovet vil bli, og hvor mange anlegg som vil være nødvendig. Kostnadsnivået vil også variere mellom ulike anlegg. Septikmottak for fritidsbåter kan ikke finansieres over avløpsgebyret. Byrådet vil komme tilbake til saken i senere budsjetter.

I revidert budsjett for 2022 ble det satt av 5 mill. til utbygging av tømmestasjoner for båtseptik. VAV vil bli bedt om å gå videre med å sikre at vi innen sommeren 2024 har et nødvendig minimumstilbud av mottakskapasitet i kommunen. Dette kan etableres i tilknytning til sentrale havner, brygger, marinaer og/eller i samarbeid med båtforeningene.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	-1 023 048	-1 023 048	-1 023 048	-1 023 048
Vedtak forrige periode				
3 nye minigjenbruksstasjoner	300	300	300	300
Bemanning og kompetanseutvikling	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Endring gebyrinntekter REG, økonomiplan 2022-2025	-35 200	-50 584	-50 584	-50 584
Endring gebyrinntekter REG, økonomiplan 2023-2026	-14 239	-15 732	-20 919	-20 919
Endring gebyrinntekter VAV	-211 066	-543 417	-1 087 665	-1 087 665
Endring gebyrinntekter VAV, økonomiplan 2022-2025	-169 165	-294 770	-294 770	-294 770
Endring gebyrinntekter VAV, økonomiplan 2023-2026	-128 568	-303 101	-550 870	-550 870
Erstatningskraft	0	-25 000	-25 000	-25 000
Justering av vedlikehold og drift	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Utredningsmidler - 65 % materialgjenvinning og avfallsforbrenning med karbonfangst	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
VEAS - prisvekst utover ordinær justering	3 600	-3 600	1 300	1 300
VEAS - rehabilitering og oppgradering	2 400	2 400	2 400	2 400
VEAS - strøm og kjemikalier	0	-18 000	-18 000	-18 000
Vedlikehold og utvikling av renseprosesser ved Bekkelaget renseanlegg	9 400	7 300	15 100	15 100
Økte kostnader utover forventet prisstigning	-9 500	-12 500	-14 500	-14 500
Økte strømpriser	9 000	-163 000	-161 000	-161 000
Sum Vedtak forrige periode	-566 038	-1 442 704	-2 227 208	-2 227 208
Vedtak forrige periode	-566 038	-1 442 704	-2 227 208	-2 227 208
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	-1 589 086	-2 465 752	-3 250 256	-3 250 256
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	124 097	124 097	124 097	124 097
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	124 097	124 097	124 097	124 097
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Effektiviseringsuttak VAV	-17 600	-17 600	-17 600	-17 600
Erstatningskraft	-25 000	0	0	0
Overføring av feiing selvkost til eget kapittel	-2 753	-4 333	-4 624	-5 336
Prisjustering salg av VA til nabokommuner	-7 095	-15 217	-24 516	-35 167
Reduksjon kostnader Veas	-17 550	11 124	-1 780	19 535
Strøm	-173 000	-31 000	-45 000	-50 000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-242 998	-57 026	-93 520	-88 568
Justering for engangstiltak				
Utredningsmidler - 65 % materialgjenvinning og avfallsforbrenning med karbonfangst	11 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	11 000	0	0	0
Spesifiserte rammeendringer				
Endring i gebyrinntekt VAV, økonomiplan 2024-2027	2 644	152 307	344 585	-366 105
Endring i gebyrinntekter REG, økonomiplan 2024-2027	-42 006	-29 308	-28 205	-32 284
Sum Spesifiserte rammeendringer	-39 362	122 999	316 380	-398 389
Endringer	-271 360	65 973	222 860	-486 957
Ramme 2024-2027	-1 736 349	-2 275 682	-2 903 299	-3 613 116

Vedtak forrige periode

3 nye minigjenbruksstasjoner

Gjelder etablering av nye minigjenbruksstasjoner. I 2023 ble det etablert mobile minigjenbruksstasjoner i bydel Søndre Nordstrand og bydel Østensjø. I 2024 vil pilotanlegget for sirkulær ressursbruk i Trosterudparken i samarbeid med bydel Alna flytte inn i permanente lokaler. Renovasjons- og gjenvinningsetaten vurderer om tilbudet med mobile minigjenbruksstasjoner skal utvides til nye områder.

Bemanning og kompetanseutvikling

Landmålerfunksjonen, anskaffelsesområdet og kildesporere i Vann- og avløpsetaten ble styrket.

Endring gebyrinntekter REG, økonomiplan 2022-2025

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegning for økonomiplan 2022-2025.

Endring gebyrinntekter REG, økonomiplan 2023-2026

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegningen for økonomiplan 2023-2026.

Endring gebyrinntekter VAV

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegningen for årene 2023-2026.

Endring gebyrinntekter VAV, økonomiplan 2022-2025

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegning for økonomiplan 2022-2025.

Endring gebyrinntekter VAV, økonomiplan 2023-2026

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegningen for økonomiplan 2023-2026.

Erstatningskraft

VAV har avtaler med flere virksomheter langs Akerselva om å betale ut erstatningskraft, som følger av langvarige juridiske forpliktelser. Strømprisene i denne ordningen følger markedsprisen.

Justering av vedlikehold og drift

Tiltaket gjelder justering av utgifter til drift og vedlikehold som følge av endrete behov, og kjøp av vann fra nabokommuner. Vedlikeholdstiltakene gjelder damsikringstiltak, kartlegging av koliforme bakterier i Skullerudsonen og oppjusterte kostnadsestimater ved rengjøring av høydebasseng.

Utredningsmidler - 65 % materialgjenvinning og avfallsforbrenning med karbonfangst

Økt kapasitet i REG til å følge opp pågående utredninger for å nå statlige krav og kommunens målsettinger innen klima og miljø.

VEAS - prisvekst utover ordinær justering

Veas hadde et unormalt stort prispress på råvarer, frakt og energi, og økte kostnader til avhending av bioest og slam.

VEAS - rehabilitering og oppgradering

Økningene i kostnadene til Veas er knyttet til investeringer i rehabilitering og oppgradering av vannbehandlingen.

VEAS - strøm og kjemikalier

Tiltaket innebærer økte kostnader for Veas, blant annet økte priser på strøm og kjemikalier.

Vedlikehold og utvikling av renseprosesser ved Bekkelaget renseanlegg

Arbeidet for å bidra til en god tilstand i Oslofjorden

Vann- og avløpsetaten gjør et betydelig arbeid for å bidra til en god økologisk og kjemisk tilstand i Oslofjorden. Å øke rensegraden ved renseanleggene anses å være det viktigste tiltaket for å redusere Oslos bidrag til utslipp av nitrogen og fosfor til fjorden. Både Bekkelaget renseanlegg og Veas AS arbeider med å øke rensegraden.

En stor del av VAVs investeringsportefølje er viktig for å bedre tilstanden i fjorden. VAV har et kontinuerlig program for å redusere kloakklekkasjer og tilførsel til vassdrag og arbeider for å redusere overløp til fjorden. Dette har en direkte effekt på kjemisk og økologisk tilstand i vassdrag og fjord.

Oslo kommune må søke Statsforvalteren om ny tillatelse etter forurensningsloven om utslipp av kommunalt avløpsvann. Gjennom Fagrådet for Indre Oslofjord arbeider VAV med å etablere et bedre kunnskapsgrunnlag om økosystemets tilstand og tålegrenser, som en forberedelse til søknaden om ny utslippstillatelse.

Økte kostnader utover forventet prisstigning

VAV registrerer økte kostnader ved fornyelse av rammeavtaler, både som følge av nye klimakrav og en prisøkning utover det normale på blant annet strøm, drivstoff, kjemikalier og asfaltering.

Økte strømpriser

I budsjett for 2023 ble det vedtatt å øke etatens budsjett som følge av vedvarende høye strømpriser.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Effektiviseringsuttak VAV

Byrådet foreslår å innarbeide effektiviseringsgevinst av følgende:

- Mer effektiv utnyttelse av ressurser i investeringsprosjekter
- Justerte planer for vedlikehold av infrastrukturen (ledningsnett, høydebassenger, prosessanleggene m.m)
- Reduserte konsulentkostnader på drift
- Generelle innsparinger på driftsbudsjettet (kurs, reiseutgifter, kontorinventar, annet utstyr)

Slik effektivisering kan håndteres uten å redusere kvaliteten på etatens leveranser.

Erstatningskraft

Erstatningskraft følger strømprisen og foreslås nedjustert med 25 mill. i 2024.

Prisjustering salg av VA til nabokommuner

Salg av vann- og avløpstjenester til nabokommuner er prisjustert i tråd med forslag til vann- og avløpsgebyrer for Oslo.

Reduksjon kostnader Veas

VAVs budsjetterte driftstilskudd til Veas øker i 2025 ettersom kostnader til strøm og kjemikalier ikke reduseres like mye som gjeldende økonomiplan legger opp til. Merbehovet i 2027 skyldes de økte kapitalkostnadene for investeringer.

Strøm

Driftsbudsjettet foreslås nedjustert med 173 mill. i 2024 på grunn av lavere strømudgifter enn tidligere lagt til grunn. I 2025 nedjusteres strømbudsjettet med 31 mill, 45 mill. i 2026 og 50 mill. i 2027.

Justering for engangstiltak

Utredningsmidler - 65 % materialgjenvinning og avfallsforbrenning med karbonfangst

Byrådet foreslår 11 mill. til å videreføre etatens kapasitet fra 2023, til å følge opp pågående utredninger for å nå statlige krav og kommunens målsettinger innen klima og miljø.

Et sentralt mål er å øke utsortering til materialgjenvinning til minst 65 prosent, og at avfallshåndteringen blir utslippsfri innen 2030, jf. «Utredning med tiltak for utslippsfri og ressurseffektiv avfallshåndtering i Oslo» utarbeidet av Renovasjons- og gjenvinningsetaten. Tiltakene foreslått i rapporten ivaretar nye og kommende lovpålagte krav (avfallsforskriftens nye kapittel 10a) de kommende årene. Det pågår et omfattende arbeid med å utarbeide beslutningsgrunnlag og utredninger tilknyttet målene og videre oppfølging av dette.

I slutten av 2022 ble rapporten «Muligheter for forbrenning av husholdningsavfall fra Oslo med karbonfangst» ferdigstilt. Det skal i 2024 arbeides videre med oppfølging av anbefalingene. Disse prosjektene har potensiale for å gi betydelige reduksjoner i indirekte og direkte utslipp.

Spesifiserte rammeendringer

Endring i gebyrinntekt VAV, økonomiplan 2024-2027

Gebyrinntektene endres i tråd med oppdaterte gebyrberegninger for årene 2024-2027.

Gebyrinntektene er noe lavere sammenliknet med vedtatt økonomiplan for årene 2023 - 2026.

Det vises til gebyromtale for utfyllende informasjon.

Endring i gebyrinntekter REG, økonomiplan 2024-2027

Gebyrinntektene endres i tråd med oppdaterte gebyrberegninger for årene 2024-2027. Det vises til gebyromtale for utfyllende informasjon.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Bjørsvika	17 973	-0	-0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Ekebergskråningen	32 000	40 000	35 000	38 600
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Griniveien	35 100	18 300	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Holmenkollen Voksenåsen - overføringsledning	77 693	20 482	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Holmenkollen Voksenåsen - styrking/sikring vann	13 700	46 452	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Ljanselva-Prinsdalsbekken	20 000	27 000	70 494	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Miljøprosjekt Hoffselva Skøyen	20 000	20 000	39 000	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Miljøprosjekt Sollerud, Skogbrynet og Ombergveien	25 000	30 000	47 700	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Ny vannforsyning Oslo	5 472 000	5 694 000	3 831 000	1 315 000
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Oppgradere distribusjonsnett	1 500	15 000	20 000	20 000
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Storåsveien				
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Redesign høyder og pumper	41 200	0	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Midgardsormen				
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Reduksjon overløp AK52 til Akerselva	22 155	7 911	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sandstuveien - sikre vannforsyning 205	19 974	0	0	0

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyning Fjellhus Breivoll	21 000	21 000	21 000	51 000
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyning Gulleråsveien	25 300	8 900	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyning Melkeveien	30 000	50 000	21 900	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyning og fornye vann- og avløpsledninger - Ankerveien	31 000	48 200	-0	-0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Munkerudveien	1 000	40 000	20 000	-0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Nordseter terrasse	15 000	20 000	27 300	-0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyningen, red. forurensningen til vassdrag, fornye ledninger - Makrellbekken-Hoffselva	15 000	20 000	20 000	20 000
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyningen, redusere forurensning til vassdrag og fornye VA-ledninger - Dagaliveien	2 200	16 000	49 000	35 800
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyningen, redusere forurensningen til fjorden og fornye VA-ledninger - Gabels gate	15 000	20 000	19 500	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	VAV-Rehabiliteringsplan vann og avløp	490 000	508 000	530 000	550 000
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	VAV-Ufordelte prosjekter	576 700	464 100	452 000	493 000
Sum Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)		7 020 495	7 135 345	5 203 894	2 523 400
Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)					
648 - Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	Produksjonsanleggene	30 000	39 500	30 000	30 000
648 - Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	REG-Diverse	49 800	54 700	16 000	16 000
648 - Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	Renovasjonsbiler	115 000	124 600	28 900	-0
Sum Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)		194 800	218 800	74 900	46 000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
651 - Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiling (MOS)	Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiling (MOS)				
	Utstyr, transportmidler, maskiner	1 750	875	0	0
	Sum Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiling (MOS)	1 750	875	0	0

Bjørvika

Prosjektet gjelder legging av teknisk infrastruktur i Bjørvika. Arbeidene tilpasses annen aktivitet i Bjørvika og budsjettet foreslås periodisert etter oppdaterte planer. Styringsrammen P50 er 150 mill.

Ekebergskråningen

Prosjektet er en del av det løpende arbeidet med å rehabilitere vann- og avløpsnett i Oslo.

Formålet er å sikre vannforsyningen, forebygge kjelleroversvømmelser og forurensning av vassdrag. I tillegg etableres en overvannsledning gjennom området for å klargjøre for fremtidig prosjekt på Ekebergsløtta, som blant annet skal redusere forurensning til Alnaelva. Styringsrammen P50 er 168,6 mill.

Griniveien

Det er behov for å utbedre vann- og avløpsledningene i Griniveien. Området er utsatt for vannlekkasjer og avløpsledningene er utette med sprekker og forskyvninger. Statens vegvesen har planlagt å etablere gang- og sykkelvei i samme vei. Det er planlagt å anlegge ny vannledning i tillegg til å separere avløpsledningen i en strekning på ca. 450 meter. Ved å utføre arbeidene samtidig, unngås det at gaten må graves opp flere ganger med den belastningen dette medfører for nærmiljøet. Styringsrammen P50 er 59,1 mill.

Holmenkollen Voksenåsen – overføringsledning

Tiltaket **Holmenkollen – områderehabilitering og Voksenlia overføringsledning** er delt i to separate prosjekter, som må sees i sammenheng. Det ene prosjektet er en ny overføringsledning fra Langlialedningen v/ Bogstad til området Holmenkollen-Voksenåsen. Kostnadsrammen P85 er 297 mill. og styringsrammen P50 er 268 mill. Det andre prosjektet omfatter et nytt høydebasseng ved Tryvannstårnet med pumpestasjon og tre ledninger i Voksenkollveien, Ullveien/Thorleif Haugs vei og Tryvannsveien. Styringsrammen P50 er 188,6 mill.

Formålet med prosjektene er å sikre en tosidig vannforsyning til området og å styrke og sikre vannforsyningsnett, tilfredsstillende brannvannsdekning og akseptabelt driftstrykk for eksisterende bebyggelse og tilstrekkelig kapasitet til planlagt bebyggelse i området.

Holmenkollen Voksenåsen – styrking/sikring vann

Budsjettet reperiodiseres iht. oppdatert fremdriftsplan. Prosjektet ses i sammenheng med 119 013 Holmenkollen - Voksenlia overføringsledning. Styringsrammen P50 er 188,6 mill.

Ljanselva-Prinsdalsbekken

Prosjektet gjelder separering av ledningene for avløp og spillvann og fornyelse av vannledningene, og legging av rør uten åpen grøft. Formålet er å redusere risikoen for kjelleroversvømmelser fra det kommunale avløpsnettet og utslipp til Ljanselva. Styringsrammen P50 er 150,5 mill.

Miljøprosjekt Hoffselva Skøyen

Ny periodisering.

Det er flere vassdrag som fungerer som sikkerhetsventiler når avløpsnettet går fullt. I nedre del av Hoffselva er det flere overløp som er kategorisert med høy risiko. I tillegg er det behov for å rehabilitere og oppdimensjonere vannledninger, og transportkapasiteten nord-sør i området må økes. Styringsrammen P50 er 92 mill.

Miljøprosjekt Sollerud, Skogbrynet og Ombergveien

Ny periodisering.

Tiltaket omfatter utbedring av vann- og avløpsledninger med totalt 1,1 km grøfteanlegg. Det er flere brudd og tærehull på vannledningen. Dårlig brannvannsdekning medfører behov for å øke forsyningskapasiteten. Avløpsledningene må utbedres fordi de er i ferd med å korrodere. Det er mange sprekker og enkelte kollapser. De nye ledningene legges som separatsystem. Styringsrammen P50 er 115,7 mill.

Ny vannforsyning Oslo

Prosjekt Ny vannforsyning Oslo skal sikre byens innbyggere en fullgod reservevannforsyning innen 2028. Fra Holsfjorden bygges det en 19 kilometer lang råvannstunnel til Huseby hvor det skal bygges et vannbehandlingsanlegg. Videre skal forbindelsen mellom Oslo øst og vest og mellom Oset og sentrum forsterkes og binde sammen rentvanntunnelen fra vannbehandlingsanlegget på Huseby med resten av stamnettet.

Prosjektet er godt i gang og i rute til at anlegget kan settes i ordinær drift fra 1. januar 2028. Sprengningsarbeidene i Fjellhallen på Huseby ble ferdigstilt første halvår 2023 og arbeidet med selve vannbehandlingsanlegget står for tur. Dette arbeidet er planlagt ferdig i 2026.

Videre er arbeidet med råvannstunnelen mellom Huseby og Holsfjorden i gang, med tunnelboremaskiner som jobber fra hver sin side; oppstarten av tunnelboremaskin fra Holsfjorden skjedde i januar og fra Huseby i mars 2023. Tunnelen er planlagt å stå ferdig i 2026.

Stamnettprosjektet skal etter hvert i gang med de store tunnelarbeidene, og er i rute for ferdigstilling i 2027. I 2027 er det primært lagt opp til at det skal gjennomføres omfattende testing av det nye anlegget. På slutten av prosjektet legges det også opp til nødvendige sikkerhetsarbeider.

Styrings- og kostnadsrammen for prosjektet er henholdsvis 26,736 og 30,386 mrd.

Oppgradere distribusjonsnett Storåsveien

Det foreslås å rehabilitere vann- og avløpsnettet ved Storåsveien rett vest for Hauketo stasjon. Vannledningsnettet har høy sannsynlighet for brudd. Forslaget vil også bidra til å redusere overløp/forurensning til Ljanselva, som har en dårlig miljøtilstand. Prosjektet er viktig for å sikre leveransene av hovedtjenester fra VAV. Styringsrammen P50 er 81,3 mill.

Produksjonsanleggene

Prosjektet gjelder oppgraderinger ved utsorteringsanleggene, Romerike biogassanlegg og Haraldrud energigjenvinningsanlegg. HMS og brannsikring er prioriterte områder. Investeringsprosjektene skal sikre at anleggene har tilstrekkelig tilgjengelighet og regularitet.

Redesign høyder og pumper Midgardsormen

Bekkelaget renseanlegg (BRA) mottar avløpsvann fra den østre og sør-østre delen av Oslo. Avløpsvannet samles i 2 tunnelsystemer som begge fører til BRA: 1) Midgardsormen er et stort lednings-/tunnelanlegg som mottar avløpsvann fra et begrenset nedslagsfelt i sentrum. Magasineringsmuligheten på Midgardsormen er forholdsvis stor, og magasineringskapasitet utnyttes sjeldent fullt ut. 2) Kværner-/Ljanstunellen er et tunnelsystem med et stort nedslagsfelt. Magasineringsmuligheten er begrenset, fordi nedslagsfeltet er stort og volumet er lite, og tunnelen blir erfaringsmessig svært fort full.

Ved kraftig nedbør økes tilførselen til BRA raskt og mengden som kommer til renseanlegget overstiger raskt renseanleggets kapasitet. De to tunnelsystemene nevnt over, benyttes aktivt til å magasinere den mengden vann som overstiger renseanleggets kapasitet. Det magasinerte avløpsvannet vil tilføres renseanlegget når det igjen har kapasitet.

Vann- og avløpsetaten opplever at overløpsspumpene til Midgardsormen ikke fungerer tilfredsstillende og etter at utvidelsen av BRA ble tatt i drift, er det begrenset overføringskapasitet mellom innløpstunnelene til BRA. Dette fører til utfordrende driftsforhold og øker risikoen for kjelleroversvømmelser i sentrum, overløpsdrift og utslipp av urensset avløpsvann til fjorden. Det foreslås derfor å opprette et prosjekt for å øke overføringskapasiteten og bygge om overløpsspumpene i Midgardsormen. Styringsrammen P50 er 51,5 mill.

Reduksjon overløp AK52 til Akerselva

Overløp AK52 er et av de mest aktive overløpene i øvre del av Akerselva og bidrar til forringelse av vannkvaliteten. Tiltaket omfatter blant annet separering på omtrent 1600 meter avløpsledninger. Formålet er å redusere utslipp til vassdrag og fjorden. Styringsrammen P50 er 97,9 mill.

REG-Diverse

Prosjektet omfatter utskifting av maskinpark og andre anleggsmidler til nullutslipp på gjenbruksstasjonene. Prosjektet omfatter også andre tiltak på gjenvinningsstasjonene, eiendommer, IKT- og digitaliseringstiltak.

Renovasjonsbiler

Prosjektet gjelder anskaffelse av renovasjonsbiler og utbedring av driftsstasjonene for avfallsinnsamlingen. Et tilstrekkelig antall renovasjonsbiler er helt nødvendig for å få gjennomført avfallsinnsamlingen. Det er i tillegg satt av midler til utfasing av fossile kjøretøy og maskiner.

Sandstuveien - sikre vannforsyning 205

Trykksone 205 er et av de svakeste i byen pr. i dag, og normalforsyningen i området er dårlig. Tiltaket omfatter en ny vanntilførsel som må komme fra en annen trykksone. Formålet med tiltaket er å sikre vannforsyningen i trykksonen.

Styringsrammen P50 er 86,7 mill.

Sikre vannforsyning Fjellhus Breivoll

Tiltaket skal sikre vannkvaliteten og kapasitet i vannledningsnettet ved å skille vann- og avløpskomponenter i kum. Eksisterende avløpsledninger må oppgraderes grunnet forurensing av vassdrag og kjelleroversvømmelser. Det er flere brudd på vannledningene. Styringsrammen P50 er 137 mill.

Sikre vannforsyning Gulleråsveien

Eksisterende vannledninger har hatt flere brudd og det er identifisert tærehull. Området har dårlig brannvannsdekning. Kostnadsrammen P85 er 57,2 mill. og styringsrammen P50 er 48,3 mill. I 2023 ble prosjektets usikkerhetsavsetning frigitt slik at VAV disponerer kostnadsrammen til prosjektet.

Sikre vannforsyning Melkeveien

Tiltaket skal sikre vannforsyningen ved å erstatte vannledninger med små dimensjoner eller som har hatt brudd. Vannkvaliteten skal sikres ved å separere vann- og avløpskomponenter i kum. Avløpsledninger skal fornyes og oppgraderes. Tiltaket omfatter ca. 1 800 meter utblokking og inntrekking av nye vannledninger, 1 400 meter strømperehabilitering av avløpsledninger og 300 meter konvensjonell graving. Det bygges 29 kummer. Styringsrammen P50 er 114,9 mill.

Sikre vannforsyning og fornye vann- og avløpsledninger - Ankerveien

Tiltaket gjelder utbedring av vann- og avløpsledninger og anlegging av spillvannsledninger i området. Ledningene har en snittalder på 100 år. Det er begrenset overføringskapasitet på vannledningsnettet i øst-vest retning. Dersom det oppstår svikt i dette området, vil alternative ledninger ikke ha nok kapasitet til å forsyne området med nok vann og nok trykk. Etaten planlegger derfor å anlegge vannledninger med økt kapasitet i tillegg til en ny spillvannsledning. Det skal også etableres en ny vannledning mellom Svenstua pumpestasjon og Dagaliveien. Vannledningen mellom Ankerveien og Dagaliveien skal skiftes ut og det skal anlegges ny spillvannsledning.

Styringsrammen P50 er 80,7 mill.

Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Munkerudveien

Området har behov for rehabilitering og styrking av kapasiteten på vann- og avløpsledningene. Det er dårlig brannvannsdekning og vannledningene er utsatt for hyppige brudd og tærehull. Det er behov for å utbedre og øke kapasiteten på avløpsledningene samt separere ledningene. Styringsrammen P50 er 134,8 mill.

Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Nordseter terrasse

Vannledningene i området er utsatt for hyppige brudd og tærehull. Videre er det dårlig brannvannsdekning. Avløpsledningene har ikke god nok kapasitet og det er nødvendig å separere ledningene. Totalt 1470 meter ledninger skal utbedres. Styringsrammen P50 er 63,3 mill.

Sikre vannforsyningen, red. forurensningen til vassdrag, fornye ledninger - Makrellbekken-Hoffselva

Makrellbekken og Holmendammen er utsatt for kloakkutslipp. Det er behov for tiltak for å redusere utslipp fra to overløp og styrke avløpsledningene. Vannledningene er også utsatt for brudd og har behov for oppdimensjonering. Om lag 5 000 meter med vann- og avløpsledninger skal rehabiliteres. Styringsrammen P50 er 133 mill.

Sikre vannforsyningen, redusere forurensning til vassdrag og fornye VA-ledninger - Dagaliveien

Vannledningene i området er utsatt for hyppige brudd og tærehull. Videre er det dårlig brannvannsdekning. Avløpsledningene har ikke god nok kapasitet og det er nødvendig å separere ledningene. Totalt 1470 meter ledninger skal utbedres. Styringsrammen P50 er 63,3 mill.

Sikre vannforsyningen, redusere forurensningen til fjorden og fornye VA-ledninger - Gabels gate

Ledningsnettets mellom Bygdøy allé og Drammensveien er modent for rehabilitering. Det er registrert mange ledningsbrudd på vannledningene og det er kapasitetsproblemer på avløpsledningene som har medført flere kjelleroversvømmelser. Det skal derfor også legges en ny overvannsledning. Styringsrammen P50 er 56,0 mill.

VAV-Rehabiliteringsplan vann og avløp

Rehabiliteringsplan vann- og avløp består av en portefølje med en lang rekke prosjekter som handler om å rehabilitere vann- og avløpsrør innenfor beløp som etaten har fullmakt til. Rehabiliteringsplanen er en viktig del av forvaltning av kommunens felles verdier av vann- og avløpsledninger. VAV planlegger for å redusere forringelsen og fornye så mye at vi unngår at ledningsnettets får en økt snittalder eller at driftshendelsene øker i omfang. VAV har som mål å oppnå en levetid på ledningene på mer enn hundre år.

Rehabiliteringsporteføljen foreslås økt med 54 mill. i 2024. Økningen skyldes etatens økte fullmaktsgrense til å opprette prosjekter innenfor porteføljen. Økt fullmaktsgrense er et effektiviseringstiltak og betyr ikke at etatens totalforbruk øker, men at flere prosjekter etableres innenfor rehabiliteringsporteføljen som etaten selv disponerer, og færre prosjekter vedtas av bystyret. Videre skyldes noe av økningen at flere tiltak har fått høyere kostnader enn planlagt, dels at de må gjennomføres som graveprosjekter og ikke ved gravefrie metoder, og dels på grunn av vesentlig økte priser i markedet. Tallene forutsetter at VAV lykkes med implementering av gravefri metode for rehabilitering av vannledning, med vannstrømpe som rehabiliteringsmetode i løpet av økonomiplanperioden.

VAV-Ufordelte prosjekter

Ufordelt prosjekt er en portefølje av prosjekter som omfatter både rehabilitering av damanlegg, etablering og oppfølging av målekummer, pilotprosjekt vannstrømper, akutte VA-tiltak, Ekebergprogrammet tidligfase, utredninger, verktøyprosjekter, vann i by-prosjekter.

VAV skal i tillegg tilrettelegge for byutvikling, og har som mål at alle nødvendige VA-anlegg skal være klare til riktig tid, slik at planlagt byutvikling ikke forsinkes eller hindres.

Ufordeltporteføljen inkluderer byutviklingsprosjekter. Aktuelle prosjekter i porteføljen er Bolig og næring, Samferdsel, Transformasjon, og Trikk.

Ufordeltporteføljen foreslås økt med 220,9 mill. i 2024. Økningen i denne porteføljen skyldes at etatens fullmakt til å opprette prosjekter innenfor porteføljen er økt fra 50 til 70 mill. Dermed kan flere prosjekter dekkes innenfor denne fullmaktsrammen, framfor å bli behandlet som enkeltbevilgninger. Denne endringen er et effektiviseringstiltak. Noe av økningen skyldes også lønns- og prisstigning de to siste årene, noe økt aktivitet og forsert anskaffelse av utslippsfrie tunge biler og maskiner.

Tilskuddsmidler

Sektorens samlede tilskuddsmidler (beløp i 1000 kr)

Kap. nr.	Tilskuddet gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Byrådets forslag i Sak1/2024	Sum 2022-Sak 1/2024
648	Tilskudd kjøp av tøybleier	230	230	230	690

Det utbetales i tillegg tilskuddsmidler fra kap. 770 Tilskudd til klima- og energiltak. Tilskuddene utbetales etter søknad.

Verbalvedtak

Klima- og energifondet

S1/2024 Klima- og energifondet

Det kan i 2024 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 120 mill. over ordningen "Tilskudd til klima- og energiltak".

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)

Ansvarsområde

Vann- og avløpsetatens kjernevirksomhet er å dekke innbyggernes og næringslivets behov for trygt drikkevann og håndtere avløpsvannet på en måte som er til minst mulig belastning for publikum og det ytre miljøet. Vann- og avløpsetaten forvalter samfunnskritisk infrastruktur til en verdi av over 100 mrd. og betjener daglig ca. 700 000 innbyggere. Etatens virksomhet finansieres av vann- og avløpsgebyrene etter prinsippet om selvkostdekning.

Etaten har ansvar for drift og vedlikehold av Oset og Skullerud vannbehandlingsanlegg, Langlia og Alnsjøen beredskapsanlegg, samt 1 550 km vannledningsnett, 15 høydebassenger, 24 pumpestasjoner og 39 damanlegg i Marka. Videre driftes og vedlikeholdes transportsystemet for avløp med ca. 2 350 km avløpsledninger, 11 fordrøyningsbassenger og om lag 70 pumpestasjoner.

Bekkelaget renseanlegg tar imot og behandler avløpsvann fra Oslos østlige bydeler og fra deler av Nittedal og Oppegård kommuner. Vestfjorden avløpsselskap (Veas AS) eies i fellesskap av kommunene Asker (8 %), Bærum (21,5 %) og Oslo (70,5 %). Veas tar imot og behandler avløpsvann

fra vestlige bydeler. Utgiftene til Oslos andel av Veas dekkes over Vann- og avløpsetatens budsjett.

Vann- og avløpsetaten er en viktig aktør også når det gjelder overvannshåndtering og gjenåpning av bekker og elver. Dette er særlig aktuelt i de store byutviklingsprosjektene. Etaten arbeider i tillegg for økt energiutnyttelse innenfor vann- og avløpssystemet. Ved Bekkelaget renseanlegg produseres biogass som brukes som drivstoff, primært i tyngre kjøretøy.

Vann- og avløpstjenester er en lovpålagt oppgave. Lovgrunnlaget for etatens myndighetsutøvelse er vannressursloven, drikkevannsforskriften, vannforvaltningsforskriften, forurensningsloven og dens forskrift, sikkerhetsloven, plan- og bygningsloven, damforskriften og lov om kommunale vass- og avløpsanlegg.

Situasjonsbeskrivelse

Vann- og avløpsetaten arbeider kontinuerlig og systematisk for å sikre en tilfredsstillende kvalitet og kapasitet i vannforsyningen og avløpshåndteringen.

De viktigste tiltakene er:

- Etablere en fullgod reservevannforsyning for å sikre tilstrekkelige mengder trygt drikkevann også ved svikt i vitale deler av det ordinære vannforsyningssystemet.
- Øke robustheten, sikkerheten og beredskapen i eksisterende vannforsyning, slik at den tilfredsstiller de krav myndighetene setter til sikring av nasjonale interesser.
- Ta igjen vedlikeholdsetterslepet og holde tritt med forfallet av ledningsnett, slik at Oslo i 2030 har en bærekraftig tilstand på vann- og avløpsnett.
- Digitalisering, optimalisering og teknologiutvikling for å effektivisere drift og vedlikehold av infrastrukturen.

Som orientert om i revidert budsjett 2023, legger byrådet opp til å fremme en byrådssak i 2024 med en bredere gjennomgang av status for og arbeidet med vann- og avløpsinfrastrukturen, utslipp til vassdrag og fjord, overvannshåndtering, klimatilpasning mv innenfor Vann- og avløpsetatens ansvarsområde.

Etablere en fullgod reservevannforsyning

I en normalsituasjon har Oslo tilstrekkelig med godt og rent vann. Men i dag er byen for avhengig av én vannkilde og ett vannbehandlingsanlegg. I tillegg er ikke systemet for overføring av drikkevann mellom de ulike delene av byen godt nok. Vannforsyningen er derfor sårbar og har mangler: tørkeår, alvorlige tekniske feil, naturhendelser eller villedte uønskede handlinger kan sette byen og dens innbyggere i en svært alvorlig situasjon.

Utfordringen kan bare løses ved at Oslo har to råvannkilder, to vannbehandlingsanlegg og et oppgradert og sammenbundet ledningsnett som kan levere rent vann fra begge vannbehandlingsanleggene ut til hele befolkningen.

Ny vannforsyning er derfor et av de viktigste tiltak for en velfungerende og trygg by, og som vil sikre kommende generasjoner Osloborgere. Det vises til egen prosjekttomtale av ny vannforsyning til Oslo

Øke robustheten, sikkerheten og beredskapen i eksisterende vannforsyning

Vannforsyningen er samfunnskritisk infrastruktur. Det betyr at ledningsnett og vannbehandlingsanlegg må sikres slik at det tilfredsstiller de krav myndighetene setter til sikring av nasjonale interesser. For å sikre kritiske objekter i vannforsyningen, er det gjennomført et eget objektsikringsprosjekt. I tillegg arbeider etaten kontinuerlig med informasjonssikkerhet, personellsikkerhet, sikkerhetsadministrasjon og sikkerhetsgraderte anskaffelser.

Oset vannbehandlingsanlegg er utvidet med fire nye rentvannbassenger. Andre tiltak som er i slutfasen, er blant annet utvidet UV-behandlingskapasitet ved Oset, oppgradering av 1920-anlegget ved Oset, ny overføringsledning Skullerud – Enebakk og sikring av det eksisterende distribusjonsnettet. En ny overføringsledning til Holmenkollen og Voksenåsen, med tilhørende høydebasseng ved Tryvannstårnet, er ett av de større prosjektene som er under gjennomføring.

Ta igjen vedlikeholdsetterslepet og holde tritt med forfallet av ledningsnettet

For å opprettholde en forsvarlig leveranse av helsemessig trygt drikkevann til byens befolkning og en forsvarlig håndtering av byens avløpsvann sett i et hundreårsperspektiv, bør om lag 1 % av ledningsnettets lengde fornyes årlig. Oslo har et av de eldste ledningsnettene for vann og avløp i landet og det er fremdeles et betydelig vedlikeholdsetterslep til tross for en forsterket prioritering av rehabiliteringen over de siste årene. For å ta igjen etterslepet og forhindre nytt etterslep, ligger det til grunn i Vann- og avløpsetatens hovedplan fra 2015 at ledningsnettet som et gjennomsnitt bør fornyes årlig med 1,2 % for vann og 1,6 % for avløp frem til 2030.

Dette er ikke et absolutt krav, men en rettesnor der bærekraft, helhet og risiko skal avgjøre hva som prioriteres utbedret. Det vil likevel kunne bli utfordrende å klare en gjennomsnittlig fornyelsestakt på 1,2 pst for vannledningene de kommende årene, siden flere av de prioriterte prosjektene er kompliserte og må gjennomføres med graving. VAV er godt i gang med et pilotprosjekt for å teste ut rehabilitering av vannrør med vannstrømper, til erstatning for utskifting ved å grave opp grunnen. Å finne mer kostnadseffektive anleggsmetoder for rehabilitering av vannrør vil være avgjørende for å opprettholde fornyelsen innenfor dagens budsjetttrammer. Etaten arbeider systematisk med å kartlegge vannforbruk og lekkasjer på vannledningsnettet. Ledningsnettet er en grunnleggende del av vann- og avløpsinfrastrukturen. For at sektoren skal fungere, er det imidlertid også flere andre deler av infrastrukturen som må holde en tilfredsstillende standard, som pumpestasjoner, damanlegg mv. Derfor er det viktig at Vann- og avløpsetaten ser hele nettet i sammenheng når de prioriterer bruken av midler til rehabilitering.

Øke innsatsen for å redusere utslipp til vassdragene og fjorden

Vann- og avløpsetaten gjør en betydelig innsats for å redusere utslipp til vassdragene og fjorden. Etaten har et mål om at utslipp av næringsstoffer og miljøgifter er innenfor vassdragenes og fjordens tålegrenser.

Klimaendringer, byutvikling, fortetting av flater og befolkningsvekst de siste 30-40 årene gir økte utfordringer for avløpssystemet. Et utvidet Bekkelaget renseanlegg sto ferdig høsten 2021. Videre er det etablert et optimaliseringsprosjekt for å få bedre bruk av pumpestasjonen, slik at sammenhengen mellom renseanlegget, Midgardsormen og overløpet som slippes ut på dypt vann,

kan styres bedre. Staten vurderer også muligheten for å øke rensegraden for nitrogen og fosfor ytterligere.

Klimaendringer, som innebærer hyppigere episoder med intens nedbør, øker kapasitetsbehovet i rørsystemet som frakter avløpsvannet til rensing, og i renseanleggene. Der avløpssystemet består av fellessystem for spillvann og overvann, kan ekstrem nedbør medføre at kapasiteten i systemet overskrides. Da går avløpsvannet i overløp med utslipp til bekker og vassdrag, eller inn i kjellere. Vann- og avløpsetaten arbeider kontinuerlig for å redusere utslipp av urensset avløpsvann.

I tillegg er etaten en sentral bidragsyter til gjennomføringen av handlingsplanen for overvannshåndtering, blant annet ved å sikre at avløpsnettets legger til rette for åpen og lokal overvannshåndtering ved separering av fellesledninger og gjenåpning av bekker og vassdrag. Økt lokal overvannshåndtering og gjenåpning av bekker bidrar til at kapasiteten i avløpssystemet og ved renseanleggene ikke opptas av overvann, og er derfor et viktig klimatilpasningstiltak.

Et nytt avløpsdirektiv i EU forventes vedtatt i 2024. Dersom rensekravene i utkastet til direktiv blir vedtatt, vil dette medføre en betydelig skjerping av rensekravene til Bekkelaget renseanlegg og Veas, med potensielt økte kostnader som konsekvens. Byrådet vil utrede konkrete budsjettbehov etter at det reviderte avløpsdirektivet, og dets konsekvenser for Norge, er klare.

Digitalisering, optimalisering og teknologiutvikling

Vann- og avløpsetaten legger vekt på energioptimalisering i form av blant annet fornyelse og rehabilitering av pumper, smart pumpestyring og ordinære enøktiltak som for eksempel modernisering av lyskilder og lysstyring. Prosessanleggene optimaliseres fortløpende for å redusere kjemikalieforbruket.

Digitaliseringen av modeller for overvåkning og drift av ledningsnettets intensiveres, og gir bedre lekkasjesøk og raskere håndtering ved hendelser. Nytt måleutstyr og nye metoder gjør overvåkningen av vannkvaliteten bedre.

Vann- og avløpsetaten er engasjert i FoU-prosjekter (forskning, utvikling, innovasjon) for effektivisering, om nye miljøgifter i drikke- og avløpsvann, og om forbedrede gravefrie løsninger for ledningsfornyelse (No Dig Development). Pågående utvikling av teknologi for rehabilitering av vannrør er avgjørende for å opprettholde fornyelsen av ledningsnettets.

En kunnskapsrik og moderne organisasjon

VAV arbeider kontinuerlig for å være en attraktiv arbeidsplass med gode arbeidsforhold som tiltrekker seg kompetente medarbeidere med relevant kompetanse. VAV har i løpet av 2023 gjennomført en større organisasjonsendring, for å være godt rustet til å levere på samfunnsoppdraget.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall henvendelser via selvbetjeningsløsninger	1 295	1 241	1 344	1 199	
Mengde produsert oppgradert biogass i Nm3	1 815 975	1 939 607	2 189 486	2 232 622	
Vannproduksjon målt i mill. m3 per år	91,5	92,6	97,0	83,3	
Antall akutte ledningsreparasjoner på drikkevannsnettet	207	180	162	175	
Behandlet avløpsvann, mill. m3 per år på renseanleggene	129,4	130,6	110,9	103,2	
Antall kjelleroversvømmelser pga. kloakkstopp	21	69	38	51	
Antall kjelleroversvømmelser ifm. nedbør	122	33	1	10	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 95 % i 2030 sammenlignet med 2009	Utslippsfrie anleggsplasser	Andel transport av masser og avfall på bærekraftig biodiesel (målt som prosent av totalt kjørte km)	0,0 %	0,0 %	50,0 %	25,0 %
		Andel utslippsfri, inkludert biogassbasert, transport av masser og avfall (målt som prosent av totalt kjørte km)	0,0 %	0,0 %	50,0 %	75,0 %
		Andel utslippsfri, inkludert biogassbasert, utførelse av anleggsarbeid (målt som prosent av totalt energibruk)	0,0 %	0,0 %	75,0 %	90,0 %
		Andel utførelse av anleggsarbeid på bærekraftig biodiesel (målt som prosent av totalt energibruk)	0,0 %	0,0 %	25,0 %	10,0 %
03. Oslo skal være en grønn og levende by	Utslipp innenfor vassdragene og fjordens tålegrenser	Andel vassdrags- og fjordprøver ved tilrettelagte badeplasser i tørrvær innenfor kravene til god	95,0 %			

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
		badevannskvalitet (målt som TKB)				
04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering	Vann, avløpsvann og slam skal utnyttes optimalt	Mengde vanntap	30,0 %			
		Mengde utnyttelse av rågass til biogass	80,0 %			
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Vannforsyningen og avløpshåndteringen skal ha en kapasitet og kvalitet som er trygg, og som bidrar positivt til helse og samfunn	Forsyningssikkerhet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Forklaring til resultatindikatorer

Indikatorene til tiltaket Utslippsfrie anleggsplasser er nye fra og med 2023. Det foreligger derfor ikke resultater for 2021 og 2022. Måltallene er satt slik at summen av andel biodrivstoff og andel utslippsfritt/biogass blir 100 %. Ønsket utvikling er at bruken av utslippsfritt går opp og andel biodrivstoff går ned.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	-867 685	-867 685	-867 685	-867 685
Vedtak forrige periode				
Bemanning og kompetanseutvikling	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Endring gebyrinntekter VAV	-211 066	-543 417	-1 087 665	-1 087 665
Endring gebyrinntekter VAV, økonomiplan 2022-2025	-169 165	-294 770	-294 770	-294 770
Endring gebyrinntekter VAV, økonomiplan 2023-2026	-128 568	-303 101	-550 870	-550 870
Erstatningskraft	0	-25 000	-25 000	-25 000
Justering av vedlikehold og drift	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
VEAS - prisvekst utover ordinær justering	3 600	-3 600	1 300	1 300
VEAS - rehabilitering og oppgradering	2 400	2 400	2 400	2 400
VEAS - strøm og kjemikalier	0	-18 000	-18 000	-18 000
Vedlikehold og utvikling av renseprosesser ved Bekkelaget renseanlegg	9 400	7 300	15 100	15 100
Økte kostnader utover forventet prisstigning	-9 500	-12 500	-14 500	-14 500
Økte strømpriser	9 000	-163 000	-161 000	-161 000
Sum Vedtak forrige periode	-506 899	-1 366 688	-2 146 005	-2 146 005
Vedtak forrige periode	-506 899	-1 366 688	-2 146 005	-2 146 005
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	-1 374 584	-2 234 373	-3 013 690	-3 013 690
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	76 814	76 814	76 814	76 814
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	76 814	76 814	76 814	76 814
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Effektiviseringsuttak VAV	-17 600	-17 600	-17 600	-17 600
Erstatningskraft	-25 000	0	0	0

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Prisjustering salg av VA til nabokommuner	-7 095	-15 217	-24 516	-35 167
Reduksjon kostnader Veas	-17 550	11 124	-1 780	19 535
Strøm	-173 000	-31 000	-45 000	-50 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-240 245	-52 693	-88 896	-83 232
Spesifiserte rammeendringer				
Endring i gebyrinntekt VAV, økonomiplan 2024-2027	2 644	152 307	344 585	-366 105
Sum Spesifiserte rammeendringer	2 644	152 307	344 585	-366 105
Endringer	-237 601	99 614	255 689	-449 337
Ramme 2024-2027	-1 535 371	-2 057 945	-2 681 187	-3 386 213

Vedtak forrige periode

Bemanning og kompetanseutvikling

Landmålerfunksjonen, anskaffelsesområdet og kildeporere i Vann- og avløpsetaten ble styrket.

Endring gebyrinntekter VAV

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegningen for årene 2023-2026.

Endring gebyrinntekter VAV, økonomiplan 2022-2025

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegning for økonomiplan 2022-2025.

Endring gebyrinntekter VAV, økonomiplan 2023-2026

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegningen for økonomiplan 2023-2026.

Erstatningskraft

VAV har avtaler med flere virksomheter langs Akerselva om å betale ut erstatningskraft, som følger av langvarige juridiske forpliktelser. Strømprisene i denne ordningen følger markedsprisen.

Justering av vedlikehold og drift

Tiltaket gjelder justering av utgifter til drift og vedlikehold som følge av endrete behov, og kjøp av vann fra nabokommuner. Vedlikeholdstiltakene gjelder damsikringstiltak, kartlegging av koliforme bakterier i Skullerudsonen og oppjusterte kostnadsestimater ved rengjøring av høydebasseng.

VEAS - prisvekst utover ordinær justering

Veas hadde et unormalt stort prispress på råvarer, frakt og energi, og økte kostnader til avhending av bioest og slam.

VEAS - rehabilitering og oppgradering

Økningene i kostnadene til Veas er knyttet til investeringer i rehabilitering og oppgradering av vannbehandlingen.

VEAS - strøm og kjemikalier

Tiltaket innebærer økte kostnader for Veas, blant annet økte priser på strøm og kjemikalier.

Vedlikehold og utvikling av renseprosesser ved Bekkelaget renseanlegg

Arbeidet for å bidra til en god tilstand i Oslofjorden

Vann- og avløpsetaten gjør et betydelig arbeid for å bidra til en god økologisk og kjemisk tilstand i Oslofjorden. Å øke rensegraden ved renseanleggene anses å være det viktigste tiltaket for å redusere Oslos bidrag til utslipp av nitrogen og fosfor til fjorden. Både Bekkelaget renseanlegg og Veas AS arbeider med å øke rensegraden.

En stor del av VAVs investeringsportefølje er viktig for å bedre tilstanden i fjorden. VAV har et kontinuerlig program for å redusere kloakklekkasjer og tilførsel til vassdrag og arbeider for å redusere overløp til fjorden. Dette har en direkte effekt på kjemisk og økologisk tilstand i vassdrag og fjord.

Oslo kommune må søke Statsforvalteren om ny tillatelse etter forurensningsloven om utslipp av kommunalt avløpsvann. Gjennom Fagrådet for Indre Oslofjord arbeider VAV med å etablere et bedre kunnskapsgrunnlag om økosystemets tilstand og tålegrenser, som en forberedelse til søknaden om ny utslippstillatelse.

Økte kostnader utover forventet prisstigning

VAV registrerer økte kostnader ved fornyelse av rammeavtaler, både som følge av nye klimakrav og en prisøkning utover det normale på blant annet strøm, drivstoff, kjemikalier og asfaltering.

Økte strømpriser

I budsjett for 2023 ble det vedtatt å øke etatens budsjett som følge av vedvarende høye strømpriser.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Effektiviseringsuttak VAV

Byrådet foreslår å innarbeide effektiviseringsgevinst av følgende:

- Mer effektiv utnyttelse av ressurser i investeringsprosjekter
- Justerte planer for vedlikehold av infrastrukturen (ledningsnett, høydebassenger, prosessanleggene m.m)
- Reduserte konsulentkostnader på drift
- Generelle innsparinger på driftsbudsjettet (kurs, reiseutgifter, kontorinventar, annet utstyr)

Slik effektivisering kan håndteres uten å redusere kvaliteten på etatens leveranser.

Erstatningskraft

Erstatningskraft følger strømprisen og foreslås nedjustert med 25 mill. i 2024.

Prisjustering salg av VA til nabokommuner

Salg av vann- og avløpstjenester til nabokommuner er prisjustert i tråd med forslag til vann- og avløpsgebyrer for Oslo.

Reduksjon kostnader Veas

VAVs budsjetterte driftstilskudd til Veas øker i 2025 ettersom kostnader til strøm og kjemikalier ikke reduseres like mye som gjeldende økonomiplan legger opp til. Merbehovet i 2027 skyldes de økte kapitalkostnadene for investeringer.

Strøm

Driftsbudsjettet foreslås nedjustert med 173 mill. i 2024 på grunn av lavere strømutfgifter enn tidligere lagt til grunn. I 2025 nedjusteres strømbudsjettet med 31 mill, 45 mill. i 2026 og 50 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer**Endring i gebyrinntekt VAV, økonomiplan 2024-2027**

Gebyrinntektene endres i tråd med oppdaterte gebyrberegninger for årene 2024-2027.

Gebyrinntektene er noe lavere sammenliknet med vedtatt økonomiplan for årene 2023 - 2026.

Det vises til gebyromtale for utfyllende informasjon.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	464 189	472 749	492 171
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	511 161	845 012	650 715
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	250 578	266 792	284 805
Overføringsutgifter	118 986	5 175	5 496
Finansutgifter	632 194	0	0
Sum Driftsutgifter	1 977 107	1 589 728	1 433 187
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-2 025 787	-2 439 980	-2 950 393
Refusjoner	-20 830	-17 433	-18 165
Overføringsinntekter	-5 228	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-636 911	0	0
Sum Driftsinntekter	-2 688 755	-2 457 413	-2 968 558
Sum	-711 649	-867 685	-1 535 371

Forklaring til fordeling på hovedart

Differansen mellom driftsutgifter og -inntekter øker markant fra budsjett 2023 til økonomiplan 2024, for å betjene økende kapitalkostnader. Det legges til grunn en kalkulatorisk rente på 4,1 % i økonomiplanperioden, opp fra 3,8 % i gjeldende økonomiplan. Renteberegningsgrunnlaget øker de kommende årene på grunn av låneopptak for å finansiere blant annet ny vannforsyning. For 2024 er beregningsgrunnlaget for de kalkulatoriske rentene 30,5 mrd. Dette er forventet å stige til 45,8 mrd. i 2027.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS) Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Bjørsvika	17 973	-0	-0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Ekebergskråningen	32 000	40 000	35 000	38 600
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Griniveien	35 100	18 300	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Holmenkollen Voksenåsen - overføringsledning	77 693	20 482	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Holmenkollen Voksenåsen - styrking/sikring vann	13 700	46 452	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Ljanselva-Prinsdalsbekken	20 000	27 000	70 494	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Miljøprosjekt Hoffselva Skøyen	20 000	20 000	39 000	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Miljøprosjekt Sollerud, Skogbrynet og Ombergveien	25 000	30 000	47 700	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Ny vannforsyning Oslo	5 472 000	5 694 000	3 831 000	1 315 000
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Oppgradere distribusjonsnett Storåsveien	1 500	15 000	20 000	20 000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Redesign høyder og pumper Midgardsormen	41 200	0	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Reduksjon overløp AK52 til Akerselva	22 155	7 911	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sandstuveien - sikre vannforsyning 205	19 974	0	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyning Fjellhus Breivoll	21 000	21 000	21 000	51 000
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyning Gulleråsveien	25 300	8 900	0	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyning Melkeveien	30 000	50 000	21 900	0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyning og fornye vann- og avløpsledninger - Ankerveien	31 000	48 200	-0	-0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Munkerudveien	1 000	40 000	20 000	-0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Nordseter terrasse	15 000	20 000	27 300	-0
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyningen, red. forurensningen til vassdrag, fornye ledninger - Makrellbekken-Hoffselva	15 000	20 000	20 000	20 000
620 - Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Sikre vannforsyningen, redusere forurensning til vassdrag og fornye VA-ledninger - Dagaliveien	2 200	16 000	49 000	35 800
620 - Vann- og avløpsetaten	Sikre vannforsyningen, redusere forurensningen til fjorden og fornye VA-ledninger - Gabels gate	15 000	20 000	19 500	0

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
- selvkost (MOS)					
620 - Vann- og avløpsetaten	VAV-Rehabiliteringsplan vann og avløp	490 000	508 000	530 000	550 000
- selvkost (MOS)					
620 - Vann- og avløpsetaten	VAV-Ufordelte prosjekter	576 700	464 100	452 000	493 000
- selvkost (MOS)					
	Sum Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	7 020 495	7 135 345	5 203 894	2 523 400
	Sum Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	7 020 495	7 135 345	5 203 894	2 523 400
	Sum investeringsprosjekter	7 020 495	7 135 345	5 203 894	2 523 400

Bjørvika

Prosjektet gjelder legging av teknisk infrastruktur i Bjørvika. Arbeidene tilpasses annen aktivitet i Bjørvika og budsjettet foreslås periodisert etter oppdaterte planer. Styringsrammen P50 er 150 mill.

Ekebergskråningen

Prosjektet er en del av det løpende arbeidet med å rehabilitere vann- og avløpsnettet i Oslo.

Formålet er å sikre vannforsyningen, forebygge kjelleroversvømmelser og forurensning av vassdrag. I tillegg etableres en overvannsledning gjennom området for å klargjøre for fremtidig prosjekt på Ekebergsløtta, som blant annet skal redusere forurensning til Alnaelva. Styringsrammen P50 er 168,6 mill.

Griniveien

Det er behov for å utbedre vann- og avløpsledningene i Griniveien. Området er utsatt for vannlekkasjer og avløpsledningene er utette med sprekker og forskyvninger. Statens vegvesen har planlagt å etablere gang- og sykkelvei i samme vei. Det er planlagt å anlegge ny vannledning i tillegg til å separere avløpsledningen i en strekning på ca. 450 meter. Ved å utføre arbeidene samtidig, unngås det at gaten må graves opp flere ganger med den belastningen dette medfører for nærmiljøet. Styringsrammen P50 er 59,1 mill.

Holmenkollen Voksenåsen – overføringsledning

Tiltaket **Holmenkollen – områderehabilitering og Voksenlia overføringsledning** er delt i to separate prosjekter, som må sees i sammenheng. Det ene prosjektet er en ny overføringsledning fra Langlialedningen v/ Bogstad til området Holmenkollen-Voksenåsen. Kostnadsrammen P85 er 297 mill. og styringsrammen P50 er 268 mill. Det andre prosjektet omfatter et nytt høydebasseng ved Tryvannstårnet med pumpestasjon og tre ledninger i Voksenkollveien, Ullveien/Thorleif Haugs vei og Tryvannsveien. Styringsrammen P50 er 188,6 mill.

Formålet med prosjektene er å sikre en tosidig vannforsyning til området og å styrke og sikre vannforsyningsnettet, tilfredsstillende brannvannsdekning og akseptabelt driftstrykk for eksisterende bebyggelse og tilstrekkelig kapasitet til planlagt bebyggelse i området.

Holmenkollen Voksenåsen – styrking/sikring vann

Budsjettet reperiodiseres iht. oppdatert fremdriftsplan. Prosjektet ses i sammenheng med 119 013 Holmenkollen - Voksenlia overføringsledning. Styringsrammen P50 er 188,6 mill.

Ljanselva-Prinsdalsbekken

Prosjektet gjelder separering av ledningene for avløp og spillvann og fornyelse av vannledningene, og legging av rør uten åpen grøft. Formålet er å redusere risikoen for kjelleroversvømmelser fra det kommunale avløpsnettet og utslipp til Ljanselva. Styringsrammen P50 er 150,5 mill.

Miljøprosjekt Hoffselva Skøyen

Ny periodisering.

Det er flere vassdrag som fungerer som sikkerhetsventiler når avløpsnettet går fullt. I nedre del av Hoffselva er det flere overløp som er kategorisert med høy risiko. I tillegg er det behov for å rehabilitere og oppdimensjonere vannledninger, og transportkapasiteten nord-sør i området må økes. Styringsrammen P50 er 92 mill.

Miljøprosjekt Sollerud, Skogbrynet og Ombergveien

Ny periodisering.

Tiltaket omfatter utbedring av vann- og avløpsledninger med totalt 1,1 km grøfteanlegg. Det er flere brudd og tærehull på vannledningen. Dårlig brannvannsdekning medfører behov for å øke forsyningskapasiteten. Avløpsledningene må utbedres fordi de er i ferd med å korrodere. Det er mange sprekker og enkelte kollapser. De nye ledningene legges som separatsystem. Styringsrammen P50 er 115,7 mill.

Ny vannforsyning Oslo

Prosjekt Ny vannforsyning Oslo skal sikre byens innbyggere en fullgod reservevannforsyning innen 2028. Fra Holsfjorden bygges det en 19 kilometer lang råvannstunnel til Huseby hvor det skal bygges et vannbehandlingsanlegg. Videre skal forbindelsen mellom Oslo øst og vest og mellom Oset og sentrum forsterkes og binde sammen rentvanntunnelen fra vannbehandlingsanlegget på Huseby med resten av stamnettet.

Prosjektet er godt i gang og i rute til at anlegget kan settes i ordinær drift fra 1. januar 2028. Sprengningsarbeidene i Fjellhallen på Huseby ble ferdigstilt første halvår 2023 og arbeidet med selve vannbehandlingsanlegget står for tur. Dette arbeidet er planlagt ferdig i 2026.

Videre er arbeidet med råvannstunnelen mellom Huseby og Holsfjorden i gang, med tunnelboremaskiner som jobber fra hver sin side; oppstarten av tunnelboremaskin fra Holsfjorden skjedde i januar og fra Huseby i mars 2023. Tunnelen er planlagt å stå ferdig i 2026.

Stamnettprosjektet skal etter hvert i gang med de store tunnelarbeidene, og er i rute for ferdigstilling i 2027. I 2027 er det primært lagt opp til at det skal gjennomføres omfattende testing av det nye anlegget. På slutten av prosjektet legges det også opp til nødvendige sikkerhetsarbeider.

Styrings- og kostnadsrammen for prosjektet er henholdsvis 26,736 og 30,386 mrd.

Oppgradere distribusjonsnett Storåsveien

Det foreslås å rehabilitere vann- og avløpsnett ved Storåsveien rett vest for Hauketo stasjon. Vannledningsnett har høy sannsynlighet for brudd. Forslaget vil også bidra til å redusere overløp/forurensning til Ljanselva, som har en dårlig miljøtilstand. Prosjektet er viktig for å sikre leveransene av hovedtjenester fra VAV. Styringsrammen P50 er 81,3 mill.

Redesign høyder og pumper Midgardsormen

Bekkelaget renseanlegg (BRA) mottar avløpsvann fra den østre og sør-østre delen av Oslo. Avløpsvannet samles i 2 tunnelsystemer som begge fører til BRA: 1) Midgardsormen er et stort lednings-/tunnelanlegg som mottar avløpsvann fra et begrenset nedslagsfelt i sentrum. Magasineringsmuligheten på Midgardsormen er forholdsvis stor, og magasineringskapasitet utnyttes sjeldent fullt ut. 2) Kværner-/Ljanstunellen er et tunnelsystem med et stort nedslagsfelt. Magasineringsmuligheten er begrenset, fordi nedslagsfeltet er stort og volumet er lite, og tunnelen blir erfaringsmessig svært fort full.

Ved kraftig nedbør økes tilførselen til BRA raskt og mengden som kommer til renseanlegget overstiger raskt renseanleggets kapasitet. De to tunnelsystemene nevnt over, benyttes aktivt til å magasinere den mengden vann som overstiger renseanleggets kapasitet. Det magasinerte avløpsvannet vil tilføres renseanlegget når det igjen har kapasitet.

Vann- og avløpsetaten opplever at overløpsspumpene til Midgardsormen ikke fungerer tilfredsstillende og etter at utvidelsen av BRA ble tatt i drift, er det begrenset overføringskapasitet mellom innløpstunnelene til BRA. Dette fører til utfordrende driftsforhold og øker risikoen for kjelleroversvømmelser i sentrum, overløpsdrift og utslipp av urensset avløpsvann til fjorden. Det foreslås derfor å opprette et prosjekt for å øke overføringskapasiteten og bygge om overløpsspumpene i Midgardsormen. Styringsrammen P50 er 51,5 mill.

Reduksjon overløp AK52 til Akerselva

Overløp AK52 er et av de mest aktive overløpene i øvre del av Akerselva og bidrar til forringelse av vannkvaliteten. Tiltaket omfatter blant annet separering på omtrent 1600 meter avløpsledninger. Formålet er å redusere utslipp til vassdrag og fjorden. Styringsrammen P50 er 97,9 mill.

Sandstuveien - sikre vannforsyning 205

Trykksone 205 er et av de svakeste i byen pr. i dag, og normalforsyningen i området er dårlig. Tiltaket omfatter en ny vanntilførsel som må komme fra en annen trykksone. Formålet med tiltaket er å sikre vannforsyningen i trykksonen.

Styringsrammen P50 er 86,7 mill.

Sikre vannforsyning Fjellhus Breivoll

Tiltaket skal sikre vannkvaliteten og kapasitet i vannledningsnett ved å skille vann- og avløpskomponenter i kum. Eksisterende avløpsledninger må oppgraderes grunnet forurensning av vassdrag og kjelleroversvømmelser. Det er flere brudd på vannledningene. Styringsrammen P50 er 137 mill.

Sikre vannforsyning Gulleråsveien

Eksisterende vannledninger har hatt flere brudd og det er identifisert tærehull. Området har dårlig brannvannsdekning. Kostnadsrammen P85 er 57,2 mill. og styringsrammen P50 er 48,3 mill. I 2023 ble prosjektets usikkerhetsavsetning frigitt slik at VAV disponerer kostnadsrammen til prosjektet.

Sikre vannforsyning Melkeveien

Tiltaket skal sikre vannforsyningen ved å erstatte vannledninger med små dimensjoner eller som har hatt brudd. Vannkvaliteten skal sikres ved å separere vann- og avløpskomponenter i kum. Avløpsledninger skal fornyes og oppgraderes. Tiltaket omfatter ca. 1 800 meter utblokking og inntrekking av nye vannledninger, 1 400 meter strømperehabilitering av avløpsledninger og 300 meter konvensjonell graving. Det bygges 29 kummer. Styringsrammen P50 er 114,9 mill.

Sikre vannforsyning og fornye vann- og avløpsledninger - Ankerveien

Tiltaket gjelder utbedring av vann- og avløpsledninger og anlegging av spillvannsledninger i området. Ledningene har en snittalder på 100 år. Det er begrenset overføringskapasitet på vannledningsnettet i øst-vest retning. Dersom det oppstår svikt i dette området, vil alternative ledninger ikke ha nok kapasitet til å forsyne området med nok vann og nok trykk. Etaten planlegger derfor å anlegge vannledninger med økt kapasitet i tillegg til en ny spillvannsledning. Det skal også etableres en ny vannledning mellom Svenstua pumpestasjon og Dagaliveien. Vannledningen mellom Ankerveien og Dagaliveien skal skiftes ut og det skal anlegges ny spillvannsledning.

Styringsrammen P50 er 80,7 mill.

Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Munkerudveien

Området har behov for rehabilitering og styrking av kapasiteten på vann- og avløpsledningene. Det er dårlig brannvannsdekning og vannledningene er utsatt for hyppige brudd og tærehull. Det er behov for å utbedre og øke kapasiteten på avløpsledningene samt separere ledningene. Styringsrammen P50 er 134,8 mill.

Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Nordseter terrasse

Vannledningene i området er utsatt for hyppige brudd og tærehull. Videre er det dårlig brannvannsdekning. Avløpsledningene har ikke god nok kapasitet og det er nødvendig å separere ledningene. Totalt 1470 meter ledninger skal utbedres. Styringsrammen P50 er 63,3 mill.

Sikre vannforsyningen, red. forurensningen til vassdrag, fornye ledninger - Makrellbekken-Hoffselva

Makrellbekken og Holmendammen er utsatt for kloakkutslipp. Det er behov for tiltak for å redusere utslipp fra to overløp og styrke avløpsledningene. Vannledningene er også utsatt for brudd og har behov for oppdimensjonering. Om lag 5 000 meter med vann- og avløpsledninger skal rehabiliteres. Styringsrammen P50 er 133 mill.

Sikre vannforsyningen, redusere forurensning til vassdrag og fornye VA-ledninger - Dagaliveien

Vannledningene i området er utsatt for hyppige brudd og tærehull. Videre er det dårlig brannvannsdekning. Avløpsledningene har ikke god nok kapasitet og det er nødvendig å separere ledningene. Totalt 1470 meter ledninger skal utbedres. Styringsrammen P50 er 63,3 mill.

Sikre vannforsyningen, redusere forurensningen til fjorden og fornye VA-ledninger - Gabels gate

Ledningsnettets mellom Bygdøy allé og Drammensveien er modent for rehabilitering. Det er registrert mange ledningsbrudd på vannledningene og det er kapasitetsproblemer på avløpsledningene som har medført flere kjelleroversvømmelser. Det skal derfor også legges en ny overvannsledning. Styringsrammen P50 er 56,0 mill.

VAV-Rehabiliteringsplan vann og avløp

Rehabiliteringsplan vann- og avløp består av en portefølje med en lang rekke prosjekter som handler om å rehabilitere vann- og avløpsrør innenfor beløp som etaten har fullmakt til. Rehabiliteringsplanen er en viktig del av forvaltning av kommunens felles verdier av vann- og avløpsledninger. VAV planlegger for å redusere forringelsen og fornye så mye at vi unngår at ledningsnettets får en økt snittalder eller at driftshendelsene øker i omfang. VAV har som mål å oppnå en levetid på ledningene på mer enn hundre år.

Rehabiliteringsporteføljen foreslås økt med 54 mill. i 2024. Økningen skyldes etatens økte fullmaktsgrense til å opprette prosjekter innenfor porteføljen. Økt fullmaktsgrense er et effektiviseringstiltak og betyr ikke at etatens totalforbruk øker, men at flere prosjekter etableres innenfor rehabiliteringsporteføljen som etaten selv disponerer, og færre prosjekter vedtas av bystyret. Videre skyldes noe av økningen at flere tiltak har fått høyere kostnader enn planlagt, dels at de må gjennomføres som graveprosjekter og ikke ved gravefrie metoder, og dels på grunn av vesentlig økte priser i markedet. Tallene forutsetter at VAV lykkes med implementering av gravefri metode for rehabilitering av vannledning, med vannstrømpe som rehabiliteringsmetode i løpet av økonomiplanperioden.

VAV-Ufordelte prosjekter

Ufordelt prosjekt er en portefølje av prosjekter som omfatter både rehabilitering av damanlegg, etablering og oppfølging av målekummer, pilotprosjekt vannstrømper, akutte VA-tiltak, Ekebergprogrammet tidligfase, utredninger, verktøyprosjekter, vann i by-prosjekter.

VAV skal i tillegg tilrettelegge for byutvikling, og har som mål at alle nødvendige VA-anlegg skal være klare til riktig tid, slik at planlagt byutvikling ikke forsinkes eller hindres.

Ufordeltporteføljen inkluderer byutviklingsprosjekter. Aktuelle prosjekter i porteføljen er Bolig og næring, Samferdsel, Transformasjon, og Trikk.

Ufordeltporteføljen foreslås økt med 220,9 mill. i 2024. Økningen i denne porteføljen skyldes at etatens fullmakt til å opprette prosjekter innenfor porteføljen er økt fra 50 til 70 mill. Dermed kan flere prosjekter dekkes innenfor denne fullmaktsrammen, framfor å bli behandlet som enkeltbevilgninger. Denne endringen er et effektiviseringstiltak. Noe av økningen skyldes også lønns- og prisstigning de to siste årene, noe økt aktivitet og forsert anskaffelse av utslippsfrie tunge biler og maskiner.

Klimaprofil

Vann- og avløpsetatens budsjettforslag for økonomiplanperioden medfører omfattende bygge- og graveaktivitet. Hele kjøretøy- og maskinparken er fossilfri. Alle kjøretøy i etaten skal være over på el eller biogass innen 2025. Etaten har inngått mellom 50 og 60 rammeavtaler med en varighet på 4-8 år. I snitt fornyer etaten mellom 10 og 15 rammeavtaler årlig. Når rammeavtalene fornyes, legger etaten vekt på at leverandørene benytter utslippsfrie kjøretøy og maskiner.

Økende miljøkrav som innebærer investeringer i ny fossilfri teknologi, medfører økte kostnader for etaten. VAV jobber hele tiden med å få til så gode avtaler som anskaffelsesregimet og markedet gir mulighet for, men selv med gode avtaler vil prisstigning og lønnsutvikling med mer medføre en økning av VAVs kostnader på dette feltet.

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskuddsmidler.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)

Ansvarsområde

Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) har ansvaret for å samle inn og håndtere husholdningsavfall i Oslo på en miljø- og kostnadseffektiv måte. Dette ansvaret er hjemlet i forurensningsloven.

Etatens tjenester til husholdningene er:

- Innsamling og behandling av kildesortert avfall i poser (matavfall, plastemballasje og restavfall) og papiravfall hjemme hos innbyggerne
- Mottak av kildesortert avfall på gjenbruksstasjoner og minigjenbruksstasjoner
- Mottak av hageavfall og salg av jordprodukter
- Mottak av glass- og metallemballasje på egne returpunkter
- Mottak av farlig avfall på egne miljøstasjoner
- Årlig innsamling av juletrær
- Mottak av tekstiler i utplasserte tekstiltårn i samarbeid med eksterne aktører

Situasjonsbeskrivelse

Etaten henter av restavfall, plastemballasje, matavfall og papir hos i overkant av 50 000 husholdningsabonnenter fra 111 000 beholdere. Etaten arbeider kontinuerlig med å forbedre innsamlingen. Dette gjøres ved bedre utnyttelse av teknologi på bilene, stabil drift av anleggene, HMS, oppgradering av driftsstasjonene, og tilpasning av bilparken og kjøreruter er blant de prioriterte tiltakene. I 2024 skal prosjektet «En by, én nøkkel» som skal erstatte dagens 8500 nøkler som renovatørene bruker med én elektromekanisk nøkkel være gjennomført. En større andel av etatens renovasjonsbiler nærmer seg anbefalt levetid. Bilene har derfor behov for hyppigere og grundigere vedlikehold.

Etaten er en viktig del av Oslo kommunes satsning på sirkulær økonomi og det grønne skiftet. Avfallshåndtering, kildesortering og ressursutnyttelse står sentralt i sirkulær økonomien. Et hovedmål i økonomiplanperioden er å få Oslos innbyggere til å redusere restavfallet sitt gjennom mindre forbruk, og økt kildesortering.

I Oslo er det obligatorisk for alle å kildesortere. Innbyggerne skal sortere matavfall og plastemballasje i grønne og lilla poser. Posene sorteres ut i kommunens optiske utsorteringsanlegg. Utsortert plastemballasje gjenvinnes til nye plastprodukter, mens utsortert matavfall gjenvinnes til fornybart drivstoff (biogass) og økologisk biogjødsel. Restavfallet brennes og blir til fjernvarme i Oslo. Farlig avfall tas forsvarlig hånd om.

Det er lagt til rette for ombruk på alle etatens mottaksanlegg, og etaten arbeider for å forbedre og videreutvikle tilbudet. I forbindelse med ombruksaktiviteten har etaten samarbeid med aktører innen arbeidspraksis og nærmiljøarbeid i enkelte bydeler.

For å få flere til å kildesortere enda bedre, økes bruken av digitale tjenester. Digitaliseringssatsingen videreføres ved å prøve ut ny teknologi i småskalaforøk, som for eksempel selvbetjente mottak av farlig avfall og minigjenbruksstasjoner. Brukernes interesser og opplevelser legges til grunn, og innbyggernes behov for tjenester er førende for arbeidet.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten er miljøsertifisert, og jobber for å minimere avfallsmengder gjennom anskaffelser og kommunikasjon. Etaten arbeider for å forbedre gjenvinningsløsninger for plast gjennom behandlingskontakter for innsamlet plastavfall, og gjennom høringsuttalelser og deltakelse i relevante nasjonale og internasjonale fora.

Avfallsplan for Oslo kommune 2006–2009 (sak 239/06) er i dag førende for etatens arbeid. En ny avfallsstrategi med perspektiv frem mot 2030 er under utarbeidelse. Sammen med Byrådets forslag til temaplan for sirkulær økonomi vil sakene når de er behandlet gi føringer, mål og tiltak for Oslos videre arbeid med avfall og sirkulær økonomi mot 2030.

En utfordring for Oslo er mangel på arealer til permanente anlegg for enkelte renovasjonstjenester. Dette gjelder særlig Haraldrudområdet der ny reguleringsplan er under utarbeidelse.

Forbrenningsanlegget på Haraldrud er fra 1967. Anlegget trenger vedlikehold og investeringer for fortsatt å kunne ha en stabil og miljømessig god drift. Det pågår utredningsarbeid for å se om fremtidig husholdningsavfall skal forbrennes med karbonfangst i egenregi eller i markedet.

Det er gjennomført et utredningsarbeid tilknyttet fremtidig organisasjonsform for biogassanlegget på Romerike, og nå arbeides det med å forberede et salg til nye eiere.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Andel tonn/husholdningsavfall til ombruk fra egne anlegg	0,9 %	0,5 %	0,5 %	0,7 %	
Antall husholdningsbesøkende på gjenbruksstasjonene	1 110 376	1 061 758	898 321	889 025	
Utsortert plastemballasje (kg per innbygger)	3,80	3,50	3,90	4,00	Det foreslås at nøkkeltallet «Utsortert plast (kg per innbygger)» omformuleres til «Utsortert plastemballasje (kg per innbygger)». Intensjonen er å presisere at tallet kun gjelder innsamlet plastemballasje, ikke øvrig plast levert på gjenbruksstasjoner.
Utsortert matavfall (kg per innbygger)	272,0	29,0	27,0	22,0	
Antall kg farlig avfall per innbygger	6	7	6	5	
Antall dager med klager på lukt ved Romerike biogassanlegg	39	34	17	12	
Antall brudd på utslippstillatelser	19	21	13	12	
Antall tonn NOx utslipp fra forbrenningsanlegget	92	98	79	76	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 95 % i 2030 sammenlignet med 2009	Virksomhetsspesifikt mål 1: Redusere klimagassutslipp fra produksjonsanlegg.	Antall tonn fossile CO2-ekvivalenter utslipp fra forbrenningsanlegget	46 500	46 500	48 900	49 000
	Virksomhetsspesifikt mål 2: Øke antall tonn utsortert plastemballasje.	Antall tonn utsortert plastemballasje til materialgjenvinning	2 647	2 929	2 900	2 900
	Virksomhetsspesifikt mål 3: Omlegging til nullutslipp eller bærekraftig biodrivstoff i egen	Andel lette kjøretøy på nullutslipp/ bærekraftig biodrivstoff (<3500 kg)	94,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
		kjøretøypark og på egne anlegg.				
		Andel tunge kjøretøy på nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff (fortrinnsvis biogass) i egen anleggspark (over 3 500 tonn)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	75,0 %
		Andel anleggsmaskiner på nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff	85,0 %	95,0 %	95,0 %	65,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles standard miljøkrav til transport	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurs håndtering	Virksomhetsspesifikt mål 1: Økt materialgjenvinning og redusert restavfall per innbygger.	Andel husholdningsavfall til materialgjenvinning	39,0 %	41,0 %	42,0 %	42,0 %
		Restavfallsmengde (kg) per innbygger totalt som går til energigjenvinning og deponi	178,3	162,5	170,0	162,0
	Virksomhetsspesifikt mål 2: Utnytte ressursene i avfallet på best mulig måte.	Antall Nm3 solgt biogass	1 247 219	903 262	1 300 000	1 300 000
		Antall GWh solgt fjernvarme fra Haraldrud forbrenningsanlegg	203	226	203	226
		Antall tonn solgt kompost	28 471	25 767	28 000	28 000
	Virksomhetsspesifikt mål 3: Oslos innbyggere er fornøyde med tjenestene og er flinke til å kildesortere.	Antall klager på innsamling i % av antall tømminger	0,2 %	0,2 %	0,1%	0,1%

Forklaring til resultatindikatorer

Bruk av biodiesel skal fases ut frem mot 2025. Resultatindikatorerne er derfor endret fra 2023 til 2024. Tidligere inkluderte måltallene både nullutslipp/ biogass og bærekraftig biodiesel, mens det fra 2024 kun rapporteres på nullutslipp/ biogass. Selv om biodiesel ikke lenger inngår i indikatoren er resterende drivstoffbruk, der det er mulig, biodiesel.

Måltallet "Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles standard miljøkrav til transport" er fra 2023 forutsatt oppfylt med 100 %, og Byrådet foreslår å ta bort måltallet i 2024 og i økonomiplanperioden.

Etatens egne behandlingsanlegg produserer biogass og biogjødsel fra matavfall, fjernvarme fra energigjenvinning av restavfall og kompost fra hageavfall.

Resultatindikatorene for etaten gjenspeiler hvordan ressursene ivaretas på etatens egne behandlingsanlegg. Avfallsinnsamling av husholdningsavfall er en av etatens hovedoppgaver. Innbyggerne skal oppleve tjenesten som robust og forutsigbar.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	-222 186	-222 186	-222 186	-222 186
Vedtak forrige periode				
3 nye minigjenbruksstasjoner	300	300	300	300
Endring gebyrinntekter REG, økonomiplan 2022-2025	-35 200	-50 584	-50 584	-50 584
Endring gebyrinntekter REG, økonomiplan 2023-2026	-14 239	-15 732	-20 919	-20 919
Utredningsmidler - 65 % materialgjenvinning og avfallsforbrenning med karbonfangst	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Vedtak forrige periode	-59 139	-76 016	-81 203	-81 203
Vedtak forrige periode	-59 139	-76 016	-81 203	-81 203
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	-281 325	-298 202	-303 389	-303 389
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	46 543	46 543	46 543	46 543
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	46 543	46 543	46 543	46 543
Justering for engangstiltak				
Utredningsmidler - 65 % materialgjenvinning og avfallsforbrenning med karbonfangst	11 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	11 000	0	0	0
Spesifiserte rammeendringer				
Endring i gebyrinntekter REG, økonomiplan 2024-2027	-42 006	-29 308	-28 205	-32 284
Sum Spesifiserte rammeendringer	-42 006	-29 308	-28 205	-32 284
Endringer	-31 006	-29 308	-28 205	-32 284
Ramme 2024-2027	-265 788	-280 967	-285 051	-289 130

Vedtak forrige periode

3 nye minigjenbruksstasjoner

Gjelder etablering av nye minigjenbruksstasjoner. I 2023 ble det etablert mobile minigjenbruksstasjoner i bydel Søndre Nordstrand og bydel Østensjø. I 2024 vil pilotanlegget for sirkulær ressursbruk i Trosterudparken i samarbeid med bydel Alna flytte inn i permanente lokaler. Renovasjons- og gjenvinningsetaten vurderer om tilbudet med mobile minigjenbruksstasjoner skal utvides til nye områder.

Endring gebyrinntekter REG, økonomiplan 2022-2025

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegning for økonomiplan 2022-2025.

Endring gebyrinntekter REG, økonomiplan 2023-2026

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegningen for økonomiplan 2023-2026.

Utredningsmidler - 65 % materialgjenvinning og avfallsforbrenning med karbonfangst

Økt kapasitet i REG til å følge opp pågående utredninger for å nå statlige krav og kommunens målsettinger innen klima og miljø.

Justering for engangstiltak**Utredningsmidler - 65 % materialgjenvinning og avfallsforbrenning med karbonfangst**

Byrådet foreslår 11 mill. til å videreføre etatens kapasitet fra 2023, til å følge opp pågående utredninger for å nå statlige krav og kommunens målsettinger innen klima og miljø.

Et sentralt mål er å øke utsortering til materialgjenvinning til minst 65 prosent, og at avfallshåndteringen blir utslippsfri innen 2030, jf. «Utredning med tiltak for utslippsfri og ressurseffektiv avfallshåndtering i Oslo» utarbeidet av Renovasjons- og gjenvinningsetaten. Tiltakene foreslått i rapporten ivaretar nye og kommende lovpålagte krav (avfallsforskriftens nye kapittel 10a) de kommende årene. Det pågår et omfattende arbeid med å utarbeide beslutningsgrunnlag og utredninger tilknyttet målene og videre oppfølging av dette.

I slutten av 2022 ble rapporten «Muligheter for forbrenning av husholdningsavfall fra Oslo med karbonfangst» ferdigstilt. Det skal i 2024 arbeides videre med oppfølging av anbefalingene. Disse prosjektene har potensiale for å gi betydelige reduksjoner i indirekte og direkte utslipp.

Spesifiserte rammeendringer**Endring i gebyrinntekter REG, økonomiplan 2024-2027**

Gebyrinntektene endres i tråd med oppdaterte gebyrberegninger for årene 2024-2027. Det vises til gebyromtale for utfyllende informasjon.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	510 850	546 243	571 733
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	440 516	451 159	476 739
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	83 468	51 300	54 276
Overføringsutgifter	2 693	7 822	8 307
Finansutgifter	135 164	0	0
Sum Driftsutgifter	1 172 691	1 056 524	1 111 055
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 125 615	-1 275 005	-1 372 982
Refusjoner	-23 526	-3 298	-3 437
Overføringsinntekter	-50	-407	-424
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-135 038	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 284 230	-1 278 710	-1 376 843
Sum	-111 539	-222 186	-265 788

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)				
	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)				
648 -	Produksjonsanleggene	30 000	39 500	30 000	30 000
Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)					
648 -	REG-Diverse	49 800	54 700	16 000	16 000
Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)					
648 -	Renovasjonsbiler	115 000	124 600	28 900	-0
Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)					
	Sum Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	194 800	218 800	74 900	46 000
	Sum Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	194 800	218 800	74 900	46 000
	Sum investeringsprosjekter	194 800	218 800	74 900	46 000

Produksjonsanleggene

Prosjektet gjelder oppgraderinger ved utsorteringsanleggene, Romerike biogassanlegg og Haraldrud energigjenvinningsanlegg. HMS og brannsikring er prioriterte områder. Investeringsprosjektene skal sikre at anleggene har tilstrekkelig tilgjengelighet og regularitet.

REG-Diverse

Prosjektet omfatter utskifting av maskinpark og andre anleggsmidler til nullutslipp på gjenbruksstasjonene. Prosjektet omfatter også andre tiltak på gjenvinningsstasjonene, eiendommer, IKT- og digitaliseringstiltak.

Renovasjonsbiler

Prosjektet gjelder anskaffelse av renovasjonsbiler og utbedring av driftsstasjonene for avfallsinnsamlingen. Et tilstrekkelig antall renovasjonsbiler er helt nødvendig for å få gjennomført avfallsinnsamlingen. Det er i tillegg satt av midler til utfasing av fossile kjøretøy og maskiner.

Klimaprofil

En reduksjon i restavfallsmengde til forbrenning, gir reduksjon i klimagassutslipp. CO₂-utslipp beregnes i dag ut fra mengde, og ikke på sammensetning av avfallstypen. Det er en målsetting å ta

ut mest mulig til ombruk og ha en høy utsorteringsgrad. Det er særlig viktig å ha høy utsortering av plastemballasje.

Etaten er i rute for å nå kommunens mål om at alle kjøretøy og maskiner enten er nullutslipp, eller går på fossilfri biogass innen 2025. I tillegg settes det krav til nullutslipp eller fossilfri biogass i anskaffelser av varer og tjenester, der det er mulig.

For Renovasjons- og gjenvinningsetaten er satsingsområde 8 særlig viktig:

Oslo skal ha en kretsløpsbasert avfalls- og avløpshåndtering basert på ombruk, materialgjenvinning og energigjenvinning som ikke gir utslipp av klimagasser.

Tiltak er: størst mulig produksjon av flytende biogass fra matavfall ved Romerike biogassanlegg, og tiltak etter utredning om 65 prosent materialgjenvinning i Oslo

Følgende punkter er særskilte føringer innenfor avfallsområdet i klimastrategien:

- Forberede implementering av allerede identifiserte tiltak som kan bidra til avfallshåndtering uten klimagassutslipp og økt materialgjenvinning.
- Utrede hvordan utslippene fra kommunens anlegg for avfallsforbrenning på Haraldrud kan bli i samsvar med klimamålet for 2030

Tilskuddsmidler

Etter søknad fra foreldre gis tilskudd til kjøp av tøybleier for barn opptil 2 år. Ordningen bidrar til å redusere mengden avfall.

Beløp i tusen kroner

Kap.nr	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Forslag 2024	Sum 2022-2024
648	Tilskudd kjøp av tøybleier	230	230	230	690

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiing (MOS)

Ansvarsområde

Nytt budsjettkapittel av 2024 for den selvkostfinansierte tilsyns- og feievirksomheten.

Tilsyn med og feiing av fyringsanlegg fullfinansieres gjennom innkreving av tilsyns- og feiegebyr. Det føres selvkostregnskap for denne virksomheten. Ordningen er regulert gjennom Forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg, Oslo kommune, hjemlet i brann- og eksplosjonsvernloven.

Det utføres risikobaserte boligtilsyn. Behov for feiing avdekkes ved tilsynet. Innbyggerne betaler for tilsyn, og for feiing etter risiko og behov. Faktisk feiing faktureres i etterkant av utført feiing. Dette forventes å motivere innbyggerne til å fyre korrekt, bruke tørt brensel og sørge for god trekk ved fyring.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	0	0	0	0
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	0	0	0	0
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Overføring av feiing selvkost til eget kapittel	-2 753	-4 333	-4 624	-5 336
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-2 753	-4 333	-4 624	-5 336
Endringer	-2 753	-4 333	-4 624	-5 336
Ramme 2024-2027	-2 753	-4 333	-4 624	-5 336

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	0	0	22 200
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	6 777
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	2 665
Overføringsutgifter	0	0	100
Sum Driftsutgifter	0	0	31 742
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	0	0	-33 500
Refusjoner	0	0	-995
Sum Driftsinntekter	0	0	-34 495
Sum	0	0	-2 753

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel		Økonomiplan			
	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiling (MOS)				
	Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiling (MOS)				
651 - Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiling (MOS)	Utstyr, transportmidler, maskiner	1 750	875	0	0
	Sum Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiling (MOS)	1 750	875	0	0
	Sum Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiling (MOS)	1 750	875	0	0
	Sum investeringsprosjekter	1 750	875	0	0

Tilskudd til klima- og energitiltak (MOS)

Ansvarsområde

Tilskudd til klima- og energitiltak er ordninger som utbetales fra Klima- og energifondet (tidligere Enøkfondet, opprettet i 1982). Det er Klimaetaten som har ansvar for forvaltning av ordningen, og netto driftsutgifter, inkludert tilskuddsutbetaling og administrative kostnader, finansieres over kap. 950 Klima- og energifondet.

Fondets midler skal i henhold til vedtektene, brukes til å stimulere tiltak som reduserer de direkte klimagassutslippene i Oslo og tiltak som gir redusert og/eller mer effektiv energibruk. Dersom slike tiltak også har en gunstig virkning på utslipp av lokal luftforurensning, skal dette inngå i vurderingen av tilskuddet. Slike miljøkonsekvenser skal vektlegges høyt. Klimaetaten er delegert myndighet til å opprette og avvikle tilskuddsordninger.

Situasjonsbeskrivelse

Siden Klima- og energifondet ble opprettet har kommunen utbetalt tilskudd på om lag 866 mill. til innbyggere og næringsliv i Oslo for at de selv gjennomfører tiltak som bidrar til reduserte klimagassutslipp og mer effektiv energibruk. Det er en forutsetning for å nå klimamålene at innbyggere og næringsliv bidrar med en rask endring i klimavennlig retning. Tilskuddsordningene vil kunne spille en viktig rolle i klimaarbeidet fremover, spesielt fordi utslipp må reduseres på områder hvor kommunen i begrenset grad har myndighet eller eierskap.

Tilskudd til klima- og energitiltak har ikke ordninger med samme innretning som statlige Enova, som også gir støtte til klima- og energiformål. I den grad Enova lanserer tilskuddsordninger som er like kommunens ordninger, avvikles ordningene som finansieres over Klima- og energifondet.

Høsten 2022 ble det lansert en energikampanje med økte tilskuddssatser innenfor tiltak som gir energibesparelser eller økt lokal energiproduksjon, slik som etablering av solceller. Grunnet stor pågang har tilsagnsrammen under Klima- og energifondet vært 200 mill. i 2023. Fra 1. januar 2024 er det planlagt for at tilskuddssats for energiforbedrende tiltak vil settes ned til samme nivå som tidligere. Det er da forventet at søknadsmengden vil gå noe ned. Byrådet foreslår på bakgrunn av dette at tilsagnsrammen for 2024 settes tilbake til 120 mill. slik den var før energikampanjen ble lansert. Byrådet vil følge utviklingen i søknader, og dersom antall søknader er vedvarende høyt, kan det eventuelt vurderes å sette opp tilsagnsrammen.

Aktive tilskuddsordninger i 2023 som også er aktuelle tilskuddsordninger i 2024:

Veitrafikk:

- Hurtiglading av elvarebil
- Biogasstasjoner
- Elektrisk lastesykkel i bedrifter
- Klimasmarte jobbreiser i bedrifter
- Ladeinfrastruktur for el-varebiler i bedrifter
- Ladeinfrastruktur i borettslag og sameier
- Ladestasjon til elektriske drosjer
- Lading av elvarebil
- Lading av lastebil og buss
- Trygg sykkelparkering i borettslag og sameier

Bygg og anlegg:

- Konseptstudie utslippsfri anleggs plass (kartlegge hvordan en anleggs plass kan bli utslippsfri)
- Elektriske motorredskaper og maskiner

Energi:

- Isolasjon og bytte av vinduer og dører i borettslag og sameier
- Isolasjon og bytte av vinduer i boliger
- Solcelletilskuddet for borettslag og sameier
- Solcelletilskuddet for yrkesbygg

Alle sektorer:

- Tilskudd til pilot- og utviklingsprosjekter for klimakutt og energisparing

Klimaetaten skal sørge for at tilskuddsordningene gjøres kjent blant innbyggere og næringsliv for å sikre at ordningene blir et effektivt verktøy for klimavennlig atferdsendring blant folk flest og i næringslivet.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall normalladepunkt muliggjort gjennom tilskudd	15 572	16 202	10 690	7 642	
Antall bedrifter, borettslag og sameier som har tilrettelagt for økt bruk av sykkel eller aktiv jobbreise	56	97	129	117	
Antall kWp med lokal energiproduksjon som er installert gjennom tilskudd	522	1 172	283	750	
Antall borettslag, sameier og privatboliger som har gjennomført energiforbedringstiltak	683	572	378	81	
Antall elektriske motorredskaper som har blitt kjøpt inn til bruk i Oslo 1)	0	0	3	4	1) Nye tilskuddsordninger i 2020/2021 - tilskudd er derfor ikke utbetalt p.t.
Antall byggeplasser det blir gjennomført konseptstudie for utslippsfri anleggs plass på 1)	0	0	4	2	1) Nye tilskuddsordninger i 2020/2021 - tilskudd er derfor ikke utbetalt p.t.
Antall hurtigladepunkt muliggjort gjennom tilskudd 1)	0	0	3	12	1) Nye tilskuddsordninger i 2020/2021 - tilskudd

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
					er derfor ikke utbetalt p.t.
Antall FoU/pilotprosjekter som har blitt gjennomført	1	5	7	5	
Samlet gitt tilsagn for året (mill. kroner)	62,8	61,5	58,5	120,0	
Utbetalt tilskudd for året (mill. kroner)	52,3	69,4	37,3	26,8	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 95 % i 2030 sammenlignet med 2009	Tilskuddsordninger under Klima- og energifondet skal legges til rette for å redusere klimagassutslipp i Oslo blant byens innbyggere og næringsliv.	Summen av tilsagnsbeløp gitt i løpet av budsjettåret som andel av tilsagnsrammen	48,8 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel av tilsagnsrammen rettet mot bygg- og anlegg	2,3 %	15,4 %	20,0 %	20,0 %
		Andel av tilsagnsrammen rettet mot energibesparende tiltak	16,0 %	50,0 %	30,0 %	30,0 %
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Tilskuddsordninger under Klima- og energifondet skal fremme klima- og miljøvennlige transportløsninger blant byens innbyggere og næringsliv.					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	66 823	66 823	66 823	66 823
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	66 823	66 823	66 823	66 823
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	740	740	740	740
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	740	740	740	740
Ramme 2024-2027	67 563	67 563	67 563	67 563

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	11 359	10 963	11 621
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 910	7 253	7 652
Overføringsutgifter	27 511	56 180	56 180
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	44 780	74 396	75 453
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-6	0	0
Refusjoner	-1 871	-1 297	-1 351
Overføringsinntekter	0	-6 276	-6 539
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-8 753	0	0
Sum Driftsinntekter	-10 630	-7 573	-7 890
Sum	34 150	66 823	67 563

Klimaprofil

Tilskudd til klima- og energiltak er et viktig virkemiddel for å tilrettelegge for atferdsendring hos privatpersoner og næringsliv for å nå Oslos klimamål. Det vises for øvrig til omtale under Situasjonsbeskrivelse.

Tilskuddsmidler

Det utbetales tilskuddsmidler fra kap. 770 Tilskudd til klima- og energiltak. Tilskuddene utbetales etter søknad.

Verbalvedtak

Forslag til nytt verbalt vedtak:

S1/2024 Klima- og energifondet

Det kan i 2023 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 120 mill. over ordningen «Tilskudd til klima- og energiltak».

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Næring og eierskap (NOE)

Sektoransvar

Sektoransvaret omfatter områdene næringsutvikling og profilering, forvaltning av kommunens serverings-, salgs- og skjenkebevillinger, samt kommunens oppfølging av eierskapet i aksjeselskaper og foretak. Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens søknadsbehandling og kontroll av bevillinger etter serveringsloven og alkoholloven. Eiendomsforetakene er ansvarlige for utbygging, drift og vedlikehold av formålsbygg som kulturbygg, idrettsanlegg, skoler, barnehager, brannstasjoner, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, og kommunale boliger. Oslo Havn KF er ansvarlig for havnedrift, oppsyn med trafikken i sjøområdet og forvaltning av havnens eiendommer og innretninger. Sektoren omfatter i 2024 en ordinær etat, tre kommunale foretak og eierskap i 17 aksjeselskap.

Satsinger og hovedtall for sektoren

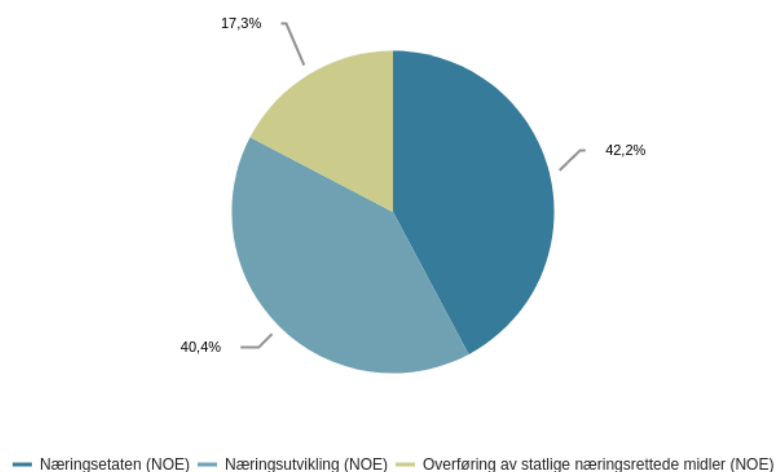
Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	193,9	178,9	178,7	178,1	177,6
2 - Driftsinntekter	-67,0	-66,8	-66,8	-66,8	-66,8
Totalsum	126,9	112,0	111,9	111,2	110,8

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- 34,13 mrd. til investeringer i eiendomsforetakene i økonomiplanperioden.
- Forventet utbytte på 1,6 mrd. fra Hafslund i 2024. Oslo Havn vil utbetale utbytte på 10 mill. i 2024.
- Risikoavsetning for investeringsprosjekter er videreført som følge av usikkerhet i byggemarkedet med 500 mill. i 2024.
- 24,6 mill. i 2024 til nye tiltak for universell utforming av uteområder, kollektivtrafikk og kommunale formålsbygg.
- 10,3 mill. til oppfølging av campusstrategien.

Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådet vil jobbe for et dynamisk og variert næringsliv i vekst. Næringslivet skal bidra til en innovativ og konkurransedyktig økonomi som skaper bærekraftige, trygge og varige arbeidsplasser. Næringsetaten skal bidra til at Oslo er en attraktiv og trygg hovedstad med seriøs drift av serverings-, salgs- og skjenkestedene. Byrådets ambisjoner for Oslo Havn KF er å sørge for en effektiv og rasjonell havnedrift og tilrettelegge for miljøvennlig sjøtransport. Kommunale boliger skal være et sosialt virkemiddel for å sørge for en trygg bolig for de aller mest vanskeligstilte i Oslo. Boligbygg Oslo KF skal på en kostnadseffektiv og verdibevarende måte eie og forvalte boliger på vegne av Oslo kommune. Oslobygg skal eie, forvalte, utvikle og bygge formålsbygg for kommunen slik at de er tilrettelagt for effektiv tjenesteproduksjon. Foretaket skal forvalte realverdiene som eiendommene representerer og være bransjeledende innenfor områder som bærekraft- og miljø, teknologiutvikling og teknisk kvalitet, sambruk og arealeffektivitet.

Oslo skal være en motor for verdiskaping og teknologiutvikling, og utvikles til en ledende og attraktiv kunnskaps- og næringsregion i Europa. Byrådsavdeling for næring og eierskap skal bidra til god nærings- og byutvikling.

Næringsutviklingen skal bidra til økt aktivitet, verdiskaping, og inntekter som kan bidra til finansiering av kommunale tjenester for Oslos innbyggere. Næringspolitikken skal fremme et omstillings- og konkurransedyktig næringsliv. Samfunnsutfordringene skal være styrende for den næringspolitiske innsatsen spesielt innenfor klima, miljø, helse og digitalisering. Kommunen må også selv bli mer kunnskapsbasert, innovativ og datadrevet for å levere gode tjenester til innbyggerne og løse samfunnsutfordringene.

Byrådet skal sørge for gode rammebetingelser for næringslivet, fremme nullutslippsløsninger og en bærekraftig utvikling. Byrådet vil tilrettelegge for sterkere samspill mellom næringsliv, oppstartsselskaper og kommunen og videreføre en aktiv næringspolitikk for å skape flere jobber, slik at flere av de som står utenfor, kommer i arbeid.

Et konkurransedyktig næringsliv som er tilpasset fremtidens utfordringer må bygge på fremragende kunnskap. Derfor er etablering av innovasjonsdistrikter høyt prioritert av byrådet. I innovasjonsdistriktene skal det legges til rette for innovasjon og kunnskapsbasert næringsutvikling tett på kunnskapsmiljøene og i samarbeid med aktørene.

Byrådet vil videreutvikle Oslos attraktivitet og tydeliggjøre Oslo som bærekraftig reisemål

Byrådet vil videre følge opp bystyrets behandling av Strategi for Oslo som bærekraftig reisemål med etablering av et reiselivsråd.

Byrådet viderefører følgende tilskudd og ordninger for å fremme næringsutviklingen:

- Innovasjonsprogram Oslo rettet mot næringsklynger, inkubatorer, bedriftsnettverk, entreprenørskapsmiljøer, vekstprogrammer og arbeidsfellesskap.
- Tilskuddsordningen SmartOslo rettet mot testing, utvikling og innovasjon i kommunal tjenesteyting og vekst i små og mellomstore bedrifter.
- Tilskudd til profilering av Oslo.
- I tillegg forvalter kommunen den statlig finansierte FORREGION som skal få flere bedrifter til å bruke forskning i sitt innovasjonsarbeid og statlige regionale midler til Innovasjon Norge og Siva.

Oslo Business Region skal stimulere til bærekraftig næringsutvikling og posisjonere Oslo som en attraktiv by for å starte nye og beholde eksisterende selskaper, samt tiltrekke bedrifter, kapital og arbeidskraft til Oslo. Selskapet skal styrke samhandlingsarenaer for oppstarts- og vekstselskaper, kunnskaps- og utdanningsinstitusjonene, kapital og offentlig sektor.

Oslos by- og uteliv skal være trygt, seriøst, attraktivt og inkluderende. Restaurant- og utelivsnæringen representerer mange hjørnesteinsbedrifter i Oslo. Næringen består av viktige sosiale møteplasser for byens befolkning og er en vekstbransje som skaper mange arbeidsplasser, gir store inntekter og legger til rette for gode og varierte opplevelser. Bevillingssystemet er samlet sett et av de viktigste virkemidlene for å sikre ivaretagelse av serverings- og alkoholpolitikken, der formålet er å bidra til seriøs næring, like konkurransevilkår og å sikre reguleringen av omsetning av alkoholholdig drikk.

Næringsetaten skal være profesjonell og brukerorientert i møte med kunder og brukere, og skape forutsigbarhet for at beslutninger og vedtak har god kvalitet.

Byrådet vil utøve et aktivt og profesjonelt eierskap som både øker kommunens inntekter og sikrer at selskapene når målsetningene som er satt for eierskapet. 30.08.2023 vedtok bystyret sak 112/23 Oslo kommunes eierskapsmelding med oppdaterte eierstyringsprinsipper og nye eierforventninger som Oslo kommune stiller overfor selskapene.

Oslo kommune eier alle aksjene i Hafslund AS. Eierskapet i Hafslund er viktig for å skape langsiktige verdier for kommunens innbyggere. Hafslund er Norges nest største kraftkonsern og er en viktig pådriver og aktør i den grønne omstillingen i Oslo og nasjonalt.

Oslo kommune forventer et utbytte i intervallet 60-75 % av årsresultatet justert for minoritetsandeler i datterselskaper. I 2023 mottok Oslo kommune et utbytte på 1,5 mrd. For 2024 forventer byrådet et utbytte på 1,6 mrd. fra Hafslund AS. Byrådet understreker at dette er basert på egne utbytteprognoser, og det forutsettes at styret vurderer det som forsvarlig. Det endelige utbyttet kan derfor endre seg.

Hafslund Oslo Celsio varslet i april 2023 at oppdaterte kostnadsestimater for karbonfangstprosjektet på Klemetsrudanlegget viste at investeringskostnadene ville overskride statens kostnadsramme. Prosjektet ble dermed umiddelbart tatt inn i en kostnadsreducerende fase. Selskapet har varslet at de jobber for å legge frem en ny prosjektplan med oppdaterte og

kvalitetssikrede kostnadsestimater innen mai 2024. Realisering av karbonfangstprosjektet på Klemetsrud er fortsatt det viktigste klimatiltaket og høyt prioritert og vil redusere Oslos totale årlige utslipp med 17%. Ferdigstillelse av prosjektet vil imidlertid bli forsinket tilsvarende perioden frem til ny prosjektplan foreligger.

Oslo kommune har to eiendomsforetak, Oslobygg KF og Boligbygg Oslo KF. Boligbygg forvalter kommunale boliger. Oslobygg forvalter og bygger formålsbygg som barnehager, skoler, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, kulturbygg, idrettsanlegg og brannstasjoner.

Oslo kommune vil investere 34,13 mrd. i økonomiplanperioden gjennom kommunens eiendomsforetak. I tillegg til dette er det satt av 98,4 mill. i økonomiplanperioden til tiltak som skal sikre universell utforming og tilgjengelighet for alle, i flere av kommunens eksisterende bygg, uteområder og stasjoner for kollektivtrafikk. Midlene forvaltes av Oslobygg, og alle kommunens virksomheter kan søke om midler.

Eiendomsforetakenes investeringer bidrar til innovasjon og utvikling av miljøvennlige løsninger i kommunens eiendomsmasse, gjennom etablering av nye miljøvennlige bygg og gjennom arbeid med energieffektivisering av eksisterende bebyggelse.

Oslo kommune skal lede an i utslippskutt og trekke hele byggebransjen i en miljøvennlig retning. Eiendomsforetakene bidrar til Oslo kommunes klimamål gjennom krav om fossilfrie byggeplasser, flere utslippsfrie byggeplasser, flere plusshus og forsterket satsing på energieffektivisering i eksisterende bygg. Kommunen skal være ledende på ny teknologi som sørger for både smartere bygging og smartere brukerløsninger og bruke anskaffelser til å fremme innovasjon og bærekraft. Gjennom kommunens innkjøp ønsker byrådet å bidra til forutsigbarhet for bransjen.

Leverandørene kan dermed gjennomføre større investeringer, f.eks. knyttet til innkjøp av miljøvennlige maskiner og kjøretøy.

Byrådet har over flere år bevilget betydelige midler til rehabilitering av formålsbygg og kommunale boliger. Byrådet vil fortsette arbeidet med å redusere vedlikeholdsetterslepet i kommunens eiendomsmasse, oppgradere og rehabilitere bygninger og opprettholde en økonomisk bærekraftig investeringstakt, slik at kommunens bygg har god kvalitet og er egnet til formålene. Byrådets satsning på rehabilitering foreslås videreført med 742,6 mill. til formålsbygg og 535 mill. til kommunale boliger i 2024.

Verdibevarende vedlikehold, oppgradering og utvikling av eksisterende eiendom er en forutsetning for å nå klimamålene. Det er bedre å utnytte eksisterende eiendommer framfor å rive og bygge nytt. Ved rehabiliteringer eller avhending av bygg vil kommunen fremover legge vekt på at materialer og bygningsdeler kartlegges for ombruk, og satse på gjenbruk. Gjennom økt ombruk av bygningsmaterialer vil Oslo bidra til en mer sirkulær økonomi i byggebransjen. Byrådet satser også på sirkulær økonomi i nybyggprosjekter gjennom gjenbruk av masser og materialer.

Russlands invasjon av Ukraina og ettervirkninger av pandemien har påvirket fremdriften og byggekostnadene i foretakenes investeringsprosjekter. Situasjonen nå er at tilgangen på byggevarer er bedret og forsinkelser i leveransene er ikke like store. Prisene på sentrale innsatsfaktorer som energi, tre, stål m.m. er også lavere, men foreløpig ligger prisnivået på et høyere nivå enn tidligere år. Samtidig har priser innenfor innsatsområdene rør og elektro vært relativt høye. Hvordan prisutviklingen på innsatsfaktorene blir fremover er vanskelig å forutsi.

I 2023 har det vært høy inflasjon, høye renter, usikkerhet i internasjonale finansmarkeder, og for Norges tilfelle, også en lav kronekurs. Dette har også bidratt til høy markedsusikkerhet i byggebransjen, noe som kan føre til høye risikopåslag fra entreprenørene fremover. Det er forventning om fortsatt stor markedsusikkerhet i 2024.

Byrådet ønsker at Oslo kommune skal bruke sin innkjøpsposisjon til å sikre anstendige arbeidsforhold og godt læringsmiljø hos entreprenørene som bygger for kommunen. Derfor har byrådet innført Oslomodellen, landets strengeste regler mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping samt krav til bruk av lærlinger. Eiendomsforetakene har en viktig rolle i gjennomføring av Oslomodellen som skal hindre kriminelle og useriøse bedrifter å vinne frem i byggenæringen. Oslobyggs investeringsvolum gir mulighet til å være pådriver for endring i byggenæringen samt økt sysselsetting i Osloregionen. Byrådet lanserte en ny Oslomodell som gjelder fra 1. september 2023. I den nye modellen skjerper kommunen kravene til leverandørene for å bekjempe arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

Oslo Havn KF skal sørge for effektiv og rasjonell havnedrift. Foretaket skal tilrettelegge for effektiv og miljøvennlig sjøtransport, føre oppsyn med trafikken i kommunens sjøområde og forvalte havnens eiendommer og innretninger på en økonomisk og god måte.

Oslo Havn KF foreslår å utbetale et utbytte på 10 mill. i 2024. Etter at havne- og farvannsloven åpnet for at det kan utbetales utbytte fra havnekapitalen, har styret i Oslo Havn konkludert med at det kan utbetales utbytte i 2024. Oslo Havn KF arbeider med en plan som vil danne grunnlag for en beslutning om et fremtidig utbyttelnivå. Inntil videre legges det fortsatt til grunn et forslag om et utbytte på 37,5 mill. i 2025 og 35 mill. i 2026 og i 2027.

Det iverksettes også tiltak for at havna skal bli utslippsfri. Det er samfunnsøkonomisk tjenlig å få flere varer inn sjøveien, med kort vei til logistikknavet på Alnabru og nært der mange bor. Hvert skip som ankommer Oslo kan ha med betydelige godsmengder. Ett vanlig containerskip som seiler inn Oslofjorden, erstatter 400 semitrailere på hovedveiene inn til Oslo. Pandemiårene viste sjøveiens viktighet for tilgang på varer i en eventuell beredskapssituasjon. For å få logistikkjedene til å fungere, må det sikres kaiplass og tilstrekkelig areal på land. Byrådet er opptatt av å balansere dette slik at sjøkanten i Oslo også er tilgjengelig og attraktiv for flere bylivsaktiviteter nær fjorden.

Enkelte former for sjøtransport bringer med seg mer utslipp enn andre. Byrådet vektlegger miljø og kaikapasitet til andre nødvendige formål fremfor økonomiske inntekter fra cruisetrafikk. Når Filipstad er utviklet vil tre av fire cruisekaier forsvinne, og Revierkaia vil være Oslos eneste cruisekai.

Det er etablert landstrøm til alle utenriksfergene i Oslo. For sementskipene ble det etablert landstrøm i 2021. Landstrøm for cruise på Revierkaia planlegges ferdigstilt våren 2024. I august 2023 ble det også innvilget Enovastøtte til landstrøm for containerskip og til den midlertidige cruisekaia som benyttes på Filipstad i påvente av at området byutvikles.

Hovedmål

- 01. Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv
- 02. Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet
- 03. Oslo kommune skal ha et aktivt og godt eierskap
- 04. Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1: Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv.

Byrådet vil fortsette å føre en aktiv næringspolitikk som bidrar til økt sysselsetting, jobbskaping og et bærekraftig nærings- og arbeidsliv, tilrettelegge for å det grønne skiftet og nullutslippssamfunnet.

Bystyret vedtok i 2019 campusstrategien for utvikling av kunnskapshovedstaden. Arbeidet med etablering av tre innovasjonsdistrikter: Oslo Science City, Hovinbyen Sirkulære Oslo og Punkt Oslo er godt i gang. I 2024 vil det bl.a. bli arbeidet med å videreutvikle innovasjonsdistriktene som test- og demonstrasjonsarenaer for nye løsninger og nye næringer. For å skape levende og attraktive områder, må distriktene utvikles flerfunksjonelt og inneholde en kritisk masse av kunnskaps- og næringsaktører. I tillegg må det legges til rette for bl.a. kulturfunksjoner, handel, restauranter og boliger.

Det er viktig å styrke Oslos merkevare og posisjon som reisemål nasjonalt og internasjonalt. Merkevarebyggingen vil sees i sammenheng med utvikling av Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapsby og innsatsen for å tiltrekke talenter, selskapsetableringer, investeringer og besøkende.

Mål 2: Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet

Hovedstadens mangfoldige restaurant- og uteliv er en berikelse for innbyggere og tilreisende. I 2021 ble det vedtatt en ny alkoholpolitisk handlingsplan: «*Oslos by- og uteliv – Trygt, seriøst, attraktivt og inkluderende*». Hovedmålet er at Oslo skal ha et trygt, attraktivt og inkluderende by- og uteliv, og at salg og skjenking av alkohol skal skje på like konkurransevilkår og med seriøse næringsdrivende. Omsetning av alkohol skal foregå i trygge rammer, både for de som kjøper og serveres alkohol, og for de som jobber i næringen. Kommunens mål er at alkoholbruken til innbyggerne i minst mulig grad skal medføre skader, både på individ- og samfunnsnivå. Forhindre salg og skjenking til mindreårige og overskjenking er en hovedprioritet. For å sikre en trygg by er det viktig å sørge for størst mulig overholdelse av regelverket blant bevillingshavere.

Mål 3: Oslo kommune skal ha et aktivt og godt eierskap

Kommunens verdier i aksjeselskaper er betydelig. Byrådsavdeling for næring og eierskap har ansvaret for kommunens eierskap i Hafslund AS, Fjellinjen AS, Oslobolig AS, Spir Oslo AS, Oslo Produksjon & Tjenester AS, Oslo Kollega AS, Fossheim AS, Nordpolen Industrier AS, Unikum AS, Filmparken AS, Oslo Konserthus AS, Rosenkrantzgt. 10 AS, Oslotech AS, Oslo Business Region

AS, CCS Finansiering AS, Nydalsveien 30C AS og Kabelgata 10 AS.

Byrådet har ambisiøse mål for eierskapet. Selskapene skal utvikle seg, bidra til høye og stabile utbytteinntekter, og bidra til å nå kommunens målsettinger innenfor områder som det grønne skiftet, arbeidslivsreformer og inkludering. Eierskapsutøvelsen skal skje i tråd med våre egne prinsipper for godt eierskap og beste praksis etter nasjonale og internasjonale standarder. 30.08.2023 vedtok bystyret sak 112/23 Oslo kommunes eierskapsmelding med oppdaterte eierstyringsprinsipper og nye eierforventninger som Oslo kommune stiller overfor selskapene.

Mål 4: Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.

Kommunen har to eiendomsforetak, Boligbygg og Oslobygg.

Byens offentlige bygg er i bruk hver eneste dag og eiendomsforetakene skal tilby gode og brukertilpassede bygg til kommunal tjenesteproduksjon, til det beste for Oslos befolkning. Dette gjøres ved å bygge og forvalte eiendommene, slik at skoler, barnehager, idrettsbygg, kulturbygg, omsorgsboliger, sykehjem, kommunale boliger og brannstasjoner er godt tilpasset formålet og innbyggerne i Oslo.

Kommunens eiendomsmasse representerer betydelige verdier for fellesskapet og disse skal ivaretas gjennom verdibevarende vedlikehold, rehabiliteringer og nyinvesteringer med sikte på å redusere vedlikeholdsetterlepet. Det legges vekt på at byggene skal være arealeffektive og miljøvennlige. Videre legges det vekt på å sørge for universell utforming for å sikre tilgjengelighet for alle.

Oslobygg ble etablert for å gi gevinster på flere områder, blant annet gjennom styrking av kompetansemiljøer, jevnere aktivitetsnivå, effektiv arealbruk, og en mer koordinert byggherrefunksjon. Styrking av kompetansemiljøer, er forventet å ha positive effekter f.eks. for arbeidet med bærekraft- og miljø, teknologiutvikling og internkontroll.

Forventningene til Oslobygg og Boligbygg er at de skal samhandle og dra veksler på hverandres kompetansemiljøer. I Oslobygg er all kompetanse på utbygging samlet, og Oslobygg har fått sterke fagmiljøer innenfor forvaltning av formålsbygg, teknologi og IKT, miljøfag mv. Den samlede formålskompetansen vil kunne gjøre det enklere å realisere og drifte flerformåls- og sambruksprosjekter. Boligbygg vil videreutvikle sin kompetanse på forvaltning av boligeiendommer med private leietakere, og bidra med kompetanse i Oslobyggs byggeprosjekter til boligformål.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	126 911	126 911	126 911	126 911
Vedtak forrige periode				
Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene	900	900	900	900
Alkoholpolitisk handlingsplan	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Bredbånd	-1 029	-1 029	-1 029	-1 029
Energieffektivisering/vedlikehold	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Etablerertjeneste	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Etablering av innovasjonsdistrikter	1 300	1 300	1 300	1 300
Fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.	-840	-840	-840	-840
FORREGION	-3 592	-3 592	-3 592	-3 592
Generell rammereduksjon kap. 455	-582	-582	-582	-582
Innovasjonsprogram Oslo	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Midler til distrikts og regionalpolitikk	-845	-845	-845	-845
Overføring fra staten	4 621	4 621	4 621	4 621
Rammekutt i 2025 - Næring og eierskap	0	-28	-28	-28
Reversering av rammekutt 2024-2025 og nytt rammekutt i 2026 og 2027	125	0	-510	-510
Reversert rammekutt 2024-2025 og nytt rammekutt i 2026 og i 2027	4	0	-14	-14
Smart Oslo	2 000	2 000	2 000	2 000
Welcome to Oslo	-900	-900	-900	-900
Sum Vedtak forrige periode	-23 138	-23 295	-23 819	-23 819
Vedtak forrige periode	-23 138	-23 295	-23 819	-23 819
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	103 773	103 616	103 092	103 092
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	7 615	7 615	7 615	7 615
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	7 615	7 615	7 615	7 615
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Bredbånd	1 000	1 000	1 000	1 000
Forregion	3 676	3 676	3 676	3 676
Midler til distrikts- og regionalpolitikk	845	845	845	845
Næringsutviklingsmidler	25 505	25 505	25 505	25 505
Overføring fra staten	-30 181	-30 181	-30 181	-30 181
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-187	-187	-187	-187
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	658	658	658	658
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Næringsetaten	0	0	-138	-595
Rammereduksjon Næringsutvikling	0	0	-3	-13
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-141	-608
Endringer	658	658	517	50
Ramme 2024-2027	112 046	111 889	111 224	110 757

Vedtak forrige periode

Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene

I budsjettet for 2024 er det foreslått en økning på 0,9 mill. til Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene.

Alkoholpolitisk handlingsplan

I budsjettet for 2023 ble det avsatt 2,3 mill. til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan. Midlene var ettårige og tas ut av budsjettet fra 2024.

Bredbånd

I budsjettet for 2023 ble det avsatt 1,029 mill. til bredbånd. Midlene tas ut av budsjettet fra 2024.

Energieffektivisering/vedlikehold

I budsjettet for 2023 ble det bevilget 15 mill. til energieffektiviseringstiltak i Oslobyggs eiendomsmasse. Midlene var ettårig og tas ut av budsjettet fra 2024.

Etablerertjeneste

I budsjettet for 2023 ble det bevilget 4 mill. til etablerertjenesten. Midlene er ikke videreført i 2024

Etablering av innovasjonsdistrikter

I budsjettet for 2024 er det avsatt 1,3 mill. til etablering av innovasjonsdistrikter. Totalt setter byrådet av 6,5 mill. til etablering av innovasjonsdistrikter.

Fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.

I budsjettet for 2023 ble det innarbeidet 1,5 mill., deretter 0,66 mill. årlig i resten av økonomiplan perioden til fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.

FORREGION

I budsjettet for 2023 ble det avsatt 3,592 mill. til FORREGION. Midlene tas ut av budsjettet fra 2024.

Generell rammereduksjon kap. 455

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,582 mill. i 2024 og ut økonomiplanperioden.

Innovasjonsprogram Oslo

I budsjettet for 2024 foreslås det å redusere innovasjonsprogram Oslo med 3 mill. Totalt setter byrådet av 13,8 mill. til Innovasjonsprogram Oslo.

Midler til distrikts og regionalpolitikk

I budsjettet for 2023 ble det avsatt 0,845 mill. til distrikts og regionalpolitikk.

Overføring fra staten

I budsjettet for 2023 ble det overført 4,621 mill. fra staten. Overføringen gjelder midler til FORREGION og Bredbånd.

Rammekutt i 2025 - Næring og eierskap

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,028 mill. i 2025 og ut økonomiplanperioden.

Reversering av rammekutt 2024-2025 og nytt rammekutt i 2026 og 2027

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet reversering av rammekutt på 0,125 mill. i 2024 og nytt rammekutt i 2026 og 2027 med 0,510 mill.

Reversert rammekutt 2024-2025 og nytt rammekutt i 2026 og i 2027

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet reversering av rammekutt på 0,004 mill. i 2024 og nytt rammekutt i 2026 og 2027 med 0,014 mill.

Smart Oslo

I budsjettet for budsjett 2023 avsatte byrådet 2 mill. fra Smart Oslo til Næringsetaten. Midlene ble benyttet til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan.

Welcome to Oslo

For 2023 budsjettet ble det på kap. 455 lagt inn midler til en permanent stillingsressurs som innholdsforvalter av nettsiden Welcome to Oslo fra og med 01.01.2023. Ettersom midlertidig engasjement for stillingen er finansiert frem til 01.10. 2023 beløper dette seg til 0,3 mill. i 2023. Fra 2024 utgjør midler til fast stillingsressurs 1,2 mill. årlig. Midlene overføres i sin helhet fra kap. 455 til Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten som UKE.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Bredbånd

I budsjettet for 2024 er det foreslått 1,0 mill. til bredbånd.

Forregion

I budsjettet for 2024 er det foreslått 3,676 mill. til FORREGION.

Midler til distrikts- og regionalpolitikk

I budsjettet for 2024 er det foreslått 0,845 mill. til distrikts og regionalpolitikk.

Næringsutviklingsmidler

I budsjettet for 2024 er det foreslått 25,505 mill. til Næringsutviklingsmidler.

Overføring fra staten

I budsjettet for 2024 er det samlet overført 30,181 mill. fra staten. Overføringen gjelder midler til FORREGION, Bredbånd og Næringsutviklingsmidler.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Næringsetaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,138 mill. i 2026 og 0,595 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,648 mill. i 2026 og 1,105 mill. i 2027.

Rammereduksjon Næringsutvikling

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,003 mill. i 2026 og 0,013 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,582 mill. i 2024 økende til 0,637 mill. i 2027.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Oslobygg KF - overføring (NOE)				
179 - Oslobygg KF - overføring (NOE)	Boligtilskudd vanskeligstilte	20 000	0	0	0
179 - Oslobygg KF - overføring (NOE)	Investeringstilskudd - Omsorg+	79 000	0	0	0
179 - Oslobygg KF - overføring (NOE)	Investgeringstilskudd lokale omsorgsboliger	10 000	0	0	0
	Sum Oslobygg KF - overføring (NOE)	109 000	0	0	0
	Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)				
172 - Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	Kjøp av boliger til vanskeligstilte, komm. tilskudd	63 000	63 000	0	0
	Sum Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	63 000	63 000	0	0
	Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)				
180 - Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	Risikoavsetning P85 - 20%	500 000	300 000	0	0
	Sum Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	500 000	300 000	0	0
	Forskjellige utbedringstiltak (NOE)				
185 - Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	Tilgjengelighetsmidler	24 600	24 600	24 600	24 600
	Sum Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	24 600	24 600	24 600	24 600

Boligtilskudd vanskeligstilte

Byrådet foreslår 20 mill. i økonomiplanperioden i investeringstilskudd til boliger for vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne. Midlene er eks. mva.

Investeringstilskudd - Omsorg+

Det foreslås 79 mill. i investeringstilskudd til Omsorg+ prosjekter i økonomiplanperioden. Midlene er eks. mva.

Investeringstilskudd lokale omsorgsboliger

Det foreslås 10 mill. i investeringstilskudd til lokale omsorgsboliger. Midlene er eks. mva.

Kjøp av boliger til vanskeligstilte, komm. tilskudd

Det foreslås 63 mill. i 2024 og i 2025 som skal dekke det kommunale tilskuddet fra bykassen til kjøp av boliger til vanskeligstilte i 2024 og i 2025.

Risikoavsetning P85 - 20%

Byrådet foreslår 500 mill. i 2024 og totalt 800 mill. i økonomiperioden til sentral risikoavsetning (P85-P50) for foretakenes investeringsprosjekter. Avsetningen gjelder for prosjekter som er innarbeidet fra og med budsjett 2019.

Tilgjengelighetsmidler

Tilgjengelighetsprosjektet er et tverrsektorielt tiltak og forvaltes av Oslobygg.

Tilgjengelighetsprosjektet har ansvar for tildeling og oppfølging av tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet. Midlene skal bidra til at Oslo kommunes eksisterende bygg, uteområder og kollektivstasjoner blir gjort tilgjengelige for alle. Byrådet foreslår å videreføre satsingen på 24,6 mill. i 2024, til sammen 98,4 mill. i økonomiplanperioden. Midlene er budsjettert under Oslobygg og kan søkes av alle kommunens virksomheter. Tiltakene planlegges og gjennomføres i nært samarbeid med brukerne.

Tilskuddsmidler

Næringsutvikling

Kap . nr.	Art	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Byrådets forslag Sak 1/2024	Sum 2022-Sak 1/2024
455	14.	Innovasjonsprogram Oslo	13 800	13 800	13 800	41 400
455	14.	Profilering av Oslo	15 000	15 000	15 000	45 000
455	14.	Oslo Business Region	14 600	14 600	15 000	44 200
455	14.	Ungt Entreprenørskap Oslo	1 000	1 000	1 000	3 000
455	14.	Tilskuddsordning for innovasjon i kommunale virksomheter - Smart Oslo	6 000	6 000	8 000	20 000
455	14.	Innovasjonsdistrikter/Oslo som kunnskapshovedstad - oppfølging av campusstrategi	10 300	10 300	10 300	30 900
455	14.	FORREGION	1 800	2 000	2 500	6 300
Sum		Tilskudd til Næringsutvikling	62 500	62 700	65 600	190 800

Byrådet vil til Tilleggsinnstillingen vurdere disponering av tilskudd avsatt til profilering av Oslo i tilknytning til oppfølging av tiltak i reiselivsstrategien.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak.

Øremerkede midler

Oppførte beløp er årets bevilgning til prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Øremerkede kommunale midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1000
24 550 003	Smart Oslo, adm.	500
24 550 005	Næringsutviklingsavsetning - "SmartOslo"	8 000
24 550 008	Campusstrategi/Kunnskapshovedstad	3 800
24 550 007	Campusstrategi/Innovasjonsdistrikter	6 500
24 550 012	Sentrumskontor	400
24 552 300	Bilfritt byliv	1 000

Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)				
	Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)				
172 - Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	Kjøp av boliger til vanskeligstilte, komm. tilskudd	63 000	63 000	0	0
	Sum Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	63 000	63 000	0	0
	Sum Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	63 000	63 000	0	0
	Sum investeringsprosjekter	63 000	63 000	0	0

Kjøp av boliger til vanskeligstilte, komm. tilskudd

Det foreslås 63 mill. i 2024 og i 2025 som skal dekke det kommunale tilskuddet fra bykassen til kjøp av boliger til vanskeligstilte i 2024 og i 2025.

Oslobygg KF - overføring (NOE)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	15 000	15 000	15 000	15 000
Vedtak forrige periode				
Energieffektivisering/vedlikehold	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Sum Vedtak forrige periode	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Vedtak forrige periode	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	0	0	0	0
Ramme 2024-2027	0	0	0	0

Vedtak forrige periode

Energieffektivisering/vedlikehold

I budsjettet for 2023 ble det bevilget 15 mill. til energieffektiviseringstiltak i Oslobyggs eiendomsmasse. Midlene var ettårig og tas ut av budsjettet fra 2024.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Overføringsutgifter	150 730	15 000	0
Sum Driftsutgifter	150 730	15 000	0
Driftsinntekter			
Overføringsinntekter	-32 100	0	0
Sum Driftsinntekter	-32 100	0	0
Sum	118 630	15 000	0

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Oslobygg KF - overføring (NOE)				
	Oslobygg KF - overføring (NOE)				
179 - Oslobygg KF - overføring (NOE)	Boligtilskudd vanskeligstilte	20 000	0	0	0
179 - Oslobygg KF - overføring (NOE)	Investeringstilskudd - Omsorg+	79 000	0	0	0
179 - Oslobygg KF - overføring (NOE)	Investgeringstilskudd lokale omsorgsboliger	10 000	0	0	0
Sum Oslobygg KF - overføring (NOE)		109 000	0	0	0
Sum Oslobygg KF - overføring (NOE)		109 000	0	0	0

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Sum investeringsprosjekter	109 000	0	0	0

Boligtilskudd vanskeligstilte

Byrådet foreslår 20 mill. i økonomiplanperioden i investeringstilskudd til boliger for vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne. Midlene er eks. mva.

Investeringstilskudd - Omsorg+

Det foreslås 79 mill. i investeringstilskudd til Omsorg+ prosjekter i økonomiplanperioden. Midlene er eks. mva.

Investeringstilskudd lokale omsorgsboliger

Det foreslås 10 mill. i investeringstilskudd til lokale omsorgsboliger. Midlene er eks. mva.

Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)**Brutto investeringsbudsjett**

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)				
	Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)				
180 - Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	Risikoavsetning P85 - 20%	500 000	300 000	0	0
	Sum Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	500 000	300 000	0	0
	Sum Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	500 000	300 000	0	0
	Sum investeringsprosjekter	500 000	300 000	0	0

Risikoavsetning P85 - 20%

Byrådet foreslår 500 mill. i 2024 og totalt 800 mill. i økonomiperioden til sentral risikoavsetning (P85-P50) for foretakenes investeringsprosjekter. Avsetningen gjelder for prosjekter som er innarbeidet fra og med budsjett 2019.

Forskjellige utbedringstiltak (NOE)

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter Forskjellige utbedringstiltak (NOE) Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
185 - Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	Tilgjengelighetsmidler	24 600	24 600	24 600	24 600
	Sum Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	24 600	24 600	24 600	24 600
	Sum Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	24 600	24 600	24 600	24 600
	Sum investeringsprosjekter	24 600	24 600	24 600	24 600

Tilgjengelighetsmidler

Tilgjengelighetsprosjektet er et tverrsektorielt tiltak og forvaltes av Oslobygg.

Tilgjengelighetsprosjektet har ansvar for tildeling og oppfølging av tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet. Midlene skal bidra til at Oslo kommunes eksisterende bygg, uteområder og kollektivstasjoner blir gjort tilgjengelige for alle. Byrådet foreslår å videreføre satsingen på 24,6 mill. i 2024, til sammen 98,4 mill. i økonomiplanperioden. Midlene er budsjettet under Oslobygg og kan søkes av alle kommunens virksomheter. Tiltakene planlegges og gjennomføres i nært samarbeid med brukerne.

Næringsutvikling (NOE)

Ansvarsområde

Kapittelet omfatter det primære ansvaret for Oslo kommunes næringsutvikling, entreprenørskap, samarbeid med kunnskapssektoren og næringsklynger, reiseliv og profilering av Oslo. Innsatsen på næringsutvikling skal bidra til en innovativ og konkurransedyktig økonomi som skaper bærekraftige, trygge og varige arbeidsplasser for hele samfunnet.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo har et dynamisk og variert næringsliv i vekst. Verdiskapingen er høy, og næringsstrukturen har et stort innslag av kunnskapsintensive næringer. Oppstartarenaen har utviklet seg de senere årene og det begynner å komme flere vekstbedrifter. Selv om selskapsinvesteringene i Oslo har økt, så er Oslo fortsatt langt bak når gründere ute i verden skal velge sted å starte en virksomhet.

Den store utfordringen for Oslo framover er tilgang på kompetanse, både gjennom utdanningssystemet og gjennom å tiltrekke seg utenlandsk arbeidskraft. Det har dessuten vært et økende problem for næringslivet i Oslo å tiltrekke seg kapital til å vokse.

Rapporten [«State of the City»](#) måler Oslos konkurranseevne og attraktivitet i forhold til sammenlignbare byer internasjonalt. Den kommer annet hvert år og rapporten fra 2022 viser at Oslo blir stadig mer synlig globalt, spesielt som en innovativ region med mange oppstarts- og vekstselskaper. Oslo scorer høyt som bærekraftig region.

Oslo kommunen gjør det også fremdeles bra i NHOs Kommune NM og er for 2023 rangert som nummer 1. som fylke og nummer 2. som kommune (etter Sola i Rogaland). Her måles fylkenes og kommunens økonomiske bærekraft og potensiale for vekst og slik sett også attraktivitet for næringslivet. Kommuner og fylker som rangeres høyt har gjerne høy yrkesdeltakelse, høy andel private jobber, en ung og kompetent arbeidsstyrke, høy næringsvariasjon og god kommuneøkonomi.

God tilgang på rett kompetanse, innovasjon, FoU og entreprenørskap i næringslivet er viktig for å oppnå omstilling, vekst og produktivitet. Som landets tyngdepunkt for høyere utdanning, FoU og kunnskapsintensivt næringsliv, har Oslo et godt utgangspunkt. Oslo har en høyt utdannet befolkning og er Norges største studieby med 85 263 studenter.

Byrådet jobber for å gjøre kommunen mer kunnskapsbasert, innovativ og datadrevet. Kommunen må bidra til økt forskning, innovasjon, utvikling og testing dersom en skal møte behovene innen miljø, helse, sosial ulikhet og næringsutvikling.

Studentene er morgendagens arbeidskraft og en viktig ressurs for byen. Samtidig er prekær mangel på rett kompetanse en økende utfordring for Norges, og Oslos arbeidsliv. I NHOs kompetansebarometer oppga to av tre bedrifter å ha et udekket kompetansebehov i 2022. Det er særlig et økende behov for IKT-kompetanse, håndverksfag og tekniske- og ingeniørfag.

Campusstrategien ble vedtatt av bystyret i 2019. Målet er å styrke Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som næringsvennlig by. I oppfølgingen av strategien samarbeider byrådet tett med kunnskapsinstitusjonene og nærings- og arbeidslivet for å

styrketilgang på kompetanse og realisere potensialet for innovasjon og næringsutvikling. Videre utvikling av innovasjonsdistriktene Oslo Science City, Hovinbyen Sirkulære Oslo og Punkt Oslo (sentrum) er høyt prioritert.

Byrådet vil også gjøre det mer attraktivt å være student i Oslo. Det skal lages en studentmelding som gir et oppdatert kunnskapsgrunnlag med tydelige mål, satsingsområder og tiltak for å styrke Oslo som studentby. Til oppfølging av campusstrategien er det i 2024 foreslått avsatt 10,3 mill.

Tilskuddsordningen SmartOslo finansierer test- og utviklingsprosjekter i samarbeid mellom kommunale virksomheter og private bedrifter. Gjennom pilotering får Oslo kommune raskt testet nye innovative løsninger, trigget innovasjonskulturen i offentlig sektor og samtidig stimulere bedrifter med de beste ideene til å skalere og vokse. SmartOslo er derfor et viktig virkemiddel for å skape vekstbedrifter, nye arbeidsplasser og samfunnsnyttige smarte og bærekraftige tjenester og løsninger. I budsjettet for 2024 er det foreslått avsatt 8 mill. til tilskuddsordningen.

Innovasjonsprogram Oslo bidrar til å styrke det regionale økosystemet for innovasjon og entreprenørskap gjennom tilskudd til næringsklynger, inkubatorer og entreprenørskapsmiljøer. Programmet er et etterspurt virkemiddel fra næringslivet og innovasjonsmiljøene og har vært viktig for utvikling av nye næringer og oppstartsbedrifter. I budsjett for 2024 er det foreslått avsatt 13,8 mill. til innovasjonsprogrammet. Næringsarbeidet i kommunen skjer i stor grad i samspill med eksterne aktører, nettverks- eller medlemsorganisasjoner, næringsklynger og FoU-organisasjoner.

Oslos reiseliv hadde i perioden januar til juni 2023 14 % vekst sammenlignet med tilsvarende periode i 2019. Andelen utenlandske besøkende økte med 12%, mens andelen nordmenn økte med 15%. Viktige faktorer som trekkes frem er klima, trygghet og kronekurs. Oslo har lyktes med å ta en sterkere posisjon på det utenlandske markedet og har over tid fått en posisjon som en attraktiv kulturby med rekordmange arrangement, konserter og festivaler i 2023. Det er fremdeles i 2023 utfordringer knyttet til mangel på arbeidskraft i tillegg til økte strøm og råvarekostnader.

Oslo hadde i første 1. halvår i 2023 anløp av 53 cruiseskip med totalt 107.000 cruisegjester. Cruiseskip som ankommer Oslo må være en del av grønn omstilling. Landstrømanlegg for cruiseskip på Revierkaia forventes ferdigstilt våren 2024, og det ble i august 2023 innvilget Enova-støtte for etablering av landstrøm for cruiseskip på Filipstad.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall bedrifter	89 324	91 139	95 464	100 459	
Sysselsatte med arbeidsssted i Oslo	491 194	485 787	507 232	528 121	
Antall nyetableringer 1)	14 322	15 362	16 309	14 965	SSB, tabell 08076: Nye foretak unntatt offentlig forvaltning og primærnæringene, etter region og næring.
Antall studenter	80 983	85 777	88 911	85 263	
Antall gjestedøgn	5 610 934	2 287 452	2 764 501	5 704 364	
Cruiseanløp, skip	124	11	17	161	
Antall cruisepassasjerer	229 068	934	14 146	263 667	
Internasjonale kongresser*	67	14	33	75	*Inkl. digitale
Besøk ved turistinformasjonene 2)	443 000	55 000	45 000	185 000	Besøkende til Oslo Visitor Centre og sykkelverter

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
01. Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv	Tiltak 1: Videreutvikle det regionale partnerskapet i Oslo og Viken.					
	Tiltak 2: Implementere og videreutvikle tilskuddsordningen for næringsutvikling – SmartOslo.					
	Tiltak 3: Implementere tiltak i Campus Oslo – strategi for utvikling av kunnskapshovedstaden (campusstrategien).					
	Tiltak 4: Profilere Oslo som et attraktivt og miljøvennlig besøksmål, etableringssted og fortrukket studiested					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	72 391	72 391	72 391	72 391
Vedtak forrige periode				
Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene	900	900	900	900
Etablerertjeneste	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Etablering av innovasjonsdistrikter	1 300	1 300	1 300	1 300
Generell rammereduksjon kap. 455	-582	-582	-582	-582
Innovasjonsprogram Oslo	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Rammekutt i 2025 - Næring og eierskap	0	-28	-28	-28
Reversert rammekutt 2024-2025 og nytt rammekutt i 2026 og i 2027	4	0	-14	-14
Smart Oslo	2 000	2 000	2 000	2 000
Welcome to Oslo	-900	-900	-900	-900
Sum Vedtak forrige periode	-4 278	-4 310	-4 324	-4 324
Vedtak forrige periode	-4 278	-4 310	-4 324	-4 324
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	68 113	68 081	68 067	68 067
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 206	4 206	4 206	4 206
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 206	4 206	4 206	4 206
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0	0	0	0
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Næringsutvikling	0	0	-3	-13
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-3	-13
Endringer	0	0	-3	-13
Ramme 2024-2027	72 319	72 287	72 270	72 260

Vedtak forrige periode

Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene

I budsjettet for 2024 er det foreslått en økning på 0,9 mill. til Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene.

Etablerertjeneste

I budsjettet for 2023 ble det bevilget 4 mill. til etablerertjenesten. Midlene er ikke videreført i 2024

Etablering av innovasjonsdistrikter

I budsjettet for 2024 er det avsatt 1,3 mill. til etablering av innovasjonsdistrikter. Totalt setter byrådet av 6,5 mill. til etablering av innovasjonsdistrikter.

Generell rammereduksjon kap. 455

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,582 mill. i 2024 og ut økonomiplanperioden.

Innovasjonsprogram Oslo

I budsjettet for 2024 foreslås det å redusere innovasjonsprogram Oslo med 3 mill. Totalt setter byrådet av 13,8 mill. til Innovasjonsprogram Oslo.

Rammekutt i 2025 - Næring og eierskap

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,028 mill. i 2025 og ut økonomiplanperioden.

Reversert rammekutt 2024-2025 og nytt rammekutt i 2026 og i 2027

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet reversering av rammekutt på 0,004 mill. i 2024 og nytt rammekutt i 2026 og 2027 med 0,014 mill.

Smart Oslo

I budsjettet for budsjett 2023 avsatte byrådet 2 mill. fra Smart Oslo til Næringsetaten. Midlene ble benyttet til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan.

Welcome to Oslo

For 2023 budsjettet ble det på kap. 455 lagt inn midler til en permanent stillingsressurs som innholdsforvalter av nettsiden Welcome to Oslo fra og med 01.01.2023. Ettersom midlertidig engasjement for stillingen er finansiert frem til 01.10. 2023 beløper dette seg til 0,3 mill. i 2023. Fra 2024 utgjør midler til fast stillingsressurs 1,2 mill. årlig. Midlene overføres i sin helhet fra kap. 455 til Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten som UKE.

Uspesifiserte rammeendringer**Rammereduksjon Næringsutvikling**

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,003 mill. i 2026 og 0,013 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,582 mill. i 2024 økende til 0,637 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	996	-300	-1 272
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	16 313	4 453	8 005
Overføringsutgifter	296 081	68 251	65 600
Sum Driftsutgifter	313 390	72 404	72 333
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-133	0	0
Refusjoner	-191	-13	-14
Overføringsinntekter	-63 232	0	0
Sum Driftsinntekter	-63 556	-13	-14
Sum	249 834	72 391	72 319

Tilskuddsmidler

Tilskuddsmidler Næringsutvikling

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Byrådets forslag Sak 1/2024	Sum 2022- Sak 1/2024
455	Innovasjonsprogram Oslo	13 800	13 800	13 800	41 400
455	Profilering av Oslo	15 000	15 000	15 000	45 000
455	Oslo Business Region	14 600	14 600	15 000	44 200
455	Ungt Entreprenørskap Oslo	1 000	1 000	1 000	3 000
455	Tilskuddsordning for innovasjon i kommunale virksomheter - Smart Oslo	6 000	6 000	8 000	20 000
455	Innovasjonsdistrikter/Oslo som kunnskapshovedstad - oppfølging av campusstrategi	10 300	10 300	10 300	30 900
455	FORREGION	1 800	2 000	2 500	6 300
Sum	Tilskudd Næringsutvikling	62 500	62 700	65 600	190 800

Byrådet vil til Tilleggsinnstillingen vurdere disponering av tilskudd avsatt til profilering av Oslo i tilknytning til oppfølging av tiltak i reiselivsstrategien.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Oppførte beløp er årets bevilgning til prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2024 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Tabell: Øremerkede kommunale midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1000
2 455 0003	Smart Oslo, adm.	500
2 455 0005	Næringsutviklingsavsetning - "SmartOslo"	8 000
2 455 0008	Campusstrategi/Kunnskapshovedstad	3 800
2 455 0007	Campusstrategi/Innovasjonsdistrikter	6 500
2 455 0012	Sentrumskontor	400
2 455 2300	Bilfritt byliv	1 000

Overføring av statlige næringsrettede midler (NOE)

Ansvarsområde

Oslo kommune har oppdragsgiveransvar for statlige regionale næringsutviklingsmidler til Innovasjon Norge og Selskapet for industrivekst (SIVA), samt ansvar for forvaltning og drift av midler til bredbåndsutbygging, og mobiliserende virkemidler i FORREGION.

Situasjonsbeskrivelse

De statlige regionale utviklingsmidlene brukes til Sivas Inkubasjonsprogram og Innovasjon Norges Bedriftsnettverk, Mentortjeneste for gründere og deler av det Landsdekkende etablerertilskuddet. Det brukes også midler på en InvestIn-funksjon og eksportarbeid innen helse og livsvitenskap. Bredbåndsutbyggings-midler brukes til utbygging av bredbånd der de kommersielle aktørene ikke gjør dette på egenhånd. FORREGION-midler brukes til å styrke forskningsbasert innovasjon i regionens næringsliv. Oslo kommune bruker også noen egne midler på FORREGION, jf. Kap. 455. De senere årene har de statlige regionale næringsutviklings virkemidlene for Oslo blitt redusert.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	845	845	845	845
Vedtak forrige periode				
Bredbånd	-1 029	-1 029	-1 029	-1 029
FORREGION	-3 592	-3 592	-3 592	-3 592
Midler til distrikts og regionalpolitikk	-845	-845	-845	-845
Overføring fra staten	4 621	4 621	4 621	4 621
Sum Vedtak forrige periode	-845	-845	-845	-845
Vedtak forrige periode	-845	-845	-845	-845
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	0	0	0	0
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Bredbånd	1 000	1 000	1 000	1 000
Forregion	3 676	3 676	3 676	3 676
Midler til distrikts- og regionalpolitikk	845	845	845	845
Næringsutviklingsmidler	25 505	25 505	25 505	25 505
Overføring fra staten	-30 181	-30 181	-30 181	-30 181
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	845	845	845	845
Endringer	845	845	845	845
Ramme 2024-2027	845	845	845	845

Vedtak forrige periode

Bredbånd

I budsjettet for 2023 ble det avsatt 1,029 mill. til bredbånd. Midlene tas ut av budsjettet fra 2024.

FORREGION

I budsjettet for 2023 ble det avsatt 3,592 mill. til FORREGION. Midlene tas ut av budsjettet fra 2024.

Midler til distrikts og regionalpolitikk

I budsjettet for 2023 ble det avsatt 0,845 mill. til distrikts og regionalpolitikk.

Overføring fra staten

I budsjettet for 2023 ble det overført 4,621 mill. fra staten. Overføringen gjelder midler til FORREGION og Bredbånd.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold**Bredbånd**

I budsjettet for 2024 er det foreslått 1,0 mill. til bredbånd.

Forregion

I budsjettet for 2024 er det foreslått 3,676 mill. til FORREGION.

Midler til distrikts- og regionalpolitikk

I budsjettet for 2024 er det foreslått 0,845 mill. til distrikts og regionalpolitikk.

Næringsutviklingsmidler

I budsjettet for 2024 er det foreslått 25,505 mill. til Næringsutviklingsmidler.

Overføring fra staten

I budsjettet for 2024 er det samlet overført 30,181 mill. fra staten. Overføringen gjelder midler til FORREGION, Bredbånd og Næringsutviklingsmidler.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	1 394	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 448	1 605	5 521
Overføringsutgifter	43 903	29 761	25 505
Sum Driftsutgifter	48 745	31 366	31 026
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 800	0	0
Refusjoner	-563	0	0
Overføringsinntekter	-47 125	-30 521	-30 181
Sum Driftsinntekter	-49 488	-30 521	-30 181
Sum	-743	845	845

Næringsetaten (NOE)

Ansvarsområde

Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens søknadsbehandling og kontroll av bevillinger etter serveringsloven og alkoholloven. Etaten gjennomfører også tilsyn etter tobakksskadeloven, og deler av tilsynet samordnes med kommunens kontroll av salgs- og skjenkebevillinger etter alkoholloven.

Næringsetaten skal utøve profesjonell og brukerorientert forvaltning innenfor sitt myndighetsområde, og skape forutsigbarhet ved at beslutninger og vedtak har god kvalitet.

Situasjonsbeskrivelse

Næringsetatens overordnede mål er å bidra til at Oslo er en attraktiv og trygg hovedstad med seriøs drift av serverings-, salgs- og skjenkestedene. De senere årene har det vært en nedgang i overskjenking, skjenking og salg til mindreårige og utelivsrelatert vold. Næringsetatens årlige trygghetsundersøkelse, gjennomført sist i 2022, viser at 79 % av respondentene opplever Oslo sentrum som trygt i helgen og på kvelds- og nattestid. Det er en betydelig økning på hele 24 prosentpoeng siden første måling ble gjennomført i 2012.

Gjennom gjeldende alkoholpolitiske handlingsplan har kommunen gitt serverings-, salgs- og skjenkenæringen gode og forutsigbare rammebetingelser frem til 2024. Næringsetaten er en viktig bidragsyter til ny plan som skal vedtas i 2024.

Det jobber i overkant av 19 000 mennesker i næringen og Oslo har gjennomgående gode og profesjonelle aktører. Denne delen av næringslivet er likevel spesielt utsatt for økonomisk kriminalitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Arbeidslivskriminalitet har alvorlige konsekvenser for arbeidstakere, virksomheter og samfunnet som helhet. Næringsetatens målrettede innsats bidrar til en næring som konkurrer på like vilkår. Blant annet gjennomfører etaten vandelskontroller av 250 bevillingshavere årlig, hvor blant annet Skatteetaten og Arbeidstilsynet bidrar. Ny praksis for Oslo kommunes vurdering avandel for serverings-, salgs- og skjenkebevillinger ble vedtatt av bystyret i 2023.

Næringsetaten arbeider i skjæringspunktet mellom en utelivsnæring som endrer seg parallelt med by- og samfunnsutviklingen, og kommunens ønske om å opprettholde alkoholfrie arenaer og soner. Eksempelvis ønsker enkelte steder som ikke er ordinære skjenkesteder, som butikker og museer, å skjenke alkoholsom et tilleggstilbud til sine kunder. Enkelte serveringssteder ønsker også å kombinere skjenking med butikkdrift eller ulike kultur- eller aktivitetstilbud i deler av lokalene, eller ha ulike konsepter på dag- og kveldstid.

Koronapandemien, mangel på kompetent arbeidskraft, rentehevinger og økte råvarepriser og strømutfgifter, kan påvirke næringen i lang tid fremover. Kommunen har mottatt signaler om flere konkurser i næringen. Dette kan gi lavere inntekter til Næringsetaten som følge av færre bevillingsgebyr for alkoholomsetning. Hvor store konsekvenser dette vil ha i 2024 er vanskelig å forutsi. I tillegg opplever etaten et krevende arbeidsmarked med mangel på kvalifisert arbeidskraft. Dette kan få betydning for etatens måloppnåelse og årsregnskap i kommende periode.

Næringsetaten er prioritert i kommunens helhetlige satsning på elektroniske tjenester. Selvbetjening, presis og rask kommunikasjon og enklere tilgang til informasjon har ført til økt brukertilfredshet. Imidlertid har etaten et gammelt fagsystem, som innebærer mange tidkrevende manuelle operasjoner for de ansatte. I 2023 ble det igangsatt et forprosjekt for å gjennomgå og vurdere mulighetene for å utvikle allerede eksisterende systemer eller om det eventuelt må bygges opp et nytt fagsystem.

Næringsetaten erfaring er at veiledning og tett dialog med utelivsnæringen gir gode resultater, både i søknadsprosess og i kontroll av bevilninger og vil fortsette arbeidet med god brukerorientering i 2024. Etaten ønsker et tett og godt samarbeid med utelivsnæringen, for å bidra til at restaurant- og utelivsnæringen skal være åpen, inkluderende og tolerant. I 2022 ga kommunen tilskudd til «Trygt sted», en ny plattform mot trakassering i utelivet. Plattformen ble lansert i 2023 og driftes videre i 2024 av organisasjonen «Ut i Oslo», i samarbeid med Næringsetaten.

Etaten har gjennomført diskrimineringskontroller siden 2010. Etaten har erfart flere uheldige sider med kontrollpraksisen, både etisk, juridisk og praktisk. Det er igangsatt en ny juridisk vurdering av disse diskrimineringskontrollene opp mot regler for provokasjon. Det foreslås derfor å fjerne diskrimineringskontroller som et måltall for 2024 og heller innlemme disse som en del av Næringsetatens nøkkeltall. Når den juridiske vurderingen er ferdigstilt, vil det vurderes om etaten igjen skal ha måltall for antall diskrimineringskontroller. Næringsetatens arbeid mot diskriminering i utelivet fokuserer på veiledning og dialog med utesteder, både ved tildeling av bevilning og gjennom kontrollvirksomhet. På diskrimineringsfeltet er kommunen avhengig av tett dialog og godt samarbeid med blant annet Ligestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), Diskrimineringshjelpen og Meglingsbenken og hatkriminalgruppen i Oslo politidistrikt. Næringsetaten og LDO har avtale om samarbeid og gjennom denne forpliktet seg til felles innsats mot utelivsdiskriminering.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall diskrimineringskontroller	40	0	0	29	Det ble ikke gjennomført diskrimineringskontroller i 2020 og 2021 på grunn av pandemien.
Klager på vedtak om prikktildeling	8	3	1	1	
Salgsbevillinger	444	458	470	475	
Skjenkebevillinger	1 281	1 286	1 333	1 357	
Serveringsbevillinger	2 944	2 988	3 061	3 084	Det kreves serveringsbevilleg for å ha skjenkebevilleg
Vedtak fattet av Næringsetaten	3 991	3 928	4 434	4 135	
Kontroller av salgs- og skjenkebevillinger	4 828	5 111	3 787	4 886	
Inndragninger pga skjenkeovertrædelser	2	0	3	0	
Inndragninger pga vandel	20	2	1	1	
Klager på vedtak	15	16	3	2	
Tilsyn av registrerte utsalgssteder for tobakk	1 487	1 536	1 149	1 519	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
02. Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet	Tiltak 1: Avdekke useriøse aktører i bransjen gjennom samarbeid med andre kontrollinstanser					
	Tiltak 2: Fortsatt fokus på veiledning og dialog med næringen					
	Tiltak 3: Gjennomføre Salutt-kurs for ansatte på skjenkesteder					
	Resultatindikatorer - mål 2	Andel søknader om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger behandlet innen 90 dager 1)	93,0 %	95,0 %	90,0 %	90,0 %
		Antall kontroller i samarbeid med andre kontrollinstanser	62	84	150	150
		Antall løpende vandelsvurdering i bevillingsmassen	251	250	250	250
		Antall samarbeids- og koordineringsmøter med andre kontrollinstanser	33	31	30	30
		Antall veiledningsbesøk ved veiledningsteamet	199	0	600	0
		Forebyggende veiledning i søknadsprosessen, i tillegg til ordinære løpende veiledning	50	138	100	100
		Forebyggende veiledning som en del av skjenkekontrollen	85	1 700	400	1 000

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	38 675	38 675	38 675	38 675
Vedtak forrige periode				
Alkoholpolitisk handlingsplan	-2 300	-2 300	-2 300	-2 300
Fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.	-840	-840	-840	-840
Reversering av rammekutt 2024-2025 og nytt rammekutt i 2026 og 2027	125	0	-510	-510
Sum Vedtak forrige periode	-3 015	-3 140	-3 650	-3 650
Vedtak forrige periode	-3 015	-3 140	-3 650	-3 650
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	35 660	35 535	35 025	35 025
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	3 409	3 409	3 409	3 409
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	3 409	3 409	3 409	3 409
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-187	-187	-187	-187
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-187	-187	-187	-187
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Næringsetaten	0	0	-138	-595
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-138	-595
Endringer	-187	-187	-325	-782
Ramme 2024-2027	38 882	38 757	38 109	37 652

Vedtak forrige periode

Alkoholpolitisk handlingsplan

I budsjettet for 2023 ble det avsatt 2,3 mill. til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan. Midlene var ettårige og tas ut av budsjettet fra 2024.

Fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.

I budsjettet for 2023 ble det innarbeidet 1,5 mill., deretter 0,66 mill. årlig i resten av økonomiplan perioden til fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.

Reversering av rammekutt 2024-2025 og nytt rammekutt i 2026 og 2027

Det er i vedtatt økonomiplan 2023-2026 innarbeidet reversering av rammekutt på 0,125 mill. i 2024 og nytt rammekutt i 2026 og 2027 med 0,510 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste

rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Næringsetaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,138 mill. i 2026 og 0,595 mill. i 2027.

Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,648 mill. i 2026 og 1,105 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	46 805	55 228	57 867
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 683	16 644	14 192
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	255	270
Overføringsutgifter	4 180	3 000	3 186
Finansutgifter	2	0	0
Sum Driftsutgifter	64 671	75 127	75 515
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-34 973	-32 140	-32 140
Refusjoner	-4 318	-4 312	-4 493
Sum Driftsinntekter	-39 291	-36 452	-36 633
Sum	25 379	38 675	38 882

Kommunale foretak

Sektoransvar

Oslo kommune har tre kommunale foretak: Boligbygg Oslo KF, Oslo Havn KF og Oslobygg KF. Oslobygg ble etablert som operativt foretak 1.9.2021 og viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivaretatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten i Boligbygg Oslo KF.

Boligbygg Oslo KF (NOE)

Ansvarsområde

Kommunale boliger skal være et sosialt virkemiddel for å sørge for en trygg bolig for de aller mest vanskeligstilte i Oslo. Boligbygg Oslo KF skal på en kostnadseffektiv og verdibevarende måte eie og forvalte boliger på vegne av Oslo kommune. Foretaket skal ivareta bygningsmassen gjennom forsvarlig drift, forebyggende vedlikehold, kontinuerlig utvikling og god forvaltning. Foretaket har en målrettet satsning på gode driftstjenester og bygg tilpasset beboergruppene.

Situasjonsbeskrivelse

Boligbygg forvalter over 11 600 boliger. Rundt 60 % av boligene er i heleide gårder, og nærmere 40 % er enkeltstående borettslag- og sameieleiligheter. Ordinære utleieboliger til vanskeligstilte utgjør ca. 85 % av leilighetene. Øvrige boliger er Omsorg+ boliger, boliger forbeholdt rus og psykiatri, Ungbo, og personer med funksjonsnedsettelse og kognitiv svikt.

Utbyggingsvirksomheten til Boligbygg ble i 2021 overført til Oslobygg KF som forvalter og bygger Oslos formålsbygg. Boligbygg har derfor fått et tydeligere oppdrag rettet mot kjøp og salg, forvaltning, vedlikehold, rehabilitering og utvikling av boligene. Større rehabiliteringsprosjekter vil kunne gjennomføres av Oslobygg etter bestilling fra Boligbygg. Fra 2021 ble også forvaltningen av alle Omsorg+-boligene samlet hos Boligbygg.

Rehabilitering og vedlikehold har vært prioritert gjennom flere budsjetter, og foretaket har over tid jobbet med å redusere vedlikeholdsetterslepet. Det er behov for å fortsette dette arbeidet. Boligbygg har en utfordrende eiendomsportefølje der byggene har en gjennomsnittsalder på rundt 70 år. Rundt 65% av de kommunalt heleide eiendommene er underlagt vernerestriksjoner. Det er avgjørende å sørge for god og trygg beboerhåndtering når rehabiliteringen pågår. Prioriteringen av rehabiliteringsprosjekter følger foretakets tilstandsanalyser og vedlikeholdsplaner.

Boligbygg istandsetter årlig rundt 1350 - 1450 boliger for ny utleie og ifølge foreløpige tall for 2023 utgjorde kostnaden pr. enhet i gjennomsnitt 109 000 kr (eks. mva.). Det høye tallet skyldes til dels prisøkninger i markedet senere år, men er også et uttrykk for stadig mer slitasje på boligene i form av hærverk og feil bruk, samt boligenes alder. 2023 har vist en avtakende kostnadsvekst i byggevaremarkedet, men prisoppgangen er fortsatt høy. Dette påvirker foretakets drifts- og vedlikeholdsbudsjetter negativt.

God og forsvarlig drift er en helt sentral innsatsfaktor for å kunne ivareta eiendommene og fysisk

bomiljø for de mest vanskeligstilte i Oslos boligmarked. I 2023 ble Boligbyggs driftsramme styrket med 100 mill. pga. ekstraordinære energikostnader og kostnader i byggemarkedet. Byrådet foreslår å videreføre denne styrkingen med 75 mill. i 2024.

Verdibevarende vedlikehold og utvikling av eksisterende eiendom er en forutsetning for at foretaket skal kunne utnytte eksisterende eiendommer bedre framfor å måtte rive og bygge nytt. Rehabilitering skal også bidra til betydelige tekniske miljøgevinster gjennom energieffektivisering i byggene. Ved større rehabiliteringer skal materialer og bygningsdeler kartlegges for ombruk, og det skal så langt som mulig gjenbrukes i prosjektet eller i andre bygg. Prisstigning og økte finanskostnader gjør at foretakets evne til å få gjennomført verdibevarende vedlikehold i 2024 kan bli presset, dette til tross for at redusert overføringskrav er videreført med 75 mill.

Foretakets investeringsramme for rehab. -/utviklingsprosjekter er foreslått til 535 mill. i 2024, samlet 1,59 mrd. i økonomiplanperioden.

Byrådet foreslår å videreføre budsjettrammen på 25 mill. i 2024 til brannsikring. Sprinkling og detektering er viktig for å redusere personskader/dødsfall og materielle ødeleggelser. Brannsikring ivaretas også gjennom Boligbyggs rehabiliteringsbudsjetter.

Fremskaffelse av boliger

Byrådet foreslår å avsette 140 mill. i 2024 og i 2025 til fremskaffelse av boliger til vanskeligstilte. Kjøpsrammen vil bidra til bedre behovsdekning og anskaffelse av flere boliger tilpasset bydelenes behov. Avhengig av boligprisutviklingen og det til enhver tid gjeldende behovet for tilpassede boliger, vil avsatte budsjettmidler i 2024 og 2025 kunne gi ca. 25 nye boliger pr. år. Samtidig søkes det å oppnå en porteføljeforbedring gjennom at ukurante boliger kan selges mens det kan kjøpes nye boliger tilpasset foretakets behov. Det er i budsjettavsetningen ikke tatt hensyn til eventuelle kjøp knyttet til utøvelse av kommunal forkjøpsrett.

Den største andelen fremskaffede boliger i budsjettet for 2024 forventes kjøpt i markedet. I tillegg til kjøp av boliger, vurderes mulighetene for kommunal utbygging av ordinære boliger for vanskeligstilte og samlokaliserte boliger. Det arbeides med å identifisere egnede tomter i kommunens portefølje som kan benyttes til slik bygging.

Fastsetting av mva.-kompensasjon

I 2020 fattet Skatteetaten vedtak om endring av mva.-kompensasjonen og krav om tilbakebetaling og tilleggsskatt i to kontroll saker. Bakgrunnen for kontrollene var innsendte kompensasjonsmeldinger fra Boligbygg, der det ble krevd refusjon for utgifter til særskilt tilrettelagte boliger. Oslo kommune har klaget på begge vedtakene, da kommunen ikke er enig i den rettsoppfatningen som vedtakene legger til grunn. Skattedirektoratet har i 2022 fattet endelig vedtak og opprettholdt Skatteetatens vedtak i begge sakene. Byrådet ønsker at domstolene vurderer saken og har gått til sak mot staten.

Boligbygg har et årlig tap av mva.-kompensasjon grunnet uenigheten mellom Oslo kommune og Skatteetaten om reglene for mva. knyttet til boliger særskilt tilrettelagt for helseformål. Fra 2019 ble Boligbygg kompensert med 20 mill. årlig i redusert overføringskrav som følge manglende mva.-kompensasjon. For 2024 er prognosen for tap anslått til 56 mill.

Husleieutvikling

Foretaket har budsjettert med leieinntekter i 2024 på samme nivå som dagens, men oppjustert med prognoser for forventet utvikling i leieprisene.

Leieinntektene er grunnlaget for Boligbyggs driftsfinansiering, og en forutsetning for langsiktig og forsvarlig eiendomsforvaltning. De fakturerbare leieinntektene er for 2024 estimert til 1,78 mrd. Økningen fra året før er basert på en vekst på 5,32%.

Foretaket kompenseres for effektene av bystyrevedtaket om at leietakere i «samlokaliserte boliger med base» skal ha subsidiert leie, fastsatt til 1.995 kr/kvm/år. Satsen KPI-reguleres. Inntektsbortfallet som følge av dette er på 28,1 mill. og beløpet kompenseres gjennom redusert overføringskrav fra foretaket.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Boliger	11 231	11 355	11 377	11 679	
Næringslokaler/parkering	1 869	2 180	2 301	2 388	
TOTALT ANTALL OBJEKTER	13 253	13 681	13 814	14 067	
Tildelte boliger etter boligvedtak	1 533	1 649	1 491	1 539	
Kontraktsfornyelser	1 677	1 704	1 744	1 864	
Leieinntekt pr m2 bta	1 468	1 521	1 499	1 564	
FDV-kostnad pr m2 basert på felles kontoplan	908	921	1 054	1 170	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
4. Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.	Resultatindikatorere mål 4	Istandsetting ved beboerskifter antall dager	53	57	40	40
		Operasjonell ledighet	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %

Forklaring til resultatindikatorer**Nye resultatindikatorer 2024**Istandsetting ved beboerskifte antall dager

Måltallet gjelder tiden foretaket i gjennomsnitt skal bruke på istandsettelse av boliger ved et boligskifte. Måltallet angir antall dager som foretaket anvender ved et beboerskifte og for 2024 foreslås det et gjennomsnitt på maksimalt 40 dager.

Driftsbudsjett 2024-2027

Netto driftsresultat

Boligbygg Oslo KF	DOK 3 2023	2024	2025	2026	2027
Netto driftsresultat	0	0	0	0	0

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsette størrelsen på overføringskravet. For Boligbygg Oslo KF er det innarbeidet et overføringskrav på 289,0 mill. i 2024. Dette er en netto økning på 48 mill. i overføringskrav fra 2023 og skyldes flere forhold. Boligbygg ble kompensert for husleietapet som følger av frysvedtaket med 22,5 mill. i budsjettet for 2023 og dette var siste året med behov for kompensasjon. I 2023 ble Boligbyggs driftsramme styrket med 100 mill. pga ekstraordinære energikostnader og kostnader i byggemarkedet. Byrådet foreslår å videreføre denne styrkingen med 75 mill. i 2024. Dette innebærer at overføringskravet økes med 25 mill. sammenlignet med 2023. Overføringskravet er videre økt med 0,5 mill. som følge av etablering av felles lønnstjeneste. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF mv. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Kravet til netto driftsresultat for 2024 settes til 0 kroner.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Boligbygg Oslo KF (NOE)				
	Boligbygg Oslo KF (NOE)				
055 - Boligbygg Oslo KF (NOE)	Brannsikring kommunale boliger	25 000	0	0	0
055 - Boligbygg Oslo KF (NOE)	Kjøp av boliger for vanskeligstilte	140 000	140 000	0	0
055 - Boligbygg Oslo KF (NOE)	Rehabiliterings- /utviklingsprosjekter	535 000	350 000	350 000	350 000
Sum Boligbygg Oslo KF (NOE)		700 000	490 000	350 000	350 000
Sum Boligbygg Oslo KF (NOE)		700 000	490 000	350 000	350 000
Sum investeringsprosjekter		700 000	490 000	350 000	350 000

Brannsikring kommunale boliger

Brannsikring (prosj. nr. 114601)

Det foreslås å avsette 25 mill. som skal benyttes til brannsikring i 2024, i tillegg til brannsikringstiltak som eventuelt gjennomføres innenfor midler avsatt til rehabiliterings-/utviklingsprosjekter.

Kjøp av boliger for vanskeligstilte

Det er avsatt 140 mill. i 2024 og i 2025. Det statlige investeringstilskuddet ble permanent avviklet i 2023, men midlertidig gjeninnført i revidert nasjonalbudsjett 2023. Det er imidlertid stor usikkerhet til om tilskuddet vil bli videreført i 2024.

Kjøp av kommunale boliger har frem til 2022 vært finansiert av husbanktilskudd, kommunalt tilskudd og låneopptak. På bakgrunn av bortfall av statlig investeringstilskudd ble det kommunale tilskuddet i 2023 økt fra 25 % til 45 % av kostnaden pr. kjøp. Tilskuddsrammen ble ikke økt tilsvarende og investeringsrammen til foretaket måtte derfor tas ned. For 2024 og 2025 har rammen blitt redusert fra 250 mill. årlig til 140 mill. Dette innebærer at det er innarbeidet midler til kjøp av ca. 25 boliger i 2024. I perioden 2024-2025 vil det være midler til kjøp av totalt ca. 50 boliger.

Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter

Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter (prosj. nr. 106600)

Byrådet foreslår 535 mill. i 2024 til rehabiliterings-/utviklingsprosjekter. Avsetningen videreføres med 350 mill. hvert år utover i økonomiplanperioden. Totalt er det foreslått 1,59 mrd.

til rehabilitering av boliger for å redusere vedlikeholdsetterslepet. Det vil blant annet kunne foretas oppgradering av enkelte eiendommer som har store skader og betydelig vedlikeholdsetterslep.

Klimaprofil

Verdibevarende vedlikehold og kontinuerlig oppgradering og utvikling av eksisterende eiendom er en forutsetning for at foretaket skal kunne utnytte eksisterende eiendommer bedre framfor å måtte rive og bygge nytt. Det innebærer vesentlige oppgraderings- og bærekraftstiltak som energieffektivisering, tetting av bygg og andre grep som forlenger byggenes levetid.

Ved større rehabiliteringer eller avhending av bygg skal materialer og bygningsdeler kartlegges for ombruk, og det skal så langt som mulig gjenbrukes i prosjektet eller i andre bygg. I fremtidige prosjekter har foretaket fokus på sirkulærøkonomi gjennom tiltak som gjenbruk av materialer og økt bruk av lokale materialer.

Oslo Havn KF (NOE)

Ansvarsområde

Oslo Havn KF skal sørge for en effektiv og rasjonell havnedrift, tilrettelegge for miljøvennlig sjøtransport og havnedrift, føre oppsyn med trafikken i havnedistriktet, samt forvalte havnens eiendommer og innretninger på en økonomisk og miljømessig god måte. Virksomheten i Oslo Havn reguleres av lov om havner og farvann, forskrift om bruk av kommunens sjøområde samt vedtekter fastsatt av Oslo bystyre. Oslo Havn har ansvar for at internasjonale krav til havnesikkerhet for godkjente havner og havneavsnitt overholdes.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo Havn KF er Norges største gods- og passasjerhavn. Det er mål om å øke sjøtrafikken til og fra Oslo. Sjøtransport reduserer klimagassutslipp sammenlignet med aveittransport. Hvert skip som ankommer Oslo kan ha med betydelige godsmengder. Ett vanlig containerskip som seiler inn Oslofjorden, erstatter 400 semitrailere på hovedveiene inn til Oslo.

Samtidig kan også sjøtransporten bli mer miljøvennlig. Bystyret vedtok i 2018 en handlingsplan for Oslo Havn som nullutslippshavn innen 2050 og redusert utslipp med 85 % innen 2030. Flere av tiltakene er allerede implementert, blant annet installeres det stadig nye anlegg for at skipene kan ligge til kai med landstrøm. Det er etablert landstrøm til alle utenriksfergene i Oslo. For sementskipene ble det etablert landstrøm i 2021. Landstrøm for cruise på Revierkaia planlegges ferdigstilt våren 2024. I august 2023 ble det også innvilget Enovastøtte til landstrøm for containerskip og til den midlertidige cruisekaia som benyttes på Filipstad i påvente av at området byutvikles. Byrådet arbeider i 2023 med en gjennomgang av tiltakene i handlingsplanen for Oslo Havn som nullutslippshavn.

Det er en stor miljøfordel å ha en bynær havn. Gods og varer kommer først den miljøvennlige sjøveien og fraktes deretter kortreist frem til vareeierne. Det betyr mindre trafikk og færre lastebiler på veiene. Færre trailere er positivt for miljø og trafikksikkerhet og gir redusert behov for å bygge nye veier.

Oslo-regionen og områdene rundt er i vekst og vil trenge stadig mer gods og varer i årene som kommer. Oslo Havns fremste konkurransefortrinn er den sentrale beliggenheten. Innen tre timer kan godset rekke frem til halvparten av Norges befolkning. Samtidig er havnen i Oslo i en særskilt posisjon, siden hovedstaden er av stor betydning for hele landet. Oslo Havn har en viktig betydning som nasjonal og europeisk stamnetthavn. En stamnetthavn spiller en viktig rolle i transportnettverket og har et betydelig godsslag. Staten skal ha ansvar for infrastrukturen som knytter havna til det nasjonale stamnettet.

Fra havner i Europa kommer containere til containerterminalen Yilport Oslo. Siden 2015 har europalasten økt betydelig. Oslo Havn har derfor finansiert utvidelse av containerterminalen, med nye kraner og administrasjonsbygg. Havnas administrasjonsbygg på Vippetangen har vært under rehabilitering og ble innflyttet sommeren 2022.

Gjennomføringen av bystyrets Fjordbyvedtak fra år 2000, har resultert i at tidligere havnearealer er transformert til byutvikling. Oslo har blitt en flott fjordby med flere boliger, arbeidsplasser og havnepromenade. Midler fra byutviklingen er nødvendige for å utvikle og effektivere Sydhavna som Oslos fremtidige godshavn og for å gi utbytte til byen slik lovgiver har åpnet for. Oslo Havn

tar sikte på å bli verdens mest miljøvennlige og arealeffektive havn på stadig mindre areal. Samtidig skal en voksende by og halve Norges befolkning forsynes med varer. Byrådet anbefalte i sin innstilling til bystyret 10.08.2023 at det utvikles en samlet fergeterminal på Vippetangen. Området som har vært avsatt til fergeterminal på Hjortnes på Filipstad byutvikles og Kongshavn benyttes til rent godshavnsformål.

De siste årene har det vært stor import over havna, men lite eksport. Dette kan endre seg i fremtiden. Sterkere næringsutvikling på Østlandet kan gi mer behov for havnearealer til eksport.

Sirkulærøkonomien forventes å få en mye større betydning i fremtiden. Det betyr at avfall vil bli ansett som en ressurs. Produkter lages av materialer som kan gjenvinnes. Slik reduseres klimautslippene. Det vil kreve havnearealer når produkter i sirkulærøkonomien skal inn og ut av Oslo Havn. Eksempler på produkter er avfall, stål og overskuddsmasse fra byggeprosjekter.

I fremtiden kan energiformer som naturgass (LNG), hydrogen og ammoniakk bli viktige som drivstoff i skipsnæringen. Nye energiformer vil kreve tilpasninger og areal på land.

De økonomiske forutsetningene for havnevirksomheten er gitt gjennom havne- og farvannsloven, som blant annet fastsetter at havnekapitalen skal holdes regnskapsmessig adskilt fra kommunens øvrige midler. Havne- og farvannsloven som trådte i kraft 01.01.2020, åpner for at det kan utbetales utbytte eller utdeling fra havnekapitalen dersom det er avsatt tilstrekkelige midler til drift, vedlikehold og investeringer til havnedriften. Styret har for 2024 foreslått utbytte fra havnekapitalen til bykassen på 10 mill.

Det er også behov for betydelige investeringer for å legge til rette for økt sjøtransport og havnerettet næringsutvikling for å sikre god kapasitet og høy effektivitet. Samtidig som veksten og lønnsomheten skal opp, må klimautslippene ned. Det krever store investeringer i infrastruktur som reduserer utslipp fra tunge kjøretøy og skip og tilgjengelig areal.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall anløp	3 399	3 277	2 850	3 636	
Containere LO/LO (1000 TEU)	259	265	291	299	
Cruise	234	1	13	266	
Gjennomsnitt fartøystørrelse (BT)	20	11	12	17	
Innenrikspassasjerer (i 1000)	4 139	2 834	2 512	3 800	
Kjøretøy import/eksport (i 1000 stk)	53	48	54	60	
Samlet bruttotonnasje (mill. BT)	68	37	34	62	
Stykk gods	2 435	2 276	2 307	2 398	
Tørrbulk	1 638	1 547	1 451	1 682	
Utenriks bil- og passasjerferger	2 345	634	565	1 629	
Våtbulk	2 031	1 669	1 583	1 816	
Godsomsætning totalt (1000 tonn)	6 104	5 492	5 341	5 896	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Mer transport på sjø	Mer transport på sjø	Vekst antall passasjerer > 25 % i strategiperioden 2022-40				
		Vekst i gods > 30 % i strategiperioden 2022-40				
2. Effektiv og veldrevet havn	Effektiv og veldrevet havn	Antall tonn gods håndtert per kvm i Sydhavna				>10 tonn/kvm
		Arbeidsmiljø og sykefravær				<4%
		Avkastning % på sysselsatt kapital				>6%
3. Miljøvennlig havn og sjøtransport	Miljøvennlig havn og sjøtransport	Oppfylle nullutslippsplanen: Utslipp av CO2-ekvivalenter (tonn) reduseres med 85 % innen 2030				
4. Bidra til Oslo som en bærekraftig by						

Forklaring til resultatindikatorer

Havnestyret vedtok i juni 2022 en ny "Strategiplan 2022 – 2040" for Oslo Havn. Strategiplanen har fire overordnede strategiske mål som skal styre aktivitetene og prioriteringene i Oslo Havn fremover. På denne bakgrunn har Havnestyret vedtatt resultatindikatorer som har en klar kobling mot resultatmålene i den reviderte strategiplanen.

Driftsbudsjett 2024-2027

Netto driftsresultat

Oslo Havn KF	DOK 3 2023	2024	2025	2026	2027
Netto driftsresultat	-125 000	-136 800	-143 640	-150 822	-158 363

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsette størrelsen på overføringskravet. For Oslo Havn KF er det innarbeidet et overføringskrav på 12,5 mill. i 2024. Dette er på nivå med 2023. og skyldes at Havne- og farvannsloven som trådte i kraft 01.01.2020, åpner for at det kan utbetales utbytte. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF mv. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Kravet til netto driftsresultat for 2024 settes til 136,8 mill.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Oslo Havn KF (NOE)				
	Oslo Havn KF (NOE)				
060 - Oslo Havn KF (NOE)	Diverse investeringer	457 750	326 450	288 800	566 100
	Sum Oslo Havn KF (NOE)	457 750	326 450	288 800	566 100
	Sum Oslo Havn KF (NOE)	457 750	326 450	288 800	566 100
	Sum investeringsprosjekter	457 750	326 450	288 800	566 100

Om investeringer

Område Hjortnes-Filipstad

Det jobbes med å transformere havnearealer på Filipstad som ikke skal benyttes til passasjerfergevirksomhet til byområder med bolig, næring, kultur og offentlige bygg/byrom. Områdeplan ble vedtatt av bystyret 24. juni 2020. Oppstart av detaljregulering Hjortnes er utsatt i påvente av politisk behandling av utenriksfergeutredningen.

Område Pipervika, Revier og Vippetangen

Ved Revierkaia etableres landstrømanlegg, delvis finansiert med støtte fra Enova. Utbedring/tetting av tømmerkister på Vippetangen er en omfattende oppgave som følge av behov for refundamentering av kai. Fendring og katodisk beskyttelse av Revierkaia utføres som periodisk vedlikehold i tidsrommet 2024 – 2025.

Område Sydhavna

Skur 97 skal totalrehabiliteres. Kongshavn buffersone etableres som nytt prosjekt. Tiltak knyttet til omlegging av trasé for veg og bane i Sydhavna avventer fortsatt avgjørelse fra Oljeselskapene som gjelder flytting av fyllestasjon for flydrivstoff.

Ekeberganlegget har et betydelig vedlikeholds- og brannsikringsetterslep. Målet er å gjøre fjellhallene til attraktive utleieobjekter.

Landstrømløsning til containerskip og tankskip, samt ladeinfrastruktur for containerterminalen inngår i Oslo Havns miljøsatsning for Sydhavna som nullutslippshavn. Avhengig av leverandørmarkedet og tilstrekkelig kapasitet hos nettleverandør (foruten premisser karbonfangst) estimeres arbeidet sluttført senest Q2/2025.

Nye kaier på Kneppeskjær Øst, forventes ferdige i løpet av 2024/25.

Katodisk beskyttelse Tankskiputstikkeren, betongrehabilitering Østre Sjørsøykai og fendring Tankskiputstikkeren gjennomføres i løpet av 2024.

Belysning for Nordre Sjørsøykai forventes ferdigstilt i løpet av 2024.

Finansiering av investeringer

Investeringene blir finansiert med et fast utbytte fra HAV Eiendom AS i økonomiplanperioden på 150 mill.

	2023	2024	2025	2026	2027
060 Oslo Havn KF (NOE)					
123900 Diverse investeringer	336 950	457 750	326 450	288 800	566 100
Sum investeringsutgifter	336 950	457 750	326 450	288 800	566 100
06700 Salg av eiendom		0	0	0	0
09750 Overføring fra driftsbudsjettet	-125 000	-136 800	-143 640	-138 800	-158 363
09760 Overføring fra driftsbudsjettet - fond	-61 950	-170 950	-32 810	0	-257 737
09050 Utbytte fra HAV Eiendom AS	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Sum finansiering	-336 950	-457 750	-326 450	-288 800	-566 100

Klimaprofil

Bystyret vedtok i november 2018 «[» med mål om 85 % reduksjon av klimautslipp innen 2030.](#)»

Klimautslippene fra havna skal reduseres. Det viktigste Oslo Havn gjør for å oppnå dette målet er å bidra til at mer gods flyttes fra vei til sjø. Det vil alene kunne halvere det globale klimautslipp knyttet til transport mellom kontinentet og godsnavet Oslo.

I tillegg til å øke sjøtransporten, bygger HAV infrastruktur og tilrettelegger for en innfasing av nullutslippsløsninger i havna. En utredning om strategi for nullutslippsløsninger antyder at investeringsbehovet i Sydhavna vil være omtrent 200 mill. de neste ti årene. Den løpende prioriteringen vil basere seg på kost/nyttevurderinger og samarbeid med markedsaktører som skal benytte anleggene. Før den endelige prioriteringen er på plass foreslås det at det settes av 20 mill. hvert år i økonomiplanperioden. I tillegg vil det søkes om støtte fra Enova.

De største klimautslippene i Oslo havn er knyttet til skip og havnedrift som utføres av private aktører i et konkurranseutsatt marked. Havna fortsetter å utarbeide løsninger i samarbeid med brukerne. LMiljøløsninger som tas i bruk vil redusere utslipp langt utenfor havnas areal. En framtidig nullutslippshavn kan bidra til transportvekst uten økte utslipp.

Oslobygg KF (NOE)

Ansvarsområde

Foretakets formål er å eie, forvalte, utvikle og bygge formålsbygg for kommunen slik at de er tilrettelagt for effektiv tjenesteproduksjon. Foretaket skal forvalte realverdiene som eiendommene representerer gjennom kostnadseffektivt vedlikehold, drift, forvaltning og utvikling av eiendommene. Foretaket skal være bransjeledende innenfor områder som bærekraft og miljø, teknologiutvikling og teknisk kvalitet, sambruk og arealeffektivitet.

Situasjonsbeskrivelse

Oslobygg KF ble etablert som operativt foretak 01.09.2021 i henhold til bystyrevedtak i sak 168/21. Oslobygg KF viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivaretatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten til Boligbygg Oslo KF. Undervisningsbygg, Omsorgsbygg og Kultur- og idrettsbygg er avviklet med virkning fra samme dato, dvs. 01.09.2021.

Oslobygg har ansvar for forvaltning av ca. 2,7 mill. kvadratmeter eiendom og for bygging av nye formålsbygg.

Det er viktig for den kommunale tjenesteytingen med gode og veltilpassede bygg. Oslobyggs primære kunder er virksomheter i kommunen som leier bygg og anlegg fra foretaket, mens foretakets brukere omfatter alle Oslos innbyggere. Byens yngste tilbringer mange år i barnehage- og skolebygg. Flerbrukshallene, badene og isflatene benyttes av både store og små, og helse- og omsorgsbyggene skal gi trygghet. Oslobygg har også ansvar for kommunens brannstasjoner og for Oslos nye storbylegevakt. Med bygg som Bislett stadion, Holmenkollen Nasjonalanlegg, Vigelandsmuseet, Deichman Hovedbibliotek og Munchmuseet i Bjørvika har foretaket også ansvar for anlegg som har interesse langt utover byens og landets grenser.

Foretaket skal sørge for at forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygg og anlegg utføres på en kostnadseffektiv og verdibevarende måte, og skal hindre ytterligere vedlikeholdsetterslep. Standardiserte løsninger og felles kravspesifikasjoner, skal bidra til nye kostnadseffektive bygg med god kvalitet til rett tid.

Oslobygg har en viktig rolle i gjennomføring av Oslomodellen og bruker sin innkjøpsposisjon til bl.a. å sikre gode arbeidsforhold og krav til andel lærlinger hos entreprenørene som tildeles kontrakter i Oslo. Oslobygg er videre en viktig aktør for å bidra til at klimamålene nås.

Flere av Oslobyggs eiendommer har stort potensial for produksjon av lokal elektrisitet via solceller. Lokalprodusert energi kan benyttes i den daglige driften av anleggene, samt redusere etterspørselen etter elektrisitet fra det offentlige strømmettet.

Teknologisk utvikling og brukernes behov fører til krav om mer avanserte bygg. Gjennom etableringen av Oslobygg styrket kommunen satsningen på egen kompetanse. Samling og styrking av kompetansemiljøer kan bidra til innovasjon og til mer effektiv forvaltning og utvikling.

Knapphet på areal og høye tomtepriser, kan tilsi at det i større grad bør tilrettelegges for å bygge for flere formål i samme prosjekt, og for å benytte samme arealer til flere formål. Den samlede formålskompetansen i Oslobygg vil gjøre det enklere å realisere og drifte flerformåls- og

sambruksprosjekter.

Oslobygg har i 2024 et samlet investeringsbudsjett på 7,2 mrd. og 32,2 mrd. i økonomiplanperioden.

Nøkkeltall for Oslobygg KF

(Tall i m2)

Eiendomstype	Antall Eiendommer	BTA eid	BTA leid	BTA totalt
Administrasjonslokaler	5	18 752	13 162	31 914
Annet	67	67 207	10 021	77 228
Barnehage	399	309 638	17 639	327 277
Brannstasjon	11	32 341		32 341
Idrettsanlegg	80	235 695	2 314	238 009
Kulturbygg	16	76 598	45	76 643
Omsorgsbolig	45	78 075		78 075
Skole	176	1 434 083	59 889	1 493 972
Sykehjem	50	331 506		331 506
Totalt	849	2 583 895	103 070	2 686 965

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
4. Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.	Resultatindikatorer mål 4	%vis graddagskorrigert reduksjon i energibruk per kvadratmeter 3)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,0 %
		Sluttkostnad delt på samlet styringsramme for samlet portefølje av ferdigstilte bygg 1)	1,01	≤ 1	≤ 1	≤ 1
		Andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid 2)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	90,0 %
		Andel nye bygg som tilfredsstillter	50,0 %	100,0 %	100,0 %	

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
		passivhusstandard - Resultatindikatoren utgår fra 2024				
		Andel ledighet	0,0 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %
		Antall fossilfrie byggeplasser/totalt antall byggeplasser, jf. Klimabudsjettet 4)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff under 3500 kg, jf. Klimabudsjettet	91,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3500 kg, jf. Klimabudsjettet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Forklaring til resultatindikatorer

- 1) Samlet sluttkostnad for prosjektene skal ikke overstige samlet styringsramme for porteføljen, det vil si at samlet sluttkostnad delt på samlet styringsramme er <1 for porteføljen. Prognose for sluttkostnad benyttes dersom sluttrapport ikke er ferdig utarbeidet. Resultatindikatorerne gjelder overleverte prosjekter siste tre år.
- 2) Det er ikke lagt føringer for beregningen av resultatindikatoren. Oslobygg har tatt utgangspunkt i fremdriftsforutsetninger i gjeldende budsjettvedtak og ferdigstilte prosjekter ved beregning av resultat for 2021.
- 3) Ny indikator fra 2024.
- 4) Gjelder nybygg, ikke rehabiliteringsprosjekter.

Driftsbudsjett 2024-2027

Netto driftsresultat

Oslobygg KF	DOK 3 2023	2024	2025	2026	2027
Netto driftsresultat	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

I henhold til Oslo kommunens økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsette størrelsen på overføringskravet. I 2024 er det innarbeidet et overføringskrav på 1 340,6 mill. Overføringskravet er økt med 5,2 mill. knyttet til lavere lånekostnader (minimumsavdrag), 15 mill. i økt gevinstrealisering og 1,4 mill. til etablering av felles lønnstjeneste. Videre er overføringskravet redusert med 20 mill. som følge av bortfall av husleieinntekter. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF mv. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Kravet til netto driftsresultat for 2024 for Oslobygg KF settes til 100 mill.

Investeringsbudsjett fordelt på ulike formål

Investeringer i skoler (beløp i 1000 kr)

Prosjektnr.	Prosjektnavn	2024	2025	2026	2027
106500	Rehabilitering skoleanlegg	500 000	500 000	500 000	500 000
106520	Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	1 931 300	1 522 000	1 308 000	999 700
109500	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	742 400	1 794 300	2 602 800	2 713 800
116503	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	142 000	562 503	759 200	1 184 369
116510	Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	831 000	908 000	621 800	-
	Sum skolebygg	4 146 700	5 286 803	5 791 800	5 397 869

Det er innarbeidet ca. 4,1 mrd. i 2024 til skoleinvesteringer, totalt ca. 20,6 mrd. i økonomiplanperioden 2024-2027.

Investeringer i barnehager (beløp i 1000 kr)

Prosjektnr.	Prosjektnavn	2024	2025	2026	2027
106720	Barnehager - kapasitetsutvidelse/nybygg	310 000	340 000	158 625	-
106730	Rehabilitering barnehager	100 000	100 000	100 000	100 000
114725	Ufordelt barnehager	307 525	349 494	186 300	256 185
	Sum barnehager	717 525	789 494	444 925	356 185

Det er innarbeidet ca. 0,7 mrd. i 2024 til investeringer i barnehager, totalt ca. 2,3 mrd. i økonomiplanperioden 2024-2027.

Investeringer i sykehjem (Beløp i 1000 kr)

Prosjektnr.	Prosjektnavn	2024	2025	2026	2027
111710	Ufordelt sykehjem	66 200	555 894	555 894	529 895
109700	Rehabilitering sykehjem og omsorgsboliger	70 000	70 000	70 000	70 000
114705	Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	258 100	-	-	-
	Sum sykehjem	394 300	625 894	625 894	599 895

Det er innarbeidet ca. 0,4 mrd. i 2024 til investeringer i sykehjem, totalt ca. 2,2 mrd. i økonomiplanperioden 2024-2027.

Investeringer i omsorgsboliger (beløp i 1000 kr)

Prosjektnr .	Prosjektnavn	2024	2025	2026	2027
123403	Kjelsåsveien 114-116	210 000	220 000	145 000	30 000
111711	Ufordelt Omsorg+	134 000	240 000	580 000	500 000
113605	Ufordelt boliger vanskeligstilte	-	30 000	30 000	-
117700	Ufordelt lokale omsorgsboliger	110 000	202 000	163 900	94 100
	Sum omsorgsboliger	454 000	692 000	918 900	624 100

Det er innarbeidet ca. 0,5 mrd. i 2024 til investeringer i omsorgsboliger, totalt ca. 2,7 mrd. i økonomiplanperioden 2024-2027.

Investeringer i idrettsanlegg (beløp i 1000 kr):

Prosjektnr .	Prosjektnavn	2024	2025	2026	2027
116810	Idrettsanlegg - rehab/nybygg	816 722	701 675	50 000	-
116820	Ufordelt idrettsanlegg	144 400	393 000	804 000	603 300
115810	Rehabilitering idrettsanlegg og kulturbygg	72 600	72 600	72 600	72 600
116830	Biler og maskiner - idrett	2 904	2 904	2 904	2 904
122400	Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	402 586	-	-	-
	Sum idrettsanlegg	1 439 212	1 170 179	929 504	678 804

Det er innarbeidet ca. 1,4 mrd. i 2024 til investeringer i idrettsanlegg, totalt ca. 4,2 mrd. i økonomiplanperioden 2024-2027.

Mortensrud-prosjektet (Prosjektnr. 109500,111710,116820)

Byrådet har satt av ca. 4,4 mrd. på ufordelte og fordelte budsjettposter til utbygging på Mortensrud dvs. skole, flerbrukshall, sykehjem, omsorgsboliger, friidrettshall m.m. Fremdriften er fortsatt usikker og avhenger av reguleringsprosessen. Byrådet kommer tilbake til forslag til kostnadsramme. Avsatte midler er basert på ekstern kvalitetssikring gjennomført i 2021. Kostnadene er forventet å ligge vesentlig over midler som er avsatt i budsjettetsom følge av prisutviklingen i byggemarkedet, omprosjektering, endring i fremdrift m.m.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Oslobygg KF (NOE)				
	Oslobygg KF (NOE)				
063 - Oslobygg KF (NOE)	Akuttiltak/Generell rehabilitering	500 000	500 000	500 000	500 000
063 - Oslobygg KF (NOE)	Akuttvedlikehold/rehabilitering sykehjem	70 000	70 000	70 000	70 000
063 - Oslobygg KF (NOE)	Biler og maskiner	2 904	2 904	2 904	2 904
063 - Oslobygg KF (NOE)	Etablererboliger	60 000	97 000	0	0
063 - Oslobygg KF (NOE)	Idrettsanlegg - rehab/nybygg	816 722	701 675	50 000	0
063 - Oslobygg KF (NOE)	Idrettsanlegg - ufordelt	144 400	393 000	804 000	603 300
063 - Oslobygg KF (NOE)	Investering avsetn - ikke fordelt	742 400	1 794 300	2 602 800	2 713 800
063 - Oslobygg KF (NOE)	Investeringer barnehager - ikke fordelt	307 525	349 494	186 300	256 185
063 - Oslobygg KF (NOE)	Kap.utvidelse/nybygg - barnehager	310 000	340 000	158 625	0
063 - Oslobygg KF (NOE)	Kap.utvidelse/rehab/nybygg - sykehjem	258 100	0	0	0
063 - Oslobygg KF (NOE)	Kapasitetsbevarende tiltak - fordelte prosjekter	831 000	908 000	621 800	0
063 - Oslobygg KF (NOE)	Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg mv.	1 931 300	1 522 000	1 308 000	999 700
063 - Oslobygg KF (NOE)	Kjelsåsveien - Omsorg+ boliger	210 000	220 000	145 000	30 000
063 - Oslobygg KF (NOE)	Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	402 586	0	0	0
063 - Oslobygg KF (NOE)	Rehabilitering idrettsanlegg	72 600	72 600	72 600	72 600
063 - Oslobygg KF (NOE)	Rehabilitering/akuttiltak - barnehager	100 000	100 000	100 000	100 000
063 - Oslobygg KF (NOE)	Ufordelt avsetn. boliger til vanskeligstilte	0	30 000	30 000	0

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
063 - Oslobygg KF (NOE)	Ufordelt avsetning lokale omsorgsboliger	110 000	202 000	163 900	94 100
063 - Oslobygg KF (NOE)	Ufordelt Omsorg+	134 000	240 000	580 000	500 000
063 - Oslobygg KF (NOE)	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	142 000	562 503	759 200	1 184 369
063 - Oslobygg KF (NOE)	Ufordelt sykehjem	66 200	555 894	555 894	529 895
Sum Oslobygg KF (NOE)		7 211 737	8 661 370	8 711 023	7 656 853
Sum Oslobygg KF (NOE)		7 211 737	8 661 370	8 711 023	7 656 853
Sum investeringsprosjekter		7 211 737	8 661 370	8 711 023	7 656 853

Akuttiltak/Generell rehabilitering

Rehabilitering skoleanlegg (prosj.nr. 106500)

Det er innarbeidet 500 mill. årlig i perioden 2024-2027 til generell rehabilitering av skolebygg, dvs. totalt 2,0 mrd. til bl.a. ventilasjon, elektrisk anlegg, m.m. Høyeste prioritet er mangler som innebærer umiddelbar sikkerhets-/helserisiko for elever og lærere/ansatte, dernest forhold som gir følgeskader.

Akuttvedlikehold/rehabilitering sykehjem

Rehabilitering sykehjem (prosj.nr. 109700)

Det budsjetteres med en videreføring av 70 mill. årlig i økonomiplanperioden, samlet 280 mill. til rehabiliteringstiltak ved sykehjem og omsorgsboliger. Rehabiliteringstiltakene har hovedvekt på videreføring av arbeidet med rehabilitering av heiser, oppgradering av postkjøkken, etterisolering og tiltak for oppgradering av lys. For omsorgsboligene planlegges en rekke prosjekter innenfor blant annet ventilasjon og kjøling, oppgradering av uteområder og brannsikkerhet.

Biler og maskiner

Biler og maskiner idrett (prosj. nr. 116830)

Byrådet foreslår å videreføre satsingen på vedlikehold av maskinparken med 2,9 mill. årlig i økonomiplanperioden, samlet 11,6 mill. Oslobygg har særskilte driftsoppgaver i Holmenkollen nasjonalanlegg som snøproduksjon, løypekjøring og preparering av hoppbakker. Driften innebærer behov for biler, prepareringsmaskiner og snøkanoner.

Etablererboliger

Kap. 063,
prosjektnr.
123402
Etablererboliger
(beløp i 1000
kr)

Nybygg/ rehab	Type bygg	Ferdig- stillels e	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2023	2024	2025	2026	2027
Hagegata 30	Rehab Etablererbolig	4-25	207 000	243 000	50 000	60 000	97 000	0	0
Sum			207 000	243 000	50 000	60 000	97 000	0	0

Prosjektkategorien inneholder midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring (KS2) og vedtatt kostnadsramme.

Prosjektkategorien består av prosjektet Hagegata 30. Prosjektet er rehabilitering av seksjon 2 som skal bestå av 48 nye leiligheter. 17 av leilighetene er tiltenkt å være kommunale utleieboliger og øvrige leiligheter skal være etablererboliger. Prosjektet ble gitt investeringsbeslutning i forbindelse med revidert budsjett 2023. Avsatte midler i 2024 og 2025 foreslås gitt som investeringstilskudd. Byrådet vil komme tilbake til dette i Tilleggsinnstillingen.

Idrettsanlegg - rehab/nybygg

Prosjektnr. 116810 Idrettsanlegg - rehab/nybygg

Kap. 063, prosjektnr. 116810 Idrettsanlegg - rehab/nybygg	Nybygg/ rehab	Type bygg	Ferdig- stillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2023	2024	2025	2026	2027
Valle Hovin isbane	Nybygg + rehab	Isbane/ Stadion	1-24	415 300	465 300	435 897	16 903	-	-	-
Dælenenga flerbrukshall	Nybygg	Flerbrukshall	3-25	541 000	561 000	236 884	178 972	125 144	-	-
Stovner bad	nybygg	Bad	1-26	1 390 000	1 500 000	347 222	497 047	495 731	50 000	-
Løren aktivitetspark og flerbrukshall		Idrettsanlegg	3-25	268 600	301 600	94 000	93 800	80 800	-	-
Mortensrud idrettspark - Landhockey		Idrettsanlegg	4-24	158 400	168 700	128 400	30 000	-	-	-
Sum				2 773 300	2 996 600	1 242 403	816 722	701 675	50 000	-

Prosjektporteføljen består av prosjektene Valle Hovin isbane, Dælenenga flerbrukshall, Stovner bad og Løren aktivitetspark og flerbrukshall og Mortensrud landhockeybane. Porteføljen har en bevilgning på om lag 0,8 mrd. i 2024. , og en samlet bevilgning i økonomiplanperioden på om lag 1,6 mrd.

Idrettsanlegg - ufordelt

Ufordelt idrettsanlegg (prosj.nr. 116820)

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det en avsetning på om lag 1,9 mrd. til dette formålet. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring er gjennomført. Det er avsatt rund-sum midler til idrettsprosjekter på Mortensrud, ishall på Løren, rehabilitering av Frognerbadet og Refstad flerbrukshall.

Investering avsetn - ikke fordelt

109500 Ufordelt skoleanlegg – kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg

Prosjektkategorien 109500 angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det å sette av om lag 7,85 mrd. til dette formålet, hvorav 742,4 mill. i 2024. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som følger av bystyrevedtatt skolebehovsplan for 2022-2031. Blant de største prosjektene kan nevnes Økern, Midtstuen og Hoff. Prosjektene innarbeides med egne kostnadsrammer i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført, og midler til prosjektene flyttes da fra prosjektnr. 109500 til prosjektnr. 106520.

Investeringer barnehager - ikke fordelt**114725 Ufordelt barnehager**

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det å sette av om lag 1,1 mrd. til dette formålet, hvorav 393,7 mill. i 2024. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført eller når bystyret vedtar gjennomføring av et barnehagekjøp, og midler til prosjektene flyttes da fra prosjektnr. 114725 til prosjektnr. 106720. Det er i økonomiplanperioden planlagt å kjøpe totalt 12 barnehager, og en barnehage er planlagt bygget. I 2024 er det planlagt kjøp av fire barnehageseksjoner. Kjøpene gjelder Karihaugveien 22, Sinsenveien 45-49, Sinsenveien 51-55 og Frysjaeveien 40.

Kap.utvidelse/nybygg - barnehager**106720 Barnehager – kapasitetsutvidelse/nybygg (beløp i 1000 kr)**

Kap. 063, prosjektnr. 106720 Barnehager - kapasitetsutvidelse/nybygg	Nybygg/ rehab	Type bygg/ skole	Ferdig- stilling	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2023	2024	2025	2026	2027
Sophies Minde - barnehage og bydelshus	0	Idretts- anlegg	2-26	910 000	1 100 000	101 375	310 000	340 000	158 625	0
Sum				910 000	1 100 000	101 375	310 000	340 000	158 625	0

Prosjektkategorien består av midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring (KS2), fått en vedtatt kostnadsramme og er i byggefase. Dette gjelder barnehagen i Sophies Minde på Carl Bernes plass. Sophies Minde forventes ferdigstilt i 2026. Prosjektnr. har samlet bevilgning på 310 mill. i 2024, og en total bevilgning i økonomiplanperioden på om lag 808,6 mill.

Kap.utvidelse/rehab/nybygg - sykehjem**Prosjektnr. 114705 Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg**

Kap. 063, prosjektnr. 114705 Sykehjem - kap- asitetsutvidelse /rehab/nybygg (beløp i 1000 kr)	Nybygg/ rehab	Type bygg stilling	Ferdig- stilling	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2023	2024	2025	2026	2027
Tåsenhjemmet	Nybygg Sykehjem	2-24	837 000	921 000	753 600	83 400		0	0	0
Furuset Hageby	Nybygg Sykehjem	3-23	825 000	872 000	805 400	19 600		0	0	0
Majorstuhjemmene	Nybygg Sykehjem	2-24	1 030 000	1 213 000	874 900	155 100		0	0	0
Sum			2 692 000	3 006 000	2 433 900	258 100		0	0	0

Prosjektnr. 114705 Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg

Prosjektkategorien består av midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring (KS2), fått en vedtatt kostnadsramme, og som er i byggefase. Prosjektporteføljen består av Tåsenhjemmet, Furuset Hageby og Majorstuhjemmet. Furuset Hageby forventes ferdigstilt 2023, Tåsenhjemmet og Majorstuhjemmet forventes ferdigstilt 2024. Porteføljen har en samlet bevilgning på 258,1 mill. i 2024.

Kapasitetsbevarende tiltak - fordelte prosjekter**Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak (Kapasitetsbevarende tiltak – fordelte prosjekter)**
(prosj.nr. 116510)

Prosjektkategorien består av midler til investeringsprosjekter til skoler som har gjennomgått kvalitetssikring (KS2). Skolene har kort gjestående levetid og må erstattes av nybygg eventuelt totalrehabiliteres.

Prosjektnr. 106510 Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak fordeles på følgende skoler:

Kap. 063, prosjektnr. 116510 Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	Nybygg/ rehab	Type bygg/ skole	Ferdig- stillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2023	2024	2025	2026	2027
Haukåsen	Nybygg	vgs	2-26	865 000	1 006 000	57 200	210 000	269 000	328 800	0
Hartvig Nissen	Nybygg + rehab	vgs	2-25	1 003 000	1 159 000	504 000	237 000	262 000	0	0
Klemetsrud barneskole - nybygg og rehabilitering	Nybygg + rehab	1-7	3-26	481 000	550 000	30 000	270 000	107 000	740 00	0
Lilleborg barneskole - totalrehabilitering	Rehab	1-7	3-26	624 000	719 000	21 000	114 000	270 000	219 000	0
Sum				2 973 000	3 434 000	612 200	831 000	908 000	621 800	0

Porteføljen består av Hartvig Nissen vgs som forventes ferdigstilt i 2025. Skolene Haukåsen, Klemetsrud og Lilleborg forventes ferdigstilt i 2026. Porteføljen har en samlet bevilgning på 831 mill. i 2024, og en total bevilgning i økonomiplanperioden på 2,36 mrd.

Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg mv.***Prosjekt 106520 Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg***Skoleprosjekter som har gjennomgått ekstern kvalitetssikring

Prosjektkategorien «Kapasitetsutvidelse/rehabilitering/nybygg mv.» består av midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring (KS2) og fått vedtatt en kostnadsramme.

Kap. 063, projektnr. 106520 Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab / nybygg (beløp i 1000 kr)	Nybygg/ rehab	Type bygg/ skole	Ferdig- stillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2023	2024	2025	2026	2027
Refstad skole - nybygg	Nybygg	1-7	3-24	716 000	820 000	516 800	199 200	0	0	0
Voldsløkka	Nybygg + rehab	8-10	3-23	822 215	884 215	792 215	30 000	0	0	0
Bentsebrua (tidl. Treschowsgate)	Nybygg	8-10	2-24	752 600	765 200	440 000	312 600	0	0	0
Nordstrand ungdomsskole - utvidelse (med regulering)		8-10	3-25	270 000	314 000	119 500	85 500	65 000	0	0
Hovseter + utvidelse	Nybygg + rehab	8-10	3-24	606 000	706 000	454 000	152 000	0	0	0
Edvard Munch vgs - utvidelse (Kunstindustrimuseet)		vgs	2-26	987 000	1 144 000	220 000	190 000	332 000	245 000	0
Bjørsvika skole	Nybygg	1-10	2-27	2 150 000	2 610 000	80 000	450 000	500 000	550 000	570 000
Myntgata 2 med flerbrukshall, arealer til næring og kultur	Nybygg	vgs	4-27	1 924 700	2 234 300	0	437 000	545 000	513 000	429 700
Midtstuen verkstedbygg	Nybygg	n/a	4-25	171 000	192 000	16 000	75 000	80 000	0	0
Sum				8 399 515	9 669 715	2 638 515	1 931 300	1 522 000	1 308 000	999 700

Prosjektporteføljen består av skolene Refstad, Voldsløkka, Bentsebrua, Nordstrand, Hovseter, utvidelse av Edvard Munch vgs (tidligere Kunstindustrimuseet), Bjørsvika og Myntgata 2. Av disse er Myntgata det eneste prosjektet som det foreslås kostnadsramme for i dette budsjettet. De øvrige prosjektene er allerede vedtatt. Voldsløkka skole ble ferdigstilt til skolestart 2023, mens Refstad, Bentsebrua og Hovseter forventes ferdigstilt i 2024 og Nordstrand i 2025. Utvidelsen av Edvard Munch vgs forventes ferdig i 2026. Bjørsvika og Myntgata planlegges begge ferdigstilt i 2027. I porteføljen ligger også nytt verkstedbygg for Bymiljøetaten i Nordbergveien. Det bygges nytt verkstedbygg fordi eksisterende verksted må flyttes for å gi plass til en kommende utvidelse av Midtstuen skole.

Porteføljen har en samlet bevilgning på 1 931 mill. i 2024, og en samlet bevilgning i økonomiplanperioden på om lag 5,76 mrd.

Nye prosjekter som har gjennomgått KS2:Myntgata 2 - vgs

Myntgata 2 ligger i overgangen mellom Kvadraturen, Kontraskjæret og festningsområdet. Oslo kommune kjøpte eiendommen i 2017 for å bygge videregående skole. Bygningene driftes og forvaltes i dag av Eiendoms- og byfornyelsesetaten som leier ut midlertidig til næringsaktører,

Kulturetaten og Forsvarsbygg. Kvartalet Myntgata 2 er fra siste halvdel av 1800 tallet, og er fredet etter kulturminneloven med unntak av tyskerbrakkka fra 1950 tallet

Prosjektet Myntgata 2 omfatter omdanning av eksisterende fredet bebyggelse til videregående skole og næringsarealer. I tillegg skal det oppføres et nybygg med videregående skole og en nedgravd flerbrukshall. Tyskerbrakkka vil bli revet. Prosjektet innebærer også opparbeidelse av gårdsrom og gangforbindelser mellom de eksisterende bygningene samt opparbeidelse av Veita, som er en gangpassasje mot Rådhusgata 30. Tiltakene vil bidra til å øke tilgjengeligheten for gårdsrommet og Veita nord for kvartalet.

Skolen er planlagt for 840 elever hvorav 150 elever på restaurant og matfag, 120 elever på service, samferdsel og reiseliv og resterende på studiespesialisering. Flerbrukshallen blir liggende under bakken inne i gårdsrommet og blir en tredelt hall på 20 x 32 meter. Næringsarealene planlegges lagt til rette for ulike virksomheter innenfor forskning og utvikling, ernæring og matkultur, mindre forretninger og servicetilbud, kulturinstitusjoner og forsamlingslokaler. Hensikten med næringsarealene er at virksomhetene skal støtte opp om skolens fagtilbud og sammen med skolen bidra til økt byliv innenfor kvartalet. Næringslokalene utgjør ca. 2 500 kvm. av totalarealet på 17 500 kvm. Prosjektet omfatter 9 927 kvm eksisterende fredet bebyggelse og 7 675 kvm nybygg hvorav ca. 50 % under bakken.

Prosjektet har forventet ferdigstilling i 2027. Forprosjektet har gjennomgått ekstern kvalitetssikring (KS2) som anbefaler kostnadsramme (P85) på 2 234,3 mill. og styringsramme (P50) på 1 924,7 mill. inkl. mva, lønns- og prisstigning (LPS) på 3,3 % og byggelånsrente (BLR), dvs. renter til Lånefondet på 3,6 %. Investeringskostnaden inkluderer tilleggsvederlag for tomt på 40 mill. Det legges til grunn at Utdanningsetaten skal leie hele anlegget (inkl. næringsarealer) og at etaten fremleier til eksterne.

Byrådet foreslår at videregående skole med næringsarealer og flerbrukshall bygges i Myntgata 2. Kostnadsrammen (P85) er 2 234,3 mill. og styringsrammen (P50) er 1 924,7 mill. inkl. mva, LPS på 3,3 % og BLR på 3,6 %.

Kjelsåsveien - Omsorg+ boliger

Prosjektnr. 123403 Kjelsåsveien Omsorg+ boliger (beløp i 1000 kr)

Kap. 063, prosjektnr. 123403 Omsorg+	Nybygg/ rehab	Type bygg	Ferdig- stillels e	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2023	2024	2025	2026	2027
Kjelsåsveien 114-116	Nybygg	Omsorg+	2-26	640 000	740 000	35 000	210 000	220 000	145 000	30 000
Sum				640 000	740 000	35 000	210 000	220 000	145 000	30 000

Prosjektet gjelder bygging av nytt Omsorg+ på Kjelsås med 77 plasser/leiligheter. Prosjektet ble gitt investeringsbeslutning i forbindelse med revidert budsjett 2023.

Nytt Tøyenbad med flerbrukshallKap. 063,
prosjektnr.122400 Nytt
Tøyenbad med
flerbrukshall
(beløp i 1000 kr)

122400 Nytt Tøyenbad med flerbrukshall (beløp i 1000 kr)	Nybygg/ rehab	Type bygg	Ferdig- stillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2023	2024	2025	2026	2027
Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	Nybygg	Bad + flerbrukshall	2-24	2 058 100	2 233 700	1 831 114	402 586	0	0	0
Sum				2 058 100	2 233 700	1 831 114	402 586	0	0	0

Nye Tøyenbadet med flerbrukshall, er lagt inn i budsjettet inkl. mva. Prosjektet er i gjennomføringsfase med planlagt ferdigstillelse i 2024.

Rehabilitering idrettsanleggRehabilitering idrett og kultur (prosj.nr. 115810)

Byrådet foreslår å videreføre satsingen på rehabilitering med 72,6 mill. årlig i økonomiplanperioden, samlet 290,4 mill. Bevilgningen vil bidra til å ta igjen deler av vedlikeholdsetterslepet i foretakets portefølje av idrettsanlegg. Budsjettposten kan også benyttes til rehabilitering av kulturbygg.

Rehabilitering/akuttiltak - barnehagerRehabilitering barnehager (prosj. nr. 106730)

Det budsjetteres med 100 mill. årlig i økonomiplanperioden i denne porteføljen. Midlene benyttes til reetableringer, oppgraderinger og rehabiliteringer av barnehagebygg.

Ufordelt avsetn. boliger til vanskeligstilteUfordelt boliger vanskeligstilte (prosj. nr. 113605)

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. Etter hvert som nye prosjekter har gjennomgått KS2 og fått vedtatt kostnadsramme blir prosjektene finansiert av denne avsetningen. Det er innarbeidet totalt 60 mill. i økonomiplanperioden.

Ufordelt avsetning lokale omsorgsboligerUfordelt lokale omsorgsboliger (prosj. nr. 117700)

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det å sette av om lag 570 mill. til dette formålet, hvorav 110 mill. i 2024. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført. Foreslått avsetning gjelder blant annet Thulstrupsgate 4, Montebello Terrasse, Dælenenggata og Åsbråten PU-boliger.

Ufordelt Omsorg+Ufordelt Omsorg+ (prosj.nr. 111711)

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det å sette av om lag 1,45 mrd. til dette formålet, hvorav 134 mill. i 2024. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført. Foreslått avsetning gjelder Aasta Hansteens vei, Stovner og Hoff Omsorg+.

Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltakUfordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak (prosj. nr. 116503)

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning, for 2024 er det avsatt 142 mill. I

økonomiplanperioden settes det av 2,65 mrd. til dette formålet. Avsetningen benyttes til nye prosjekter innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført.

Ufordelt sykehjem

111710 Ufordelt sykehjem

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det å sette av om lag 1,7 mrd. til dette formålet, hvorav 66,2 mill. i 2024. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført, og midler til prosjektene flyttes da fra prosjektnr. 111710 til prosjektnr. 114705. Foreslått avsetning er til Mortensrudprosjektet – felt 10.

Klimaprofil

Bygg og eiendom har et høyt ressursforbruk og stor klimapåvirkning,. Oslobygg jobber derfor systematisk med å redusere foretakets klimafotavtrykk.

Miljø- og bærekraft er et viktig satsningsområde, og foretaket vil fortsette sitt arbeid med klimatilpasning av den eksisterende eiendomsmassen. Oslobygg er også involvert i flere innovasjonsprosjekter og er sertifisert i Energiledelse ISO 50001.

Fra et klimaperspektiv er det bedre å rehabilitere eksisterende bygg enn å rive og bygge nytt, forutsatt at rehabiliteringen gir et tilstrekkelig energieffektivt nivå på bygningen. Rehabilitering gir lavere utslipp på byggeplass og tilhørende transport, avfallshåndtering og produksjon av nye materialer. I mange investeringsprosjekter vurderes likevel riving og nybygg som det beste alternativet av andre hensyn, som f. eks at nybygget blir mer effektivt for formålet, oppnår lavere driftskostnader og også utnytter arealet på tomten bedre. Det planlegges da nybygg som gir lave utslipp og benyttes materialer med lave klimagassutslipp.

Byrådet ønsker å bidra til redusert klimagassutslipp fra materialer i nye og rehabiliterte bygg og har satt som mål at utslippene kan reduseres med 30 % i 2025 sammenlignet med utslippsnivået for materialer i Futurebuilt Zeros referansebane. Foretaket legger vekt på bruk av miljøvennlige materialer som lavkarbon betong og mer bruk av tre i sine prosjekter. Videre satser byrådet på økt gjenbruk av materialer. Sirkulær materialbruk er i startfasen og foreløpig kan det vises til mindre tiltak hvor brukte materialer er benyttet i byggeprosjektene.

Å bygge med høy tilpasningsevne, slik at byggene enklere kan bygges om eller utvides dersom behovene endrer seg, kan være aktuelt for å redusere fremtidige klimagassutslipp.

Vedlikehold av eksisterende eiendommer er en forutsetning for å kunne rive mindre og bidra til at rehabilitering vil være fordelaktig i langt flere tilfeller.

Potensialet for energieffektivisering i bygningsmassen er fortsatt stort, både i form av mer effektiv drift og gjennomføring av fysiske tiltak. Foretaket jobber systematisk med oppfølging og reduksjon av energibruk i porteføljen.

Utslippsfrie byggeplasser har vært et satsningsområde i Oslo kommune, og foretaket har brukt anskaffelsene som virkemiddel for å oppnå en overgang til fossilfrie byggeplasser. Målet er at Oslo kommunes byggeplasser skal være utslippsfrie innen 2025. I tillegg til utslippsreduksjon, gir dette også positiv innvirkning på luftkvaliteten i byen.

Oslobygg samarbeider med flere virksomheter i Oslo kommune for å håndtere eventuelle målkonflikter og for å nå viktige klimamål.

Kultur, idrett og frivillighet (KIF)

Sektoransvar

Sektoren omfatter kultur, idrett, frivillighet, gravplassforvaltning og tilskudd til Den norske kirke.

Satsinger og hovedtall for sektoren

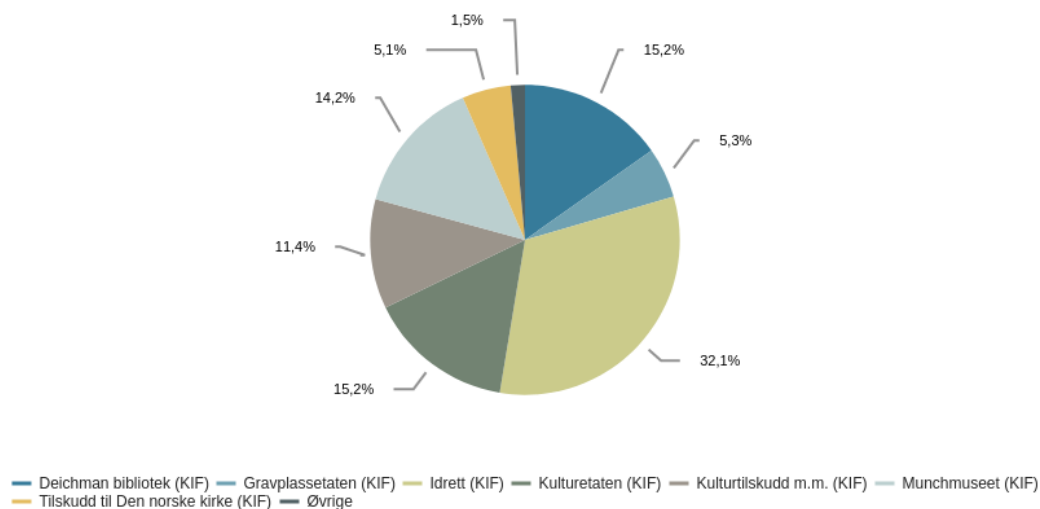
Hovedtall for sektoren KIF

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	3 090,6	3 422,3	3 403,1	3 404,2	3 392,3
2 - Driftsinntekter	-523,2	-545,0	-545,0	-545,0	-545,0
Totalsum	2 567,4	2 877,2	2 858,0	2 859,2	2 847,3

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Tilskudd på til sammen 391 mill. for å legge til rette for et mangfoldig kulturliv
- 15,9 mill. til etterbruk av det gamle Munch-museet på Tøyen
- 5,5 mrd. investering i nye idrettsanlegg over de neste årene
- Ferdigstillelse av bl.a. nye Tøyenbadet med flerbrukshall og flerbrukshall på nye Bentsebrua skole

Byrådets ambisjoner for sektoren

Gjennom kulturpolitikken skaper vi et varmere samfunn med plass til alle. Byrådets ambisjon er at alle skal ha tilgang til et bredt tilbud innen kultur, idrett og frivillighet i Oslo. Felles opplevelser binder folk sammen og skaper tilhørighet og tillit.

Kulturpolitikk handler blant annet om å sørge for at alle i byen har en mulighet til å oppleve kunst og kultur. Derfor støtter kommunen opp under mange av byens museer og kulturinstitusjoner. Oslo kommunes kunstsamlinger bidrar til mer kunst i det offentlige rom.

Tilbud skal være tilgjengelig uavhengig av den enkeltes bakgrunn, og bidra til å utjevne sosiale forskjeller og hindre utenforskap. Det er et mål å engasjere dem som ikke deltar i idrett og frivillighet eller bruker kulturtilbudene i dag. Byrådet vil legge til rette for et kunst- og kulturliv som speiler byen, og der nye stemmer slipper til.

Oslo skal også være en skapende by, og har en viktig rolle som tyngdepunkt for landets kreative næringer. Byen skal være attraktiv for store og bærekraftige kulturarrangementer. Byrådet vil legge til rette for økt aktivitet i filmproduksjon knyttet til Oslo. Byens kunstnere skal ha gode arbeids- og rammevilkår, og det skal legges til rette for at det produseres kunst og kultur i Oslo gjennom kulturstipender og subsidierte arbeidslokaler.

Byrådets ambisjon er å styrke den kulturelle grunnmuren, særlig bibliotek, kulturskole og kulturtilbud for barn og unge. Det må legges til rette for tilbud i lokalmiljøene, og over hele byen. Bibliotekene gir kunnskap og leseglede, og er møteplasser som er gratis og for alle.

Kommunen skal være en støttespiller og tilrettelegger for frivillig sektor, blant annet fordi frivilligheten er en viktig arena for inkludering og fellesskap. Satsing på meråpne skoler og gode digitale løsninger er sentrale mål i byrådsplattformen.

Det gjøres store investeringer i nye anlegg og rehabilitering av eksisterende, i tråd med behovsplan for idrett og friluftsliv for å øke anleggsdekningen. I arbeidet med rehabiliteringer av kommunale kunstgressbaner, faser byrådet ut bruken av gummigranulat for å redusere utslippene av plast i naturen. Samtidig samarbeider byrådet med idretten for å gi et rimeligere og mer inkluderende tilbud for barn og unge.

Byrådet ønsker at alle i Oslo skal få være den de er og møtes med toleranse, respekt og inkludering. Som en livssynsåpen by skal Oslo være åpen for alle byens innbyggere, uavhengig av hva de tror på, ikke tror på, eller ikke vet om de tror på.

Hovedmål

- 1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle
- 2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet
- 3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte
- 4. Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser
- 5. Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge
- 6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo
- 7. Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1: Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Oslo skal være en attraktiv og tilgjengelig kunst- og kulturby for alle som bor her, og for alle som kommer på besøk. Kulturbygg og kulturtilbud i verdensklasse er en berikelse for byens befolkning og øker Oslos attraktivitet.

I kommuneplanen vektlegges betydningen av kulturell infrastruktur. Det må tilrettelegges for lokaler og areal for kultur, blant annet gjennom å sette i stand og aktivisere ledigstilte kommunale bygg. Den pågående piloten for etterbruk av Gamle Munch som flerbrukshus for kultur forlenges til ut 2025. For at Oslo skal ha de beste forutsetningene for sine profesjonelle kunstnere, er det behov for økt satsing på utvikling av gode arenaer og tilrettelagte produksjonsrom i form av verksteder, atelier, øvingslokaler, samt tilrettelegging for filmproduksjoner og arbeidsplasser for filmarbeidere. Filmfondet skal stimulere til økt aktivitet og bærekraftige produksjoner, der mangfold og likestilling skal ligge til grunn.

Gjennom strategisk arbeid skal Oslo bli mer arrangementsvennlig. Dette innebærer også å øke bruk av offentlige arealer til grønnere og mer bærekraftige arrangementer. Byrådet adresserer behovet for hensiktsmessige og fleksible areal for megaarrangementer i byen. I tillegg skal det legges til rette for mangfoldet av mindre scener og visningssteder i byen.

Gjennom kulturtilskuddene bidrar kommunen til kvalitet, mangfold og nyskaping, noe som også skal gi positive ringvirkninger for lokalmiljø og kreative næringer. I 2024 er det satt av 391 mill. til kulturtilskudd.

Oslo har et bredt og rikt kulturliv, som skal være inkluderende og tilgjengelig for alle. Likevel er det store variasjoner i deltakelse som til dels henger sammen med sosial og økonomisk bakgrunn. Ulike grupper opplever ulike hindringer for å delta, som publikum og/eller som utøver. Det er et mål å bygge ned disse hindringene.

Mål 2: Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Barn og unge i Oslo trenger arenaer for kreativ og kunstnerisk utfoldelse. Det er lettere for barn å delta nær der de bor, med tilbud på lokale arenaer. Den kulturelle grunnmuren bygges gjennom kulturskole, folkebibliotek og lokale kulturhus. Kulturskolen utvides med flere plasser og nye

fagtilbud, og nye kulturstasjoner etableres for å styrke det lokale tilbudet. I 2023 åpnet den nye kulturstasjonen på Voldsløkka. Satsingen på kulturskole i AKS fortsetter, og gir mange barn i Oslo mulighet til å prøve tilbudene kulturskolen har.

Kulturopplevelser gir også barn og unge tilgang til sosiale arenaer og fellesskap, og kan bidra til mestring, inkludering og tilhørighet. Barn skal møte kunst og kultur som i større grad representerer og speiler mangfoldet i samfunnet vårt.

Barn og unge er en prioritert målgruppe for bibliotekene. I løpet av 2023 åpner et nytt bibliotek for barn og unge fra 10-13 år på Holmlia. Erfaringene fra Biblo Tøyen, som har vært et spesialbibliotek for barn og unge siden 2016, er sentrale i utviklingen av tilbudet, samtidig som biblioteket blir tilpasset nærmiljøets behov.

Mål 3: Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Oslo kommune har betydelige materielle og immaterielle kulturelle verdier, både i institusjoner som Munchmuseet og Vigelandmuseet, kommunens kunstsamling og kulturhistoriske eiendommer, men også i Byarkivet og annet verdifullt kildemateriale. Middelalderbeltet er også en viktig del av Oslos historie.

Oslo kommune skal iht. utbyggingsavtale med Bane Nor opparbeide deler av Middelalderparken etter at arbeidet med Follobanen er avsluttet. Det vil gi innbyggerne grøntarealer tilbake, og gi kommunen en ny mulighet til å formidle byens middelalderhistorie. I budsjettet for 2024 er det satt av totalt 67,2 mill. til investeringer knyttet til opparbeidelse av parkinfrastruktur.

Oslo har kunst i parker og byrom som er lett tilgjengelig for innbyggerne. Vigelandsanlegget er blant byens viktigste turistattraksjoner, og er populær som park. Oslo kommunes kunstordning skal fremme kunst i det offentlige rom, bidra i nye bystrøk og spre kunst over hele byen, og det jobbes aktivt med formidling og tilgjengeliggjøring. Satsingen på gatekunst videreføres og styrkes.

Kultureiendommene som forvaltes av Kulturetaten, er en viktig del av Oslos kulturelle infrastruktur. Vedlikeholdsetterslepet er betydelig for deler av bygningsmassen, og byrådet legger stor vekt på å gjennomføre nødvendig rehabilitering av eiendommene.

I 2024 er det 400 år siden middelalderbyen Oslo brant og den «moderne» byen Christiania ble etablert, og det er også 100 år siden det ble vedtatt at byen skulle få tilbake Oslo-navnet. Byjubileene planlegges markert i samarbeid med kulturinstitusjoner og -organisasjoner.

Mål 4: Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser

Deichman er byens folkebibliotek og er landets best besøkte kulturtilbud. Bibliotekets hovedoppdrag er å fremme kunnskap og oppfordre til kritisk refleksjon. Oslo kommune, med Deichman i spissen, er i en unik posisjon til å få til økt vekst i bruken av bibliotek. Flere nye bibliotekprosjekter pågår, og det nye hovedbiblioteket i Bjørvika har vært en stor suksess med svært høye besøkstall. Besøks- og utlånstall har hatt økning over flere år.

Deichman skal være en av våre viktigste kunnskapsinstitusjoner og en inkluderende møteplass der vi bygger fellesskap, styrker demokratiet og verner om ytringsfriheten. Når forskjellene mellom folk øker, vil byrådet at Deichman skal styrke sin rolle i å redusere sosial ulikhet.

Byrådet har lagt fram Bibliotekplan for Oslo kommune 2023-2026. Saken innebærer en videre satsing på bibliotek, og arbeidet som gjøres av Deichman bibliotek sentralt og i lokalbibliotekene styrkes. Samtidig legges det større vekt på bibliotekets potensial som drivkraft i lokalsamfunnet. Bibliotekene skal utvikles videre som sentrale møteplasser i lokalmiljøet, utviklet og tilpasset lokale behov. Utvidet bibliotektilbud på Romsås og det midlertidige bibliotektilbudet Demo Linderud videreføres.

Mål 5: Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge

Idretten er den mest populære organiserte fritidsaktiviteten blant barn og unge i Oslo. Det er et mangfoldig organisert aktivitetstilbud i Oslo, og mange driver også trening og fysisk aktivitet på egen hånd. Samtidig har Oslo for lav dekning av idrettsanlegg. Dette fører til et stort press på byens anlegg, og stort behov for vedlikehold og rehabilitering av eksisterende anlegg.

For å legge til rette for at alle som vil kan delta, er det behov for å bygge nye idrettsanlegg over hele byen også de kommende årene, i tråd med behovsplanen for idrett. Byrådet legger stor vekt på gjennomføring, og vil prioritere nøkterne og breddetilpassede anlegg. Det foregår en stor satsing på badeanlegg, som vil gi markant økning i badetilbud for byens befolkning. Nytt Tøyenbad ferdigstilles i 2024 og Stovner bad er under gjennomføring. Et rehabilitert Valle Hovin vil i 2024 gi bedre kapasitet for isidretter og nye flerbrukshaller er under oppføring i Treschowsgate og på Dælenenga.

Kunstgressbanene våre er primært for barne- og breddeidretten. I tillegg til behovsplanen for idrett, har byrådet vedtatt en handlingsplan for utfasing av gummigranulat. I tråd med handlingsplanen skal våre kunstgressbaner rehabiliteres og bygges med plastfritt innfyll og miljøvennlige løsninger.

Barrierer for deltakelse i idrett må bygges ned. Byrådet samarbeider med Oslo idrettskrets om å legge til rette for et mer inkluderende og rimelig idrettstilbud til barn og unge. Tilskudd til idrettslag skal i større grad premiere lag og klubber som jobber aktivt for å inkludere flere.

Samtidig skal kommunen legge til rette for egenorganisert aktivitet rundt om i byen. Nødvendig utstyr skal være lett tilgjengelig for de som har behov for det gjennom utstyrssentralene. I 2024 rulleres behovsplanen for idrett, som vil ha et større fokus på tilbud for barn og unge som ikke deltar i organisert og tradisjonell idrett.

Mål 6: Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Det skal være lett å drive med frivillig aktivitet i Oslo, og kommunen skal styrke rollen som støttespiller og tilrettelegger for frivilligheten. Det skal være enkelt for frivillig sektor å kontakte kommunen for å få god informasjon og veiledning. Opprettelsen av et frivilligkontor, der frivillig sektor kan henvende seg for veiledning og bistand, er et viktig tiltak for å oppnå dette.

Byrådets ambisjon er å bedre utnytte potensialet for frivillighet som ligger i befolkningen. Byrådet vil bidra til en variert og levende frivillig sektor som utvikles på egne premisser, gjennom forenklede kommunale prosesser og bedre samhandling, og gjennom fokus på lokalmiljø og tilgjengeliggjøring av lokaler.

Byens uterom, dvs. torg, gater, parker og friluftsområder skal i større grad stilles til rådighet for frivillige og frivillige arrangement. Det er også viktig å se på hvordan den kommunale

eiendomsmassen og investeringene som gjøres i denne, kan utnyttes. Merbruk, flerbruk og tilgangsløsninger basert på ny teknologi er viktige tiltak for å realisere dette. Meråpne skoler er en viktig satsning her.

Mål 7: Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Tro og livssyn er en viktig del av livet for en stor del av Oslos befolkning. Oslo er landets mest sammensatte og mangfoldige by med over 700 000 innbyggere og over 200 nasjonaliteter. Oslo skal være en livssynsåpen by. En livssynsåpen by er en by som er åpen for forskjeller og ulike meninger, og som bidrar til at innbyggerne møter hverandre med forståelse og respekt. I en livssynsåpen by forstås tro og livssyn som en ressurs for enkeltmennesker og for samfunnet, og som noe som i seg selv er en verdi og en rettighet som samfunnet må ivareta.

Høsten 2023 har byrådet sendt en strategi for kommunens tros- og livssynspolitikkk på høring, etter å ha mottatt rapporten Tro det eller ei – Fremtidens tros- og livssynspolitikkk i Oslo fra Tros- og livssynsutvalget i 2020.

Byens mangfold i kultur, tro og livssyn skal gjenspeiles i gravplassforvaltningen. Dette er bakgrunnen for at kommunen i 2024 overtar gravplassmyndigheten i Oslo fra kirken.

Byens innbyggere skal gravlegges med respekt for deres tro eller livssyn. Samtidig skal det legges til rette for mer variert bruk, og nye former for gravlegging og utforming av gravplasser. Dette bidrar til merbruk og mer effektiv utnyttelse av plass.

Gravlundene i Oslo skal være gode grønne møteplasser i byen, og har en sentral funksjon for klima og miljø. Oslos ambisiøse klimamål skal også ligge til grunn for drift og forvaltning av gravplasser og krematorium. Oslos gravplasser utgjør en del av vår felles kulturarv, og skal gi en god og verdig ramme rundt gravferdene. De skal være vakkert utformet med respekt for miljø og kulturminner. Det skal føles godt å gå hit både alene og sammen med andre.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	2 567 411	2 567 411	2 567 411	2 567 411
Vedtak forrige periode				
Ansiennitetsopprykk kulturskolelærere	100	200	300	300
Avsetning til drift av nye idrettsanlegg	83 690	183 490	183 490	183 490
Bidrag til forskning på framtidens bærekraftige kunstgressbaner	-500	-500	-500	-500
Byen vår - byjubileet 2024	0	-5 000	-5 000	-5 000
Byjubileet, inndragning av stilling	1 000	1 000	1 000	1 000
Drift av nye kulturstasjoner	0	16 300	16 300	16 300
Drift av Voldsløkka kulturstasjon	6 000	6 000	6 000	6 000
Driftsfølger Kalbakken servicebygg	2 000	1 500	1 500	1 500
Filmfond	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Frigjøre lokaler i Tøyenbekken til nye atelierer	-200	-200	-200	-200

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Generell rammeendring Deichman bibliotek	725	0	-1 748	-1 748
Generell rammeendring Gravplassetaten	238	0	-574	-574
Generell rammeendring Idrett	2 127	0	-4 097	-4 097
Generell rammeendring Kulturetaten	622	0	-1 361	-1 361
Generell rammeendring Munchmuseet	620	0	-1 481	-1 481
Generell rammereduksjon Deichman bibliotek	-2 293	-2 537	-2 537	-2 537
Generell rammereduksjon Gravplassetaten	-858	-939	-939	-939
Generell rammereduksjon Idrett	-6 924	-6 964	-6 964	-6 964
Generell rammereduksjon Kulturetaten	-2 219	-2 345	-2 345	-2 345
Generell rammereduksjon Munchmuseet	-1 962	-2 160	-2 160	-2 160
Husleie/drift diverse idrettsanlegg	-3 250	-3 250	-3 250	-3 250
Husleiekostnader - Løren ishall, Frognerbadet	0	22 000	22 000	22 000
Ila hybelhus - bruk som kunstneratelier	-5 600	-5 600	-5 600	-5 600
Inndra husleiekompensasjon Storgata	1 300	1 300	1 300	1 300
Justering av avsetningskapittel for fremtidige driftsfølgevirkninger	57 370	6 020	23 500	23 500
Kulturstasjon Mortensrud	0	0	20 000	20 000
Kulturtilskudd	-74 000	-74 000	-74 000	-74 000
Kulturtilskudd bevilget i Bystyret	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Kunstordningen	751	988	-2 712	-2 712
Leie av brakker på Høybråten	-220	-220	-220	-220
Løren aktivitetsspark og flerbrukshall - driftsutgifter	0	7 000	7 000	7 000
Midlertidig bad Økern	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600
Myntgata 2 - midlertidig bruk som atelier	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Overføring av tilskuddsmidler fra kap. 500 til kap. 120: Amnesty - Pusteromsby	500	500	500	500
Reduksjon i Gravplassetatens ramme	1 000	1 000	1 000	1 000
Redusere ruinkonservering i 2023	2 000	2 000	2 000	2 000
Reversere utredning av Stubberudmyra som konsertarena	900	900	900	900
Reversert rammekutt på tilskudd til realisering av private idrettsanlegg	6 500	6 500	6 500	6 500
Sommerbibliotek i bydel St.Hanshaugen	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Tilbakeføring driftsmidler midlertidig bibliotek Mortensrud	2 000	2 000	2 000	2 000
Tilgang til lokaler: Utredning store konsertarenaer	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Tilskudd til realisering av private idrettsanlegg	20 000	20 000	20 000	20 000
Utredningsmidler	-7 800	-7 800	-7 800	-7 800
Vinterdrift av kunstgressbaner uten plastholdig innfyll	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Voldsløkk kulturstasjon - avsetning til husleie/drift	12 900	12 900	12 900	12 900
Andre tiltak	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Sum Vedtak forrige periode	74 317	157 883	182 502	182 502
Vedtak forrige periode	74 317	157 883	182 502	182 502
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	2 641 728	2 725 294	2 749 913	2 749 913
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	147 970	147 970	147 970	147 970
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	147 970	147 970	147 970	147 970
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Avsetning husleier kulturbygg - Mortensrud kulturstasjon	0	-16 300	-36 300	-36 300

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Behov for driftsmidler Manglerud bad - ytterligere økning	4 740	4 740	4 740	4 740
Bytte av innfyll på Kringsjø 2 kunstgressbane	1 000	0	0	0
Driftsmidler til atelier i kontorlokaler på Vestre gravlund	750	750	750	750
Endring kunstnerisk utsmykking	300	300	300	300
Garderobe og toaletter ved Bjøråsen kunstgressbane	230	0	0	0
Midlertidige bibliotektilbud Bydel St. Hanshaugen	3 300	0	0	0
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-4 708	-4 708	-4 708	-4 708
Videreføring av tilskuddsramme	77 000	0	0	0
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	82 612	-15 218	-35 218	-35 218
Justering for engangstiltak				
Midlertidige bibliotektilbud: Romsås og Demo Linderud	5 100	5 100	0	0
Pilot etterbruk Gamle Munch	15 900	15 900	0	0
Redusert ramme for tilskudd til realisering av private idrettsanlegg	-20 000	-20 000	0	0
Sum Justering for engangstiltak	1 000	1 000	0	0
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Deichman bibliotek	-199	-199	-737	-3 170
Rammereduksjon Gravplassetaten	-94	-94	-349	-1 500
Rammereduksjon Idrett	-291	-291	-1 076	-4 626
Rammereduksjon Kulturetaten	-222	-222	-823	-3 540
Rammereduksjon Munchmuseet	-194	-194	-720	-3 096
Sum Uspesifiserte rammeendringer	-1 000	-1 000	-3 705	-15 932
Spesifiserte rammeendringer				
Atelierer på Veterinærhøyskolen - midlertidig	7 000	4 600	4 810	5 180
Behov for driftsmidler til Manglerud bad	10 000	10 000	10 000	10 000
Driftsfølggevirkning diverse idrettsanlegg	1 110	680	680	680
Driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon	2 800	2 800	2 800	2 800
Justering av budsjettmidler mellom Bymiljøetaten og Utdanningsetaten	-12 100	-12 100	-12 100	-12 100
Merbehov Grefsen basishall	2 100	0	0	0
Reduksjon av driftsmidler til idrettsanlegg	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	4 910	-20	190	560
Endringer	87 522	-15 238	-38 733	-50 590
Ramme 2024-2027	2 877 220	2 858 026	2 859 150	2 847 293

Vedtak forrige periode

Ansiennitetsopprykk kulturskolelærere

Midler for å dekke faste ansiennitetsopprykk for kulturskolelærere.

Avsetning til drift av nye idrettsanlegg

Økning i avsetningskapittel for drifts av idrettsanlegg, som følge av flere bygg som er planlagt ferdigstilt i perioden.

Bidrag til forskning på framtidens bærekraftige kunstgressbaner

Reduksjon til forskning på fremtidens bærekraftige kunstgressbaner.

Byen vår - byjubileet 2024

Det er bevilget midler i 2023 og 2024 til markering av Byjubileet i 2024.

Byjubileet, inndragning av stilling

Det ble i Sak 1 for 2023 satt av 5 mill. i hvert år i 2023 og i 2024 til markeringen av byjubileet i 2024. Midlene er fordelt på 1,7 til Kulturetaten og 3,3 i tilskuddsmidler. I tilleggsinnstillingen for 2023 ble 1 mill. trukket inn for 2023, men disse midlene ligger inne for 2024.

Drift av nye kulturstasjoner

Økning på avsetningskapittel for kulturbygg, satt av til drift av Mortensrud kulturstasjon. Midlene er for årene 2025-2027 trukket inn som følge av forsinkelser i prosjektet, se for øvrig beskrivelse under "Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold".

Drift av Voldsløkka kulturstasjon

Økning som følge av et merbehov til drift av Voldsløkka kulturstasjon.

Driftsfølger Kalbakken servicebygg

Det er vedtatt investeringsmidler til bygging av Kalbakken servicebygg. Det legges derfor inn driftsmidler til bygget fra 2024. Midlene skal dekke drifts- og vedlikeholdsutgifter, samt midler til driftsavtale med SF Grei.

Filmfond

Det lå inne driftsmidler til Filmfondet i budsjettet t.o.m 2023.

Frigjøre lokaler i Tøyenbekken til nye atelierer

Engangsbevilgning til tilpasning til atelieer i Kulturetatsens lokaler i Tøyenbekken er ikke videreført.

Generell rammeendring Munchmuseet

Det ble i 2023 lagt inn et særskilt rammekutt på 0,6 mill. som ikke er videreført i 2024.

Generell rammereduksjon Deichman bibliotek

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 505 Deichman bibliotek.

Generell rammereduksjon Gravplassetaten

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 590, Gravferdsetaten.

Generell rammereduksjon Idrett

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 545, Bymiljøetaten, idrett

Generell rammereduksjon Kulturetaten

Tidligere vedtatt rammereduksjon kap. 502, Kulturetaten.

Generell rammereduksjon Munchmuseet

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 504, Munchmuseet.

Husleiekostnader - Løren ishall, Frognerbadet

Det er lagt inn midler til husleie for Løren ishall, som ventes å være i drift fra 2025, samt Frognerbadet.

Ila hybelhus - bruk som kunstneratelier

Engangsbevilgning til husleie i Ila hybelhus for midlertidig bruk som kunstneratelier er ikke videreført.

Inndra husleiekompensasjon Storgata

Det ble i Sak 1 for 2023 satt av 1,3 mill. til å dekke økt husleie i Kulturetatens lokaler, slik at etatens lokaler i Tøyenbekken kunne fristilles til atelierer. Det ble i tilleggsinnstillingen for 2023 vedtatt å inndra disse midlene midlertidig for 2023. Midlene ligger inne igjen i 2024.

Justering av avsetningskapittel for fremtidige driftsfølgervirkninger

Endringene omfatter justering av avsetning til husleie til idrettsprosjekter i tråd med behov de kommende årene.

Kulturstasjon Mortensrud

Fremtidige driftmidler til kulturstasjonen på Mortensrud er lagt inn på avsetningskapitlet for kulturbygg fra 2026.

Kulturtilskudd

Det ble lagt inn en engangsøkning i kulturtilskuddene på 74 mill. for 2023. Se tiltaket "Videreføring av tilskuddsramme".

Kulturtilskudd bevilget i Bystyret

Det ble i Bystyrets behandling for budsjett 2023 lagt inn en engangsbevilgning på 3,3 mill. Disse midlene er ikke med i Byrådets forslag til budsjett 2024.

Kunstordningen

Endring i investeringsvolumet påvirker størrelsen på kommunens kunstordning. Se omtale under investeringer på kap. 502 Kulturetaten.

Leie av brakker på Høybråten

Klubbhuset til Høybråten og Stovner I.L. brant ned i 2020 og midlertidige garderobebrakker har blitt leid inn i perioden 2021-2023. Midlene reduseres i 2024.

Løren aktivitetspark og flerbrukshall - driftsutgifter

Driftsmidler til Løren aktivitetspark er lagt inn i budsjettet fra 2025.

Midlertidig bad Økern

Reduksjon i driftmidler til midlertidig bad på Økern.

Myntgata 2 - midlertidig bruk som atelier

Engangsbevilgning til husleie for Myntgata 2 til midlertidige kunstneratelierer er ikke videreført.

Overføring av tilskuddsmidler fra kap. 500 til kap. 120: Amnesty - Pusteromsby

Det ble i budsjett for 2023 lagt inn en engangsbevilgning til Amnesty, Pusteromsby som ble overført til kap. 120. Det ligger ikke inne midler til dette formålet på kap 500 i 2024.

Reduksjon i Gravplassetatens ramme

Tilbakeføring av redusert bevilgning i 2023, som følge av midlertidig innsparing på 0,5 mill. knyttet til redusert vannforbruk og 0,5 mill. i økte inntekter gjennom økt kremasjonsavgift for utenbysboende.

Redusere ruinkonservering i 2023

Det ble i tilleggsinnstillingen for 2023 trukket inn 2 mill. til ruinkonservering. Midlene ligger inne for 2024.

Reversere utredning av Stubberudmyra som konsertarena

Byrådet satte av 3,5 mill. i Sak 1 for 2023 til utredning av to områder som konsertarenaer; Huken og Stubberudmyra. Det ble besluttet å begrense utredningen til Huken, og bevilgningen ble redusert. Engagsmidlene er ikke videreført til 2024.

Reversert rammekutt på tilskudd til realisering av private idrettsanlegg

Reversert rammekutt på tilskudd til realisering av private idrettsanlegg fra budsjett 2023.

Tilbakeføring driftsmidler midlertidig bibliotek Mortensrud

Deichman har etablert et midlertidig bibliotektilbud på Mortensrud. Driftsavsetningen ble redusert med 2 mill. i 2023 på grunn av forsinkelser med etablering. Disse legges inn igjen fra 2024.

Tilgang til lokaler: Utredning store konsertarenaer

Engangsbevilgning til utredning av store konsertarenaer er ikke videreført i 2024.

Tilskudd til realisering av private idrettsanlegg

Økt ramme på tilskudd til realisering av private idrettsanlegg lagt inn i budsjett 2023.

Utredningsmidler

Reduksjon i utredningsmidler, som skal gå til konseptvalgutredninger og forprosjekter, for nye idrettsanlegg.

Vinterdrift av kunstgressbaner uten plastholdig innfyll

I forrige budsjettår, i forbindelse med utfasingen av plastholdig innfyll på kommunale kunstgressbaner, var det behov for at kommunen gjennomførte vinterdrift av en kunstgressbane. Midlene reduseres i 2024.

Voldsløkka kulturstasjon - avsetning til husleie/drift

Husleie- og driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Avsetning husleier kulturbygg - Mortensrud kulturstasjon

Midler til Mortensrud kulturstasjon trekkes inn mot rebevilgning i 2028 grunnet forsinkelse.

Behov for driftsmidler Manglerud bad - ytterligere økning

Det er innarbeidet 4,74 mill. gjennom hele økonomiplanperioden, i økte i driftsmidler til Manglerud bad.

Bytte av innfyll på Kringsjø 2 kunstgressbane

Det er innarbeidet 1 mill. i 2024 til bytte av innfyll på Kringsjø 2 kunstgressbane, i tråd med bystyrets verbalvedtak i forbindelse med revidert budsjett 2023.

Driftsmidler til atelier i kontorlokaler på Vestre gravlund

Driftsmidler til atelier i tidligere kontorlokaler på Vestre Gravlund.

Endring kunstnerisk utsmykking

Endring i investeringsvolumet påvirker størrelsen på kommunens kunstordning. Se omtale under investeringer på kap. 502 Kulturetaten.

Garderobe og toaletter ved Bjøråsen kunstgressbane

Det er i revidert budsjett 2023 innarbeidet 0,23 mill i 2024 til midlertidige fasiliteter for garderobe og toaletter ved Bjøråsen kunstgressbane, i påvente av at nytt klubbhus utredes.

Midlertidige bibliotektilbud Bydel St. Hanshaugen

Det er lagt inn driftsmidler til midlertidig bibliotektilbud (utvidet sommerbibliotek) i bydel St. Hanshaugen, tilsvarende som i 2023. Det arbeides parallelt med å etablere et permanent bibliotek i bydelen.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Videreføring av tilskuddsramme

Midler til å opprettholde tilskuddsrammen på tilsvarende nivå som i 2023, justert for lønns- og prisvekst og tidligere vedtak.

Justering for engangstiltak

Midlertidige bibliotektilbud: Romsås og Demo Linderud

Det er innarbeidet 5,1 mill. i 2024 og 2025 for videreføring av utvidet bibliotektilbud på Romsås, og det midlertidige bibliotektilbudet Demo Linderud.

Pilot etterbruk Gamle Munch

Midler til pilot for etterbruk av Gamle Munch som flerbrukshus for kultur.

Redusert ramme for tilskudd til realisering av private idrettsanlegg

20 mill. trekkes ut av rammen for tilskuddsordningen i 2024 og 2025.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Deichman bibliotek

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,199 mill. i 2024, økende til 3,170 mill. i 2027.

Rammereduksjon Gravplassetaten

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,094 mill. i 2024, økende til 1,500 mill. i 2027.

Rammereduksjon Idrett

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,291 mill. i 2024, økende til 4,626 mill. i 2027.

Rammereduksjon Kulturetaten

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,222 mill. i 2024, økende til 3,540 mill. i 2027.

Rammereduksjon Munchmuseet

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,194 mill. i 2024, økende til 3,096 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Atelierer på Veterinærhøyskolen - midlertidig

Midler til midlertidige atelierer på den gamle Veterinærhøyskolen.

Behov for driftsmidler til Manglerud bad

Det ble i revidert budsjett 2023 innarbeidet 10 mill. årlig i økte driftsmidler til Manglerud bad grunnet økte husleieforpliktelser, samt behov for ekstra tilsyn og renhold.

Driftsfølgevirkning diverse idrettsanlegg

Det er innarbeidet 1,11 mill. i 2024 og 0,68 mill. resten av økonomiplanperioden, til økte driftsmidler for en rekke mindre idrettsanlegg som driftes av Bymiljøetaten.

Driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon

Det foreslås å sette av til sammen 38,6 mill. årlig på kap. 502 til drift av Voldsløkka kulturstasjon, økt med 2,8 mill fra 35,8 mill i 2023.

Justering av budsjettmidler mellom Bymiljøetaten og Utdanningsetaten

Det ble i revidert budsjett 2023 innarbeidet en reduksjon på 12,1 mill., som overføres fra kap. 545 til UDE kap. 210 Grunnskoler. Utdanningsetaten (UDE) skal leie seg inn i flerbrukshallene på Korsvoll, Voksen og Tokerud på dagtid, og vil dermed dele driftskostnadene med Bymiljøetaten.

Merbehov Grefsen basishall

Det er innarbeidet 2,1 mill. i 2024 til å dekke inn merbehov i forprosjektet for Grefsen basishall.

Reduksjon av driftsmidler til idrettsanlegg

Det ble i revidert budsjett 2023 innarbeidet en reduksjon 6 mill. gjennom økonomiplanperioden, som knytter seg blant annet til utsatt åpning av Valle Hovin kunstis- og aktivitetspark, Mortensrud landhockeybane og driftsstasjon på Ekeberg.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Kulturetaten (KIF)				
502 - Kulturetaten (KIF)	Hudøy, rehabilitering av bygninger	4 000	4 000	4 000	4 000
502 - Kulturetaten (KIF)	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer	7 000	7 000	7 000	7 000
502 - Kulturetaten (KIF)	Kunstnerisk utsmykking	44 500	65 000	45 400	38 500
502 - Kulturetaten (KIF)	Middelalderbeltet - utviklingsplan	6 500	6 500	6 500	6 500
502 - Kulturetaten (KIF)	Parkinfrastuktur i middelalderbyen	67 200	0	0	0
502 - Kulturetaten (KIF)	Rehabilitering av Frogner hovedgård	7 500	0	0	0
502 - Kulturetaten (KIF)	Øvre Fossum gård	2 000	0	0	0
	Sum Kulturetaten (KIF)	138 700	82 500	62 900	56 000
	Idrett (KIF)				
545 - Idrett (KIF)	IDR Maskiner/biler/utstyr	2 000	2 000	2 000	2 000
545 - Idrett (KIF)	IDR Rehabilitering av idrettsanlegg	5 000	5 000	5 000	5 000
545 - Idrett (KIF)	Kalbakken servicesenter	25 500	0	0	0
545 - Idrett (KIF)	Rehab nye kgb med miljøvennlig matr.	19 600	0	0	0
	Sum Idrett (KIF)	52 100	7 000	7 000	7 000
	Deichman bibliotek (KIF)				
505 - Deichman bibliotek (KIF)	Midlertidig bibliotektilbud på Mortensrud	6 000	0	0	0
	Sum Deichman bibliotek (KIF)	6 000	0	0	0
	Gravplassetaten (KIF)				
590 - Gravplassetaten (KIF)	Nullutslipps-maskiner og -kjøretøy	10 000	8 500	0	0
590 - Gravplassetaten (KIF)	Nye graver på eksisterende gravlunder	3 500	3 500	3 500	3 500
	Sum Gravplassetaten (KIF)	13 500	12 000	3 500	3 500
	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)				

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
581 - Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	Rehabilitering av Trefoldighetskirken	15 000	15 000	0	0
581 - Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	Rehabilitering kirker	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum Tilskudd til Den norske kirke (KIF)		35 000	35 000	20 000	20 000

Hudøy, rehabilitering av bygninger

For rehabilitering og utvikling av skjøtselsplan inneholder budsjettet et løpende prosjekt på 4 mill. årlig. Tiltakene gjennomføres i samarbeid med Stiftelsen Hudøy.

IDR Maskiner/biler/utstyr

Det er avsatt 2 mill. årlig i til maskiner og utstyr knyttet til Bymiljøetatens drift av kommunale idrettsanlegg. Midlene skal dekke erstatningskostnader for utgående kapasitet og omlegging til miljøvennlige alternativer i maskinparken.

IDR Rehabilitering av idrettsanlegg

Det ligger inne 5 mill. årlig i økonomiplanperioden til formålet. Midlene skal bidra til å opprettholde kvaliteten på idrettsanleggene, som er et av målene i behovsplanen for idrett og friluftsliv.

Kalbakken servicesenter

Det ligger inne 25,5 mill. til bygging av Kalbakken servicebygg som vil ferdigstilles i 2024. Servicebygget er omtalt i behovsplanen for idrett og friluftsliv, og skal ivareta driftsfunksjoner for Grei SK.

Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer

Kultureiendommene har regulert leienivå, med en fastsatt subsidiefaktor. Utgifter til rehabilitering utover løpende vedlikehold dekkes derfor i mindre grad inn gjennom husleie. Årlig avsetning er på 7 mill. Midlene skal brukes på rehabilitering og brannsikring. Prioriterte tiltak er brannsikring, tak-, vindu- og fasaderehabilitering og el-sanering, blant annet for fredede og bevaringsverdige eiendommer som Kirkeristen, Frysja kunstsenter og eiendommer i Kvadraturen.

Kunstnerisk utsmykking

Ordningen for kunstutsmykking i kommunale bygg og uterom innebærer at 0,4 prosent av kommunens samlede investeringsbudsjett, unntatt avgiftsfinansierte investeringer i VAR-sektoren og Oslo Havn KF, avsettes til kunstprosjekt i 2024. Avsetningen er et løpende prosjekt som skal benyttes til både midlertidige og permanente prosjekter i uterom, skoler, barnehager, sykehjem mv. Ordningen administreres av Kulturretaten etter fastsatt regelverk. Investerings- og driftsvolum for ordningen i 2024 utgjør totalt 59,3 mill., hvorav 44,5 mill. i investeringer og 14,8 mill. i drift.

Middelalderbeltet - utviklingsplan

Det ligger inne 6,5 mill. årlig til tiltak i utviklingsplanen for Middelalderbeltet. Prosjektet har løpt siden 2014 og er videreført ut økonomiplanperioden.

Midlertidig bibliotektilbud på Mortensrud

Det ble bevilget 9 mill. til midlertidig bibliotektilbud på Mortensrud. På grunn av forsinkelser ble 6 mill. trukket inn i 2023. Dette rebevilges i 2024.

Nullutslipps-maskiner og -kjøretøy

For å oppnå kommunens mål om ha 100% nullutslipp for maskiner og tunge kjøretøy skal Gravplasssetaten skifte ut sitt utstyr. Dette gjelder mindre og mellomstore arbeidsmaskiner, traktorer, anleggsmaskiner og andre tyngre kjøretøy. Tilgang på denne typer maskiner er fortsatt begrenset og forutsetter en innovativ utvikling i markedet. I tillegg til et eksisterende prosjekt for utslippsfrie maskiner, er det avsatt 38,5 mill. fordelt over årene 2022-2025. Anskaffelsene forutsettes å tilpasses hva markedet kan levere, og for å skape etterspørsel for markedsutvikling og leveranse i økonomiplanperioden.

Nye graver på eksisterende gravlunder

Midlene benyttes til klargjøring og ferdigstilling av områder på eksisterende kirkegårder/gravlunder i hele Oslo hvor nye graver kan tas i bruk, herunder nødvendig utskifting av leirholdig jord mv. Avsetningen er på 5,5 mill. i 2023 og 3,5 mill. årlig fra 2024 og ut økonomiplanperioden.

Parkinfrastruktur i middelalderbyen

Bystyret vedtok i møte 27.04.2022 sak 112/22 en utbyggingsavtale med Bane Nor (BN) om opparbeidelse av Middelalderparken. Avtalen gjelder finansiering og gjennomføring av opparbeidelse av offentlig park i område P1-P3 i Middelalderparken. Avtalen innebærer en helhetlig opparbeidelse av Middelalderparken, og angir ansvarsfordelingen for opparbeidelsen mellom BN og kommunen. Utbyggingsavtalen sikrer at BN finansierer og opparbeider realytelser beskrevet i utbyggingsavtalen. I tillegg beskriver avtalen kommunens ansvar for å opparbeide de delene av Middelalderparken som ikke omfattes av BNs forpliktelser. Kommunen forplikter seg til å drifte og vedlikeholde tiltakene etter ferdigstilling. Kommunen er forpliktet til investeringer beregnet til totalt 34,8 mill. Disse midlene ligger inne i 2024.

Det er videre lagt inn 32,4 mill. i 2024 til å innfri kommunens forpliktelser i Landskapsplan 16 for opparbeidelse av parkinfrastruktur i Middelalderparken. Midlene skal nyttes til møbler, beplantning, toaletter, adkomstparti, brygge, rigg og drift m.m.

Rehab nye kgb med miljøvennlig matr.

Det er innarbeidet 19,6 mill. i 2024 til rehabilitering av Bjørndal kunstgress, i tråd med bystyrets verbalvedtak i revidert budsjett 2023.

Rehabilitering av Frogner hovedgård

Det ligger inne 7,5 mill. til rehabilitering av Frogner Hovedgård.

Rehabilitering av Trefoldighetskirken

Det er satt av til sammen 40 mill. til rehabilitering av Trefoldighetskirken. 10 mill. ble bevilget i 2023 (revidert budsjett), og det bevilges ytterligere 15 mill. i 2024 og 2025.

Rehabilitering kirker

Det budsjetteres med 20 mill. i 2024 til rehabilitering av kirker og kapell. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva.-refusjon, slik at den foreslåtte bevilgningen er på totalt på 25 mill. i 2024 til

kirkerehabilitering. Gjennomføring og aktiviteter innen bevilget ramme forutsettes å skje i samsvar med en årlig rullert plan for rehabilitering, som Kirkelig fellesråd har ansvar for.

Øvre Fossum gård

Det ligger inne 2 mill. til rehabilitering av Øvre Fossum Gård i 2024.

Tilskuddsmidler

Kap. 500 Kulturtilskudd m.m.:

			Tall i 1 000
Avsetningen gjelder	Dok. 3 2022	Dok. 3 2023	Forslag 2024
Driftstilskudd kunst og kultur og andre avsetninger	165 731	188 842	199 392
Driftstilskudd Oslo Nye Teater 1)	79 500	86 885	90 360
Løpende kunst- og kulturtiltak	6 750	7 757	8 000
Avsetning støtte byjubileet	0	3 300	3 300
Innovasjon innen kultur og kulturnæring	2 800	2 800	2800
Kunst- og kulturstipend, kulturpriser	5 000	5 000	5000
Spillemidler til kulturbygg 2)	6 325	6 565	7018
Mediestøtte i Oslo	3 000	3 500	3 500
Konsertstøtte frivillige tiltak	1 000	1 500	1 500
Filmfond	4 000	9 000	8 000
Kultur til barnehagebarn	3 000	3 000	3 000
Den kulturelle spaserstokken	4 000	4 000	4 000
Frivillighetsmelding, oppfølging	850	1 000	1 000
Besøksgårder/aktivitetshus, byomfattende innhold	10 050	10 050	10 050
Frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner	10 400	10 400	11 000
Skolekor, korps, orkestre	11 000	11 500	11 500
Ferieleirer frivillige, barn/unge	6 900	8 400	8 564
Musikkråd, råd for ungd.org., Unginfo, mv.	8 100	9 400	9 602
Lokale kulturtiltak via lokale ungdomsråd	2 500	2 500	2 500
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn Oslo	1 000	1 000	1 022
SUM	331 906	376 399	391 108

1) Avsetningen for Oslo Nye Teater for 2022 justert iht. teaterets prognose for egenkapital etter pandemiperioden. Justeringen gjaldt kun for 2022.

2) Budsjettall for kulturbygg er prognose for statlig tilskudd.

Kap. 545 Idrett:

			Tall i 1 000
Tilskudd til idrettsformål	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Forslag 2024
Rammetilskudd Oslo Idrettskrets (OIK)	48 900	52 000	52 000
Særskilte tiltak OIK	6 000	6 000	6 000
Seniorprosjekt OIK	2 800	3 050	3 050
Nabolagsklubber	-	10 000	10 000
Tilskudd til ferieaktiviteter		3 000	3 000
Tilskudd til idrettstiltak	9 661	9 661	11 860
Driftstilskudd til rideanlegg	1 000	1 000	1 200
Tilskudd til realisering av private idrettsanlegg*	16 000	0	0
Big-Air Wyller	1 500	1 850	2 000
Driftstilskudd Bogstad Vinterparadis**	700	1 300	2 300
Driftstilskudd Nordstrand IF***			1 850
Tilskudd til Furuset IL (leie av treningstid)	2 100	2 100	2 100
Tilskudd til Oslo stupeklubb (anleggsleie)	200		
SUM	88 861	89 961	95 360

*Gjenværende midler fra 2023 vil være tilgjengelig for fordeling i 2024.

**Bogstad vinterparadis har tidligere mottatt 1 mill. i driftstilskudd utenom tilskuddstabellen. Beløpet innarbeides i tabellen over og beløpet er derfor økt sammenliknet med tidligere vedtatte tildelinger.

***Nordstrand IF har tidligere mottatt driftstilskudd til Nordstrandhallen gjennom tilskuddsordningen for realisering av private idrettsanlegg. Driftstilskuddet tas ut av tilskuddsordningen og føres opp som egen post i tilskuddsoversikten.

Kap. 581 Tilskudd til Den norske kirke:

			Tall i 1 000
Tilskudd til Den norske kirke	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Forslag 2024
Den norske kirke, driftstilskudd (iht. trossamfunnsloven)	140 823	159 066	162 764
Den norske kirke, tilskudd for løpende vedlikehold (iht. trossamfunnsloven)	11 000	11 000	11 500
SUM	152 097	170 066	174 264

Verbalvedtak

TAKSTER OG AVGIFTER

Egenbetaling for elevplasser ved Oslo kulturskole

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo kulturskole økes med 4,2 % til kr. 4 515 per elev per år fra 01.01.2024. Byrådet gis fullmakt til å fastsette avgifter utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

Administrasjonsgebyr for kommunale gravferder

Sats for administrasjonsgebyr for kommunale gravferder (gravferder uten pårørende) økes med 4,2 % til kr. 2 161 fra 01.01.2024.

Leiepris for utenbys brukere for kapell og seremonirom

For utleie av kapell og seremonirom for utenbys brukere økes leieprisen med 4,2 % til kr. 3 242 fra 01.01.2024.

Øremerkede midler

På kapittel 502. Kulturetaten foreslår det å øremerke midlene til utredning av arkivområde og arkivbygg, som tidligere er bevilget til Byarkivet, tilsvarende 3,882 mill. Det foreslås også å øremerke 1,3 mill. til samarbeid mellom Oslo Kulturskole og Torshov musikkorps. Korpset har fra 2013 mottatt tilskuddsmidler til dirigent og instruktørtjenester gjennom kulturskolen.

Tilskuddets størrelse har tidligere vært omtalt i budsjettvedtaket.

Kulturtilskudd m.m. (KIF)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter tilskudd, avsetninger og andre overføringer til profesjonell kunst og kultur, amatørkultur og frivillighet. Midlene på kapitlet administreres av Kulturetaten.

Kapitlet omfatter også driftsstøtte til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn. Det forutsettes at denne driftsstøtten blant annet benyttes til dialogarbeid i Oslo.

Situasjonsbeskrivelse

Tilskudd som gis over dette kapitlet er avgjørende for at kulturlivet og frivilligheten skal ha gode rammevilkår. Antall søknader viser en økende trend de siste årene.

I overkant av to tredjedeler av midlene gis som driftstilskudd til kunst- og kulturaktivitet i Oslo. Tilskuddene går til hele spekteret av Oslos kulturliv, fra store etablerte kulturinstitusjoner som Oslo Nye Teater, Oslo Museum, Litteraturhuset og Black Box Teater, kulturarrangement og festivaler som Øyafestivalen, Oslo Pix og Film fra Sør, til små og mellomstore organisasjoner og arrangører. I tillegg tildeles tilskudd til konserter, forestillinger, frivilligsentraler, mediestøtte, kor, korps og orkestre. Avsetningene omfatter også kunst- og kulturstipend, kultur i barnehager, den kulturelle spaserstokken, spillemidler til kulturbygg, ferieleirer og ungdomsråd.

En detaljert fordeling av byrådets forslag til fordeling av tilskudd vil bli gitt i et notat til bystyrets organer.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall deltakere ferieleiren Camp Hudøy	1 360	0	888	1 373	
Antall overnattingsdøgn på Hudøy, totalt	29 520	760	12 798	29 002	
Deltakere hos andre leietakere på Hudøy	4 039	118	1 481	3 858	
Den kulturelle spaserstokken, antall søknader	138	159	117	155	
Den kulturelle spaserstokken, antall tildelinger	41	46	52	20	
Driftstilskudd kultur - antall tildelinger	132	148	158	160	
Innovasjon kultur og kulturnæringer - antall søkere	58	35	35	42	
Innovasjon kultur og kulturnæringer - antall tildelinger	20	8	8	9	
Kunst- og kulturstipend - antall søkere	363	520	289	487	
Kunst- og kulturstipend - antall tildelinger	68	64	59	92	

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Løpende kunst- og kulturtiltak - antall søkere	498	596	473	507	
Løpende kunst- og kulturtiltak - antall tildelinger	275	352	197	225	
Tilskudd friv. barne- og ungdomsorg., antall org.	37	36	31	25	
Tilskudd kor, korps, orkestre - antall org./kor/korps/ork.	245	251	256	249	
Tilskudd kultur i barnehager - antall søknader	118	100	47	71	
Tilskudd kultur i barnehager - antall tildelinger	22	25	22	22	
Tilskudd til frivilligsentraler - antall søknader	33	33	32	32	
Tilskudd til frivilligsentraler - antall tildelinger	33	32	31	31	
Tilskudd til kulturbygg (spillemidler), antall prosjekter	3	5	5	6	
Tilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier - antall søknader	9	7	7	8	
Tilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier - antall tildelinger	5	6	6	7	
Driftstilskudd kultur - antall søkere	183	191	209	210	

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	369 834	369 834	369 834	369 834
Vedtak forrige periode				
Byen vår - byjubileet 2024	0	-3 300	-3 300	-3 300
Filmfond	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Kulturtilskudd	-74 000	-74 000	-74 000	-74 000
Kulturtilskudd bevilget i Bystyret	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Overføring av tilskuddsmidler fra kap. 500 til kap. 120: Amnesty - Pusteromsby	500	500	500	500
Sum Vedtak forrige periode	-80 800	-84 100	-84 100	-84 100
Vedtak forrige periode	-80 800	-84 100	-84 100	-84 100
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	289 034	285 734	285 734	285 734
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	18 055	18 055	18 055	18 055
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	18 055	18 055	18 055	18 055

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Videreføring av tilskuddsramme	77 000	0	0	0
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	77 000	0	0	0
Endringer	77 000	0	0	0
Ramme 2024-2027	384 089	303 789	303 789	303 789

Vedtak forrige periode

Byen vår - byjubileet 2024

Det er bevilget midler i 2023 og 2024 til markering av Byjubileet i 2024.

Filmfond

Det lå inne driftsmidler til Filmfondet i budsjettet t.o.m 2023.

Kulturtilskudd

Det ble lagt inn en engangsøkning i kulturtilskuddene på 74 mill. for 2023. Se tiltaket "Videreføring av tilskuddsramme".

Kulturtilskudd bevilget i Bystyret

Det ble i Bystyrets behandling for budsjett 2023 lagt inn en engangsbevilgning på 3,3 mill. Disse midlene er ikke med i Byrådets forslag til budsjett 2024.

Overføring av tilskuddsmidler fra kap. 500 til kap. 120: Amnesty - Pusteromsby

Det ble i budsjett for 2023 lagt inn en engangsbevilgning til Amnesty, Pusteromsby som ble overført til kap. 120. Det ligger ikke inne midler til dette formålet på kap 500 i 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Videreføring av tilskuddsramme

Midler til å opprettholde tilskuddsrammen på tilsvarende nivå som i 2023, justert for lønns- og prisvekst og tidligere vedtak.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	1 255	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	24 945	0	0
Overføringsutgifter	338 364	376 570	391 108
Finansutgifter	382	0	0
Sum Driftsutgifter	364 946	376 570	391 108
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 541	0	0
Refusjoner	-22	0	0
Overføringsinntekter	-13 888	-6 736	-7 019

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-382	0	0
Sum Driftsinntekter	-15 832	-6 736	-7 019
Sum	349 114	369 834	384 089

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

			Tall i 1 000
Avsetningen gjelder	Dok. 3 2022	Dok. 3 2023	Forslag 2024
Driftstilskudd kunst og kultur og andre avsetninger	165 731	188 842	199 392
Driftstilskudd Oslo Nye Teater 1)	79 500	86 885	90 360
Løpende kunst- og kulturtiltak	6 750	7 757	8 000
Avsetning støtte byjubileet	0	3 300	3 300
Innovasjon innen kultur og kultur nærings	2 800	2 800	2800
Kunst- og kulturstipend, kulturpriser	5 000	5 000	5000
Spillemidler til kulturbygg 2)	6 325	6 565	7018
Mediestøtte i Oslo	3 000	3 500	3 500
Konsertstøtte frivillige tiltak	1 000	1 500	1 500
Filmfond	4 000	9 000	8 000
Kultur til barnehagebarn	3 000	3 000	3 000
Den kulturelle spaserstokken	4 000	4 000	4 000
Frivillighetsmelding, oppfølging	850	1 000	1 000
Besøksgråder/aktivitetshus, byomfattende innhold	10 050	10 050	10 050
Frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner	10 400	10 400	11 000
Skolekor, korps, orkestre	11 000	11 500	11 500
Ferieleirer frivillige, barn/unge	6 900	8 400	8 564
Musikkråd, råd for ungdom.org., Unginfo, mv.	8 100	9 400	9 602
Lokale kulturtiltak via lokale ungdomsråd	2 500	2 500	2 500
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn Oslo	1 000	1 000	1 022
SUM	331 906	376 399	391 108

1) Avsetningen for Oslo Nye Teater for 2022 justert iht. teaterets prognose for egenkapital etter pandemiperioden. Justeringen gjaldt kun for 2022.

2) Budsjettall for kulturbygg er prognose for statlig tilskudd.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen nye øremerkede midler.

Kulturetaten (KIF)

Ansvarsområde

Kulturetaten omfatter Vigelandmuseet med skulpturene i Vigelandsparken, Oslo kulturskole, Byarkivet, Oslo kommunes kunstsamling og kunstordning, Popsenteret, Øvingshotellet, Rommen Scene og Oslo ladegård. Etaten forvalter kulturbygg, kulturminner og historiske gårdsanlegg og skal skaffe gode lokaler til ulike kunst- og kulturformål. Dette innebærer blant annet tildeling av atelier og produksjonslokaler innen kunst- og kulturfeltet. Til sammen forvalter etaten 43 kultureiendommer med 95 bygninger, Middelalderbyen med store kulturminneareal og ruiner, samt feriekolonien på Hudøy med 64 bygninger. Kulturetaten har også oppfølgingsansvar for deler av frivillighetsfeltet. Kommunens veiledningsfunksjoner for frivillige og for arrangører i Oslo (frivilligkontoret og arrangementskontoret) er plassert i Kulturetaten.

Kulturetaten forvalter tilskuddsordninger, som i 2024 er foreslått til 391 mill., som beskrevet under kap. 500 Kulturtilskudd m.m.

Etaten skal også legge til rette for bedre kulturell infrastruktur, herunder øvingslokaler, atelierer og produksjonslokaler for kunstnere, visningssteder, undervisningslokaler til kulturskolen og kulturelle møteplasser og museumstilbud.

Situasjonsbeskrivelse

Kultureiendommene er en del av Oslos kulturelle infrastruktur, med produksjonslokaler til subsidiert leie til kunstnere, kulturinstitusjoner og organisasjoner. Dette er et viktig kulturpolitisk virkemiddel for kunstnernes arbeidsvilkår, jf. *Kunstbyen – Oslo kommunes kunstplan*, hvor et av målene er at Oslo skal ha gode vilkår for produksjon og visning av kunst.

Vedlikeholdsetterslepet er betydelig for deler av bygningsmassen. Det er store rehabiliteringsbehov på eiendommer som Frogner hovedgård, Kirkeristen, Frysja kunstsenter og Lokomotivverkstedet. Etaten arbeider med en konseptvalgutredning for Lokomotivverkstedet.

Det pågår et omfattende arbeid med opparbeiding av offentlig park i Middelalderparken, jf. utbyggingsavtale mellom Oslo kommune og Bane NOR og Landskapsplan 16. Kulturetaten er ansvarlig for infrastruktur, adkomstplasser, beplantning, møblering og formidlingstiltak. Etaten arbeider for å realisere sin del av Landskapsplanen. Deler av parken skal åpne til byjubileet i 2024.

Oslo kulturskole er i gang med en storstilt utvidelse. Voldsløkka kulturstasjon åpnet i 2023, og det planlegges videre for åpning av kulturstasjoner på Mortensrud og Trosterud. Satsingen på kulturskole i AKS fortsetter, og gir mange barn i Oslo mulighet til å prøve tilbudene kulturskolen har.

Oslo kommune har en omfattende kunstsamling, og store deler av den er plassert på rundt tusen ulike steder, ute og inne i kommunens mange bygg og byens offentlige rom. Kommunens kunstordning gir mulighet for kunst til nybygg og uterom over hele byen.

Rommen scene er et viktig tilbud i Groruddalen. Scenen benyttes av lokalt frivillig kulturliv og profesjonelle aktører, og samarbeider med Det Norske Teatret og Dansens Hus.

Den pågående piloten for etterbruk av Gamle Munch som flerbrukshus for kultur forlenges til ut 2025.

Kommunen har et stort behov for flere permanente arbeidslokaler for kunstnerne. Fra 2024 tas Myntgata 2 og Ila pensjonat ut av etatens portefølje. Det skal etableres nye arbeidslokaler på Veterinærhøyskolen og i tidligere kontorlokaler på Vestre Gravlund. Det arbeides også med å etablere atelier i andre kommunale eiendommer.

Byarkivet leverer nå dokumentsentertjenester til 24 av kommunens virksomheter. Dokumentsenteret er i sterk vekst og omstilling, og etaten arbeider med konsolidering og utvikling for å nå målene om bedre ressursutnyttelse, mindre sårbarhet, høyere kvalitet og større grad av standardisering i kommunens dokumentforvaltning.

Byarkivet mangler tilstrekkelig magasinkapasitet til mottak og bevaring av historisk arkiv på papir. Det vurderes nå hvor store deler av materialet som kan mediekonverteres for senere overføring til et digitalt depot. UKE og Byarkivet har igangsatt et samarbeid om et prosjekt for utredning, pilotering og testing av digitalt depot. Formålet er å identifisere og presisere videre gevinster, investerings- og kompetansebehov.

Kulturetaten legger til rette for frivilligheten som kontaktpunkt for informasjon om lån og leie av lokaler, og om kommunens virkemidler for øvrig. Etaten etablerer i 2023 et frivilligkontor for dialog og veiledning for frivillig sektor. Dette skal bidra til at informasjon for frivillige aktører i kommunen blir enklere tilgjengelig og mest mulig enhetlig og tydelig. Frivilligkontoret sees også i sammenheng med Kulturetatens øvrige veiledningsansvar innen f.eks. tilskudd og arrangement samt satsingen for økt tilgang til kommunale lokaler.

Kulturetaten støtter bydelene i deres arbeid knyttet til frivillighet og har et koordinerende ansvar i det tverrsektorielle arbeidet med meråpen kommune, som skal gi frivillig sektor økt tilgang på lokaler. Etaten har også ansvar for at egnede lokaler i etatens portefølje skal kunne brukes av frivilligheten, særlig for å utnytte potensialet for økt tilgang i Popsenteret.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall kultureiendommer	43	43	43	43	Tomme kommunale eiendommer med midlertidig brukslånsavtale er ikke medregnet.
Antall bygninger - kultureiendommene	95	95	95	95	
Antall leiekontrakter totalt	0	0	0	0	Ny i 2024
-herav subsidierte leiekontrakter i etatens bygg (permanente)	0	0	0	0	Ny i 2024
- herav subsidierte leiekontrakter i leide bygg (midlertidige)	0	0	0	0	Ny i 2024
- herav ikke-subsidierte leiekontrakter	0	0	0	0	Ny i 2024
Kultureiendommer bebygd areal m²	80 478	80 478	80 478	80 478	Samlet bygningsareal i Kulturetatens eiendomsportefølje, inkl. tomme kommunale bygg med brukslånsavtale hvor Kulturetaten ikke har egen virksomhet.
- herav andel atelier (%)	46,0 %	46,0 %	46,0 %	46,0 %	
Hudøy leir – kap. ant. ukesbesøkende barn	425	425	300	425	
Kulturminneareal, park og ruiner m²	110 870	110 870	110 870	110 870	Samlet tomteareal for Middelalderparken, Minneparken m.fl
Byarkivet: Oppbevart arkiv i hyllemeter	23 053	23 345	23 214	23 421	Deler av arkivet avhendes/kasseres hvert år. Mengden arkivert material er derfor ikke summen av fjorårets mengde pluss tilvekst.
Byarkivet: Tilvekst papirarkiv, i hyllemeter	470	290	116	207	
Byarkivet: Antall ansatte i kommunen som benytter Byarkivets dokumentsentertjeneste	289	1 014	1 580	3 822	
Byarkivet: Antall digitale uttrekk fra virksomheter	0	3	5	5	
Byarkivet: Antall sider gjort tilgjengelig digitalt	0	0	0	2 726	
Byarkivet: Antall virksomheter tilknyttet Byarkivets dokumentssenter	0	7	12	24	
Popsenteret: Antall klassebesøk per år	201	89	74	219	

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Popsenteret: Gj.sn. antall åpningstimer per uke	46	41	41	41	
Øvingshotellet: Gjennomsnittlig ant. åpningstimer per uke	72	54	46	72	
Øvingshotellet: Antall brukte øvingstimer	51 606	37 819	32 906	48 864	
Øvingshotellet: Antall brukere	12 528	12 500	4 498	7 465	
Vigelandmuseet: Gjennomsnittlig ant. åpningstimer per uke	32	24	24	24	
Vigelandmuseet: Antall utstillinger per år	4	3	2	4	
Vigelandmuseet: Arrangement barn og unge	11	0	12	12	
Kunstordningen: Størrelse på kunstordninga i 1000 kr.	58 000	62 700	45 000	60 700	
Kunstordningen: Antall kunstprosjekt ferdigstilt	11	9	27	14	
Kunstordningen: Antall kunstprosjekt under arbeid	36	20	29	29	
Kulturskolen: Antall ventelisteplasser	2 638	2 054	2 390	2 758	
Kulturskolen: Undervisningsplasser som andel av antall grunnskoleelever	0	0	0	0 Ny i 2024	
Kulturskolen: Undervisningsplasser som andel av innbyggere i alderen 0-20 år	0	0	0	0 Ny i 2024	
Antall av etatens lokaler som brukes av frivillige aktører	22	22	22	22	
Antall leietakere av kunstneratelier og -verksted i kultureiendommene	415	419	419	419	Enkelte eiendommer faktureres samlet, uavhengig av antall brukere. Estimat for hvor mange brukere utleieforholdene omfatter. Fra og med høsten 2018 er det lagt til midlertidig utleie av 158 atelier og produksjonslokaler i Ila pensjonat (88 stk.) og i Myntgata 2 (70 stk.)
Antall leietakere av kultureiendommer som ikke benyttes som atelier eller verksted	78	81	81	81	Eksempelvis Frogner hovedgård som leies ut til Oslo Museum og flere Akergårder som benyttes til ulike kulturaktiviteter.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle	Arbeide for å etablere nye atelierer og produksjonslokaler					
	Resultatindikatorer knyttet til mål 1	Antall tomme, kommunale bygg/eiendommer midlertidig utleid til kultur/kulturnæring	4	2	5	5
		Popsenteret, antall besøk	50 000	50 000	40 000	40 000
		Rommen Scene, antall publikum	5 500	28 000	28 000	28 000
		Øvingshotellet, antall besøk	49 723	110 000	110 000	110 000
	Støtte det frivillige og profesjonelle kulturfeltet i gjenoppbyggingen etter pandemien					
	Videreføre pilot for etterbruk av Gamle Munch som flerbrukshus for kultur					
	Resultatindikatorer knyttet til mål 2	Ladegården, antall deltakere klassebesøk	200	500	500	1 000
		Popsenteret, antall deltakende barn og unge på arrangement	2 230	7 000	6 500	6 500
		Popsenteret, antall deltakere, klassebesøk	1 798	5 900	5 000	5 500
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet		Rommen scene: Antall arrangementer for barn og unge	0	22	20	20
		Vigelandmuseet, antall deltakere, klassebesøk	429	1 500	1 500	2 000
	Videreutvikle kulturskoletilbudet og bygge ut kapasiteten i tråd med byrådets kulturskolesatsning.	Kulturskolen - antall elever	7 832	9 255	11 000	11 000
		Kulturskolen - undervisningsplasser	9 002	10 419	12 950	12 950
	Gjennomføre deler av rehabilitering av Middelalderparken					
	Gjennomføre markering av Oslo byjubileum 2024					
3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte	Gjennomføre deler av rehabilitering av Middelalderparken					
	Gjennomføre markering av Oslo byjubileum 2024					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	Resultatindikatorer knyttet til mål 3	Byarkivet, antall besøk	992	5 000	5 000	5 000
		Ladegården, antall deltakere på arrangementer	1 500	6 000	6 000	7 000
		Vigelandmuseet, antall besøk	8 778	30 000	30 000	30 000
6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo	Arbeide for økt tilgjengelighet for frivillig aktivitet i etatens egne og innleide lokaler					
	Koordinere arbeidet med Meråpen kommune og kommunens satsing på økt utlån av skoler	Antall rom av etatens egne og innleide lokaler som bruker Oslonøkkel	2	2	10	12
		Antall rom i etatens egne og innleide lokaler som bruker bookingløsning	0	7	12	14
		Popsenteret - antall arrangement i samarbeid med frivillige aktører	0	0	25	30
		Rommen scene - antall arrangement i regi av frivillige aktører	22	35	30	30

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	331 737	331 737	331 737	331 737
Vedtak forrige periode				
Ansiennitetsopprykk kulturskolelærere	100	200	300	300
Byen vår - byjubileet 2024	0	-1 700	-1 700	-1 700
Byjubileet, inndragning av stilling	1 000	1 000	1 000	1 000
Frigjøre lokaler i Tøyenbekken til nye atelierer	-200	-200	-200	-200
Generell rammeendring Kulturetaten	622	0	-1 361	-1 361
Generell rammereduksjon Kulturetaten	-2 219	-2 345	-2 345	-2 345
Ila hybelhus - bruk som kunstneratelier	-5 600	-5 600	-5 600	-5 600
Inndra husleiekompensasjon Storgata	1 300	1 300	1 300	1 300
Kunstordningen	751	988	-2 712	-2 712
Myntgata 2 - midlertidig bruk som atelier	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Redusere ruinkonservering i 2023	2 000	2 000	2 000	2 000
Reversere utredning av Stubberudmyra som konsertarena	900	900	900	900
Tilgang til lokaler: Utredning store konsertarenaer	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Andre tiltak	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Sum Vedtak forrige periode	-7 646	-9 757	-14 718	-14 718
Vedtak forrige periode	-7 646	-9 757	-14 718	-14 718
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	324 091	321 980	317 019	317 019
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	18 709	18 709	18 709	18 709
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	18 709	18 709	18 709	18 709
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Driftsmidler til atelier i kontorlokaler på Vestre gravlund	750	750	750	750
Endring kunstnerisk utsmykking	300	300	300	300
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-2 080	-2 080	-2 080	-2 080
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-1 030	-1 030	-1 030	-1 030
Justering for engangstiltak				
Pilot etterbruk Gamle Munch	15 900	15 900	0	0
Sum Justering for engangstiltak	15 900	15 900	0	0
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Kulturetaten	-222	-222	-823	-3 540
Sum Uspesifiserte rammeendringer	-222	-222	-823	-3 540
Spesifiserte rammeendringer				
Atelierer på Veterinærhøyskolen - midlertidig	7 000	4 600	4 810	5 180
Driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon	38 600	38 600	38 600	38 600
Sum Spesifiserte rammeendringer	45 600	43 200	43 410	43 780
Endringer	60 248	57 848	41 557	39 210
Ramme 2024-2027	403 048	398 537	377 285	374 938

Vedtak forrige periode

Ansiennitetsopprykk kulturskolelærere

Midler for å dekke faste ansiennitetsopprykk for kulturskolelærere.

Byen vår - byjubileet 2024

Det er bevilget midler i 2023 og 2024 til markering av Byjubileet i 2024.

Byjubileet, inndragning av stilling

Det ble i Sak 1 for 2023 satt av 5 mill. i hvert år i 2023 og i 2024 til markeringen av byjubileet i 2024. Midlene er fordelt på 1,7 til Kulturetaten og 3,3 i tilskuddsmidler. I tilleggssinnstillingen for 2023 ble 1 mill. trukket inn for 2023, men disse midlene ligger inne for 2024.

Frigjøre lokaler i Tøyenbekken til nye atelierer

Engangsbevilgning til tilpasning til atelier i Kulturetatens lokaler i Tøyenbekken er ikke videreført.

Generell rammereduksjon Kulturetaten

Tidligere vedtatt rammereduksjon kap. 502, Kulturetaten.

Ila hybelhus - bruk som kunstneratelier

Engangsbevilgning til husleie i Ila hybelhus for midlertidig bruk som kunstneratelier er ikke videreført.

Inndra husleiekompensasjon Storgata

Det ble i Sak 1 for 2023 satt av 1,3 mill. til å dekke økt husleie i Kulturetatens lokaler, slik at etatens lokaler i Tøyenbekken kunne fristilles til atelierer. Det ble i tilleggsinnstillingen for 2023 vedtatt å inndra disse midlene midlertidig for 2023. Midlene ligger inne igjen i 2024.

Kunstordningen

Endring i investeringsvolumet påvirker størrelsen på kommunens kunstordning. Se omtale under investeringer på kap. 502 Kulturetaten.

Myntgata 2 - midlertidig bruk som atelier

Engangsbevilgning til husleie for Myntgata 2 til midlertidige kunstneratelierer er ikke videreført.

Redusere ruinkonservering i 2023

Det ble i tilleggsinnstillingen for 2023 trukket inn 2 mill. til ruinkonservering. Midlene ligger inne for 2024.

Reversere utredning av Stubberudmyra som konsertarena

Byrådet satte av 3,5 mill. i Sak 1 for 2023 til utredning av to områder som konsertarenaer; Huken og Stubberudmyra. Det ble besluttet å begrense utredningen til Huken, og bevilgningen ble redusert. Engagsmidlene er ikke videreført til 2024.

Tilgang til lokaler: Utredning store konsertarenaer

Engangsbevilgning til utredning av store konsertarenaer er ikke videreført i 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Driftsmidler til atelier i kontorlokaler på Vestre gravlund

Driftsmidler til atelier i tidligere kontorlokaler på Vestre Gravlund.

Endring kunstnerisk utsmykking

Endring i investeringsvolumet påvirker størrelsen på kommunens kunstordning. Se omtale under investeringer på kap. 502 Kulturetaten.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Justering for engangstiltak

Pilot etterbruk Gamle Munch

Midler til pilot for etterbruk av Gamle Munch som flerbrukshus for kultur.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Kulturetaten

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,222 mill. i 2024, økende til 3,540 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Atelierer på Veterinærhøyskolen - midlertidig

Midler til midlertidige atelierer på den gamle Veterinærhøyskolen.

Driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon

Det foreslås å sette av til sammen 38,6 mill. årlig på kap. 502 til drift av Voldsløkka kulturstasjon, økt med 2,8 mill fra 35,8 mill i 2023.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	271 655	229 091	236 728
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	202 532	188 312	255 024
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 515	20 131	21 299
Overføringsutgifter	19 371	7 091	7 530
Finansutgifter	36 010	0	0
Sum Driftsutgifter	540 082	444 625	520 581
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-132 444	-77 809	-81 077
Refusjoner	-27 490	-23 402	-24 385
Overføringsinntekter	-2 789	-11 677	-12 071
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-36 004	0	0
Sum Driftsinntekter	-198 727	-112 888	-117 533
Sum	341 355	331 737	403 048

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Kulturetaten (KIF)				
	Kulturetaten (KIF)				
502 - Kulturetaten (KIF)	Hudøy, rehabilitering av bygninger	4 000	4 000	4 000	4 000
502 - Kulturetaten (KIF)	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer	7 000	7 000	7 000	7 000
502 - Kulturetaten (KIF)	Kunstnerisk utsmykking	44 500	65 000	45 400	38 500
502 - Kulturetaten (KIF)	Middelalderbeltet - utviklingsplan	6 500	6 500	6 500	6 500
502 - Kulturetaten (KIF)	Parkinfrastruktur i middelalderbyen	67 200	0	0	0
502 - Kulturetaten (KIF)	Rehabilitering av Frogner hovedgård	7 500	0	0	0
502 - Kulturetaten (KIF)	Øvre Fossum gård	2 000	0	0	0
Sum Kulturetaten (KIF)		138 700	82 500	62 900	56 000
Sum Kulturetaten (KIF)		138 700	82 500	62 900	56 000
Sum investeringsprosjekter		138 700	82 500	62 900	56 000

Hudøy, rehabilitering av bygninger

For rehabilitering og utvikling av skjøtselsplan inneholder budsjettet et løpende prosjekt på 4 mill. årlig. Tiltakene gjennomføres i samarbeid med Stiftelsen Hudøy.

Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer

Kultureiendommene har regulert leienivå, med en fastsatt subsidiefaktor. Utgifter til rehabilitering utover løpende vedlikehold dekkes derfor i mindre grad inn gjennom husleie. Årlig avsetning er på 7 mill. Midlene skal brukes på rehabilitering og brannsikring. Prioriterte tiltak er brannsikring, tak-, vindu- og fasaderehabilitering og el-sanering, blant annet for fredede og bevaringsverdige eiendommer som Kirkeristen, Frysja kunstsenter og eiendommer i Kvadraturen.

Kunstnerisk utsmykking

Ordningen for kunstutsmykking i kommunale bygg og uterom innebærer at 0,4 prosent av kommunens samlede investeringsbudsjett, unntatt avgiftsfinansierte investeringer i VAR-sektoren og Oslo Havn KF, avsettes til kunstprosjekt i 2024. Avsetningen er et løpende prosjekt som skal benyttes til både midlertidige og permanente prosjekter i uterom, skoler, barnehager, sykehjem mv. Ordningen administreres av Kulturetaten etter fastsatt regelverk. Investerings- og driftsvolum for ordningen i 2024 utgjør totalt 59,3 mill., hvorav 44,5 mill. i investeringer og 14,8 mill. i drift.

Middelalderbeltet - utviklingsplan

Det ligger inne 6,5 mill. årlig til tiltak i utviklingsplanen for Middelalderbeltet. Prosjektet har løpt siden 2014 og er videreført ut økonomiplanperioden.

Parkinfrastruktur i middelalderbyen

Bystyret vedtok i møte 27.04.2022 sak 112/22 en utbyggingsavtale med Bane Nor (BN) om opparbeidelse av Middelalderparken. Avtalen gjelder finansiering og gjennomføring av opparbeidelse av offentlig park i område P1-P3 i Middelalderparken. Avtalen innebærer en helhetlig opparbeidelse av Middelalderparken, og angir ansvarsfordelingen for opparbeidelsen mellom BN og kommunen. Utbyggingsavtalen sikrer at BN finansierer og opparbeider realytelser beskrevet i utbyggingsavtalen. I tillegg beskriver avtalen kommunens ansvar for å opparbeide de delene av Middelalderparken som ikke omfattes av BNs forpliktelser. Kommunen forplikter seg til å drifte og vedlikeholde tiltakene etter ferdigstillelse. Kommunen er forpliktet til investeringer beregnet til totalt 34,8 mill. Disse midlene ligger inne i 2024.

Det er videre lagt inn 32,4 mill. i 2024 til å innfri kommunens forpliktelser i Landskapsplan 16 for opparbeidelse av parkinfrastruktur i Middelalderparken. Midlene skal nyttes til møbler, beplantning, toaletter, adkomstparti, brygge, rigg og drift m.m.

Rehabilitering av Frogner hovedgård

Det ligger inne 7,5 mill. til rehabilitering av Frogner Hovedgård.

Øvre Fossum gård

Det ligger inne 2 mill. til rehabilitering av Øvre Fossum Gård i 2024.

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås å øremerke midlene til utredning av arkivområde og arkivbygg, som tidligere er bevilget til Byarkivet, tilsvarende 3,882 mill.

Det foreslås å øremerke 1,3 mill. til samarbeid mellom Oslo Kulturskole og Torshov musikkorps. Korpset har fra 2013 mottatt tilskuddsmidler til dirigent og instruktørtjenester gjennom kulturskolen. Tilskuddets størrelse har tidligere vært omtalt i budsjettvedtaket.

Øremerkingene har ingen salderingseffekt.

Munchmuseet (KIF)

Ansvarsområde

Munchmuseet forvalter noen av Norges viktigste kunstsamlinger. Den testamentariske gaven etter Edvard Munch omfatter en av verdens største kunstsamlinger fra en og samme kunstner, og inneholder om lag 27 000 kunstverk av Edvard Munch, fordelt på nær 1 200 malerier, over 7 000 tegninger og skisser, mer enn 18 000 grafiske blad og 14 skulpturer. I tillegg forvalter museet Edvard Munchs originale fotografier, hans trykkplater og litografiske steiner, mange tusen tekster og brev, samt rundt 10 000 personlige eiendeler.

Munchmuseet forvalter også kunst donert av Rolf E. Stenersen, og donerte verk av Amaldus Nielsen og Ludvig O. Ravensberg. Dette utgjør nærmere 900 kunstverk, hvorav cirka 600 malerier.

Etaten har ansvar for å forvalte samlingene i Munchmuseet på en best mulig måte gjennom bevaring, forskning og formidling. Samlingene representerer en stor kunstnerisk, museal og økonomisk verdi for Oslo. Edvard Munchs kunst regnes som Norges viktigste bidrag til den internasjonale kunsthistorien.

Situasjonsbeskrivelse

Munchmuseet tiltrekker seg stadig et nytt publikum, også blant byens innbyggere. Museet skal være synlig og relevant i samfunnet og kunstlivet gjennom en sterk satsing på utstillinger basert på Munchs kunst, modernisme og samtidskunst.

Det nye Munchmuseet åpnet i Bjørvika høsten 2021 og har blitt en stor publikumssuksess, og i 2022 hadde museet 851 623 besøkende med billett. Museet har nærmere 5 000 kvadratmeter utstillingsarealer hvor det vises vesentlig mer av Edvard Munchs kunst. Kunsten er satt inn i nye og mer omfattende kontekster og i relasjon til samtidskunst, andre kunstuttrykk og en større presentasjon av kunstneren og mennesket Edvard Munch.

Utstillingene *Uendelig*, *Monumental*, *Inntil* og *Skygger* vil med små justeringer være permanente de første årene. Sistnevnte er en multimedial installasjon av Munchs hjem på Ekely, som ble revet i 1960. Presentasjonen av Stenersensamlingen vil skifte noe oftere. I tillegg vil museet ha flere midlertidige utstillinger. Munchmuseet ønsker også å utvide samlingen med relevante verk fra modernismen i første halvdel av 1900-tallet, for å vise Munchs kunst i en bredere kontekst. Utstillingene *Alt er liv*, *Sjelens ensomhet* (Tracey Emin), *I villskapens øye*, *Brikker*, *Satyricon & Munch*, *Frihetens former*, har vært store publikumssuksesser.

For å utvikle en større kunstinteresse i befolkningen og tiltrekke flere besøkende til museet er det satt i gang et omfattende arbeid med å utvikle aktiviteter som skal være relevante for museets program og besøkende, men som også kan tiltrekke seg nye publikumsgrupper og gjøre museet mer attraktivt i samfunns- og kunstlivet. Dette gjøres i samarbeid med andre og i egen regi. Et eksempel er Munch UNG. I tillegg gjennomfører museet aktiviteter som omvisninger, foredrag, kuratorsamtaler, debattprogrammer, sponsortreff, medlemsprogram, verkstedtilbud, Den kulturelle spaserstokken og Den kulturelle skolesekken.

Den første tiden med drift av det nye museet har vært preget av høye besøkstall. Første hele driftsår ga som nevnt besøkstall på over 850 000. Prognoser for besøkstall i 2023 er noe lavere. Det er usikkert om besøket vil holde seg på et så høyt nivå som vi har sett til nå.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall følgere på sosiale medier	417 134	451 516	487 424	501 783	
Antall unge på omvisninger og verksted (inkl. Den kulturelle skolesekken)	12 793	7 191	9 035	17 116	
Antall arrangement	36	0	93	323	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle	Tiltrekke nye publikumsgrupper	Antall besøkende	201 765	851 623	750 000	750 000
	Sørge for et mangfoldig tilbud					
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet	Styrke barne- og ungdomssatsingen, herunder videreføre ungdomsprogrammet	Antall barn og unge som besøker museet	18 460	210 923	60 000	200 000
3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte	Formidle Edvard Munchs kunst lokalt, nasjonalt og internasjonalt					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	320 990	320 990	320 990	320 990
Vedtak forrige periode				
Generell rammeendring Munchmuseet	620	0	-1 481	-1 481
Generell rammereduksjon Munchmuseet	-1 962	-2 160	-2 160	-2 160
Sum Vedtak forrige periode	-1 342	-2 160	-3 641	-3 641
Vedtak forrige periode	-1 342	-2 160	-3 641	-3 641
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	319 648	318 830	317 349	317 349

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	18 350	18 350	18 350	18 350
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	18 350	18 350	18 350	18 350
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-638	-638	-638	-638
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-638	-638	-638	-638
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Munchmuseet	-194	-194	-720	-3 096
Sum Uspesifiserte rammeendringer	-194	-194	-720	-3 096
Endringer	-832	-832	-1 358	-3 734
Ramme 2024-2027	337 166	336 348	334 341	331 965

Vedtak forrige periode

Generell rammeendring Munchmuseet

Det ble i 2023 lagt inn et særskilt rammekutt på 0,6 mill. som ikke er videreført i 2024.

Generell rammereduksjon Munchmuseet

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 504, Munchmuseet.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjettrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Munchmuseet

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,194 mill. i 2024, økende til 3,096 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	169 874	163 025	170 605
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	222 926	196 640	205 207
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	107 631	103 387	109 383
Overføringsutgifter	99	0	0
Finansutgifter	12 403	0	0
Sum Driftsutgifter	512 933	463 052	485 195
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-142 058	-140 421	-146 319
Refusjoner	-5 948	-1 641	-1 710
Overføringsinntekter	-17 502	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-12 403	0	0
Sum Driftsinntekter	-177 911	-142 062	-148 029
Sum	335 022	320 990	337 166

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen nye øremerkede midler.

Deichman bibliotek (KIF)

Ansvarsområde

Deichman bibliotek er Oslo kommunes folkebibliotek, og landets største kulturinstitusjon.

Deichman bibliotek består av et hovedbibliotek, 14 lokalbibliotek, 3 kombinasjonsbibliotek (ligger i tilknytning til skoler) og et eget lokalbibliotek for barn og ungdom, Biblo Tøyen. I 2023 åpner Biblo Holmlia. Deichman bibliotek driver også spesialavdelingene Deichman OUS Rikshospitalet, Deichman Oslo fengsel og Deichman Bredtveit, som alle er statlig finansiert. I tillegg leveres bibliotektenester til skoler, barnehager og andre offentlige institusjoner.

Folkebiblioteket er en lovpålagt tjeneste som ligger i skjæringspunktet mellom kultur og utdanning, og som er forankret i det demokratiske prinsippet om lik og gratis tilgang på informasjon og kunnskap. Lov om folkebibliotek slår fast at folkebibliotekets oppgave er å «fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom aktiv formidling.» Videre skal folkebiblioteket «være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt». Biblioteket skal legge vekt på «kvalitet, allsidighet og aktualitet».

Biblioteket legger til rette for inspirasjon, innsikt og kunnskap gjennom moderne bibliotektenester og arrangementer, en rikholdig samling, og rom som er gode å være i. Biblioteket skal fylle den tradisjonelle bibliotekrollen som utlånssted for bøker og andre medier, kulturarena og som tilrettelegger for frivillig aktivitet, arena for kunnskapsdeling og demokratibygging, og skal være en motvekt mot polarisering. Tilbudet skal være bredt, relevant og kvalitativt godt i form av fysiske og digitale samlinger. Deichman har mange basistjenester som dekker grunnleggende behov i dagens samfunn, for eksempel et sted å være, tilgang til internett eller kurs, språkkafé og boksamlinger. I tillegg skal biblioteket drive aktiv formidling i form av utstillinger, arrangementer og samarbeid med relevante innholdsleverandører. Biblioteket er gratis og for alle.

Gjennom Deichman som landets største folkebibliotek har Oslo kommune en viktig rolle som premissgiver og partner for bibliotekutvikling både nasjonalt og internasjonalt.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune og Deichman er i en unik posisjon. I 2022 satte Deichman rekord med 4,6 millioner besøk, og med nær 50 000 nye registrerte låner. Utlånet økte med 14 %. Både utlån og besøk styrket seg i første kvartal 2023 mot 2022.

Byrådet la våren 2023 fram ny *Bibliotekplan for Oslo kommune 2023-2026*. Byrådet vil videreføre det gode arbeidet som gjøres av Deichman bibliotek sentralt og i lokalbibliotekene, og legge større vekt på bibliotekets potensial som drivkraft i lokalsamfunnet.

Deichman skal fortsatt bidra til at folk oppdager kraften i litteraturen, men også bygge fellesskap, styrke demokratiet og verne om ytringsfriheten. I en tid der fakta utfordres, skal bibliotekene være en av våre viktigste kunnskapsinstitusjoner. I møte med økt polarisering, skal bibliotek være en inkluderende møteplass som bygger opp de lokale fellesskapene. Når forskjellene mellom folk øker, må Deichman styrke sin rolle i å redusere sosial ulikhet.

Flere nye bibliotekprosjekter pågår, og nye bibliotekmodeller prøves ut. Et oppgradert og utvidet bibliotek på Holmlia og et eget bibliotek for barn og unge – Biblo Holmlia, åpner høsten 2023. Det midlertidige bibliotektilbudet på Mortensrud videreføres i større lokaler i 2024, og vil være i drift fram til et permanent bibliotek er etablert. Demo Linderud og et utvidet bibliotektilbud på Romsås videreføres i 2024 og i 2025. I bydel St. Hanshaugen blir det etablert et midlertidig bibliotek på tidligere Veterinærhøyskolen, og det vurderes permanent bibliotek på samme sted. I 2024 videreføres et utvidet sommerbibliotek i bydelen. Bibliotektilbudet i bydel Ullern følges opp videre gjennom flerformålsprosjektet på Hoff/Skøyen.

Barn og unge er en viktig brukergruppe for biblioteket. Byrådet ønsker at Deichman bibliotek skal kunne ta en enda mer aktiv rolle i barn og unges fritid. Dette er særlig viktig i levekårsutsatte områder. Bibliotekene er gratis, og kan gi meningsfulle tilbud for alle.

Deichman har rekruttert mange ungdommer som ansatte de siste årene. Ungdommene får inngang til arbeidslivet og arbeidserfaring, og tilbudene de utvikler og gjennomfører i bibliotekene for barn og unge blir mer treffsikre.

Deichman viderefører det gode samarbeidet med et omfattende nettverk av samarbeidspartnere som bidrar til aktiviteter og arrangementer, og med bydelene og andre lokale initiativ.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
- Barnehager	565	201	96	567	
- Klassebesøk	1 586	778	580	1 562	
- Øvrige arrangement	3 502	1 176	1 151	3 244	
Andre arrangement barn og unge	0	2 333	1 959	4 851	
Antall arrangement samlet	10 548	4 488	3 786	10 224	
Antall barn som omfattes av Lesefrø	7 151	7 500	7 983	8 407	
Antall utlån til ungdom, 14-18 år ²	39 538	39 734	39 275	38 319	² E-bøker er ikke inkludert
Totalt utlån inkl. fornyelser (alle medier) ¹	2 371 355	2 095 094	2 363 235	2 621 693	¹ Medier sendt til andre bibliotek er ikke inkludert. Antall utlån 2019 er korrigert.
Antall besøk per innbygger	4,4	3,5	3,9	6,7	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle						
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet						
3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte						
4. Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser						
	Resultatindikatorer	Antall meråpne bibliotek	13	0	14	14
		Antall nye registrerte lånere	39 265	42 323	0	40 000
		Antall utlån av bøker samlet	1 527 640	1 800 000	1 715 000	1 985 000
		Publikumsbesøk	2 693 124	4 500 000	4 700 000	5 300 000
	Styrke aktivitetstilbudet og arrangementsprogrammet for og med barn og unge i bibliotekene.	Andre arrangement barn og unge	39 867	123 000	115 000	152 890
		Antall nye barn omfattet av Lesefrø	0	1 000	1 000	2 000
		Barnehagebesøk med program	1 662	14 600	12 800	14 760
		Klassebesøk med program	14 691	60 000	50 000	57 600
		Totalt ant. deltakere på arrangement samlet	69 734	285 000	247 800	282 000
		Øvrige arrangement	13 514	88 000	69 000	56 750
6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo						

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	456 703	456 703	456 703	456 703
Vedtak forrige periode				
Generell rammeendring Deichman bibliotek	725	0	-1 748	-1 748
Generell rammereduksjon Deichman bibliotek	-2 293	-2 537	-2 537	-2 537
Sommerbibliotek i bydel St.Hanshaugen	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Tilbakeføring driftsmidler midlertidig bibliotek Mortensrud	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Vedtak forrige periode	-2 568	-3 537	-5 285	-5 285
Vedtak forrige periode	-2 568	-3 537	-5 285	-5 285
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	454 135	453 166	451 418	451 418
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	23 770	23 770	23 770	23 770
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	23 770	23 770	23 770	23 770
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Midlertidige bibliotektilbud Bydel St. Hanshaugen	3 300	0	0	0
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-950	-950	-950	-950
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	2 350	-950	-950	-950
Justering for engangstiltak				
Midlertidige bibliotektilbud: Romsås og Demo Linderud	5 100	5 100	0	0
Sum Justering for engangstiltak	5 100	5 100	0	0
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Deichman bibliotek	-199	-199	-737	-3 170
Sum Uspesifiserte rammeendringer	-199	-199	-737	-3 170
Endringer	7 251	3 951	-1 687	-4 120
Ramme 2024-2027	485 156	480 887	473 501	471 068

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Deichman bibliotek

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 505 Deichman bibliotek.

Tilbakeføring driftsmidler midlertidig bibliotek Mortensrud

Deichman har etablert et midlertidig bibliotektilbud på Mortensrud. Driftsavsetningen ble redusert med 2 mill. i 2023 på grunn av forsinkelser med etablering. Disse legges inn igjen fra 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Midlertidige bibliotektilbud Bydel St. Hanshaugen

Det er lagt inn driftsmidler til midlertidig bibliotektilbud (utvidet sommerbibliotek) i bydel St. Hanshaugen, tilsvarende som i 2023. Det arbeides parallelt med å etablere et permanent bibliotek i bydelen.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Justering for engangstiltak**Midlertidige bibliotektilbud: Romsås og Demo Linderud**

Det er innarbeidet 5,1 mill. i 2024 og 2025 for videreføring av utvidet bibliotektilbud på Romsås, og det midlertidige bibliotektilbudet Demo Linderud.

Uspesifiserte rammeendringer**Rammereduksjon Deichman bibliotek**

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,199 mill. i 2024, økende til 3,170 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	234 866	213 045	222 570
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	147 263	156 474	169 803
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	119 271	121 069	128 091
Overføringsutgifter	24 956	0	0
Finansutgifter	17 922	0	0
Sum Driftsutgifter	544 278	490 588	520 464
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-38 295	-33 415	-34 818
Refusjoner	-35 297	-470	-490
Overføringsinntekter	-10 073	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-17 922	0	0
Sum Driftsinntekter	-101 587	-33 885	-35 308
Sum	442 691	456 703	485 156

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Deichman bibliotek (KIF)				
	Deichman bibliotek (KIF)				
505 - Deichman bibliotek (KIF)	Midlertidig bibliotektilbud på Mortensrud	6 000	0	0	0
Sum Deichman bibliotek (KIF)		6 000	0	0	0
Sum Deichman bibliotek (KIF)		6 000	0	0	0
Sum investeringsprosjekter		6 000	0	0	0

Midlertidig bibliotektilbud på Mortensrud

Det ble bevilget 9 mill. til midlertidig bibliotektilbud på Mortensrud. På grunn av forsinkelser ble 6 mill. trukket inn i 2023. Dette rebevilges i 2024.

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen nye øremerkede midler.

Avsetning husleier kulturbygg (KIF)

Ansvarsområde

Kapittelet er et rent avsetningskapittel for fremtidig husleie og drift av nye kulturbygg, som nye eller utvidede bibliotek, og kulturstasjonene på Manglerud, Voldsløkka og Mortensrud.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	16 900	16 900	16 900	16 900
Vedtak forrige periode				
Drift av nye kulturstasjoner	0	16 300	16 300	16 300
Drift av Voldsløkka kulturstasjon	6 000	6 000	6 000	6 000
Kulturstasjon Mortensrud	0	0	20 000	20 000
Voldsløkka kulturstasjon - avsetning til husleie/drift	12 900	12 900	12 900	12 900
Sum Vedtak forrige periode	18 900	35 200	55 200	55 200
Vedtak forrige periode	18 900	35 200	55 200	55 200
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	35 800	52 100	72 100	72 100
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Avsetning husleier kulturbygg - Mortensrud kulturstasjon	0	-16 300	-36 300	-36 300
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0	-16 300	-36 300	-36 300
Spesifiserte rammeendringer				
Driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon	-35 800	-35 800	-35 800	-35 800
Sum Spesifiserte rammeendringer	-35 800	-35 800	-35 800	-35 800
Endringer	-35 800	-52 100	-72 100	-72 100
Ramme 2024-2027	0	0	0	0

Vedtak forrige periode

Drift av nye kulturstasjoner

Økning på avsetningskapittel for kulturbygg, satt av til drift av Mortensrud kulturstasjon. Midlene er for årene 2025-2027 trukket inn som følge av forsinkelser i prosjektet, se for øvrig beskrivelse under "Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold".

Drift av Voldsløkka kulturstasjon

Økning som følge av et merbehov til drift av Voldsløkka kulturstasjon.

Kulturstasjon Mortensrud

Fremtidige driftmidler til kulturstasjonen på Mortensrud er lagt inn på avsetningskapitlet for kulturbygg fra 2026.

Voldsløkka kulturstasjon - avsetning til husleie/drift

Husleie- og driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Avsetning husleier kulturbygg - Mortensrud kulturstasjon

Midler til Mortensrud kulturstasjon trekkes inn mot rebevilgning i 2028 grunnet forsinkelse.

Spesifiserte rammeendringer

Driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon

Det foreslås å sette av til sammen 38,6 mill. årlig på kap. 502 til drift av Voldsløkka kulturstasjon, økt med 2,8 mill fra 35,8 mill i 2023.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	7 900	0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	9 000	-0
Sum Driftsutgifter	0	16 900	0
Sum	0	16 900	0

Idrett (KIF)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvar for planlegging, utvikling og drift av kommunale idrettsanlegg. Etaten har videre ansvar for bygging og forvaltning av markaanlegg, anlegg for vinteridrett, mindre bygg som klubbhus og garderobeanlegg, samt mindre nærmiljøanlegg til egenorganisert aktivitet. I tillegg har etaten driftsansvaret for idretts- og badeanlegg og skolenære idrettshaller som forvaltes av Oslobygg KF.

Bymiljøetaten skal i samarbeid med idretten skape gode muligheter for barn, ungdom og voksne til å utøve idrett og fysisk aktivitet. Tilbudet innen fysisk aktivitet skal videreutvikles ved å øke kunnskapen om bruken av eksisterende tilbud og arealer, samt styrke samhandlingen med andre offentlige og private aktører. Tilbudet for barn og ungdom prioriteres.

Bymiljøetaten utarbeider kommunale planer og foreslår strategier og målsettinger for kommunens arbeid med idrett og fysisk aktivitet. Etaten forvalter tilskudd på idrettsområdet. Dette omfatter både rammetilskuddet til Oslo Idrettskrets, investeringstilskudd for å stimulere til bygging av private idrettsanlegg, driftstilskudd til rideanlegg, samt tilskudd til store og små idrettsarrangementer og tiltak.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo har et stort mangfold av idrettsanlegg og mange deltar i idrett, eller utøver fysisk aktivitet på egenhånd. Likevel har Oslo dårligst anleggsdekning (innbyggere pr. idrettsanlegg) av fylkene i Norge, og dårligere dekning enn andre store kommuner. Det er i tillegg et stort behov for vedlikehold og rehabilitering av eksisterende kommunale idrettsanlegg.

Oslo kommunes behovsplan for idrett og friluftsliv 2021-2030 er utgangspunktet for tiltakene som prioriteres på idrettsområdet. Gjennom nyinvestering og byrådets økte satsing på idrett de siste årene har idrettsområdet i Oslo fått et løft. Bymiljøetaten har de siste årene overtatt driftsansvaret for flere nye og store idrettsanlegg, herunder Manglerud bad, Korsvoll flerbrukshall og Majorstuen flerbrukshall. Fra 2024 vil etaten også leie lokaler på Hasle for å bedre anleggsdekningen for kampsport.

Det foregår en satsing på rehabilitering av kommunale kunstgressbaner, hvor Bymiljøetaten jobber etter handlingsplanen for å fase ut bruk av gummigranulat på kunstgressbaner i Oslo, for å redusere utslippet av mikroplast. Bymiljøetaten tester ut alternativt innfyllsmateriale, og samarbeider med flere ulike aktører for å utvikle bærekraftige kunstgressbaner for fremtiden. Parallelt vil Bymiljøetaten i 2024 fortsette å gjennomføre fysiske tiltak på alle eksisterende baner med gummigranulat for å hindre spredning av mikroplast utenfor banene.

I tillegg satser byrådet på å redusere barrierene for deltakelse i Osloidretten, gjennom nabolagsklubbsamarbeidet med idrettskretsen, tilrettelegging for idrett i AKS, samt sørge for gratis ferieaktiviteter til barn og unge gjennom idretten. Byrådet har tidligere redusert prisene for barn og ungdom ved badene, og de lave prisene videreføres i 2024. Prisene for voksne skal ikke heves utover normal årlig prisjustering.

Følgende idrettsanlegg er ventet å bli ferdigstilt i 2024:

- Nye Tøyenbadet med flerbrukshall
- Treschowgate/Bentsebrua flerbrukshall
- Mortensrud landhockeybane
- Midlertidig klubbhus, fritidsklubb og kunstgressbane på Mortensrud

Følgende idrettsanlegg er vedtatt igangsatt og vil være under bygging/gjennomføring i 2024:

- Løren aktivitetspark og flerbrukshall
- Dælenenga flerbrukshall
- Stovner bad
- Kalbakken servicebygg

Følgende prosjekter er under planlegging/prosjektering og er aktuelle for oppstart i 2024 og 2025:

- Kampen friplass
- Voksentoppen kunstgress
- Rehabilitering Storeåsen, Jerikobakken og Leirskallen
- Mortensrud friidrettshall, cricketbane, kunstgressbaner, klubbhus
- Løren ishall
- Myntgata 2 flerbrukshall
- Mortensrud flerbrukshall
- Bjørvika flerbrukshall
- Refstad flerbrukshall
- Frognerbadet
- Haugerud/Trosterud idrettspark

Oslobygg KF bygger idrettsanlegg etter bestilling fra Bymiljøetaten i henhold til kommunens bestiller-utfører modell. Unntakene er anlegg i Marka, snøanlegg og mindre anlegg hvor etaten selv har utføreransvaret. Idrettsanlegg i regi av Oslobygg KF er omtalt under kapittel 10.1 Eiendomsforetakene.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Andel innbyggere som er fornøyd med mulighetene for å utøve organisert idrett i Oslo	0,0 %	78,0 %	68,0 %	79,0 %	
Antall besøkende ved publikumsbadene	1 020 157	299 992	297 000	729 204	

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	828 798	828 798	828 798	828 798
Vedtak forrige periode				
Bidrag til forskning på framtidens bærekraftige kunstgressbaner	-500	-500	-500	-500
Driftsfølger Kalbakken servicebygg	2 000	1 500	1 500	1 500
Driftsfølgevirkning Bjøråsen kunstgressbane	950	950	950	950
Driftsfølgevirkning Ekeberg driftsstasjon	135	135	135	135
Driftsfølgevirkning Hovseter friplass	75	75	75	75
Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg	16 500	16 500	16 500	16 500
Generell rammeendring Idrett	2 127	0	-4 097	-4 097
Generell rammereduksjon Idrett	-6 924	-6 964	-6 964	-6 964
Husleie/drift diverse idrettsanlegg	-3 250	-3 250	-3 250	-3 250
Jordal kunstgress og betongskateanlegg	950	950	950	950
Leie av brakker på Høybråten	-220	-220	-220	-220
Manglerud kunstgress 7-er	950	950	950	950
Midlertidig bad Økern	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600
Reversert rammekutt på tilskudd til realisering av private idrettsanlegg	6 500	6 500	6 500	6 500
Tilskudd til realisering av private idrettsanlegg	20 000	20 000	20 000	20 000
Utredningsmidler	-7 800	-7 800	-7 800	-7 800
Vinterdrift av kunstgressbaner uten plastholdig innfyll	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Vedtak forrige periode	25 893	23 226	19 129	19 129
Vedtak forrige periode	25 893	23 226	19 129	19 129
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	854 691	852 024	847 927	847 927
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	54 899	54 899	54 899	54 899
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	54 899	54 899	54 899	54 899
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Behov for driftsmidler Manglerud bad - ytterligere økning	4 740	4 740	4 740	4 740
Bytte av innfyll på Kringsjø 2 kunstgressbane	1 000	0	0	0
Garderobe og toaletter ved Bjøråsen kunstgressbane	230	0	0	0
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	5 970	4 740	4 740	4 740
Justering for engangstiltak				
Redusert ramme for tilskudd til realisering av private idrettsanlegg	-20 000	-20 000	0	0
Sum Justering for engangstiltak	-20 000	-20 000	0	0
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Idrett	-291	-291	-1 076	-4 626
Sum Uspesifiserte rammeendringer	-291	-291	-1 076	-4 626
Spesifiserte rammeendringer				
Behov for driftsmidler til Manglerud bad	10 000	10 000	10 000	10 000
Driftsfølgevirkning diverse idrettsanlegg	1 110	680	680	680
Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg	71 100	169 600	170 100	170 600
Justering av budsjettmidler mellom Bymiljøetaten og Utdanningsetaten	-12 100	-12 100	-12 100	-12 100
Merbehov Grefsen basishall	2 100	0	0	0

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Reduksjon av driftsmidler til idrettsanlegg	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	66 210	162 180	162 680	163 180
Endringer	51 889	146 629	166 344	163 294
Ramme 2024-2027	961 479	1 053 552	1 069 170	1 066 120

Vedtak forrige periode

Bidrag til forskning på framtidens bærekraftige kunstgressbaner

Reduksjon til forskning på fremtidens bærekraftige kunstgressbaner.

Driftsfølger Kalbakken servicebygg

Det er vedtatt investeringsmidler til bygging av Kalbakken servicebygg. Det legges derfor inn driftsmidler til bygget fra 2024. Midlene skal dekke drifts- og vedlikeholdsutgifter, samt midler til driftsavtale med SF Grei.

Driftsfølgevirkning Bjøråsen kunstgressbane

Midler avsatt til fjernvarme til nytt undervarmeanlegg, forlenget driftssesong på flomlysanlegget, midler til vinterdrift, samt serviceavtale på det tekniske anlegget på Bjøråsen kunstgressbane.

Driftsfølgevirkning Ekeberg driftsstasjon

Midler satt av til økte driftskostnader på Bymiljøetatens driftsstasjon på Ekeberg. Midlene skal gå til økt husleie, renhold, serviceavtaler og behov for inventar.

Driftsfølgevirkning Hovseter friplass

Økning i driftsmidler til Hovseter friplass, fra halvårsvirkning i 2023.

Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg

Driftsfølgevirkninger (husleie mm) til bygg som forvaltes av Oslobygg KF.

Generell rammereduksjon Idrett

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 545, Bymiljøetaten, idrett

Jordal kunstgress og betongskateanlegg

Midler avsatt til vinterdrift av Jordal kunstgress og midler til driftsavtale for kunstgressbanen og skateanlegget på Jordal.

Leie av brakker på Høybråten

Klubbhuset til Høybråten og Stovner I.L. brant ned i 2020 og midlertidige garderobebrakker har blitt leid inn i perioden 2021-2023. Midlene reduseres i 2024.

Manglerud kunstgress 7-er

Driftsmidler til Manglerud kunstgress, inkludert vinterdrift og driftsbidrag til Manglerud Star Fotball.

Midlertidig bad Økern

Reduksjon i driftmidler til midlertidig bad på Økern.

Reversert rammekutt på tilskudd til realisering av private idrettsanlegg

Reversert rammekutt på tilskudd til realisering av private idrettsanlegg fra budsjett 2023.

Tilskudd til realisering av private idrettsanlegg

Økt ramme på tilskudd til realisering av private idrettsanlegg lagt inn i budsjett 2023.

Utredningsmidler

Reduksjon i utredningsmidler, som skal gå til konseptvalgutredninger og forprosjekter, for nye idrettsanlegg.

Vinterdrift av kunstgressbaner uten plastholdig innfyll

I forrige budsjettår, i forbindelse med utfasingen av plastholdig innfyll på kommunale kunstgressbaner, var det behov for at kommunen gjennomførte vinterdrift av en kunstgressbane. Midlene reduseres i 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Behov for driftsmidler Manglerud bad - ytterligere økning

Det er innarbeidet 4,74 mill. gjennom hele økonomiplanperioden, i økte i driftsmidler til Manglerud bad.

Bytte av innfyll på Kringsjø 2 kunstgressbane

Det er innarbeidet 1 mill. i 2024 til bytte av innfyll på Kringsjø 2 kunstgressbane, i tråd med bystyrets verbalvedtak i forbindelse med revidert budsjett 2023.

Garderobe og toaletter ved Bjøråsen kunstgressbane

Det er i revidert budsjett 2023 innarbeidet 0,23 mill i 2024 til midlertidige fasiliteter for garderobe og toaletter ved Bjøråsen kunstgressbane, i påvente av at nytt klubbhus utredes.

Justering for engangstiltak

Redusert ramme for tilskudd til realisering av private idrettsanlegg

20 mill. trekkes ut av rammen for tilskuddsordningen i 2024 og 2025.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Idrett

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,291 mill. i 2024, økende til 4,626 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Behov for driftsmidler til Manglerud bad

Det ble i revidert budsjett 2023 innarbeidet 10 mill. årlig i økte driftsmidler til Manglerud bad grunnet økte husleieforpliktelser, samt behov for ekstra tilsyn og renhold.

Driftsfølgevirkning diverse idrettsanlegg

Det er innarbeidet 1,11 mill. i 2024 og 0,68 mill. resten av økonomiplanperioden, til økte driftsmidler for en rekke mindre idrettsanlegg som driftes av Bymiljøetaten.

Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg

Det er innarbeidet, og overføres derfor, 71,1 mill. i 2024, økende til 170,6 mill. i 2027, til drift av nye idrettsanlegg fra Oslobygg, som skal driftes av Bymiljøetaten. Kostnadene inkluderer husleie

til Oslobygg, utgifter til driftsavtale med lokalt idrettslag, samt generelle drifts-, vedlikeholds-, og administrasjonskostnader.

Justering av budsjettmidler mellom Bymiljøetaten og Utdanningsetaten

Det ble i revidert budsjett 2023 innarbeidet en reduksjon på 12,1 mill., som overføres fra kap. 545 til UDE kap. 210 Grunnskoler. Utdanningsetaten (UDE) skal leie seg inn i flerbrukshallene på Korsvoll, Voksen og Tokerud på dagtid, og vil dermed dele driftskostnadene med Bymiljøetaten.

Merbehov Grefsen basishall

Det er innarbeidet 2,1 mill. i 2024 til å dekke inn merbehov i forprosjektet for Grefsen basishall.

Reduksjon av driftsmidler til idrettsanlegg

Det ble i revidert budsjett 2023 innarbeidet en reduksjon 6 mill. gjennom økonomiplanperioden, som knytter seg blant annet til utsatt åpning av Valle Hovin kunstis- og aktivitetspark, Mortensrud landhockeybane og driftsstasjon på Ekeberg.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	88 313	109 592	116 167
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	189 539	426 011	524 757
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	452 709	272 280	288 072
Overføringsutgifter	153 085	153 851	171 002
Finansutgifter	69 302	0	0
Sum Driftsutgifter	952 948	961 734	1 099 998
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-68 104	-82 527	-85 993
Refusjoner	-25 798	-50 409	-52 526
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-69 295	0	0
Sum Driftsinntekter	-163 197	-132 936	-138 519
Sum	789 751	828 798	961 479

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Idrett (KIF)				
	Idrett (KIF)				
545 -	IDR Maskiner/biler/utstyr	2 000	2 000	2 000	2 000
Idrett (KIF)					
545 -	IDR Rehabilitering av	5 000	5 000	5 000	5 000
Idrett (KIF)	idrettsanlegg				
545 -	Kalbakken servicesenter	25 500	0	0	0
Idrett (KIF)					
545 -	Rehab nye kgb med	19 600	0	0	0
Idrett (KIF)	miljøvennlig matr.				
	Sum Idrett (KIF)	52 100	7 000	7 000	7 000
	Sum Idrett (KIF)	52 100	7 000	7 000	7 000
	Sum investeringsprosjekter	52 100	7 000	7 000	7 000

IDR Maskiner/biler/utstyr

Det er avsatt 2 mill. årlig i til maskiner og utstyr knyttet til Bymiljøetatens drift av kommunale idrettsanlegg. Midlene skal dekke erstatningskostnader for utgående kapasitet og omlegging til miljøvennlige alternativer i maskinparken.

IDR Rehabilitering av idrettsanlegg

Det ligger inne 5 mill. årlig i økonomiplanperioden til formålet. Midlene skal bidra til å opprettholde kvaliteten på idrettsanleggene, som er et av målene i behovsplanen for idrett og friluftsliv.

Kalbakken servicesenter

Det ligger inne 25,5 mill. til bygging av Kalbakken servicebygg som vil ferdigstilles i 2024. Servicebygget er omtalt i behovsplanen for idrett og friluftsliv, og skal ivareta driftsfunksjoner for Grei SK.

Rehab nye kgb med miljøvennlig matr.

Det er innarbeidet 19,6 mill. i 2024 til rehabilitering av Bjørndal kunstgress, i tråd med bystyrets verbalvedtak i revidert budsjett 2023.

Klimaprofil

Maskiner, biler og utstyr

Bymiljøetaten anskaffer nullutslippsalternativer innen maskin, biler og utstyr, der teknologien er tilgjengelig og tilstrekkelig utviklet til å dekke etatens behov. Etaten benytter biodrivstoff på egne maskiner/kjøretøy der dette er mulig. Det stilles også krav til entreprenørene om bruk av nullutslippsteknologi eller bruk av biodrivstoff.

Utslipp av gummigranulat

Som en oppfølging av kommunens handlingsplan for utfasing av gummigranulat, vil rehabiliteringer Bymiljøetaten gjør fra 2024 foregå uten bruk av gummigranulat. Det vil også gjennomføres tiltak for å redusere utslipp av gummigranulat på kunstgressbaner i kommende økonomiplanperiode. Det skal etableres en sammenhengende fysisk barriere rundt banene, samt utføres tiltak som sikrer at granulat ikke kommer på avveie via dreneringssystemet og til avløpsnett. I tillegg etableres det rister og børster ved banenes inn- og utgangspartier for å hindre at granulat spres via brukerne. Ved enkelte baner skal det også etableres snødeponi for lagring av snø i vinterhalvåret.

Lokal overvannshåndtering på idrettsanlegg

Idrettsanlegg er viktige soner for lokal overvannshåndtering, og kan dermed bidra til å redusere oversvømmelser i et mer uforutsigbart klima.

Tilskuddsmidler

			Tall i 1 000
Tilskudd til idrettsformål	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Forslag 2024
Rammetilskudd Oslo Idrettskrets (OIK)	48 900	52 000	52 000
Særskilte tiltak OIK	6 000	6 000	6 000
Seniorprosjekt OIK	2 800	3 050	3 050
Nabolagsklubber	-	10 000	10 000
Tilskudd til ferieaktiviteter		3 000	3 000
Tilskudd til idrettstiltak	9 661	9 661	11 860
Driftstilskudd til rideanlegg	1 000	1 000	1 200
Tilskudd til realisering av private idrettsanlegg*	16 000	0	0
Big-Air Wyller	1 500	1 850	2 000
Driftstilskudd Bogstad Vinterparadis**	700	1 300	2 300
Driftstilskudd Nordstrand IF***			1 850
Tilskudd til Furuset IL (leie av treningstid)	2 100	2 100	2 100
Tilskudd til Oslo stupeklubb (anleggsleie)	200		
SUM	88 861	89 961	95 360

*Gjenværende midler fra 2023 vil være tilgjengelig for fordeling i 2024.

****Bogstad vinterparadis har tidligere mottatt 1 mill. i driftstilskudd utenom tilskuddstabellen.**
Beløpet innarbeides i tabellen over og beløpet er derfor økt sammenliknet med tidligere vedtatte tildelinger.

*****Nordstrand IF har tidligere mottatt driftstilskudd til Nordstrandhallen gjennom tilskuddsordningen for realisering av private idrettsanlegg. Driftstilskuddet tas ut av tilskuddsordningen og føres opp som egen post i tilskuddsoversikten.**

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen nye øremerkede midler.

Avsetning til husleier idrettsprosjekter (KIF)

Ansvarsområde

Kapittelet er et rent avsetningskapittel for fremtidig husleie og drift av nye idrettsanlegg. Eksempel er Tøyenbadet og Stovnerbadet.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	150	150	150	150
Vedtak forrige periode				
Avsetning til drift av nye idrettsanlegg	83 690	183 490	183 490	183 490
Driftsfølggevirkning Bjøråsen kunstgressbane	-950	-950	-950	-950
Driftsfølggevirkning Ekeberg driftsstasjon	-135	-135	-135	-135
Driftsfølggevirkning Hovseter friplass	-75	-75	-75	-75
Driftsfølggevirkninger for nye Oslobygg-anlegg	-16 500	-16 500	-16 500	-16 500
Husleiekostnader - Løren ishall, Frognerbadet	0	22 000	22 000	22 000
Jordal kunstgress og betongskateanlegg	-950	-950	-950	-950
Justering av avsetningskapittel for fremtidige driftsfølggevirkninger	57 370	6 020	23 500	23 500
Løren aktivitetspark og flerbrukshall - driftsutgifter	0	7 000	7 000	7 000
Manglerud kunstgress 7-er	-950	-950	-950	-950
Sum Vedtak forrige periode	121 500	198 950	216 430	216 430
Vedtak forrige periode	121 500	198 950	216 430	216 430
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	121 650	199 100	216 580	216 580
Spesifiserte rammeendringer				
Driftsfølggevirkninger for nye Oslobygg-anlegg	-71 100	-169 600	-170 100	-170 600
Sum Spesifiserte rammeendringer	-71 100	-169 600	-170 100	-170 600
Endringer	-71 100	-169 600	-170 100	-170 600
Ramme 2024-2027	50 550	29 500	46 480	45 980

Vedtak forrige periode

Avsetning til drift av nye idrettsanlegg

Økning i avsetningskapittel for drifts av idrettsanlegg, som følge av flere bygg som er planlagt ferdigstilt i perioden.

Driftsfølgevirkning Bjøråsen kunstgressbane

Midler avsatt til fjernvarme til nytt undervarmeanlegg, forlenget driftssesong på flomlysanlegget, midler til vinterdrift, samt serviceavtale på det tekniske anlegget på Bjøråsen kunstgressbane.

Driftsfølgevirkning Ekeberg driftsstasjon

Midler satt av til økte driftskostnader på Bymiljøetatens driftsstasjon på Ekeberg. Midlene skal gå til økt husleie, renhold, serviceavtaler og behov for inventar.

Driftsfølgevirkning Hovseter friplass

Økning i driftsmidler til Hovseter friplass, fra halvårsvirkning i 2023.

Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg

Driftsfølgevirkninger (husleie mm) til bygg som forvaltes av Oslobygg KF.

Husleiekostnader - Løren ishall, Frognerbadet

Det er lagt inn midler til husleie for Løren ishall, som ventes å være i drift fra 2025, samt Frognerbadet.

Jordal kunstgress og betongskateanlegg

Midler avsatt til vinterdrift av Jordal kunstgress og midler til driftsavtale for kunstgressbanen og skateanlegget på Jordal.

Justering av avsetningskapittel for fremtidige driftsfølgevirkninger

Endringene omfatter justering av avsetning til husleie til idrettsprosjekter i tråd med behov de kommende årene.

Løren aktivitetspark og flerbrukshall - driftsutgifter

Driftsmidler til Løren aktivitetspark er lagt inn i budsjettet fra 2025.

Manglerud kunstgress 7-er

Driftsmidler til Manglerud kunstgress, inkludert vinterdrift og driftsbidrag til Manglerud Star Fotball.

Spesifiserte rammeendringer

Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg

Det er innarbeidet, og overføres derfor, 71,1 mill. i 2024, økende til 170,6 mill. i 2027, til drift av nye idrettsanlegg fra Oslobygg, som skal driftes av Bymiljøetaten. Kostnadene inkluderer husleie til Oslobygg, utgifter til driftsavtale med lokalt idrettslag, samt generelle drifts-, vedlikeholds-, og administrasjonskostnader.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	-109 269	-142 559
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	109 419	193 109
Sum Driftsutgifter	0	150	50 550
Sum	0	150	50 550

Tilskudd til Den norske kirke (KIF)

Ansvarsområde

Oslo kommune utbetaler tilskudd til Den norske kirke iht. trossamfunnsloven § 14, annet ledd. Tilskuddet skal finansiere utgifter til blant annet bygging, drift og vedlikehold av kirker, og fellesrådets og menighetsrådenes administrasjon.

Overføring av tilskuddet til Den norske kirke administreres av Gravplassetaten.

Situasjonsbeskrivelse

Ved inngangen til 2023 hadde Den norske kirke 301 324 medlemmer i Oslo. Dette tilsvarer 42,5 % av Oslos befolkning.

Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO) ivaretar administrative og økonomiske oppgaver på vegne av menighetene i Oslo, og har ansvar for bygging, drift og vedlikehold av totalt 64 kirker og kapell.

Kirkebyggene er viktig for manges trosutøvelse og er samtidig en sentral del av vår kulturarv. Oslo skal være en livssynsåpen by, og kirkene er åpne for alle. Kirkene er for mange et naturlig samlingspunkt i lokalmiljøet, og brukes også til kulturarrangement og andre aktiviteter. Kirkelig fellesråd i Oslo viser til et stort vedlikeholdsetterselep i kirkene. Prioritering og valg av rehabiliteringsprosjekter foretas av Kirkelig fellesråd etter føringer gitt i bystyrets vedtak om budsjettramme for kirkeinvesteringer. En del av bygningsmassen som fellesrådet har ansvaret for, er gravkapell.

Byrådet nedsatte i april 2019 et kommunalt offentlig utvalg som skulle gjennomgå kommunens tros- og livssynspolitik og gi anbefalinger til fremtidens politikk på dette området. Tros- og livssynsutvalget overleverte rapporten *Tro det eller ei. Fremtidens tros- og livssynspolitik i Oslo* til byrådet i mai 2020, rapporten var på høring høsten 2020. Byrådet vil legge frem en sak om kommunens tros- og livssynspolitik for bystyret.

KfiO og Gravplassetaten har samarbeidet om drift og forvaltning av gravplassene i byen. Blant annet som følge av dette har 6 mill. av driftstilskuddet til KfiO vært ført på Gravplassetatens kapittel. Fra 1. januar 2024 overtar kommunen v/ Gravplassetaten alt ansvar for drift og forvaltning av byens gravplasser. Tilskuddsmidlene ført på Gravplassetatens budsjett føres tilbake til KfiO. Ettersom Gravplassetaten imidlertid overtar oppgaver fra KfiO blir 2 mill. liggende på Gravplassetatens kapittel. Se beskrivelse under kap. 590 for ytterligere informasjon.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	160 740	160 740	160 740	160 740
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	160 740	160 740	160 740	160 740
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	9 524	9 524	9 524	9 524
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	9 524	9 524	9 524	9 524
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Overføring av ansvar for gravplassforvaltning fra Kirkelig fellesråd i Oslo til Gravplassetaten	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	4 000	4 000	4 000	4 000
Endringer	4 000	4 000	4 000	4 000
Ramme 2024-2027	174 264	174 264	174 264	174 264

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Overføring av ansvar for gravplassforvaltning fra Kirkelig fellesråd i Oslo til Gravplassetaten

Justering mellom Kirkelig fellesråds budsjettkapittel og Gravplassetatens budsjettkapittel, som følge av at Gravplassetaten overtar forvaltningsansvaret for gravplassene fra 2024.

I 2017 ble 6 mill. av KfiOs driftstilskudd overført fra kap. 581 (KfiO) til kap. 590 (GPE), ettersom dette er midler relatert til gravferdsdrift og er holdt utenom beregningen av tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. KfiO har deretter fakturert GPE 6 mill. årlig for utførte tjenester. I forbindelse med myndighetsoverføringen overføres 4 mill. tilbake til kap. 581, mens 2 mill. blir stående på kap. 590.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Overføringsutgifter	183 959	160 740	174 264
Sum Driftsutgifter	183 959	160 740	174 264
Sum	183 959	160 740	174 264

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Kapittel	Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027
	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)				
	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)				
581 - Rehabilitering av Trefoldighetskirken		15 000	15 000	0	0
581 - Rehabilitering kirker		20 000	20 000	20 000	20 000
Sum Tilskudd til Den norske kirke (KIF)		35 000	35 000	20 000	20 000
Sum Tilskudd til Den norske kirke (KIF)		35 000	35 000	20 000	20 000
Sum investeringsprosjekter		35 000	35 000	20 000	20 000

Rehabilitering av Trefoldighetskirken

Det er satt av til sammen 40 mill. til rehabilitering av Trefoldighetskirken. 10 mill. ble bevilget i 2023 (revidert budsjett), og det bevilges ytterligere 15 mill. i 2024 og 2025.

Rehabilitering kirker

Det budsjetteres med 20 mill. i 2024 til rehabilitering av kirker og kapell. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva.-refusjon, slik at den foreslåtte bevilgningen er på totalt på 25 mill. i 2024 til kirkerehabilitering. Gjennomføring og aktiviteter innen bevilget ramme forutsettes å skje i samsvar med en årlig rullert plan for rehabilitering, som Kirkelig fellesråd har ansvar for.

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

			Tall i 1 000
Tilskudd til Den norske kirke	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Forslag 2024
Den norske kirke, driftstilskudd (iht. trossamfunnsloven)	140 823	159 066	162 764
Den norske kirke, tilskudd for løpende vedlikehold (iht. trossamfunnsloven)	11 000	11 000	11 500
SUM	152 097	170 066	174 264

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen nye øremerkede midler.

Gravplassetaten (KIF)

Ansvarsområde

Fra 1. januar 2024 vil kommunen overta alt ansvar og myndighet for gravplassforvaltning i Oslo fra Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO). Siden 2002 har avtale om kommunal gravferdsdrift mellom KfiO og Oslo kommune ligget til grunn for etatens arbeid. Gravplassetaten har fra 2024 hovedansvaret for anlegg, drift og forvaltning av gravplasser som reguleres i lov, forskrift og vedtekter.

Prosess for overføring av eiendommer mellom KfiO og kommunen er pågående gjennom 2024.

Gravplassetaten skal gravlegge byens innbyggere med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn. Begravelser og kremasjoner er regulert i lov om gravplasser, kremasjon og gravferd, gravferdsforskriften og lokale vedtekter. Gravplassetaten skal ivareta kommunens lovpålagte ansvar for begravelser ved dødsfall hvor ingen andre sørger for gravferden.

Situasjonsbeskrivelse

Gravferdsdriften i Oslo omfatter 20 kirkegårder og gravlunder samt Alfaset krematorium. Museumskirkegården Krist kirkegård er ikke i ordinær bruk.

Statsforvalteren har i 2023 innvilget Oslo kommunes søknad om overføring av gravplassmyndighet fra Kirken etter gravplassloven § 23 annet ledd, og i tråd med bystyrets vedtak i sak 187, 08.06.2022. Oslo skal være en livssynsåpen by, og gravplassforvaltning bør være et offentlig anliggende, fremfor at det skal ivaretas av ett av mange tros- og livssynssamfunn i byen.

Med myndighetsoverføringen gis kommunen det fulle ansvar for å utarbeide og forvalte lov- og regelverk på gravplassfeltet, og ivareta innbyggernes rettigheter og plikter i henhold til dette. Gravplassetaten utvikler organisasjonen for å være i stand til å ivareta dette ansvaret på en god måte. Som følge av at GPE fra 2024 har forvaltningsansvaret, er kapitlet styrket med 2 mill. årlig.

Den strategiske planen *Fremtidens gravplass – gode, grønne byrom* fra 2018 ligger til grunn for utviklingen av feltet i Oslo. Oslos gravlunder fungerer på flere måter som en del av byens overordnede grøntstruktur, med gode urbane grønne byrom som også brukes til gjennomgang, rekreasjon og har en viktig funksjon for klima og miljø.

Alle kremasjoner i Oslo foregår i nylig ombygde Alfaset krematorium, og er avgiftsfri for Osloborgere.

Gravplasskapasiteten er totalt sett god, men ujevnt fordelt. Gravplassetaten har i flere år jobbet med å utvide gravkapasiteten flere steder i byen.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Antall kommunale begravelser	85	97	81	114	
Antall nedsatte urner i minnelund	388	402	420	604	
Vedlikeholdt areal (dekar)	1 861	1 861	1 861	1 861	
Antall kremasjoner	4 178	3 721	3 303	3 643	
Antall graver med sommerstell	46 782	45 778	44 385	41 940	
Antall graver med høstpynt	42 469	42 510	40 916	38 296	
Antall nedsatte kister	746	693	741	747	
Antall nedsatte urner	2 827	2 079	2 319	2 612	
Ant. nedsatte barnekister i minnelunder	163	78	74	59	

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
7. Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn	Overta gravplassmyndighet					
	Systematisk dialog med tros- og livssynssamfunnene					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
	Utvikle nye gravplassstilbud	Kremasjonsprosent	82,0 %	82,0 %	82,0 %	82,0 %
	Oppnå effektiv gravplasskapasitet					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	81 559	81 559	81 559	81 559
Vedtak forrige periode				
Generell rammeendring Gravplassetaten	238	0	-574	-574
Generell rammereduksjon Gravplassetaten	-858	-939	-939	-939
Reduksjon i Gravplassetatens ramme	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Vedtak forrige periode	380	61	-513	-513
Vedtak forrige periode	380	61	-513	-513
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	81 939	81 620	81 046	81 046
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 663	4 663	4 663	4 663
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 663	4 663	4 663	4 663
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Overføring av ansvar for gravplassforvaltning fra Kirkelig fellesråd i Oslo til Gravplassetaten	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-1 040	-1 040	-1 040	-1 040
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-5 040	-5 040	-5 040	-5 040
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Gravplassetaten	-94	-94	-349	-1 500
Sum Uspesifiserte rammeendringer	-94	-94	-349	-1 500
Endringer	-5 134	-5 134	-5 389	-6 540
Ramme 2024-2027	81 468	81 149	80 320	79 169

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Gravplassetaten

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 590, Gravferdsetaten.

Reduksjon i Gravplassetatens ramme

Tilbakeføring av redusert bevilgning i 2023, som følge av midlertidig innsparing på 0,5 mill. knyttet til redusert vannforbruk og 0,5 mill. i økte inntekter gjennom økt kremasjonsavgift for utenbysboende.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Overføring av ansvar for gravplassforvaltning fra Kirkelig fellesråd i Oslo til Gravplassetaten

Justering mellom Kirkelig fellesråds budsjettkapittel og Gravplassetatens budsjettkapittel, som følge av at Gravplassetaten overtar forvaltningsansvaret for gravplassene fra 2024.

I 2017 ble 6 mill. av KfiOs driftstilskudd overført fra kap. 581 (KfiO) til kap. 590 (GPE), ettersom dette er midler relatert til gravferdsdrift og er holdt utenom beregningen av tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. KfiO har deretter fakturert GPE 6 mill. årlig for utførte tjenester. I forbindelse med myndighetsoverføringen overføres 4 mill. tilbake til kap. 581, mens 2 mill. blir stående på kap. 590.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Gravplassetaten

Det er innarbeidet rammereduksjon på 0,094 mill. i 2024, økende til 1,500 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	127 494	129 599	134 726
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	51 775	43 660	42 234
Overføringsutgifter	6 119	2 948	3 131
Finansutgifter	4 441	0	0
Sum Driftsutgifter	189 829	176 207	180 091
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-90 150	-85 054	-88 626
Refusjoner	-11 278	-9 164	-9 549
Overføringsinntekter	-772	-430	-448
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 161	0	0
Sum Driftsinntekter	-106 360	-94 648	-98 623
Sum	83 469	81 559	81 468

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Gravplassetaten (KIF)				
	Gravplassetaten (KIF)				
590 -	Nullutslipps-maskiner og -	10 000	8 500	0	0
Gravplassetaten kjøretøy					
(KIF)					
590 -	Nye graver på eksisterende	3 500	3 500	3 500	3 500
Gravplassetaten gravlunder					
(KIF)					
Sum Gravplassetaten (KIF)		13 500	12 000	3 500	3 500
Sum Gravplassetaten (KIF)		13 500	12 000	3 500	3 500
Sum investeringsprosjekter		13 500	12 000	3 500	3 500

Nullutslipps-maskiner og -kjøretøy

For å oppnå kommunens mål om ha 100% nullutslipp for maskiner og tunge kjøretøy skal Gravplassetaten skifte ut sitt utstyr. Dette gjelder mindre og mellomstore arbeidsmaskiner, traktorer, anleggsmaskiner og andre tyngre kjøretøy. Tilgang på denne typer maskiner er fortsatt begrenset og forutsetter en innovativ utvikling i markedet. I tillegg til et eksisterende prosjekt for utslippsfrie maskiner, er det avsatt 38,5 mill. fordelt over årene 2022-2025. Anskaffelsene forutsettes å tilpasses hva markedet kan levere, og for å skape etterspørsel for markedsutvikling og leveranse i økonomiplanperioden.

Nye graver på eksisterende gravlunder

Midlene benyttes til klargjøring og ferdigstilling av områder på eksisterende kirkegårder/gravlunder i hele Oslo hvor nye graver kan tas i bruk, herunder nødvendig utskifting av leirholdig jord mv. Avsetningen er på 5,5 mill. i 2023 og 3,5 mill. årlig fra 2024 og ut økonomiplanperioden.

Klimaprofil

Virksomheten har ikke klimagassutslipp av større betydning, men Gravplassetatens strategiske utskifting av fossile kjøretøy og maskiner reduserer etatens klimaavtrykk.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen nye øremerkede midler.

Byrådsleders kontor (BLK)

Sektoransvar

Sektoransvaret for Byrådslederens kontor (BLK) omfatter drift av byrådet og byrådsavdelingene, Rådhusets forvaltningstjeneste, Kommuneadvokaten og Beredskapsetaten.

Satsinger og hovedtall for sektoren

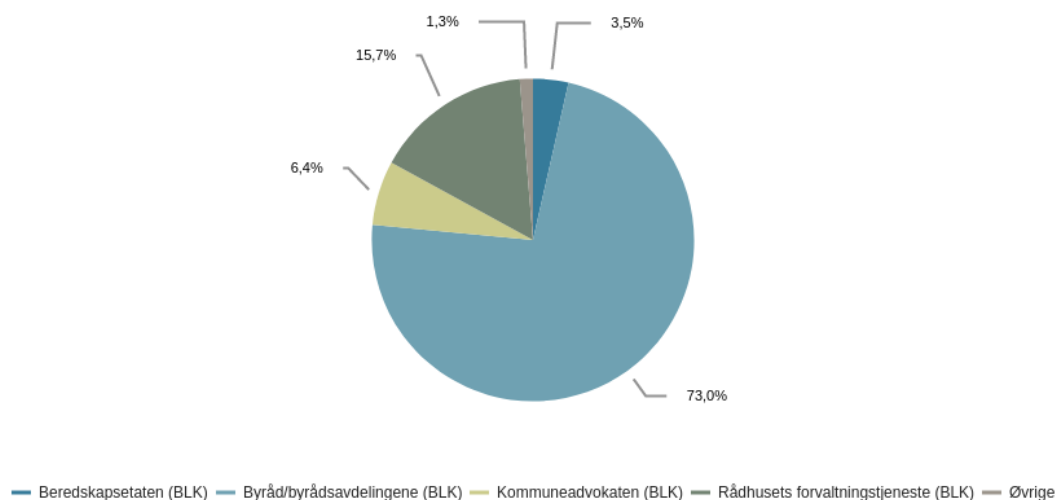
Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	839,1	877,3	872,8	868,9	862,7
2 - Driftsinntekter	-58,4	-60,9	-60,6	-60,9	-60,6
Totalsum	780,8	816,4	812,1	808,1	802,1

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

Byrådets ambisjoner for sektoren

Oslo skal være en god kommune å leve og bo i. En forutsetning for dette er at styringssystemet fungerer. Byrådslederens kontor (BLK) har ansvar for utvikling av kommunens politiske og administrative styringssystem, virksomhetsstyring og ledelses- og kompetanseutvikling på strategisk nivå. Andre ansvarsområder er samfunnssikkerhet og beredskap på strategisk nivå, og overordnet kommunikasjonsansvar i kommunen. Innsyn og offentlighet, internrevisjon, rådgivning i topplederrekruttering, og koordinering og utvikling av kommunens deltakelse i internasjonalt og regionalt samarbeid ligger også under BLK.

Hovedmål

- 1. En åpen og demokratisk kommune for innbyggerne
- 2. En effektiv, omstillingsdyktig og attraktiv kommune
- 3. En trygg by med god beredskap
- 4. Et regionalt og internasjonalt samarbeid som styrker byen

Målene og de viktigste tiltakene

Målene nedenfor er sektorovergripende. BLK har en særlig rolle som tilrettelegger og pådriver for gjennomføring av byrådets politikk til beste for byens innbyggere, og for å samordne byrådets arbeid og aktiviteter.

Mål 1 En åpen og demokratisk kommune for innbyggerne

Byrådet vil styrke deltakelse, åpenhet og tilgjengelighet i kommunen.

Kommunen skal involvere innbyggerne i idé-, plan- og utviklingsfasen av for eksempel omsorgstjenester, byplanlegging, demokratiutvikling og digitalisering. Bystyret har vedtatt at Oslo skal være en foregangskommune for medvirkning fra innbyggerne. Kommunen tester ut digitale verktøy for medvirkning og jobber samtidig med å øke kunnskapen om medvirkning.

Oslo kommune jobber kontinuerlig med klart språk. Kommunens språkprofil oppdateres for å videreutvikle arbeidet med inkluderende språk.

Kommunen er opptatt av å bygge en åpenhets- og tillitskultur. Det er etablert systemer for opplæring og lett tilgjengelig informasjon for ansatte om relevant regelverk for praktisering av åpenhet.

Kommunens visuelle identitet videreutvikles med særlig oppmerksomhet på universell utforming og skiltprogrammet. Skiltprogrammet inneholder maler og retningslinjer for hvordan skilt i kommunens bygg skal se ut, og skal gjøre det enklere for innbyggerne og ansatte å finne fram ute og inne.

Oslo kommunes nettside er kommunens hovedkanal for informasjon til innbyggere og andre målgrupper. Det jobbes kontinuerlig med å forenkle tilgangen til informasjon om politikk, beslutningsprosesser og aktiviteter som kan være relevante for innbyggernes hverdag og behov. I 2023 ble et eget område for aktuelt og nyheter fra Oslo kommune etablert, der alle bydelene og noen etater publiserer selv. En abonnementsløsning er under utvikling, slik at det blir enklere å følge kommunen.

Kommunen jobber aktivt med innbyggerinformasjon og dialog i relevante sosiale medier. Det er utarbeidet retningslinjer for moderering av kommentarfelt i sosiale medier, blant annet i tråd med handlingsplanen mot hatefulle ytringer og holdninger.

Byrådet ønsker å fortsette arbeidet for åpenhet i kommunen. I den sammenheng vil fulltekstpublisering stå sentralt. I tillegg skal oppdatert veiledningsmateriell gi virksomhetene

støtte til utstrakt publisering av fulltekstdokumenter samtidig som det tas hensyn til de begrensninger i dette som ligger i offentleglova og andre relevante lover.

Oslo kommunes kommunikasjonsstrategi revideres. Erfaringene fra kommunikasjonsarbeidet under pandemien er en viktig del av revideringen.

Mål 2 En effektiv, omstillingsdyktig og attraktiv kommune

Styring, organisasjon og ledelse av kommunen skal bidra til bedre tjenester til innbyggerne og næringslivet. Styring og ledelse i Oslo kommune skal være preget av tillit. Det gjelder i forholdet mellom de som styrer og de som blir styrt, mellom virksomheter, mellom ledere og medarbeidere og deres organisasjoner, og mellom politikere og administrasjon. Tillit er ikke minst viktig mellom kommunen og innbyggerne, næringslivet, staten og sivilsamfunnet.

Mål- og resultatstyring ligger til grunn for styring og oppfølging av byrådets mål. Tillit som grunnleggende prinsipp har betydning for praktisering av mål- og resultatstyringen. Dette innebærer å finne en god balanse mellom tillit og kontroll. Utvikling av virksomhetsstyringen og styringsdialogen mellom byrådsavdeling og virksomhet, samt koordinering og samhandling mellom byrådsavdelinger, har høy prioritet.

Håndteringen av pandemien har bidratt med viktige erfaringer som kommunen skal ta med seg videre i utviklingen av styring, ledelse og organisering.

Kommunen gjennomfører medarbeiderundersøkelse (10-FAKTOR) annethvert år. Resultatene følges opp på den enkelte arbeidsplass og gir viktig innsikt for den videre utviklingen av styring og ledelse i kommunen.

Byrådets tilbud til toppledere og deres ledergrupper er rettet mot utvikling av tillitsbasert styring og ledelse, god praksis på styring og ledelse samt erfaringsdeling. Aktuelle temaer tas opp på byrådets ledersamling, temasamlinger, refleksjonsgrupper og i den enkelte ledergruppe, blant annet om økt strategisk samhandling for innbyggerrettede tjenester.

Arbeidet med forebygging av korrupsjon og andre misligheter er sentralt i hele kommunens organisasjon. Byrådet prioriterer nettverksmøter for kommunens virksomheter og følger opp varslere om korrupsjon, misligheter og andre kritikkverdige forhold. Virksomhetene skal utføre sine oppgaver slik at de øker befolkningens tillit til kommunen.

Kommunen kartlegger dagens etiske regler med sikte på å oppdatere og videreutvikle dem. Kommunens verdigrunnlag og etiske regler skal sikre en god etisk praksis og bidra til å sette felles standarder for ansatte i Oslo kommune.

Mål 3 En trygg by med god beredskap

Oslo er en trygg by å bo og ferdes i. Kommunen jobber helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap.

Beredskapsarbeidet skal være en integrert del av det daglige arbeidet i kommunen og bygge på de nasjonale beredskapsprinsippene om ansvar, nærhet, likhet og samvirke. Byrådet er opptatt av at alle kommunale virksomheter har en god grunnberedskap og er rustet til å ivareta sine oppgaver ved en uønsket hendelse.

Oslo kommune jobber systematisk for å avdekke risikoer og sårbarheter, og for å hindre at uønskede hendelser inntreffer. Samtidig skal kommunen planlegge for å håndtere hendelser og situasjoner som oppstår, og kunne sette i gang tiltak som reduserer konsekvensene.

For å følge opp erfaringer fra blant annet pandemihåndteringen, revideres nå kommunens overordnede styringsdokumenter på beredskapsområdet. Alle virksomheter skal ha oppdaterte planer og jevnlig gjennomføre beredskapsøvelser tilpasset virksomhetens risikobilde, egenart og portefølje.

Håndtering av pandemien har synliggjort betydningen av god styring og ledelse. Derfor er byrådet opptatt av at alle kommunens virksomheter løpende utvikler styring, ledelse og organisering. Slik blir evnen til å håndtere en krise styrket. God krisehåndtering forutsetter godt samvirke internt, men også med statlige aktører, ideelle og frivillige organisasjoner, private aktører og næringslivet.

Kommunen jobber målrettet og kunnskapsbasert i det forebyggende arbeidet. Dette gir resultater, slik som for eksempel SaLTo-samarbeidet (Sammen lager vi et trygt Oslo) mellom kommunen og Oslo politidistrikt har vist.

Mål 4 Et regionalt og internasjonalt samarbeid som styrker byen

Byrådet ønsker ytterligere å styrke Oslo som en attraktiv by å bo og drive næringsvirksomhet i. Da er vi avhengige av et nært og godt samarbeid med kommuner og fylker rundt oss, ikke minst innenfor arealbruk, transport, klima og miljø.

En attraktiv region tiltrekker seg investeringer, talenter og besøkende. Det regionale samarbeidet skal også bidra til at Osloregionen får større tyngde overfor nasjonale myndigheter.

Oslo har et omfattende samarbeid med Viken fylkeskommune (og med Akershus fylkeskommune fra 1. januar 2024). Dette gjelder blant annet det felles eierskapet til Ruter AS, regional plan for areal og transport og Oslopakke 3. I tillegg deltar Oslo kommune i de regionale organisasjonene Østlandssamarbeidet og Osloregionen.

Byrådet er opptatt av at kommunens internasjonale arbeid skal bidra til å bedre det kommunale tjenestetilbudet. Internasjonalt arbeid er et virkemiddel til å nå byrådets mål og skal bidra til å fremme Oslos interesser internasjonalt. Det internasjonale arbeidet er sektorovergripende og en integrert del av kommunens virksomhet. Det internasjonale arbeidet foregår gjennom bilateralt samarbeid med andre byer, deltakelse i internasjonale nettverk og organisasjoner og deltakelse i EU/EØS-prosjekter og profileringsaktiviteter.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	780 776	780 776	780 776	780 776
Vedtak forrige periode				
Administrativ styrking av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	750	750	750	750
Alternative reaksjoner ved bruk/besittelse av narkotika	0	-1 300	-1 300	-1 300
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	-240	0	0	0
Fotballbaner for jenter og gutter i Syria - Quamishlo	-700	-700	-700	-700
Generell rammereduksjon kap. 120	-4 698	-4 934	-4 934	-4 934
Generell rammereduksjon kap. 140	-466	-484	-484	-484
Generell rammereduksjon kap. 150	-868	-911	-911	-911
Generell rammereduksjon kap. 184	-232	-244	-244	-244
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår	1 000	0	1 000	1 000
Inntektsbortfall i valgår	-250	0	0	0
Kompensasjon for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2026	0	0	-250	-250
Pusteromsby	-500	-500	-500	-500
Rammeendring 2023-2026 kap. 120	1 633	0	-2 473	-2 473
Rammeendring 2023-2026 kap. 140	129	0	-195	-195
Rammeendring 2023-2026 kap. 150	301	0	-455	-455
Rammeendring 2023-2026 kap. 184	86	0	-130	-130
Sikring av lokaler i OV4, Beredskapsetaten	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Støtte til C40-kontoret i Oslo	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Team for oppfølging av byrådsavdelingenes investeringsprosjekter, Byrådsavdeling for finans	2 400	2 400	2 400	2 400
Tilskuddsmidler til Pusteromsby	-500	-500	-500	-500
Videreføring av støtten til C40-kontoret ut over valgperioden	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Vedtak forrige periode	-3 155	-7 423	-9 926	-9 926
Vedtak forrige periode	-3 155	-7 423	-9 926	-9 926
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	777 621	773 353	770 850	770 850
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	38 823	38 823	38 823	38 823
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	38 823	38 823	38 823	38 823
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-2 345	-2 345	-2 345	-2 345
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-2 345	-2 345	-2 345	-2 345
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Mediebanken - overføring av midler	-200	-200	-200	-200
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	-200	-200	-200	-200
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Beredskapsetaten	0	0	-60	-257
Rammereduksjon Byrådsavdelingene	0	0	-1 190	-5 119
Rammereduksjon Kommuneadvokaten	0	0	-106	-456

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Rammereduksjon Rådhusets forvaltningstjeneste	0	0	-222	-956
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-1 578	-6 788
Spesifiserte rammeendringer				
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel - administrativ styrking	1 200	1 200	1 200	1 200
Finansiering av fast stilling i OVK	1 300	1 300	1 300	1 300
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår - korleksjon av 2027	0	0	0	-1 000
Kompensasjon for inntektsbortfall i valgår - korleksjon 2027	0	0	0	250
Sum Spesifiserte rammeendringer	2 500	2 500	2 500	1 750
Endringer	-45	-45	-1 623	-7 583
Ramme 2024-2027	816 399	812 131	808 050	802 090

Vedtak forrige periode

Administrativ styrking av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Byrådsavdelingens ansvarsområder krever mye strategisk oppmerksomhet: Oslopakke 3, Ruter-økonomien og nye reisevaner, sirkulærøkonomi, effektivisering av renovasjon og energigjenvinning, trafikksikkerhet og miljø, oppfølging av store investeringsprosjekter m.m. I tillegg til dette kreves det god dokumentasjon av rutiner, oppfølging av kvalitetssystemer og sektor-strategier.

Det ble opprettet en ny stilling i byrådsavdelingen i 2023 for å styrke den overordnede administrasjonen. Stillingen ble lagt inn med halvårseffekt.

Alternative reaksjoner ved bruk/besittelse av narkotika

Byrådet arbeider for at det skal igangsettes et pilotprosjekt mellom kommunen og politiet om alternative reaksjonsformer og lett tilgang til hjelp ved pågrepelse for bruk eller besittelse av narkotika til eget bruk. Hovedmålet er å bidra med erfaringer og kunnskap med gjennomføring av helsehjelp i stedet for straff ved denne typen lovbrudd i en storby i Norge. Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) er prosjekteier. Det faglige arbeidet skjer i bydelene, med bydelsdirektør som ansvarlig.

Pilotprosjektet varer til 31.12.2024. Det er behov for 1,3 mill. i hvert av årene 2023 og 2024. Midlene er øremerket og overførbare til 2025.

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024

Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen i BLK sektor utgjør 240 000 kr. i 2024. Beløpet er fordelt forholdsmessig på kapitlene.

Fotballbaner for jenter og gutter i Syria - Qamishlo

I bystyret ble det bevilget 0,7 mill i 2023 i tilskudd til fotballbaner for jenter og gutter i Syria (Qamishlo). Bevilgningen videreføres ikke.

Generell rammereduksjon kap. 120

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 4,698 mill. i 2024, og 4,934 mill. hvert år videre i økonomiplanperioden.

Generell rammereduksjon kap. 140

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,466 mill. i 2024, og 0,484 mill. hvert år videre i økonomiplanperioden.

Generell rammereduksjon kap. 150

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,868 mill. i 2024, og 0,911 mill. hvert år videre i økonomiplanen.

Generell rammereduksjon kap. 184

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,232 mill. i 2024, og 0,244 mill. hvert år videre i økonomiplanperioden.

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår

Det foreslås at støtten til Globaliseringskonferansen innarbeides i økonomiplanen.

Inntektsbortfall i valgår

Etaten kompenseres for inntektsbortfall i valgår.

Kompensasjon for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2026

Kap. 150 reduseres med 0,250 mill. i 2026, da dette ikke er valgår.

Pusteromsby

I tråd med byrådsplattformen har BLK siden 2020 hatt dialog med fire menneskerettsorganisasjoner som ønsker samarbeid med kommunen om å opprette en ny fribyordning for menneskerettsforkjempere. Organisasjonene har søkt om støtte til et treårig pilotprosjekt. Det ble lagt inn midler til tiltaket i 2023.

Rammeendring 2023-2026 kap. 120

Det ble innarbeidet reversering av rammekutt i 2023 - 2025, og nytt rammekutt i 2026 og 2027. Rammekuttet reverseres med 1,633 mill. i 2024, mens det er 2,473 mill. i rammekutt i 2026 og 2027.

Rammeendring 2023-2026 kap. 140

Det ble innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026 og 2027. Rammekuttet reverseres med 0,129 mill. i 2024, mens det er 0,195 mill. i rammekutt i 2026 og 2027.

Rammeendring 2023-2026 kap. 150

Det ble innarbeidet reversering av rammekutt i 2023 - 2025, og nytt rammekutt i 2026 og 2027. Rammekuttet reverseres med 0,301 mill. i 2024, mens det er 0,455 mill. i rammekutt i 2026 og 2027.

Rammeendring 2023-2026 kap. 184

Det ble innarbeidet reversering av rammekutt i 2023 - 2025, og nytt rammekutt i 2026 og 2027. Rammekuttet reverseres med 0,086 mill. i 2024, mens det er 0,130 mill. i rammekutt i 2026 og 2027.

Sikring av lokaler i OV4, Beredskapsetaten

Beredskapsetaten har flyttet til nye lokaler i Olav V gate 4.

Etaten skal i en større krise ivareta den administrative driften av kommunens sentrale krisestab, og er kommunens kontaktpunkt for interaksjon med Oslo politidistrikt, forsvaret og Statsforvalteren både i krise og under normal drift. Etaten forvalter også gradert materiale iht. sikkerhetsloven og er i prosess for å anskaffe Nasjonalt Begrenset Nett (NBN) for behandling av gradert informasjon elektronisk.

Det er behov for å etablere gode sikringstiltak i etatens nye lokaler for å etterleve sikkerhetslovens krav til forvaltning av gradert materiale og IKT-systemer, samt redusere risiko. Sikkerhetslovens § 14 ff beskriver generelle tiltak for etablering av fysiske og elektroniske barrierer, samt systemer som skal oppdage og varsle om uønskede aktiviteter eller hendelser.

Det ble i 2023 avsatt midler til:

sikring av tilgang til etatens nye lokaler, primært innbruddssikring (skallsikring).

sikring av lagringsrom for gradert materiale og IKT-utstyr (også kalt strongrom), stabsrom, møterom og rom for støttefunksjoner til Sentral kriseledelse.

tiltak for sikring av fysisk utstyr (eksempelvis nødnett, gradert nett (NBN), kommunikasjonsutstyr og utvendige installasjoner).

Avsetningen trekkes ut av rammen for 2024.

Støtte til C40-kontoret i Oslo

Støtten til C40-kontoret i Oslo er lagt inn for inneværende valgperiode.

Team for oppfølging av byrådsavdelingenes investeringsprosjekter, Byrådsavdeling for finans

Flere store investeringsprosjekter de siste årene er utsatt for en betydelig kostnadsvekst både i tidligfase og gjennomføringsfase. Det generelle bildet er at dess større og mer tidkrevende prosjektet er, jo mer utsatt er det for uforutsett kostnadsøkning.

Ved den eksterne evalueringen av kommunens investeringsregime ble det foreslått flere forbedringstiltak, blant annet tettere oppfølging fra FINs side, regelmessig oppdatering av maler og veiledere og oppfølging av kvalitetssikringen i enkeltoppdrag. Av andre forbedringspunkter nevnes at FIN bør gi spesifikk veiledning ved behov, og følge opp utvalgte prosjekter i samarbeid med aktuell byrådsavdeling.

Det ble opprettet tre nye årsverk for å styrke arbeidet med investeringsprosjekter i 2023. Stillingene ble lagt inn med halvårseffekt i 2023.

Tilskuddsmidler til Pusteromsby

Det ble i 2023 overført 0,5 mill. fra kapittel 500 Kulturtilskudd, avsatt i Sak 1, til kapittel 120 knyttet til Pusteromsby siden tilskuddsmottakerne hører inn under fagområdet til BLK. Overføringen gjaldt bare for 2023, og beløpet trekkes ut av rammen i økonomiplanperioden.

Videreføring av støtten til C40-kontoret ut over valgperioden

Støtten til C40-kontoret er så langt lagt inn ut inneværende valgperiode. Det er ønskelig å signalisere at støtten videreføres i økonomiplanperioden.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Mediebanken - overføring av midler

Mediebanken er et sentralt lagringssystem for digitale bilder og multimediaminnhold som brukes av ansatte i Oslo kommune for enkel deling av materiale i kommunikasjonsarbeidet. Forvaltning av løsningen ligger hos Oslo Origo, mens midler for oppgaven ligger hos BLK. Fra 2024 overføres midlene fra BLK til Oslo Origo.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Beredskapssetaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,060 mill. i 2026 og 0,257 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 0,156 mill. i 2024 økende til 0,631 mill. i 2027

Rammereduksjon Byrådsavdelingene

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,190 mill. i 2026 og 5,119 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 3,785 mill. i 2024 økende til 12,526 mill. i 2027.

Rammereduksjon Kommuneadvokaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,106 mill. i 2026 og 0,456 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 0,352 mill. i 2024 økende til 1,135 mill. i 2027.

Rammereduksjon Rådhusets forvaltningstjeneste

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,222 mill. i 2026 og 0,956 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 0,602 mill. i 2024 økende til 2,322 mill. i 2027

Spesifiserte rammeendringer

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel - administrativ styrking

Byrådet viderefører Bilfritt byliv-satsingen. En rekke tiltak skjer i regi av Bymiljøetaten. For å sikre god koordinering, oppfølging og kommunikasjon, foreslås det at midler for en stilling legges til kapittel 120.

Finansiering av fast stilling i OVK

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har en fast stillingshjemmel uten tilhørende finansiering. Stillingen har vært forankret i byrådsavdelingen i flere år, er besatt og stillingsinnehaver og utfører ordinære administrative arbeidsoppgaver. Det er overført 1,3 mill. fra kap. 306 til kap. 120 for å sikre en varig finansiering av stillingen.

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår - korreksjon av 2027

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår. Budsjettet tilføres 1 mill. de årene konferansen gjennomføres.

Kompensasjons for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2027

Etaten kompenseres for inntektsbortfall valgår.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)				
150 - Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	Rehabilitering av midtbyggget Oslo Rådhus	0	60 844	0	0
150 - Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade	94 107	0	0	0
150 - Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	Rådhuset - diverse rehabilitering	3 735	3 858	4 085	4 150
150 - Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	Tiltak for bedre tilgjengelighet for adkomst til Oslo Rådhus	29 000	19 982	0	0
	Sum Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	126 842	84 684	4 085	4 150

Rehabilitering av midtbyggget Oslo Rådhus

Rehabilitering av midtbyggget ble lagt inn som et nytt investeringsprosjekt i 2023. Prosjektet er tidligere omtalt i sammenheng med arbeidet med rehabilitering av tårn og fasade, der tiltakene ble forankret i midlertidige tilstandsvurderinger av midtbyggget. Tilstandsvurderingen er ferdigstilt. Rehabilitering av midtbyggget er en egen budsjettsak, men er i direkte tilknytning til utvendig rehabilitering av øvrige deler av bygningen.

Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade

I Sak 1 B2023 ble det endret periodiseringen av prosjektet *Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade*. Arbeidet startet høsten 2022 og varer til 2024. Det var knyttet stor usikkerhet til prisstigning og usikkerhetsavsetning i dagens markedssituasjon. Som følge av økte materialkostnader er beløpet i 2024 oppjustert med 16,1 mill. kroner.

Rådhuset - diverse rehabilitering

RFT hadde i 2024 3,7 mill. i investeringsramme til vedlikehold av rådhuset. Det foreslås å prisregulere denne rammen i økonomiplanperioden.

Tiltak for bedre tilgjengelighet for adkomst til Oslo Rådhus

Tiltak for bedret tilgjengelighet ved adkomst til Oslo rådhus fremmes med bakgrunn i bystyrets vedtak i sak 239 i juni 2018: *Byrådet bes legge fram en sak om tilgjengelighet til Rådhuset. I påvente av saken bes byrådet vurdere hvordan tilgjengeligheten til Rådhusets hovedinngang kan forbedres.* Det anbefales at tiltak for bedret tilgjengelighet gjennomføres områdevis med prioritering i gitt rekkefølge:

1. Borggård og garasje
2. Sjøside (trapp) med rampe opp til platå fra vest
3. Heis vest for Borggård

Tiltak i Borggården må utføres på en slik måte at det til enhver tid er adkomst til rådhusets hovedinngang ved gjennomføring av bygningsmessige arbeider.

Tiltaket gjennomføres i tett dialog med byantikvaren. Involvering av brukerråd og brukerorganisasjoner skal ivaretas i prosjektering og prosjektgjennomføring.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak.

Medvirkningsrådene (BLK)

Ansvarsområde

Det er fem medvirkningsråd i Oslo kommune. Av disse er tre lovfestede, med hjemmel i kommuneloven, og to har status som medvirkningsråd i kommunen. Rådenes funksjonstid følger kommunevalgperioden, med unntak av sentralt ungdomsråd, som oppnevnes for ett år av gangen.

Tidligere har tildelingen av budsjettmidler til rådene vært en del av den interne fordelingen av kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene. Dette er ikke i samsvar med bestemmelsen forskrift om medvirkningsordninger, som sier at rådene har rett til å uttale seg før kommunestyret og fylkestinget setter ned et sekretariat, fastsetter saksbehandlingsreglene og vedtar budsjett for dem. Det opprettes derfor et nyt budsjettkapittel, der lønnsmidler til sekretærfunksjonene og rammen som det respektive råd har til disposisjon er plassert.

I budsjettet for 2024 er rammen for det respektive medvirkningsrådet indeksregulert med basis i 2023, slik at hvert råd får 895 000 kr til disposisjon. I tillegg har hvert råd en sekretærressurs tilsvarende en hel stilling per råd.

Det overføres 10 mill. fra kap. 120 til kap. 115.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	0	0	0	0
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	0	0	0	0
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Teknisk justering - Overføring av budsjettmidler til kapittel 115 Medvirkningsrådene	10 000	10 000	10 000	10 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	10 000	10 000	10 000	10 000
Endringer	10 000	10 000	10 000	10 000
Ramme 2024-2027	10 000	10 000	10 000	10 000

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Teknisk justering - Overføring av budsjettmidler til kapittel 115 Medvirkningsrådene

Det er fem medvirkningsråd i Oslo kommune. Av disse er tre lovfestede (hjemlet i kommunelovens § 5-12), og to har status som medvirkningsråd i kommunen. Rådenes funksjonstid følger kommunevalgperioden, med unntak av sentralt ungdomsråd, som oppnevnes for ett år av gangen. Det administrative ansvaret for sekretariatene til rådene er lagt til byrådsavdelingene, og fordelt på tre avdelinger.

Ifølge forskrift om medvirkningsordninger § 3 har rådene rett til å uttale seg før kommunestyret og fylkestinget setter ned et sekretariat, fastsetter saksbehandlingsreglene og vedtar budsjett for dem. Tidligere har tildelingen av budsjettmidler til rådene vært en del av den interne fordelingen av kap. 120. Siden medvirkningsrådene er selvstendige organer, der tre er oppnevnt på bakgrunn av kommunalt vedtak som gir dem samme status som de lovhjemlede organene, er det ansett som god praksis at rådenes budsjett synliggjøres på et eget budsjettkapittel. Det er derfor opprettet et nytt kapittel, 115 Medvirkningsrådene, og kapittelets budsjettmidler er en overføring fra kapittel 120 Byrådsavdelingene.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	0	0	4 450
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	5 550
Sum Driftsutgifter	0	0	10 000
Sum	0	0	10 000

Byråd/byrådsavdelingene (BLK)

Ansvarsområde

Oslo skal være en foregangskommune for god brukerservice og effektiv oppgaveløsning. Det skal arbeides for tillit og godt samspill mellom byens befolkning, kommunale virksomheter, ansatte og folkevalgte organer. Gjennom aktivt kommunikasjonsarbeid skal kommunens omdømme som tjenesteyter og arbeidsplass styrkes.

Oslo kommunes parlamentariske styringssystem er hjemlet i kommuneloven. Byrådet er kommunens utøvende organ og øverste ledelse for kommunens administrasjon. Den enkelte byråd har direkte instruksjonsmyndighet og parlamentarisk ansvar på sitt område, og er den øverste leder av sin byrådsavdeling.

Byrådsavdelingene utgjør kommunens sentrale administrative apparat og har tre hovedfunksjoner:

- Å være faglig sekretariat for politisk ledelse
- Å føre tilsyn, utøve styring og kontrollere underliggende virksomheter
- Å være forvaltningsorgan innenfor definerte ansvarsområder

Kapitlet skal dekke utgifter til utrednings- og evalueringsoppgaver i forbindelse med byrådsavdelingenes arbeid med å gjennomføre byrådets og bystyrets vedtak, herunder utgifter til ekstraordinære og tidsbegrensede tiltak. Videre dekkes visse formål og fellesfunksjoner som gjelder hele kommunen og som ikke naturlig hører hjemme på andre kapitler. I tillegg kommer midler til ulike formål som påløper ved avvikling eller omstilling i kommunale virksomheter, og hvor ansvaret blir overført til den sentrale administrasjonen. Utgifter til leie av lokaler til byrådsavdelingene utenfor Rådhuset, kontingenter og tiltak i forbindelse med kommunens internasjonale engasjement ligger også her. Erstatninger ved saksanlegg og andre forhold hvor Oslo kommune ved byrådsavdelingene er partsrepresentant dekkes på dette kapitlet.

Situasjonsbeskrivelse

På kapitlet er det midler til lønn og drift av byrådsavdelingene. Det er også midler til enkelte lønns- og driftstiltak som gjelder hele kommunen, tiltak på kommunekonsernnivå som kommunikasjon, etatssjefssamlinger, internrevisjon og kommunens administrative fellessystemer. Det er også satt av midler til Lokal Agenda 21-arbeidet.

Kapitlet dekker kontingenter for medlemskap i Osloregionen og Østlandssamarbeidet. Oslo kommune har tatt på seg ansvaret for å drifte sekretariatet for Osloregionen, og disse utgiftene fordeles mellom medlemmene.

På kapitlet er det også midler til kommunens internasjonale engasjement, delegasjonsbesøk og deltakelse i internasjonale fora.

Oslo kommune har signert en samarbeidsavtale med Kyiv by. Her legges det opp til samarbeid og erfaringsutveksling innen temaer som byutvikling, infrastruktur, ny teknologi, forskning, kultur og reiseliv. Det er også inngått en avtale mellom Eurocities og Ukrainas svar på KS. Kommunen får

fortløpende forespørsler fra andre deler av Ukraina der det bes om praktisk og humanitær bistand samt bistand til planlegging og gjennomføring av gjenoppbyggingen av Ukraina.

Innenfor eksisterende budsjetttramme øremerkes det 3 mill. kroner i 2024 for å følge opp prosjekter og initiativ til støtte for Ukraina. Midlene kan f.eks. brukes slik:

- videreføre Eurocities prosjekter for gjenoppbyggingen av ukrainske byer og regioner
- bilaterale samarbeidsprosjekter
- støtte til samarbeidsprosjekter i regi av 3. sektor, næringsliv m.m.
- utvikling av EU-prosjekter med ukrainske partnere
- gjennomføring av arrangement

Midlene er overførbare.

Det er satt av midler til utvikling av nye kanaler for innbyggerkontakt og til Tryggere by-arbeidet.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	600 464	600 464	600 464	600 464
Vedtak forrige periode				
Administrativ styrking av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	750	750	750	750
Alternativ reaksjoner ved bruk/besittelse av narkotika	0	-1 300	-1 300	-1 300
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	-180	0	0	0
Fotballbaner for jenter og gutter i Syria - Quamishlo	-700	-700	-700	-700
Generell rammereduksjon kap. 120	-4 394	-4 630	-4 630	-4 630
Generell rammereduksjon kap. 126	-304	-304	-304	-304
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår	1 000	0	1 000	1 000
Pusteromsby	-500	-500	-500	-500
Rammeendring 2023-2026 kap. 120	1 633	0	-2 473	-2 473
Støtte til C40-kontoret i Oslo	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Team for oppfølging av byrådsavdelingenes investeringsprosjekter, Byrådsavdeling for finans	2 400	2 400	2 400	2 400
Tilskuddsmidler til Pusteromsby	-500	-500	-500	-500
Videreføring av støtten til C40-kontoret ut over valgperioden	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Vedtak forrige periode	-795	-4 784	-6 257	-6 257
Vedtak forrige periode	-795	-4 784	-6 257	-6 257
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	599 669	595 680	594 207	594 207
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	29 372	29 372	29 372	29 372
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	29 372	29 372	29 372	29 372
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-1 029	-1 029	-1 029	-1 029

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Teknisk justering - Overføring av budsjettmidler til kapittel 115 Medvirkningsrådene	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-11 029	-11 029	-11 029	-11 029
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Mediebanken - overføring av midler	-200	-200	-200	-200
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	-200	-200	-200	-200
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Byrådsavdelingene	0	0	-1 190	-5 119
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-1 190	-5 119
Spesifiserte rammeendringer				
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel - administrativ styrking	1 200	1 200	1 200	1 200
Finansiering av fast stilling i OVK	1 300	1 300	1 300	1 300
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår - korreksjon av 2027	0	0	0	-1 000
Overføring av midler fra kap. 120 til kap. 150 - Heftyetunet	-400	-400	-400	-400
Sum Spesifiserte rammeendringer	2 100	2 100	2 100	1 100
Endringer	-9 129	-9 129	-10 319	-15 248
Ramme 2024-2027	619 912	615 923	613 260	608 331

Vedtak forrige periode

Administrativ styrking av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Byrådsavdelingens ansvarsområder krever mye strategisk oppmerksomhet: Oslopakke 3, Ruter-økonomien og nye reisevaner, sirkulærøkonomi, effektivisering av renovasjon og energigjenvinning, trafikksikkerhet og miljø, oppfølging av store investeringsprosjekter m.m. I tillegg til dette kreves det god dokumentasjon av rutiner, oppfølging av kvalitetssystemer og sektor-strategier.

Det ble opprettet en ny stilling i byrådsavdelingen i 2023 for å styrke den overordnede administrasjonen. Stillingen ble lagt inn med halvårseffekt.

Alternative reaksjoner ved bruk/besittelse av narkotika

Byrådet arbeider for at det skal igangsettes et pilotprosjekt mellom kommunen og politiet om alternative reaksjonsformer og lett tilgang til hjelp ved pågrepelse for bruk eller besittelse av narkotika til eget bruk. Hovedmålet er å bidra med erfaringer og kunnskap med gjennomføring av helsehjelp i stedet for straff ved denne typen lovbrudd i en storby i Norge. Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) er prosjekteier. Det faglige arbeidet skjer i bydelene, med bydelsdirektør som ansvarlig.

Pilotprosjektet varer til 31.12.2024. Det er behov for 1,3 mill. i hvert av årene 2023 og 2024. Midlene er øremerket og overførbare til 2025.

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024

Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen i BLK sektor utgjør 240 000 kr. i 2024. Beløpet er fordelt forholdsmessig på kapitlene.

Fotballbaner for jenter og gutter i Syria - Quamishlo

I bystyret ble det bevilget 0,7 mill i 2023 i tilskudd til fotballbaner for jenter og gutter i Syria (Qamishlo). Bevilgningen videreføres ikke.

Generell rammereduksjon kap. 120

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 4,698 mill. i 2024, og 4,934 mill. hvert år videre i økonomiplanperioden.

Generell rammereduksjon kap. 126

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 597 000 kr. i 2023, økende til 901 000 kr. i 2026. Kap. 126 er med virkning fra budsjettåret 2022 slått sammen med kap. 120, slik at rammekuttet tas av kap. 120.

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår

Det foreslås at støtten til Globaliseringskonferansen innarbeides i økonomiplanen.

Pusteromsby

I tråd med byrådsplattformen har BLK siden 2020 hatt dialog med fire menneskerettighetsorganisasjoner som ønsker samarbeid med kommunen om å opprette en ny fribyordning for menneskerettighetsforkjempere. Organisasjonene har søkt om støtte til et treårig pilotprosjekt. Det ble lagt inn midler til tiltaket i 2023.

Rammeendring 2023-2026 kap. 120

Det ble innarbeidet reversering av rammekutt i 2023 - 2025, og nytt rammekutt i 2026 og 2027. Rammekuttet reverseres med 1,633 mill. i 2024, mens det er 2,473 mill. i rammekutt i 2026 og 2027.

Støtte til C40-kontoret i Oslo

Støtten til C40-kontoret i Oslo er lagt inn for inneværende valgperiode.

Team for oppfølging av byrådsavdelingenes investeringsprosjekter, Byrådsavdeling for finans

Flere store investeringsprosjekter de siste årene er utsatt for en betydelig kostnadsvekst både i tidligfase og gjennomføringsfase. Det generelle bildet er at dess større og mer tidkrevende prosjektet er, jo mer utsatt er det for uforutsett kostnadsøkning.

Ved den eksterne evalueringen av kommunens investeringsregime ble det foreslått flere forbedringstiltak, blant annet tettere oppfølging fra FINs side, regelmessig oppdatering av maler og veiledere og oppfølging av kvalitetssikringen i enkeltoppdrag. Av andre forbedringspunkter nevnes at FIN bør gi spesifikk veiledning ved behov, og følge opp utvalgte prosjekter i samarbeid med aktuell byrådsavdeling.

Det ble opprettet tre nye årsverk for å styrke arbeidet med investeringsprosjekter i 2023. Stillingene ble lagt inn med halvårseffekt i 2023.

Tilskuddsmidler til Pusteromsby

Det ble i 2023 overført 0,5 mill. fra kapittel 500 Kulturtilskudd, avsatt i Sak 1, til kapittel 120 knyttet til Pusteromsby siden tilskuddsmottakerne hører inn under fagområdet til BLK. Overføringen gjaldt bare for 2023, og beløpet trekkes ut av rammen i økonomiplanperioden.

Videreføring av støtten til C40-kontoret ut over valgperioden

Støtten til C40-kontoret er så langt lagt inn ut inneværende valgperiode. Det er ønskelig å signalisere at støtten videreføres i økonomiplanperioden.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Teknisk justering - Overføring av budsjettmidler til kapittel 115 Medvirkningsrådene

Det er fem medvirkningsråd i Oslo kommune. Av disse er tre lovfestede (hjemlet i kommunelovens § 5-12), og to har status som medvirkningsråd i kommunen. Rådenes funksjonstid følger kommunevalgperioden, med unntak av sentralt ungdomsråd, som oppnevnes for ett år av gangen. Det administrative ansvaret for sekretariatene til rådene er lagt til byrådsavdelingene, og fordelt på tre avdelinger.

Ifølge forskrift om medvirkningsordninger § 3 har rådene rett til å uttale seg før kommunestyret og fylkestinget setter ned et sekretariat, fastsetter saksbehandlingsreglene og vedtar budsjett for dem. Tidligere har tildelingen av budsjettmidler til rådene vært en del av den interne fordelingen av kap. 120. Siden medvirkningsrådene er selvstendige organer, der tre er oppnevnt på bakgrunn av kommunalt vedtak som gir dem samme status som de lovhjemlede organene, er det ansett som god praksis at rådenes budsjett synliggjøres på et eget budsjettkapittel. Det er derfor opprettet et nytt kapittel, 115 Medvirkningsrådene, og kapittelets budsjettmidler er en overføring fra kapittel 120 Byrådsavdelingene.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Mediebanken - overføring av midler

Mediebanken er et sentralt lagringssystem for digitale bilder og multimediaminnhold som brukes av ansatte i Oslo kommune for enkel deling av materiale i kommunikasjonsarbeidet. Forvaltning av løsningen ligger hos Oslo Origo, mens midler for oppgaven ligger hos BLK. Fra 2024 overføres midlene fra BLK til Oslo Origo.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Byrådsavdelingene

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,190 mill. i 2026 og 5,119 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 3,785 mill. i 2024 økende til 12,526 mill. i 2027.

Spesifiserte rammeendringer

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel - administrativ styrking

Byrådet viderefører Bilfritt byliv-satsingen. En rekke tiltak skjer i regi av Bymiljøetaten. For å sikre god koordinering, oppfølging og kommunikasjon, foreslås det at midler for en stilling legges til kapittel 120.

Finansiering av fast stilling i OVK

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har en fast stillingshjemmel uten tilhørende finansiering. Stillingen har vært forankret i byrådsavdelingen i flere år, er besatt og stillingsinnehaver og utfører ordinære administrative arbeidsoppgaver. Det er overført 1,3 mill. fra kap. 306 til kap. 120 for å sikre en varig finansiering av stillingen.

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår - korreksjon av 2027

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår. Budsjettet tilføres 1 mill. de årene konferansen gjennomføres.

Overføring av midler fra kap. 120 til kap. 150 - Heftyetunet

Rådhusets forvaltningstjeneste har overtatt forvalteransvaret for Heftyevillaen fra Bystyrets sekretariat fra og med 2023. Til sak 1 ble det innarbeidet 0,4 mill. i økte kostnader knyttet til vedlikehold av bygningene. De eksisterende budsjettmidlene knyttet til forvalteransvaret ble overført i forbindelse med Tilleggsinnstillingen for budsjett 2023. Midlene ble ved en feil lagt til kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene, mens det korrekte er kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste. Det korrigeres for dette.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	475 899	514 337	538 637
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	97 072	77 332	73 322
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	11 547	16 481	17 437
Overføringsutgifter	37 430	11 774	10 793
Finansutgifter	4	0	0
Sum Driftsutgifter	621 952	619 924	640 189
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-5 177	-1 915	-1 995
Refusjoner	-25 754	-17 545	-18 282
Overføringsinntekter	-4 160	0	0
Sum Driftsinntekter	-35 092	-19 460	-20 277
Sum	586 860	600 464	619 912

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Over kapittelet fordeles tilskudd til blant annet Nobelinstituttet, Nobels Fredssenter, Oslo Freedom Forum, Business for Peace, Norges Fredsråd, Globaliseringskonferansen og Oslo Peace Days. Dette er tiltak som bidrar til profilering av Oslo som fredsby. Dette vurderes ikke som tilskudd som omfattes av *Regler for tilskuddsforvaltning*.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Oslo kommune har signert en samarbeidsavtale med Kyiv by. Her legges det opp til samarbeid og erfaringsutveksling innen temaer som byutvikling, infrastruktur, ny teknologi, forskning, kultur og reiseliv. Det er også inngått en avtale mellom Eurocities og Ukrainas svar på KS. Kommunen får fortløpende forespørsler fra andre deler av Ukraina der det bes om praktisk og humanitær bistand samt bistand til planlegging og gjennomføring av gjenoppbyggingen av Ukraina.

Innenfor eksisterende budsjetttramme øremerkes det 3 mill. kroner i 2024 for å følge opp prosjekter og initiativ til støtte for Ukraina. Midlene kan f.eks. brukes slik:

- videreføre Eurocities prosjekter for gjenoppbyggingen av ukrainske byer og regioner
- bilaterale samarbeidsprosjekter
- støtte til samarbeidsprosjekter i regi av 3. sektor, næringsliv m.m.
- utvikling av EU-prosjekter med ukrainske partnere
- gjennomføring av arrangement

Midlene er overførbare.

Avsetingen til alternative reaksjoner ved bruk/besittelse av narkotika er øremerket og overførbare til 2025.

Kommuneadvokaten (BLK)

Ansvarsområde

Kommuneadvokatens (KAO) oppgaver og organisering framgår av Oslo kommunes rettsinstruks. Kommunale virksomheter som i eller utenfor rettssak trenger advokatbistand, har etter rettsinstruksen som utgangspunkt rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten.

Etaten står i en særstilling i kommunen, idet den organisatorisk både hører inn under bystyret og under byrådet/Byrådslederens kontor, som etaten rapporterer til i administrative spørsmål. I faglige spørsmål har etaten en uavhengig stilling, og er i denne sammenheng ikke underlagt instruksjonsmyndighet.

Det fremgår av rettsinstruksen at kommunens brukere og ansatte skal sikres riktig og effektiv myndighets- og tjenesteutøvelse, at enkeltmenneskers lov- eller konvensjonsfestede rettigheter ikke krenkes, samt at kommunens økonomiske og juridiske posisjoner ivaretas best mulig.

Rettsinstruksen er videre basert på at utredning av rettslige problemstillinger skal inngå som ledd i kommunens saksforberedelse, og at juridisk rådgivning og prosedyre skal sikres på en profesjonell måte.

Kommuneadvokaten prosederer kommunens rettssaker. Etter anmodning gir Kommuneadvokaten videre råd og betenkninger til bystyrets organer, byrådet og byrådsavdelingene, etater, bydeler, kommunale foretak og kommunalt eide aksjeselskaper. Kommuneadvokaten bidrar også til opplæring innenfor det juridiske fagområdet internt i kommunen og engasjeres også tidvis som foredragsholdere på juridiske kurs utenfor kommunen.

Kommuneadvokatens virksomhet reguleres for øvrig av den generelle advokatlovgivningen.

Situasjonsbeskrivelse

Kommuneadvokaten legger stor vekt på å ha høy kompetanse blant de ansatte for å kunne dekke det behov for bredde og kvalitet innen juridisk bistand som en stor kommune som Oslo har. Blant annet er advokatenes faglige utvikling og deltakelse på juridiske kurs høyt prioritert i etaten.

Det vil over tid være noe variasjon i saksmengde og sakstyper. Antall innkomne rettssaker har årlig økt fra 150-170 på midten av 2000-tallet til 232 i 2018. Det har vært en nedadgående trend de siste årene, og i 2022 hadde KAO 151 innkomne rettssaker. Årsaken til variasjonen og nedgangen er ukjent. Enkelte av kommunens rettssaker de senere årene har vist seg å være såpass omfattende at det er behov for å sette flere advokater på samme sak. Det er også økt etterspørsel etter mer løpende rådgivning i en del av kommunens forskjellige saker og prosjekter, noe som i perioder legger beslag på store ressurser i etaten.

Av de 325 avsluttede rettssakene i 2021 vant kommunen 30 %, 4 % ble dels vunnet/dels tapt, mens 6 % ble tapt. I tillegg ble 32 saker trukket (10 %), 36 saker forlikt (11 %) og 100 saker fikk annet utfall (31 %). Antall saker med annet utfall gir et noe uriktig bilde, da Kommuneadvokaten gikk over til ensomløsning (ZT) i WebSak. Alle pågående saker i gammelt system måtte avsluttes og gjenopprettes i nytt system. Pågående saker fikk status "annet utfall". Det ble ikke rapportert på behandlingstid på saker i 2021 og 2022 pga. skifte av saksbehandlingssystem.

Kommuneadvokaten hadde i 2023 i snitt 26 advokater (årsverk) i arbeid. I tillegg er det ti ansatte i administrasjonen. Av disse er fem jusstudenter som deler på kveldsvakter fem dager i uken. Som et ledd i profilering og rekruttering til Kommuneadvokaten er målet å ha totalt fire juridiske studenter på 4-5 ukers traineeopphold i året. Etaten har også en ordning med hospitering av jurist fra annen virksomhet.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Beskrivelse
Innkomne rettssaker	192	191	168	151	
Avsluttede rettssaker	228	163	233	325	
Samlet tvistesum innkomne rettssaker	587 000 000	19 900 000 000	2 094 000 000	3 126 000 000	
Innkomne rådgivningssaker	397	418	316	330	
Avsluttede rådgivningssaker	473	435	411	540	
Andel rådgivningssaker besvart innen 3 dager i %	35,0 %	20,0 %	0,0 %	0,0 %	
Andel rådgivningssaker besvart innen 14 dager i %	35,0 %	26,0 %	0,0 %	0,0 %	
Andel rådgivningssaker besvart innen 6 uker i %	21,0 %	21,0 %	0,0 %	0,0 %	
Andel rådgivningssaker besvart etter 6 uker i %	7,0 %	10,0 %	0,0 %	0,0 %	
Andel besvart rådgivningssaker	3,0 %	12,0 %	0,0 %	0,0 %	
Andel rådgivningssaker som venter på klient (fortsatt ubesvart)	3,0 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %	
Andel rådgivningssaker hvor besvart ikke er relevant	13,0 %	10,0 %	0,0 %	0,0 %	

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	43 164	43 164	43 164	43 164
Vedtak forrige periode				
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	-15	0	0	0
Generell rammereduksjon kap. 140	-466	-484	-484	-484
Rammeendring 2023-2026 kap. 140	129	0	-195	-195
Sum Vedtak forrige periode	-352	-484	-679	-679
Vedtak forrige periode	-352	-484	-679	-679
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	42 812	42 680	42 485	42 485
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	2 078	2 078	2 078	2 078

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	2 078	2 078	2 078	2 078
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-106	-106	-106	-106
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-106	-106	-106	-106
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Kommuneadvokaten	0	0	-106	-456
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-106	-456
Endringer	-106	-106	-212	-562
Ramme 2024-2027	44 784	44 652	44 351	44 001

Vedtak forrige periode

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024

Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen i BLK sektor utgjør 240 000 kr. i 2024. Beløpet er fordelt forholdsmessig på kapitlene.

Generell rammereduksjon kap. 140

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,466 mill. i 2024, og 0,484 mill. hvert år videre i økonomiplanperioden.

Rammeendring 2023-2026 kap. 140

Det ble innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026 og 2027. Rammekuttet reverseres med 0,129 mill. i 2024, mens det er 0,195 mill. i rammekutt i 2026 og 2027.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Kommuneadvokaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,106 mill. i 2026 og 0,456 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 0,352 mill. i 2024 økende til 1,135 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	48 484	49 659	51 951
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	10 827	3 427	3 147
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	35	0	0
Overføringsutgifter	1 303	1 229	1 305
Sum Driftsutgifter	60 648	54 315	56 403
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-15 602	-6 057	-6 311
Refusjoner	-3 205	-5 094	-5 308
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	2	0	0
Sum Driftsinntekter	-18 805	-11 151	-11 619
Sum	41 843	43 164	44 784

Klimaprofil

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapittelet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)

Ansvarsområde

Rådhusets forvaltningstjeneste har ansvaret for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av Oslo Rådhus (heretter kalt rådhuset) som bygning, herunder sikkerhetsoppgaver, servicefunksjoner i rådhuset og innleide lokaler for byrådsavdelingene og bystyrets sekretariat.

Rådhusets forvaltningstjeneste skal innenfor sitt ansvarsområde yte profesjonell rådgivning, god service og effektive tjenester overfor publikum, rådhusets ansatte og politikere, samt kommunens virksomheter.

Etaten bistår med saksforberedelser og har ansvar for gjennomføring av representasjonsarrangementer og øvrige arrangementer i rådhuset og Heftyevillaen. Etaten har videre ansvar for borgerlige velser for Oslo kommune.

Etaten har oppgaver knyttet til flagging, banneroppheng og utsmykking av byen etter oppdrag fra Bystyrets sekretariat. Etaten har også ansvaret for omvisninger i rådhuset.

Etaten administrerer den vedtatte transportordning for politisk ledelse i rådhuset.

Situasjonsbeskrivelse

Rådhuset er en viktig kultur- og museal arena, et demokratisk symbol for byens befolkning og et administrativt senter som bygningsmessig må ivaretas med et forsvarlig og bevarende vedlikehold. Dette innebærer at rådhusforvalter skal holde bygget i god stand og samtidig utvikle vedlikehold i takt med endrede behov enten det er i forhold til sikkerhet, universell utforming, energi eller miljø.

Rådhusets forvaltningstjeneste (RFT) har ansvaret for borgerlige velser i Oslo kommune. Vigseltjenesten skal oppleves som en god tjeneste av brukerne. RFT jobber systematisk med å digitalisere deler av tjenesten.

Videre skal RFT ivareta sikkerheten for personer, bygg, kunst og eiendeler, samtidig som Oslo rådhus skal oppleves som åpent og tilgjengelig.

I Oslo rådhus gjennomføres det flere hundre arrangementer i året. RFT skal levere kvalitetstjenester til gjester og besøkende.

Rådhuset i Oslo er også et politisk hus der RFT skal drive profesjonell og effektiv forvaltning, drift og vedlikehold av bygget, samt av Heftyevillaen.

Videre skal RFT utvikle og tilby digitale tjenester, som strømmetjenester til brukere og kunder i Oslo rådhus. Dette er ment til møter, seminarer, prisutdelinger og pressekonferanser.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	104 829	104 829	104 829	104 829
Vedtak forrige periode				
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	-35	0	0	0
Generell rammereduksjon kap. 150	-868	-911	-911	-911
Inntektsbortfall i valgår	-250	0	0	0
Kompensasjon for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2026	0	0	-250	-250
Rammeendring 2023-2026 kap. 150	301	0	-455	-455
Sum Vedtak forrige periode	-852	-911	-1 616	-1 616
Vedtak forrige periode	-852	-911	-1 616	-1 616
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	103 977	103 918	103 213	103 213
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	5 910	5 910	5 910	5 910
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	5 910	5 910	5 910	5 910
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-1 166	-1 166	-1 166	-1 166
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-1 166	-1 166	-1 166	-1 166
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Rådhusets forvaltningstjeneste	0	0	-222	-956
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-222	-956
Spesifiserte rammeendringer				
Kompensasjon for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2027	0	0	0	250
Overføring av midler fra kap. 120 til kap. 150 - Heftyetunet	400	400	400	400
Sum Spesifiserte rammeendringer	400	400	400	650
Endringer	-766	-766	-988	-1 472
Ramme 2024-2027	109 121	109 062	108 135	107 651

Vedtak forrige periode

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024

Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen i BLK sektor utgjør 240 000 kr. i 2024. Beløpet er fordelt forholdsmessig på kapitlene.

Generell rammereduksjon kap. 150

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,868 mill. i 2024, og 0,911 mill. hvert år videre i økonomiplanen.

Inntektsbortfall i valgår

Etaten kompenseres for inntektsbortfall i valgår.

Kompensasjons for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2026

Kap. 150 reduseres med 0,250 mill. i 2026, da dette ikke er valgår.

Rammeendring 2023-2026 kap. 150

Det ble innarbeidet reversering av rammekutt i 2023 - 2025, og nytt rammekutt i 2026 og 2027. Rammekuttet reverseres med 0,301 mill. i 2024, mens det er 0,455 mill. i rammekutt i 2026 og 2027.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Rådhusets forvaltningstjeneste

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,222 mill. i 2026 og 0,956 mill. i 2027.

Samlet rammereduksjon for etaten er 0,602 mill. i 2024 økende til 2,322 mill. i 2027

Spesifiserte rammeendringer

Kompensasjons for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2027

Etaten kompenseres for inntektsbortfall valgår.

Overføring av midler fra kap. 120 til kap. 150 - Heftyetunet

Rådhusets forvaltningstjeneste har overtatt forvalteransvaret for Heftyevillaen fra Bystyrets sekretariat fra og med 2023. Til sak 1 ble det innarbeidet 0,4 mill. i økte kostnader knyttet til vedlikehold av bygningene. De eksisterende budsjettmidlene knyttet til forvalteransvaret ble overført i forbindelse med Tilleggsinnstillingen for budsjett 2023. Midlene ble ved en feil lagt til kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene, mens det korrekte er kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste. Det korrigeres for dette.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	66 025	81 437	84 362
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	42 571	46 443	48 749
Overføringsutgifter	9 681	4 708	5 000
Finansutgifter	13 196	0	0
Sum Driftsutgifter	131 473	132 588	138 111
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-9 401	-19 425	-20 364
Refusjoner	-12 213	-8 334	-8 626
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-7 384	0	0
Sum Driftsinntekter	-28 998	-27 759	-28 990
Sum	102 475	104 829	109 121

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)				
	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)				
150 - Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	Rehabilitering av midtbygget Oslo Rådhus	0	60 844	0	0
150 - Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade	94 107	0	0	0
150 - Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	Rådhuset - diverse rehabilitering	3 735	3 858	4 085	4 150
150 - Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	Tiltak for bedre tilgjengelighet for adkomst til Oslo Rådhus	29 000	19 982	0	0
	Sum Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	126 842	84 684	4 085	4 150
	Sum Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	126 842	84 684	4 085	4 150
	Sum investeringsprosjekter	126 842	84 684	4 085	4 150

Rehabilitering av midtbygget Oslo Rådhus

Rehabilitering av midtbygget ble lagt inn som et nytt investeringsprosjekt i 2023. Prosjektet er tidligere omtalt i sammenheng med arbeidet med rehabilitering av tårn og fasade, der tiltakene ble forankret i midlertidige tilstandsvurderinger av midtbygget. Tilstandsvurderingen er ferdigstilt. Rehabilitering av midtbygget er en egen budsjettsak, men er i direkte tilknytning til utvendig rehabilitering av øvrige deler av bygningen.

Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade

I Sak 1 B2023 ble det endret periodiseringen av prosjektet *Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade*. Arbeidet startet høsten 2022 og varer til 2024. Det var knyttet stor usikkerhet til prisstigning og usikkerhetsavsetning i dagens markedssituasjon. Som følge av økte materialkostnader er beløpet i 2024 oppjustert med 16,1 mill. kroner.

Rådhuset - diverse rehabilitering

RFT hadde i 2024 3,7 mill. i investeringsramme til vedlikehold av rådhuset. Det foreslås å prisregulere denne rammen i økonomiplanperioden.

Tiltak for bedre tilgjengelighet for adkomst til Oslo Rådhus

Tiltak for bedret tilgjengelighet ved adkomst til Oslo rådhus fremmes med bakgrunn i bystyrets vedtak i sak 239 i juni 2018: *Byrådet bes legge fram en sak om tilgjengelighet til Rådhuset. I påvente av saken bes byrådet vurdere hvordan tilgjengeligheten til Rådhusets hovedinngang kan forbedres*. Det anbefales at tiltak for bedret tilgjengelighet gjennomføres områdevis med prioritering i gitt rekkefølge:

1. Borggård og garasje
2. Sjøside (trapp) med rampe opp til platå fra vest
3. Heis vest for Borggård

Tiltak i Borggården må utføres på en slik måte at det til enhver tid er adkomst til rådhusets hovedinngang ved gjennomføring av bygningsmessige arbeider.

Tiltaket gjennomføres i tett dialog med byantikvaren. Involvering av brukerråd og brukerorganisasjoner skal ivaretas i prosjektering og prosjektgjennomføring.

Klimaprofil

Rådhuset oppvarmes med fjernvarme og Heftyevillaen oppvarmes med elektrisitet. Disse oppvarmingskildene er klimavennlige. Videre har RFT fire biler. Alle er elektriske. Rådhuset har solceller på taket. Dette vil føre til redusert forbruk av elektrisitet tilsvarende 80 000 kWh/år.

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet. Nye investeringstiltak vil heller ikke ha noen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Beredskapsetaten (BLK)

Ansvarsområde

Beredskap er et linjeansvar i Oslo kommune. Beredskapsetaten (BER) skal være en aktiv pådriver i det helhetlige og kunnskapsbaserte beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen. Etaten skal bidra til å sikre samvirke internt og mot eksterne aktører.

BERs aktivitet og kompetanse skal bidra til at kommunen er forberedt på å håndtere situasjoner som kan påvirke tjenesteproduksjonen og skade på liv, helse og verdier. BER skal bidra til at kommunen har god beredskap, med omfattende fagkunnskap, erfaring og risikoforståelse, godt planverk og jevnlige øvelser.

BER skal være en strategisk rådgiver og pådriver overfor øvrige kommunale virksomheter på beredskaps- og samfunnssikkerhetsområdet. Etaten skal benytte funn fra tilsyn, etter kravene i sivilbeskyttelsesloven, som kunnskapsgrunnlag inn i det øvrige arbeidet i etaten.

BERs ansvarsområde fremgår av Reglement for Oslo kommunes arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og sikkerhet, (jf. Bystyresak 182/2016) og av instruks: Overordnet beredskapsplan Oslo kommune (jf. Byrådssak 1116/16).

Situasjonsbeskrivelse

Utfordrings- og risikobildet i Oslo er i stadig endring. BERs oppgaver innenfor øvelser, tilsyn, veiledning og annen aktivitet prioriteres ut i fra risiko og sårbarhet.

Beredskapsetaten skal bidra til at kommunens innsats ved en uønsket hendelse, er så koordinert og god som mulig. Dette forutsetter også at etaten fortløpende og aktivt bidrar i videreutviklingen av kommunens beredskapssystem.

Erfaringer fra innovasjons- og utviklingsarbeidet under Covid-19 er nyttige bidrag for å utvikle det digitale samvirket mellom beredskapsaktører på tvers av sektorer. Dette settes i sammenheng med verktøyene i TRIO (Trygg i Oslo) og samarbeidet med politiet, Asker kommune og Bærum kommune i KOSS (Kommunenes koordineringssentral).

Kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse, Kommunalt risikobilde, skal revideres i 2024. Arbeidet vil starte høsten 2023.

Ved behov for koordinering av større uønskede hendelser som berører kommunen vil BER få en sentral rolle gjennom sin stabsfunksjon for Sentral kriseledelse.

Det har vært flere pågående krisehåndteringer i Oslo kommune de siste årene. Erfaringene, kunnskapen og innsikten fra disse hendelsene implementeres i det løpende beredskapsarbeidet og i den videre utviklingen av styring, ledelse og organisering av kommunen.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	30 819	30 819	30 819	30 819
Vedtak forrige periode				
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	-10	0	0	0
Generell rammereduksjon kap. 184	-232	-244	-244	-244
Rammeendring 2023-2026 kap. 184	86	0	-130	-130
Sikring av lokaler i OV4, Beredskapsetaten	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Vedtak forrige periode	-1 156	-1 244	-1 374	-1 374
Vedtak forrige periode	-1 156	-1 244	-1 374	-1 374
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	29 663	29 575	29 445	29 445
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 463	1 463	1 463	1 463
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 463	1 463	1 463	1 463
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-44	-44	-44	-44
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-44	-44	-44	-44
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Beredskapsetaten	0	0	-60	-257
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-60	-257
Endringer	-44	-44	-104	-301
Ramme 2024-2027	31 082	30 994	30 804	30 607

Vedtak forrige periode

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024

Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen i BLK sektor utgjør 240 000 kr. i 2024. Beløpet er fordelt forholdsmessig på kapitlene.

Generell rammereduksjon kap. 184

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,232 mill. i 2024, og 0,244 mill. hvert år videre i økonomiplanperioden.

Rammeendring 2023-2026 kap. 184

Det ble innarbeidet reversering av rammekutt i 2023 - 2025, og nytt rammekutt i 2026 og 2027. Rammekuttet reverseres med 0,086 mill. i 2024, mens det er 0,130 mill. i rammekutt i 2026 og 2027.

Sikring av lokaler i OV4, Beredskapsetaten

Beredskapsetaten har flyttet til nye lokaler i Olav V gate 4.

Etaten skal i en større krise ivareta den administrative driften av kommunens sentrale krisestab, og er kommunens kontaktpunkt for interaksjon med Oslo politidistrikt, forsvaret og

Statsforvalteren både i krise og under normal drift. Etaten forvalter også gradert materiale iht. sikkerhetsloven og er i prosess for å anskaffe Nasjonalt Begrenset Nett (NBN) for behandling av gradert informasjon elektronisk.

Det er behov for å etablere gode sikringstiltak i etatens nye lokaler for å etterleve sikkerhetslovens krav til forvaltning av gradert materiale og IKT-systemer, samt redusere risiko. Sikkerhetslovens § 14 ff beskriver generelle tiltak for etablering av fysiske og elektroniske barrierer, samt systemer som skal oppdage og varsle om uønskede aktiviteter eller hendelser.

Det ble i 2023 avsatt midler til:

sikring av tilgang til etatens nye lokaler, primært innbruddssikring (skallsikring).

sikring av lagringsrom for gradert materiale og IKT-utstyr (også kalt strongrom), stabsrom, møterom og rom for støttefunksjoner til Sentral kriseledelse.

tiltak for sikring av fysisk utstyr (eksempelvis nødnett, gradert nett (NBN), kommunikasjonsutstyr og utvendige installasjoner).

Avsetningen trekkes ut av rammen for 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Beredskapsetaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,060 mill. i 2026 og 0,257 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten er 0,156 mill. i 2024 økende til 0,631 mill. i 2027

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	16 123	16 170	16 891
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	20 919	14 649	14 191
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	60	0	0
Overføringsutgifter	4 914	0	0
Finansutgifter	227	0	0
Sum Driftsutgifter	42 243	30 819	31 082
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-4 855	0	0
Refusjoner	-5 619	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-227	0	0
Sum Driftsinntekter	-10 701	0	0
Sum	31 543	30 819	31 082

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen tiltak som vil påvirke klimagassutslipp eller klimasårbarhet.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)

Ansvarsområde

Avsetningen er uspesifisert og kan benyttes til ulike formål der det oppstår et finansieringsbehov for mindre tiltak i løpet av året. Det er i utgangspunktet ingen begrensninger for hva som kan dekkes av avsetningen, og det er også praksis for at den benyttes til å yte mindre tilskudd til ulike formål og organisasjoner. Sakene behandles enkeltvis og fortløpende gjennom året. Avsetningen anses ikke som en tilskuddsordning som er omfattet av *Regler for tilskuddsforvaltningen*.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	1 500	1 500	1 500	1 500
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	1 500	1 500	1 500	1 500
Ramme 2024-2027	1 500	1 500	1 500	1 500

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	683	0	0
Overføringsutgifter	808	1 500	1 500
Sum Driftsutgifter	1 492	1 500	1 500
Driftsinntekter			
Refusjoner	-40	0	0
Sum Driftsinntekter	-40	0	0
Sum	1 452	1 500	1 500

Tilskuddsmidler

Tabell 13.14 Tilskuddsmidler – byrådslederens kontor Beløp i 1000 kr

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Forslag Sak 1/2024	Sum 2022 -Sak 1/2024
120	Internasjonale tiltak, samarbeidsbyer og avtaler	3 550	2 550	3 550	9 650
191	Tilskudd etter byrådets bestemmelse	1 500	1 500	1 500	4 500
Sum		5 050	4 050	5 050	14 150

Finans (FIN)

Sektoransvar

Byrådsavdeling for finans (FIN) er ansvarlig for kommunens overordnede økonomistyring og finansforvaltning, samt sentrale regler og retningslinjer på arbeidsgiverområdet. Avdelingen koordinerer arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, økonomiplan og årsbudsjett inkludert klimabudsjett, og har ansvar for koordinering av avleggelse av kommuneregnskapet og konsolidert regnskap. Avdelingen har ansvar for kommunens anskaffelsesstrategi, Oslomodellen, og metodikk for gode investeringsprosesser. FIN har ansvar for strategisk IKT-styring og oppfølging knyttet til bruk av sektorovergripende IKT i kommunen. FIN har også et overordnet ansvar for kommunens informasjonssikkerhet og personvern. Forvaltning av eiendomsskatteområdet inngår også i avdelingens ansvarsområde. FIN drifter bydelenes fordelingssystem, kommunens statistikkbank og utarbeider befolkningsframskrivninger til bruk i kommunal planlegging.

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) og Innkrevingsetaten (INE) utfører oppgaver som ligger under FINs ansvarsområde. FIN har i tillegg ansvaret for eierstyringen av Oslo Pensjonsforsikring AS.

Satsinger og hovedtall for sektoren

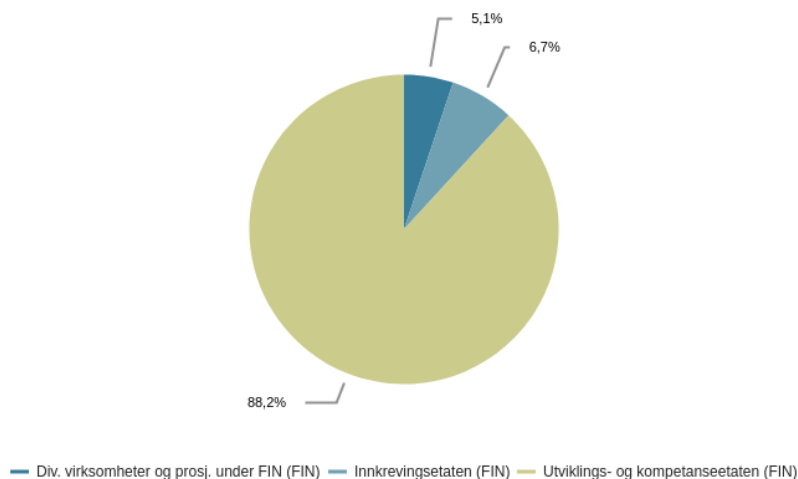
Hovedtall for sektoren

Beløp i mill kr

Kontotype (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
1 - Driftsutgifter	1 827,0	2 076,8	2 069,2	2 070,2	2 059,6
2 - Driftsinntekter	-811,4	-842,8	-842,8	-842,8	-842,8
Totalsum	1 015,6	1 234,0	1 226,5	1 227,5	1 216,8

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Automatisk overvåking og raskere oppdagelse av trusler, sårbarheter og angrep innenfor kommunens IKT-systemer.
- Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring for IKT-fellesløsninger.
- Styrket kontraktsoppfølging, herunder oppfølging av Oslomodellen.
- Økt arbeid med sirkulær økonomi gjennom tilrettelegging for mer sambruk, ombruk, gjenbruk, reparasjon og redesign av utstyr, møbler, materiell og produkter.
- Forvaltning av behandlingsoversikt for personopplysninger.
- Forprosjekt for å konsolidere flere av kommunens IKT-driftsmiljøer for økt sikkerhet for digitale prosesser.
- Modernisering av www.oslo.kommune.no

Byrådets ambisjoner for sektoren

Oslo skal bli en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Dette danner grunnlaget for de viktigste styringsdokumentene, som kommuneplanens samfunnsdel, budsjett med økonomiplan og rapporteringsarbeidet. Alt planarbeid skal være i tråd med og bidra til å nå FNs bærekraftsmål.

Byrådet vil gjennom en bærekraftig, omfordelende og ansvarlig økonomisk politikk skape gode tjenester for dagens- og framtidens innbyggere, utjevne økonomiske forskjeller, og sørge for at vårt fotavtrykk er innenfor planetens bæreevne. Byrådet styrer byen etter et klimabudsjett med konkrete og forpliktende tiltak for å nå målet om 95 prosent kutt i klimagassutslippene i 2030. Kommunens finansielle plasseringer gjennom Oslo Pensjonsforsikring AS skal holde høy etisk standard. Selskapets investeringsstrategi skal aktivt redusere karbonintensiteten i investeringene. Byrådet skal drive ansvarlig politikk som bidrar til å forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen ivaretas over tid.

Byrådet har lagt fram en felles strategi for kunnskapsbasert utvikling, innovasjon og digital teknologi for Oslo kommune. Bystyret gav i mars 2023 sin tilslutning til strategiens mål. Strategien skal følges opp av byrådsavdelingene og i kommunens virksomheter. FINs strategiske IKT-styring skal samlet sett bidra til at det er en sterk kobling mellom de politiske ambisjonene,

virksomhetsutviklingen og IKT-utviklingen i kommunen. Investeringene til felles IKT-infrastruktur i Oslo kommune skal være strategisk forankret, og understøtte oppnåelsen av kommunes overordnede målsetninger.

Gjennom videreutvikling og forvaltning av kommunens investeringsregime vil byrådet sikre at kommunens investeringsprosjekter blir tilstrekkelig utredet før de igangsettes og at prosjektene gjennomføres kostnadseffektivt og med riktig kvalitet.

Kommunens innkjøpsmakt skal brukes til å sikre gode, effektive og samfunnsansvarlige løsninger for byens innbyggere og næringsliv, samt skape tillit til Oslo kommune som tjenesteyter, byutvikler og samfunnsaktør. Aktiv bruk av anskaffelseskriterier i kommunens anbud skal bidra til å sikre et seriøst arbeidsliv og nå byrådets ambisiøse klimamål, samt tilrettelegge for mer sirkulær økonomi og bærekraftig, sunn og mer plantebasert mat i Oslo kommune.

Kommunen skal være en seriøs og attraktiv arbeidsgiver. De ansatte skal ha ryddige og gode arbeidsforhold i tråd med kravene i arbeidsmiljøloven og kommunens overenskomster. Kommunen skal ha gode systemer for oppfølging av arbeidstid i den enkelte virksomhet og ha en systematisk dialog med ansattes organisasjoner. Byrådet jobber aktivt for å etablere en heltidskultur i Oslo kommune. Det er tilrettelagt for at ansatte kan jobbe hjemmefra.

Målene til FIN viser avdelingens rolle som konsernovergripende tilrettelegger og pådriver for effektiv og korrekt oppgaveløsning i virksomhetene. Således bidrar alle virksomheter i Oslo kommune til måloppnåelse selv om dette ikke gjenspeiles i konkrete tiltak og resultatindikatorer.

Hovedmål

- 1. Effektive og sikre fellestjenester
- 2. Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver
- 3. Kunnskapsbasert styring og planlegging
- 4. Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet
- 5. Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenester

Strategisk bruk av IKT bidrar til at kommunen når sine ambisjoner knyttet til virksomhets- og tjenesteutvikling. Videre bidrar dette til bedre måloppnåelse i alle sektorer, og optimaliserer ressursbruken i kommunen. Kommunens sikkerhet blir utfordret som følge av teknologiutviklingen. Vi benytter flere digitale tjenester, og nye sårbarheter har oppstått som følge av dette. Vi må derfor kontinuerlig utvikle sikkerheten i fellestjenestene i takt med teknologiutviklingen og trusselbildet. Tiltak må iverksettes fortløpende basert på oppdaterte risikovurderinger.

Kommunen inngår i flere digitale økosystemer i kommunal forvaltning, i statsforvaltningen og privat sektor. Byrådet vil derfor at kommunens prinsipper, løsninger og tiltak skal samspille med

nasjonale standarder og nasjonale fellesløsninger. Dette forenkler den kommunale tjenesteutviklingen, bedrer samhandlingsevnen på tvers av forvaltningsnivåene, og optimaliserer ressursbruken i kommunen. All samordning og koordinering FIN gjør på IKT-området skjer i et samarbeid med berørte byrådsavdelinger og relevante fagmiljøer i kommunen.

Modernisering og videreutvikling av kommunens tjenester, og en effektiv oppgaveløsning, forutsetter god forvaltning av kommunens data og informasjon. I 2024 vil arbeidet med helhetlig data- og informasjonsforvaltning i kommunen bli styrket. Dette for å sikre at vi får tilgang til kommunens egne data og informasjon fra eksterne datakilder, og at disse dataene kan deles på tvers av kommunens tjenester sikkert og effektivt. Dette er også et viktig tiltak i forbindelse med arbeidet med å styrke innovasjons- og samarbeidskulturen i kommunen.

Alle sektorer og virksomheter i kommunen trenger sikre og kostnadseffektive IKT-tjenester og -løsninger. Felles IKT-plattform skal moderniseres og videreutvikles slik at den fortsatt er sikker og effektiv å bruke for alle kommunens virksomheter. Kommunens fellesløsninger skal understøtte sentral og lokal tjenesteutvikling slik at de kan møte kommunens framtidige IKT-behov. Det er også en målsetning å ha færrest mulige lokale IKT-driftsmiljøer. Arbeidet med å hente ut gevinster fra samhandlings- og kontorstøtteverktøyene vil fortsette i 2024.

For å øke den økonomiske forutsigbarheten på IKT-området, og understøtte målsetningene for ombruk i kommunen, skal IKT-utstyret i Oslo kommune som en hovedregel forvaltes i et livssyklusperspektiv. Dette vil også bidra til sikker og mer stabil drift for alle kommunens fellesløsninger. Videre er det planlagt et betydelig løft for å forbygge et vedlikeholdsetterslep på felles IKT-plattform. Teknologioppdateringen er en viktig forutsetning for ivaretagelsen av kommunens informasjonssikkerhet.

Mål 2: Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver

FIN har ansvar for å utarbeide og vedlikeholde sentrale retningslinjer og regelverk på arbeidsgiverområdet, og har en overordnet koordinerende rolle. Arbeidsgivermyndigheten er i stor grad delegert fra byrådet på vegne av den enkelte byråd til virksomhetene.

Oslo kommune må kontinuerlig sørge for å ha kompetanse og ressurser til å kunne utvikle og levere tjenester hvor innbyggernes behov skal være førende i utviklingen. Dette krever samhandling på tvers mellom virksomheter, og det skal tilrettelegges for innovasjon og nytenkning.

Oslo er, som eneste norske kommune, eget tariffområde. Tariffoppgjørene skal bidra til at kommunen kan tiltrekke og beholde den beste kompetansen på alle nivåer og være en god og ansvarlig arbeidsgiver. I tariffoppgjøret 2023 kom partene i Oslo kommune til enighet i forhandlingene.

Virksomhetene i Oslo kommune skal blant annet arbeide systematisk for å:

- være en motiverende og forutsigbar arbeidsgiver
- etablere en heltidskultur med flest mulig faste og hele stillinger
- videreutvikle en mangfolds- og inkluderingskultur som vektlegger åpenhet og tillit
- sikre bedre representativitet med tanke på kjønn, funksjonsevne og etnisitet ved rekruttering av lederstillinger

- sikre et godt og ansvarlig arbeidsmiljø herunder tilrettelegge for at virksomhetene kan redusere brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser jf. Rundskriv 31/2020.
- redusere andelen midlertidige stillinger. Hver enkelt virksomhet skal ha en handlingsplan for å unngå ulovlige midlertidige ansettelser (jf. bystyrets vedtak i sak 8/2020)
- videreutvikle tillit som bærende prinsipp for styring og ledelse i kommunen, herunder et godt og tillitsfullt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene

Byrådet har en uttalt policy på at varsling i Oslo kommune er ønsket, både fra arbeidstakere, innbyggere, leverandører og andre med kunnskap om mulig kritikkverdige forhold i kommunen. Varslingsordningen ble innført i kommunen i 2007 som en sentral ordning for hele kommunen, og det ble stilt krav om etablering av varslingsordning i den enkelte virksomhet. Byrådet har igangsatt arbeidet med å etablere et felles varslingsystem til bruk for den sentrale og de lokale varslingsordningene. Systemet skal blant annet legge til rette for mulighet til dialog med anonyme varslere og sikre at varslere i størst mulig grad sendes til de lokale varslingsmottakene.

I 2023 etableres det en sentral felles lønntjeneste. Lokal lønnsproduksjon i virksomhetene avvikles, og lønnsmedarbeidere i virksomhetene samles i en felles tjeneste i UKE. Det er en forventning om at tjenesten skal gi gevinster både i den enkelte virksomhet, i UKE og for kommunen som helhet gjennom en mer effektiv lønnsproduksjon som frigir midler fra internadministrasjon til innbyggertjenester.

Byrådet vil i 2024 samle eierskap og forvaltning av tidsregistreringssystemene WinTid og Gat i sektor for finans. Se nærmere omtale under Utviklings- og kompetanseetaten (UKE).

I tråd med budsjettvedtaket for 2023 er pilotprosjekt med sekstimers arbeidsdag startet opp i Lillo Gård barnehage i Bydel Sagene.

Kommunen samarbeider med Stavanger kommune om forskningen som skal tilknyttes prosjektet, og vil dele på kostnadene til dette. Kommunens andel vil finansieres ved tilskudd fra OU-fondet.

Mål 3: Kunnskapsbasert styring og planlegging

Alle beslutninger og planer skal baseres på oppdatert og korrekt informasjon og at økonomiske konsekvenser skal være godt belyst i alle saker.

FIN har ansvar for å koordinere kommuneplanarbeidet og legge frem kommuneplanens samfunnsdel. Dette er kommunens øverste styringsdokument og angir de langsiktige målene og visjonene for byens utvikling.

I de årlige årsbudsjettene (inkludert klimabudsjett) og økonomiplanene konkretiseres hvordan byrådet følger opp sin plan for byens utvikling og hvordan kommunens økonomiske handlingsrom benyttes for å gi tjenester til befolkningen.

Kommunens sentrale rapporteringsdokumenter som byrådets årsberetning, årsregnskapet, kvartals- og tertialrapport beskriver utviklingen og tilstanden i kommunen og er viktige dokumenter for styringen av byen. FIN lager retningslinjer for virksomhetenes årsberetninger, har ansvar for kommuneregnskapet og fungerer som regnskapsfaglig instans i Oslo kommune. FIN har også ansvaret for å kommentere de økonomiske elementene i alle byrådssaker/-notater med økonomiske konsekvenser.

FIN koordinerer, drifter og vedlikeholder kommunens statistikksider, statistikkbank og Bydelsfakta. Det lages årlige befolkningsframskrivninger som bidrar til planleggingen av kommunens tjenestetilbud, og avdelingen har ansvar for bydelenes fordelingssystem og sikrer at det er et oppdatert og godt kunnskapsgrunnlag. Deltakelse i ulike forskningssamarbeid bidrar til at relevant og nyttig forskning formidles og tas i bruk.

FIN har ansvar for sentral finans- og gjeldsforvaltning på vegne av hele Oslo kommune og sørger for effektiv håndtering av pengestrømmer inn og ut av kommunen. Arbeidet inkluderer å sørge for kredittvurdering av Oslo kommune, som for tiden gjennomføres av S&P Global Ratings og skal legge til rette for at kommunen også i fremtiden vurderes som like kredittverdig som staten med høyeste kredittkarakter AAA, Stable Outlook.

Oslo kommunes tjenstepensjonsordning forvaltes i det heleide livsforsikringsselskapet Oslo Pensjonsforsikring AS. FIN utøver det overordnede eieransvaret for selskapet og representerer også kommunen som kunde. Utgifter til pensjonsordningen legger beslag på store andeler av kommunens tilgjengelige frie midler. Effektiv drift av selskapet og god dialog om prognoser for fremtidige utgifter til pensjon, er viktig slik at det ikke bindes opp mer midler enn nødvendig for å dekke kommunens pensjonsforpliktelser. Samtidig har selskapet et viktig samfunnsansvar. Klimahensyn og bærekraft er en viktig del av forvaltningsstrategien for pensjonsmidlene.

På forsikringsområdet har Oslo kommune som hovedprinsipp å være selvassurandør for forsikringsrisiko. Det tegnes kun forsikring med tredjepart der dette følger av lovverk, eller der risikoen for økonomisk tap anses som uforholdsmessig større enn økonomisk bæreevne. Kommunens forsikringsgiver er Oslo Pensjonsforsikring AS og datterselskapet Oslo Forsikring AS.

FIN har ansvar for kommunens investeringsregime, med prosjektmodell og -metodikk som skal anvendes for større investeringsprosjekter. Formålet med prosjektmodellen er å sikre gode prosesser og styringsgrunnlag i prosjektene, gjennom en helhetlig metodikk og en definert beslutningsprosess hvor det stilles krav til beslutningsunderlaget og til en gjennomført og dokumentert utredningsprosess. Byrådet vil styrke FINs arbeid ved å utvikle og følge opp av kommunens investeringsmetodikk.

Mål 4: Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet

Kommunens innbyggere, næringsliv og ansatte skal ha tillit til at kommunen leverer sine tjenester i tråd med lovpålagte krav til informasjonssikkerhet og behandling av personopplysninger. Digitaliseringen av kommunen, og et skjerpet trusselnivå, har skapt et mer sammensatt og utfordrende risikobilde på området. Dette må håndteres gjennom risikostyring og ved en enhetlig tilnærming til gjennomføring av sikkerhetstiltak. Byrådsavdelingene og virksomhetene i kommunen må ha tilstrekkelig kompetanse, og ressurser, innenfor informasjonssikkerhet og personvern til å kunne foreta en vurdering av hva som er akseptabel risiko. Det må også legges til rette for økt standardisering og samhandling på tvers av byrådsavdelingene og virksomhetene. Et sentralt fagmiljø i FIN koordinerer innsatsen for å styrke kommunens arbeid med informasjonssikkerhet og personvern.

God styring og kontroll på IKT-området forutsetter at sentrale styringsverktøy og tilgang til gode styringsdata er etablert. Slike verktøy må også dekke behovet for styring og kontroll innenfor personvern- og informasjonssikkerhetsområdene. I 2024 vil det bli foretatt en behovskartlegging, og en vurdering av funksjonelt design, slik at disse styringsverktøyene kan forbedres og

videreutvikles.

Selv om personvernregelverket trådte i kraft i 2018 er det fortsatt et behov for å forbedre etterlevelsen av dette regelverket i kommunen. Det er særlig viktig å få kontroll over all behandling av personopplysninger. Styringsverktøyet Behandlingsoversikten, gjennomføring av personvernkonsekvensvurderinger og systematisk avvikshåndtering er sentrale virkemidler i arbeidet. Opplæring i, og videre forvaltning av, fellessystemet Behandlingsoversikten vil fortsatt være et fokusområde sammen med kommunens behandling av ansattes personopplysninger.

Strengere nasjonal lovregulering innenfor IKT-sikkerhet understøtter behovet for å ha bedre styring og kontroll med byrådsavdelingenes og virksomhetene i kommunes etterlevelse av informasjonssikkerhetskrav. Som ledd i dette er det behov for å utvikle et styringsverktøy som kan tilrettelegge for god internkontroll. Dette arbeidet har startet, og vil fortsette i 2024.

Personvern- og sikkerhetskompetansen for ledere og informasjonssikkerhets- og personvernskoordinatorer i Oslo kommune skal økes. Viktige virkemidler i dette arbeidet vil bl.a. være å videreføre, og videreutvikle, eksisterende nettverk, læringsprogram, veiledere, digitale maler mv. Dette vil være en prioritert oppgave i 2024.

Mål 5: Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

Oslo kommune er en av Norges største innkjøpere og anskaffer årlig for rundt 36 mrd. kroner (inkludert investeringer). Kommunens innkjøpsmakt skal brukes til å sikre gode, effektive og samfunnsansvarlige løsninger for byens innbyggere og næringsliv, og skape tillit til Oslo kommune som tjenesteyter, byutvikler og samfunnsaktør.

FIN har ansvar for Oslo kommunes overordnede anskaffelsesstrategi. Strategiens hovedmål er at Oslo kommune skal gjennomføre formålstjenlige og kostnadseffektive anskaffelsesprosesser - som gir gode og samfunnsansvarlige løsninger både på kortere og lengre sikt. Strategien inneholder felles målsettinger og overordnede føringer som skal sørge for at anskaffelser blir et godt virkemiddel for å realisere byrådets ambisjoner og mål om en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.

Anskaffelser er et viktig verktøy for å nå klimamålene, blant annet stilles krav om nullutslipp i transport, og nullutslipp eller fossilfritt i byggeprosjekter. FIN vil videreutvikle bruken av Oslo kommunes innkjøpsmakt for å nå målene om å bli en utslippsfri by som fremmer bærekraftig, sunn og mer plantebasert mat, samt tilrettelegge for arbeidet med sirkulær økonomi.

Byrådet har gjennom Oslomodellen for et anstendig arbeidsliv etablert noen av landets strengeste seriøsitetskrav og krav til aktsomhetsvurderinger for et ansvarlig næringsliv. Kravene skal bidra til å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet, sosial dumping og brudd på grunnleggende menneskerettigheter, samt hindre miljøødeleggelse og korrupsjon i kommunens leverandørkjeder. Oslomodellen ble revidert i 2023 og FIN vil i 2024 arbeide videre for at Oslo kommune skal være en pådriver og foregangskommune for ivaretagelse av samfunnsansvar i kommunens anskaffelser.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	1 015 581	1 015 581	1 015 581	1 015 581
Vedtak forrige periode				
Anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Anskaffelse av varslingsystem	700	700	700	700
Effektiviseringsgevinst sentrale lønnstjenester	-3 000	-5 000	-5 000	-5 000
Etablering av felles lønnstjenester i kommunen	-8 300	-8 300	-8 300	-8 300
Etablering av SKOK-database	500	500	500	500
Felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter	500	500	500	500
Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring (IGA)	6 000	6 000	6 000	6 000
Generell rammereduksjon kap. 122	-1 002	-1 002	-1 002	-1 002
Generell rammereduksjon kap. 125	-6 516	-6 516	-6 516	-6 516
Generelle rammekutt kap. 130	-1 134	-1 134	-1 134	-1 134
Konsolidering av IKT-driftsmiljøer i kommunen for økt sikkerhet, samt tilrettelegging for digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Midlertidig innsparing 2023-2025	10 000	14 000	20 000	20 000
Oppgradert kontor- og samhandlingsløsningen i kommunen	7 539	2 739	6 439	6 439
Pilotering av bildeling som tjeneste for kommunens virksomheter	0	-1 000	-1 000	-1 000
Pilotprosjekt sekstimersdag/reduert arbeidstid	1 420	-1 420	-2 840	-2 840
Rammekutt i 2025 - Finans	0	-436	-436	-436
Redusert handlingsrom for innføring ny kontorstøtte- og samhandlingsløsning	2 000	2 000	2 000	2 000
Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026	2 809	0	-5 555	-5 555
Tilskudd til Fair Play bygg	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Utvidet erstatning til ansatte som blir skadet som følge av vold fra bruker	-330	-330	-330	-330
Videre innføring av budsjett- og rapporteringsverktøy til alle virksomhetene	15 000	15 000	15 000	15 000
Welcome to Oslo	900	900	900	900
Økonomisystemet - diverse tiltak	-700	-700	-700	-700
Sum Vedtak forrige periode	13 136	3 251	5 976	5 976
Vedtak forrige periode	13 136	3 251	5 976	5 976
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	1 028 717	1 018 832	1 021 557	1 021 557
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	69 141	69 141	69 141	69 141
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	69 141	69 141	69 141	69 141
Driftskonsekvens				
Sum Driftskonsekvens	0	0	0	0
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Pilotprosjekt sekstimersdag/reducer arbeidstid - overføring av prosjektmidler til 306	-4 516	-1 505	0	0

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	138 370	138 370	138 370	138 370
Tilpasning budsjett	-11 292	-11 292	-11 292	-11 292
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	122 562	125 573	127 078	127 078
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon div. virksomheter og prosjekter under FIN	0	0	-176	-757
Rammereduksjon Innkrevingssetaten	0	0	-266	-1 145
Rammereduksjon Utviklings- og kompetanseetaten	0	0	-2 786	-11 980
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-3 228	-13 882
Spesifiserte rammeendringer				
Forvaltning av felles flåtestyringssystem	500	500	500	500
Ny drifts- og vedlikeholdsavtale økonomisystemet	900	900	900	900
Overføring av forvaltningsansvar for Min Side-komponenter til UKE	550	550	550	550
Tilskudd Fair play bygg	650	0	0	0
Økte kostnader for sentralisert logging, sårbarhetsskanning og leverandørtilgang	11 000	11 000	11 000	11 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	13 600	12 950	12 950	12 950
Endringer	136 162	138 523	136 800	126 146
Ramme 2024-2027	1 234 020	1 226 496	1 227 498	1 216 844

Vedtak forrige periode

Anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet

Bevilgningen som er innarbeidet i vedtatt økonomiplan 2022-2025 ble redusert med 1 mill. i 2023 og avvikles fra 2024.

Anskaffelse av varslingsystem

Varslingsordningen som ble innført i kommunen i 2007, innebar en todeling av ansvaret: BLK ivaretar den sentrale ordningen, mens FIN har ansvar for retningslinjer for de lokale ordningene som skal etableres i den enkelte virksomhet. Målsettingen er at sakene skal håndteres på lavest mulig nivå. Derimot har et flertall av varslene (om lag 80%) hittil kommet inn i den sentrale varslingsordningen. Dette medfører blant annet unødvendig eskalering av saker og lang saksbehandlingstid. Det er derfor behov for anskaffelse av et felles varslingsystem for den sentrale og de lokale varslingsordningene. Det er utarbeidet en tidsplan for anskaffelsesprosessen og implementering av system. Ferdig implementert system er planlagt tatt i bruk i 2024.

Effektiviseringsgevinst sentrale lønnstjenester

Effektiviseringskrav knyttet til etablering av felles lønnstjeneste i Oslo kommune.

Etablering av felles lønnstjenester i kommunen

Midler til etablering av felles lønnstjenester er ikke videreført fra 2024.

Etablering av SKOK-database

Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg (SKOK) har gjennomgått en helhetlig revisjon i 2021-2022, og det er tidligere vedtatt at SKOK skal revideres regelmessig. Det er avdekket et stort behov for systemstøtte for å sikre tilstrekkelig forvaltning og regelmessig revisjon av

kravene. Beløpet dekker vedlikehold og forvaltning av databasesystemet som ble anskaffet i 2023, herunder et halvt årsverk til vedlikehold og forvaltning av systemet som ble anskaffet i 2023 (prosjektnummer 123012).

Felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter

Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy og 2000 maskiner. En stor andel av disse brukes lite og det er et stort potensiale for å redusere antall kjøretøy og maskiner dersom det blir enklere å dele på kjøretøyene og maskinene. Dette forutsetter god oversikt over hvilke kjøretøy og maskiner som er i bruk, hvor de befinner seg, mulighet for å booke og tilgang til kjøretøyene og maskinene uten at man må få overlevert fysisk nøkkel. Et felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter vil tilrettelegge for slik deling. Det er forventet at slik deling vil gi kostnadsbesparelser for kommunen som helhet, da det vil være behov for færre kjøretøy og maskiner, noe som reduserer både innkjøpskostnader og driftsutgifter. Driftsmidlene skal dekke lønnskostnader knyttet til å følge opp leverandørene av systemet som anskaffes. Systemet ble anskaffet i 2023 (prosjekt 123013) med tilhørende behov for driftsmidler fra 2024.

Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring (IGA)

Som det fremgår av SAK1 2021 og 2022 fortsetter kommunen arbeidet med å modernisere løsningene for identitets- og tilgangsstyring for fellesløsningene i kommunen. Dette vil gi enklere, mer automatisert bestilling av tilganger til ansatte, som igjen vil gi økt sikkerhet, samt forenkling og effektivisering av de ansattes hverdag. Anskaffelsen av løsningen for sikker tilgangsstyring er gjennomført og innføring for hele kommunen er i gang. Midler til drift og forvaltning av løsningen som skal sikre riktige tilganger til riktig person er innarbeidet fra 2023 og utover i planperioden og endelig behov avklares når løsningen er fullt tatt i bruk.

Generell rammereduksjon kap. 122

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Generell rammereduksjon kap. 125

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Generelle rammekutt kap. 130

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Konsolidering av IKT-driftsmiljøer i kommunen for økt sikkerhet, samt tilrettelegging for digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer

Det fremgår av SAK1 B2021 og B2022 at kommunen fortsetter arbeidet med å sikre et godt grunnlag for gode fellesløsninger og nye digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer, noe som igjen forutsetter at de ulike IKT-driftsmiljøene i kommunen konsolideres. I 2023 har det blitt gjennomført et forprosjekt (analyse og planlegging) som følge av at flere virksomheter med eget IKT-driftsmiljø skal flyttes over til felles IKT-plattform. Dette gjøres for å øke sikkerheten og effektivisere drift, samt for å tilrettelegge for nye digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer.

Midlertidig innsparing 2023-2025

Byrådet reduserte Utviklings- og kompetanseetatens ramme med 10 mill. i 2024 og 6 mill. i 2025.

Oppgradert kontor- og samhandlingsløsningen i kommunen

Lisensmodellen for kommunens viktigste kontor- og samhandlingsplattform for alle ansatte (Office 365) er endret. Endringen skjer som en følge av en nødvendig modernisering av plattformen samt behovet for økt sikkerhet. Økningen i driftsmidler knytter seg også til et større behov for brukerlisenser.

Pilotering av bildeling som tjeneste for kommunens virksomheter

Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy. En stor andel av disse benyttes svært lite gjennom året, noe som både er dyrt for kommunen i tillegg til at det legger beslag på mye parkeringsareal. Mange av kjøretøyene brukes kun på hverdager i kontortid. Dette gir gode forutsetninger for deling. I enkelte virksomheter kan det være kostnadseffektivt å benytte seg av bildelingstjenester i markedet framfor å eie egne kjøretøy. Bildelingstjenester piloteres i to utvalgte bydeler i to år, før det eventuelt kan etableres for flere virksomheter. Midlene skal brukes til å kjøpe bildelingstjenester i markedet for disse pilotbydelene. Minimumskrav om 100 % nullutslipp vil gjelde for alle avtaler som kommunen inngår med bildelingsaktører. Ved å etterspørre bildelingstjenester bidrar kommunen til å bygge opp markedet slik at flere av byens innbyggere kan få tilgang til delingsbiler.

Pilotprosjekt sekstimersdag/redusert arbeidstid

I verbalforslag F23 bes byrådet om å forberede pilotprosjekt med sekstimers arbeidsdag/redusert arbeidstid med full lønnskompensasjon, fulgt opp med følgeforskning. Byrådet har innarbeidet midler til pilotering i planperioden. Prosjektmidlene, inkludert beregnet lønnsvekst etter budsjettvedtak for 2023, overføres til Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap for videre oppfølging av pilotprosjektet.

Rammekutt i 2025 - Finans

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Redusert handlingsrom for innføring ny kontorstøtte- og samhandlingsløsning

FIN fikk i 2021 20 mill. i årlige driftsmidler til aktiviteter knyttet til innføring av ny kontorstøtte- og samhandlingsløsning, budsjettert på kap. 122 Diverse prosjekter under FIN. I budsjettet for 2022 ble dette handlingsrommet redusert til 18 mill, til 13 mill. i 2023 og deretter 15 mill. i resten av planperioden. Midlene ble fra 2022 benyttet til sentralt organisert bistand til virksomheter (for støtte til gevinstrealisering), og andre tiltak knyttet til endringer på kommunenivå.

Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026

Det er innarbeidet reversering av rammekutt i perioden 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026.

Tilskudd til Fair Play bygg

Siden 2019 har Oslo kommune samarbeidet med Fair Play Bygg Oslo og omegn for å motvirke arbeidslivskriminalitet i byggebransjen. Fair Play Bygg er et samarbeid mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden som arbeider for å fremme en seriøs byggenæring med like konkurransevilkår, avsløre og fjerne useriøse aktører og bidra til at det skal bli attraktivt å drive seriøst med faste ansatte, faglærte og lærlinger. Oslo kommune har støttet Fair Play Bygg Oslo og omegn årlig siden 2019 og tilskuddet videreføres med 0,65 mill. i 2024. I bystyret ble det bevilget ytterligere 0,6 mill. i 2023.

Videre innføring av budsjett- og rapporteringsverktøy til alle virksomhetene

Kommunen innfører nytt budsjett- og rapporteringsverktøy for bruk i alle virksomheter. Innføringen av verktøyet vil medføre økte driftsutgifter i økonomiplanperioden knyttet til vedlikeholds-/leieutgifter fra systemleverandøren, samt utgifter til forvaltning internt i Oslo kommune. Ved innføringen vil det måtte utvikles ny funksjonalitet i løsningen, som også vil påvirke størrelsen på de etterfølgende års driftsutgifter. Det gjenstår fortsatt å gjøre enkelte avklaringer med leverandøren. Beløp for økte driftsutgifter knyttet til det nye budsjett- og rapporteringsverktøyet forventes å være 15 mill. årlig, inkludert intern forvaltning av løsningen i kommunen. De økte driftsutgiftene påløper fra 2024.

Welcome to Oslo

På kap. 455 er det lagt inn midler til en permanent stillingsressurs som innholdsforvalter av nettsiden Welcome to Oslo fra og med 01.01.2023. Ettersom midlertidig engasjement for stillingen er finansiert frem til 01.10. 2023 beløper dette seg til 0,3 mill. i 2023. Fra 2024 utgjør midler til fast stillingsressurs 1,2 mill. årlig. Midlene overføres i sin helhet fra kap. 455 til Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten som UKE.

Økonomisystemet - diverse tiltak

Tiltak innarbeidet er ikke videreført fra 2023.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Pilotprosjekt sekstimersdag/reduser arbeidstid - overføring av prosjektmidler til 306

Byrådsavdeling for finans ble i vedtatt budsjett 2023 tildelt midler for å gjennomføre et pilotprosjekt med sekstimers arbeidsdag/redusert arbeidstid med full lønnskompensasjon. Pilotprosjektet skal gjennomføres i en barnehageenhet i bydel Sagene. Prosjektmidlene, inkludert beregnet lønnsvekst etter budsjettvedtak for 2023, overføres til Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap for videre oppfølging av pilotprosjektet.

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Tilpasning budsjett

Da budsjettet for den nye etaten, Innkrevingsetaten, ble fastsatt i 2020, i forbindelse med overgangen fra Kemnerkontoret til Innkrevingsetaten, var det stor usikkerhet både knyttet til faktisk budsjettbehov og framleie av ledige lokaler. Nå som overgangen til ny etat er gjennomført, har FIN i dialog med etaten gjennomgått budsjettbehovet på nytt, og finner at det er grunnlag for å redusere budsjetttrammen.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon div. virksomheter og prosjekter under FIN

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,176 mill. i 2026 og 0,757 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten/kapitlet er 0,739 mill. i 2024 økende til 2,279 mill. i 2027

Rammereduksjon Innkrevingsetaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,266 mill. i 2026 og 1,145 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten/kapitlet er ,906 mill. i 2024 økende til 2,787 mill. i 2027.

Rammereduksjon Utviklings- og kompetanseetaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 2,786 mill. i 2026 og 11,980 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten/kapitlet er 4,198 mill. i 2024 økende til 23,459 mill. i 2027

Spesifiserte rammeendringer

Forvaltning av felles flåtestyringssystem

Det ble i budsjett for 2023 vedtatt at kommunen skal anskaffe et felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter (prosjekt 123013). Systemet skal tilrettelegge for deling av kommunens maskiner og kjøretøy. Det er forventet at slik deling på sikt vil gi kostnadsbesparelser for kommunen som helhet, da det vil være behov for færre kjøretøy og maskiner, hvilket i sin tur vil redusere både innkjøpskostnader og driftsutgifter. Det ble i budsjett for 2023 bevilget midler til drift av systemet fra 2024 og ut økonomiplanperioden, men det er behov for å øke midlene til drift og forvaltning.

Ny drifts- og vedlikeholdsavtale økonomisystemet

Nåværende ramme for økonomisystemet dekker utgifter basert på dagens vedlikeholdsavtale som ble inngått i forbindelse med anskaffelse av løsningen i år 2000, og revidert sist i 2007. Ny vedlikeholdsavtale er inngått og vil, etter migrering, være gjeldene fra planlagt produksjonsstart oktober 2023. Årlig vedlikeholdsvederlag i ny avtale ligger på et høyere nivå enn dagens rammefinansierte avtale. Dette er relatert til en generell prisøkning fordi vi tidligere har hatt en gammel avtale som kun har vært indeksregulert, men også fordi applikasjonsdrift nå er inkludert som en del av avtalen.

Overføring av forvaltningsansvar for Min Side-komponenter til UKE

Enkelte komponenter i Min Side ivaretas videre og blir forvaltet av Utviklings- kompetanseetaten. Dette berører Innkrevingsetaten, Næringsetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Plan- og bygningsetaten og Utviklings- og kompetanseetaten. Det flyttes derfor 0,55 mill. fra kap. 121 Oslo Origo til kap. 125 fra og med 2023.

Tilskudd Fair play bygg

Siden 2019 har Oslo kommune samarbeidet med Fair Play Bygg Oslo og omegn for å motvirke arbeidslivskriminalitet i byggebransjen. Fair Play Bygg er et samarbeid mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden som arbeider for å fremme en seriøs byggenæring med like konkurransevilkår, avsløre og fjerne useriøse aktører og bidra til at det skal bli attraktivt å drive seriøst med faste ansatte, faglærte og lærlinger. Oslo kommune har støttet Fair Play Bygg Oslo og omegn årlig siden 2019 og det foreslås å videreføre tilskuddet med kr 650 000 i 2024.

Økte kostnader for sentralisert logging, sårbarhetsskanning og leverandørtilgang

Som nevnt i SAK1 B2023 implementeres det en ny, helt nødvendig sikkerhetsmodell, for å ivareta informasjonssikkerheten i felles IKT-plattform. Sikkerhetsmodellen er en integrert del av etatens SMART-program (Standardisert, Modernisert ARbeidsflate og infrastruktur Teknologi). Innføring av sikkerhetsmodellen vil fra og med 2024 medføre et behov for å øke den årlige driftsbevilgningen knyttet til de sentraliserte tjenestene for sårbarhetsskanning, logging og

analyse. Ny sikkerhetsmodell fører til at disse tjenestene må håndtere et vesentlig større omfang av data som må lagres, prosesseres og analyseres.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)				
125 - Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	Avsetn. til forvaltning av fellessystemer og felles IKT - infrastruktur	50 000	50 000	50 000	50 000
125 - Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform	35 000	0	0	0
125 - Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	Felles flåtestyringssystem	1 500	1 500	0	0
	Sum Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	86 500	51 500	50 000	50 000
	Ufordelte midler for sektor - FIN				
A10 - Ufordelte midler for sektor - FIN	Dummy prosjekt Bykasse	0	0	0	0
	Sum Ufordelte midler for sektor - FIN	0	0	0	0
	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)				
122 - Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	Nytt budsjett- og rapporteringsverktøy alle virksomheter	30 000	0	0	0
122 - Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur	2 650	2 650	2 650	2 650
	Sum Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	32 650	2 650	2 650	2 650

Avsetn. til forvaltning av fellessystemer og felles IKT - infrastruktur

Det er avsatt 50 mill. årlig i økonomiplanperioden til forvaltning av fellessystemene og felles IKT-infrastruktur.

Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform

Avsetning til felles IKT-plattform var 35 mill. i 2022 , 65 mill. i 2023 og 35 mill. i 2024.

Felles flåtestyringssystem

Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy og 2000 maskiner. En stor andel av disse brukes lite og det er et stort potensiale for å redusere antall kjøretøy og maskiner dersom det blir enklere å dele på kjøretøyene og maskinene. Dette forutsetter god oversikt over hvilke kjøretøy og maskiner som er i bruk, hvor de befinner seg, mulighet for å booke og tilgang til kjøretøyene og maskinene uten at man må få overlevert fysisk nøkkel. Et felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter vil tilrettelegge for slik deling. Det er forventet at slik deling vil gi kostnadsbesparelser for kommunen som helhet, da det vil være behov for færre kjøretøy og maskiner, noe som reduserer både innkjøpskostnader og driftsutgifter.

Nytt budsjett- og rapporteringsverktøy alle virksomheter

Oslo kommune inngikk i desember 2020 avtale om innføring av verktøy for budsjett- og rapporteringsarbeidet i byrådsavdelingene. Kontrakten ble inngått med selskapet Framsikt AS, etter utlyst konkurranse i tråd med kravene i Lov om offentlige anskaffelser. Det forventes at innføringen i byrådsavdelingene sluttføres i løpet av 2022.

I den signerte avtalen er det en opsjon for å kunne utvide bruken av Framsikt til hele kommunen. Denne opsjonen foreslår byrådet at vi benytter oss av. Ved innføringen vil det måtte utvikles ny funksjonalitet i løsningen. Utviklingen av ny funksjonalitet vil i stor grad være spesifikk for Oslo kommune.

De totale investeringsutgiftene er estimert til 77 mill. inkl. mva., fordelt på 47 mill i 2023 og 30 mill i 2024.

Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur

Det er avsatt 2,65 mill. årlig i økonomiplanperioden til oppgradering av sentral IKT-infrastruktur.

Tilskuddsmidler

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Byrådets forslag Sak 1/2024	Sum 2022 - Sak 1/2024
122	Fair Play Bygg	2 150	1 250	650	4 050
Sum		2 150	1 250	650	4 050

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

Øremerkede midler

Midler til drift av budsjett- og rapporteringsverktøy øremerkes:

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1 000
21220600	FIN - Nytt budsjettverktøy (fase 1)	5 000
	FIN - Nytt budsjettverktøy (fase 2)	15 000

Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)

Ansvarsområde

Det er på dette kapitlet avsatt midler til utgifter til fastlønte tillitsvalgte, Opplærings- og utviklingsfondet (OU-fondet) og Tono/Kopinor avgift. Utgifter til diverse tiltak på IKT-området dekkes også av dette kapitlet.

Situasjonsbeskrivelse

På kapitlet er det avsatt midler til lønns- og kontorholdsutgifter for fastlønte tillitsvalgte. Disse gjenspeiler den enkelte forhandlingssammenslutnings størrelse og mangfold. Den enkelte sammenslutning utpeker selv sine tillitsvalgte. De fastlønte tillitsvalgte skal være et koordinerende ledd for samtlige tillitsvalgte i kommunen, og skal ivareta den direkte kontakten mellom kommunen sentralt og den enkelte organisasjon.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
2. Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver	Det vises til omtale nedenfor.	Andel heltid (fast ansatte)	73,1 %	74,0 %	74,5 %	75,0 %
		Sykefravær i Oslo kommune	8,8 %	9,6 %	8,2 %	8,2 %

Forklaring til resultatindikatorer

Omtale av tiltakene

Sykefraværet i Oslo kommune har de seneste år hatt en nedadgående trend med et historisk lavt sykefravær i 2017, 2018 og 2019 på 8,0 %. I pandemiårene 2020 og 2021 og 2022 var sykefraværet på henholdsvis 8,3%, 8,8% og 9,6%. Et mål for sykefraværet på 8,2% i 2024 vurderes å være realistisk. Hver enkelt virksomhet skal sette egne ambisiøse mål og utarbeide aktivitetsplaner for å nå målene. I dette arbeidet står samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten sentralt.

Hovedregelen i Oslo kommune er at man skal ansette personer i hele og faste stillinger.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	86 783	86 783	86 783	86 783
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon kap. 122	-1 002	-1 002	-1 002	-1 002
Pilotprosjekt sekstimersdag/ redusert arbeidstid	1 420	-1 420	-2 840	-2 840
Redusert handlingsrom for innføring ny kontorstøtte- og samhandlingsløsning	2 000	2 000	2 000	2 000
Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026	263	0	-520	-520
Tilskudd til Fair Play bygg	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Utvidet erstatning til ansatte som blir skadet som følge av vold fra bruker	-330	-330	-330	-330
Videre innføring av budsjett- og rapporteringsverktøy til alle virksomhetene	15 000	15 000	15 000	15 000
Sum Vedtak forrige periode	16 101	12 998	11 058	11 058
Vedtak forrige periode	16 101	12 998	11 058	11 058
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	102 884	99 781	97 841	97 841
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	5 990	5 990	5 990	5 990
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	5 990	5 990	5 990	5 990
Driftskonsekvens				
Sum Driftskonsekvens	0	0	0	0
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Pilotprosjekt sekstimersdag/ reduser arbeidstid - overføring av prosjektmidler til 306	-4 516	-1 505	0	0
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-4 516	-1 505	0	0
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon div. virksomheter og prosjekter under FIN	0	0	-176	-757
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-176	-757
Spesifiserte rammeendringer				
Tilskudd Fair play bygg	650	0	0	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	650	0	0	0
Endringer	-3 866	-1 505	-176	-757
Ramme 2024-2027	105 008	104 266	103 655	103 074

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon kap. 122

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Pilotprosjekt sekstimersdag/ redusert arbeidstid

I verbalforslag F23 bes byrådet om å forberede pilotprosjekt med sekstimers arbeidsdag/ redusert arbeidstid med full lønnskompensasjon, fulgt opp med følgeforskning. Byrådet har innarbeidet midler til pilotering i planperioden. Prosjektmidlene, inkludert beregnet lønnsvekst etter budsjettvedtak for 2023, overføres til Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap for videre oppfølging av pilotprosjektet.

Redusert handlingsrom for innføring ny kontorstøtte- og samhandlingsløsning

FIN fikk i 2021 20 mill. i årlige driftsmidler til aktiviteter knyttet til innføring av ny kontorstøtte- og samhandlingsløsning, budsjettert på kap. 122 Diverse prosjekter under FIN . I budsjettet for 2022 ble dette handlingsrommet redusert til 18 mill, til 13 mill. i 2023 og deretter 15 mill. i resten av planperioden. Midlene ble fra 2022 benyttet til sentralt organisert bistand til virksomheter (for støtte til gevinstrealisering), og andre tiltak knyttet til endringer på kommunenivå.

Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026

Det er innarbeidet reversering av rammekutt i perioden 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026.

Tilskudd til Fair Play bygg

Siden 2019 har Oslo kommune samarbeidet med Fair Play Bygg Oslo og omegn for å motvirke arbeidslivskriminalitet i byggebransjen. Fair Play Bygg er et samarbeid mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden som arbeider for å fremme en seriøs byggenæring med like konkurransevilkår, avsløre og fjerne useriøse aktører og bidra til at det skal bli attraktivt å drive seriøst med faste ansatte, faglærte og lærlinger. Oslo kommune har støttet Fair Play Bygg Oslo og omegn årlig siden 2019 og tilskuddet videreføres med 0,65 mill. i 2024. I bystyret ble det bevilget ytterligere 0,6 mill. i 2023.

Videre innføring av budsjett- og rapporteringsverktøy til alle virksomhetene

Kommunen innfører nytt budsjett- og rapporteringsverktøy for bruk i alle virksomheter. Innføringen av verktøyet vil medføre økte driftsutgifter i økonomiplanperioden knyttet til vedlikeholds-/leieutgifter fra systemleverandøren, samt utgifter til forvaltning internt i Oslo kommune. Ved innføringen vil det måtte utvikles ny funksjonalitet i løsningen, som også vil påvirke størrelsen på de etterfølgende års driftsutgifter. Det gjenstår fortsatt å gjøre enkelte avklaringer med leverandøren. Beløp for økte driftsutgifter knyttet til det nye budsjett- og rapporteringsverktøyet forventes å være 15 mill årlig, inkludert intern forvaltning av løsningen i kommunen. De økte driftsutgiftene påløper fra 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Pilotprosjekt sekstimersdag/reduser arbeidstid - overføring av prosjektmidler til 306

Byrådsavdeling for finans ble i vedtatt budsjett 2023 tildelt midler for å gjennomføre et pilotprosjekt med sekstimers arbeidsdag/redusert arbeidstid med full lønnskompensasjon. Pilotprosjektet skal gjennomføres i en barnehageenhet i bydel Sagene. Prosjektmidlene, inkludert beregnet lønnsvekst etter budsjettvedtak for 2023, overføres til Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap for videre oppfølging av pilotprosjektet.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon div. virksomheter og prosjekter under FIN

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,176 mill. i 2026 og 0,757 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for etaten/kapitlet er 0,739 mill. i 2024 økende til 2,279 mill. i 2027

Spesifiserte rammeendringer

Tilskudd Fair play bygg

Siden 2019 har Oslo kommune samarbeidet med Fair Play Bygg Oslo og omegn for å motvirke arbeidslivskriminalitet i byggebransjen. Fair Play Bygg er et samarbeid mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden som arbeider for å fremme en seriøs byggenæring med like konkurransevilkår,

avsløre og fjerne useriøse aktører og bidra til at det skal bli attraktivt å drive seriøst med faste ansatte, faglærte og lærlinger. Oslo kommune har støttet Fair Play Bygg Oslo og omegn årlig siden 2019 og det foreslås å videreføre tilskuddet med kr 650 000 i 2024.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	2 016	36 789	35 986
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	39 169	34 767	52 818
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	20 154	0	0
Overføringsutgifter	10 535	16 891	17 938
Finansutgifter	81 652	0	0
Sum Driftsutgifter	153 525	88 447	106 742
Driftsinntekter			
Refusjoner	-1 475	-1 664	-1 734
Overføringsinntekter	-3 500	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-81 652	0	0
Sum Driftsinntekter	-86 627	-1 664	-1 734
Sum	66 899	86 783	105 008

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)				
	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)				
122 - Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	Nytt budsjett- og rapporteringsverktøy alle virksomheter	30 000	0	0	0
122 - Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur	2 650	2 650	2 650	2 650
	Sum Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	32 650	2 650	2 650	2 650
	Sum Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	32 650	2 650	2 650	2 650
	Sum investeringsprosjekter	32 650	2 650	2 650	2 650

Nytt budsjett- og rapporteringsverktøy alle virksomheter

Oslo kommune inngikk i desember 2020 avtale om innføring av verktøy for budsjett- og rapporteringsarbeidet i byrådsavdelingene. Kontrakten ble inngått med selskapet Framsikt AS, etter utlyst konkurranse i tråd med kravene i Lov om offentlige anskaffelser. Det forventes at innføringen i byrådsavdelingene sluttføres i løpet av 2022.

I den signerte avtalen er det en opsjon for å kunne utvide bruken av Framsikt til hele kommunen. Denne opsjonen foreslår byrådet at vi benytter oss av. Ved innføringen vil det måtte utvikles ny funksjonalitet i løsningen. Utviklingen av ny funksjonalitet vil i stor grad være spesifikk for Oslo kommune.

De totale investeringsutgiftene er estimert til 77 mill. inkl. mva., fordelt på 47 mill i 2023 og 30 mill i 2024.

Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur

Det er avsatt 2,65 mill. årlig i økonomiplanperioden til oppgradering av sentral IKT-infrastruktur.

Klimaprofil

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2022	Vedtak 2023	Byrådets forslag Sak 1/2024	Sum 2022 -Sak 1/2024
122	Fair Play Bygg	2 150	1 250	650	4 050
Sum		2 150	1 250	650	4 050

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Midler til drift av budsjett- og rapporteringsverktøy øremerkes:

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1 000
21220600	FIN - Nytt budsjettverktøy (fase 1)	5 000
	FIN - Nytt budsjettverktøy (fase 2)	15 000

Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)

Ansvarsområde

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) er kommunens interne tjenesteleverandør. Etaten ivaretar sektorovergripende utviklings-, forvaltnings- og driftsoppgaver, som støtter Oslo kommunes behov for fellestjenester og -løsninger mv. til virksomheter, innbyggere og næringsliv. Etaten skal også bidra til moderniseringen av kommunen med å ta faglige initiativ og gi støtte til FIN ifm. den strategiske IKT-styringen. UKE skal også ha en sentral rolle i gjennomføringen av strategi for kunnskapsbasert utvikling, innovasjon og digital teknologi.

UKE skal legge til rette for at alle kan ta i bruk kommunens fellestjenester. Fellestjenestene inkluderer webportaler for innbyggere og ansatte, e-post, HR- og økonomisystemstøtte, fakturabehandling og oppgjør, kontroll og avstemming av utbetalinger knyttet opp mot HR- og økonomisystemet, samt kontaktsentertjenester mot innbyggerne.

UKE ivaretar det sentrale arbeidet med omstilling av overtallige i kommunen, og gir støtte til omstillings- og endringsprosesser. Etaten drifter basiskomponenter til kommunens felles IKT-plattform samt applikasjons- og integrasjons-plattformen som bl.a. understøtter kommunens digitaliseringsetat Oslo Origo.

UKE er kommunens kompetansesenter innen offentlige anskaffelser og statsstøtte, og bidrar med rådgivning, standardkrav, metodeutvikling og veiledning. UKE inngår og forvalter kommunens samkjøpsavtaler.

Etaten har spesialkompetanse på Oslomodellen, og hvordan kommunen kan bruke anskaffelser som et effektivt virkemiddel for å forebygge arbeidslivskriminalitet, fremme etisk og rettferdig handel samt klima og miljøhensyn, herunder sirkulærøkonomi og sunn og bærekraftig mat.

UKE leverer tjenester på bestilling som regnskapstjenester, samt ulike typer konsulentbistand til systemnære tjenester som sak- og arkiv, virksomhetsmobilitet (EMM), kontorstøtteplattform og prosessautomatisering.

Etaten leverer applikasjonsdrift og IKT-infrastruktur til kommunens virksomheter, i henhold til inngåtte tjenesteavtaler. UKE tilbyr bistand og kompetanseutvikling innen bl.a. HR, kommunikasjon, rekruttering, anskaffelser, organisasjonsutvikling, lederutvikling og lederstøtte.

UKE har spesialkompetanse innenfor prosjektgjennomføring, interaksjonsdesign og brukertesting, IKT-arkitektur, systemutvikling, testing, analyse og tjenesteforvaltning.

Situasjonsbeskrivelse

UKE skal levere effektive og sikre fellestjenester som understøtter byrådets politikk og skaper verdi for virksomheter og innbyggere.

Ny felles IKT-plattform legger til rette for etablering og videreutvikling av kostnadseffektive og sikre fellestjenester, i tråd med kommunens felles strategi for kunnskapsbasert utvikling, innovasjon og digital teknologi.

UKE skal bidra til at antall driftsmiljøer i kommunen reduseres. Kartlegging og anbefalinger for innføring av flere virksomheter på felles IKT-plattform sluttføres i 2023. Deretter starter detaljplanlegging for innføring av virksomheter i 2024.

Forvaltningen av kommunens to tidregistreringssystemer er delt mellom UKE og Helseetaten. Forvaltningen av disse to systemene samles i UKE i 2024.

I løpet av 2023 etablerer UKE felles lønnstjeneste for hele Oslo kommune. Den nye tjenesten rammefinansieres fra 2024. Det er utarbeidet en gevinstrealiseringsplan for den nye lønnstjenesten. Planen forutsetter økt digitalisering av arbeidsprosessene innen lønns- og fraværsområdet, som betyr økt bruk av selvbetjeningsløsninger og mindre manuelle og papirbaserte rutiner og datafangst. Utvikling av HR-systemet som støtter opp under gevinstrealiseringsplanen gis høy prioritet i 2024 og årene fremover.

UKE er en sentral samarbeidspartner for BLK i det videre arbeidet med utvikling av kompetanseutviklingstilbud om styring og ledelse på strategisk nivå. Videre har UKE en viktig rolle i gjennomføringen av 10-FAKTOR-undersøkelsen i kommunens virksomheter og i kommunens arbeid med etikk.

UKE er finansiert etter en tredelt modell bestående av grunnfinansiering, prosjektfinansiering og aktivitetsbasert finansiering. Grunnfinansieringen fra bykassen omfatter de midlene som tildeles etaten og skal dekke basisoppgaver etaten skal ivareta. Den aktivitetsbaserte finansieringen er basert på de tjenester virksomhetene kjøper, for eksempel kompetanseutviklingstiltak som tilbys ansatte og ledere i kommunen, faktura-, lønn- og regnskapstjenester samt viderefordeling av kostnader knyttet til drift og forvaltning av fellessystemer. UKE fordeler utgifter til virksomhetene etter de debiteringsmodeller som er vedtatt i Oslo kommune. Utgiftene på de ulike områder synliggjøres slik at kostnadene kan dokumenteres overfor virksomhetene. Den tredje finansieringsformen er knyttet til prosjektfinansiering og brukes i første rekke ved sentralt fastsatte prosjekter.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Effektive og sikre fellestjenester	Det vises til omtale av tiltakene nedenfor	Andel som svarer "godt fornøyd" i årlige kundeundersøkelser knyttet til: Fellestjenester, systemdrifttjenester og konsulenttjenester	80,0 %	70,0 %	80,0 %	80,0 %
		Antall virksomheter med egne IKT-driftsmiljøer	9	9	4	2
		Andel leverandørfakturaer i EHF-format	94,0 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %
		Andel utgående e-fakturaer *	82,0 %	95,0 %	85,0 %	85,0 %
		Andel som svarer at de fant det de lette etter	74,0 %	71,0 %	85,0 %	75,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
		på toppoppgaver oslo.kommune.no				
2. Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver	Det vises til omtale av tiltakene nedenfor					
4. Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet	Det vises til omtale av tiltakene nedenfor.					
5. Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser	Det vises til omtale av tiltakene nedenfor.	NY: Redusere kommunens innkjøpskostnader				
		Andel fagarbeidere innen håndverksfagene registrert i HMSREG	43,0 %	46,0 %	50,0 %	50,0 %
		Andel timer i relevante fag utført av lærlinger iht. HMSREG	7,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %
		Andel nye, relevante vare- og tjenesteanskaffelser der det er stilt krav til klimanøytral transport.	89,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Omtale av tiltakene

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenester

UKE skal understøtte FIN i den strategiske IKT-styringen.

Informasjonssikkerhet og personvern skal være en del av ethvert digitaliseringsinitiativ i kommunen fra starten, og gjennom hele systemets livssyklus. Målet er å få redusert antall sårbarheter, og å sikre at de digitale tjenestene blir mer pålitelige, sikre og robuste. Ved å ta hensyn til dette allerede ved utvikling og anskaffelse, kan informasjonssikkerhet kostnadseffektivt bygges inn i løsningene. UKE skal i denne sammenheng sørge for at dette skjer ifm. drift og utvikling av alle kommunale IKT-fellestjenester.

UKE skal i 2024 fortsette arbeidet med å oppdatere og videreutvikle kommunens felles IKT-plattform. Dette er viktig for at fellesløsningene skal fortsette å være relevante, kostnadseffektive og sikre. For å sikre økt mobilitet og fleksibilitet i de ansattes arbeidshverdag skal det legges bedre til rette for bruk av mobiltelefoner, nettbrett mv.

UKE skal vektlegge arbeidet med å effektivisere fellestjenestene. Dette skal bl.a. skje gjennom bedre brukerinnsikt og gjennom gode brukeropplevelser for de ansatte i virksomhetene.

UKE og Origo har, i et samarbeid med kommunens virksomheter, i 2023 vurdert framtidige løsninger og prinsipper for kommunens nettportaler og -løsninger. Oslo.kommune.no skal fortsatt være kommunens hovedkanal for digitale tjenester og informasjon til innbyggere og andre målgrupper. I tråd med dette vedtaket vil innholds- og publiseringssystemet på oslo.kommune.no bli modernisert i 2024.

Oslo kommunes kontaktsenter skal videreutvikles i 2024. UKE gjør dette i et samarbeid med BYM og VEL. Målsetningen er at et modernisert kontaktsenter skal kunne løse enda flere saker ved første henvendelse. Innbyggerne vil få raskere og bedre service, og virksomhetene i kommunen vil kunne spare interne ressurser. Kompetansen ved kontaktsenteret vil bli ytterligere styrket, og det skal gis mer veiledning på nettstedet. Med en ny kontaktsenterløsning vil UKE kunne overta flere førstelinjetjenester fra virksomhetene - dersom virksomhetene selv skulle ønske det.

Tiltak 1: UKE skal på IKT-området fortsette å bygge opp sin interne kompetanse og kapasitet på fagområdet, innenfor eksisterende rammer, slik at etaten kan understøtte FIN ifm. den strategiske IKT-styringen og bruk av sektorovergripende IKT i kommunen.

Tiltak 2: UKE skal utarbeide målbilder, og ev. også igangsette relevante tiltak og aktiviteter, som kan bidra til iverksettelsen av Oslo kommunes strategi for kunnskapsbasert utvikling, innovasjon og digital teknologi.

Tiltak 3: UKE skal videreføre arbeidet med å øke kundetilfredsheten. Gode fellestjenester, levert av UKE, forutsetter at etaten forstår virksomhetenes behov. UKE skal etablere, eller videreutvikle, egne arenaer for å sikre dette.

Mål 2: Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver

I løpet av 2023 avvikles all lokal lønnsproduksjon i virksomhetene og lønnsmedarbeidere samles i en felles lønnstjeneste i UKE. UKE prioriterer digitalisering av prosesser i HR-systemet som er viktig for en standardisert og effektiv lønnstjeneste.

HR-systemet og WinTid forvaltes av Utviklings- og kompetanseetaten med FIN som systemeier, mens turnussystemet Gat forvaltes av Helseetaten med Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester som systemeier. HR-systemet, WinTid og Gat er alle obligatoriske fellessystemer innenfor sine områder. WinTid og Gat er begge tids- og timeregistreringssystemer som er forsystemer for datafangst til fravær og lønn og har begge integrasjoner mot HR-systemet. For å oppnå høyere grad av automatisering og fellesrutiner knyttet til tidsregistrering og datafangst, er det en fordel at WinTid, Gat og HR-systemet forvaltes samlet. En samlet forvaltning og systemeierskap vil også styrke kompetanse på området og utnytte ressursene på en mer hensiktsmessig og ressurseffektiv måte. Med dagens utbredelse av Gat er det hensiktsmessig å samle systemeierskapet for begge systemene i FIN og én samlet forvaltning av HR, WinTid og Gat i Utviklings- og kompetanseetaten sammen med de andre fellessystemene. Personell og tilhørende systemkostnader kostnader overføres i 2024 til Utviklings- og kompetanseetaten. Det vil ikke oppstå overtallighet eller økte utgifter som en følge av overføringen, og det vil tilrettelegges for gode og trygge prosesser for involverte ansatte.

Etaten skal være en aktiv pådriver for utvikling av ledere og medarbeidere gjennom målrettede tilbud innen relevante, strategiske kompetanseområder som stimulerer kommunens virksomheter til å videreutvikle en mangfolds- og inkluderingskultur. Det langsiktige målet med arbeidet er at mangfoldet i Oslo kommunes arbeidsstokk skal gjenspeile sammensetningen av befolkningen i Oslo kommune.

UKE skal i 2024 fortsette arbeidet med å fornye og utvikle porteføljen av kompetansetiltak for å understøtte sentrale politiske føringer og virksomhetenes behov.

Tiltak 1: UKE skal i 2024 følge opp gevinstrealiseringsplanen for ny felles lønnstjeneste og videreutvikle tjenesten ovenfor virksomhetene. Herunder skal UKE utarbeide måleindikatorer for tjenesten.

Tiltak 2: UKE skal i 2024 følge opp Handlingsplan for å styrke rekrutteringen av ledere, ansatte og styremedlemmer med minoritetsbakgrunn 2023 - 2027.

Mål 4: Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet

UKEs konsept for modernisering av kommunens sikkerhetsmodell inneholder et sett med sikkerhetsprinsipper, arkitekturprinsipper og aktiviteter. Disse skal implementeres på felles IKT-plattform.

Opprettelsen av et nytt identitets- og tilgangssystem (IGA/IDA) vil fortsette inn i 2024, og en egen forvaltning av dette vil bli etablert. Løsningen vil effektivisere tilgangsstyring og identitetshåndtering på tvers av systemer, og gi en sikrere og mer oppdatert forvaltning av brukerrettigheter og tilganger til systemer.

Effektiv digitalisering gir større behov for tekniske integrasjoner på tvers av kommunens virksomheter. Det krever igjen samordning på tvers, og modernisering av både sikkerhetsarkitektur og sentrale basiskomponenter i kommunens ulike driftsmiljøer. UKE skal bidra til harmonisering av målbilder og løsninger for sikkerhet, pålogging og tilgangsstyring på tvers av kommunens virksomheter.

God ivaretagelse av sikkerhet og personvern i Oslo kommunes IKT-systemer og digitale tjenester er en forutsetning for at innbyggerne og næringslivet skal opprettholde sin tillit til kommunen. Det digitale trusselbildet er i stadig endring, og alle kommunale virksomheter må være tilstrekkelig rustet til å kunne motstå IKT-sikkerhetshendelser og ev. kunne redusere skadeomfanget som følge av slike. UKE skal understøtte FIN og virksomhetenes arbeid i å øke personvern- og sikkerhetskompetansen i Oslo kommune.

UKE skal understøtte kommunens behov for styringsinformasjon på områdene IKT, informasjonssikkerhet og personvern. I praksis innebærer det at kommunen har en oppdatert systemoversikt og behandlingsoversikt, LG/VE og andre verktøy, samt tilgang til informasjonskilder som er relevant for god styring og forvaltning. Dette innebærer både utvikling og forvaltning av slike løsninger.

Tiltak 1: Alle kommunale løsninger og systemer må kunne oppfylle kravene til innebygd informasjonssikkerhet og personvern i personvernregelverket. UKE skal legge til rette for at virksomhetene enkelt kan ivareta personvern og informasjonssikkerhet i alle løsninger og systemer.

Tiltak 2: UKEs evne til å håndtere IKT-sikkerhetshendelser og driftsavvik skal styrkes. UKEs Computer Security Incident Response Team (CSIRT) skal som et ledd i dette videreutvikles i 2024. Det bl.a. skal presiseres hvilke typer CSIRT-tjenester kommunens virksomheter kan forvente å få ifm. deres håndtering av uønskede IKT-hendelser. CSIRT-funksjonens tjenester, og den eksterne dialogen, skal være samordnet med byrådsavdelingene og andre fellesfunksjoner knyttet til sikkerhet og beredskap i kommunen.

Tiltak 3: Forebygge, ev. også ettergå, urettmessig tilgang til personopplysninger i Oslo kommune ved hjelp av identitets- og tilgangssystemet (IGA) og andre funksjoner i modernisert sikkerhetsmodell.

Mål 5: Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

UKE er en viktig bidragsyter i kommunens arbeid med samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser. Gjennom utvikling og forvaltning av kommunens samkjøpsportefølje skal UKE legge til rette for kvalitativt gode, kostnadseffektive og samfunnsansvarlige innkjøp i kommunens virksomheter. UKE skal også bidra til at kommunen når sine målsetninger innenfor sirkulær økonomi og bærekraftig forbruk. Gjennom kommunens samkjøpsavtaler skal UKE dessuten legge til rette for at dyrevelferdshensyn tillegges vekt ved kommunale virksomheters kjøp av animalske produkter.

UKEs rolle bidrar til at innkjøpskostnader reduseres, og øvrige målsetninger knyttet til bærekraft ivaretas på kort og lang sikt, både med hensyn til det grønne skiftet og krav om anstendige arbeidsforhold. I 2024 vil UKE videreutvikle kategoristyring for å øke måloppnåelsen innen området. Avtalene for elektrisk kraft, renholdstjenester, vikartjenester, konsulenttjenester, møbler og mat- og drikkevarer er for tiden de største målt i omsetning.

Oslo kommune øker for hvert år sin andel med nullutslippsbiler, og UKE holder en løpende oversikt over nyinvesteringer i kommunens bilpark. UKE vil fremover lede arbeidet med å realisere en økt deling av kjøretøy og maskiner for kommunens virksomheter. For å nå byrådets mål om å gjøre bygge- og anleggsplasser utslippsfrie innen 2025, ble det i 2019 etablert standardkrav til Oslo kommunes bygge- og anleggsplasser. I 2019 ble det også innført standardkrav til transport i kommunens anskaffelser av varer og tjenester. I 2024 vil utvikling og implementering av disse kravene fortsatt være en viktig aktivitet for å bidra til å nå ambisjonene om utslippskutt og redusert transportbelastning.

I 2024 vil UKE prioritere tiltak som tilrettelegger for bedre utnyttelse av kommunens eiendeler, herunder større grad av sambruk, deling, ombruk, reparasjon og redesign. Tiltakene vil rette seg mot hele kommunen og bidra til å identifisere tverrsektorielle behov og løsninger, med mål om mer sirkulær økonomi som vil redusere klimagassutslipp og redusere kostnader.

Nytt mål fra 2024:

Resultatindikator	Måltall 2024
Redusere kommunens innkjøpskostnader	1 %

Gjennom strategisk bruk av kommunens samkjøpsavtaler, oppfølging av virksomhetenes avtalelojalitet og andre tiltak, blant annet knyttet til mer sirkulærøkonomi, er det potensiale til å redusere kommunens samlede innkjøpskostnader. Nærmere konkretisering av utgangspunktet for målingen, målekriterier og metode avklares mellom Byrådsavdeling for finans og etaten.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	852 600	852 600	852 600	852 600
Vedtak forrige periode				
Anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Anskaffelse av varslingsystem	700	700	700	700
Effektiviseringsgevinst sentrale lønntjenester	-3 000	-5 000	-5 000	-5 000
Etablering av felles lønntjenester i kommunen	-8 300	-8 300	-8 300	-8 300
Etablering av SKOK-database	500	500	500	500
Felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter	500	500	500	500
Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring (IGA)	6 000	6 000	6 000	6 000
Generell rammereduksjon kap. 125	-6 516	-6 516	-6 516	-6 516
Konsolidering av IKT-driftsmiljøer i kommunen for økt sikkerhet, samt tilrettelegging for digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Midlertidig innsparing 2023-2025	10 000	14 000	20 000	20 000
Oppgradert kontor- og samhandlingsløsningen i kommunen	7 539	2 739	6 439	6 439
Pilotering av bildeling som tjeneste for kommunens virksomheter	0	-1 000	-1 000	-1 000
Rammekutt i 2025 - Finans	0	-380	-380	-380
Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026	2 318	0	-4 583	-4 583
Welcome to Oslo	900	900	900	900
Økonomisystemet - diverse tiltak	-700	-700	-700	-700
Sum Vedtak forrige periode	-2 059	-8 557	-3 440	-3 440
Vedtak forrige periode	-2 059	-8 557	-3 440	-3 440
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	850 541	844 043	849 160	849 160
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	59 151	59 151	59 151	59 151
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	59 151	59 151	59 151	59 151
Driftskonsekvens				
Sum Driftskonsekvens	0	0	0	0
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønntjeneste	138 561	138 561	138 561	138 561
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	138 561	138 561	138 561	138 561
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Utviklings- og kompetanseetaten	0	0	-2 786	-11 980
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-2 786	-11 980
Spesifiserte rammeendringer				
Forvaltning av felles flåtestyringssystem	500	500	500	500
Ny drifts- og vedlikeholdsavtale økonomisystemet	900	900	900	900
Overføring av forvaltningsansvar for Min Side-komponenter til UKE	550	550	550	550

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Økte kostnader for sentralisert logging, sårbarhetsskanning og leverandørtilgang	11 000	11 000	11 000	11 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	12 950	12 950	12 950	12 950
Endringer	151 511	151 511	148 725	139 531
Ramme 2024-2027	1 061 203	1 054 705	1 057 036	1 047 842

Vedtak forrige periode

Anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet

Bevilgningen som er innarbeidet i vedtatt økonomiplan 2022-2025 ble redusert med 1 mill. i 2023 og avvikles fra 2024.

Anskaffelse av varslingsystem

Varslingsordningen som ble innført i kommunen i 2007, innebar en todeling av ansvaret: BLK ivaretar den sentrale ordningen, mens FIN har ansvar for retningslinjer for de lokale ordningene som skal etableres i den enkelte virksomhet. Målsettingen er at sakene skal håndteres på lavest mulig nivå. Derimot har et flertall av varslene (om lag 80%) hittil kommet inn i den sentrale varslingsordningen. Dette medfører blant annet unødvendig eskalering av saker og lang saksbehandlingstid. Det er derfor behov for anskaffelse av et felles varslingsystem for den sentrale og de lokale varslingsordningene. Det er utarbeidet en tidsplan for anskaffelsesprosessen og implementering av system. Ferdig implementert system er planlagt tatt i bruk i 2024.

Effektiviseringsgevinst sentrale lønnstjenester

Effektiviseringskrav knyttet til etablering av felles lønnstjeneste i Oslo kommune.

Etablering av felles lønnstjenester i kommunen

Midler til etablering av felles lønnstjenester er ikke videreført fra 2024.

Etablering av SKOK-database

Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg (SKOK) har gjennomgått en helhetlig revisjon i 2021-2022, og det er tidligere vedtatt at SKOK skal revideres regelmessig. Det er avdekket et stort behov for systemstøtte for å sikre tilstrekkelig forvaltning og regelmessig revisjon av kravene. Beløpet dekker vedlikehold og forvaltning av databasesystemet som ble anskaffet i 2023, herunder et halvt årsverk til vedlikehold og forvaltning av systemet som ble anskaffet i 2023 (prosjektnummer 123012).

Felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter

Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy og 2000 maskiner. En stor andel av disse brukes lite og det er et stort potensiale for å redusere antall kjøretøy og maskiner dersom det blir enklere å dele på kjøretøyene og maskinene. Dette forutsetter god oversikt over hvilke kjøretøy og maskiner som er i bruk, hvor de befinner seg, mulighet for å booke og tilgang til kjøretøyene og maskinene uten at man må få overlevert fysisk nøkkel. Et felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter vil tilrettelegge for slik deling. Det er forventet at slik deling vil gi kostnadsbesparelser for kommunen som helhet, da det vil være behov for færre kjøretøy og maskiner, noe som reduserer både innkjøpskostnader og driftsutgifter. Driftsmidlene skal dekke

lønnskostnader knyttet til å følge opp leverandørene av systemet som anskaffes. Systemet ble anskaffet i 2023 (prosjekt 123013) med tilhørende behov for driftsmidler fra 2024.

Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring (IGA)

Som det fremgår av SAK1 2021 og 2022 fortsetter kommunen arbeidet med å modernisere løsningene for identitets- og tilgangsstyring for fellesløsningene i kommunen. Dette vil gi enklere, mer automatisert bestilling av tilganger til ansatte, som igjen vil gi økt sikkerhet, samt forenkling og effektivisering av de ansattes hverdag. Anskaffelsen av løsningen for sikker tilgangsstyring er gjennomført og innføring for hele kommunen er i gang. Midler til drift og forvaltning av løsningen som skal sikre riktige tilganger til riktig person er innarbeidet fra 2023 og utover i planperioden og endelig behov avklares når løsningen er fullt tatt i bruk.

Generell rammereduksjon kap. 125

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Konsolidering av IKT-driftsmiljøer i kommunen for økt sikkerhet, samt tilrettelegging for digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer

Det fremgår av SAK1 B2021 og B2022 at kommunen fortsetter arbeidet med å sikre et godt grunnlag for gode fellesløsninger og nye digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer, noe som igjen forutsetter at de ulike IKT-driftsmiljøene i kommunen konsolideres. I 2023 har det blitt gjennomført et forprosjekt (analyse og planlegging) som følge av at flere virksomheter med eget IKT-driftsmiljø skal flyttes over til felles IKT-plattform. Dette gjøres for å øke sikkerheten og effektivisere drift, samt for å tilrettelegge for nye digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer.

Midlertidig innsparing 2023-2025

Byrådet reduserte Utviklings- og kompetanseetatens ramme med 10 mill. i 2024 og 6 mill. i 2025.

Oppgradert kontor- og samhandlingsløsningen i kommunen

Lisensmodellen for kommunens viktigste kontor- og samhandlingsplattform for alle ansatte (Office 365) er endret. Endringen skjer som en følge av en nødvendig modernisering av plattformen samt behovet for økt sikkerhet. Økningen i driftsmidler knytter seg også til et større behov for brukerlisenser.

Pilotering av bildeling som tjeneste for kommunens virksomheter

Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy. En stor andel av disse benyttes svært lite gjennom året, noe som både er dyrt for kommunen i tillegg til at det legger beslag på mye parkeringsareal. Mange av kjøretøyene brukes kun på hverdager i kontortid. Dette gir gode forutsetninger for deling. I enkelte virksomheter kan det være kostnadseffektivt å benytte seg av bildelingstjenester i markedet framfor å eie egne kjøretøy. Bildelingstjenester piloteres i to utvalgte bydeler i to år, før det eventuelt kan etableres for flere virksomheter. Midlene skal brukes til å kjøpe bildelingstjenester i markedet for disse pilotbydelene. Minimumskrav om 100 % nullutslipp vil gjelde for alle avtaler som kommunen inngår med bildelingsaktører. Ved å etterspørre bildelingstjenester bidrar kommunen til å bygge opp markedet slik at flere av byens innbyggere kan få tilgang til delingsbiler.

Rammekutt i 2025 - Finans

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026

Det er innarbeidet reversering av rammekutt i perioden 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026.

Welcome to Oslo

På kap. 455 er det lagt inn midler til en permanent stillingsressurs som innholdsforvalter av nettsiden Welcome to Oslo fra og med 01.01.2023. Ettersom midlertidig engasjement for stillingen er finansiert frem til 01.10. 2023 beløper dette seg til 0,3 mill. i 2023. Fra 2024 utgjør midler til fast stillingsressurs 1,2 mill. årlig. Midlene overføres i sin helhet fra kap. 455 til Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten som UKE.

Økonomisystemet - diverse tiltak

Tiltak innarbeidet er ikke videreført fra 2023.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen skal ikke medføre økte kostnader for kommunen samlet sett, så budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Utviklings- og kompetanseetaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 2,786 mill. i 2026 og 11,980 mill. i 2027.

Samlet rammereduksjon for etaten/kapitlet er 4,198 mill. i 2024 økende til 23,459 mill. i 2027

Spesifiserte rammeendringer

Forvaltning av felles flåtestyringssystem

Det ble i budsjett for 2023 vedtatt at kommunen skal anskaffe et felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter (prosjekt 123013). Systemet skal tilrettelegge for deling av kommunens maskiner og kjøretøy. Det er forventet at slik deling på sikt vil gi kostnadsbesparelser for kommunen som helhet, da det vil være behov for færre kjøretøy og maskiner, hvilket i sin tur vil redusere både innkjøpskostnader og driftsutgifter. Det ble i budsjett for 2023 bevilget midler til drift av systemet fra 2024 og ut økonomiplanperioden, men det er behov for å øke midlene til drift og forvaltning.

Ny drifts- og vedlikeholdsavtale økonomisystemet

Nåværende ramme for økonomisystemet dekker utgifter basert på dagens vedlikeholdsavtale som ble inngått i forbindelse med anskaffelse av løsningen i år 2000, og revidert sist i 2007. Ny vedlikeholdsavtale er inngått og vil, etter migrering, være gjeldene fra planlagt produksjonsstart oktober 2023. Årlig vedlikeholdsvederlag i ny avtale ligger på et høyere nivå enn dagens rammefinansierte avtale. Dette er relatert til en generell prisøkning fordi vi tidligere har hatt en gammel avtale som kun har vært indeksregulert, men også fordi applikasjonsdrift nå er inkludert som en del av avtalen.

Overføring av forvaltningsansvar for Min Side-komponenter til UKE

Enkelte komponenter i Min Side ivaretas videre og blir forvaltet av Utviklings- kompetanseetaten. Dette berører Innkrevingsetaten, Næringsetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Plan- og

bygningsetaten og Utviklings- og kompetanseetaten. Det flyttes derfor 0,55 mill. fra kap. 121 Oslo Origo til kap. 125 fra og med 2023.

Økte kostnader for sentralisert logging, sårbarhetsskanning og leverandørtilgang

Som nevnt i SAK1 B2023 implementeres det en ny, helt nødvendig sikkerhetsmodell, for å ivareta informasjonssikkerheten i felles IKT-plattform. Sikkerhetsmodellen er en integrert del av etatens SMART-program (Standardisert, Modernisert ARbeidsflate og infrastruktur Teknologi). Innføring av sikkerhetsmodellen vil fra og med 2024 medføre et behov for å øke den årlige driftsbevilgningen knyttet til de sentraliserte tjenestene for sårbarhetsskanning, logging og analyse. Ny sikkerhetsmodell fører til at disse tjenestene må håndtere et vesentlig større omfang av data som må lagres, prosesseres og analyseres.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	397 241	363 349	514 423
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	825 667	1 075 705	1 152 078
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	4 118	4 357
Overføringsutgifter	181 926	151 236	160 612
Finansutgifter	24 024	0	0
Sum Driftsutgifter	1 428 858	1 594 408	1 831 470
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-464 856	-566 085	-587 164
Refusjoner	-227 181	-175 723	-183 103
Overføringsinntekter	-651	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-24 024	0	0
Sum Driftsinntekter	-716 712	-741 808	-770 267
Sum	712 145	852 600	1 061 203

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)				
	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)				
125 - Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	Avsetn. til forvaltning av fellessystemer og felles IKT - infrastruktur	50 000	50 000	50 000	50 000
125 - Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform	35 000	0	0	0
125 - Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	Felles flåtestyringssystem	1 500	1 500	0	0
	Sum Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	86 500	51 500	50 000	50 000
	Sum Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	86 500	51 500	50 000	50 000
	Sum investeringsprosjekter	86 500	51 500	50 000	50 000

Avsetn. til forvaltning av fellessystemer og felles IKT - infrastruktur

Det er avsatt 50 mill. årlig i økonomiplanperioden til forvaltning av fellessystemene og felles IKT-infrastruktur.

Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform

Avsetning til felles IKT-plattform var 35 mill. i 2022 , 65 mill. i 2023 og 35 mill. i 2024.

Felles flåtestyringssystem

Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy og 2000 maskiner. En stor andel av disse brukes lite og det er et stort potensiale for å redusere antall kjøretøy og maskiner dersom det blir enklere å dele på kjøretøyene og maskinene. Dette forutsetter god oversikt over hvilke kjøretøy og maskiner som er i bruk, hvor de befinner seg, mulighet for å booke og tilgang til kjøretøyene og maskinene uten at man må få overlevert fysisk nøkkel. Et felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter vil tilrettelegge for slik deling. Det er forventet at slik deling vil gi kostnadsbesparelser for kommunen som helhet, da det vil være behov for færre kjøretøy og maskiner, noe som reduserer både innkjøpskostnader og driftsutgifter.

Klimaprofil

Utviklings- og kompetanseetaten forvalter og videreutvikler Oslo kommunes standard miljø- og klimakrav til kommunens bygge- og anleggsplasser og til transporten knyttet til kommunens vare- og tjenesteanskaffelser. UKE inngår og forvalter kommunens samkjøpsavtaler og sørger for at klima- og miljøkrav tas inn i alle samkjøpsavtaler. Etaten har ansvar for flere tiltak som skal fremme sirkulær økonomi i Oslo kommune, herunder inngåelse av samkjøpsavtaler knyttet til

reparasjon, redesign, gjenbruk og ombruk. I tillegg skal etaten gjennomføre tiltak som skal øke sambruk, deling og ombruk av møbler, tekstiler og andre produkter internt i kommunen, herunder bidra til en utslippsfri og delingsbasert maskin- og kjøretøypark blant kommunens virksomheter.

Virksomheten har i seg selv, ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Innkrevningsetaten (FIN)

Ansvarsområde

Hovedoppgavene til Innkrevningsetaten (INE) er innkreving av ulike krav som kommunen har overfor innbyggere og næringsliv i Oslo. De største kravene omfatter eiendomsskatt, kommunale avgifter og parkeringsgebyrer. Kontantstrømmen som gjelder ansvarsområdene til Innkrevningsetaten var 5,7 mrd. kroner i 2022. De største brukergruppene er eiere/forvaltere av fast eiendom, personlige skyldnere og legatsøkere.

INE ivaretar forvaltning og drift av eiendomsskatt i Oslo, herunder utskriving, innkreving og regnskapsføring samt saks- og klagebehandling.

INE innkrever og regnskapsfører kommunale avgifter og parkeringsgebyrer. Dette omfatter ajourføring og vedlikehold av kunde- og eiendomsdata som er grunnlag for fagetatene/eiendomsskattekontoret. Innkrevningsetaten har inkassofunksjonen for Oslo kommune og krever inn ubetalte krav for bydeler, etater, kommunale foretak og byrådsavdelinger.

INE har også forvaltningsoppgaver knyttet til kommunens 15 legater. Det innebærer behandling av søknader på ulike legater, utdeling av midler og regnskapsføring. Legatenes kapital forvaltes hos en aktør utenfor kommunen og følges opp av INE. Legatene er organisert som selvstendige stiftelser, og en vesentlig oppgave er administrasjon av styrets arbeid.

Situasjonsbeskrivelse

FIN har en klar målsetning om at INE skal bli én innkrevningsetat for Oslo kommune, og vil i 2024 jobbe for økt oppdragsmengde fra bydeler og etater. Det er viktig å sikre et sterkt fagmiljø i Oslo kommune som bidrar til økt kvalitet og profesjonelle fakturerings- og innkrevingstjenester. INE utfører inkasso for alle bydeler og fakturering og purring for litt over halvparten. Stadig flere bydeler melder sin interesse for INEs tjenester, og INE har dialog med etater hvor det kan være aktuelt å overta innkrevingen.

INEs hovedstrategi er at kundene skal være selvhjulpne. Informasjon, samt betalings- og selvbetjeningsløsninger skal være godt tilpasset kundens behov. INE jobber kontinuerlig med å

forbedre innhold og språk på nettsider og i alle utsendelser. Kunder som tar direkte kontakt med INE, skal bli møtt med god fag- og prosesskompetanse og likebehandling, primært ved første kontaktpunkt.

INE vil i 2024 utarbeide en kompetansestrategi som skal gi retning for hvilke kompetanseområder det er behov for fremover. For å kunne utnytte potensiale i fagsystemer og verktøy er utviklingskompetanse, spesielt innen IT, sentralt for at INE skal ha et effektivt og datadrevet innkrevingsmiljø.

INE skal over på en moderne systemarkitektur i tråd med UKEs sikkerhetsmodell. En overordnet plan for overføring er revidert i samarbeid med UKE våren 2023. For å forsere overgangen, jobbes det med en mellomløsning med bruk av Citrix, slik at sikkerhetsmodellen kan innføres selv om fagsystemene ikke er skybaserte.

I de nærmeste årene vil fornying av fakturerings- og innkrevningssystemene medføre investeringer, og overgangen til skybasert løsning vil etter all sannsynlighet innebære konkurranseutsetting. En ny løsning for innkreving av illeggelser fra Bymiljøetaten er konkurranseutsatt og anskaffes i 2023/2024.

INE har opplevd flere phishing-forsøk, og som pengeinnkrever er det grunn til å anta at risikoen for dette vedvarer. INE vil også i 2024 foreta sikkerhetstesting av sine systemer, revidere forvaltnings- og sikkerhetsavtaler og ha stor oppmerksomhet på sikkerhet i organisasjonen.

Husleiekontrakten, som Oslo Kemnerkontor (nå INE) inngikk i Nydalsveien 24, er videreført i INE. Leieavtalen løper frem til mars 2028 uten mulighet for oppsigelse. For å fylle de ledige lokalene, som oppsto på grunn av statliggjøringen av skatteoppkrevingen, er det inngått flere framleieavtaler av ulik varighet. Lokalene er nå fullt utleid resten av leieperioden, etter at en ny leietaker flyttet inn i juni 2023.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
1. Effektive og sikre fellestjenester	Videreutvikling av digitale tjenester og effektivisering av arbeidsprosesser	Andel ferdigbehandlede klager på eiendomsskatt for gjeldende år per årsskifte, klagenemd	60,0 %	100,0 %	90,0 %	90,0 %
		Andel telefonsamtaler som besvares innen 20 sekunder	72,4 %	76,0 %	70,0 %	70,0 %
		Andel ferdigbehandlede henvendelser i førstelinje	67,2 %	68,8 %	70,0 %	70,0 %
		Andel ferdigbehandlede klager på eiendomsskatt for gjeldende år per	99,5 %	99,5 %	99,5 %	99,5 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2021	2022	Mål 2023	Mål 2024
		årsskifte, første instans				
3. Kunnskapsbasert styring og planlegging	Effektiv innkreving av kommunale krav	Kommunale avgifter og eiendomsskatt, andel innbetalt per årsskifte	99,4 %	99,4 %	99,3 %	99,3 %
		Parkeringsgebyr inkl. miljøgebyr, andel innbetalt per årsskifte	95,9 %	87,1 %	90,0 %	90,0 %
		Vilkårsparkering, andel innbetalt per årsskifte	89,2 %	87,0 %	90,0 %	85,0 %
		Foreldrebetaling barnehage, andel betalt av det som er overført til INE for innfordring per årsskifte	69,9 %	66,1 %	67,0 %	67,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	76 198	76 198	76 198	76 198
Vedtak forrige periode				
Generelle rammekutt kap. 130	-1 134	-1 134	-1 134	-1 134
Rammekutt i 2025 - Finans	0	-56	-56	-56
Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026	228	0	-452	-452
Sum Vedtak forrige periode	-906	-1 190	-1 642	-1 642
Vedtak forrige periode	-906	-1 190	-1 642	-1 642
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	75 292	75 008	74 556	74 556
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 000	4 000	4 000	4 000
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	4 000	4 000	4 000	4 000
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-191	-191	-191	-191
Tilpasning budsjett	-11 292	-11 292	-11 292	-11 292
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-11 483	-11 483	-11 483	-11 483
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Innkrevingsetaten	0	0	-266	-1 145
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-266	-1 145
Endringer	-11 483	-11 483	-11 749	-12 628
Ramme 2024-2027	67 809	67 525	66 807	65 928

Vedtak forrige periode

Generelle rammekutt kap. 130

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Rammekutt i 2025 - Finans

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026

Det er innarbeidet reversering av rammekutt i perioden 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Tilpasning budsjett

Da budsjettet for den nye etaten, Innkrevingsetaten, ble fastsatt i 2020, i forbindelse med overgangen fra Kemnerkontoret til Innkrevingsetaten, var det stor usikkerhet både knyttet til faktisk budsjettbehov og framleie av ledige lokaler. Nå som overgangen til ny etat er gjennomført, har FIN i dialog med etaten gjennomgått budsjettbehovet på nytt, og finner at det er grunnlag for å redusere budsjetttrammen.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Innkrevingsetaten

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,266 mill. i 2026 og 1,145 mill. i 2027.

Samlet rammereduksjon for etaten/kapitlet er ,906 mill. i 2024 økende til 2,787 mill. i 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	61 552	69 173	72 502
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	40 186	64 320	54 797
Overføringsutgifter	4 182	10 603	11 260
Finansutgifter	3 037	0	0
Sum Driftsutgifter	108 958	144 096	138 559
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-41 884	-55 893	-58 241
Refusjoner	-6 107	-12 005	-12 509
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 037	0	0
Sum Driftsinntekter	-51 029	-67 898	-70 750
Sum	57 929	76 198	67 809

Klimaprofil

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Bystyrets virksomheter (BYS)

Sektoransvar

Sektorområdet omfatter følgende sentrale folkevalgte styringsorganer og kontrollorganer:

Bystyrets sekretariat, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester. I tillegg kommer gjennomføring av stortingsvalg og kommunevalg.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	306 187	306 187	306 187	306 187
Vedtak forrige periode				
Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-1 311	-2 039	-3 085	-3 085
Tilpasse rammen til valgår	-55 200	0	-55 200	-55 200
Utgifter til todagersvalg	-6 000	0	-6 000	-6 000
Økte kostnader Stortings- og kommunevalg	-5 400	0	-5 400	-5 400
Sum Vedtak forrige periode	-73 911	-8 039	-75 685	-75 685
Vedtak forrige periode	-73 911	-8 039	-75 685	-75 685
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	232 276	298 148	230 502	230 502
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	12 336	12 336	12 336	12 336
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	12 336	12 336	12 336	12 336
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-783	-783	-783	-783
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-783	-783	-783	-783
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Bystyret	0	0	-245	-1 052
Rammereduksjon Helse-, sosial- og eldreombudet	0	0	-54	-231
Rammereduksjon Kommunerevisjonen	0	0	-135	-580
Rammereduksjon Kontrollutvalget	0	0	-10	-41
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-444	-1 904
Spesifiserte rammeendringer				
Innføring av elektronisk saksbehandling	60	60	60	60
Redusert antall medlemmer og gevinst av digital sakbehandling	-367	0	0	0
Tilpasse rammen til valgår	0	0	0	55 200
Utgifter til todagersvalg	0	0	0	6 000
Økte kostnader til kommune- og stortingsvalg	0	0	0	5 400
Sum Spesifiserte rammeendringer	-307	60	60	66 660
Endringer	-1 090	-723	-1 167	63 973
Ramme 2024-2027	243 522	309 761	241 671	306 811

Vedtak forrige periode

Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027

Det ble i 2023 innarbeidet en engangsøkning i driftsbudsjettet i form av øremerkede midler på 6 mill., knyttet til en dataløsning med personlig datautstyr for alle bystyrerepresentanter. Alle vil få utlånt nettbrett med tilhørende abonnementer og programvarelisenser. I tillegg ble det lagt inn nødvendig oppgradering av servere og noe utvikling og forbedring av tjenester knyttet til politikernes verktøy gjennom fireårsperioden.

Generell rammereduksjon Bystyrets organer

Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 1,3 mill. i 2024 økende til 3,1 mill. i 2027. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Tilpasse rammen til valgår

Teknisk korrigerende av tidligere vedtatt budsjett. Midler til valgår trekkes ut av rammen i 2024 og 2026. Det er innarbeidet nye midler i 2027.

Utgifter til todagersvalg

Økte lønnsutgifter i forbindelse med 2-dagers valg

Økte kostnader Stortings- og kommunevalg

Økningen i kostnader er knyttet til nye pensjonsvedtekter, utvidelse av antall stemmesteder og utvidelse av åpningstider. Pensjonskostnader utgjør 4 mill, ekstra stemmested utgjør 0,7 mill. og utvidet åpningstid utgjør 0,7 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Bystyret

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,245 mill. i 2026 og 1,052 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,732 mill. i 2024 økende til 2,747 mill. i 2027

Rammereduksjon Helse-, sosial- og eldreombudet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,054 mill. i 2026 og 0,231 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,160 mill. i 2024 økende til 0,611 mill. i 2027

Rammereduksjon Kommunerevisjonen

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,135 mill. i 2026 og 0,580 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,390 mill. i 2024 økende til 1,523 mill. i 2027

Rammereduksjon Kontrollutvalget

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,01 mill. i 2026 og 0,041 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,029 mill. i 2024 økende til 0,108 mill. i 2027

Spesifiserte rammeendringer

Innføring av elektronisk saksbehandling

Kontrollutvalgets medlemmer har i lang tid selv valgt om de vil motta møtedokumentene på papir eller lese dem digitalt på utvalgets nettside. I noen grad har også epost vært benyttet for å distribuere dokumenter til utvalget.

Elektronisk distribusjon av dokumenter er fremtidsrettet, effektivt og miljøvennlig.

Kontrollutvalget er i sak 32/2023 invitert til å vedta at kontrollutvalget i all hovedsak jobber papirløst i perioden 2023-2027.

Som for bystyrets og Klagenemndas medlemmer bør kontrollutvalgets medlemmer få tilbud om å låne iPad. Det er også nødvendig med tilgang til løsningen Acos Møteportal hvor dokumenter vil bli gjort tilgjengelig og utvalgets medlemmer kan gjøre sine notater og andre forberedelser.

Det vurderes derfor å være behov for å anskaffe 11 iPad med tastatur. I tillegg kommer en engangskostnad relatert til etablering av serverleie hos kommunens eksterne driftsleverandør, Sopra Steria, og en løpende månedskostnad for applikasjonsdrift og drift av server. Kostnader til applikasjonsdrift og serverleie starter før det nye kontrollutvalget tiltrer for å sikre tid til testing.

Det foreslås en tilleggsbevilgning på kr 200 000 på årets budsjett, hvorav kr 60 000 utgjør et varig økt budsjettbehov. Beløpene er eksklusiv mva.

Tilpasse rammen til valgår

Rammen økes i valgårene 2025 og 2027.

Utgifter til todagersvalg

Økte lønnsutgifter i forbindelse med 2-dagers valg i valgårene 2025 og 2027

Økte kostnader til kommune- og stortingsvalg

Økte kostnader til kommune- og stortingsvalg i valgårene 2025 og 2027.

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)				
112 -	Nye valgavlukker - universelt	16 750	0	0	0
Stortingsvalg utformet og kommunevalg (BYS)					
	Sum Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	16 750	0	0	0

Nye valgavlukker - universelt utformet

I forslag til ny valglov må alle valglokaler være universelt utformet. Ingen av avlukkene Oslo kommune benytter på valgdagen oppfyller dette kravet. Valgdirektoratet har utviklet et nytt universelt avlukke i samarbeid med Bystyrets sekretariat som kan benyttes på Oslo kommunes 101 valglokaler. Investeringsmidlene skal dekke anskaffelse av 1300 nye valgavlukker.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler Bystyrets sekretariat		
		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
21000008	Dataløsninger politikere 2023 - 2027	6 000

Bystyret m.v. (BYS)

Ansvarsområde

Bystyret er den øverste myndighet i Oslo kommune. Bystyrets sekretariat (BYS) er bystyrets administrasjon og skal legge forholdene best mulig til rette for saksbehandling, møter og andre aktiviteter i bystyret og bystyrets organer, legge til rette for hovedstadens ordfører og gjennomføre offentlige valg i Oslo.

Bystyrets sekretariat har ansvar for å gi informasjon til offentligheten om virksomheten i bystyret og vedtak i dets organer. Sekretariatet skal legge til rette slik at ordføreren eller den som opptrer på ordførerens vegne, kan utøve representasjonsoppdrag og profilering av byen på en best mulig måte.

Samfunnsoppdraget til Bystyrets sekretariat er å bidra til tillit til og oppslutning om lokaldemokratiet i Oslo.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	161 714	161 714	161 714	161 714
Vedtak forrige periode				
Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-732	-1 128	-1 695	-1 695
Sum Vedtak forrige periode	-6 732	-7 128	-7 695	-7 695
Vedtak forrige periode	-6 732	-7 128	-7 695	-7 695
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	154 982	154 586	154 019	154 019
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	8 227	8 227	8 227	8 227
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	8 227	8 227	8 227	8 227
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-556	-556	-556	-556
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-556	-556	-556	-556
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Bystyret	0	0	-245	-1 052
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-245	-1 052
Endringer	-556	-556	-801	-1 608
Ramme 2024-2027	162 653	162 257	161 445	160 638

Vedtak forrige periode

Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027

Det ble i 2023 innarbeidet en engangsøkning i driftsbudsjettet i form av øremerkede midler på 6 mill., knyttet til en dataløsning med personlig datautstyr for alle bystyrerepresentanter. Alle vil få utlånt nettbrett med tilhørende abonnementer og programvarelisenser. I tillegg ble det lagt inn

nødvendig oppgradering av servere og noe utvikling og forbedring av tjenester knyttet til politikernes verktøy gjennom fireårsperioden.

Generell rammereduksjon Bystyrets organer

Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 1,3 mill. i 2024 økende til 3,1 mill. i 2027. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen skal ikke medføre økte kostnader for kommunen samlet sett, så budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Bystyret

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,245 mill. i 2026 og 1,052 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,732 mill. i 2024 økende til 2,747 mill. i 2027

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	81 823	94 139	98 820
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	30 326	34 383	28 616
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	39	355	376
Overføringsutgifter	36 540	37 708	39 905
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	148 727	166 585	167 717
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-8	-430	-448
Refusjoner	-3 553	-4 155	-4 330
Overføringsinntekter	-500	-286	-286
Sum Driftsinntekter	-4 061	-4 871	-5 064
Sum	144 666	161 714	162 653

Kontrollutvalget (BYS)

Ansvarsområde

Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver er bestemt i kommuneloven § 23 og er nærmere regulert i forskrift om kontrollutvalg og revisjon fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 17.06.2019.

Kontrollutvalget skal påse at:

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra bystyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget har ansvar for å føre tilsyn med Kommunerevisjonen.

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 er det bestemt at kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontrollutvalget og Kommunerevisjonen skal følge byrådets innstilling til bystyret. Kontrollutvalgets og Kommunerevisjonens budsjettforslag fremmes som separate saker til kontrollutvalget.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	4 777	4 777	4 777	4 777
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-29	-44	-67	-67
Sum Vedtak forrige periode	-29	-44	-67	-67
Vedtak forrige periode	-29	-44	-67	-67
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	4 748	4 733	4 710	4 710
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	284	284	284	284
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	284	284	284	284
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Kontrollutvalget	0	0	-10	-41
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-10	-41
Spesifiserte rammeendringer				
Innføring av elektronisk saksbehandling	60	60	60	60
Redusert antall medlemmer og gevinst av digital sakbehandling	-367	0	0	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	-307	60	60	60
Endringer	-307	60	50	19
Ramme 2024-2027	4 725	5 077	5 044	5 013

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Bystyrets organer

Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 1,3 mill. i 2024 økende til 3,1 mill. i 2027. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Kontrollutvalget

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,01 mill. i 2026 og 0,041 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,029 mill. i 2024 økende til 0,108 mill. i 2027

Spesifiserte rammeendringer

Innføring av elektronisk saksbehandling

Kontrollutvalgets medlemmer har i lang tid selv valgt om de vil motta møtedokumentene på papir eller lese dem digitalt på utvalgets nettside. I noen grad har også epost vært benyttet for å distribuere dokumenter til utvalget.

Elektronisk distribusjon av dokumenter er fremtidsrettet, effektivt og miljøvennlig. Kontrollutvalget er i sak 32/2023 invitert til å vedta at kontrollutvalget i all hovedsak jobber papirløst i perioden 2023-2027.

Som for bystyrets og Klagenemndas medlemmer bør kontrollutvalgets medlemmer få tilbud om å låne iPad. Det er også nødvendig med tilgang til løsningen Acos Møteportal hvor dokumenter vil bli gjort tilgjengelig og utvalgets medlemmer kan gjøre sine notater og andre forberedelser.

Det vurderes derfor å være behov for å anskaffe 11 iPad med tastatur. I tillegg kommer en engangskostnad relatert til etablering av serverleie hos kommunens eksterne driftsleverandør, Sopra Steria, og en løpende månedskostnad for applikasjonsdrift og drift av server. Kostnader til applikasjonsdrift og serverleie starter før det nye kontrollutvalget tiltrer for å sikre tid til testing.

Det foreslås en tilleggsbevilgning på kr 200 000 på årets budsjett, hvorav kr 60 000 utgjør et varig økt budsjettbehov. Beløpene er eksklusiv mva.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	3 451	3 870	3 735
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	856	906	989
Overføringsutgifter	15	11	11
Sum Driftsutgifter	4 322	4 787	4 735
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-2	0	0
Refusjoner	-15	-10	-10
Sum Driftsinntekter	-17	-10	-10
Sum	4 305	4 777	4 725

Kommunerevisjonen (BYS)

Ansvarsområde

Kommunerevisjonen rapporterer til kontrollutvalget og bystyret. Kommunerevisjonen og/eller kontrollutvalget har etter kommuneloven følgende oppgaver: Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov.

Formålet med regnskapsrevisjonen er å gi en bekreftelse i form av revisjonsberetning på at regnskapene ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Angrepsvinkel og omfang av revisjonsarbeid baseres, som de internasjonale revisjonsstandardene angir, på revisors skjønn som har sin basis i kunnskap om virksomhetene og god kommunal revisjonsskikk. Som en del av regnskapsrevisjonen definerer kommuneloven kontroll av at årsberetningen gir dekkende forklaring av vesentlige avvik i bruker av midler, samt en forenklet kontroll av etterlevelse på enkelte områder i økonomiforvaltningen.

Kommunerevisjonen skal også vurdere risiko for misligheter, herunder forebygge, søke å avdekke og deretter rapportere konstaterte forhold, jf. blant annet kommuneloven § 24-7, revisjonsstandardene og kommunens rundskriv 20/2010 (*mislighetsrettede undersøkelser*).

Forvaltningsrevisjonen er i kommuneloven definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra bystyrets vedtak og gjennomføres i tråd med etablerte standarder og god kommunal revisjonsskikk. Forvaltningsrevisjon kan også gjennomføres i selskap heleid av Oslo kommune eller sammen med andre fylkeskommuner eller kommuner. Kommuneloven åpner også på visse vilkår for forvaltningsrevisjon av private leverandører til kommunen.

Oppgaven eierskapskontroll, jf. kommuneloven § 24-2 innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter,

kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. § 23-4. Oppgaven vil ytterligere konkretiseres gjennom god kommunal revisjonsskikk.

IT-revisjon er en viktig del både av regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	49 942	49 942	49 942	49 942
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-390	-617	-943	-943
Sum Vedtak forrige periode	-390	-617	-943	-943
Vedtak forrige periode	-390	-617	-943	-943
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	49 552	49 325	48 999	48 999
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	2 531	2 531	2 531	2 531
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	2 531	2 531	2 531	2 531
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-163	-163	-163	-163
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-163	-163	-163	-163
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Kommunerevisjonen	0	0	-135	-580
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-135	-580
Endringer	-163	-163	-298	-743
Ramme 2024-2027	51 920	51 693	51 232	50 787

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Bystyrets organer

Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 1,3 mill. i 2024 økende til 3,1 mill. i 2027. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjettrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Kommunerevisjonen

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,135 mill. i 2026 og 0,580 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,390 mill. i 2024 økende til 1,523 mill. i 2027

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	53 823	56 670	59 300
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 869	10 892	10 917
Overføringsutgifter	2 302	3 147	3 342
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	68 994	70 709	73 559
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-15 421	-15 387	-16 033
Refusjoner	-4 502	-5 380	-5 606
Sum Driftsinntekter	-19 924	-20 767	-21 639
Sum	49 070	49 942	51 920

Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)

Ansvarsområde

Pasient- og brukerombudet i Oslo og Viken, kontor Oslo/Sosial- og eldreombudet i Oslo skal arbeide for å ivareta pasienter, brukeres og pårørendes behov, interesser og rettsikkerhet overfor den statlige spesialisthelsetjenesten, Fylkeskommunal tannhelsetjeneste og den kommunale helse-, sosial- og barnevernstjenesten, og for å bedre kvaliteten i disse tjenestene. Samt andre offentlige og private helse- og omsorgsinstitusjoner hvor det offentlige dekker driftsutgifter eller kjøper tjenester. For innbyggerne utenfor Oslo omfattes ikke tjenester fra NAV sosialtjenesten eller barnevernet, slik det gjør for Oslos innbyggere. Ombudet tar imot henvendelser og klager fra pasienter, brukere og pårørende og gir veiledning i deres rettigheter, orienterer om eksisterende klageordninger, bistår i klageprosesser, uttaler sin mening om saksforhold og tar opp problemer av prinsipiell art med riktig instans, og med kommunenes og helseforetakenes administrative og politiske ledelse.

Ombudets mandat er todelt. Vi jobber både på individnivå ved å hjelpe den enkelte som henvender seg til vårt kontor, og på systemnivå. Vi jobber med systemsaker på ulike måter, blant annet ved å løfte erfaringer fra enkeltsaker til administrativ og politisk ledelse. Vi jobber også systematisk og grundig med utvalgte problemstillinger. Ombudet avgir høringsuttalelser både på egne vegne og på vegne av alle Pasient- og brukerombudene i landet i saker som berører våre saksområder. Dette er arbeid vi gjør for å påvirke til ønskede endringer basert på våre erfaringer. I tillegg bidrar vi i den offentlige debatten gjennom avisinnlegg og intervjuer.

Kunnskapen om ulike pasient- og brukerrettigheter, og om Ombudets virksomhet varierer i befolkningen og blant ansatte på tjenestestedene. Informasjonsarbeid som når flere enn de som

selv henvender seg til Ombudet er derfor avgjørende for å oppfylle en av våre viktigste oppgaver som er å være en stemme for de som ikke selv klarer å ivareta sine pasientrettigheter.

Arbeidet utføres i tråd med den instruks som er gitt om Ombudets virksomhet av Oslo bystyre 23.9.2015 og Pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 8.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	17 973	17 973	17 973	17 973
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-160	-250	-380	-380
Sum Vedtak forrige periode	-160	-250	-380	-380
Vedtak forrige periode	-160	-250	-380	-380
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	17 813	17 723	17 593	17 593
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 294	1 294	1 294	1 294
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 294	1 294	1 294	1 294
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste	-64	-64	-64	-64
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-64	-64	-64	-64
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammereduksjon Helse-, sosial- og eldreombudet	0	0	-54	-231
Sum Uspesifiserte rammeendringer	0	0	-54	-231
Endringer	-64	-64	-118	-295
Ramme 2024-2027	19 043	18 953	18 769	18 592

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Bystyrets organer

Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 1,3 mill. i 2024 økende til 3,1 mill. i 2027. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammejustering - Etablering av felles lønnstjeneste

Etableringen av felles lønnstjeneste er et prosjekt som samler lønnsfunksjonene i alle kommunens virksomheter til et felles miljø i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Felles lønnstjeneste rammefinansieres fra og med 2023, med helårseffekt fra 2024. E Etableringen medfører ikke økte kostnader for kommunen samlet sett da budsjetttrammen til berørte virksomheter nedjusteres og midlene overføres til UKE.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammereduksjon Helse-, sosial- og eldreombudet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,054 mill. i 2026 og 0,231 mill. i 2027. Samlet rammereduksjon for kapitlet er 0,160 mill. i 2024 økende til 0,611 mill. i 2027

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024
Driftsutgifter			
Lønn	20 504	20 643	21 595
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 828	6 240	6 351
Overføringsutgifter	1 002	1 237	1 313
Sum Driftsutgifter	27 335	28 120	29 259
Driftsinntekter			
Refusjoner	-1 989	-1 651	-1 720
Overføringsinntekter	-8 497	-8 496	-8 496
Sum Driftsinntekter	-10 486	-10 147	-10 216
Sum	16 849	17 973	19 043

Storingsvalg og kommunevalg (BYS)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett 2023 videreført	71 781	71 781	71 781	71 781
Vedtak forrige periode				
Tilpasse rammen til valgår	-55 200	0	-55 200	-55 200
Utgifter til todagersvalg	-6 000	0	-6 000	-6 000
Økte kostnader Storings- og kommunevalg	-5 400	0	-5 400	-5 400
Sum Vedtak forrige periode	-66 600	0	-66 600	-66 600
Vedtak forrige periode	-66 600	0	-66 600	-66 600
Vedtatt økonomiplan 2023-2026	5 181	71 781	5 181	5 181
Spesifiserte rammeendringer				
Tilpasse rammen til valgår	0	0	0	55 200
Utgifter til todagersvalg	0	0	0	6 000
Økte kostnader til kommune- og storingsvalg	0	0	0	5 400
Sum Spesifiserte rammeendringer	0	0	0	66 600
Endringer	0	0	0	66 600
Ramme 2024-2027	5 181	71 781	5 181	71 781

Vedtak forrige periode

Tilpasse rammen til valgår

Teknisk korrigering av tidligere vedtatt budsjett. Midler til valgår trekkes ut av rammen i 2024 og 2026. Det er innarbeidet nye midler i 2027.

Utgifter til todagersvalg

Økte lønnsutgifter i forbindelse med 2-dagers valg

Økte kostnader Stortings- og kommunevalg

Økningen i kostnader er knyttet til nye pensjonsvedtekter, utvidelse av antall stemmesteder og utvidelse av åpningstider. Pensjonskostnader utgjør 4 mill, ekstra stemmested utgjør 0,7 mill. og utvidet åpningstid utgjør 0,7 mill.

Spesifiserte rammeendringer

Tilpasse rammen til valgår

Rammen økes i valgårene 2025 og 2027.

Utgifter til todagersvalg

Økte lønnsutgifter i forbindelse med 2-dagers valg i valgårene 2025 og 2027

Økte kostnader til kommune- og stortingsvalg

Økte kostnader til kommune- og stortingsvalg i valgårene 2025 og 2027.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan
	2022	2023	2024
Driftsutgifter			
Lønn	-7	35 828	128
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 457	35 853	5 600
Overføringsutgifter	772	8 217	217
Sum Driftsutgifter	4 223	79 898	5 945
Driftsinntekter			
Refusjoner	-772	-8 117	-764
Sum Driftsinntekter	-772	-8 117	-764
Sum	3 450	71 781	5 181

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Kapittel	Investeringsprosjekter	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
	Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)				
	Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)				
112 -	Nye valgavlukker - universelt	16 750	0	0	0
Stortingsvalg utformet og kommunevalg (BYS)					
	Sum Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	16 750	0	0	0
	Sum Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	16 750	0	0	0
	Sum investeringsprosjekter	16 750	0	0	0

Nye valgavlukker - universelt utformet

I forslag til ny valglov må alle valglokaler være universelt utformet. Ingen av avlukkene Oslo kommune benytter på valgdagen oppfyller dette kravet. Valgdirektoratet har utviklet et nytt universelt avlukke i samarbeid med Bystyrets sekretariat som kan benyttes på Oslo kommunes 101 valglokaler. Investeringsmidlene skal dekke anskaffelse av 1300 nye valgavlukker.

Hovedoversikter

Hovedoversikter - samlet Bykassen og foretak

Nedenfor følge konsoliderte hovedoversikter (bykassen + foretakene). Oversiktene eliminerer ikke transaksjoner mellom bykassen og foretak.

Konsolidert bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-11 799 429	-12 358 000	-12 405 000	-12 451 000	-12 498 000
Inntekts- og formuesskatt	-43 070 000	-46 580 000	-46 680 000	-46 780 000	-46 880 000
Eiendomsskatt	-1 990 000	-2 480 000	-2 480 000	-2 490 000	-2 500 000
Andre generelle driftsinntekter	-772 730	-1 374 730	-1 028 630	-897 130	-794 730
Sum generelle driftsinntekter	-57 632 159	-62 792 730	-62 593 630	-62 618 130	-62 672 730
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	56 995 334	59 951 439	58 543 696	57 297 269	56 474 378
Avskrivninger	2 280 262	2 409 562	2 409 562	2 409 562	2 409 562
Sum netto driftsutgifter	59 275 596	62 361 001	60 953 258	59 706 831	58 883 940
Brutto driftsresultat	1 643 437	-431 729	-1 640 372	-2 911 299	-3 788 790
Eksterne renteinntekter	-705 886	-726 544	-861 544	-834 544	-828 544
Konserninterne renteinntekter	-85 000	-80 000	-55 000	-30 000	-5 000
Utbytter	-1 500 000	-1 600 000	-1 700 000	-1 750 000	-1 800 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Eksterne renteutgifter	218 033	212 508	219 908	219 908	219 908
Konserninterne renteutgifter	1 522 504	2 528 200	3 142 426	3 741 110	4 330 038
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Konserninterne avdrag på lån	2 301 050	2 901 050	3 208 093	3 411 593	3 561 979
Netto finansutgifter	1 750 701	3 235 214	3 953 883	4 758 067	5 478 381
Motpost avskrivninger	-2 280 262	-2 409 562	-2 409 562	-2 409 562	-2 409 562
Netto driftsresultat	1 113 876	393 923	-96 051	-562 794	-719 971
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering - generell	236 047	313 901	312 472	331 465	310 971
Overføring til investering - fond	391 516	668 315	436 475	388 865	646 602
Avsetninger til bundne driftsfond	153 800	286 300	196 300	196 300	230 993
Bruk av bundne driftsfond	-188 798	-309 858	-219 858	-219 858	-219 858

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Avsetninger til disposisjonsfond	305 505	260 795	260 795	272 817	260 795
Bruk av disposisjonsfond	-2 011 946	-1 613 376	-890 133	-406 795	-509 532
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-1 113 876	-393 923	96 051	562 794	719 971
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Konsolidert bevilgingsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	28 245 183	30 365 676	29 984 230	29 912 213	29 884 229
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	3 413 182	3 764 259	3 819 121	3 814 427	3 796 262
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	2 199 160	2 339 804	2 247 874	2 227 792	2 214 583
Oppvekst og kunnskap (OVK)	16 860 200	18 193 513	18 089 254	17 958 078	17 892 256
Byutvikling (BYU)	645 840	702 281	694 919	689 514	679 194
Miljø og samferdsel - miljø (MOS)	4 310 504	4 775 118	4 777 495	4 758 171	4 741 325
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	-1 023 048	-1 736 349	-2 275 682	-2 903 299	-3 613 116
Næring og eierskap (NOE)	126 911	112 046	111 889	111 224	110 757
Kommunale foretak	-2 228 272	-3 052 664	-3 423 204	-3 853 586	-4 327 827
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	2 567 411	2 877 220	2 858 026	2 859 150	2 847 293
Byrådsleders kontor (BLK)	780 776	816 399	812 131	808 050	802 090
Finans (FIN)	1 015 581	1 234 020	1 226 496	1 227 498	1 216 844
Bystyrets virksomheter (BYS)	306 187	243 522	309 761	241 671	306 811
Avsetningskapitler (FIN)	1 454 028	975 016	984 258	1 075 338	1 510 449
Finansposter (FIN)	-1 678 309	-1 658 422	-1 672 872	-1 628 972	-1 586 772
Sum bevilgninger drift, netto	56 995 334	59 951 439	58 543 696	57 297 269	56 474 378
Herav:					
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	56 995 334	59 951 439	58 543 696	57 297 269	56 474 378

Konsolidert bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	18 902 345	22 381 407	23 841 227	20 754 512	15 955 693
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	511 300	231 000	107 000	54 000	101 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Eksterne utlån av egne midler	1 101 000	943 000	0	0	0
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	20 514 645	23 555 407	23 948 227	20 808 512	16 056 693
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 608 812	-1 617 207	-1 735 914	-1 681 250	-1 433 188
Tilskudd fra andre	-4 266 133	-4 488 819	-5 202 000	-4 341 405	-3 188 000
Salg av varige driftsmidler	-286 000	-276 000	-366 000	-366 000	-366 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-1 458 300	-212 000	-212 000	-212 000	-254 000
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-12 243 216	-15 910 905	-15 588 386	-13 477 907	-9 903 312
Sum investeringsinntekter	-20 012 462	-22 654 931	-23 254 300	-20 228 562	-15 294 500
Videreutlån	1 806 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000
Bruk av lån til videreutlån	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000
Avdrag på lån til videreutlån	984 000	975 000	1 025 000	1 095 000	1 150 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-865 000	-915 000	-961 000	-961 000	-961 000
Netto utgifter videreutlån	125 000	66 000	70 000	140 000	195 000
Overføring fra drift - generell	-236 047	-313 901	-312 472	-331 465	-310 971
Overføring fra drift - fond	-391 516	-668 315	-436 475	-388 865	-646 602
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	-15 360	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	380	15 740	380	380	380
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-627 183	-966 476	-763 927	-719 950	-957 193
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Konsolidert bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	64 950	78 000	58 000	58 000	58 000
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	307 450	296 259	403 966	160 800	160 800
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	6 590	6 590	6 590	6 590	6 590
Oppvekst og kunnskap (OVK)	121 250	195 050	174 400	247 950	247 710
Byutvikling (BYU)	423 625	169 250	169 250	169 250	169 250
Miljø og samferdsel - miljø (MOS)	4 205 962	5 052 084	5 631 247	5 328 570	4 023 090
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	4 607 221	7 217 045	7 355 020	5 278 794	2 569 400
Næring og eierskap (NOE)	774 600	524 600	324 600	24 600	24 600
Kommunale foretak	7 735 481	8 369 487	9 477 820	9 349 823	8 572 953
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	371 650	210 300	101 500	73 400	66 500
Byrådsleders kontor (BLK)	30 616	126 842	84 684	4 085	4 150
Finans (FIN)	230 950	119 150	54 150	52 650	52 650
Bystyrets virksomheter (BYS)	0	16 750	0	0	0
Avsetningskapitler (FIN)	22 000	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	18 902 345	22 381 407	23 841 227	20 754 512	15 955 693

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Tap på utlån	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Investeringstilskudd - Omsorg+	77 000	79 000	0	0	0
Rehabilitering kirker	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Boligtilskudd vanskeligstilte	30 000	20 000	0	0	0
Kjøp av boliger til vanskeligstilte, komm. tilskudd	158 000	63 000	63 000	0	0
Klimatiltak Oslobygg	7 300	0	0	0	0
Investeringstilskudd lokale omsorgsboliger	80 000	10 000	0	0	0
Utskifting av varmegjenvinnere og vifter	25 000	0	0	0	0
Oppgradering og etablering av automasjon, romstyring og ventilasjonsstyring	30 000	0	0	0	0
Energieffektivisering og etterisolering	40 000	0	0	0	0
Forsert rehabilitering av Hagegata 30	40 000	0	0	0	0
Diakonhjemmet stasjon	0	20 000	5 000	30 000	77 000
Rehabilitering av Trefoldighetskirken	0	15 000	15 000	0	0
Tilskudd til andres investeringer	511 300	231 000	107 000	54 000	101 000

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Utlån Sporveien - trikker	1 101 000	943 000	0	0	0
Utlån av egne midler	1 101 000	943 000	0	0	0
Sum del 1-4	20 514 645	23 555 407	23 948 227	20 808 512	16 056 693

Hovedoversikter - Bykassen

Årsbudsjett 2024

Årsbudsjett drift – bykassen

Beløp i 1 000 kr				
		Regnskap 2022	Dok 3 - 2023	Budsjett 2024
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	33 345 721	32 648 173	34 768 666
	Inntekt	-5 722 465	-4 402 990	-4 402 990
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	8 170 126	8 211 218	8 839 395
	Inntekt	-4 778 580	-4 798 036	-5 075 136
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	3 539 481	3 582 103	3 796 141
	Inntekt	-1 472 394	-1 382 943	-1 456 337
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	19 115 254	18 682 500	20 047 350
	Inntekt	-2 775 696	-1 822 300	-1 853 837
Byutvikling (BYU)	Utgift	1 006 953	1 136 896	1 181 216
	Inntekt	-708 802	-491 056	-478 935
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	6 976 845	5 889 213	6 564 073
	Inntekt	-2 422 219	-1 578 709	-1 788 955
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	2 427 219	2 720 648	2 651 437
	Inntekt	-3 202 913	-3 743 696	-4 387 786
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	844 381	193 897	178 874
	Inntekt	-86 026	-66 986	-66 828
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	749 503	3 090 566	3 422 251
	Inntekt	-184 636	-523 155	-545 031
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	3 148 515	839 146	877 285
	Inntekt	-621 211	-58 370	-60 886
Finans (FIN)	Utgift	1 582 627	1 826 951	2 076 771
	Inntekt	-745 655	-811 370	-842 751
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	253 600	350 099	281 215
	Inntekt	-35 260	-43 912	-37 693
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	63 832	1 638 842	1 159 853
	Inntekt	-1 749 223	-184 814	-184 837
Finansposter (FIN)	Utgift	-497 268	1 530	1 530
	Inntekt	-184 441	-1 679 839	-1 659 952
Sum sektorene	Utgift	80 726 790	80 811 782	85 846 057
Sum sektorene	Inntekt	-24 689 520	-21 588 176	-22 841 954
Sum sektorene	Nettoutgift	56 037 269	59 223 606	63 004 103

Beløp i 1000 kr			
	Regnskap 2022	Dok 3 - 2023	Budsjett 2024
Rammetilskudd	-7 785 457	-11 799 429	-12 358 000
Inntekts- og formueskatt	-49 143 234	-43 070 000	-46 580 000
Eiendomsskatt	-1 736 584	-1 990 000	-2 480 000
Andre generelle driftsinntekter	-783 439	-772 730	-1 374 730
Sum generelle driftsinntekter	-59 448 713	-57 632 159	-62 792 730
Sum bevilgninger drift, netto	56 037 269	59 223 606	63 004 103
Avskrivninger	1 990 335	0	0
Sum netto driftsutgifter	58 027 605	59 223 606	63 004 103
Brutto driftsresultat	-1 421 109	1 591 447	211 373
Eksterne renteinntekter	-902 913	-691 925	-713 000
Konserninterne renteinntekter	-121 633	-85 000	-80 000
Utbytter	-1 942 228	-1 500 000	-1 600 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Eksterne renteutgifter	202 310	162 800	171 500
Konserninterne renteutgifter	329 124	501 104	765 000
Eksterne avdrag på lån	28 211	0	0
Konserninterne avdrag på lån	1 531 710	1 360 450	1 875 850
Netto finansutgifter	-875 420	-252 571	419 350
Motpost avskrivninger	-1 990 335	0	0
Netto driftsresultat	-4 286 864	1 338 876	630 723
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering - generell	336 465	11 047	77 101
Overføring til investering - fond	411 676	339 566	497 365
Overføring til investering - virksomhetene samlet	57 255		
Bruk av bundne driftsfond	-1 876 428	-188 798	-309 858
Avsetning til bundne driftsfond	1 530 786	153 800	286 300
Bruk av disposisjonsfond	-1 137 242	-1 959 996	-1 442 426
Avsetning til disposisjonsfond	4 964 353	305 505	260 795
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	4 286 864	-1 338 876	-630 723
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

Årsbudsjett investering – bykassen

Beløp i 1000 kr				
		Regnskap 2022	Dok 3 2023	Budsjett 2024
Bykasse virksomheter:				
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	67 292	64 950	78 000
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	210 507	307 450	296 259
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	10 524	6 590	6 590
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	190 537	121 250	195 050
Byutvikling (BYU)	Utgift	94 418	423 625	169 250
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	3 342 484	4 205 962	5 053 834
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	5 004 494	4 607 221	7 215 295
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	12 863	774 600	524 600
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	12	371 650	210 300
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	370 764	30 616	126 842
Finans (FIN)	Utgift	117 444	230 950	119 150
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	16 750
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	-30 291	22 000	0
Overføringsposter	Utgift	0	0	0
Investering i varige driftsmidler - bykasse	Utgift	9 391 047	11 166 864	14 011 920
Tilskudd til andres investeringer		1 106 433	511 300	231 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		13 845 580	0	0
Utlån av egne midler		6 225 000	1 101 000	943 000
Investeringsutgifter sektorene - bykasse		30 568 061	12 779 164	15 185 920

Beløp i 1000 kr			
	Regnskap 2022	Dok 3 - 2023	Budsjett 2024
Investeringer i varige driftsmidler	9 391 047	11 166 864	14 011 920
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	1 106 433	511 300	231 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	13 845 580	0	0
Eksterne utlån av egne midler	6 225 000	1 101 000	943 000
Interne utlån av egne midler		0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0
Interne avdrag på lån		0	0
Sum investeringsutgifter	30 568 061	12 779 164	15 185 920
Kompensasjon for merverdiavgift	-396 065	-439 562	-406 240
Tilskudd fra andre	-3 006 362	-3 230 833	-4 066 819
Salg av varige driftsmidler	147 284	-110 000	-210 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-12 205 834	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-7 539 295	-1 458 300	-212 000
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0
Bruk av interne lån	-3 342 086	-7 315 236	-9 798 135
Sum investeringsinntekter	-26 342 358	-12 553 931	-14 693 194
Videreutlån	1 933 420	1 806 000	1 806 000
Bruk av lån til videreutlån	-1 931 511	-1 800 000	-1 800 000
Avdrag på lån til videreutlån	962 907	984 000	975 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-776 838	-865 000	-915 000
Netto utgifter videreutlån	187 977	125 000	66 000
Overføring fra drift - generell	-805 396	-11 047	-77 101
Overføring fra drift - fond		-339 566	-497 365
Bruk av bundne investeringsfond	-549 914	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	560 229	380	15 740
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	5 553 789	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	4 758 708	-350 233	-558 726
Fremført til dekning i senere år udekket beløp	9 172 388	0	0

Bykasse - hovedoverskrifter

Bykasse - Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-11 799 429	-12 358 000	-12 405 000	-12 451 000	-12 498 000
Inntekts- og formuesskatt	-43 070 000	-46 580 000	-46 680 000	-46 780 000	-46 880 000
Eiendomsskatt	-1 990 000	-2 480 000	-2 480 000	-2 490 000	-2 500 000
Andre generelle driftsinntekter	-772 730	-1 374 730	-1 028 630	-897 130	-794 730
Sum generelle driftsinntekter	-57 632 159	-62 792 730	-62 593 630	-62 618 130	-62 672 730
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	59 223 606	63 004 103	61 966 900	61 150 855	60 802 205
Avskrivninger	0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	59 223 606	63 004 103	61 966 900	61 150 855	60 802 205
Brutto driftsresultat	1 591 447	211 373	-626 730	-1 467 275	-1 870 525
Eksterne renteinntekter	-691 925	-713 000	-848 000	-821 000	-815 000
Konserninterne renteinntekter	-85 000	-80 000	-55 000	-30 000	-5 000
Utbytter	-1 500 000	-1 600 000	-1 700 000	-1 750 000	-1 800 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Eksterne renteutgifter	162 800	171 500	178 900	178 900	178 900
Konserninterne renteutgifter	501 104	765 000	1 147 526	1 494 310	1 782 438
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Konserninterne avdrag på lån	1 360 450	1 875 850	2 050 893	2 083 093	2 067 579
Netto finansutgifter	-252 571	419 350	774 319	1 155 303	1 408 917
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	1 338 876	630 723	147 589	-311 972	-461 608
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering - generell	11 047	77 101	68 832	92 665	52 608
Overføring til investering - fond	339 566	497 365	403 665	388 865	388 865
Avsetninger til bundne driftsfond	153 800	286 300	196 300	196 300	230 993
Bruk av bundne driftsfond	-188 798	-309 858	-219 858	-219 858	-219 858
Avsetninger til disposisjonsfond	305 505	260 795	260 795	260 795	260 795
Bruk av disposisjonsfond	-1 959 996	-1 442 426	-857 323	-406 795	-251 795
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-1 338 876	-630 723	-147 589	311 972	461 608
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Bykasse - Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	28 245 183	30 365 676	29 984 230	29 912 213	29 884 229
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	3 413 182	3 764 259	3 819 121	3 814 427	3 796 262
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	2 199 160	2 339 804	2 247 874	2 227 792	2 214 583
Oppvekst og kunnskap (OVK)	16 860 200	18 193 513	18 089 254	17 958 078	17 892 256
Byutvikling (BYU)	645 840	702 281	694 919	689 514	679 194
Miljø og samferdsel - miljø (MOS)	4 310 504	4 775 118	4 777 495	4 758 171	4 741 325
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	-1 023 048	-1 736 349	-2 275 682	-2 903 299	-3 613 116
Næring og eierskap (NOE)	126 911	112 046	111 889	111 224	110 757
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	2 567 411	2 877 220	2 858 026	2 859 150	2 847 293
Byrådsleders kontor (BLK)	780 776	816 399	812 131	808 050	802 090
Finans (FIN)	1 015 581	1 234 020	1 226 496	1 227 498	1 216 844
Bystyrets virksomheter (BYS)	306 187	243 522	309 761	241 671	306 811
Avsetningskapitler (FIN)	1 454 028	975 016	984 258	1 075 338	1 510 449
Finansposter (FIN)	-1 678 309	-1 658 422	-1 672 872	-1 628 972	-1 586 772
Sum bevilgninger drift, netto	59 223 606	63 004 103	61 966 900	61 150 855	60 802 205
Herav:					
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	59 223 606	63 004 103	61 966 900	61 150 855	60 802 205

Bykasse - Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	11 166 864	14 011 920	14 363 407	11 404 689	7 382 740
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	511 300	231 000	107 000	54 000	101 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Eksterne utlån av egne midler	1 101 000	943 000	0	0	0
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	12 779 164	15 185 920	14 470 407	11 458 689	7 483 740
Kompensasjon for merverdiavgift	-439 562	-406 240	-318 349	-256 105	-175 188
Tilskudd fra andre	-3 230 833	-4 066 819	-4 578 000	-4 319 405	-3 150 000
Salg av varige driftsmidler	-110 000	-210 000	-300 000	-300 000	-300 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-1 458 300	-212 000	-212 000	-212 000	-254 000
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-7 315 236	-9 798 135	-8 644 581	-6 030 029	-3 358 459
Sum investeringsinntekter	-12 553 931	-14 693 194	-14 052 930	-11 117 539	-7 237 647
Videreutlån	1 806 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000
Bruk av lån til videreutlån	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000
Avdrag på lån til videreutlån	984 000	975 000	1 025 000	1 095 000	1 150 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-865 000	-915 000	-961 000	-961 000	-961 000
Netto utgifter videreutlån	125 000	66 000	70 000	140 000	195 000
Overføring fra drift - generell	-11 047	-77 101	-68 832	-92 665	-52 608
Overføring fra drift - fond	-339 566	-497 365	-403 665	-388 865	-388 865
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	-15 360	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	380	15 740	380	380	380
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-350 233	-558 726	-487 477	-481 150	-441 093
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Bykasse - Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Bykasse - 1. Investeringer i varige anleggsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	64 950	78 000	58 000	58 000	58 000
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	307 450	296 259	403 966	160 800	160 800
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	6 590	6 590	6 590	6 590	6 590
Oppvekst og kunnskap (OVK)	121 250	195 050	174 400	247 950	247 710
Byutvikling (BYU)	423 625	169 250	169 250	169 250	169 250
Miljø og samferdsel - miljø (MOS)	4 205 962	5 052 084	5 631 247	5 328 570	4 023 090
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	4 607 221	7 217 045	7 355 020	5 278 794	2 569 400
Næring og eierskap (NOE)	774 600	524 600	324 600	24 600	24 600
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	371 650	210 300	101 500	73 400	66 500
Byrådsleders kontor (BLK)	30 616	126 842	84 684	4 085	4 150
Finans (FIN)	230 950	119 150	54 150	52 650	52 650
Bystyrets virksomheter (BYS)	0	16 750	0	0	0
Avsetningskapitler (FIN)	22 000	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	11 166 864	14 011 920	14 363 407	11 404 689	7 382 740

Bykasse - 2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Tap på utlån	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Investeringstilskudd - Omsorg+	77 000	79 000	0	0	0
Rehabilitering kirker	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Boligtilskudd vanskeligstilte	30 000	20 000	0	0	0
Kjøp av boliger til vanskeligstilte, komm. tilskudd	158 000	63 000	63 000	0	0
Klimatiltak Oslobygg	7 300	0	0	0	0
Investeringstilskudd lokale omsorgsboliger	80 000	10 000	0	0	0
Utskifting av varmegjenvinnere og vifter	25 000	0	0	0	0
Oppgradering og etablering av automasjon, romstyring og ventilasjonsstyring	30 000	0	0	0	0
Energieffektivisering og etterisolering	40 000	0	0	0	0
Forsert rehabilitering av Hagegata 30	40 000	0	0	0	0
Diakonhemmet stasjon	0	20 000	5 000	30 000	77 000
Rehabilitering av Trefoldighetskirken	0	15 000	15 000	0	0
Tilskudd til andres investeringer	511 300	231 000	107 000	54 000	101 000

Bykasse - 3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper*Beløp i 1000*

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0

Bykasse - 4. Utlån av egne midler*Beløp i 1000*

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Utlån Sporveien - trikker	1 101 000	943 000	0	0	0
Utlån av egne midler	1 101 000	943 000	0	0	0
Sum del 1-4	12 779 164	15 185 920	14 470 407	11 458 689	7 483 740

Fondsutvikling – Bykassen

Tall i 1000 kr

			2024	2025	2026	2027
Avsetning til fond						
15400	Avsetning til disposisjonsfond	940	0	0	0	0
15419	Avsetning til Fond for samferdselsformål	940	251 795	251 795	251 795	251 795
15421	Avsetning til Energigjenvinningsfond husholdningsfond	940	0	0	0	0
15425	Avsetning til Fond for tap på lånegarantier	940	9 000	9 000	9 000	9 000
	Sum ubundne avsetninger		260 795	260 795	260 795	260 795
15502	Avsetninger til Skogavgiftsfondet	950	300	300	300	300
15506	Avsetninger til Selvkostfond Feiervesenet	950	0	0	0	0
15507	Avsetninger til Klima- og energifond	950	13 000	13 000	13 000	13 000
15508	Avsetninger til Tapsfond	950	33 000	33 000	33 000	33 000
15509	Avsetninger til Selvkostfond Renovasjon	950	0	0	0	5 287
15510	Avsetninger til Selvkostfond Vann	950	0	0	0	29 406
15512	Avsetninger til Fond Oslopakke 3 bompenger	950	240 000	150 000	150 000	150 000
	Sum bundne avsetninger		286 300	196 300	196 300	230 993
	Sum avsetninger til driftsfond		547 095	457 095	457 095	491 788
Bruk av driftsfond						
19400	Bruk av disposisjonsfond	940	-57 131	-268 728	0	0
19409	Bruk av fond for avsetning driftsmidler	940	-850 000	-72 000	-55 000	0
19416	Bruk av Fond for investeringer MOS	940	-18 500	-14 800	0	0
19417	Bruk av Fond driftsmidler	940	-250 000	-250 000	-100 000	0
19419	Bruk av Fond for samferdselsformål	940	-251 795	-251 795	-251 795	-251 795
19425	Bruk av Fond for tap på lånegarantier	940	0	0	0	0
19427	Bruk av fond for koronareparasjon	940	-15 000	0	0	0
	Sum bruk av ubundne driftsfond		-1 442 426	-857 323	-406 795	-251 795
19502	Bruk av Skogavgiftsfondet	950	-320	-320	-320	-320
19506	Bruk av Selvkostfond Feiervesenet	950	0	0	0	0
19507	Bruk av Klima- og energifond	950	-69 538	-69 538	-69 538	-69 538
19512	Bruk av Fond Oslopakke 3 bompenger	950	-240 000	-150 000	-150 000	-150 000
	Sum bruk av bundne driftsfond		-309 858	-219 858	-219 858	-219 858
	Sum bruk av driftsfond		-1 752 284	-1 077 181	-626 653	-471 653
	Netto avsetninger/bruk i driftsbudsjettet		-1 205 189	-620 086	-169 558	20 135
Investeringsbudsjettet:						
Avsetning til fond			2024	2025	2026	2027
5583	Avsetninger til bundet investeringsfond - grunneierbidrag	959	15 360	0	0	0
5581	Avsetninger til Fond for offentlige tilfluktsrom	959	380	380	380	380
	Sum avsetning til bundet investeringsfond		15 740	380	380	380
Bruk av fond						

			2024	2025	2026	2027
9583	Bruk av bundet investeringsfond - grunneierbidrag	959	0	-15 360	0	0
	Sum bruk av bundet investeringsfond		0	-15 360	0	0
	Netto avsetninger i investeringsbudsjettet		15 740	-14 980	380	380
	Overføring av driftsfond til bruk i investering					
15711	Overføring til investering, Fond for samferdselsformål	980	251 795	251 795	251 795	251 795
15714	Overføring til investering, Fond for investeringer MOS	980	18 500	14 800	0	0
	Bruk av ubundet driftsfond		270 295	266 595	251 795	251 795
15730	Overføring til investering, Fond for Oslopakke 3 til investeringer	980	226 750	136 750	136 750	136 750
15731	Overføring til investering, Skogavgiftsfondet	980	320	320	320	320
	Bruk av bundne driftsfond		227 070	137 070	137 070	137 070
	Sum overføring av driftsfond til bruk i investering		497 365	403 665	388 865	388 865

Hovedoversikter - foretakene

Foretak - Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Avskrivninger	2 280 262	2 409 562	2 409 562	2 409 562	2 409 562
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	-2 228 272	-3 052 664	-3 423 204	-3 853 586	-4 327 827
Sum netto driftsutgifter	51 990	-643 102	-1 013 642	-1 444 024	-1 918 265
Brutto driftsresultat	51 990	-643 102	-1 013 642	-1 444 024	-1 918 265
Eksterne renteinntekter	-13 961	-13 544	-13 544	-13 544	-13 544
Konserninterne renteinntekter	0	0	0	0	0
Eksterne renteutgifter	55 233	41 008	41 008	41 008	41 008
Konserninterne renteutgifter	1 021 400	1 763 200	1 994 900	2 246 800	2 547 600
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Konserninterne avdrag på lån	940 600	1 025 200	1 157 200	1 328 500	1 494 400
Netto finansutgifter	2 003 272	2 815 864	3 179 564	3 602 764	4 069 464
Motpost avskrivninger	-2 280 262	-2 409 562	-2 409 562	-2 409 562	-2 409 562
Netto driftsresultat	-225 000	-236 800	-243 640	-250 822	-258 363
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering - generell	225 000	236 800	243 640	238 800	258 363
Overføring til investering - fond	51 950	170 950	32 810	0	257 737
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	12 022	0
Bruk av disposisjonsfond	-51 950	-170 950	-32 810	0	-257 737
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	225 000	236 800	243 640	250 822	258 363
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Foretak - Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Boligbygg Oslo KF	-213 500	-291 600	-328 300	-351 300	-366 900
Oslo Havn	-123 100	-134 900	-141 740	-148 922	-156 363
Oslobygg	-1 891 672	-2 626 164	-2 953 164	-3 353 364	-3 804 564
Sum bevilgninger drift, netto	-2 228 272	-3 052 664	-3 423 204	-3 853 586	-4 327 827
Herav:					
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	-2 228 272	-3 052 664	-3 423 204	-3 853 586	-4 327 827

Foretak - Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	7 735 481	8 369 487	9 477 820	9 349 823	8 572 953
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	7 735 481	8 369 487	9 477 820	9 349 823	8 572 953
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 169 250	-1 210 967	-1 417 564	-1 425 145	-1 258 000
Tilskudd fra andre	-1 035 300	-422 000	-624 000	-22 000	-38 000
Salg av varige driftsmidler	-176 000	-66 000	-66 000	-66 000	-66 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Bruk av eksterne lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-4 927 980	-6 112 770	-6 943 805	-7 447 878	-6 544 853
Sum investeringsinntekter	-7 458 531	-7 961 737	-9 201 370	-9 111 023	-8 056 853
Overføring fra drift - generell	-225 000	-236 800	-243 640	-238 800	-258 363
Overføring fra drift - fond	-51 950	-170 950	-32 810	0	-257 737
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-276 950	-407 750	-276 450	-238 800	-516 100
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Foretak - Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

Foretak - 1. Investeringer i varige anleggsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Boligbygg Oslo KF	925 000	700 000	490 000	350 000	350 000
Oslo Havn	336 950	457 750	326 450	288 800	566 100
Oslobygg	6 473 531	7 211 737	8 661 370	8 711 023	7 656 853
Investeringer i varige driftsmidler	7 735 481	8 369 487	9 477 820	9 349 823	8 572 953

Foretak - 2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0

Foretak - 3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0

Foretak - 4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	7 735 481	8 369 487	9 477 820	9 349 823	8 572 953

Felles inntekter og utgifter

Frie inntekter

Frie inntekter består av skatt på inntekt og formue og rammetilskudd og utgjør i overkant av to tredjedeler av kommunens driftsinntekter. I mange sammenhenger regnes også eiendomsskatt som frie inntekter.

Regjeringen gir i mai signaler om inntektsutviklingen for kommende budsjettår i kommuneproposisjonen. Regjeringen varslet i år en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 5,6 og 5,9 mrd. 3,8 mrd. av veksten er begrunnet i økte kostnader til demografi, hvorav halvparten er knyttet til innvandring og mottak av flyktninger fra Ukraina, og 1,2 mrd. av veksten er knyttet til økte pensjonskostnader. Det er fremdeles usikkerhet knyttet til hvor mange flyktninger fra Ukraina som blir bosatt i 2023, og nye anslag på dette kan påvirke beregnet demografikostnad i statsbudsjettet. Regjeringen har sagt at 100 mill. av veksten skal finansiere kompensasjon til kommuner som tapte mest på graderingen av basiskriteriet, Oslo er ikke blant disse kommunene, og vil ikke få noe av disse midlene.

Regjeringen vil i statsbudsjettet komme tilbake med oppdaterte beregninger for merkostnadene knyttet til demografi og til pensjon.

Vanligvis tar regjeringen utgangspunkt i inntektsnivået slik det er anslått i revidert nasjonalbudsjett inneværende år når de skal fastsette rammene for kommunesektoren påfølgende år. Det betyr at endringer som skjer etter revidert nasjonalbudsjett ikke skal påvirke rammene for påfølgende år (lønns- og prisvekst, skatteutvikling osv.). Kommunesektoren har dermed et fast nivå å beregne veksten for neste budsjettår ut fra.

Regjeringen legger 6. oktober 2023 fram statsbudsjettet for 2024, der vil størrelsen på rammetilskuddet og den kommunale skattøren justeres for å oppnå regjeringens ønskede inntektsnivå for kommunesektoren for 2024. Regjeringens forslag til skatteopplegg, inntektsrammer og samt fordelingen av rammetilskudd vil påvirke kommunens frie inntekter i 2024 på måter som ikke er innarbeidet i Oslo kommunes budsjettforslag. I statsbudsjettet kan det også komme bindinger eller føringer på veksten i frie inntekter. Konsekvenser for Oslo kommune av regjeringens forslag til statsbudsjett vil bli innarbeidet i Tilleggsinnstillingen.

Tabell: Skatt og rammetilskudd 2024 – 2027. Mill. kr.

	2024	2025	2026	2027
Dok 3/2023 - Vedtatt økonomiplan	-54 907	-54 997	-55 087	-55 087
Økt demografi		-90	-180	-360
Realvekst 2024	-360	-360	-360	-360
Tannhelse - forlik statsbudsjett	-48	-48	-48	-48
Barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet - forlik statsbudsjett	-2	-2	-2	-2

	2024	2025	2026	2027
Helårsvirkning - gratis kjernetid i SFO, 2. klasse	-166	-166	-166	-166
Økt formuesskatt knyttet til bolig	-66	-66	-66	-66
Korrigert deflator 2023	-893	-893	-893	-893
Økt rammetilskudd - redusert makspris	-24	-24	-24	-24
Omlegging av fylkeskommunalt inntektssystem	33	66	100	133
Økte veiled. satser statlig sosialhjelp - forlik RNB	-105,9	-105,9	-105,9	-105,9
Spesialistbarnevernet - Oslo -forlik RNB	-19,3	-19,3	-19,3	-19,3
Økte rettigheter tannbehandling - forlik RNB	-3,4	-3,4	-3,4	-3,4
Prisjustering frie inntekter fra 2023 til 2024-kr	-2 376	-2 376	-2 376	-2 376
Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd	-58 938	-59 085	-59 231	-59 378
Endring fra vedtatt økonomiplan	-4 031	-4 088	-4 144	

Demografikompensasjon gjennom frie inntekter

Veksten i frie inntekter fra et år til det neste har vanligvis kompensert for kommunesektorens kostnader ved den demografiske utviklingen. Til tross for at regjeringen ikke har gitt direkte signaler for de tre siste årene i ny økonomiplanperiode, er en kompensasjon for demografisk utvikling sjablongmessig lagt inn på inntektssiden de tre siste årene i økonomiplanperioden for Oslo. I vedtatt økonomiplan for Oslo er det forutsatt at kommunen får en årlig vekst i frie inntekter som følge av befolkningsendring med 90 mill. Nye befolkningsframskrivninger gir grunnlag for å øke denne med ytterligere 90 mill. årlig fra 2025. Samlet ligger det nå akkumulert 180 mill., 360 mill. og 540 mill. i årene 2025-2027 i forventet vekst som følge av demografi.

Vekst i frie inntekter

Basert på signalene i kommuneproposisjonen om analyser av inntektsutviklingen i Oslo er det forventet en vekst på 450 mill. i frie inntekter fra 2023 til 2024. 90 mill. av dette er demografivekst som allerede er lagt inn, og samlet blir det da 360 mill. høyere enn i vedtatt økonomiplan. Økte inntekter knyttet til oppgaveendringer er omtalt nedenfor.

Tannhelsetjenesten

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023 ble det bevilget midler til en ordning med 75 % prisrabatt for 21-24 - åringer i tannhelsetjenesten. 48 mill. til Oslo legges inn i ny økonomiplanperiode.

Økt barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet

Deltakere i kvalifiseringsprogrammet som forsørger barn får barnetillegg. Fra 1. februar 2023 økte barnetillegget fra 27 til 35 kroner. helårseffekten i 2024 er 2 mill.

Gratis kjernetid SFO for andreklassinger

Stortinget har vedtatt å innføre gratis kjernetid (12 timer per uke) i SFO for alle andreklassinger fra høsten 2023. Det anslås at helårsvirkningen for Oslo vil utgjøre 166 mill. i 2024.

Økt formuesskatt knyttet til bolig

I forliket om statsbudsjettet for 2023 vedtok Stortinget tre endringer som reduserte inntektsskatten til kommuner og fylkeskommuner og to endringer som økte formuesskatten. Netto ble det en liten reduksjon i skatteinntekter for kommunesektoren, som ble kompensert gjennom økt rammetilskudd. Endringene i formuesskatten gjaldt økt verdsetting av sekundærboliger og økt verdsetting av dyre boliger. Boligprisene i Oslo er mye høyere enn i resten av landet og det legges derfor til grunn at mye av den økte formuesskatten tilfaller Oslo. Samtidig vil disse merinntektene bli skatteutjevnet, og Oslos frie inntekter antas netto å øke med 66 mill. knyttet til endringene i skattleggingen av boliger.

Videreføring av økte inntekter knyttet til lønns- og prisvekst i 2023

Lønns og prisveksten i 2023 har vært høyere enn forutsatt. Kommunesektoren ble i RNB 2023 kompensert for merkostnadene og kompensasjonen videreføres til 2024 med 893 mill. for Oslo. Inntektene knyttet til midlertidig økning i arbeidsgiveravgift for lønnsutgifter over 750 000 kr er ikke videreført i ny økonomiplanperiode da ordningens varighet er uavklart.

Omlegging av inntektssystemet for fylkeskommunene

I kommuneproposisjonen 2024 er det varslet en omlegging av inntektssystemet for fylkeskommunene. Ifølge departementets beregninger er det anslått at Oslo kommune vil tape på omleggingen med 33 mill. i 2024 økende til 133 mill. i 2027.

Makspris ikke justert som følge av økt lønns- og prisvekst

Makspris for foreldrebetaling i barnehagene kan ikke følge med den økte prisveksten i 2023. I 2023 økes rammetilskuddet til Oslo med 24 mill. fordi maksprisen i barnehage ikke kan settes opp i tråd med økt lønns- og prisvekst. Dette videreføres til 2024.

Veiledende satser for sosialhjelp

Ved Stortingets behandling av RNB 2023 ble statens veiledende satser for sosialhjelp økt fra 1. juli og kommunene er kompensert for antatte kostnader ved satsøkningen gjennom økt rammetilskudd. Helårsvirkning i 2024 er 105,9 mill.

Barnevernet i Oslo

Ved Stortingets behandling av RNB 2023 økte tilskuddet til spesialistbarnevernet i Oslo med 19,3 mill. Økningen er begrunnet med økt lønns- og prisvekst samt økt press på akuttkapasiteten i Oslo. Byrådet forutsetter at bevilgningen videreføres.

Økte rettigheter til tannbehandling

Ved Stortingets behandling av RNB 2023 økte Oslos rammetilskudd med 1,7 mill. for å kompensere for økte rettigheter til tannbehandling til personer som har vært innlagt med psykiske helseplager eller har nedsatt evne til egenomsorg. Det antas at helårseffekten av tiltaket er 3,4 mill. i 2024.

Prisjustering

For å ta høyde for lønns- og prisveksten i kommunesektoren blir kommunenes frie inntekter (utenom eiendomsskatt) hvert år justert med forventet vekst i lønns- og prisvekst i varer og tjenester kommende år. Denne sammenvektingen av lønnsvekst og prisvekst i kommunesektoren kalles kommunal deflator.

Byrådet har i Sak 1 for 2024 lagt til grunn en deflator på 4,2 % fra 2023 til 2024 for å prisjustere rammetilskuddet og inntekts- og formuesskatten, og de frie inntektene økes med 2 376 mill.

Prisjusteringsfaktoren (deflator) kunngjøres i statsbudsjettet 6. oktober. Ved større avvik mellom innarbeidet deflator i Sak 1/2024 og det som ligger til grunn i statsbudsjettet vil det bli vurdert å justere inntektene og utgiftene frem til Tilleggsinnstillingen. I utgangspunktet skal prisjusteringen være en nøytral øvelse som gir små effekter.

Skatt på inntekt og formue**Driftsbudsjett - kap. 800 Skatt på inntekt og formue (FIN) Beløp i 1000 kr**

Kontotype	Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
2 - Driftsinntekter	18 Overføringsinntekter	-43 070 000	-46 580 000

Maksimalsatsen for kommunesektorens skattører i 2024 vil bli fastsatt ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2024. Siden 1979 har alle kommuner benyttet den høyeste tillatte satsen når det gjelder skatt på inntekt, fra 2020 har én kommune redusert satsen på formuesskatten.

Anslaget for inntekts- og formuesskatten for 2024 og resten av økonomiplanperioden bygger på en vurdering av skatteinngangen i Oslo så langt i 2023. Signaler gitt i revidert nasjonalbudsjett for 2023 og i kommuneproposisjonen for 2024 er innarbeidet, men disse signalene gjelder kun kommunesektoren samlet. Det er også vurdert om det er andre forhold som kan påvirke skatteinngangen i Oslo i årene framover. Analyser av konjunktursituasjonen fra Statistisk sentralbyrå, Norges Bank og Finansdepartementet benyttes som bakgrunnsinformasjon.

For 2024 - 2027 foreslås følgende inntekts- og formuesskatt

Inntekts- og formueskatt kap. 800

Beløp i 1000 kr

Kapittel	Kapittel (T)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
800	Skatt på inntekt og formue (FIN)	-46 580 000	-46 680 000	-46 780 000	-46 880 000
Totalsum		-46 580 000	-46 680 000	-46 780 000	-46 880 000

Rammetilskudd fra staten

Driftsbudsjett: kap. 840 Rammetilskudd fra staten (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-11 799 429	-12 358 000
Totalsum			-11 799 429	-12 358 000

Rammetilskuddet til Oslo består av midler som fordeles etter inntektssystemets kriterier, storbytilskudd og midler med særskilt fordeling. I tillegg er det i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner en delvis utjevning av skatteinntektene mellom kommunene og mellom fylkeskommunene, og omfordelingen gjøres gjennom trekk eller tillegg i rammetilskuddet.

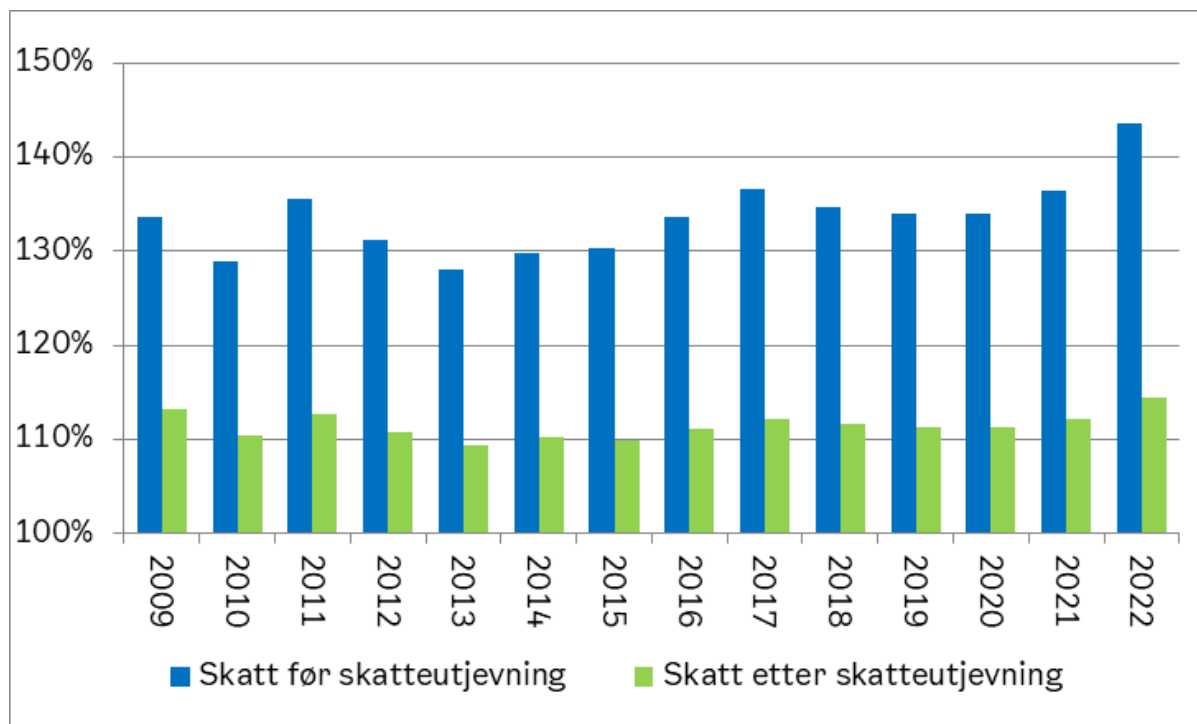
Oslo og andre kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet trekkes 60 % av skatteinntektene som ligger over landsgjennomsnittet. Kommuner under gjennomsnittet får et tilsvarende tillegg. Kommuner under 90 % får i tillegg kompensert 35 % av differansen opp til 90 % og dette finansieres ved et likt trekk per innbygger for alle kommuner.

For fylkeskommunene omfordeles 87,5 % av skatteinntekter over og under landsgjennomsnittet mellom fylkeskommunene.

Skatteutjevningen foretas på grunnlag av løpende skatteinngang og endelig trekk i rammetilskuddet blir først kjent etter årets slutt. Ved budsjetteringen benyttes anslag på rammetilskuddet etter skatteutjevning. For Oslo gir skatteutjevningen en betydelig reduksjon i rammetilskuddet. I 2022 ble Oslos rammetilskudd redusert med 10 mrd. for å finansiere skattesvake kommuner og fylkeskommuner.

Figuren illustrerer hvordan skattenivå per innbygger i prosent av landet endrer seg etter skatteutjevningen.

Skatt før og etter skatteutjevning i Oslo i prosent av landsgjennomsnittet per innbygger.

For 2024 – 2027 foreslås det å budsjettere med følgende rammetilskudd fra staten:

Rammetilskudd kap. 840

Beløp i 1000 kr

Kapittel	Kapittel (T)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
840	Rammetilskudd fra staten (FIN)	-12 358 000	-12 405 000	-12 451 000	-12 498 000
Totalsum		-12 358 000	-12 405 000	-12 451 000	-12 498 000

Eiendomsskatt

Driftsbudsjett: kap. 810 Eiendomsskatt (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
2 - Driftsinntekter	18 Overføringsinntekter	-1 990 000	-2 480 000
Totalsum		-1 990 000	-2 480 000

Eiendomsskatt på bolig

For utskrivningen av eiendomsskatt på bolig i 2024 legges boligprisnivået i 2022 til grunn.

Detaljerte opplysninger for den enkelte bolig er ennå ikke kjent, men på bakgrunn av generelle tall for boligprisveksten gjennom 2022 er det laget overslag for inntektene i 2024. Eiendomsskatt på bolig i forslaget til økonomiplan 2024 - 2027 er økt med 35 mill. sammenlignet med det som lå i 2024 (år 2) i vedtatt økonomiplanperiode.

Prisutviklingen gjennom 2023 vil danne grunnlaget for utviklingen i eiendomsskatten fra 2024 til 2025. Prisstatistikk for 1. halvår av 2023 viser en svak økning i boligprisene så langt i år sammenlignet med gjennomsnittsnivået i 2022. Erfaringsmessig går prisene ofte noe ned i siste halvår, og det antas at det vil være tilfelle også i 2023. På dette grunnlaget og tatt i betraktning at økende rente antas å påvirke prisutviklingen på boligmarkedet justeres ikke eiendomsskatten fra 2025, men holdes lik som 2024-nivået.

Eiendomsskatt på næring

I motsetning til boligverdiene som justeres årlig i takt med prisutviklingen i boligmarkedet, ligger takstene for næringseiendommer som hovedregel fast i 10 år. Så lenge skattesatsen holdes uendret vil derfor inntektene fra eiendomsskatt på næring kun være påvirket av mindre justeringer som skyldes endring i eiendomsmassen, rettinger og eventuelle endringer i statlig regelverk.

Dermed faller også verdien av eiendomsskatt på næring hvert år, siden den ikke justeres i tråd med den generelle prisstigningen og inflasjonen i økonomien. Dette er i motsetning for boliger, der nivået på skatten justeres i tråd med utvikling i boligverdien. Eiendomsbesittere som betaler eiendomsskatt på næringseiendom har dermed fått en betydelig lettelse i eiendomsskatt siden 2018.

Fra 2019 ble verk og bruk taksert som næringseiendom, og dette innebar en nedgang i taksten. Tapet i skatteinntekter for Oslo fases inn over en syvårsperiode, og er fram til og med 2025 sett i sammenheng med tilfang av nye næringseiendommer. I vedtatt økonomiplan er det sjablongmessig lagt på 10 mill. i økte inntekter i 2026 begrunnet i nye eiendommer. I dette forslaget til økonomiplan er det lagt på en tilsvarende inntekt på 10 mill. begrunnet i nye næringseiendommer.

Eiendomsskattegrunnlaget for en næringseiendom har med få unntak vært uendret siden takseringen i 2016 og skattesatsen for næringseiendom har vært uendret siden 2018. Det betyr at eiere av næringseiendom har betalt det samme beløpet i eiendomsskatt siden 2018.

Byrådet foreslår nå å justere eiendomsskatten på næringseiendom for prisutviklingen i samfunnet siden gjeninnføringen av eiendomsskatten, ved at skattesatsen økes fra 3 promille i 2023 til 3,9 promille i 2024.

Sammenlignet med vedtatt økonomiplan er eiendomsskatten for næring justert opp med 315 mill. for 2024, 2025, og 2026. For 2027 er skatten økt med ytterligere 10 mill. som følge av antatt tilfang av nye næringseiendommer.

Tabell: Eiendomsskatt på bolig og fritidsbolig. 1 000 kr.

Bolig og fritidsbolig	2024	2025	2026	2027
Dok 3/2023	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000

Økte inntekter etter utskrivning 2023	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Eiendomsskatt på bolig og fritidsbolig	-1 135 000	-1 135 000	- 1 135 000	-1 135 000

Tabell: Eiendomsskatt på næring mv. 1 000 kr

Næring mv.	2024	2025	2026	2027
Dok 3/2023	-1 030 000	-1 030 000	-1 040 000	-1 040 000
Endringer i ny økonomiplanperiode (bl.a. p.g.a. endret skattesats)	-315 000	-315 000	-315 000	-325 000
Eiendomsskatt på næring mv.	-1 345 000	-1 345 000	-1 355 000	--1 365 000

Vedtekter/regler for saksbehandling for eiendomskattetakst og klagesaksbehandling ble vedtatt i 2020 ved behandlingen av Sak 1 /2021.

Frie inntekter samlet

Tabell: Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd. 1 000 kr.

Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd

Beløp i 1000 kr

Kapittel	Kapittel (T)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
800	Skatt på inntekt og formue (FIN)	-46 580 000	-46 680 000	-46 780 000	-46 880 000
840	Rammetilskudd fra staten (FIN)	-12 358 000	-12 405 000	-12 451 000	-12 498 000
Totalsum		-58 938 000	-59 085 000	-59 231 000	-59 378 000

Tabell: Eiendomsskatt. 1 000 kr.

	2024	2025	2026	2027
Eiendomsskatt på bolig og fritidsbolig	-1 135 000	-1 135 000	-1 135 000	-1 135 000
Eiendomsskatt på næring mv.	-1 345 000	-1 345 000	-1 355 000	-1 365 000
810 Eiendomsskatt	-2 480 000	-2 480 000	-2 490 000	-2 500 000

Øvrige generelle statstilskudd

Tabell: Driftsbudsjett – Øvrige generelle statstilskudd

Driftsbudsjett: kap. 845 Øvrige generelle statstilskudd (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	14	Overføringsutgifter	1 530	1 530
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-49 730	-84 730
Totalsum			-48 200	-83 200

På dette kapitlet inntektsføres statlige kompensasjonstilskudd for investeringer under ulike statlige ordninger. Kompensasjonen blir beregnet med basis i et serielån med avdragstid på 20 år med 5 års avdragsfrihet.

For de fleste ordningene følger rentesatsen Husbankens flytende rente, og vil derfor variere i tråd med renteutviklingen. Rentesatsen fastsettes årlig i forbindelse med statsbudsjettet.

Samlet statlig kompensasjonstilskudd til skoler, omsorgsboliger, sykehjem og kirkebygg forventes å utgjøre 84,7 mill. i 2024. På kapitlet er det også innarbeidet rentekompensasjon på 1,5 mill. til St. Sunniva for en investering på 60 mill. For å redusere private skolars finanskostnader til investeringer, er det også åpnet for at skolene kan søke kommunal garanti.

Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v

Tabell: Driftsbudsjett – Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.

Driftsbudsjett: kap. 850 Generelt statstilskudd vedr. flyktn. mv. (AIS)

Beløp i 1000 kr

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-723 000	-1 290 000
Totalsum			-723 000	-1 290 000

Statlig integreringstilskudd for å dekke utgifter relatert til flyktninger

Oslo kommune tar imot og bosetter flyktninger i tråd med IMDIs anmodning.

Det foreslås budsjettert med 1 290 mill. i statlig integreringstilskudd for 2024. Dette er basert på en forutsetning om at Oslo bosetter 1 400 nye flyktninger i 2024, at flyktningene som ble bosatt i 2022 blir boende i Oslo i tilskuddsperioden og at de 2 170 flyktningene Oslo er anmodet om å bosette i 2023, blir bosatt i 2023 og boende i Oslo i hele tilskuddsperioden. I tillegg er det lagt til grunn at 160 personer bosettes ved familiejenforening eller ved selvbosetting.

Tilskudd til bosetting av flyktninger

Kommunene mottar et statlig integreringstilskudd de fem første årene etter bosetting som er ment å dekke kommunens utgifter til bosetting av flyktninger. I Oslo fordeles tilskudd for førsteårsbosatte flyktninger med kr 150 000 til bydelene og kr 25 000 til Utdanningsetaten per person. Det er avsatt midler i bydelsrammen og på kap. 307 for å kompensere bydelene. De øvrige fire årene fordeles integreringstilskuddet i tråd med kriteriesystemet.

For nærmere omtale av kommunens arbeid med å motta og integrere flyktninger vises det til Arbeid, integrering og sosiale tjenester under headingen «Mottak og integrering av flyktninger».

Renter og avdrag

Tabell: Driftsbudsjett – Renter og avdrag

Driftsbudsjett: kap. 900 Renter (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	501 104	765 000
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-526 925	-527 000
Totalsum			-25 821	238 000

Kap. 900 omfatter bykassens renteutgifter og renteinntekter eksklusiv renter knyttet til videreutlånsordningen av Husbankmidler (Startlån) som budsjetteres på kap. 927 Betjening av videreutlån.

Kommunens finansieringsutgifter/-inntekter er på sikt følsom for renteendringer. Renteendringer vil få virkninger for store deler av kommunens balanse (aktiva og passiva). Selv om prognosen for renteutviklingen er usikker, vil endringer her i mindre grad påvirke kapitlet i 2024 på grunn av de rentebindingstider som er valgt på aktiva og passiva. Uforutsette endringer i gjelds- og likviditetsnivået vil imidlertid kunne lede til budsjettavvik. Etterslep i investeringer og avvik i driftsfinansieringsgrad påvirker tilgjengelig likviditet og bruk av lån.

Graf: Historisk utvikling lang og kort rente

Tabell: Budsjetterenter

Innskudd/ trekk	3 mnd. NIBOR	Lånefondets innlån	10 år SWAP
4,80/4,90	4,80	4,20	3,90

Refinansiering

Refinansiering av lån i planperioden forutsettes gjort i samsvar med langsiktig rente på 4,20 %.

Rentegrunnlaget

Det er tatt utgangspunkt i balanseregnskapet pr. 31.12.2022 (inkludert overførte bevilgninger fra tidligere år).

Det er for utviklingen i likviditet og lånegjeld forutsatt at prognostisert etterslep i investeringer og udekket finansiering fra 2023 er avviklet innen utgangen av 2027.

Renteberegning

Det er forutsatt årlig etterskuddsvis rente- og avdragsbetjening på nye lån.

Nærmere om renteutgiftene og renteinntektene

På kapitlets utgiftsside føres bykassens andel av låneomkostninger i lånefondet og ordinære renteutgifter på lang- og kortsiktig ekstern gjeld, rente på mellomregningskonti med kommunale foretak og renter til fond. Totalt foreslås det ført opp 765 mill. som er 264 mill. høyere enn budsjettet (Dok. 3) i 2023. Økningen skyldes i hovedsak Bykassens forventede opptak av lån i Lånefondet i 2023 samt høyere rentenivå.

Bykassens renteinntekter foreslås ført opp med 527 mill. Beløpet er tilsvarende som budsjettet for 2023 (Dok 3). Av dette utgjør 375,5mill. renteinntekter av utlån til aksjeselskaper. Nedgangen skyldes i hovedsak mindre utlån til aksjeselskaper og dermed mindre renteinntekter.

Fordeling mellom låntakerne pr 31.12.2023, med budsjetterte renteinntekter i 2024

Låntaker	Lånebeløp (mill. kr)	Renter (mill. kr.)
CCS Finansiering AS	3 718,6	202,0
Oslo Konserthuset AS	16,4	0,7
Oslo Pensjonsforsikring AS (innfridd i 2023)	0,0	0,0
Sporveien AS/Vognmatriell AS	5 528,1	172,8
	9 263,1	375,5

Avdrag på lån

Tabell: Driftsbudsjett – Lån

Driftsbudsjett: kap. 910 Lån (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	
		1 360 450	1 875 850
Totalsum		1 360 450	1 875 850

Her budsjetteres bykassens avdragsutgifter på langsiktig investeringsgjeld. Det foreslås avsatt 1 875,9 mill. i avdragsutgifter for 2024.

Dette er en økning på ca. 516 mill. fra Dok 3/2023. Endring på avdrag skyldes økte investeringer.

Aksjeutbytte

Driftsbudsjett - kap. 901 Utbytte (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe	Dok 3 -2023	Forslag 2024
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	
		-1 500 000	-1 600 000
Totalsum		-1 500 000	-1 600 000

Hafslund AS - utbytte

Oslo kommune eier alle aksjene i Hafslund AS. Eierskapet i Hafslund er viktig for å skape langsiktige verdier for kommunens innbyggere. Hafslund er Norges nest største kraftkonsern og er en viktig aktør i den grønne omstillingen i Oslo og nasjonalt.

Det er en grunnleggende forventning at Hafslund skal bidra med høye og forutsigbare utbytter parallelt med at konsernet har en viktig rolle i det grønne skiftet. Det krever investeringer som må balanseres i utbyttmodellen.

Det er tidligere besluttet at Oslo kommunes utbytteforventning er 80 % av årsresultatet justert for minoritetsandeler i datterselskaper så lenge dette vurderes som bedriftsøkonomisk forsvarlig av styret i Hafslund AS.

På bakgrunn at de nye skattereglene, samt de omfattende investeringsplaner Hafslund har for de nærmeste årene som inkluderer myndighetspålagt vedlikehold og rehabilitering av kraftanleggene (betydelige årlige investeringer), kapasitetsutvidelser i både vannkraft, fjernvarme/karbonfangst og andre energikilder (sol og vind) er det foretatt en vurdering av dagens utbyttemodell. Utbyttemodellen utformes på en måte som sikrer Hafslunds investeringsevne og muligheter til å bidra med egen finansiering.

Konklusjonen er at en utbytteandel på 80 % (nåværende ambisjonsnivå) vil være for høyt. Dette er også en høy utbytteandel sett i forhold til historisk snitt (59 %), sammenlignbare selskaper (56 %) og uttalt utbyttepolitikk i kommunalt eide kraftselskaper (60 til 70 %).

Basert på dette foreslår Byrådet følgende modell for utbytteforventninger:

- Utbyttet skal årlig utgjøre 60 til 75 % av årsresultatet justert for minoritetsandeler i datterselskaper.
- I dette ligger det også en forutsetning om at styret vurderer nivået som forsvarlig sett ut fra selskapets situasjon finansielt, strategisk og operativt
- Utbytte skal ses i forhold til Hafslunds investeringsbehov i økonomiplanperioden
- Forventet minimumsutbytte over tid skal utgjøre 1.600 mill.

Tabellen nedenfor viser forslag til forventet utbytte fra Hafslund AS i økonomiplanperioden 2024-2027:

Aksjeutbytte (901) (tall i mill.)	2024	2025	2026	2027
Vedtatt øk.plan 2023-2026	1 500	1 200	1 200	1 200
Endring øk.plan 2024-2027	100	500	550	600
Forslag til utbytte øk.plan 2024-2027	1 600	1 700	1 750	1 800
Forventet strømprisutvikling i NO1(Østlandet) (øre pr. kwh) basert på prognoser pr. 31. august 2023*	67	59	54	50

**Det understrekes at disse prisnivåene endrer seg hele tiden*

Oslo kommune forventer et utbytte i intervallet 60-75 % av årsresultatet justert for minoritetsandeler i datterselskaper så lenge dette vurderes som bedriftsøkonomisk forsvarlig av styret. For 2024 forventer byrådet et utbytte på 1,6 mrd. fra Hafslund AS. Det fremgår av tabellen over at for perioden 2025-2027 er det forventet et høyere utbytte enn minimumsutbytte på 1,6 mrd. Byrådet understreker at dette er basert på egne utbytteprognoser og det forutsettes at styret vurderer det som forsvarlig. Det endelige tallet kan derfor endre seg.

Forslag til utbytte er videre basert på nøkterne forutsetninger ut fra rådende usikkerhet

tilknyttet geopolitikk, klimapolitikk, værforhold, samt konsekvensene av nye skatteregler. Gitt de betydelige endringene i strømprisene i 2023 tas det forbehold om Hafslund vil være i stand til å opprettholde utbyttene som forutsatt i tabellen. Høyt skattenivå og forventning om store svingninger i strømprisen gjør det vanskelig å forutse utbyttene.

Tilleggsutbytte i 2023

Oslo kommune har i 2023 mottatt et utbytte på 1,5 mrd. Kombinasjonen av god produksjon og fortsatt høye strømpriser (82 øre pr. mai 2023 mot 113 øre pr. mai 2022) har medført et godt halvårsresultat i 2023. Styret har derfor varslet at dette medfører at kommunen vil få en tilleggsutbetaling av utbytte i inneværende år på 600 mill. Dette utbytte kommer i tillegg til ovennevnte utbytte for perioden 2024-2027. Disse midlene foreslås avsatt til fond i ny budsjettjusteringsak for 2023. I Sak 1 er disse fondsmidlene disponert med 250 mill. i 2024 og i 2025 og med 100 mill. i 2026.

Felles utgifter

Pensjonskostnader

Tabell: Driftsbudsjett – avsetning pensjon

Driftsbudsjett: kap. 193 Avsetning pensjon (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kototype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	10	Lønn	157 051	659 550
Totalsum			157 051	659 550

Forutsetninger for utviklingen i pensjonsutgiftene

For å beregne fremtidige pensjonskostnader til ordningen i Oslo Pensjonsforsikring (OPF) gjøres det en rekke generelle forutsetninger:

- Det foretas ingen vesentlige endringer i offentlig tjenstepensjon eller i Folketrygden.
- KDDs beregningsparametere benyttes for å estimere avkastning, diskonteringsrate, lønns- og G-regulering.
- Det benyttes faste tariffer for frivillig avgang og AFP-uttak
- Premieavvik skal amortiseres over de etterfølgende 7 årene.
- Nyansatte genererer gjennomsnittlig like høye pensjonskostnader som de som slutter, dvs. at nyansatte og personer som slutter har en pensjonskostnad lik gjennomsnittet av ansatte
- Det ligger ikke inne forutsetninger om vekst i antall medlemmer i modellen.

Virksomhetenes driftsbudsjett til Sak 1 inkluderer forventede pensjonskostnader til tjenstepensjonsordningen i OPF. Gjenstående avsetninger skal dekke avsluttede avtaler i KLP og pensjonsordningen for enkelte sykehjem som har driftsavtale med SYE.

Kostnaden fordeles på kommunens virksomheter ved at deres utbetaling av pensjongivende lønn genererer pensjonskostnadsbelastning etter en fastsatt prosentsats. Kostnadssatsen for 2024 reduseres fra 21,9 % i 2023 til 20,3 % av pensjongivende lønn.

Tabell Avsetning pensjon

	2024
Avsetning reguleringspremie KLP + AFP 62-64	15
Avsetning SYE-pensjon inkl. prisvekst	30
Avsetning diverse pensjon (OPF)	614,5
Sum kapittel 193	659,5

Budsjettforslaget for 2024

Tabell Pensjon OPF

Pensjon OPF	Regnskap 2022	Dok3 2023	Forslag 2024
Årets kostnad inkl. arbeidsgiveravgift	4 063	4 692	5 031
Herav amortisering inkl. arbeidsgiveravgift	1 444	1 737	1 951

Det er i budsjettet for 2024 forutsatt en vekst i pensjonskostnaden på 339 mill. sammenlignet med vedtatt budsjett for 2023, dette inkluderer lønnsvekst mellom 2023 og 2024.

Amortiseringen er den delen av tidligere års premieavvik som kostnadsføres i respektive år.

Kostnaden fordeles på kommunens virksomheter ved at deres utbetaling av pensjongivende lønn genererer 20,3 % pensjonskostnadsbelastning. Byrådet vil til Tilleggsinnstillingen komme tilbake med korrigert kostnadssats for de virksomhetene som skal belastes egenandel for AFP 62-64.

Betjening av videreutlån - drift

Tabell: Driftsbudsjett – Betjening av videreutlån

Driftsbudsjett kap. 927

Beløp i 1000 kr

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	162 800	171 500
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-250 000	-266 000
Totalsum			-87 200	-94 500

Det foreslås avsatt 171,5 mill. i 2024 til å betale renter på kommunens lån i Husbanken. Renteinntekter fra videreutlån av husbankmidler foreslås budsjettet med 266 mill. i 2024. I henhold til regnskapsforskriften skal renter og gebyrer for videreutlånsordningen føres i driftsregnskapet mens avdrag skal føres i investeringsregnskapet. Det vises til investeringsbudsjettet kap. 927 for budsjettering av avdragsinntekter og avdragsutgifter for videreutlånsordningen, samt kap. 926 hvor innlån fra Husbanken og utlån av Husbankmidler føres.

Tap på utlån (avsatt beløp i driftsbudsjettet gjelder rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlån av husbankmidler mens avsatt beløp i investeringsbudsjettet gjelder avdragsfordringer eldre enn 90 dager) budsjetteres på kap. 427 under sektor Byrådsavdeling for Arbeid, integrering og sosiale tjenester. Bruk- og avsetning til Tapsfondet, som skal dekke reelle tap på videreutlån av husbankmidler, budsjetteres på kap. 950 Bundne driftsfond under Felles inntekter og utgifter.

Forsikringer

Tabell: Driftsbudsjett – Forsikringer

Driftsbudsjett: kap. 124 Forsikringer (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	10	Lønn	491	491
1 - Driftsutgifter	11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	196 200	194 312
Sum 1 - Driftsutgifter			196 691	194 803
2 - Driftsinntekter	17	Refusjoner	-180 800	-180 823
Sum 2 - Driftsinntekter			-180 800	-180 823
Totalsum			15 891	13 980

1 Hovedmål

Kommunens hovedmålsetning er å sikre en optimal risikostyring ved blant annet å anskaffe kvalitativt dekkende forsikringsordninger til en lavest mulig kostnad.

2 Ansvarsområde

Oslo kommunes forsikringer omfatter personalforsikring, barne- og elevulykkesforsikring, tingskadeforsikring (brann- og katastrofeforsikring på eiendommer), kriminalitetsforsikring, motorvognforsikring og ansvarsforsikring.

3 Situasjonsbeskrivelse og aktivitetsplan

I medhold av vedtatt forsikringsstrategi er Oslo kommune selvassurandør, med mindre man er pålagt forsikring som følge av lov eller avtale. Operativt er det Oslo Pensjonsforsikring AS og datterselskapet Oslo Forsikring AS som ivaretar forsikringsansvaret. Dette ved at alle erstatninger på kommunens forsikringer, som selskapene ikke har reassurert, vil måtte belastes dem. Som 100 % eier av Oslo Pensjonsforsikring AS vil Oslo kommune være indirekte selvassurandør.

En viktig del av selskapenes virksomhet er skadeforebyggende arbeid og risikostyring overfor kommunens virksomheter. Dette arbeidet bidrar i stor grad til å holde skadefrekvensen og forsikringspremiene nede.

I tråd med bystyrets vedtak i sak 335/94 er det innført lokale egenandeler for kommunens virksomheter. Den lokale egenandelen for skader under brann- og katastrofeforsikringen og

kriminalitetsforsikringen er kr. 300 000,- pr. skadetilfelle. For skader meldt under ansvarsdelen av motorvognforsikringen er egenandelen kr. 15 000,- pr. skadetilfelle med mulighet for virksomhetsspesifikke avvik.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er i 2024 lagt til grunn tilsvarende forsikringsordninger og egenandeler som i 2023. Utgiftene dekker personalforsikringer, barne- og elevulykkesforsikringer, eiendomsforsikringer, kriminalitetsforsikringer og ansvarsforsikringer. Premie for motorvognforsikring belastes virksomhetene direkte.

Forsikringspremiene, unntatt tingskadepremien på eiendom fordeles fullt ut på foretak, etater og bydeler. Premien for tingskade fordeles på foretakene, bykassen sentralt og selvfinansierende miljøetater. Det enkelte foretaks premie beregnes på grunnlag av skadehistorikk, samt opplysninger om bygningstekniske forhold, sikringstiltak mv. i henhold til Oslo Forsikring AS' database for kommunens eiendommer.

I 2024 er premieandelen som dekkes av bykassen sentralt beregnet til 13,9 mill. Samme nivå foreslås videreført i økonomiplanperioden.

Diverse avsetninger og tilfældige inntekter

Tabell: Driftsbudsjett – Diverse avsetninger og tilfældige inntekter

Driftsbudsjett: kap. 192 Diverse avsetninger og tilfældige inntekter (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 276 100	305 500
1 - Driftsutgifter	14	Overføringsutgifter	0	0
Sum 1 - Driftsutgifter			1 276 100	305 500
2 - Driftsinntekter	16	Salgsinntekter	-4 014	-4 014
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	0	0
Sum 2 - Driftsinntekter			-4 014	-4 014
Totalsum			1 272 086	301 486

Tabell: Spesifisering av avsetninger på kapittel 192

Spesifisering av avsetninger på kap. 192 - mill. kr	2024
Demografiendring	3,0
Avsetning rentekostnader ved strategisk eiendomskjøp	154,6
Avsetning - Selvkostleie istedenfor markedsleie (VAR-sektor)	1,9
Avsetning - adm. av beredskapslager smittevernustyr (normalsituasjon)	1,7
Bufferavsetning - redusert mva-refusjon Boligbygg	50,0

Spesifisering av avsetninger på kap. 192 - mill. kr	2024
Avsetning - gjengs leie	99,0
Avsetning - øke Oslostøtta fra 8 til 11 % (bostøtte)	4,0
Støtte til bedriftsidrettslaget Oslo kommune	0,3
Intern låneordning sak/arkiv - forskuttering av avdrag	-9,0
Diverse tilfeldige inntekter	-4,0
Sum netto utgifter kap. 192	301,5

Tap på lånegarantier

Tabell: Driftsbudsjett – Tap på lånegarantier

Driftsbudsjett: kap. 426 Tap på lånegarantier (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	14 Overføringsutgifter	9 000	0
Totalsum		9 000	0

Kommunenes og fylkeskommunenes adgang til å stille garanti for lån er regulert i kommuneloven av 07.06.2018 § 14-19, samt forskrift gitt med hjemmel i denne. Bystyret vedtok i 1993 (sakene 755 og 1141) prinsipper for kommunale garantistillelser, som gir ytterligere innskrenkninger i forhold til lovverket. Bystyret vedtok i sak 190/15 Realisering av idrettsanlegg gjennom samarbeid med idrettslag å kunne stille kommunal garanti til idrettsanlegg.

Det er ikke registrert noen tap de siste årene. Dette viser at virksomhetene kommunen garanterer for har klart å betjene sine forpliktelser.

Oslo kommunens garantiansvar pr. 31.12.22 utgjorde 1 189 mill. I tillegg foreligger det garantivedtak for ytterligere 318 mill. som var ubenyttet ved utgangen av 2022. Fond for tap på lånegarantier var pr 31.12.22 på 135 mill., som utgjør 9 % av totalt garantiansvar (inkludert ubenyttede garantier). Statsforvalteren har tidligere anbefalt at Fond for lånegarantier bør utgjøre mellom 5 % og 10 % av totalt garantiansvar.

Mottatte overføringer fra KF

Tabell: Driftsbudsjett – Mottatte overføringer fra KF

Driftsbudsjett: kap. 898 Overføringer fra KF mv. (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	14 Overføringsutgifter	0	0
2 - Driftsinntekter	18 Overføringsinntekter	-1 679 839	-1 659 952
Totalsum		-1 679 839	-1 659 952

Tabell: Overføringer fra foretak

(beløp i 100 kr)	2024	2025	2026	2027
Oslobygg KF				
Overføringer til bykassa	-1 339 990	-1 301 940	-1 260 540	-1 218 340
Overføring - andel underdekning pensjonslån	-600	-600	-600	-600
Sum overføringer til bykassa	-1 340 590	-1 302 540	-1 261 140	-1 218 940
Boligbygg Oslo KF				
Overføringer	-287 918	-312 918	-312 918	-312 918
Overføring - andel underdekning pensjonslån	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Sum overføringer til bykassa	-289 018	-314 018	-314 018	-314 018
Oslo Havn KF				
Overføringer	-12 537	-40 037	-37 537	-37 537
Sum overføringer til bykassa	-12 537	-40 037	-37 537	-37 537
Bymiljøetaten				
Overføring - økt leieinntekt haller	-17 807	-17 807	-17 807	-17 807
Sum overføringer	-1 659 952	-1 674 402	-1 630 502	-1 588 302

Oslobygg KF

Oslobygg KF har fått redusert overføringskravet i 2027 pga. at løpende bevilgninger til rehabilitering av diverse formålsbygg er videreført i 2027. Dette gjelder følgende formålsbygg:

- 2) Rehabilitering av skoler er videreført med 500 mill. i 2027, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 28,426 mill.
- 3) Rehabilitering av barnehager er videreført med 100 mill. i 2027, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 5,68 mill.
- 4) Rehabilitering av sykehjem og omsorgsboliger er videreført med 70 mill. i 2027, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 3,976 mill.

- 5) Rehabilitering av idretts- og kulturanlegg er videreført med 72,6 mill. i 2027, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 4,118 mill.

Overføringskravet er redusert med 15,450 mill. årlig i økonomiplanperioden grunnet bortfall av husleieinntekter for skolene Stig, Ellingsrud og Hovseter. Videre er foretakets overføringskrav redusert med 4,573 mill. årlig grunnet bortfall av husleieinntekter for Hovedbrannstasjonen på Arne Garborgs plass.

Oslobyggs overføringskrav er økt med 15 mill. årlig i økonomiplanperioden knyttet til forventet effektiviseringsgevinst ved sammenslåing av foretakene/opprettelsen av Oslobygg. Overføringskravet er økt med 5,2 mill. årlig på bakgrunn av lavere lånekostnader knyttet til minimumsavdrag.

Videre er foretakets overføringskrav økt med 1,425 mill. årlig grunnet etablering av felles lønnstjeneste i Oslo kommune.

Boligbygg Oslo KF

Boligbygg Oslo KF har fått et økt overføringskrav med kr 474 000 årlig grunnet etablering av felles lønnstjeneste i Oslo kommune.

Oslo Havn KF

Oslo Havn KF har fått et redusert overføringskrav med 27,5 mill. i 2024 på grunn av lavere forventet utbytte enn tidligere forutsatt. Overføringskravet er økt med kr 305 000 årlig grunnet etablering av felles lønnstjeneste i Oslo kommune.

Fond i driftsbudsjettet

I driftsbudsjettet benyttes disposisjonsfond (ubundne driftsfond) og bundne driftsfond.

Etter ny budsjett- og regnskapsforskrift gjeldende fra 2020 skal midler fra driftsfond som skal benyttes til investeringer gå via posten for overføring fra drift til investering, jf omtale av kap. 980 Overføring mellom drifts og investering nedenfor. Før 2020 ble midler fra driftsfond til investeringer benyttet direkte i investeringsbudsjettet.

Ubundne og bundne investeringsfond benyttes bare i investeringsbudsjettet.

For samlet oversikt over avsetning til og bruk av samtlige bykassefond i økonomiplanperioden 2024-2027 vises det til egen oppstilling under Hovedoversikter.

Disposisjonsfond (ubundne driftsfond)

Tabell: Driftsbudsjett – Disposisjonsfond

Driftsbudsjett: kap. 940 Disposisjonsfond (FIN)*Beløp i 1000 kr*

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	305 505	260 795
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 959 996	-1 442 426
Totalsum			-1 654 491	-1 181 631

Det foreslås avsatt til sammen 260,8 mill. til disposisjonsfond (ubundne driftsfond) i 2024. Det foreslås bruk av disposisjonsfond for til sammen 1 442,4 mill. i 2024 hvorav 1 172,1 mill. på drift og 270,3 mill. til investeringer. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike disposisjonsfondene dette gjelder i budsjettet for 2024.

Avsetning til og bruk av fond for samferdselsformål

Det foreslås avsatt 251,8 mill. til fondet i 2024. Det foreslås å bruke 251,8 mill. av fondet i 2024 for å finansiere samferdselsprosjekter på Bymiljøetatens investeringsbudsjett.

Avsetning til fond for tap på lånegarantier

Det foreslås avsatt 9 mill. til fondet i 2024. Det vises til nærmere omtale under kap. 426 Tap på lånegarantier.

Bruk av generelt disposisjonsfond

Det foreslås bruk av disposisjonsfond på 57,1 mill. i 2024 for å finansiere driftsutgifter.

Bruk av fond avsetning driftsmidler

Det foreslås brukt 850 mill. av fondet i 2024 for å finansiere driftsutgifter. Midlene er knyttet til budsjettjusteringssak høsten 2022 hvor det ble avsatt 1,7 mrd. til fondet. Fondsmidlene disponeres i perioden 2023-2026 for å dekke opp for redusert aksjeutbytte knyttet til økt skattelegging av energiselskapene.

Bruk av fond for koronareparasjon

Det foreslås å bruke 15 mill. i 2024 for å finansiere koronareparasjonstiltak.

Bruk av fond driftsmidler

Fondsbruken skyldes et ekstraordinært aksjeutbytte i 2023 på 600 mill. som avsettes til fondet i ny budsjettjusteringssak for 2023. Fondsmidlene forslås i Sak 1 disponert med 250 mill. i 2024, 250 mill. i 2025 og med 100 mill. i 2026 for å finansiere driftsbudsjettet.

Bundne driftsfond

Tabell Driftsbudsjett – Bundne driftsfond

Driftsbudsjett - kap. 950 Bundne driftsfond (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	153 800	286 300
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-188 798	-309 858
Totalsum			-34 998	-23 558

Det foreslås avsatt til sammen 286,3 mill. til bundne driftsfond i 2024. Det foreslås bruk av bundne driftsfond med til sammen 309,9 mill. hvorav 83 mill. på drift og 227,1 mill. til investeringer i 2024. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike bundne driftsfondene dette gjelder i driftsbudsjettet i 2024.

Avsetning til og bruk av Skogavgiftsfondet

Avsetning til og forbruk av skogavgiftsfondet skjer i henhold til Lov av 21.5.1965 om skogproduksjon og skogsvern. Avsetningen er på 20 % av fakturabeløpet ved tømmer salg og belastes tømmerkjøperne. Skogplanting og utbedring av driftsveier finansieres av fondet. Det foreslås en avsetning i 2024 med 0,30 mill. Det foreslås å bruke 0,32 mill. av fondet til skogplanting og utbedring av driftsveier på Bymiljøetatens investeringsbudsjett.

Avsetning til og bruk av klima- og energifondet

Det foreslås avsatt 13 mill. til fondet i 2024. Det foreslås å bruke 69,5 mill. av fondet i driftsbudsjettet i 2024 for å finansiere netto driftsutgifter på kap. 770 Tilskudd til klima- og energiltak med 67,5 mill. og 2 mill. til Futurebuilt på kap. 609 Plan- og bygningsetaten.

Avsetning til Tapsfondet

Tapsfondet skal dekke reelle tap knyttet til videreutlån av husbankmidler. Det foreslås avsatt 33 mill. til fondet i 2024. Det er ikke budsjettert med bruk av fondet i 2024. Fondsbeholdning pr. 31.12.2022 var 552 mill. mens saldo for samlede utlån på samme tidspunkt var ca. 10,3 mrd. Tapsfondet utgjør således ca. 5,3 % av samlede utlån i videreutlånsordningen. I økonomiplanperioden foreslås det videreutlån av husbankmidler (startlån) med 1,8 mrd. årlig. Det vises til budsjettering av videreutlånsordningen på kapitlene 926 og 927 i drifts- og investeringsbudsjettet.

Avsetning til selvkostfond for vann og avløp

Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 620 Vann- og avløpsetaten-selvkost avregnes mot selvkostfondet for vann- og avløp. Etter de statlige retningslinjer for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 5-årsperiode skal gå i balanse. For 2024 foreslås det ingen bruk eller avsetning til fondet. Det vises til kapittelet om Beregningsgrunnlag for gebyrer.

Avsetning til selvkostfond for renovasjon

Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten-selvkost avregnes mot selvkostfondet for renovasjon. Etter de statlige retningslinjer for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 5-årsperiode skal gå i balanse. For 2024 foreslås det ingen bruk eller avsetning til fondet.

Avsetning til og bruk av fond for Oslopakke 3

Bompenger fra Oslopakke 3 budsjetteres som inntekt på kap. 542 Bymiljøetaten og avsettes til fondet for Oslopakke 3. For 2024 foreslås det avsatt 240 mill. til fondet. Det foreslås å bruke 240 mill. av fondet i 2024 hvorav 13 mill. for å finansiere utgifter i driftsbudsjettet på kap. 542 Bymiljøetaten og kap. 761 Sykkelprosjektet. Resterende 227 mill. foreslås brukt til å finansiere samferdselsprosjekter i investeringsbudsjettet.

Overføring til investeringsbudsjettet

Tabell: Driftsbudsjett – Overføring til investeringsbudsjettet

Driftsbudsjett: kap. 980 Overføring mellom drift og investering (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype		Kontogruppe	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	350 613	574 466
Totalsum			350 613	574 466

Det foreslås å overføre 77,1 mill. fra driften for å finansiere investeringer i investeringsbudsjettet i 2024. I tillegg foreslås det å overføre fondsmidler til å finansiere investeringer med 497,4 mill. Etter ny budsjett- og regnskapsforskrift gjeldende fra 2020 skal midler fra driftsfond som skal benyttes til investeringer gå via posten for overføring fra drift til investering. Før 2020 ble midler fra driftsfond til investeringer benyttet direkte i investeringsbudsjettet. Overføring av midler fra driftsfond under bykassen gjelder følgende fond i 2024:

Tabell: Overførte midler fra driftsfond til investeringsbudsjettet-bykassen

	Tall i tusen
Bykassen	2024
Ubundne driftsfond	
Fond investering MOS	18 500
Fond for samferdselsformål	251 795
Bundne driftsfond	
Skogavgiftsfondet	320
Fond for Oslopakke 3	226 750
Sum overførte fondsmidler til investering	497 365

Samlet overføring fra drift til investering for bykassen i 2024, inklusiv fondsmidler, blir etter dette 574,5 mill.

For KF-ene foreslås det i 2024 å overføre 236,8 mill. fra foretakenes drift for å finansiere investeringer (Oslobygg KF med 100 mill. og 138,6 mill. for Oslo Havn KF).

I tillegg foreslås det å overføre midler fra driftsfond med 170,95 mill.

Tabell: Overførte midler fra driftsfond til investeringsbudsjettet - KF

	Tall i tusen
KF	2024
Oslo Havn KF	
Ubundet driftsfond	170 950
Sum overførte fondsmidler til investering	170 950

Samlet overføring fra drift til investering for KF-ene i 2024, inklusiv fondsmidler, blir etter dette 407,75 mill.

Finansiering av investeringer og avsetninger - Bruk av lån

Tabell: Investeringsbudsjett – Bruk av lån kap. 910 (beløp i 1000)

910	Lån (FIN)	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
	Sum utgifter	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-7 315 236	-9 798 135
	Sum inntekter	-7 315 236	-9 798 135
	Netto utgifter	-7 315 236	-9 798 135

Bruk av lån

Det foreslås bruk av lån i 2024 på kap. 910 på 9 798,1 mill. Dette gjelder lån fra Lånefondet for å finansiere investeringer i bykassen.

I tillegg kommer bruk av lån med 1 800 mill. (fra Husbanken) på kap. 926 til videreutlån. Bykassens samlede bruk av lån i 2024 blir dermed 11 598,1 mill.

For KF-ene foreslår byrådet et samlet låneopptak på 6 112,8 mill. i 2024, det vises til nærmere detaljer om foretakenes investeringsbudsjett med finansiering under sektoromtalen.

Samlet bruk av lån for Oslo kommune i 2024 blir etter dette 17 710,9 mill.

Utlån egne midler

Tabell: Investeringsbudsjett – Utlån egne midler

920	Utlån egne midler (FIN)	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 101 000	943 000
	Sum utgifter	1 101 000	943 000
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 456 300	-210 000
	Sum inntekter	-1 456 300	-210 000
	Netto utgifter	-355 300	-733 000

Det foreslås budsjettert med 943 mill. i utlån av egne midler på kap. 920 til Sporveien Oslo AS i 2024. Utlån gjelder anskaffelse av nye trikker.

Det foreslås budsjettert med avdragsinntekter fra utlån av egne midler med til sammen 210 mill. i 2024. Dette gjelder avdrag på tidligere utlån til Sporveien Oslo AS.

Videreutlån

Tabell: Investeringsbudsjett – Videreutlån

926	Videreutlån (AIS)	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 806 000	1 806 000
	Sum utgifter	1 806 000	1 806 000
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 800 000	-1 800 000
	Sum inntekter	-1 800 000	-1 800 000
	Netto utgifter	6 000	6 000

Videreutlånsordningen består av innlån fra Husbanken for videre utlån til privatpersoner for boligformål. Pr 31.08.2023 hadde Oslo kommune en låneportefølje på ca.11,2 mrd. Den eksisterende låneordningen heter Startlån. Lån kan gis som full finansiering eller i kombinasjon med boligtilskudd. Lån kan også gis som toppfinansiering. Videreutlånene til privatpersoner administreres av Velferdsetaten. Bydelene saksbehandler søknader om lån.

Byrådet foreslår innlån fra Husbanken med 1 800 mill. i 2024. Videreutlån av husbankmidlene

foreslås budsjettert med 1 806 mill. inkl. 6 mill. i tillagte renterestanser.

I driftsbudsjettet foreslås det budsjettert med 33 mill. i avsetning til Tapsfondet i 2024 på kap. 950 Bundne driftsfond.

Betjening av videreutlån - investering

Tabell Investeringsbudsjett – Betjening av videreutlån

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr		Dok 3 2023	Forslag 2024
927	Betjening av videreutlån (AIS)		
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	984 000	975 000
	Sum utgifter	984 000	975 000
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-865 000	-915 000
	Sum inntekter	-865 000	-915 000
	Netto utgifter	119 000	60 000

Det foreslås i 2024 avsatt 975 mill. til avdragsbetjening av kommunens lån i Husbanken.

Avdragsinntekter fra låntakerne av videreutlån foreslås budsjettert med 915 mill. i 2024. Ekstraordinære innbetalte avdrag fra låntakerne skal benyttes til tilsvarende ekstraordinære avdrag på kommunens lån i Husbanken.

Utgiftene knyttet til videreutlånsordningen består av:

Tabell Utgifter videreutlånsordningen	Beløp i 1000 kr
Tillagte renterestanser på kapittel 926 investering	6 000
Renteutgifter på kapittel 927 drift	171 500
Ordinære avdragsutgifter på kapittel 927 investering	475 000
Ekstraordinære avdragsutgifter på kapittel 927 investering	500 000

Inntektene fra låntakerne består av følgende:

Tabell Inntekter videreutlånsordningen	Beløp i 1000 kr
Renteinntekter på kapittel 927 drift	266 000
0,25 % tilleggsrente på kapittel 927 drift	4 000
Ordinære avdragsinntekter på kapittel 927 investering	415 000
Ekstraordinære avdragsinntekter på kapittel 927 investering	500 000

I henhold til retningslinjene for Startlån fra Husbanken har kommunene adgang til å påplusse husbankrenten med inntil 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Dette har

vært budsjettert med 3 mill. i 2008 og deretter 4 mill. fra 2009. Inntekter fra administrasjonsgebyret er overført bydelene, som saksbehandler videreutlånsordningen.

Fond i investeringsbudsjettet

For samlet oversikt over all avsetning til og bruk av fond vises til egen oppstilling under Hovedoversikter.

Bundne investeringsfond

Tabell: Investeringsbudsjett – Bundne investeringsfond

959	Bundne investeringsfond (FIN)	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	380	15 740
	Sum utgifter	380	15 740
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0
	Sum inntekter	0	0
	Netto utgifter	380	15 740

Avsetning til Fond for offentlig tilfluktsrom

Det foreslås avsatt 0,38 mill. til fondet i 2024.

Avsetning til bundet investeringsfond - grunneierbidrag

Det forslås avsatt 15,4 mill. til fondet i 2024.

Overføringer fra driftsbudsjettet

Tabell: Investeringsbudsjett – Overføring fra driftsbudsjett

Investeringsbudsjett - overføring fra driftsbudsjettet kap. 980

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Orgnivå 3 (T)	Kontogruppe (T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
980	Overføring mellom drift og investering (FIN)	Overføring fra drift	-702 283	-574 466
Sum 980			-702 283	-574 466
Totalsum			-702 283	-574 466

980	Overføring mellom drift og investering (FIN)	Dok 3 - 2023	Forslag 2024
	Sum utgifter	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-350 613	-574 446
	Sum inntekter	-350 613	-574 446
	Netto utgifter	-350 613	-574 446

For bykassen foreslås det på kap. 980 i investeringsbudsjettet 574,5 mill. i overføring fra driften for å finansiere investeringer i investeringsbudsjettet hvorav 497,4 mill. er overføring av midler fra driftsfond. Det vises til omtale av kap. 980 i driftsbudsjettet ovenfor.

Lånefondet

Lånefondet er kommunens egen «interne bank». Det tas hovedsakelig opp obligasjonslån. Disse midlene lånes ut til selvkost til bykassen og kommunale foretak. Dette gjelder både langsiktige lån til investeringsvirksomhet og kortsiktige likviditetslån. Lån som tas opp, inntektsføres ved opplåningstidspunktet og utgiftsføres ved utlånstidspunktet.

Kommunen oppnår en rekke fordeler ved å ha et lånefond. Siden innlånene og utlånene delvis er uavhengig av hverandre, står man friere til å velge tidspunkt for låneopptak, lånestruktur, rentebindings-tid, avdragstid osv. Dette innebærer at man lettere kan styre Lånefondets, og derved Oslo kommunes, rente- og refinansieringsrisiko. Det gir også forhandlingsstyrke og stordriftsfordeler å ta opp større lån.

Lånefondets eksterne gjeld pr 31.12.2022 var på 57 735 mill. og var lånt ut slik:

Tabell: Utlån fra Lånefondet

Utlån til:	Tall i mill.
Bykassen	14 323
Oslo Havn KF	5
Oslobygg KF	40 203
Boligbygg Oslo KF	3 204
Sum utlån	57 735

Budsjettforslag for kap. 080 Lånefondet i 2024**Driftsbudsjettet**

Tabell: Budsjettforslag drift Lånefondet

Artsgruppe	(tall i mill.)	DOK3 2023	SAK1 2024
100-509	Omkostninger og renteutgifter	1 512,0	2 528,2
510-519	Avdrag på eksterne lån	2 301,1	2 901,1
	Sum eksterne finansutgifter	3 813,1	5 429,3
690-909	Refunderte omkostninger og renter	1 512,0	2 528,2
692	Mottatte avdrag på utlån	2 301,1	2 901,1
	Sum interne finansinntekter	3 813,1	5 429,3

100-509 Renteutgifter og låneomkostninger

Lånefondets stipulerte forbruk i 2024 når det gjelder renter på innlån samt diverse låne- og administrasjonskostnader foreslås budsjettert med 2 528,2 mill.

Lånefondet låner hovedsakelig opp lån med årlig, etterskuddsvis renteforfall.

510-519 Avdrag på eksterne lån

Lånefondets ordinære avdrag i 2024 foreslås budsjettert med 2 901,1 mill.

690-909 refunderte omkostninger og renter

Lånefondets nettokostnader som gjelder renter og øvrige låneomkostnader fordeles hvert år etter låntakernes andel av Lånefondet og kommer frem av tabellen nedenfor, under beskrivelsen av artsgruppe 690-909

692 Mottatte avdrag på utlån

Interne avdrag på lån består av låntakernes avdragsbetjening av respektives lån i Lånefondet og fordeles i henhold til fastsatt nedbetalingsplan.

Tabell: Økonomiplan 2024-2027- drift

(tall i mill.)	2024	2025	2026	2027
100-509 Omkostninger og renteutgifter	2 528,2	3 142,4	3 741,1	4 330,0
510-519 Avdrag på eksterne lån	2 901,1	3 208,1	3 411,5	3 562,0
Sum eksterne finansutgifter	5 429,3	6 350,5	7 152,6	7 892,0
780-909 Refunderte omkostninger og renter				
Bykassen	765,0	1 147,5	1 494,3	1 782,4
Oslo Havn KF	0,1	0,1	0,1	0,0
Boligbygg Oslo KF	137,0	154,7	167,6	171,3
Oslobygg KF	1 626,1	1 840,1	2 079,1	2 376,3
692 Mottatte avdrag på utlån				
Bykassen	1 875,9	2 050,9	2 083,0	2 067,6
Oslo Havn KF	1,0	1,0	1,0	1,0
Boligbygg Oslo KF	154,6	173,6	183,7	195,6
Oslobygg KF	869,6	982,6	1 143,8	1 297,8
Sum interne finansinntekter	5 429,3	6 350,5	7 152,6	7 892,0

Investeringsbudsjettet

Tabell: Budsjettforslag investering

Gruppe	(tall i mill.)	DOK3 2023	SAK1 2024
520-529	Utlån	12 243,1	15 910,9
	Sum interne utlån	12 243,1	15 910,9
910-919	Bruk av lån	12 243,1	15 910,9
	Sum bruk av lån	12 243,1	15 910,9

791 Interne utlån

Samlet foreslås at det lånes ut 15,91 mrd. i interne utlån i 2024 og utlånene er fordelt i henhold til nedenstående økonomiplanoversikt:

910-919 Bruk av lån

Nye låneopptak anslås i 2024 til 15,91 mrd.

Økonomiplan 2024-2027 investering

Tabell: Økonomiplan 2024-2027 - investering

520-529 Utlån (tall i mill.)	2024	2025	2026	2027
Utlån Bykassen	9 798,1	8 644,6	6 030,0	3 358,5
Utlån Boligbygg Oslo KF	507,0	321,0	244,0	244,0
Utlån Oslobygg KF	5 605,8	6 622,8	7 203,9	6 300,8
Sum interne utlån	15 910,9	15 588,4	13 477,9	9 903,3
910-919 Bruk av lån	15 910,9	15 588,4	13 477,9	9 903,3
Sum bruk av lån	15 910,9	15 588,4	13 477,9	9 903,3

Lånevedtak: Bruk av lån 15 910,9 mill. + konverterings gap (refinansiering av eldre lån) 2 098,9 mill. = 18 009,8 mill.

Økonomireglementet 2024

Endringer fra tidligere år:

Nye beløpsgrenser i byrådets delegerte budsjettfullmakt til å foreta budsjettjusteringer under punktene 2.1 a) og 2.2 a):

Beløpsgrensen for budsjettjusteringer i driftsbudsjettet punkt 2.1 a) foreslås økt fra 300 mill. til 400 mill. Beløpsgrensen for budsjettjusteringer i investeringsbudsjettet punkt 2.2 a) foreslås økt fra 200 mill. til 300 mill. Endringen må ses i lys av at beløpsgrensene har vært på samme nivå i flere år og er således ikke justert for inflasjon.

Presisering av punkt 2.6.9 Inngå leiekontrakter

«Byrådet gis fullmakt til å inngå leiekontrakter for lokaler med en leietid på til og med 20 år og som har en verdi på til og med 50 mill. eks. felleskostnader, energiutgifter o.l. som avregnes hvert år etter regnskap».

For å tydeliggjøre at 50 mill. er samlet verdi, ikke årlig, er teksten presisert med: «og som har en *samlet* total verdi på til og med 50 mill.».

Nytt punkt i) under punkt 2.2 Justering av vedtatt investeringsbudsjett – kapittel 180

Byrådet gis fullmakt til å fordele bevilgningen på kapittel 180 Usikkerhetsavsetning investering i tråd med formålsbeskrivelsen for kapittelet.

Nytt punkt j) under punkt 2.2 Justering av vedtatt investeringsbudsjett - kapittel 185

Byrådet gis fullmakt til å fordele bevilgningen på kapittel 185 Forskjellige utbedringstiltak i tråd med de spesifikasjoner og formålsbeskrivelser bystyret knytter til bevilgningen.

Nytt punkt d) om garantier under punkt 8.3 Kommunalt engasjement i private investeringsprosjekter

Oslo kommune stiller normalt ikke garantier, med mindre dette er lovpålagt. Garantier kan også vurderes for høyt prioriterte formål. Bestemmelsene i kommunelovens §14-19 fastslår at kommunen «ikke kan stille kausjon eller annen økonomisk garanti hvis garantien innebærer vesentlig økonomisk risiko eller er stilt for næringsvirksomhet». Vesentlig økonomisk risiko er ikke en konkret sum eller prosent, men må forstås etter en økonomisk helhetsvurdering. Elementene vil være både prosjektet (garantisum/løpetid, prosjektbudsjett/risiko, soliditet/egenkapital etc.) og kommunens økonomiske situasjon og garantiportefølje. Konsekvensene ved både utstedelse (avsetning av andel av garantisummen til kommunens tapsfond; driftskostnad) og potensiell innløsning (driftskostnad) må identifiseres. Ved behov må det gjøres en juridisk vurdering av mulig regulering, nødvendig notifikasjon, vurdering av næringsvirksomhet med mer. Det er ikke etablert en øvre sum for kommunale garantier, men som en indikasjon må garantisøknader over p.t. 10 millioner kroner godkjennes av Statsforvalteren. Bystyret forutsetter at det ikke gis garantier utover bestemmelsene i kommuneloven. Byrådet gis fullmakt til å gi nærmere retningslinjer innenfor kommunelovens rammer og i henhold til føringer fra gjeldende bystyrevedtak.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret skal selv vedta regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement) etter kommuneloven § 14-2 bokstav d) og regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement) etter kommuneloven § 14-2 bokstav e).

1. Budsjettfullmakter

1.1 Definisjoner og avgrensninger

- a) Med årsbudsjett menes oppstilling av forventede inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger, og utgifter, utbetalinger og avsetning. Med bevilgning (i årsbudsjettet) menes den økonomiske ramme som bystyret har gitt underordnet organ til disponering i budsjettåret
- b) Driftsbudsjettet er bystyrets vedtak for et kapittel fastsatt som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter
- c) Investeringsbudsjettet er bystyrets vedtak for et kapittel fastsatt som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter
- d) Bystyret vil innskjerpe bestemmelsen om at tilleggsbevilgning bare må gis når det er nødvendig, og at det ikke må gis tilleggsbevilgning det ikke er dekning for. Inntil vedtak er fattet, må det disponeres som om tilleggsbevilgning ikke er gitt
- e) Med budsjettjustering forstås disponering/ omdisponering innenfor bystyrets vedtatte budsjett
- f) Med «øremerkede budsjettmidler» menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale reservert til særskilte formål
- g) Med «kommunalt øremerkede midler» menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste budsjettår
- h) Kostnadsramme må vedtas spesifikt for:
- Alle investeringsprosjekter over 5 mill. som er fullfinansiert i årsbudsjettet
 - Alle investeringsprosjekter som er planlagt gjennomført over mer enn ett budsjettår, og som derfor ikke er fullfinansiert i årsbudsjettet
- i) Med «kommunalt foretak» forstås virksomhet med eget styre, som er etablert i medhold av kapittel 9 i kommuneloven. Bystyret vedtar i økonomireglementet budsjettfullmakter og instruks for økonomiforvaltningen som gjelder for foretakets styre.

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

1.2 Prinsipper for delegering

Bystyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsipper og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret og hovedtrekkene i bruk av ressursene. Bystyret delegerer myndighet til henholdsvis byrådet, bydelsutvalgene og styre i foretak å fatte vedtak i saker slik det følger av økonomireglementet. Vedtak i saker som ikke er nevnt særskilt, må fattes av bystyret.

Bystyret fastsetter budsjettfullmakter for kommunale foretak i økonomireglementet. Økonomibestemmelsene utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Prinsippene for delegering er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for styret i foretaket kun begrenset av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og styreinstruks.

Bystyret forutsetter at den instruks som byrådet utarbeider for økonomiforvaltningen i etater også gjøres gjeldende for bystyrets organer med mindre annet fremkommer av lov, tidligere bystyrevedtak mv.

De budsjettfullmakter byrådet videredelegerer til sine underordnede virksomheter, gjøres også gjeldende for virksomheter underlagt bystyret.

1.3 Budsjettstruktur og avgrensinger i budsjettfullmakter

Bystyret vedtar budsjettet i henhold til kommunens interne kapittelgruppering.

Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i driftsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- Fellesutgifter og finansposter: 800, 810 og 901
- Bystyrets organer: 100, 109, 110, 111 og 112.

Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i investeringsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- 425 - Øke inntektsanslag for salg av fast eiendom utover 50 mill. på årsbasis
- Fellesutgifter og finansposter: 910, 926 og 929

Forretningsutvalget gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer mellom kapitlene 100, 109, 110, 111 og 112.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette det nærmere innhold i de obligatoriske hovedoversikter som skal benyttes i budsjett og regnskapsoppstillinger innenfor rammene av forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019.

2. Budsjettfullmakter delegert til byrådet

2.1 Justering av vedtatt driftsbudsjett

Bystyrets budsjettvedtak for et kapittel i driftsbudsjettet vedtas som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter. Fullmaktene i punkt b) og c) kommer i tillegg til rammen på 400 mill. i pkt. a).

a) Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor et budsjettkapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 400 mill.

b) Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele avsetninger på kapitlene 303, 305, 306, 307 og 308 i tråd med de spesifikasjoner og konkrete formålsbeskrivelser bystyret knytter til avsetningene

c) Byrådet gis fullmakt til å fordele de sentralt avsatte midlene på kap. 481 Oslo sør-satsingen, kap. 482 Groruddalsatsingen, kap. 483 Oslo indre øst-satsingen og kap. 490 Bilfritt byliv, i tråd med de spesifikasjoner og formålsbeskrivelser som er knyttet til avsetningene.

d) Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele statlige øremerkede tilskudd til kapitler og tiltak i tråd med de forutsetninger som ligger til grunn for den enkelte bevilgning

e) Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a–e:

- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål
- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak - herunder måltall og aktivitetsplaner for de enkelte virksomheter
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for vedkommende år.

2.2 Justering av vedtatt investeringsbudsjett

Bystyrets budsjettvedtak for et kapittel i investeringsbudsjettet vedtas som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter. Fullmaktene i punkt i) og j) kommer i tillegg til rammen på 300 mill. i pkt. a).

a) Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor hvert budsjettkapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 300 mill.

b) Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet og som planlegges gjennomført i løpet av budsjettåret.

c) Byrådet gis fullmakt til å vedta og senere justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter med en brutto kostnadsramme på inntil 30 mill. pr. prosjekt, og som er fullfinansiert i årsbudsjettet For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 70 mill.

d) Byrådet gis fullmakt til å justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter vedtatt i bystyret, med inntil 15 % og maksimalt 30 mill. pr. prosjekt i forhold til bystyrets vedtatte kostnadsramme For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 70 mill. Byrådet kan justere kostnadsramme uten nærmere prosentvis avgrensning når justeringen er under 2,0 mill. pr. prosjekt. Justeringene må være fullfinansiert i årsbudsjettet.

e) Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å overføre bevilgninger fra ett investeringsprosjekt til bruk for planlegging, prosjektering eller gjennomføring av andre investeringsprosjekter, når beløpet som overføres til og fra hvert enkelt prosjekt ikke overstiger 30 mill. For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 70 mill.

f) Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å fordele uspesifiserte avsetninger til inventar og utstyr, og til investeringer i fast eiendom på budsjettkapitler, prosjekter og konkrete anskaffelser. Fullmakt gjelder fordeling av midler til enkeltprosjekter/-tiltak med brutto kostnadsramme opp til 30 mill. For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 70 mill.

g) Byrådet gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor rammen av det av bystyret godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.

h) Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

i) Byrådet gis fullmakt til å fordele bevilgningen på kapittel 180 Usikkerhetsavsetning investering i tråd med formålsbeskrivelsen for kapittelet.

j) Byrådet gis fullmakt til å fordele bevilgningen på kapittel 185 Forskjellige utbedringstiltak i tråd med de spesifikasjoner og formålsbeskrivelser bystyret knytter til bevilgningen.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-j:

- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak
- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte kostnadsrammer overskrides
- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte prosjekter ikke blir gjennomført eller vesentlig utsatt.
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for vedkommende budsjettår

2.3 Fordeling av budsjetttrammer for byomfattende tiltak

Byrådet gis fullmakt til å fordele budsjetttrammene for kapitlene for de byomfattende oppgaver på enkelttiltak med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak.

2.4 Fordeling av tilskuddsbevilgninger og fordeling av rammen for videreutlån til bydelene

Byrådet gis med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak fullmakt til å fordele bevilgninger på budsjettkapitler som omfatter tilskudd til organisasjoner og enkelttiltak. Fullmakten omfatter også fordeling av midler til private og offentlige aktører som følge av statlige tilskudd, herunder også fordeling av spillemidler.

Byrådets fullmakt betinger at det som vilkår for kommunalt tilskudd under dette punktet skal stilles krav om fremleggelse av skatteattest for merverdiavgift og skatt som ikke er eldre enn seks måneder på søknadstidspunktet. Det gjøres unntak fra dette vilkåret for tilskuddsmottakere, herunder idrettslag m.v. og nyetablerere, som dokumenterer at de ikke er skatte- og merverdiavgiftspliktige.

Byrådet gis fullmakt til å fordele avsetningen på kapittel 926 Videreutlån, til bydelene og til Velferdsetaten. Midlene som fordeles Velferdsetaten forbeholdes startlån i refinansieringssaker.

2.5 Budsjettekniske korreksjoner

Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettekniske korreksjoner.

2.6 Øvrige fullmakter delegert til byrådet

2.6.1 Priser for kommunale ytelser

Byrådet gis fullmakt til å vedta nye priser på kommunale ytelser som ikke er hjemlet i lov. De retningslinjer for prisjusteringer bystyret vedtar som en del av budsjettbehandlingen skal legges til grunn for den konkrete prisfastsetting.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette priser på interne leveranser/tjenester i Oslo kommune når slike ikke er fastsatt av bystyret.

Styret for Oslo Havn KF fastsetter de kommunale forskrifter etter Havne- og farvannsloven, herunder avgifter, med unntak av Havne- og farvannslovens § 14, siste ledd og § 15.

2.6.2 Økonomifullmakter overfor private institusjoner

Byrådet gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private institusjoner som får driftstilskudd fra Oslo kommune. Dette gjelder dog ikke for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd som følge av vedtak fattet av de enkelte bydelsutvalg.

2.6.3 Oppretting og inndragning av stillinger

Byrådet gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

2.6.4 Instrukser for økonomiforvaltningen

Byrådet gis fullmakt til å utarbeide instrukser for økonomiforvaltningen i etater innenfor de retningslinjer som ligger i fullmaktene vedtatt av bystyret.

2.6.5 Videredelegering av fullmakter

Byrådet gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet i saker som byrådet i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i.

2.6.6 Udekket i investeringsregnskapet

Byrådet gis fullmakt til å belaste foretakene med den til enhver tid gjeldende innlånsrente i lånefondet inneværende regnskapsår for det udekkede beløpet.

2.6.7 Endringskostnader ved kjøp av barnehager fra private utbyggere

Byrådet gis fullmakt til å binde Oslo kommune økonomisk for endringskostnader ved kjøp av barnehage-seksjoner fra private utbyggere før kjøpekontrakt godkjennes av bystyret.

2.6.8 Rekkefølgen i strykninger av budsjettdisposisjoner

Byrådet gis fullmakt til å bestemme rekkefølgen i strykninger av egenkapitaldisposisjoner etter bestemmelsene i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner kapittel 4.

2.6.9 Inngå leiekontrakter

Byrådet gis fullmakt til å inngå leiekontrakter for lokaler med en leietid på til og med 20 år og som har en samlet verdi på til og med 50 mill. eks. felleskostnader, energiutgifter o.l. som avregnes hvert år etter regnskap.

3. Budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene

Bystyrets vedtak om nettoramme for bydelene er fordelt som driftsramme og sosialhjelpsramme.

3.1 Budsjettfordeling

Bydelsutvalget skal før budsjettåret vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bydelsutvalget skal vedta et driftsbudsjett for bydelen fordelt på henholdsvis:

- Funksjonsområde, definert gjennom kriteriesystemet
- KOSTRA-funksjoner
- Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør

Sammenhengen mellom disse vedtaksnivåene skal fremgå av budsjettdokumentene (både budsjettforslag og bydelsutvalgets budsjettvedtak).

Budsjettet skal for bydelen totalt og for hvert funksjonsområde spesifiseres på artsgrupper. Både brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter skal fremkomme i oppstillingen.

Inndelingen i funksjonsområder er basert på funksjonene i KOSTRA. Nedenstående inndeling i funksjonsområder skal benyttes i bydelsutvalgets vedtak:

- Funksjonsområde1: Administrasjon og fellestjenester
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Barnevern

- Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Funksjonsområde 3: Helse og omsorg
- Funksjonsområde 4: Sosialtjenester og ytelser
 - FO4A: Sosiale tjenester
 - FO4B: Kvalifiseringsprogram
 - FO4C: Økonomisk sosialhjelp

Budsjettvedtaket pr KOSTRA-funksjon og resultatenheter skal vise henholdsvis brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter.

Bydelsutvalget kan eventuelt vedta et investeringsbudsjett for inventar, transportmidler og utstyr med en økonomisk levetid på minst tre år og innkjøpspris over kr. 100 000. Summen av netto driftsutgifter i driftsbudsjettet og netto forslag til kapitalutgifter i investeringsbudsjettet skal for den enkelte bydel være identisk med bystyrets vedtatte budsjett for netto driftsutgifter.

3.2 Budsjettforutsetninger/-regler

a) Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret. Det gis ikke anledning til å justere drifts- eller investeringsbudsjettet ved mer-/mindreinntekter i forhold til budsjettert statstilskudd som kompenserer for merverdiavgift fra investeringsregnskapet. Dette omfatter ikke kompensasjon fra investeringer som er finansiert av virksomheten selv ved overføring av egne driftsmidler til investeringsbudsjettet

b) Bydelsutvalget skal i sitt budsjettvedtak ta utgangspunkt i et netto sosialhjelpsbudsjett tilsvarende den sosialhjelpsramme bydelen får bevilget fra bystyret. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bystyrets vedtatte sosialhjelpsramme, artsgruppe 14 til bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11. Omdisponeringer i forhold til tildelt sosialhjelpsramme skal gjøres eksplisitt, med henvisning til hvilke tiltak som blir finansiert ved en slik omdisponering. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11, til styrking av sosialhjelpsrammen utover vedtatt eksternebudsjett på artsgruppe 14. Bydelene skal rapportere disse tiltakene, og sannsynliggjøre effektene i forhold til sosialhjelpsutgiftene i tertial- og årsberetningene til bystyret

c) Bydelsutvalget kan vedta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i inventar, transportmidler og utstyr, som i sin helhet skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet

d) Bydelsutvalget kan fremme innstilling overfor byrådet om budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i fast eiendom som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.

e) Bydelsutvalget gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett. Fullmakt til å opprette stillinger innenfor denne rammen gjelder kun for stillingskategorier under saksområder hvor bydelsutvalget har fått delegert avgjørelsesmyndighet. Bydelsutvalget har ansvar for å sikre at driftsutgifter som følger av vedtak om opprettelse av nye stillinger på årsbasis kan dekkes innenfor bydelens budsjett-ramme.

f) Bydelsutvalget gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd fra

Oslo kommune

g) Bydelsutvalget gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til bydelsdirektøren i saker som bydelsutvalget i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i, men innenfor de rammer som fremgår av punkt 2.3.

3.3 Rammer for videredelegering

Adgangen til videredelegering til bydelsdirektøren er begrenset til:

a) Fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak (jf. punkt 2.1)

b) Fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside og innenfor følgende funksjonsområder:

- Funksjonsområde1: Administrasjon og fellestjenester
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Barnevern
- Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Funksjonsområde 3: Helse og omsorg
- Funksjonsområde 4: Sosialtjenester og ytelser
 - FO4A: Sosiale tjenester
 - FO4B: Kvalifiseringsprogram
 - FO4C: Økonomisk sosialhjelp

c) Fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-c:

- Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner
- Justeringene må i sum, i løpet av budsjettåret, ikke overstige 10 % av bydelsutvalgets opprinnelig vedtatte bruttobudsjett for det enkelte funksjonsområde.
- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål

4. Budsjettfullmakter for kommunale foretak

4.1 Generelt

Budsjettfullmaktene omfatter kommunale foretak etablert etter kapittel 9 i KommuneLoven, og utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Prinsippene for delegering er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for styret i foretaket kun begrenset av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og instruks.

De kommunale foretakene har i all hovedsak bykassen som kunde, og defineres dermed ikke som foretak som driver næringsvirksomhet ut fra forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019. Det innebærer at alle foretakene skal følge budsjett- og regnskapsregler etter kommunelovens bestemmelser.

I medhold av kommuneloven og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019 gjelder følgende prinsipper for årsbudsjettet:

- a) Bystyret selv må innen årets utgang fastsette bindende økonomiske rammer for foretakets drift og investering for kommende kalenderår. Bystyret vedtar også økonomiplan for foretaket, jf. kommunelovens § 14-2. Styret foretar den nærmere fordeling av årsbudsjettet og basert på prinsipper i kommuneloven med forskrifter. Det fullstendige årsbudsjettet skal bestå av et driftsbudsjett og investeringsbudsjett slik de framkommer for bykassen.
- b) Driftsbudsjettet kan vedtas som en nettoramme, men det er krav til budsjettbalanse. Styret kan foreta endringer i driftsbudsjettet innenfor bystyrets bindende rammer. Styret kan også omdisponere fra drift til gjennomføring av investeringer i budsjettåret.
- c) Med unntak av øremerkede midler skal det ikke legges opp fond fra driftsrammen. Ubrukte øremerkede midler skal anvendes i det påfølgende års budsjett.
- d) Mindreforbruk som ikke dekker inn et merforbruk som fremkommer etter kapittel 4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019 714 skal disponeres året etter regnskapsåret.
- e) Bystyrets budsjettvedtak for investeringsbudsjettet må som et minimum spesifiseres på sum investering og sum finansiering, herav lån. Styret for foretaket kan ikke selv vedta låneopptak. Bystyret kan vedta en kostnadsramme for et enkeltprosjekt eller som en sum for en gruppe av enkeltprosjekter. Oppjustering av kostnadsrammen for slike investeringsprosjekter kan ikke skje uten fullfinansiering i årsbudsjettet. For investeringer som er fullfinansiert i budsjettåret er det tilstrekkelig for bystyret å angi rammebevilgninger.
- f) Styret for foretaket gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor tilhørende styringsramme av den av bystyrets godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.

4.2 Bystyrets budsjettvedtak

I det følgende foretas ytterligere presiseringer og innskrenkninger i budsjettfullmaktene for kommunale foretak. Bystyret vedtar bindende rammer for foretakets økonomiske drift og investering i budsjettåret og med følgende detaljering:

- Driftsbudsjettet fastsettes som en nettoramme (netto driftsresultat)
- Investeringene fastsettes som en bruttoramme med sum investering og sum finansiering.
- Budsjettfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.
- Dersom bystyret vedtar samlet kostnadsramme for en gruppe prosjekter, må styret vedta kostnadsramme pr. prosjekt etter samme regler som gjelder for bykasseinvesteringer. Styret må også fordele de fastsatte investeringsrammene i årsbudsjettet og økonomiplanen på investeringsprosjektene. Eventuell særskilt finansiering skal knyttes til vedkommende prosjekt.

4.3 Budsjettfordeling

Styret for foretaket skal innen før budsjettåret vedta et fullstendig årsbudsjett, og i samsvar med kommuneloven og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019 nr. 714. Foretakene skal benytte kommunens felles valgte økonomisystem, herunder bruken av konto- og kodeplaner samt konteringsdimensjoner.

Investeringsbudsjettet

Styret skal foreta en ytterligere fordeling med tilhørende finansiering på de enkelte investeringsprosjektene.

Byrådet gis fullmakt til å gi nærmere retningslinjer.

4.4 Budsjettjustering

a) Foretakets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret

b) For salg av aksjer/andeler/fast eiendom gis styret for eiendomsforetaket fullmakt til å øke beløpet med inntil 50 mill. i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak. Salg av aksjer/andeler/fast eiendom utover 50 mill. årlig i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak vedtas av bystyret.

c) Inntekter i investeringsbudsjettet som ikke omfattes av b, vedtas av bystyret

d) Styret kan ikke foreta budsjettjustering mellom de enkelte prosjektporteføljer slik de fremkommer av bystyrets vedtak. Hvis bystyret har vedtatt en kostnadsramme for enkeltprosjekter, kan ikke styret foreta endringer av denne

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-d:

- Justeringsfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.

- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak.

Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2023.

Foretaket skal meddele byrådsavdelingen som foretaket sorterer inn under og Byrådsavdeling for finans fortløpende og senest innen en uke etter at vedtaket er fattet i følgende tilfeller:

4. Justering i netto driftsutgift på et kapittel som ikke skyldes økt bevilgning sentralt, inkludert overføring mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet.
5. Justering av kostnadsramme eller justering av årets bevilgning til et investeringsprosjekt.

Justering for salg av aksjer/andeler/fast eiendom jf. punkt 4.4 b).

5. Instruks for økonomiforvaltningen

5.1 Instruks for økonomiforvaltningen i byrådet

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

5.2 Årsbudsjett

Byrådet skal legge frem et forslag til årsbudsjett og skattevedtak for kommunen. Årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over inntekter og utgifter for kommunens virksomheter kommende år.

Det skal utarbeides konkrete måltall for den enkelte virksomhets aktivitet. Aktivitetsplanene skal gjøre det lettere å se sammenhengen mellom ressursinnsats og forventet resultat, samtidig som de skal bidra til å legge forholdene til rette for å vurdere graden av måloppnåelse i kommunen.

Bystyret presiserer at tallbudsjettet er det overordnede styringselement i budsjettet, og understreker at vedtatt tallbudsjett skal overholdes. Uventede merutgifter og/eller inntektsbortfall må dekkes innenfor virksomhetenes ansvarsområder.

Byrådets forslag til tallbudsjett skal bygge på aktivitetsplaner for det kommende år. Planene skal vise hvilke tiltak som skal gjennomføres og omfanget av tiltakene.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal nødvendige tiltak iverksettes straks. Dersom avvikene er av en slik karakter at premissene for bystyrets budsjettvedtak må anses å være endret, skal dette legges frem for bystyret snarest mulig. Som hovedregel skal varslingskjøring skje i forbindelse med kvartals- og tertialrapporteringen. Inntil et eventuelt nytt vedtak er fattet, skal tallbudsjettet overholdes.

Bystyret understreker at de bevilgninger som gis til organisasjoner o.l., er ment som et driftstilskudd for hele året. Driften må tilpasses etter tilskuddets størrelse.

5.3 Ansvar

Byrådet har ansvar for å føre tilsyn med kommunens økonomiforvaltning, herunder:

- Holde seg løpende orientert om utviklingen i de enkelte virksomheter
- Påse at bystyrets vedtak blir iverksatt
- Påse at det ikke skjer overskridelser i forhold til vedtatt budsjett
- Sørge for at ressursene anvendes optimalt og i tråd med kommunens overordnede mål og aktivitetsplaner.

5.4 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal byrådet utarbeide rapporter med regnskapsoversikter og års-prognoser for den enkelte etat, bydel, foretak og for bykassen samlet. Kvartals- og tertialrapportene skal beskrive den økonomiske utvikling og utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Rapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året.

Dersom det ligger an til avvik skal dette forklares, og forslag til nødvendige mottiltak skal fremkomme.

Kvartals- og tertialrapportene skal også gi en oversikt over regnskap, budsjett og prognose for investeringene.

Kvartalsrapportene fremmes for bystyrebehandling i juni, og tertialrapportene i oktober hvert år.

5.5 Beregning av fremført mer-/mindreforbruk

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser i driftsbudsjettet begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppene 10-14 som lå til grunn for bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3). For praktisering av denne bestemmelse, tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen viser et resultat som gir adgang til å overføre midler.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slik adgang til styrking av neste års budsjett.

Merforbruk i driftsbudsjettet begrenset til 4 % av budsjetterte brutto driftsutgifter i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slikt krav om inndekking på neste års budsjett.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste år.

Beregningene foretas for hvert enkelt budsjettkapittel.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

Byrådet gis som et ledd i gjennomføring av årsavslutningen fullmakt til å foreta delvise strykninger i driftsregnskapet.

5.6 Årsregnskap og årsberetning

Byrådet skal ved regnskapsårets slutt avgi et årsregnskap i henhold til Kommunal- og distriktsdepartementet [forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.](#) som viser årets regnskapstall i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak (Dok. 3), justert årsbudsjett og foregående års regnskapstall.

Årsberetningen skal redegjøre for kommunens virksomhet og resultater i året i forhold til overordnede mål og aktivitetsplaner. Det skal videre gis en vurdering av den økonomiske situasjonen ved årets slutt. Beretningen skal vise hvordan tjenester og tiltak er tilpasset behovene blant kommunens innbyggere. Årsberetningen skal utformes slik at den gir et dekkende bilde av kommunens utvikling, resultat og stilling.

6. Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

6.1 Bydelsutvalgets ansvar for årsbudsjettet

Bydelsutvalget skal vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fast-setter i sitt budsjettvedtak. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret.

Bydelens budsjett skal gi en oversikt over utgifter og inntekter knyttet til funksjonsområdene bydelen har ansvar for. Det skal, i tråd med bystyrets overordnede mål for bydelens virksomhet, utarbeides måltall for bydelens aktivitet det kommende år. Av bydelsutvalgets budsjettvedtak skal det fremgå hvilke aktivitetsendringer som forutsettes gjennomført i løpet av budsjettåret. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Det skal ikke legges opp fond fra driftsrammen. Bydelsutvalget har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjetttramme. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i tertialrapporteringen.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett, skal bydelsdirektøren i henhold til bydelsreglementet anke saken inn for byrådet/ bystyret. Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett innen to måneder etter en varslet anke, legges bydelsdirektørens forslag til budsjett til grunn for bydelens aktivitet i påvente av ankebehandlingen.

Dersom bydelsutvalget vedtar permanent avvikling av større deler av bydelens virksomhet, skal et slikt vedtak sendes byrådet til orientering.

6.2 Bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet

Bydelsdirektøren har ansvar for å fremlegge et saldert budsjettforslag for behandling i bydelsutvalget, og for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året, herunder også foreslå nødvendige justeringer innenfor tildelt budsjetttramme, eller aktivitetsnivå.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert årsbudsjett innen den frist som bystyret har fastsatt, har bydelsdirektøren plikt til omgående å fremme ankesak for byrådet. Byrådet plikter å legge frem sak for bystyret innen tre uker etter mottatt anke.

Bydelsdirektøren har ansvar for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal bydelsdirektøren straks iverksettes nødvendige tiltak. Dersom forutsetningene for å holde vedtatt budsjetttramme eller aktivitetsnivå ikke lenger er til stede skal bydelsdirektøren fremme forslag om nødvendige budsjettjusteringer.

Bydelsdirektøren har ansvar for at godt og effektivt lederskap av bydelens forvaltning utøves, og for at bydelsutvalgets vedtak gjennomføres.

6.3 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Kvartals- og tertialrapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året. Rapportene skal legges frem for bydelsutvalget og oversendes byrådet. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for kvartals- og tertialrapportenes innhold og form, samt frister.

Til hvert møte i bydelsutvalget skal bydelsdirektøren utarbeide en rapport for utvikling i tjenesteproduksjon og økonomi. Statusrapporten skal vise utviklingen sortert på henholdsvis funksjonsområde, KOSTRA-funksjon og resultatenhet.

Det forutsettes at bydelen har etablert måleindikatorer i bydelens løpende månedsoppfølging, som viser i hvor stor grad mål, strategier, aktivitetsplaner og tiltak blir gjennomført med de effekter som er forutsatt.

Budsjettavvik hittil i år og årsprognose skal som et minimum fremstilles på samme detaljeringsnivå som bydelsutvalgets budsjettvedtak. Bydelsutvalget velger selv om hovedinndelingen av den tekstlige fremstillingen skal være basert på KOSTRA eller resultatenhet. Uansett fremstillingsmåte må sammenhengen mellom KOSTRA og intern ansvarsstruktur komme tydelig frem.

6.4 Årsavslutning

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak

(Dok. 3). Hvis bydelsutvalget har vedtatt å omdisponere midler fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet som ikke fullt ut er blitt benyttet til å finansiere årets investeringer, skal ikke denne besparelsen og besparelsen i drift samlet sett utgjøre mer enn 4%-grensen. Fremføringsbeløpet i drift skal i så fall reduseres med det overskytende.

For praktisering av bestemmelsen tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen gir et resultat som gir adgang til å styrke neste års budsjett.

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett. Bydelen kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende budsjettår og resten i år to.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste år.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

6.5 Årsregnskap og årsberetning

Bydelsutvalget skal behandle bydelens regnskap. Som grunnlag for bydelsutvalgets behandling fremlegger bydelsdirektøren regnskapet med den spesifikasjon som ble brukt i bydelsutvalgets budsjettvedtak. Avvik i forhold til opprinnelig vedtatt og justert budsjett skal fremgå av regnskapets oversikter og kommentarer.

I tilknytning til årsregnskapet er bydelsutvalget ansvarlig for å utarbeide, behandle og vedta en årsberetning. Årsberetningen skal, etter byrådets nærmere retningslinjer, redegjøre for hvordan bydelen har disponert sine ressurser i forhold til bystyrets målsettinger. Betydelige avvik i forhold til budsjetttrammen skal forklares. Årsberetningen skal videre gi byrådet et grunnlag for å foreslå ressursdimensjonering og fordeling til bydelene i neste års budsjett.

6.6 Inngrep ved brudd på forutsetninger

Dersom bydelens disponeringer i løpet av året har vist store avvik i forhold til bystyrets forutsetninger, enten i form av mer-/mindreforbruk, eller i form av manglende oppfølging av bystyrets mål, skal byrådet vurdere å innstille overfor bystyret at bydelens budsjett med detaljert fordeling må vedtas av bystyret. Bystyret vil i slike tilfeller også bestemme hvordan og hvor lenge bydelens løpende virksomhet skal følges opp.

7. Instruks for økonomiforvaltningen i kommunale foretak

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

7.1 Foretakets ansvar for årsbudsjettet

Styret for foretaket skal vedta et årsbudsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Styret har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjetttramme.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i kvartals- og tertialrapporteringen.

7.2 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i investeringsaktivitet og i tjenesteproduksjon i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner, samt sykefravær og HMS-arbeid. Foretakene har plikt til å levere informasjon i samsvar med det opplegg byrådet har for utforming av byrådets kvartals- og tertialrapport til bystyret.

Byrådet kan i tillegg fastlegge særskilt rapporteringer for å følge utviklingen for tjenesteproduksjon og/eller den økonomiske utviklingen.

7.3 Årsavslutning

Hvis driftsregnskapet viser et mindreforbruk etter at disposisjonene i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 4-3, skal mindreforbruket disponeres av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

Et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) i årsregnskapet for foretaket inndeckes av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

For Oslo Havn KF bestemmer havnestyret i hvilken utstrekning ubenyttede bevilgninger kan overføres fra et år til et annet, jfr. Fiskeridepartementets forskrift av 31.10.95, II.

7.4 Budsjett, årsregnskap og årsberetning

Bystyret presiserer at utover krav til særbudsjett, særregnskap og årsberetning i statlige forskrifter og standarder fra foreningen for god kommunal regnskapsskikk, fastsetter byrådet nærmere retningslinjer for innhold, form og frister for årsbudsjett og økonomiplan, årsregnskap og årsberetning.

7.5 Udekket i investeringsregnskapet

Dersom foretakets investeringsregnskap forrige år ble avsluttet med udekket, vil det medføre at inneværende års avdragsutgifter i driftsregnskapet blir lavere enn budsjettert. Den besparelsen foretaket får i forhold til budsjetterte avdragsutgifter skal brukes til å øke budsjettert overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. Økningen i overføring fra driftsregnskapet skal brukes til å redusere årets bruk av lån.

8. Instruks for investeringer

8.1 Kvalitetssikring av investeringsprosjekter

For alle investeringsprosjekter, både bykasseinvesteringer og investeringer i regi av et kommunalt foretak, skal det foreligge et beslutningsgrunnlag som er tilstrekkelig kvalitetssikret før prosjektet vedtas. Kravet til beslutningsgrunnlag vil kunne variere ut fra type investering, kompleksitet/usikkerhet og økonomisk omfang.

Alle investeringsprosjekter skal kvalitetssikres. Byrådet skal pre-kvalifisere og inngå rammeavtaler med noen eksterne fagmiljøer som kan engasjeres til å forestå kvalitetssikringen.

Byrådet skal tilpasse kravene til ekstern eller intern kvalitetssikring for et investeringsprosjekt til et nivå hvor man anser at beslutningsgrunnlaget vil være kvalitetsmessig tilfredsstillende.

8.2 Generell prosessbeskrivelse for større investeringsprosjekter

Det skal først utarbeides en behovsanalyse. Hovedkravene til prosjektet skal defineres, og alternative løsninger utredes. Kostnadsanslag for investeringen og forventede kostnader gjennom investeringsens levetid for aktuelle alternativer og gjennomføringsmodeller skal beregnes. Dette beslutningsunderlaget skal kvalitetssikres.

Dersom kvalitetssikringen konkluderer med at beslutningsgrunnlaget er kvalitetsmessig godt nok til at Oslo kommune kan vurdere å gå videre med prosjektet, avgjør byrådet hvilket alternativ som skal planlegges for gjennomføring.

Deretter gjennomføres et forprosjekt for å fremskaffe gjennomarbeidede kostnadsanslag og plan for fremdrift, organisering mv. Dette materialet skal kvalitetssikres før det avgjøres om prosjektet skal foreslås gjennomført. Det skal legges en styringsramme (P50) til grunn ved budsjettering av nye investeringsprosjekter. 20 % av prosjektenes usikkerhetsavsetning som er differansen mellom kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50) avsettes sentralt.

Byrådet gis fullmakt til å definere nærmere kravene til den dokumentasjonen som skal foreligge, også kravene til beslutningsgrunnlag og kvalitetssikring for mindre investeringsprosjekter.

Investeringsprosjektene forutsettes gjennomført innenfor den styringsrammen virksomheten får seg tildelt. Byrådet gis fullmakt til, etter anmodning fra etatsledelsen eller fra styret i et foretak, å frigi hele eller deler av den sentralt avsatte usikkerhetsavsetningen som inngår i den kostnadsrammen bystyret har satt for prosjektet.

For prosjekter gjennomført i regi av et kommunalt foretak, utarbeides det en bindende

husleieavtale mellom bestiller og utfører før prosjektet igangsettes. Ansvar og risikoen for at prosjektet holder seg innenfor vedtatte rammebetingelser, vil deretter ligge hos foretaket.

Når det er gitt bevilgning til et prosjekt må det sikres at den etterfølgende detaljplanleggingen er kvalitetsmessig tilfredsstillende før prosjektet igangsettes. Ved gjennomføringen må det sikres tilfredsstillende rutiner for å ha løpende oversikt over utviklingen i kostnader og i fremdrift samt rutiner for rapportering.

Prisjustering av kostnadsramme i investeringsprosjekter som strekker seg over flere år

For store investeringsprosjekter skal det årlig etterskuddsvis foretas en regulering av prisvekst for store investeringsprosjekter. Følgende prinsipper skal gjelde for ordningen:

- a) Alle investeringsprosjekter i Oslo kommune skal vedtas med en kostnads- og styringsramme basert på estimerte reelle kostnader for å få fullført prosjektet. Antatt prisvekst for hele prosjektperioden skal være innarbeidet i kostnadsrammen.
- b) Store investeringsprosjekter kan få prisjustert den vedtatte kostnads- og styringsrammen etterskuddsvis når det i løpet av prosjektperioden skjer en prisutvikling som avviker fra den forutsatte prisveksten som kostnadsrammen er basert på. Prisjusteringen foretas årlig i forbindelse med revidert budsjett, og skal bygge på den faktiske prisutviklingen i foregående år.
- c) Ved endringer i kostnadsrammen for et investeringsprosjekt som spilles inn til revidert budsjett skal det også opplyses om hva dette medfører av endringer knyttet til finansieringen av prosjektet.
- d) Ordningen med årlig prisjustering av styrings- og kostnadsramme gjelder for investeringsprosjekter med kostnadsramme på over 3 mrd.
- e) Prisomregningen skal skje i samsvar med en etterprøvbar prisindeks fra Statistisk sentralbyrå. Det skal fastsettes en relevant prisindeks på forhånd som er dekkende for det aktuelle prosjektet.
- f) Endring i kostnadsrammen og finansiering av prosjektene vedtas av bystyret i forbindelse med behandlingen av revidert budsjett. Denne prosessen gjentas hvert år i gjennomføringsfasen av prosjektet.
- g) I revidert budsjett for det året prosjektet er planlagt ferdigstilt skal det settes en prognose for forventet prisstigning fram til ferdigstillelsesdato, hvor dette skal anses som endelig prisjustering av kostnadsrammen.
- h) Ordningen gjøres gjeldende for alle pågående og fremtidige prosjekter og praktiseres fra og med revidert budsjett for 2023 hvor prisvekst i 2021 og 2022, som ikke allerede er kompensert, skal legges til grunn for eventuelle prisjusteringer av prosjekter/kostnadsrammer som kommer inn under ordningen. De budsjettmessige konsekvensene av eventuelle endringer i kostnadsrammer som blir vedtatt i revidert budsjett innarbeides deretter i Sak 1 for kommende år. Det vil si eventuelle endringer i kostnadsrammer som blir vedtatt i revidert budsjett 2023 innarbeides budsjettmessig i Sak 1 for budsjett 2024.

8.3 Kommunalt engasjement i private investeringsprosjekter

a) Bystyret forutsetter at kommunen ikke engasjerer seg i byggeprosjekter der finansieringsplanene er urealistiske. Prosjekteringskostnader som måtte påløpe for ikke-finansierte prosjekter i privat regi, er kommunen uvedkommende

b) Private investeringsprosjekter hvor det er forutsatt lån fra kommunen og/eller kommunal lånegaranti, og/eller hvor kommunen skal betale renter, avdrag og/eller driftsutgifter, kan ikke settes i gang før finansieringsforutsetningene er oppfylt

c) Kommunalt investeringstilskudd til private investeringsprosjekter utbetales ikke før prosjektet er dokumentert fullfinansiert.

d) Oslo kommune stiller normalt ikke garantier, med mindre dette er lovpålagt. Garantier kan også vurderes for høyt prioriterte formål. Bestemmelsene i kommunelovens §14-19 fastslår at kommunen «*ikke kan stille kausjon eller annen økonomisk garanti hvis garantien innebærer vesentlig økonomisk risiko eller er stilt for næringsvirksomhet*». Vesentlig økonomisk risiko er ikke en konkret sum eller prosent, men må forstås etter en økonomisk helhetsvurdering. Elementene vil være både prosjektet (garantisum/løpetid, prosjektbudsjett/risiko, soliditet/egenkapital etc.) og kommunens økonomiske situasjon og garantiportefølje. Konsekvensene ved både utstedelse (avsetning av andel av garantisummen til kommunens tapsfond; driftskostnad) og potensiell innløsning (driftskostnad) må identifiseres. Ved behov må det gjøres en juridisk vurdering av mulig regulering, nødvendig notifikasjon, vurdering av næringsvirksomhet med mer. Det er ikke etablert en øvre sum for kommunale garantier, men som en indikasjon må garantisøknader over p.t. 10 millioner kroner godkjennes av Statsforvalteren. Bystyret forutsetter at det ikke gis garantier utover bestemmelsene i kommuneloven. Byrådet gis fullmakt til å gi nærmere retningslinjer innenfor kommunelovens rammer og i henhold til føringer fra gjeldende bystyrevedtak.

8.4 Finansforvaltning

I henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning av 09.06.2009 nr. 635 skal bystyrets selv gi regler for kommunen eller fylkeskommunens finans- og gjeldsforvaltning. Regler for finansforvaltningen i Oslo kommune er gitt i byrådssak 263/21 og vedtatt av bystyret i sak 34/22.

Budsjettekniske merknader

Dette kapitlet omhandler budsjettmessige premisser som er lagt til grunn for lønns- og pris-kompensasjon, pensjonsberegning mv.

Pris- og lønnskompensasjon i 2024-budsjettet

For bydelene benyttes det 85 % lønnsandel i deflator og 15 % forventet utvikling i kommunale driftsutgifter. Denne deflatoren benyttes også for Sykehjemsetaten og Tilskudd til Den norske kirke.

For artsgruppe 13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon, er deflator benyttet. Sosialhjelpsrammen kompenseres med ordinær deflator. For artsgruppe 14 Overføringer er det som tidligere brukt KPI.

Korrigerings pga. høyere lønns- og prisvekst enn forutsatt i 2023 (Dok. 3)

Ved beregning av lønns- og prisvekst i budsjettet for 2024 korrigeres det for avvik mellom det som var forutsatt av lønnsvekst i innværende år og hva som ble resultatet av årets lønnsoppgjør.

I tabellen nedenfor sammenstilles forventet lønns- og prisvekst for 2023 med forutsetningene for lønns- og prisvekst i vedtatt budsjettet for 2023 (Dok. 3).

Forventet lønns- og prisvekst for 2023	Ny forventet vekst i 2023	Forutsatt vekst i vedtatt budsjett 2023	Avvik 2023
Kommunale lønnsutgifter	5,40 %	4,20 %	1,20 %
Kommunale driftsutgifter for øvrig	5,20 %	3,20 %	2,00 %
Kommunal deflator	5,30 %	3,70 %	1,60 %
Konsumprisindeks (KPI)	5,70 %	3,00 %	2,70 %
Diverse inntekter, herunder brukerbetaling	5,30 %	3,70 %	1,60 %
Inntekts- og formuesskatt		3,70 %	-
Statlige rammetilskudd		2,70 %	-
Tjenester med 85 % lønnsandel	5,370 %	4,050 %	1,320 %

I vedtatt budsjettet for 2023 (Dok. 3) er det forutsatt en lønnsvekst på 4,2 %. Resultatet fra årets lønnsoppgjør ga en lønnsvekst på 5,4 % i 2023, dvs. 1,2 p.p. høyere enn forutsatt i budsjettet. Endelig prisvekst for 2023 er ikke kjent, men det forventes at veksten på kommunale driftsutgifter blir på 5,2 % i 2023, mens det i vedtatt budsjett var forutsatt en vekst på 3,2 %.

Den økte lønnsveksten i 2023 gir også økte utgifter i kommende økonomiplanperiode, som det korrigeres for. Samtidig korrigeres det for den høyere prisveksten i 2023 som gir høyere utgifter i kommende økonomiplanperiode.

I tabellen nedenfor fremkommer forventet lønns- og prisvekst for 2024 og forutsatt lønns- og prisvekst i budsjettet for 2024, justert for endringen i kompensasjonen i 2023.

Forventet vekst i budsjett 2024 korrigert for forventet vekst i 2023	Forventet vekst i 2024	Justert kompensert i 2023 fra vedtatt økonomiplan	Forutsatt vekst i budsjett 2024
Kommunale lønnsutgifter	4,80 %	1,20 %	6,00 %
Kommunale driftsutgifter for øvrig	3,50 %	2,00 %	5,50 %
Kommunal deflator	4,20 %	1,60 %	5,80 %
Konsumprisindeks (KPI)	3,50 %	2,70 %	6,20 %
Diverse inntekter, herunder brukerbetaling	4,20 %	1,60 %	5,80 %
Inntekts- og formuesskatt	4,20 %		4,20 %
Statlige rammetilskudd	4,20 %		4,20 %
Tjenester med 85 % lønnsandel	4,605 %	1,320 %	5,925 %

Resultatet av tariffoppgjøret i 2023

Tabell: Resultat av tariffoppgjøret i % for 2023

Elementer	Helår	Ramme	Overheng 2024
Overheng*	1,26	1,26	
Glidning*	0,20	0,20	
Tabelltillegg pr 01.05	5,93	3,95	1,98
Resultat	7,39	5,41	1,98

*Overheng er konsekvensen av fjorårets lønnsoppgjør som får full virkning året etter. Glidning er effekten av ulike lokale lønssendringer.

Fordeling av pensjonsutgifter til Oslo Pensjonsforsikring (OPF)

Pensjonskostnaden til Oslo Pensjonsforsikring (OPF) er høyere i 2024 enn i 2023. Samtidig er det pensjonsgivende lønnsgrunnlaget som pensjonskostnaden fordeles ut over økt som følge av et sterkt lønnsoppgjør i 2023. Det fremtidige nivået på det pensjonsgivende lønnsgrunnlaget vil avhenge av den videre lønnsutviklingen og bemanningssituasjonen i kommunen. Som følge av ekstraordinær premiefondbruk reduseres amortiseringskostnaden og videre den samlede pensjonskostnaden i 2024. Pensjonskostnadssatsen reduseres derfor til 20,3 % i 2024. I Sak 1 er virksomhetenes driftsramme redusert for å svare denne pensjonskostnadssatsen gjennom den lønns- og prisomregnede budsjettrammen i 2024.

Når det betales ut pensjonsgivende lønn til en ansatt vil kostnadsstedet vedkommende tilhører automatisk bli belastet i regnskapet med et påslag for pensjonskostnad i OPF på 20,3 %. Er arbeidstakeren innmeldt i annen pensjonskasse som f.eks. Statens pensjonskasse, vil den prosentsats som gjelder for denne ordningen bli benyttet.

Fra og med 2020 ble ordningen med egenandeler for uføretillfeller avviklet. Det vil fortsatt være egenandelsbelastning for førtidspensjonister (AFP) for virksomheter med mer enn 50 ansatte. Virksomheter som omfattes av ordningen får en kompensasjon gjennom lavere beregnet pensjonskostnad. Dette vil bli innarbeidet til Tilleggsinnstillingen.

Se også kapittel Økonomiplan 2024-2027 hvor pensjonskostnader er nærmere omtalt.

Kompensasjon for befolkningsutvikling

For bydelene er det innarbeidet kompensasjon i kommende økonomiplanperiode tilsvarende 80 % av gjennomsnittskostnaden for økt befolkningsvekst. For skolekapitlene er demografikompensasjonen 100 %.

Merverdiavgift og investeringer

Alle investeringer som faller inn under moms-kompensasjonsordningen budsjetteres inklusiv moms. Det budsjetteres med tilsvarende moms-kompensasjon i finansieringen av disse investeringene.

Kommunens investeringstilskudd til rehabilitering av kirker er budsjettert eksklusiv moms da det er Kirkelig fellesråd selv som krever inn moms-refusjonen. Alle investeringsavsetninger til kjøp av tomter faller utenom momskompensasjonsordningen.

Alle investeringer som faller inn under den ordinære merverdiavgiftsordningen budsjetteres eksklusiv moms. Dette gjelder primært for investeringer i regi av Oslo Havn KF, Vann- og avløpsetaten og Renovasjons- og gjenvinningsetaten.

Prisforutsetninger som skal legges til grunn for investeringsprosjekter for formålsbygg o.l.

For prosjekter som er i planleggingsfasen og hvor det ikke er vedtatt noen kostnadsramme skal det i økonomiplanperioden legges til grunn en årlig prisjustering på 1,4 % av projektkostnaden for investeringsprosjekter for formålsbygg og lignende. Prisjusteringen er i basert på Prognosesenteret AS sine analyser pr. august 2023 av forventede byggekostnadsutvikling frem til og med 2025. Den unormale prisveksten som har funnet sted de senere årene har resultert i mye usikkerhet i markedet., og det vil fortsatt være stor usikkerhet med hvordan prisutviklingen vil være i tiden fremover.

Prisjustering av kostnadsramme for store investeringsprosjekter som strekker seg over flere år
For store investeringsprosjekter med kostnadsramme på over 3 mrd. skal det årlig etterskuddsvis foretas en regulering av prisvekst, jf Økonomireglementets pkt 8.2.

KOSTRA (rapportering for kommunesektoren til staten)

KOSTRA-indikatorer gir mulighet til å kunne sammenligne Oslo kommunes resultater med andre (øvrige storbyer/landsgjennomsnitt). I tillegg betyr økt bruk av KOSTRA-indikatorer at man reduserer/fjerner dobbeltrapportering.

For lettere å kunne sammenligne bydelenes budsjetter/ressursbruk skal bydelsbudsjettene spesifiseres på KOSTRA-funksjoner. Bydelene vedtar sine budsjetter i etterkant av bystyrets budsjettvedtak. Bydelenes budsjett for 2024 fordelt på KOSTRA-funksjoner vil bli innarbeidet i Dok. 3 for 2024.

Hele kommunens budsjett blir fordelt pr. KOSTRA-funksjon i eget vedlegg til Dok. 3 for 2024.

Tallene som var innarbeidet i byrådets årsberetning for 2022 var foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB oppdaterer alle tidligere offentliggjorte tall ved hver ny publisering. Dette gjør at det kan være avvik mellom de resultattallene som presenteres i Sak 1 og de tall som tidligere har vært presentert i byrådets årsberetninger og SSBs KOSTRA-publiseringer.

Endringer i kapittelinnstillingen

Sektortilhørighet

I byrådets forslag til budsjett for 2024 anvendes følgende forkortelser for å angi hvor det enkelte budsjettkapittel hører til:

AIS	Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester
BYD	Bydelene (HEI, AIS og OVK)
BLK	Byrådslederens kontor
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
HEI	Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester
FIN	Byrådsavdeling for finans
FIN	Felles inntekter og utgifter
KIF	Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet
MOSM	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel - miljø
MOSS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel - selvfinansierende
NOE	Byrådsavdeling for næring og eierskap
OVK	Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

Diverse endringer

Nye budsjettkapitler

115 Medvirkningsrådene (BLK)

651 Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiing (MOSS)

Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing - selvkostprinsippet

I enkelte særlover står det at bystyret skal fastsette kommunale avgifter og takster. I de senere år har bystyret delegert til byrådet å fastsette takster, herunder å gjennomføre detaljutleggingen av takstene på undertakstgrupper mv. for takster som ikke er fastsatt direkte av bystyret. Slik delegering ble senest vedtatt i bystyresak 37/08 (generelt verbalvedtak). Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing er regulert i egne lover og forskrifter, basert på en forutsetning om at disse skal beregnes etter selvkostprinsippet.

Nærmere om selvkostberegning og vann, renovasjon og feiing

Generelt

Vann- og avløpsetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten og Brann- og redningsetatens feievirksomhet må følge forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften). Dette betyr at gebyret som Oslos innbyggere betaler, ikke skal overstige kommunens nødvendige kostnader. Selvkost er den totale kostnaden en kommune eller selskap påføres ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste.

Gebyrberegningsgrunnlaget er kommunens antatte direkte og indirekte kostnader knyttet til drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader for de nærmeste tre til fem årene. Før kommunen gjør vedtak om gebyrenes størrelse, skal det foreligge et overslag over gebyrberegningsgrunnlaget. Det skal også foreligge et overslag over hvilke beløp gebyrene antas å innbringe.

Selvkostforskriften legger nærmere føringer for hvordan selvkosten/gebyret skal beregnes:

Kapitalkostnadene skal beregnes ut fra beregnede rentekostnader og avskrivningene på investeringene. Kapitalkostnadene skal fordeles over den tiden investeringene forventes å være i bruk.

Rentekostnadene beregnes ut fra renteberegningsgrunnlaget, som er den gjennomsnittlige restverdien på de varige driftsmidlene. Det skal benyttes en kalkylerente som er 5-årig swaprente tillagt 0,5 prosentpoeng når en beregner rentekostnadene. I vedtatt økonomiplan 2023-2026 er det brukt en rente på 3,8 %. Når vi nå skal beregne den kalkulatoriske rentekostnaden for økonomiplanen 2024-2027, er den 5-årige swap-renten satt til 3,6 %. Tillagt 0,5 prosentpoeng utgjør renten 4,1 %.

Etter selvkostmetoden skal det legges til grunn en beregnet kapitalkostnad (kalkulatoriske avskrivninger og kalkulatoriske renter) på all den kapital som anvendes, uavhengig av hvordan den er finansiert (gjeld eller egenkapital). Et eventuelt overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot de bundne selvkostfondene for henholdsvis vann og avløp, renovasjon og feiing. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at et positivt selvkostresultat (overskudd) som hovedregel tilbakeføres til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år. Tilsvarende dekkes et underskudd som hovedregel inn senest innen fem år. Selvkostfondene skal således ikke brukes for å finansiere investeringer. Nye investeringer tas med i avskrivningsgrunnlaget fra og med året etter at anlegget er ferdigstilt. Det fremgår av retningslinjene for beregning av selvkost at selvkostprinsippet tar hensyn til tidsriktighet – dvs. at brukerne skal kun betale for tjenester de selv har nytte av, og dagens brukere skal ikke subsidiere bruken til andre generasjoner.

Alle beløp i oversiktene over beregningsgrunnlag er angitt i faste 2024-kroner.

Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer

Økonomiplan 2024-2027

Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer	2024	2025	2026	2027
A) Direkte driftsutgifter*	1 148 707	1 134 607	1 128 407	1 123 407
B) Henførbare indirekte driftsutgifter	213 710	208 947	188 370	186 885
C) Kalkulatoriske rentekostnader	1 247 777	1 512 472	1 742 674	1 870 420
D) Kalkulatoriske avskrivninger	642 415	679 256	711 331	755 040
E) Andre inntekter	138 181	146 303	155 602	166 253
F) Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	3 114 428	3 388 979	3 615 180	3 769 499
G) Gebyrinntekter	2 844 763	3 327 589	3 927 328	4 638 018
H) Årets finansielle resultat (G-F)	-269 665	-61 390	312 148	868 519
I) Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	-269 665	-61 390	312 148	868 519
J) Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd				
K) Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L) Saldo selvkostfond per 1.1	-700 202	-1 000 763	-1 100 317	-823 407
M) Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	-30 896	-38 164	-35 237	-15 707
N) Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	-1 000 763	-1 100 317	-823 407	29 406
O) Nøkkeltall:				
P) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	91	98	109	123
Q) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100	100	100	100

Forslaget til økonomiplan 2024-2027 innebærer at gebyrsatsene økes med 20,7 % i 2024, økes med 16,5 % i 2025, økes med 17,5 % i 2026 og økes med 17,5 % i 2027.

Det innebærer følgende for vann- og avløpsgebyrer i 2024:

- Gebyret for vann- og avløp økes med 20,7 %
- Tilknytningsgebyret økes med 20,7 %
- Abonnements- og vannmålergebyret økes med 5,8 %
- Gebyr for tømning av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg prisjusteres med kommunal deflator 5,8 %. Sats pr m3 i 2024 settes til kr. 579

Vann- og avløpsgebyret vil for en bolig på hhv. 87 m2 og 120 m2 vil ha følgende utvikling eks. mva i faste 2024-kroner:

	2023	2024	2025	2026	2027
87 m2	5 061	6 108	7 116	8 361	9 824
120 m2	6 980	8 425	9 815	11 532	13 550

Selvkostfond vann og avløp

År	IB selvkostfond	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB selvkostfond
2 024	-707 202	-293 561	-1 000 763
2 025	-1 000 763	-99 554	-1 100 317
2 026	-1 100 317	276 910	-823 407
2 027	-823 407	852 813	29 406

Selvkostfondet ventes å ha en negativ beholdning på ca. 707,2 mill. ved inngangen til 2024 og en positiv beholdning på ca. 29,4 mill. ved utgangen av 2027.

Basert på ovenstående vil gebyr for vann- og avløp økes med 20,7 % i 2024, tilknytningsgebyret økes 20,7 % i 2024, mens abonnements- og vannmålergebyret økes med 5,8 % i 2024.

Gebyroversikt ulike vann- og avløpsgebyrer i 2024 eks. mva.:

Gebyr i kr	2023	2024
Vanngebyr - m ³	20,69	24,97
Avløpsgebyr - m ³	20,69	24,97
Sum	41,38	49,94
Abonnementsgebyr - pr år	423	448
Vannmålergebyr - pr. år i kr		
Vannmålerdimensjon i mm		
Vannmålergebyr 13 mm - pr. år	1 415,00	1 497,00
Vannmålergebyr 20 mm - pr. år	2 176,00	2 302,00
Vannmålergebyr 25 mm - pr. år	2 717,00	2 875,00
Vannmålergebyr 30 mm - pr. år	3 262,00	3 451,00
Vannmålergebyr 40 mm - pr. år	4 352,00	4 604,00
Vannmålergebyr 50 mm - pr. år	5 441,00	5 757,00
Vannmålergebyr 65 mm - pr. år	7 078,00	7 489,00
Vannmålergebyr 75 mm - pr. år	8 167,00	8 641,00
Vannmålergebyr 80 mm - pr. år	8 708,00	9 213,00
Vannmålergebyr 100 mm - pr. år	10 891,00	11 523,00
Vannmålergebyr 150 mm - pr. år	16 334,00	17 281,00
Vannmålergebyr 200 mm - pr. år	21 778,00	23 041,00
Vannmålergebyr 250 mm - pr. år	27 221,00	28 800,00
Tilknytningsgebyr		
Tilknytningsgebyr - vann - m ²	91,64	110,61
Tilknytningsgebyr - avløp - m ²	91,64	110,61
Gebyr for tømming av mindre avløpsanlegg		
Inntil 3 m3	1 773,00	1 736,00
Inntil 4 m3	2 364,00	2 315,00
Inntil 5 m3	2 955,00	2 894,00
Inntil 6 m3	3 546,00	3 472,00
Inntil 7 m3	4 137,00	4 051,00
Inntil 8 m3	4 728,00	4 630,00
Over 8 m3		Pr m3

Gebyr for tømning av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg

Bystyret har vedtatt forskrift om tømning av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg i Oslo kommune. Bystyret behandlet saken i møte 05.09.2018, sak 249. Vedtaket betyr at Oslo kommune innførte kommunal tømmeordning av avløpsslam fra og med 01.01.2020. Anleggseierne skal betale et tømmegebyr som finansierer tjenesten (selvkost). Satsene for tømmegebyret skal fastsettes årlig av bystyret.

Satsene for tømmegebyret for 2024 prisjusteres fra 2023-nivå med satsen for kommunal deflator for 2024, som er på 5,8 %. Tømmegebyret for 2023 er 579 kroner pr m3 .

Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyr

Økonomiplan 2024-2027

	Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer (Beløp i 1000 kr)	2024	2025	2026	2027
A	Direkte driftsutgifter	1 123 997	1 112 997	1 112 997	1 112 997
B	Henførbare indirekte driftsutgifter	2 194	2 194	2 194	2 194
C	Kalkulatoriske rentekostnader	61 121	63 292	62 702	58 679
D	Kalkulatoriske avskrivninger	169 359	158 363	164 120	168 001
E	Andre inntekter	155 332	155 332	155 332	155 332
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	1 201 339	1 181 514	1 186 680	1 186 539
G	Gebyrinntekter	1 210 907	1 214 957	1 219 021	1 223 100
H	Årets finansielle resultat (G-F)	9 568	33 443	32 340	36 561
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	9 568	33 443	32 340	36 561
J	Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	0
K	Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L	Saldo selvkostfond per 1.1	-97 397	-91 626	-61 254	-30 762
M	Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	-3 797	-3 071	-1 848	-512
N	Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	-91 626	-61 254	-30 762	5 287

	Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer (Beløp i 1000 kr)	2024	2025	2026	2027
O	Nøkkeltall:	0	0	0	0
P	Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	101 %	103 %	103 %	103 %
Q	Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %	100 %

Gebyrendring	2024	2025	2026	2027
Gebyrgrunnlag pr innbygger	1 680	1 643	1 641	1 631
Gebyrsatsendring (Deler av G)	8,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Endring i tømmevolum (Inngår i G)	-0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %

Forslaget til økonomiplan 2024-2027 innebærer at gebyrsatsene øker med 8 % i 2024, 0 % i 2025, 0 % i 2026 og 0 % i 2027.

Forslaget til nye gebyrsatser innebærer følgende gebyr (eks. mva):

	2024	2025	2026	2027
Gebyr "Gjennomsnittsinnsbyggeren"	1 694 (+62 kr)	1 694 (+0 kr)	1 694 (+0 kr)	1 694 (+0 kr)
Gebyr 140 liters avfallsbeholder	5 105 (+378 kr)	5 105 (+0 kr)	5 105 (+0 kr)	5 105 (+0 kr)

Selvkostfond renovasjon

År	IB selvkostfond	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB selvkostfond
2024	-97 397	5 771	-91 626
2025	-91 626	30 372	-61 254
2026	-61 254	30 492	-30 762
2027	-30 762	36 049	5 287

Selvkostfondet forventes å ha en negativ beholdning på ca. 97,4 mill. ved inngangen til 2024 og en positiv beholdning på ca. 5,3 mill. ved utgangen av 2027.

Beregningsgrunnlag for tilsynsgebyr for ildsted

Økonomiplan 2024-2027

	Beregningsgrunnlag for tilsynsgebyr for ildsted	2024	2025	2026	2027
A	Direkte driftsutgifter	29 492	28 085	27 381	26 677
B	Henførbare indirekte driftsutgifter	2 250	2 077	1 990	1 904
C	Kalkulatorisk rentekostnader	116	119	121	122
D	Kalkulatorisk avskrivninger	654	686	721	721
E	Andre inntekter og kostnader	-975	-975	-1 975	-1 975
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D+E)	31 537	29 992	28 238	27 448
G	Gebyrinntekter	33 500	33 500	33 000	32 922
H	Årets finansielle resultat (G-F)	1 963	3 508	4 762	5 474
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	1 963	3 508	4 762	5 474
J	Bruk av selvkostfond og fremføring underskudd	-	-	-	-
K	Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	-	-	-	-
L	Saldo selvkostfond pr. 1.1. i rapporteringsår	-14 159	-12 720	-9 682	-5 278
M	Alternativ kostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	-524	-471	-358	-195
N	Saldo selvkostfond pr. 31.12 i rapporteringsår (L+M+I-J)	-12 720	-9 682	-5 278	-
P	Årets finansielle dekningsgrad i % (G/f)*100	106 %	112 %	117 %	120 %
Q	Årets selvkostgrad (F+I-J)*100	100 %	100 %	100 %	100 %

Selvkostfond tilsyn og feiing

År	Inngående beholdning	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	Utgående beholdning
2024	-14 159	1 439	-12 720
2025	-12 720	3 037	-9 682
2026	-9 682	4 404	-5 278
2027	-5 278	5278	-

Basert på tabellen over blir tilsynsgebyret som følger:

	2024	2025	2026	2027
Estimert antall gebyr per år	134 000	133 000	132 000	131 000
Tilsynsgebyr, pr ildsted (avrundet ned til hel krone)	250	252	250	251

Innstilling til vedtak

Innstilling til vedtak

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Skattevedtak

1. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skattytere for inntektsåret 2024 skrives ut med:

- a) 7 promille på formue
- b) 13,6 prosent på inntekt

Dersom Stortinget vedtar andre maksimumssatser, brukes disse.

2. Forskrift for eiendomsskatt

Forskrift for eiendomsskatt 2024 Oslo kommune

Fastsatt av Oslo bystyre xx.12.2023 med hjemmel i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane (eiendomsskattelova) §2:

§ 1. Utskrivingsalternativ

For eiendomsskatteåret 2024 skrives eiendomsskatt ut på faste eiendommer i Oslo kommune, jf. eiendomsskatteloven § 3 bokstav a. Det skrives ut eiendomsskatt på næringsdelen, bygning og grunn, i tidligere skattlagt verk og bruk i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4. Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med seks syvendedeler i 2024.

§ 2. Skattesats

Alminnelig skattesats settes til 3,9 promille, jf. eiendomsskatteloven § 10 og § 11 første ledd. Skattesatsen for boligdelen i eiendom med selvstendige boenheter settes til 3 promille jf. [eiendomsskatteloven § 12](#) bokstav a.

§ 3. Eiendomsskattegrunnlag

Eiendomsskattegrunnlaget for boliger fastsettes på grunnlag av skattemessige formuesverdier der slike er tilgjengelige, jf. eiendomsskatteloven § 8 C-1. Eiendomsskattegrunnlag for øvrige eiendommer fastsettes etter bestemmelsene i eiendomsskatteloven § 8 A og § 8 B.

§ 4. Bunnfradrag for selvstendige boenheter

Bystyret fastsetter et bunnfradrag på inntil kr 4 000 000 for alle selvstendige boenheter i faste eiendommer som ikke benyttes i næringsvirksomhet, jf. eiendomsskatteloven § 11 annet ledd. Som selvstendig boenhet som har krav på bunnfradrag anses:

- 5. Bolig som er godkjent av plan- og bygningsmyndighetene som selvstendig boenhet etter gjeldende regelverk på godkjenningstidspunktet.
- 6. Alle fritidsboliger.
- 7. Hver enkelt leilighet/boenhet i boligsammenslutninger som boligsameier, boligselskap, borettslag, eierseksjonssameier mv.

8. Andre boenheter som:

- a. er fysisk adskilt fra øvrig boareal i eksisterende bolig,
- b. er godkjent til varig opphold,
- c. har egen separat inngang fra ytre rom og
- d. har alle hovedfunksjoner (stue, kjøkken, soverom (soveplass), bad og wc) for en bolig.

§ 5. Fritak

Bystyret vedtar følgende fritak for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7:

i. Nærmere angitte eiendommer eller del av eiendommer eid av stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten jf. eiendomsskatteloven § 7 bokstav a.

Bystyret vil angi de enkelte eiendommene som fritas i eget vedtak. Fritak er særlig aktuelt for eiendommer som benyttes til

- helsetjenester,
- sosialt arbeid,
- utdanning,
- idrett,
- kultur,
- samfunns- og bydelshus,
- studentboliger,
- arbeid for interessene til personer med psykiske og fysiske helseutfordringer, så langt eiendommene ikke benyttes til kommersiell aktivitet.

ii. Nærmere angitte eiendommer eller del av eiendommer med bygninger av historisk verdi fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 bokstav b. Med bygning av historisk verdi menes bygninger som etter kulturminneloven er fredet (enten automatisk, ved forskrift eller ved enkeltvedtak), midlertidig fredet eller hvor fredning pågår. Bystyret vil angi de enkelte eiendommene som fritas i eget vedtak.

§ 6. Betaling

Eiendomsskattekrav forfaller til betaling i fire like store terminer, jf. eiendomsskatteloven § 25.

§ 7. Delegasjon av kompetanse

Bystyrets kompetanse i alle saker hvor eiendomsskatteloven har lagt kompetansen til formannskapet, delegeres til byrådet.

§ 8. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2024.

Lånevedtak

3. Oslo kommune tar opp lån i 2024 i henhold til punktene a, b, c, d og e nedenfor:

a) Bykassens bruk av lån i 2024 fastsettes til 11 598,1 mill.

Lånebeløpet fordeler seg på følgende elementer:

- Lån i Lånefondet med 9 798,1 mill. (budsjettkapittel 910)
- Lån i Husbanken til videreutlånsordningen med 1 800 mill. (budsjettkapittel 926)

Gjennomsnittlig finansierings-/avdragstid kan være inntil 20 år med jevne årlige avsetninger/avdrag for låneopptak til investeringer til bykassen. For investeringer i VAR-sektor kan gjennomsnittlig finansiering-/avdragstid være inntil 40 år med jevne årlige avsetninger/avdrag.

b) Kommunale foretak får fullmakt til å ta opp lån i Lånefondet for inntil:

- Oslobygg KF 5 605,8 mill.
- Boligbygg Oslo KF 507 mill.

c) Innlån til Lånefondet (budsjettkapittel 080), 18 009,8 mill., til nye låneopptak med 15 910,9 mill. og til refinansiering av eldre lån med 2 098,9 mill.

d) Lån til likviditetsformål inntil 3 000 mill.

e) Der hvor kommunen kan oppnå bedre lånebetingelser i Husbanken enn ved eget innlån til Lånefondet, benyttes Husbanken. Alle låneopptak i Husbanken til kommunale foretak utføres av bykassens sentrale enhet for finansforvaltning.

Klimabudsjettet

4. Rammer for klimagassutslipp i Oslo kommune 2024-2027:

	2024	2025	2026	2027
Vedtatte virkemidler (inkl.ref.banen) i %	-39 %	-42 %	-45 %	-53 %
Vedtatte virkemidler (inkl.ref.banen) i tonn CO2e	910 300	868 500	829 800	700 900
Utslippsramme i %	-57 %	-61 %	-66 %	-77 %
Utslippsramme i tonn CO2e	651 300	583 000	514 800	341 800
Differanse vedtatte virkemidler og utslippsramme i %	17 %	19 %	21 %	24 %
Differanse vedtatte virkemidler og utslippsramme i tonn CO2e	259 000	285 500	315 000	359 100

Tallbudsjettet

5. Drifts- og investeringsbudsjett for bykassen i 2024 vedtas slik:

5.1 Driftsbudsjettet - bykassen

	Bydelene (HEI, AIS og OVK)			<i>Beløp i 1000 kr</i>
Kap.	Driftsbudsjettet:	Driftsramme	Økonomisk sosialhjelp	Sum
001	Gamle Oslo	2 295 664	211 805	2507 469
002	Grünerløkka	2 020 743	193 727	2 214 470
003	Sagene	1 680 687	122 067	1 802 754
004	St. Hanshaugen	1 244 549	95 188	1 339 737
005	Frogner	1 813 759	97 153	1 910 912
006	Ullern	1 412 176	29 321	1 441 497
007	Vestre Aker	1 906 961	38 399	1 945 360
008	Nordre Aker	2 052 372	55 093	2 107 465
009	Bjerke	1 526 998	100 525	1 627 523
010	Grorud	1 385 310	83 690	1 469 000
011	Stovner	1 717 774	130 999	1 848 773
012	Alna	2 439 129	152 427	2 591 556
013	Østensjø	2 267 202	72 583	2 339 785
014	Nordstrand	2 096 871	47 669	2 144 540
015	Søndre Nordstrand	1 862 477	149 360	2 011 837
	Sum bydelsfordelt ramme	27 722 672	1 580 006	29 302 678

Driftsbudsjettet Bydelene (HEI, AIS og OVK)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
303	Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)	84 573	0	84 573
305	Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)	63 944	0	63 944
306	Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)	229 133	-29 000	200 133
307	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	637 492	0	637 492
308	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	76 856	0	76 856
Totalsum		1 091 998	-29 000	1 062 998

Driftsbudsjettet Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
121	Oslo Origo (HEI)	124 820	0	124 820
313	Sykehjemsetaten (HEI)	6 274 325	-4 641 229	1 633 096
314	Helseetaten (HEI)	1 706 359	-380 963	1 325 396
316	Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (HEI)	28 318	-23 789	4 529
317	Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (HEI)	648 294	-29 155	619 139
328	Avsetning husleier sykehjem m.v. (HEI)	-27 468	0	-27 468
372	Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	83 558	0	83 558
374	Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	1 189	0	1 189
Totalsum		8 839 395	-5 075 136	3 764 259

Driftsbudsjettet Arbeid, integrering og sosial tjenester (AIS)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
250	Fagskoleopplæring (AIS)	91 761	-91 761	0
294	Voksenopplæring (AIS)	949 558	-411 632	537 926
315	Velferdsetaten (AIS)	1 630 061	-742 608	887 453
319	Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid (AIS)	189 189	0	189 189
350	Trygdeordninger (AIS)	6 624	0	6 624
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS)	11 660	0	11 660
371	Byomf. - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	34 940	0	34 940
375	Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	2 139	0	2 139
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	44 122	-2 244	41 878
417	Tilrettelagt transport for personer med forflytningsvansker (TT-transport) (AIS)	52 541	0	52 541
427	Tap på utlån (AIS)	4 000	0	4 000
428	Bostøtte og boligtilskudd (AIS)	779 546	-208 092	571 454
Totalsum		3 796 141	-1 456 337	2 339 804

Driftsbudsjett Oppvekst og kunnskap (OVK)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
200	Utdanningsetaten (OVK)	621 137	-50 519	570 618
203	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)	287 121	-17 396	269 725
208	Avsetning husleier skoler (OVK)	186 445	0	186 445
210	Grunnskolen (OVK)	12 399 180	-761 981	11 637 199
211	Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (OVK)	1 072 822	-126 973	945 849
230	Videregående skoler (OVK)	4 236 708	-228 222	4 008 486
231	Fagopplæring (OVK)	351 716	-109 993	241 723
360	Barne- og familieetaten (OVK)	892 221	-558 753	333 468
Totalsum		20 047 350	-1 853 837	18 193 513

Driftsbudsjettet Byutvikling (BYU)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
400	Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)	290 760	-158 305	132 455
481	Oslo sør-satsingen (BYU)	28 500	0	28 500
482	Groruddalsatsingen (BYU)	57 000	0	57 000
483	Oslo indre øst-satsingen (BYU)	33 300	0	33 300
490	Bilfritt byliv (BYU)	46 544	0	46 544
520	Byantikvaren (BYU)	42 657	-2 370	40 287
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	682 455	-318 260	364 195
Totalsum		1 181 216	-478 935	702 281

Driftsbudsjettet Miljø og samferdsel (MOS)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
542	Bymiljøetaten (MOS)	1 717 617	-814 025	903 592
543	Bymiljøetaten - parkering (MOS)	334 686	-690 451	-355 765
647	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring (MOS)	86 570	-115 591	-29 021
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	701 295	-142 738	558 557
711	Kjøp av transporttjenester (MOS)	3 539 424	0	3 539 424
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	3 713	0	3 713
761	Sykkelprosjektet (MOS)	115 219	-19 927	95 292
771	Klimaetaten (MOS)	65 549	-6 223	59 326
Totalsum		6 564 073	-1 788 955	4 775 118

Driftsbudsjettet Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
620	Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	1 433 187	-2 968 558	-1 535 371
648	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	1 111 055	-1 376 843	-265 788
651	Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiing (MOS)	31 742	-34 495	-2 753
770	Tilskudd til klima- og energiltak (MOS)	75 453	-7 890	67 563
Totalsum		2 651 437	-4 387 786	-1 736 349

Driftsbudsjettet Næring og eierskap (NOE)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
455	Næringsutvikling (NOE)	72 333	-14	72 319
456	Overføring av statlige næringsrettede midler (NOE)	31 026	-30 181	845
459	Næringsetaten (NOE)	75 515	-36 633	38 882
Totalsum		178 874	-66 828	112 046

Driftsbudsjettet Kultur, idrett og frivillighet (KIF)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
500	Kulturtilskudd m.m. (KIF)	391 108	-7 019	384 089
502	Kulturetaten (KIF)	520 581	-117 533	403 048
504	Munchmuseet (KIF)	485 195	-148 029	337 166
505	Deichman bibliotek (KIF)	520 464	-35 308	485 156
545	Idrett (KIF)	1 099 998	-138 519	961 479
548	Avsetning husleier idrettsprosjekter (KIF)	50 550	0	50 550
581	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	174 264	0	174 264
590	Gravplassetaten (KIF)	180 091	-98 623	81 468
Totalsum		3 422 251	-545 031	2 877 220

Driftsbudsjettet Byrådsleders kontor (BLK)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
115	Medvirkningsrådene	10 000	0	10 000
120	Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	640 189	-20 277	619 912
140	Kommuneadvokaten (BLK)	56 403	-11 619	44 784
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	138 111	-28 990	109 121
184	Beredskapsetaten (BLK)	31 082	0	31 082
191	Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	1 500	0	1 500
Totalsum		877 285	-60 886	816 399

Driftsbudsjettet Finans (FIN)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	106 742	-1 734	105 008
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	1 831 470	-770 267	1 061 203
130	Innkrevningsetaten (FIN)	138 559	-70 750	67 809
Totalsum		2 076 771	-842 751	1 234 020

Driftsbudsjettet Bystyrets organer (BYS)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
100	Bystyret m.v. (BYS)	167 717	-5 064	162 653
109	Kontrollutvalget (BYS)	4 735	-10	4 725
110	Kommunerevisjonen (BYS)	73 559	-21 639	51 920
111	Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	29 259	-10 216	19 043
112	Storingsvalg og kommunevalg (BYS)	5 945	-764	5 181
Totalsum		281 215	-37 693	243 522

Driftsbudsjettet Felles inntekter og utgifter*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift 2024	Inntekt 2024	Netto 2024
124	Forsikringer (FIN)	194 803	-180 823	13 980
192	Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)	305 500	-4 014	301 486
193	Avsetning pensjon (FIN)	659 550	0	659 550
800	Skatt på inntekt og formue (FIN)	0	-46 580 000	-46 580 000
810	Eiendomsskatt (FIN)	0	-2 480 000	-2 480 000
840	Rammetilskudd fra staten (FIN)	0	-12 358 000	-12 358 000
845	Øvrige generelle statstilskudd (FIN)	1 530	-84 730	-83 200
850	Generelt statstilsk. vedr. flyktn. mv. (AIS)	0	-1 290 000	-1 290 000
898	Overføringer fra KF mv. (FIN)	0	-1 659 952	-1 659 952
900	Renter (FIN)	765 000	-527 000	238 000
901	Utbytte fra aksjeselskaper (NOE)	0	-1 600 000	-1 600 000
910	Lån (FIN)	1 875 850	0	1 875 850
927	Betjening av videreutlån (AIS)	171 500	-266 000	-94 500
940	Disposisjonsfond (FIN)	260 795	-1 442 426	-1 181 631
950	Bundne driftsfond (FIN)	286 300	-309 858	-23 558
980	Overføring mellom drift og investering (FIN)	574 466	0	574 466
Totalsum		5 095 294	-68 782 803	-63 687 509

5.2 Investeringsbudsjettet - bykassen

Investeringsbudsjett Bydelene (HEI, AIS, OVK)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
307	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	1 - Investeringsutgifter	9 500
307	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	2 - Finansiering av investeringer	-1 900
Sum 307			7 600
308	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	1 - Investeringsutgifter	68 500
308	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	2 - Finansiering av investeringer	-9 700
Sum 308			58 800
Totalsum			66 400

Investeringsbudsjett Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
121	Oslo Origo (HEI)	1 - Investeringsutgifter	154 900
121	Oslo Origo (HEI)	2 - Finansiering av investeringer	-21 000
Sum 121			133 900
313	Sykehjemsetaten (HEI)	1 - Investeringsutgifter	28 125
313	Sykehjemsetaten (HEI)	2 - Finansiering av investeringer	-5 625
Sum 313			22 500
314	Helseetaten (HEI)	1 - Investeringsutgifter	73 934
314	Helseetaten (HEI)	2 - Finansiering av investeringer	-14 787
Sum 314			59 147
372	Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	1 - Investeringsutgifter	39 300
372	Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	2 - Finansiering av investeringer	-7 860
Sum 372			31 440
Totalsum			246 987

Investeringsbudsjett Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
315	Velferdsetaten (AIS)	1 - Investeringsutgifter	5 190
315	Velferdsetaten (AIS)	2 - Finansiering av investeringer	-1 038
Sum 315			4 152

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	1 - Investeringsutgifter	1 400
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	2 - Finansiering av investeringer	-280
Sum 384			1 120
427	Tap på utlån (AIS)	1 - Investeringsutgifter	4 000
427	Tap på utlån (AIS)	2 - Finansiering av investeringer	-2 000
Sum 427			2 000
Totalsum			7 272

Investeringsbudsjett Oppvekst og kunnskap (OVK)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
200	Utdanningsetaten (OVK)	1 - Investeringsutgifter	170 500
200	Utdanningsetaten (OVK)	2 - Finansiering av investeringer	-30 380
Sum 200			140 120
271	Bydelsoppgaver (OVK)	1 - Investeringsutgifter	21 750
271	Bydelsoppgaver (OVK)	2 - Finansiering av investeringer	-4 080
Sum 271			17 670
360	Barne- og familieetaten (OVK)	1 - Investeringsutgifter	2 800
360	Barne- og familieetaten (OVK)	2 - Finansiering av investeringer	-560
Sum 360			2 240
Totalsum			160 030

Investeringsbudsjettl Byutvikling (BYU)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
416	Fornebu-utbyggingen (BYU)	2 - Finansiering av investeringer	-10 000
Sum 416			-10 000
425	Andre utbyggingsformål (BYU)	1 - Investeringsutgifter	163 250
425	Andre utbyggingsformål (BYU)	2 - Finansiering av investeringer	-208 650
Sum 425			-45 400
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	1 - Investeringsutgifter	6 000
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	2 - Finansiering av investeringer	-1 000
Sum 609			5 000
Totalsum			-50 400

Investeringsbudsjett Miljø og samferdsel (MOS)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
542	Bymiljøetaten (MOS)	1 - Investeringsutgifter	544 060
542	Bymiljøetaten (MOS)	2 - Finansiering av investeringer	-310 237
Sum 542			233 823
543	Bymiljøetaten - parkering (MOS)	1 - Investeringsutgifter	99 724
543	Bymiljøetaten - parkering (MOS)	2 - Finansiering av investeringer	-2 000
Sum 543			97 724
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	1 - Investeringsutgifter	55 550
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	2 - Finansiering av investeringer	-11 110
Sum 650			44 440
711	Kjøp av transporttjenester (MOS)	1 - Investeringsutgifter	20 000
Sum 711			20 000
712	Fornebubanen (MOS)	1 - Investeringsutgifter	3 850 000
712	Fornebubanen (MOS)	2 - Finansiering av investeringer	-3 850 000
Sum 712			0
761	Sykkelprosjektet (MOS)	1 - Investeringsutgifter	502 750
761	Sykkelprosjektet (MOS)	2 - Finansiering av investeringer	-96 084
Sum 761			406 666
Totalsum			802 653

Investeringsbudsjett Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
620	Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	1 - Investeringsutgifter	7 020 495
Sum 620			7 020 495
648	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	1 - Investeringsutgifter	194 800
Sum 648			194 800
651	Brann- og redningsetaten - selvkost tilsyn og feiing (MOS)	1 - Investeringsutgifter	1 750
Sum 651			1 750
Totalsum			7 217 045

Investeringsbudsjett Næring og eierskap (NOE)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
172	Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	1 - Investeringsutgifter	63 000
Sum 172			63 000
179	Oslobygg KF - overføring (NOE)	1 - Investeringsutgifter	109 000
Sum 179			109 000
180	Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	1 - Investeringsutgifter	500 000
Sum 180			500 000
185	Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	1 - Investeringsutgifter	24 600
Sum 185			24 600
Totalsum			696 600

Investeringsbudsjett Kultur, idrett og frivillighet (KIF)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
502	Kulturetaten (KIF)	1 - Investeringsutgifter	138 700
502	Kulturetaten (KIF)	2 - Finansiering av investeringer	-18 840
Sum 502			119 860
505	Deichman bibliotek (KIF)	1 - Investeringsutgifter	6 000
Sum 505			6 000
545	Idrett (KIF)	1 - Investeringsutgifter	52 100
545	Idrett (KIF)	2 - Finansiering av investeringer	-22 680
Sum 545			29 420
581	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	1 - Investeringsutgifter	35 000
Sum 581			35 000
590	Gravplassetaten (KIF)	1 - Investeringsutgifter	13 500
590	Gravplassetaten (KIF)	2 - Finansiering av investeringer	-2 700
Sum 590			10 800
Totalsum			201 080

Investeringsbudsjett Byrådsleders kontor (BLK)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	1 - Investeringsutgifter	126 842
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	2 - Finansiering av investeringer	-25 368
Sum 150			101 474
Totalsum			101 474

Investeringsbudsjett Finans (FIN)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	1 - Investeringsutgifter	32 650
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	2 - Finansiering av investeringer	-6 530
Sum 122			26 120
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	1 - Investeringsutgifter	86 500
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	2 - Finansiering av investeringer	-17 300
Sum 125			69 200
Totalsum			95 320

Investeringsbudsjett Bystyret (BYS)*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
112	Storingsvalg og kommunevalg (BYS)	1 - Investeringsutgifter	16 750
112	Storingsvalg og kommunevalg (BYS)	2 - Finansiering av investeringer	-3 350
Totalsum			13 400

Investeringsbudsjett Felles inntekter og utgifter*Beløp i 1000 kr*

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift/inntekt	Forslag 2024
910	Lån (FIN)	2 - Finansiering av investeringer	-9 798 135
Sum 910			-9 798 135
920	Utlån egne midler (FIN)	1 - Investeringsutgifter	943 000
920	Utlån egne midler (FIN)	2 - Finansiering av investeringer	-210 000
Sum 920			733 000
926	Videreutlån (AIS)	1 - Investeringsutgifter	1 806 000
926	Videreutlån (AIS)	2 - Finansiering av investeringer	-1 800 000
Sum 926			6 000
927	Betjening av videreutlån (AIS)	1 - Investeringsutgifter	975 000
927	Betjening av videreutlån (AIS)	2 - Finansiering av investeringer	-915 000
Sum 927			60 000
959	Bundne investeringsfond (FIN)	1 - Investeringsutgifter	15 740
Sum 959			15 740
980	Overføring mellom drift og investering (FIN)	2 - Finansiering av investeringer	-574 466
Sum 980			-574 466
Totalsum			-9 557 861

6. Krav til netto driftsresultat samt investeringsbudsjett med finansiering for 2024 for kommunale foretak vedtas slik:

6.1 Kapittel 055 Boligbygg Oslo KF

Krav til netto driftsresultat for Boligbygg Oslo KF settes til 0 mill. i 2024. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

Beløp i 1 000 kr

Prosjektnr/art		Budsjett 2024
106600	Rehabiliterings- og utviklingsprosjekter	535 000
114601	Brannsikring kommunale boliger	25 000
118605	Kjøp av boliger til vanskeligstilte	140 000
123023	Energieffektivisering/etterisolering	50 000
	Sum investeringsutgifter	700 000
78820	Tilskudd fra bykassa	-63 000
79110	Lån i Lånefondet	-507 000
06700	Salg av eiendom	-66 000
07290	Refundert investeringsmva.	-64 000
	Sum finansiering	-700 000

6.2 Kapittel 060 Oslo Havn KF

Krav til netto driftsresultat for Oslo Havn KF settes til 125 mill. i 2024. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

Beløp i 1 000 kr

Prosjektnr/art		Budsjett 2024
123900	Diverse investeringer	457 750
	Sum Investeringsutgifter	457 750
09750	Overføring fra driftsbudsjettet	-136 800
09050	Utbytte fra HAV eiendom AS	-150 000
09760	Overføring fra driftsbudsjettet - fond	-170 950
	Sum finansiering	-457 750

6.3 Kapittel 063 Oslobygg KF

Krav til netto driftsresultat for Oslobygg KF settes til 100 mill. i 2024. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

Beløp i 1 000 kr

Prosjekt/art		Budsjett 2024
106500	Rehabilitering skoleanlegg	500 000
106520	Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	1 931 300
106720	Kap.utvidelse/nybygg barnehager	310 000
106730	Rehabilitering barnehager	100 000
109500	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	742 400
109700	Rehabilitering av sykehjem og omsorgsboliger	70 000
111710	Ufordelt sykehjem	66 200
111711	Ufordelt Omsorg+	134 000
114705	Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	258 100
114725	Ufordelt barnehager	307 525
115810	Rehabilitering idrettsanlegg	72 600
116503	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	142 000
116510	Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	831 000
116810	Idrettsanlegg - rehab/nybygg	816 722
116820	Idrettsanlegg - ufordelt avsetning	144 400
116830	Biler og maskiner	2 904
117700	Ufordelt lokale omsorgsboliger	110 000
122400	Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	402 586
123402	Etablererboliger	60 000
123403	Kjelsåsveien omsorg+	210 000
	Sum investeringsutgifter	7 211 737
78820	Tilskudd fra bykassen	-109 000
8199	Tilskudd fra staten	-250 000
79110	Lån i Lånefondet	-5 605 770
9750	Overføring fra driftsbudsjettet	-100 000
7290	Refundert investeringsmva.	-1 146 967
	Sum finansiering	-7 211 737

Prosjektnr. 106520 fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 106520 Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybyg g	Ferdigstillels e	Styringsramm e P50	Kostnadsramm e P85	Bevilget tom 2023	Budsjett 2024
Refstad skole - nybygg	3-24	716 000	820 000	516 800	199 200
Voldsløkka	3-23	822 215	884 215	792 215	30 000
Bentsebrua (tidl. Treschowsgate)	2-24	752 600	765 200	440 000	312 600
Nordstrand ungdomsskole - utvidelse (med regulering)	3-25	270 000	314 000	119 500	85 500
Hovseter + utvidelse	3-24	606 000	706 000	454 000	152 000
Edvard Munch vgs . utvidelse	2-26	987 000	1 144 000	220 000	190 000
Bjørvika skole	2-27	2 150 000	2 610 000	80 000	450 000
Myntgata 2 med flerbrukshall, arealer til næring og kultur	4-27	1 924 700	2 234 300	0	437 000
Midtstuen verkstedbygg	4-25	171 000	192 000	16 000	75 000
Sum		8 399 515	9 669 715	2 638 515	1 931 300

Prosjektnr. 116510 fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 116510 Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	Ferdigstillels e	Styringsramm e P50	Kostnadsramm e P85	Bevilget tom 2023	Budsjett 2024
Haukåsen	2-26	865 000	1 006 000	57 200	210 000
Hartvig Nissen	2-25	1 003 000	1 159 000	504 000	237 000
Klemetsrud barneskole	3-26	481 000	550 000	30 000	270 000
Lilleborg barneskole	3-26	624 000	719 000	21 000	114 000
Sum		2 973 000	3 434 000	612 200	831 000

Prosjektnr. 114705 på følgende sykehjem:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 114705 Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybyg g	Ferdigstillels e	Styringsramm e P50	Kostnadsramm e P85	Bevilget tom 2023	Budsjett 2024
Tåsenhjemmet	2-24	837 000	921 000	753 600	405 836
Furuset Hageby	3-23	825 000	872 000	805 400	159 900
Majorstuhjennene	2-24	1 030 000	1 213 000	874 900	468 000
Sum		2 692 000	3 006 000	2 433 900	258 100

Prosjektnr. 116810 fordeles på følgende idrettsanlegg:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 116810 Idrettsanlegg – rehab/nybygg	Ferdigstillelse	Styringsramm e P50	Kostnadsramm e P85	Bevilget tom 2023	Budsjett 2024
Valle Hovin isbane	1-24	415 300	465 300	435 897	16 903
Dælenenga flerbrukshall	3-25	541 000	561 000	236 884	178 972
Stovner bad	1-26	1 390 000	1 500 000	347 222	497 047
Løren aktivitetspark og flerbrukshall	3-25	268 600	301 600	94 000	93 800
Sum		2 773 300	2 996 600	1 242 403	816 722

Prosjektnr. 106720 gjelder følgende tiltak:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 106720 Barnehager – kapasitetsutvidelse/nybyg g	Ferdigstillelse	Styringsramm e P50	Kostnadsramm e P85	Bevilget tom 2023	Budsjett 2024
Sophies Minde – barnehage og bydelshus	2-26	910 000	1 100 000	101 375	310 000
Sum		910 000	1 100 000	101 375	310 000

Prosjektnr. 123402 gjelder følgende tiltak:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 123402 Etablererboliger	Ferdigstillel se	Styringsramm e P50	Kostnadsramm e P85	Bevilget tom 2023	Budsjett 2024
Hagegata 30	4-25	207 000	243 000	50 000	60 000
Sum		207 000	243 000	50 000	60 000

7. Lånefondets budsjett for 2024 vedtas slik:

Lånefondet - drift (mill. kr):

Artsgruppe		DOK3 2023	SAK1 2024
100-509	Omkostninger og renteutgifter	1 512,0	2 528,2
510-519	Avdrag på eksterne lån	2 301,1	2 901,1
	Sum eksterne finansutgifter	3 813,1	5 429,3
690-909	Refunderte omkostninger og renter	1 512,0	2 528,2
692	Mottatte avdrag på utlån	2 301,1	2 901,1
	Sum interne finansinntekter	3 813,1	5 429,3

Lånefondet - investering (mill. kr):

Gruppe		DOK3 2023	SAK1 2024
520-529	Utlån	12 243,1	15 910,9
	Sum interne utlån	12 243,1	15 910,9
910-919	Bruk av lån	12 243,1	15 910,9
	Sum bruk av lån	12 243,1	15 910,9

8. Finansielle måltall for Oslo kommune vedtas slik:

Måltall for resultatgrad (netto driftsresultat som andel av driftsinntektene) settes til 1,5 %.

9. Forslag til økonomiplan 2024-2027 vedtas

Byrådet gis fullmakt til å oppdatere samtlige oversikter til økonomiplan 2024-2027 i tråd med bystyrets budsjettvedtak for 2024.

10. Måltall og oversikter over drifts- og investeringsprosjekter

Byrådet gis fullmakt til å oppdatere samtlige tabeller om måltall og oversikter over drifts- og investeringsprosjekter i tråd med bystyrets budsjettvedtak for 2024.

Verbalforslag

11. Følgende verbalforslag vedtas

11.1 Helse, eldre og innbyggertjenester

11.1.1 Omsorg+ - oppgjørsordning mellom bydelene

For innflyttere til Omsorg+ har opprinnelig bostedsbydel varig økonomisk ansvar for helse- og omsorgstjenester og ansvar for å dekke andel av husleie og fellesutgifter så lenge vedkommende bor i Omsorg+.

Nytt prinsipp for oppgjørsordning mellom bydelene får virkning for innflytting av beboere til Omsorg+ fra og med 01.01.2024. Dette er samme prinsipp som gjelder for bydelenes kjøp av institusjonsplasser.

11.1.2 Fagdekning hjemmesykepleie

For helsetjenester i hjemmet som hjemmesykepleie skal andel personell i brukerrettede tjenester som er autorisert helsepersonell gjennomsnittlig være minimum 85 %.

11.2 Arbeid, integrering og sosiale tjenester

11.2.1 Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot flyktninger i tråd med IMDIs anmodning.

11.2.2 Temaplan for Oslo kommunes behov for boliger til vanskeligstilte

Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2024-2033 erstatter Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021-2030, sak 259/21.

11.2.3 Oslobostøtta

Oslobostøtta utgjør 11 % av brutto husleie fra 1.februar 2024.

11.3 Miljø og samferdsel

11.3.1 Klima- og energifondet

Det kan i 2024 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 120 mill. over ordningen "Tilskudd til klima- og energiltak".

11.3.2 Om klimamålet for 2024

Bystyret ber byrådet arbeide for en reduksjon i klimagassutslippene som følger utslippsrammen mot 95 % reduksjon i 2030. Dette innebærer en utslippsramme på -57 % i 2024 og -77 % i 2027, sammenlignet med utslippsnivået i 2009.

Bystyret ber videre byrådet arbeide for en reduksjon i utslippene som oppstår utenfor Oslos grenser som skyldes aktivitet fra kommunen, næringsliv, innbyggere i Oslo kommune (indirekte utslipp). Bystyret merker seg at det er krevende å tallfeste effekten av tiltak og virkemidler som reduserer indirekte utslipp.

Bystyret slutter seg til tiltak og virkemidler for å redusere direkte og indirekte utslipp i Klimabudsjett 2024, Sak 1. Byrådet rapporterer, som en del av den ordinære rapporteringen til bystyret, om status i oppfølgingen av virkemidlene. For de direkte utslippene rapporteres det på oppnåelse av utslippsrammen i 2024 og 2027. Rapporteringen baseres på status for gjennomføring av vedtatte virkemidler, samt indikatorene i «Klimabarometeret».

Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser

12. Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser for 2024 fastsettes slik:

12.1 Månedlig oppholdsbetaling i barnehage

Månedlig oppholdsbetaling i barnehage 01.01.2024 – 31.12.2024

For foresatte med årlig inntekt lik eller over 550 000 kr gjelder følgende satser:

	<i>Beløp i kroner</i>
1. barn	3 200
2. barn (70 %)	2 300
3. barn (kun kostpenger)	200

Kost i barnehage tilsvarende kr 200 per barn per måned og er inkludert i satsene.

Foresatte med årlig inntekt under kr 550 000 skal etter søknad betale en månedlig sats som på årsbasis tilsvarende 6 % av årlig inntekt. Kostpenger kommer i tillegg. Søskenmoderasjon gjelder også for denne gruppen.

Satsene gjelder fulltidsplass i kommunale barnehager, dvs. oppholdstid 41 timer pr. uke eller mer. Bydelsutvalgene fastsetter betalingssatser for barn med oppholdstid inntil 41 timer.

Det gis fritak for foreldrebetaling for 20 timer per uke (gratis kjernetid) til alle barn i alderen 2 til 5 år i husholdninger med en samlet inntekt under kr 615 590. Tilsvarende gjelder for barn med utsatt skolestart. For fire- og femåringer i bydelene Alna, Stovner, Bjerke, Grorud og Søndre Nordstrand er inntektsgrensen for gratis kjernetid for barnehageåret 2023/2024 kr 718 850.

Oppholdsbetalingen for fulltidsplass i bydeler med gratis kjernetid utover nasjonal ordning, reduseres med betaling tilsvarende 20 timer.

Maksimalprisen for en barnehageplass og inntektsgrensen for den nasjonale ordningen med gratis kjernetid for barn i alderen 2 til 5 år vil bli fastsatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2024. Oppholdsbetalingen i Oslo kommune må justeres i henhold til Stortingets vedtak.

12.2 Oppholdsbetaling i aktivitetsskolen

Månedlig oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) 01.01.2024 – 31.12.2024, beløp i kr:

	Inntekt til og med kr 266 895 (2,25G)	Inntekt fra kr 266 896 (2,25 G) til kr 474 480 (4G)	Inntekt fra kr 474 481 (4G)
Fulltidsplass	272	499	1 155
Deltidsplass	0	0	0

Inntektsgrensene justeres i samsvar med endring i folketrygdens grunnbeløp (G) per 01.05.2024. Inntektsgrensene er basert på månedlige satser for grunnbeløpet.

Satsene tar utgangspunkt i en sats for fulltidsplass uten inntektsmoderasjon på 3 565 kr/mnd.

Alle elever i Osloskolen har tilbud om gratis deltidsplass i Aktivitetsskolen (AKS) fra og med skoleåret 2023/2024. Det er også innført et nasjonalt krav til inntektsgradert oppholdsbetaling i AKS. Kommunen skal etter søknad gi reduksjon i oppholdsbetalingen slik at oppholdsbetalingen per elev maksimalt utgjør seks prosent av husholdningens inntekt. Oslo kommunes inntektsgrenser kommer i tillegg til denne ordningen. Foresatte får den mest gunstige oppholdsbetalingen av de to.

Det kreves ikke oppholdsbetaling i aktivitetsskolen for barn med særskilte behov fra 5.-7. trinn. Det kreves ikke oppholdsbetaling i aktivitetsskolen for barn av flyktninger som deltar i introduksjonsprogrammet.

12.3 Tilbud til barn med særskilte behov fra 8.-10. trinn og på videregående skole

Det kreves ikke oppholdsbetaling for tilbud før og etter skoletid til barn med særskilte behov fra 8.-10. trinn og på videregående skole.

12.4 Fastsettelse av kurspriser og avgifter for opplæring i norsk og samfunnsfag for voksne innvandrere.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette følgende satser innenfor rammen av vedtatt budsjett:

- Kurspriser for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for betalingselever.
- Prøveavgifter for avsluttende prøve i norsk og avsluttende prøver i samfunnskunnskap for betalingselever og personer med rett, som må gå opp til ny prøve.
- Prøveavgifter for å gjennomføre statsborgerskapsprøve.

12.5 Fastsetting av timepris ved salg av fysioterapitjenester

Pris for kjøp og salg av fysioterapitjenester mellom bydelene justeres i samsvar med kommunal deflator, 5,925 % og settes i 2024 til kr. 514 for 60 minutters behandling og kr. 388 for 45 minutters behandling.

12.6 Pris pr vektet sykehjemsplass 2024

Prisen pr vektet sykehjemsplass i 2024 fastsettes til kr 1 091 786.

12.7 Pris på helsehusplasser med varighet på mer enn 40 døgn

For opphold i helsehus som sammenhengende varer mer enn 40 døgn økes prisen pr døgn for bydelene med 10 prosent fra og med dette tidspunkt.

12.8 Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen

Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetsendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene.

12.9 Salgspris for nevrologiske plasser ved Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter og ved Østensjø bo og rehabiliteringssenter

Salgspris for nevrologiske plasser ved Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter og ved Østensjø bo- og rehabiliteringssenter skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetsendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene

12.10 Kostøre i sykehjem

Kostøret i sykehjem fastsettes til kr 136 pr. dag.

12.11 Egenbetaling for trygghetsalarm

Egenbetaling for trygghetsalarm

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1)	Månedssats i kroner
Fra kr 334 431 (over 3G)	298

1) Alminnelig inntekt 2021 tillagt ev. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrasket ev. omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.

Egenbetaling på kr 301 pr mnd. Omfatter både analoge og digitale alarmer (inkludert SIM-kort).

Bydelene gis fullmakt til å avgjøre om de vil innkreve egenandeler på trygghetsalarmer eller dekke dette selv.

12.12 Behovsprøving ved vedtak om utvidede trygghetspakker

Personer over 75 år skal ha rett på å få trygghetsalarm til innendørs bruk når de selv ønsker dette, dvs. uten at bydelen gjør en behovsvurdering. Søknader om tildeling av alarmer og utstyr utover digital trygghetsalarm til innebruk skal behovsprøves før vedtak om slike utvidede trygghetspakker fattes. Dette skal gjelde for alle aldersgrupper.

12.13 Egenandel på anskaffelse av utstyr når brukerens husholdsinntekt er over 2G

Innkjøp av trygghetsalarmer for innendørs bruk finansieres 100 % av Oslo kommune. For bærbare digitale trygghetsalarmer til utendørs bruk og tilleggsutstyr utover dette betales 50 % av innkjøpspris som egenandel av brukeren som får vedtak om dette utstyret når brukerens husholdsinntekt er over 2G. Brukere med husholdsinntekt under 2G fritas for egenandel.

12.14 Egenandel på installasjon av utstyr når brukerens husholdsinntekt er over 2G

Engangskostnaden for installasjon av alle typer trygghetsalarmer og tilleggsutstyr skal betales av brukeren når brukerens husholdsinntekt er over 2 G. Brukere med husholdsinntekt under 2G fritas for egenandel. Bydelene gis anledning til å fritta personer som allerede har analog trygghetsalarm for ny installasjonskostnad knyttet til digital alarm.

12.15 Egenbetaling for praktisk bistand og opplæring

Maksimal egenandel per måned for hjemmetjenester i husholdninger med inntekt under 2G vedtas hvert år i statsbudsjettet. Egenandeler som foreslås i tilleggssinnstillingen:

Egenbetaling for praktisk bistand og opplæring.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1)	Timesats i kroner	Utgiftstak i kroner pr. mnd./pr år (timer)
Under kr 222 954 (under 2 G) 2)	36	kr 220 pr. mnd. (6 timer)
Fra kr 222 954 (2-3 G)	89	kr 8 900 pr. år (100 timer)
Fra kr 334 431 (3-4 G)	227	kr 22 700 pr. år (100 timer)
Fra kr 445 908 (over 4 G)	373	kr 37 300 pr. år (100 timer)

1) Alminnelig inntekt 2022 tillagt ev. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrasket ev omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.

2) Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2 G, skal samlet vederlag for tjenester ikke overstige et utgiftstak på kroner 220 pr. måned i 2023. Jfr. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 10. Utgiftstaket reguleres hvert år i statsbudsjettet som legges frem i oktober og vedtas i desember. Revidert utgiftstak for inntekter under 2 G legges derfor fram i tilleggssinnstillingen for budsjett 2024.

12.16 Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold

Veiledende norm for økonomisk sosialhjelp til livsopphold fastsettes slik fra 1.1.2024:

	Oslo kommunes satser fra 1.1.23	Midlertidige satser Oslo 1.7-31.12.23	Sak 1 2024
Enslige aleneboende	8 214	8 378	8 730
Ektepar/samboere	12 889	13 147	13 699

Enslige forsørgere	9 585	9 777	10 188
Mottakere i bofellesskap	5 804	6 355	6 622
Barn 0-5 år	3 519	3 801	3 961
Barn 6-10 år	3 519	3 801	3 961
Barn 11-17 år	4 660	5 033	5 244
Unge hjemmeboende 18-23 år	4 660	5 033	5 244

12.17 Bydelsbetaling for opphold i rusinstitusjoner/botiltak i rusomsorgen under Velferdsetaten:

1. Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner/botiltak under Velferdsetaten prisjusteres 5,8 % og utgjør kr 1 168 per. døgn per. beboer.
2. For Svingen, Adamstuen og i forsterket bolig utgjør bydelsbetalingen kr 2 026 pr. døgn per. beboer.
3. Velferdsetaten gis i samarbeid med aktuell bydel fullmakt til å fastsette en høyere bydelsbetaling for beboere med særlige utfordringer

12.18 Bydelsbetaling for øvrige institusjoner og botilbud under Velferdsetaten

Bydelsbetalingen justeres med 5,8 %.

12.19 Egenbetaling ved rusinstitusjoner og botilbud under Velferdsetaten

1. For opphold i omsorgsinstitusjoner under Velferdsetaten med full forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Egenbetalingen kan maksimalt utgjøre kr 9 497 pr. måned. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen.
2. For opphold i rehabiliteringsinstitusjoner under Velferdsetaten med redusert forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen. Hvor mye egenbetaling som kan kreves vil variere som følge av ulik forpleining ved de ulike rehabiliteringsinstitusjonene.

Tabell: Egenbetalingen ved den enkelte institusjoner er prisjustert med 4,2 % kan maksimalt utgjøre:

<i>Institusjon</i>	<i>Maks egenbetaling</i>
Bjørnerud	6 821
Bygdøy	5 711
Karlsborg	7 117
Lassonløkken	7 265
Liakollen	6 821
Liakollen Dyretråkket leiligheter	5 711
Fredheim	9 042
Stensløkka ressurscenter	5 711
Haugenstua ressurscenter	7 217
Østensjøveien hus 1. og 2.etasje	6 671
Østensjøveien hus leiligheter 3.etasje	5 711
Østensjøveien Svingen (5)	7 932
BoSatt H25	5 711
Exit	9 042
Gjennomgangsleiligheter	5 711
Vestli rehabiliteringssenter	5 711

3. Byrådet gis fullmakt til å fastsette husleie for beboere i private og kommunale boligtiltak under Velferdsetaten.

12.20 TT – tjenesten

Egenandelene prisjusteres med 4,2 %. Månedssatsen settes lik et bestemt antall turer for å unngå administrativt merarbeid. Gjennom de siste årene er denne satt til 10 turer for voksne og 20 turer for barn 6-18 år.

Viken opphører 1.1.2024 og TT reiser vil fra denne dato gjelde i Akershus fylke.

12.21 Tilrettelagt transport: Egenandel for TT-reiser i Oslo

Egenandel for TT-reiser innenfor Oslos grenser settes til kr 53 for voksne og kr 27 for barn under 18 år.

12.22 Tilrettelagt transport: Egenandelstak for faste reiser til dagtilbud som alternativ til arbeid, og høyere utdanning

Det settes et egenandelstak tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for faste TT-reiser. Egenandelstaket gjelder både i Oslo og Akershus.

12.23 Egenandel for reisende til aktivitetsskole(AKS)/skolefritidsordning annet sted enn lokalisert til grunnskolen

Månedlig egenandel for transporttjenester for reiser til aktivitetsskole (AKS)/skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for reiser i Oslo.

12.24 Tilrettelagt transport: Kvote - fritidsreiser

For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede fra og med 6 år settes kvoten til 150 reiser pr. år. For brukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 75 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser.

12.25 Tilrettelagt transport: Egenandel for fritidsreiser til kommunene Lørenskog, Nittedal, Bærum og Nordre Follo geografisk begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: *Dersom sterke helse- eller sosialmessige grunner tilsier det, og det foreligger et særskilt reisebehov, kan TT-brukere unntaksvis innvilges rett til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål i kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune.*

I Nordre Follo er retten til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Oppegård kommune.

Egenandel for fritidsreiser til Lørenskog, Nittedal, Bærum og del av Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune, settes til kr 108 for voksne og kr 54 for barn under 18 år.

12.26 Tilrettelagt transport: Egenandel faste reiser i Akershus

Egenandel for faste TT-reiser i Akershus fylke, settes til kr 53 for voksne og kr 27 for barn under 18 år.

12.27 Tilrettelagt transport: Egenandel fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: *TT- brukere kan benytte fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egen flyreise.* Egenandelen for TT-reiser til Oslo lufthavn Gardermoen settes til kr 262 for voksne og kr 131 for barn under 18 år.

12.28 Administrasjonsgebyr for kommunale gravferder

Sats for administrasjonsgebyr for kommunale gravferder (gravferder uten pårørende) økes med 4,2 % til kr 2 161 fra 01.01.2024.

12.29 Leiepris for utenbys-brukere for kapell og seremonirom

For utleie av kapell og seremonirom for utenbys-brukere økes leieprisen med 4,2 % til kr 3 242 fra 01.01.2024.

12.30 Egenbetaling for elevplasser ved Oslo kulturskole

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo kulturskole økes med 4,2 % til kr 4 515 per elev per år fra 01.01.2024. Byrådet gis fullmakt til å fastsette avgifter utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

12.31 Gebyr for vann og avløp

Gebyr for vann- og avløp økes med 20,7 % i 2024.

Tilknytningsgebyret økes med 20,7 % i 2024.

Abonnementsgebyret økes med 5,8 % i 2024.

Vannmålergebyret økes med 5,8 % i 2024.

12.32 Gebyr for tømming av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg

Satsene for tømmegebyr prisjusteres med kommunal deflator på 5,8 %. Sats pr kubikkmeter i 2024 settes til kr 579.

12.33 Gebyr for husholdningsrenovasjon

Gebyr for renovasjon økes med 8 % i 2024.

12.34 Tilsynsgebyr for ildsted (tidligere feiegebyret)

Tilsynsgebyret settes til 250 kr eks. mva.

Gebyr for utført feiing ved behov kr 1 000 eks. mva. for den første skorsteinen, og kr 750 eks. mva. for de påfølgende.

12.35 Parkeringsavgift

Taksten for helårs beboerparkeringstillatelse endres som skissert under.

	2023 Fossil	2024 Fossil	2023 Elektrisk	2024 Elektrisk
Indre by				
Bil	5 700	5 940	1 920	2 000
MC/moped	2 850	2 970	690	1 000
Ytre by				
Bil	3 200	3 330	1 360	1 420
MC/moped	1 600	1 670	680	710
Næringsdrivende				
En bil	7 670	7 990	1 920	2 000
To biler	16 610	17 310	4 160	4 330
Tre biler	26 840	27 970	6 720	7 000
Fire biler	38 340	39 950	9 600	10 000
Fem biler	51 120	53 270	12 800	13 340
Økning pr bil over fem	12 780	13 320	3 200	3 330

Indre by (takstgruppe 2300) består av bydelene Frogner, St. Hanshaugen, Gamle Oslo, Grünerløkka og Sagene. Ytre by (takstgruppe 2310) består av bydelene Ullern, Nordre Aker, Alna, Stovner, Bjerke og Vestre Aker. Med fossil menes diesel-, bensin-, hybrid og ladbare hybridbiler.

Takstene for bruk av kommunale parkeringsplasser endres som skissert under.

Takstgrupp e	Maks p-tid	Avgiftstid	Tidsenhet	2023 Fossil	2024 Fossil	2023 Elektrisk	2024 Elektrisk
2012	2 timer	13-20	1 time	83	86	25	26
2012	2 timer	13-20	2 timer	195	203	58	60
2020	2 timer	09-20	1 time	83	86	25	26
2020	2 timer	09-20	2 timer	195	203	58	60
2040	8 timer	00-24	1 time	83	86	Gratis	Gratis
2040	8 timer	00-24	2 timer	195	203	Gratis	Gratis
2040	8 timer	00-24	Pr påfølgende halvtime	41	43	Gratis	Gratis
2200	2 timer	09-20	1 time	54	60	19	21
2200	2 timer	09-20	2 timer	112	124	39	43
2240	4 timer (fossil) 3 timer (el)	09-20	1 time	54	60	19	21
2240	4 timer (fossil) 3 timer (el)	09-20	2 timer	112	124	39	43
2240	4 timer (fossil) 3 timer (el)	09-20	3 timer	169	187	60	67
2240	4 timer (fossil) 3 timer (el)	09-20	4 timer	226	251	*	*
2250	Ubegrenset	09-20	1 time	54	60	19	21
2260	2 timer	09-20	1 time	54	60	19	21
2260	2 timer	09-20	2 timer	112	124	39	43
2300	Ubegrenset	09-20	1 time	54	60	19	21
2300	Ubegrenset	09-20	2 timer	112	124	39	43
2300	Ubegrenset	09-20	3 timer	169	187	60	67
2300	Ubegrenset	09-20	4 timer	226	251	81	90
2300	Ubegrenset	09-20	5-24 timer	282	313	102	113
2310	Ubegrenset	09-20	1 time	36	38	15	16
2310	Ubegrenset	09-20	2 timer	75	78	31	32

Takstgrupp e	Maks p-tid	Avgiftstid	Tidsenhet	2023 Fossil	2024 Fossil	2023 Elektrisk	2024 Elektrisk
2310	Ubegrenset	09-20	3 timer	112	117	47	49
2310	Ubegrenset	09-20	4 timer	150	156	63	66
2310	Ubegrenset	09-20	5-24 timer	188	196	78	81
2520	4 uker	09-20	1 time	54	60	19	21
2520	4 uker	09-20	1 uke	330	366	117	130
2520	4 uker	09-20	4 uker	1 182	1 311	415	460
2600	2 timer	09-20	1 time	36	38	11	11
2600	2 timer	09-20	2 timer	75	81	22	23
2650	4 uker	09-20	1 time	18	19	5	5
2650	4 uker	09-20	1 døgn	84	88	26	27
2650	4 uker	09-20	1 uke	218	227	66	69
2650	4 uker	09-20	4 uker	786	819	235	245
2700	Ubegrenset	09-20	1 time	18	19	5	5
2850	1 døgn	09-20	1 time	18	19	5	5
2850	1 døgn	09-20	1 døgn	84	88	26	27
2880	Ubegrenset	09-20	1 time	18	19	5	5
2960	4 uker	09-20	1 time	18	19	5	5
2960	4 uker	09-20	1 døgn	84	88	26	27
2960	4 uker	09-20	1 uke	218	227	66	69
2960	4 uker	09-20	4 uker	786	819	235	245

*: makstid for fossil er 4 timer og for el 3 timer

Oversikt takstgrupper:

2012 – Gateparkering innenfor Ring 1, kombinert med lastesone

2020 – Gateparkering utenfor Ring 1

2040 – Næringsparkering innenfor Ring 1

2200 – Gateparkering mellom Ring 1 og Ring 3

2240 – Jordal Park

2250 – Gateparkering mellom Ring 1 og Ring 3

2260 – Gateparkering mellom Ring 1 og Ring 3

2300 – Gjesteparkering i beboersonen, indre by

2310 – Gjesteparkering i beboersonen, ytre by

2520 – Gateparkering mellom Ring 1 og Ring 3

2600 – Gateparkering utenfor Ring 3

2650 – P-plasser utenfor Ring 3
 2700 – P-plasser utenfor Ring 3
 2850 – P-plasser fritidsparkering
 2880 – P-plasser fritidsparkering
 2960 – P-plasser fritidsparkering

12.36 Betaling for vigslar

Betaling for vigslar ut over vanlig tilbud og for innbyggere i andre kommuner justeres i samsvar med kommunal deflator på 4,20 %.

År	Betaling for vigsel for innbyggere i andre kommuner, innen vanlig tid og sted	Betaling for vigsel på lørdager i kommunens tilbudte lokale	Betaling for vigsel etter brudeparets ønske utenfor kommunens vanlige tilbud om tid og sted for vigsel
2023	1 042	1 966	5 086
2024	1 086	2 049	5 300

Økonomireglementet

13. Byrådets forslag til økonomireglement for 2024 vedtas.

Prosedyre for bemanningsreduksjon

14. Byrådets forslag til prosedyre for bemanningsreduksjon vedtas.

Vedlegg

Prosedyre for bemanningsreduksjon

Følgende prosedyre for bemanningsreduksjon gjøres gjeldende for perioden 01.01 til 31.12.2024:

Stillinger som ikke kan forsvares opprettholdt med basis i vedtatt budsjett inndras og de ansatte registreres som overtallige. Ansatte som innehar stillinger som bortfaller, søkes omplassert. Når overtallige er identifisert, registreres overtallige i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsgiveransvaret for den overtallige ligger fortsatt hos virksomhetene. Overtallige kan benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomhetsapparatet inntil ordinær omplassering kan skje. Det påligger således virksomhetslederne (etatsjefene/ bydelsdirektørene), med bakgrunn i budsjettforslaget å utarbeide en oversikt over hvilket personell som er overtallig og som skal registreres i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsmiljøloven, avtale om omplassering av overtallige og øvrige avtaler med de ansattes organisasjoner samt sentrale retningslinjer skal følges i forbindelse med behandling av disse sakene.

Følgende prosedyre følges for behandling av overtallige i virksomhetene:

4. Med bakgrunn i vedtatt budsjett avklarer virksomhetene hvem som skal erklæres som overtallige. Disse registreres i kommunens lønns- og personalsystem og søkes omplassert lokalt.
5. Det påligger virksomheten å melde overtallige ansatte inn til Utviklings- og kompetanseetaten. Inntil fast omplassering kan foretas, skal den enkelte overtallige som er meldt inn i Utviklings- og kompetanseetaten kunne benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomheten eller kommunen for øvrig der slikt behov er til stede.
6. Ved omstillingsprosesser og etter beslutning om overtallighet kan virksomheten selv vurdere å gi overtallige tilbud om inntil 12 måneders etterlønn dersom de selv sier opp sin stilling med øyeblikkelig virkning. Den enkelte overtallige kan også selv søke sin virksomhet om etterlønn. De ansatte som benytter seg av denne ordningen kan ikke de 12 etterfølgende måneder gis ny ansettelse i kommunen eller i kommunens selskaper uten at det foretas reduksjon av lønnsutbetalingene i ny stilling i forhold til utbetalt etterlønn. Ved eventuell ny tilsetting i Oslo kommune, gjøres det forholdsmessig avkorting av tidligere etterlønn. "Modervirksomheten" bærer det økonomiske ansvar ved tilståelse av etterlønn.
7. Ledige stillinger i Oslo kommune kunngjøres samtidig internt og eksternt. Det understrekes at virksomhetene har en ufravikelig plikt til å registrere ledige stillinger i kommunens lønns- og personalsystem. Dette må gjøres for å kunne ivareta kommunens arbeidsgiveransvar for omplassering av overtallige arbeidstakere på en forsvarlig måte.

8. For at nødvendig og forutsatt besparelse i forhold til budsjettet skal oppnås, må overtallige arbeidstakere gis tilbud om eller skaffes nytt arbeid snarest mulig. Dersom dette ikke er mulig, må det kunne dokumenteres at det er foretatt det som med rimelighet må kunne forventes for å tilby vedkommende annet passende arbeid i kommunen, jf. arbeidsmiljølovens § 15-7 (2). Både av hensyn til den overtallige og til kommunen skal behandlingstiden i forbindelse med en enkelt sak skje raskest mulig. Dersom en arbeidstaker anses som kvalifisert til en stilling (ikke nødvendigvis best kvalifisert), skal vedkommende gis et skriftlig tilbud om stillingen. Den overtallige må deretter enten takke ja eller nei til stillingen, jf. omplasseringsavtalens § 4.2.1. Byrådet vil aktivt bruke sin rett etter omplasseringsavtalen til å kunne tilsette en søker som skal omplasseres fra en annen stilling i kommunen i de tilfeller hvor den ordinære ansettelsesmyndighet ikke finner å kunne gjøre dette. Arbeidstaker som ikke godtar tilbud om passende arbeid, vil bli sagt opp fra kommunen, jf. Arbeidsmiljølovens § 15-7 og omplasseringsavtalens § 4.2.1.
9. Byrådet gis fullmakt til å foreta beordringer av personell (grupper) på tvers av etats- eller bydelsgrenser dersom dette anses nødvendig for å kunne sysselsette overtallige arbeidstakere på en for kommunen formålstjenlig måte.
10. Virksomhetene står ansvarlig for å dekke lønnskostnadene for overtallig personell inntil vedkommende ansatte enten er omplassert i fast stilling, er benyttet i midlertidig stilling i annen virksomhet eller vedkommendes ansettelsesforhold opphører. Dersom vedkommende ikke er skaffet annet passende arbeid etter endt midlertidig ansettelsesforhold, tilbakeføres vedkommende til "modervirksomheten".
11. Byrådet gis fullmakt innenfor en ramme på 5 millioner av kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten til å innvilge søknad om hel eller delvis refusjon av lønns- og etterlønnskostnader ved bemanningsreduksjoner i henhold til disse retningslinjene i forbindelse med omstruktureringsprosesser i virksomhetene. Midlene kan også benyttes til å dekke andre utgifter i forbindelse med overtallighet og til kompetanse- og omstillingstiltak for overtallige.
12. Byrådet gis fullmakt til å gi utfyllende retningslinjer for bruk av bevilgningen i punkt 8 foran. Byrådet gis fullmakt til å overføre arbeidsgiveransvaret for den enkelte overtallige til Utviklings- og kompetanseetaten.

Forkortelser brukt i budsjettforslaget

AAN	Amathea, tidligere Alternativ til abort Norge
AAP	Arbeidsavklaringspenger
AB	Arbeid med bistand
ABLU	Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning
AFP	Avtalefestet pensjon
AKS	Aktivitetsskolen
AMU	Arbeidsmiljøutvalg
AIS	Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester
A-ordning	A-ordningen er rapporteringsordningen til Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Statistisk sentralbyrå (SSB)
APS	Arbeidspraksis i skjermet virksomhet
AS	Aksjeselskap
ASA	Allmennaksjeselskap
ASSS	ASSS-kommunene er de 12 største kommunene i Norge som samarbeider om å sammenligne aggregerte styringsdata
B	Bydel
BBY	Boligbygg Oslo KF
BER	Beredskapsetaten
BFE	Barne- og familieetaten
BKB	Boligkommunal bostøtte
BLK	Byrådslederens kontor
BOB	Behovsbasert bemanning (kompetansestyringssystem)
BRE	Brann- og redningsetaten
Bufdir	Barne- ungdoms- og familiedirektoratet
Bufetat	Barne-, ungdoms- og familieetaten
BUFF	Barne- og ungdomsfaglig forum
BYD	Bydelene
BYM	Bymiljøetaten
BYMIF	Byomfattende senter for mindreårige enslige flyktninger
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
C40	Cities Climate Leadership Group
DIXI	Ressurssenter for voldtatte kvinner
CSIRT	Computer Security Incident Response Team
Dok.3	Bystyrets vedtatte budsjett
DSB	Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap
EBITDA	Earnings before interests, taxes, depreciations and amortizations
EBY	Eiendoms- og byfornyelsesetaten
ECAD	European cities against drugs
EGC	European Green Capital

EGE	Energigjenvinningsetaten
EHF	Elektronisk handelsformat
EMI	Enhet for mangfold og integrering
EMM	Enterprise mobility
ENØK	Energjøkonomisering
Esktl	Lov om egedomsskatt til kommunane
EU	Den europeiske union
EØS	Det europeiske økonomiske samarbeidsområde
FACT	Fleksibel aktiv oppsøkende behandling – rus
FAFO	Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning
FDV	Forvaltning, drift og vedlikehold
FDVU	Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling
FIN	Byrådsavdeling for finans
FN	Forente Nasjoner
FO	Funksjonsområde
FoU	Forsknings- og utviklingsarbeid
FRA	Forsterket rehabilitering
FRIGO	Friluftssenter i Bydel gamle Oslo
G	Grunnbeløpet i folketrygden
Gat	Tids- og timeregistreringssystem/turnussystem
GERICA	IKT-system for pleie- og omsorgstjenesten
GFE	Gravplassetaten
GPS	Global Positioning System (sporingsteknologi)
GWh	Gigawatt-timer
HEI	Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester
HEL	Helsetaten
HF	Helseforetak
HFU	Helsestasjon for ungdom
HINN	Høgskolen i Innlandet
HMS	Helse, miljø og sikkerhet
HR	Human Resource
HKS	Helsestasjon for kjønn og seksualitet
IA	Inkluderende arbeidsliv
ICLEI	International Council for Local Environmental Initiatives
IGA/IDA	Identitets- og tilgangssystem
IKM	Internasjonalt Kultursenter og Museum
IKT	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
IMDi	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
INE	Innkrevningsetaten

IPLOS	Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk
IPS	Individual Placement and Support – metodikk for sysselsetting
ISO	International Organization for Standardization
IT	Informasjonsteknologi
JURK	Juridisk Rådgivningskontor for kvinner
KAD	Kommunal akutt døgnenhet
KEF	Tilskudd til klima- og energiltak
KF	Kommunalt foretak
KfiO	Kirkelig fellesråd i Oslo
Kgl.res.	Kongelig resolusjon
KIF	Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet
KIFT	Kunnskapsmessig forretningsmessig tjenesteyting
KLI	Klimaetaten
KLP	Kommunal Landspensjonskasse
KDD	Kommunal- og distriktsdepartementet
KOFA	Klagenemnda for offentlige anskaffelser
Komm.prp.	Kommuneproposisjon
KommIT	Program for samordning av IKT i kommunesektoren
KoRus	Oslo Kompetansesenter – rus
KOSS	Kommunenes koordineringssentral
KOSTRA	Kommune-Stat-Rapportering
KPI	Konsumprisindeks
KRV	Kommunerevisjonen
KS	Kommunesektorens organisasjon
KS1	Ekstern kvalitetssikring av konseptvalgutredning for investeringsprosjekter
KS2	Ekstern kvalitetssikring av forprosjekter og styringsdokument for investeringsprosjekter
KSS	Kvalitetssikringssystem
KTP AS	Kollektivtransportproduksjon AS
Kv	Kvartal
KVP	Kvalifiseringsprogram
KVU	Konseptvalgutredning
LAR	Legemiddelassistert rehabilitering
LCC	Livssyklus kostnader
LEAN	Metodikk for forbedringsprosesser
LG/IDA	Ledelsens gjennomgang/Virksomhetsleders egenerklæring
LHBTIQ	Lesbiske, homofile, bifile trans, interkjønn eller queer
LUR	Lokale ungdomsråd
MAR	Medikamentassistert rehabilitering
Metrex	The network of European Metropolitan Regions and Areas
Mill.	Million
MIPIM	Marché international des professionnels d'immobilier
MMR	Meslinger, kuma og røde hunder

Mnd.	Måneder
MO	Kuben videregående skoles avdeling for minoritetsspråklig opplæring
MOS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
MOSM	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel etater
MOSS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel selvfinansierende etater
Mrd.	Milliard
MRSA	Meticillinresistente staphylococcus aureus (multiresistente gule stafylokokker)
MUN	Munchmuseet
Mva	Merverdiavgift
NAE	Næringsetaten
NAV	Arbeids- og velferdsetaten
NFP	Nurse-Family Partnership
NHO	Næringslivets Hovedorganisasjon
NIBOR	Norwegian interbank offered rate
NKI	Fornøyd kunde indeks
NOE	Byrådsavdeling for næring og eierskap
NOU	Norges Offentlige Utredninger
NPE	Norsk pasientskadeerstatning
NTP	Nasjonal transportplan
OBR	Oslo Business Region
OBF	Oslobygg KF
OftP	Offentlig tjenstepensjon
OHO	Opplysningskontoret for helse- og oppvekstfag
OIK	Oslo Idrettskrets
OKER	Oslo kommunes eiendomsregister
OPF	Oslo Pensjonsforsikring AS
OPS	Offentlig privat samarbeid
OPSAM	Operasjonssenter for samvirke og beredskap
Oslo VO	Oslo Voksenopplæring
OT	Oppfølgingstjenesten
OU-fondet	Opplærings- og utviklingsfondet
OVK	Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap
OXLO	Oslo Extra Large, en kampanje for en romsligere by
P50	Forventet kostnadsramme for investeringsprosjekter, også kalt styringsramme
P85	Budsjettet kostnadsramme for investeringsprosjekter, inklusive usikkerhetsavsetning tilsvarende sikkerhetsnivå P85, dvs. at risikoen for overskridelser er begrenset til 15 %
PBE	Plan- og bygningsetaten
PCAM	Prinds Christian Augusts Minde
PCB	Polyklorete bifenyler
PDA	Personlig digital assistent (håndholdt PC)
PLIS	Psykisk helse, lavterskel, i skolehelsetjensten
PPT	Pedagogisk – psykologisk tjeneste

PRO-base	Pleie-, rehabiliterings- og omsorgsbasis
PUH	Psykisk utviklingshemmede
REG	Renovasjon- og gjenvinningsetaten
RFT	Rådhusets forvaltningstjeneste
RHF	Regionalt helseforetak
RNB	Revidert nasjonalbudsjett
ROS-analyse	Risiko- og sårbarhetsanalyse
RPA	Robotic Process Automation
RUP	Regionalt utviklingsprogram
RVTS	Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging
SAA	Sosial og ambulant akuttjeneste
SAFH	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Sak 1	Byrådets forslag til budsjett
SalTo	Sammen lager vi et trygt Oslo
SALUTT	Sammen lager vi utelivet tryggere
Seif	Selvhjelp for innvandrere og flyktninger
SERAF	Senter for rus og avhengighetsforskning
SFO	Skolefritidsordning
SFT	Statens forurensingstilsyn
SIRUS	Statens institutt for rusmiddelforskning
SKATE	Styring og koordinering av tjenester i e-forvaltning
SKOK	Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg
SPK	Statens Pensjonskasse
SSB	Statistisk Sentralbyrå
Meld. St.	Stortingsmelding
SUR	Sentralt ungdomsråd
SYE	Sykehjemsetaten
TISK+V	Covid-smitteverntiltak (testing, isolasjon, smittesporing, karantene, vaksine)
TRiO	Trygg i Oslo
TSB	Tverrfaglig spesialisert rusbehandling
TT	Transporttjenesten for funksjonshemmede
UBM	Ungdommens bystyremøte
UBW	Unit 4 Business World (Oslo kommunes økonomi- og budsjettssystem)
UDE	Utdanningsetaten
UDI	Utlendingsdirektoratet
UIO	Universitetet i Oslo
UKE	Utviklings- og kompetansetaten
VAR-sektoren	Vann-, avløp og renovasjonssektoren
VAV	Vann- og avløpsetaten
VEAS	Vestfjordens avløpsselskap - omgjort til Veas AS i 2023

VEL	Velferdsetaten
VGS	Videregående skole
VIS	Velferdsteknologi i sentrum
VTA	Varig tilrettelagt arbeid
WHO	World Health Organization
WinTid	Tids- og timeregistreringssystem
YNO	Yrkesrettet norskopplæring
YSI	Young sustainable impact